Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

(New Testament)

Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga' (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: San Martín Itunyoso Triqui

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 29 Jan 2022
4be4034f-f0b9-59fa-84d1-c8a64bdef6d4

Contents

San Mateo 1
San Marcos . . . 90
San Lucas 146
San Juan 241
Hechos 309
Romanos 396
1 Corintios . . . 435
2 Corintios . . . 473
Gálatas 496
Efesios 509
Filipenses 523
Colosenses 532
1 Tesalonicenses 541
2 Tesalonicenses 549
1 Timoteo 554
2 Timoteo 565
Tito 573
Filemón 578
Hebreos 580
Santiago 610
1 Pedro 620
2 Pedro 632
1 Juan 639
2 Juan 649
3 Juan 651
Judas 653
Apocalipsis . . . 657

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN MATEO

Genealogía de Jesucristo

1 Nan huin 'ngo̱ lista xi'í ni
xi Jesucristo huin sí' da'níj
xí' David tsínj gane asi̱j ná.
Ni̱ xi David huin Abraham
tsínj gane asi̱j ná.
2 Ni̱ Abraham huin chrej
tsínj gu̱'naj Isaac. Ni̱ Isaac
huin chrej tsínj gu̱'naj Jacob.
Ni̱ Jacob huin chrej ni jna̱nj
tsínj gu̱'naj Judá.
3 Ni̱ Judá huin chrej Fares
nga̱ tsínj gu̱'naj Zara. Ni̱ nni
nu̱ngüej sí' huin Tamar. Ni̱
Fares huin chrej tsínj gu̱'naj
Esrom. Ni̱ Esrom huin chrej
tsínj gu̱'naj Aram.
4 Ni̱ Aram huin chrej tsínj
gu̱'naj Aminadab. Ni̱ Ami-
nadab huin chrej tsínj gu̱'naj
Naasón. Ni̱ Naasón huin
chrej tsínj gu̱'naj Salmón.
5 Ni̱ Salmón huin chrej
tsínj gu̱'naj Booz. Ni̱ nni
sí' huin yun'unj gu̱'naj Ra-
hab. Ni̱ Booz huin chrej tsínj
gu̱'naj Obed. Ni̱ nni sí' huin
yun'unj gu̱'naj Rut. Ni̱ Obed
huin chrej tsínj gu̱'naj Isaí.
6 Ni̱ Isaí huin chrej tsínj
gu̱'naj David.
Ni̱ David huin chrej tsínj
gu̱'naj Salomón. Ni̱ nni Sa-
lomón huin nica̱ tsínj gu̱'naj
Urías.
7 Ni̱ Salomón huin chrej
tsínj gu̱'naj Roboam. Ni̱
Roboam huin chrej tsínj
gu̱'naj Abías. Ni̱ Abías huin
chrej tsínj gu̱'naj Asa.
8 Ni̱ Asa huin chrej tsínj
gu̱'naj Josafat. Ni̱ Josafat
huin chrej tsínj gu̱'naj Jo-
ram. Ni̱ Joram huin chrej
tsínj gu̱'naj Uzías.
9 Ni̱ Uzías huin chrej tsínj
gu̱'naj Jotam. Ni̱ Jotam huin
chrej tsínj gu̱'naj Acaz. Ni̱
Acaz huin chrej tsínj gu̱'naj
Ezequías.
10 Ni̱ Ezequías huin chrej
tsínj gu̱'naj Manasés. Ni̱
Manasés huin chrej tsínj
gu̱'naj Amón. Ni̱ Amón huin
chrej tsínj gu̱'naj Josías.
11 Ni̱ Josías huin chrej ni
jna̱nj tsínj gu̱'naj Jeconías
ngaa gan'anj xa̱caj ni tsínj
ma̱n xuman' Babilonia ni
ngüi̱ israelita ga̱n'anj ni sij
xánj ni sij.
12 Ni̱ ngaa na̱n' ni ngüi̱
israelita xánj ni sij ni̱
Jeconías huin chrej tsínj
gu̱'naj Salatiel. Ni̱ Salatiel
huin chrej tsínj gu̱'naj
Zorobabel.
13 Ni̱ Zorobabel huin chrej
tsínj gu̱'naj Abiud. Ni̱ Abiud
huin chrej tsínj gu̱'naj Eli-
aquim. Ni̱ Eliaquim huin
chrej tsínj gu̱'naj Azor.
14 Ni̱ Azor huin chrej tsínj
gu̱'naj Sadoc. Ni̱ Sadoc huin
chrej tsínj gu̱'naj Aquim.
Ni̱ Aquim huin chrej tsínj
gu̱'naj Eliud.
15 Ni̱ Eliud huin chrej
tsínj gu̱'naj Eleazar. Ni̱
Eleazar huin chrej tsínj
gu̱'naj Matán. Ni̱ Matán
huin chrej tsínj gu̱'naj Jacob.
16 Ni̱ Jacob huin chrej tsínj

gu̱'naj José. Nu̱ José huin nicą yun'unj gu̱'naj María. Nu̱ María huin nni Jesús gu̱'naj sí' Cristo.

17 Hué dan nu̱ asu̱j tsínj gu̱'naj Abraham da ga'nga tsínj gu̱'naj David, nu̱ guisíj xigan'anj xi Jesucristo. Nu̱ asu̱j tsínj gu̱'naj David da nicaj ni tsínj mąn xuman' Babilonia ni ngüu̱ israelita gan'anj ni sij xánj ni sij, nu̱ guisíj ango xigan'anj xi Jesucristo. Nu̱ asu̱j nąn' ni ngüu̱ israelita xánj ni sij da ga'nga man'an Jesucristo, nu̱ guisíj ango xigan'anj ni xi Jesucristo nej aj.

Nacimiento de Jesucristo

18 Nu̱ nąanj gahuin ngaa achin do̱j ga'nga Jesucristo. Nu̱ hua gahuin yya ruhua José ngą María xacaj nu̱ngüej nej dugüi' nej. Sanu̱ ngaa achin gąne nu̱guan'an nu̱ngüej nej, nu̱ xacaj María cuenta sisu̱ hua guiri' unj lij, gui'yaj Espíritu Santo.

19 Nu̱ hua nu̱ica niman José huin sij nicą María. Nu̱ rian na'uej ruhua José gą'mi gaquin' sij xi'í si gahuin ngą María rian ni tsínj nicaj sun, nu̱ gani ruhua sij si du̱na huu̱ sij unj.

20 Nu̱ ngaa hué daj gani ruhua sij, nu̱ ne̱' nu̱ gurugüi' 'ngo̱ ángel ga'níj Yan'anj ngaa ga'nin' sij. Ngaa nu̱ gataj ángel daj gunun José:

—Gu̱nun so̱' si gą'mī José huin so̱' da'níj David. Su̱ guxu'ui' so̱' xącaj dugüi' so̱' ngą María si Espíritu Santo gui'yaj si guiri' unj 'ngo̱ lij.

21 Nu̱ gu̱ruj María 'ngo̱ lij sno'o. Nu̱ du̱gu'naj so̱' si-xugüi lij daj Jesús. Nu̱ hué daj gu̱'naj sij si hué sij gąhuin tsínj guu̱'yaj si gąnani ni ngüu̱ rian si-gąquin' ni sij. —Daj gataj ángel gunun José.

22 Nu̱ hué daj gahuin daran' nuguan' nan si guu̱sij gąhuin yya si nata' tsínj ga'mi si-nu̱guan' Señor rian ni ngüu̱ asu̱j ná.

23 Nu̱ gataj sí':

Gu̱ini'i a ni é re̱' sisu̱ guu̱ri' 'ngo̱ yun'unj xąna yąn 'ngo̱ lij.

Nu̱ gą'nga 'ngo̱ lij sno'o.

Nu̱ du̱gu'naj ni sij si-xugüi Emanuel.

Daj gataj tsínj ga'mi si-nu̱guan' Señor daj. Nu̱ Emanuel huin ruhuaj gata sisu̱ nne Yan'anj ngą né'.

24 Nu̱ ngaa gananun ruhua José ga'nin' sij nu̱ gui'yaj sij dąj rún' gataj si-ángel Señor gunun sij. Nu̱ xacaj sij María gahuin unj nicą sij.

25 Sanu̱ nun gatoj nu̱guan'an nu̱ngüej nicą sij asu̱j da' ga'nga da'níj María. Nu̱ dugu'nąj José si-xugüi-í' gahuin JESÚS.

2

La visita de los magos

1 Nu̱ ga'nga Jesús xuman' Belén ngaa nicaj sun rey Herodes estado Judea. Nu̱ mąn ni tsínj digui'yun dąj hua mán yati' xata' ga'ną' ni sí' rian síj güi. Nu̱ guisíj ni sí' xuman' Jerusalén.

2 Nḭ nachínj snan'anj ni sí' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ạ ga'nga si-rey ni tsínj israelita únj. Daj si guini'i ni únj digyán yati' nẹ' rian síj güi sisḭ ga'nga sij. Nḭ ga'nạ' únj gạniquin' ráj dạcoj únj rian lij ga'nga daj. —Daj gataj ni sij.
3 Nḭ ngaa gunun rey Herodes nuguan' daj, nḭ nịn' ruhua gahuin ruhua sij. Nḭ hué daj gahuin ruhua daran' ni tsínj mán xuman' Jerusalén nej.
4 Ngaa nḭ gaquínj rey daj gạ'na' daran' chrej a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley rian ni ngüḭ nej. Nḭ nachínj snan'anj sij ni sí' nḭ ạ gạ'nga Cristo huin tsínj gạ'na' nạcaj ni ngüḭ, guḭ'yaj Yan'anj xạnga'.
5 Ngaa nḭ gataj ni sí' gunun sij:
—Gạ'nga Cristo xuman' Belén xuman' ngaj nẹ' estado Judea si hué daj garun tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ asḭj ná:
6 Gụnun man'án sọ' xuman' Belén huin xuman' ngaj do'ój Judá.
Sé 'ngọ xuman' le'ej huín sọ' scanij ni xuman' ngaj estado Judea.
Daj si gạhui 'ngọ tsínj gạ'nin' xánj sọ'.
Nḭ dụgumi sạ' sí' ni ngüḭ israelita huin ni ngüḭ nico' man'ānj.
Daj gataj tsínj daj. —Daj gataj ni sij gunun Herodes.
7 Ngaa nḭ gaquínj huḭ Herodes gạ'na' ni tsínj digui'yun yati'. Nḭ nachínj snan'anj sij ni sí' ụn güi yya gurugüi' yati' daj.
8 Ngaa nḭ ga'níj Herodes gạn'anj ni sí' xuman' Belén. Nḭ gataj sij:
—Gạn'anj a ni é re' yu'uj daj. Nḭ nạchinj snan'anj 'ueé a ni é re' xi'í lij daj. Nḭ ngaa nạri' a ni é rẹ', nḭ gạnata' ni é re' gụnūnj. Nḭ gạn'ān guḭniquin' ráj dạcō rian ngaj lij daj nej. —Daj gataj Herodes gunun ni tsínj daj.
9 Nḭ ngaa gunun ni sij si gataj rey, nḭ gan'anj ni sij. Nḭ hué yati' guini'i sini ni sij rian síj güi, nḭ digyán-án' chrej huaj ni sij. Nḭ 'ngọ ganiquin' yati' daj digyán-án' rian ngaj lij daj ga'nga.
10 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj daj yati', nḭ nịn' ruhua gahuin niạ' ruhua ni sij.
11 Nḭ ngaa gatúj ni sij chruhua hue', nḭ guini'i ni sij lij daj ngạ nni María. Nḭ ganiquin' ráj dạcoj ni sij rian lij daj. Ngaa nḭ na'nij ni sij rian chrúnj nicaj ni sij huaj ni sij. Nḭ go' ni sij gaga' oro ngạ siquíj sạ' nej ngạ 'ngọ si guin' dạj nej rian lij.
12 Nḭ rḭan gataj nnej rian ni sij sisḭ sḭ nanicaj ni sij rian nne rey Herodes, ngaa nḭ nanicạj ni sij ango chrej nạn' ni sij xánj ni sij.

Matanza de los niños

13 Nḭ ngaa guisíj nạn' ni tsínj daj, ngaa nḭ gurugüi' 'ngọ si-ángel Yan'anj rian José ngaa ga'nin' sij ngaj sij atoj sij. Nḭ gataj ángel daj:

—Nąchica sǫ' nącaj sǫ' nǫngüej nni lij aj. Nį gǫnánj sǫ' gąn'anj sǫ' yu'uj gǫ'naj Egipto yu'uj daj gǫna sǫ' da gątā gǫnun rę'. Daj si rey Herodes nąno' dągahui' lij da aj. —Daj gataj ángel gunun José.

14 Ngaa nį nachica José nacaj sij nǫngüej nni lij. Nį gahui sij nę' nį gan'anj sij Egipto.

15 Nį gane sij yu'uj daj da' gahui' rey Herodes. Nį hué nąanj gahuin sisį gąhuin yya dąj rún' gataj 'ngǫ tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj rian ni ngüį asįj ná. Nį gataj sí': "Gaquīn da'nī gąhui sij Egipto gą'na' sij." Daj gataj Yan'anj, gataj tsínj daj.

16 Nį ngaa xacaj cuenta Herodes sisį digya' yun'unj ni tsínj digui'yun dąj hua ni yati' man'an sij, nį nįn' ruhua ga'man ruhua sij. Nį ga'nin' sij sun sisį dągahui' ni snado daran' ni lij sno'o da a'nga ngą ni lij guisíj huįj yo' xuman' Belén ngą daran' ni xuman' ngaj nįchrun' nej. Nį daj gui'yaj sij sisį gąhui' lij huin lij xį'i nata' ni tsínj digui'yun daj hua yati' rian sij.

17 Nį hué daj gahuin yya sayun dąj rún' gataj tsínj gǫ'naj Jeremías huin sí' 'ngǫ tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj asįj ná. Nį gataj sí':

18 Gunun ni ngüį sisį aco 'ngǫ yun'unj xąna riqui xuman' Ramá.
Nį nįn' ruhua nani ruhua ún'.
Nį aco nįn' ruhua ún' nej.
Yun'unj xąna gǫ'naj Raquel huin si aco xi'í da'níj ún'.
Nį na'ue nąhuin nią' ruhua ún' ngą xi'í aco ún'.
Daj si hua guisíj gahui' ni da'níj ún'.
Daj gataj Jeremías asįj ná.

19 Sanį ngaa guisíj gahui' Herodes, ngaa nį gurugüi' 'ngǫ si-ángel Señor rian José nę' nį ngaa ga'nin' sij ngaj sij gane sij yu'uj gǫ'naj Egipto.

20 Nį gataj ángel daj:

—Nąchica sǫ', nį nącaj sǫ' nǫngüej nni lij, nį nąnicaj sǫ' gąn'anj sǫ' yu'uj gǫ'naj Israel. Daj si hua guisíj gahui' ni tsínj ataj sisį dągahui' ni sij lij da aj. —Daj gataj ángel gunun José.

21 Ngaa nį nachica José nacaj sij nǫngüej nni lij, nį nąn' sij Israel.

22 Sanį ngaa gunun José nuguan' sisį guinicaj sun Arquelao estado Judea natuj sí' rian chrej sí', ngaa nį guxu'ui' sij gąn'anj sij yu'uj daj. Nį nę' nį ga'nin' rǫhua' yún sij. Nį gataj Yan'anj si guį'yaj sij. Ngaa ni gan'anj sij estado Galilea.

23 Nį ngaa guisíj sij yu'uj daj, nį gan'anj gąne sij xuman' Nazaret. Nį hué daj gahuin sisį gąhuin dąj rún' gataj ni tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj asįj ná sisį gǫ'naj Jesús 'ngǫ tsínj 'nąʼ Nazaret.

3

Predicación de Juan el Bautista

1 Nḭ ngaa daj, nḭ ga'nạ' Juan quij qui'yanj nacọ huin estado Judea. Nḭ nata' sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ.

2 Nḭ gataj sij:

—Gạnani ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Daj si 'nạ' gạhuin nḭchrun' güi guḭnicaj sun Yan'anj xạnga' rian ni ngüḭ aj. —Daj gataj Juan gunun ni ngüḭ.

3 Nḭ asḭj ná ga'mi Isaías tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í Juan. Nḭ gataj sí':

Unun né' si-nanẹ 'ngọ tsínj a'mi nucuaj riqui quij qui'yanj nacọ aj.

Nḭ ataj sí' sisḭ guḭ'yaj xugüi né' si-chrej man'an Señor.

Daj si dạj rún' nagui'yaj sạ' né' chrej gạ'na' 'ngọ tsínj huin achij nico, nḭ da'nga' daj nạgui'yaj né' niman né' aj.

Hué daj gataj Isaías asij ná.

4 Nḭ si-gan' Juan huin to xucu gụ'naj camello. Nḭ nnij cinchru 'nḭj gatin sij. Nḭ si xa sij huin xiriquíj ngạ gatsi' mạn riqui quij.

5 Nḭ gahui ni ngüḭ mạn xuman' Jerusalén ngạ ni ngüḭ 'nạ' nḭn' gạchra' estado Judea ngạ ni ngüḭ 'nạ' nụngüej du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán 'nạ' ni sij rian nne Juan.

6 Nḭ duguata' nne Juan ni sij chruhua xinéj nnee daj. Nḭ nata' ni sij si-gạquin' ni sij. Ngaa nḭ gata' nnee ni sij.

7 Sanḭ ngaa guini'i Juan sisḭ 'nạ' nico ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo gạta' nnee ni sij, ruhua ni sij, nḭ gataj sij gunun ni sí':

—Da'níj xucuáj huin ni é rẹ' aj. Nḭ ụn tsínj gataj chrụn rian ni é rẹ' sisḭ gạnani ni é rẹ' rian castigo nico guḭ'yaj Yan'anj únj.

8 Gạ 'ueé guḭ'yaj ni é rẹ' aj. Hué dan nḭ gạ'ue guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua yya nani ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ' aj.

9 Nḭ sḭ gani ruhua man'an ni é rẹ': "Da'níj Abraham huin ni únj." Sé daj gạni ruhua ni é rẹ' mánj. Daj si atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ yej ngaj nan, nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj da'níj Abraham.

10 'Nḭ ạ hua chrụn gaga' hacha gạ'nij ya'ạ siụ ni chrun. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngạ gaga' hacha, nḭ da'nga' daj guḭ'yaj Yan'anj ngạ daran' chrun nitaj si ayu chruj sạ' chrạ. Nḭ gạ'nij Yan'anj ni chrun daj gạca-á' rian yan'ạn anj. Nḭ dạj rún' 'yaj ni chrun daj, ni da'nga' daj 'yaj ni tsínj nun unun rian Yan'anj anj.

11 'Xạnga' yya duguata' nnee man'ānj ngạ nnee a ni é rẹ' aj. Daj si nani ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'. Sanḭ nẹ' rucūj gạ'na' 'ngọ tsínj nucuaj daj ngạ man'ānj. Nḭ nạ'aj yānj nicā gạn'ān dacánj sí' aj. Daj si huin achij sí' daj ngạ man'ānj. Nḭ dụguata' nnee

sí' a ni é rẹ' ngạ Espíritu Santo ngạ yan'ạn nej.
12 Nị hua guida'a tsínj daj si-pala sij si nạgui'yaj sạ' sij riqui strigo. Nị gạhui coj riqui strigo daj. Nị nạra sạ' sij strigo chruhua gurụ. Sanị gạri yan'ạn sij coj gahui riqui strigo gạca-á' nịganj nịn'. Nị dạj rún' hua strigo hua ni tsínj unun si ataj Yan'anj. Nị dạj rún' hua coj hua ni tsínj nun unun rian Yan'anj anj. —Daj gataj Juan gunun ni sij.

El bautismo de Jesús

13 Hué dan nị gahui Jesús estado Galilea gan'anj sij du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán rian nne Juan. Nị huin ruhua sij sisị dụguata' nnee Juan man'an sij.
14 Sanị na'uej ruhua Juan, nị gataj sí':
—Hua niạn sisị dụguata' nnee man'án rẹ' man'ānj. Nị sé si sạ' si dụguata' nnēj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Juan gunun Jesús.
15 Sanị gataj Jesús gunun Juan:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' yyạj aj. Daj si hua niạn si gạhuin yya daran' nuguan' nịca ga'nin' Yan'anj sun riun'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị garáj xinạ Juan.
16 Nị ngaa guisíj gata' nnee Jesús, nị 'ngọ hora gahui sij chruhua nnee. Hué dan nị naxi'nịj xata'. Nị guini'i Jesús sisị 'nạ' guinij Espíritu Santo rian sij. Nị dạj rún' hua 'ngọ xu'mạn hua Espíritu Santo ga'nạ' rian sij.
17 Nị gunun ni ngüị 'ngọ nanẹ 'nạ' xata' gataj man'an Yan'anj xạnga':
—Nan huin da'nī 'ị ruhuāj. Nị hua niạ' ruhuāj ni'yā sij aj. —Daj gataj Yan'anj gunun ni sij.

4

Tentación de Jesús

1 Hué dan nị nicaj Espíritu Santo Jesús gan'anj-án' riqui quij qui'yanj nạco sisị gụị'yaj fuerza sichre Satanás si gụị'yaj Jesús gaquin'.
2 Nị da' guisíj hụịj xia güi, nị nun xa Jesús nugüi nịgan'. Nị ngaa guisíj daj achin xi'nạ riqui sij.
3 Ngaa nị ga'nạ' sichre Satanás dịgya' yun'unj-ún' man'an Jesús. Nị gataj sichre:
—Sisị xạnga' rẹ' huín rẹ' da'níj Yan'anj, ngaa nị nạgui'yaj sọ' si gạnahuin yej ngaj nan chrachrúnj xạ sọ' stoj. —Daj gataj sichre gunun Jesús.
4 Sanị gataj Jesús:
—Gataj si-nụguan' Yan'anj: "Sé urin chrachrúnj gụị'yaj si gạ nị'na' ni ngüị mánj. Sanị gạ nị'na' xạnga' ni ngüị gụị'yaj daran' ni nuguan' 'nạ' rian Yan'anj anj." Daj gataj Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun sichre.
5 Ngaa nị nicaj sichre Satanás Jesús gan'anj-án' xuman' hua sạ' gụ'naj Jerusalén. Nị gahui Jesús chrạ nuhui nico, gui'yaj sichre. Ngaa nị gataj sichre gunun Jesús:

6 —Sisi̱ yya huín rẹ' da'níj
Yan'anj, ngaa ni̱ güẹj rẹ'
ni̱ca' nánj. Daj si gataj si-
nu̱guan' Yan'anj:
Ga̱'nin' Yan'anj sun rian
ni ángel sisi̱ ga̱'na'
du̱gumi ni sí' man'án
so̱' aj.
Ngaa ni̱ gui̱nij so̱' rian ra'a
ni ángel sisi̱ si̱ garij
so̱' dacój so̱' gui̱'yaj yej
mánj.
Da'nga' daj gataj si-nu̱guan'
Yan'anj anj. —Gataj sichre
gunun Jesús.
7 Ngaa ni̱ gataj Jesús gu-
nun sichre:
—Ni̱ hué daj hua ni̱ca si-
nu̱guan' Yan'anj nej: "Si̱ xa-
caj so̱' cuenta sisi̱ xa̱nga' si-
nu̱guan' Señor huin Dan'anj
so̱' mánj." Hué daj gataj si-
nu̱guan' Yan'anj anj. —Daj
gataj Jesús gunun sichre.
8 Hué dan ni̱ nicaj sichre
Satanás Jesús gan'anj-án'
'ngo̱ quij xa̱can. Ni̱ digyán
sichre daran' xuman' ma̱n
chruhua xungüi̱ rian Jesús.
Ni̱ digyán sichre da̱j hua 'ueé
daran'anj.
9 Ngaa ni̱ gataj sichre gu-
nun Jesús:
—Ri̱quīj daran' nan rián
rẹ' sisi̱ gui̱niquin' ráj da̱coj
rẹ' riānj. Ni̱ ga̱'mi sa̱' rẹ'
riānj anj. —Daj gataj sichre
gunun Jesús.
10 Ngaa ni̱ gataj ru̱hua' yún
Jesús gunun sichre Satanás:
—Gu̱xun so̱' man'án so̱'
riānj huin so̱' Satanás. Daj
si gataj si-nu̱guan' Yan'anj:
"Ga̱niquin' ráj da̱coj né'
rian Señor huin Dan'anj né'.
Ni̱ da̱gahuin né' rian urin
Yan'anj anj." Hué daj gataj
Yan'anj. —Daj gataj Jesús
gunun sichre.
11 Ngaa ni̱ gahuin anéj
sichre rian Jesús. Ni̱ ga'na̱'
chraquij yun'unj ni ángel
Jesús.

Jesús principia su ministerio

12 Ni̱ ngaa gunun Jesús
sisi̱ garij ni sij ducuaga'
Juan, ngaa ni̱ na̱n' sij estado
Galilea.
13 Ngaa ni̱ gahui sij xu-
man' Nazaret gan'anj sij
ga̱ne sij xuman' Capernaum
huin 'ngo̱ xuman' ngaj du'ua
laguna huin do'ój ni da̱'nij
nu̱ngüej tsínj gu̱'naj Zabulón
nga̱ Neftalí.
14 Ni̱ hué daj gui'yaj Jesús
sisi̱ ga̱huin yya da̱j rún'
ga'mi Isaías huin sí' tsínj
ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j
ná.
15 Ni̱ gataj sí':
Nan huin do'ój Zabulón nga̱
do'ój Neftalí.
Ni̱ hué yu'uj nan ga̱che né'
gui̱sij né' du'ua laguna
xxi.
Ni̱ yu'uj nan huin anéj
chrej du'ua xinéj nnee
gu̱'naj Jordán.
Ni̱ gu̱'naj yu'uj nan estado
Galilea rian ma̱n ni
ngüi̱ 'na̱' anéj chrej aj.
16 Ni̱ ngüi̱ ma̱n rian hua
ru̱mi', ni̱ guini'i ni sij
'ngo̱ yan'a̱n xxi.
Ni̱ guixigui̱n yan'a̱n daj rian
ni ngüi̱ ruhua ga̱hui',
gui'yaj Yan'anj.
Hué daj garun Isaías asi̱j ná.

17 Nḭ asḭj güi daj, nḭ gaxḭ'i
Jesús ga'mi sij rian ni ngüḭ.
Nḭ gataj sij:
—Gạnani ruhua a ni é rẹ'
xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'.
Daj si 'nạ' gạhuin nḭchrun'
güi guḭnicaj sun Yan'anj nne
xata' rian án rẹ'. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
18 Nḭ ngaa gachéj Jesús
du'ua laguna xxi gṵ'naj
Galilea, nḭ guini'i sij nṵngüej
jnạnj tsínj daj. Nḭ 'ngọ tsínj
daj gṵ'naj Simón. Nḭ hué daj
gṵ'naj sij Pedro nej. Nḭ jnánj
sij gṵ'naj Andrés. Nḭ a'níj
nṵngüej sij nnánj chruhua
nnee. Daj si tsínj ri' xucuaj
huin nṵngüej sij.
19 Nḭ gataj Jesús gunun
nṵngüej sij:
—Guḭnico' nṵngüej é rẹ'
man'ānj anj. Ngaa nḭ dạj
rún' guḭ'yā sisḭ ri' ni é rẹ'
xucuaj, da'nga' daj guḭri' a ni
é rẹ' ni tsínj gṵxuman ruhua
nḭ'yaj man'ānj. —Daj gataj
Jesús gunun nṵngüej sij.
20 Hué dan nḭ 'ngọ hora, nḭ
duna nṵngüej sij xinánj sij.
Nḭ guinico' nṵngüej sij Jesús.
21 Nḭ ngaa huaj Jesús dọj,
nḭ guini'i sij yahuij jnạnj
tsínj daj. Nḭ 'ngọ sij huin
Jacobo da'níj Zebedeo. Nḭ
jnánj sij huin Juan. Nḭ
mạn anin' dạ'nij Zebedeo
chruhua 'ngọ riọ achéj rian
nnee. Nḭ nagui'yaj sạ' anin'
sij nnánj ri xucuaj. Ngaa nḭ
gaquínj Jesús gạ'na' nṵngüej
jnạnj sij.
22 Ngaa nḭ 'ngọ hora, nḭ
duna nṵngüej sij riọ ngạ
chrej nṵngüej sij. Nḭ guinico'
nṵngüej sij Jesús gan'anj
nṵngüej sij.
23 Hué dan nḭ gachéj Jesús
nḭn' gạchra' estado Galilea.
Nḭ digyán sij nuguan' sạ'
chruhua si-nuhui ni tsínj
mạn ni xuman' daj. Nḭ
ga'mi sij nuguan' sạ' xi'í si
nicaj sun Yan'anj rian né'.
Nḭ gui'yaj sij sisḭ gạnahuin
daran' ni ngüḭ ran' xi'ḭ ngạ
ni ngüḭ a'nan' nej.
24 Ngaa nḭ nḭn' gạchra' es-
tado Siria ga'mi ni ngüḭ xi'í
si gui'yaj Jesús. Ngaa nḭ
nicaj ni sij daran' ni ngüḭ
a'nan' ga'ḭ rian xi'ḭ ga'nạ' ni
sij rian Jesús. Nḭ ga'nạ' ni
ngüḭ a'ngaj ngạ ni ngüḭ nṵn
sichre niman nej, ni ngüḭ
sinúnj nej ngạ ni ngüḭ nare'
dacój nej. Nḭ nahuin daran'
ni sij, gui'yaj Jesús.
25 Nḭ nico ni ngüḭ 'nạ' es-
tado Galilea ngạ ni ngüḭ 'nạ'
estado Decápolis nej, ni ngüḭ
mạn xuman' Jerusalén ngạ
ni ngüḭ 'nạ' estado Judea nej,
ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej xinéj
nnee gṵ'naj Jordán nico' ni
sij Jesús ga'nạ' ni sij.

5

El Sermón del monte: Las bienaventuranzas

1 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ
'nạ' nico ni ngüḭ rian sij,
ngaa nḭ gahui sij chrạ 'ngọ
quij gan'anj gạne sij. Nḭ
ga'nạ' ni tsínj nico' sij rian
sij.
2 Ngaa nḭ gaxḭ'i sij digyán
sij nuguan' sạ' rian ni sí'.
3 Nḭ gataj Jesús:

—Hua 'ueé rian ni tsínj ni'i sisi̱ achin gạhuin sạ' ni sij rian Yan'anj. Daj si gui̱man xạnga' ni sij xata' rian nicaj sun Yan'anj anj.
4 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj aco. Daj si nạhuin niạ' ruhua ni sij, gui̱'yaj Yan'anj anj.
5 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj a'mi nạj. Daj si nạhuin ra'a ni sij xungüi̱, gui̱'yaj Yan'anj anj.
6 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj huin ruhua gui̱'yaj ni̱ca. Ni̱ dạj rún' huin ró' ngaa achin xi'nạ riquí', asi̱ ngaa nago'ó' nnee, ni̱ da'nga' daj huin ruhua ni sij gui̱'yaj ni̱ca ni sij. Ni̱ hua 'ueé rian ni sij. Daj si gạhuin sạ' niman ni sij, gui̱'yaj Yan'anj.
7 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj ani yaco ruhua ni'yaj ango dugüi' ni sij. Daj si gạni yaco ruhua Yan'anj ni̱'ya ni sij aj.
8 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj hua sạ' niman. Daj si gui̱ni'i ni sij man'an Yan'anj anj.
9 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj 'yaj sisi̱ nạ'mi ni dugüi' ni sij huin ni ngüi̱ unun'. Daj si gụ'naj ni sij da'níj Yan'anj anj.
10 ’Ni̱ hua 'ueé rian ni tsínj ran' sayun xi'í si 'yaj nicạ ni sij rian Yan'anj. Daj si gui̱man xạnga' ni sij xata' rian nicaj sun Yan'anj anj.
11 ’Ni̱ hua 'ueé rian a ni é rẹ' ngaa gạ'mi quij ni ngüi̱ rian án re' xi'īj. Ni̱ chran' yun'unj ni sij ni é rẹ' nej. Ni̱ gạ'mi yyạ ni sij daran' nuguan' quij hua rian ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' a ni é rẹ' ngāj.
12 Gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ'. Ni̱n' ruhua gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj. Daj si nạhuin ra'a ni é rẹ' premio xata'. Ni̱ hué daj chran' yun'unj ni sij ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j ná ngaa achin gui̱man a ni é rẹ'.

La sal de la tierra

13 ’Rún' huin yạn huin a ni é rẹ' chruhua xungüi̱ nan. Sani̱ sisi̱ nitaj si 'ni̱n' yạn daj, ni̱ nitaj dạj gui̱'yaj né' sisi̱ nạhuin 'ni̱n' mánj. Nitaj si ní'yan mánj. Maan si guẹre'ej né' nẹ' chrej xẹ' sisi̱ gụrun ni ngüi̱ yạn guere' da aj.

La luz del mundo

14 ’Hué a ni é rẹ' huin yan'ạn xigui̱n chruhua xungüi̱ nan. Ni̱ si̱ ga'ue gui̱xij hui̱ 'ngọ xuman' ngaj chrạ quij xạcan mánj.
15 Ni̱ ngaa arún' yan'ạn chrạ 'ngọ candil, ni̱ si̱ gune' hui̱' candil riqui chrúnj gạnun yan'ạn da mánj. Sani̱ gụto' xata' sisi̱ gui̱xiguin yan'ạn daj rian daran' ni ngüi̱ mạn chruhua hue', gui̱'yaj candil daj aj.
16 Ni̱ hué ducuánj daj gui̱'yaj ni é rẹ' sisi̱ gạhuin ni é rẹ' 'ngọ si xigui̱n rian ni ngüi̱. Ni̱ ngaa gui̱ni'i ni sij si 'yaj sạ' a ni é rẹ', ni̱ gạ'mi sạ' ni sij rian chrej a ni é rẹ' nne xata'.

Jesús y la ley

17 ’Si̱ gani ruhua ni é rẹ' sisi̱ ga'nāj gạ'nē si-ley Yan'anj ngạ si digyán ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j ná. Sé daj huin mánj.

Sanḭ ga'nāj sisḭ xạcaj ni ngüḭ cuenta dạj ataj yya ni nuguan' daj.
18 Xạnga' yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ da gạnahuij xata' ngạ yo'ój, nḭ ạ 'ngọ letra le, nḭ ạ 'ngọ punto le sḭ guere' rian si-ley Yan'anj mánj. Daj si hua niạn sisḭ gạhuin yya daran'anj dạj rún' ataj rian si-ley Yan'anj anj.
19 Hué dan nḭ ụn tsínj na'uej ruhua dạgahuin 'ngọ nuguan' le'ej a'nin' Yan'anj sun riun', nḭ hué daj dḭgyán sij si guḭ'yaj ni dugüi' sij, ngaa nḭ gạhuin sij 'ngọ tsínj guḭnico' da rụcu rian nicaj sun Yan'anj. Sanḭ tsínj dạgahuin nuguan' daj, nḭ hué daj dḭgyán sij rian ni ngüḭ, nḭ gạhuin achij sij rian nicaj sun Yan'anj anj.
20 'Daj si ataj snan'ān gụnun ni é rẹ' sisḭ 'yaj nḭca ni tsínj digyán si-ley Yan'anj ngạ ni tsínj fariseo, ruhua ni sij. Sanḭ sisḭ sḭ gui'yaj nḭca ni é rẹ' doj rian ni ngüḭ dạj rún' 'yaj ni tsínj daj, ngaa nḭ nitaj ạman gạtu a ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj mánj.

Jesús y la ira

21 'Hua gunun a ni é rẹ' si gataj ni sij rian ni xi ni é rẹ': "Sḭ dagahuí' rẹ' ngüḭ mánj. Daj si tsínj dạgahui' dugüi' sij, nḭ gạhuin sij castigo, guḭ'yaj Yan'anj anj." Daj gataj ni sij.
22 Sanḭ ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é rẹ' sisḭ ụn tsínj gạ'man ruhua nḭ'ya dugüi' sij, nḭ gạhuin sij castigo, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ sisḭ gạ'mi quij 'ngọ tsínj rian dugüi' sij, nḭ gạn'anj sij rian junta nico. Nḭ sisḭ gạtaj 'ngọ tsínj sisḭ nuhui' sta'nga' dugüi' sij nụn, nḭ hua xi'í si gạn'anj sij rian yan'ạn gạca sij aj.
23 'Hué dan nḭ sisḭ nicáj rẹ' 'ngọ ofrenda huáj rẹ' rian Yan'anj, nḭ hué yu'uj daj gạnanun ruhuá rẹ' sisḭ gui'yáj rẹ' 'ngọ gaquin' rian 'ngọ dugüí' rẹ',
24 ngaa nḭ hué guẹ yu'uj daj dụna rẹ' si-ofrendá rẹ' daj, nḭ gạn'anj siní rẹ' nạ'mi rẹ' ngạ dugüí' rẹ'. Ngaa nḭ nạnicaj rụhua' yún rẹ', nḭ gạ'ui' rẹ' ofrenda daj rian Yan'anj anj.
25 'Nḭ rá'yanj gạ'mi 'ueé rẹ' ngạ tsínj unun' ngạ rẹ' ngaa huáj rẹ' nacaj dugüí' rẹ' ngạ sij chrej sisḭ sḭ naga'ui' sij man'án rẹ' rian güesḭ mánj. Ngaa nḭ sisḭ sḭ na'mi nụngüej é rẹ', ngaa nḭ nạga'ui' güesḭ man'án rẹ' rian caíde. Nḭ gạri caíde daj ducuaga' man'án rẹ' aj.
26 Nḭ ataj snan'ān gụnun rẹ' sisḭ nitaj si huaj gạhui rẹ' yu'uj daj da guḭsij nạru'ue rẹ' daran' san'anj da'uí rẹ'. Da ni gạhui rẹ' aj.

Jesús y el adulterio

27 'Hua gunun a ni é re' si gataj ni sij asḭj ná: "Sḭ ga'mí rẹ' ngạ nicạ dugüí' rẹ' mánj." Daj gataj ni sij.
28 Sanḭ ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ ụn tsínj ni'yaj rian 'ngọ yun'unj xạna ngaa huin ruhua sij nḭ'yaj sij rian

unj, nḭ hua ga'mi niman sij ngą unj.
29 Hué dan nḭ sisḭ rundij rián rę' nę' chrej ra'á są' rę'
huin ruhua guḭ'yaj gaquin', ngaa nḭ guḭri rę' guęre' rę'
aj. Nąanj są' huin sisḭ
guęre' 'ngǫ rundij rián rę'
sisḭ gąn'anj gąca nneę cúj rę'
rian yan'ąn anj.
30 Nḭ sisḭ nę' chrej ra'a
są' rę' huin ruhua guḭ'yaj
gaquin', ngaa nḭ gą'nin'
rę'. Nąanj są' huin sisḭ
guęre' anéj chrej ra'á rę' sisḭ
gąn'anj ni'yá rę' rian yan'ąn
anj.

Jesús y el divorcio

31 'Nḭ gataj ni sij asḭj ná:
"Nḭ ụn tsínj guere'ej nicą, nḭ
hua niąn nąchi nicaj sij yanj
ata nąga'ui' sij ra'a ún'." Daj
gataj ni sij.
32 Sanḭ ataj snan'anj
man'ānj gụnun a ni é rę' sisḭ
ụn tsínj guęre'ej nicą ngaa sé
xi'í si a'mi ún' ngą ango tsínj,
ngaa nḭ da'ui ún' gaquin'
ngaa xącaj dugüi' ún' ngą
ango tsínj, gui'yaj sij. Nḭ tsínj
xącaj yun'unj xąna guere'ej
nicą, nḭ dąj rún' 'yaj tsínj
ga'mi ngą nicą ango tsínj,
'yaj sij aj.

Jesús y los juramentos

33 'Nḭ hua gunun ni é re'
sisḭ gataj ni sij rian ni xi
ni é rę': "Nḭ sḭ duná rę'
si dągahuín rę' ngą nuguan'
guta' nḭca yyá rę' rian Señor
mánj." Daj gataj ni sij.
34 Sanḭ ataj snan'anj
man'ānj gụnun a ni é re' sisḭ
sḭ guta' nḭca yya á rę' mánj.
Nḭ sḭ guta' nḭca yya ni é rę'
rian xata' si rian nicaj sun
Yan'anj huin nej mánj.
35 Nḭ sḭ guta' nḭca yya á
rę' rian xungüḭ mánj. Daj si
rian uta' Yan'anj daco huin
nánj. Nḭ sḭ guta' nḭca yya ni
é rę' rian xuman' Jerusalén
mánj. Daj si Jerusalén huin
rian nicaj sun Yan'anj xąnga'
huin rey huin achij.
36 Nḭ sḭ guta' nḭca yya ni
é rę' rian chrą ni man'an ni
é rę' mánj. Daj si sḭ ga'ue
guḭ'yaj ni é rę' si gą gątsi, nḭ
gą marụ urin hué chrą ni é
rę' mánj.
37 Maan si gątaj a ni é rę'
sisḭ gą'ue, asḭ sḭ ga'ue mánj.
Sḭ guta' ni é rę' ango nuguan'
gą'mi a ni é rę' chrą nuguan'
da mánj. Daj si nuguan' uta'
ni é rę' gą'mi ni é rę' huin
'ngǫ nuguan' xḭ'i aj.

El amor hacia los enemigos

38 'Hua gunun a ni é rę'
sisḭ gataj ni sij asḭj ná: "Sisḭ
guęre' rundij rián rę', guḭ'yaj
dugüí' rę', ngaa nḭ gą'ue
guḭri rę' rundij rian tsínj
gui'yaj daj. Nḭ sisḭ güéj 'ngǫ
yán' rę', guḭ'yaj dugüí' rę',
ngaa nḭ gą'ue dụgüéj rę' yan'
tsínj gui'yaj da aj." Daj gataj
ni sij.
39 Sanḭ ataj snan'anj
man'ānj gụnun a ni é rę':
"Gą'nin' ruhua a ni é rę' ngą
'ngǫ tsínj chran' yun'unj a ni
é rę'. Nḭ sisḭ gą'ui' 'ngǫ tsínj
daj xi'níj rián rę' nę' chrej
są' rę', ngaa nḭ gą'nin' ruhuá
rę' sisḭ gą'ui' sij anéj rę' nej."
Daj atā gụnun a ni é rę'.

40 Nị sisị huin ruhua 'ngọ tsínj daj gụnun' ngạ rẹ' gạ'ne sij si-gató rẹ', ngaa nị gạ'nin' ruhuá rẹ' sisị gạ'ne sij si-retó rẹ' nej aj.
41 Nị sisị gạ'nin' 'ngọ tsínj daj sun sisị gạta rẹ' si'yaj sij guịnicaj rẹ' 'ngọ kilómetro, sanị güịj nịcaj rẹ' da huịj kilómetro aj.
42 Nị gạ'ui' rẹ' rian gọ'ngo ni ngüị achínj 'ngọ rasụn rián rẹ'. Nị gạ'ui' xiquínj rẹ' rian gọ'ngo ni ngüị achínj xiquínj rián rẹ' nej.

43 ’Nị hué daj gunun a ni é rẹ' sisị gataj ni sij asịj ná: “Gạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni ngüị nicaj dugüi' ngạ rẹ'. Sanị sị gahuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni ngüị unun' ngạ rẹ' mánj.” Daj gataj ni sij.
44 Sanị ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é rẹ': “Gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' ni ngüị unun' ngạ ni é rẹ'. Nị gạ'mi 'ueé ni é rẹ' rian ni tsínj a'mi quij rian ni é rẹ'. Nị guị'yaj sạ' ni é rẹ' rian ni tsínj nun huin xạn' ruhua ni'yaj ni é rẹ'. Nị gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í ni ngüị a'mi quij rian án re' aj.” Daj atā gunun a ni é rẹ'.
45 Ngaa nị gạhuin ni é rẹ' da'níj chrej ni é rẹ' nne xata'. Daj si hué man'an sij 'yaj si guixiguịn güi rian ni ngüị sạ' ngạ rian ni ngüị nitaj si sạ'. Nị 'yaj man'an sij sisị 'nạ' gumạn rian ni ngüị hua nịca niman ngạ rian ni ngüị nitaj si hua nịca niman nej.
46 Nị sisị 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' urin ni ngüị 'ị ruhua ni'yaj man'án rẹ', ngaa nị sị gani ruhuá rẹ' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ rẹ' mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj digya' yun'unj huin ni tsínj a'nej san'anj güenda gobierno.
47 Nị sisị gạ'mi sạ' ni é rẹ' rian urin ni jnánj án rẹ', nị nitaj si 'yaj sạ' ni é rẹ' daj ngạ ango ni ngüị mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj 'nạ' anéj chrej huin ni tsínj nun ni'i dạj hua Yan'anj anj.
48 Ngaa nị gạ sạ' nịn' ni-man án re' dạj rún' hua sạ' nịn' niman chrej ni é rẹ' nne xata' aj.

6

Jesús y la limosna

1 ’Ni dụgumi a ni é rẹ' man'an ni é rẹ' ngaa 'yaj sạ' ni é rẹ' rian ni ngüị. Nị sé daj guị'yaj ni é rẹ' xi'í si gạni ruhua ni ngüị sisị sạ' ni é rẹ' mánj. Daj si sisị hué daj guị'yaj a ni é rẹ', ngaa nị sị gui'yaj sạ' Yan'anj nne xata' rian ni é rẹ' mánj.
2 Hué dan nị ngaa huin ruhuá rẹ' gạ'ui' rẹ' san'anj rian ni ngüị yaco ran', nị sị gui'yaj nnẹ rẹ' rian ni ngüị mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj nnẹ sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í ni sij, ruhua ni sij. Nị hué daj 'yaj nnẹ ni sij chruhua nuhui ngạ cayu nej. Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị ngaa 'yaj nnẹ ni sij rian ni ngüị, nị hua ganacaj ni sij si-premio ni sij. Nị ạ 'ngọ rin

xico' si̱ naru'ue Yan'anj rian
ni sij mánj.
3 Sani̱ ngaa chrącuij rę'
rian ni ngüi̱ yaco ran', ni̱ si̱
xacaj cuenta nę' chrej ra'a
rotsi̱ rę' si 'yaj ra'a są' rę'
mánj.
4 Ngaa ni̱ chrąquij hui̱ rę'
ngaa gą'ui' rę' rian ni ngüi̱
yaco ran'. Ngaa ni̱ gui̱'yaj
'ueé chréj rę' nne xata' ngą
rę' gui̱ni'i daran' ni ngüi̱ si
ni'i Yan'anj si 'yaj hui̱ rę' aj.

Jesús y la oración

5 ’Ni ngaa gąchinj jni'yaj
a ni é rę' rian Yan'anj, ni̱
si̱ gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj
ni tsínj nnę mánj. Daj si
aran' ruhua ni sij gui̱niquin'
ni sij chruhua nuhui ngą
cayu gąchinj jni'yaj ni sij sisi̱
gui̱ni'i ni ngüi̱, ruhua ni sij.
Xąnga' atā gu̱nun a ni é rę'
sisi̱ ngą si 'yaj ni sij daj, ni̱
hua ganacaj ni sij si-premio
ni sij.
6 Sani̱ ngaa gąchinj jni'yaj
man'án rę' rian Yan'anj, ni̱
nątu urín rę' chruhua ducuá
rę'. Ni̱ nąranj rę' rian hue'.
Ngaa ni̱ gąchinj jni'yáj rę'
rian chréj rę' nne yu'uj daj
ngą rę' huin Yan'anj. Ngaa
ni̱ gui̱'yaj 'ueé chréj rę' ngą
rę' si ni'i-ín' si 'yaj hui̱ rę' aj.
7 Ni̱ ngaa gąchinj jni'yaj
a ni é rę' rian Yan'anj, ni̱
si̱ nacáj rę' raruhua gą'mi
rę' nuguan' nitaj si ní'yanj
dąj rún' 'yaj ni ngüi̱ nico'
ango yan'anj mánj. Daj si
ani ruhua ni sij sisi̱ unun
dan'anj ni sij xi'í si a'mi
xącan ni sij.
8 Ni̱ si̱ gui'yaj a ni é rę'
dąj rún' 'yaj ni ngüi̱ da
mánj. Daj si asi̱j achin
gąchinj jni'yaj ni é rę' rian
chrej ni é rę' huin Yan'anj, ni̱
hua ni'i sij si achin rian ni é
rę' nánj.
9 ’Ngaa gąchinj jni'yaj a ni
é rę' rian Yan'anj, ni̱ nąanj
gątaj ni é rę' gu̱nun Yan'anj:
Tata chré' nne xata', huin
ruhua únj si gą'mi
'ueé ni ngüi̱ si-xugüi
man'án rę' aj.
10 Ni̱ huin ruhua únj sisi̱
gą'na' rę' gui̱nicaj rę'
sun rian xungüi̱ nan
anj.
Ni̱ dąj rún' dagahuin są'
ni si mán xata' rian
man'án rę', ni̱ hué
daj dągahuin są' ni
ngüi̱ mán ni̱ca' rian
man'án rę', ruhua únj.
11 Ni̱ ri̱qui rę' si xą ni únj da'
go̱'ngo güi.
12 Ni̱ dąj rún' guinicaj únj
'ngo̱ niman nico rian
ni tsínj gui'yaj gaquin'
rian únj, ni̱ da'nga'
daj gui̱nicaj rę' 'ngo̱
niman nico rian únj.
13 Ni̱ si̱ duná rę' si di̱gya'
yun'unj si quij ni únj
mánj.
Sani̱ gą'ni rę' si gą ni̱ni únj
rian si quij hua daj.
Daj si man'án rę' nicaj
daran' sun.
Ni̱ nicáj rę' daran' fuerza
nej.
Ni̱ hua 'ueé ni̱n' nné rę'.
Ni̱ hué daj gąhuin rę'
ni̱ganj ni̱n', ruhua únj.
Amén.

Hué daj gạ'mi a ni é rẹ' ngaa gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj anj.
14 Nị sisị guịnicaj a ni é rẹ' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni ngüị, nị hué daj guịnicaj chrej ni é rẹ' nne xata' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni é rẹ' aj.
15 Sanị sisị sị ga'uej ruhua á rẹ' guịnicaj á rẹ' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni ngüị, ngaa nị sị guinicaj chrej ni é rẹ' niman nico rian xi'í si-gạquin' ni é rẹ' mánj.

Jesús y el ayuno

16 ’Ni sị gui'yaj yaco rian ni é rẹ' ngaa 'yaj ni é rẹ' ayuno dạj rún' 'yaj ni tsínj nnẹ mánj. Xi'í si 'yaj ni sij daj, nị guịni'i ni ngüị si 'yaj ni sij ayuno, ruhua ni sij aj. Xạnga' atā gụnun ún rẹ' sisị ngạ si 'yaj ni sij daj, nị hua ganacaj ni sij si-premio ni sij aj.
17 Sanị ngaa guị'yaj man'án rẹ' ayuno, nị gạna'nin' rẹ' rián rẹ'. Nị gạri rẹ' gasiti chrạ rẹ' nej.
18 Ngaa nị sị xacaj ni ngüị cuenta si 'yáj rẹ' ayuno mánj. Sanị urin chréj rẹ' nne yu'uj daj ngạ rẹ' ni'i nej aj. Nị guị'yaj 'ueé-é' ngạ rẹ' nánj.

Tesoros en el cielo

19 ’Nị sị nara sạ' ni é rẹ' nico rasụn chruhua xungüị nan mánj. Daj si xungüị nan, nị xij xucu rasụn daj. Nị xa daqui yo gaga' daj nej aj. Nị atuj tsínj tụ hue' nej.
20 Sanị nạra sạ' ni é rẹ' rasụn sạ' xata' aj. Daj si yu'uj daj, nị nitaj si xij xucu atsij mánj. Nị nitaj si xa daqui yo ni gaga' da mánj. Nị nitaj si atuj tsínj tụ hue' da mánj.
21 Daj si rian nicaj ni é rẹ' si'yaj ni é rẹ', nị hué yu'uj daj nạni ruhua ni é rẹ' aj.

La lámpara del cuerpo

22 ’Rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn huin rundij rian né'. Nị ngaa xiguịn sạ' rundij rian né', nị ni'yaj sạ' né'.
23 Sanị sisị nitaj si xiguịn sạ' rundij rian né', nị sị ga'ue nạri' né' 'ngọ chrej sạ' gạn'anj né' mánj.

Dios y las riquezas

24 ’Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue dạgahuin rian huịj xuru'ue mánj. Daj si nun huin xạn' ruhua sij ni'yaj sij 'ngọ xuru'ue. Nị aran' ruhua sij ni'yaj sij ango xuru'ue. Asị guịnicaj dugüi' sij ngạ 'ngọ xuru'ue, nị nun gạ'mi sạ' sij ngạ ango xuru'ue mánj.

El afán y la ansiedad

25 ’Hué dan nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị sị gahuin ruhua á rẹ' xi'í dạj guịman án rẹ' xạ á rẹ', nị gọ'o a ni é rẹ' mánj. Nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ atsij gụnun nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Ni'i ni é rẹ' sisị gahuin nị'na' ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Xi'í daj nị huin nucuaj Yan'anj rịqui si xạ á rẹ' nej. Nị huin nucuaj Yan'anj rịqui si gụnun atsij nneẹ cúj ni é rẹ' nej.
26 ’Nị'yaj ni é rẹ' ni xataj mán xata'. Nitaj si unụn xuj nnaạ nej mánj. Nị nitaj si ri

xuj nnaą nej mánj. Nị nitaj si nara są' xuj chruhua gurụ nej mánj. Sanị a'ui' chrej ni é rẹ' nne xata' xa xuj. Nị ní'yanj nịn' ruhua ni é rẹ' daj ngą si ní'yanj ni xataj daj.

27 Nị gą'ue gąhuin xącan ni é rẹ' doj xi'í si gąnani nico ruhua ni é rẹ' ní'. Sị ga'ue mánj.

28 ’Nị ụn sin huin nị huin ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' xi'í si-gan' ni é rẹ' únj. Nị'yaj ni é rẹ' dąj achij 'ngọ yaj lirio riqui quij. Nitaj si 'yaj sun yaj da mánj. Nị nitaj si hua'a yaj da yu'uej mánj.

29 Sanị atā gụnun ni é rẹ' sisị hua nią' nịn' ruhua yaj daj daj ngą si hua nią' rey Salomón ngaa gunụn sij 'ngọ atsij są' nịn' ruhua.

30 Nị dugumi Yan'anj ngą coj mąn riqui quij. Nị yyąj nị mąn coj daj. Sanị a'yoj nị gąri yan'ąn ni sij coj daj. Nị sisị hué daj riqui Yan'anj si-gan' coj daj, ngaa nị huaj nịn' ruhua rịqui Yan'anj doj si-gan' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüị xuman dọj ruhua ni'yaj Yan'anj.

31 ’Hué dan nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị gataj ni é rẹ': “Nị ụn sin huin xọ'. Nị ụn sin huin gọ'o'. Nị ụn atsij gụnun' únj.” Sé si gąhuin ruhua ni é rẹ' ngą da mánj.

32 Daj si ni tsínj nico' ango yan'anj nano' ni rasụn daj. Sanị ni'i chrej ni é rẹ' nne xata' sisị ní'yanj ni é rẹ' ni rasụn daj.

33 Hué dan nị gąnahuij sini ruhua ni é rẹ' ngą xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni é rẹ'. Nị hué daj gąnahuij ruhua ni é rẹ' ngą si guị'yaj nịca ni é rẹ' dąj rún' aran' ruhua Yan'anj anj. Ngaa nị gąnahuin ra'a ni é rẹ' daran' ni rasụn daj, guị'yaj Yan'anj.

34 Hué dan nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' ngą si guịran' ni é rẹ' a'yoj. Daj si a'yoj, nị gą'ue gąni ruhua ni é rẹ' xi'í a'yoj. Da gọ'ngo güi, nị hua si guịran' ni é rẹ' xi'í da' gọ'ngo güi daj.

7

El juzgar a los demás

1 ’Sị ga'ui' ni é rẹ' gaquin' dugüi' ni é rẹ' mánj. Ngaa nị sị ga'ui' Yan'anj gaquin' ni é rẹ' mánj.

2 Daj si dąj rún' a'ui' ni é rẹ' gaquin' dugüi' ni é rẹ', nị hué daj guị'yaj Yan'anj ngą ni é rẹ' aj. Nị dąj rún' 'yaj ni é rẹ' ngą ni ngüị, nị hué daj guị'yaj Yan'anj ngą ni é rẹ' aj.

3 Nị ụn sin huin nị ni'yaj ni é rẹ' sisị nụn darụ chrun rundij rian jnánj rẹ' únj. Sanị nitaj si ni'yáj rẹ' si nụn 'ngọ caj rundij rian man'án rẹ'.

4 Nị dąj gą'ue gątaj rẹ' gụnun jnánj rẹ' saj: “Guịniquin' acuán' rẹ', nị guịrīj darụ chrun nụn rundij rián rẹ' aj.” Sé daj gątaj rẹ' sa mánj. Daj si nụn 'ngọ caj rian man'án rẹ'.

5 Tsínj digya' yun'unj huín rẹ'. Guịri siní rẹ' caj nụn rián rẹ' aj. Ngaa nị gą'ue

guinì'yaj sạ' rẹ' guìri rẹ' darụ chrun nụn rundij rian jnánj rẹ' aj.

6 ’Sì ga'ui' ni é rẹ' 'ngọ rasụn 'nạ' rian Yan'anj rian ni tsínj quij hua mánj. Daj si rún' huin xuhue huin ni sij. Nì sì ga'ui' ni é rẹ' 'ngọ yej sạ' gụ'naj perla rian ni tsínj quij hua mánj. Daj si rún' 'yaj xacáj 'yaj ni sij. Nì si ruhuaj nì gụrun dacój xuj. Nì nạnicaj xuj xạ xuj ni é rẹ'. Nì dạj rún' 'yaj xucu daj da'nga' daj 'yaj ni tsínj quij hua aj.

La oración y la regla de oro

7 ’Gạchinj ni é rẹ' si achin rian án rẹ' rian Yan'anj anj. Nì rìqui Yan'anj rian ni é rẹ'. Nì nạno' ni é rẹ' nuguan' sạ'. Nì guìri' ni é rẹ' nej. Guì'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ita ra'a rian hue' ngạ Yan'anj, ngaa nì nạ'ni Yan'anj rian hue' gạtu ni é rẹ' aj.

8 Daj si daran' ni ngüì achínj rian Yan'anj, nì nạhuin ra'a ni sij ngạ si achínj ni sij aj. Nì ni ngüì nano', nì nạri' ni sij. Nì ni ngüì ita ra'a rian hue', nì nạ'ni Yan'anj gạtu ni sij.

9 Nì sisì hua 'ngọ ni é rẹ' hua da'níj, nì gạ'ue gạ'ui' ni é rẹ' yej ra'a ngaa achin chrachrúnj xạj ní'. Sé daj huin mánj.

10 Nì gạ'ue gạ'ui' ni é rẹ' 'ngọ xucuáj ra'a ngaa achin xucuaj ní'. Sé daj huin mánj.

11 Nì sé si sạ' niman ni é rẹ', sanì ni'i ni é rẹ' ni rasụn sạ' gạ'ui' ni é rẹ' rian ni da'níj ni é rẹ' aj. Hué dan nì huaj nìn' ruhua si rìqui chrej ni é rẹ' nne xata' nuguan' sạ' rian ni ngüì achínj rian Yan'anj anj.

12 ’Ngaa nì dạj rún' huin ruhua ni é rẹ' guì'yaj sạ' ni ngüì ngạ ni é rẹ' nì da'nga' daj guì'yaj sạ' ni é rẹ' ngạ ni sij. Daj si hué nan huin si ruhuaj gata si-ley Yan'anj ngạ ni nuguan' gataj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asìj ná aj.

La puerta estrecha

13 ’Gạtu ni é rẹ' rian hue' chruj rian nne Yan'anj anj. Daj si gara' rian hue' atuj ni ngüì gạ ni'ya. Nì gan'ạn chrej gara' daj huin rian gạn'anj gạ ni'ya nìganj ni sij aj. Nì hua nico ni ngüì huaj rian chrej gara' daj.

14 Sanì chruj rian hue' atuj ni ngüì gạne nìganj. Nì chruj chrej huaj ni sij. Nì dọj ni ngüì nari' chrej chruj da aj.

Por sus frutos los conoceréis

15 ’Gạ cuidado ni é rẹ' ngạ ni tsínj ataj sisì a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj. Sanì sé si xạnga' ni sij mánj. Daj si 'nạ' ni sij rian ni é rẹ' rún' huin xachij huin ni sij nánj. Sanì nẹ' chrụhua niman ni sij huin ni sij 'ngọ xucu huee nánj.

16 Nì gạ'ue guìni'i ni é rẹ' sisì tsínj digya' yun'unj huin ni sij ngạ si 'yaj ni sij. Gụta né' uva chrạ 'ngọ coj tanj ní'. Sé daj huin mánj. Nì gụta né' higo chrạ coj ni'yo ní'. Sé daj huin mánj.

17 Daj si daran' chrun sạ', nị ayu chruj sạ' chrạ aj. Sanị
chrun nitaj hua sạ', nị hué
daj ayu chruj nitaj si hua sạ'
chraj.
18 Nị chrun sạ' sị ga'ue
gạyu chruj nitaj si hua sạ'
chraj nej mánj. Nị chrun
nitaj si hua sạ', nị sị ga'ue
gạyu chruj hua sạ' chraj nej
mánj.
19 Daran' chrun na'ue
gạyu chruj sạ' chrạ, nị
gạ'nin' ni sij, nị gạra sij rian
yan'ạn gạca man'an.
20 Hué ducuánj daj gạ'ue
guịni'i ni é rẹ' ngạ si 'yaj
ni sij sisị tsínj digya' yun'unj
huin ni sij aj.

Nunca os conocí

21 ’Sé daran' ni ngüị gạtaj
gụnūnj: Señor, Señor, gạtu
rian nicaj sun Yan'anj xata'
mánj. Sanị maan si gạtu ni
ngüị 'yaj si aran' ruhua chrē
nne xata' nánj.
22 Nị güi daj, nị gạtaj
nico ni ngüị gụnūnj: “Señor,
Señor, ga'mi únj si-nụguan'
Yan'anj ngạ si-xugüí rẹ'. Nị
si-xugüí rẹ' guiri únj nanẹ
xị'i niman ni ngüị aj. Nị
si-xugüí rẹ' gui'yaj únj nico
si sạ' rian ni ngüị aj.” Daj
gạ'mi ni ngüị daj riānj güi
gạnahuij xungüị aj.
23 Sanị gạtaj man'ānj
gụnun ni sij: “Nitaj ạman
guini'īnj ni é rẹ' mánj.
Gụxun ni é rẹ' man'an án rẹ'
riānj anj.” Daj gạtaj man'ānj
gụnun ni sij.

Los dos cimientos

24 ’Ngaa nị dạj rún' hua
'ngọ tsínj ni'i sạ' ngaa une'
sij daqui ducuá sij rian huej,
nị hué daj hua 'ngọ tsínj
unun ni nuguan' nan anj. Nị
ráj xina sij si ataj man'ānj
rian sij aj.
25 Ngaa nị gaman' 'ngọ
gumạn xxi. Nị gara xinéj
nnee. Nị ga'nạ' nnee ga'ui'
rian ducuá sij. Nị gahui nanẹ
rian hue' daj. Sanị nun gane
hue' daj. Daj si gahuin ran
daqui hue' daj rian huej.
26 Sanị sisị hua 'ngọ tsínj
unun nuguan' nan, nị nun
dạgahuin sij nuguan' atā
nan gụnun sij, nị huin sij dạj
rún' huin 'ngọ tsínj gui'yaj
ducua rian yo'ój chru.
27 Ngaa nị gaman' 'ngọ
gumạn xxi. Nị gara xinéj
nnee. Nị ga'nạ' ga'ui' rian
hue'. Nị gahui nanẹ rian
hue'. Ngaa nị gane ducuá
sij, nị unyụn guere'ej. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj
nico' sij.
28 Nị ngaa guisíj nahuij
ga'mi Jesús, nị gahuin
yan'anj ruhua daran' ni ngüị
ngạ nuguan' gataj sij. Daj si
sạ' nịn' ruhua digyán Jesús
rian ni ngüị.
29 Nị nicaj sun nuguan'
digyán sij rian ni ngüị daj.
Nị sé si digyán sij dạj rún'
digyán ni tsínj digyán si-ley
Moisés rian ni ngüị aj.

8

Jesús sana a un leproso

1 Nị ngaa nanij Jesús chrạ
quij daj, nị nico' nico ni ngüị
ga'nạ' ngạ sij.
2 Ngaa nị gahuin nịchrun'
'ngọ tsínj guiran' xi'ị lepra.

Nḭ ganiquḭn' ráj dạcoj sij rian Jesús. Nḭ gataj sij:

—Señor, sisḭ ruhuá rẹ', nḭ gạ'ue guḭ'yaj gono'ó rẹ' yūnj, nḭ xḭ'ne xi'ḭ a'nānj. —Gataj tsínj a'nan' daj rian Jesús.

3 Ngaa nḭ guta' Jesús ra'a sij, nḭ gataj sij:

—Huin ruhuāj sisḭ gạ sạ' nneẹ cúj rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ 'ngọ hora xi'nej xi'ḭ a'nan' tsínj daj.

4 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gạ cuidadó rẹ' ngạ man'án rẹ'. Sḭ ganatá' rẹ' rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ mánj. Maan si gạn'anj rẹ' dḭgyán rẹ' man'án rẹ' rian chrej. Nḭ nḭcaj rẹ' 'ngọ ofrenda gạ'ui' rẹ' rian Yan'anj dạj rún' ga'nin' Moisés sun güenda gạhuin-ín' 'ngọ da'nga' sisḭ hua ganahuín rẹ'. Ngaa nḭ xạcaj ni chrej cuenta sisḭ hua ganahuín rẹ', gui'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.

Jesús sana al siervo de un centurión

5 Nḭ ngaa gatúj Jesús xuman' Capernaum, nḭ ga'nạ' 'ngọ snado centurión rian Jesús. Nḭ ga'mi yaco sij rian Jesús.

6 Nḭ gataj sij:

—Señor, ngaj si-mosūj a'nan' sij ducuāj. Nḭ na'ue guḭsiqui' sij. Nḭ a'ngaj nḭn' ruhua sij. —Daj gataj snado daj.

7 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gụchīj nḭ gạnahuin sij, guḭ'yā. —Daj gataj Jesús gunun snado daj.

8 Ngaa nḭ gataj snado centurión gunun Jesús:

—Señor, sé tsínj sạ' huīnj sisḭ gạtu rẹ' chruhua ducuāj. Maan si gạ'nin' rẹ' sun, nḭ gạnahuin si-mosūj, guḭ'yáj rẹ'.

9 Daj si hua tsínj a'nin' sun riānj. Nḭ huēj a'nin' sun rian ni snado nej. Nḭ ngaa a'nī 'ngọ snado gạn'anj sí', nḭ huan'anj sí'. Nḭ ngaa atā gạ'na' 'ngọ sí', nḭ 'nạ' sí' nej. Nḭ ngaa a'nī si-mosūj guḭ'yaj sun sí', nḭ hué daj guḭ'yaj sun sí' nej. —Daj gataj snado daj gunun Jesús.

10 Nḭ ngaa gunun Jesús si gataj tsínj daj, nḭ gan'anj ruhua sij. Nḭ gataj sij gunun ni tsínj nico' sij:

—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ nun nạri'īj ạ 'ngọ tsínj israelita xuman ruhua rún' xuman ruhua tsínj snado nan mánj.

11 Nḭ atā gụnun ni é rẹ' sisḭ gạ'na' nico ni ngüḭ 'nạ' nẹ' rian síj güi ngạ rian atúj güi. Nḭ gạne ni sij ngạ tsínj gụ'naj Abraham ngạ Isaac ngạ Jacob rian nicaj sun Yan'anj xata'.

12 Sanḭ ni tsínj israelita ni tsínj hua niạn gạne rian nicaj sun Yan'anj, sanḭ guẹre'ej Yan'anj ni sij nẹ' chrej xẹ' rian hua rụmi'. Nḭ yu'uj daj gạco ni sij, nḭ xạ ruj yan' ni sij xi'í sayun guḭran' ni sij. Daj si na'uej ruhua ni sij gụxuman ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij man'ānj. —Daj gataj Jesús.

13 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun snado daj:

—Güij nąn' ducuá rę', nij dąj rún' guxuman ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj, nij da'nga' daj gą aj. —Daj gataj Jesús.

Nij hué 'ngǫ hora daj, nij ganahuin moso daj.

Jesús sana a la suegra de Pedro

14 Ngaa nij ga'nąʼ Jesús ducuá Pedro. Nij guini'i sij sisij ngaj nichęj sí' a'nan' ún' rian nna. Nij nǫn gachi' ún'.

15 Nij ganun ra'a Jesús ra'a ún'. Ngaa nij xi'nej gachi' ún'. Nij nachica ún'. Nij gui'yaj sun ún' rian ni sij.

16 Nij ngaa guinij, nij nicaj ni ngüij nico ni dugüi' ni sij nǫn nanę xij'i gan'anj ni sij rian Jesús. Nij guiri Jesús nanę xij'i nǫn niman ni sij ngą si-nǫguan' sij. Nij ganahuin daran' ni ngüij a'nan', gui'yaj sij nej.

17 Nij hué daj gahuin sisij gąhuin yya dąj rún' gataj tsínj gǫ'naj Isaías huin sí' tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj asij ná. Nij gataj sí': "Ga'nej sij si-xij'i né'. Nij guiran' sij sayun sisij gąnahuin są' né' xi'í ni xi'ij ran' né'." Daj gataj Isaías xi'í Jesús.

Los que querían seguir a Jesús

18 Nij ngaa guini'i Jesús sisij mąn nico ni ngüij ganicąj xi'níj sij, nij ga'nin' sij sun sisij gąchin ni tsínj nico' sij ngą sij anéj chrej du'ua laguna xxi daj.

19 Ngaa nij ga'nąʼ 'ngǫ tsínj digyán si-ley Moisés ga'nąʼ sij rian Jesús. Nij gataj sí' gunun Jesús:

—Maestro, huin ruhuāj gǫinicōj man'án rę' nij ą gąn'anj rę' aj. —Daj gataj sij.

20 Ngaa nij gataj Jesús gunun sí':

—Hua huej nǫn xune aj. Nij hua si-gąca' xataj chréj xata' nǫn xú'. Sanij nitaj rian gǫna da'níj ni ngüij huīnj mánj. —Daj gataj Jesús.

21 Ngaa nij gataj ango tsínj nico' Jesús:

—Señor, dǫná rę' sisij gąn'anj sinīj gąchīnj chrē aj. —Daj gataj sij.

22 Sanij gataj Jesús gunun sij:

—Gǫinico' rę' man'ānj. Nij gą'nin' ruhuá rę' si gąchin' ango ni sij níman. Daj si rún' huin níman huin ni sij. —Daj gataj Jesús gunun sij.

Jesús calma la tempestad

23 Ngaa nij gahui Jesús chruhua 'ngǫ riǫ chréj rian nnee. Nij hué daj gui'yaj ni tsínj nico' sij nej.

24 Hué dan nij naxǫman nǫin' ruhua nnee gui'yaj 'ngǫ nanę nucuaj xxi. Nij gachin nnee rian riǫ nǫn ni sij. Sanij gatoj Jesús.

25 Ngaa nij gan'anj ni tsínj nico' Jesús jnąchi ni sij sí'. Nij gataj ni sij:

—Señor, gąnacaj rę' man'an né'. Daj si ruhua gąhui' né'. —Daj gataj ni sij.

26 Ngaa nij gataj Jesús:

—Nij ǫn sin huin nij xu'ui' ni é rę' únj. Dǫj xuman ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę'

man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Ngaa nḭ nachica sij. Nḭ ga'mi huee sij rian nanẹ ngạ rian nnee daj. Ngaa nḭ gahuin din'inj ruhua daran'anj.

27 Ngaa nḭ gan'anj ruhua ni tsínj daj ni'yaj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ụn tsínj huin tsínj nan, nḭ da' nanẹ ngạ nnee dagahuin si-nụguan' sij únj. —Daj gataj ni tsínj nico' Jesús rian dugüi' ni sij.

Los endemoniados gadarenos

28 Nḭ guisíj Jesús anéj chrej du'ua laguna xxi rian huin do'ój ni tsínj gadareno. Nḭ gahui huḭj tsínj nụn nanẹ xḭ'i niman scanij rian achin' ni níman ga'nạ' nụngüej sij rian nne Jesús. Nḭ huee nḭn' ruhua nụngüej sij. Xi'í daj nḭ na'ue gạchin ni ngüḭ chrej da mánj.

29 Nḭ gaguáj nụngüej sij rian Jesús. Nḭ gataj nụngüej sij:

—Nitaj si huaj si diguíj rẹ' ngạ nụngüej únj Jesús huín rẹ' da'níj Yan'anj xạnga' saj. Ga'nạ' rẹ' nan ngaa achin güi guḭ'yaj Yan'anj castigo nụngüej únj. —Daj gataj nụngüej tsínj daj gunun Jesús.

30 Nḭ hua gạn' xi'í quij mán 'ngọ xi'nin' xxi ni xacáj xa xuj.

31 Ngaa nḭ ga'mi yaco ni nanẹ xḭ'i gunun Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Sisḭ guḭri rẹ' únj niman nụngüej tsínj nan, nḭ gạ'nij rẹ' gạn'anj únj gạtu únj niman ni xacáj daj. —Daj gataj ni nanẹ xḭ'i gunun Jesús.

32 Ngaa nḭ:

—Güḭj ni é rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Hué dan nḭ gahui ni nanẹ xḭ'i daj niman nụngüej tsínj daj. Nḭ gatúj ni sij niman ni xacáj daj. Ngaa nḭ 'ngọ gan'anj guẹ xi'nin' xacáj daj guinij xú' chrạ 'ngọ huej. Nḭ guinij ni xuj chruhua laguna daj. Nḭ gahui' ni xuj chruhua nnee.

33 Ngaa nḭ gunánj ni tsínj dugumi ni xacáj daj nạn' ni sij xánj ni sij. Nḭ nata' ni sij daran' si gahuin ngạ nụngüej tsínj nụn nanẹ xḭ'i chruhua niman.

34 Hué dan nḭ gahui daran' ni ngüḭ mạn xuman' daj gan'anj ni sij rian nne Jesús. Nḭ ngaa guini'i ni sij Jesús, nḭ ga'mi yaco ni sij rian sí' sisḭ gạhui sí' xánj ni sij gạn'anj sí' ango yu'uj.

9

Jesús sana a un paralítico

1 Ngaa síj nḭ gahui Jesús chruhua 'ngọ riọ. Nḭ gachin sij anéj chrej du'ua laguna xạchij daj. Nḭ nạn' sij xánj sij.

2 Hué dan nḭ nicaj ni sij 'ngọ tsínj nare' dacój rian 'ngọ chrun chréj ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ dạj guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', nḭ gataj sij rian tsínj a'nan' daj:

—Gąhuin niąʼ ruhuá rę' jnąnj. Daj si nicā 'ngǫ niman nico xi'í si-gąquin' rę' aj. —Daj gataj Jesús gunun sij.

3 Ngaa nị gani ruhua dǫj ni tsínj digyán ley niquin' ngą Jesús: "A'mi quij tsínj nan rian Yan'anj anj." Hué daj gani ruhua ni sij.

4 Sanị guini'i Jesús si gani ruhua ni sij. Nị gataj sí':

—Nị ụn sin huin nị ani quij ruhua ni é rę' únj.

5 Hua huịj nuguan' gą'ue gątā gụnun tsínj nan. Asị gą'ue gątā gụnun sij: "Nicā 'ngǫ niman nico xi'í si-gąquin' rę' ní'." Asị gą'ue gątā gụnun sij: "Nąchica rę' gąche rę' są'." Nị ụn gǫ'ngo nụngüej nuguan' nan cu doj, ruhua á rę' únj.

6 Nị huin ruhuāj sisị xącaj ni é rę' cuenta sisị nicaj sūnj rian xungüị nan huīnj da'níj ni ngüị. Nị gą'ue guịnicā 'ngǫ niman nico xi'í si-gąquin' ni ngüị aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Ngaa nị gataj sij gunun tsínj nare' dacój daj:

—Atā gụnun man'án rę' sisị nąchica rę', nị nącaj rę' chrun chréj daj. Nị güịj nąn' ducuá rę' nánj. —Daj gataj Jesús gunun sij.

7 Ngaa nị nachica tsínj a'nan' dacój daj nąn' sij ducuá sij.

8 Nị ngaa guini'i ni ngüị si gahuin, nị gan'anj ruhua ni sij. Nị ga'mi są' ni sij rian Yan'anj. Daj si riqui Yan'anj sisị gąnahuin ni ngüị, guị'yaj Jesús huin sí' 'ngǫ tsínj.

Llamamiento de Mateo

9 Nị ngaa gahui Jesús yu'uj daj, nị guini'i sij 'ngǫ tsínj gụ'naj Mateo. Nị nne sí' rian mesa a'nej sí' san'anj güenda gobierno. Ngaa nị gataj Jesús gunun sí':

—Guịnico' sǫ' yūnj gụn'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị naxụman Mateo nico' sí' Jesús gan'anj sí'.

10 Nị ngaa gane Jesús rian mesa chruhua 'ngǫ hue' daj, nị guxuman ga'ị ni tsínj a'nej san'anj güenda gobierno ngą ni tsínj 'yaj gaquin'. Nị gane nụguan'an ni sij ngą Jesús ngą ni tsínj nico' Jesús nej.

11 Nị ngaa guini'i ni tsínj fariseo, nị nachínj snan'anj ni sij ni tsínj nico' Jesús. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin nị xa tsínj digyán rian ni é rę' ngą ni tsínj a'nej san'anj ngą ni tsínj 'yaj gaquin' únj. —Daj gataj ni sij.

12 Nị ngaa gunun Jesús si gataj ni sij ni gataj sí':

—Nitaj si ní'yanj ni ngüị hua są' ngą 'ngǫ tsínj 'yaj gǫno'o mánj. Sanị ni ngüị a'nan' ní'yanj 'ngǫ tsínj gǫno'o aj.

13 Ngaa nị güịj gąhuin chrụn ni é rę' ụn sin huin nuguan' nan ruhuaj gata: "Huin ruhuāj sisị gąhuin 'ị ruhua ni é rę' guịni'yaj ni é rę' ni dugüi' ni é rę'. Nị nun huin ruhuāj si rịqui ni é rę' xucu riānj mánj."

Hué daj gataj rian si-nu̱guan' Yan'anj. Daj si sé si 'nāj ga̱quīn ni ngüi̱ hua sa̱'. Saṉi̱ 'nāj ga̱quīn ni ngüi̱ 'yaj gaquin' sis̱i̱ ga̱nani ruhua ni sij xi'í si-ga̱quin' ni sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo daj.

La pregunta sobre el ayuno

14 Ngaa ṉi̱ ga'na̱' ni tsínj nico' Juan rian Jesús. Ṉi̱ gataj ni sij:

—Ṉi̱ u̱n sin 'yaj ni únj ayuno nga̱ ni tsínj fariseo. Ṉi̱ ni tsínj nico' man'án rẹ', ṉi̱ nitaj si 'yaj ni sij ayuno únj. —Daj gataj ni sij.

15 Ngaa ṉi̱ gataj Jesús gunun ni sij:

—Da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj xacaj yun'unj xa̱na, da'nga' daj 'yā. Ṉi̱ ngaa ga̱huin gui'yanj xa̱caj 'ngo̱ tsínj daj yun'unj xa̱na, ṉi̱ si̱ ga̱'ue na̱ni ruhua ni tsínj gan'anj gui'yanj daj. Saṉi̱ hua 'ngo̱ güi ngaa gu̱ida'a ni tsínj quij tsínj xa̱caj yun'unj xa̱na daj. Ngaa ṉi̱ gu̱i̱'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno aj.

16 ʼSi̱ ga'ue ga̱nara né' 'ngo̱ atsij na̱ca nga̱ atsij rẹ'e mánj. Daj si hué guẹ atsij na̱ca naraj né' daj, gu̱i̱'yaj sis̱i̱ ts̱i̱tsi' atsij rẹ'e daj. Ṉi̱ ga̱nahuin xa̱chij rian naraj né'.

17 Ṉi̱ da̱j rún' hua nnee vino hua si-nu̱guan'ānj. Ṉi̱ si̱ ga'ue ga̱'nij né' nnee vino na̱ca chruhua 'ngo̱ nnij rẹ'e. Daj si ts̱i̱tsi' nnij daj, gu̱i̱'yaj vino na̱ca daj. Hué dan ṉi̱ 'ngo̱ guẹre' vino nga̱ nnij. Ngaa ṉi̱ hua nia̱n si ga̱'nij né' vino na̱ca chruhua nnij na̱ca. Ṉi̱ hué ducuánj daj ga̱'ue du̱gumi né' vino daj nga̱ nnij nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' Juan.

La hija de Jairo y la mujer que tocó el manto de Jesús

18 Ṉi̱ ngaa ga'mi Jesús nuguan' daj, ṉi̱ ga'na̱' 'ngo̱ tsínj huin achij. Ṉi̱ ganiquin' ráj da̱coj sij rian Jesús. Ṉi̱ gataj sij:

—Acuan' gahui' da'ṉi̱ xa̱nāj. Saṉi̱ ga̱n'anj né' gu̱ta' rẹ' ra'á rẹ' rian unj anj. Ngaa ṉi̱ ga̱'ue na̱huin ṉi̱'na' unj. —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

19 Ngaa ṉi̱ naxu̱man Jesús gan'anj sij nga̱ ni tsínj nico' sij nga̱ tsínj daj.

20 Ngaa ṉi̱ gahuin ṉi̱chrun' 'ngo̱ yun'unj xa̱na a'nan' rucu Jesús si guisíj xu̱huij yo' uráj tun ún'. Ṉi̱ ganun chra̱ ra'a ún' du'ua si-gan' Jesús.

21 Daj si gani ruhua ún': “Urin si ga̱nūn chra̱ ra'ā du'ua si-gan' sí', ngaa ṉi̱ na̱huīnj”, ruhua ún'.

22 Saṉi̱ nanica̱j Jesús guini'yaj sij rian ún'. Ṉi̱ gataj sij:

—Ga̱huin nia̱' ruhuá rẹ' xica'uī. Daj si ganahuín rẹ', gui'yaj si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun ún'. Ṉi̱ 'ngo̱ hora ganahuin ún'.

23 Ṉi̱ ngaa gatúj Jesús chruhua ducuá tsínj huin achij daj, ṉi̱ guini'i sij sis̱i̱ ma̱n ni tsínj a'yanj ria. Ṉi̱

guini'i sij sisi̱ aguáj aco ni ngüi̱ mán ni sij.
24 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:
—Gąhui ni é rẹ' gąn'anj ni é rẹ' nẹ' chrej xẹ' aj. Daj si sé si gahui' tsin' xąna da mánj. Sani̱ si ato nánj. —Daj gataj Jesús.
Ni̱ ga'nga' nąco ni ngüi̱ guini'i ni sij man'an Jesús.
25 Ni̱ ngaa guisíj gahui ni ngüi̱ nẹ' chrej xẹ', gui'yaj ni sij, asíj ni̱ gatúj Jesús rian ngaj níman daj. Ni̱ guida'a sij ra'a ún'. Ngaa ni̱ nachica ún'.
26 Ni̱ gaxa'ni̱ nuguan' daj xi'í si gui'yaj Jesús ni̱n' gąchra' estado daj gunun ni ngüi̱.

Dos ciegos reciben la vista

27 Ni̱ ngaa gahui Jesús yu'uj daj, ni̱ nico' huıj tsínj duri daj. Ni̱ gaguáj nucuaj nu̱ngüej tsínj daj Jesús aj. Ni̱ gataj nu̱ngüej sij:
—Gąnani yaco ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' nu̱ngüej únj huín rẹ' da'níj David. —Daj gataj nu̱ngüej tsínj duri rian Jesús.
28 Ni̱ ngaa gatúj Jesús chruhua hue', ni̱ ga'nąʼ nu̱ngüej tsínj duri daj rian sij. Ni̱ gataj Jesús:
—Xuman ruhua nu̱ngüej é rẹ' sisi̱ gąʼue gąnahuin nu̱ngüej é rẹ' gui̱'yā ní'. —Daj gataj Jesús.
—Xuman ruhua nu̱ngüej únj, Señor. —Gataj nu̱ngüej sij.
29 Ngaa ni̱ ganun ra'a Jesús rian nu̱ngüej tsínj duri daj. Ni̱ gataj sij:
—Gąʼue nąhuin sąʼ nu̱ngüej é rẹ' dąj rún' xuman ruhua nu̱ngüej é rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun nu̱ngüej sij.
30 Ngaa ni̱ naxigui̱n rian nu̱ngüej sij. Ni̱ ga'nin' Jesús nico sun rian nu̱ngüej sij. Ni̱ gataj sij:
—Gą cuidado nu̱ngüej é rẹ' sisi̱ si̱ guini'i ni ngüi̱ si nahuin nu̱ngüej é rẹ', gui'yā. —Daj gataj Jesús.
31 Sani̱ dyaj guisíj gahui nu̱ngüej sij, ni̱ nata' nu̱ngüej sij rian daran' ni ngüi̱ mąn ni xuman' daj si gui'yaj Jesús ngą nu̱ngüej sij.

Un mudo habla

32 Ni̱ ngaa gahui nu̱ngüej tsínj daj, ni̱ hua 'ngọ ni tsínj nicaj 'ngọ tsínj ya'mi gaʼnąʼ ni sij rian Jesús. Ni̱ nu̱n nanẹ xi̱'i niman sí'.
33 Ni̱ ngaa guiri Jesús nanẹ xi̱'i niman sí', ngaa ni̱ ga'ue ga'mi sí'. Ni̱ gahuin yan'anj ruhua ni ngüi̱ xi'í si gui'yaj Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Nitaj ąman guini'i ni ngüi̱ israelita 'ngọ nuguan' dąj rún' gui'yaj Jesús nan mánj. —Daj gataj ni sij.
34 Sani̱ gataj ni tsínj fariseo:
—Ri Jesús nanẹ xi̱'i niman ni ngüi̱ si chraquij sichre huin achij. —Daj gataj ni sij.

La mies es mucha

35 Ngaa ni̱ gachéj Jesús daran' ni xuman' ngą daran' ni rancho. Ni̱ digyán sij

nuguan' chruhua si-nuhui ni
tsínj israelita. Nị ganata'
sij nuguan' sạ' xi'í si nicaj
sun Yan'anj. Nị gui'yaj sij
sisị gạnahuin daran' ni ngüị
a'nan' daran' rian xi'ị.
36 Nị ngaa guini'i Jesús sisị
ga'nạ' nico ni ngüị rian sij,
nị nahuin 'ị ruhua sij ni'yaj
sij ni sí'. Daj si dạj rún' huin
xachij nitaj tsínj dugumi xuj,
nị hué daj huin ni sij. Nị
guiran' ni sij sayun. Nị nun
xugüi ruhua ni sij si guị'yaj
ni sij.
37 Ngaa nị gataj Jesús gu-
nun ni tsínj nico' sij:
—Xạnga' nị dạj rún' huin
strigo ganacọ ngaa guisíj
hora gạ'nin' ni sij, da'nga'
daj huin ni sij. Nị hua nico
sun rian né'. Sanị dọj huin
ni tsínj a'nin' strigo daj.
38 Ngaa nị gạchinj jni'yaj ni
é rẹ' rian Yan'anj sisị gạ'nij
Yan'anj tsínj gạn'anj guị'yaj
sun gạ'nin' strigo daj. Daj
si dạj rún' huin tsínj dọ'oj
huin Yan'anj anj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

10

Elección de los doce apóstoles

1 Ngaa nị gaquínj Jesús
gạ'na' ni xụhuij ni tsínj nico'
sij. Nị ga'ui' sij sun rian ni sí'
sisị guịnicaj ni sí' sun rian ni
nanẹ xị'i. Hué dan nị gạ'ue
gạhuin nucuaj ni sí' guịri ni
sí' nanẹ xị'i chruhua niman
ni ngüị. Nị gạ'ue guị'yaj ni sí'
sisị gạnahuin ni ngüị a'nan'
daran' rian xi'ị.
2 Nị hué nan huin ni
si-xugüi ni xụhuij ni tsínj
apóstol gune' Jesús huin ni
tsínj nata' rian ni ngüị xi'í
sí'. Nị 'ngọ tsínj daj huin
Simón. Nị hué daj gụ'naj sij
Pedro nej. Nị Andrés huin
jnánj sij. Nị ango sij huin
Jacobo da'níj Zebedeo. Nị
jnánj Jacobo huin Juan.
3 Nị ango sij huin Felipe
ngạ Bartolomé nej, Tomás
nej, Mateo tsínj ga'nej
san'anj güenda gobierno
nej, Jacobo da'níj Alfeo nej,
Tadeo nej,
4 Simón nej, gụ'naj sí'
cananita nej, ngạ Judas Is-
cariote huin sí' tsínj naga'ui'
Jesús rian ni tsínj nicaj sun.

Misión de los doce

5 Ngaa nị ga'níj Jesús
xụhuij tsínj daj gạn'anj ni sí'.
Nị gataj sij gunun ni sí':
—Sị gan'anj ni é rẹ' ni xánj
ni tsínj 'nạ' anéj chrej mánj.
Nị sị gatuj ni é rẹ' xánj ni
tsínj samaritano mánj.
6 Sanị gạn'anj sạ' ni é rẹ'
rian mạn ni tsínj israelita.
Daj si dạj rún' huin xachij
gani'ya huin ni sij aj.
7 Gạn'anj ni é rẹ', nị nạta'
ni é rẹ' rian ni ngüị. Nị
gạtaj ni é rẹ': "Ruhua guịsij
güi guịnicaj sun Yan'anj rian
xungüị." Daj gạtaj á rẹ' rian
ni sij.
8 Gạnahuin ni ngüị a'nan',
guị'yaj ni é rẹ'. Nị gạnahuin
sạ' ni ngüị ran' xi'ị lepra,
guị'yaj ni é rẹ' nej. Nị
gạna'nij ni níman, guị'yaj ni
é rẹ' aj. Nị guịri ni é rẹ' nanẹ
xị'i niman ni ngüị aj. Nị dạj
rún' gui'yaj Yan'anj sinduj

rian ni é rẹ', nị da'nga' daj guị'yaj ni é rẹ' ngạ ni ngüị.

9 ’Sị nicaj ni é rẹ' oro ngạ
plata nej, cobre nej, gạn'anj
ni é rẹ' mánj.
10 Nị ngaa huaj ni é rẹ'
chrej, nị sị guinicaj ni é rẹ'
nnánj huaj á rẹ' mánj. Maan
si guịnicaj ni é rẹ' urin atsij
gạn'anj ni é rẹ'. Nị sị guini-
caj ni é rẹ' canj ngạ corínj
gạn'anj ni é rẹ' mánj. Daj si
hua si chrej ni tsínj 'yaj sun
sisị xạ ni sij aj.
11 Nị ngaa huaj guịsij ni
é rẹ' 'ngọ xuman' asị 'ngọ
rancho, nị nạno' ni é rẹ'
ducuá 'ngọ tsínj sạ' gụna ni
é rẹ'. Nị hué yu'uj da gụna
ni é rẹ' da guịsij güi gạn'anj
ni é rẹ' ango yu'uj aj.
12 Nị ngaa huaj gạtu ni é rẹ'
chruhua hue' daj, nị gạ'mi a
ni é rẹ' nuguan' sạ' rian ni
ngüị mạn chruhua hue' daj
gạtaj á rẹ' sisị din'inj guịman
ni sij.
13 Nị sisị ni ngüị sạ' huin ni
ngüị nne chruhua hue' daj,
ngaa nị gạhuin din'inj ruhua
ni sij dạj rún' gạtaj ni é rẹ'
gụnun ni sij. Sanị sisị sé ni
ngüị sạ' huin ni sij, ngaa nị
sị gahuin din'inj ruhua ni sij
mánj. Maan si gạ'nin' ruhua
ni é rẹ' ngạ si-nụguan' ni é
rẹ' aj.
14 Nị sisị hua 'ngọ tsínj
na'uej ruhua nạhuin ra'a ni
é rẹ', asị na'uej ruhua sij
gụnun sij si-nụguan' ni é rẹ',
ngaa nị nạgunan' ni é rẹ'
yo'ój chrụ dacój ni é rẹ' ngaa
gạhui ni é rẹ' chruhua hue'
daj, asị xuman' daj. Da'nga'
daj xạcaj ni sij cuenta sisị
da'ui ni sij gaquin' xi'í si
nun gunun ni sij si-nụguan'
Yan'anj.
15 Xạnga' atā gụnun ni é
rẹ' sisị güi gạnahuij xungüị,
nị huaj gạhuin castigo ni
tsínj daj si gạhuin castigo
ni tsínj xị'i guimán asị̄j ná
xuman' Sodoma ngạ xuman'
Gomorra.

Persecuciones venideras

16 ’Nị'yaj ni é rẹ'. Rún'
huin xachij huin ni é rẹ'
a'nī gạn'anj ni é rẹ' dạni ni
xucu huee. Dạj rún' hua yoọ
xucuáj, nị da'nga' daj gạ yoọ
ni é rẹ'. Sanị dạj rún' 'yaj
sạ' xu'man, nị da'nga' daj
guị'yaj sạ' ni é rẹ'.
17 Nị gạ cuidado ni é rẹ'
ngạ si guị'yaj ni tsínj ngạ ni
é rẹ'. Daj si nạga'ui' ni sij
rian ni tsínj nicaj sun ni é rẹ'.
Nị dụguayun ni sij chruhua
nuhui ni é rẹ' nej.
18 Nị gạn'anj ni é rẹ' da'
rian ni gobernado ngạ ni rey
guị'yaj ni sij xi'ī̱j aj. Ngaa nị
gạhuin ni é rẹ' ni tsínj nạta'
xi'ī̱j rian ni sij ngạ ni ngüị
'nạ' anéj chrej aj.
19 Nị ngaa nạga'ui' ni sij
ni é rẹ' rian ni tsínj nicaj
sun, nị sị gahuin ruhua ni é
rẹ' ngạ si gạ'mi ni é rẹ' sisị
dạj gạtaj ni é rẹ' gụnun ni
sij mánj. Daj si ngaa ruhua
guịsij hora gạ'mi ni é rẹ', nị
Espíritu Santo huin si rịqui
nuguan' gạ'mi ni é rẹ' gụnun
ni tsínj da aj.
20 Daj si sé man'an ni
é rẹ' huin si gạ'mi mánj.

Sanı̱ Espíritu Santo guı̱'yaj da gạ'mi ni é rẹ' aj.

21 ’Nı̱ nạga'ui' 'ngọ tsínj daj jnánj sij rian ni tsínj nicaj sun sisı̱ gạhui' sí'. Nı̱ da'nga' daj guı̱'yaj ango sij ngạ da'níj sij nej aj. Nı̱ nạnicaj ango ni tsínj daj gạtaj rụhua sij guı̱ni'i sij chrej sij ngạ nni sij. Nı̱ gạhui' ni sí', guı̱'yaj ni sij nej.

22 Nı̱ sı̱ gahuin xạn' ruhua ni ngüı̱ guı̱ni'i ni sij ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj mánj. Sanı̱ ni ngüı̱ gạ nı̱ca ruhua da gạnahuij ni sayun daj, nı̱ hué ni sij gạnacaj Yan'anj anj.

23 Nı̱ sisı̱ guı̱'yaj quij ni tsínj mạn 'ngọ xuman' ngạ ni é rẹ', ngaa nı̱ gụnánj ni é rẹ' ango xuman' gạn'anj án rẹ' aj. Xạnga' yya atā gụnun ni é rẹ' sisı̱ nun guı̱sij gạche nı̱n' ni é rẹ' ni xuman' rian mạn ni ngüı̱ israelita da gạ'nāj huīnj da'níj ni ngüı̱ aj.

24 ’Sé si huin rian 'ngọ tsínj 'nạ' gạhuin chrụn daj ngạ tsínj digyán rian sij. Nı̱ sé si huin achij 'ngọ tsínj 'yaj sun daj ngạ si-xuru'ue sij.

25 Hua niạn si guı̱ran' tsínj 'nạ' gạhuin chrụn dạj rún' ran' tsínj digyán rian sij. Nı̱ hua niạn si guı̱ran' tsínj 'yaj sun dạj rún' ran' si-xuru'ue sij. Nı̱ sisı̱ dugu'nạj ni sij sichre Beelzebú man'ānj, nı̱ da'nga' daj gạtaj ni sij gụnun ni tsínj 'yaj sun riānj nej. Daj si dạj rún' huin tsínj dụcua, nı̱ da'nga' daj huīnj. Nı̱ dạj rún' huin ni tsínj nne nụguan'an ngạ tsínj dụcua, nı̱ hué daj huin ni tsínj 'yaj sun riānj anj.

A quién se debe temer

26 ’Hué dan nı̱ sı̱ guxu'ui' a ni é rẹ' rian ni sij mánj. Daj si sı̱ ga'ue gạri huı̱ ni ngüı̱ 'ngọ nuguan' mánj. Sanı̱ hua 'ngọ güi nı̱ nạxira' daran' nuguan' aríj huı̱ ni ngüı̱.

27 Ngaa nı̱ nuguan' nan atā gụnun a ni é rẹ' rian hua ránj, nı̱ nạta' á rẹ' rian ni ngüı̱ nẹ' chrej xẹ' gụnun ni sij. Nı̱ ni nuguan' a'mi huīj gunun a ni é rẹ' nı̱ gạ'mi nucuaj á rẹ' nẹ' chrej xẹ' chruhua ducua á rẹ' gụnun ni ngüı̱.

28 ’Nı̱ sı̱ guxu'ui' a ni é rẹ' rian ni tsínj gạ'ue dạgahui' nneẹ cúj ni ngüı̱ mánj. Daj ni na'ue dạgahui' ni sij ni-man ni ngüı̱. Sanı̱ gụxu'ui' a ni é rẹ' rian Yan'anj. Daj si gạ'ue guı̱'yaj Yan'anj sisı̱ gạ ni'ya nı̱ganj niman ni ngüı̱ ngạ nneẹ cúj ni sij rian yan'ạn.

29 ’Nı̱ xạnga' nij du'ue huı̱j xataj le 'ngọ moneda san'anj. Sanı̱ sisı̱ sı̱ riqui chrej ni é rẹ' nne xata' permiso, nı̱ sı̱ guinij 'ngọ xuj daj rian yo'ój mánj.

30 Nı̱ hua naya Yan'anj da' gọ'ngo hué chrạ á rẹ' aj.

31 Xi'í daj nı̱ sı̱ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Daj si huaj ga ní'yanj án rẹ' si ní'yanj ni xataj ga aj.

32 ’Hué dan nı̱ daran' ni ngüı̱ nạta' sisı̱ nico' ni sij yūnj rian ni ngüı̱ hué daj

gą'mi sa'āj xi'í ni sij rian chrē nne xata'.
33 Sanḭ daran' ni ngüḭ
na'uej ruhua nąta' rian ni
ngüḭ sisḭ nico' ni sij yūnj, nḭ
sḭ ga'mi sa'āj rian xi'í ni sij
rian chrē nne xata'.

Jesús, causa de división

34 ’Sḭ gani ruhua á rẹ' sisḭ
ga'nāj chruhua xungüḭ nan
sisḭ gąhuin din'inj ruhua ni
ngüḭ. Sé daj huin mánj. Sé
si ga'nāj sisḭ gąhuin din'inj
ruhua ni sij mánj. Sanḭ
gụnun' ni sij, 'yaj si ga'nāj.
35 Daj si ga'nāj sisḭ gụnun'
'ngọ tsínj daj ngą chrej sij.
Nḭ gụnun' 'ngọ yun'unj xąna
ngą nni unj. Ni gụnun' 'ngọ
yun'unj xąna daj ngą nichẹj
unj.
36 Nḭ ni ngüḭ mąn ducuá
'ngọ tsínj daj, nḭ gụnun' ni sij
ngą sí'.
37 Sisḭ 'ḭ ruhua 'ngọ tsínj
daj ni'yaj sij chrej sij ngą
nni sij daj ngą si 'ḭ ruhua
sij ni'yaj sij man'ānj, nḭ nun
síj sij si guḭnicaj dugüi' sij
ngą man'ānj. Nḭ sisḭ hua
'ngọ tsínj 'ḭ ruhua ni'ya da'nḭ
sno'o sij ngą da'nḭ xąna sij
daj ngą si 'ḭ ruhua sij ni'yaj
sij man'ānj, nḭ nun síj sij si
guḭnicaj dugüi' sij ngāj.
38 Nḭ ụn tsínj na'uej ruhua
guḭran' sayun xi'í si nico'
sij man'ānj, nḭ nun síj sij
guḭnicaj dugüi' sij ngāj.
39 Nḭ ụn tsínj huin ruhua
nącaj man'an, nḭ gą ni'ya
sij. Sanḭ ụn tsínj gą'uej
ruhua gąhui' xi'īj, nḭ gą
nḭ'na' nḭganj sij aj.

Recompensas

40 ’Ni sisḭ gąnahuin ra'a
ni ngüḭ ni é rẹ', nḭ da'nga'
daj gąnahuin ra'a ni sij
man'ānj. Nḭ tsínj gąnahuin
ra'a man'ānj, nḭ gąnahuin
ra'a sij tsínj ga'níj ga'nāj nej.
41 Nḭ ngüḭ gąnahuin ra'a
'ngọ tsínj a'mi si-nụguan'
Yan'anj xi'í si 'ną' sí' rian
Yan'anj, nḭ uyan gąnahuin
ra'a ni sij ngą tsínj a'mi
si-nụguan' Yan'anj daj ngaa
nąru'ue Yan'anj rian ni ngüḭ.
Nḭ ni ngüḭ gąnahuin ra'a 'ngọ
tsínj są' xi'í si są' sí', nḭ uyan
gąnahuin ra'a ni sij ngą tsínj
są' daj ngaa nąru'ue Yan'anj
rian ni ngüḭ aj.
42 Nḭ dąj hua tsínj gą'ui'
'ngọ tasa nnee nuhuij gọ'o
'ngọ tsínj hua lij xi'í si nico'
sij man'ānj, nḭ xąnga' atā
gụnun a ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj
są' Yan'anj ngą sij. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj
nico' sij.

11

Los mensajeros de Juan el Bautista

1 Nḭ ngaa guisíj ganahuij
si digyán Jesús rian ni tsínj
nico' sij, nḭ gahui sij yu'uj daj
gan'anj dḭgyán sij nuguan'
są' rian ni ngüḭ mąn ni xánj
ni sij.
2 Nḭ nụn Juan ducuagą'.
Nḭ ngaa gunun sij si gui'yaj
Jesús, nḭ ga'níj sij huḭj tsínj
nico' sij gąn'anj nąchin'
snan'anj Jesús.
3 Nḭ gataj nụngüej sij:
—Hué rẹ' huin tsínj gą'na'
nącaj ni ngüḭ ní'. Asḭ
gąna'uij únj si gą'na' ango

tsínj ní'. —Daj gataj nu̱ngüej tsínj daj gunun Jesús, gui'yaj Juan.

4 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Güḭj nu̱ngüej é rẹ'. Nḭ nạta' nu̱ngüej é rẹ' gu̱nun Juan si gunun nu̱ngüej é rẹ' ngạ si guini'i nu̱ngüej é rẹ' nej.

5 Daj si xigu̱ḭn ni'yaj ni tsínj duri. Nḭ chéj ni tsínj yacuan. Nḭ nahuin sạ' ni ngüḭ a'nan' xi'ḭ nnij nej. Nḭ naxi'níj chraquij ni tsínj so'o nej. Nḭ ganá'nij ni níman gahui' nej. Nḭ unun ni ngüḭ yaco ran' nuguan' sạ'.

6 Nḭ gạhui sạ' 'ngọ tsínj nitaj si nạnicaj ruhua nḭ'yaj sij xi'ḭj. —Daj gataj Jesús gunun nu̱ngüej tsínj daj.

7 Nḭ ngaa huaj nạn' nu̱ngüej sij rian Juan, ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús ga'mi sạ' sí' rian ni ngüḭ xi'í Juan. Nḭ gataj sij:

—Ni ngaa gan'anj ni é rẹ' gunun ni é rẹ' si-nu̱guan' Juan quij qui'yanj nạco, nḭ dạj hua sij guini'i a ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj. Dạj rún' 'yaj ria ngaa xinunj 'yaj nanẹ, nḭ da'nga' daj 'yaj sij, ruhua á rẹ' ní'.

8 Nḭ sisḭ sé daj 'yaj sí', nḭ u̱n sin huin nḭ gan'anj nḭ'yaj ni é rẹ' rian huaj sij únj. Gan'anj nḭ'yaj ni é rẹ' 'ngọ tsínj nu̱n atsij niạ' ní'. Sanḭ sé daj huin sij mánj. Nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ ni tsínj nu̱n atsij niạ', nḭ nne ni sí' ducuá rey.

9 Nḭ u̱n sin huin nḭ gan'anj nḭ'yaj á rẹ' rian nne sij únj. Asḭ 'ngọ tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj ní'. Xạnga' yya nḭ hué daj huin sij aj. Nḭ hua achij Juan daj ngạ daran' ango ni tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj anj.

10 ’Nḭ asḭj ná nḭ garun sạ' 'ngọ tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í Juan. Nḭ gataj Yan'anj:

A'nī 'ngọ tsínj gu̱ḭnicaj nuguan' gu̱chi' sij.

Nḭ tsínj daj gu̱ḭtaj dian sini rián rẹ' gạn'anj sij aj.

Nḭ gu̱ḭ'yaj xugüi sij si-chréj rẹ'.

Daj gataj Yan'anj garun Isaías asḭj ná.

11 ’Nḭ xạnga' atā gu̱nun a ni é rẹ' sisḭ scanij ni tsínj ga'nga, gui'yaj ni yun'unj xạna, nḭ nitaj si rugüi' 'ngọ tsínj huin achij dạj rún' huin achij man'an Juan tsínj duguata' nnee. Sanḭ tsínj hua lij nḭn' huin achij sij rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ man'an Juan gaj.

12 Nḭ asḭj ngaa ga'nạ' Juan tsínj duguata' nnee, nḭ 'nạ' gahuin achij rian nicaj sun Yan'anj. Nḭ hué daj hua da güi acuan'. Nḭ ni tsínj hua sạ' niman, nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gạhuin achij Yan'anj niman ni sij aj.

13 Daj si daran' ni tsínj nata' si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüḭ asḭj ná da man'an Juan, nḭ ga'mi ni sij xi'í güi gu̱ḭnicaj Yan'anj sun. Nḭ da'nga' daj a'mi si-ley Yan'anj nej.

14 Nḭ sisḭ huin ruhua á rẹ' gu̱xuman ruhua á rẹ' ngạ nuguan' nan, nḭ Juan huin

Elías tsínj gạ'na' dạj rún'
garun ni sij asịj ná.
15 Nị tsínj nụn chraquij, nị
gụnun sij nuguan' nan anj.
16 ’Nị dạj ụn sin huin
guị'yā guịri' dịgyānj rian án
rẹ' dạj hua ni ngüị mán
acuan' nan únj. Dạj rún'
'yaj ni tsin' gan'anj gạne rian
yu'uẹ ngaa ducuj, nị agua ni
dugüi', nị hué daj huin ni sij.
17 Nị ataj anin'inj:
“Ga'yanj únj rią rian án rẹ'
saj. Sanị nun guịran'anj án
rẹ' mánj. Garaj ni únj chra'
stanga saj, nị nun gạco a ni
é rẹ' mánj.” Hué daj ataj ni
tsin' rian ni dugüi' ni tsin'
anj.
18 Daj si ga'nạ' Juan, nị nun
xạ sij chrachrúnj, nị nun
gọ'o sij nnee vino mánj. Sanị
ataj ni ngüị sisị nụn nanẹ xị'i
niman sij aj.
19 Asíj nị ga'nạ' da'níj ni
ngüị huin man'ānj. Nị xāj,
nị go'ōj aj. Nị ataj ni ngüị
sisị huīnj 'ngọ tsínj xa nạsa'
go'o nạsa'. Nị huīnj 'ngọ
tsínj nicaj dugüi' ngạ ni ngüị
'yaj gaquin' ngạ ni tsínj a'nej
san'anj, ataj ni sij xi'īj aj.
Nị sisị xạcaj ni ngüị cuenta
daj 'yaj nụngüej únj Juan, nị
gạhuin yya ruhua ni sij sisị
chrụn nụngüej únj.

Ayes sobre las ciudades impenitentes

20 Ngaa nị gaxị'i Jesús
nata' sij xi'í si-gạquin' ni
tsínj mạn ni xuman' daj rian
gui'yaj sij nico si sạ' ngạ si-
fuerza sij. Nị hué daj ga'mi
sij xi'í si nun nạnicaj ruhua
ni sí' xi'í si-gạquin' ni sí'.
21 Nị gataj Jesús:
—Niqui nịn' ruhua niman
án rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj mạn
xuman' Corazín ngạ xuman'
Betsaida. Nị nun gui'yā si
sạ' 'nạ' rian Yan'anj ngạ si-
fuerzāj xuman' Tiro ngạ xu-
man' Sidón rún' gui'yā si sạ'
xuman' Corazín ngạ xuman'
Betsaida. Sanị sisị hué daj
gui'yā, nị hua ganani ruhua
ni tsínj mạn Tiro ngạ Sidón
xi'í si-gạquin' ni sij asịj ná.
Nị hua gunụn ni sij atsij
dachrinj digyán ni sij sisị
hua yya nanicạj ruhua ni sij
xi'í si-gạquin' ni sij. Nị hua
gara ni sij yaj chrạ ni sij aj.
22 Sanị atā gụnun ún rẹ'
sisị ngaa guịsij nạgui'yaj
Yan'anj ngạ si-gạquin' ni
ngüị, nị guịran' nico ni tsínj
mạn xuman' Corazín ngạ
xuman' Betsaida castigo daj
ngạ si guịran' ni tsínj mạn
xuman' Tiro ngạ xuman'
Sidón.
23 ’Nị atā gụnun ún rẹ'
huin ín rẹ' ni tsínj mạn
xuman' Capernaum sisị nnẹ
nịn' ruhua á rẹ'. Xi'í daj ani
ruhua á rẹ' sisị hua 'ueé nịn'
ruhua xánj án rẹ' rún' hua
xata' hua xánj án rẹ', ruhua
á rẹ'. Sanị gạn'anj án rẹ' da'
daqui nịn' ruhua rian hua
rụmi', guị'yaj Yan'anj. Daj si
sisị nụn gui'yā si sạ' 'nạ' rian
Yan'anj ngạ si-fuerzāj xu-
man' Sodoma dạj rún' gui'yā
xánj án rẹ', ngaa nị ga guẹ
ngaj xuman' daj aj.
24 Sanị atā gụnun ún rẹ'
sisị güi gạ'na' nạgui'yaj yya
Yan'anj ngạ si-gạquin' ni
ngüị, nị guịran' ni é rẹ' doj

castigo rian si guiran' ni tsínj mąn xuman' Sodoma. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüi.

Venid a mí y descansad

25 Ni ngaa daj, ni gataj Jesús gunun Yan'anj:

—A'mi sa'āj rián rę' huín rę' chrē nne xata'. Ni nicáj rę' sun xata' ngą rian yo'ój nej aj. Ni a'mi sa'āj rián rę'. Daj si digyán rę' nuguan' są' nan rian ni tsínj nun huin achij. Ni garij hui rę' nuguan' nan rian ni tsínj ni'i nico ngą ni tsínj chrun są' ni nuguan' nej.

26 Daj si hué daj garan' ruhuá rę' si gui'yáj rę' huín rę' chrē aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

27 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni ngüi:

—Nariqui chrē daran' ni rasun riānj anj. Ni ą 'ngo ni ngüi nun ni'i dąj hua da'níj Yan'anj mánj. Sani urin chrē ni'i man'ānj. Ni ą 'ngo ni ngüi nun ni'i dąj hua man'an chrē nej mánj. Sani urīnj ni'i chrē si huēj huin da'níj Yan'anj anj. Ni un ngüi gąran' ruhuāj digyānj, ni gą'ue digyānj dąj hua chrē rian nej.

28 ’Ngaa ni gąhua' daran' ni é rę' ninaj ata ni rasun ya'i riānj. Ni gui'yā sisi nąran ruhua ni é rę' aj.

29 Ni guinico' ni é rę' man'ānj anj. Ni gąhuin chrun ni é rę' ngą nuguan' digyānj rian ni é rę' aj. Daj si rún' hua 'ngo xucu hua ni, ni da'nga' daj huāj aj. Ni nitaj si yan'anj ruhuāj mánj. Ngaa ni gą'ue nąri' ni é rę' rian nąran ruhua ni é rę' nej aj.

30 Daj si sé si 'i sisi guinico' ni é rę' man'ānj nej mánj. Ni sé si 'i sisi gąche ni é rę' si-chrē. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüi.

12

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

1 Ni ngaa daj ni huaj Jesús dąni rian gunun ni sij strigo 'ngo güi naránj ruhua ni sij. Ni gachin xi'ną riqui ni tsínj nico' sij. Ngaa ni gaxi'i ni sij rocoj ni sij ca strigo. Ni xa ni sij.

2 Sani ngaa guini'i ni tsínj fariseo, ni gataj ni sij gunun Jesús:

—Ni'yaj rę' si 'yaj ni tsínj nicó' rę' aj. Daj si na'uej si-ley Yan'anj sisi da'nga' daj gui'yaj ni sij güi naránj ruhua né' mánj. —Daj gataj ni tsínj fariseo gunun Jesús.

3 Ngaa ni gataj Jesús:

—Hua gaya ni é rę' si gui'yaj xí' David ní'. Daj si 'ngo güi gachin xi'ną riqui ni dugüi' sij.

4 Ni gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj. Ni xa sij si-chrąchrunj Yan'anj. Ni na'uej si-ley Yan'anj sisi xa ni dugüi' sij chrachrúnj daj. Sani urin ni chrej xa chrachrúnj da aj.

5 ’Ni nun gąya ni é rę' si-ley Moisés nej mí'. Daj si 'yaj sun ni chrej chruhua si-nuhui Yan'anj güi naránj ró'

aj. Sanı̱ nitaj gaquin' da'ui ni sij nej mánj.
6 Nı̱ atā gu̱nun ni é rę' sisı̱ nan niquin' 'ngǫ tsínj huin achij daj ngą nuhui da aj.
7 Nı̱ gataj si-nu̱guan' Yan'anj: “Huin ruhuāj sisı̱ gąhuin 'ı̱ ruhua ni é rę' nı̱'yaj ni é rę' ni ngüı̱. Nı̱ nitaj si huin ruhuāj sisı̱ dągahui' ni é rę' xucu riānj mánj.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj. Nı̱ sisı̱ unun ni é rę' u̱n sin huin ruhuaj nuguan' nan gata, nı̱ sı̱ guta' chre ni é rę' gaquin' ni ngüı̱ nun gui'yaj gaquin' mánj.
8 Daj si nicaj sūnj rian ni güi naránj ró' huīnj da'níj ni ngüı̱. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.

El hombre de la mano seca

9 Ngaa nı̱ gahui Jesús yu'uj daj. Nı̱ gatúj sij chruhua si-nuhui ni sí'.
10 Nı̱ nne 'ngǫ tsínj hua nąco ra'a daj. Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ni tsínj fariseo Jesús. Nı̱ gataj ni sij:
—A'uej si-ley Yan'anj sisı̱ gąnahuin 'ngǫ tsínj a'nan', guı̱'yaj né' güi naránj ruhua né' ní'. —Daj gataj ni sij xi'í si huin ruhua ni sij gą'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús.
11 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Sisı̱ guı̱nij 'ngǫ dan ni é rę' xachij chruhua yu'uj güi naránj ruhua ni ngüı̱, nı̱ sı̱ gan'anj guı̱ri ni é rę' xuj chruhua yu'uj da mí'.
12 Nı̱ nı̱n' ruhua ní'yanj 'ngǫ tsínj daj si ní'yanj 'ngǫ xachij da aj. Hué dan nı̱ są' huin sisı̱ guı̱'yaj są' né' güi naránj ruhua ni ngüı̱. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
13 Ngaa nı̱ gataj sij gunun tsínj a'nan' ra'a daj:
—Du̱cua rę' ra'á rę' aj. —Daj gataj Jesús.
Nı̱ hué daj gui'yaj sí', nı̱ ganahuin ra'a sí' dąj rún' hua anéj ra'a sí'.
14 Sanı̱ gahui ni tsínj fariseo. Nı̱ daga'mi dugüi' ni sij dąj gą'ue dągahui' ni sij Jesús.

El siervo escogido

15 Sanı̱ ni'i Jesús si ani ruhua ni tsínj daj. Ngaa nı̱ gahui sij. Nı̱ gan'anj sij yu'uj daj. Nı̱ nico' nico ni ngüı̱ gan'anj ni sij. Nı̱ ganahuin daran' ni ngüı̱ a'nan', gui'yaj Jesús.
16 Nı̱ ga'nin' sij sun sisı̱ sı̱ nuna ni sij u̱n tsínj huin sij rian ni ngüı̱ mánj.
17 Nı̱ hué daj gahuin sisı̱ gąhuin yya dąj rún' garun Isaías ası̱j ná xi'í Yan'anj. Nı̱ gataj sí':
18 Nan nne tsínj unánj guitsi riānj anj.
Nı̱ hua ganacui man'ānj sij nej.
Nı̱ huin sij tsínj 'ı̱ ruhuāj.
Nı̱ huin nią' ruhuāj ngą sij nej.
Nı̱ gą'uīj Espíritu Santo gą'na' niman sij nej.
Nı̱ nąta' sij rian ni ngüı̱ 'ną' anéj chrej sisı̱ 'ueé nągui'yaj yyāj ngą xi'í si-gąquin' ni sí'.
19 Nı̱ sı̱ gunun' sij ngą ni ngüı̱ mánj.
Nı̱ sı̱ gaguáj sij mánj.

Nḭ sḭ gunun ni ngüḭ si gạ'mi
nucuaj sij chruhua
chrej mánj.
20 Nḭ sḭ gaquin' sij yoo
guyu huin ni tsínj
guere' ruhua, gui'yaj
ni sayun ran' ni sij.
Nḭ sḭ duna'aj sij chrạ can-
dil na'ue ganụn sạ'
yan'ạn huin ni tsínj
na'ue xạcaj sạ' si-chrej
Yan'anj.
Hué dan nḭ guḭ'yaj gana
nuguan' xạnga' gạ'mi
tsínj 'yaj sun riānj
ngaa nạgui'yaj yya sij
si-gạquin' ni ngüḭ.
21 Nḭ hué daj guḭ'yaj sij
da gạna'uij daran' ni
ngüḭ 'nạ' anéj chrej si
guḭ'yaj sạ' sij ngạ si-
xugüi sij.
Daj gataj Yan'anj rian Isaías
asḭj hua ná.

La blasfemia contra el Espíritu Santo

22 Ngaa nḭ nicaj ni sij 'ngọ
tsínj duri na'ue gạ'mi ga'nạ'
ni sij rian Jesús. Nḭ nụn
nanẹ xḭ'i niman tsínj daj. Nḭ
ganahuin sij, gui'yaj Jesús.
Ngaa nḭ ga'ue ga'mi sij. Nḭ
naxiguḭn rian sij nej.
23 Nḭ gahuin yan'anj ruhua
daran' ni ngüḭ. Nḭ nachínj
snan'anj ni sij ni man'an ni
dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Hué sij huin da'níj tsínj
gụ'naj David, ruhua á rẹ' ní'.
—Daj gataj ni sij xi'í Jesús.
24 Sanḭ ngaa gunun ni tsínj
fariseo si gataj ni ngüḭ, nḭ
gataj ni sij:
—Xi'í si-fuerza man'an
sichre Beelzebú, nḭ gahuin
nucuaj Jesús ri sij ni nanẹ
xḭ'i niman ni ngüḭ aj. —Daj
gataj ni sij xi'í Jesús.
25 Nḭ ni'i Jesús si ani ruhua
ni tsínj fariseo daj. Ngaa nḭ
gataj sij:
—Sisḭ unun' ni dụgüi' 'ngọ
ducuasun, nḭ guẹre' xuman'
daj guḭ'yaj ni man'an sij mán
sij. Nḭ sisḭ unun' ni dụgüi' ni
tsínj mạn 'ngọ xuman', ngaa
nḭ guẹre' xánj ni sij, guḭ'yaj
sij. Nḭ hué daj gạhuin ngaa
unun' 'ngọ tsínj daj ngạ ni
dugüi' sij mán ducuá sij.
26 Nḭ hué daj huin sisḭ
guḭri sichre Satanás man'an
sichre Satanás nimạn ni
ngüḭ, nḭ huin ruhuaj gata
sisḭ hué guẹ Satanás unun'
ngạ Satanás. Nḭ sḭ ga'ue
gụnucuaj rian nicaj sun
sichre da mánj.
27 Nḭ sisḭ rīj sichre ni-
man ni ngüḭ ngạ si-fuerza
Beelzebú, ngaa nḭ ụn tsínj
riqui sisḭ guḭri ni tsínj nico'
ni é rẹ' sichre niman ni ngüḭ,
ruhua á rẹ' únj. Hué dan nḭ
dḭgyán ni sí' sisḭ nitaj si hua
nḭca ruhua ni é rẹ' mánj.
28 Sanḭ sisḭ hua yya rīj
sichre niman ni ngüḭ, 'yaj
Espíritu Santo, ngaa nḭ huin
ruhuaj gata sisḭ ga'nạ' guḭsij
si guḭnicaj sun Yan'anj scanij
ni é rẹ' aj.
29 ’Sḭ ga'ue gạtu 'ngọ tsínj
tụ chruhua ducuá 'ngọ tsínj
nucuaj, guḭ'yaj tụ sij si'yaj sí'
mánj. Sanḭ hua sini numi
tsínj daj tsínj si'yaj, ngaa nḭ
gạ'ue guḭ'yaj tụ sij si'yaj sí'.
30 ’Ni tsínj nitaj si nicaj
dugüi' ngāj, nḭ unun' ni sij

ngāj. Ni tsínj nitaj si naran' strigo ngāj, nḭ re'ej ni sij strigo. Nḭ 'yaj ni sij sisḭ na'ue guḭnico' ni ngüḭ man'ānj.

31 Hué dan nḭ atā gṵnun ni é rẹ' sisḭ gạ'ue guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í daran' gaquin' 'yaj ni ngüḭ ngạ daran' nuguan' quij a'mi ni sij. Sanḭ daran' ni ngüḭ a'mi quij xi'í Espíritu Santo, nḭ sḭ ga'ue guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í ni sij mánj.

32 Gạ'ue guḭnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni ngüḭ a'mi quij rian da'níj ni ngüḭ huin man'ānj. Sanḭ sḭ ga'ue guḭnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni ngüḭ a'mi quij xi'í Espíritu Santo mánj. Nḭ xungüḭ nan ngạ xungüḭ gạ'na', nḭ sḭ guinicaj Yan'anj niman nico xi'í ni sij mánj.

33 ’Sisḭ sạ' 'ngọ chrun daj, gui'yaj á rẹ', nḭ gạyu chruj sạ' chraj. Sanḭ sisḭ xi'ḭ 'ngọ chrun daj, gui'yaj á rẹ', nḭ sḭ gayu chruj sạ' chraj nej mánj. Daj si ni'i né' sisḭ di-gyán chruj daj dạj hua chrun ayu chruj daj.

34 Da'níj xucuáj huin a ni é rẹ'. Dạj gạ'ue gạ'mi ni é rẹ' nuguan' sạ' nḭ man'an ni é rẹ' huin quij únj. Daj si du'ua ni ngüḭ a'mi ngạ nuguan' nṵn chruhua ni-man ni sij.

35 Ngạ tsínj sạ', nḭ a'mi sij ni nuguan' sạ'. Daj si hua sạ' niman sij. Nḭ tsínj quij hua, nḭ a'mi sij ni nuguan' quij. Daj si quij hua niman sij aj.

36 Nḭ atā gṵnun a ni é rẹ' sisḭ daran' ni é rẹ' nạga'ui' cuenta ngạ daran' ni nuguan' nitaj si ní'yanj rian Yan'anj güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni ngüḭ.

37 Nḭ gạtaj Yan'anj sisḭ sạ' ni é rẹ' asḭ da'ui ni é rẹ' gaquin' xi'í ni nuguan' ga'mi ni é rẹ' guimán ni é rẹ' xungüḭ nan. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La generación perversa demanda señal

38 Hué dan nḭ gataj gọ'ngo ni tsínj digyán ley ngạ ni tsínj fariseo gunun Jesús:

—Huin ruhua únj guḭni'i únj guḭ'yáj rẹ' 'ngọ si sạ' ngạ si-fuerzá rẹ'. —Daj gataj ni sij.

39 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Huin ruhua ni tsínj xḭ'i guḭni'i ni sij sisḭ guḭ'yā 'ngọ si sạ' ngạ si-fuerzāj aj. Daj si duna ni sij Yan'anj. Sanḭ sḭ gui'yā 'ngọ si sạ' ngạ si-fuerzāj guḭni'i ni sij mánj. Urin si guiran' tsínj gṵ'naj Jonás huin si guḭni'i ni sij. Nḭ huin sí' 'ngọ tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná.

40 Nḭ dạj rún' gunṵn Jonás huạ'nij güi huạ'nij yan' riqui xucuaj xxi, nḭ da'nga' daj guḭ'nij da'níj ni ngüḭ huạ'nij güi huạ'nij yan' riqui yo'ój.

41 Nḭ güi gạnahuij xungüḭ ngaa nạgui'yaj Yan'anj xi'í si-gạquin' ni ngüḭ, nḭ gạniquin' ni tsínj guimán xuman' Nínive ngạ ni tsínj mạn acuan'. Nḭ gạtaj ni tsínj daj sisḭ da'ui ni tsínj mạn acuan' gaquin'. Daj si ganani ruhua ni tsínj

guimán Nínive daj xi'í si-gąquin' ni sij ngaa gunun ni sij si nata' Jonás si-nu̱guan' Yan'anj gunun ni sij. Nḭ yu'uj nan niquin' 'ngǫ tsínj huin achij daj ngą Jonás.

42 Nḭ ngaa gu̱ḭsij güi gu̱ḭ'yaj yya Yan'anj ngą ni gaquin', nḭ gąniquin' reina 'nąʼ nę' Sur gątaj ún' sisḭ da'ui ni ngüḭ mąn yyąj gaquin'. Nḭ gąhuin ni sij castigo nej. Daj si ga'nąʼ ún' da' xi'í nḭn' xungüḭ gu̱nun ún' si-nu̱guan' tsínj gu̱'naj Salomón. Nḭ chru̱n sí' si-nu̱guan' Yan'anj anj. Sanḭ huin achij man'ānj daj ngą Salomón rian ni é rę'.

El espíritu inmundo que vuelve

43 ʼNḭ ngaa gahui 'ngǫ nanę xḭ'i niman 'ngǫ tsínj daj, nḭ chéj nanę xḭ'i daj 'ngǫ yu'uj hua nąco nano' nanę daj nḭ ą nąran ruhuaj. Sanḭ nun nąri' nanę daj rian nąran ruhuaj.

44 Ngaa nḭ: “Nąnicaj ru̱hua' yūnj ducuāj rian gahuī”, ataj nanę daj. Nḭ ngaa nanicąj nanę daj, nḭ nari' nanę 'ngǫ hue' hua ní'nij. Nḭ hua naca' nej. Nḭ nagui'yaj sąʼ nej hue' daj. Nḭ da'ngaʼ dąj rún' huin hue' daj hué daj huin niman tsínj daj.

45 Ngaa nḭ gan'anj nanę daj nąno'-ó' ango ichij nanę quij hua daj ngą man'an nanę. Nḭ daran' ni nanę daj gąnatu nu̱guan'an niman tsínj daj ru̱hua' yún. Nḭ gu̱iran' sij nico sayun daj ngą si guiran' sij asḭj sini yąn. Nḭ hué daj gąhuin ngą ni ngüḭ quij mán yyąj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo.

La madre y los hermanos de Jesús

46 Nḭ ngaa hua guę a'mi Jesús rian ni ngüḭ, nḭ niquin' nni sij ngą ni jnánj sij nę' chrej xę' hue' daj. Nḭ gataj ni sij sisḭ huin ruhua ni sij gą'mi ni sij ngą sí'.

47 Nḭ ganata' 'ngǫ tsínj daj rian Jesús:

—Nní rę' ngą ni jnánj rę' ana'uij niquin' nę' chrej xę' huin ruhua anin' sij gą'mi anin' sij ngą rę'. —Daj gataj sí' rian Jesús.

48 Sanḭ gataj Jesús gunun tsínj daj.

—Nḭ u̱n ngüḭ xąna huin nnī rian man'ānj, ruhuá rę' únj. Nḭ u̱n tsínj huin jnān rian man'ānj, ruhuá rę' únj. —Daj gataj Jesús.

49 Ngaa nḭ digyán sij ra'a sij nę' mán ni tsínj nico' sij, nḭ gataj sij:

—Hué nnī ngą ni jnān huin ni tsínj mąn nan.

50 Daj si u̱n tsínj dagahuin si aran' ruhua chrē nne xata', nḭ hué ni sij huin jnān ngą xica'uī nej, nnī nej aj. —Daj gataj Jesús.

13

Parábola del sembrador

1 Ngaa nḭ güi daj nḭ gahui Jesús hue' daj gan'anj gąne sij du'ua laguna xąchij.

2 Nḭ ganahuin yu' nico ni ngüḭ rian sij. Ngaa nḭ gatúj sij chruhua 'ngǫ rio̱ chéj rian

nnee gan'anj gạne sij. Nị
niquin' daran' ni ngüị ni'yaj
ni sij du'ua laguna daj.
3 Nị nani sij ga'ị cuento
digyán sij rian ni ngüị. Nị
gataj sij:
—Gahui 'ngọ tsínj gan'anj
dạgaman' cạn.
4 Nị ngaa dagaman' sij, nị
guinij dọj cạn daj chruhua
chrej aj. Nị ga'nạ' guẹ xataj,
nị xa xú' cạn daj.
5 Nị guinij dọj cạn rian
yo'ój yej rian nitaj nico yo'ój
nụn. Nị chira' yoọ cạn daj.
Daj si nitaj si hua nico yo'ój
rian yej daj.
6 Sanị ngaa gahui güi guru-
nunj, nị gaca coj daj, gui'yaj
nnán. Daj si nitaj ya'ạ siụ.
Nị ganacọ rá'yanj coj daj.
7 Nị gayu dọj cạn scanij
tanj. Nị gachrij yoọ tanj.
Hué dan nị ganẹ coj daj,
gui'yaj tanj.
8 Nị gayu dọj cạn ango
yo'ój sạ'. Nị gayu sạ' cạn.
Nị 'ngọ coj gahui 'ngọ ciento
cạn. Nị ango coj gahui
huạ'nij xia cạn. Nị ángo coj
gahui cọ chi' cạn daj.
9 ’Sisị nụn chraquíj rẹ', nị
gụnun rẹ' nej aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni ngüị.

Propósito de las parábolas

10 Hué dan nị gahuin
nịchrun' ni tsínj nico' Jesús
rian sí'. Nị nachínj snan'anj
ni sij sí'. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin huin nị naní
rẹ' cuento digyán rẹ' rian ni
ngüị únj. —Daj gataj ni sij.
11 Ngaa nị gataj Jesús:
—Rian ni é rẹ' riqui
Yan'anj sisị guịni'i ni é rẹ'
dạj hua ni nuguan' huị rian
nicaj sun Yan'anj. Sanị nun
dịgyán Yan'anj nuguan' daj
rian ango ni sij.
12 Daj si tsínj unun, nị
gạ'ui' nico Yan'anj rian sí'.
Nị guịni'i nico sí'. Sanị
tsínj nitaj si unun, nị gạ'ne
Yan'anj dọj si unun sí'.
13 Xi'í daj nị nanīj 'ngọ
cuento digyānj rian ni ngüị.
Ngaa nị guịni'yaj ni sij. Sanị
nun guịni'i ni sij. Nị gụnun
ni sij. Sanị na'ue xạcaj ni sij
cuenta.
14 Nị hué daj gahuin yya si
ga'mi tsínj gụ'naj Isaías tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj
ná, 'yaj ni sij. Daj si gataj sí':
Gụnun chraquij ni é rẹ'.
Sanị sị gara da'nga' ruhua ni
é rẹ' mánj.
Guịni'yaj ni é rẹ'.
Sanị sị guini'i ni é rẹ' mánj.
15 Daj si tsị niman ni ngüị
nan.
Nị hua ránj chraquij ni sij.
Nị adin rian ni sij nej.
Ngaa nị sị ga'ue guịxiguin,
guị'yaj ni sij mánj.
Nị sị ga'ue gụnun ni sij nej
mánj.
Nị sị ga'ue gạra da'nga'
ruhua ni sij mánj.
Nị sị ga'ue nạnicaj ni sij
gạ'na' ni sij riānj sisị
gạnahuin ni sij, guị'yā
mánj.
Hué daj gataj Yan'anj ga'mi
Isaías asịj ná.
16 ’Sanị hua xi'í si gạhuin
niạ' ruhua ni é rẹ'. Daj si
ni'i rian ni é rẹ'. Nị unun
chraquij ni é rẹ' nej.

17 Nị xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị asịj ná, nị nịn' ruhua gahuin ruhua nico ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ nico ni tsínj hua sạ' niman gụini'i ni sij dạj rún' ni'i ni é rẹ'. Sanị nun gụini'i ni sij mánj. Nị gahuin ruhua ni sij gụnun ni sij si unun ni é rẹ' saj. Sanị sị gunun ni sij mánj.

Jesús explica la parábola del sembrador

18 ’Ngaa nị gụnun ni é rẹ' ụn sin huin ruhua cuento daj gạta.

19 Ngaa na'ue gạra da'nga' sạ' ruhua 'ngọ tsínj daj gunun sij nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj, nị 'nạ' sichre. Nị gạnaxun sichre nuguan' sạ' gunun sij. Nị dạj rún' huin cạn guinij du'ua chrej, nị da'nga' daj huin tsínj daj.

20 Nị dạj rún' huin cạn guinij scanij yo'ój yej, nị hué daj huin tsínj gunun si-nụguan' Yan'anj. Nị 'ngọ hora nahuin ra'a sij nuguan' daj. Nị gahuin niạ' ruhua sij.

21 Sanị 'yaj sij rún' 'yaj 'ngọ coj nitaj nico ya'ạ siu. Nị ngaa gạ'na' 'ngọ sayun chran' yun'unj ango ni tsínj xi'í si-nụguan' Yan'anj, ngaa nị jna sij si-chrej Yan'anj.

22 Nị cạn guinij scanij tanj daj, nị da'nga' daj huin ango tsínj unun nuguan' sạ'. Sanị huin ruhua sij gụiri' sij rasụn mạn ruhua xungüị nan. Nị digya' yun'unj san'anj sij si nahuij ruhua sij gạhuin xuru'ue sij. Nị guere' nuguan' sạ' mạn chruhua niman sij. Nị nitaj si 'yaj sạ' sij gạ mánj.

23 Nị cạn guinij rian yo'ój sạ', nị da'nga' daj huin ango tsínj unun nuguan' sạ'. Nị raj da'nga' ruhua sij nuguan' daj. Nị 'yaj sạ' sij. Nị 'yaj 'ngọ tsínj daj dạj rún' 'yaj 'ngọ coj ngaa ayu 'ngọ ciento cạn. Hué daj 'yaj ni tsínj unun sạ' si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Parábola del trigo y la cizaña

24 Hué dan nị nani Jesús ango cuento digyán sij rian ni sí'. Nị gataj sij:

—Rún' huin 'ngọ tsínj dagaman' cạn sạ' rian do'ój sij, da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj.

25 Sanị ngaa atoj daran' ni sij, nị guisíj 'ngọ tsínj unun' ngạ tsínj daj dagaman' sí' cạn xị'i riqui yo'ój daj, nị gan'anj sí'.

26 Nị ngaa gachij strigo, nị gani ca chraj. Nị hué daj gurugüi' ango coj nitaj si hua sạ' scanij strigo daj.

27 Hué dan nị gan'anj gạtaj ni tsínj 'yaj sun rian tsínj dọ'oj. Nị gataj ni sij: “Señor, sisị hua sạ' dagamán' rẹ' rian do'ój rẹ', nị nị ạ 'nạ' coj xị'i nan únj.” Daj gataj ni sij.

28 Ngaa nị: “Gui'yaj 'ngọ tsínj unun' ngāj”, ataj tsínj dọ'oj gunun ni sij. Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj 'yaj sun rian sí': “Ruhuá rẹ' sisị gạn'anj únj gọrocoj únj coj xị'i daj ní'”, ataj ni sí'.

29 Sanḭ gataj tsínj dǫ'oj daj:
“Sḭ ga'ue gǫrocoj a ni é rẹ' coj
xḭ'i daj nun sạ' nun hué daj
gǫrocoj a ni é rẹ' strigo nej.
30 Sanḭ sạ' huin sisḭ dụna
acuan' án rẹ' si da gạchij
nụguan'anj, ngaa nḭ gạ'nī ni
tsínj 'yaj sun gạn'anj nạran'
sini ni sij coj xḭ'i daj. Ngaa
nḭ nụmi ni sij rumi coj daj
gạ'nij ni sij rian yan'ạn gạca-
á'. Asíj nḭ nạra sạ' ni
sij strigo chruhua si-gurūj
nánj”, ataj tsínj dǫ'oj rian ni
sij. —Daj gataj Jesús gunun
ni ngüḭ.

Parábola de la semilla de mostaza

31 Nḭ hué daj ganani Jesús
ango cuento rian ni sij. Nḭ
gataj sij:
—Dạj rún' hua cạn cuej
nasa ngaa dagaman' 'ngǫ
tsínj daj rian do'ój sij, nḭ
da'nga' daj hua rian nicaj
sun Yan'anj xata'.
32 Nḭ hué cạn daj huin
cạn le nne ngạ ango ni cạn.
Sanḭ ngaa gạchi, nḭ gạhuin
xacanj daj ngạ ango ni coj.
Nḭ dạj rún' huin chrun mán
rian yo'ój huin-ín'. Nḭ 'nạ'
ni xataj 'yaj xú' si-gạca' xú'
chrạ coj daj. —Daj gataj
Jesús.

Parábola de la levadura

33 Nḭ hué daj nani Jesús
ango cuento. Nḭ gataj sij:
—Dạj rún' hua levadura,
nḭ hué daj hua rian nicaj
sun Yan'anj xata'. Nḭ jnachej
huḭ 'ngǫ yun'unj xạna daj
levadura scanij huạ'nij rioǫ
nụn chru harina sisḭ nạhuin
nico quinj guḭ'yaj levadura
daj. —Daj gataj Jesús digyán
sij dạj gạxa'ni si-nụguan' sij
chruhua xungüḭ nan.

El uso que Jesús hace de las parábolas

34 Nḭ xi'í cuento ga'mi
Jesús daran' ni nuguan' nan
rian ni ngüḭ. Nḭ maan nḭnanj
cuento nani Jesús rian ni
ngüḭ.
35 Nḭ hué nạanj ga'mi Jesús
sisḭ gạhuin yya dạj rún'
gataj tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj sí':
Nạnīj cuento rian ni ngüḭ.
Nḭ digyānj nuguan' guixij
huḭ Yan'anj asḭj ngaa
gaxḭ'i xungüḭ nan.
Daj gataj tsínj daj.

Jesús explica la parábola de la cizaña

36 Ngaa nḭ gana'níj Jesús
nạn' ni ngüḭ. Nḭ gatúj sij
chruhua hue'. Nḭ gahuin
nḭchrun' ni tsínj nico' sij. Nḭ
gataj ni sí' rian sij:
—Dḭgyán rẹ' rian ni únj
xi'í cuento coj xḭ'i xira' riqui
yo'ój daj gụnun únj anj.
—Daj gataj ni sij.
37 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Tsínj dagaman' cạn sạ'
daj, nḭ hué sij huin da'níj ni
ngüḭ huin man'ānj anj.
38 Nḭ yo'ój daj huin xungüḭ.
Nḭ cạn sạ' daj huin ni ngüḭ
gạne rian nicaj sun Yan'anj.
Nḭ cạn xḭ'i daj huin ni ngüḭ
nicaj dugüi' ngạ sichre.
39 Nḭ tsínj unun' ngạ tsínj
dǫ'oj daj hué sij huin sichre
dagaman' cạn xḭ'i daj rian
yo'ój. Nḭ dạj rún' gui'yaj
ni sij ngaa ganaran' ni sij,
nḭ da'nga' daj gạhuin ngaa

gạnahuij xungüị nan. Nị ni tsínj ganaran' daj huin ni ángel.
40 Nị dạj rún' gahuin ngaa ganaran' ni sij coj xị'i daj ga'níj ni sij rian yan'ạn gạca-á', nị da'nga' daj gạhuin ngaa gạnahuij xungüị.
41 Huēj huin da'níj ni ngüị aj. Nị gạ'nī ni ángel gạn'anj nạran' daran' ni tsínj digyán nuguan' quij rian ni ngüị nico' man'ānj. Nị da'nga' daj guị'yaj ni ángel ngạ daran' ni tsínj gui'yaj gaquin'. Nị guịri ni ángel daran' ni sij nẹ' chrej xẹ' rian nicaj sūnj anj.
42 Ngaa nị gạ'nij ni ángel ni tsínj xị'i daj rian gurúj yan'ạn rian gụnun ni sij gạco ni sij aj. Nị dạ xaruj yan' ni sij nej.
43 Ngaa nị ni tsínj hua sạ', nị guịxiguin ni sij dạj rún' xiguịn güi gạne ni sij rian nicaj sun chrej ni sij.

'Hué dan nị sisị nụn chraquíj rẹ', nị gụnun rẹ' nej aj.

El tesoro escondido

44 'Ni dạj rún' hua 'ngọ rasụn sạ' nịn' ruhua ngaa garij huị ni ngüị riqui yo'ój dạj hua rian nicaj sun Yan'anj anj. Nị ganari' 'ngọ tsínj rasụn sạ' daj. Nị gahuin niạ' ruhua sij ganari' sij rasụn sạ' daj. Nị nanicạj sij garíj huị sij yu'uj daj. Nị gan'anj sij gụdu'uej sij daran' ni rasụn mạn rian sij. Nị guiránj sij yo'ój daj.

La perla de gran precio

45 'Ni dạj rún' hua 'ngọ tsínj du'uej rasụn, nị da'nga' daj hua rian nicaj sun Yan'anj. Daj si nana'ui' tsínj daj 'ngọ yej sạ' huin perla.
46 Nị ngaa nari' sij 'ngọ yej perla du'ue nịn' ruhua daj, ngaa nị gan'anj sij gudu'uej sij daran' ni rasụn mạn rian sij. Nị guiránj sij yej perla daj.

La red

47 'Ni dạj rún' hua 'ngọ nnánj ga'níj ni sij chruhua nnee ngaa da'a ni sij daran' rian xucuaj, nị da'nga' daj hua rian nicaj sun Yan'anj.
48 Nị ngaa gara nnánj daj, nị guiri ni sij du'ua nnee. Nị gan'anj gạne ni sij, nị ganacui ni sij xucuaj hua sạ'. Nị gara ni sij chruhua xuguti. Nị xucuaj nitaj si hua sạ' guere' ni sij.
49 Nị da'nga' daj gạhuin ngaa gạnahuij xungüị. Daj si guịri nịni ni ángel ni ngüị xị'i scanij ni ngüị hua sạ'.
50 Nị gạ'nij ni ángel ni ngüị xị'i daj rian gurúj yan'ạn rian gụnun ni sij gạco ni sij. Nị da xạruj yan' ni sij. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Tesoros nuevos y viejos

51 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nị gataj sij:
—Gunun ni é rẹ' daran' ni nuguan' nan ga'mī ní'. —Gataj Jesús.
Ngaa nị gataj ni sij:
—Gunun ni únj, Señor. —Gataj ni sij.
52 Ngaa nị gataj Jesús:

—Nḭ ngaa digui'yun 'ngǫ tsínj digyán si-ley Yan'anj dąj hua rian nicaj sun Yan'anj, nḭ 'yaj sij dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj dụcua. Nḭ rian hua nara są' sij si'yaj sij, nḭ gą'ue guḭri sij ni rasụn nacą, asḭ ni rasụn guimán asḭj ná. —Daj gataj Jesús.

Jesús en Nazaret

53 Nḭ ngaa ganahuij ganani Jesús ni cuento digyán sij rian ni ngüḭ, ngaa nḭ gahui sij yu'uj daj.

54 Nḭ nąn' sij xánj sij. Nḭ digyán sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Ngaa nḭ gan'anj ruhua ni tsínj daj. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ą gahuin chrụn tsínj daj daran' nuguan' a'mi sij únj. Nḭ dąj gą'ue guḭ'yaj sij si są' 'ną' rian Yan'anj únj.

55 Sé da'níj tsínj acoj chrun huin sij, nḭ huin du'ua sij daj ní'. Nḭ hué nni sij huin María nej aj. Nḭ hué ni jnánj sij huin Jacobo ngą José nej, Simón nej, Judas nej aj.

56 Nḭ nne ni xica'uij sij scanij né' aj. Nḭ ą ga'ną' ni nuguan' daj gahuin chrụn sij, nḭ huin du'ua sij daj nej únj. —Daj gataj ni tsínj daj xi'í Jesús.

57 Xi'í daj nḭ gahuin nąco ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí'. Sanḭ gataj Jesús gunun ni sij:

—Nụn yan'anj ni ngüḭ ni'yaj ni sij 'ngǫ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ụn yu'uj huaj sí'. Sanḭ ngaa nąsij sí' xánj sí' rian mąn ni dugüi' sí', nḭ nitaj si a'mi są' ni dugüi' sí' ni'yaj ni sij sí' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

58 Nḭ nitaj si gui'yaj Jesús nico si są' ngą si-fuerza sij yu'uj daj. Daj si nun gụxuman ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij sí'.

14

Muerte de Juan el Bautista

1 Nḭ ngaa daj gunun gobernado gụ'naj Herodes xi'í nuguan' ga'mi ni ngüḭ xi'í Jesús.

2 Ngaa nḭ gataj sij gunun ni tsínj 'yaj sun rian sij:

—Hué sij huin Juan tsínj duguata' nnee ganá'nij sij scanij ni níman ganahuin sij Jesús aj. Xi'í daj nḭ nucuaj sij 'yaj sij si są' ngą si-fuerza sij, ruhuāj aj.

3 Daj si hua ga'nin' Herodes sun sisḭ guḭda'a ni sij man'an Juan gụnumi ni sij cadena, nḭ gąri ni sij ducuagą' sí'. Da'nga' daj gui'yaj Herodes si hua xacaj sij Herodías huin unj nicą jnánj sij Felipe.

4 Nḭ hua gataj Juan gunun Herodes sisḭ sḭ ga'ue xącaj sij xaco' sij gąhuin nicą sij mánj.

5 Nḭ huin ruhua Herodes dągahui' sij Juan. Sanḭ xu'ui' sij rian ni ngüḭ aj. Daj si daran' ni ngüḭ gani ruhua sisḭ Juan huin 'ngǫ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj.

6 Sanḭ ngaa gahuin gui'yanj ganasíj yo' ga'nga Herodes, nḭ gahuin gui'yanj, gui'yaj sij. Nḭ guiran'anj da'nḭ xąna Herodías rian

daran' ni tsínj mạn ngạ̱
Herodes. Nḭ garan' ruhua
Herodes ni'yaj sij ún'.
7 Nḭ guta' nḭca yya sij
rian ún' sisḭ ụn rasụn gạran'
ruhua ún' gạchinj ún' rian
sij, nḭ gạ'ui' sij rian ún'.
8 Nḭ hua ga'ui' nni ún'
'ngọ chrej dạj gạ'mi ún' rian
sij. Ngaa nḭ gataj ún' gunun
Herodes:
—Ruhuāj sisḭ rḭqui rẹ' 'ngọ
go'o nụn chrạ Juan tsínj
duguata' nnee riānj. —Daj
gataj ún' gunun Herodes,
gui'yaj nni ún'.
9 Ngaa nḭ ducu nani ruhua
rey Herodes. Sanḭ rḭan
hua guta' nḭca yya sij rian
yun'unj xạna daj ngaa mán
ni tsínj ngạ sij rian mesa, nḭ
ga'nin' sij sun sisḭ gạ'ui' ni sij
chrạ Juan rian ún'.
10 Nḭ ga'níj sij tsínj gạn'anj
gạ'nij chrạ Juan chruhua
ducuagạ'.
11 Asíj nḭ nicaj sí' 'ngọ
go'o nụn chrạ Juan ga'nạ' sí'
ga'ui' sí' rian yun'unj xạna
da aj. Nḭ naga'ui' ún' ra'a nni
ún'.
12 Ngaa nḭ ga'nạ' ni tsínj
nico' Juan. Nḭ nicaj ni sij
níman daj gan'anj gachin' ni
sij. Nḭ da' síj daj gan'anj ni
sij nata' ni sij rian Jesús.

Alimentación de los cinco mil

13 Nḭ ngaa gunun Jesús
nuguan' daj, nḭ gatúj sij
chruhua 'ngọ riọ chéj rian
nnee. Nḭ gahui sij yu'uj daj
gan'anj sij 'ngọ yu'uj hua
nḭni huin quij qui'yanj nạco.
Nḭ ngaa gunun ni ngüḭ si
gan'anj Jesús, nḭ gahui ni sij
xánj ni sij. Nḭ guinico' ni sij
gachéj dạcoj ni sij.
14 Nḭ ngaa nanij Jesús
chruhua riọ daj, nḭ guini'i
sij mán nico ni ngüḭ aj. Nḭ
gahuin 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij
ni sí'. Nḭ ganahuin ni ngüḭ
a'nan', gui'yaj sij.
15 Nḭ ngaa guinḭ, nḭ ga'nạ'
ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj
ni sij gunun sí':
—Yu'uj nan hua ní'nij ni-
taj ni ngüḭ mán mánj. Nḭ
guisíj gahuin di'nḭ. Ngaa nḭ
gạna'níj rẹ' ni ngüḭ gạn'anj
ni sí' ni xuman' daj sisḭ
guḭran ni sí' si xạ ni sí'. —Daj
gataj ni sij gunun Jesús.
16 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nitaj xi'í si gạn'anj ni sij.
Gạ'ui' ni é rẹ' si xạ ni sij nan
nánj. —Daj gataj Jesús.
17 Ngaa nḭ:
—Maan si nicaj únj ụn'un'
chrachrúnj ngạ huḭj guẹ xu-
cuaj. —Daj gataj ni sij.
18 Ngaa nḭ:
—Nḭcaj ni é rẹ' gạ'na' ni é
rẹ' nan anj. —Gataj Jesús.
19 Hué dan nḭ ga'nin' Jesús
sun sisḭ gạn'anj gạne ni ngüḭ
rian chin'. Ngaa nḭ guida'a
sij ụn'un' chrachrúnj daj ngạ
huḭj xucuaj. Nḭ ni'yaj sij
xata'. Nḭ naga'ui' sij si gu-
ruhua Yan'anj. Ngaa nḭ gura'
da'aj sij ni chrachrúnj ga'ui'
sij ra'a ni tsínj nico' sij. Nḭ
naga'ui' ni sij ra'a ni ngüḭ
daj.
20 Nḭ xa daran' ni sij. Nḭ
gara ran riqui ni sij. Ngaa nḭ
ganacaj ni sij si xitin' gunáj
nara ni sij chruhua xụhuij
xuguti.

21 Nḭ guisíj 'ngǫ si ụn'un' mí ni tsínj xa daj. Nḭ nini huin ni yun'unj xạna ngạ ni tsin'.

Jesús anda sobre el mar

22 Hué dan nḭ gui'yaj Jesús sisḭ gạtu ni tsínj nico' sij chruhua riǫ chéj rian nnee gạchin sini ni sij anéj chrej du'ua laguna xạchij daj. Nḭ guna sí'. Nḭ gana'níj sí' ni ngüḭ nạn' ni sij xánj sij.

23 Nḭ ngaa guisíj na'níj sí' nạn' ni sij, ngaa nḭ gahui urin sí' chrạ 'ngǫ quij. Nḭ gan'anj sí' gachínj jni'yaj sí' rian Yan'anj. Nḭ ngaa guinḭ, nḭ nne urin Jesús yu'uj daj.

24 Nḭ huaj guisíj riǫ daj da dạni laguna xạchij. Nḭ naxụman nnee, nḭ xitinj riǫ daj, gui'yaj nnee. Daj si ahui nanẹ. Nḭ a'uij rian ni sij.

25 Nḭ ngaa ruhua guerengạ', nḭ gan'anj Jesús gachéj sij rian nnee huaj sij nari' dugüi' sij ngạ ni tsínj daj.

26 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj nico' sij chéj sij huaj sij rian nnee, nḭ guxu'ui' nḭn' ruhua ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Hué 'ngǫ sta'naj huin. —Daj gataj ni sij guini'i ni sij Jesús.

Nḭ gaguáj ni sij si guxu'ui' sij.

27 Sanḭ hora ga'mi Jesús rian ni sij. Nḭ gataj sij:

—Gạ nucuaj niman ni é rẹ' aj. Yūnj huin nánj. Sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

28 Ngaa nḭ gataj Pedro gunun Jesús:

—Señor, sisḭ hué man'án rẹ' 'nạ', asíj nḭ gạ'nij rẹ' gạn'ān gạchē rian nnee. Ngaa nḭ guisī rian niquín' rẹ'. —Daj gataj Pedro.

29 Ngaa nḭ:

—Gạhua' rẹ'. —Gataj Jesús.

Ngaa nḭ gananij Pedro chruhua riǫ daj. Nḭ gachéj sij rian nnee sisḭ gạn'anj sij rian niquin' Jesús.

30 Sanḭ ngaa guini'i sij sisḭ ahui nḭn' ruhua nanẹ, nḭ guxu'ui' sij si gạn'anj sij. Nḭ nạnaj huaj naga' sij chruhua nnee. Ngaa nḭ gaguáj sij. Nḭ gataj sij:

—Señor, nạcaj rẹ' man'ānj anj. —Daj gataj Pedro.

31 Ngaa nḭ 'ngǫ hora guida'a Jesús ra'a Pedro. Nḭ gataj sij gunun sí':

—Tsínj na'ue gụxuman sạ' ruhua ni'yaj man'ānj huín rẹ' aj. Nḭ ụn sin huin nḭ gahuin huḭj nimán rẹ' únj. —Daj gataj Jesús rian sí'.

32 Nḭ ngaa gahui nụngüej sij chruhua riǫ, nḭ ganiquḭn' nanẹ.

33 Ngaa nḭ ga'nạ' ni tsínj mạn chruhua riǫ daj. Nḭ ganiquḭn' ráj dạcoj ni sij rian Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Xạnga' nḭ hué rẹ' huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij rian Jesús.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

34 Nḭ ngaa guisíj ni sij anéj du'ua laguna xạchij daj, nḭ guxuman ni sij 'ngǫ yu'uj gụ'naj Genesaret.

35 Nị ngaa ganani'i ni tsínj
mạn yu'uj daj Jesús, nị ga'níj
ni sij nuguan' ganicạj 'ngọ
guẹ yu'uj daj. Hué dan
nị nicaj ni sij daran' ni
ngüị a'nan' ga'nạ' ni sij rian
Jesús.
36 Nị gachínj jni'yaj ni
sij sisị gạ'uej sí', nị gạnun
ni sij hué du'ua si-gạn' sí'.
Nị ganahuin daran' ni ngüị
ganụn si-gạn' sí'.

15

Lo que contamina al hombre

1 Hué dan nị ni tsínj
fariseo ngạ ni tsínj digyán
ley nne xuman' Jerusalén, nị
ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nị
nachínj snan'anj ni sij Jesús.
Nị gataj ni sij:
2 —Nị ụn sin huin nị na'ue
dạgahuin ni tsínj nico' rụcu
rẹ' si-dụcuanj ni xi únj únj.
Daj si nun nạnia' ni sij ngaa
xa ni sij chra. —Daj gataj ni
sí'.
3 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin nị nun
dạgahuin ni é rẹ' nuguan'
ga'nin' Yan'anj sun rian né'
únj. Nị da'nga' daj 'yaj ni é
rẹ' xi'í si dagahuin ni é rẹ'
ngạ si-dụcuanj man'an ni é
rẹ'.
4 Daj si gataj Yan'anj:
"Guịnun yan'ánj rẹ' chré rẹ'
ngạ nní rẹ'. Nị ụn tsínj a'mi
quij rian chrej sij ngạ nni sij,
nị gạhui' sij nánj." Da'nga'
daj ga'nin' Yan'anj sun rian
né'.
5 Sanị ataj ni é rẹ' sisị
gạ'ue gạtaj 'ngọ tsínj daj
gunun chrej sij ngạ nni
sij: "Huin ruhuāj rịquīj
san'anj nan rian nụngüej
é rẹ', sanị san'anj nicā
nan huin ofrenda güenda
Yan'anj anj." Hué daj ataj ni
é rẹ'. Hué dan nị ụn tsínj
gạtaj nuguan' nan, nị na'uej
ruhua sij chrạcuij sij chrej sij
ngạ nni sij.
6 Nị xi'í si-dụcuanj ni é rẹ',
nị 'yaj yụn ni é rẹ' si-nụguan'
Yan'anj anj.
7 'Tsínj digya' yun'unj huin
ni é rẹ'. Hua yya xạnga' si-
nụguan' xi né' Isaías ngaa
ga'mi sij si-nụguan' Yan'anj
xi'í ni é rẹ'. Daj si gataj sij:
8 Nụn yan'anj ni ngüị nan
ngạ du'ua ni sij yūnj
anj.
Sanị nịni huin niman ni sij
nánj.
9 Nitaj si ní'yanj si nico' ni sij
yūnj mánj.
Daj si nuguan' digyán ni sij
huin nuguan' a'nin' ni
tsínj sun anj.
Nị sé si digyán ni sij si-
nụguan'ānj mánj.
Hué daj gataj Yan'anj garun
Isaías asịj ná. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj fariseo
ngạ ni tsínj digyán ley.
10 Hué dan nị gaquínj
Jesús gạ'na' ni ngüị rian sij.
Nị gataj sij:
—Gụnun ni é rẹ'. Nị gạra
da'nga' ruhua ni é rẹ' nej aj.
11 Nitaj si gạhuin quij
chruhua niman 'ngọ tsínj
daj, 'yaj rasụn atuj du'ua
sij mánj. Sanị gạhuin quij
chruhua niman sij, 'yaj
nuguan' ahui du'ua sij.
—Daj gataj Jesús.

12 Ngaa nị gahuin nịchrun' ni tsínj nico' Jesús rian sij. Nị ganachínj snan'anj ni sí' man'an Jesús. Nị gataj ni sí':
—Ni'í rẹ' sisị nun gạran' ruhua ni tsínj fariseo nuguan' ga'mí rẹ' daj ní'. —Daj gataj ni sí' gachínj snan'anj ni sí' Jesús.
13 Ngaa nị gataj Jesús:
—Gọrocoj chrē daran' coj nun gụnun chrē nne xata'. Nị dạj rún' hua ni coj nitaj si ní'yanj daj da'nga' daj hua ni tsínj daj.
14 Gạ'nin' ruhua á rẹ' ngạ ni sij. Daj si tsínj duri huin ni sij. Nị huin ni sij ni tsínj da'a ra'a ango ni tsínj duri. Nị sisị da'a 'ngọ tsínj duri ra'a tsínj duri ngạ sij huaj nụngüej sij, nị gụịnij nụngüej sij chruhua yu'uj. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Gạtaj rẹ' ụn sin huin ruhua nuguan' daj gata, nị gụnun únj. —Daj gataj Pedro.
16 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua guẹ na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ' ní'.
17 Ni'i sạ' ni é rẹ' sisị daran' rasụn atuj chruhua du'ua 'ngọ tsínj daj, nị achin-ín' riqui sij. Hué dan nị ahui-í' ri'i sij.
18 Sanị ni nuguan' ahui du'ua 'ngọ tsínj daj, nị 'nạ' ni nuguan' daj niman sij. Ngaa nị gạhuin quij chruhua niman tsínj daj, 'yaj nuguan' quij ahui chruhua niman sij.
19 Daj si nan huin nuguan' quij ahui chruhua niman ni ngüị: Ani quij ruhua ni sij. Nị dagahui' ni sij níman nej. Nị a'mi ni sij ngạ nicạ ango ni ngüị nej. Nị 'yaj squịra' ni sij ngạ ango ngüị nej. Nị 'yaj tụ ni sij nej. Nị uta' chre ni sij gaquin' ni dugüi' ni sij. Nị a'mi quij ni sij xi'í ni dugüi' ni sij.
20 Nị hué ni nuguan' quij nan 'yaj sisị gạhuin quij niman 'ngọ tsínj daj. Sanị sé si xạnga' sisị gạhuin quij niman sij 'yaj si nitaj si naniạ' sij ngaa xa sij chra. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La fe de la mujer cananea

21 Hué dan nị gahui Jesús yu'uj daj gan'anj sij rian ngaj xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón.
22 Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ yun'unj xạna nne estado Cananea. Nị gaguáj ún'. Nị gataj ún' gunun Jesús:
—Señor, nạni yaco ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' man'ānj huín rẹ' da'níj David. Daj si ran' da'nị xạnāj sayun, 'yaj nanẹ xị'i nụn niman ún'. —Daj gataj ún'.
23 Sanị nị ạ 'ngọ nuguan' nun gạtaj Jesús gunun yun'unj xạna dạ mánj. Ngaa nị gahuin nịchrun' ni tsínj nico' Jesús. Nị gachínj jni'yaj ni sij rian sí'. Nị gataj ni sij:
—Gạtaj rẹ' gụnun yun'unj xạna daj sisị gạn'anj ún'. Daj si aguáj ún' nico' ún' rụcu únj anj. —Daj gataj ni sij.
24 Ngaa nị gataj Jesús:

—Maan si ga'níj Yan'anj ga'nāj rian ni tsínj israelita sisi̱ huin ni sij da̱j rún' huin ni xachij ga ni'ya. —Daj gataj Jesús.

25 Sani̱ ga'na̱' yun'unj xa̱na daj ganiqui̱n' ráj da̱coj ún' rian Jesús. Ni̱ gataj ún':

—Señor, chra̱cuij re̱' man'ānj. —Daj gataj ún'.

26 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Nitaj si hua sa̱' si ga̱'ne' si-chra̱chrunj ni tsin' ga̱'ui' du'ua ni xuhue mánj. —Daj gataj Jesús.

27 Ngaa ni̱ gataj ún':

—Xa̱nga' Señor. Sani̱ da' ni xuhue xa xú' ni daru̱ chrachrúnj guinij du'ua mesa nne tsínj huin dánj xú'. —Daj gataj ún' gunun Jesús.

28 Ni̱ gataj Jesús:

—Xuman nico ruhuá re̱' ni'yáj re̱' man'ānj. Xi'í daj ni̱ da̱j rún' achínj re̱' riānj, ni̱ hué daj ga̱huin. —Daj gataj Jesús.

Ni̱ hué hora daj ni ganahuin da'níj ún'.

Jesús sana a muchos

29 Ngaa ni̱ gahui Jesús yu'uj daj gan'anj sij. Ni̱ guisíj sij ni̱chrun' du'ua laguna xa̱chij gu̱'naj Galilea. Ni̱ gahui sij chra̱ 'ngo̱ quij gan'anj sij. Ni̱ gan'anj ga̱ne sij.

30 Ngaa ni̱ gahuin ni̱chrun' nico ni ngüi̱ rian Jesús. Ni̱ nicaj ni sij ni ngüi̱ nare' dacój nga̱ ni ngüi̱ duri nej, ni ngüi̱ rá'yan' nej nga̱ ango ni ngüi̱ a'nan' nicaj ni sij ga'na̱' ni sij rian nne Jesús. Ni̱ ganahuin ni sij, gui'yaj Jesús.

31 Xi'í daj ni̱ gan'anj ruhua ni ngüi̱ ga'na̱' daj guini'i ni sij sisi̱ ga'ue ga'mi ni ngüi̱ rá'yan'. Ni̱ ganahuin ni ngüi̱ yacuan nej. Ni̱ ga'ue gache sa̱' ni ngüi̱ nare' dacój nej. Ni̱ ga'ue naxigui̱n rian ni ngüi̱ duri guini'yaj ni sij nej. Ni̱ ga'mi sa̱' ni sij rian Yan'anj nico' ni tsínj israelita.

Alimentación de los cuatro mil

32 Ngaa ni̱ gaquínj Jesús ga'na̱' ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:

—Nahuin 'i̱ ruhuāj ni'yā daran' ni ngüi̱ ma̱n nan. Daj si síj hua̱'nij güi mán ni sij ngāj aj. Ni̱ nitaj si nicaj ni sij si xa̱ ni sij mánj. Ni̱ nitaj si huin ruhuāj na̱'nī ni sij na̱n' ni sij ngaa nitaj si nicaj ni sij si xa̱ ni sij si gui̱nichre ni sij huaj ni sij chruhua chrej si ruhuaj aj. —Daj gataj Jesús.

33 Ngaa ni̱ gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Ni̱ a̱ gui̱ran únj chrachrúnj gu̱numan riqui daran' ni ngüi̱ nan 'ngo̱ yu'uj quij qui'yanj na̱co únj. —Daj gataj ni tsínj nico' Jesús.

34 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Ni̱ u̱ndaj chrachrúnj nicaj ni é re̱' únj. —Daj gataj Jesús.

—Ichij chrachrúnj nicaj únj. —Gataj ni sij.

35 Ngaa ni̱ ga'nin' Jesús sun sisi̱ ga̱n'anj ga̱ne ni ngüi̱ rian yo'ój.

36 Nḭ guida'a sij ichij
chrachrúnj ngą dǫj xucuaj
daj ra'a sij. Nḭ nago' sij si
guruhua Yan'anj. Ngaa nḭ
gura' da'aj sij chrachrúnj daj
ngą xucuaj ga'ui' sij ra'a ni
tsínj nico' sij. Nḭ da'nga' ni
sí' ra'a ni ngüḭ mąn anj.
37 Nḭ xa daran' ni sij. Nḭ
gara ran riqui ni sij. Nḭ gara
ichij xuguti, gui'yaj si xitin'
gunáj aj.
38 Nḭ guisíj gąn'anj mí ni
tsínj xa daj. Nḭ nini huin ni
yun'unj xąna ngą ni tsin'.
39 Ngaa nḭ na'níj Jesús nąn'
ni ngüḭ. Nḭ gahui sij chruhua
'ngǫ riǫ chéj rian nnee. Nḭ
guisíj sij 'ngǫ yu'uj gṵ'naj
Magdala.

16

La demanda de una señal

1 Ngaa nḭ ga'nąʼ ni tsínj
fariseo ngą ni tsínj saduceo
rian Jesús si huin ruhua
ni sij guḭ'yaj ni sij 'ngǫ xi'
gątu Jesús ngą si-nṵguan' sí'.
Nḭ gachínj ni sij sisḭ guḭ'yaj
Jesús 'ngǫ si sąʼ 'nąʼ rian
Yan'anj dḭgyán sij sisḭ 'nąʼ sij
rian Yan'anj.
2 Sanḭ gataj Jesús:
—Ataj ni é rę' ngaa guinḭ:
“Guḭxiguin sąʼ a'yoj. Daj si
hua mare xata'”, ataj ni é rę'.
3 Nḭ nę' nḭgan' ataj ni é
rę': “Gąman', nḭ gąhui nanę.
Daj si hua mare xata'. Nḭ
nachej nga xata'”, ataj ni
é rę'. Tsínj digya' yun'unj
huin ni é rę'. Ni'i ni é rę'
dąj hua xata'. Sanḭ na'uej
ruhua ni é rę' gṵnun ni é
rę' si digyán Yan'anj rian ni
é rę' xi'í si dąj hua chruhua
xungüḭ ni güi nan.
4 ’Huin ruhua ni ngüḭ xḭ'i
mąn acuan' guḭni'i ni sij 'ngǫ
si sąʼ 'nąʼ rian Yan'anj. Sanḭ
sḭ gui'yā 'ngǫ si sąʼ guḭni'i ni
é rę' mánj. Maan si guḭni'i ni
é rę' sisḭ guḭran'ānj dąj rún'
guiran' tsínj gṵ'naj Jonás asḭj
ná. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ dunáj Jesús ni sij.
Nḭ gan'anj sí'.

La levadura de los fariseos

5 Nḭ ngaa guisíj ni tsínj
nico' Jesús anéj chrej du'ua
laguna xąchij daj, nḭ xacaj
ni sij cuenta sisḭ guini'yun
ruhua ni sij guinicąj ni sij
chrachrúnj.
6 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:
—Gą cuidado ni é rę' ngą
man'an án rę'. Nḭ gṵruj a ni
é rę' ngą si-levadura ni tsínj
fariseo ngą ni tsínj saduceo.
—Daj gataj Jesús.
7 Nḭ ga'mi man'an ni sij gu-
nun dugüi' ni sij sisḭ da'nga'
daj ga'mi Jesús xi'í si nitaj
chrachrúnj nicaj ni sij ga'nąʼ
ni sij.
8 Sanḭ unun Jesús si gani
ruhua ni sij. Nḭ gataj sí':
—Dǫj huin si xuman
ruhua ni é rę' ni'yaj ni é
rę' man'ānj nánj. Nḭ ṵn sin
huin nḭ ani ruhua ni é rę'
sisḭ nitaj chrachrúnj nicaj ni
é rę' ga'nąʼ á rę' únj.
9 Hua guę na'ue gṵnun ni é
rę' gą'. Nitaj si nṵn ruhua ni
é rę' xi'í ṵn'un' chrachrúnj
xa ṵn'un' mí ni tsínj daj. Nḭ
nitaj si nṵn ruhua ni é rę'

ṵndaj xuguti nara ni é rẹ' dasu gunáj daj.
10 Nị nitaj si nṵn ruhua ni é rẹ' xi'í ichij chrachrúnj xa gạn'anj mí ni tsínj daj. Nị hué daj nitaj si nṵn ruhua ni é rẹ' ṵndaj xuguti ganara ni é rẹ' dasu gunáj.
11 Nị ṵn sin huin nị na'ue gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' sisị nitaj si a'mī xi'í chrachrúnj únj. Maan si a'mī sisị gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si guịran' ni é rẹ', guị'yaj si-levadura ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo aj. —Daj gataj Jesús.
12 Hué dan nị gara da'nga' ruhua ni sij sisị nun gạ'mi Jesús xi'í levadura 'nịj chrachrúnj. Maan si na'uej ruhua sí' sisị dịgya' yun'unj si-nṵguan' ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo ni sij.

La confesión de Pedro

13 Nị ngaa huaj gahuin nịchrun' Jesús xuman' Cesarea de Filipo, nị gachínj snan'anj sij ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij rian ni sí':
—Huēj huin da'níj ni ngüị aj. Nị ṵn tsínj huīnj ataj ni ngüị, ruhua ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
14 Ngaa nị gataj ni sij:
—Ataj da'aj ni ngüị sisị hué rẹ' huin Juan tsínj duguata' nnee. Nị ataj ango ni sij sisị hué rẹ' huin tsínj gṵ'naj Elías. Nị ataj ángo ni sij sisị hué rẹ' huin tsínj gṵ'naj Jeremías, asị ango tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asịj hua ná. —Daj gataj ni sij.
15 Ngaa nị:
—Nị ṵn tsínj huīnj ruhua man'an ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús gunun ni sij.
16 Ngaa nị gataj Simón Pedro gunun Jesús:
—Hué rẹ' huin Cristo da'níj Yan'anj hua nị'na' aj. —Daj gataj Pedro.
17 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua 'ueé rián rẹ' Simón huín rẹ' da'níj Jonás si 'ngọ tsínj nitaj digyán nuguan' nan rián rẹ' mánj. Sanị urin chrē nne xata' huin si digyán nuguan' nan rián rẹ' nánj.
18 Nị atā gṵnun rẹ' sisị sọ' gṵ'naj Pedro xi'í si dạj rún' huin huej ngaj xi'í hue' huín rẹ'. Nị dạj rún' 'yaj ni sij une' ni sij hue' xiráj huej, nị da'nga' daj gune' man'ānj ni tsínj nico' man'ānj rian huej daj. Nị ạ dọj sị ga'ue guị'yaj gana daran' si-fuerza ni sichre rian ni tsínj da gạ mánj.
19 Nị rịquīj llave guịnicaj rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Nị sisị guẹ rẹ' 'ngọ nuguan' chruhua xungüị, nị da'nga' daj guẹ Yan'anj nuguan' daj nẹ' xata' nej aj. Nị sisị nitaj si guẹ rẹ' 'ngọ nuguan' chruhua xungüị, nị da'nga' daj nitaj si guẹ Yan'anj nuguan' daj nẹ' xata' nej mánj. —Daj gataj Jesús rian Pedro.
20 Ngaa nị ga'nin' Jesús sun rian ni tsínj nico' sij sisị sị nata' ni sí' rian ạ 'ngọ ni ngüị sisị hué sij huin Cristo.

Jesús anuncia su muerte

21 Hué dan nḭ asḭj güi daj, nḭ gaxḭ'i Jesús gataj snan'anj sij rian ni tsínj nico' sij sisḭ hua niạn gạn'anj sij xuman' Jerusalén guḭran' nico sij sayun, guḭ'yaj ni tsínj huin achij ngạ ni chrej huin rian nej ngạ ni tsínj digyán ley nej. Nḭ dạgahui' ni sí' man'an sij. Sanḭ xiráj huạ'nij güi, nḭ gạna'nij sij. —Daj gataj Jesús xi'í man'an sij.

22 Ngaa nḭ nicaj Pedro Jesús gan'anj anéj sij dọj. Nḭ gaxḭ'i sij chran' sij sí'. Nḭ gataj sij:

—Gạhuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'án rẹ'. Nḭ ạ 'ngọ güi sḭ guiran' rẹ' daj, Señor. —Daj gataj Pedro.

23 Sanḭ nanicạj Jesús gataj sij gunun Pedro:

—Gụxun rẹ' man'án rẹ' riānj, Satanás. Daj si hué rẹ' huin 'ngọ si naránj chrej huaj man'ānj. Nḭ nitaj si huin ruhuá rẹ' rún' huin ruhua Yan'anj mánj. Rún' huin ruhua ni ngüḭ huin ruhuá rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

24 Hué dan nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Sisḭ hua 'ngọ tsínj ruhua nḭco' yūnj, ngaa nḭ dụnaj tsínj daj si-chrej man'an sij. Ngaa síj nḭ gạta sij rugutsḭ guḭnico' sij yūnj guḭran' sij sayun ngāj aj.

25 Nḭ tsínj na'uej ruhua gạhui' ngāj, nḭ gạ ni'ya sij. Sanḭ tsínj gạ'ue gạhui' xi'í man'ānj ngạ xi'í nuguan' sạ' a'mi man'ānj, ngaa nḭ gạne nḭganj sij aj.

26 Nḭ sisḭ guḭ'yaj gana 'ngọ tsínj daj daran' si mạn chruhua xungüḭ gạhuin si'yaj sij, ngaa nḭ ụn sin huinín' sisḭ gạ ni'ya niman sij, ruhua ni é rẹ' únj. Nitaj si guḭ'yaj gana sij mánj. Niqui niman tsínj gui'yaj gana nico chruhua xungüḭ nan sisḭ gạ ni'ya niman sij. Daj si na'ue nạhuin sạ' niman sij, guḭ'yaj ni rasụn mánj.

27 ’Daj si gạ'nāj ngạ ni si-ángēl huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ gạhuin 'uēj nḭn' ruhua, guḭ'yaj chrē. Ngaa ni nạru'uē rian gọ'ngo ni ngüḭ dạj rún' gui'yaj gọ'ngo ni sij.

28 Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ nitaj si gạhui' da'aj ni ngüḭ mán yu'uj nan da' guḭni'i ni sij gạ'na' man'ānj guḭnicaj sūnj huīnj da'níj ni ngüḭ. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij.

17

La transfiguración

1 Nḭ ngaa gachin huạtan' güi, nḭ nicaj Jesús Pedro ngạ Jacobo ngạ Juan huin jnánj Jacobo gan'anj nḭni sij chrạ 'ngọ quij xạcan.

2 Nḭ ganahuin 'ueé nneẹ cúj Jesús nẹ' rian ni sij. Nḭ xiguḭn rian Jesús rún' hua güi huaj. Nḭ ganahuin gatsḭ si-gan' sij dạj rún' hua si xiguḭn huaj.

3 Hué dan nḭ gurugüi' tsínj gụ'naj Moisés ngạ tsínj gụ'naj Elías rian nne ni sij. Nḭ ga'mi nụngüej sí' ngạ sij.

4 Ngaa nḭ gataj Pedro gunun Jesús:

—Sạ' mán né' yu'uj nan Señor. Sisị gạran' ruhuá rẹ', nị guị'yaj né' huạ'nij hue' recoj le aj. Nị ngoj man'án rẹ'. Nị angoj Moisés. Nị ángoj Elías. —Daj gataj Pedro gunun Jesús.

5 Nị ngaa hua guẹ ga'mi Pedro, nị nasíj 'ngọ nga xiguịn garan-án' rian ni sij. Nị scanij nga daj gunun ni sij 'ngọ nanẹ si gataj-á':

—Nan huin da'nī 'ị ruhuāj aj. Gụnun a ni é rẹ' si ataj sij. —Hué daj gataj Yan'anj gunun ni sij.

6 Nị ngaa gunun ni tsínj nico' Jesús nuguan' daj, nị ga' nitu ni sij rian yo'ój. Daj si ducu guxu'ui' ni sij.

7 Ngaa nị gahuin nịchrun' Jesús ganun ra'a sí' ni sij. Nị gataj sí':

—Gạnaxuman ni é rẹ'. Nị sị guxu'ui' ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

8 Nị ngaa nachica ni sij rian ni sij, nị guini'i ni sij niquin' urin Jesús yu'uj daj.

9 Nị ngaa huaj ni sij nanij ni sij chrạ quij, nị ga'nin' Jesús sun rian ni sij. Nị gataj sí':

—Sị gununa ni é rẹ' si guini'i ni é rẹ' rian ni ngüị mánj. Nị da' síj gạna'nij da'níj ni ngüị huin man'ānj, asíj nị gạ'ue nạta' ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

10 Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús man'an sí'. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin huin ataj ni tsínj digyán ley sisị hua sini gạ'na' Elías únj. —Daj gataj ni sij.

11 Ngaa nị gataj Jesús:

—Xạnga' gạ'na' sini Elías. Nị hué sí' nạgui'yaj sạ' daran'anj.

12 Nị atā gụnun ni é rẹ' sisị hua ga'nạ' Elías. Sanị nun nạni'i ni ngüị man'an sí' mánj. Nị gui'yaj quij ni sij daran' si garan' ruhua ni sij gui'yaj ni sij ngạ sí'. Nị dạj rún' guiran' sí', nị da'nga' daj guịran' man'ānj huīnj da'níj ni ngüị, guị'yaj ni sij aj. —Daj gataj Jesús.

13 Hué dan nị gara da'nga' ruhua ni tsínj nico' Jesús sisị a'mi sí' xi'í Juan tsínj duguata' nnee.

Jesús sana a un muchacho lunático

14 Nị ngaa guisíj ni sij rian mạn ni ngüị, nị ga'nạ' 'ngọ tsínj daj. Nị ganiquin' ráj dạcoj sij rian Jesús.

15 Nị gataj sij:

—Señor, gạnani yaco ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' dọj da'nī si ahui' na'nij sij aj. Nị ran' nịn' ruhua sij sayun. Nị síj ga'ị natúj sij rian yan'ạn an. Nị síj ga'ị guinij sij chruhua nnee nej aj.

16 Nị nicā ga'nāj rian ni tsínj nico' man'án rẹ' aj. Sanị nun gạ'ue ganahuin da'nī, gui'yaj ni sij mánj. —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

17 Ngaa nị gataj Jesús:

—Na'ue gụxuman ruhua ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj mạn yyạj. Nị xi'ị niman án rẹ'. Ngaa nị na'ue

gąne nigān ngą á rę'. Nį
sį gụnucuā si-chrej ni é rę'
nįganj mánj. Nįcaj ni é rę'
sij gą'na' ni é rę' riānj anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj nico' sij.

18 Ngaa nį ga'mi huee
Jesús rian nanę xį'i daj. Ni
gahui-í' chruhua niman tsin'
daj. Nį 'ngọ hora ganahuin
sij, gui'yaj Jesús.

19 Ngaa nį ga'ną' urin ni
tsínj nico' Jesús rian sí'. Nį
gataj ni sij:

—Nį ụn sin huin nį nun
gụnucuaj únj guįri únj nanę
xį'i niman tsin' daj únj.
—Daj gataj ni sij.

20 Ngaa nį gataj Jesús:

—Daj si na'ue gụxuman
są' ruhua ni é rę' nį'yaj ni
é rę' man'ānj. Nį xąnga' atā
gụnun ni é rę' sisį gụxuman
ruhua ni é rę' 'ngọ ritsin
dąj rún' hua cąn cuej nasa,
ngaa nį gą'ue gątaj ni é rę'
gụnun quij da aj: "Gụxun rę'
man'án rę' yu'uj nan gąn'anj
rę' ango yu'uj." Nį da'nga'
daj gąhuin sisį gụxuman
xąnga' ruhua ni é rę' nánj.
Nį gą'ue guį'yaj ni é rę'
daran'anj.

21 Sanį gą'ue guįri né' ni
nanę xi'į nan urin si gąchinj
jni'yaj né' rian Yan'anj, nį
guį'yaj né' ayuno nej. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús anuncia otra vez su muerte

22 Nį ngaa mán ni sij es-
tado Galilea, nį gataj Jesús
gunun ni sij:

—Huēj huin da'níj ni ngüį.
Nį nąga'ui' 'ngọ tsínj daj
man'ānj ra'a ni tsínj.

23 Nį dągahui' ni sij
man'ānj. Sanį xiráj huą'nij
güi, nį gąna'nī nánj. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.

Nį ducu ganani ruhua ni
sij, gui'yaj nuguan' daj.

Pago del impuesto del templo

24 Nį ngaa guisíj Jesús
ngą ni tsínj nico' sij xu-
man' Capernaum, ngaa nį
gan'anj nį'yaj ni tsínj a'nej
pesto güenda nuhui rian
nne Pedro. Ngaa nį nachínj
snan'anj ni sij sí'. Nį gataj ni
sij:

—Sį ga'ui' si-maestro ni é
rę' pesto xi'í nuhui nan gą ą'.
—Daj gataj ni sij.

25 Ngaa nį:

—A'ui' sij aj. —Gataj Pe-
dro gunun ni sij.

Ngaa nį ngaa gatúj Pedro
chruhua hue', nį ga'mi sini
Jesús. Nį gataj sí':

—Dąj huaj ruhuá rę',
Simón. Nį ni rey mąn
chruhua xungüį nan, nį
ụn ngüį a'nej ni sij san'anj
ruhuá rę' únj. A'nej ni sij
san'anj rian man'an da'níj
ni sij ní'. Asį a'nej ni sij
san'anj rian ango ni ngüį są'.
Da' 'yaj ni sij, ruhuá rę' únj.
—Gataj Jesús.

26 Ngaa nį:

—Rian ango ni ngüį.
—Gataj Pedro.

Ngaa nį gataj Jesús:

—Hué dan nį ni da'níj sij
sį ga'ui' ni sij pesto mánj.

27 ’Sanḭ güenda sisḭ sḭ
ga'man ruhua ni sij, nḭ güḭj
rẹ' laguna xạchij, nḭ dḭnij
rẹ' suelo chruhua nnee. Nḭ
xucuaj guḭda'a sini suelo daj
guḭri rẹ'. Nḭ du'ua xuj
nạri' rẹ' 'ngọ moneda huin
san'anj. Nḭ huej guḭsij gạ'ui'
rẹ' xi'īj ngạ xi'í man'án rẹ'
nej aj. —Gataj Jesús gunun
Pedro.

18

¿Quién es el mayor?

1 Nḭ ngaa daj, nḭ ga'nạ' ni
tsínj nico' Jesús rian sí'. Nḭ
gataj ni sij:
—Nḭ ụn tsínj huin achij doj
rian nicaj sun Yan'anj xata'
ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni
sij.
2 Ngaa nḭ gaquínj Jesús
gạ'na' 'ngọ tsin' gani sij dạni
ni sí'.
3 Nḭ gataj sij:
—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ'
sisḭ sḭ ga'ue nạduna ni é rẹ'
niman ni é rẹ', guḭ'yaj ni é rẹ'
rún' 'yaj ni tsin', ngaa nḭ sḭ
ga'ue gạtu ni é rẹ' rian nicaj
sun Yan'anj xata' mánj.
4 Nḭ ụn tsínj ga'uej ruhua
gạhuin lij dạj rún' huin lij
tsin' niquin' nan, nḭ hué sij
gạhuin achij rian nicaj sun
Yan'anj.
5 ’Nḭ ụn tsínj nạhuin ra'a
'ngọ tsin' nan xi'í si nicaj
dugüi' sij ngāj, ngaa nḭ
nạhuin ra'a sij man'ānj nej.

Ocasiones de caer

6 ’Nḭ sisḭ xuman ruhua
'ngọ tsin' nan ni'yaj sij yūnj,
ngaa nḭ niqui nḭn' ruhua
niman 'ngọ tsínj daj sisḭ
dḭgyán sij guḭ'yaj 'ngọ tsin'
nan gaquin' nánj. Sạ' huin
sisḭ nụmi ni sij 'ngọ to xxi
xá tsínj daj, ngaa nḭ gạ'nij ni
sij gạn'anj sí' chruhua nnee
yan'anj anj.
7 Niqui nḭn' ruhua niman
ni tsínj mạn chruhua xungüḭ
nan. Daj si digyán ni
sij sisḭ guḭ'yaj dugüi' ni sij
gaquin'. Nḭ hua niạn sisḭ
da'nga' daj gạhuin. Sanḭ
niqui nḭn' ruhua niman tsínj
digyán chrej quij hua daj
rian dugüi' sij.
8 ’Hué dan nḭ sisḭ guḭ'yáj
rẹ' 'ngọ gaquin', guḭ'yaj ra'á
rẹ', asḭ guḭ'yaj dacój rẹ'
gaquin', ngaa nḭ gạ'nin' rẹ',
nḭ xạcaj rẹ' guẹre' rẹ'. Daj ni
gạ gundu ra'a rẹ' ngạ dacój
rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nḭganj
rẹ' ngạ Yan'anj sisḭ huḭj ra'á
rẹ' ngạ huḭj dacój rẹ', sanḭ
gạ'nij Yan'anj man'án rẹ'
rian yan'ạn aca nḭganj nḭn'.
9 Nḭ sisḭ guḭ'yáj rẹ' gaquin',
guḭ'yaj rundij rián rẹ', ngaa
nḭ guḭri rẹ', nḭ xạcaj rẹ'
guẹre' rẹ'. Daj ni urin rundij
rián rẹ' gạtu rẹ' rian gạne
nḭganj rẹ' ngạ Yan'anj sisḭ
huḭj rundij rián rẹ', sanḭ
gạ'nij Yan'anj man'án rẹ'
rian yan'ạn aca nḭganj nḭn'.

La parábola de la oveja perdida

10 ’Sḭ gani ruhua ni é rẹ'
sisḭ nitaj si ní'yanj ni tsin'
hua lij mánj. Daj si ataj
snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ
dugumi sạ' ni ángel ni tsin'
da aj. Nḭ nḭganj nḭn' niquin'
ángel daj rian chrē nne nẹ'

xata'. Nḭ unun chrē si nata' ni ángel daj.
11 Daj si ga'nạ' nạcā ni ngüḭ ga ni'ya si huīnj da'níj ni ngüḭ.
12 ʼNgaa nḭ gụnun sạ' a ni é rẹ' si gạ'mī nan. Sisḭ nicaj 'ngọ tsínj daj 'ngọ ciento xachij, nḭ ga ni'ya 'ngọ xuj, nḭ dạj da'nga' guḭ'yaj tsínj dạn daj ngạ dán sij, ruhua ni é rẹ' únj. Gạra sij gạn'anj xia xinun' gạn'anj xachij daj riqui quij. Nḭ gạn'anj nạna'ui' sij xachij gan'anj ni'ya daj dayun nạri' sij dán sij aj.
13 Nḭ sisḭ gụnucuaj sij nạri' sij xucu daj, ngaa nḭ xạnga' yya atā gụnun ni é rẹ' sisḭ huaj gạhuin niạ' ruhua sij ngạ xucu daj ngạ ango gạn'anj xia xinun' gạn'anj xucu nun ga ni'ya aj.
14 Hué ducuánj daj na'uej ruhua chrej ni é rẹ' nne xata' sisḭ gạ ni'ya nḭ ạ 'ngọ ni tsin' nan mánj.

Cómo se debe perdonar al hermano

15 ʼNḭ sisḭ gui'yaj 'ngọ jnánj rẹ' gaquin' rián rẹ', ngaa nḭ gạn'anj gạ'mi urín rẹ' ngạ sij xi'í gaquin' daj. Nḭ sisḭ gụnun sij si gạtaj rẹ', ngaa nḭ gạna'mi sạ' nụngüej é rẹ' nánj.
16 Nḭ sisḭ na'ue gụnun sij si gạtaj rẹ', nḭ gạquinj rẹ' gạn'anj ango tsínj yahuij tsínj ngạ rẹ' rian nne sij. Nḭ sisḭ gạn'anj huḭj huạ'nij testigo daj, nḭ gạhuin yya ruhua ni é rẹ' xi'í si hua huḭj huạ'nij ni é rẹ' guḭni'i dạj hua nuguan' daj.
17 Hué dan nḭ sisḭ na'ue gụnun sij si ataj anin' é rẹ', ngaa nḭ nạta' anin' é rẹ' rian daran' ni tsínj nico' Yan'anj. Nḭ sisḭ nạ'ue gụnun sij si ataj daran' ni tsínj nico' Yan'anj, ngaa nḭ gạni ruhua ni é rẹ' sisḭ huin sij 'ngọ tsínj 'nạ' anéj chrej, asḭ huin sij 'ngọ tsínj a'nej xạcan pesto.
18 ʼNgaa nḭ xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ sḭ ga'ue gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ 'ngọ nuguan' hua chruhua xungüḭ nan, nḭ da'nga' daj sḭ ga'ue gạ'nin' ruhua Yan'anj nne xata' nej. Nḭ hué daj sisḭ gạ'ue gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ 'ngọ nuguan' chruhua xungüḭ nan, nḭ da'nga' daj gạ'ue gạ'nin' ruhua Yan'anj nne xata' nej.
19 Nḭ atā gụnun ni é rẹ' sisḭ uyan hua ruhua huḭj ran' ni é rẹ' xi'í 'ngọ nuguan' chruhua xungüḭ nan, nḭ gạ'ue gạchinj jni'yaj nụngüej é rẹ' rian chrē nne xata'. Nḭ rḭqui xạnga' chrē si achínj nụngüej é rẹ' daj.
20 Daj si rian huḭj huạ'nij ran' ni é rẹ' nahuin yu' ni é rẹ' ngạ si-xugüīj, nḭ yu'uj daj nnēj dạni ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
21 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun' Pedro nachínj snan'anj sij Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụndaj huin guḭsij guḭnicā niman nico ngạ gaquin' gui'yaj jnān riānj únj. Asḭ da ichij ní'. —Daj gataj Pedro.
22 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Sé si atā gu̱nun rę̱' sisi̱ da ichij mánj. Sani̱ da huą'nij xia chi' número nicaj ichij huin, ni̱ da'nga' daj gui̱nicaj rę̱' niman nico rian jnánj rę̱' aj.

Los dos deudores

23 ’Ni dąj rún' 'yaj 'ngǫ rey ngaa ruhua sij nągui'yaj sij cuenta rian ni tsínj 'yaj sun rian sij, ni̱ da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj.

24 Ni̱ ngaa gaxi̱'i nagui'yaj sij cuenta, ni̱ nicaj ni sij ga'ną' sij 'ngǫ tsínj da'ui ga'i̱ ni̱n' ruhua millón huin san'anj rian rey daj.

25 Ni̱ ri̱an na'ue gu̱nucuaj sij nąru'ue sij si da'ui sij, ngaa ni̱ ga'nin' rey daj sun sisi̱ gu̱du'ue ni sij nu̱ngüej nicą moso daj ngą da'níj sij nej, daran' si mán rian sij nej. Asíj ni̱ gui̱ri' rey si da'ui moso daj nąru'ue sij.

26 Ngaa ni̱ ganiquin' ráj dącoj moso daj rian rey, ni̱ ga'mi yaco sij, gataj sij gunun rey: “Señor, gąnahuin 'i̱ ruhuá rę̱' ni̱'yaj rę̱' dǫj yūnj, ngaa ni̱ nąru'ue ni̱n'īnj rián rę̱' aj.” Daj gataj sij gunun rey daj.

27 Ngaa ni̱ ganahuin 'i̱ ruhua rey daj ni'yaj sí' sij. Ni̱ ga'nin' ruhua sí' ngą si da'ui sij. Ni̱ na'níj sí' gąn'anj sij.

28 ’Sani̱ ngaa gahui moso daj gan'anj sij, ni̱ nari' dugüi' sij ngą ango moso 'yaj sun nu̱guan'an ngą sij huin moso da'ui dǫj san'anj rian sij. Ngaa ni̱ guida'a sij, ni̱ gani sij xá sí'. Ni̱ gataj sij: “Nąru'ue sǫ' si da'uí sǫ' riānj anj.” Gataj sij gunun tsínj daj.

29 Ngaa ni̱ ganiquin' ráj dącoj sí' rian sij. Ni̱ ga'mi yaco sí' rian sij. Ni̱ gataj sí': “Gąnahuin 'i̱ ruhuá rę̱' ni̱'yaj rę̱' yūnj, ngaa ni̱ nąru'ue nin'īnj rián rę̱'.” Gataj sí'.

30 Sani̱ nun gą'uej sij. Ni̱ garíj sij ducuagą' gunun sí' sisi̱ da nąru'ue sí' daran' si da'ui sí' rian sij, ngaa ni̱ gąhui sí'.

31 ’Ngaa ni̱ ngaa guini'i ango ni moso 'yaj sun rian rey dąj guiran' moso daj, ni̱ ni̱n' ruhua ganani ruhua ni sij. Ni̱ gan'anj nąta' ni sij daran'anj rian rey daj.

32 Ngaa ni̱ gaquínj rey gą'na' moso da'ui nico daj. Ni̱ gataj sí' rian sij: “Moso xi̱'i huín rę̱'. Ga'nin' ruhuāj ngą daran' si da'uí rę̱' xi'í si ga'mi yacó rę̱' riānj saj.

33 Ni̱ dąj rún' gahuin 'i̱ ruhuāj ni'yā sǫ', ni̱ da'nga' daj hua niąn gąhuin 'i̱ ruhuá rę̱' gui̱ni'yaj rę̱' dugüí' rę̱' saj.” Daj gataj rey rian simoso sij.

34 Ngaa ni̱ ni̱n' ruhua ga'man ruhua rey daj. Ni̱ nago' sij moso daj rian caíde dugumi rian ducuagą' sisi̱ gąhuin sí' castigo da nąru'ue sí' daran' si da'ui sí' rian rey aj.

35 ’Ni̱ dąj rún' gui'yaj rey daj da'nga' daj gui̱'yaj chrē nne xata' ngą ni é rę̱' sisi̱ nąu'ue gui̱nicaj są' ni é rę̱' niman nico rian xi'í jnánj ni é rę̱' nej aj. —Daj gataj Jesús.

19

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús
ni nuguan' nan, nḭ gahui sij
estado Galilea. Nḭ guisíj sij
anéj chrej du'ua xinéj nnee
gṵ'naj Jordán rian ngaj es-
tado Judea.
2 Nḭ nico' nico ni ngüḭ sij.
Nḭ ganahuin ni ngüḭ a'nan'
yu'uj daj, gui'yaj sij.
3 Nḭ ga'nạ' ni tsínj fariseo.
Nḭ huin ruhua ni sí' gạ'ui'
ni sí' gaquin' xiráj Jesús xi'í
nuguan' gạ'mi sij. Xi'í daj
nachínj snan'anj ni sí' Jesús.
Nḭ gataj ni sí':
—Gạ'uej si-ley Yan'anj sisḭ
dṵnó' nicọ' xi'í daran' ni
nuguan' ní'. —Daj gataj ni
tsínj fariseo rian Jesús.
4 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ani ruhuāj sisḭ hua gaya
ni é rẹ' sisḭ ngaa gaxḭ'i
daran'anj, nḭ gui'yaj Yan'anj
tsínj sno'o ngạ yun'unj xạna.
5 Nḭ gataj Yan'anj: "Xi'í
daj dṵnaj 'ngọ tsínj daj chrej
sij ngạ nni sij. Nḭ gạne
nṵguan'an sij ngạ nicạ sij
aj. Nḭ nṵngüej nicạ tsínj daj
gạhuin urin ngüḭ aj." Daj
gataj Yan'anj.
6 Ngaa nḭ sé huḭj nneẹ
cúj huin nṵngüej sij gạ
mánj. Sanḭ urin nneẹ cúj
huin nṵngüej sij nánj. Nḭ
ngaa xạcaj dugüi' 'ngọ tsínj
daj ngạ 'ngọ yun'unj daj,
guḭ'yaj Yan'anj, ngaa nḭ sḭ
ga'ue gạhuin nḭni nṵngüej
sij, guḭ'yaj ni ngüḭ mánj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
7 Ngaa nḭ gataj ni tsínj
fariseo:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ ga'nin'
Moisés sun sisḭ guḭ'yaj né'
yanj ata gạ'ui' né' ra'a nicạ
né'. Ngaa nḭ dṵnaj né' nicạ
né', gui'yaj sí' únj. —Daj
gataj ni sij.
8 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xi'í si tsḭ niman ni é rẹ',
nḭ riqui Moisés permiso sisḭ
dṵnaj ni é rẹ' nicạ ni é rẹ'.
Sanḭ sé daj gahuin asḭj sini
ngaa gui'yaj Yan'anj ni ngüḭ
mánj.
9 Hué dan nḭ atā gṵnun
ni é rẹ' sisḭ tsínj guẹre'ej
nicạ daj, nḭ gạnacaj sij ango
ngüḭ, nḭ dạ'ui sij gaquin' anj.
Sanḭ sé daj huin sisḭ gui'yaj
squḭra' nicạ sij ango tsínj
mánj. Nḭ tsínj nạcaj yun'unj
xạna guere' daj, nḭ dạ'ui sij
gaquin' nej aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj fariseo.
10 Ngaa nḭ gataj ni tsínj
nico' Jesús:
—Sisḭ da'nga' daj huin ngạ
tsínj hua nicạ, ngaa nḭ sạ'
huin sisḭ sḭ xacaj né' yun'unj
xạna mánj. —Daj gataj ni sij.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sé daran' ni tsínj gạ'ue
gạra da'nga' ruhua ngạ
nuguan' nan. Sanḭ sisḭ
rḭqui Yan'anj, nḭ gạ'ue gạra
da'nga' ruhua ni sij.
12 Hua 'ngọ tsínj na'ue
gạ'mi ngạ yun'unj xạna. Nḭ
da'nga' daj hua ni sij asḭj
ga'nga ni sij. Nḭ hua ango
tsínj na'ue gạ'mi ngạ yun'unj
xạna. Daj si da'nga' daj
hua nneẹ cúj sij, gui'yaj
ango ni tsínj. Nḭ hua ángo
tsínj na'uej ruhua gạ'mi ngạ

yun'unj xa̱na. Daj si huin ruhua sij gu̱i'yaj sun sij rian nicaj sun Yan'anj anj. Ngaa ni sisi̱ ga̱'ue ga̱ra xina ni é rẹ' nga̱ nuguan' nan, ni̱ da'nga' daj gu̱i'yaj ni é rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Jesús bendice a los niños

13 Ngaa ni̱ nicaj ni yun'unj xa̱na ni tsin' le ga'na̱' ne rian Jesús sisi̱ gu̱ta' sí' ra'a sí'. Ni̱ ga̱chinj jni'yaj sí' xi'í ni tsin'-ín', ruhua ne. Sani̱ chran' ni tsínj nico' Jesús ni yun'unj xa̱na nicaj ga'na̱' daj aj.

14 Sani̱ gataj Jesús:

—Ra'a ni é rẹ' si ga̱'na' ni tsin' riānj. Ni̱ si̱ chran' ni é rẹ' si ga̱'na' riānj nej mánj. Daj si rún' huin ni tsin' le nan, ni̱ da'nga' daj huin ni ngüi̱ ma̱n rian nicaj sun Yan'anj nne xata'. —Daj gataj Jesús.

15 Ngaa ni̱ guta' Jesús ra'a sij rian ni tsin'. Ni̱ gahui sij gan'anj sij.

El joven rico

16 Hué dan ni̱ ga'na̱' 'ngo̱ tsínj daj. Ni̱ gataj sij gunun Jesús:

—Maestro sa̱', u̱n sun sa̱' gu̱i'yaj sūnj, ni̱ ga̱'ue ga̱ne nigān, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj sij aj.

17 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ atáj rẹ' sisi̱ sa̱' man'ānj únj. Urin Yan'anj huin si sa̱' nánj. Sani̱ sisi̱ huin ruhuá rẹ' ga̱ne ni̱ganj rẹ' nga̱ Yan'anj, ngaa ni̱ da̱gahuín rẹ' nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian né'. —Daj gataj Jesús gunun sij.

18 Ngaa ni̱:

—Ni̱ u̱n nuguan' da̱gahuin únj, ruhuá rẹ' únj. —Gataj tsínj daj gunun Jesús.

Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Si̱ dagahuí' rẹ' níman mánj. Ni̱ si̱ gui'yaj tu̱ rẹ' mánj. Ni̱ si̱ ga'mi rẹ' nuguan' nnẹ xi'í dugüí' rẹ' mánj.

19 Ni̱ gu̱inun yan'ánj rẹ' chréj rẹ' nga̱ nní rẹ' nej. Ni̱ ga̱huin 'i̱ ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' dugüí' rẹ' da̱j rún' 'i̱ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'án rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

20 Ngaa ni̱ gataj tsínj daj gunun Jesús:

—Daran' ni nuguan' daj ráj xināj asij hua lē aj. Ngaa ni̱ u̱n sin achin gu̱i'yā, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

21 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun sij:

—Sisi̱ huin ruhuá rẹ' ga̱huin sa̱' ni̱n' rẹ', ngaa ni̱ güij na̱n' rẹ' gu̱du'ue rẹ' daran' si'yáj rẹ'. Ni̱ san'anj gu̱iri' rẹ' daj ga̱'ui' rẹ' rian ni ngüi̱ niqui. Hué dan ni̱ gu̱iman nico si'yáj rẹ' xata', gu̱i'yaj Yan'anj anj. Ngaa ni̱ ga̱'na' rẹ' gu̱inico' rẹ' yūnj anj. —Daj gataj Jesús.

22 Ni̱ ngaa gunun tsínj daj si gataj Jesús, ni̱ gan'anj sij nani ruhua sij. Daj si hua nico si'yaj sij.

23 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Xa̱nga' atā gu̱nun a ni é rẹ' sisi̱ 'i̱ huaj ga̱tu 'ngo̱ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj xata' aj.

24 Nḭ gạtaj rụhua' yūnj sisḭ 'ḭ huaj gạtu 'ngọ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ si gạchin 'ngọ xucu camello yu'uj tạj cúj nuhua aj. Nḭ xxi hua xú' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

25 Ngaa nḭ ngaa gunun ni tsínj nico' Jesús nuguan' daj, nḭ nḭn' ruhua gan'anj ruhua ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Sisḭ hué daj huin, ni ụn tsínj gạ'ue nạcaj Yan'anj únj. —Daj gataj ni sij.

26 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús rian ni sij. Nḭ gataj sí':

—Sḭ ga'ue nạcaj ni ngüḭ man'an ni sij mánj. Sanḭ Yan'anj gạ'ue guḭ'yaj daran' nuguan'. —Daj gataj Jesús.

27 Ngaa nḭ gataj Pedro:

—Hua duna únj daran' si'yaj únj anj. Nḭ nico' únj man'án rẹ' aj. Ngaa nḭ ụn sin huin nạriqui Yan'anj rian únj, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj Pedro.

28 Nḭ gataj Jesús gunun ni sij:

—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ ngaa guḭsij güi gạne 'uēj rian chrun xila sạ' ango xungüḭ nạca, nḭ gạne xạnga' ni é rẹ' rian ni xụhuij chrun xila sạ' guḭnicaj ni é rẹ' sun rian ni xụhuij xi'nin' ni tsínj israelita. Nḭ hué daj gạhuin xi'í si guinico' ni é rẹ' man'ānj huīnj da'níj ni ngüḭ.

29 Nḭ danej gahuin a ni é rẹ' dunáj á rẹ' ducuá á rẹ' ngạ jnánj án rẹ' nej, xoco' a ni é rẹ' nej, ngạ chrej a ni é rẹ' nej, nni a ni é rẹ' nej, ngạ da'níj ni é rẹ' nej, do'ój rẹ' nej, nḭ sisḭ dụnaj á rẹ' daran' nan rian xi'īj, ngaa nḭ nạhuin ra'a ni é rẹ' 'ngọ ciento ni rasụn sạ' nan. Nḭ gạne nḭganj án rẹ' ngạ Yan'anj, guḭ'yaj Yan'anj nej aj.

30 Sanḭ nico ni ngüḭ huin achij chruhua xungüḭ nan nạnico' ni sij nẹ' rụcu ango xungüḭ gạ'na' aj. Nḭ nico ni ngüḭ nico' nẹ' rụcu chruhua xungüḭ nan gạhuin achij ni sij ango xungüḭ gạ'na' aj.

20

Los obreros de la viña

1 ’Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ xuru'ue ngaa ahui sij nḭgan' acuan' nạna'ui' sij ni tsínj gạn'anj guḭ'yaj sun do'ój sij rian mạn coj chruj uva, nḭ da'nga' daj 'yaj Yan'anj ngạ né' rian nicaj sun Yan'anj.

2 Nḭ gui'yaj yya xuru'ue daj ngạ ni tsínj guḭ'yaj sun ụndaj huin gạ'ui' sí' du'ue ni sij 'ngọ güi daj. Nḭ ga'mi sí' sisḭ gạ'ui' sí' 'ngọ san'anj denario rian ni sij. Ngaa nḭ ga'níj sí' gạn'anj guḭ'yaj sun ni sij riqui coj uva.

3 ’Hué dan nḭ gahui yún xuru'ue daj gan'anj sij ga ụn nḭgan'. Nḭ guini'i sij mán ango ni tsínj mán rian yu'uẹ. Ni niquin' yụn ni sij.

4 Nḭ gataj sij: “Güḭj guḭ'yaj sun ni é rẹ' si-sūnj anj. Nḭ dạj rún' guḭ'yaj sun ni é rẹ', nḭ rḭquīj du'ue ni é rẹ' aj.” Daj gataj sij. Nḭ gan'anj guḭ'yaj sun ni sí'.

5 ʼNgaa nḭ gahui rṵhua' yún sij gan'anj sij ga xuj nej, ga huạ'nij di'nḭ nej. Nḭ dạj rún' gui'yaj sij ga ṵn, nḭ da'nga' daj gui'yaj rṵhua' yún sij.

6 ʼNḭ gan'anj rṵhua' yún sij rian yu'uẹ síj 'ngọ si ga ṵn'un' di'nḭ. Nḭ ganari' sij ango ni tsínj mán man'an. Nḭ ganachínj snan'anj sij ni sí'. Nḭ gataj sij: "Nḭ ṵn sin huin ni mán ni é rẹ' nṵn güi nḭn' yu'uj nan, nḭ nitaj sun 'yaj sun ni é rẹ' mán án rẹ' yu'uj nan únj." Gataj sij.

7 Ngaa nḭ: "Nitaj 'ngọ tsínj ataj sisḭ gạn'anj guḭ'yaj sun ni únj mánj." Gataj ni tsínj mán rian yu'uẹ daj rian sij. Ngaa nḭ gataj xuru'ue daj: "Güḭj guḭ'yaj sun ni é rẹ' riqui coj uva. Nḭ rḭquīj du'ue ni é rẹ' dạj rún' guḭ'yaj sun a ni é rẹ' aj." Daj gataj sij.

8 ʼNḭ ngaa guinḭ, nḭ gataj sij gunun tsínj nicaj yun'unj ni moso daj: "Gạquinj rẹ' gạ'na' ni tsínj 'yaj sun nánj. Nḭ nạga'ui' rẹ' du'ue ni sij aj. Gạxi'i rẹ' nạru'ue rẹ' rian ni tsínj nico' da rṵcu gui'yaj sun aj. Ngaa nḭ nạru'ue rẹ' rian ni tsínj gatúj asḭj sini yạn." Gataj xuru'ue daj.

9 ʼNgaa nḭ guisíj ni tsínj gatúj da ga ṵn'un' di'nḭ daj. Nḭ da gọ'ngo ni sij ganahuin ra'a chre' guẹ ni sij 'ngọ san'anj denario da aj.

10 Nḭ ngaa guisíj ni tsínj gui'yaj sun sini, ngaa nḭ gani ruhua ni sij sisḭ xạcan doj gạ'ui' xuru'ue daj du'ue ni sij daj ngạ si ga'ui' sí' rian ni tsínj gatúj gui'yaj sun ga ṵn'un'. Sanḭ 'ngọ hua nahuin ra'a daran' ni sij.

11 Nḭ ngaa nahuin ra'a ni sij, nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi gaquin' ni sij xi'í xuru'ue.

12 Nḭ gataj ni sij: "Ni tsínj gatúj da rṵcu daj, nḭ gui'yaj sun ni sij urin hora. Sanḭ uyan naru'ué rẹ' rian ni sij ngạ únj nánj. Nḭ gui'yaj sun ni únj nṵn güi nḭn' anj. Nḭ nṵn güi nḭ yạn'an nej aj." Gataj ni sij.

13 Sanḭ gataj tsínj do'ój rian 'ngọ ni sij: "Amigo, sé si digya' yun'ūn gọ'ngo ni é rẹ' mánj. Sanḭ hua gui'yaj yyá rẹ' ngāj sisḭ nạru'uē 'ngọ san'anj denario rian rẹ' aj.

14 Gạnacaj rẹ' du'ué rẹ', nḭ güḭj rẹ' nánj. Dạj rún' naru'uē rian rẹ', nḭ da'nga' daj huin ruhuāj nạru'uē rian tsínj nico' da rṵcu nej.

15 Sanḭ gạ'ue guḭ'yā dạj rún' garan' ruhuāj ngạ si-sạn'ān nánj. Xicoj ruhuá rẹ' si gui'yā dọj sinduj ngạ dugüí' rẹ' ní'." Daj gataj xuru'ue daj gunun tsínj gui'yaj sun.

16 ʼNgaa nḭ ni ngüḭ nico' da rṵcu xungüḭ nan, nḭ gạhuin rian ni sij ango xungüḭ nạca. Nḭ ni ngüḭ huin rian xungüḭ nan, sanḭ gṵna da rṵcu ni sij ango xungüḭ daj. Daj si aquínj Yan'anj nico ni ngüḭ gạn'anj rianj anj. Sanḭ dọj ni sij huin si nacui Yan'anj nánj. —Daj gataj Jesús gu-nun ni tsínj nico' sij.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

17 Nị ngaa huaj Jesús gahui
sij dacan rian ngaj xuman'
Jerusalén, nị gaquínj sij ni
tsínj nico' sij gạ'na' nini ni sí'
rian sij. Nị gataj sij:
18 —Ni'i ni é rẹ' sisị
huaj né' guịsij né' xuman'
Jerusalén. Nị hué yu'uj
daj nạga'ui' 'ngọ tsínj daj
man'ānj rian ni chrej a'nin'
ngạ rian ni maestro digyán
ley rian ni ngüị. Nị huīnj
da'níj ni ngüị. Nị dạga'mi
dugüi' ni sij sisị dạgahui' ni
sij man'ānj.
19 Ngaa nị nạga'ui' ni sij
yūnj rian ni tsínj 'nạ' anéj
chrej sisị gạ'mi ducu ni sí'
xi'īj. Nị dụguayun ni sí'
nne' xirā aj. Nị gạri ni sí'
gaquíj man'ānj rian rugutsị
nej aj. Sanị xiráj huạ'nij güi,
nị gạna'nī nánj. —Daj gataj
Jesús.

Petición de Santiago y de Juan

20 Ngaa nị gahuin nịchrun'
huịj dạ'nij nicạ tsínj gụ'naj
Zebedeo rian Jesús. Nị
ganiquin' ráj dạcoj ún' rian
Jesús. Nị gachínj ún' 'ngọ
sinduj rian sij.
21 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin ruhuá rẹ'
únj. —Gataj Jesús.
Nị gataj unj gunun sij:
—Gạ'nin' rẹ' sun sisị ngaa
gạne sún rẹ' guịnicaj sún rẹ',
nị gạne nụngüej da'nī xi'níj
rẹ', 'ngọ sij nẹ' chrej ra'a sạ'
rẹ', nị ango sij nẹ' chrej ra'a
rọtsi rẹ', ruhuāj aj. —Gataj
unj.
22 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nun ni'i nụngüej é rẹ' si
achínj nụngüej é rẹ' mánj.
Gạ'ue gụnucuaj nụngüej
é rẹ' guịran' nụngüej é
rẹ' sayun dạj rún' guịran'
man'ānj ní'. —Daj gataj
Jesús.
—Gạ'ue aj. —Daj gataj
nụngüej sij.
23 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' guịran' nụngüej
é rẹ' sayun ngāj aj. Sanị
na'ue rịqui man'ānj sisị gạne
nụngüej é rẹ' 'ngọ ni é
rẹ' ra'a sạ'āj, nị ango ni é
rẹ' ra'a rọtsīj mánj. Hua
nacui chrē nụngüej tsínj
gạne nụngüej chrej xi'nī anj.
—Daj gataj Jesús.
24 Nị ngaa gunun ango
ichi' ni tsínj nico' Jesús, nị
ga'man ruhua ni sí' ni'yaj ni
sí' nụngüej tsínj daj.
25 Sanị gaquínj Jesús
gạ'na' ni sij, nị gataj sij:
—Ni'i ni é rẹ' dạj 'yaj ni
tsínj nicaj sun scanij ni tsínj
'nạ' anéj chrej. Nị aran'
ruhua ni sij guịnicaj sun nico
ni sij gạhuin achij ni sij rian
ni ngüị aj.
26 Sanị sé daj guị'yaj ni
é rẹ' mánj. Tsínj ruhua
gạhuin achij scanij ni é rẹ',
ngaa nị gạhuin sij si-moso ni
é rẹ' aj.
27 Nị tsínj ruhua gạhuin
rian scanij ni é rẹ', ngaa nị
gạhuin sij tsínj 'yaj sun rian
ni é rẹ' aj.
28 Daj si sé si 'nāj nị guị'yaj
sun ni ngüị riānj, ruhuāj
mánj. Nị huīnj da'níj ni
ngüị. Sanị 'nāj guị'yaj sūnj
rian ni ngüị aj. Nị 'nāj gạhuīj

nąru'uē rian si-gąquin' nico ni ngüi̱ aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Dos ciegos reciben la vista

29 Ni̱ ngaa gahui ni sij xuman' Jericó, ni̱ gachéj ni̱n' ruhua ni ngüi̱ rụcu Jesús.

30 Ni̱ nne hui̱j tsínj duri du'ua chrej. Ni̱ ngaa gunun nụngüej sij sisi̱ huaj Jesús yu'uj daj, ni̱ gaguáj nụngüej sij. Ni̱ gataj nụngüej sij:

—Señor, nąhuin 'i̱ ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' nụngüej únj huín rẹ' da'níj David aán. —Daj gaguáj nụngüej sij.

31 Ngaa ni̱ chran' ni ngüi̱ sisi̱ dínj gąne du'ua nụngüej sij.

Sani̱ doj ą' ganari' nucuaj nụngüej sij gaguáj nụngüej sij. Ni̱ gataj nụngüej sij:

—Señor, nąhuin 'i̱ ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' nụngüej únj huín rẹ' da'níj David aán. —Daj gataj nụngüej sij.

32 Ngaa ni̱ ganiquin' Jesús. Ni̱ gaquínj sij gą'na' nụngüej sí' rian sij. Ni̱ gataj sij:

—Ni̱ ụn sin huin ruhua nụngüej é rẹ' gui̱'yā ngą nụngüej é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

33 Ngaa ni̱ gataj nụngüej sij:

—Señor, huin ruhua únj sisi̱ gąnaxiguin rian nụngüej únj, gui̱'yáj rẹ', ruhua únj anj. —Daj gataj nụngüej sij.

34 Ngaa ni̱ ganani yaco ruhua Jesús ni'yaj sí' nụngüej sij. Ni̱ ganun ra'a sí' rian nụngüej sij. Ni̱ 'ngọ hora naxiguin rian nụngüej tsínj duri daj. Ni̱ guinico' nụngüej sij Jesús.

21

La entrada triunfal en Jerusalén

1 Ngaa ni̱ guisíj ni sij xuman' Betfagé rian niquin' 'ngọ dacan gụ'naj Olivos. Ni̱ ngaj ni̱chrun' xuman' Jerusalén ngą xuman' Betfagé. Ngaa ni̱ ga'níj Jesús hui̱j tsínj nico' sij.

2 Ni̱ gataj sij:

—Gąn'anj nụngüej é rẹ' xuman' ngaj nẹ' rian dọj aj. Ni̱ ngaa huaj nụngüej é rẹ', ni̱ nąri' rá'yanj nụngüej é rẹ' 'ngọ urruj anumi ngą da'níj xú'. Ni̱ gąnachi nụngüej é rẹ' ni̱caj rẹ' gą'na' rẹ' riānj.

3 Ni̱ sisi̱ hua 'ngọ ngüi̱ gąnachinj snan'anj rian nụngüej é rẹ', ngaa ni̱ gątaj nụngüej é rẹ' gụnun ni sij: “Man'an Señor ní'yanj xuj aj. Ni̱ hora ni̱ gą'na' ni̱caj yún xuj, gui̱'yaj sí' aj.” Daj gątaj nụngüej é rẹ' gụnun ni ngüi̱ aj. —Daj gataj Jesús gunun nụngüej sij.

4 Ni̱ da'nga' daj gahuin sisi̱ gąhuin yya dąj rún' gataj 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j ná. Ni̱ gataj sí':

5 Gątaj ni é rẹ' gụnun ni ngüi̱
mąn xuman' Sión sisi̱
hué si-rey ni sij 'nąʼ
rian mąn ni sij.
Ni̱ dąj rún' huin xucu ni̱, ni̱
da'nga' daj huin sij.
Ni̱ tąj sij 'ngọ urruj da'níj
xucu 'yaj sun.
Daj gataj tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj.

6 Ngaa nḭ gan'anj nu̱ngüej
tsínj nico' Jesús. Nḭ gui'yaj
nu̱ngüej sij da̱j rún' ga'nin'
Jesús sun rian nu̱ngüej sij.
7 Ngaa nḭ nicaj nu̱ngüej
sij nu̱ngüej da̱'nij urruj daj
ga'na̱' nu̱ngüej sij rian Jesús.
Ngaa nḭ guta' nu̱ngüej sij
si-gan' nu̱ngüej sij xiráj
nu̱ngüej xú'. Ngaa nḭ guitáj
Jesús xú' aj.
8 Ngaa nḭ guruj nico ni
ngüḭ si-gan' ni sij chruhua
chrej. Nḭ ga'nin' ango ni sij
coj ra'a chrun guruj ni sij
chruhua chrej.
9 Ni ngüḭ huaj nẹ' rian nej,
nga̱ ni ngüḭ nico' nẹ' ru̱cu
Jesús aguáj ni sij. Nḭ gataj ni
sij:
—Hosanna, da'níj David
huín rẹ'. Hua nia̱' 'ueé
ruhua tsínj 'na̱' nga̱ si-xugüi
man'an Señor. Ga̱ sa̱' 'ueé
xata' aj. —Gataj ni sij gaguáj
ni sij.
10 Nḭ ngaa gatúj Jesús
chruhua xuman' Jerusalén,
nḭ nun na̱ri' ruhua ni ngüḭ
u̱n sin gahuin mánj. Nḭ gataj
ni sij:
—Nḭ u̱n tsínj huin nan únj.
—Daj gataj ni ngüḭ ma̱n xu-
man' Jerusalén.
11 Ngaa nḭ gataj ango ni
ngüḭ:
—Tsínj nan huin Jesús
tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj.
Nḭ 'na̱' sij xuman' Nazaret
estado Galilea. —Daj gataj ni
sij.

Purificación del templo

12 Ngaa nḭ gatúj Jesús
chruhua si-nuhui Yan'anj.
Nḭ guiri sij ni tsínj mán
du'uej rasu̱n nga̱ ni tsínj ránj
rasu̱n nej. Nḭ guru nitu sij ni
mesa si'yaj ni tsínj naduna
san'anj. Nḭ guru nitu Jesús
ni chrun ruguechra' si'yaj ni
tsínj du'uej xu'ma̱n anj.
13 Nḭ gataj Jesús gunun ni
sij:
—Gataj si-nu̱guan'
Yan'anj: "Ducuá Yan'anj
huin rian ga̱chinj jni'yaj
ni ngüḭ rian Yan'anj. Sanḭ
nuhui nan gahuin 'ngo̱ huej
ma̱n ni tsínj tu̱, 'yaj á rẹ'
nánj." Gataj si-nu̱guan'
Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
14 Ngaa nḭ gatúj ni ngüḭ
duri nga̱ ni ngüḭ nare' dacój
chruhua nuhui rian niquin'
Jesús. Nḭ ganahuin ni sij,
gui'yaj sí'.
15 Sanḭ ga'man ruhua ni
chrej huin achij nga̱ ni tsínj
digyán si-ley Moisés ngaa
guini'i ni sij si sa̱' gui'yaj
Jesús. Nḭ hué daj ga'man
ruhua ni sij ngaa guini'i ni
sij sisḭ ga'mi sa̱' ni tsin' xi'í
Jesús. Daj si gataj ni tsin'
daj: "Hosanna rian tsínj nan
si huin sí' da'níj rey David".
Daj gataj anin'inj gaguáj
anin'inj.
16 Ngaa nḭ gataj ni sij gu-
nun Jesús:
—Unun man'án rẹ' si ataj
ni tsin' nan ní'. —Daj gataj
ni sij.
Nḭ gataj Jesús:
—Unūnj anj. Sanḭ nun
ga̱ya ni é rẹ' si-nu̱guan'
Yan'anj xi'í si ataj nuguan'
nan gunun ni é rẹ' mí'.
Daj si gataj si-nu̱guan'
Yan'anj: "Gui'yaj Yan'anj sisḭ

gą'mi są' ni lij ngą ni tsin' utsi nuguan' gąran' ruhua man'an Yan'anj gụnun”. Daj gataj si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

17 Ngaa nị dunáj Jesús ni sij. Nị gahui sij xuman' daj. Nị gan'anj sij xuman' Betania. Nị gunáj sij yu'uj daj.

Maldición de la higuera estéril

18 Nị hua nịgan' ango güi, nị huaj Jesús nanicąj sij xuman' Jerusalén. Nị achin xi'ną riqui sij.

19 Nị guini'i sij niquin' 'ngọ chrun gụ'naj higuera du'ua chrej. Nị gan'anj nichị sij rian niquin'-ín'. Sanị nun nąri' sij higo mánj. Maan coj ra'a-á' guini'i sij nánj. Ngaa nị gataj sij rian chrun daj:

—Nịganj sị gayu chruj chrą rẹ' gą mánj. —Daj gataj Jesús.

Nị 'ngọ hora ganacọ chrun daj.

20 Nị ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús si guiran' chrun daj, nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin nị 'ngọ hora ganacoj únj. —Daj gataj ni sij gan'anj ruhua ni sij.

21 Ngaa nị gataj Jesús:

—Xąnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị gụxuman ruhua ni é rẹ', nị sị gani huịj ruhua ni é rẹ' guịni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, ngaa nị gą'ue guị'yaj ni é rẹ' si gui'yā ngą chrun higuera nan anj. Nị sé urin nan gą'ue guị'yaj ni é rẹ', sanị gą'ue gątaj ni é rẹ' gụnun quij nan: “Gụxun rẹ' man'án rẹ' yu'uj nan gąn'anj rẹ' gąnatu rẹ' chruhua nnee yan'anj anj.” Ngaa nị hué daj gąhuin.

22 Hué dan nị sisị gąchinj jni'yaj ni é rẹ' 'ngọ nuguan' rian Yan'anj ngaa guxuman yya ruhua ni é rẹ', ngaa nị nąhuin ra'a ni é rẹ' nuguan' da aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La autoridad de Jesús

23 Nị ngaa gatúj Jesús chruhua nuhui digyán sij rian ni ngüị, nị gahuin nịchrun' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij nej. Nị nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin huin sun nị 'yáj rẹ' nan únj. Nị ụn tsínj riqui sun, nị 'yáj rẹ' nan únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

24 Ngaa nị gataj Jesús:

—Ruhuāj gąnachin' snan'anj 'ngọ nuguan' da man'an án rẹ' aj. Nị sisị dąnicaj ni é rẹ' nuguan' riānj, asíj nị gątā ụn sun gui'yā nan gụnun ni é rẹ'.

25 Nị ụn tsínj ga'nin' sun rian tsínj gụ'naj Juan sisị gąta' nnee sí' ni ngüị únj. Yan'anj gataj rian sij ní'. Asị hua ango tsínj gataj rian sij są'. —Gataj Jesús.

Ngaa nị diguíj man'an ni sij ngą dugüi' ni sij. Nị gataj ni sij:

—Sisị gąto' sisị Yan'anj ga'nin' sun rian Juan, ngaa nị gątaj Jesús gụnun ni únj sisị ụn sin huin nun

gu̱xuman ruhua ni únj ni̱'yaj ni únj man'an sij únj.
26 Ni̱ sisi̱ ga̱taj únj sisi̱ ni tsínj ga'níj ga̱'na' Juan, sani̱ xu'ui' ni'yaj únj rian ni ngüi̱ aj. Daj si gani ruhua daran' ni ngüi̱ sisi̱ Juan gahuin 'ngo̱ tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.
27 Ngaa ni̱ gataj ni sij gunun Jesús:
—Nun ni'i únj mánj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Hué dan ni̱ si̱ gatā gu̱nun ni é rẹ' u̱n sin huin sun 'yā aj. —Daj gataj Jesús.

Parábola de los dos hijos

28 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni tsínj daj. Ni̱ gataj sij:
—Da̱j ani ruhua ni é rẹ' nga̱ nuguan' nan únj. Hua hui̱j da'níj 'ngo̱ tsínj daj. Ni̱ gataj sij rian 'ngo̱ da'níj sij: "Da'nī, yya̱j ni̱ güi̱j gui̱'yaj sún rẹ' riqui coj uva aj." Gataj tsínj daj gunun da'níj sij.
29 'Ngaa ni̱: "Si̱ gan'ān mánj." Gataj sí' rian chrej sí'. Sani̱ sa̱' sij, ni̱ xacaj sij ango ducuánj, ni̱ gan'anj gui̱'yaj sun sij.
30 Hué dan ni̱ gan'anj chrej sij rian nne ango da'níj sij. Ni̱ da'nga' daj gataj sij gunun sí'. Ni̱: "Ga̱'ue ga̱n'ān Señor." Gataj sí' rian chrej sí'. Sani̱ nun ga̱n'anj gui̱'yaj sun sí'.
31 Ni̱ u̱n tsínj yya gui'yaj si garan' ruhua chrej sij, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa ni̱ gataj ni sij:
—Tsínj rian gataj sini ya̱n daj. Hué sij huin nánj. —Daj gataj ni sij.
Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Xa̱nga' atā gu̱nun ni é rẹ' sisi̱ ga̱tu sini ya̱n ni tsínj a'nej xa̱can pesto nga̱ ni ngüi̱ xa̱na achéj man'an rian nicaj sun Yan'anj dan nga̱ si ga̱tu ni é rẹ' aj.
32 Daj si ga'na̱' Juan digyán sí' da̱j ga̱'ue gui̱man ni é rẹ' gui̱'yaj ni̱ca ni é rẹ'. Sani̱ nun gu̱xuman ruhua ni é rẹ' mánj. Sani̱ guxuman ruhua ni tsínj a'nej xa̱can pesto nga̱ ni ngüi̱ xa̱na achéj man'an. Ni̱ nu̱nj si guini'i ni é rẹ' daran' nan, sani̱ nun na̱nicaj ruhua ni é rẹ' xi'í si-ga̱quin' ni é rẹ' mánj. Ni̱ nun gu̱xuman ruhua ni é rẹ' guini'yaj ni é rẹ' Juan nej mánj.

Los labradores malvados

33 'Hué dan ni̱ gu̱nun ni é rẹ' ango cuento nanīj. Ganarij 'ngo̱ xuru'ue daj nico coj uva unun sij aj. Ni̱ gui'yaj sij 'ngo̱ xingá ganica̱j rian gunun sij. Ni̱ gánj sij yu'uj rian ga̱ni sij chruj uva, gui'yaj sij vino. Ni̱ gui'yaj sij 'ngo̱ hue' xa̱can xxi sisi̱ du̱gumi ni sij daran' ni coj daj. Ni̱ naga'ui' sij si-coj sij coj chruj uva daj rian go̱'ngo ni tsínj sisi̱ du̱gumi ni sí' si'yaj sij. Ngaa ni gan'anj ga̱n' sij ango xuman'.
34 Ni̱ ngaa guisíj güi gane uva, ngaa ni̱ ga'níj sij si-moso sij ga̱n'anj ga̱chinj ni

sij rian ni tsínj mán 'yaj sun daj chruj si huin si'yaj sij.
35 Sanḭ guida'a ni tsínj mán 'yaj sun daj ni si-moso sij. Nḭ ga'ui' ni sí' chrun xiráj 'ngǫ moso daj. Nḭ dagahui' ni sí' ango moso. Nḭ ga'ui' ni sí' yej ango moso daj.
36 Ngaa nḭ ga'níj rụhua' yún tsínj dǫ'oj daj ango ni si-moso sij. Nḭ hua ga'ḭ ni sí' daj ngạ ni tsínj gan'anj sini. Nḭ dạj rún' gui'yaj ni tsínj dugumi daj, nḭ da'nga' daj gui'yaj ni sij ngạ ni sí'.
37 Hué dan nḭ nẹ' rụcu nḭ ga'níj sij man'an da'níj sij gạn'anj. Nḭ gataj sij: "Gạ ní'yanj ni sí' ngạ man'an da'nī anj." Gataj ni sij.
38 Sanḭ ngaa guini'i ni sí' da'níj sij, nḭ gataj ni sí' gu-nun ni dugüi' sí': "Tsínj nan gụnánj do'ój chrej sij si sạ' gạhui' chrej sí' aj. Dạgahui' né' tsínj nan, ngaa ni gụnan né' gạhuin do'ój né' nánj." Daj gataj ni sij.
39 Ngaa nḭ guida'a ni sij tsínj daj. Nḭ guere'ej ni sij sí' chrej xẹ' du'ua rian mạn coj uva daj. Nḭ dagahui' ni sij sí'.
40 Hué dan nḭ ngaa gạ'na' tsínj dǫ'oj, nḭ ụn sin huin guḭ'yaj sij ngạ ni tsínj dugumi daj, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús gunun ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij.

41 Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Dạgahui' sij ni tsínj xḭ'i daj. Nḭ sḭ ganahuin yaco ruhua sij nḭ'yaj sij ni sí' gạ mánj. Ngaa nḭ nạga'ui' sij coj chruj uva daj huin si-coj sij rian ango ni tsínj sisḭ dụgumi ni sí'. Nḭ ngaa gạne chruj daj, nḭ nạga'ui' ni sí' rian tsínj dǫ'oj daj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

42 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nḭ ụn sin huin nḭ nun gạya ni é rẹ' si gataj si-nụguan' Yan'anj únj. Nḭ gataj si-nụguan' Yan'anj:

Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun hue', nḭ gạhuin-ín' 'ngǫ yej sạ' doj gạne ran-án' dụgu'nun' squina hue' nḭganj ni aj.

Hué man'an Señor gui'yaj nuguan' nan.

Nḭ dugu'nạj nḭn' ruhua hua nuguan' nan ruhua né' aj.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
43 Hué dan nḭ gạtā gụnun ni é rẹ' sisḭ gạ'ne Yan'anj rian gạne ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Nḭ gạ'ui' Yan'anj rian ango ni ngüḭ. Daj si guḭ'yaj ni sij si huin ruhua Yan'anj.
44 Nḭ huēj huin yej daj. Nḭ sisḭ gạnatu 'ngǫ ngüḭ rian yej daj, nḭ gạran' ni sij, guḭ'yā. Nḭ sisḭ guḭnij yej daj rian 'ngǫ ni ngüḭ, nḭ guḭxitin' ni sij, guḭ'yā nej aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

45 Nḭ ngaa gunun ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj fariseo cuento ganani Jesús, nḭ xacaj ni sij cuenta sisḭ a'mi sí' xi'í man'an ni sij.

46 Nḭ huin ruhua ni sij guḭda'a ni sij sí'. Sanḭ xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij rian ni ngüḭ. Daj si ani ruhua ni ngüḭ sisḭ

tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj huin Jesús, ruhua ni sij aj.

22

Parábola de la fiesta de bodas

1 Ngaa nḭ ga'mi ru̱hua' yún Jesús nani sij cuento. Nḭ gataj sij:

2 —Da̱j rún' gui'yaj 'ngo̱ rey ngaa gui'yaj sij gui'yanj xi'í si xa̱caj da'níj sij yun'unj xa̱na, nḭ da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj.

3 Nḭ ga'níj rey daj si-moso sij ga̱n'anj ga̱quinj ni ngüḭ sisḭ ga̱'na' ni sij xa̱ ni sij rian ga̱huin gui'yanj ducuá sij. Sanḭ nun ga̱'uej ruhua ni sij ga̱'na' ni sij.

4 Ngaa nḭ ga'níj ru̱hua' yún sij ango ni moso daj ga̱n'anj ni sí'. Nḭ gataj sij gunun ni sí': "Ga̱taj ni é rẹ' rian ni ngüḭ ga̱'na' daj sisḭ hua chru̱n nia̱ 'yā. Nḭ hua dagahui' ni sij ni dānj sicuj nga̱ ni xucu namij nej aj. Nḭ hua chru̱n daran'anj. Ngaa nḭ ga̱'na' á rẹ' xa̱ á rẹ' nga̱ da'nī. Daj si xa̱caj sij yun'unj xa̱na." Gataj rey daj gunun ni sij.

5 'Sanḭ nun xa̱caj ni ngüḭ daj cuenta nga̱ nuguan' gataj ni sij mánj. Gan'anj gu̱ḭ'yaj sun 'ngo̱ tsínj daj do'ój sij. Nḭ gan'anj ango sij, gan'anj gu̱du'ue sij rasu̱n rian ni ngüḭ.

6 Nḭ guida'a ango ni sij ni si-moso rey daj. Nḭ gui'yaj xḭ'i ni sij nga̱ ni sí'. Nḭ dagahui' ni sij ni sí' nej.

7 Ngaa nḭ ngaa gunun rey daj, nḭ nḭn' ruhua ga'man ruhua sij. Nḭ ga'níj sij si-snado sij ga̱n'anj da̱gahui' ni tsínj dagahui' ni si-moso sij daj. Nḭ gari yan'a̱n ni sí' xánj ni tsínj daj. Nḭ gaca xuman' daj.

8 'Ngaa nḭ gataj rey daj gunun si-moso sij: "Daran'anj hua chru̱n sisḭ ga̱'na' ni ngüḭ xa̱ ni sij rian ga̱huin gui'yanj xa̱caj da'nī yun'unj xa̱na. Sanḭ nitaj si ní'yanj ni ngüḭ gaquīn ga̱'na' da mánj.

9 Ngaa nḭ ga̱n'anj ni é rẹ' rian nacaj dugüi' ni chrej. Nḭ ga̱quinj ni é rẹ' u̱n ngüḭ ga̱huin ga̱'na' ni sij gui'yanj ruhuāj aj." Gataj rey daj.

10 'Ngaa nḭ gahui ni moso daj gan'anj ni sij chruhua ni chrej. Nḭ gui'yaj ni sij sisḭ na̱huin chre' daran' ni ngüḭ ganacaj dugüi' nga̱ ni sij. Nḭ ga'na̱' ni ngüḭ sa̱' nga̱ ni ngüḭ nitaj si hua sa̱' gui'yanj daj. Nḭ gara chruhua hue' rian gahuin gui'yanj xacaj da'níj rey daj yun'unj xa̱na, gui'yaj ni ngüḭ.

11 'Nḭ ngaa gatúj rey rian ma̱n ni ngüḭ huaj gui'yanj daj, nḭ guini'i sij 'ngo̱ tsínj nitaj nu̱n sij 'ngo̱ atsij nu̱n ni tsínj rara'a.

12 Ngaa nḭ gataj sij: "Amigo, u̱n sin 'yáj rẹ' nan, nḭ nitaj 'ngo̱ atsij nanun so̱' rara'a so̱' únj." Daj gataj rey daj. Sanḭ nun gu̱ḭri' ruhua tsínj daj si ga̱'mi sí'. Nḭ dínj nne sí'.

13 Ngaa nḭ gataj rey gunun ni tsínj 'yaj sun rian mesa: "Nu̱mi ni é rẹ' dacój sij nga̱

ra'a sij. Nḭ guẹre'ej a ni é rẹ' sij rian rụmi' hua nẹ' xẹ' rian gụnun sij gạco sij ngạ rian xạ ruj yan' sij.” Daj gataj rey daj.

14 Daj si nico ni ngüḭ aquínj Yan'anj, sanḭ dọj ni sij huin si nacui Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

La cuestión del tributo

15 Ngaa nḭ gan'anj dḭga'mi dugüi' ni tsínj fariseo dạj gạ'ue gạ'ui' ni sij gaquin' rian xi'í Jesús xi'í 'ngọ nuguan' gạ'mi sí'.

16 Ngaa nḭ ga'níj ni sij ni tsínj nico' ni sij ngạ ni tsínj herodista nej, gan'anj ni sí' rian Jesús. Nḭ gataj ni sí' gunun Jesús:

—Maestro, ni'i ni únj sisḭ a'mi xạnga' man'án rẹ'. Nḭ digyán xạnga' rẹ' si-chrej Yan'anj. Nḭ nitaj si guḭ'yáj rẹ' ụn sin huin ni tsínj a'mi mánj. Daj si nitaj si ni'yáj rẹ' dạj hua ni tsínj mánj.

17 Hué dan nḭ ụn sin huin ani ruhuá rẹ'. Sạ' huin sisḭ gạ'ui' né' san'anj a'nej rey César, ruhuá rẹ'. Gạ'ui' né' ní'. Asḭ sḭ ga'ui' né' ní'. —Daj gataj ni sij.

18 Sanḭ guini'i Jesús sisḭ ani quij ruhua ni sij. Ngaa nḭ gataj sí' gunun ni sij:

—Nḭ ụn sin huin nḭ ruhua ni é rẹ' guḭ'yáj rẹ' xi' ngāj únj. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rẹ'.

19 Dḭgyán ni é rẹ' riānj 'ngọ san'anj naru'ue ni ngüḭ rian rey daj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ nicaj ni sij 'ngọ san'anj denario ga'nạ' ni sij rian sí'.

20 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj sí':

—Nḭ ụn tsínj rḭan huin san'anj nan únj. Nḭ ụn tsínj si-xugüi huin nan, nḭ hua nḭca nḭn' huaj únj. —Daj gataj Jesús.

21 Ngaa nḭ:

—Hué rian César ngạ si-xugüi sí' huin. —Gataj ni sij.

Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Ngaa nḭ gạ'ui' ni é rẹ' si'yaj rey César daj rian César aj. Nḭ gạ'ui' ni é rẹ' si'yaj Yan'anj rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

22 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' ga'mi Jesús, nḭ garáj yan'anj ruhua ni sij. Nḭ dunáj ni sij sí'. Nḭ gan'anj ni sij.

La pregunta sobre la resurrección

23 Nḭ hué güi daj nḭ ga'nạ' dọj ni tsínj saduceo rian Jesús. Nḭ ataj ni tsínj daj sisḭ nitaj si gạna'nij ni níman mánj. Nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús.

24 Nḭ gataj ni sij:

—Maestro, gataj Moisés: “Sisḭ gạhui' 'ngọ tsínj nitaj da'níj, ngaa nḭ nạcaj jnánj sij nicạ sij. Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj sí' gạ'ui' sí' si gạ'nga 'ngọ lij nạgane yạn du'ua chre.” Daj gataj Moisés.

25 Hué dan nḭ gane ichij jnạnj 'ngọ tsínj daj scanij né'. Nḭ xacaj tsínj xạhua' nicạ sij. Nḭ gahui' sij. Nḭ nitaj da'níj

sij ngą ún'. Nį gunáj nicą sij
rian jnánj sij xacaj sí' xaco'
sí'.
26 Sanį gahui' tsínj nico'
rụcu tsínj xąhua' daj. Nį
xacaj ango jnánj sí' yun'unj
xąna daj. Nį da'nga' daj
xacaj ni ichij jnąnj tsínj
yun'unj xąna daj.
27 Da' guisíj daj gahui'
man'an yun'unj daj nej aj.
28 Hué dan nį ngaa
gąna'nij ni níman ngaa
guįman rụhua' yún ichij
jnánj sij, nį dąj hua yya tsínj
gąhuin nicą yun'unj xąna
daj, ruhuá rę' únj. Daj si
daran' ni sij xacaj ún' nánj.
—Daj gataj ni tsínj saduceo
gunun Jesús.
29 Ngaa nį gataj Jesús:
—Nun nąri' ni é rę' si nun
ni'i ni é rę' dąj gataj si-
nụguan' Yan'anj mánj. Nį
nun ni'i ni é rę' dąj nucuaj
Yan'anj nej mánj.
30 Daj si ngaa gąna'nij ni
níman, nį sį xacaj ni tsínj ni
yun'unj xąna mánj. Nį dąj nį
sį xacaj ni yun'unj xąna tsínj
sno'o mánj. Daj si dąj rún'
nne ni ángel xata', da'nga'
daj gąne ni sij aj.
31 Ngaa nį gątā gụnun a ni
é rę' dąj guįni'i a ni é rę' sisį
gąna'nij ni níman. Achin si
gąya ni é rę' rian si-nụguan'
Yan'anj gą' di ní'.
32 Daj si gataj Yan'anj:
"Huēj huin Dan'anj tsínj
gụ'naj Abraham ngą tsínj
gụ'naj Isaac ngą tsínj gụ'naj
Jacob nej aj." Daj gataj
Yan'anj asįj ná. Hué dan
ni sé níman huin ni tsínj
guinico' Yan'anj asįj ná
mánj. Hua nį'na' ni sij nánj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj saduceo.
33 Nį ngaa gunun ni ngüį si
gataj Jesús, nį garáj yan'anj
ruhua ni sij ngą nuguan' di-
gyán sij rian ni ngüį.

El gran mandamiento

34 Nį ngaa gunun ni tsínj
fariseo sisį dínj gahuin du'ua
ni tsínj saduceo, gui'yaj
Jesús, ngaa nį nahuin yu'
ni sij.
35 Nį 'ngọ ni sij huin 'ngọ
tsínj digyán ley rian ni ngüį.
Nį huin ruhua sí' xącaj sí'
cuenta dąj nąta' Jesús.
36 Ngaa nį nachínj
snan'anj sí' Jesús. Nį gataj
sí':
—Maestro, ụn sin huin
nuguan' nico doj rian daran'
nuguan' a'nin' Yan'anj sun
riun' únj. —Daj gataj tsínj
daj.
37 Ngaa nį gataj Jesús:
—"Gąhuin 'į ruhuá rę'
nį'yaj rę' Señor huin Dan'ánj
rę' ngą nimán rę' nej, nįn'
sta'ngá' rę' nej."
38 Hué nan huin nuguan'
huin achij ngą nuguan' sini
rian daran' ni nuguan' a'nin'
Yan'anj sun rian ni ngüį aj.
39 Nį dąj rún' hua nuguan'
nan, nį hua ango nuguan'
a'nin' Yan'anj sun rián rę'
nej. Nį nuguan' nan huin:
"Gąhuin 'į ruhuá rę' nį'yáj
rę' dugüí' rę' rún' 'į ruhuá
rę' ni'yaj rę' man'án rę' aj."
40 Ngaa nį daran' si-ley
Yan'anj ngą daran' si ga'mi
ni tsínj ga'mi si-nụguan'

Yan'anj asij ná, ni̱ 'na̱' daran' ni nuguan' daj rian nu̱ngüej nuguan' huin achij nan. —Daj gataj Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

41 Ngaa ni̱ ngaa nahuin yu' ni tsínj fariseo, ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni sij.

42 Ni̱ gataj Jesús:

—Ni̱ u̱n sin huin ani ruhua ni é rẹ' xi'í Cristo únj. Ni̱ u̱n sin da̱'nij huin sí', ruhua ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa ni̱:

—Da'níj David huin sí'. —Gataj ni sij.

43 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Ngaa ni̱ sisi̱ Cristo huin da'níj David, ni̱ u̱n sin huin, ni̱ gataj David sisi̱ Cristo huin Señor rian sij únj. Daj si hua 'ngo̱ nuguan' gataj David, gui'yaj Espíritu Santo:

44 “Yan'anj gataj gunun Señor nicaj sun riānj sisi̱ ga̱ne sí' chrej ra'a sa̱' Yan'anj da' gui̱sij gui̱'yaj gana Yan'anj rian daran' ni tsínj unun' nga̱ Señor nicaj sun riānj.” Daj gataj Yan'anj gunun Señor, gataj xí' David.

45 Asa̱' ga̱'ue ga̱huin Cristo da'níj David sisi̱ dugu'na̱j sí' Señor man'an Cristo únj. —Daj gataj Jesús.

46 Ni̱ nun ri' ruhua ni tsínj fariseo si ga̱'mi ni sij. Ni̱ asij güi daj, ni̱ nun gui̱sij ruhua ni sij na̱chin' snan'anj ni sij Jesús ga̱ mánj.

23

Jesús acusa a los escribas y los fariseos

1 Ngaa guisíj ni̱ ga'mi Jesús rian ni ngüi̱ nga̱ rian ni tsínj nico' sí'.

2 Ni̱ gataj sij:

—Nicaj sun ni tsínj digyán ley nga̱ ni tsínj fariseo da̱j rún' guinicaj sun Moisés.

3 Yu'uj daj ni̱ da̱gahuin ni é rẹ' rian ni sij. Ni̱ gui̱'yaj ni é rẹ' si ataj ni sij. Sani̱ si̱ gachej ni é rẹ' chrej chéj ni sij. Daj si ataj ni sij 'ngo̱ nuguan', ni̱ 'yaj ni sij ango nuguan'.

4 Ni̱ da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj ngaa ya'i̱ 'ngo̱ carga ga̱ta 'ngo̱ dugüi' sí', 'yaj sí', ni̱ da'nga' daj 'yaj ni sij. Daj si 'yaj ni sij sisi̱ ga̱ta ni ngüi̱ carga ya'i̱ huin ni nuguan' a'nin' ni sij sun rian ni sí'. Ni̱ uta' ni sij carga daj dacan xicój ni sí'. Sani̱ a doj na'uej ruhua ni sij chra̱cuij ni sij chra̱ ra'a ni sij nga̱ carga daj.

5 Ni̱ daran' si 'yaj ni sij, ni̱ da'nga' daj 'yaj ni sij sisi̱ gui̱ni'i ni ngüi̱. Ni̱ nagui'yaj gara' ni sij rian nu̱n si-nu̱guan' Yan'anj nu̱n yo ni sij. Ni̱ hué daj nagui'yaj xẹ'e ni sij yu'uej nico' du'ua si-gan' ni sij nej.

6 Ni̱ nana'ui' ni sij 'ngo̱ yu'uj sa̱' ga̱ne ni sij rian 'yaj ni sij 'ngo̱ gui'yanj. Ni̱ hué daj nana'ui' ni sij sisi̱ ga̱ne ni sij chrun xila sa̱' chruhua si-nuhui ni sij nej.

7 Ni̱ huin ruhua ni sij sisi̱ ga̱'mi sa̱' ni ngüi̱ nga̱ ni sij ngaa chéj ni sij rian yu'ue̱.

Nḭ hué daj huin ruhua ni sij
sisḭ dụgu'naj ni tsínj “mae-
stro” ni sij.
8 Sḭ duna ni é rẹ' si gạtaj
ni ngüḭ sisḭ “maestro” huin
ni é rẹ' mánj. Daj si 'ngọ
jnạnj daran' ni é rẹ'. Nḭ urin
maestro huin Cristo rian ni é
rẹ' nej.
9 Nḭ sḭ dugu'naj ni é
rẹ' “chrej” 'ngọ tsínj mạn
chruhua xungüḭ mánj. Daj
si urin chrej ni é rẹ' huin
Yan'anj xạnga' nne xata'.
10 Nḭ sḭ duna ni é rẹ' si gạtaj
ni ngüḭ sisḭ nico' ni sij ni é rẹ'
mánj. Daj si urin Cristo huin
tsínj guḭnico' ni é rẹ' aj.
11 Nḭ tsínj huin achij scanij
ni é rẹ', nḭ da'ui sij gụnánj
guitsi sij rian ni é rẹ'.
12 Daj si ụn tsínj huin
ruhua gạhuin achij, nḭ gụnaj
sij nẹ' rụcu. Nḭ ụn tsínj
huin ruhua gụnaj nẹ' rụcu,
nḭ gạhuin achij sij.
13 ’Sanḭ niqui nḭn' ruhua
niman ni é rẹ' huin ni é rẹ'
tsínj digyán ley ngạ ni tsínj
fariseo nej. Daj si gạhuin ni é
rẹ' nico castigo. Tsínj digya'
yun'unj huin ni é rẹ'. Daj si
ránj ni é rẹ' chrej rian nicaj
sun Yan'anj. Nḭ na'ue gạtu ni
ngüḭ, 'yaj ni é rẹ'. Nḭ na'uej
ruhua ni é rẹ' gạtu ni é rẹ'.
Nḭ da'nga' daj huin ruhua ni
ngüḭ gạtu, nḭ na'uej ruhua ni
é rẹ' nej.
14 ’Niqui nḭn' ruhua ni-
man ni é rẹ' huin ni é rẹ'
ni tsínj digyán ley ngạ ni
tsínj fariseo nej. Tsínj digya'
yun'unj huin ni é rẹ'. Daj
si a'nej ni é rẹ' ducuá ngüḭ
xạna mmij. Ngaa nḭ ná
achínj jni'yaj ni é rẹ' rian
Yan'anj sisḭ gạni ruhua ni
ngüḭ sisḭ sạ' ni é rẹ'. Xi'í
nuguan' nan, nḭ gạhuin ni é
rẹ' nico castigo.
15 ’Niqui nḭn' ruhua niman
ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni
tsínj digyán ley ngạ ni tsínj
fariseo nej. Daj si guḭran'
ni é rẹ' nico castigo. Tsínj
digya' yun'unj huin ni é rẹ'.
Daj si nḭn' gạchra' achéj ni
é rẹ'. Nḭ da rụcu nnee
yan'anj huaj ni é rẹ' sisḭ
xạcaj urin tsínj si-chrej ni é
rẹ', ruhua ni é rẹ'. Nḭ ngaa
guḭri' ni é rẹ', nḭ gạhuin quij
chruhua niman sí' si quij
niman man'an ni é rẹ', 'yaj
ni é rẹ'. Nḭ guitạj diyạn
sí' gạn'anj sí' rian ni é rẹ'
gạn'anj daran' ni é rẹ' rian
yan'ạn.
16 ’Niqui nḭn' ruhua niman
ni é rẹ' xi'í sayun guḭran' ni
é rẹ'. Daj si ni tsínj duri
digyán chrej rian ni ngüḭ
huin ni é rẹ'. Nḭ ataj ni é rẹ'
sisḭ gụta' nḭca yya 'ngọ tsínj
daj rian oro mạn chruhua
nuhui, ngaa nḭ ní'yanj si ataj
sí'. Nḭ hua niạn guḭ'yaj sí' si
gataj sí', ataj ni é rẹ'.
17 Tsínj nḭ'yun ni tsínj duri
huin ni é rẹ' nánj. Dạj hua
si huin achij, ruhua ni é rẹ'
únj. Oro ní', asḭ nuhui 'yaj
sisḭ sạ' oro sạ'.
18 Nḭ hué daj ataj ni é rẹ'
sisḭ gụta' nḭca yaa 'ngọ tsínj
daj rian altar sisḭ hua yya
nuguan' ga'mi sí', nḭ nitaj
si ní'yanj si ataj sij mánj.
Sanḭ sisḭ gụta' nḭca yya 'ngọ
tsínj daj rian ofrenda tạj rian
altar, ngaa nḭ ní'yanj si ataj

sij, nḭ hua niąn guḭ'yaj sí' si gataj sí', ataj ni é rę'.
19 Tsínj nḭ'yun nḭ tsínj duri huin ni é rę'. Dąj hua si huin achij, ruhua ni é rę' únj. Ofrenda ní', asḭ altar 'yaj sisḭ są' ofrenda daj są'.
20 Tsínj gṵta' nḭca yya rian altar, nḭ nitaj si gṵta' nḭca yya sij rian urin altar, sanḭ gṵta' nḭca yya sij rian daran' si mán rian altar nej.
21 Nḭ tsínj gṵta' nḭca yya rian nuhui, nḭ sé rian urin nuhui gṵta' nḭca yya sij. Sanḭ gṵta' nḭca yya sij rian Yan'anj xąnga' nne chruhua nuhui nej.
22 Nḭ tsínj gṵta' nḭca yya xata' rian nne chrun xila są' nne Yan'anj, nḭ sé urin rian chrun xila są' nne Yan'anj gṵta' nḭca yya sij mánj. Sanḭ hué daj gṵta' nḭca yya sij rian man'an Yan'anj si nne rian chrun xila są' da nej.
23 ʼNḭn' ruhua niqui niman ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si guḭran' a ni é rę' nico castigo. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Daj si aya ni é rę' rumi coj nun stila ngą coj xugune rian yo'ój nej ngą coj comino nej. Nḭ ngaa guisíj ichi' rumi, nḭ a'ui' ni é rę' 'ngǫ rumi rian Yan'anj. Sanḭ duna ni é rę' nuguan' huin rian chruhua si-ley Yan'anj nej. Daj si duna ni é rę' si guḭ'yaj nḭca ni é rę' rian ni ngüḭ. Nḭ duna ni é rę' si gąhuin 'ḭ ruhua ni é rę' nḭ'yaj á rę' Yan'anj. Nḭ duna ni é rę' si gṵxuman ruhua ni é rę' nḭ'yaj á rę' Yan'anj. Da'ui ni é rę' guḭ'yaj ni é rę' ni nuguan' nico nan. Sanḭ sḭ duna ni é rę' ngą ango si 'yaj ni é rę' da mánj.
24 Nḭ huin ni é rę' tsínj duri digyán chrej rian ni ngüḭ. Nḭ aca ni é rę' nnee mąn xucu xa'ui sisḭ nąhuin są' nnee daj gǫ'o ni é rę'. Sanḭ amánj guę é rę' xucu xąchij huin camello.
25 ʼNiqui nḭn' ruhua niman ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si guḭran' ni é rę' nico castigo nej aj. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Daj si 'yaj á rę' dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj na'nin' xiráj tasa ngą xiráj go'o nej aj. Sanḭ nun nąʼnin' sij chruhua tasa ngą chruhua go'o mánj. Nḭ da'nga' daj hua chṵhua niman ni é rę'. Nḭ mąn nḭn' ruhua si quij hua. Daj si 'yaj tṵ ni é rę'. Nḭ 'yaj quij ni é rę' ngą ni ngüḭ nej.
26 Tsínj fariseo duri huin ni é rę'. Hua sini nąʼnin' są' ni é rę' chruhua tasa ngą go'o huin niman án rę'. Asíj nḭ gą'ue guḭ'yaj są' ni é rę' guḭni'i ni ngüḭ aj.
27 ʼNiqui niman nḭn' ruhua ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si guḭran' ni é rę' nico sayun. Huin ni é rę' ni tsínj digya' yun'unj. Daj si dąj rún' hua chran gatsḭ naránj ni sij rian achin' níman, nḭ da'nga' daj hua ni é rę'. Daj si xąnga' nḭ hua niąʼ xiráj chran aráj ni sij daj. Sanḭ nę' chṵhua yu'uj

nḭ mạn nḭn' ni cúj níman ngạ daran' si quij hua.
28 Nḭ da'nga' daj hua á rẹ'. Daj si rún' hua tsínj 'yaj nḭca, nḭ da'nga' daj hua ni é rẹ' rian ni ngüḭ. Sanḭ chruhua niman ni é rẹ', nḭ mạn nḭn' ruhua nuguan' digya' yun'unj ngạ ni nuguan' quij aj.
29 ’Niqui nḭn' ruhua ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj digyán ley ngạ ni tsínj fariseo. Daj si gạhuin ni é rẹ' castigo nico. Tsínj digya' yun'unj huin ín rẹ'. Daj si naránj án rẹ' chran rian gachin' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ nagui'yaj niạ' ni é rẹ' xiráj chran rian gachin' ni tsínj hua sạ'.
30 Nḭ ataj ni é rẹ': “Sisḭ nụn guḭman únj asḭj ngaa guimán ni xí', nḭ tsínj guimán asḭj ná, nḭ sḭ chracuij únj dagahui' ni sij ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj mánj.” Da'nga' daj ataj ni é rẹ'.
31 Sanḭ hué ducuánj daj digyán xạnga' a ni é rẹ' sisḭ hué ni é rẹ' huin yya da'níj ni tsínj dagahui' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná.
32 Achin guḭsij si gui'yaj quij ni xi a ni é rẹ'. Sanḭ gui'yaj a ni é rẹ' ngạ si achin daj.
33 ’Xucuáj huin ni é rẹ'. Nḭ da'níj xucuáj huin ni é rẹ' aj. Nḭ dạj guḭ'yaj ni é rẹ' sisḭ sḭ gahuin ni é rẹ' castigo rian yan'ạn únj.
34 Xi'í daj nḭ a'nī ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ ni tsínj ni'i sạ' nej, ngạ ni tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ guḭsij ni sij rian mạn ni é rẹ' aj. Sanḭ hua gọ'ngo ni sij dạgahui' ni é rẹ' aj. Nḭ dọco' ni é rẹ' ni sij rian rugutsḭ. Nḭ dụguayun ni é rẹ' ango ni sij chruhua si-nuhui ni é rẹ'. Nḭ guḭnico' ni é rẹ' ni sij daran' xuman' chrạn' yun'unj ni é rẹ' ni sij nej.
35 Ngaa nḭ xi'í daj da'ui ni é rẹ' si-gạquin' daran' ni tsínj dagahui' ni ngüḭ hua sạ'. Nḭ asḭj sini dagahui' tsínj gụ'naj Caín jnánj sij Abel. Nḭ hué sí' gahuin 'ngọ tsínj gui'yaj nḭca. Nḭ hué daj dagahui' ni xi ni é rẹ' tsínj gụ'naj Zacarías huin sí' da'níj Berequías. Nḭ dagahui' ni sij sí' rian dạni altar ngạ rian nne ducuá Yan'anj.
36 Xạnga' atāj yyāj gụnun a ni é rẹ' sisḭ guḭran' ni dụgui' ni é rẹ' castigo xi'í si-gạquin' ni tsínj dagahui' daj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj digyán si-ley Moisés rian ni ngüḭ.

Lamento de Jesús sobre Jerusalén

37 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Nun nạni ducu ruhuāj xi'í ni é rẹ' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén. Daj si dagahui' ni é rẹ' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj. Nḭ ga'ui' ni é rẹ' yej ni tsínj nicaj nuguan' huaj rian ni é rẹ' huin ni sij tsínj ga'níj Yan'anj huaj rian a ni é rẹ'. Síj ụndaj huin ruhuāj nạgui'yaj

yu'ūj, nḭ da'níj man'án rę' huin ni tsínj mąn xuman' Jerusalén. Nḭ dąj rún' 'yaj 'ngǫ xuchre ngaa nagui'yaj yu'uj xuj da'níj xuj riqui si-gachi xuj, nḭ da'nga' daj huin ruhuāj guḭ'yā ngą ni da'níj rę'. Sanḭ nun gąran' ruhua á rę' mánj.

38 Yyąj nḭ nḭ'yaj ni é rę'. Guęre' xánj ni é rę' ngą ducuá ni é rę' guna yyąj aj.

39 Nḭ ataj snan'ān gụnun ni é rę' sisḭ sḭ guini'i yún ni é rę' yūnj da guḭsij güi gątaj ni é rę' nuguan' nan: "Hua są' nḭn' ruhua tsínj 'ną' rian si-xugüi man'an Señor." —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ mąn xuman' Jerusalén.

24

Jesús predice la destrucción del templo

1 Nḭ ngaa gahui Jesús chruhua nuhui nico gan'anj sij, nḭ gahuin nḭchrun' ni tsínj nico' sij sisḭ dḭgyán ni sí' dąj hua ni hue' huin nuhui daj rian Jesús.

2 Sanḭ gataj Jesús gunun ni sí':

—Guḭni'yaj są' ni é rę' daran' nan anj. Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisḭ hua 'ngǫ güi, nḭ sḭ gunáj ni ą 'ngǫ yej rian dugüi' mánj. Dụguane nḭn' ni sij daran' nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Señales antes del fin

3 Nḭ ngaa gane Jesús dacan gụ'naj Olivos, nḭ ga'nąʼ urin ni tsínj nico' Jesús rian nne sij. Nḭ gataj ni sí':

—Gątaj rę' gụnun únj ąman gąhuin yya ni nuguan' nan. Nḭ gątaj rę' dąj hua 'ngǫ da'nga' guḭni'i únj sisḭ gą'na' rụhua' yún rę' ngaa gąnahuij xungüḭ nan. —Daj gataj ni sij.

4 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gą cuidado ni é rę' sisḭ nitaj 'ngǫ tsínj dḭgya' yun'unj ni é rę' aj.

5 Daj si gą'na' nico ni tsínj rian si-xugüi man'ānj anj. Nḭ gątaj ni sij: "Hué man'ānj huin Cristo aj." Daj gątaj ni sij gụnun ni é rę'. Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij nico ni ngüḭ.

6 'Nḭ gụnun ni é rę' nuguan' sisḭ unun' 'ngǫ xuman' ngą ango xuman', nḭ huin ruhua 'ngǫ xuman' daj gụda' ngą ango xuman'. Sanḭ sḭ guxu'ui' ni é rę' mánj. Hua niąn si hué daj gąhuin. Sanḭ achin gąnahuij nḭn' xungüḭ aj.

7 Nḭ gụnun' nụngüej xu-man' daj. Nḭ gụnun' 'ngǫ gobierno da ngą ango gob-ierno. Nḭ gą'na' xi'ḭ ngą xi'nąʼ nej. Nḭ gą'na' yún gǫ'ngo rian xungüḭ nej.

8 Daran' nan nḭ diaj gaxḭ'i guḭran' ni ngüḭ sayun.

9 'Hué dan nḭ nąga'ui' ni sij ni é rę' rian ni tsínj nicaj sun. Nḭ guḭran' ni é rę' sayun nej. Nḭ dągahui' ni sij ni é rę' nej. Nḭ sḭ gahuin są' ruhua daran' ni ngüḭ guḭni'yaj ni sij ni é rę' xi'í si nicaj dugüi' ni é rę' ngāj.

10 Ngaa nḭ ni güi daj, nḭ nico ni ngüḭ dụna si-chrej Yan'anj. Nḭ nąga'ui' ni sij

dugüi' ni sij rian ni tsínj nicaj sun. Nị sị gahuin sạ' ruhua ni sij gọ'ngo dugüi' ni sij.

11 Nị gạ'na' nico ni tsínj dịgya' yun'unj. Nị gạtaj ni sij sisị a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị dịgya' yun'unj ni sij nico ni ngüị.

12 Nị xi'í si gạhuin nico gaquin', nị dụna nico ni sij si gạhuin 'ị ruhua ni sij guịni'yaj ni sij ni dugüi' ni sij.

13 Sanị ni ngüị huaj nico' yya nịn' si-chrej Yan'anj da güi gạnahuij xungüị, nị gạnacaj Yan'anj ni sij aj.

14 Nị nịn' gạchra' xungüị gạnata' ni sij nuguan' sạ' nan xi'í si nicaj sun Yan'anj. Nị da'nga' daj gạnata' ni sij sisị guịni'i daran' ni ngüị ngạ nuguan' sạ' nan. Ngaa nị guịsij, nị gạnahuij daran'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

15 Hué dan nị ụn tsínj aya ni nuguan' nan, nị xạcaj rẹ' cuenta ụn sin huin nuguan' nan ruhuaj gata huin nuguan' ga'mi Jesús xi'í si xị'i. Nị gataj Jesús:

—Nị ngaa guịni'i ni é rẹ' nịquin' si quij hua rian hua sạ' nịn' ruhua dạj rún' gataj tsínj gụ'naj Daniel asịj ná

16 ni gụnánj ni ngüị mán estado Judea gạn'anj ni sij riqui quij. Nị Daniel huin tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.

17 Nị tsínj tạj xata' chrạ ducuá sij, nị sị nanij sij guịri sij 'ngọ rasụn mạn chruhua ducuá sij daj.

18 Nị tsínj mán 'yaj sun riqui quij, nị sị nanicaj sij gạ'na' nạran' sij si-gan' sij gạ mánj.

19 Nị niqui niman ni ngüị xạna nụn riqui lij ngạ ni ngüị utsi guẹ da'níj si gạhuin ni güi nan anj.

20 Gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisị sị ga'nạ' sayun daj ni yahuị nuhuij ngạ güi naránj ruhua ni ngüị.

21 Daj si ngaa daj, nị guịran' ni ngüị sayun nico. Nị asịj ngaa gui'yaj Yan'anj xungüị, nị nun guịni'i ni ngüị 'ngọ sayun dạj rún' gạhuin nẹ' rian ni güi gạn'anj nan. Nị nẹ' rian ni güi daj, nị nitaj si gạ'na' nico sayun rian ni ngüị dạj rún' guịran' ni ngüị ngaa daj.

22 Nị sisị gạ nico güi gạ sayun daj, nị sị gunucuaj ni ngüị mánj. Sanị xi'í ni ngüị ganacui Yan'anj, nị gạniquin' da'aj sij si gạhuin sayun, guị'yaj Yan'anj.

23 ʼNị sisị ngaa daj hua 'ngọ tsínj gạtaj: “Nị'yaj rẹ'. Nan niquin' Cristo.” Asị: “Da' mánj niquin' Cristo aj.” Sisị da'nga' daj gạtaj ni sij, nị sị guxuman ruhuá rẹ' mánj.

24 Daj si gạ'na' ni tsínj gạtaj sisị hué ni sij huin Cristo, gạtaj ni sij. Nị gạ'na' ni tsínj gạtaj sisị hué ni sij huin tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj nej. Nị tsínj dịgya' yun'unj huin ni sij. Nị guị'yaj chre ni sij. Nị guị'yaj ni sij ni rasụn

nico güenda dḭgya' yun'unj
ni sij ni ngüḭ. Nḭ sisḭ gạ'ue nḭ
dḭgya' yun'unj ni sij man'an
ni ngüḭ nacui Yan'anj nej.
25 Daran'anj hua gataj sinīj
gunun ni é rẹ' nej aj.
26 Ngaa nḭ sisḭ gạtaj ni
sij: “Nḭ'yaj ni é rẹ'. Hué
Cristo niquin' quij gui'yanj
nạco daj.” Sisḭ da'nga' daj
gạtaj ni sij, nḭ sḭ gan'anj ni
é rẹ' mánj. Nḭ sisḭ gạtaj ni
sij: “Hué Cristo nne chruhua
hue' daj.” Nḭ sisḭ da'nga' daj
gạtaj ni sij, nḭ sḭ guxuman
ruhua ni é rẹ' mánj.
27 Daj si dạj rún' yoọ ran
'yaj du'ui nẹ' síj güi, nḭ 'ngọ
xiguḭn nḭn' xata', nḭ da'nga'
yoọ daj nạnicaj da'níj ni ngüḭ
huin man'ānj.
28 Rian ngaj níman, nḭ
yu'uj daj nạhuin yu' ni
xarúj.

La venida del Hijo del Hombre

29 ’Sanḭ si gạchin ni güi
guḭran' ni ngüḭ sayun daj,
ngaa nḭ rá'yanj gạhuin rụmi'
rian güi. Nḭ sḭ guixiguḭn rian
yahuḭ mánj. Nḭ gạyu ni yati'
mán xata'. Nḭ nạgunánj ni
fuerza mán xata' nej.
30 Ngaa nḭ gụrugüi' 'ngọ
da'nga' guḭ'yā xata' huīnj
da'níj ni ngüḭ. Hué dan
nḭ nḭn' ruhua gạnani ruhua
daran' ni xi'nin' huin ni ngüḭ
mạn chruhua xungüḭ. Nḭ
guḭni'i ni sij gạ'na' man'ānj
rian ni nga huīnj da'níj ni
ngüḭ. Nḭ gạ'nāj ngạ daran'
fuerza. Nḭ nạhuin 'ueé
nḭn'īnj gạ'nāj nej aj.
31 Nḭ gạ'nī ni ángel gạn'anj
ngạ trompeta gạ'yanj nu-
cuaj. Nḭ nạran' ni ángel daj
ni ngüḭ hua ganacui Yan'anj.
Nḭ gạnaran' ni ángel ni ngüḭ
daj mán nḭn' gạchra' da' xi'í
nḭn' xungüḭ ngạ xata' nej aj.
32 ’Nḭ gạhuin chrụn ni é
rẹ' xi'í nuguan' huin chrun
higuera. Ngaa ganahuin
ya'nij ra'a, nḭ naxira' coj
ra'a, hué dan nḭ ni'i ni é rẹ'
si hua guisíj gahuin nḭchrun'
yahuḭ gạhuin yạn'an anj.
33 Nḭ hué guẹ ducuánj daj
ngaa guḭni'i ni é rẹ' sisḭ hua
gahuin si atā gụnun ni é rẹ'
acuan', ngaa nḭ guḭni'i ni é
rẹ' sisḭ hua niquin' man'ānj
rian hue' aj.
34 Xạnga' atā gụnun ni é
rẹ' sisḭ sḭ gahui' ni ngüḭ mạn
yyạj da gạhuin yya daran' ni
nuguan' nan anj.
35 Gạ ni'ya xata' ngạ yo'ój.
Sanḭ si-nụguan'ānj nitaj
ạman gạnahuij mánj.
36 ’Nḭ nun ni'i ạ 'ngọ ni
ngüḭ ụn güi, nḭ ụn hora
gạ'na' man'ānj mánj. Nḭ nun
ni'i ni ángel mán xata' nej.
Nḭ nun ni'i man'ānj huīnj
da'níj Yan'anj nej. Urin chrē
ni'i nánj.
37 Nḭ dạj rún' gui'yaj ni
ngüḭ ngaa gane tsínj gụ'naj
Noé asḭj ná, nḭ da'nga' daj
guḭ'yaj ni ngüḭ ngaa gạ'na'
da'níj ni ngüḭ huin man'ānj.
38 Daj si asḭj ngaa nun gạra
nnee rian yo'ój, nḭ xa ni
sij go'o ni sij. Nḭ acaj ni
sij yun'unj xạna. Nḭ acaj
yun'unj xạna tsínj sno'o nej.
Nḭ da'nga' daj gui'yaj ni sij

da' güi gatúj Noé chruhua rio̱ achéj rian nnee.
39 Nḭ nun ga̱ra da'nga' ruhua ni sij da gara nnee
rian yo'ój gui'yaj gumạn huee xxi. Nḭ nicaj nnee
daj daran' ni sij gan'anj-
án'. Nḭ dạj rún' gahuin ngaa daj, nḭ da'nga' daj nun ga̱ra
da'nga' ruhua ni ngüḭ da ga̱'na' ru̱hua' yūnj.
40 ’Nḭ ngaa guḭsij güi daj, nḭ
gu̱nun nu̱guan'an huḭj tsínj riqui quij. Nḭ nicā gạn'ān
'ngo̱ sij, nḭ ango sij gu̱na.
41 Nḭ gu̱nun nu̱guan'an
huḭj yun'unj xạna huáj unj. Nḭ 'ngo̱ unj nicā gạn'ān, nḭ
ango unj gu̱na.
42 Xi'í daj guḭni'yaj sạ' ni é
rẹ'. Daj si nun ni'i ni é rẹ' u̱n
hora ga̱'nāj huīnj Señor nicaj sun rian ni é rẹ'.
43 Gu̱nun sạ' ni é rẹ'. Sisḭ
guḭni'i 'ngo̱ tsínj du̱cua daj
u̱n hora nẹ' yan' ga̱'na' 'ngo̱
tsínj tu̱, nḭ gạne sij du̱gumi
sij. Nḭ sḭ ga'nij sij ga̱tu sí'
ducuá sij, guḭ'yaj tu̱ sí' mánj.
44 Hué dan nḭ ga̱ chru̱n
guḭman ni é rẹ' nej. Daj si
ga̱'na' man'ānj hué guẹ hora
nitaj si ani ruhua ni é rẹ'
huīnj da'níj ni ngüḭ.
45 ’Ngaa nḭ ga̱huin ni é rẹ'
dạj rún' huin 'ngo̱ moso sạ'.
Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún'
'yaj 'ngo̱ tsínj nicaj yun'unj
moso, gui'yaj xuru'ue. Daj si
a'ui' sij si xa ni ango moso
ngaa ní'yanj ni sí'.
46 Nḭ hua 'ueé rian tsínj
nicaj yun'unj daj sisḭ hua
ga̱cuij 'yaj sij ngaa hua 'na̱'
niqui tsínj du̱cua na̱ri' sí'.
47 Xạnga' atā gu̱nun a ni é
rẹ' sisḭ guḭnicaj tsínj daj sun
du̱gumi sij daran' si'yaj tsínj
du̱cua daj, guḭ'yaj sí'.
48 Sanḭ sisḭ hua xḭ'i niman
tsínj daj, nḭ ga̱ni ruhua sij
sisḭ ga̱huin ran ga̱'na' niqui
tsínj du̱cua daj.
49 Nḭ gaxḭ'i sij du̱guayun sij
ango ni moso dugumi sij, nḭ
ga̱xi'i sij xạ nạsa' sij, nḭ go̱'o
sij ngạ ni tsínj axini nej.
50 Ngaa nḭ ga̱'na' tsínj
du̱cua daj hué guẹ güi, nḭ
hué guẹ hora nitaj si ani
ruhua sij si ga̱'na' sí'.
51 Nḭ ga̱huin nico sij cas-
tigo guḭ'yaj tsínj du̱cua. Nḭ
guḭran' sij sayun ngạ ni tsínj
digya' yun'unj, guḭ'yaj sí'. Nḭ
hué yu'uj daj gạco sij. Nḭ
da xạruj yan' sij ga̱huin sij
castigo.

25

Parábola de las diez vírgenes

1 ’Ni dạj rún' 'yaj ichi'
ngüḭ xạna yan, nḭ da'nga'
daj ga̱huin rian nicaj sun
Yan'anj xata'. Daj si nicaj
ni unj candil aca gasiti huaj
unj nạcaj dugüi' unj ngạ tsínj
xạcaj nicạ.
2 Nḭ u̱n'un' unj huin
yun'unj ni'i sạ'. Nḭ yun'un'
unj huin yun'unj nḭ'yun.
3 Nḭ nicaj u̱n'un' ni yun'unj
nḭ'yun nun ni'i daj candil
gan'anj unj. Sanḭ nun nḭcaj
unj gasiti gan'anj unj.
4 Sanḭ ni yun'unj ni'i sạ'
daj, nḭ nicaj unj gaga' nu̱n
gasiti gan'anj unj. Nḭ nicaj
unj candil nej aj.

5 Nḭ rḭan gahuin ran tsínj xącaj yun'unj xąna, nḭ ganun nnej rian daran' unj, nḭ gatoj unj.
6 Hué dan nḭ yan' są', nḭ gunun unj si gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij: “Hua 'ną' tsínj xącaj yun'unj xąna. Gąhui ni é rę' gąn'anj nącaj ni é rę' tsínj daj.” Da'nga' daj gaguáj ni sij.
7 Ngaa nḭ nachica daran' ni yun'unj xąna yan daj. Nḭ gaxḭ'i unj gui'yaj xugüi unj si-candil unj.
8 Ngaa nḭ gataj anin' yun'unj nḭ'yun daj rian anin' yun'unj a hua xugüi 'yaj: “Rḭqui anin' é rę' dǫj si-gasiti anin' é rę' guḭri' unj. Daj si ruhua guiną'aj si-candil ni unj.” Daj gataj unj.
9 Sanḭ gataj ni yun'unj ni'i są' daj: “Sḭ guisíj gasiti rian daran' né' sisḭ rḭqui unj rian ni é rę'. Güij nḭ'yaj naj anin' é rę' rian mánj anéj, nḭ guḭran anin' é rę' aj.” Daj gataj anin' unj.
10 Sanḭ ngaa huaj unj guḭran unj gasiti, nḭ ganasíj tsínj xącaj yun'unj xąna daj. Nḭ gatúj ni yun'unj a hua xugüi daj chruhua hue' ngą tsínj xącaj yun'unj xąna daj. Nḭ naránj ni sij rian hue' daj nánj.
11 Da' síj da guinasíj ango da'aj ni yun'unj xąna yan daj. Nḭ gataj unj: “Señor, señor, ną'ni rę' rian hue' gątu ni unj.” Daj gataj unj gunun sí'.
12 Sanḭ gataj sí': “Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisḭ nun ni'īnj ni é rę' mánj.” Daj gataj sí' gunun ni yun'unj nḭ'yun daj.
13 ’Guḭni'yaj są' ni é rę' si nun ni'i ni é rę' ụn güi, nḭ ụn hora gą'na' da'níj ni ngüḭ huin man'ānj.

Parábola de los talentos

14 ’Daj si dąj rún' 'yaj 'ngǫ xuru'ue gan'anj ango yu'uj gąn', nḭ hué daj 'yaj man'ānj. Nḭ gaquínj xuru'ue daj si-moso sij. Nḭ naga'ui' sij si-san'anj sij rian ni sí' sisḭ dụgumi ni sí'.
15 Nḭ ga'ui' sij ụn'un' san'anj gụ'naj talento rian 'ngǫ si-moso sij. Nḭ 'ngǫ talento daj huin ruhuaj gata sisḭ gui'yaj gąna 'ngǫ tsínj daj ngaa guisíj gui'yaj sun sij 'ngǫ si xinun' yo'. Daj si nḭn' ruhua du'ue san'anj huin talento daj. Nḭ ga'ui' sij huḭj talento rian ango moso daj. Nḭ ga'ui' sij 'ngǫ talento rian ango moso daj. Nḭ ga'ui' sij rian gǫ'ngo ni sij dąj rún' gą'ue guḭ'yaj gąna ni sij. Hué dan nḭ gan'anj gąn' sij.
16 ’Ngaa nḭ 'ngǫ hora gan'anj tsínj nahuin ra'a ụn'un' talento daj. Nḭ guiránj sij ni rasụn nadu'uej sij. Nḭ gui'yaj gąna sij yun'un' talento ngą san'anj daj.
17 Nḭ da'nga' daj gui'yaj tsínj guiri' huḭj talento. Nḭ gui'yaj gąna sij yahuij talento.
18 Sanḭ tsínj guiri' 'ngǫ talento, nḭ gan'anj sij ganj sij yu'uj. Nḭ garíj huḭ sij si-san'anj si-xuru'ue sij.

19 ’Nḭ ngaa gachin nico güi,
nḭ nasíj xuru'ue daj. Nḭ xacaj
sij cuenta daj gui'yaj ni moso
daj.
20 Nḭ ga'nạ' tsínj guiri'
ụn'un' talento daj. Nḭ nuta'
sij yun'un' talento gui'yaj
gana sij. Nḭ gataj sij gunun
xuru'ue daj: “Señor, riquí
rẹ' ụn'un' talento riānj. Nḭ
gui'yaj ganāj yun'un' talento
gạhuin si'yáj rẹ'.” Daj gataj
tsínj daj gunun xuru'ue daj.
21 Ngaa nḭ gataj sí':
“Dugu'nạj huaj gui'yáj rẹ'
huín rẹ' 'ngọ moso gui'yaj
sạ' sun. Nḭ huín rẹ' 'ngọ
tsínj gacuij. Xi'í si gui'yaj
'ueé rẹ' ngạ dọj sun, ngaa nḭ
guḭ'yā sisḭ guḭnicaj rẹ' nico
sun. Gạhuin niạ' ruhuá rẹ'
ngāj huīnj tsínj nicaj sun
rian rẹ'.” Daj gataj sí' gunun
sij.
22 ’Ngaa nḭ ga'nạ' tsínj
guiri' huḭj talento daj. Nḭ
gataj sí': “Señor, riquí rẹ'
huḭj talento riānj. Nḭ gui'yaj
ganāj yahuij talento gạhuin
si'yáj rẹ'.” Daj gataj sí' gu-
nun sij.
23 Ngaa nḭ gataj xuru'ue
gunun sij: “Dugu'nạj huaj
gui'yáj rẹ' huín rẹ' moso
gui'yaj sạ' sun. Nḭ huín rẹ'
'ngọ tsínj gacuij nánj. Xi'í
si gui'yaj 'ueé rẹ' ngạ dọj
sun, nḭ guḭ'yā sisḭ guḭnicaj rẹ'
nico sun. Gạhuin niạ' ruhuá
rẹ' ngāj huīnj tsínj nicaj sun
rián rẹ'.” Daj gataj sij gunun
sí'.
24 ’Sanḭ ngaa ga'nạ' tsínj
guiri' 'ngọ talento daj, nḭ
gataj sij gunun sí': “Señor,
ni'īnj sisḭ huín rẹ' 'ngọ tsínj
huee. Nḭ nacaj rẹ' strigo
rian nun güin gunun rẹ'.
Nḭ naran' rẹ' strigo rian
nagui'yaj sạ' ango ni sij
strigo nej.
25 Xi'í daj nḭ guxu'uīj. Nḭ
gan'anj gạri huīj si-san'anj
man'án rẹ' riqui yo'ój. Ngaa
nḭ nariquīj si'yáj rẹ' nạhuin
ra'á rẹ'.” Daj gataj tsínj daj
gunun xuru'ue.
26 Hué dan nḭ gataj xuru'ue
daj gunun sij: “Huín rẹ'
'ngọ moso xḭ'i. Nḭ rụmi rẹ'
nej. Nḭ ni'í rẹ' sisḭ nacā
rian nun gụnūnj. Nḭ ni'í
rẹ' sisḭ ganaran'ānj strigo
rian nagui'yaj sạ' ango ni sij
strigo nej.
27 Hué dan nḭ ụn sin
huin, nḭ nun nḭcaj rẹ' si-
san'ān gạn'anj rẹ' gạ'nij rẹ'
banco únj. Ngaa nḭ ngaa
nạnicā, nḭ nạcā si-san'ān
ngạ san'anj nata' chrạ banco
san'anj ga'níj rẹ' chrạ nej aj
nej.” Daj gataj xuru'ue gu-
nun tsínj guiri' 'ngọ talento
daj.
28 ’Ngaa nḭ gataj xuru'ue
daj gunun ni tsínj mạn yu'uj
daj: “Gạ'ne ni é rẹ' san'anj
ra'a sij. Nḭ gạ'ui' ni é rẹ' ra'a
tsínj nicaj chi' talento.
29 Daj si tsínj nicaj nḭ gạ'uīj
nico ra'a sij. Nḭ gạhuin nico
si nicaj sij. Sanḭ tsínj nitaj si
nicaj, nḭ nụnj si dọj nicaj sij,
nḭ gạ'nē si nicaj sij aj.
30 Nḭ moso nitaj si ní'yanj
daj, nḭ guẹre' ni é rẹ' nẹ'
chrej xẹ' rian hua rụmi' aj.
Nḭ hué yu'uj daj gụnun gạco
sij. Nḭ da xạruj yan' sij
gạhuin sij castigo.” Daj gataj

xuru'ue daj xi'í moso xi̱'i daj.

El juicio de las naciones

31 ’Ni̱ ngaa ga̱'na' da'níj ni
ngüi̱ huin man'ānj nej, ni̱
ga̱nēj rian chrun xila hua
'ueé sa̱' ni̱n'. Ni̱ ga̱'nāj nga̱
ni̱n' ruhua fuerza.
32 Ngaa ni̱ na̱huin yu'
daran' ni ngüi̱ mán chruhua
xungüi̱ riānj. Ni̱ na̱ri ninīj ni
sij daj rún' 'yaj tsínj dugumi
xucu ngaa nari ni̱ni sij dán
sij xachij nga̱ stanẹ. Ni̱
da'nga' daj gui̱'yā na̱ri ninīj
go̱'ngo ni sij aj.
33 Ngaa ni̱ gui̱'yā sisi̱
gui̱man ni xachij nẹ' chrej
ra'a sa̱'āj. Ni̱ gui̱man ni
stanẹ nẹ' chrej ra'a ro̱tsīj aj.
34 ’Ni̱ huēj ga̱huin rey.
Ni̱ ga̱tā gu̱nun ni ngüi̱
gui̱man nẹ' chrej ra'a sa̱'āj
aj: “Ga̱hua' ni é rẹ' si hua
gui'yaj sa̱' chrē nga̱ ni é
rẹ' aj. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱
gui̱nicaj sun ni é rẹ' rian
nicaj sun Yan'anj. Daj si hua
gui'yaj xugüi Yan'anj rian
ga̱ne ni é rẹ' asi̱j ngaa gui'yaj
Yan'anj xungüi̱ aj.
35 Daj si ngaa gachin xi'na̱
riquīj, ni̱ riqui ni é rẹ' xāj. Ni̱
ngaa nago'ōj nnee, ni̱ riqui
ni é rẹ' go'ōj nej. Ni̱ ngaa
huīnj 'ngo̱ tsínj 'na̱' ango
rian xuman', ni̱ nahuin ra'a
á rẹ' yūnj aj.
36 Ngaa nitaj si-gan'ānj, ni̱
riqui ni é rẹ' atsij gu̱nūnj. Ni̱
ngaa ga'nānj, ni̱ ga'na̱' ni'yaj
á rẹ' yūnj. Ni̱ ngaa gunūnj
ducuaga̱', ni̱ ga'na̱' ni'yaj ni
é rẹ' rian gunūnj anj.” Daj
ga̱tā rian ni ngüi̱ gui̱man nẹ'
chrej ra'a sa̱'āj.
37 ’Ngaa ni̱ na̱chinj
snan'anj ni ngüi̱ hua ni̱ca
niman daj riānj: “Señor,
a̱man guini'i ni únj sisi̱ achin
xi'na̱ riquí rẹ', ni̱ riqui ni únj
si xá rẹ' únj. Ni̱ a̱man guini'i
ni únj sisi̱ nago'ó rẹ' nnee, ni̱
riqui ni únj si go'ó rẹ' únj.
38 Ni̱ a̱man guini'i ni únj
sisi̱ huín rẹ' 'ngo̱ tsínj 'na̱'
rian ango xuman', ni̱ nahuin
ra'a ni únj man'án rẹ' únj.
Ni̱ a̱man guini'i ni únj si nitaj
si-gán' rẹ', ni̱ riqui ni únj
gunun rẹ' únj.
39 Ni̱ a̱man guini'i ni únj
sisi̱ ga'nan' rẹ', asi̱ gunu̱n rẹ'
ducuaga̱' nej, ni̱ ga'na̱' ni'yaj
ni únj únj.” Daj ga̱taj ni ngüi̱
daj gu̱nūnj aj.
40 ’Ngaa ni̱ ga̱tā gu̱nun ni
sij: “Xa̱nga' atā gu̱nun ni é
rẹ' sisi̱ daran' si gui'yaj ni é
rẹ' rian ni jnān hua niqui, ni̱
hué ducuānj daj gui'yaj á rẹ'
riānj nej aj.” Daj ga̱tā gu̱nun
ni ngüi̱ 'yaj sa̱'.
41 ’Hué dan ni̱ ga̱tā gu̱nun
ni ngüi̱ gui̱man nẹ' chrej ra'a
ro̱tsīj: “Gu̱xun anéj ni é rẹ'
man'án rẹ' riānj. Hua gataj
Yan'anj sisi̱ ga̱n'anj ni é rẹ'
rian yan'a̱n ga̱ca ni̱ganj ni̱n'
a ni é rẹ' aj. Ni̱ hua gui'yaj
xugüi Yan'anj yan'a̱n daj sisi̱
gu̱nun sichre nga̱ ni ángel
nico' man'an sichre daj aj.
42 Daj si ngaa gachin xi'na̱
riquīj, ni̱ nun ri̱qui ni é rẹ'
xāj. Ni̱ ngaa nago'ōj nnee, ni̱
nun ri̱qui ni é rẹ' go'ōj.
43 Ni̱ ngaa gahuīnj 'ngo̱
tsínj 'na̱' ango rian xuman',
ni̱ nun ga̱nahuin ra'a ni é
rẹ' yūnj mánj. Ni̱ ngaa ni-

taj si-gan'ānj, nḭ nun rḭqui ni é rẹ' gunūnj mánj. Nḭ ngaa ga'nānj, nḭ nun gạ'na' nḭ'yaj ni é rẹ' yūnj mánj. Nḭ ngaa gunūnj ducuagạ', nḭ nun gạ'na' ni'yaj ni é rẹ' riānj nūnj mánj." Daj gạtā gụnun ni ngüḭ guḭman nẹ' chrej ra'a rotsīj daj.

44 'Ngaa nḭ gạtaj ni sij riānj: "Señor, ạman guini'i ni únj sisḭ achin xi'nạ riquí rẹ', nḭ nago'ó rẹ' nnee únj. Nḭ ạman gahuín rẹ' 'ngọ tsínj 'nạ' ango yu'uj únj. Nḭ ạman achin si-gán' rẹ' únj. Nḭ ạman a'nán' rẹ' si gunụn rẹ' ducuagạ' únj. Nḭ ạman nun chracuij ni únj man'án rẹ' ngaa guirán' rẹ' ni sayun daj únj." Daj gạtaj ni sij riānj.

45 'Nḭ gạtā gụnun ni sij: "Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ ngaa nun chrạcuij ni é rẹ' rian ni jnān hua niqui, nḭ da'nga' daj nun chrạcuij a ni é rẹ' rian man'ānj." Daj gạtā gụnun ni sij.

46 'Nḭ gạn'anj ni sij guḭran' ni sij castigo nḭganj nḭn'. Sanḭ ni ngüḭ hua nḭca niman, nḭ gạn'anj gạne nḭganj ni sij ngạ Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

26

El complot para prender a Jesús

1 Hué dan nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús ni nuguan' daj, nḭ gataj sij gunun ni tsínj nico' sij:

2 —Ni'i ni é rẹ' sisḭ xiráj huḭj güi, nḭ 'nạ' gạhuin gui'yanj pascua. Nḭ nạga'ui' ni sij man'ānj rian ni tsínj gạ'ui' gaquíj ra'āj guḭnicōj rian rugutsḭ huīnj da'níj ni ngüḭ. —Daj gataj Jesús.

3 Ngaa nḭ nahuin yu' ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj di-gyán ley nej, ngạ ni tsínj huin achij scanij ni ngüḭ nej. Nḭ nahuin yu' ni sij rian hue' ducuá chrej huin achij nḭn' gụ'naj sí' Caifás.

4 Nḭ diga'mi dugüi' ni sij dạj gạ'ue dḭgya' yun'unj ni sij man'an Jesús, nḭ guḭda'a huḭ ni sij sí'. Daj si dạgahui' ni sij, ruhua ni sij.

5 Sanḭ gataj ni sij:

—Sḭ guido'ó' sí' güi gạhuin gui'yanj nun sạ' nun gạhuin sayun, guḭ'yaj ni ngüḭ mánj. Daj gataj ni sij.

Jesús es ungido en Betania

6 Nḭ ngaa gane Jesús xuman' Betania, nḭ gane sij ducuá 'ngọ tsínj gụ'naj Simón tsínj guiran' xi'ḭ lepra.

7 Nḭ ngaa nne Jesús rian mesa, nḭ guisíj 'ngọ yun'unj xạna rian nne sij. Nḭ nicaj ún' 'ngọ frasco yej gụ'naj alabastro nụn gasiti guin' dạj ruhua-á' nicaj ún' guisíj ún'. Nḭ du'ue nḭn' ruhua-á'. Nḭ garíj ún' gasiti daj chrạ Jesús.

8 Sanḭ ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús, nḭ ga'man ruhua ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ụn sin huin nḭ gayanj yụn gasiti sạ' da únj.

9 Gạ'ue gạne' gasiti daj. Nḭ gạ'ue guḭri' nico san'anj gạ'ui' né' rian ni ngüḭ niqui. —Daj gataj ni sij.

10 Nḭ ngaa gunun Jesús, nḭ
gataj sí' gunun ni sij:
—Sḭ chran' yun'unj ni é
rẹ' yun'unj xạna nan mánj.
Si 'yaj unj nan ngāj, nḭ
dugu'nạj huaj, 'yaj unj.
11 Ya'yoj nne ni ngüḭ niqui
ngạ á rẹ'. Sanḭ nitaj si gạne
nḭganj man'ānj ngạ ni é rẹ'
mánj.
12 Garíj ún' gasiti guin' dạj
nneẹ cū. Nḭ da'nga' daj 'yaj
xugüi ún' nneẹ cū. Daj si
dọj nḭ guḭsij güi gạchin' ni sij
yūnj.
13 Xạnga' yya atā gụnun ni
é rẹ' sisḭ daran' yu'uj gạ'mi
ni sij nuguan' sạ' rian xi'īj, nḭ
hué daj nạta' ni sij si gui'yaj
yun'unj xạna daj riānj. Ngaa
nḭ nạnun ruhua ni ngüḭ xi'í
ún' aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

Judas ofrece entregar a Jesús

14 Hué dan nḭ gan'anj 'ngọ
ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús
rian ni chrej a'nin'. Nḭ gụ'naj
sí' Judas Iscariote.
15 Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụndaj huin rḭqui ni é
rẹ' riānj, nḭ dḭgyānj rian nne
Jesús, nḭ guḭda'a á rẹ' únj.
—Daj gataj Judas gunun ni
sij. Ngaa nḭ ga'ui' ni sij icọ
chi' san'anj plata rian sí'.
16 Nḭ asḭj hora daj, nḭ gaxḭ'i
sí' nano' sí' 'ngọ ducuánj dạj
nạga'ui' sí' Jesús ra'a ni chrej
a'nin'.

Institución de la Cena del Señor

17 Nḭ guisíj güi sini gahuin
gui'yanj ngaa gui'yaj ni
sij chrachrúnj nitaj si 'nḭj
levadura xa ni sij. Nḭ ga'nạ'
ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj
ni sí' gunun sij:
—Nḭ ạ huin ruhuá rẹ' si
guḭ'yaj xugüi ni únj xạ sti'nḭ
rẹ' pascua únj. —Daj gataj ni
sij.
18 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Güḭj gạtu ni é rẹ' xuman'
rian nne 'ngọ tsínj daj. Nḭ
gạtaj ni é rẹ' gụnun sí': "Ataj
maestro sisḭ gahuin nḭchrun'
si guḭsij si-hora sij. Ngaa
nḭ gạn'anj guḭ'yaj sij gui'yanj
pascua ducuá rẹ' ngạ ni tsínj
nico' man'an sij." Da'nga'
daj gạtaj ni é rẹ' gụnun sí'.
—Daj gataj Jesús.
19 Ngaa nḭ gui'yaj ni sij dạj
rún' ga'nin' Jesús sun rian ni
sij. Nḭ gui'yaj xugüi ni sij sisḭ
xạ sti'nḭ ni sij xi'í gui'yanj
pascua.
20 Nḭ ngaa guinḭ, nḭ gan'anj
gạne Jesús rian mesa ngạ ni
xụhuij ni tsínj nico' sij.
21 Nḭ ngaa xa ni sij, nḭ gataj
Jesús gunun ni sí':
—Xạnga' atā gụnun ni é
rẹ' sisḭ nạga'ui' 'ngọ ni é rẹ'
man'ānj rian ni tsínj gạ'na'
guḭda'a yūnj anj. —Daj gataj
Jesús.
22 Ngaa nḭ nḭn' ruhua
ganani ruhua ni sij. Nḭ
gaxḭ'i ni sij nachínj snan'anj
gọ'ngo ni sij Jesús. Nḭ gataj
ni sij:
—Señor, man'ānj huin ní'.
—Gataj gọ'ngo ni sij.
23 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Tsínj jniaj nụguan'an
chrachrúnj chruhua go'o
ngāj, hué sij huin tsínj
nạga'ui' man'ānj rian ni tsínj
guḭda'a yūnj.

24 Nḭ yūnj huin da'níj ni
ngüḭ. Nḭ rún' ataj si-nu̱guan'
Yan'anj rian xi'ī̱j, nḭ da'nga'
daj hua niạn guḭran'ānj
sayun. Sanḭ niqui niman
nḭn' ruhua tsínj nạga'ui'
man'ānj rian ni tsínj gạ'na'
guḭda'a yūnj. Daj si gạhuin
nico castigo guḭran' sí'. Sạ'
huin sisḭ nun ga'nga man'an
sí'. —Daj gataj Jesús.

25 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Judas tsínj naga'ui'
Jesús rian ni tsínj nicaj sun.
Nḭ gataj sij gunun Jesús:

—Maestro, man'ānj huin
ní'. —Daj gataj Judas.

Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Da'nga' daj gataj man'án
rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun
Judas.

26 Nḭ ngaa xa ni sij, nḭ
guida'a Jesús chrachrúnj.
Nḭ naga'ui' sij si guruhua
Yan'anj. Asíj nḭ gura' da'aj
sij chrachrúnj daj, nḭ ga'ui'
sij xa ni tsínj nico' sij. Nḭ
gataj sij:

—Guḭda'a ni é rẹ' xạ ni
é rẹ'. Chrachrúnj nan huin
nneẹ cū aj. —Daj gataj Jesús.

27 Hué dan nḭ guida'a Jesús
tasa. Nḭ ngaa naga'ui' sij si
guruhua Yan'anj, nḭ ga'ui' sij
gọ'o ni sí'. Nḭ gataj sij:

—Gọ'o daran' ni é rẹ'.

28 Daj si nnee nan huin
si-tun man'ānj. Nḭ ngạ tun
nan, nḭ guisíj gahuin yya
nuguan' gui'yaj yya Yan'anj
ngạ ni ngüḭ. Nḭ xi'í tun
gạyanj nan guḭnicaj Yan'anj
niman nico rian si-gạquin'
nico ni ngüḭ.

29 Nḭ atā gu̱nun a ni é rẹ'
sisḭ nitaj si gọ'o ru̱hua' yūnj
nnee uva nan da' güi gọ'ōj
nnee uva nạca ngạ ni é rẹ'
rian nicaj sun chrē. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús anuncia la negación de Pedro

30 Nḭ ngaa guisíj garáj ni sij
chra', nḭ gahui ni sij gan'anj
ni sij dacan gu̱'naj Olivos.

31 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:

—Du̱na daran' ni é rẹ'
yūnj yan' yyạj. Daj si ataj
si-nu̱guan' Yan'anj: "Gạ'ui'
Yan'anj tsínj dugumi xachij.
Ngaa nḭ gu̱nánj ni xuj. Nḭ
gạxa'ni ni xuj." Da'nga' daj
ataj si-nu̱guan' Yan'anj.

32 Sanḭ ngaa gạna'nī, ngaa
nḭ gạn'ān estado Galilea. Asíj
nḭ huaj ni é rẹ' yu'uj da nej.
—Daj gataj Jesús.

33 Ngaa nḭ gataj Pedro gu-
nun Jesús:

—Nu̱nj si gạn'anj daran' ni
sij xi'í rẹ', sanḭ nitaj ạman
du̱naj man'ānj man'án rẹ'
mánj. —Daj gataj Pedro
gunun Jesús.

34 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Xạnga' atā gu̱nun rẹ' sisḭ
asḭj nun gạguaj do'loj 'ngọ
du'ua xú' yan' nan, nḭ gạtaj
rẹ' huạ'nij sisḭ nun ni'í rẹ'
man'ānj. —Daj gataj Jesús
gunun Pedro.

35 Nḭ gataj Pedro:

—Nu̱nj si hua niạn gạhuīj
ngạ rẹ', sanḭ sḭ gatā sisḭ
nun ni'īnj man'án rẹ' mánj.
—Daj gataj Pedro.

Nḭ da'nga' daj gataj daran'
ni tsínj nico' Jesús nej.

Jesús ora en Getsemaní

36 Hué dan nḭ gan'anj Jesús
ngą ni tsínj nico' sij 'ngǫ
yu'uj gṵ'naj Getsemaní. Nḭ
gataj sij gunun ni sí':
—Gąne ni é rę' nan si
gąn'ān yu'uj man gąchinj
jni'yā rian Yan'anj. —Daj
gataj sij gunun ni sí'.
37 Nḭ nicaj sij Pedro ngą
nṵngüej da'níj Zebedeo
gan'anj sij. Nḭ nḭn' ruhua
gaxḭ'i sij ganani ruhua sij.
Da' huej ata' niman sij.
38 Nḭ gataj sij gunun anin'
sí':
—Da' ní' nḭ ą gąn'anj
nimānj ruhuāj, 'yaj si nani
ruhuāj. Nḭ gąhuīj ngą
nimānj ruhuāj. Gṵna anin'
é rę' nan gṵnun ruhua á
rę' ngāj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
39 Hué dan nḭ gan'anj Jesús
dǫj nę' chrej rian. Nḭ
ganiquin' ráj dącoj sij ganun
rian sij rian yo'ój. Nḭ gachínj
jni'yaj sij rian Yan'anj. Nḭ
gataj sij:
—Tata chré', sisḭ gą'ue, nḭ
gą'ne rę' sayun ran'ānj nan.
Sanḭ sḭ gui'yáj rę' rún' huin
ruhua man'ānj. Maan si
guḭ'yáj rę' rún' aran' ruhua
man'án rę'. —Daj gataj Jesús
gunun man'an Yan'anj.
40 Ngaa nḭ nanicąj Jesús
rian mąn ni tsínj nico' sij. Nḭ
atoj anḭn' sí' nari' sij. Ngaa
nḭ gataj sij gunun Pedro:
—Nḭ sḭ ga'ue nḭ 'ngǫ hora
gṵnun ruhua anḭn' é rę' ngāj
gą mí'.
41 Gą gṵnun ruhua anin'
é rę' gąchinj jni'yaj anin' é
rę' rian Yan'anj sisḭ sḭ guinij
anin' é rę' rian gaquin' ngaa
gątsij sichre niman anin' é
rę'. Huin ruhua nimán
rę' guḭ'yaj są' rę'. Sanḭ
nun gąhuin nucuaj nneę cúj
anin' é rę' mánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni huą'nij tsínj
daj.
42 Ngaa nḭ gan'anj rṵhua'
yún Jesús. Nḭ gachínj jni'yaj
sij rian Yan'anj. Nḭ gataj sij:
—Tata chré', sisḭ sḭ ga'ue
gąnanī rian sayun nan, ngaa
nḭ guḭ'yáj rę' si gąran' ruhuá
rę' ngāj. —Daj gataj Jesús
gunun Yan'anj.
43 Nḭ ngaa nanicąj rṵhua'
yún sij, nḭ atoj rṵhua' yún
anḭn' sí' nari' sij. Daj si a'uij
rian anin' sí', gui'yaj nnej.
44 Ngaa nḭ gahui sij rian ni
sí'. Nḭ gan'anj gąchinj jni'yaj
sij rian Yan'anj guisíj huą'nij.
Nḭ hué guę nuguan' daj gataj
rṵhua' yún sij rian Yan'anj.
45 Ngaa nḭ nanicąj sij rian
mąn ni tsínj nico' sij. Ni gataj
sij:
—Gą'ue gątoj anḭn' é rę', nḭ
nąranj ruhua á rę' aj. Guisíj
hora gą'na' tsínj nąga'ui'
man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj
gaquin' huīnj da'níj ni ngüḭ.
46 Nąchica anḭn' é rę'
gąn'anj né'. Hua gahuin
nḭchrun' tsínj 'ną' nąga'ui'
yūnj rian ni tsínj nicaj sun.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.

Arresto de Jesús

47 Da a'mi guę Jesús ngaa
guisíj Judas huin sí' 'ngǫ ni
xṵhuij ran' ni tsínj nico' sij.
Nḭ nicaj dugüi' sí' ngą nico ni
tsínj guisíj sí'. Nḭ ata ni sij

espada nej, chrun nej, huaj
ni sij. Nị ga'níj ni chrej a'nin'
ngạ ni tsínj huin achij scanij
ni ngüị gạ'na' ni sij.
48 Nị hua digyán Judas 'ngọ
chrej dạj guịni'i ni sij ụn tsínj
huin guịda'a ni sij. Nị gataj
sí':
—Tsínj gạrun du'uāj daj
hué sij huin Jesús aj. Guịda'a
ni é rẹ' sij. —Daj hua
gataj Judas rian ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ sí'.
49 Ngaa nị 'ngọ gahuin
nịchrun' Judas rian niquin'
Jesús. Nị:
—Hua sạ' nné rẹ', maestro.
—Gataj sij gunun Jesús. Nị
garun du'ua sij sí'.
50 Ngaa nị gataj Jesús gu-
nun sí':
—Amigo, ụn sin huin, nị
'nạ' rẹ' únj. —Daj gataj Jesús
gunun Judas.
Hué dan nị gahuin
nịchrun' ni sij, nị guida'a ni
sij Jesús.
51 Ngaa nị guiri 'ngọ tsínj
niquin' ngạ Jesús si-espada
sij. Nị ga'ui' sij tsínj 'yaj
sun rian chrej huin achij nịn'
daj. Nị güéj nịn' chraquij sí',
gui'yaj sij.
52 Ngaa nị gataj Jesús rian
tsínj nicaj espada daj:
—Nạ'nij rẹ' si-espadá rẹ'
chruhua pena. Daj si daran'
ni tsínj gụnun' ngạ espada,
nị gạhui' ni sij, guị'yaj es-
pada nej.
53 Nun ni'í rẹ' sisị gạ'ue
gạchinj jni'yā rian chrē, nị
gạ'nij chrē hué hora nan
xụhuij xi'nin' ni ángel gạ'na'
chrạcuij yūnj ní'.
54 Sanị sisị da'nga' daj
guị'yā, nị na'ue gạhuin yya
dạj rún' ataj si-nụguan'
Yan'anj. Daj si ataj si-
nụguan' Yan'anj sisị hua
niạn guịran'ānj sayun nánj.
—Daj gataj Jesús.
55 Nị hora daj nị gataj Jesús
gunun ni tsínj 'nạ' daj:
—Nị ụn sin huin nị ata á
rẹ' espada ngạ chrun nej 'nạ'
guịda'a á rẹ' yūnj únj. Huēj
huin 'ngọ tsínj tụ ruhua ni é
rẹ' ní'. Ya'yoj ganēj chruhua
nuhui digyānj rian ni é rẹ'.
Nị nun guịda'a ni é rẹ' yūnj
mánj.
56 Sanị ran'ānj sayun nan
sisị gạhuin yya dạj rún' gataj
ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asịj ná. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nị dunáj daran' ni
tsínj nico' Jesús man'an sij.
Nị gunánj ni sí' rian Jesús.

Jesús ante el concilio

57 Ngaa nị ni tsínj guida'a
Jesús, nị nicaj ni sij sí'
gan'anj ni sij rian tsínj gụ'naj
Caifás huin sí' chrej huin
achij nịn'. Nị yu'uj daj hua
nahuin yu' ni tsínj digyán ley
ngạ ni tsínj huin achij nej.
58 Nị gạn' huaj Pedro nico'
sí' huaj rụcu Jesús. Nị guisíj
sij rian ducuá chrej huin
achij daj. Nị rịan hua ta rian
hue' daj gatúj sij. Nị gan'anj
gạne sij ngạ ni snado mán
yu'uj daj. Daj si huin ruhua
sij guịni'i sij sisị dạj gạnahuij
daran' ni nuguan' daj.
59 Ngaa nị nano' ni chrej
a'nin' ngạ ni tsínj 'yaj
junta daj nuguan' nnẹ xi'í

Jesús sisi̱ da'nga' daj gą'ue
dągahui' ni sij Jesús.
60 Sani̱ nun nąri' ni sij 'ngǫ
nuguan' nnę daj. Ni̱ nu̱nj si
ga'ną' nico ni tsínj ga'mi nnę
xi'í Jesús, sani̱ nun nąri' ni
sij 'ngǫ gaquin' sisi̱ gąhui' sí'.
Hué dan ni̱ ga'ną' hu̱jj tsínj
daj.
61 Ni̱ gataj nu̱ngüej sij:
—Gataj tsínj nan sisi̱ gą'ue
du̱guane sij ducuá Yan'anj.
Ni̱ xiráj huą'nij güi, ni̱
nągui'yaj sij ango nuhui.
—Daj gataj nu̱ngüej tsínj daj.
62 Ngaa ni̱ naxu̱man chrej
huin achij ni̱n'. Ni̱ gataj sij
gunun Jesús:
—Nitaj 'ngǫ nuguan'
nąnicaj rę' únj. Ni̱ u̱n sin
huin si ataj nu̱ngüej tsínj daj
xi'í rę' únj. —Daj gataj sij
gunun Jesús.
63 Sani̱ dínj guiniquin'
du'ua Jesús nun ga'mi sij.
Ngaa ni̱ gataj chrej huin
achij ni̱n' daj gunun Jesús:
—A'nīj sun rián rę' ngą si-
xugüi Yan'anj hua ni̱'na' sisi̱
gątaj yyá rę' sisi̱ hué rę' huin
Cristo da'níj Yan'anj. —Daj
gataj sij gunun Jesús.
64 Hué dan ni̱ gataj Jesús:
—Huēj huin dąj rún' atáj
rę' nánj. Ni̱ atā gu̱nun ni
é rę' sisi̱ huēj huin da'níj
ni ngüi̱. Ni̱ gui̱ni'i ni é
rę' sisi̱ gąnēj nę' chrej ra'a
są' Yan'anj nucuaj ni̱n' nne
xata'. Ni̱ gui̱ni'i ni é rę'
gą'nāj rian nga xata'. —Daj
gataj Jesús.
65 Ngaa ni̱ gutsi' chrej huin
achij ni̱n' daj si-gan' sij. Ni̱
gataj sij:
—Ga'mi quij sí' xi'í Yan'anj
anj. Nitaj si gui̱'yó' ni testigo
gą mánj. Acuan' gunun ni
é rę' si ga'mi quij sij xi'í
Yan'anj anj.
66 Dąj gui̱'yaj né', ruhua ni
é rę' únj. —Daj gataj chrej
huin achij ni̱n' gunun ni tsínj
gan'anj junta daj.
Ni̱:
—Da'ui sij gaquin', ni̱ hua
niąn gąhui' yya sij. —Daj
gataj ni tsínj daj.
67 Ngaa ni̱ gara sta'nunj ni
sij rian Jesús. Ni̱ ga'ui' ni sij
sí' nej. Ni̱ gara'ui ango ni sij
rian sí'.
68 Ni̱ gataj ni sij:
—Gąhui chrą rę' sisi̱ u̱n
tsínj ga'uí' rę' huín rę' Cristo.
—Daj gataj ni sij ga'mi ducu
ni sij rian Jesús.

Pedro niega a Jesús

69 Ni̱ nne Pedro nę' chrej
xę' ta rian ducuá chrej huin
achij ni̱n' daj.
Ni̱ gahuin ni̱chrun' 'ngǫ
yun'unj xąna 'yaj sun hue'
daj. Ni̱ gataj ún':
—Hué rę' nicaj dugüi' ngą
Jesús tsínj 'ną' estado Galilea
aj. —Daj gataj ún' gunun
Pedro.
70 Sani̱ nun gą'uej Pedro
rian daran' ni tsínj mąn
yu'uj daj. Ni̱ gataj sij:
—Nun ni'īnj u̱n si atáj rę'
mánj. —Gataj Pedro gunun
ún'.
71 Ngaa ni̱ gahui sij nę'
chrej xę' nę' rian atúj ni
ngüi̱. Ni̱ guini'i ango yun'unj
xąna 'yaj sun man'an sij. Ni̱
gataj ún' gunun ni tsínj mán
yu'uj daj:

—Hué tsínj nan nicaj dugüi' ngą Jesús, tsínj 'ną' xuman' Nazaret. —Daj gataj ún' gunun ni sij.

72 Sanį nun gą'uej rụhua' yún Pedro. Nį guta' nịca yya sij. Nį gataj sij:

—Nun ni'īnj tsínj da mánj. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

73 Ngaa nį ango hora le', nį gahuin nịchrun' ni tsínj mán yu'uj daj. Nį gataj ni sij gunun Pedro:

—Xąnga' huín rę' 'ngọ ni tsínj daj. Daj si a'mí rę' dąj rún' a'mi ni sij. —Daj gataj ni tsínj daj gunun Pedro.

74 Hué dan nį gaxį'i sij ga'mi quij sij. Nį guta' nịca yya sij. Nį gataj sij:

—Nun ni'īnj tsínj da mánj. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

Nį hué guę hora daj gaguáj do'loj 'ngọ du'ua xú'.

75 Ngaa nį gananun ruhua Pedro si gataj Jesús gunun sí': "Asįj nun gąguaj do'loj si 'ngọ du'ua xú', nį gątaj rę' si huą'nij si nun ni'í rę' man'ānj mánj." Da'nga' daj hua gataj Jesús gunun Pedro. Ngaa nį gahui Pedro gan'anj sij nę' chrej xę'. Nį gaco nịn' ruhua sij.

27

Jesús ante Pilato

1 Nį ngaa guerenga', nį diga'mi dugüi' daran' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij scanij ni ngüį sisį nąga'ui' ni sij Jesús gąhui' sí'.

2 Nį gumíj ni sij Jesús. Nį nicaj ni sij sí' gan'anj ni sij naga'ui' ni sij sí' ra'a Pilato huin sí' gobernado.

Muerte de Judas

3 Nį Judas huin tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun. Nį ngaa guini'i Judas sisį gąhui' Jesús, guį'yaj ni sij, nį ducu ganani ruhua sij. Nį naga'ui' sij icọ chi' san'anj plata daj rian ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij nej.

4 Nį gataj sij:

—Da'uīj gaquin' xi'í si naga'uīj gąhui' 'ngọ tsínj nitaj 'ngọ gaquin' gui'yaj. —Daj gataj Judas ngaa nani ruhua sij.

Sanį gataj ni sij:

—Nį ụn si guį'yaj únj únj. Si-gąquin' man'án rę' huin nan. —Daj gataj ni sij gunun Judas.

5 Ngaa nį dagaman' Judas san'anj huin plata daj chruhua nuhui. Nį gan'anj dọco' sij man'an sij. Nį gahui' sij.

6 Hué dan nį naran' ni chrej a'nin' san'anj huin plata daj. Nį gataj ni sij:

—Sį ga'ue gą'nij né' san'anj nan rian Yan'anj gąhuin ofrenda xi'í si du'ue tun 'ngọ tsínj mánj. —Daj gataj ni sij.

7 Ngaa nį uyan ga'mi ni sij sisį guįran ni sij san'anj daj 'ngọ do'ój 'ngọ tsínj ri chruj. Nį da'nga' daj gui'yaj ni sij sisį guįri' ni sij 'ngọ yu'uj gąchin' ni sij ni ngüį 'ną' ango rian xuman'.

8 Xi'í daj gu̱'naj yo'ój daj
da' güi acuan' yo'ój tun.
9 Hué daj gahuin yya da̱j
rún' ga'mi Jeremías tsínj
ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j
ná. Ni̱ gataj sí': “Nacaj ni sij
icǫ chi' san'anj plata. Daj si
da'nga' daj huin du'ue 'ngǫ
tsínj daj da̱j rún' naru'ue ni
tsínj israelita.
10 Ni̱ san'anj daj guiránj
ni sij do'ój tsínj ri chruj
da̱j rún' ga'nin' Señor sun
riānj.” —Daj gataj Jeremías.

Pilato interroga a Jesús

11 Ngaa ni̱ ganiquin'
Jesús rian gobernado. Ni̱
ganachínj snan'anj sí' Jesús.
Ni̱:
—Hué rẹ' huin si-rey ni
ngüi̱ israelita ní'. —Gataj
gobernado.
Ngaa ni̱:
—Hué rẹ' ataj nánj.
—Gataj Jesús.
12 Sani̱ ngaa ga'mi gaquin'
ni chrej a'nin' nga̱ ni tsínj
huin achij, ni̱ nun da̱nicaj
Jesús ni̱ a̱ 'ngǫ nuguan' rian
ni sij.
13 Ngaa ni̱ gataj gobernado
daj tsínj gu̱'naj Pilato gunun
Jesús:
—Nunún rẹ' u̱ndaj gaquin'
a'mi ni sij rian xi'í rẹ' di
mí'. —Daj gataj Pilato gunun
Jesús.
14 Sani̱ ni̱ a̱ 'ngǫ nuguan'
nun ga̱taj Jesús gunun Pilato.
Xi'í daj ni̱ ni̱n' ruhua garáj
yan'anj ruhua sij ni'yaj sij
Jesús.

Jesús sentenciado a muerte

15 Ni̱ da' gǫ'ngo yo', ni̱ hua
'ngǫ ducuánj nico' Pilato sisi̱
ri sí' 'ngǫ tsínj nu̱n ducuaga̱'
gǫ'ngo gui'yanj pascua.
Tsínj ga̱ran' ruhua ni ngüi̱,
ni̱ gui̱ri sij sí' ducuaga̱'.
16 Ni̱ ngaa daj, ni̱ nu̱n
'ngǫ tsínj gu̱'naj Barrabás
ducuaga̱'. Ni̱ ni'i sa̱' ni ngüi̱
sisi̱ da'ui sij nico gaquin'.
17 Ngaa ni̱ nachínj
snan'anj Pilato ni tsínj
nahuin yu' daj. Ni̱ gataj sij:
—Ni̱ u̱n tsínj ga̱ran' ruhua
á ni é rẹ' sisi̱ gui̱rīj ducuaga̱',
ruhua á rẹ' únj. Asi̱ gui̱rīj
Barrabás ní'. Asi̱ gui̱rīj tsínj
gu̱'naj Cristo sa̱'. —Daj gataj
Pilato gunun ni sij.
18 Daj si xacaj Pilato cuenta
sisi̱ naga'ui' ni sij Jesús rian
xi'í si xicoj ruhua ni sij ni'yaj
ni sij man'an sí'.
19 Ni̱ ngaa gane Pilato
rian nagui'yaj yya sij ni
gaquin', ni̱ ga'níj nica̱ sij 'ngǫ
nuguan' gan'anj rian sij. Ni̱
gataj ún' gunun sij:
—Si̱ diguíj rẹ' si-nu̱guan'
tsínj hua ni̱ca niman nan
mánj. Daj si guiran'ānj 'ngǫ
sayun nico xi'í sij yya̱j ngaa
ga'nīj aj. —Daj gataj unj rian
sí'.
20 Sani̱ gui'yaj fuerza ni
chrej a'nin' nga̱ ni tsínj huin
achij sisi̱ ga̱chinj ni ngüi̱ rian
Pilato sisi̱ ga̱hui Barrabás
ducuaga̱'. Ni̱ sisi̱ ga̱chinj ni
ngüi̱ sisi̱ ga̱hui' Jesús.
21 Ngaa ni̱ gataj gobernado
gunun ni ngüi̱:
—Da̱j hua yya tsínj gui̱rīj,
ruhua ni é rẹ' únj. —Daj
gataj sij gunun ni ngüi̱.

Ngaa nḭ:
—Guḭri rę' Barrabás. —Gataj ni sij.
22 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Dąj huin ruhua ni é rę' ụn sin huin guḭ'yā ngą Jesús tsínj gụ'naj Cristo únj. —Daj gataj sij gunun ni ngüḭ.
Ngaa nḭ:
—Gąri rę' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ, ruhua únj. —Daj gataj daran' ni ngüḭ.
23 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Dąj hua gaquin' gui'yaj sij únj. —Daj gataj Pilato.
Sanḭ nąanj gaguáj rụhua' yún ni sij:
—Gąri rę' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ aj. —Daj gaguáj ni ngüḭ daj.
24 Nḭ guini'i Pilato sisḭ na'ue gąna'man ruhua ni ngüḭ. Sanḭ huaj nḭn' ruhua ga'man ruhua ni sij. Ngaa nḭ guida'a sij nnee. Nḭ naniąʼ sij rian ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:
—Sé xiʼīj huin si gąhui' tsínj hua nḭca niman nan mánj. Güenda man'an ni é rę' huin nánj. —Daj gataj Pilato.
25 Ngaa nḭ gataj ni ngüḭ daj:
—Xi'í ni dą'nij únj gąhui' tsínj nan anj. —Daj gataj ni sij.
26 Ngaa nḭ guiri Pilato Barrabás rian ni ngüḭ. Nḭ ga'ui' ni sij nne' xiráj Jesús, gui'yaj Pilato. Hué dan nḭ naga'ui' Pilato Jesús rian ni sij sisḭ gąri ni sij gaquíj sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.
27 Ngaa nḭ nicaj ni sisnado gobernado gan'anj ni sij Jesús ta rian palacio daj. Nḭ ganahuin yu' daran' ango ni snado rian Jesús, gui'yaj ni sij.
28 Nḭ guiri ni sij si-gan' sí'. Nḭ na'níj ni sij 'ngọ atsij rian rụmi' mare xá Jesús gunụn sí'.
29 Nḭ run'un ni sij 'ngọ ya'ą tanj gui'yaj ni sij 'ngọ corona ga'níj ni sij chrą Jesús. Nḭ garíj ni sij 'ngọ riuj ra'a są' sí'. Ngaa nḭ ganiquin' ráj dącoj ni sij rian sí'. Nḭ ga'nga' nąco ni sij. Nḭ ga'mi ducu ni sij guini'yaj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni tsínj israelita. —Daj gaguáj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj ni sij Jesús.
30 Nḭ gara sta'nunj ni sij rian Jesús nej. Nḭ guida'a ni sij riuj daj ga'ui' ni sij chrą sí'.
31 Nḭ ngaa guisíj gui'yaj ducu ni sij, nḭ guiri ni sij atsij daj. Nḭ na'níj ni sij si-gan' Jesús xá sí' rụhua' yún. Hué dan nḭ guiri ni sij man'an sí' gan'anj sij güenda gąri ni sij gaquíj man'an sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.

Crucifixión y muerte de Jesús.

32 Nḭ ngaa gahui ni sij, nḭ nacaj dugüi' ni sij ngą 'ngọ tsínj 'nąʼ xuman' gụ'naj Cirene. Nḭ gụ'naj sí' Simón. Nḭ chran' yun'unj ni sij sisḭ gąta sí' si-rụgutsi Jesús.
33 Ngaa nḭ guisíj ni sij 'ngọ dacan gụ'naj Gólgota. Nḭ

nuguan' daj gata ruhuaj da-
can cúj chrą níman.
34 Nį ga'ui' ni sij vino gǫ'o
Jesús nachej dugüi'-í' ngą si-
gaį' xucu. Sanį ngaa go'o
Jesús dǫj, nį nun gą'uej sij
go'o sij gą mánj.
35 Nį ngaa gari ni sij gaquíj
Jesús doco' ni sij sí' rian
rugutsį, nį ducu ni snado
sisį ụn tsínj gąhui są' nįcaj
sij si-gan' sí' gąn'anj sij. Nį
da'nga' daj gahuin gui'yaj ni
sij sisį gąhuin yya dąj rún'
gataj tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asįj ná. Nį gataj
sí': "Gura' da'aj ni sij si-
gan'ānj. Nį ducu ni sij sisį
ụn tsínj gąhui są', nį nįcaj sí'
si-gan'ānj gąn'anj." Daj gataj
tsínj daj asįj ná.
36 Nį gan'anj gąne ni sij
yu'uj daj dụgumi ni sij Jesús.
37 Nį garun ni sij letra
chrą si-rụgutsi Jesús ụn si
xį'i huin dagahui' ni sij.
Nį letra daj ataj: "Nan
huin Jesús Si-Rey ni tsínj
israelita." Da'nga' daj garun
ni sij.
38 Nį doco' ni snado yahuij
tsínj tụ rian yahuij rugutsį.
Nį nico' 'ngǫ sij ra'a są'
Jesús, nį ango sij chrej ra'a
rǫtsi sí'.
39 Nį ga'mi quij ni ngüį
gachin. Nį dugunun ni sij
chrą ni sij.
40 Nį gataj ni sij:

—Hué rę' huin si dụguane
nuhui nico, nį huą'nij gue
güi nągui'yaj rụhua' yún rę',
atáj rę' ní'. Ngaa nį gąnacaj
rę' man'án rę'. Sisį hué
rę' huin da'níj Yan'anj, nį
guinanij rę' rian rugutsį aj.
—Hué daj gataj ni ngüį ga'mi
ducu ni sij rian Jesús.
41 Nį hué 'ngǫ nuguan' daj
ga'mi ducu ni chrej a'nin'
ngą ni maestro digyán ley
nej, ni tsínj fariseo nej, ngą
ni tsínj huin achij nej. Nį
gataj ni sij:
42 —Nacaj sij ango ni
ngüį. Sanį na'ue gąnacaj sij
man'an sij. Sisį hué si huin
si-rey ni tsínj israelita, ngaa
nį nąnij sij rian rugutsį aj.
Ngaa nį gụxuman ró' nį'yó'
sij.
43 Xuman ruhua sij ni'yaj
sij Yan'anj. Ngaa nį sisį
'į ruhua Yan'anj ni'ya sij,
nį gą'ue gąnacaj Yan'anj sij
yyąj. Daj si ataj sij sisį hué
sij huin da'níj Yan'anj. —Daj
ga'mi quij ni sij rian Jesús.
44 Nį da nụngüej tsínj tụ
nico' rian rugutsį xi'níj Jesús
ga'mi quij nụngüej sij rian
Jesús nej aj.
45 Nį ngaa guisíj gaxụj,
nį gahuin rụmi' rian daran'
xungüį. Nį gahuin rụmi' da'
ga huą'nij di'nį.
46 Nį 'ngǫ si ga huą'nij, nį
gaguáj nucuaj Jesús. Nį gataj
sij:

—Eli, Eli, lama sabactani.
—Daj gataj sij gaguáj sij.

Nį snan'anj man'an sij
ruhuaj gata: Dan'anj
man'ānj, Dan'anj man'ānj,
ụn sin huin, nį duná rę' urīnj
únj. Daj gataj Jesús gunun
Yan'anj.
47 Nį gunun gǫ'ngo ni tsínj
niquin' yu'uj daj si gataj
Jesús. Nį gataj ni sij:

—Aquínj sij gạ'na' tsínj gụ'naj Elías aj. —Daj gataj ni sij.

48 Ngaa nị hora gunánj 'ngọ ni sij. Nị guida'a sij 'ngọ gachij. Nị gutáj sij nnee vino yụ rian gachij daj. Nị guta' sij chrạ 'ngọ chrun rianj. Nị dugüin' sij gachij daj du'ua Jesús sisị gọ'o sí'.

49 Sanị gataj ango ni sij:

—Dụna rẹ'. Nị gụini'í' sisị gạ'na' yya tsínj gụ'naj Elías nạcaj sí' man'an sij. —Daj gataj ni sij.

50 Ngaa nị gaguáj nucuaj rụhua' yún Jesús. Nị gahui' sí'.

51 Nị 'ngọ tsitsi' huịj dasu atsij nico' chruhua nuhui nico da' chraj ngạ da' xi'ij. Nga nị nagunan' yo'ój. Nị guisitsi' huej.

52 Nị naxi'níj rian gachin' ni sij níman. Nị ganá'nij nico nneẹ cúj ni tsínj hua sạ' niman gahui'.

53 Nị ngaa ganá'nij Jesús, nị gahui ni sij rian achin' níman. Nị gatúj ni sij chruhua xuman' Jerusalén. Nị guini'i nico ni ngüị ni sij.

54 Nị guini'i snado centurión ngạ ango ni snado niquin' dugumi Jesús. Nị guini'i ni sij ga'nạ' yún ngạ daran' si gahuin. Ngaa nị nịn' ruhua guxu'ui' ni sij. Nị gataj ni sij:

—Xạnga', nị hué tsínj nan huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij.

55 Nị gạn' mán nico ni yun'unj xạna ni'yaj ne Jesús. Nị asịj gahui Jesús estado Galilea, nị guinico' ni yun'unj xạna daj Jesús. Nị gui'yaj sun ne rian man'an sí'.

56 Nị scanij ne niquin' María Magdalena ngạ María nni Jacobo ngạ José nej, nni nụngüej da'níj Zebedeo nej.

Jesús es sepultado

57 Nị ngaa guinị güi daj, nị ga'nạ' 'ngọ tsínj xuru'ue 'nạ' sí' xuman' gụ'naj Arimatea. Nị gụ'naj sí' José. Nị hué daj nico' sí' Jesús nej.

58 Nị gan'anj sij rian nne Pilato gachínj sij níman Jesús. Ngaa nị ga'nin' Pilato sun sisị nạga'ui' ni sij níman Jesús rian José.

59 Ngaa nị nacaj José níman Jesús. Nị chri'yanj sij atsij sạ' xiráj níman daj.

60 Nị gurúj sij níman chruhua 'ngọ huej. Nị nạca gaya' sij huej daj nne rian do'ój sij. Nị ganaránj sij yej xxi rian huej daj. Ngaa nị gan'anj sij.

61 Nị yu'uj daj gane María Magdalena ngạ ango María du'ua yu'uj daj.

La guardia ante la tumba

62 Nị ango güi ngaa guisíj gui'yaj xugüi ni sij güi naránj ruhua ni sij, nị nahuin yu' ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj fariseo rian Pilato.

63 Nị gataj ni sij gunun sí':

—Señor, gạnanun ruhua únj sisị ngaa ga nị'na' tsínj digya' yun'unj daj, nị gataj sij sisị chrạ huạ'nij güi, nị gạna'nij sij.

64 Ngaa nị gạ'nin' rẹ' sun sisị gạhuin ran rian yu'uj

achin' níman daj da guisij ya'nij güi nun sa' nun ga'na' gui'yaj tu ni tsínj nico' sij ne' ni. Ni gataj ni sij rian ni ngüi sisi ganá'nij sí' scanij ni níman. Ni gahuin quij nuguan' digya' yun'unj daj daj nga nuguan' yya ga'mi sini yan sij. —Daj gataj ni sij gunun Pilato.

65 Ngaa ni gataj Pilato gunun ni sij:

—Yu'uj daj mán 'ngo xi'nin' snado. Ganicaj ni é re' gan'anj nagui'yaj ran ni é re' rian yu'uj achin' níman daj. Ni'i a ni é re' daj gui'yaj á re'. —Daj gataj Pilato gunun ni sij.

66 Ngaa ni gahui ni sij gan'anj nagui'yaj xitinj ni sij rian yu'uj daj. Ni garun ni sij si-sello ni sij rian yej guiránj ni sij. Ni gani ni sij snado dugumi ni sí' rian achin' níman daj.

28

La resurrección

1 Ni gachin güi naránj ruhua ni sij. Ni ngaa ruhua guerenga' güi gudungu, ni ga'na' María Magdalena nga ango María guini'yaj nungüej unj rian huej rian gachin' ni sij níman.

2 Ni ga'na' nucuaj 'ngo yún. Daj si ga'na' 'ngo ángel xata' ga'níj Señor. Ni guisíj ángel daj rian yu'uj daj. Ni ga'nej ángel yej xxi hua ránj rian yu'uj gachin' níman daj. Ni gan'anj gane ángel rian yej daj.

3 Ni ran ángel daj daj rún' ngaa ran 'yaj du'ui. Ni daj rún' hua gatsi yu'ue', ni da'nga' daj hua gatsi si-gan' ángel daj.

4 Ni ducu guxu'ui' ni snado dugumi daj. Ni nagunánj ni sij, gui'yaj si xu'ui' ni sij. Ni guinij rumi' ni sij. Ni rún' hua níman hua ni sij.

5 Sani gataj ángel gunun nungüej yun'unj xana daj:

—Si guxu'ui' nungüej é re' mánj. Daj si ni'īnj sisi nano' nungüej é re' Jesús tsínj guinico' rian rugutsi.

6 Nitaj si ngaj sij yu'uj nan ga mánj. Daj si daj rún' gataj sij gunun ni é re', ni da'nga' daj ganá'nij sij. Gahua' nungüej é re' gui'ni'i nungüej é re' rian gachin' ni sij.

7 Ni güij yoo nungüej é re' gataj snan'anj nungüej é re' rian ni tsínj nico' sij sisi ganá'nij sij scanij ni níman. Ni gataj á re' sisi gan'anj sini sij estado Galilea. Ni yu'uj daj gui'ni'i ni é re' man'an sij. Daj gataj snan'anj nungüej é re' gunun ni sij. Ni huēj ataj gunun nungüej é re'. —Daj gataj ángel daj gunun nungüej yun'unj xana daj.

8 Ngaa ni gunánj yoo nungüej ún' rian yu'uj daj. Ni guxu'ui' nungüej ún'. Sani gahuin nia' ruhua nungüej ún' nej. Ni gunánj nungüej ún' gan'anj nata' ún' nuguan' daj gunun ni tsínj nico' Jesús.

9 Ni ngaa huaj nungüej ún' chruhua chrej, ni nacaj

dugüi' Jesús ngą nụngüej ún'. Nị gataj sij: Gąhuin nią' ruhua nụngüej é rẹ'. Gataj sij.

Ngaa nị gahuin nịchrun' nụngüej ún' rian niquin' Jesús. Nị nanan nụngüej ún' dacój Jesús. Nị ga'mi są' nụngüej ún' rian sij.

10 Ngaa nị gataj Jesús gunun nụngüej ún':

—Sị guxu'ui' nụngüej é rẹ' mánj. Maan si gąn'anj gątaj snan'anj nụngüej é rẹ' rian ni jnān sisị gąn'anj ni sij estado Galilea. Nị yu'uj daj guịni'i ni sij man'ānj.

El informe de la guardia

11 Nị ngaa huaj nụngüej ún' chruhua chrej, nị gan'anj gọ'ngo ni snado dugumi daj xuman' daj. Nị ganata' ni sij daran' si gahuin rian ni chrej a'nịn'.

12 Ngaa nị ganahuin yu' ni tsínj daj ngą ni tsínj huin achij sisị uyan gą ruhua daran' ni sij dąj guị'yaj ni sij. Nị nico san'anj ga'ui' ni sij rian ni snado.

13 Nị gataj ni sij gunun ni sí':

—Gątaj ni é rẹ' sisị ngaa nẹ' nị, nị ga'ną' gui'yaj tụ ni tsínj nico' Jesús níman daj ngaa atoj ni únj anj. Da'nga' daj gątaj ni é rẹ'.

14 Nị sisị gụnun gobernado si gui'yaj né', ngaa nị gą'mi są' únj ngą sí'. Ngaa nị gąnacaj únj ni é rẹ'. —Da'nga' daj gataj ni chrej a'nịn' rian ni snado.

15 Ngaa nị ganacaj ni snado san'anj ga'ui' ni sij daj. Nị gui'yaj ni sij dąj rún' gataj ni chrej a'nin' gunun ni sij. Nị dąj rún' ga'mi yyą ni snado daj da'nga' daj a'mi ni tsínj israelita da' güi acuan'.

La gran comisión

16 Asíj nị gan'anj xąn ni tsínj nico' Jesús estado Galilea rian quij hua gataj Jesús sisị gąn'anj ni sij.

17 Nị ngaa guini'i ni sij Jesús, nị ganiquin' ráj dącoj ni sij rian sí' ga'mi są' ni sij. Sanị gani huị̄j ruhua gọ'ngo ni sij xi'í Jesús.

18 Ngaa nị gahuin nịchrun' Jesús, nị gataj sij:

—Riqui Yan'anj sisị guịnicā daran' sun nẹ' xata' ngą chruhua xungüị nej.

19 Xi'í daj, nị gąn'anj dịgyán ni é rẹ' nuguan' są' rian daran' ni ngüị mąn chruhua xungüị. Nị guịnico' ni sij man'ānj, guị'yaj ni é rẹ'. Nị dụguata' nnee ni é rẹ' ni sij ngą si-xugüi chrē ngą si-xugüi man'ānj nej, si-xugüi Espíritu Santo nej aj.

20 Nị dịgyán ni é rẹ' rian ni sij sisị dągahuin ni sij daran' ni nuguan' ga'nīj sun rian ni é rẹ'. Nị guịni'i ni é rẹ' sisị daran' ni güi achē ngą ni é rẹ' da guịsij gąnahuij xungüị aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN MARCOS

Predicación de Juan el Bautista

1 Nan huin gaxi̱'i nuguan' są' xi'í Jesucristo huin sij da'níj Yan'anj xąnga' aj.
2 Asi̱j ná ni̱ garun tsínj gu̱'naj Isaías 'ngǫ nuguan' anj. Ni̱ man'an tsínj daj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ gataj sij:
A'nī 'ngǫ tsínj gą'mi si-nu̱guan'ānj.
Ni̱ tsínj daj gui̱taj dian sini rián rę' gąn'anj sij.
Ni̱ gui̱'yaj xugüi sij si-chréj rę' gąn'anj rę'.
Daj gataj Yan'anj garun Isaías asi̱j ná.
3 Ni̱ garun Isaías ango nuguan' nej gataj sí':
Unun né' si-nąne 'ngǫ tsínj a'mi nucuaj 'ngǫ yu'uj quij gui'yanj nąco aj.
Ni̱ ataj sij sisi̱ gui̱'yaj xugüi né' si-chrej Señor.
Ni̱ nągui'yaj ni̱ca né' niman né' xi'í si gą'na' Señor rian né'.
Daj gataj Isaías asi̱j ná.
4 Hué dan ni̱ duguata' nnee tsínj gu̱'naj Juan ni ngüi̱ riqui quij qui'yanj nąco. Ni̱ gataj sij sisi̱ gąnani ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Ni̱ gąta' nnee ni sij. Ngaa ni̱ gą'ue gui̱nicaj Yan'anj niman nico xi'í si-gąquin' ni sij. Daj gataj sij.
5 Ni̱ gahui nico ni ngüi̱ mán estado Judea ngą xuman' gu̱'naj Jerusalén gan'anj ni sij rian nne Juan. Ni̱ duguata' nnee Juan ni sij chruhua xinéj nnee gu̱'naj Jordán. Ni̱ ganata' ni sij si-gąquin' ni sij. Ngaa ni̱ gata' nnee ni sij.
6 Ni̱ si-gan' Juan huin to xucu gu̱'naj camello. Ni̱ nnij cinchru 'ni̱j gatin sij. Ni̱ xa sij xiriquíj ngą gatsi' mán riqui quij.
7 Ni̱ nata' sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj sij:

—Rucú man'ānj gą'na' 'ngǫ tsínj nicaj sun doj daj ngą man'ānj. Ni̱ nucuaj ni̱n' ruhua sij daj da nąʼaj riānj ga' ni̱tū nachīj nnij correa dacánj sij.
8 Ni̱ duguata' nnee man'ānj a ni é rę' ngą nnee. Sani̱ gą'na' sij, ni̱ gą'na' Espíritu Santo rian án rę', gui̱'yaj sij. —Daj gataj Juan gunun ni ngüi̱ aj.

El bautismo de Jesús

9 Ngaa ni̱ ni güi daj, ni̱ gahui Jesús xuman' Nazaret huin xuman' ngaj estado Galilea. Ni̱ duguata' nnee Juan man'an Jesús xinéj nnee gu̱'naj Jordán.
10 Ni̱ ngaa gahui Jesús chruhua nnee, ni̱ guini'i sij naxi'ni̱j xata'. Ni̱ guini'i sij sisi̱ 'nąʼ guinij Espíritu Santo rian man'an sij. Ni̱ dąj rún' hua xu'mąn hua Espíritu Santo ga'nąʼ rian sij.

11 Ngaa nḭ nẹ' xata' ga'mi
'ngọ nanẹ rian Jesús. Nḭ
gataj Yan'anj:
—Hué sọ' huin da'nī 'ḭ
ruhuāj. Nḭ hua niạ' ruhuāj
ni'yā sọ'. —Daj gataj Yan'anj
gunun Jesús.

Tentación de Jesús

12 Ngaa nḭ 'ngọ hora, nḭ
gan'anj Jesús quij qui'yanj
nạco, gui'yaj Espíritu Santo.
13 Da' yu'uj daj gane sij
huḭj xia güi. Nḭ gane sij
scanij ni xucu huue mán
riqui quij qui'yanj daj. Nḭ
gatsij sichre niman Jesús
gui'yaj-á' fuerza sisḭ guḭ'yaj
Jesús gaquin'. Nḭ ga'nạ'
chracuij ni ángel si gachin
rian Jesús.

Jesús principia su ministerio

14 Ngaa nḭ ngaa guisíj
garij ni sij ducuagạ' man'an
Juan, nḭ gan'anj Jesús estado
Galilea. Nḭ nata' Jesús si-
nụguan' Yan'anj nuguan' sạ'
xi'í si nicaj sun Yan'anj rian
ni ngüḭ.
15 Nḭ gataj Jesús:
—Hua guisíj gahuin
nḭchrun' güi guḭnicaj sun
Yan'anj xungüḭ nan. Xi'í daj
nḭ nạnicaj ruhua á rẹ' xi'í si-
gạquin' ni é rẹ'. Nḭ gụxuman
ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' si-
nụguan'ānj huin nuguan' sạ'
aj. —Daj gataj Jesús rian ni
ngüḭ.

Jesús llama a cuatro pescadores

16 Nḭ ngaa huaj Jesús
gachéj sij du'ua laguna
xạchij gụ'naj Galilea, nḭ
guini'i sij 'ngọ tsínj gụ'naj
Simón ngạ jnánj sí' tsínj
gụ'naj Andrés. Hué nụngüej
sij huin tsínj da'a xucuaj.
Nḭ a'níj nụngüej sij nnánj
chruhua nnee.
17 Nḭ gataj Jesús gunun
nụngüej sij:
—Guḭnico' nụngüej é rẹ'
man'ānj. Ngaa nḭ guḭ'yā sisḭ
dạj rún' da'a nụngüej é rẹ'
xucuaj, nḭ da'nga' daj guḭri'
nụngüej é rẹ' tsínj gụxuman
ruhua nḭ'yaj man'ānj. —Daj
gataj Jesús.
18 Ngaa nḭ 'ngọ hora duna
nụngüej sij xinánj sij. Nḭ
gan'anj nụngüej sij ngạ
Jesús.
19 Ngaa nḭ huaj Jesús nẹ'
rian doj, nḭ guini'i sij tsínj
gụ'naj Jacobo da'níj Zebe-
deo ngạ jnánj sí' tsínj gụ'naj
Juan. Nḭ nne nụngüej sij
chruhua 'ngọ rịọ chéj rian
nnee nagui'yaj sạ' nụngüej
sij nnánj da'a nụngüej sij
xucuaj.
20 Nḭ gaquínj Jesús
nụngüej sij sisḭ guḭnico'
nụngüej sij man'an sí'.
Nḭ duna nụngüej sij
chrej nụngüej sij Zebedeo
chruhua rịọ ngạ si-moso sí'.
Asíj nḭ guinico' nụngüej sij
Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu inmundo

21 Hué dan nḭ gatúj anin'
sij xuman' Capernaum. Nḭ
güi naránj ruhua ni tsínj
israelita, nḭ gatúj Jesús
chruhua si-nuhui ni tsínj daj.
Nḭ gaxḭ'i sij digyán sij rian ni
sí'.

22 Nḭ ngaa gunun ni tsínj daj si gataj Jesús, nḭ gahuin yan'anj ruhua ni sij. Daj si si-nu̱guan' Jesús nicaj sun. Nḭ sé rún' digyán Jesús da gui'yaj ni maestro digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüḭ mánj.

23 Nḭ nne 'ngo̱ tsínj nu̱n nanẹ̱ xḭ'i chruhua niman chruhua nuhui daj. Nḭ gaguáj nucuaj sí'.

24 Nḭ gataj sí':

—Nḭ u̱n sin diguíj rẹ' ngạ̱ ni únj huín rẹ' Jesús nazareno únj. Nḭ 'nạ̱' rẹ' du̱gua' nḭ'yaj rẹ' únj ní'. Hua ni'ïnj rẹ' si huín rẹ' tsínj sạ̱' nḭn' chruhua niman 'nạ̱' rian Yan'anj xạ̱nga'. —Daj gataj nanẹ̱ xḭ'i nu̱n chruhua niman tsínj daj gunun Jesús.

25 Ngaa nḭ ga'mi huee Jesús rian nanẹ̱ xḭ'i daj. Nḭ gataj sij:

—Dínj gạ̱ne du'uá so̱'. Nḭ gạ̱hui so̱' chruhua niman sí'. —Daj gataj Jesús gunun nanẹ̱ xḭ'i daj.

26 Ngaa nḭ ducu nagunánj tsínj daj, gui'yaj nanẹ̱ xḭ'i. Nḭ ducu gaguáj nucuaj nanẹ̱ xḭ'i. Nḭ gahui sij chruhua cúj niman tsínj daj.

27 Ngaa nḭ gan'anj ruhua daran' ni sij. Nḭ nachínj snan'anj ni sij rian dugüi' ni sij, nḭ gataj ni sij:

—Nḭ u̱n sin huin nan únj. Nḭ 'ngo̱ ducuánj nạ̱ca huin si digyán sij ní'. Nicaj nucuaj tsínj nan sun. Daj si a'nin' sij sun rian ni nanẹ̱ xḭ'i. Nḭ unun ni nanẹ̱ xḭ'i si ataj sij. —Daj gataj ni sij.

28 Nḭ rá'yanj gaxa'nḭ nuguan' xi'í Jesús nḭn' gạ̱chra' estado gu̱'naj Galilea.

Jesús sana a la suegra de Pedro

29 Nḭ ngaa guisíj gahui ni sij chruhua nuhui, ngaa nḭ gatúj Jesús ducuá Simón ngạ̱ Andrés. Nḭ gatúj Jacobo ngạ̱ Juan nej.

30 Nḭ nni chrẹ̱j Simón táj rian nna. Nḭ nu̱n gachi' ún'. Nḭ gataj ni sij rian Jesús si a'nan' man'an ún'.

31 Asíj nḭ gahuin nḭchrun' Jesús rian ngaj ún'. Nḭ guida'a sij ra'a ún'. Nḭ nachi nicaj sij ún'. Nḭ 'ngo̱ hora xi'nej gachi' ún'. Nḭ gaxḭ'i man'an ún' gui'yaj xugüi ún' si xa ni tsínj daj.

Muchos sanados al ponerse el sol

32 Nḭ ngaa gatúj güi, nḭ nicaj ni ngüḭ dugüi' ni sij huin daran' ni ngüḭ a'nan' ngạ̱ ni ngüḭ nu̱n nanẹ̱ xḭ'i chruhua cúj niman ni sij. Nḭ ga'nạ̱' ni sij rian nne Jesús.

33 Nḭ daran' ni ngüḭ mạ̱n xuman' daj 'ngo̱ nahuin yu' rian hue' rian nne Jesús.

34 Nḭ ganahuin nico ni ngüḭ ran' ga'ḭ rian xi'ḭ, gui'yaj Jesús. Nḭ guiri sij nanẹ̱ xḭ'i niman ni ngüḭ. Nḭ nun ga'ui' sij permiso ga'mi ni nanẹ̱ xḭ'i daj si nani'i ni sij Jesús.

Jesús recorre Galilea predicando

35 Achin gu̱ẹrenga' nachi Jesús hua ru̱mi' gu̱ẹ. Nḭ gahui sij nẹ̱' xẹ' xuman' daj gan'anj sij quij qui'yanj

nąco gąchinj jni'yaj sij rian Yan'anj.
36 Nį gan'anj nąno' Simón ngą ni dugüi' sí' man'an Jesús.
37 Ngaa guisíj nari' ni sij, nį gataj ni sij gunun Jesús:
—Daran' ni ngüį nano' sǫ' aj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
38 Sanį gataj Jesús:
—Gụn' ango ni xuman' ngaj nįchrun'. Nį gą'mī sinụguan'ānj rian ni ngüį si hué sun da gahui ga'nāj. —Daj gataj Jesús.
39 Ngaa nį gachéj Jesús nįn' gąchra' daran' ni xuman' ngaj riqui estado Galilea. Nį nata' sij sinụguan' Yan'anj chruhua sinuhui ni tsínj israelita da' gǫ'ngo yu'uj. Nį guiri sij ni nanę xį'i niman ni ngüį nej.

Jesús sana a un leproso

40 Ngaa nį ga'nạ' 'ngǫ tsínj ran' 'ngǫ xi'į nnij sij gụ'najá' lepra. Nį gan'anj nįchi sij rian Jesús ganiquin' ráj dącoj sij. Nį ga'mi yaco sij rian Jesús. Nį gataj sij:
—Sisį huin ruhuá rę', nį gą'ue nąhuin są'āj, guį'yáj rę' aj. —Daj gataj sij.
41 Ngaa nį nani yaco ruhua Jesús ni'yaj sij tsínj daj. Nį guta' sij ra'a sij sí'. Nį gataj sij:
—Huin ruhuāj sisį gą są' nneę cúj rę' aj. —Daj gataj Jesús.
42 Nį ngaa gataj Jesús daj, nį 'ngǫ hora xi'nej xi'į nahuin są' tsínj daj.
43 Nį na'níj Jesús chrej nąn' sí'. Nį ga'nin' sij sun rian man'an sí'.
44 Nį gataj sij:
—Gą cuidado ngą man'án rę' sį ganata' rę' rian nį ą 'ngǫ ni ngüį mánj. Maan si gąn'anj rę' dįgyán rę' man'án rę' rian chrej. Nį nąga'ui' rę' rian Yan'anj dąj rún' ga'nin' Moisés sun xi'í si nahuín rę', gui'yaj Yan'anj. Ngaa nį xącaj ni chrej cuenta sisį hua nahuin są' man'án rę', gui'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj a'nan' daj.
45 Sanį gahui tsínj nahuin daj. Nį gaxį'i sij nata' sij rian daran' ni ngüį si gui'yaj Jesús. Xi'í daj nun gą'ue gątu rę̨nga' Jesús chruhua ni xuman'. Maan si gachéj sij quij qui'yanj nąco rian nitaj ni ngüį mánj. Sanį daran' yu'uj ga'nạ' ni ngüį nano' ni sij Jesús.

2

Jesús sana a un paralítico

1 Nį ngaa gachin dǫj güi, nį gatúj rụhua' yún Jesús xuman' Capernaum. Nį gunun ni ngüį sisį nne sij 'ngǫ hue' daj.
2 Nį 'ngǫ hora nahuin yu' nico ni ngüį rian hue' daj. Nį nun gą'ue guįsij rian guimąn ni sij. Nį ga'mi Jesús nuguan' są' rian ni ngüį nahuin yu' daj.
3 Nį nicaj gąn'anj ran' tsínj daj 'ngǫ tsínj nare' nneę cúj ga'nạ' anin' sij. Nį

na'ue guisiqui' sí'. Ni ga'na' man'an ni sij rian nne Jesús.
4 Ni rian na'ue gunucuaj ni sij guisij ni sij da' rian nne Jesús, 'yaj ni ngüi, ngaa ni gaya' ni sij 'ngo yu'uj chra hue' xata' rian niquin' Jesús. Ngaa ni nanaj dinij ni sij huéj nun tsínj a'nan' daj rian niquin' Jesús.
5 Ni ngaa guini'i Jesús sisi daj guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', ngaa ni gataj sí' gunun tsínj a'nan' daj:

—Nicā 'ngo niman nico xi'í si-gaquin' so' nánj. —Daj gataj sij gunun sí'.

6 Ni man doj ni tsínj huin maestro digyán si-ley Moisés ni'yaj ni sij. Ni ani man'an ruhua ni sij nga niman ni sij:
7 "Daj huin ruhua tsínj nan ga'mi sij nan únj. Quij nin' ruhua a'mi sij rian Yan'anj. Urin Yan'anj ga'ue guinicaj 'ngo niman nico rian si-gaquin' ni ngüi aj." Daj gataj ni sij chruhua niman ni sij.
8 Sani guini'i man'an Jesús si ani ruhua ni sij. Ngaa ni gataj sí':

—Ni un sin huin ni ani ruhua á re' nuguan' nan únj.

9 Hua huij nuguan' sa' ga'ue gatā gunun tsínj a'nan' nan. Ga'ue gatā gunun sij: "Nicā 'ngo niman nico rian xi'í si-gaquin' re'." Asi ga'ue gatā gunun sij: "Nachica re' naran' re' duhuéj re', ni gache re' aj." Daj ga'ue gataj man'ānj.
10 Hué dan ni huin ruhuāj sisi xacaj á re' cuenta sisi nicaj sūnj rian xungüi nan huīnj da'níj ni ngüi. Ni ga'ue guinicā 'ngo niman nico xi'í si-gaquin' ni ngüi. —Daj gataj Jesús.
11 Ngaa ni gataj sij rian tsínj nare' dacój daj:

—Atā rian man'án re' sisi nachica re' naran' re' duhuéj re'. Ni güij nan' re' ducuá re' aj. —Daj gataj Jesús gunun sí'.

12 Ni 'ngo hora nachica tsínj a'nan' daj. Ni ganaran' sij duhuéj sij. Ni gahui sij gan'anj sij ni'yaj daran' ni ngüi man chruhua hue' daj. Ngaa ni gan'anj ruhua daran' ni sij. Ni gataj ni sij sisi sa' gui'yaj man'an Yan'anj. Ni gataj ni sij:

—Ni a 'ngo yun nun guini'í' 'ngo rasun hua nan mánj. —Daj gataj ni sij.

Llamamiento de Leví

13 Da' síj daj gahui ruhua' yún Jesús gan'anj sij du'ua laguna xachij daj. Ni gan'anj nichi daran' ni ngüi rian sij. Ni digyán man'an sij rian ni ngüi daj.
14 Ni ngaa huaj sij, ni guini'i sij 'ngo tsínj gu'naj Leví, da'níj tsínj gu'naj Alfeo. Ni nne sí' rian mesa a'nej sí' pesto güenda gobierno. Ni gataj Jesús gunun sij:

—Guinico' so' gun'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa ni naxuman Leví, ni guinico' sí' Jesús gan'anj sí'.
15 Ni ngaa gane Jesús rian mesa chruhua ducuá tsínj gu'naj Leví, ni guxuman ga'i ni tsínj a'nej pesto, 'yaj gobierno nga ni tsínj

'yaj gaquin' nej. Nḭ gane nu̱guan'an ni sij ngą̱ Jesús ngą̱ ni tsínj nico' Jesús nej. Daj si mą̱n nico ni sij nico' Jesús.

16 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj digyán ley ngą̱ ni tsínj fariseo sisḭ xa Jesús ngą̱ ni tsínj a'nej pesto ngą̱ ni tsínj 'yaj gaquin', ngaa nḭ gataj ni sij gunun ni tsínj nico' Jesús:

—Nḭ u̱n sin huin nḭ xa si-maestro ni é rę̱', nḭ go'o sij ngą̱ ni tsínj a'nej pesto nej, ni tsínj 'yaj gaquin' nej. —Daj gataj ni sí'.

17 Nḭ ngaa gunun Jesús si gataj ni sí', nḭ gataj sij:

—Nitaj si ní'yanj ni ngüḭ hua są̱' ngą̱ 'ngǫ̱ tsínj 'yaj gǫ̱no'o mánj. Sanḭ ni ngüḭ a'nan' ní'yanj 'ngǫ̱ tsínj gǫ̱no'o aj. Sé si 'nāj gą̱quīn ni ngüḭ hua są̱' mánj. Sanḭ 'nāj gą̱quīn ni ngüḭ 'yaj gaquin' sisḭ gą̱nani ruhua ni sij xi'í si-gą̱quin' ni sij. —Daj gataj Jesús.

La pregunta sobre el ayuno

18 Nḭ ni tsínj nico' Juan ngą̱ ni tsínj nico' ni tsínj fariseo, nḭ gui'yaj ni sij ayuno. Ngaa nḭ ga'ną̱' gǫ̱'ngo ni tsínj rian Jesús. Nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Ni gataj ni sij:

—Nḭ u̱n sin huin nḭ 'yaj ayuno ni tsínj nico' Juan ngą̱ ni tsínj nico' ni fariseo, sanḭ xa gue̱ ni tsínj nico' man'án rę̱' únj. —Daj gataj ni sij.

19 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:

—Dą̱j rún' 'yaj 'ngǫ̱ tsínj xą̱caj yun'unj xą̱na da'nga' daj 'yā. Nḭ ngaa gą̱huin gui'yanj xą̱caj 'ngǫ̱ tsínj daj yun'unj xą̱na, nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj tsínj gą̱n'anj gui'yanj daj ayuno mánj.

20 Sanḭ hua güi, nḭ guḭda'a ni tsínj quij tsínj xą̱caj yun'unj xą̱na daj. Ngaa nḭ guḭ'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno.

21 ’Sḭ ga'ue nąnuo' né' 'ngǫ̱ atsij nąca ngą̱ 'ngǫ̱ atsij rę̱'e mánj. Daj si hué gue̱ atsij nąca naráj né' daj guḭ'yaj sisḭ tsitsi' atsij rę̱'e daj. Nḭ gą̱nahuin xą̱chij rian naráj né'.

22 Nḭ sḭ ga'ue gą̱'nij né' nnee vino nąca chruhua nnij rę̱'e. Daj si tsitsi' nnij daj, guḭ'yaj vino nąca daj. Hué dan nḭ 'ngǫ̱ gue̱re' vino ngą̱ nnij nej. Xi'í daj huin nḭ ga'nij né' vino nąca chruhua nnij nąca aj. Nḭ dą̱j rún' huin vino nąca daj huin si-nu̱guan'ānj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj daj.

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

23 Nḭ 'ngǫ̱ güi naránj ruhua ni sij, nḭ huaj Jesús dą̱ni nnaą̱ strigo. Nḭ rocoj ni tsínj nico' sij ca strigo huaj ni sij.

24 Ngaa nḭ gataj ni tsínj fariseo gunun Jesús:

—Nḭ'yaj rę̱' si 'yaj ni tsínj nicó' rę̱'. Daj si na'uej si-ley Yan'anj si da'nga' daj guḭ'yaj ni sij mánj. —Daj gataj ni tsínj fariseo.

25 Sanḭ gataj Jesús:

—Hua gaya ni é rę̱' si gui'yaj xí' David ní'. Daj si

'ngǫ güi ngaa gachin xi'nạ riqui ni dụgüi' sij,
26 nị gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj ngaa gane 'ngǫ tsínj gụ'naj Abiatar. Nị hué sí' huin 'ngǫ chrej a'nin'. Nị xa sij si-chrạchrunj Yan'anj. Nị urin chrej gạ'ue xa chrachrúnj daj. Nị ga'ui' sij xa ni tsínj mạn ngạ sij nej. —Daj gataj Jesús.
27 Nị gataj rụhua' yún Jesús rian ni tsínj fariseo:
—Gui'yaj Yan'anj güi naránj ruhua né' güenda né'. Nị sé si gui'yaj Yan'anj né' güenda güi naránj ruhua né' mánj.
28 Nị nicaj sūnj rian ni güi naránj ruhua né' huīnj da'níj ni ngüị. —Hué daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.

3

El hombre de la mano seca

1 Ngaa nị gatúj rụhua' yún Jesús chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nị chruhua nuhui daj nne 'ngǫ tsínj hua nạco ra'a.
2 Nị naga'nạj ni sij Jesús ni'yaj ni sij sisị gạnahuin ra'a tsínj daj güi naránj ró', guị'yaj Jesús. Daj si huin ruhua ni sij gạ'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús.
3 Hué dan nị gataj Jesús rian tsínj hua ra'a nạco daj:
—Nạxuman rẹ' guịniquin' rẹ' dạni ni únj anj. —Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni tsínj naga'nạj daj. Nị gataj sij:
—A'uej si-ley Yan'anj sisị guị'yaj sạ' né' güi naránj ró' ní'. Asị sạ' guị'yaj quij né', ruhua á rẹ' sạ'. Nị gạ'uej si-ley Yan'anj sisị nạco' 'ngǫ tsínj ruhua gạhui' ní'. Asị sạ' gạhui' sij, ruhua á rẹ' sạ'. —Daj gataj Jesús.
Sanị dínj gane du'ua ni tsínj daj.
5 Hué dan nị ga'man ruhua Jesús. Nị ni'yaj sij ni tsínj daj. Nị nani ruhua sij xi'í si tsị niman ni sí'.
Ngaa nị gataj sij rian tsínj nạco ra'a daj:
—Dụcuá rẹ' ra'á rẹ'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị ducua sí' ra'a sí'. Nị nahuin sạ' ra'a sí'.
6 Ngaa nị gahui ni tsínj fariseo. Nị gaxị'i ni sij daga'mi dugüi' ni sij ngạ ni tsínj herodista. Nị ga'mi ni sij xi'í Jesús si ruhua ni sij dạgahui' ni sij man'an sí'.

La multitud a la orilla del mar

7 Sanị gahui Jesús ngạ ni tsínj nico' sij yu'uj daj. Nị gan'anj sij du'ua laguna xạchij. Nị guinico' nịn' ruhua ni ngüị mán estado Galilea
8 ngạ ni ngüị mạn estado Judea nej, ni ngüị mạn xuman' Jerusalén nej, ni ngüị mạn estado Idumea nej, ni ngüị 'nạ' anéj chrej xinéj nnee gụ'naj Jordán nej, ni ngüị mạn xuman' Tiro nej, ngạ ni ngüị mạn xuman' Sidón nej. Nị guinico' daran' ni sij Jesús xi'í si gunun ni sij ni si sạ' gui'yaj sí'.

9 Ngaa nị garasụn Jesús ni
tsínj nico' sij sisị gạ chrụn
ni sí' ngạ 'ngọ rịọ achéj rian
nnee. Ngaa nị sị guru'man
nico ni ngüị rian man'an sij.
10 Daj si ga'ị nico ni
ngüị nahuin, gui'yaj man'an
Jesús. Nị guru'man dugüi'
ni ngüị a'nan' gan'anj ni sij
rian sí' sisị gạ'ue gạnun ra'a
ni sij man'an sí', ruhua ni sij.
11 Nị mạn ni tsínj nụn nanẹ
xị'i ruhua cúj niman ni sij.
Nị ngaa guini'i ni sij Jesús, nị
guiniquin' ráj dạcoj ni sij nẹ'
rian man'an sí'. Nị gaxị'i ni
sij gaguáj ni sij. Nị gataj ni
sij gunun Jesús:
—Hué rẹ' huin yya da'níj
Yan'anj anj. —Daj gataj ni
nanẹ xị'i daj.
12 Sanị ga'nin' nico Jesús
sun rian ni nanẹ xị'i daj sisị
sị nata' ni sij ụn tsínj huin sí'
rian ni ngüị mánj.

Elección de los doce apóstoles

13 Nẹ' rụcu da gahui Jesús
gan'anj sij chrạ 'ngọ quij.
Nị gaquínj sij ni tsínj huin
ruhua sij gạ'na' rian sij. Nị
ga'nạ' ni sí' rian man'an sij.
14 Nị guta sun Jesús xụhuij
ni tsínj guimạn ni sí' ngạ
man'an sij. Nị garasụn sij ni
sí' sisị gạn'anj ni sí' nạta' ni
sí' si-nụguan' sij rian ni ngüị.
15 Nị ga'ui' Jesús sun rian
ni tsínj daj sisị gạnahuin ni
ngüị a'nan', guị'yaj ni sij. Nị
ga'ui' sij sun sisị guịri ni sí'
ni nanẹ xị'i chruhua niman
ni ngüị nej.
16 Nị guta sun Jesús tsínj
gụ'naj Simón. Nị dugu'nạj
Jesús si-xugüi sí' gụ'naj sí'
Pedro.
17 Nị guta sun Jesús Ja-
cobo da'níj Zebedeo ngạ
jnánj Jacobo tsínj gụ'naj
Juan. Nị dugu'nạj Jesús
nụngüej jnạnj sij Boanerges.
Nị nuguan' daj huin ruhuaj
gata ni da'níj du'ui.
18 Nị guta sun Jesús ango
tsínj gụ'naj Andrés ngạ Fe-
lipe nej, Bartolomé nej, Ma-
teo nej, Tomás nej, Ja-
cobo da'níj tsínj gụ'naj Alfeo
nej, Tadeo nej, Simón nico'
xi'nin' gụ'naj Cananita nej,
19 Judas Iscariote nej, huin
sí' tsínj digyán chrej rian
ni tsínj gạ'na' guịda'a Jesús.
Ngaa nị gatúj Jesús chruhua
hue' ngạ ni tsínj nico' sí'.

La blasfemia contra el Espíritu Santo

20 Ngaa nị ducu nahuin
yu' rụhua' yún ni ngüị rian
Jesús. Xi'í daj nị nun gạ'ue
xạ Jesús ngạ ni tsínj nico' sij,
gui'yaj ni ngüị daj.
21 Nị ngaa gunun ni dugüi'
Jesús nuguan' daj, nị ga'nạ'
ni sij sisị guịda'a ni sij sí'.
Daj si gataj ni sij sisị sinúnj
man'an sí'.
22 Nị gataj ni tsínj digyán
ley huin ni tsínj 'nạ' xuman'
Jerusalén:
—Sichre huin achij rian ni
sichre gụ'naj Beelzebú nụn
niman Jesús. Nị xi'í si-
fuerza man'an sichre daj, nị
gahuin nucuaj sij ri sij ni
nanẹ xị'i chruhua niman ni
ngüị. —Daj gataj ni tsínj
digyán ley da aj.

23 Ngaa nḭ gaquínj Jesús
gạ'na' ni tsínj daj rian sij. Nḭ
nani sij 'ngọ cuento rian ni
sí'. Nḭ gataj sij:
—Asạ' gạ'ue guḭri sichre
Satanás ango sichre chruhua
niman ni ngüḭ, ruhua ni é rẹ'
únj. Sḭ ga'ue mánj.
24 Sisḭ gạhuin huḭj xi'nin'
ni tsínj nicaj sun, nḭ unun'
nụngüej xi'nin' huin ducua-
sun daj, ngaa nḭ sḭ gunucuaj
ni sij gạne ni sij mánj.
25 Nḭ sisḭ nne huḭj xi'nin'
ducuá 'ngọ tsínj daj, nḭ unun'
huḭj xi'nin' daj, ngaa nḭ sḭ
gunucuaj ducuá sij gạne sij
mánj.
26 Nḭ sisḭ nạxuman man'an
sichre Satanás gụnun' sij
ngạ ni dugüi' man'an sij,
ngaa nḭ sḭ ga'ue gụnucuaj
sij gạne sij mánj. Nḭ 'ngọ
gạnahuij ni sichre daj.
27 ’Nḭ ạ 'ngọ ni tsínj sḭ ga'ue
gạtu chruhua ducuá 'ngọ
tsínj nucuaj güenda guḭ'yaj
tụ sij si'yaj sí' mánj. Sanḭ
hua sini nụmi tsínj si'yaj daj,
guḭ'yaj tsínj tụ daj, da' ngaa
nḭ gạ'ue guḭ'yaj tụ sij si'yaj
sí'.
28 ’Xạnga' yya nḭn' atā
gụnun a ni é rẹ' sisḭ gạ'ue
guḭnicaj Yan'anj niman nico
xi'í daran' gaquin' gui'yaj ni
ngüḭ ngạ daran' nuguan' quij
ga'mi ni sij nej.
29 Sanḭ daran' ni ngüḭ
gạ'mi quij rian xi'í Espíritu
Santo, nḭ sḭ ga'ue guḭnicaj
Yan'anj niman nico xi'í ni
ngüḭ da gạ mánj. Nḭ
'ngọ nḭganj nḭn' da'ui ni sij
gaquin' nánj.
30 —Daj gataj Jesús xi'í si
gataj ni maestro daj sisḭ nụn
sichre xḭ'i chruhua cúj ni-
man man'an sij.

La madre y los hermanos de Jesús

31 Ngaa nḭ guisíj nni Jesús
ngạ ni jnánj sij rian sij. Sanḭ
gunáj ni sij nẹ' chrej xẹ'
hue' nne Jesús. Nḭ ga'níj ni
sij 'ngọ nuguan' rian Jesús
sisḭ gạhui sí' gạ'na' sí' yu'uj
niquin' ni sij.
32 Ngaa nḭ gataj ni ngüḭ
nne ganicạj xi'níj Jesús:
—Nní rẹ' ngạ ni jnánj
rẹ' ana'uij niquin' nẹ' chrej
xẹ' nano' ni sij man'án rẹ'.
—Daj gataj ni ngüḭ daj.
33 Sanḭ gataj man'an Jesús:
—Nḭ ụn ngüḭ xạna huin
nnī rian man'ānj, ruhua ni
é rẹ' únj. Nḭ ụn tsínj huin
jnān rian man'ānj, ruhua á
rẹ' únj. —Daj gataj sí' rian
ni ngüḭ daj.
34 Hué dan nḭ ni'yaj Jesús
ni ngüḭ nne ganicạj xi'níj sij.
Nḭ gataj sij:
—Hué nnī ngạ ni jnān
huin ni tsínj mạn nan.
35 Daj si ụn ngüḭ dạgahuin
si aran' ruhua Yan'anj, nḭ
hué ni sij huin jnān nej,
xica'uī nej, ngạ nnī nej aj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
ngüḭ daj.

4

Parábola del sembrador

1 Ngaa nḭ gaxḭ'i rụhua' yún
Jesús digyán sij si-nụguan'
sij rian ni ngüḭ mán du'ua
laguna xạchij daj. Nḭ nahuin
yu' nico ni ngüḭ rian niquin'

man'an Jesús. Ngaa nḭ gatúj sij chruhua 'ngǫ riǫ chéj rian nnee. Nḭ gan'anj gąne sij chruhua riǫ daj. Nḭ niquin' daran' ni ngüḭ ni'yaj ni sij du'ua laguna daj.

2 Nḭ nani Jesús ga'ḭ cuento digyán sij rian ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:

3 —Gṵnun są' ni é rę' nan anj: Gahui 'ngǫ tsínj gan'anj dągaman' cąn anj.

4 Nḭ ngaa dagaman' sij, nḭ guinij dǫj cąn daj chruhua chrej. Nḭ ga'ną' guę xataj xa xuj cąn daj.

5 Nḭ guinij dǫj cąn rian yo'ój yej rian nitaj nico yo'ój nṵn. Nḭ xira' yoǫ cąn daj. Daj si nitaj si yo'ój hua nico rian yej daj.

6 Sanḭ ngaa gahui güi gurununj, nḭ gaca coj daj, gui'yaj nnán. Daj si nitaj ya'ą siṵ mánj. Nḭ ganacǫ rá'yanj coj daj.

7 Nḭ gayu dǫj cąn scanij tanj. Nḭ gachij tanj daj. Hué dan nḭ ganę coj daj, gui'yaj tanj. Xi'í daj nḭ nun gą'ue gayu cąn.

8 Nḭ gayu dǫj cąn ango yo'ój są'. Nḭ gayu są' cąn. Nḭ gachij man'an nnaą daj. Nḭ gayu są' nnaą. Nḭ 'ngǫ coj gahui cǫ chi' cąn. Nḭ ango coj gahui huą'nij xia cąn daj. Nḭ ángoj gahui 'ngǫ ciento cąn daj. —Daj gataj Jesús.

9 Ngaa nḭ gataj rṵhua' yún Jesús:

—Sisḭ nṵn chraquij a ni é rę', nḭ gṵnun a ni é rę' nej aj. —Daj gataj Jesús guisíj nani sij cuento.

10 Nḭ ngaa gunáj urin Jesús ngą ni tsínj chéj ngą sij ngą ni xṵhuij ni tsínj nico' sij, nḭ nachínj snan'anj ni sí' Jesús ṵn sin huin ruhua cuento daj gata gunun ni sí'.

11 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Rian án rę' riqui Yan'anj sisḭ guḭni'i ni é rę' dąj hua nuguan' huḭ rian nicaj sun Yan'anj. Sanḭ rian ni tsínj nitaj si chéj ngāj, nḭ maan nḭnanj cuento nanīj rian ni sij.

12 Hué dan nḭ guḭni'yaj ni sij, sanḭ sḭ guini'i ni sij mánj. Nḭ gṵnun chraquij ni sij, sanḭ sḭ gara da'nga' ruhua sij mánj. Nḭ hué dan nḭ sḭ nanicaj ruhua ni sij. Nḭ na'uej ruhua ni sij sisḭ guḭnicaj Yan'anj niman nico rian si-gąquin' ni sij. —Daj gataj Jesús.

13 Nḭ gataj rṵhua' yún Jesús:

—Nun gunun a ni é rę' cuento digyānj rian án rę' nan mí'. Nḭ asą' gą'ue gṵnun a ni é rę' ango ni cuento nąnīj rian án rę', ruhua á rę' únj.

14 ’Tsínj dagaman' cąn daj huin tsínj nata' si-nṵguan' Yan'anj rian ni ngüḭ aj.

15 Nḭ cąn guinij chruhua chrej rún' huin gǫ'ngo tsínj: gunun ni sij nuguan' daj. Sanḭ gunun ni sij, nḭ 'ngǫ hora gą'na' sichre Satanás gą'nej-é' nuguan' są' gunun ni sij.

16 ’Nḭ cąn guinij rian yo'ój yej, nḭ rún' huin ango ni tsínj: gunun ni sij si-nṵguan'

Yan'anj. Nḭ 'ngǫ hora nahuin ra'a ni sij nuguan' daj. Nḭ huin niạ' ruhua ni sij.

17 Sanḭ 'yaj ni sij rún' 'yaj 'ngǫ coj nitaj nico ya'ạ siụ. Hué dan nḭ ngaa gạ'na' 'ngǫ sayun chran' yun'unj ango ni tsínj xi'í si-nụguan' Yan'anj, ngaa nḭ jna ni sij si-chrej Yan'anj.

18 ’Nḭ cạn guinij scanij tanj daj rún' huin ango ni tsínj: gunun ni sij nuguan' sạ'.

19 Sanḭ huin ruhua ni sij guḭri' ni sij ni rasụn mạn chruhua xungüḭ nan anj. Nḭ digya' yun'unj san'anj ni sij si nahuij ruhua ni sij gạhuin xuru'ue ni sij. Nḭ nano' ni sij ango ni rasụn nej. Xi'í daj nḭ guẹre' nuguan' sạ' mạn chruhua niman ni sij. Nḭ nitaj si 'yaj sạ' ni sij gạ mánj.

20 ’Nḭ cạn guinij rian yo'ój sạ', nḭ rún' huin ango ni tsínj gunun si-nụguan' Yan'anj. Nacaj ni sij nuguan' daj. Nḭ dugumi sạ' ni sij. Nḭ 'yaj 'ngǫ sij rún' 'yaj 'ngǫ coj gayu cǫ chi' cạn. Nḭ 'yaj ango sij rún' 'yaj ango coj gayu huạ'nij xia cạn. Nḭ 'yaj ango sij rún' 'yaj ango coj gayu 'ngǫ ciento cạn daj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Nada oculto que no haya de ser manifestado

21 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús gunun ni sij:

—Ngaa rụmi', nḭ gạri huḭ' candil nẹ' riqui chrúnj ngạ riqui nna, ruhua ni é rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Sisḭ rụmi', nḭ gụto' candil daj xata' rian mesa. Nḭ guḭxiguin-ín'.

22 Ngaa nḭ gǫ'ngo rasụn naránj ni ngüḭ acuan', sanḭ daran'anj nạrugüi'. Nḭ gǫ'ngo nuguan' guixíj huḭ ni ngüḭ acuan', sanḭ guḭni'i daran' ni ngüḭ si guixíj huḭ daj.

23 Sisḭ tạj chraquij a ni é rẹ', nḭ gụnun a ni é rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

24 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Nḭ'yaj á rẹ' nuguan' unun a ni é rẹ' nan. Sisḭ unun sạ' á rẹ', ngaa nḭ gạ guẹ rḭqui Yan'anj nuguan' sạ' rian án rẹ'. Nḭ rḭqui Yan'anj doj rian án rẹ' nej.

25 Daj si gạ'ui' Yan'anj rian tsínj unun. Sanḭ gạ'ne Yan'anj da guẹ dǫj nicaj ni tsínj na'uej ruhua gụnun sạ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Parábola del crecimiento de la semilla

26 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Rún' huin 'ngǫ tsínj dagaman' cạn rian yo'ój da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj anj.

27 Nḭ si nanun ruhua sij nej, si atoj sij nej, sanḭ xḭra' cạn, nḭ achij nnaạ le daj nẹ' chrej nḭ nej, si nẹ' chrej guní'yanj nej. Sanḭ nun ni'i sij dạj achi mánj.

28 Achij man'an nnaạ rian yo'ój. Hua sini xira' nnaạ. Nḭ nẹ' rụcu gạhui ca. Ngaa guisíj nḭ xḭra' cạn chrạ ca.

29 Ngaa guisíj gane cạn, nḭ gạhui né' gạn'anj nạran' né'.

Daj si guisíj güi nąran' né' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Parábola de la semilla de mostaza

30 Ngaa nį gataj rụhua' yún Jesús:

—Dąj huin rian nicaj sun Yan'anj, ruhua á rę' únj. Dąj hua cuento huin rún' huin rian nicaj sun Yan'anj únj.

31 Rún' huin 'ngọ cąn cuej staj unun né' rian yo'ój da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj nej aj. Huéj huin cąn le'ej doj rian daran' ango cąn mán chruhua xungüį aj.

32 Sanį uyụn gụnun né', nį gąchij coj daj. Asíj nį gąhuin xącanj daj ngą daran' ni coj mąn anj. Nį hua gąra' ra'a coj daj, nį da ngą ni xataj chéj xata' gą'ue nąran ruhua riqui si-gąxun' ra'a coj da aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El uso que Jesús hace de las parábolas

33 Nį ngą ni cuento digyán Jesús si-nụguan' sij rian ni ngüį. Nį nani sij cuento dąj da gą'ue gụnun ni ngüį aj.

34 Nį maan nįnanj cuento nani Jesús rian ni ngüį aj. Sanį ngaa gane urin ni tsínj nico' sij, hué dan nį digyán nįca yya nįn' sij rian ni sí' aj.

Jesús calma la tempestad

35 Nį ngaa ruhua guinį güi daj, nį gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij:

—Gąn'anj né' anéj chrej du'ua laguna. —Daj gataj Jesús.

36 Nį jna ni tsínj nico' Jesús ni ngüį du'ua laguna daj. Nį nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij chruhua riọ hua nụn Jesús. Nį hua nicaj dugüi' ango ni riọ ngą ni sij gan'anj ni sij.

37 Nį hora daj gahui 'ngọ nanę nucuaj xxi. Nį ducu naxụman nnee, gui'yaj nanę daj. Nį gara nnee chruhua riọ, gui'yaj nanę daj. Nį ruhua guįnij riọ chruhua nnee, gui'yaj nanę.

38 Sanį ngaj Jesús atoj sij nę' rụcu riọ daj. Nį chrą sij riguiya', atoj sij aj. Nį jnanun ruhua ni sí' Jesús. Nį gataj ni sí':

—Maestro, nitaj si huin ruhuá rę' sisį guįnij né' chruhua laguna mí'. —Daj gataj ni sij.

39 Nį ganachica Jesús. Nį ga'mi huee sij rian nanę. Nį gataj sij rian laguna daj:

—Dínj nąga' rę' aj. —Daj gataj Jesús, nį gahuin din'inj ruhua daran'anj.

40 Hué dan nį gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij:

—Nį ụn sin huin nį xu'ui' anin' é rę' únj. Hua nitaj si xuman ruhua anin' é rę' ni'i anin' é rę' yūnj gą mí'. —Daj gataj Jesús.

41 Ngaa nį ducu guxu'ui' ni sij. Ngaa nį gataj ni sij rian ni dugüi' ni sij:

—Nį ụn tsínj huin tsínj nan, nį da' nanę ngą nnee dagahuin si-nụguan' sij únj. —Daj gataj ni sij.

5

El endemoniado gadareno

1 Nḭ guisíj ni sij anéj chrej du'ua laguna rian gṵ'naj Gerasa.
2 Nḭ ngaa gahui Jesús chruhua riǫ, nḭ gan'anj nḭchi 'ngǫ tsínj daj rian niquin' Jesús 'nạ' sí' 'ngǫ yu'uj achin' níman. Nḭ nṵn nanẹ xḭ'i chruhua cúj niman sí'.
3 Nḭ tsínj daj gu'yun sij nne sij chruhua yu'uj rian achin' níman. Nḭ nḭ ạ 'ngǫ tsínj nun gạ'ue gṵmi ran aga' nne' tsínj daj.
4 Nḭ nṵnj si ga'ḭ numij ni sij aga' nṵngüej dacój sij ngạ aga' nne' nṵngüej ra'a sij, sanḭ dayṵn xi'nin' aga' nne', gui'yaj sij. Nḭ ga'ne sij aga' anumi nṵngüej dacój sij. Nḭ nun gạ'ue guḭda'a sạ' ni sí' man'an sij gạ mánj.
5 Nḭ nugüi nḭgan' achéj tsínj daj aguáj sij riqui quij, nḭ chruhua ni huej rian achin' níman. Nḭ guiran' xḭ'i man'an sij ngạ yej, gui'yaj sij nej aj.
6 Nḭ ngaa guini'i gạn' sij Jesús, nḭ gunánj sij gan'anj gạne ráj dạcoj sij rian man'an Jesús.
7 Nḭ gaguáj sij rian Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nitaj si huaj si dḭguíj rẹ' ngāj huín rẹ' Jesús da'níj Yan'anj xạnga' saj. A'mi acōj rián rẹ' ngạ si-xugüi Yan'anj sisḭ sḭ gahuīnj castigo, guḭ'yáj rẹ' mánj. —Daj gataj tsínj nun nanẹ xḭ'i niman sij.
8 Da'nga' daj ga'mi nanẹ xḭ'i daj xi'í si hua gataj Jesús gunun sij: "Gṵxun rẹ' man'án rẹ' chruhua cúj niman tsínj da aj." Daj hua gataj Jesús gunun nanẹ xḭ'i daj.
9 Nḭ nachínj snan'anj Jesús nanẹ xḭ'i daj. Nḭ gataj sij:
—Dạj gṵ'naj rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ni:
—Xi'nin' nico gṵ'nā aj. Daj si ga'ḭ nḭn' ruhua únj. —Daj gataj nanẹ xḭ'i nṵn chruhua tsínj daj gunun Jesús.
10 Nḭ ga'mi yaco nanẹ xḭ'i rian Jesús sisḭ sḭ ga'nij sí' gạn'anj gạn' ni nanẹ xḭ'i daj ango yu'uj mánj.
11 Nḭ nḭchrun' xi'í quij mán 'ngǫ xi'nin' xxi ni xacáj xa xuj aj.
12 Nḭ ga'mi yaco ni nanẹ xḭ'i rian Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Gạ'nij rẹ' gạn'anj únj gạtu únj chruhua niman ni xacáj daj. —Daj gataj ni nanẹ xḭ'i daj.
13 Ngaa nḭ ga'uej ruhua Jesús sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni nanẹ xḭ'i. Ngaa nḭ gahui ni nanẹ xḭ'i chruhua cúj niman tsínj daj. Ngaa nḭ gatúj ni sij chruhua niman ni xacáj daj. Nḭ mạn 'ngǫ si huḭj mí xacáj. Ngaa nḭ 'ngǫ gan'anj guẹ xi'nin' xacáj daj guinij ni xú' chrạ 'ngǫ huej. Nḭ guinij ni xú' chruhua laguna gahui' ni xú' chruhua nnee aj.
14 Nḭ gunánj ni tsínj dugumi ni xacáj daj nạn' ni sij xánj ni sij ngạ rian ni tsínj nne riqui quij nej. Nḭ nata' ni sij dạj gahuin guiran' ni sij. Hué dan nḭ gahui ni ngüḭ

daj gan'anj guı̱ni'yaj ni sij ụn sin huin guiran' ni tsínj daj.
15 Nı̱ ngaa guisíj ni ngüı̱ rian nne Jesús, nı̱ guini'i ni sij tsínj gunụn nanẹ xı̱'i niman daj. Sanı̱ yyạj nı̱ dínj nne sij nụn sij si-gan' sij. Nı̱ hua sạ' ga'ue nani ruhua sij. Nı̱ guxu'ui' ni ngüı̱ guisíj da aj.
16 Nı̱ ni tsínj guini'i dạj guiran' tsínj gunụn nanẹ xı̱'i niman daj ngạ dạj guiran' ni xacáj nej, nı̱ ganani ni sij cuento daj rian ni ngüı̱ ga'nạ'.
17 Ngaa nı̱ gaxı̱'i ni sij ga'mi yaco ni sij rian Jesús sisı̱ gạhui sí' gạn'anj sí' xánj ni sij.
18 Nı̱ ngaa gatúj Jesús chruhua rio̱ chéj rian nnee, nı̱ ga'mi yaco tsínj gunụn nanẹ xı̱'i rian Jesús sisı̱ gạ'uej sí' guı̱nicaj dugüi' sí' ngạ sij gạn'anj nụngüej sij.
19 Sanı̱ nun ga'uej Jesús. Nı̱ gataj sij gunun tsínj daj:
—Güı̱j nạn' ducuá rẹ', ngaa nı̱ nạta' rẹ' gụnun ni dugüí' rẹ' daran' si sạ' gui'yaj Yan'anj xi'í man'án rẹ'. Nı̱ nạta' rẹ' sisı̱ nahuin 'ı̱ ruhua Yan'anj ni'ya man'án rẹ' nej aj. —Daj gataj Jesús gunun sij aj.
20 Ngaa nı̱ gan'anj tsínj daj gaxı̱'i sij nata' sij rian ni ngüı̱ mán 'ngo̱ yu'uj gụ'naj Decápolis daran' si sạ' gui'yaj Jesús xi'í sij. Nı̱ gan'anj ruhua daran' ni ngüı̱ ngạ nuguan' daj.

La hija de Jairo y la mujer que tocó el manto de Jesús

21 Nı̱ nne Jesús chruhua rio̱ nanicạj rụhua' yún sij anéj chrej du'ua laguna. Nı̱ ducu guisíj ni ngüı̱ rian nne sij. Nı̱ niquin' nı̱chrun' Jesús du'ua nnee.
22 Ngaa nı̱ ga'nạ' 'ngo̱ tsínj nicaj sun chruhua si-nuhui ni tsínj israelita gụ'naj sí' Jairo. Nı̱ ngaa guini'i sí' Jesús, nı̱ ganiquin' ráj dạcoj sí' dacój Jesús.
23 Nı̱ ga'mi yaco nı̱n' ruhua sí' rian Jesús. Nı̱ gataj sij:
—Ruhua gạhui' da'nı̱ xạnāj. Gụn' ni gụta' rẹ' ra'á rẹ' rian ún'. Nı̱ gạnahuin ún', guı̱'yáj rẹ'. Ngaa ni gạne ún'. —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

24 Ngaa nı̱ gan'anj Jesús ngạ sij. Nı̱ nico nı̱n' ruhua ni ngüı̱ nico' gan'anj. Nı̱ ducu guru'man ni ngüı̱ xi'níj Jesús.

25 Nı̱ scanij ni ngüı̱ huaj ru'man daj, nı̱ huaj 'ngo̱ yun'unj xạna a'nan'. Daj si uráj tun ún' ya'yoj guisíj da xụhuij yo' huaj ún'.
26 Nı̱ yaco guiran' man'an ún' ngạ ga'ı̱ ni tsínj 'yaj go̱no'o. Nı̱ gutin' ún' daran' san'anj hua rian ún' ngạ ni tsínj 'yaj go̱no'o. Sanı̱ 'ngo̱ nun ní'yanj-án' si 'yaj ni tsínj daj. Nnạnj gaxı̱'i xi'ı̱ ngạ ún' doj gạ aj.
27 Ngaa nı̱ ngaa gunun ún' a'mi ni ngüı̱ xi'í Jesús, nı̱ gan'anj nı̱chi ún' scanij ni ngüı̱ guisíj ún' rụcu Jesús. Nı̱ ganun ún' chrạ ra'a ún' du'ua si-gan' sí'.

28 Daj si gani ruhua ún': “Sisi̱ urin gạnūn chrạ ra'ā du'ua si-gan' sí', ngaa ni̱ nạhuīn.” Daj gani ruhua ún'.
29 Ngaa ni̱ 'ngọ hora ganiquin' si uráj tun. Ni̱ guini'i ún' si guisíj ganahuin ún', gui'yaj Jesús.
30 Ngaa ni̱ 'ngọ hora xa-caj Jesús cuenta sisi̱ hua gui'yaj gọno'o sij 'ngọ ngüi̱ daj ngạ si-fuerza man'an sij. Hué dan ni̱ nanicạj Jesús guini'yaj sij. Ni̱ nachínj snan'anj sij. Ni̱ gataj sij:

—Dạj hua á rẹ' ganun ra'a si-gan'ānj únj. —Daj gataj Jesús.

31 Ngaa ni̱ gataj ni tsínj nico' sij:

—Ni̱'yáj rẹ'. Mạn ni̱n' ruhua ni ngüi̱ xi'níj rẹ' ru'man ni sij man'án rẹ'. Ni̱ nachínj snan'anj rẹ': “Dạj hua ni ngüi̱ ganun ra'a man'ān únj.” —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
32 Sani̱ ni'yaj Jesús xi'níj sij nánj sisi̱ ụn ngüi̱ ganun ra'a sij.
33 Hué dan ni̱ guxu'ui' yun'unj xạna daj. Ni̱ na-gunánj ún' xi'í si ni'i ún' sisi̱ nahuin man'an ún'. Ngaa ni̱ ga'nạ' ún' gane ráj dạcoj ún' rian Jesús. Ni̱ nata' yya ún' daran'anj gunun Jesús.
34 Ni̱ gataj Jesús:

—Xica'uī, ganahuín rẹ', gui'yaj si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj. Ni̱ dínj gạhuin nimán rẹ' gạn'anj rẹ' aj. Ni̱ gụnucuáj rẹ' nạhuín rẹ' rian xi'i̱ ga'nán' rẹ'. —Gataj Jesús gunun ún' anj.
35 Ni̱ hua guẹ a'mi sij, ni̱ ga'nạ' ni si-moso tsínj nicaj sun chruhua nuhui. Ni̱ gataj ni sij gunun Jairo:

—Guisíj gahui' da'ni̱ xạna rẹ'. Ni̱ ụn sin huin ni̱ gạrasun rẹ' rian maestro únj. —Daj gataj ni sij.

36 Sani̱ ngaa gunun Jesús si gataj ni tsínj daj, ni̱ gataj sij gunun tsínj nicaj sun chruhua nuhui daj:

—Si̱ guxu'uí' rẹ' mánj. Maan si gụxuman yya ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús.

37 Ni̱ nun gạ'uej ruhua Jesús sisi̱ gạn'anj ango tsínj ngạ sí'. Sani̱ urin Pedro ngạ Jacobo nej, Juan jnánj Jacobo nej, ga'uej Jesús gạn'anj ngạ sí'.
38 Ni̱ ngaa guisíj Jesús ducuá tsínj nicaj sun daj, ni̱ ni'yaj sí' sisi̱ ducu aco ni ngüi̱. Ni̱ aguáj ne.
39 Ngaa ni̱ gatúj Jesús chruhua hue'. Ni̱ gataj sij rian ni ngüi̱ daj:

—Ni̱ ụn sin huin 'yaj á rẹ' xinga', ni̱ aco a ni é rẹ' únj. Daj si sé si gahui' tsin' xạna mánj. Sani̱ si ato nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüi̱.

40 Ngaa ni̱ ga'nga' nạco ni sij guini'i ni sij man'an Jesús. Sani̱ guiri Jesús daran' ni ngüi̱ nẹ' chrej xẹ'. Ni̱ nicaj Jesús chre tsin' xạna daj ngạ nni nej, ni̱ tsínj huaj ngạ sij nej, gatúj sij rian ngaj níman daj.

41 Nḭ guida'a sij ra'a ún'. Nḭ
gataj sij si-nu̱guan' sij:
—Talita cumi. —Gataj
Jesús. Nḭ rian si-nu̱guan' sij,
nḭ nuguan' daj ruhuaj gata:
Tsin' xa̱na. Atā rián so̱' sisḭ
na̱chica so̱'. Daj huin ruhuaj
gata nuguan' gataj Jesús gu-
nun ún'.
42 Nḭ 'ngo̱ hora nachica
tsin' xa̱na daj. Nḭ gaxḭ'i
gache-é'. Nḭ tsin' xa̱na daj
huaj xu̱huij yo'.
Nḭ gan'anj ruhua ni ngüḭ
guini'i daj.
43 Sanḭ ga'nin' nico Jesús
sun rian ne sisḭ sḭ nata' ne
nuguan' daj rian nḭ a̱ 'ngo̱ ni
ngüḭ mánj. Nḭ gataj sij sisḭ
ga̱'ui' ne si xa̱ tsin' xa̱na da
aj.

6

Jesús en Nazaret

1 Ngaa nḭ gahui Jesús yu'uj
daj na̱n' sij xánj sij. Nḭ
guinico' ni tsínj nico' sij nej
aj.
2 Nḭ güi naránj ruhua ni
ngüḭ, nḭ gaxḭ'i sij digyán sij
chruhua si-nuhui ni tsínj is-
raelita. Nḭ gan'anj ruhua
ni sij ngaa gunun ni sij si-
nu̱guan' Jesús. Nḭ gataj ni
sij:
—Nḭ a̱ gahuin chru̱n sí'
daran' nuguan' nan únj. Nḭ
a̱ guiri sí', nḭ gahuin chru̱n
sí' gui'yaj sí' sun sa̱' nan únj.
3 Hué sí' huin tsínj acoj
chrun. Nḭ da'níj María huin
sij. Nḭ hué ni jnánj sij huin
Jacobo nej, José nej, Judas
nej, Simón nej. Nḭ nne ni
xica'uij sij scanij né'. —Daj
gataj ni tsínj ma̱n xánj Jesús.
Xi'í da nḭ gahuin na̱co
ruhua ni sij ni'yaj ni sij
Jesús.
4 Sanḭ gataj Jesús:
—Nu̱n yan'anj ni ngüḭ 'ngo̱
tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj
u̱n yu'uj huaj sij. Sanḭ ngaa
nasíj sij xánj sij rian ma̱n
ni dugüi' sij, ngaa nḭ nitaj si
a'mi sa̱' ni dugüi' sij ni'yaj ni
sí' xi'í sij mánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
5 Nḭ nun ga̱'ue gui'yaj sij
'ngo̱ ni rasu̱n sa̱' scanij ni sij.
Maan si guta' sij ra'a sij rian
do̱j ni tsínj a'nan'. Nḭ nahuin
ni sí', gui'yaj sij.
6 Nḭ gahuin yan'anj ruhua
Jesús xi'í si nun gu̱xuman
ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij
man'an sí' mánj. Nḭ gachéj
Jesús digyán sij si-nu̱guan'
sij ni xuman' ngaj nḭchrun'
daj.

Misión de los doce discípulos

7 Hué dan nḭ gaquínj Jesús
xu̱huij ran' ni tsínj nico' sij
ga̱'na'. Ngaa nḭ gaxḭ'i sij
ga'níj sij hu̱ij hu̱ij ran' ni sí'
ga̱n'anj. Nḭ ga'ui' sij sun rian
ni sí' sisḭ gu̱inicaj ni sí' sun
rian ni nane̱ xḭ'i.
8 Nḭ ga'nin' Jesús sun rian
ni sij sisḭ ga̱ yu̱n ni sij ga̱n'anj
ni sij. Maan si urin rutsḭ
nḭcaj ni sij ga̱n'anj ni sij. Nḭ
sḭ ga'ue nḭcaj ni sij xinánj
ni sij nej, chrachrúnj nej,
san'anj nej, ga̱n'anj ni sij
mánj.
9 Ga̱'ue gu̱ḭ'nij ni sij dacánj
ni sij, sanḭ sḭ ga'ue gu̱inicaj ni

sij atsij nąduna ni sij gąn'anj ni sij mánj.

10 Nį gataj Jesús:

—Nį ngaa gątu ni é rę' chruhua 'ngǫ hue', nį gụnaj ni é rę' hue' daj da síj gąhui a ni é rę' xuman' daj gąn'anj án rę'.

11 Nį sisį hua 'ngǫ xuman' na'uej ni sij nąhuin ra'a ni sij a ni é rę', nį na'uej ni sij gụnun ni sij si-nụguan' a ni é rę', ngaa nį nągunan' ni é rę' yo'ój chrụ dacój a ni é rę' ngaa gąhui a ni é rę' yu'uj daj. Nį hué-é' huin 'ngǫ ducuánj dįgyán án rę' rian ni tsínj daj sisį nun gui'yaj są' ni sij. Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisį güi gąnahuij xungüį, nį huaj gąhuin doj castigo ni tsínj daj daj ngą si gąhuin castigo ni tsínj xį'i guimán asįj ná huin ni ngüį guimán xuman' Sodoma ngą xuman' Gomorra. —Daj gataj Jesús.

12 Ngaa nį gahui ni sij gan'anj ni sij. Nį gataj ni sij sisį gąnani ruhua ni ngüį xi'í si-gąquin' ni sij.

13 Nį guiri nico ni sij nanę xį'i chruhua niman ni ngüį nej. Nį garij ni sij gasiti rian nico ni ngüį a'nan'. Nį ganahuin ni ngüį daj, gui'yaj ni sij.

Muerte de Juan el Bautista

14 Hué dan nį gunun rey gụ'naj Herodes dąj gui'yaj Jesús. Daj si nįn' gąchra' gunun ni ngüį xi'í Jesús. Nį gataj Herodes:

—Hué sij huin Juan tsínj duguata' nnee ganá'nij sij scanij ni níman ganahuin sí' Jesús. Xi'í daj nį nucuaj sij 'yaj sij si są' ngą si-fuerza sij. —Daj gataj Herodes.

15 Sanį gataj ango ni sij:

—Hué Jesús huin tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj gụ'naj Elías gane sí' asįj ná. —Daj gataj ni tsínj daj.

Sanį gataj ango da'aj ni sij:

—Hué sij huin ango tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüį asįj ná aj. —Daj gataj ni sij.

16 Nį ngaa gunun Herodes nuguan' ga'mi ni ngüį, nį gataj sij:

—Hué sij huin Juan tsínj chrą ga'nīj. Nį yyąj nį ganá'nij sij ganahuin sij Jesús aj. —Hué daj gataj Herodes nej aj.

17 Daj si hua ga'nin' Herodes sun sisį guįda'a ni sij man'an Juan gụmij ni sij cadena gąri ni sij sí' duguagą'. Nį da'nga' daj gui'yaj Herodes si hua xacaj sij Herodías huin nicą jnánj sij tsínj gụ'naj Felipe.

18 Nį hua gataj Juan gunun Herodes: "Sį ga'ue xącaj rę' xacó' rę' gąhuin nicą rę' mánj." Daj hua gataj Juan gunun Herodes.

19 Nį xi'í daj ataj rụhua Herodías ni'yaj ún' Juan huin ruhua ún' dągahui' ún' man'an Juan. Sanį nun gą'ue mánj.

20 Daj si xu'ui' Herodes ni'yaj sí' man'an Juan. Nį hua xacaj Herodes cuenta sisį 'ngǫ tsínj hua nįca niman huin Juan. Nį 'ngǫ tsínj

hua są' ruhua niman huin sij nej. Nį dugumi man'an Herodes Juan. Nį nụnj si nun nari' ruhua sij si guį'yaj sij ngą si gataj Juan, sanį garan' ruhua sij gunun sij si-nụguan' sí'.

21 Hué dan nį 'ngọ güi, nį gui'yaj ni sij 'ngọ gui'yanj nico. Nį hué güi daj huin güi ganasíj yo' ga'nga rey Herodes. Nį ga'ui' sij xa ni tsínj nicaj sun nico' rụcu sij ngą ni tsínj general nej, ni tsínj huin achij 'ną' estado Galilea nej. Nį riqui gui'yanj daj, nį gani ruhua Herodías sisį dąj gą'ue guį'yaj ún' si gąhui' Juan.

22 Nį gatúj da'nį xąna Herodías riqui gui'yanj daj. Nį guiran'anj ún'. Nį ducu garan' ruhua Herodes ngą ni tsínj mán ngą sí' rian mesa si gui'yaj ún'. Hué dan nį gataj Herodes gunun yun'unj xąna daj:

—Gąchinj sọ' ụn sin huin gąran' ruhuá sọ' riānj, nį rįquīj nánj. —Daj gataj Herodes.

23 Nį guta' nįca yya sij rian yun'unj xąna daj. Nį gataj sij:

—Nụnj si gąchinj sọ' da'aj do'ōj rian nicaj sụnj sanį riquīj nánj. —Daj gataj sij gunun yun'unj xąna daj.

24 Nį gahui ún' nachínj snan'anj ún' nni ún'. Nį gataj ún':

—Nį ụn sin gąchīn gąhuin si'yā ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ún'.

Ngaa nį gataj nni ún':

—Gąchinj rẹ' chrą Juan tsínj duguata' nnee aj. —Gataj Herodías gunun da'níj ún'.

25 Hué dan nį da' rá'yanj gatúj ún' rian nne rey. Nį gataj ún' gunun sí':

—Ruhuāj sisį acuan' rįqui rẹ' 'ngọ go'o nụn chrą Juan tsínj duguata' nnee aj. —Daj gataj ún' gunun rey aj.

26 Hué dan nį ducu ganani ruhua rey. Sanį rįan hua guta' nįca yya sij rian yun'unj xąna daj ngaa mán ni tsínj ngą sij rian mesa, hué dan nį nun gą'uej ruhua sij si guẹre' nuguan' gataj sij rian yun'unj da aj.

27 Nį 'ngọ hora ga'níj rey daj 'ngọ snado gąn'anj nącaj sí' chrą Juan anj.

28 Hué dan nį gan'anj snado ducuagą' ga'nin' sij chrą Juan nicaj sij ga'ną' sij 'ngọ go'o nụn chrą Juan. Nį ga'ui' sij ra'a yun'unj xąna daj. Nį naga'ui' ún' ra'a nni ún' anj.

29 Ngaa nį ngaa gunun ni tsínj nico' Juan, ngaa nį ga'ną' nącaj ni sij níman daj nicaj ni sij gan'anj gąchin' ni sij.

Alimentación de los cinco mil

30 Hué dan nį nahuin yu' ni tsínj gan'anj gą'mi nuguan' są' xi'í Jesús. Nį nahuin yu' ni sij ngą Jesús. Nį nata' ni sij daran' si gui'yaj ni sij gunun Jesús. Nį nata' ni sij si digyán ni sij rian ni ngüį nej.

31 Ngaa nį gataj Jesús:

—Gạn'anj nịni né' nạran ruhua á rẹ' dọj quij qui'yanj nạco aj. —Daj gataj Jesús.

Daj si ga'nạ' nico ni ngüị rian Jesús. Nị gahui ni sij nej. Xi'í daj, nị na'ue guịri' Jesús ngạ ni tsínj nico' sij xạ ni sij mánj.

32 Ngaa nị gatúj ni sij chruhua 'ngọ rịọ. Nị gan'anj urin ni sij 'ngọ quij qui'yanj nạco.

33 Sanị guini'i nico ni ngüị gan'anj ni sij. Nị nani'i ni ngüị Jesús. Nị gunánj ni sij gan'anj ni sij rian gạn'anj ni dụgüi' Jesús. Nị 'nạ' ni ngüị daj ni xuman' ngaj nịchrun'. Nị guisíj sini ni sij ana'uij ni sij si gạ'na' Jesús.

34 Nị ngaa nanij Jesús chruhua rịọ, ngaa nị guini'i sij mán nico ni ngüị aj. Nị gahuin 'ị ruhua sij ni'yaj sij ni sí'. Daj si rún' huin xachij nitaj tsínj dugumi huin ni sij. Ngaa nị gaxị'i sij digyán sij ga'ị nuguan' rian ni ngüị daj.

35 Nị ngaa guisíj güi di'nị, nị ga'nạ' ni tsínj nico' Jesús. Nị gataj ni sij:

—Yu'uj nan hua ní'nij, nitaj ni ngüị mán mánj. Nị guisíj gahuin di'nị.

36 Ngaa nị nạ'nij rẹ' ni ngüị gạn'anj ni sij rancho ngạ ni xuman' ngaj nịchrun' sisị guịran ni sij si xạ ni sij. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

37 Sanị gataj Jesús:

—Gạ'ui' a ni é rẹ' si xạ ni sij nánj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị gataj ni tsínj daj:

—Gạn'anj ni únj guịran ni únj huịj ciento denario chrachrúnj gạ'ui' ni únj si xạ ni sij, ruhuá rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij.

38 Ngaa nị gataj Jesús:

—Nị ụndaj chrachrúnj nicaj a ni é rẹ' únj. Güịj a ni é rẹ' nị'yaj á rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

Nị ngaa guini'i ni sij, nị gataj ni sij:

—Nị ụn'un' chrachrúnj ngạ huịj guẹ xucuaj nicaj ni únj anj. —Gataj ni sij.

39 Ngaa nị ga'nin' Jesús sun sisị gạn'anj gạne da xi'nin' ni ngüị rian chrin' marẹ aj.

40 Nị gane ni ngüị da xi'nin'. Nị nne ni xi'nin' huin 'ngọ ciento ran' ni ngüị nej. Nị nne ni xi'nin' huin huịj xia chi' ran' ni ngüị nej.

41 Ngaa nị guida'a Jesús ụn'un' chrachrúnj ngạ huịj xucuaj daj. Nị ni'yaj sij xata'. Nị naga'ui' sij siguruhua Yan'anj. Ngaa nị gura' da'aj sij ni chrachrúnj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij sisị nạga'ui' ni sí' ra'a ni ngüị aj. Nị gura' da'aj sij huịj xucuaj daj rian ni ngüị nej aj.

42 Ngaa nị xa daran' ni sij. Nị gara ran riqui ni sij.

43 Ngaa nị ganacaj ni sij dasu gunáj daj ngạ xucuaj nej. Nị nara ni sij chruhua xụhuij xugutị chrachrúnj ngạ xucuaj aj.

44 Nị guisíj ụn'un' mí ni tsínj xa daj, gui'yaj Jesús.

Jesús anda sobre el mar

45 Hué dan nị 'ngọ hora gui'yaj Jesús sisị gạtu ni tsínj nico' sij chruhua rịọ chéj rian nnee gachin sini ni

sij anéj chrej du'ua laguna
da' xuman' gu̱'naj Betsaida. Ni̱
gunáj Jesús. Ngaa ni̱
gana'níj sij ni ngüi̱ na̱n' ni sí'
xánj ni sí'.
46 Ni̱ ngaa guisíj na'níj sij
na̱n' ni sí', ngaa ni̱ gahui
sij chra̱ 'ngo̱ quij gan'anj
sij ga̱chinj jni'yaj sij rian
Yan'anj.
47 Ni̱ ngaa guisíj guini̱, ni̱
huaj rio̱ daj da̱ni laguna
xa̱chij da aj. Ni̱ gunáj urin
Jesús rian yo'ój.
48 Ni̱ guini'i Jesús xun ni̱n'
ruhua ni sij nnee nga̱ chrun.
Ni̱ ni̱naj ni sij. Daj si 'na̱'
nucuaj nane̱ rian ni sij. Ni̱
ngaa chruhua gue̱renga', ni̱
gan'anj Jesús gachéj sij rian
nnee huaj sij na̱ri' dugüi' sij
nga̱ ni tsínj daj. Ni̱ huin
ruhua sij ga̱chin sij ne̱' rian
ni tsínj huaj da aj.
49 Ni̱ ngaa guini'i ni tsínj
nico' Jesús si chéj sij rian
nnee, ni̱ gani ruhua ni sí' sisi̱
hué sij huin 'ngo̱ sta'naj. Ni̱
xi'í daj gaguáj ni sí'.
50 Daj si guini'i daran' ni
sí' man'an sij. Ni̱ guxu'ui'
niman ni sí'. Hué dan ni̱
hora gataj Jesús gunun ni sí':
—Ga̱ nucuaj niman án re̱'.
Yūnj huin nánj. Si̱ guxu'ui'
a ni é re̱' mánj. —Daj gataj
Jesús.
51 Ngaa ni̱ gahui Jesús
chruhua rio̱ rian nu̱n ni sij.
Ngaa ni̱ ganiquin' nane̱. Ni̱
gan'anj ruhua ni sij.
52 Daj si nun xacaj cuenta
ni sij xi'í si sa̱' gui'yaj
Jesús ngaa gura' da'aj sí'
chrachrúnj. Ni̱ hua ru̱mi'
gue̱ niman ni sij. Ni̱ nun
ga̱'ue gunun ni sij.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

53 Ni̱ ngaa guisíj ni sij anéj
du'ua laguna xa̱chij daj, ni̱
guisíj ni sij 'ngo̱ yu'uj gu̱'naj
Genesaret. Ni̱ numij ni sij rio̱
du'ua laguna aj.
54 Ni̱ ngaa nanij ni
sij chruhua rio̱, ngaa ni̱
'ngo̱ hora ganani'i ni ngüi̱
man'an Jesús.
55 Ni̱ gunánj daran' ni ngüi̱
'na̱' da' daran' xuman'. Ni̱
guta' ni sij ni ngüi̱ a'nan'
rian chrun chéj nicaj ni sij
ga'na̱' ni sij rian huaj Jesús.
56 Ni̱ daran' xuman' gatúj
Jesús si xuman' le'ej nej, si
xuman' xa̱chij nej, si rancho
nej, ni̱ gurúj ni sij ni ngüi̱
a'nan' ne̱' cayu. Ni̱ gachínj
jni'yaj ni sij sisi̱ ga̱'uej sí',
ni̱ ga̱nun ni sij hué du'ua si-
gan' sí'. Ni̱ ganahuin daran'
ni ngüi̱ ganun si-gan' sí' aj.

7

Lo que contamina al hombre

1 Ni̱ gahuin ni̱chrun' ni
tsínj fariseo nga̱ ni tsínj di-
gyán si-ley Moisés rian nne
Jesús. Ni̱ 'na̱' ni sij xuman'
Jerusalén.
2 Ni̱ guini'i ni sij sisi̱ nitaj
si nania̱' nico ni tsínj nico'
Jesús ra'a ni sí' ngaa xa ni sí'
chrachrúnj. Ngaa ni̱ ga'mi
quij ni sij gataj ni sij sisi̱ nun
hua sa̱' si 'yaj ni sí'.
3 Daj si nicaj ni tsínj fariseo
nga̱ daran' ni tsínj israelita
'ngo̱ ducuánj si digyán xi ni

sij rian ni sij. Nị sisị nitaj si
naniạ' nico ni sij ra'a ni sij,
ngaa nị sị xa ni sij, gataj ni
xi ni sij.
4 Nị ngaa nasíj ni sij
huan'anj ni sij yu'uẹ, ngaa nị
sisị nitaj si naniạ' nico ni sij
ra'a ni sij, nị sị xa ni sij nej
mánj. Nị hua ná nị ga'nin'
ni xi ni sij sun rian ni sij sisị
dạj guị'yaj ni sij. Hué dan
nị na'nin' ni sij vaso nej, siụ
nej, chruj gaga' nej, ngạ nna
nej aj.
5 Xi'í daj gachínj snan'anj
ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj
digyán si-ley Moisés man'an
Jesús. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin huin nị nitaj si
nico' ni tsínj nico' man'án rẹ'
dugumi ni sij si-dụcuanj xi
únj únj. Xa ni sij, sanị nitaj
si naniạ' nico ni sij ra'a ni sij
mánj. —Daj gataj ni tsínj daj
gunun Jesús.
6 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hué ni é rẹ' huin tsínj
digya' yun'unj. Hua yya
xạnga' si-nụguan' xí' Isaías
ngaa ga'mi sij si-nụguan'
Yan'anj xi'í ni é rẹ'. Daj si
gataj sij:
Nụn yan'anj ni ngüị nan ngạ
du'ua ni sij yūnj anj.
Sanị nịni huin niman ni sij
nánj.
7 Nitaj si ní'yanj si nico' ni sij
yūnj mánj.
Daj si nuguan' digyán ni sij
huin nuguan' a'nin' ni
tsínj sun anj.
Nị sé si digyán ni sij si-
nụguan'ānj rian ni
ngüị mánj. Daj gataj
si-nụguan' xí' Isaías.
8 Daj si dunáj ni é rẹ'
nuguan' ga'nin' Yan'anj sun
rian né'. Nị da'a ni é rẹ'
si-dụcuanj ni ngüị. Ngaa nị
na'nin' a ni é rẹ' ni siụ nej,
ni vaso nej. Nị dagahuin ni
é rẹ' ga'ị ango nuguan' nej.
—Gataj Jesús gunun ni sij.
9 Nị gataj Jesús nej:
—Hua dunáj guẹ ni é rẹ'
nuguan' ga'nin' Yan'anj sun
rian né'. Nị dugumi ni é rẹ'
si-dụcuanj ni man'an ni é rẹ'.
10 ’Nị gataj Moisés:
“Guịnun yan'ánj rẹ' chré rẹ'
ngạ nní rẹ'.” Nị: “Nị ụn tsínj
a'mi quij rian chrej sij ngạ
nni sij, ngaa nị gạhui' sij
nánj.” Daj gataj Moisés.
11 Sanị ataj á rẹ' sisị gạ'ue
gạtaj 'ngọ tsínj daj gụnun
chrej sij ngạ nni sij: “Huin
ruhuāj rịquīj san'anj nan
rian nụngüej é rẹ'. Sanị yyạj
nị sị ga'ue. Daj si san'anj
nicā nan huin corbán”, ataj
ni é rẹ'. Nị corbán huin
ruhuaj gata ofrenda güenda
Yan'anj.
12 Nị sisị da'nga' daj gạtaj
'ngọ tsínj daj rian chrej sij
ngạ nni sij, ngaa nị nun
gạ'uej sij chrạcuij sij chrej sij
ngạ nni sij, 'yaj ni é rẹ'.
13 Nị hué ducuánj daj
'yaj yụn ni é rẹ' si-nụguan'
Yan'anj, digyán ni é rẹ' si-
chrej ni é rẹ' rian ni ngüị.
Nị hué da'nga' daj 'yaj ni é
rẹ' ngạ ango ni nuguan' nej.
—Daj gataj Jesús gunun ni
fariseo ngạ ni tsínj digyán
ley rian ni ngüị.
14 Hué dan nị gaquínj
Jesús gạ'na' ni ngüị rian sij.

Nḭ gataj sij:

—Gṵnun daran' ni é rẹ' nuguan' nan. Nḭ gạra da'nga' ruhua á rẹ' nej.

15 Nitaj si gahuin quij chruhua niman 'ngọ tsínj daj, 'yaj rasṵn atuj du'ua sij mánj. Sanḭ gahuin quij chruhua niman sij, 'yaj nuguan' ahui chruhua niman sij aj.

16 Nḭ ngüḭ tạj chraquij, nḭ gṵnun ni sij aj. —Daj gataj Jesús.

17 Nḭ ngaa gahuin nḭni Jesús rian ni ngüḭ, nḭ gatúj sij chruhua hue'. Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni tsínj nico' sij xi'í nuguan' digyán sij rian ni ngüḭ daj.

18 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Hua guẹ na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ' mí'. Nḭ nunun a ni é rẹ' sisḭ nitaj si gạhuin quij chruhua niman ni ngüḭ 'yaj rasṵn atuj du'ua ni sij mí'.

19 Daj si nitaj si atuj-ú' nimún'. Sanḭ atuj-ú' riquí'. Hué dan nḭ ahui-í' ri'í'. —Daj gataj Jesús.

Nḭ nuguan' nan huin ruhuaj gata sisḭ daran' si xa né' hua sạ' aj.

20 Nḭ gataj Jesús nej:

—Gahuin quij ruhua niman 'ngọ tsínj daj, 'yaj nuguan' ahui chruhua niman sij aj.

21 Daj si nan huin nuguan' quij ahui chruhua niman ni ngüḭ. Nḭ ani quij ruhua ni sij. Nḭ a'mi ni sij ngạ ango nicạ ni ngüḭ nej. Nḭ 'yaj squḭra' ni sij nej. Nḭ dagahui' ni sij níman nej.

22 Nḭ 'yaj tṵ ni sij nej. Nḭ huin ruhua ni sij guḭri' ni sij si'yaj dugüi' ni sij nej. Nḭ 'yaj ni sij gaquin' nej. Nḭ digya' yun'unj ni sij nej. Nḭ 'yaj quij ni sij ngạ nneẹ cúj ni sij nej. Nḭ huin xicoj ruhua ni sij nej. Nḭ a'mi yyạ ni sij nej. Nḭ nnẹ ni sij nej. Nḭ nḭ'yun a'mi ni sij nej.

23 Hué daran' nuguan' quij nan ahui chruhua niman ni ngüḭ. Nḭ hué ni nuguan' nan huin guḭ'yaj quij chruhua niman ni ngüḭ nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La fe de la mujer sirofenicia

24 Hué dan nḭ naxṵman Jesús gahui sij yu'uj daj gan'anj sij xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón. Nḭ gatúj sij chruhua 'ngọ hue'. Nḭ nitaj si huin ruhua sij sisḭ nạni'i ni ngüḭ man'an sij. Sanḭ nun gạ'ue guḭxij huḭ sij mánj.

25 Nḭ 'ngọ hora gunun 'ngọ yun'unj xạna sisḭ guisíj Jesús yu'uj daj. Nḭ nṵn nanẹ xḭ'i chruhua niman da'níj ún'. Nḭ gan'anj ún' ganiquin' ráj dạcoj ún' dacój man'an Jesús.

26 Nḭ yun'unj xạna sirofenicia a'mi snan'anj griego huin ún'. Nḭ ga'mi yaco ún' sisḭ guḭri Jesús nanẹ xḭ'i nṵn niman da'níj ún'.

27 Sanḭ gataj Jesús:

—Gạna'uij acuán' rẹ' si xạ ni tsin' le, nḭ gạra sini riqui anin'inj. Nitaj si hua sạ' si gạ'ne' si-chrạchrunj ni tsin'

gą̱'ui' du'ua ni xuhue mánj.
—Daj gataj Jesús.
28 Ngaa nḭ nanicą̱j ún' gataj
ún':
—Xą̱nga' si atáj rę̱' Señor.
Sanḭ da' ni xuhue mąn
riqui mesa xa xú' ni darṵ
chrachrúnj ayu xa ni tsin'
anj. —Daj gataj ún'.
29 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xi'í nuguan' ga'mí rę̱',
nḭ gą̱'ue gąn'anj rę̱'. Daj si
hua guisíj gahui nanę̱ xḭ'i
chruhua niman da'nḭ xą̱na
rę̱' aj. —Daj gataj Jesús.
30 Nḭ ngaa nasíj unj ducua
unj, nḭ xacaj unj cuenta sisḭ
ngaj da'nḭ xą̱na unj hua ngaj
ún' rian nna. Sanḭ hua guisíj
gahui nanę̱ xḭ'i chruhua ni-
man ún'.

Jesús sana a un sordo-mudo

31 Hué dan nḭ gahui rṵhua'
yún Jesús yu'uj ngaj xu-
man' gṵ'naj Tiro. Nḭ gachin
sij xuman' Sidón gan'anj sij
yu'uj ngaj xuman' gṵ'naj
Decápolis. Nḭ guisíj sij du'ua
laguna xą̱chij gṵ'naj Galilea
aj.
32 Nḭ nicaj ni sij 'ngǫ tsínj
hua so'o na'ue gą̱'mi są̱' sí'
ga'ną̱' ni sij rian Jesús. Nḭ
gachínj jni'yaj ni sij rian
Jesús sisḭ gṵta' sí' ra'a sí'
chrą̱ tsínj da aj.
33 Nḭ nicaj Jesús tsínj daj
gan'anj sij 'ngǫ yu'uj ni-
taj ngüḭ mánj. Nḭ diguíj
Jesús chrą̱ ra'a sij chruhua
chraquij tsínj daj. Ngaa
nḭ gara sta'nunj sij dǫj, nḭ
ganṵn ra'a sij yyą̱ tsínj daj
nej aj.
34 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús
xata' guchej sij. Nḭ gataj sij:
—Efata. —Gataj Jesús.
Nḭ nuguan' daj huin ruhuaj
gata: Gą̱ nąxi'ni anj.
35 Nḭ hué 'ngǫ hora daj,
nḭ naxi'nḭj chraquij tsínj so'o
daj. Nḭ nahuin są̱' yyą̱ sí'.
36 Nḭ ga'nin' Jesús sun rian
ni tsínj niquin' yu'uj daj sisḭ
sḭ nuna ni sij rian ni ngüḭ si
gui'yaj sij mánj. Hué dan nḭ
ngaa doj na'uej Jesús nṵna
ni sij rian ni ngüḭ, sanḭ nąanj
nari' nucuaj ni sij doj nuna
ni sij aj.
37 Nḭ ducu gan'anj ruhua
ni ngüḭ xi'í si gui'yaj Jesús.
Nḭ gataj ni sij:
—Hua 'ueé 'yaj sij
daran'anj. Da' tsínj so'o
unun, 'yaj sij. Nḭ da' tsínj
rá'yan' a'mi, 'yaj sij nej aj.
—Daj gataj ni sij.

8

Alimentación de los cuatro mil

1 Nḭ güi daj, nḭ huaj nico
ni ngüḭ ngą̱ Jesús. Nḭ nitaj
si nicaj ni sij si xa ni sij.
Ngaa nḭ gaquínj Jesús gą̱'na'
ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
2 —Nahuin 'ḭ ruhuāj ni'yā
daran' ni ngüḭ mąn nan. Daj
si síj huą̱'nij güi mán ni sij
ngāj aj. Nḭ nitaj si nicaj ni sij
si xa ni sij mánj.
3 Sisḭ ną̱'nī ni sij nąn' ni sij
ducuá ni sij ngaa nitaj si xa
ni sij, nḭ guḭnichre ni sij huaj
ni sij chruhua chrej, ruhuāj
aj. Daj si hua da'aj ni sij 'ną̱'
gąn' anj. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.

4 Nḭ gataj ni sij gunun sí':
—Dạj ụn sin guḭ'yó' guḭri' gạ'ui' xạ ni ngüḭ 'ngọ yu'uj nitaj mán nan únj. —Daj gataj ni sij.
5 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụndaj chrachrúnj nicaj a ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús.
—Ichij chrachrúnj nicaj ni únj. —Gataj ni sij.
6 Ngaa nḭ ga'nin' Jesús sun sisḭ gạn'anj gạne ni ngüḭ rian yo'ój. Ngaa nḭ guida'a sij ichij chrachrúnj ra'a sij. Nḭ nago' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nḭ gura' da'aj sij chrachrúnj daj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij. Nḭ da'nga' ni sí' ra'a ni ngüḭ mạn anj.
7 Nḭ nicaj ni sij 'ngọ si huḭj xucuaj le. Ngaa nḭ nago' Jesús si guruhua Yan'anj. Nḭ ga'nin' sij sun rian ni sí' sisḭ dạ'nga' ni sí' xucuaj daj rian ni ngüḭ.
8 Nḭ xa daran' ni sij. Nḭ gara ran riqui ni sij. Ngaa nḭ gara ichij xuguti, gui'yaj si xitin' gunáj aj.
9 Nḭ guisíj 'ngọ si gạn'anj mí ni tsínj xa aj.
Ngaa ni na'níj Jesús nạn' ni sij.
10 Ngaa nḭ 'ngọ hora gatúj Jesús ngạ ni tsínj nico' sij chruhua riọ chéj rian nnee gan'anj ni sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Dalmanuta.

La demanda de una señal

11 Ngaa nḭ ga'nạ' ni tsínj fariseo. Nḭ gaxḭ'i ni sij gani dugüi' ni sij ngạ Jesús. Nḭ chruhua ni sij guḭ'yaj ni sij 'ngọ xḭ' gạtu Jesús. Ngaa nḭ gachínj ni sij rian Jesús sisḭ guḭ'yaj sí' 'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj. Ngaa nḭ guḭni'i ni sij sisḭ 'nạ' sí' rian Yan'anj, ruhua ni sij.
12 Ngaa nḭ guchej nḭn' ruhua Jesús, nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ achínj ni ngüḭ mạn yyạj 'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj riānj únj. Xạnga' yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ sḭ gui'yā 'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj guḭni'i ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nḭ dunáj Jesús ni tsínj daj. Nḭ gatúj rụhua' yún sij chruhua riọ gan'anj sij anéj chrej du'ua laguna xạchij da aj.

La levadura de los fariseos

14 Nḭ guini'yun ni tsínj nico' Jesús guinicaj ni sij chrachrúnj xạ ni sij. Nḭ urin chrachrúnj nicaj ni sij huaj ni sij chruhua riọ aj.
15 Ngaa nḭ ga'nin' Jesús sun rian ni sij. Nḭ gataj sí':
—Gạ cuidado a ni é rẹ' ngạ man'an án rẹ'. Nḭ gụruj a ni é rẹ' ngạ si-levadura ni tsínj fariseo ngạ rey Herodes nej aj. —Daj gataj Jesús.
16 Nḭ ga'mi man'an ni sij gunun dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Da'nga' daj ga'mi Jesús xi'í si nitaj chrachrúnj nicaj únj. —Daj gataj ni sij.
17 Sanḭ gunun Jesús si gataj ni sij. Ngaa nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn sin huin ataj á rẹ' sisḭ nitaj chrachrúnj nicaj á

rę' ga'nąʼ á rę' únj. Hua guę na'ue gụnun a ni é rę' gąʼ. Nị nitaj si acaj á rę' cuenta da gą mí'. Hua ránj laquinj chrą ni é rę' nan ní'.

18 Nụn rundij rian án rę', sanị nun xiguịn ni'yaj á rę' mánj. Nụn chraquij a ni é rę', sanị nunun a ni é rę' mánj. Nitaj si nụn ruhua ni é rę' gą mí'.

19 Ngaa da'ngāj ụn'un' guę chrachrúnj xa ụn'un' mí ni tsínj daj, ngaa nị ụndaj xuguti gara si xitin' nacaj ni é rę' únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị:

—Xụhuij gahuin anj. —Gataj ni sij.

20 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:

—Nị ngaa da'ngāj ichij guę chrachrúnj xa gąn'anj mí ni tsínj daj, ngaa nị ụndaj xuguti gara nacaj ni é rę' únj. —Gataj Jesús.

Ngaa ni:

—Ichij gahuin anj. —Gataj ni sij.

21 Hué dan nị gataj Jesús:

—Hua nunun ni é rę' gą mí'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Un ciego sanado en Betsaida

22 Hué dan nị guisíj ni sij xuman' gụ'naj Betsaida. Nị nicaj ni ngüị 'ngọ tsínj duri ga'nąʼ ni sij rian Jesús. Nị ga'mi yaco ni sij sisị gąnun ra'a Jesús tsínj daj.

23 Ngaa nị guida'a Jesús ra'a tsínj duri daj. Nị guiri sij sí' nę' chrej xę' xuman' daj. Nị guta' sij dane sta'nunj sij rundij rian sí'. Ngaa nị guta' sij ra'a sij rian man'an tsínj daj. Nị nachínj snan'anj sij sí' sisị xiguịn ni'yaj sí' dọj aj.

24 Ngaa nị ni'yaj sí'. Nị gataj sí':

—Ni'īnj ni tsínj. Nị dąj rún' hua ni chrun hua ni sij. Sanị chéj ni sij ni'yā aj. —Daj gataj tsínj duri daj gunun Jesús.

25 Hué dan nị guta' rụhua' yún Jesús ra'a sij rundij rian tsínj daj. Nị ni'yaj sąʼ sij. Nị ganahuin sij. Nị rugüi' sąʼ daran' si ni'yaj sij nej aj.

26 Ngaa nị na'níj Jesús nąn' sij ducuá sij. Nị gataj sí' gunun sij:

—Sị gatúj rę' chruhua xuman'. Nị sị gatáj rę' rian nị ą 'ngọ ni ngüị mąn xuman' mánj. —Daj gataj Jesús.

La confesión de Pedro

27 Ngaa nị gahui Jesús ngą ni tsínj nico' sij gan'anj ni sij ni xuman' le yu'uj gụ'naj Cesarea de Filipo.

Nị chéj ni sij huaj ni sij, nị nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nị gataj sí':

—Nị ụn tsínj huīnj ataj ni ngüị, ruhua á rę' únj. —Daj gataj Jesús nachínj snan'anj sij aj.

28 Ngaa nị gataj ni tsínj nico' sij:

—Ataj 'ngọ ni sij sisị hué rę' huin tsínj gụ'naj Elías. Nị ataj ango ni sij sisị hué rę' huin ango tsínj ga'mi sinụguan' Yan'anj. —Daj gataj ni sij.

29 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj
sij:
—Nḭ ṵn tsínj huīnj, ruhua
man'an án rẹ' únj. —Gataj
Jesús.
Ngaa nḭ gataj Pedro:
—Hué rẹ' huin Cristo aj.
—Daj gataj Pedro.
30 Sanḭ ga'nin' Jesús sun
rian ni sij sisḭ sḭ nata' ni sij
rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ ṵn tsínj
huin sí' mánj.

Jesús anuncia su muerte

31 Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús di-
gyán sij rian ni tsínj nico'
sij. Nḭ gataj sij sisḭ hua niạn
guḭran' nico sij sayun huin
sij da'níj ni ngüḭ. Nḭ gataj
Jesús sisḭ dạnicaj ni tsínj
huin achij man'an sij. Nḭ
da'nga' daj guḭ'yaj ni chrej
huin rian ngạ ni tsínj digyán
ley nej. Nḭ dạgahui' ni sí'
man'an sij nej. Sanḭ xiráj
huạ'nij güi, nḭ gạna'nij sij,
gataj sij.
32 Nḭ nata' nḭca Jesús
nuguan' daj rian ni tsínj
nico' sij. Ngaa nḭ nicaj Pedro
Jesús gan'anj anéj sij dọj. Nḭ
gaxḭ'i Pedro chran' sij sí'.
33 Sanḭ nanicạj Jesús ni'yaj
sij ni tsínj nico' sij. Nḭ gahuin
huee Jesús gataj sij rian Pe-
dro:
—Gṵxun rẹ' man'án rẹ'
riānj, Satanás. Nitaj si huin
ruhuá rẹ' rún' huin ruhua
Yan'anj mánj. Rún' huin
ruhua ni ngüḭ huin ruhuá rẹ'
nánj. —Daj gataj Jesús.
34 Ngaa nḭ gaquínj Jesús ni
ngüḭ gạ'na' ni sij rian niquin'
sí' ngạ ni tsínj nico' sí' nej. Nḭ
gataj Jesús:
—Sisḭ hua 'ngọ tsínj ruhua
nḭco' yūnj, ngaa nḭ dṵnaj
tsínj daj si-chrej man'an sij.
Ngaa síj nḭ gạta sij rugutsḭ
guḭnico' sij yūnj guḭran' sij
sayun ngāj aj.
35 Tsínj na'uej ruhua
gạhui' sij ngāj, nḭ gạ ni'ya sij.
Sanḭ tsínj gạ'ue gạhui' xi'í
man'ānj ngạ xi'í nuguan' sạ'
a'mi man'ānj, ngaa nḭ gạne
nḭganj sij aj.
36 Nḭ sisḭ guḭ'yaj gana
'ngọ tsínj daj daran' si
mạn chruhua xungüḭ gahuin
si'yaj sij, ngaa nḭ ṵn sin huin-
ín' sisḭ gạ ni'ya niman sij,
ruhua á rẹ' únj. Nitaj si
gui'yaj gana sij mánj.
37 Nḭ nṵnj si guẹre' si'yaj
'ngọ tsínj daj chruhua
xungüḭ nan, sanḭ gạ'ue
gạhuin niạ' ruhua sij sisḭ gạ
nḭ'na' nḭganj nḭn' sij.
38 ’Nḭ xungüḭ nan mạn ni
ngüḭ dunáj Yan'anj. Nḭ mạn
ni ngüḭ 'yaj gaquin' nej. Nḭ
sisḭ hua 'ngọ tsínj nạ'aj ni'yaj
yūnj ngạ si-nṵguan'ānj rian
ni ngüḭ daj, ngaa nḭ gạhuin
nạ'ā ngạ sij ngaa gạ'na' yūnj
ngạ ni ángel sạ' chruhua
xungüḭ nan. Nḭ güi gạ'na'
yūnj daj, nḭ gạhuin 'uēj nḭn'
ruhua, guḭ'yaj chrē huīnj
da'níj ni ngüḭ aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

9

1 Nḭ gataj Jesús nej:
—Xạnga' atā gṵnun a ni é
rẹ' sisḭ nitaj si gạhui' daran'
ni ngüḭ mán yu'uj nan da'
guḭni'i ni sij gạ'na' guḭda'a

Yan'anj sun nucuaj. —Daj gataj Jesús.

La transfiguración

2 Nḭ ngaa gachin huạtan' güi, nḭ nicaj Jesús Pedro ngạ Jacobo nej, Juan nej, gahui sij gan'anj nḭni sij chrạ 'ngọ quij xạcan. Nḭ ganahuin 'ueé nneẹ cúj Jesús nẹ' rian ni sij.
3 Nḭ nahuin acạ si-gan' sij dạj rún' hua yu'ue' gạtsi nḭn' huaj. Nḭ ạ 'ngọ ngüḭ mán chruhua xungüḭ sḭ gunucuaj ne gụnan ne si-gan' ne dạj rún' hua gạtsi si-gan' man'an sij gạ mánj.
4 Nḭ gurugüi' rẹnga' nụngüej tsínj gụ'naj Elías ngạ Moisés a'mi nụngüej sí' ngạ Jesús.
5 Ngaa nḭ gataj Pedro gunun Jesús:
—Maestro, dugu'nạj mán né' yu'uj nan. Ngaa nḭ guḭ'yó' huạ'nij hue' recoj le. Nḭ 'ngọj man'án rẹ'. Nḭ angoj Moisés. Nḭ ángoj Elías. —Daj gataj Pedro.
6 Daj si nun ni'i sij nín' ụn sin huin gạ'mi sij xi'í si ducu guxu'ui' ni tsínj nico' Jesús.
7 Ngaa nḭ nasíj 'ngọ nga guiran-án' rian anin' sij. Nḭ scanij nga gunun anin' sij 'ngọ nanẹ si gataj-á':
—Nan huin da'nī 'ḭ ruhuāj. Gụnun a ni é rẹ' si ataj sí'. —Daj gataj Yan'anj gunun anin' sij.
8 Nḭ 'ngọ hora ngaa ni'yaj anin' sij xi'níj sij, nḭ nitaj 'ngọ tsínj niquin' guini'i anin' sij. Urin Jesús niquin' ngạ sij.
9 Nḭ ngaa huaj anin' sij nanij sij chrạ quij, nḭ ga'nin' Jesús sun rian anin' sij sisḭ sḭ nuna ni sij rian nḭ ạ 'ngọ tsínj si guini'i anin' sij mánj. Nḭ ngaa guḭsij gạna'nij da'níj ni ngüḭ da, nḭ gạ'ue gạnata' anin' sij rian ni ngüḭ si guini'i ni sij, ataj Jesús gunun anin' sij.
10 Nḭ dínj ga du'ua anin' sij xi'í si guini'i sij. Sanḭ nachínj snan'anj anin' sij dugüi' sij ụn sin huin ruhua Jesús gataj sí' sisḭ gạna'nij sí' scanij ni níman.
11 Nḭ nachínj snan'anj anin' sij Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn sin huin ataj ni maestro digyán ley sisḭ hua sini gạ'na' tsínj gụ'naj Elías únj. —Daj gataj anin' sij.
12 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xạnga' gạ'na' sini Elías. Nḭ hué sí' nạgui'yaj sạ' daran'anj. Nḭ ụn sin huin ataj si-nụguan' Yan'anj sisḭ guḭran' da'níj ni ngüḭ sayun. Nḭ sḭ garan' ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij man'an sí', ruhua ni é rẹ' únj.
13 Sanḭ atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ hua ga'nạ' Elías. Nḭ gui'yaj quij ni sij daran' si garan' ruhua ni sij gui'yaj ni sij ngạ sí' dạj rún' hua gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í sí' aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús sana a un muchacho endemoniado

14 Nḭ ngaa guisíj ni sij rian mạn ango ni tsínj nico' Jesús, ngaa nḭ guini'i ni sij mạn nḭn' ruhua ni ngüḭ ganicạj nḭn' xi'níj ni sí'. Nḭ

mạn ni maestro digyán si-ley
Moisés gani dugüi' ni sij ngạ
ni sí'.
15 Nị ngaa guini'i ni ngüị
man'an Jesús, nị gan'anj
ruhua ni sij. Ngaa nị gunánj
daran' ni sij rian huaj sí'. Nị
ga'mi ni sij ngạ sí'.
16 Ngaa nị nachínj
snan'anj Jesús ni sij. Nị gataj
sí':
—Dạj hua nuguan' gani
dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj da
únj. —Daj gataj Jesús.
17 Nị 'ngọ ni tsínj mán
yu'uj daj gataj:
—Maestro, nicā da'níj
sno'ōj 'nāj rián rẹ' xi'í si nụn
nanẹ xị'i chruhua cúj niman
sij. Nị na'ue gạ'mi sij mánj.
18 Nị niaj di'yaj da'a nanẹ
xị'i sij, nị natúj nanẹ xị'i sij
rian yo'ój. Nị ahui yatan'
du'ua sij. Nị xa ruj sij yan'
sij. Nị 'ngọ yụn guinichre
nịn' sij nej aj. Nị ga'mī rian
ni tsínj nicó' rẹ' sisị guịri ni
sij nanẹ xị'i daj. Sanị nun
gụnucuaj ni sij guiri ni sij
mánj. —Daj gataj tsínj daj.
19 Ngaa nị gataj Jesús:
—Na'ue gụxuman ruhua á
rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj mạn
yyạj. Na'ue gụnucuā gạne
nịgān ngạ á rẹ' mánj. Nị
na'ue gụnucuā si-chrej a ni
é rẹ' nịganj mánj. Nịcaj á rẹ'
sij gạ'na' ni é rẹ' riānj anj.
—Gataj Jesús.
20 Ngaa nị nicaj ni sij tsin'
daj guisíj ni sij rian Jesús.
Nị ngaa guini'i nanẹ xị'i
daj man'an Jesús, ngaa ni
guida'a xi'ị yacuij man'an
tsin' daj. Nị naxiru' sij
rian yo'ój, gui'yaj nanẹ xị'i
daj. Nị narumi sij nạnj, nị
narumi sij nạnj. Nị ahui
yatan' du'ua sij aj.
21 Ngaa nị nachínj
snan'anj Jesús chrej tsin' daj.
Nị gataj sij:
—Nị ụndaj güi huin si ran'
da'níj rẹ' nan únj. —Daj
gataj Jesús.
Nị gataj chrej sij:
—Asịj hua le nánj.
22 Nị naruhua' natúj sij
rian yan'ạn ngạ rian nnee
nej, 'yaj nanẹ xị'i xi'í si
ruhua nanẹ xị'i dạgahuij.
Hué dan nị sisị gạ'ue guị'yaj
man'án rẹ' 'ngọ si sạ' hua,
ngaa nị nạhuin 'ị ruhuá rẹ'
nị'yaj rẹ', nị chrạcuij rẹ' ni
únj anj. —Daj gataj sij gunun
Jesús.
23 Ngaa nị gataj Jesús:
—Sạ' sisị gạ'ue gụxuman
ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' Yan'anj.
Daj si gạ'ue guị'yaj Yan'anj
daran'anj ngạ 'ngọ tsínj xu-
man ruhua ni'yaj man'an
Yan'anj anj. —Daj gataj
Jesús gunun sij.
24 Ngaa nị 'ngọ hora gaguáj
chrej tsin' daj. Nị gataj sij:
—Xuman ruhuāj ni'yā
Yan'anj anj. Chrạcuij rẹ'
man'ānj gụxuman ruhuāj
doj aj. —Daj gataj sij gunun
Jesús.
25 Nị ngaa guini'i Jesús sisị
unánj ni ngüị nahuin yu' ni
sij rian niquin' sí', ngaa nị
ga'mi huee sij rian nanẹ xị'i
daj. Nị gataj sij:
—So'o ni ngüị, nị huin
rá'yanj ni sij, 'yáj rẹ' huín
rẹ' nanẹ xị'i. Man'ānj
a'nin' sun rián sọ' sisị gạhui

sǫ' dụnaj sǫ' tsin' nan anj. Nị sị gatuj rụhua' yún sǫ' chruhua niman tsin' nan gạ mánj. —Daj gataj Jesús gunun nanẹ xị'i daj.

26 Hué dan nị gaguáj nanẹ xị'i daj. Nị guida'a rụhua' yún xi'ị yacuij tsin' daj, gui'yaj nanẹ xị'i daj. Hué dan nị gahui nanẹ xị'i tsin' sno'o daj. Nị ngaj sij rún' huin 'ngǫ níman huin sij ngaj sij aj. Nị gataj ni ngüị sisị hua yya gahui' sij aj.

27 Sanị guida'a Jesús ra'a tsin' daj. Nị nachi nicaj sí' sij. Nị nachica sij aj.

28 Ngaa nị ngaa gatúj Jesús chruhua hue', nị ngaa nne urin Jesús, nị nachínj snan'anj ni tsínj nico' sij man'an sij. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin huin nị nun gunucuaj únj guiri únj nanẹ xị'i da únj. —Daj gataj ni sij.

29 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sị ga'ue guị'yaj né' gạhui ni nanẹ xị'i nan niman ni ngüị sisị nun achínj jni'yaj né' rian Yan'anj. Sanị sisị achínj jni'yaj né' rian Yan'anj, nị guị'yaj né' ayuno, ngaa nị gạ'ue aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia otra vez su muerte

30 Ngaa nị gahui Jesús ngạ ni tsínj nico' sij yu'uj daj. Nị gachin ni sij estado Galilea. Nị na'uej ruhua Jesús sisị guịni'i ni ngüị nẹ' huaj sij.

31 Daj si digyán sij rian ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij gunun ni sí':

—Nạga'ui' 'ngǫ tsínj daj man'ānj ra'a ni tsínj huīnj da'níj ni ngüị. Nị dạgahui' ni sij man'ānj. Sanị xiráj huạ'nij güi, nị gạna'nī nánj. —Gataj Jesús gunun ni sij.

32 Sanị nun gara da'nga' ruhua ni sij si gataj sí'. Nị xu'ui' ni sij gạchinj snan'anj ni sij man'an sí' xi'í nuguan' daj.

¿Quién es el mayor?

33 Ngaa nị guisíj Jesús xuman' gụ'naj Capernaum.

Hué dan nị ngaa nne sij chruhua hue', ngaa nị nachínj snan'anj sij ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:

—Dạj hua nuguan' a'mi ni é rẹ' ngaa huaj ni é rẹ' chrej unun' ni é rẹ' scua'a únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

34 Sanị dínj ganiquin' du'ua ni sij. Daj si gunun' ni sij huaj ni sij chrej sisị dạj hua tsínj huin achij scanij ni sij, ruhua ni sij.

35 Hué dan nị gan'anj gạne Jesús, nị gaquínj sij gạ'na' ni xụhuij tsínj nico' sij. Nị gataj sij:

—Sisị hua 'ngǫ a ni é rẹ' huin ruhua gạhuin achij, ngaa nị guịnico' sij nẹ' rụcu. Nị gạhuin sij si-moso ni dugüi' sij aj. —Daj gataj Jesús.

36 Ngaa nị nicaj Jesús 'ngǫ tsin' gani sij dani ni sij. Nị gani'yan sij xicój lij daj. Nị gataj sij:

37 —Nị ụn tsínj nạhuin ra'a 'ngǫ tsin' nan xi'í si nicaj dugüi' sij ngāj, ngaa

nḭ nạhuin ra'a sij man'ānj nej. Nḭ tsínj nạhuin ra'a man'ānj, nḭ sé si nạhuin ra'a sij man'ānj, sanḭ nạhuin ra'a sij tsínj ga'níj gạ'nāj nej aj. —Daj gataj Jesús.

El que no es contra nosotros, por nosotros es

38 Ngaa nḭ gataj Juan gunun Jesús:

—Maestro, guini'i ni únj 'ngọ tsínj a'mi si-xugüi man'án rẹ'. Nḭ xi'í da ri sij nanẹ xḭ'i chruhua niman ni ngüḭ. Sanḭ nitaj si chéj sij ngạ únj. Ngaa nḭ xi'í daj nḭ nun gạ'uej únj sisḭ guḭ'yaj sij daj. —Daj gataj Juan gunun Jesús.

39 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gạ'nin' ruhua ni é rẹ' sisḭ dạj guḭ'yaj tsínj daj. Daj si sisḭ guḭ'yaj 'ngọ tsínj daj 'ngọ si sạ' xi'í si-xugüīj, ngaa nḭ sḭ ga'ue nanicạj sij gạ'mi quij sij xi'īj mánj.

40 Daj si tsínj nitaj si unun' ngọ', nḭ chracuij sij yụn' anj.

41 Daj si ụn tsínj gạhuin rḭqui 'ngọ tasa nnee gọ'o ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj, ngaa nḭ gạtaj yyāj rian án rẹ' sisḭ nạru'ue Yan'anj rian tsínj daj.

Ocasiones de caer

42 ʼNi sisḭ xuman ruhua 'ngọ tsin' nan ni'yaj sij yūnj, ngaa nḭ niqui nḭn' ruhua niman 'ngọ tsínj daj sisḭ dḭgyán sij guḭ'yaj 'ngọ tsin' nan gaquin' nánj. Sạ' huin sisḭ nụmi ni sij 'ngọ to xxi xá tsínj daj, ngaa nḭ gạ'nij ni sij gạn'anj sí' chruhua nnee yan'anj, guḭ'yaj ni sij.

43 ʼNḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ a ni é rẹ' 'ngọ gaquin', guḭ'yaj ra'á rẹ', ngaa nḭ gạ'nin' rẹ' ra'á rẹ' daj. Sạ' huin gạ gundu ra'á rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nḭganj rẹ' ngạ Yan'anj sisḭ huḭj ra'á rẹ', sanḭ gạn'anj rẹ' rian yan'ạn.

44 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gạhui' xilúj xa ni ngüḭ mán rian yan'ạn da mánj. Nḭ daj ngạ yan'ạn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.

45 ʼNḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ a ni é rẹ' 'ngọ gaquin', guḭ'yaj dacój rẹ', ngaa nḭ gạ'nin' rẹ' nánj. Sạ' huin gạ gundu dacój rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nḭganj rẹ' ngạ Yan'anj sisḭ gạ huḭj dacój rẹ', sanḭ gạ'nij ni sij man'án rẹ' rian yan'ạn anj.

46 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gạhui' xilúj xa ni ngüḭ mán rian yan'ạn da mánj. Nḭ daj ngạ yan'ạn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.

47 ʼNḭ sisḭ guḭ'yáj rẹ' gaquin', guḭ'yaj rundij rián rẹ', ngaa nḭ guḭri rẹ' nánj. Daj si urin rián rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nḭganj rẹ' ngạ Yan'anj sisḭ huḭj rundij rián rẹ', sanḭ gạ'nij ni sij man'án rẹ' rian yan'ạn aca nḭganj anj.

48 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gạhui' xilúj xa ni ngüḭ mán rian yan'ạn da mánj. Nḭ daj ngạ yan'ạn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.

49 ʼNḭ guḭran' daran' ni ngüḭ sayun, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ dạj rún' nụn sạ' nneẹ 'ngọ xucu naga'ui' ni sij rian

Yan'anj 'yaj yąn, nį̱ da'nga' daj gąhuin są' ni ngüį̱ mąn chruhua xungüį̱ nan, guį̱'yaj Yan'anj anj.

50 ’Są' huin yąn. Sanį̱ sisį̱ nitaj si 'nįn' mán gą mánj, sanį̱ sį̱ ga'ue guį̱'yó' sisį̱ gą 'nįn' rụhua' yún yąn da mánj. Ngaa nį̱ dąj rún' xa xąn' chra 'yaj yąn, nį̱ da'nga' daj guį̱'yaj ni é rę'. Nį̱ gą din'inj ruhua ni é rę' ngą ni dugüi' a ni é rę'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

10

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Ngaa nį̱ gahui Jesús yu'uj daj gan'anj sij da anéj du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán huin estado Judea. Ngaa nį̱ nahuin yu' ni ngüį̱ mán ni sí' rian Jesús. Nį̱ digyán rụhua' yún sij rian ni sí' dąj rún' u'yun sij 'yaj sij.

2 Ngaa nį̱ ga'nąʼ ni tsínj fariseo rian Jesús. Nį̱ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nį̱ gataj ni sij sisį̱ gą'ue siley Yan'anj sisį̱ dụnó' nico'. Nį̱ hué daj nachínj snan'anj ni sij xi'í si huin ruhua ni sij gą'ui' ni sij gaquin' xiráj Jesús xi'í nuguan' gą'mi sí'.

3 Ngaa nį̱ gataj Jesús:

—Dąj ga'nin' Moisés sun rian ni é rę' únj. —Daj gataj Jesús.

4 Ngaa nį̱ gataj ni sij gunun sí':

—Riqui Moisés permiso sisį̱ gą'ue guį̱'yaj né' yanj ata gą'ui' né' nicą né', ngaa nį̱ gą'ue dụnaj né' nicą né' aj. —Daj gataj ni sij aj.

5 Ngaa nį̱ gataj Jesús:

—Garun Moisés nuguan' daj xi'í si so'o ni é rę' ngą niman án rę'.

6 Sanį̱ ngaa sini yąn ngaa gui'yaj Yan'anj xungüį̱ nan, nį̱: “Gui'yaj Yan'anj tsínj sno'o ngą yun'unj xąna.”

7 Xi'í daj nį̱ dụnaj 'ngọ tsínj daj chrej sij ngą nni sij. Ngaa nį̱ gąne nụguan'an sij ngą nicą sij aj.

8 Nį̱ nụngüej nicą tsínj daj gąhuin urin ngüį̱ aj. Ngaa nį̱ sé huįj nneę cúj huin nụngüej sij gą mánj. Sanį̱ urin nneę cúj huin nụngüej sij aj.

9 Ngaa nį̱ ngaa xącaj dugüi' 'ngọ tsínj daj ngą 'ngọ yun'unj daj, guį̱'yaj Yan'anj, ngaa nį̱ sį̱ ga'ue gąhuin nįni nụngüej sij, guį̱'yaj ni ngüį̱ mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

10 Nį̱ ngaa mán ni sij hue', ngaa nį̱ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús man'an sí' xi'í nuguan' daj.

11 Ngaa nį̱ gataj Jesús:

—Tsínj guẹre'e nicą daj, nį̱ gąnacaj sij ango ngüį̱, nį̱ da'ui sij gaquin' rian nicą sij yun'unj xąna xacaj sini sij daj.

12 Nį̱ sisį̱ yun'unj xąna daj guẹre'e nicą ún', nį̱ gąnacaj ún' ango tsínj, nį̱ 'yaj ún' gaquin' nej aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús bendice a los niños

13 Ngaa nį̱ nicaj ni yun'unj xąna ni tsin' le ga'nąʼ ne

rian Jesús sisi̱ gu̱ta' sij ra'a
sij. Sani̱ chran' ni tsínj nico'
Jesús ni yun'unj xa̱na nicaj
ga'na̱' da aj.
14 Ni̱ ngaa guini'i Jesús, ni̱
chran' sij, ni̱ gataj sij:
—Ra'a ni é rẹ' si ga̱'na'
ni tsin' riānj. Ni̱ si̱ chran'
ni é rẹ' si ga'na̱' ne riānj
mánj. Daj si rún' huin ni
tsin' le nan, ni̱ da'nga' daj
huin ni ngüi̱ ma̱n rian nicaj
sun Yan'anj anj.
15 Ni̱ xa̱nga' atā gu̱nun a
ni é rẹ' sisi̱ da̱j rún' rá'yanj
xuman ruhua ni le da'nga'
da gui̱'yaj ni é rẹ' rá'yanj
gu̱xuman ruhua á rẹ' ni̱'yaj á
rẹ' Yan'anj anj. Ni̱ sisi̱ sé daj
gui̱'yaj á rẹ', ngaa ni̱ si̱ ga'ue
ga̱tu ni é rẹ' rian nicaj sun
Yan'anj mánj. —Daj gataj
Jesús.
16 Ngaa ni̱ ganan sij ni tsin'
daj. Ni̱ guta' sij ra'a sij rian
ni tsin'. Ni̱ gachínj jni'yaj sij
rian Yan'anj xi'í ni tsin' daj.

El joven rico

17 Ni̱ ngaa gahui Jesús
gachéj sij chrej, ngaa ni̱
gunánj 'ngo̱ tsínj daj guisíj sí'
rian Jesús. Ni̱ ganiquin' ráj
da̱coj sí' nẹ' rian Jesús. Ni̱
nachínj snan'anj sí' Jesús. Ni̱
gataj sí':
—Maestro sa̱', u̱n sun
gui̱'yaj sūnj, ni̱ ga̱ne ni̱gān,
ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj sí'
aj.
18 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ atáj rẹ'
sisi̱ sa̱' man'ānj únj. Urin
Yan'anj huin si sa̱' nánj.
19 Hua ni'í rẹ' ni nuguan'
a'nin' Yan'anj sun riun': "Si̱
ga'mí rẹ' nga̱ nica̱ dugüí' rẹ'
mánj. Ni̱ si̱ dagahuí' rẹ'
níman mánj. Ni̱ si̱ gui'yaj
tu̱ rẹ' mánj. Ni̱ si̱ ga'mí rẹ'
nuguan' nnẹ xi'í dugüí' rẹ'
mánj. Ni̱ si̱ digya' yun'únj
rẹ' dugüí' rẹ' xi'í san'anj
mánj. Ni̱ gui̱nun yan'ánj
rẹ' chréj rẹ' nga̱ nní rẹ' aj."
—Daj gataj Jesús gunun tsínj
daj.
20 Ngaa ni̱ gataj tsínj daj:
—Maestro, daran' ni
nuguan' daj ráj xināj asi̱j
hua lē aj. —Daj gataj sij aj.
21 Hué dan ni̱ ni'yaj Jesús
rian sij. Ni̱ nahuin 'i̱ ruhua
sí' ni'yaj sí' sij. Ni̱ gataj sí':
—Achin urin rasu̱n gui̱'yáj
rẹ'. Güi̱j na̱n' rẹ' gu̱du'ue
rẹ' daran' ni si'yáj rẹ'. Ni̱
san'anj gui̱ri' rẹ' daj ga̱'ui'
rẹ' rian ni ngüi̱ niqui aj. Hué
dan ni̱ gui̱man nico si'yáj rẹ'
xata', gui̱'yaj Yan'anj. Ngaa
ni̱ ga̱'na' rẹ' gui̱nico' rẹ' yūnj
anj. —Daj gataj Jesús gunun
tsínj daj.
22 Ngaa ni̱ ducu gahuin
ruhua tsínj daj gunun sij si
gataj Jesús. Hué dan ni̱
gan'anj sij nani ruhua sij.
Daj si hua nico si'yaj sij.
23 Ngaa ni̱ ni'yaj Jesús
xi'níj sij. Ni̱ gataj sij gunun
ni tsínj nico' sij:
—Ni̱ 'i̱ huaj ga̱tu 'ngo̱
tsínj xuru'ue rian nicaj sun
Yan'anj anj. —Daj gataj
Jesús aj.
24 Ngaa ni̱ gan'anj ruhua ni
tsínj nico' Jesús xi'í nuguan'
gataj sí'. Sani̱ gataj ru̱hua'
yún Jesús gunun ni sij:

—Jnánj né', nḭ 'ḭ huaj gạtu 'ngọ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj huin tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj san'anj.

25 Nḭ 'ḭ huaj doj gạtu 'ngọ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ si gạchin 'ngọ xucu camello yu'uj táj cúj nuhua aj. Nḭ xạchij hua xú' da aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

26 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nḭ ducu gan'anj ruhua ni sij. Nḭ nachínj snan'anj ni sij ni man'an dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Sisḭ hué daj huin, nḭ ụn tsínj gạ'ue nạcaj Yan'anj únj. —Daj gataj ni sij.

27 Ngaa ni ni'yaj Jesús rian ni sij. Nḭ gataj sí':

—Sḭ ga'ue guḭ'yaj ni tsínj nuguan' nan mánj. Sanḭ sé daj huin ngạ Yan'anj mánj. Daj si daran' nuguan' gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

28 Sanḭ gaxḭ'i gataj Pedro:

—Hua duna únj daran' si'yaj únj. Nḭ nico' únj man'án rẹ' aj. —Daj gataj Pedro.

29 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Xạnga' atā gunun a ni é rẹ' sisḭ danéj gahuin 'ngọ tsínj dunáj ducuá sij, jnánj sij nej, xica'uij sij nej, chrej sij nej, nni sij nej, nicạ sij nej, da'níj sij nej, do'ój sij nej, nḭ sisḭ dunáj sij daran' nan rian xi'īj, nḭ huin ruhua sij nạta' sij si-nụguan'ānj rian ni ngüḭ,

30 nḭ xungüḭ nan nạhuin ra'a sij 'ngọ ciento verta hue' nạhuin ra'a sij ngạ jnánj sij nej, xiga'uij sij nej, nni sij nej, chrej sij nej, da'níj sij nej, do'ój sij nej. Sanḭ guḭran' sij sayun guḭ'yaj ni ngüḭ nun huin xạn' ruhua ni'yaj si-nụguan'ānj. Nḭ ango xungüḭ gạ'na', nḭ gạne nḭganj sij ngạ Yan'anj anj.

31 Sanḭ nico ni ngüḭ huin achij chruhua xungüḭ nan, nḭ nạnico' ni sij nẹ' rụcu ango xungüḭ gạ'na' aj. Nḭ nico ni ngüḭ nico' nẹ' rụcu chruhua xungüḭ nan, nḭ gạhuin achij ni sij ango xungüḭ gạ'na' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

32 Nḭ achéj ni sij huaj ni sij ahui ni sij xuman' Jerusalén. Nḭ tạj dian Jesús rian ni sij. Nḭ garáj yan'anj ruhua ni tsínj nico' Jesús. Nḭ xu'ui' ni sij nico' rụcu ni sij sí' nej aj. Ngaa nḭ gaquínj Jesús ni tsínj nico' sij gạ'na' nḭni ni sij rian sí'. Nḭ gaxḭ'i sí' gataj sí' si gạhuin guḭran' sí' aj.

33 Nḭ gataj sí' gunun ni sij:

—Hua ni'i a ni é rẹ' sisḭ huaj né' guḭsij né' xuman' Jerusalén. Nḭ hué yu'uj daj guḭda'a ni sij man'ānj nạga'ui' 'ngọ tsínj daj man'ānj rian ni chrej a'nin' ngạ rian ni maestro digyán ley rian ni ngüḭ. Nḭ dạga'mi dugüi' ni sij sisḭ dạgahui' ni sij man'ānj huīnj da'níj ni ngüḭ. Ngaa nḭ nạga'ui' ni sij yūnj rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej.

34 Nḭ gạ'mi ducu ni sij
xi'ī̱j. Nḭ gạraj sta'nunj ni sij
man'ānj nej. Nḭ dụguayun ni
sij nne' xiráj aj. Nḭ dạgahui'
ni sij man'ānj nej. Sanḭ xiráj
huạ'nij güi, nḭ gạna'nī nánj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.

Petición de Jacobo y de Juan

35 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun'
nụngüej tsínj gụ'naj Jacobo
ngạ Juan rian nne Jesús. Nḭ
nụngüej sij huin da'níj Zebe-
deo. Nḭ gataj nụngüej sij:
—Maestro, ruhua nụngüej
únj sisḭ guḭ'yáj rẹ' sinduj
gạchinj nụngüej únj rián rẹ'
anj. —Daj gataj nụngüej sij.
36 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj
sí':
—Nḭ ụn sin huin ruhua
nụngüej é rẹ' sisḭ guḭ'yā ngạ
nụngüej é rẹ' únj. —Daj
gataj Jesús.
37 Nḭ gataj nụngüej sij:
—Ngaa gạne sún rẹ' xata',
nḭ gạhuin 'ueé rẹ', ngaa ni
rḭqui rẹ' si gạne nụngüej
únj 'ngọ únj ra'a sạ' rẹ', nḭ
ango únj ra'a rọtsi rẹ', ruhua
nụngüej únj anj. —Daj gataj
nụngüej sij.
38 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nun ni'i nụngüej é
rẹ' si achínj nụngüej é
rẹ' riānj mánj. Gạ'ue
gụnucuaj nụngüej é rẹ'
guḭran' nụngüej é rẹ' sayun
dạj rún' guḭran' man'ānj ní'.
—Daj gataj Jesús.
39 Nḭ gataj nụngüej sij:
—Ga'ue aj. —Gataj
nụngüej sij.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xạnga' guḭran' nụngüej
é rẹ' sayun ngāj aj.
40 Sanḭ na'ue rḭqui man'ānj
sisḭ gạne nụngüej é rẹ' 'ngọ
é rẹ' ra'a sạ'āj, nḭ ango é
rẹ' ra'a rọtsīj mánj. Hua
nacui Yan'anj nụngüej tsínj
gạne nụngüej chrej xi'nī anj.
—Daj gataj Jesús aj.
41 Nḭ ngaa gunun ango
ichi' ni tsínj nico' Jesús, nḭ
ga'man ruhua ni sí' ni'yaj ni
sí' Jacobo ngạ Juan.
42 Sanḭ gaquínj Jesús
gạ'na' ni sij. Nḭ gataj sí':
—Ni'i ni é rẹ' dạj 'yaj ni
tsínj nicaj sun scanij ni tsínj
'nạ' anéj chrej. Nḭ aran'
ruhua ni sij guḭnicaj sun nico
ni sij gạhuin achij ni sij rian
ni ngüḭ aj.
43 Sanḭ sé daj guḭ'yaj á rẹ'
mánj. Nḭ tsínj ruhua gạhuin
achij scanij a ni é rẹ', ngaa nḭ
gạhuin sí' si-moso ni é rẹ' aj.
44 Nḭ tsínj ruhua gạhuin
rian scanij ni é rẹ', ngaa nḭ
gạhuin sij tsínj 'yaj sun rian
án rẹ' aj.
45 Nḭ sé si 'nāj sisḭ guḭ'yaj
sun ni ngüḭ riānj ruhuāj
huīnj da'níj ni ngüḭ. Sanḭ
'nāj guḭ'yaj sūnj rian ni ngüḭ
aj. Nḭ 'nāj gạhuīj nạru'uē
rian si-gạquin' nico ni ngüḭ
aj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.

El ciego Bartimeo recibe la vista

46 Hué dan nḭ guisíj ni
sij xuman' Jericó. Ngaa nḭ
gahui Jesús ngạ ni tsínj nico'
sij xuman' daj. Nḭ nico ni
ngüḭ nico' huaj nej. Nḭ du'ua

chrej nne 'ngǫ tsínj duri 'yaj
caridad gṵ'naj sí' Bartimeo
da'níj Timeo.
47 Nị ngaa gunun tsínj duri
daj sisị hué Jesús Nazareno
gachin chrej daj, ngaa nị
gaxị'i sij gaguáj sij. Nị gataj
sij:
—Jesús, da'níj David,
nạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ'
yūnj aán. —Daj gaguáj sij aj.
48 Nị nico ni ngüị chran'
sij sisị dínj gạne du'ua sij.
Sanị doj ạ' ganari' nucuaj sij
gaguáj sij. Nị gataj rṵhua'
yún sij:
—Da'níj David, nạhuin 'ị
ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj aán.
—Gataj sij aj.
49 Ngaa nị ganiquịn' Jesús.
Nị gataj sij gunun ni tsínj
niquin' ngạ sij:
—Gạquinj a ni é rẹ' gạ'na'
tsínj daj. —Gataj Jesús.
Hué dan nị gan'anj
gạquinj ni sij tsínj duri daj.
Nị gataj ni sij:
—Gạhuin niạ' ruhuá rẹ'.
Nạxuman rẹ' gṵn' si aquínj
sij gạ'na' rẹ' aj. —Daj gataj
ni sij.
50 Ngaa nị dugüéj tsínj duri
daj retǫ sij. Nị guéj sij
gan'anj nịchi sij rian Jesús aj.
51 Ngaa nị nachínj
snan'anj Jesús sij. Nị gataj
sí':
—Nị ụn sin huin ruhuá rẹ'
guị'yā ngạ rẹ', ruhuá rẹ' únj.
—Daj gataj Jesús.
Ngaa nị:
—Maestro, huin ruhuāj
sisị nạxiguin riānj, guị'yáj
rẹ' aj. —Gataj tsínj duri daj.
52 Ngaa nị gataj Jesús:
—Gạ'ue gạn'anj rẹ' nánj.
Hua nahuín rẹ' xi'í si gux-
uman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
man'ānj anj. —Daj gataj
Jesús gunun sij aj.
Nị 'ngǫ hora naxiguịn rian
tsínj duri daj. Nị guinico' sij
Jesús gan'anj sij.

11

La entrada triunfal en Jerusalén

1 Ngaa nị guisíj ni sij
nụngüej xuman' gṵ'naj
Betfagé ngạ Betania rian
niquin' 'ngǫ dacan gṵ'naj
Olivos. Nị ngaj nịchrun'
xuman' Jerusalén. Nị ga'níj
Jesús huị̄j tsínj nico' sij.
2 Nị gataj sij:
—Gạn'anj nụngüej é rẹ'
xuman' ngaj nẹ' rian dǫj. Nị
ngaa huaj gạtu nụngüej é rẹ',
nị nạri' rá'yanj nụngüej é rẹ'
'ngǫ urruj anumi. Nị ạ 'ngǫ
tsínj nitaj si tạj mánj. Nị
nạchi nụngüej é rẹ' nịcaj á
rẹ' gạ'na' á rẹ' riānj anj.
3 Nị sisị hua ngüị
gạnachinj snan'anj rian
nụngüej é rẹ' ụn sin nị 'yaj
á rẹ' daj ngạ urruj, ngaa
nị gạtaj á rẹ' gụnun ni sij:
“Man'an Señor ní'yanj xuj
aj. Nị hora nị gạ'na' nịcaj
yún xuj, guị'yaj sí' aj”, gạtaj
nụngüej é rẹ' gụnun ni sij.
—Daj gataj Jesús.
4 Hué dan nị gan'anj
nụngüej sij. Nị nari'
nụngüej sij xú' hua numi
xú' chruhua chrej gạn'an
nịchrun' rian 'ngǫ hue'.
Ngaa nị nachi nụngüej sij
xú' aj.

5 Hué dan nḭ nachínj
snan'anj ni tsínj niquin'
yu'uj daj. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ṵn sin nḭ 'yaj nṵngüej
é rẹ' daj únj. Nḭ ṵn sin huin
nachi nṵngüej é rẹ' urruj
únj. —Gataj ni tsínj daj
gunun nṵngüej sij.
6 Nḭ gataj nṵngüej sij dạj
rún' ga'nin' Jesús sun rian
nṵngüej sij. Ngaa nḭ ga'nin'
ruhua ni sij si gạn'anj urruj
daj.
7 Ngaa nḭ nicaj nṵngüej sij
urruj ga'nạ' nṵngüej sij rian
Jesús. Nḭ guta' nṵngüej sij si-
gan' nṵngüej sij xiráj urruj.
Ngaa nḭ guitáj Jesús xú' aj.
8 Nḭ gurúj nico ni ngüḭ si-
gan' ni sij chruhua chrej. Nḭ
gurúj ango ni sij recoj ga'nin'
ni sij riqui quij gurúj ni
sij chruhua chrej rian huaj
Jesús aj.
9 Nḭ ni ngüḭ huaj nẹ' rian
nej, ngạ ni ngüḭ nico' nẹ'
rṵcu Jesús aguáj ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Hua niạ' 'ueé rian tsínj
'nạ' ngạ si-xugüi man'an
Señor.
10 Hua 'ueé si-gobierno
man'an tsínj gạhuin achij
dạj rún' gahuin achij xi né'
tsínj gṵ'naj David. Gạ sạ'
'ueé xata' aj. —Daj gaguáj ni
ngüḭ aj.
11 Ngaa nḭ gatúj Jesús
chruhua nuhui nico nne xu-
man' Jerusalén. Nḭ guini'yaj
sij daran' rasṵn mán. Hué
dan nḭ xi'í si guisíj gahuin
di'nḭ, nḭ gan'anj sij xuman'
Betania ngạ xṵhuij ni tsínj
nico' sij.

Maldición de la higuera estéril

12 Nḭ ango güi ngaa gahui
ni sij xuman' Betania, nḭ
achin xi'nạ riqui Jesús aj.
13 Nḭ guini'i sij niquin' gạn'
'ngọ chrun gṵ'naj higuera.
Nḭ nṵn coj ra'a chrun daj. Nḭ
gan'anj nichi sij rian niquin'-
ín' ni'yaj sij sisḭ ayu chruj
chrạ-á'. Sanḭ nun nari' sij
higo mánj. Maan coj ra'a-á'
guini'i sij si achin guḭsij güi
gạyu chruj aj.
14 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun chrun daj:
—Nḭgan' sḭ xa nḭ ạ 'ngọ ni
ngüḭ chruj ayu chrạ man'án
rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.
Nḭ gunun ni tsínj nico' sij
nuguan' daj.

Purificación del templo

15 Ngaa nḭ guisíj ni sij xu-
man' Jerusalén. Nḭ gatúj
Jesús chruhua nuhui nico.
Nḭ gaxḭ'i sij guiri sij ni
tsínj mán du'uej rasṵn ngạ
ni tsínj ránj rasṵn mán
chruhua nuhui daj. Nḭ
guru nitu Jesús ni mesa
si'yaj ni tsínj naduna san'anj
nej. Nḭ guru nitu Jesús
ni chrun ruguechra' nne ni
tsínj du'uej xu'mạn anj.
16 Nḭ nun ga'ui' sij permiso
gạta ni ngüḭ rasṵn gạchin ni
sij chruhua nuhui nico mánj.
17 Nḭ gaxḭ'i sij digyán sij
rian ni tsínj mán daj. Nḭ
gataj sij:
—Gataj si-nṵguan'
Yan'anj: “Ducuāj huin rian
gạchinj jni'yaj daran' ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ

rian Yan'anj anj.” Gataj si-
nu̱guan' Yan'anj. Saṉi̱ nuhui
nan gahuin 'ngo̱ huej ma̱n
ni tsínj tu̱, 'yaj á re̱'. —Daj
gataj Jesús.
18 Ni̱ gunun ni tsínj digyán
si-ley Moisés nga̱ ni chrej
a'nin' si gataj Jesús. Ni̱
gaxi̱'i ni sij da̱j gui̱'yaj ni sij
da̱gahui' ni sij man'an sí' si
xu'ui' ni sij ni'yaj sij sí'. Daj
si garáj yan'anj ruhua daran'
ni ngüi̱ nga̱ nuguan' digyán
sí' rian ni ngüi̱.
19 Saṉi̱ ngaa guiṉi̱, ni̱ gahui
Jesús xuman' daj gan'anj sij
nga̱ ni tsínj nico' sij aj.

La higuera maldecida se seca

20 Ni̱ ni̱gan' ango güi, ni̱
gachin ni̱chrun' ni sij rian
niquin' chrun higuera daj.
Ni̱ guini'i ni sij sisi̱ 'ngo̱
ganaco̱ ya'a̱ siu̱ chrun da aj.
21 Hué dan ni̱ gananun
ruhua Pedro nuguan' gataj
Jesús xi'í chrun daj. Ni̱ gataj
sij gunun Jesús:
—Maestro, ni̱'yaj re̱' rian
chrun ga'mi quíj re̱' nan, ni̱
nacoj nánj. —Daj gataj sij.
22 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Gu̱xuman ruhua á re̱'
ni̱'yaj á re̱' Yan'anj anj.
23 ’Xa̱nga' ataj snan'ān
gu̱nun a ni é re̱' sisi̱ u̱n
tsínj ga̱huin ga̱taj gu̱nun
quij nan: “Gu̱xun re̱' yu'uj
daj, ni̱ ga̱'nij re̱' man'án re̱'
chruhua nnee yan'anj anj.”
Ni̱ sisi̱ nitaj si xíj ruhua tsínj
daj sisi̱ ga̱chin yya ni̱n' quij
daj, gui̱'yaj Yan'anj, ngaa
ni̱ xa̱nga' gui̱'yaj Yan'anj si
gataj tsínj da aj.
24 Hué daj ni̱ atā gu̱nun a
ni é re̱' sisi̱ ga̱chinj jni'yaj
ni é re̱' 'ngo̱ nuguan' rian
Yan'anj, ni̱ gu̱xuman ni̱n'
ruhua á re̱' sisi̱ hua guiri' ni
é re̱' nuguan' daj, ni̱ xa̱nga'
ga̱huin da̱j rún' gachínj
jni'yaj ni é re̱' aj.
25 Ni̱ ngaa achínj jni'yaj
á re̱' rian Yan'anj, ni̱ sisi̱
gui'yaj 'ngo̱ dugüí' re̱'
gaquin' rián re̱', ni̱ gui̱nicaj á
re̱' niman nico xi'í dugüí' re̱'
daj. Ngaa ni̱ ga̱'ue gui̱nicaj
Yan'anj niman nico xi'í si-
ga̱quin' ni man'án re̱' nej
nánj.
26 Saṉi̱ sisi̱ si̱ ga'uej ruhua
á re̱' gui̱nicaj á re̱' ni-
man nico xi'í gaquin' gui'yaj
dugüí' re̱' rián re̱', ngaa ni̱
si̱ ga'ue gui̱nicaj Yan'anj 'ngo̱
niman nico xi'í si-ga̱quin' a
ni é re̱' nej mánj. —Daj gataj
Jesús.

La autoridad de Jesús

27 Ngaa síj ni̱ nanica̱j ni sij
xuman' Jerusalén. Ni̱ ngaa
chéj Jesús chruhua nuhui, ni̱
ga'na̱' nichi ni chrej a'nin'
nga̱ ni maestro digyán si-
ley Moisés nej, ni tsínj huin
achij nej.
28 Ni̱ nachínj snan'anj ni sij
Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Ni̱ u̱n sin huin sun, ni̱
'yáj re̱' nan únj. Ni̱ u̱n tsínj
riqui sun, ni̱ 'yáj re̱' nan únj.
—Daj gataj ni sij.
29 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Ruhuāj ga̱nachinj
snan'ān 'ngo̱ nuguan' da
man'an án re̱' aj. Ni̱ sisi̱
da̱nicaj á re̱' nuguan' daj

riānj, nḭ gạtā ụn sun gui'yā nan gụnun a ni é rẹ'.
30 Ngaa nḭ ụn tsínj ga'nin' sun rian tsínj gụ'naj Juan sisḭ gạta' nnee sí' ni ngüḭ únj. Yan'anj gataj rian sij ní'. Asḭ hua ango tsínj gataj rian sij sạ'. Gạtaj a ni é rẹ' 'ngọ nuguan' riānj anj. —Daj gataj Jesús.
31 Ngaa nḭ gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij ngạ nuguan' daj. Nḭ gataj ni sij gunun dugüi' ni sij:
—Sisḭ gạto' sisḭ ga'nin' Yan'anj sun rian Juan, ngaa nḭ gạtaj Jesús gụnun né': "Nḭ ụn sin huin nun gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'an sij únj", gạtaj sí'.
32 Nḭ sḭ ga'ue gạto' sisḭ ga'níj ni tsínj ga'nạ' sij mánj. —Daj gataj ni sij xi'í si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni ngüḭ aj.
Daj si gani ruhua daran' ni ngüḭ sisḭ Juan gahuin xạnga' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj.
33 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Nun ni'i únj mánj. —Daj gataj ni tsínj a'nin' daj.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hué dan nḭ sḭ gatā gunun a ni é rẹ' ụn tsínj ga'nin' sun riānj, guḭ'yā dạj rún' 'yā mánj. —Daj gataj Jesús.

12

Los labradores malvados

1 Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús nani sij cuento digyán sij rian ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:
—Ganarij 'ngọ tsínj daj nico coj uva. Nḭ gui'yaj sij 'ngọ xingá ganicạj rian gunun sij. Nḭ gánj sij yu'uj rian gạni sij chruj uva guḭ'yaj sij vino. Nḭ gui'yaj sij 'ngọ hue' xạcan xxi sisḭ dụgumi ni tsínj dụgumi daran' ni coj daj. Ngaa nḭ naga'ui' sij si-coj sij coj chruj uva daj rian ni tsínj sisḭ dụgumi ni sí' si'yaj sij. Ngaa nḭ gan'anj gạn' sij ango xuman'.
2 Nḭ ngaa guisíj güi gane uva, ngaa nḭ ga'níj sij 'ngọ si-moso sij gạn'anj gạchinj sí' rian ni tsínj mán 'yaj sun daj chruj si huin si'yaj sij.
3 Sanḭ guida'a ni tsínj mán 'yaj sun daj si-moso sij daj. Nḭ ga'ui' ni sij chrun sí'. Nḭ na'níj ni sij nạn' yụn sí'.
4 Hué dan nḭ ga'níj rụhua' yún tsínj daj ango si-moso sij. Sanḭ ga'ui' ni sij yej sí'. Nḭ guiran' xḭ'i chrạ sí'. Nḭ gui'yaj quij ni sij ngạ sí' aj.
5 Ngaa nḭ ga'níj rụhua' yún tsínj daj ángo si-moso sij. Sanḭ dagahui' guẹ man'an ni sij sí' aj. Nḭ ga'níj sij ga'ḭ doj moso gan'anj. Nḭ ga'ui' ni tsínj mán 'yaj sun da'aj ni sí'. Nḭ dagahui' ni sij ango da'aj ni sí'.
6 Nḭ gunáj ango rin tsínj rian tsínj dọ'oj daj. Nḭ tsínj gunáj daj huin da'níj sij. Nḭ 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij da'níj sij. Nḭ da' síj daj ga'níj sij da'níj sij gạn'anj rian ni tsínj mán 'yaj sun daj. Nḭ gataj sij gunun man'an sij: "Gạ ní'yanj ni sí' ngạ man'an da'nī aj", ataj sij gunun man'an sij. Ngaa nḭ ga'níj sij da'níj sij gạn'anj sí'.
7 'Sanḭ gataj ni tsínj 'yaj

sun daj gunun dugüi' ni sij:
“Tsínj nan gu̱nánj do'ój chrej
sij si sa̱' ga̱hui' chrej sij aj.
Da̱gahui' né' tsínj nan, ngaa
ni̱ gu̱nan né' ga̱huin do'ój né'
nánj”, ataj ni sij.
8 Ngaa ni̱ guida'a ni sij
dagahui' ni sij man'an sí'.
Ni̱ guere'ej ni sij níman daj
chrej xe̱' du'ua rian ma̱n coj
uva da aj.
9 ’Hué dan ni̱ da̱j gui̱'yaj
tsínj do̱'oj, ruhua á re̱' únj.
Ga̱'na' sij rian ngaj do'ój sij.
Ni̱ da̱gahui' sij ni tsínj 'yaj
sun daj. Ngaa ni̱ na̱ga'ui' sij
coj uva huin si-coj sij rian
ango ni tsínj sisi̱ du̱gumi ni
sí'.
10 Ni̱ u̱n sin huin ni̱ nun
gaya á re̱' si gataj si-nu̱guan'
Yan'anj únj:
Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun
hue'.
Ni̱ ga̱huin-ín' 'ngo̱ yej sa̱'
doj ga̱ne ran-án'
du̱gu'nun' squina hue'
ni̱ganj ni̱n' anj.
11 Hué man'an Señor gui'yaj
nuguan' nan.
Ni̱ dugu'na̱j ni̱n' ruhua hua
nuguan' nan, ruhua
né' aj.
Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
12 Ngaa ni̱ huin ruhua ni sij
gui̱da'a ni sij man'an Jesús.
Daj si xacaj ni sij cuenta sisi̱
nuna sí' cuento daj xi'í ni sij.
Sani̱ xu'ui' ni sij ni'i ni sij ni
ngüi̱. Ngaa ni̱ ga'nin' ruhua
ni sij, ni̱ gan'anj ni sij.

La cuestión del tributo

13 Hué dan ni̱ ga'níj ni sij
ga̱n'anj do̱j ni tsínj fariseo
nga̱ do̱j ni tsínj herodista
rian Jesús. Ni̱ huin ruhua ni
sij ga̱'ui' ni sij gaquin' xiráj
Jesús xi'í si-nu̱guan' sí'.
14 Ngaa ni̱ ga'na̱' ni sij gataj
ni sij gunun man'an Jesús:
—Maestro, ni'i ni únj sisi̱
a'mi xa̱nga' man'án re̱'. Ni̱
nitaj si gui̱'yáj re̱' u̱n sin huin
ni tsínj a'mi mánj. Daj si
nitaj si ni'yáj re̱' da̱j hua
ni tsínj mánj. Sani̱ digyán
xa̱nga' re̱' sisi̱ da̱j gui̱'yaj né'
gui̱nico' né' Yan'anj. Ngaa ni̱
sa̱' huin sisi̱ ga̱'ui' né' pesto
a'nej rey César, ruhuá re̱' ní'.
Ga̱'ui' né' ní'. Asi̱ si̱ ga'ui' né'
sa̱'. —Daj gataj ni sij gunun
Jesús.
15 Sani̱ xacaj Jesús cuenta
sisi̱ tsínj digya' yun'unj huin
ni sij. Ngaa ni̱ gataj sí':
—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ ruhua
á re̱' gui̱'yaj á re̱' xi̱' ngāj únj.
Güi̱j xa̱caj á re̱' 'ngo̱ san'anj
denario gui̱ni'yā. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
16 Ngaa ni̱ nicaj ni sij
san'anj ga'na̱' ni sij digyán ni
sij rian Jesús. Ni̱ gataj Jesús:
—Ni̱ u̱n tsínj rian nún
rian san'anj nan únj. Ni̱
u̱n tsínj si-xugüi nún rian
san'anj nan únj. —Daj gataj
Jesús.
Ni̱ gataj ni sij:
—Hué rian rey huin anj.
—Gataj ni sij.
17 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Ga̱'ui' a ni é re̱' si'yaj
rey César rian sij aj. Ni̱
ga̱'ui' ni é re̱' si'yaj Yan'anj
rian Yan'anj anj. —Daj gataj
Jesús.

Nị̱ garáj yan'anj ruhua ni sij, gui'yaj si-nụ̱guan' Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

18 Hué dan nị̱ guisíj ni tsínj saduceo rian Jesús. Nị̱ ataj ni tsínj daj sisị̱ nitaj si gạ̱na'nij ni níman mánj. Nị̱ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị̱ gataj ni sij:

19 —Maestro, garun Moisés nuguan' gunun né'. Nị̱ ataj si-nụ̱guan' sí' sisị̱ gạ̱hui' 'ngọ̱ tsínj hua nicạ̱, nị̱ nitaj da'níj sij ngạ̱ nicạ̱ sij. Ngaa nị̱ nạ̱caj jnánj tsínj gahui' daj nicạ̱ stanga níman daj. Da'nga' daj gụ̱'yaj sij gạ̱'ui' sij si gạ̱'nga lij nạ̱ganeé' yạ̱n du'ua chrej-é' aj.

20 Nị̱ hua ichij jnạ̱nj ni tsínj daj. Nị̱ xacaj tsínj xạ̱hua' nicạ̱ sij. Ngaa nị̱ gahui' sij. Nị̱ nitaj da'níj sij ngạ̱ ún' mánj.

21 Nị̱ nacaj ango jnánj sij tsínj ga'nạ̱' rian man'an sij nicạ̱ sí'. Ngaa nị̱ gahui' sí'. Nị̱ nitaj da'níj nụ̱ngüej nicạ̱ sí' nej mánj. Hué daj nan guiran' ango jnánj sij da' guisíj huạ̱'nij jnạ̱nj sij aj.

22 Nị̱ hué daj guiran' ichij jnạ̱nj sij. Nị̱ ạ̱ 'ngọ̱ lij nun ga'nga, gui'yaj ni sij ngạ̱ yun'unj xạ̱na daj. Da' guisíj daj gahui' man'an yun'unj daj nej aj.

23 Hué dan nị̱ ngaa gạ̱na'nij ni níman ngaa gụ̱iman rụ̱hua' yún ichij jnánj sij, nị̱ dạ̱j hua yya tsínj gạ̱huin nicạ̱ yun'unj xạ̱na daj, ruhuá rẹ' únj. Daj si daran' ni sij xacaj ún' nánj. —Daj gataj ni tsínj saduceo gunun Jesús.

24 Ngaa nị̱ gataj Jesús:

—Nun nạ̱ri' ni é rẹ' si nun ni'i a ni é rẹ' dạ̱j ataj si-nụ̱guan' Yan'anj mánj. Nị̱ nun ni'i a ni é rẹ' dạ̱j nucuaj Yan'anj nej mánj.

25 Daj si ngaa gạ̱na'nij ni níman, nị̱ sị̱ xacaj ni tsínj yun'unj xạ̱na mánj. Nị̱ sị̱ xacaj ni yun'unj xạ̱na tsínj sno'o mánj. Daj si dạ̱j rún' nne ni ángel xata', nị̱ da'nga' daj gạ̱ne ni sij aj.

26 Ngaa nị̱ gạ̱tā gụ̱nun a ni é rẹ' dạ̱j gụ̱ini'i a ni é rẹ' sisị̱ gạ̱na'nij ni níman. Achin gaya a ni é rẹ' rian si-nụ̱guan' Moisés xi'í 'ngọ̱ coj ní'. Nị̱ gataj Yan'anj gunun Moisés: "Huēj huin Dan'anj tsínj gụ̱'naj Abraham ngạ̱ tsínj gụ̱'naj Isaac nej, tsínj gụ̱'naj Jacobo nej aj", daj gataj Yan'anj gunun Moisés.

27 Hué dan nị̱ sé níman huin ni tsínj guinico' Yan'anj asịj ná mánj. Sanị̱ hua nị̱'na' ni sij nánj. Nị̱ nun nari' ni é rẹ' ngạ̱ nuguan' nan mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj saduceo daj.

El gran mandamiento

28 Nị̱ gunun 'ngọ̱ ni tsínj digyán si-ley Moisés sisị̱ danicạ̱j Jesús 'ngọ̱ nuguan' sạ̱' rian ni sij. Ngaa nị̱ gan'anj nichi sij rian Jesús. Nị̱ nachínj snan'anj sij sí'. Nị̱ gataj sij:

—Nị̱ ụ̱n nuguan' huin nuguan' nico doj rian daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun riun' únj. —Daj gataj sij.

29 Ngaa nị gataj Jesús:

—Nuguan' nico doj rian daran' ango nuguan' huin nan: “Gụnun a ni é rẹ' ni tsínj israelita. Señor huin Dan'anj né' huin urin Yan'anj nánj.

30 Nị gạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' Señor huin Dan'ánj rẹ' ngạ nịn' nimán rẹ' nej, nịn' sta'ngá' rẹ' nej, nịn' si-fuerzá rẹ' nej.” Hué nan huin nuguan' huin achij yya aj.

31 Nị hua ango nuguan' a'nin' Yan'anj sun rián rẹ' nej: “Gạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni dugüí' rẹ' dạj rún' 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'án rẹ' aj.” Nitaj ango nuguan' nico doj rian nụngüej nuguan' nan mánj. —Gataj Jesús gunun tsínj daj.

32 Ngaa nị gataj tsínj di-gyán si-ley Moisés daj:

—Dugu'nạj atáj rẹ' Maestro. Xạnga' huin si atáj rẹ' sisị hua urin Yan'anj. Nị nitaj ango Yan'anj hua gạ mánj.

33 Nị sisị gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' Yan'anj ngạ nịn' niman né' nej, nịn' sta'nga' né' nej, nịn' si-fuerza né' nej, nị sisị gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né' dạj rún' 'ị ruhua né' ni'yaj né' man'an né', nị sạ' doj huin nụngüej nuguan' nan daj ngạ si gạ'ui' né' ga'ị ni xucu gahui' rian Yan'anj ngạ xucu gạca nịn' nej aj. —Daj gataj tsínj di-gyán ley daj gunun Jesús.

34 Nị ngaa guini'i Jesús sisị danicạj sạ' tsínj digyán ley daj nuguan', nị gataj sij:

—Dọj nị guịnicaj sun Yan'anj chruhua nimán rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị nị ạ 'ngọ ni tsínj nun nạchin' snan'anj Jesús gạ mánj.

¿De quién es hijo el Cristo?

35 Hué dan nị ngaa digyán Jesús rian ni ngüị chruhua nuhui, nị nachínj snan'anj sij ni ngüị. Nị gataj sij:

—Nị ụn sin huin nị ataj ni tsínj digyán si-ley Moisés sisị Cristo huin da'níj xí' David, ruhua á rẹ' únj.

36 Daj si man'an Espíritu Santo gui'yaj sisị gạtaj David: “Yan'anj gataj gunun Señor nicaj sun riānj sisị gạné rẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj da' guịsij guị'yaj gana Yan'anj rian ni tsínj unun' ngạ Señor nicaj sun riānj.” Daj gataj Yan'anj gunun Señor, gataj xí' David.

37 Ngaa nị asạ' gạ'ue gạhuin Cristo da'níj David sisị dugu'nạj David Señor man'an Cristo únj. —Daj gataj Jesús.

Nị mạn nịn' ruhua ni ngüị gunun si-nụguan' Jesús. Nị garan' ruhua ni sij ni'yaj ni sij si-nụguan' sí'.

Jesús acusa a los escribas

38 Hué dan nị digyán Jesús si-nụguan' sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:

—Gạ cuidado ni é rẹ' sisị sị gui'yaj á rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj digyán si-ley Moisés.

Daj si niạ' ruhua ni sij gạche ni sij ngạ atsij xạcan nụn ni sij huin si-gan' ni tsínj huin achij. Nị huin ruhua ni sij sisị gạ'mi sạ' ni ngüị ngạ ni sij ngaa chéj ni sij rian yu'uẹ aj.

39 Nị nana'ui' ni sij 'ngọ chrun xila sạ' doj gạne ni sij chruhua nuhui. Nị nano' ni sij 'ngọ yu'uj sạ' gạne ni sij rian 'yaj ni sij 'ngọ gui'yanj.

40 Nị a'nej ni sij ducuá yun'unj xạna mmij. Nị achínj jni'yaj ná ni sij rian Yan'anj sisị sạ' 'yaj ni sij gạni ruhua ni ngüị, ruhua ni sij. Guịran' xạcan ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús.

La ofrenda de la viuda

41 Nị nne Jesús nẹ' rian ngaj chrúnj san'anj rian a'níj ni ngüị san'anj ofrenda güenda nuhui aj. Nị ni'yaj sij sisị dạj a'níj ni ngüị si-san'anj ni sij aj. Nị ga'ị ni xuru'ue a'níj nico san'anj anj.

42 Nị ga'nạ' 'ngọ yun'unj mmij niqui. Nị ga'níj ún' huịj san'anj niqui chruhua chrúnj daj.

43 Ngaa nị gaquínj Jesús gạ'na' ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:

—Xạnga' ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị yun'unj xạna niqui nan, sanị a'níj nico ún' doj san'anj daj ngạ daran' ni ngüị a'níj san'anj nan anj.

44 Daran' ni ngüị nan a'ui' san'anj gunáj rian ni sij. Sanị yun'unj niqui mmij nan a'ui' ún' daran' san'anj nicaj ún' san'anj guịran ún' si xạ ún' nánj. —Daj gataj Jesús.

13

Jesús predice la destrucción del templo

1 Nị ngaa gahui Jesús chruhua nuhui nico, nị nachínj snan'anj 'ngọ tsínj nico' sij. Nị gataj sí':

—Maestro, nị'yaj rẹ' dạj hua yej xạchij, nị dạj hua ni hue' xạchij nej. —Daj gataj sí'.

2 Ngaa nị gataj Jesús:

—Ni'í rẹ' ni hue' xạchij nan ní'. Hua 'ngọ güi, nị sị gunáj nị ạ 'ngọ yej rian dugüi' mánj. Dụguane nịn' ni sij nuhui nan anj. —Daj gataj Jesús.

Señales antes del fin

3 Hué dan nị gan'anj gạne Jesús chrạ dacan gụ'naj Olivos ni'yaj sij nuhui nico. Nị nachínj snan'anj nịni Pedro ngạ Jacobo nej, Juan nej, Andrés nej, man'an Jesús.

4 Nị gataj ni sí':

—Nị ụn güi gạhuin yya ni nuguan' nan únj. Nị dạj hua 'ngọ da'nga' gạ'na' guịni'i únj, ngaa nị gạhuin daran' nuguan' nan únj. —Daj gataj ni sij.

5 Ngaa nị gaxị'i Jesús gataj sij:

—Gạ cuidado ni é rẹ' sisị nitaj 'ngọ tsínj dịgya' yun'unj ni é rẹ' mánj.

6 Daj si gạ'na' nico ni tsínj rian si-xugüi man'ānj anj. Nị gạtaj ni sij: "Hué man'ānj

huin Cristo aj”, daj gạtaj ni sij gụnun a ni é rẹ'. Nị dịgya' yun'unj ni sij nico ni ngüị.

7 ’Nị ngaa gụnun a ni é rẹ' sisị unun' 'ngọ xuman' ngạ ango xuman', nị huin ruhua 'ngọ xuman' gụda' ngạ ango xuman', ngaa nị sị guxu'ui' a ni é rẹ' mánj. Hua niạn si hué daj gạhuin. Sanị achin gạnahuij nịn' xungüị gạ aj.

8 Nị gụnun' ni ngüị mạn 'ngọ xuman' nico ngạ ni ngüị mạn ango xuman' nico. Nị gụnun' 'ngọ gobierno daj ngạ ango gobierno. Nị gạ'na' 'ngọ yún gọ'ngo rian xungüị nej. Nị gạ xi'nạ nej. Daran' nan ni diaj gaxị'ij guịran' ni ngüị sayun.

9 ’Sanị gạ cuidado ni é rẹ' ngạ ni man'an án rẹ'. Daj si nạga'ui' ni sij ni é rẹ' ra'a ni tsínj nicaj sun. Nị dụguayun ni sij a ni é rẹ' chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nej. Nị guịniquin' ni é rẹ' rian ni gobernado ngạ ni rey nej güenda xi'í man'ānj. Da'nga' daj gạhuin, nị nạta' ni é rẹ' rian ni sí' xi'īj aj.

10 Nị ngaa achin gạnahuij xungüị, nị hua niạn nạta' ni é rẹ' si-nụguan'ānj nuguan' sạ' rian daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị aj.

11 ’Nị ngaa nạga'ui' ni sij a ni é rẹ' ra'a ni tsínj nicaj sun, ngaa nị sị gahuin ruhua á rẹ' si gạtaj á rẹ' gụnun ni sí' mánj. Nị sị gani ruhua á rẹ' si gạ'mi a ni é rẹ'. Sanị gạ'mi ni é rẹ' si rịqui Espíritu Santo gạ'mi a ni é rẹ' si sé a ni é rẹ' gạhuin gạ'mi mánj. Espíritu Santo gạ'mi aj.

12 Nị nạga'ui' 'ngọ tsínj daj jnánj sij ra'a ni tsínj nicaj sun sisị dạgahui' ni sí' jnánj sij. Nị da'nga' daj guị'yaj 'ngọ tsínj daj ngạ da'níj sij nej. Nị gụnun' ni da'níj nụngüej nicạ 'ngọ tsínj daj. Nị dạgahui' ni sij chrej ni sij ngạ nni ni sij nej.

13 Nị sị gahuin sạ' ruhua daran' ni ngüị nị'yaj ni sij ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj. Sanị ni ngüị huaj nico' yya nịn' si-chrej Yan'anj da güi gạnahuij xungüị, nị gạnacaj Yan'anj ni sij aj.

14 Nị ngaa guịni'i ni é rẹ' guịniquin' si quij hua 'ngọ yu'uj nitaj si hua sạ' guịniquinj dạj rún' ga'mi tsínj gụ'naj Daniel huin tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná —nị ụn tsínj aya nuguan' nan nị xạcaj rẹ' cuenta un sin huin nuguan' nan ruhuaj gata—, ngaa nị gụnánj ni ngüị mán estado Judea gạn'anj ni sij riqui quij. —Daj gataj Jesús.

15 Nị gataj Jesús:

—Nị tsínj táj xata' chrạ ducuá sij, nị sị nanij sij gạtu sij guịri sij nị ạ 'ngọ rasụn chruhua ducuá sij mánj.

16 Nị tsínj mán 'yaj sun riqui quij, nị sị nanicạj sij gạ'na' nạran' sij si-gan' sij gạ mánj.

17 Nị niqui niman ni ngüị xạna nụn riqui 'ngọ lij ngạ ni ngüị utsi guẹ da'níj si gạhuin ni güi da aj.

18 Nḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisḭ sḭ ga'nạ' sayun daj rian án rẹ' yahuḭ nuhuij.
19 ’Nḭ ni güi daj nḭ guḭran' ni ngüḭ sayun nico. Nḭ asḭj ngaa gui'yaj Yan'anj xungüḭ, nḭ nun guini'i ni sij 'ngọ sayun dạj rún' gạhuin ni güi daj. Nḭ sḭ ga'nạ' ango sayun dạj rún' gạhuin ni sayun gạchin da aj.
20 Nḭ sisḭ gạ nico güi gạ sayun, nḭ sḭ gunucuaj ni ngüḭ mánj. Sanḭ xi'í ni ngüḭ nacui Señor, nḭ gạniquin' da'aj sij si gạhuin sayun, guḭ'yaj Señor.
21 ’Nḭ ngaa daj sisḭ hua 'ngọ tsínj gạtaj rian án rẹ' ni güi daj: “Nḭ'yaj á rẹ'. Nan niquin' Cristo aj.” Asḭ: “Nḭ'yaj á rẹ', da' mánj niquin' Cristo aj.” Ngaa nḭ sisḭ da'nga' daj gạtaj ni sij, nḭ sḭ guxuman ruhua á rẹ' mánj.
22 Daj si gạ'na' ni tsínj gạtaj sisḭ hué ni sij huin Cristo, gạtaj ni sij. Nḭ gạ'na' ni tsínj gạtaj sisḭ hué ni sij huin tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj nej. Nḭ tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Nḭ guḭ'yaj chre ni sij. Nḭ guḭ'yaj ni sij ni rasụn nico güenda dḭgya' yun'unj ni sij ni ngüḭ. Nḭ sisḭ gạ'ue nḭ dḭgya' yun'unj ni sij man'an ni ngüḭ nacui Yan'anj anj.
23 Dụgumi a ni é rẹ' man'an án rẹ'. Daran'anj hua gataj sinīj gunun a ni é rẹ' nánj.

La venida del Hijo del Hombre

24 ’Sanḭ ngaa gạchin ni güi guḭran' ni ngüḭ sayun daj, ngaa nḭ gạhuin rụmi' rian güi. Nḭ sḭ guixiguin yahuḭ mánj.
25 Nḭ gạyu ni yati' mán xata'. Ni nạgunanj ni fuerza mán xata' nej.
26 Asíj nḭ guḭni'i ni ngüḭ gạ'na' man'ānj rian ni nga huīnj da'níj ni ngüḭ.
27 Ngaa nḭ gạ'nī ni ángel gạn'anj nạran' ni sij ni ngüḭ hua ganacui Yan'anj. Nḭ gạnaran' ni sij ni ngüḭ daj mán nḭn' gạchra' da' xi'í nḭn' xungüḭ ngạ xata' nej aj.
28 ’Nḭ gạhuin chrụn a ni é rẹ' xi'í nuguan' huin chrun higuera. Ngaa gạnahuin ya'nḭj ra'a, nḭ nạxira' coj ra'a, hué dan nḭ ni'i a ni é rẹ' sisḭ hua guisíj gahuin nḭchrun' yahuḭ gạhuin yạn'an anj.
29 Nḭ hué guẹ ducuánj daj ngaa guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ gahuin yya si gatā gu-nun a ni é rẹ', ngaa nḭ xạcaj a ni é rẹ' cuenta sisḭ gạhuin nḭchrun' ruhua guḭsī guḭniquīnj rian hue' huīnj da'níj ni ngüḭ.
30 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ sḭ gahui' ni ngüḭ mạn yyạj da gạhuin yya daran' ni nuguan' nan anj.
31 Gạ ni'ya xata' ngạ yo'ój. Sanḭ nitaj ạman gạnahuij si-nụguan'ānj mánj.
32 ’Sanḭ nun ni'i ạ 'ngọ ni ngüḭ ụn güi ni ụn hora gạ'na' man'ānj mánj. Nḭ nun ni'i ni ángel mán xata' nej. Nḭ nun ni'i man'ānj huīnj da'níj

Yan'anj nej. Urin Chrē ni'i nánj.
33 Ngaa nḭ nḭ'yaj sạ' ni é rẹ'. Nḭ nạnun ruhua á rẹ' nej. Nḭ gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj si nun ni'i a ni é rẹ' ạman gạhuin sayun ni güi daj.
34 Nḭ rún' 'yaj 'ngọ tsínj nụn chrej gan'anj gạn' ango xuman', nḭ da'nga' daj 'yaj man'ānj. Nḭ a'nin' tsínj daj sun rian ni si-moso sij sisḭ 'ueé dụgumi ni sí' ducuá sij. Nḭ a'ui' sij sun rian gọ'ngo ni sí'. Nḭ a'nin' sij sun rian tsínj na'nij rian hue' sisḭ dụgumi sạ' sí' ducuá sij aj.
35 Xi'í daj nḭ guḭni'yaj sạ' á rẹ'. Daj si nun ni'i a ni é rẹ' ụn güi nạsij tsínj dụcua daj sisḭ nḭ dọj ní', sisḭ yạn' sạ' ní', sisḭ aguáj do'loj ní', sisḭ hua nḭgan' nạsij sij ní'.
36 Nḭ sisḭ nasinụnj nạsij sij, nḭ dụgumi a ni é rẹ' sisḭ sḭ nari' sij a ni é rẹ' ngaa ngaj á rẹ' atoj a ni é rẹ' mánj.
37 Nḭ nuguan' atā gụnun a ni é rẹ' nan, nḭ hué daj atā gụnun daran' ni ngüḭ sisḭ guḭni'yaj sạ' daran' a ni é rẹ' man'an án rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

14

El complot para prender a Jesús

1 Nḭ achin yahuij güi gạhuin gui'yanj pascua. Nḭ gui'yanj daj xa ni tsínj israelita chrachrúnj nitaj si nachrej levadura. Nḭ huin ruhua ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley sisḭ dạj gạ'ue dḭgya' yun'unj ni sij man'an Jesús, nḭ guḭda'a huḭ ni sij sí'. Daj si dạgahui' ni sij, ruhua ni sij.
2 Sanḭ gataj ni sij:
—Sḭ guido'ó' sí' güi gạhuin gui'yanj nun sạ' nun, nḭ gạhuin sayun guḭ'yaj ni ngüḭ aj. —Daj gataj ni sij.

Jesús es ungido en Betania

3 Nḭ ngaa gane Jesús xuman' Betania, nḭ gane sij ducuá 'ngọ tsínj gụ'naj Simón, huin tsínj guiran' xi'ḭ lepra. Nḭ nne sij rian mesa. Nḭ guisíj 'ngọ yun'unj xạna rian nne Jesús. Nḭ nicaj ún' 'ngọ frasco yej gụ'naj alabastro guisíj ún' rian Jesús. Nḭ gara guẹ-é' gasiti guin' dạj gụ'naj nardo. Nḭ du'ue nḭn' ruhua-á'. Nḭ gura' ún' frasco daj. Nḭ garij ún' gasiti daj chrạ Jesús.
4 Nḭ ga'man ruhua da'aj ni tsínj mán daj. Nḭ gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ gayanj yụn yun'unj xạna daj gasiti sạ' únj.
5 Gạ'ue gạne' gasiti daj. Nḭ gạ'ue guḭri' 'ngọ si huạ'nij ciento táj doj denario san'anj gạ'ui' né' rian ni ngüḭ yaco ran' anj. —Daj gataj ni sij.
Nḭ chran' ni sij yun'unj xạna daj.
6 Sanḭ gataj Jesús gunun ni tsínj daj:
—Gạ'nin' ruhua á rẹ'. Nḭ ụn sin huin nḭ chran' yun'unj ni é rẹ' yun'unj xạna nan únj. Si 'yaj unj nan ngāj, nḭ dugu'nạj huaj 'yaj unj.

7 Ya'yoj nne ni ngüi̱ yaco
ran' ngą ni é rę'. Ni̱ gą'ue
gui̱'yaj ni é rę' sinduj ngą ni
ngüi̱ daj ngaa aran' ruhua á
rę'. Sani̱ sé si gąne ni̱gān ngą
á rę' mánj.
8 Yun'unj xąna nan gui'yaj
'ngǫ sinduj yūnj dąj rún'
ga'ue gui'yaj unj. Ni̱ ngaa
achin gąhuīj, ni̱ garij unj
gasiti guin' dąj nneę cū. Daj
si dǫj gui̱sij güi gąchin' ni sij
man'ānj.
9 Xąnga' yya atā gu̱nun
a ni é rę' sisi̱ daran' yu'uj
gą'mi ni sij nuguan' są' rian
xi'īj, ni̱ hué daj nąta' ni sij
si gui'yaj yun'unj xąna daj
riānj. Ngaa ni̱ nąnun ruhua
ni ngüi̱ xi'í unj anj. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.

Judas ofrece entregar a Jesús

10 Hué dan ni̱ gan'anj tsínj
gu̱'naj Judas Iscariote rian ni
chrej a'nin' huin sij 'ngǫ ni
xu̱huij ni tsínj nico' Jesús.
Ni̱ huin ruhua sij nąga'ui' sij
Jesús rian ni tsínj daj.
11 Ni̱ ngaa gunun ni chrej
si gataj Judas, ni̱ gahuin niąʼ
ruhua ni sí'. Ni̱ ga'níj du'ua
ni sí' gą'ui' ni sí' san'anj
rian Judas. Ngaa ni̱ gaxi̱'i
Judas nano' sij 'ngǫ ducuánj
nąga'ui' sij Jesús ra'a ni tsínj
daj.

Institución de la Cena del Señor

12 Ni̱ guisíj güi sini gahuin
gui'yanj ngaa gui'yaj ni
sij chrachrúnj nitaj si 'ni̱j
levadura xa ni sij. Ni̱ güi
sini daj huin ngaa dagahui'
ni sij xachij 'ni̱j xi'í gui'yanj
pascua. Ngaa ni̱ nachínj
snan'anj ni tsínj nico' Jesús
gataj ni sij:
—Ni̱ ą huin ruhuá rę' si
gui̱'yaj xugüi ni únj xą sti'ni̱
rę' pascua únj. —Hué daj
gataj ni sij.
13 Ngaa ni̱ ga'níj Jesús hui̱j
tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij
gunun nu̱ngüej sí':
—Güi̱j gątu nu̱ngüej é
rę' xuman'. Ni̱ nąri'
dugüi' nu̱ngüej é rę' ngą
'ngǫ tsínj ata cucuaj nu̱n
nnee chruhua. Ni̱ gui̱nico'
nu̱ngüej é rę' sij aj.
14 Ni̱ ni̱ ą gątu tsínj daj,
ni̱ gątaj nu̱ngüej é rę' rian
tsínj du̱cua daj: "Nachínj
snan'anj Maestro man'án rę'
u̱n cuarto huin xą sti'ni̱ sij
ngą ni tsínj nico' sij xi'í
gui'yanj pascua, ataj sij únj",
gątaj nu̱ngüej é rę' gu̱nun
tsínj du̱cua daj.
15 Ngaa ni̱ gąn'anj di̱gyán
sí' chruhua 'ngǫ cuarto
xąchij xata'. Ni̱ ą hua
chrun chruhua cuarto daj
si niquin' mesa ngą chrun
xila rian gane ni sij xa ni
sij. Yu'uj daj gui̱'yaj xugüi
nu̱ngüej é rę' xą sti'ni̱ né'
—Daj gataj Jesús.
16 Ngaa ni̱ gahui nu̱ngüej
tsínj nico' Jesús daj gan'anj
nu̱ngüej sij xuman'. Ni̱ nari'
nu̱ngüej sij daran'anj rún'
gataj Jesús. Ni̱ gui'yaj xugüi
nu̱ngüej sij sisi̱ xą sti'ni̱ ni sij
xi'í gui'yanj pascua.
17 Da' ni̱ dǫj guisíj Jesús
ngą xu̱huij ni tsínj nico' sí' aj.
18 Ni̱ ngaa nne ni sij rian
mesa xa ni sij, ngaa ni̱ gataj

Jesús gunun ni sij:
—Xa̱nga' atā gu̱nun a ni é rẹ' sisi̱ na̱ga'ui' 'ngo̱ ni é rẹ' mán xa ngāj man'ānj rian ni tsínj ga̱'na' gui̱da'a yūnj anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
19 Ngaa ni̱ ganani ruhua ni sij. Ni̱ gaxi̱'i ni sij nachínj snan'anj go̱'ngo ni sij sí'. Ni̱ gataj ni sij:
—Man'ānj huin ní'. —Gataj go̱'ngo ni sij.
20 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Hué 'ngo̱ xu̱huij ni é rẹ' tsínj nico' yūnj, gui̱'yaj da aj. Tsínj nne ni̱ jniaj sij chrachrúnj ngāj chruhua go'o hué sí' huin anj.
21 Ni̱ da̱j rún' ataj si-nu̱guan' Yan'anj xi'īj, ni̱ hué da'nga' daj hua nia̱n si gui̱ran'ānj sayun. Sani̱ niqui niman ni̱n' ruhua tsínj na̱ga'ui' man'ānj rian ni tsínj ga̱'na' gui̱da'a yūnj. Daj si ga̱huin nico castigo gui̱ran' sí'. Sa̱' huin sisi̱ si̱ ga'nga sij rún' huaj aj. —Daj gataj Jesús.
22 Ni̱ ngaa xa ni sij, ni̱ guida'a Jesús chrachrúnj. Ni̱ naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Asíj ni̱ gura' da'aj sij chrachrúnj daj. Ni̱ ga'ui' sij xa̱ ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:
—Gui̱da'a ni é rẹ'. Nan huin chrachrúnj huin nneẹ cū aj. —Daj gataj Jesús.
23 Hué dan ni̱ guida'a Jesús tasa. Ni̱ naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Asíj ni̱ ga'ui' sij go̱'o ni sij. Ni̱ go'o daran' ni sij.
24 Ni̱ gataj Jesús:
—Nnee nan huin si-tun man'ānj. Ni̱ nga̱ tun nan, ni̱ guisíj gahuin yya nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ ni ngüi̱. Ni̱ ga̱yanj si-tun man'ānj xi'í nico ni ngüi̱.
25 Ni̱ xa̱nga' atā gu̱nun a ni é rẹ' sisi̱ nitaj si go̱'o ru̱hua' yūnj nnee uva nan da' güi go̱'ōj nnee uva na̱ca rian nicaj sun Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la negación de Pedro

26 Ni̱ ngaa guisíj garáj ni sij chra', ngaa ni̱ gahui ni sij gan'anj ni sij dacan gu̱'naj Olivos.
27 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Du̱na daran' ni é rẹ' yūnj nánj. Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Ga̱'ui' Yan'anj tsínj dugumi xachij. Hué dan ni̱ gu̱nánj ni xuj. Ni̱ ga̱xa'ni ni xuj huin ín rẹ' aj." Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
28 Sani̱ ngaa ga̱na'nī, ngaa ni̱ ga̱n'ān estado Galilea. Asíj ni̱ huaj ni é rẹ' yu'uj daj. —Daj gataj Jesús.
29 Ngaa ni̱ gataj Pedro gu-nun sij:
—Nu̱nj si du̱naj daran' ni sij man'án rẹ', sani̱ nitaj a̱man du̱naj man'ānj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro.
30 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Xa̱nga' atā gu̱nun rẹ' sisi̱ asi̱j nun ga̱guaj do'loj hui̱j du'ua xú' ya̱n' nan, ni̱ ga̱taj rẹ' hua̱'nij sisi̱ nun ni'í rẹ' man'ānj, —Daj gataj Jesús.
31 Sani̱ nucuaj gataj Pedro rian Jesús:

—Nu̱nj si hua nia̱n ga̱huīj nga̱ rẹ', sanḭ sḭ gatā sisḭ nun ni'īnj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro.

Nḭ hué daj gataj daran' ni sij nej.

Jesús ora en Getsemaní

32 Ngaa guisíj nḭ gan'anj ni sij 'ngo̱ yu'uj gu̱'naj Getsemaní. Nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Ga̱ne a ni é rẹ' nan, ngaa nḭ ga̱chinj jni'yā rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

33 Nḭ nicaj sij Pedro nga̱ Jacobo nej, Juan nej, gan'anj anin' sij. Nḭ nḭn' ruhua gaxḭ'i sij ganani ruhua sij. Da' huej ata' niman sij.

34 Nḭ gataj sij gunun anin' sí':

—Da̱j ní' nḭ a̱ ga̱n'anj nimānj ruhuāj 'yaj si nani ruhuāj aj. Nḭ ga̱huīj nga̱ nimānj ruhuāj. Ngaa nḭ gu̱na anin' é rẹ' nan gu̱nun ruhua á rẹ' ngāj aj. —Daj gataj Jesús.

35 Asíj nḭ gan'anj Jesús do̱j nẹ' chrej rian. Nḭ ganiquin' ráj da̱coj sij ganun yo sij rian yo'ój. Nḭ gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj sisḭ ga̱'ue, ngaa nḭ sḭ guiran' sij sayun ran' sij da aj.

36 Ngaa nḭ gataj sij:

—Tata chré', ga̱'ue guḭ'yaj man'án rẹ' daran'anj. Ngaa nḭ ga̱'ne rẹ' sayun ran'ānj nánj. Sanḭ sḭ gui'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'ānj mánj. Maan si guḭ'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'án rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun man'an Yan'anj.

37 Ngaa nḭ nanica̱j Jesús rian ma̱n anin' sí'. Nḭ atoj ni sí' nari' sij. Ngaa nḭ gataj sij gunun Pedro:

—Simón, hua atoj jnān ní'. Nḭ sḭ ga'ue nḭ 'ngo̱ hora gu̱nun ruhuá so̱' ga̱ mí'.

38 Ga̱ gunun ruhuá rẹ' ga̱chinj jni'yáj rẹ' rian Yan'anj sisḭ sḭ guinij anin' é rẹ' rian gaquin' ngaa ga̱tsij sichre niman anin' é rẹ'. Huin ruhua niman anin' é rẹ' guḭ'yaj sa̱' á rẹ'. Sanḭ nun ga̱huin nucuaj nneẹ cúj anin' é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun anin' sij.

39 Ngaa nḭ gan'anj ru̱hua' yún Jesús. Nḭ gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nḭ hué guẹ nuguan' daj gataj ru̱hua' yún sij rian Yan'anj.

40 Nḭ ngaa nanica̱j ru̱hua' yún sij, nḭ atoj ru̱hua' yún anin' sí' nari' sij. Daj si a'uij rian anin' sí', gui'yaj nnej. Nḭ nun nari' ruhua ni sij si ga̱taj ni sij gu̱nun Jesús.

41 Nḭ nanica̱j Jesús síj hua̱'nij. Nḭ gataj sij:

—Ga̱'ue ga̱toj anin' é rẹ', nḭ na̱ranj ruhua á rẹ' aj. Sanḭ yya̱j aj. Guisíj hora ga̱'na' tsínj na̱ga'ui' man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj gaquin' huīnj da'níj ni ngüḭ.

42 Na̱chica anin' é rẹ' ga̱n'anj né'. Hua gahuin nḭchrun' tsínj 'na̱' na̱ga'ui' yūnj rian ni tsínj nicaj sun. —Daj gataj Jesús.

Arresto de Jesús

43 Da a'mi guẹ Jesús ngaa guisíj tsínj gu̱'naj Judas huin sij 'ngo̱ xu̱huij ran' ni tsínj

nico' Jesús. Nḭ nicaj dugüi' sij ngą nico ni ngüḭ guisíj sij. Nḭ ata ni sij espada nej, chrun nej. Nḭ ga'níj ni chrej a'nin' ngą ni maestro digyán ley nej, ni tsínj huin achij ga'nạ' ni sí'.

44 Nḭ hua digyán Judas 'ngǫ chrej dạj guḭni'i ni sí' ụn tsínj huin guḭda'a ni sí'. Nḭ gataj sij:

—Tsínj garun du'uāj daj hué sij huin Jesús aj. Guḭda'a á rẹ' nḭcaj á rẹ' gạn'anj án rẹ'. —Daj hua gataj Judas gunun ni tsínj ga'nạ' ngą sij.

45 Ngaa nḭ 'ngǫ gahuin nḭchrun' Judas rian Jesús. Nḭ gataj sij:

—Maestro. —Gataj Judas.

Nḭ garun du'ua sij sí'.

46 Hué dan nḭ guida'a ni sij Jesús.

47 Sanḭ guiri 'ngǫ tsínj niquin' daj si-espada sij. Nḭ ga'ui' sij tsínj 'yaj sun rian chrej a'nin'. Nḭ güéj guẹ chraquij sí', gui'yaj sij.

48 Ngaa nḭ gachínj snan'anj Jesús ni ngüḭ daj. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ụn sin huin nḭ ata á rẹ' espada ngą chrun nej, 'nạ' á rẹ' guḭda'a á rẹ' yūnj únj. Huēj huin 'ngǫ tsínj tụ ruhua á rẹ' ní'.

49 Ya'yoj ganēj chruhua nuhui digyānj rian án rẹ'. Sanḭ nun guida'a á rẹ' yūnj mánj. Sanḭ hua niạn si gạhuin yya dạj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj xi'īj aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

50 Ngaa nḭ duna daran' ni tsínj nico' Jesús man'an sij. Nḭ gunánj ni sí' rian Jesús.

El joven que huyó

51 Sanḭ hua 'ngǫ tsínj hua yạn nico' Jesús. Nḭ neque sij 'ngǫ atsij manta. Nḭ guida'a ni sij sí' aj.

52 Sanḭ dunáj sí' atsij manta daj ra'a ni sij. Nḭ hua nneẹ sí' gunánj sí'.

Jesús ante el concilio

53 Hué dan nḭ nicaj ni tsínj guida'a Jesús gan'anj ni sij rian chrej huin achij nḭn'. Nḭ nahuin yu' daran' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij nej, ni maestro digyán ley nej.

54 Nḭ gạn' huaj Pedro nico' sí' rucú Jesús. Nḭ guisíj sij ta rian ducuá chrej huin achij nḭn' daj. Nḭ gan'anj gạne sij ngą ni snado. Nḭ nahuin guḭn sij xi'níj yan'ạn.

55 Ngaa nḭ nano' ni chrej a'nin' ngą daran' ni tsínj 'yaj junta daj 'ngǫ ducuánj sisḭ nạri' ni sij gaquin' gụta' ni sij xiráj Jesús. Ngaa nḭ dạgahui' ni sij sí', ruhua ni sij. Sanḭ nun nari' ni sij ducuánj daj.

56 Sanḭ nụnj si guta' yụn ga'ḭ ni sij gaquin' xiráj Jesús, sanḭ nachrej si-nụguan' ni sij.

57 Ngaa nḭ naxụman gǫ'ngo ni sij. Nḭ guta' yụn ni sij gaquin' xiráj man'an Jesús. Nḭ gataj ni sij:

58 —Gunun ni únj si gataj Jesús: “Dụguanē nuhui nan huin nuhui gui'yaj ra'a ni tsínj. Nḭ xiráj huạ'nij güi

guḭ'yā ango nuhui aj. Sanḭ nitaj ra'a ni tsínj guḭ'yaj mánj”, ataj sij. —Daj gataj ni tsínj nnẹ daj ni'yaj ni sij Jesús.

59 Sanḭ hué nạnj gachej nuguan' ga'mi ni sij nej aj.

60 Ngaa nḭ naxṵman chrej huin achij nḭn' dạni daran' ni sij. Nḭ gataj sij gunun Jesús:

—Nitaj 'ngọ nuguan' nạnicaj rẹ' únj. Nḭ ṵn sin huin si ataj ni sij xi'í rẹ' únj. —Daj gataj chrej daj gunun Jesús.

61 Sanḭ dínj ganiquin' Jesús. Nḭ ạ 'ngọ nuguan' nun ga'mi sij mánj. Ngaa nḭ nachínj snan'anj rṵhua' yún chrej huin achij daj. Nḭ gataj sij:

—Hué rẹ' huin Cristo da'níj Yan'anj ní'. —Daj gataj sij gunun Jesús.

62 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Huēj huin. Nḭ atā gṵnun a ni é rẹ' sisḭ huēj huin da'níj ni ngüḭ. Nḭ guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ gạnēj nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj nucuaj nḭn' nẹ' xata'. Nḭ guḭni'i ni é rẹ' sisḭ gạ'nāj rian nga xata'. —Daj gataj Jesús.

63 Ngaa nḭ gutsi' chrej huin achij nḭn' daj si-gan' sij. Nḭ gataj sij gunun ni dugüi' sij:

—Nitaj si guḭ'yó' ni testigo gạ mánj.

64 Hua gunun a ni é rẹ' si ga'mi quij sij xi'í Yan'anj. Dạj guḭ'yaj né' ngạ sij, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj chrej huin achij nḭn' daj.

Ngaa nḭ uyan huin ruhua daran' ni sij sisḭ da'ui Jesús gaquin', nḭ gạhui' sí', guḭ'yaj ni sij.

65 Nḭ gaxḭ'i gọ'ngo ni sij gara sta'nunj ni sij rian Jesús. Nḭ guiránj ni sij rian sí'. Nḭ ga'ui' ni sij sí' nej. Nḭ gataj ni sij:

—Gạhui chrạ rẹ' sisḭ ṵn tsínj ga'ui' sọ' aj. —Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij rian Jesús.

Nḭ ga'ui' ni snado dugumi nuhui rian Jesús nej.

Pedro niega a Jesús

66 Nḭ nne Pedro nḭca' ta rian ducuá chrej huin rian daj. Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngọ yun'unj xạna 'yaj sun rian chrej huin achij nḭn' da aj.

67 Nḭ ngaa guini'i ún' nne Pedro xi'níj yan'ạn nahuin guḭn sí', ngaa nḭ ni'yaj sạ' ún' niquin' ún' man'an Pedro. Nḭ gataj ún':

—Hué rẹ' nicaj dugüi' ngạ Jesús tsínj 'nạ' xuman' Nazaret. —Daj gataj yun'unj xạna daj gunun Pedro.

68 Sanḭ nun gạ'uej Pedro. Nḭ gataj sij:

—Nun ni'īnj sij. Nḭ nun ni'īnj ní' ṵn sin huin a'mi rẹ' mánj. —Gataj Pedro gunun ún'.

Nḭ gahui sij nẹ' chrej xẹ', nẹ' rian atuj ni ngüḭ. Nḭ gaguáj do'loj du'ua xú'.

69 Nḭ ni'yaj rṵhua' yún yun'unj daj Pedro. Nḭ gaxḭ'i ún' gataj ún' gunun ni tsínj mán yu'uj daj:

—Tsínj nan huin dugüi' ni tsínj nicaj dugüi' ngą Jesús aj. —Daj gataj ún'.

70 Sanį na'uej rụhua' yún Pedro sisį guini'i sij Jesús.

Nį ango hora le, nį gataj rụhua' yún ni tsínj mąn yu'uj daj rian Pedro:

—Xąnga' huín rę' 'ngọ ni tsínj daj. Daj si 'ną' rę' estado Galilea. Nį a'mí rę' dąj rún' a'mi ni sij aj. —Daj gataj ni sij.

71 Ngaa nį gaxį'i Pedro guta' nįca yya. Nį ga'mi quij sij. Nį gataj sij:

—Nun ni'īnj tsínj xį'i a'mi ni é rę' mánj. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

72 Ngaa nį hué hora daj gaguáj do'loj si huįj du'ua xú'.

Ngaa nį nanun ruhua Pedro si gataj Jesús gunun sij: "Asįj nun gąguaj do'loj huįj du'ua xú', nį gątaj rę' si huą'nij si nun ni'í rę' man'ānj." Hué daj hua gataj Jesús gunun Pedro. Nį ngaa xacaj Pedro cuenta si gataj Jesús gunun sij, nį gaco sij.

15

Jesús ante Pilato

1 Nį ngaa guẹrenga', nį 'ngọ nahuin yu' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij nej, nį tsínj digyán ley nej. Nį gui'yaj ni sij 'ngọ junta ngą ango ni tsínj mán yu'uj daj nej. Nį gumíj ni sij sí'. Nį daga'mi dugüi' ni sij xi'í Jesús. Nį nicaj ni sij gan'anj ni sij naga'ui' ni sij sí' ra'a tsínj gụ'naj Pilato.

2 Ngaa nį nachínj snan'anj Pilato Jesús. Nį gataj sij:

—Hué rę' huin si-rey ni tsínj israelita ní'. —Daj gataj Pilato.

—Hué rę' ataj nánj. —Daj gataj Jesús gunun Pilato.

3 Nį ducu ga'mi gaquin' ni chrej a'nin' xi'í Jesús.

4 Ngaa nį nachínj snan'anj rụhua' yún Pilato Jesús. Nį gataj sij:

—Nitaj 'ngọ nuguan' nąnicaj rę' únj. Nį'yaj rę' sisį ụndaj gaquin' a'mi ni sij rian xi'í man'án rę' aj. —Daj gataj Pilato rian Jesús.

5 Sanį nun danicąj Jesús nį ą 'ngọ nuguan' rian Pilato mánj. Nį xi'í daj garáj yan'anj ruhua Pilato ni'yaj sí' sij.

Jesús sentenciado a muerte

6 Nį da' gọ'ngo yo' hua 'ngọ ducuánj nico' Pilato sisį ri sí' 'ngọ tsínj nụn ducuągą' gọ'ngo gui'yanj pascua. Danej gahuin tsínj achínj jni'yaj ni ngüį rian sij, nį guįri sí' ducuągą'.

7 Nį nne 'ngọ tsínj gụ'naj Barrabás ducuągą'. Nį gunun' ni dụgüi' sij ngą ni tsínj nicaj sun. Nį ngaa gunun' ni sij, nį dagahui' ni sij níman.

8 Ngaa nį guisíj ni ngüį rian Pilato. Nį gachínj ni sij guįri Pilato 'ngọ tsínj nụn ducuągą' dąj rún' u'yun sí' 'yaj sí'.

9 Ngaa nį gataj Pilato gunun ni sij:

—Nḭ huin ruhua á rẹ' sisḭ guḭrīj si-rey ni tsínj israelita ní'. —Daj gataj Pilato.

10 Daj ga'mi Pilato xi'í si xacaj sij cuenta sisḭ naga'ui' ni chrej a'nin' Jesús rian sij xi'í si xicoj ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' Jesús.

11 Sanḭ ducu gahuin du'ua ni ngüḭ, gui'yaj ni chrej a'nin' sisḭ guḭri Pilato tsínj gụ'naj Barrabás ducuagạ'.

12 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:

—Dạj huin ruhua á rẹ' ụn sin huin guḭ'yā ngạ tsínj dugu'nạj ni é rẹ' si-rey ni tsínj israelita únj. —Daj gataj Pilato.

13 Ngaa nḭ gaguáj rụhua' yún ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ, ruhua únj. —Daj gataj ni sij.

14 Sanḭ:

—Daj hua gaquin' gui'yaj sij únj. —Daj gataj Pilato.

Sanḭ nạanj gaguáj rụhua' yún ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ aj. —Daj gaguáj ni sij.

15 Nḭ rḭan gahuin ruhua Pilato sisḭ gạhuin 'ueé ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij man'an sí', ngaa nḭ guiri sí' tsínj gụ'naj Barrabás ducuagạ'. Ngaa nḭ ga'ui' ni sij nne' xiráj Jesús, gui'yaj Pilato. Hué dan nḭ naga'ui' Pilato Jesús rian ni sij sisḭ gạri ni sij gaquíj sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.

16 Ngaa nḭ nicaj ni snado Jesús gan'anj ni sij chruhua palacio daj. Nḭ nahuin yu' daran' ango ni snado, gui'yaj ni sij.

17 Nḭ ga'níj ni sij 'ngọ atsij rian rụmi' mare xá Jesús gunun sí'. Nḭ run'un ni sij 'ngọ ya'ạ tanj, gui'yaj ni sij 'ngọ corona ga'níj ni sij chrạ Jesús nej aj.

18 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni tsínj israelita. —Daj gaguáj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

19 Ngaa nḭ ga'ui' ni sij 'ngọ rutsḭ chrạ Jesús. Nḭ gara sta'nunj ni sij rian sí' nej. Nḭ ganiquin' ráj dạcoj ni sij, nḭ nano'oj ni sij rian Jesús.

20 Nḭ ngaa guisíj gui'yaj ducu ni sij, ngaa nḭ guiri ni sij atsij hua rian rụmi' mare xá Jesús. Ngaa nḭ na'níj ni sij si-gan' Jesús xá man'an sí'. Hué dan nḭ guiri ni sij man'an sí' güenda gạri ni sij gaquíj man'an sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.

Crucifixión y muerte de Jesús

21 Nḭ huaj tsínj gụ'naj Simón Cirene huin sí' chrej nụngüej tsínj gụ'naj Alejandro ngạ Rufo 'nạ' sij nasíj sij ducuá sij gan'anj sij quij. Nḭ chran' yun'unj ni snado sisḭ gạta sí' si-rugutsḭ Jesús.

22 Nḭ nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Gólgota. Nḭ nuguan' daj gata ruhuaj dacan cúj chrạ níman.

23 Nḭ ga'ui' ni sij vino gọ'o Jesús nachej dugüi'-í'

ngą gono'o yaį' gụ'naj mirra. Sanį nun gą'uej Jesús gǫ'o sij mánj.

24 Hué dan nį gari ni sij gaquíj Jesús docǫ' ni sij sí' rian rugutsį. Ngaa nį ducu ni snado sisį ụn tsínj gąhui są' nįcaj ni sij si-gan' Jesús gąn'anj sij.

25 Nį guisíj ga ụn nįgan' ngaa gari ni sij gaquíj Jesús docǫ' ni sij rian rugutsį sí'.

26 Nį garun ni sij letra chrą rugutsį ụn xį'i huin dagahui' ni sij. Nį letra daj ataj: "Si-rey ni tsínj israelita." Da'nga' daj garun ni sij.

27 Nį docǫ' ni sij yahuij tsínj rian yahuij rugutsį. Nį tsínj tụ huin nụngüej sí'. Nį nico' ngǫj ra'a są' Jesús, nį angoj ra'a rǫtsi sij.

28 Ngaa nį gahuin yya dąj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj: "Nį gahuin sij dąj rún' huin 'ngǫ tsínj 'yaj gaquin'." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

29 Nį ga'mi quij ni ngüį gachin. Nį dugunun ni sij chrą ni sij. Nį gataj ni sij:

—Hué rę' huin si dụguane nuhui nico, nį huą'nij guę güi nągui'yaj rụhua' yún rę', atáj rę' ní'.

30 Gąnacaj rę' man'án rę'. Nį gąnanij rę' rian rugutsį aj. —Hué daj gataj ni ngüį rian Jesús.

31 Nį hué 'ngǫ nuguan' daj ga'mi ducu ni chrej a'nin' ngą ni maestro digyán ley. Nį gataj ni sij:

—Nacaj sij ango ni ngüį. Sanį na'ue gąnacaj sij man'an sij mánj.

32 Nį hué sij huin Cristo ní'. Nį hué sij huin si-rey ni tsínj israelita ní'. Nąnij sij rian rugutsį, nį guįni'i né'. Nį gụxuman ruhua né' nį'yaj né' man'an sij. —Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj sij man'an Jesús.

Nį da nụngüej tsínj nico' rian rugutsį xi'níj Jesús ga'mi quij nụngüej sij rian Jesús nej aj.

33 Nį ngaa guisíj gaxụj, nį gahuin rụmi' rian daran' xungüį. Nį gahuin rụmi' da' ga huą'nij di'nį.

34 Nį hué hora daj nį gaguáj nucuaj Jesús. Nį gataj sij:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —nį snan'anj man'an sij ruhuaj gata: Dan'anj man'ānj, Dan'anj man'ānj, ụn sin huin, nį dunáj rę' urīnj únj. Daj huin ruhuaj gata nuguan' daj.

35 Nį gunun gǫ'ngo ni tsínj niquin' yu'uj daj si gataj Jesús. Nį gataj ni sij:

—Nį'yaj á rę'. Aquínj sij gą'na' tsínj gụ'naj Elías aj. —Daj gataj ni sij.

36 Ngaa nį gunánj 'ngǫ ni sij. Nį gutáj sij nnee vino yụ rian gachij. Nį guta' sij gachij daj chrą 'ngǫ chrun riąnj. Nį dugüin' sij gachij daj du'ua Jesús sisį gǫ'o sí'. Nį gataj sij:

—Dụnaj á rę'. Nį guįni'í' sisį gą'na' yya tsínj gụ'naj

Elías dinij sí' sij rian rugutsi aj. —Daj gataj tsínj daj.

37 Sani gaguáj nucuaj Jesús. Ni gahui' sij.

38 Ni 'ngo tsitsi' hujj dasu atsij nico' chruhua nuhui nico da' chraj nga da' xi'ij.

39 Ni niquin' 'ngo snado centurión dugumi sij ne' rian Jesús. Ni ngaa guini'i sij daj gahuin ngaa gahui' Jesús, ni gataj sij:

—Xanga' ni hué tsínj nan huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj sij.

40 Ni niquin' gan' ga'i ni yun'unj xana ni'yaj ne Jesús. Ni scanij ne niquin' María Magdalena nej, María nni Jacobo tsínj dani nej, nga jnánj sí' José nej, Salomé nej.

41 Ni ngaa gachéj Jesús yu'uj gu'naj Galilea, ni guinico' ni yun'unj xana daj rucu sí'. Ni chracuij ni yun'unj daj man'an sí'. Ni niquin' nico ango da'aj ni yun'unj xana nej. Ni guinicaj dugüi' ne nga Jesús ngaa gan'anj sí' xuman' Jerusalén.

Jesús es sepultado

42 Ngaa ni ruhua guini güi daj güi ngaa gui'yaj xugüi ni ngüi israelita xi'í a'yoj güi naránj ruhua ni sij.

43 Ngaa ni ga'na' 'ngo tsínj gu'naj José huin tsínj 'na' xuman' Arimatea. Ni hué sij huin 'ngo tsínj sa'. Ni nicaj sun sij nne sij junta. Ni ana'uij sij si ga'na' Yan'anj guinicaj sunj rian ni ngüi. Ngaa ni guisíj ruhua sij gan'anj sij rian nne Pilato gachínj sij níman Jesús.

44 Ni gara yan'anj ruhua Pilato sisi hua gahui' Jesús. Ngaa ni gaquínj sij ga'na' snado centurión rian sij. Ni nachínj snan'anj sij sí' sisi hua yya gahui' Jesús.

45 Ni ngaa nata' snado centurión sisi hua gahui' Jesús, ngaa ni naga'ui' Pilato níman Jesús ra'a José.

46 Ni guiránj José 'ngo atsij manta. Ni nanij sij Jesús rian rugutsi. Ni chri'yanj sij atsij daj xiráj níman Jesús. Ni gurúj sij níman chruhua 'ngo huej rian achin' ni sij níman. Daj si hua gaya' ni sij huej daj. Ni naránj sij yej xxi rian huej daj.

47 Ni ni'yaj María Magdalena nga María nni José rian gurúj ni sij chruhua yu'uj níman Jesús.

16

La resurrección

1 Ni ngaa gachin güi naránj ruhua ni tsínj israelita, ni gan'anj María Magdalena nga María nni Jacobo nej, Salomé nej, guiránj ne gasiti guin' daj gari ne níman Jesús.

2 Ni ngaa ruhua guerenga' nigan' acuan' güi gudungu, ngaa ni gan'anj ni yun'unj xana daj rian yu'uj gachin' ni sij níman. Ni hua niquin' güi.

3 Ni gataj anin' ne rian ni dugüi' ne:

—Ni un tsínj ga'nej yej xxi hua ránj rian yu'uj únj.

—Daj gataj anin' ne gunun ni dụgüi' ne.

4 Sanị ngaa ni'yaj anin' ne, nị guini'i ne sisị nitaj si ngaj yej xxi daj rian ngaj gạ mánj.

5 Nị ngaa gatúj ne chruhua yu'uj daj, nị guini'i ne nne 'ngọ tsínj yạn. Nị nụn sij 'ngọ atsij xạcan gạtsi. Nị nne sij nẹ' chrej ra'a sạ' ni ngüị daj. Nị guxu'ui' ne.

6 Sanị gataj man'an sij:

—Sị guxu'ui' anin' é rẹ' mánj. Nano' anin' é rẹ' Jesús tsínj 'nạ' xuman' Nazaret huin tsínj guinico' rian rugutsị. Hua ganá'nij sij. Nitaj si ngaj si yu'uj nan gạ mánj. Nị'yaj anin' é rẹ' rian gachin' ni sij sí'.

7 Nị güịj gạtaj snan'anj anin' é rẹ' gụnun ni tsínj nico' Jesús ngạ Pedro nej: "Gạn'anj sini Jesús estado Galilea. Nị yu'uj daj guịni'i ni é rẹ' sí' dạj rún' gataj sí' gunun ni é rẹ'." —Daj gataj tsínj daj gunun ni yun'unj xạna.

8 Ngaa nị gahui ni yun'unj xạna daj rian yu'uj. Nị gunánj anin' ne gan'anj ne xi'í si guxu'ui' ne. Nị dri'i ne. Nị nun ga'mi ne nị ạ 'ngọ nuguan' rian nị ạ 'ngọ ni ngüị xi'í si xu'ui' ne.

Jesús se aparece a María Magdalena

9 Nị ngaa ganá'nij Jesús nịgan' güi gudungu, ngaa nị narugüi' sini yạn sij rian María Magdalena. Nị hua guiri Jesús ichij nanẹ xị'i chruhua cúj niman yun'unj xạna daj.

10 Nị gan'anj nạta' ún' rian ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Jesús. Nị mạn ni tsínj daj nani ruhua ni sij. Nị aco ni sij xi'í Jesús.

11 Nị ngaa gunun ni sí' sisị hua nị'na' Jesús guini'i María Magdalena, sanị nun gụxuman ruhua ni sij.

Jesús se aparece a dos de sus discípulos

12 Nị nẹ' rụcu dọj, nị ganahuin nịni Jesús narugüi' sij rian huịj tsínj nico' sij huaj nụngüej sí' guịsij sí' quij.

13 Nị gan'anj nạta' nụngüej sí' rian ango ni tsínj nico' Jesús. Sanị nun gụxuman ruhua ni sij si gataj nụngüej sí' nej.

Jesús comisiona a los apóstoles

14 Nị nẹ' rụcu, nị narugüi' Jesús rian xạn ni tsínj nico' sij. Nị nne ni tsínj daj rian mesa. Nị chran' Jesús ni sij xi'í si tsínj nun gụxuman ruhua huin ni sij. Daj si nun gụxuman ruhua ni sij si-nụguan' ni tsínj hua guini'i man'an sí' ngaa hua ganá'nij man'an sí' aj.

15 Nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Gạn'anj a ni é rẹ' nịn' gạchra' chruhua xungüị. Nị nạta' ni é rẹ' si-nụguan'ānj nuguan' sạ' rian daran' ni ngüị aj.

16 Nị ni ngüị gụxuman ruhua si-nụguan'ānj, nị gạta' nnee ni sij, ngaa nị nạcaj Yan'anj man'an ni

sij. Sanḭ ni ngüḭ nạ'uej ruhua gṵxuman ruhua si-nṵguan'ānj, nḭ gạhuin ni sij castigo nḭganj nḭn', guḭ'yaj Yan'anj anj.

17 Nḭ hué nan huin si sạ', guḭ'yaj ni ngüḭ gṵxuman ruhua nḭ'yaj man'ānj. Guḭri ni sij nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ xi'í si gạ'mi ni sij si-xugüi man'ānj. Nḭ gạ'mi ni sij snan'anj nạca, snan'anj nun ni'i man'an ni sij.

18 Nḭ guḭda'a ni sij xucuáj huee, sanḭ nitaj si guḭ'yaj xú' ni sij mánj. Nḭ gạ'ue si gọ'o ni sij veneno, sanḭ nitaj si guḭran' ni sij sayun mánj. Nḭ gṵta' ni sij ra'a ni sij xiráj ni ngüḭ a'nan'. Nḭ nạhuin ni sí' nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La ascensión

19 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Señor Jesús nuguan' daj, nḭ ganahui sij xata' nạn' sij. Nḭ nahuin ra'a Yan'anj sij. Nḭ gan'anj gạne sij chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj.

20 Nḭ gahui ni tsínj nico' Jesús gan'anj ni sij daran' ni xuman'. Nḭ nata' ni sij nuguan' sạ' rian daran' ni ngüḭ. Nḭ chracuij Señor ni sij nata' ni sij. Nḭ xi'í si sạ' nico gui'yaj ni sij, nḭ xacaj ni ngüḭ cuenta sisḭ xạnga' si-nṵguan' Jesús. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN LUCAS

Dedicatoria a Teófilo

1 Hua ga'i̱ ni tsínj gahuin
ruhua gạrun rian yanj xi'í si
daj gahuin scanij né'.
2 Ni̱ garun ni sij nuguan'
daj daj rún' digyán ni tsínj
guini'i daran' si gui'yaj Jesús
asij sini yạn. Ni̱ ga'mi ni
sí' si-nụguan' Yan'anj rian ni
ngüi̱, gui'yaj Jesús. Ni̱ gunun
ni únj nuguan' digyán ni
tsínj daj.
3 Hué dan ni̱ gan'anj
xạcaj sạ' man'ānj cuenta xi'í
daran' si gahuin asij gaxi̱'i
si-nụguan' Jesús. Ni̱ gani
ruhuāj sisi̱ dugu'nạj huin
gạrūnj 'ngọ yanj gạya rẹ'
huín rẹ' Teófilo, tsínj sạ'
ni̱n' ruhua. Ni̱ huin ruhuāj
nạta' ni̱ca yyāj da' gọ'ngo
ni nuguan' xi'í daran' ni
nuguan' gahuin daj.
4 Ngaa ni̱ gạ'ue gạhuin
yya ruhuá rẹ' sisi̱ xạnga'
nuguan' digyán ni sij rián
rẹ'.

Anuncio del nacimiento de Juan

5 Ni̱ ngaa gane rey Herodes
estado Judea, ni̱ nne 'ngọ
chrej gụ'naj Zacarías. Ni̱
nico' sij xi'nin' gụ'naj Abías.
Ni̱ nicạ sij gụ'naj Elisabet
huin unj da'ni̱ si'ni̱ chrej
Aarón gane sí' asij ná.
6 Ni̱ hua ni̱ca niman
nụngüej nicạ tsínj daj rian
Yan'anj. Ni̱ dagahuin sạ'
nụngüej nicạ sij daran' sun
a'nin' Señor rian né'. Ni̱
nitaj gaquin' da'ui nụngüej
sij mánj.
7 Sani̱ nitaj da'níj nụngüej
sij si yatin Elisabet. Ni̱ achij
nụngüej sij nej.
8 Ni̱ ngaa natúj xi'nin'
nico' Zacarías gui'yaj sun ni
sij rian Yan'anj,
9 ni̱ hua 'ngọ güi guiri'
ní'yanj Zacarías gatúj sí'
chruhua si-nuhui Yan'anj
gutin' sí' siquíj gạca-á'. Daj
si da'nga' daj hua ducuánj
nicaj ni sij.
10 Ni̱ da hua guẹ aca siquíj
daj, ni̱ achínj jni'yaj daran'
ni ngüi̱ rian Yan'anj mán nẹ'
xẹ'.
11 Ngaa ni̱ gurugüi' 'ngọ
ángel 'nạ' rian Señor rian
Zacarías. Ni̱ niquin' ángel
daj nẹ' ra'a sạ' nna aca
siquíj.
12 Ni̱ ngaa guini'i Zacarías
ángel daj, ni̱ gan'anj ruhua
sij. Ni̱ ducu guxu'ui' sij nej.
13 Sani̱ gataj ángel:

—Zacarías, si̱ guxu'uí' rẹ'
mánj. Daj si hua gu-
nun Yan'anj nuguan' gachínj
jni'yáj rẹ' rian sij. Ni̱ gạ'nga
'ngọ da'níj rẹ' gụinicaj nicạ
rẹ' Elisabet. Ni̱ dụgu'naj rẹ'
lij daj Juan.
14 Ni̱ gạhuin niạ' ruhua
man'án rẹ'. Ni̱ ngaa gạ'nga
lij daj, ni̱ gạhuin niạ' ruhua
nico ni ngüi̱.
15 Ni̱ gạhuin achij da'níj rẹ'
rian Yan'anj. Ni̱ si̱ go'o sij
vino ngạ nnee xunaj mánj.
Ni̱ asij nụn sij riqui nni sij,

nḭ gą'na' Espíritu Santo rian sij.
16 Nḭ gąnani ruhua nico ni tsínj israelita xi'í si-gąquin' ni sij. Nḭ nąnico' ni sij Dan'anj ni sij, guḭ'yaj da'níj rę'.
17 Hua sini da'níj rę' táj dian sini yąn gą'mi sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ da ru̱cu gą'na' man'an Señor. Nḭ dąj rún' hua nucuaj si-nu̱guan' tsínj gu̱'naj Elías asḭj ná, nḭ da'nga' dąj gą'mi da'níj rę'. Nḭ gąn'anj nąmi ru̱hua' yún ni ngüḭ ngą ni da'níj ni sí', guḭ'yaj sij. Nḭ gąhuin chru̱n ni ngüḭ nunun. Nḭ gąche ni sí' si-chrej ni ngüḭ hua nḭca niman rian Yan'anj, guḭ'yaj sij nej. Nḭ hué ducuánj dąj guḭ'yaj xugüi sij rian ni ngüḭ sisḭ nąhuin ra'a ni sij man'an Señor. —Dąj gataj ángel gunun Zacarías.
18 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Zacarías ángel. Nḭ gataj sij:
—Dąj gąhuin yya ruhuāj xi'í si-nu̱guan' rę' si hua achī ngą nicāj nej. —Gataj Zacarías rian ángel daj.
19 Ngaa nḭ gataj ángel daj:
—Huēj huin Gabriel tsínj niquin' rian Yan'anj. Nḭ ga'níj man'an Yan'anj gą'nāj gą'mī ngą rę'. Nḭ gątā nuguan' są' nan rián rę'.
20 Yyąj nḭ rḭan nun gu̱xuman ruhuá rę' nuguan' ga'mī rián rę', nḭ gąhuín rę' 'ngo̱ tsínj sḭ ga'ue gą'mi da gą'nga lij daj. Nḭ gąhuin yya dąj rún' gatā gunún rę' güi gani Yan'anj. —Dąj gataj ángel gunun Zacarías.
21 Da hua gue̱ da nḭ mán ni ngüḭ xę' ana'uij ni sij si gąhui Zacarías chruhua nuhui. Nḭ nachínj snan'anj ni sij man'an dugüi' ni sij u̱n sin huin, nḭ gahuin ran sí' gąhui sí' chruhua nuhui daj.
22 Ngaa nḭ ngaa gahui sij xę', nḭ na'ue gą'mi sij ngą ni ngüḭ mánj. Ngaa nḭ xacaj ni ngüḭ cuenta sisḭ gurugüi' 'ngo̱ rasu̱n guini'i sij chruhua nuhui, gui'yaj Yan'anj. Nḭ maan si digyán ra'a yu̱n sij si na'ue gą'mi sij.
23 Ngaa gachin güi gui'yaj sun Zacarías rian Yan'anj chruhua nuhui, nḭ guinąn' sij ducuá sij.
24 Ngaa síj nḭ guiri' nicą sij Elisabet 'ngo̱ lij. Nḭ u̱n'un' yahuḭ nun gahui unj ducuá unj.
25 Nḭ gataj unj gunun man'an unj: "Nḭ gui'yaj Yan'anj 'ngo̱ sinduj riānj. Nḭ güi yyąj nḭ sḭ guiri'īj si-nąʼāj rian ni ngüḭ gą mánj." Dąj gani ruhua man'an unj.

Anuncio del nacimiento de Jesús

26 Ngaa guisíj huątan' yahuḭ gunu̱n riqui Elisabet, nḭ ga'níj Yan'anj ángel gu̱'naj Gabriel gan'anj sí' 'ngo̱ xuman' gu̱'naj Nazaret ngaj rian estado Galilea.
27 Nḭ guisíj ángel daj rian nne 'ngo̱ yun'unj xąna yąn gu̱'naj-á' María. Nḭ hua guisíj gahuin yya xącaj 'ngo̱ tsínj gu̱'naj José man'an ún'.

Nḭ huin sí' da'níj da'nḭ si'nḭ
rey David.
28 Ngaa nḭ gatúj ángel daj
rian nne ún'. Nḭ gataj sij:
—Hua sạ' nné rẹ' ní'.
Gui'yaj Yan'anj sinduj rián
rẹ'. Nḭ achéj Señor ngạ
rẹ'. Sạ' man'án rẹ' scanij
ni yun'unj xạna, gui'yaj
Yan'anj. —Gataj ángel
gunun María.
29 Sanḭ ngaa guini'i unj
ángel, nḭ gani huḭj ruhua unj
xi'í nuguan' ga'mi sí'. Nḭ
nachínj snan'anj unj man'an
unj ụn sin huin ruhuaj gata
nuguan' daj únj.
30 Ngaa nḭ gataj ángel:
—María, sḭ guxu'uí' rẹ'
mánj. Gahuin niạ' ruhua
Yan'anj, gui'yáj rẹ'. Nḭ hua
gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj
rián rẹ'.
31 Yyạj nḭ guḭri' rẹ' 'ngọ lij
gụnun riquí rẹ'. Nḭ gạ'nga
'ngọ lij sno'o rián rẹ'. Nḭ
dụgu'naj rẹ' lij daj Jesús.
32 Nḭ gạhuin sij 'ngọ tsínj
huin achij nḭn' ruhua. Nḭ
gụ'naj sij da'níj Yan'anj achij
nne xata'. Nḭ gạ'ui' Yan'anj
achij xạnga' daj sun guḭnicaj
sij rún' guinicaj sun xi sij
David.
33 Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj
Yan'anj sisḭ guḭnicaj nḭganj
nḭn' sij sun rian ni da'níj
Jacob, huin ni sí' ni tsínj
israelita. Nḭ nitaj si hua si
gạnahuij sun nicaj sij mánj.
—Daj gataj ángel daj gunun
María.
34 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj María ángel. Nḭ
gataj unj:
—Asạ' gạ'ue guḭri'
man'ānj lij sisḭ nitaj tsínj
sno'o nne ngāj únj. —Gataj
María gunun ángel daj.
35 Nḭ gataj ángel gunun
María:
—Gạ'na' Espíritu Santo
rián rẹ'. Nḭ gạ'na' si-fuerza
Yan'anj achij rián rẹ'. Xi'í
daj gụruj rẹ' 'ngọ lij sạ' nḭn'.
Nḭ da'níj Yan'anj gụ'naj lij
gụruj rẹ' daj.
36 Nḭ dugüí' rẹ' Elisabet
huin 'ngọ yun'unj achij. Sanḭ
guisíj huạtan' yahuḭ nụn
riqui ún'. Nḭ ataj ni ngüḭ sisḭ
'ngọ yun'unj xạna yatin huin
ún'.
37 Nitaj 'ngọ si huaj sisḭ sḭ
ga'ue guḭ'yaj Yan'anj mánj.
—Gataj ángel daj gunun
María.
38 Ngaa nḭ gataj María:
—Huēj huin 'ngọ yun'unj
xạna 'yaj sun rian Señor.
Xi'í daj nḭ gạ'ue guḭ'yaj
Yan'anj ngāj dạj rún' gatáj
rẹ' gunūnj. —Daj gataj
María gunun ángel.
Hué dan nḭ gahui ángel
daj rian María.

María visita a Elisabet

39 Nḭ hué ni güi daj nḭ
naxụman María. Nḭ gahui
unj gan'anj yoọ unj 'ngọ xu-
man' ngaj estado Judea. Nḭ
hua dacuj rian gachin unj.
40 Nḭ gan'anj unj ducuá
Zacarías. Nḭ gatúj unj
chruhua hue'. Nḭ gataj unj
gunun Elisabet:
—Hua sạ' nné rẹ' ní'.
—Daj gataj María.
41 Nḭ ngaa gunun Elisabet
nuguan' ga'mi María, ngaa
nḭ güéj lij riqui ún'. Ngaa

nḭ ga'nạ' Espíritu Santo rian
ún'.
42 Nḭ nucuaj ga'mi ún' rian
María. Nḭ gataj ún':
—Gahuin 'ueé man'án
rẹ' scanij ni yun'unj xạna,
gui'yaj Yan'anj. Nḭ gahuin
'ueé lij gụchruj rẹ', gui'yaj
Yan'anj nej.
43 Nḭ ụn sin huīnj si ga'nạ'
ni'yaj nni Señor riānj huín
rẹ' únj.
44 Daj si hué guẹ hora
gunūnj nuguan' ga'mí rẹ'
riānj, nḭ gahuin nịạ' ruhua
lij nụn riquīj. Nḭ güéj lij nej.
45 Nḭ hua 'ueé rián rẹ' xi'í
si guxuman ruhuá rẹ' si-
nụguan' Yan'anj sisḭ gạhuin
yya dạj rún' gataj Yan'anj
gunún rẹ' aj. —Daj gataj
Elisabet rian María.
46 Ngaa nḭ gataj María
nuguan' nan:
A'mi sạ' 'ueé nimānj rian
Señor.
47 Nḭ gahuin nịạ' ruhua
nimānj ni'i nimānj
Yan'anj huin si nacaj
man'ānj.
48 Daj si acaj Yan'anj
cuenta xi'īj huīnj 'ngọ
yun'unj xạna niqui
'yaj sun rian Yan'anj.
Nḭ asḭj güi yyạj nḭ gạ'mi sạ'
nḭganj ni ngüḭ xi'í si
hua 'ueé riānj.
49 Daj si gui'yaj Yan'anj nu-
cuaj 'ngọ nuguan' nico
ngāj.
Nḭ sạ' nḭn' ruhua hua si-
xugüi Yan'anj anj.
50 Nḭ nḭganj huin 'ḭ ruhua
Yan'anj ni'ya daran' ni
ngüḭ unun rianj.
51 Nḭ gui'yaj sun nucuaj
Yan'anj.
Nḭ gunucuaj gui'yaj gana
Yan'anj rian ni tsínj
nnẹ.
Nḭ ganahuij nuguan' gani
nnẹ ruhua ni sij.
52 Nḭ guiri Yan'anj ni tsínj
huin achij huin ni tsínj
huin rey rian hua nu-
cuaj nne ni sí'.
Nḭ gahuin achij ni tsínj niqui,
gui'yaj Yan'anj.
53 Nḭ gara sạ' riqui ni ngüḭ
achin xi'nạ, gui'yaj
Yan'anj.
Nḭ rani Yan'anj ni xuru'ue
nạn' yụn ni sij.
54 Nḭ chracuij Yan'anj ni tsínj
israelita, huin ni sij ni
tsínj unánj guitsi rianj.
Nḭ nun guini'yun ruhua
Yan'anj gahuin 'ḭ
ruhuaj guini'ya ni
tsínj daj.
55 Nḭ da'nga' daj hua gataj
yya Yan'anj gunun
Abraham ngạ ango xi
né'.
Nḭ xi'í daj huin 'ḭ ruhua
Yan'anj ni'ya né'
nḭganj xi'í si huin né'
ni da'níj da'nḭ si'nḭ
Abraham.
Daj gataj María.
56 Nḭ huạ'nij yahuḭ guna
María ducuá Elisabet. Rún'
síj nḭ nạn' ún' ducuá ún'.

Nacimiento de Juan el Bautista

57 Nḭ ngaa guisíj güi gạ'nga
da'níj Elisabet, nḭ ga'nga
'ngọ lij sno'o, gui'yaj ún'.
58 Nḭ ngaa gunun ni dugüi'
ún' sisḭ nḭn' ruhua gahuin 'ḭ
ruhua Yan'anj ni'ya ún', nḭ

gahuin niạ' ruhua ni sij xi'í
ún'.
59 Ngaa guisíj lij itụnj
güi, nị ga'nạ' ni tsínj gụta'
da'nga' nneẹ lij daj. Nị huin
ruhua ni sij dụgu'naj ni sij lij
rún' gụ'naj chre-é' Zacarías.
60 Sanị gataj nni lij daj:
—Sị ga'ue mánj. Si-xugüi
lij nan huin Juan. —Daj gataj
nni lij.
61 Ngaa nị gataj ni sij:
—Nị ạ 'ngọ ni dugüí' rẹ' ni-
taj si gụ'naj da mánj. —Gataj
ni sij.
62 Ngaa nị nachínj
snan'anj ra'a yụn ni sij chrej
lij daj sisị guịni'i ni sij dạj
dụgu'naj sí' lij daj.
63 Ngaa nị gachínj chrej lij
daj 'ngọ ruguechra' le gạrun
sí'. Nị garun sí': "Juan gụ'naj
si-xugüi lij." Daj garun
sí'. Nị gahuin yan'anj ruhua
daran' ni sij xi'í nuguan' daj.
64 Ngaa nị 'ngọ hora nị
ga'ue ga'mi Zacarías. Nị
gaxị'i sí' ga'mi sạ' 'ueé sí'
rian Yan'anj.
65 Nị gara yan'anj ruhua
daran' ni ngüị nne nịchrun'
xi'í si guiran' Zacarías. Nị
gunun daran' ni ngüị mán
nịn' gạchra' ni dacan estado
Judea xi'í ni nuguan' daj.
66 Nị ga'níj daran' ni
ngüị gunun ni nuguan' daj
chruhua cúj niman ni sij.
Nị nachínj snan'anj ni sij ni
man'an dugüi' ni sij. Nị gataj
ni sij: "Nị ụn tsínj gạhuin lij
da únj." Gataj ni sij. Daj
du'ua ni sij xi'í si gui'yaj sạ'
'ueé Yan'anj ngạ lij daj.

Profecía de Zacarías

67 Nị ga'nạ' 'ueé Espíritu
Santo rian chrej lij daj huin
tsínj gụ'naj Zacarías. Nị
gataj sij:
68 Gạ'mi sạ' né' rian Señor
huin Dan'anj ni tsínj
israelita.
Daj si ga'nạ' nị'yaj sij ni tsínj
nico' sij.
Nị ga'nạ' nạcaj sij ni sí'.
69 Nị ga'níj Yan'anj 'ngọ tsínj
nucuaj ga'nạ' nạcaj
yụn' huin sí' 'ngọ
da'nị si'nị David.
Nị David huin 'ngọ tsínj
gunánj guitsi rian
Yan'anj.
70 Nị da'nga' daj gataj
ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj,
gui'yaj Yan'anj asị̱j
ngaa ná.
71 Nị nacaj Yan'anj né' rian
ni tsínj unun' ngạ né'
ngạ rian daran' ni
tsínj nun huin xạn'
ruhua ni'yaj né' nej.
72 Nị da'nga' daj gạhuin 'ị
ruhua Yan'anj ni'ya ni
xi né' dạj rún' gataj
yya sij rian ni sí'.
Nị nạnun ruhua Yan'anj dạj
gui'yaj yya sij nuguan'
sạ' ngạ ni sí' nej.
73-74 Nị ga'mi nịca yya
Yan'anj rian xí' Abra-
ham sisị gạhuin ní'nij
né' rian ni tsínj
unun' ngạ né', guị'yaj
Yan'anj.
Ngaa nị sị guxu'ui' né'
guị'yaj sun né' rian
Yan'anj.
75 Nị gạhuin sạ' niman né'
rian Yan'anj.

Nḭ gạhuin nḭca niman né'
daran' güi guḭman né'.
Daj gataj Zacarías.
76 Ngaa nḭ gaxḭ'i Zacarías
ga'mi sij rian da'níj sij. Nḭ
gataj sij:
Nḭ gạhuin sọ' 'ngọ tsínj
gạ'mi sini si-nụguan'
Yan'anj achij nne
xata' asḭj nun gạ'na'
man'an Señor.
Nḭ guḭ'yaj xugüí rẹ' si-chrej
man'an Señor.
77 Nḭ dḭgyán sọ' rian ni ngüḭ
nico' Señor sisḭ nicaj
sij niman nico xi'í si-
gạquin' ni sí'.
Ngaa nḭ gạ'ue xạcaj ni
sí' cuenta sisḭ nạcaj
Yan'anj ni sí'.
78 Nḭ da'nga' daj gạhuin
si huin 'ḭ nḭn' ruhua
Yan'anj ni'ya né'.
Nḭ dạj rún' xiguḭn 'yaj güi
nẹ' nḭgan', nḭ da'nga'
daj guḭxiguin chruhua
niman né', guḭ'yaj
Yan'anj ngaa gạ'na'
Señor nẹ' xata' rian
né' aj.
79 Nḭ guḭxiguin rian ni ngüḭ
mán rian rụmi' huin
ni ngüḭ xu'ui' xi'í si
gạhui' ni sij.
Ngaa nḭ gạhuin din'inj rian
né' gạche né', guḭ'yaj
Yan'anj.
Daj gataj Zacarías rian da'níj
sij.
80 Ngaa nḭ gachij lij daj. Nḭ
gahuin nucuaj niman sij. Nḭ
gane sij quij qui'yanj nạco
da' güi gaxḭ'i sij nata' sij si-
nụguan' Yan'anj rian ni tsínj
israelita.

2

Nacimiento de Jesús

1 Hué ni güi daj nḭ ga'nin'
rey gụ'naj Augusto César
sun rian ni tsínj mán nḭn'
gạchra' chruhua xungüḭ sisḭ
nạchi nicaj ni sij 'ngọ yanj
censo.
2 Nḭ tsínj gụ'naj Cirenio
gahuin gobernado gane sí'
estado Siria ngaa gui'yaj sini
yạn ni sij yanj censo daj.
3 Nḭ gan'anj daran' ni ngüḭ
xánj ni sij gụta' ni sij si-xugüi
ni sij rian yanj.
4 Ngaa nḭ gahui José xu-
man' Nazaret xuman' ngaj
estado Galilea. Nḭ gachin
sij xuman' Belén, xuman'
ngaj estado Judea huin rian
ga'nga rey David. Daj si huin
Jesús da'níj da'nḭ si'nḭ sí'.
5 Nḭ gan'anj gụta'
nụguan'an sij si-xugüi sij
ngạ María rian yanj. Nḭ
huin ruhua nụngüej sij xạcaj
nụngüej sij dugüi' sij. Nḭ nụn
riqui man'an ún'.
6 Nḭ ngaa gane nụngüej sij
xuman' Belén, nḭ guisíj güi
gạ'nga lij, guḭ'yaj María.
7 Nḭ ga'nga 'ngọ lij xạhua',
gui'yaj María huin-ín' lij
sno'o. Nḭ chri'yanj ún' at-
sij lij daj. Nḭ ga'níj ún'
chruhua rịọ xa xucu si nitaj
si hua ní'nij 'ngọ lugua guna
nụngüej sij chruhua mesón.

Los ángeles y los pastores

8 Nḭ nḭchrun' xuman'
Belén daj, nḭ mán ni tsínj
dugumi dán ni sij xachij.
9 Ngaa nḭ gurugüi' 'ngọ
si-ángel Yan'anj rian ni sij.

Nḭ guixiguḭn 'ngǫ yan'ạn
ganicạj xi'níj ni sij, gui'yaj
Yan'anj nej. Nḭ ducu guxu'ui'
ni sij.
10 Sanḭ gataj ángel gunun
ni sij:
—Sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj.
Daj si nḭcā 'ngǫ nuguan' sạ'
'nāj rian ni é rẹ'. Nḭ gạhuin
niạ' nḭn' ruhua daran' ni
ngüḭ, guḭ'yaj nuguan' nan.
11 Yyạj nḭ ga'nga 'ngǫ lij
xánj David huin sij Cristo. Nḭ
gạnacaj sij ni ngüḭ. Nḭ huin
sij Señor nej.
12 Nḭ hué nan huin 'ngǫ
da'nga' si dạj gạ'ue nạri' ni
é rẹ' lij daj. Nḭ nạri' ni é rẹ'
lij daj chruhua riǫ xa xucu.
—Gataj ángel gunun ni tsínj
dugumi xachij daj.
13 Nḭ hué 'ngǫ hora guẹ
daj, nḭ gurugüi' nico ni
ángel mán xata' nḭchrun'
rian ángel daj. Nḭ ga'mi sạ'
ni sij rian Yan'anj. Nḭ gataj
ni sij:
14 Gạ'mi sạ' 'ueé né' rian
Yan'anj achij nne
xata'.
Nḭ gạhuin din'inj chruhua ni
ngüḭ huin ni ngüḭ hua
sạ' niman.
Daj gataj ni ángel daj.
15 Nḭ ngaa nạn' ni ángel
xata', nḭ gaxḭ'i ga'mi ni tsínj
dugumi xachij gataj ni sij
gunun ni dugüi' ni sij:
—Gạn'anj né' xuman'
Belén guḭni'i né' si gahuin
dạj rún' gataj Señor gunun
né'. —Daj gataj ni sij.
16 Hué dan nḭ gan'anj yoǫ
ni sij, nḭ nari' ni sij María
ngạ José. Nḭ nari' ni sij
lij nụn-ún' chruhua riǫ xa
xucu.
17 Nḭ ngaa guini'i ni sij lij,
ngaa nḭ nata' ni sij nuguan'
ga'níj Yan'anj rian ni sij xi'í
lij rian ni ngüḭ mán yu'uj daj.
18 Nḭ gahuin yan'anj
ruhua daran' ni ngüḭ gunun
nuguan' nata' ni tsínj
dugumi xachij daj.
19 Nḭ ga'níj María daran'
nuguan' daj chruhua cúj ni-
man unj. Nḭ gani sạ' ruhua
unj xi'í si gui'yaj sạ' Yan'anj
ngạ unj.
20 Hué dan nḭ guinạn'
ni tsínj dugumi xachij daj.
Nḭ ga'mi sạ' 'ueé ni sij
rian Yan'anj xi'í daran' ni
nuguan' gunun ni sij ngạ si
guini'i ni sij. Daj si rún' gataj
ángel, nḭ da'nga' daj gahuin
daran' anj.

Presentación de Jesús en el templo

21 Nḭ ngaa gachin itụnj güi,
nḭ guta' ni sij da'nga' nneẹ
lij daj. Nḭ dugu'nạj ni sij lij
Jesús si hua gataj ángel rian
María sisḭ da'nga' daj gụ'naj
lij daj asḭj nun gahuin guiri'
ún' lij daj.
22 Nḭ ngaa guisíj ni güi
ganahuin sạ' María rún' ataj
nḭca si-ley Moisés, nḭ nicaj
nụngüej sij lij gan'anj sij
xuman' Jerusalén nạga'ui'
nụngüej sij lij daj rian Señor.
23 Nḭ da'nga' daj gui'yaj
nụngüej sij si hua nḭca yya
rian si-ley Señor sisḭ gǫ'ngo
da'níj ni ngüḭ israelita tsínj
xạhua' gạhuin si'yaj Señor.
24 Nḭ gan'anj gạ'ui'
nụngüej sij xucu rian

Yan'anj dạj rún' ga'nin' si-
ley Señor sun rian ni tsínj
israelita. Nị gạ'ue gạ'ui' ni sij
huịj xu'mạn, asị gạ'ue gạ'ui'
ni sij huịj gucụ nej.
25 Nị ngaa daj nne 'ngọ
tsínj gụ'naj Simeón xuman'
Jerusalén. Nị 'ngọ tsínj 'yaj
nịca huin sij. Nị nico' 'ueé
sij Yan'anj nej. Nị ana'uij
sij si gạnani ni ngüị israelita,
guị'yaj Yan'anj. Nị nne
Espíritu Santo ngạ sij nej.
26 Nị hua gataj Espíritu
Santo rian tsínj daj sisị sị
gahui' sij dạ guịni'i yya sij
tsínj sạ' gạ'nij Señor rian ni
ngüị.
27 Nị ga'níj Espíritu Santo
gạn'anj sij nuhui nico. Nị
nicaj José ngạ María lij Jesús
gatúj nụngüej sij chruhua
nuhui nej. Nị huin ruhua
nụngüej sij guị'yaj nụngüej
sij xi'í Jesús dạj rún' ga'nin'
si-ley Yan'anj sun rian ni
tsínj israelita.
28 Ngaa nị gana'yanj
Simeón lij Jesús. Nị ga'mi
sạ' 'ueé sij rian Yan'anj. Nị
gataj sij:
29 Yyạj nị guisíj yya dạj rún'
gatáj rẹ' riānj.
Ngaa nị gạ'ue rịqui rẹ' sisị
gạhui' din'īn huīnj
'ngọ tsínj 'yaj sun rián
rẹ', Señor.
30 Daj si hua guini'īnj sisị
ga'nạ' tsínj gạnacaj ni
únj.
31 Nị gui'yáj rẹ' daj rian
daran' ni ngüị mạn
chruhua xungüị nan.
32 Nị dạj rún' huin 'ngọ
yan'ạn xiguịn, da'nga'
daj gạhuin lij nan rian
ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
Nị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í ni
únj, ni tsínj israelita,
guị'yaj sij nej.
Daj si nico' ni únj man'án rẹ'.
Daj gataj Simeón gunun
Yan'anj.
33 Nị gahuin yan'anj ruhua
José ngạ María si gataj
Simeón xi'í lij Jesús.
34 Ngaa nị gachínj jni'yaj
Simeón rian Yan'anj sisị
gạhuin 'ueé rian anin' sij,
guị'yaj Yan'anj. Nị gataj sij
gunun María huin unj nni
Jesús:
—Ngaa gạchij lij nan, nị
gụnun' nico ni ngüị israelita
xi'í sí'. Nị gạ ni'ya ni sij nej.
Sanị gụxuman ruhua ango
da'aj ni sij nị'yaj ni sij sí'.
Sanị gạ'mi xị'i ni tsínj unun'
ngạ sí' xi'í sí'.
35 Da'nga' daj gạ'ue guịni'i
né' dạj hua niman nico ni
ngüị, guị'yaj sí'. Nị ducu
guịran' niman man'án rẹ'
sayun xi'í sij nej. —Gataj
Simeón gunun María.
36 Nị nne 'ngọ yun'unj
xạna achij ga'mi si-nụguan'
Yan'anj, gụ'naj ún' Ana. Nị
huin ún' da'níj tsínj gụ'naj
Fanuel. Nị huin sí' xi'nin'
gụ'naj Aser. Nị achij nịn'
ruhua ún'. Nị hua le xacaj
ún' tsínj sno'o. Nị gane
nụngüej nicạ ún' ichịj yo', nị
gahui' sí'.
37 Nị gahuin ún' yun'unj
mmij gạn'anj xia gạn'anj yo'.
Nị nitaj si 'yaj ún' gahui
ún' chruhua nuhui. Nị
nugüi nịgan' gui'yaj sun ún'

rian Yan'anj. Nḭ gui'yaj ún' ayuno. Nḭ gachínj jni'yaj ún' rian Yan'anj nej.

38 Nḭ hué guẹ hora daj guisíj ún'. Nḭ gaxḭ'i ún' naga'ui' ún' si guruhua Yan'anj. Nḭ ga'mi ún' xi'í lij Jesús rian daran' ni ngüḭ mán ana'uij sisḭ nạcaj Yan'anj ni ngüḭ mán xuman' Jerusalén.

El regreso a Nazaret

39 Nḭ ngaa guisíj dagahuin nụngüej nicạ José daran' si ga'nin' si-ley Señor rian ni ngüḭ israelita, ngaa nḭ nạn' nụngüej sij xánj sij xuman' Nazaret, huin xuman' ngaj estado Galilea.

40 Nḭ gachij lij Jesús. Nḭ gahuin nucuaj sij. Nḭ gahuin chrụn sạ' sij si sḭca' chrạ sij. Nḭ gui'yaj Yan'anj sinduj rian sij.

El niño Jesús en el templo

41 Nḭ daran' yo' huan'anj nụngüej nicạ José gui'yanj pascua xuman' Jerusalén.

42 Nḭ ngaa guisíj Jesús xụhuij yo', ngaa nḭ gan'anj anin' sij gui'yanj daj si da'nga' daj hua si-costumbre ni sij.

43 Ngaa guisíj gachin gui'yanj, nḭ huaj nạn' José ngạ María nasíj nụngüej sij ducuá sij. Nḭ gunáj tsin' Jesús xuman' Jerusalén. Sanḭ nun xacaj nụngüej sij cuenta.

44 Nḭ rḭan gani ruhua nụngüej sij sisḭ huaj Jesús scanij ni dugüi' sij, nḭ gachéj nụngüej sij nugüi. Hué dan nḭ nano' nụngüej sij scanij ni dugüi'ij.

45 Nḭ ngaa na'ue nạri' nụngüej sij Jesús, nḭ nanicạj rụhua' yún sij Jerusalén nano' nụngüej sij.

46 Nḭ gachin huạ'nij güi da nari' nụngüej sij Jesús chruhua nuhui, nne sí' dạni ni tsínj digyán ley unun sí' si a'mi ni sij.

47 Nḭ gahuin yan'anj ruhua daran' ni sij ngaa gunun ni sij nuguan' sạ' ga'mi Jesús. Daj si chrụn sạ' sí', ruhua ni sij.

48 Nḭ ngaa guini'i chre ngạ nni, nḭ gan'anj ruhua nụngüej sij. Nḭ gataj nni Jesús gunun sí':

—Da'ní', nḭ ụn sin huin, nḭ 'yáj sọ' nánj únj. Chré sọ' ngạ man'ānj nano' únj sọ'. Nḭ huéj ta' ata' niman nụngüej únj chré sọ' nano' únj sọ' aj. —Daj gataj nni Jesús.

49 Sanḭ gataj Jesús:

—Nḭ ụn sin huin nḭ nano' nụngüej é rẹ' yūnj únj. Nun ni'i nụngüej é rẹ' sisḭ hua niạn guḭ'yaj sūnj si-sun chrē ạ'. —Daj gataj Jesús.

50 Sanḭ nun gara da'nga' ruhua nụngüej nicạ sij si gataj Jesús.

51 Ngaa nḭ nanicạj Jesús nạn' sí' ngạ nụngüej sij xuman' Nazaret. Nḭ dagahuin sí' daran' si ataj nụngüej sij. Nḭ ga'níj nni Jesús ni nuguan' sạ' daj cúj niman unj.

52 Nḭ gachij Jesús gahuin sij tsínj. Nḭ gahuin chrụn sạ'

sij. Nị̱ garan' ruhua Yan'anj ni'ya sij. Nị̱ garan' ruhua ni ngüị̱ ni'yaj ni sij Jesús nej.

3

Predicación de Juan el Bautista

1 Nị̱ ngaa guisíj xị̱nun' yo' ga'nin' rey gụ̱'naj Tiberio César sun, nị̱ huin tsínj gụ̱'naj Poncio Pilato gobernado estado Judea. Nị̱ tsínj gụ̱'naj Herodes ga'nin' sun estado Galilea. Nị̱ jnánj sij Felipe ga'nin' sun estado Iturea ngạ̱ Traconite. Nị̱ ga'nin' tsínj gụ̱'naj Lisanias sun estado Abilinia.

2 Nị̱ nụngüej chrej a'nin' huin Anás ngạ̱ Caifás. Nị̱ hué ni güi daj, nị̱ riqui Yan'anj si-nụguan'anj rian tsínj gụ̱'naj Juan ngaa gachéj sí' riqui quij qui'yanj nạco huin sí' da'níj Zacarías.

3 Nị̱ gachéj Juan daran' yu'uj ngaj nịchrun' du'ua xinéj nnee gụ̱'naj Jordán. Nị̱ gataj sij gunun ni ngüị̱ sisị̱ gạnani ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nị̱ nạnico' ni sij Yan'anj. Nị̱ gạta' nnee ni sij. Ngaa nị̱ gạ'ue guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í si-gạquin' ni sij nej. Daj gataj Juan.

4 Nị̱ da'nga' daj gahuin dạj rún' ataj nuguan' garun tsínj gụ̱'naj Isaías 'ngọ̱ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xạnga' asị̱j ná. Nị̱ hué nan huin si garun sí':

Unun né' si-nạne 'ngọ̱ tsínj
a'mi nucuaj 'ngọ̱ yu'uj
qui'yanj nạco aj.
Nị̱ ataj sí' sisị̱ nạgui'yaj xugüi
né' si-chrej Señor.
Nị̱ nạgui'yaj nịca né' niman
né' xi'í si gạ'na' Señor
rian né'.
5 Nị̱ nạgui'yaj nịca né' rian
atúj ga'man.
Nị̱ gạ'ne né' dacan sisị̱
nạhuin nịca chrej daj.
Nị̱ nạgui'yaj nịca né' chrej
cuyụ̱ daj nej.
Nị̱ nạgui'yaj ta né' rian chrej
quij hua ta nej aj.
6 Nị̱ guịni'i daran' ni ngüị̱
mạn chruhua xungüị̱
dạj nạcaj Yan'anj né'.
Daj garun Isaías xi'í Juan asị̱j ná.

7 Nị̱ guisíj nico ni ngüị̱ rian Juan xi'í si huin ruhua ni sij gạta' nnee ni sij, guị̱'yaj Juan. Nị̱ gataj sí' gunun ni sij:

—Da'níj xucuáj huin a ni é rẹ̱' aj. Nị̱ ụn tsínj gataj chrụn rian a ni é rẹ̱' sisị̱ gụnánj a ni é rẹ̱', nị̱ gạnani a ni é rẹ̱' rian castigo nico, guị̱'yaj Yan'anj únj.

8 Sisị̱ hua yya gahuin sạ' niman án rẹ̱', ngaa nị̱ gạn'anj guị̱'yaj á rẹ̱' dạj rún' 'yaj ni ngüị̱ gahuin sạ' niman anj. Nị̱ sị̱ gani ruhua á rẹ̱' sisị̱ xi'í si da'níj Abraham huin a ni é rẹ̱', ngaa nị̱ nitaj gaquin' da'ui a ni é rẹ̱' mánj. Daj si atā gụnun a ni é rẹ̱' sisị̱ yej ngaj nan, nị̱ gạ'ue guị̱'yaj Yan'anj da'níj Abraham.

9 Nị̱ ạ hua chrụn gaga' hacha gạ'nij sij ya'ạ siụ ni chrun. Nị̱ dạj rún' 'yaj 'ngọ̱ tsínj ngạ̱ gaga' hacha, nị̱ da'nga' daj guị̱'yaj Yan'anj ngạ̱ daran' chrun nitaj si ayu chruj sạ' chrạ. Nị̱ gạ'nij

Yan'anj ni chrun daj gąca-
á' rian yan'ąn. —Gataj Juan
gunun ni ngüi̱.
10 Ngaa ni̱ nachínj
snan'anj ni ngüi̱ Juan. Ni̱
gataj ni sij:
—Dąj gui̱'yaj únj, ruhuá
rę' únj. —Daj gataj ni sij.
11 Ni̱ gataj Juan:
—Tsínj nu̱n hui̱j atsij, ni̱
gą'ui' sij gu̱nun tsínj nitaj si-
gan'. Ni̱ tsínj nicaj si xa sij, ni̱
gą'ui' sij xą tsínj nitaj si nicaj
xą aj. —Daj gataj Juan.
12 Ni̱ gahuin ni̱chrun'
go̱'ngo ni tsínj a'nej san'anj
pesto si gąta' nnee ni sij. Ni̱
nachínj snan'anj ni sij Juan.
Ni̱ gataj ni sij:
—Maestro, dąj gui̱'yaj ni
únj, ruhua á rę' únj. —Gataj
ni sij.
13 Ni̱ gataj Juan:
—Si̱ ga'nej xącan ni é rę'
san'anj mánj. Dąj rún' a'nin'
ley sun da'nga' daj gą'nej a
ni é rę' san'anj rian ni ngüi̱
aj. —Gataj Juan gunun ni sij.
14 Ni̱ hué daj nachínj
snan'anj ni snado Juan nej.
Ni̱ gataj ni sij:
—Dąj gui̱'yaj ni únj, ruhuá
rę' únj. —Gataj ni sij.
Ni̱ gataj Juan:
—Si̱ gui'yaj fuerza á rę' sisi̱
gą'ui' ni ngüi̱ san'anj rian án
rę' mánj. Ni̱ si̱ ga'ui' yu̱n ni
é rę' gaquin' ni ngüi̱ güenda
si gui̱ri ni é rę' si'yaj ni sij
mánj. Ni̱ gąhuin niąʼ ruhua
á rę' ngą du'ue ni é rę' nej.
—Daj gataj Juan gunun ni
snado.
15 Ni̱ gani ruhua ni ngüi̱
sisi̱ si ruhuaj, ni̱ Juan huin
Cristo. Xi'í daj ni̱ ana'uij ni
sij sisi̱ gątaj Juan u̱n tsínj
huin man'an sí'.
16 Xi'í daj, ni̱ gataj Juan
gunun daran' ni ngüi̱ daj:
—Hua yya duguata' nnee
man'ānj ngą nnee ni é
rę'. Sani̱ gą'na' ango tsínj
du̱guata' nnee Espíritu
Santo niman án rę', ni̱ ngą
yan'ąn nej. Hué tsínj daj
nicaj sun nico daj ngą si nicaj
sun man'ānj. Ni̱ nąʼaj yānj
nachīj nnij correa 'ni̱j dacánj
sij xi'í si huin achij ni̱n' sij.
17 Ni̱ hua da'a sij pala si
nągui'yaj są' sij riqui strigo.
Ni̱ gąhui coj riqui-í'. Ni̱ nąra
są' sij strigo chruhua guru̱.
Sani̱ gąri yan'ąn sij coj gąca-
á' ni̱ganj ni̱n'. Ni̱ strigo daj
huin ni ngüi̱ są' rian Yan'anj.
Ni̱ coj daj huin ni ngüi̱ nun
aráj xinąʼ si-nu̱guan' Yan'anj
nej aj. —Daj gataj Juan gu-
nun ni sij.
18 Ni̱ hué ducuánj nan
huin si ga'mi są' Juan ango
ni nuguan' są' 'nąʼ rian
Yan'anj gunun ni ngüi̱.
19 Ni̱ chran' Juan tsínj
gu̱'naj Herodes huin sí' gob-
ernado xi'í si xacaj sí' nicą
jnánj sí' Felipe huin ún'
Herodías. Ni̱ chran' Juan
Herodes xi'í ango rasu̱n quij
gui'yaj sí' nej.
20 Hué dan ni̱ nata' man'an
Herodes ango gaquin' rian
ni gaquin' gui'yaj sij daj. Daj
si garij sij Juan ducuągą' nej
aj.

El bautismo de Jesús

21 Ni̱ ngaa achin gąri
Herodes Juan ducuągą', ni̱

gata' nnee ni ngüi̱, gui'yaj Juan. Asíj ni̱ duguata' nnee Juan man'an Jesús nej. Diaj hua gue̱ achínj jni'yaj Jesús rian Yan'anj, ni̱ naxi'níj xata'.
22 Ni̱ 'na̱' guinij Espíritu Santo rian Jesús. Ni̱ rún' hua 'ngo̱ xu'ma̱n hua Espíritu Santo ga'na̱' rian sij. Ni̱ gunun ni sij ga'mi Yan'anj xata'. Ni̱ gataj-á':

—Hué re̱' huin da'nī 'i̱ ruhuāj. Ni̱ hua nia̱' ruhuāj ni'yā so̱'. —Daj gataj Yan'anj gunun Jesús.

Genealogía de Jesús

23 Ni̱ 'ngo̱ si yo' ico̱ chi' huaj Jesús ngaa gaxi̱'i sij gui'yaj sun sij si-nuguan' Yan'anj. Ni̱ Jesús huin da'níj José, ruhua ni ngüi̱. Ni̱ José huin da'níj Elí.
24 Ni̱ Elí huin da'níj Mataj. Ni̱ Mataj huin da'níj Leví. Ni̱ Leví huin da'níj Melqui. Ni̱ Melqui huin da'níj Jona. Ni̱ Jona huin da'níj José.
25 Ni̱ José huin da'níj Matías. Ni̱ Matías huin da'níj Amós. Ni̱ Amós huin da'níj Nahúm. Ni̱ Nahúm huin da'níj Esli. Ni̱ Esli huin da'níj Nagai.
26 Ni̱ Nagai huin da'níj Maat. Ni̱ Maat huin da'níj Matías. Ni̱ Matías huin da'níj Semei. Ni̱ Semei huin da'níj Josec. Ni̱ Josec huin da'níj Judá.
27 Ni̱ Judá huin da'níj Jonán. Ni̱ Jonán huin da'níj Resa. Ni̱ Resa huin da'níj Zorobabel. Ni̱ Zorobabel huin da'níj Salatiel. Ni̱ Salatiel huin da'níj Neri.
28 Ni̱ Neri huin da'níj Mequi. Ni̱ Mequi huin da'níj Adi. Ni̱ Adi huin da'níj Cosam. Ni̱ Cosam huin da'níj Elmadam. Ni̱ Elmadam huin da'níj Er.
29 Ni̱ Er huin da'níj Jesús. Ni̱ Jesús huin da'níj Eliezer. Ni̱ Eliezer huin da'níj Jorim. Ni̱ Jorim huin da'níj Matat.
30 Ni̱ Matat huin da'níj Leví. Ni̱ Leví huin da'níj Simeón. Ni̱ Simeón huin da'níj Judá. Ni̱ Judá huin da'níj José. Ni̱ José huin da'níj Jonam. Ni̱ Jonam huin da'níj Eliaquim. Ni̱ Eliaquim huin da'níj Melea.
31 Ni̱ Melea huin da'níj Mena. Ni̱ Mena huin da'níj Matata. Ni̱ Matata huin da'níj Natán.
32 Ni̱ Natán huin da'níj David. Ni̱ David huin da'níj Isaí. Ni̱ Isaí huin da'níj Obed. Ni̱ Obed huin da'níj Booz. Ni̱ Booz huin da'níj Sala. Ni̱ Sala huin da'níj Naasón.
33 Ni̱ Naasón huin da'níj Aminadad. Ni̱ Aminadad huin da'níj Amin. Ni̱ Amin huin da'níj Arni. Ni̱ Arni huin da'níj Esrom. Ni̱ Esrom huin da'níj Fares. Ni̱ Fares huin da'níj Judá.
34 Ni̱ Judá huin da'níj Jacob. Ni̱ Jacob huin da'níj Isaac. Ni̱ Isaac huin da'níj Abraham. Ni̱ Abraham huin da'níj Taré. Ni̱ Taré huin da'níj Nacor.
35 Ni̱ Nacor huin da'níj Serug. Ni̱ Serug huin da'níj

Ragau. Nḭ Ragau huin da'níj
Peleg. Nḭ Peleg huin da'níj
Heber. Nḭ Heber huin da'níj
Sala.
36 Nḭ Sala huin da'níj
Cainán. Nḭ Cainán huin
da'níj Arfaxad. Nḭ Arfaxad
huin da'níj Sem. Nḭ Sem
huin da'níj Noé. Nḭ Noé huin
da'níj Lamec.
37 Nḭ Lamec huin da'níj
Matasalén. Nḭ Matasalén
huin da'níj Enoc. Nḭ Enoc
huin da'níj Jared. Nḭ Jared
huin da'níj Mahalaleel.
Nḭ Mahalaleel huin da'níj
Cainán. Nḭ Cainán huin
da'níj Enós.
38 Nḭ Enós huin da'níj Set.
Nḭ Set huin da'níj Adán.
Nḭ Adán huin da'níj Yan'anj
xa̱nga' aj.

4

Tentación de Jesús

1 Nḭ nara sa̱' Espíritu Santo
niman Jesús. Ngaa nḭ gahui
sij du'ua xinéj gu̱'naj Jordán.
Nḭ gan'anj sij quij qui'yanj
na̱co, gui'yaj Espíritu Santo.
2 Nḭ huḭj xia yya güi gui'yaj
fuerza sichre sisḭ guḭ'yaj
Jesús ga̱quin'. Nḭ a̱ 'ngo̱ xico'
nun xa̱ sij ni güi daj. Nḭ ngaa
guisíj gunucuaj sij huḭj xia
güi daj, nḭ achin xi'na̱ riqui
sij aj.
3 Ngaa nḭ gataj sichre gu-
nun Jesús:
—Sisḭ xa̱nga' rẹ' huín rẹ'
da'níj Yan'anj, nḭ na̱gui'yaj
rẹ' si ga̱nahuin yej nan
chrachrúnj xa̱ rẹ' stoj. —Daj
gataj sichre gunun Jesús.
4 Sanḭ gataj Jesús:
—Ataj si-nu̱guan' Yan'anj
sisḭ sé urin chrachrúnj
guḭ'yaj si ga̱ nḭ'na' ni ngüḭ
mánj. Sanḭ ga̱ nḭ'na' xa̱nga'
ni ngüḭ guḭ'yaj daran' ni
nuguan' 'na̱' rian Yan'anj.
—Daj gataj Jesús gunun
sichre.
5 Hué dan nḭ nicaj sichre
Jesús gan'anj-án' chra̱ 'ngo̱
quij xa̱can. Nḭ riqui
urin hora digyán sichre
daran' xuman' ngaj chruhua
xungüḭ rian Jesús.
6 Nḭ gataj sichre gunun
Jesús:
—Rḭquīj daran' ni sun nan
guḭnicaj man'án rẹ'. Nḭ
ga̱huin 'ueé nḭn' rẹ', guḭ'yā
xi'í si ga̱huin achíj rẹ' rian
daran' ni xuman' nan. Daj si
hua nahuin ra'āj daran' nan,
gui'yaj Yan'anj. Nḭ u̱n tsínj
rḭan ga̱ran' ruhuāj, nḭ ga̱'uīj
daran' nan anj.
7 Ngaa nḭ sisḭ guḭniquin' ráj
da̱coj rẹ' riānj, nḭ guḭnicó'
rẹ' yūnj, ngaa nḭ daran'
nan ga̱huin si'yáj rẹ', guḭ'yā.
—Daj gataj sichre gunun
Jesús.
8 Nḭ gataj Jesús:
—Gu̱xun man'án rẹ' riānj
Satanás. Daj si gataj si-
nu̱guan' Yan'anj:
Ga̱niquin' ráj da̱coj né' rian
Señor huin Dan'anj
né'.
Nḭ da̱gahuin né' rian urin
Yan'anj.
Da'nga' daj gataj si-nu̱guan'
Yan'anj. —Daj gataj Jesús
gunun sichre.
9 Hué dan nḭ nicaj sichre
Jesús gan'anj-án' xuman'
Jerusalén. Nḭ gahui Jesús

chrą nuhui nico, gui'yaj sichre. Nį gataj sichre:

—Sisį yya huín rę' da'níj Yan'anj, ngaa nį güęj rę' nįca' nánj.

10 Daj si gataj si-nuguan' Yan'anj:

Gą'nin' Yan'anj sun rian
ni ángel sisį gą'na'
dugumi ni sí' man'án
rę'.

11 Ngaa nį guįnij rę' rian ra'a
ni ángel sisį sį garij rę'
dacój rę', guį'yaj yej.

Da'nga' daj gataj si-nuguan' Yan'anj. —Gataj sichre gunun Jesús.

12 Ngaa nį gataj Jesús:

—Gataj si-nuguan' Yan'anj: "Sį xacaj sǫ' cuenta sisį xąnga' si-nuguan' Señor huin Dan'anj sǫ' mánj." Daj gataj si-nuguan' Yan'anj. —Gataj Jesús gunun sichre.

13 Nį ngaa guisíj ganahuij gatsij sichre niman Jesús, nį guxun-ún' man'an-án' rian Jesús 'ngǫ ni güi.

Jesús principia su ministerio

14 Hué dan nį nanicąj Jesús gan'anj sij estado Galilea. Nį gahuin nucuaj niman sij xi'í si-sun Yan'anj, gui'yaj Espíritu Santo. Nį guisíj nuguan' xi'í Jesús rian daran' ni xuman' ngaj yu'uj daj.

15 Nį da' gǫ'ngo yu'uj huaj sij, nį digyán sij rian ni ngüį chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nį ga'mi są' 'ueé ni ngüį xi'í Jesús.

Jesús en Nazaret

16 Ngaa nį nąn' Jesús xuman' Nazaret rian gachij sij. Ngaa nį güi naránj ruhua ni ngüį, nį gatúj sij chruhua nuhui dąj rún' gu'yun sij gui'yaj sij. Nį ganiquin' sij gaya sij si-nuguan' Yan'anj.

17 Nį ga'ui' 'ngǫ tsínj daj yanj garun tsínj gu'naj Isaías gąya Jesús. Nį Isaías huin 'ngǫ tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asįj ná. Nį na'níj sij rian yanj. Nį nari' sij 'ngǫ yu'uj rian a'mi nįca yya si-nuguan' Yan'anj:

18 Nne Espíritu Santo ngąj.

Nį xi'í daj ga'nin' Yan'anj
sun riānj sisį gąn'anj
gą'mī nuguan' są' rian
ni ngüį yaco ran'.

Nį ga'níj Yan'anj gąn'anj
gą'mī ngą ni tsínj nani
ruhua sisį gąhuin nią'
ruhua ni sij, guį'yā.

Nį ga'níj Yan'anj gąn'anj
gą'mī ngą ni tsínj nun
ducuagą'.

Ngaa nį gąhui ni sí'.

Nį gąn'anj guį'yā si nąxi'ni
rian ni ngüį duri.

Nį ga'níj Yan'anj gąn'anj
guį'yā si gą ní'nij rian
ni ngüį ran' sayun 'yaj
si quij hua.

19 Nį ga'níj Yan'anj gąn'anj
gą'mī nuguan' są' rian
ni ngüį sisį yo' yyąj,
nį huin nią' ruhua
Yan'anj gą'na' nącaj-á'
ni ngüį mąn chruhua
xungüį.

Da'nga' daj gataj yanj daj gaya Jesús.

20 Ngaa nį naránj Jesús rian yanj daj. Nį ga'ui'

sij rian tsínj dugumi yanj chruhua nuhui. Nḭ gan'anj gạne sij. Nḭ ni'yaj sạ' daran' ni tsínj nne chruhua nuhui rian Jesús.

21 Nḭ gaxḭ'i sij ga'mi sij. Nḭ gataj sij:

—Hué güi nan huin si guisíj gahuin yya nuguan' garun Isaías si gayā rian ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

22 Ngaa nḭ ga'mi sạ' daran' ni sij xi'í Jesús. Nḭ gahuin yan'anj ruhua ni sij ngạ nuguan' 'ueé ga'mi sí'. Nḭ nachínj snan'anj ni sij dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Sé da'níj José huin sí' ạ'. —Daj gataj ni sij.

23 Xi'í daj nḭ gataj Jesús:

—Xạnga' yya gạtaj ni é rẹ' nuguan' nan gụnūnj: "Guḭ'yaj gono'ó rẹ' man'án rẹ' huín rẹ' tsínj 'yaj gọno'o." Nḭ gạtaj ni é rẹ' sisḭ daj rún' gui'yā si sạ' nico xuman' Capernaum, nḭ da'nga' daj guḭ'yā xánj né' nan nej aj. —Daj gataj Jesús.

24 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Ataj yyāj gụnun a ni é rẹ' sisḭ nitaj si a'mi sạ' ni tsínj rian 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj sisḭ huin ni sij ni tsínj xạnj.

25 'Nḭ huin yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ guimán nico ni ngüḭ mmij rian nne ni tsínj israelita ni yo' gane tsínj gụ'naj Elías yu'uj daj asḭj ná. Nḭ nun gaman' huạ'nij yo' táj nej. Nḭ ducu ga xi'nạ nḭn' gạchra' yu'uj daj.

26 Sanḭ nun ga'níj Yan'anj gạn'anj Elías chrạcuij sí' ni ngüḭ mmij guimán Israel. Sanḭ gan'anj sí' nẹ' xẹ' rian 'ngọ ngüḭ mmij gane xuman' Sarepta rian gụ'naj Sidón.

27 'Nḭ guimán nico ni ngüḭ ga'nan' xi'ḭ nnij scanij ni tsínj israelita ngaa gane Eliseo huin sí' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj yu'uj daj asḭj ná. Sanḭ nun ganahuin nḭ ạ 'ngọ ni sij mánj. Sanḭ ganahuin tsínj gụ'naj Naamán huin sij 'ngọ tsínj 'nạ' ango yu'uj gụ'naj Siria, gui'yaj Eliseo. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj mạn chruhua nuhui daj.

28 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' ga'mi Jesús, nḭ ducu ga'man ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

29 Nḭ naxụman ni sij guiri ni sij chruhua xuman' Jesús. Nḭ gan'anj ni sij chrạ 'ngọ quij xạcan rian gui'yaj ni sij xánj ni sij. Nḭ huin ruhua ni sij dụgüéj ni sij Jesús nẹ' nḭca'.

30 Sanḭ gachin Jesús dạni ni sij gan'anj sí' nánj.

Un hombre que tenía un espíritu inmundo

31 Hué dan nḭ gan'anj Jesús xuman' Capernaum huin xu-man' ngaj estado Galilea. Nḭ yu'uj daj gaxḭ'i Jesús digyán sij rian ni ngüḭ ni güi naránj ruhua ni sí'.

32 Sanḭ gahuin yan'anj ruhua ni ngüḭ dạj digyán sij rian ni sí'. Daj si si-nụguan' sij nicaj sun.

33 Nḭ nne 'ngǫ tsínj nụn
nanẹ xḭ'i chruhua niman
chruhua nuhui. Nḭ gaguáj
nucuaj sí'. Nḭ gataj sí':
34 —Dụnáj rẹ' ni únj. Nḭ ụn
sin huin nḭ diguíj rẹ' ngạ ni
únj huín rẹ' Jesús Nazareno
únj. Nḭ 'nạ' rẹ' dụguanj
ni'yáj rẹ' ni únj ní'. Nḭ hua
ni'ĩnj rẹ' si huín rẹ' tsínj
sạ' nḭn' chruhua niman 'nạ'
rian Yan'anj xạnga' nej aj.
—Gataj nanẹ xḭ'i daj gunun
Jesús.
35 Ngaa nḭ ga'mi huee
Jesús rian nanẹ xḭ'i daj. Nḭ
gataj sij:
—Dínj gạne du'uá sǫ'. Nḭ
gạhui sǫ' chruhua niman sí'.
—Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ naxiru' tsínj daj
dạni ni ngüḭ, gui'yaj nanẹ
xḭ'i daj. Nḭ gahui-í' chruhua
niman tsínj daj. Nḭ nitaj 'ngǫ
si gahuin gui'yaj nanẹ xḭ'i
tsínj daj gạ mánj.
36 Nḭ gan'anj ruhua daran'
ni sij. Nḭ gataj ni sij gunun ni
dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn nuguan' huin
nuguan' nan únj. Nicaj
nucuaj tsínj nan sun. Nḭ
a'nin' sí' sun rian ni nanẹ
xḭ'i. Nḭ ahui-í' chruhua
niman ni ngüḭ, 'yaj sí'. —Daj
gataj ni sij nej aj.
37 Nḭ nuna ni ngüḭ nḭn'
gạchra' rian ni xuman' xi'í
Jesús si gui'yaj sạ' sí'.

Jesús sana a la suegra de Pedro

38 Ngaa nḭ gahui Jesús
chruhua nuhui daj. Nḭ gatúj
sij chruhua ducuá Simón. Nḭ
a'nan' nni chẹj Simón. Nḭ
ducu nụn gachi' ún'. Nḭ
ga'mi yaco ni sij xi'í yun'unj
a'nan' daj rian Jesús.
39 Ngaa nḭ ga' nitu Jesús
rian yun'unj xạna daj. Nḭ
ga'nin' sij sun sisḭ gụxun
anéj xi'ḭ daj rian ún'. Nḭ hué
'ngǫ hora daj, nḭ xi'nej gachi'
daj nachica ún'. Nḭ gaxḭ'i
man'an ún' gui'yaj xugüi ún'
si xa ni tsínj daj.

Muchos sanados al ponerse el sol

40 Nḭ ngaa gatúj güi, nḭ
nicaj ni sij daran' ni ngüḭ
a'nan' ga'ḭ rian xi'ḭ ga'nạ' ni
sij rian Jesús. Nḭ guta' sí' ra'a
sí' rian daran' ni ngüḭ daj. Nḭ
nahuin daran' ni sij, gui'yaj
sí'.
41 Nḭ gahui nanẹ xḭ'i
chruhua niman nico ni ngüḭ
a'nan' daj. Nḭ gaguáj ni nanẹ
xḭ'i gahui daj. Nḭ gataj ni sij:
—Hué rẹ' huin da'níj
Yan'anj xạnga'. —Daj gataj
ni nanẹ xḭ'i daj.
Sanḭ ga'mi huee Jesús rian
ni nanẹ xḭ'i. Nḭ nun gạ'uej
ruhua sij gạ'mi ni nanẹ xḭ'i
daj. Daj si ni'i-ín' si hué
Jesús huin Cristo, tsínj 'nạ'
nạcaj ni ngüḭ.

Jesús recorre Galilea predicando

42 Nḭ ngaa guixiguịn ango
güi, nḭ gahui Jesús xuman'
daj gan'anj sij yu'uj rian ni-
taj ni ngüḭ mán. Sanḭ nano'
ni ngüḭ sij. Nḭ guisíj ni sí'
rian nne sij. Nḭ nun gạ'uej
ni sí' sisḭ gạn'anj Jesús rian
ni sí'.
43 Sanḭ gataj Jesús gunun
ni sí':

—Hua niạn gạn'ān ango ni xuman' gạ'mī nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni ngüị si da'nga' daj ga'níj Yan'anj yūnj ga'nāj. —Gataj Jesús gunun ni ngüị.

44 Ngaa nị huaj Jesús ga'mi sạ' sij si-nụguan' Yan'anj chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nne estado Galilea.

5

La pesca milagrosa

1 Nị 'ngọ güi niquin' Jesús du'ua laguna xạchij gụ'naj Genesaret. Nị gada'ui ni ngüị rian sij si huin ruhua ni sí' gụnun ni sí' si-nụguan' Yan'anj.

2 Nị guini'i Jesús niquin' huịj rịọ chéj rian nnee du'ua laguna daj. Nị hua gahui ni tsínj da'a xucuaj ruhua nụngüe-é' na'nin' ni sí' nnánj.

3 Ngaa nị gatúj Jesús chruhua 'ngọ rịọ huin si-rịọ Simón. Nị gachínj sij rian Simón sisị gụxun sí' dọj rịọ daj gạn'anj-án' doj rian laguna daj. Ngaa nị gan'anj gạne Jesús. Nị hué asịj yu'uj daj gaxị'i sij digyán sij nuguan' sạ' rian ni ngüị mán du'ua laguna daj.

4 Nị ngaa guisíj ga'mi Jesús rian ni ngüị, nị gataj sij gunun Simón:

—Nịcaj rẹ' rịọ gạn'anj rẹ' rian gụnun dạni nnee. Nị dịnij rẹ' nnánj chruhua nnee guịda'á rẹ' xucuaj. —Daj gataj Jesús.

5 Sanị gataj Simón:

—Maestro, hua gui'yaj sun ni únj nịgan'. Sanị nị ạ 'ngọ xucuaj nun gạ'ue guida'a únj mánj. Sanị xi'í si gataj man'án rẹ' sisị dịnij rụhua' yún únj nnánj, nị da'nga' daj guị'yaj únj nánj. —Daj gataj Simón.

6 Nị ngaa gui'yaj ni sij daj, nị ducu guida'a ni sij xucuaj dạ' xi'nin' nnánj, gui'yaj xucuaj.

7 Nị gui'yaj ra'a ni sij dugüi' ni sij, nị tsínj mạn chruhua ango rịọ sisị gạ'na' ni sí' chrạcuij ni sí' ni sij. Nị ga'nạ' ni sí'. Nị gara daran' ni sij xucuaj chruhua nụngüej rịọ. Sanị ducu gara chruhua nụngüej-é' dạ' dọj, nị naga' nụngüej-é' daqui nnee.

8 Nị ngaa guini'i Simón Pedro si gahuin, nị ganiquin' ráj dạcoj sij nẹ' rian Jesús. Nị gataj sij:

—Gụxun anéj rẹ' man'án rẹ' riānj si huīnj 'ngọ tsínj da'ui gaquin'. —Gataj Pedro gunun Jesús.

9 Nị hué daj guxu'ui' daran' ni dụgüi' Simón si hua yya guida'a ni sij nico xucuaj.

10 Nị gan'anj ruhua nụngüej tsínj gụ'naj Jacobo ngạ Juan huin nụngüej sí' da'níj Zebedeo. Nị huin nụngüej sí' tsínj nicaj dugüi' ngạ Simón nej. Sanị gataj Jesús rian Simón:

—Sị guxu'uí' rẹ' mánj. Daj si asịj acuan' nị dạj rún' gui'yáj rẹ' guida'á rẹ' xucuaj, nị da'nga' daj guị'yáj rẹ' ngạ

ni ngüi̱ sisi̱ gui̱nico' są' ni sij man'ānj. —Daj gataj Jesús.
11 Ni̱ nicaj ni sij nu̱ngüej riǫ ga'ną' ni sij rian yo'ój. Ni̱ 'ngǫ dunáj ni sij daran'anj. Ni̱ gaxi̱'i ni sij guinico' ni sij Jesús.

Jesús sana a un leproso

12 Ni̱ 'ngǫ güi nne Jesús 'ngǫ xuman'. Ni̱ guisíj 'ngǫ tsínj a'nan' xi'i̱ nnij rian sij. Ni̱ ngaa guini'i sí' Jesús, ni̱ ganiquin' ráj dącoj sí' rian Jesús. Ni̱ ga' rian sí' da' rian yo'ój. Ni̱ ga'mi yaco sí' rian Jesús. Ni̱ gataj sí':
—Señor, sisi̱ huin ruhuá rę', ni̱ gą'ue gui̱'yaj gono'ó rę' yūnj, ni̱ xi̱'ne xi'i̱ a'nānj. —Gataj tsínj a'nan' daj.
13 Ngaa ni̱ guta' Jesús ra'a sij chrą tsínj daj. Ni̱ gataj sij:
—Huin ruhuāj sisi̱ gą są' nneę cúj rę' aj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa ni̱ 'ngǫ hora xi'nej xi'i̱ a'nan' tsínj daj.
14 Ngaa ni̱ ga'nin' Jesús sun rian sí', ni̱ gataj sij:
—Si̱ ganata' rę' rian ni̱ ą 'ngǫ ni ngüi̱ mánj. Maan si gąn'anj rę' di̱gyán rę' man'án rę' rian chrej. Ni̱ ni̱caj rę' 'ngǫ xucu gą'ui' rę' rian Yan'anj dąj rún' ga'nin' Moisés sun güenda gąhuin-ín' 'ngǫ da'nga' sisi̱ hua ganahuín rę'. Ngaa ni̱ xącaj ni chrej cuenta sisi̱ hua ganahuín rę', gui'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús.
15 Sani̱ guixi'ni̱ nuguan' xi'í si są' gui'yaj Jesús. Ni̱ nahuin yu' nico ni ngüi̱ huin ruhua gu̱nun si-nu̱guan' sij. Ni̱ ruhua ni sij si gąnahuin xi'i̱ a'nan' ni sij, gui̱'yaj Jesucristo nej.
16 Sani̱ guxun anéj Jesús man'an sij rian ni ngüi̱. Ni̱ gan'anj sij 'ngǫ yu'uj nitaj ni ngüi̱ mán gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj.

Jesús sana a un paralítico

17 Ni̱ 'ngǫ güi nne Jesús digyán sij rian ni ngüi̱. Ni̱ nne ni tsínj fariseo ngą ni tsínj digyán ley ngą sij nej. Ni̱ 'ną' ni sí' ni xuman' ngaj estado Galilea ngą estado Judea nej, xuman' Jerusalén nej. Ni̱ ganahuin ni ngüi̱ a'nan', gui'yaj Jesús ngą si-fuerza man'an Señor huin Yan'anj.
18 Hué dan ni̱ guisíj gǫ'ngo ni tsínj ata ni sij 'ngǫ tsínj nare' dacoj rian 'ngǫ chrun xéj. Ni̱ nano' ni sij dąj gątu ni sij chruhua hue' gu̱ruj ni sij tsínj a'nan' daj rian Jesús.
19 Sani̱ ri̱an mąn ni̱n' ruhua ni ngüi̱, ni̱ nun gą'ue gui̱ri' ni sij rian gąchin ni sij ngą tsínj daj. Ngaa ni̱ gahui ni sij chrą hue'. Ni̱ ga'nej ni sij teja. Ni̱ dunij ni sij nąnaj rian chrun xéj tsínj a'nan' daj. Ni̱ gurúj ni sij tsínj daj dąni ni ngüi̱ rian Jesús.
20 Ni̱ ngaa guini'i Jesús sisi̱ xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', ni̱ gataj sí' gunun tsínj a'nan' daj:
—Jnān, nicā 'ngǫ niman nico rian si-gąquin' sǫ' nánj. —Gataj Jesús.
21 Ngaa ni̱ gaxi̱'i gani ruhua ni tsínj fariseo ngą ni

tsínj digyán ley nuguan' nan ngą ni dugüi' ni sij:

—Nį ụn sin huin tsínj nan, nį a'mi quij sij rian Yan'anj únj. Urin Yan'anj gą'ue guinicaj niman nico rian si-gąquin' ni ngüi aj. —Da'nga' daj gani ruhua ni tsínj daj.

22 Sanį xacaj Jesús cuenta dąj gani ruhua ni sij. Nį gataj sij:

—Nį ụn sin huin nį ani ruhua á rę' nuguan' da únj.

23 Hua huij nuguan' gą'ue gątā gụnun tsínj nan. Asį gą'ue gątā gụnun sij: "Nicā 'ngọ niman nico rian xi'í si-gąquin' rę'." Asį gą'ue gątā gụnun sij: "Nąchica rę' gąche rę'." Nan huin huij nuguan' gą'ue gątā gụnun sij.

24 Nį huin ruhuāj sisį xącaj á rę' cuenta sisį nicaj sūnj rian xungüi nan huīnj da'níj ni ngüi. Nį gą'ue guinicā 'ngọ niman nico xi'í si-gąquin' ni ngüi aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Ngaa nį gataj Jesús gunun tsínj nare' dacój daj:

—Atā gụnun man'án rę' sisį nąchica rę', nį nącaj rę' chrun xéj. Nį güij nąn' ducuá rę' nánj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.

25 Nį 'ngọ hora da nį nachica tsínj daj rian daran' ni ngüi. Nį nacaj sij chrun xéj tąj sij daj. Nį nąn' sij ducuá sij. Nį ga'mi są' 'ueé sij rian Yan'anj.

26 Nį gan'anj ruhua ni ngüi mán yu'uj daj ga'mi są' ni sij rian Yan'anj. Nį guxu'ui' ni ngüi daj. Nį gataj ni sij:

—Yyąj nį guini'i né' 'ngọ si są', gui'yaj Yan'anj. —Daj gataj ni ngüi daj gunun dugüi' ni sij.

Llamamiento de Leví

27 Hué dan nį gahui Jesús nę' chrej xę'. Nį guini'i sij 'ngọ tsínj a'nej pesto. Nį gụ'naj sí' Leví. Nį nne sí' rian mesa a'nej sí' pesto. Ngaa nį gataj Jesús gunun sí':

—Guinico' rę' man'ānj gąn'anj né'. —Daj gataj Jesús.

28 Hué dan nį naxụman sí', nį dunáj sí' daran' si nicaj sí'. Nį guinico' sí' Jesús gan'anj sí'.

29 Ngaa nį gui'yaj Leví gui'yanj nico ducuá sí' xi'í Jesús. Nį mąn nico ango ni tsínj a'nej pesto ngą ango ni ngüi nej. Nį nne daran' ni sij rian mesa xa ni sij ngą Jesús.

30 Sanį gaxi'i ga'mi quij ni tsínj fariseo ngą ni tsínj digyán ley. Nį gataj ni sij rian ni tsínj nico' Jesús:

—Nį ụn sin huin nį xa ni é rę' go'o ni é rę' ngą ni tsínj 'yaj gaquin' nej únj. —Daj gataj ni sij.

31 Ngaa nį gataj Jesús:

—Nitaj si ní'yanj ni ngüi hua są' 'ngọ tsínj 'yaj gọno'o mánj. Sanį ni ngüi a'nan' ní'yanj 'ngọ tsínj gọno'o aj.

32 Sé si 'nāj gąquīn ni ngüi hua są' mánj. Sanį ga'nāj gąquīn ni ngüi 'yaj gaquin' sisį gąnani ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. —Gataj Jesús gunun ni sij.

La pregunta sobre el ayuno

33 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:

—Nḭ ṵn sin huin nḭ nicǫ' huaj 'yaj ni tsínj nico' Juan ayuno únj. Nḭ achínj jni'yaj nḭn' ruhua ni sij rian Yan'anj. Nḭ hué daj 'yaj ni tsínj fariseo nej. Sanḭ ni tsínj nico' man'án rẹ', nḭ ya'yoj xa ni sij go'o ni sij aj. —Daj gataj ni sij.

34 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Dạj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj xạcaj yun'unj xạna da'nga' daj 'yā. Nḭ ngaa gạhuin gui'yanj xạcaj 'ngǫ tsínj daj yun'unj xạna, nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj tsínj gạn'anj gui'yanj daj ayuno mánj.

35 Sanḭ hua 'ngǫ güi ngaa guḭda'a ni tsínj quij tsínj xạcaj yun'unj xạna daj. Hué dan nḭ guḭ'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

36 Hué dan nḭ nani Jesús 'ngǫ nuguan' digyán sij rian ni sij. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ạ 'ngǫ né' sḭ ga'ue gạ'nin' né' du'ua atsij nạca, nḭ nạra né' du'ua atsij rẹ'e mánj. Sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj né', nḭ guẹre' atsij nạca da, guḭ'yaj né' nánj. Nḭ da'nga' daj sḭ ga'ue gạ 'ueé atsij rẹ'e daj, guḭ'yaj né' ngạ atsij nạca da mánj.

37 Nḭ sḭ ga'ue gạ'nij né' vino nạca chruhua nnij rẹ'e. Daj si tsitsi' nnij daj guḭ'yaj vino nạca da nej. Hué dan nḭ 'ngǫ guẹre' vino ngạ nnij nej.

38 Hué dan nḭ hua niạn gạ'nij né' vino nạca chruhua nnij nạca. Ngaa nḭ 'ngǫ mán sạ' vino ngạ nnij. Nḭ dạj rún' huin vino nạca daj huin si-nụguan'ānj.

39 Nḭ ngaa go'o ni sij vino gachij, nḭ nitaj si huin ruhua ni sij gǫ'o ni sij vino nạca. Daj si: "Vino gachij huin si sạ' go'o ni sij", ataj ni sij nej aj. Xi'í daj na'uej ruhua ni é rẹ' guḭnico' ni é rẹ' si-dụcuānj huin nuguan' nạca. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

6

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

1 Nḭ 'ngǫ güi naránj ruhua ni ngüḭ, nḭ achéj Jesús riqui nnaạ strigo. Ngaa nḭ rocoj ni tsínj nico' Jesús ca strigo. Nḭ dixa ra'a ni sij ca. Nḭ gahui strigo, nḭ xa ni sij.

2 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni tsínj fariseo ni sij. Nḭ gataj ni sí':

—Nḭ ṵn sin huin nḭ 'yaj á rẹ' da únj. Nḭ na'uej si-ley Yan'anj sisḭ guḭ'yaj né' sun daj güi naránj ruhua né' mánj. —Daj gataj ni sij.

3 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Hua gaya á rẹ' si gui'yaj xí' David ní'. Daj si 'ngǫ güi ngaa gachin xi'nạ riqui ni dụgüi' sij,

4 nḭ gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj. Nḭ xacaj sij si-chrạchrunj Yan'anj. Nḭ xa sij. Nḭ ga'ui' si xa ni tsínj mạn ngạ sij nụnj si urin chrej ga'ue xạ chrachrúnj daj. —Daj gataj Jesús.

5 Nḭ gataj rṵhua' yún
Jesús:
—Nḭ nicaj sūnj rian ni
güi naránj ruhua né' huīnj
da'níj ni ngüḭ. —Gataj Jesús
gunun ni tsínj fariseo.

El hombre de la mano seca

6 Ango güi naránj ruhua ni
ngüḭ, nḭ gatúj Jesús chruhua
si-nuhui ni tsínj israelita. Nḭ
gaxḭ'i sij digyán sij rian ni
tsínj daj. Nḭ yu'uj daj nḭ
nne 'ngọ tsínj hua nacọ anéj
chrej ra'a sạ' sí'.
7 Nḭ naga'naj ni tsínj
digyán ley ngạ ni tsínj
fariseo sisḭ gạnahuin tsínj
daj, guḭ'yaj Jesús güi naránj
ruhua ni ngüḭ. Daj si huin
ruhua ni sí' gạ'mi gaquin' ni
sí' xi'í Jesús.
8 Sanḭ guini'i Jesús si ani
ruhua ni sí'. Ngaa nḭ gataj
Jesús rian tsínj daj:
—Nạxuman sọ', nḭ
guḭniquin' sọ' dạni ni únj.
—Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ naxṵman tsínj daj.
Nḭ ganiquin' sij.
9 Nḭ gataj Jesús gunun ni
tsínj naga'naj daj:
—Nachínj snan'ān 'ngọ
nuguan' a ni é rẹ'. A'uej si-
ley Yan'anj sisḭ guḭ'yaj sạ' né'
güi naránj ruhua né' ní'. Asḭ
sạ' guḭ'yaj quij né', ruhua á
rẹ' ní'. Nḭ a'uej si-ley Yan'anj
sisḭ nạcaj né' 'ngọ tsínj ruhua
gạhui' ní'. Asḭ sạ' gạhui' sij,
ruhua á rẹ' sạ'. —Daj gataj
Jesús.
10 Nḭ ni'yaj Jesús rian
daran' ni tsínj mán ganicạj
xi'níj sij. Nḭ gataj sij gunun
tsínj daj:
—Dṵcua sọ' ra'á sọ'.
—Gataj Jesús.
Nḭ ducua sí' ra'a sí'. Nḭ
ganahuin ra'a sí'.
11 Sanḭ ducu ga'man ruhua
ni tsínj naga'naj daj. Nḭ
gaxḭ'i ni sij diga'mi dugüi' ni
sij sisḭ dạj guḭ'yaj xḭ'i ni sij
ngạ Jesús.

Elección de los doce apóstoles

12 Nḭ 'ngọ ni güi daj gan'anj
Jesús riqui 'ngọ quij. Nḭ
gachínj jni'yaj sij nḭgan' nḭn'
rian Yan'anj.
13 Nḭ ngaa guixiguḭn, nḭ
gaquínj sij ni tsínj nico' sij
gạ'na'. Nḭ nacui sij xṵhuij
ni sí'. Nḭ dugu'nạj sij ni
tsínj daj apóstol. Nḭ nuguan'
daj huin ruhuaj gata tsínj
a'mi si-nṵguan' Jesús rian ni
ngüḭ.
14 Nḭ 'ngọ ni sij huin
Simón. Nḭ dugu'nạj Jesús
Pedro sí' nej. Nḭ ango sí'
huin jnánj Pedro, tsínj gṵ'naj
Andrés. Nḭ ángo ni sí' huin
Juan nej, Felipe nej, Bar-
tolomé nej,
15 Mateo nej, Tomás nej,
Jacobo, da'níj Alfeo nej. Nḭ
ángo sí' huin Simón huin sí'
tsínj gṵ'naj Celote nej.
16 Nḭ ángo sí' huin Judas,
tsínj huin jnánj Jacobo. Nḭ
ángo sí' huin Judas, tsínj
digyán chrej rian ni tsínj
ga'nạ' guḭda'a Jesús.

Jesús atiende a una multitud

17 Nḭ nanij Jesús riqui quij
ngạ xṵhuij ni apóstol. Nḭ

ganiquin' sij rian hua ta. Nḭ nahuin yu' nico ni tsínj nico' rucu sij ngą nico ni ngüḭ 'ną' estado Judea ngą xuman' Jerusalén nej, ni ngüḭ mąn du'ua nnee yan'anj huin nụngüej xuman' gụ'naj Tiro ngą Sidón nej. Nḭ guisíj ni ngüḭ daj rian nne Jesús si gahuin ruhua ni sij gụnun ni sij si-nụguan' sí'. Nḭ gahuin ruhua ni sij gąnahuin ni sij sisḭ xi'nej xi'ḭ a'nan' ni sij, guḭ'yaj Jesús.

18 Nḭ ganahuin ni ngüḭ yaco ran' 'yaj ni nanẹ xḭ'i, gui'yaj Jesús.

19 Nḭ gahuin ruhua ni ngüḭ gąnun ra'a ni sij man'an Jesús xi'í si nicaj fuerza sí'. Nḭ ganahuin daran' ni sij, gui'yaj sí'.

Bienaventuranzas y ayes

20 Ngaa nḭ nachica Jesús rian sij ni'yaj sij ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:

—Hua 'ueé rian án rẹ' si huin ni é rẹ' ni ngüḭ yaco ran'. Daj si gąne nḭganj ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj.

21 ’Hua 'ueé rian ni é rẹ' si huin ni é rẹ' ni ngüḭ achin xi'ną riqui yyąj. Daj si guḭri' a ni é rẹ' si xą nico ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj.

’Ni hua 'ueé guḭ'yaj Yan'anj rian án rẹ' si huin a ni é rẹ' ni ngüḭ aco. Daj si gą'nga' ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj.

22 ’Ni hua 'ueé rian án rẹ' si nun huin xąn' ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij ni é rẹ', sisḭ ri nḭni ni sij ni é rẹ' nej, sisḭ a'mi quij ni sij rian xi'í ni é rẹ' nej, sisḭ a'mi quij ni sij xi'í si-xugüi ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj, huīnj da'níj ni ngüḭ.

23 Ngaa nḭ güi guḭran' a ni é rẹ' daj, nḭ ducu gąhuin nią' ruhua á rẹ'. Nḭ güẹj a ni é rẹ' gąhuin nią' ruhua á rẹ' xi'í si guḭ'yaj są' 'ueé Yan'anj ngą á rẹ' ngaa nąn' ni é rẹ' xata'. Nḭ hué daj gui'yaj quij ni xi ni tsínj 'yaj quij daj ngą ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná.

24 ’Sanḭ ducu niqui niman ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj xuru'ue. Daj si urin xungüḭ nan guḭri' ni é rẹ' si huin nią' ruhua ni é rẹ'.

25 ’Ni ducu niqui niman ni é rẹ' ni tsínj gara ran riqui yyąj. Sanḭ nẹ' rụcu nḭ gąchin xi'ną riqui ni é rẹ'.

’Nḭ ducu niqui niman ni é rẹ' ni tsínj a'nga' acuan'. Sanḭ nẹ' rụcu nḭ nąni ruhua á rẹ'. Nḭ gąco ni é rẹ' nej.

26 ’Ni ducu niqui niman ni é rẹ' ngaa a'mi są' ni ngüḭ xi'í ni é rẹ'. Nḭ da'nga' daj ga'mi ni xi ni ngüḭ daj rian ni tsínj gataj sisḭ a'mi ni sí' si-nụguan' Yan'anj xąnga'. Sanḭ tsínj digya' yun'unj huin ni sí'. —Daj gataj Jesús.

El amor hacia los enemigos; la regla de oro

27 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Sanḭ atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ gąhuin 'ḭ ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' ni ngüḭ unun' ngą á rẹ'. Nḭ guḭ'yaj są' á rẹ' ngą

ni tsínj nun huin xąn' ruhua
ni'yaj á rę' nej.
28 Nį gą'mi są' a ni é rę'
rian ni ngüį a'mi nuguan'
quij rian án rę'. Nį gąchinj
jni'yaj á rę' rian Yan'anj sisį
guį'yaj Yan'anj sinduj rian ni
ngüį a'mi quij rian án rę' nej.
29 Nį sisį hua 'ngǫ tsínj
gą'ui' anéj chrej rián rę', nį
gą'nin' ruhuá rę' dąnicaj rę'
gą'ui' sí' anéj chrej rián rę'
nej. Sisį gą'nej 'ngǫ tsínj si-
rętǫ rę', nį gą'nin' ruhuá rę'
si gą'nej sij si-gató rę' nánj.
30 Gąra xiná rę' gą'ui' rę'
si achínj ni ngüį rián rę'. Nį
sisį gą'nej ni ngüį 'ngǫ si'yáj
rę', nį sį nachínj rę' si'yáj rę'
mánj.
31 Nį dąj rún' huin ruhua
ni é rę' guį'yaj są' ni ngüį ngą
ni é rę', nį da'nga' daj guį'yaj
są' man'an ni é rę' ngą ni sij.
32 ’Nį sisį 'į ruhua ni é rę'
ni'yaj ni é rę' urin ni ngüį
'į ruhua ni'yaj man'án rę',
ngaa nį sį gani ruhua á rę'
sisį nąru'ue Yan'anj rian án
rę' mánj. Daj si da ni tsínj
'yaj gaquin', nį 'į ruhua ni sij
ni'yaj ni sij ni tsínj 'į ruhua
ni'ya ni sij.
33 Nį sisį guį'yaj są' rę'
rian urin ni ngüį 'yaj są' ngą
man'án rę', ngaa nį ǫn sin
huin nį nąru'ue Yan'anj rian
án rę', ruhua á rę' únj. Daj
si 'yaj są' ni ngüį 'yaj gaquin'
rian ni dugüi' ni sij.
34 Nį sisį chrącuij rę'
san'anj rian urin ni ngüį
gą'ue nąru'ue rián rę', ngaa
nį sé 'ngǫ nuguan' huin
mánj. Nį ǫn sin huin nį
nąru'ue Yan'anj rian án
rę', ruhua á rę' únj. Daj
si da'nga' daj 'yaj ni tsínj
'yaj gaquin', chracuij ni sij
san'anj rian ni dugüi' ni sij.
Nį ana'uij ni sij si nąhuin
ra'a ni sij.
35 ’Hué dan nį gąhuin 'į
ruhua á rę' nį'yaj á rę' ni
ngüį unun' ngą á rę'. Nį
guį'yaj są' á rę' rian ni ngüį
nej. Nį chrącuij a ni é rę'
rasǫn ni ngüį. Nį sį gana'uij
ni é rę' si nąriqui rǫhua' yún
ni sij rian án rę' mánj. Ngaa
nį man'an Yan'anj guį'yaj
'ueé nįn' ngą á rę'. Nį gąhuin
a ni é rę' da'níj Yan'anj achij
nne xata'. Daj si 'yaj są'
Yan'anj ngą ni ngüį nitaj si
acaj cuenta si 'yaj są' Yan'anj
rian ni sij. Nį hué daj 'yaj są'
Yan'anj ngą ni ngüį xį'i nej.
36 Nį gąhuin 'į ruhua ni é
rę' nį'yaj á rę' ni ngüį dąj
rún' 'į ruhua chrej ni é rę'
nne xata' ni'ya yǫn' nej aj.

El juzgar a los demás

37 ’Sį ga'ui' a ni é rę'
gaquin' dugüi' a ni é rę'
mánj. Asíj nį sį ga'ui'
Yan'anj gaquin' a ni é rę'.
Nį sį gataj ni é rę' sisį
da'ui dugüi' ni é rę' gaquin'
mánj. Ngaa nį nitaj si gątaj
Yan'anj si da'ui man'an án
rę' gaquin' nej. Guįnicaj ni
é rę' 'ngǫ niman nico rian
ni dugüi' ni é rę', ngaa nį
Yan'anj guįnicaj 'ngǫ niman
nico rian xi'í man'an ni é rę'
nej.
38 Gą'ui' ni é rę' rian ni
ngüį, ngaa nį Yan'anj rįqui
rian án rę' nej. Nį dąj

rún' 'yaj 'ngǫ tsínj są' ruhua du'uej 'níj, nį ara są' sij riǫ, nį da'nga' daj guįriun są' Yan'anj riǫ riqui-í' rian né' gą'nij né' chruhua xinánj né'. Nį guį'yaj ran Yan'anj riǫ. Nį nągunan'-án' riǫ daj. Nį gąra są' Yan'anj riǫ daj nej. Nį dąj rún' 'yaj ni é rę' ngą dugüi' ni é rę', nį da'nga' daj guį'yaj Yan'anj ngą ni é rę' nej. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

39 Ngaa nį nani Jesús 'ngǫ cuento digyán sij rian ni tsínj nico' sij. Nį gataj sij:

—Nį gą'ue dįgyán tsínj duri daj chrej rian ango tsínj duri gąn'anj nųngüej sij ruhua á rę' ní'. Sį ga'ue mánj. Gąn'anj nųngüej sij, sanį guįnij nųngüej sij chruhua 'ngǫ yu'uj nánj.

40 Nitaj si huin rian 'ngǫ tsínj 'ną' gąhuin chrųn daj ngą tsínj digyán rian sij. Sanį sisį gąhuin chrųn są' sij, ngaa nį gąhuin sij rún' huin tsínj digyán rian sij.

41 Nį ųn sin huin nį ni'yáj rę' sisį nųn darų chrun rundij rian jnánj rę' únj. Sanį nitaj si ni'yáj rę' si nųn 'ngǫ caj rundij rian man'án rę'.

42 Nį sisį nitaj si acáj rę' cuenta si nųn 'ngǫ caj rián rę', nį asą' gą'ue gątaj rę' rian jnánj rę': "Guįniquin' acuán' rę', nį guįrīj darų chrun rundij rián rę' aj." Nį sisį dąj atáj rę', nį tsínj digya' yun'unj huín rę'. Guįri siní rę' caj nųn rian man'án rę' aj. Ngaa nį gą'ue guįni'yaj są' rę' guįri rę' darų chrun rian jnánj rę' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Por sus frutos los conoceréis

43 Ngaa ni gataj rųhua' yún Jesús:

—Nį chrun są', nį sį ga'ue gąyu chruj nitaj si hua są' mánj. Nį chrun nitaj si hua są', nį sį ga'ue gąyu chruj hua są' chraj mánj.

44 Ngaa nį'yaj né' dąj hua si ayu chrą 'ngǫ chrun daj, nį ni'i né' ųn chrun huinín'. Sį ga'ue gą'ne né' higo riqui ni coj tanj mánj. Nį sį ga'ue nąran' né' uva riqui coj yatan mánj.

45 Nį 'ngǫ tsínj są', nį a'mi sí' nuguan' są' xi'í si nara są' sí' nuguan' hua są' chruhua niman sí'. Sanį tsínj quij hua, nį a'mi sí' nuguan' quij xi'í si nara sí' nuguan' quij chruhua niman sí'. Daran' ni nuguan' nara né' chruhua nimún', nį hué ni nuguan' daj ahui du'ó' a'mí'. —Daj gataj Jesús.

Los dos cimientos

46 Ngaa nį gataj rųhua' yún Jesús:

—Nį ųn sin huin ataj ni é rę' sisį Señor huīnj, sanį nitaj si dagahuin a ni é rę' si atā gųnun a ni é rę' únj.

47 Yyąj nį gątā gųnun a ni é rę' dąj hua 'ngǫ tsínj 'ną' riānj. Nį unun sí'. Nį dagahuin sí' si atā gųnun sí' nej.

48 Huin sí' rún' huin 'ngǫ tsínj guį'yaj hue'. Gánj gųnun sini yąn sí' gųnun

nin' ruhua. Ni gune' sí' daqui hue'-é' rian huej. Hué dan ni ducu gahui nanę. Ni gara xinéj nnee. Ni ga'ui' nucuaj nnee daj rian hue'. Sani nun guisiqui' hue' daj. Daj si gahuin ran są' hue'-é' gune' sí' rian huej.

49 Ni hua ango tsínj unun si-nuguan'ānj. Sani nun digahuin sí' si atā gunun sí'. Ni tsínj daj huin rún' huin 'ngo tsínj gui'yaj hue' rian yo'ój chru. Sani nun gąnj gunun sí' rian gune' sí' daqui hue'. Ngaa ni gara xinéj nnee. Ni ga'ui' nucuaj nnee daj rian hue'. Ngaa ni 'ngo ganatúj ó'. Ni 'ngo guere' hue'-é' da aj. Daj hua tsínj nun unun si-nuguan'ānj. —Gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

7

Jesús sana al siervo de un centurión

1 Ngaa guisíj ga'mi Jesús rian ni ngüi daj, ni gan'anj sij xuman' Capernaum.

2 Ni yu'uj daj nne 'ngo snado centurión. Ni a'nan' 'ngo si-moso capitán daj. Ni ruhua gąhui' sí'. Ni 'i ruhua sij ni'yaj sij si-moso sij.

3 Ni ngaa gunun centurión daj si a'mi ni ngüi xi'í Jesús, ni ga'níj sij go'ngo ni tsínj huin achij mąn scanij ni tsínj israelita, gąn'anj gąchinj jni'yaj ni sí' rian Jesús sisi gą'na' gui'yaj gono'o Jesús si-moso centurión daj.

4 Ni ngaa guisíj ni sij rian Jesús, ni ga'mi yaco ni sij. Ni gataj ni sij:

—Hua niąn chrącuij rę' centurión daj.

5 Daj si 'i ruhua sij ni'yaj sij né' huin né' ni tsínj israelita. Ni hué sij gui'yaj si-nuhui né' nej. —Gataj ni sij gunun Jesús.

6 Ngaa ni gan'anj Jesús ngą ni sij. Ni ngaa ruhua gąhuin nichrun' Jesús guisij sij hue', ni ga'níj centurión daj gąn'anj go'ngo ni tsínj nicaj dugüi' ngą sij, gątaj ni sí' gunun Jesús:

—Señor, si gahuin ruhuá rę' mánj. Daj si sé tsínj są' huin tsínj daj, ataj sij. Xi'í daj ni si gatúj rę' chruhua ducuá sij, ataj sij mánj.

7 Ni xi'í si sé tsínj są' huin sij ruhua sij, ni nun guisij ruhua sij guchi' sij rián rę', ataj sij. Maan si gą'nin' rę' sun, ni gąnahuin si-moso sij, gui'yáj rę', ataj sij.

8 Daj si hua tsínj a'nin' sun rian sij. Ni hué sij a'nin' sun rian ni snado nej. Ni ngaa a'níj sij 'ngo snado gąn'anj sí', ni huąn'anj sí'. Ni ngaa ataj sij gą'na' 'ngo sí', ni 'ną' sí' nej. Ni ngaa a'níj sij si-moso sij gui'yaj sun sí', ni hué daj gui'yaj sun sí' nej. —Daj gataj ni dugüi' centurión daj gunun Jesús.

9 Ni ngaa gunun Jesús nuguan' gataj tsínj daj, ni gan'anj ruhua sij. Ni guini'yaj sij rian ni tsínj nico' sij. Ni gataj sij:

—Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị nun nari'ïj 'ngọ tsínj israelita xuman ruhua rún' xuman ruhua tsínj centurión nan mánj. —Daj gataj Jesús.

10 Nị ngaa nanicąj ni tsínj nicaj dugüi' ngą centurión daj gan'anj ni sij ducuá sí', nị xacaj ni sij cuenta sisị hua ganahuin moso daj.

Jesús resucita al hijo de la viuda de Naín

11 Hué daj síj nị gan'anj Jesús 'ngọ xuman' gụ'naj Naín. Nị huaj ni tsínj nico' sij nicaj dugüi' ni sí' ngą nico ni ngüị huaj ni sí' nej.

12 Nị ngaa huaj guịsij sij du'ua xuman' daj, nị guini'i sij si huaj gąchin' ni ngüị xąnj daj 'ngọ níman. Nị tsínj gahui' daj huin urin da'níj yun'unj mmij. Nị huaj nịn' ruhua ni ngüị xąnj ngą yun'unj mmij da nej.

13 Nị gani yaco ruhua Señor ni'i sij yun'unj mmij daj. Nị gataj sij:

—Sị gacó sọ' mánj. —Gataj Jesús gunun ún'.

14 Ngaa nị gan'anj nichi Jesús. Nị ganun ra'a sij chrun xéj. Nị guiniquin' ni tsínj ata níman. Nị gataj Jesús gunun tsínj gahui' daj:

—Tsínj sno'o. Nąchica rẹ'. —Daj gataj Jesús.

15 Ngaa nị nachica tsínj gahui' daj gane sí'. Nị gaxị'i sí' ga'mi sí'. Nị naga'ui' Jesús man'an sí' ra'a nni sí'.

16 Nị ngaa guini'i ni ngüị si gui'yaj Jesús, nị guxu'ui' daran' ni sij. Nị gaxị'i ni sij ga'mi są' ni sij rian Yan'anj. Nị gataj ni sij:

—Gurugüi' 'ngọ tsínj huin achij a'mi si-nụguan' Yan'anj scanij né'. —Daj gataj ni sij.

Nị gataj ni sij nej:

—Nị 'ną' ni'yaj Yan'anj ni ngüị nico' man'an Yan'anj. —Gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.

17 Nị gaxa'nị nuguan' xi'í si gui'yaj Jesús nịn' gąchra' estado Judea ngą ango ni xuman' ngaj nịchrun' ngą-á'.

Los mensajeros de Juan el Bautista

18 Nị nata' ni tsínj nico' Juan si gui'yaj Jesús gunun man'an sí'. Ngaa nị gaquínj Juan hụj tsínj nico' sí' gą'na' nụngüej sij rian sí'.

19 Ngaa nị ga'níj Juan gąn'anj nụngüej sij nąchin' snan'anj nụngüej sij Jesús. Nị nan huin nuguan' ga'níj Juan rian Jesús:

—Hué rẹ' huin tsínj nącaj ni ngüị ní'. Asị gąna'uij únj si gą'na' ango tsínj są'. —Da'nga' daj huin nuguan' ga'níj Juan rian Jesús.

20 Hué dan nị guisíj nụngüej sij rian Jesús. Nị gataj nụngüej sij:

—Ga'níj Juan, tsínj duguata' nnee, gą'na' nąchin' snan'anj nụngüej únj man'án rẹ' sisị sọ' huin tsínj gą'na' nącaj ni ngüị ní'. Asị gąna'uij únj ango tsínj gą'na' są'. —Gataj nụngüej sij gunun Jesús.

21 Nị hué guẹ hora daj, nị ganahuin nico ni ngüị a'nan', gui'yaj Jesús. Nị guiri

sij nanẹ xi̱'i niman ni ngüi̱
nej. Ni̱ naxiguı̱n rian ni ngüi̱
duri, gui'yaj sij nej.
22 Hué xi'í daj ni̱ gataj
Jesús gunun nụngüej sij:
—Güi̱j nụngüej é rẹ'. Ni̱
nạta' nụngüej é rẹ' gụnun
Juan si guini'i nụngüej é rẹ'
ngạ si gunun nụngüej é rẹ'
nej. Daj si xiguı̱n ni'yaj ni
ngüi̱ duri. Ni̱ chéj ni tsínj
yacuan nej. Ni̱ nahuin sạ' ni
ngüi̱ a'nan' xi'i̱ nnij nej. Ni̱
naxi'níj chraquij ni tsínj so'o
nej. Ni̱ ganá'nij ni níman
gahui' nej. Ni̱ unun ni ngüi̱
yaco ran' nuguan' sạ' nej.
23 Ni̱ hua 'ueé rian 'ngọ
tsínj nitaj si nạnicaj ruhua
ni̱'yaj sij xi'ī̱j. Daj gạtaj
nụngüej é rẹ' rian Juan.
—Daj gataj Jesús rian
nụngüej tsínj daj.
24 Ni̱ ngaa nanicạj nụngüej
sí' nạn' nụngüej sí' rian
Juan, ngaa ni̱ gaxi̱'i ga'mi sạ'
Jesús rian ni ngüi̱ xi'í Juan.
Ni̱ gataj sí':
—Ni̱ ngaa gan'anj ni é rẹ'
gunun ni é rẹ' si-nụguan'
Juan quij qui'yanj nạco, ni̱
dạj hua sij guini'i ni é rẹ',
ruhua ni é rẹ' únj. Dạj
rún' 'yaj riạ ngaa xinunj 'yaj
nanẹ, ni̱ da'nga' daj 'yaj sij,
ruhua ni é rẹ' ní'.
25 Ni̱ sisi̱ sé daj 'yaj sij,
ni̱ ụn sin huin ni̱ gan'anj
ni̱'yaj á rẹ' rian huaj sij únj.
Gan'anj ni'yaj á rẹ' 'ngọ tsínj
nụn atsij niạ' ní'. Sani̱ sé daj
huin sij mánj. Ni'i ni é rẹ'
sisi̱ ni tsínj nụn atsij niạ' ngạ
ni tsínj utin' nico san'anj, ni̱
nne ni sí' ducuá ni rey.
26 Ni̱ ụn sin huin ni̱ gan'anj
ni̱'yaj á rẹ' rian nne sij únj.
Asi̱ 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan'
Yan'anj ní'. Xạnga' ni̱ hué
daj huin sij aj. Ni̱ hua achij
Juan daj ngạ daran' ango
ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj anj.
27 ’Ni̱ asi̱j ná ni̱ garun sạ'
'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj xi'í Juan. Ni̱ gataj
Yan'anj:
A'nī 'ngọ tsínj guı̱nicaj
nuguan' gụchi' sij.
Ni̱ tsínj daj guı̱taj dian sini
rián rẹ' gạn'anj sij.
Ni̱ guı̱'yaj xugüi sij si-chréj
rẹ' aj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
28 ’Ni̱ atā gụnun a ni é
rẹ' sisi̱ scanij ni tsínj ga'nga,
gui'yaj ni yun'unj xạna, ni̱
nitaj si rugüi' 'ngọ tsínj huin
achij dạj rún' huin man'an
Juan tsínj duguata' nnee.
Sani̱ tsínj hua lij ni̱n', ni̱
huin achij sij rian nicaj sun
Yan'anj daj ngạ man'an Juan
gạ. —Daj gataj Jesús gunun
ni ngüi̱.
29 Ni̱ ngaa gunun ni ngüi̱
ngạ ni tsínj a'nej pesto si
gataj Jesús, ni̱ gataj ni sij
sisi̱ dugu'nạj huaj gui'yaj
Yan'anj. Daj si hua gata'
nnee ni sí', gui'yaj Juan.
30 Sani̱ ni tsínj fariseo ngạ
ni tsínj digyán ley, ni̱ nun
gạ'uej ruhua ni sij gụnun ni
sij dạj huin ruhua Yan'anj
gui̱'yaj Yan'anj xi'í ni sij
mánj. Daj si nun gata' nnee
ni sij, gui'yaj Juan.
31 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Dąj ụn sin huin guị'yā guịri' dịgyānj rian án rẹ' dąj hua ni ngüị mán acuan' nan únj.
32 Dąj rún' 'yaj ni tsin' gan'anj gąne rian yu'uẹ ngaa ducuj, nị agua ni dugüi', nị hué daj huin ni sij. Nị ataj anin'inj: “A'yanj únj rią rian án rẹ' saj. Sanị nun guịran'anj a ni é rẹ' mánj. Garáj ni únj chra' snanga. Sanị nun gaco ni é rẹ' mánj.” Hué daj ataj ni tsin' rian ni dugüi' ni tsin' anj.
33 Daj si ga'nạ' Juan tsínj duguata' nnee, nị nun xa sij chrachrúnj, nun go'o sij nnee vino nej. Nị xi'í daj ataj á rẹ' sisị nụn nanẹ xị'i niman sij aj.
34 Asíj nị ga'nạ' da'níj ni ngüị huin man'ānj. Nị xāj, nị go'ōj aj. Nị ataj ni é rẹ' sisị huīnj 'ngọ tsínj xa nąsa', go'o nąsa'. Nị huīnj 'ngọ tsínj nicaj dugüi' ngą ni ngüị 'yaj gaquin' ngą ni tsínj a'nej pesto nej, ataj á rẹ' xi'īj nej.
35 Sanị sisị 'yaj są' 'ngọ tsínj daj, nị gą'ue guịni'i né' sisị tsínj ni'i są' huin sij. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús en el hogar de Simón el fariseo

36 Ngaa nị gaquínj 'ngọ tsínj fariseo xą Jesús ngą man'an sí'. Ngaa nị gatúj Jesús ducuá sí' gan'anj gąne sij rian mesa.
37 Nị nne 'ngọ yun'unj xąna 'yaj gaquin' xuman' daj. Nị ngaa gunun ún' sisị nne Jesús ducuá fariseo daj xa sij, nị nicaj ún' 'ngọ gaga' alabastro nụn gasiti guin' dąj.
38 Nị niquin' ún' nẹ' xi'í Jesús. Nị aco ún'. Nị ayanj nnee rian ún' aco ún' daj dacój Jesús. Nị ane-é' dacój Jesús, 'yaj ún'. Nị naruhui ún' huee chrą ún' dacój Jesús. Nị jnacọ dacój sí', 'yaj ún'. Nị garun du'ua ún' dacój Jesús. Nị garij ún' gasiti guin' dąj dacój sí' nej.
39 Nị ngaa guini'i tsínj fariseo, tsínj dụcua daj si gui'yaj yun'unj xąna daj, nị gani ruhua man'an sí': “Sisị xąnga' yya huin Jesús 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj, ngaa nị xącaj sí' cuenta sisị yun'unj xąna 'yaj gaquin' huin ún', nị atsi ún' man'an sij.” Da'nga' daj gani ruhua tsínj fariseo daj xi'í Jesús.
40 Ngaa nị gataj Jesús gunun tsínj fariseo daj:

—Simón, nicā 'ngọ nuguan' gątā gụnun rẹ'. —Gataj Jesús.

—Gątaj sọ', Maestro. —Gataj tsínj dụcua daj.

41 Nị gataj Jesús:

—Huịj ran' tsínj daj da'ui san'anj rian 'ngọ xuru'ue. Nị 'ngọ sij 'yaj xiquínj ụn'un' ciento san'anj denario. Nị ango sij 'yaj xiquínj huịj xia chi' san'anj denario.
42 Nị rịan nun guiri' nụngüej sij naru'ue sij rian xuru'ue daj, nị ga'nin' ruhua sí' si da'ui nụngüej sij. Ngaa nị, dąj hua gọ'ngo nụngüej sij gąran' doj ruhua ni'yaj

xuru'ue daj, ruhuá rẹ' únj.
—Daj gataj Jesús.
43 —Ani ruhuāj sisi̱ tsínj
da'ui nico daj, ni̱ garan' doj
ruhua sij ni'yaj sij xuru'ue.
—Daj gataj Simón.
—Hué dan huin xa̱nga'
yya. —Daj gataj Jesús gunun
Simón huin tsínj fariseo daj.
44 Ngaa ni̱ nanica̱j Jesús
ni'yaj sij yun'unj xa̱na daj.
Ni̱ gataj sij gunun Simón:
—Xa̱caj rẹ' cuenta si
gui'yaj yun'unj xa̱na nan ní'.
Ngaa gatū chruhua ducuá
rẹ', sani̱ nun riquí rẹ' nnee
na'nīj dacō mánj. Ni̱ yun'unj
xa̱na nan, ni̱ nnee gaco ún'
daj na'ni ún' dacō. Ni̱ huee
chra̱ ún' jnacọ ún' dacō nej.
45 Nun garun du'uá rẹ'
man'ānj mánj. Sani̱ asi̱j gatū
ducuá rẹ', ni̱ nun duna ún' si
garun du'ua ún' dacō.
46 Ni̱ nun garíj rẹ' gasiti
chrāj. Sani̱ yun'unj daj garij
ún' gasiti guin' da̱j dacō.
47 Xi'í daj ni̱ atā gụnun rẹ'
sisi̱ da'ui ún' nico gaquin'.
Sani̱ nicā 'ngọ niman nico
xi'í ni gaquin' da'ui ún'. Daj
si 'i̱ ni̱n' ruhua ún' ni'yaj
ún' yūnj. Sani̱ ngaa ani
ruhua 'ngọ tsínj daj sisi̱ dọj
huin gaquin' da'ui sij, ni̱
dọj 'i̱ ruhua sij ni'yaj sij
yūnj. —Daj gataj Jesús gu-
nun Simón.
48 Ngaa ni̱ gataj Jesús gu-
nun yun'unj xa̱na daj:
—Nicā 'ngọ niman nico xi'í
si-ga̱quin' rẹ'. —Daj gataj
Jesús.
49 Ni̱ nne ango ni tsínj
rian mesa daj. Ni̱ gaxi̱'i
ni man'an ni sij nachínj
snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij.
Ni̱ gataj ni sij:
—Ni̱ ụn tsínj huin tsínj
nan, ni̱ ga̱'ue gụinicaj sij
niman nico rian ni gaquin',
ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj
ni tsínj daj.
50 Sani̱ gataj Jesús rian
yun'unj xa̱na daj:
—Hua nacaj Yan'anj
man'án rẹ' xi'í si guxuman
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' yūnj.
Ga̱huin din'inj ruhuá rẹ'
na̱n' rẹ' ducuá rẹ'. —Daj
gataj Jesús gunun ún'.

8

Mujeres que sirven a Jesús

1 Ni̱ ngaa gachin dọj ni̱
gachéj Jesús daran' rian ni
xuman' nga̱ ni rancho nej
ga'mi sa̱' sij xi'í si nicaj
Yan'anj sun rian né'. Ni̱ nicaj
dugüi' ni xụhuij ni tsínj nico'
sij nej.
2 Ni̱ huaj gọ'ngo yun'unj
xa̱na nga̱ sij nej. Ni̱ hua
guiri Jesús nanẹ xi̱'i chruhua
niman da'aj ni ngüi̱ daj. Ni̱
nahuin ango da'aj ni ún',
gui'yaj sij nej. Ni̱ scanij ni
ún', ni̱ huaj María gụ'naj ún'
Magdalena. Ni̱ hua guiri
Jesús ichij nanẹ xi̱'i chruhua
niman ún'.
3 Ni̱ huaj yun'unj gụ'naj
Juana huin ún' nica̱ tsínj
gụ'naj Chuza huin sí' tsínj
nicaj yun'unj ni moso 'yaj
rey Herodes. Ni̱ huaj
yun'unj gụ'naj Susana nga̱
nico ango ni ngüi̱ xa̱na nej.
Ni̱ chracuij ni ún' si'yaj ni
ún' rasụn gachin rian Jesús.

Parábola del sembrador

4 Nḭ gahui nico ni ngüḭ
mạn rian ni xuman' gan'anj
nḭ'yaj ni sij Jesús. Nḭ nahuin
yu' nico ni ngüḭ rian Jesús.
Hué dan nḭ nani Jesús 'ngọ
cuento digyán sij rian ni
ngüḭ.
5 Nḭ gataj sij:
—Gahui 'ngọ tsínj daga-
man' cạn. Nḭ ngaa dagaman'
sij, nḭ guinij dọj cạn chruhua
chrej. Nḭ gachin ni ngüḭ
gurun ni sij. Nḭ naran' ni
xataj xa xuj.
6 Nḭ guinij dọj cạn daj rian
yo'ój yej rian nitaj nico yo'ój.
Nḭ ngaa xira' cạn daj, nḭ
ganacoj. Daj si nitaj si hua
'yo yo'ój daj.
7 Nḭ gayu dọj cạn scanij
tanj. Nḭ xira' nụguan'an cạn
daj ngạ tanj. Hué dan nḭ
ganẹ coj daj, gui'yaj tanj.
8 Nḭ gayu dọj cạn ango
yo'ój sạ'. Nḭ guixira' cạn daj.
Nḭ gachij man'an cạn. Nḭ
gayu sạ' cạn. Nḭ 'ngọ coj daj
gahui 'ngọ ciento cạn. —Daj
gataj Jesús nani sij cuento
rian ni ngüḭ daj.
Ngaa nḭ ga'mi nucuaj
Jesús. Nḭ gataj sij:
—Sisḭ nụn chraquij a ni é
rẹ', nḭ gụnun a ni é rẹ' nej aj.
—Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nḭ nachínj snan'anj
ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj
ni sij gunun sí':
—Nḭ ụn sin huin cuento
nan ruhuaj gata únj. —Daj
gataj ni sij.
10 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Rian ni é rẹ' riqui
Yan'anj sisḭ guḭni'i ni é
rẹ' dạj hua rian nicaj sun
Yan'anj. Sanḭ rian ni ngüḭ
nitaj si nicaj dugüi' ngāj,
nḭ nanīj cuento hua ránj.
Ngaa nḭ guḭni'yaj ni sij. Sanḭ
nun guḭni'i ni sij. Nḭ gụnun
chraquij ni sij. Sanḭ na'ue
gạra da'nga' ruhua ni sij.
11 ’Hué nan huin si ruhuaj
gata cuento digyānj rian án
rẹ'. Dạj rún' hua cạn daj,
nḭ da'nga' daj hua si-nụguan'
Yan'anj.
12 Nḭ cạn guinij du'ua
chrej, nḭ rún' hua ni ngüḭ gu-
nun nuguan' huaj. Nḭ ga'nạ'
sichre. Nḭ ri sichre nuguan'
sạ' daj niman ni sij sisḭ nun
gụxuman ruhua ni sij nḭ'yaj
ni sij Yan'anj. Daj si na'uej
ruhua sichre si nạcaj Yan'anj
ni sij.
13 Nḭ cạn guinij rian yo'ój
yej, nḭ rún' hua ni ngüḭ gu-
nun nuguan' huaj. Daj si
ngaa gunun ni sij nuguan'
sạ' daj, nḭ nahuin ra'a ni
sij. Nḭ gahuin niạ' ruhua ni
sij. Sanḭ 'yaj ni sij rún' 'yaj
'ngọ coj nitaj nico ya'ạ siụ.
Dọj guẹ güi xuman ruhua ni
sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Daj
si ngaa guḭran' ni sij sayun,
nḭ gạhuin nḭni ni sij rian
Yan'anj anj.
14 Nḭ cạn guinij scanij tanj
rún' hua ango ni ngüḭ gunun
nuguan' huaj. Nḭ huin ruhua
ni sij guḭri' ni sij rasụn mạn
chruhua xungüḭ nan. Nḭ
digya' yun'unj san'anj ni sij
si nahuij ruhua ni sij gạhuin
xuru'ue ni sij. Ngaa nḭ nitaj
si 'yaj sạ' ni sij gạ mánj.
15 Nḭ cạn guinij rian yo'ój
sạ' hué daj hua ango ni ngüḭ

gunun nuguan'. Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' sạ' daj, nḭ gạhuin nḭca ruhua ni sij ngạ nuguan' daj. Daj si hua sạ' niman ni sij. Nḭ hua nḭca niman ni sij nej. Nḭ 'yaj sạ' ni sij. Nḭ nitaj si dụna ni sij si-chrej Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

Nada oculto que no haya de ser manifestado

16 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Nḭ ngaa arún' yan'ạn chrạ 'ngọ candil, nḭ sḭ gune' huḭ né' riqui chru ngạ riqui nna ganun yan'ạn daj. Sanḭ gụto' xata' rian mesa sisḭ guḭxiguin yan'ạn daj rian ni ngüḭ gạtu chruhua hue' guḭni'i ni sij.

17 Ngaa nḭ nḭ ạ 'ngọ nuguan' naránj ni ngüḭ acuan', sanḭ daran'anj nạrugüi'. Nḭ nitaj ạ 'ngọ nuguan' guixíj huḭ ni ngüḭ acuan', sanḭ guḭni'i daran' ni ngüḭ xiguḭn sạ'.

18 Ngaa nḭ gạ cuidado ni é rẹ' dạj unun ni é rẹ' ni nuguan' nan. Daj si gạ'ui' Yan'anj rian tsínj unun. Sanḭ gạ'ne Yan'anj da guẹ nicaj ni tsínj na'uej ruhua gụnun sạ'. Daj si ani ruhua ni sij sisḭ ni'i sạ' ni sij. Sanḭ sé daj huin mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La madre y los hermanos de Jesús

19 Ngaa nḭ guisíj nni Jesús ngạ ni jnánj sij rian sij. Sanḭ nun gạ'ue gạhuin nḭchrun' anin' nni sí' rian man'an sij. Daj si mạn nḭn' ruhua ni ngüḭ rian Jesús.

20 Ngaa nḭ nata' 'ngọ tsínj daj rian Jesús:

—Nní rẹ' ngạ ni jnánj rẹ' ana'uij niquin' nẹ' chrej xẹ' huin ruhua ni sij guḭni'i ni sij man'án rẹ'. —Daj gataj tsínj daj.

21 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nnī ngạ ni jnān huin ni ngüḭ unun si-nụguan' Yan'anj. Nḭ 'yaj ni sij si ataj nuguan' daj. —Daj gataj Jesús.

Jesús calma la tempestad

22 Hué dan nḭ 'ngọ güi daj, nḭ gahui Jesús chruhua 'ngọ rịọ achéj rian nnee. Nḭ gatúj ni tsínj nico' sij chruhua rịọ nej. Nḭ gataj Jesús gunun ni sí':

—Gạn'anj né' anéj chrej du'ua laguna xạchij nan. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ gan'anj ni sij.

23 Nḭ ngaa huaj ni sij, nḭ gatoj Jesús. Nḭ gahui 'ngọ nanẹ nucuaj xxi rian laguna daj. Nḭ gara nnee chruhua rịọ. Nḭ ruhua guḭnij rịọ daj chruhua nnee.

24 Ngaa nḭ gan'anj ni sij nạchica ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Maestro, Maestro, ruhua gạhui' né'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

Ngaa nḭ nachica ni sij Jesús. Nḭ ga'mi huee sij rian nanẹ ngạ rian nnee. Ngaa nḭ ganiquin' daran'anj. Nḭ gahuin din'inj rian laguna daj, gui'yaj Jesús.

25 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ na'ue
gṵxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á
rẹ' man'ānj únj. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa ni guxu'ui' ni sij. Nḭ
gan'anj ruhua ni sij. Nḭ gataj
ni sij gunun ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ṵn tsínj huin tsínj nan
únj. Nḭ ngaa a'nin' sí' sun, nḭ
da' nanẹ ngạ nnee dagahuin
si-nṵguan' sij. —Daj gataj ni
sij.

El endemoniado gadareno

26 Ngaa nḭ guisíj ni sij do'ój
ni tsínj gadareno. Nḭ ngaj
yo'ój daj anéj chrej du'ua
laguna xạchij daj rian estado
Galilea.
27 Nḭ nanij Jesús riọ daj.
Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngọ tsínj 'nạ'
xuman' daj rian Jesús. Nḭ
guisíj ga'ḭ yo' nṵn nanẹ xḭ'i
niman sij. Nḭ nitaj si nṵn sij
atsij. Nḭ nitaj si nne sij hue'
mánj. Sanḭ nne sij chruhua
ni yu'uj rian gachin' ni sij
níman.
28 Nḭ ngaa guini'i sij Jesús,
nḭ gaguáj nucuaj sij. Nḭ
ganiquin' ráj dạcoj sij rian
Jesús. Nḭ gataj sij gaguáj sij:
—Nitaj si huaj si dḭguíj rẹ'
ngāj huín rẹ' Jesús da'níj
Yan'anj achij nne xata' mánj.
A'mi acōj rián rẹ' sisḭ sḭ
gui'yáj rẹ' castigo man'ānj
mánj. —Daj gataj sij gunun
Jesús.
29 (Nḭ da'nga' daj gataj sij
daj si hua ga'nin' Jesús sun
rian nanẹ xḭ'i sisḭ gạhui nanẹ
xḭ'i daj niman sij. Nḭ hua
guisíj ga'ḭ yo' sisḭ guida'a
nanẹ xḭ'i tsínj daj. Nḭ anumi
cadena ra'a sij ngạ dacój sij,
gui'yaj ni ngüḭ. Sanḭ xi'nin'
cadena, gui'yaj sij. Nḭ nicaj
nanẹ xḭ'i sij gan'anj-án' sij
quij qui'yanj nạco nej.)
30 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Jesús sí'. Nḭ gataj
sij:
—Dạj gṵ'naj rẹ' únj.
—Gataj Jesús.
Nḭ gataj man'an sí':
—Xi'nin' nico gṵ'nā aj.
—Daj gataj sí' xi'í si ga'ḭ nico
nanẹ xḭ'i gatúj chruhua ni-
man sí'.
31 Nḭ ga'mi yaco ni nanẹ
xḭ'i daj rian Jesús sisḭ sḭ
ga'nij sí' gạn'anj ni nanẹ xḭ'i
daj rian yan'ạn mánj.
32 Nḭ nḭchrun' xi'í quij mán
'ngọ xi'nin' xxi xacáj xa
xuj. Nḭ ga'mi yaco ni nanẹ
xḭ'i rian Jesús sisḭ gạ'nij sí'
gạn'anj gạtu ni sij chruhua
niman ni xacáj daj. Ngaa
nḭ ga'uej ruhua Jesús sisḭ
da'nga' daj guḭ'yaj ni nanẹ
xḭ'i daj.
33 Ngaa nḭ gahui ni nanẹ
xḭ'i chruhua niman tsínj
daj. Nḭ gan'anj gạtu ni sij
chruhua niman ni xacáj da
aj. Ngaa nḭ 'ngọ gan'anj guẹ
xi'nin' xacáj daj guinij xú'
chrạ 'ngọ huej. Nḭ guinij ni
xuj chruhua laguna gahui' ni
xú' chruhua nnee aj.
34 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj
dugumi ni xacáj si guiran'
xú', nḭ gunánj ni sij nạn' ni
sij xánj ni sij ngạ riqui quij.
Nḭ nata' ni sij dạj gahuin
guiran' ni sij.

35 Hué dan nḭ gahui ni ngüḭ
daj gan'anj guḭni'yaj ni sij
ṵn sin huin guiran' ni tsínj
daj. Nḭ ngaa guisíj ni sij rian
nne Jesús, nḭ guini'i ni sij
tsínj guinṵn nanẹ xḭ'i niman
daj. Nḭ yyạj nḭ nne sij xi'í
Jesús nṵn sij si-gan' sij, hua
sạ' ga'ue nani ruhua sij. Nḭ
guxu'ui' ni ngüḭ guisíj daj.
36 Nḭ ni tsínj guini'i dạj
gahuin, nḭ ganani ni sij dạj
gahuin ngaa ganahuin sạ'
tsínj guinṵn ni nanẹ xḭ'i,
gui'yaj Jesús.
37 Hué dan nḭ gachínj
jni'yaj daran' ni tsínj
gadareno rian Jesús sisḭ
gạhui sí' gạn'anj sí' xánj ni
sij. Daj si guxu'ui' ni sij.
Ngaa nḭ gahui Jesús chruhua
riọ achéj rian nnee. Nḭ
gan'anj sij anéj chrej du'ua
laguna daj.
38 Ngaa nḭ ga'mi yaco tsínj
gunṵn ni nanẹ xḭ'i rian Jesús
sisḭ gạ'uej sí' guḭnicaj dugüi'
sí' ngạ sij gạn'anj nṵngüej
sij. Sanḭ ga'níj Jesús nạn' sí'
ducuá sí'. Nḭ gataj sij:
39 —Güḭj nạn' ducuá rẹ',
ngaa nḭ nạta' rẹ' gṵnun
ni dugüí' rẹ' daran' si sạ'
gui'yaj Yan'anj xi'í man'án
rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun
sij.
Ngaa nḭ gan'anj sij. Nḭ
nata' sij rian daran' ni ngüḭ
mạn xuman' daj xi'í si sạ'
gui'yaj Jesús rian sij.

La hija de Jairo; la mujer que tocó el manto de Jesús

40 Nḭ ngaa nanicạj Jesús,
nḭ gahuin niạ' ruhua ni ngüḭ
nahuin ra'a ni sij man'an
Jesús. Daj si ana'uij daran'
ni sij sí'.
41 Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngọ tsínj
huin achij chruhua nuhui
rian nne Jesús, gṵ'naj sí'
Jairo. Nḭ ganiquin' ráj dạcoj
sí' xi'í Jesús. Nḭ ga'mi yaco
sí' rian Jesús sisḭ gạn'anj sij
ducuá sí'.
42 Daj si hua urin da'nḭ
xạna sí'. Nḭ síj 'ngọ si xṵhuij
yo' huaj ún'. Nḭ dọj nḭ gạhui'
ún'.
Nḭ ngaa huaj Jesús, nḭ
ducu guru'man ni ngüḭ xi'níj
sí' ganicạj ni sij rian huaj sí'.
43 Nḭ scanij ni ngüḭ daj,
nḭ niquin' 'ngọ yun'unj xạna
a'nan' si guisíj xṵhuij yo'
uráj tun ún'. Nḭ gutin' ún'
daran' si nicaj ún' ngạ ni
tsínj gọno'o. Sanḭ nun gạ'ue
gạnahuin ún', gui'yaj ạ 'ngọ
ni sij.
44 Ngaa nḭ gan'anj nḭchi
ún' scanij ni ngüḭ guisíj ún'
rucú Jesús. Nḭ ganun ún'
chrạ ra'a ún' du'ua si-gan'
sí'. Ngaa nḭ 'ngọ hora, nḭ
ganiquin' si uráj tun.
45 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dạj hua á rẹ' ganun ra'a
si-gan'ānj únj. —Daj gataj
Jesús.
Sanḭ nḭ ạ 'ngọ ni sij nun
ganun si-gan' Jesús, ataj ni
sij. Ngaa nḭ gataj Pedro ngạ
ni tsínj mạn ngạ sij:
—Mạn nḭn' ruhua ni ngüḭ
rián rẹ'. Nḭ chráj ra'a daran'
ni sij man'án rẹ'. Ngaa nḭ ṵn
sin huin nḭ nachínj snan'anj
rẹ': "Dạj hua ngüḭ ganun
ra'a man'ān únj." Daj gataj
ni sij gunun Jesús.
46 Sanḭ gataj Jesús:

—Ganun yya 'ngǫ ngüi̱ man'ānj. Daj si ni'īnj sisi̱ nahuin ngüi̱, gui'yā. —Daj gataj Jesús.

47 Ni̱ ngaa guini'i yun'unj xa̱na daj sisi̱ na'ue gui̱xij hui̱ ún', ni̱ nagunánj ún' ga'na̱' ún' ganiquin' ráj da̱coj ún' rian Jesús. Ni̱ nata' yya ún' gunun sij rian daran' ni ngüi̱ u̱n xi̱'i huin ganun ra'a ún' si-gan' Jesús. Ni̱ nata' ún' sisi̱ 'ngǫ hora, ni̱ nahuin ún', gui'yaj sij.

48 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ún':

—Xica'uīj, ganahuín rẹ', gui'yaj si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj. Ni̱ dínj ga̱huin nimán rẹ' ga̱n'anj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ún'.

49 Ni̱ hua guẹ a'mi Jesús, ni̱ ga'na̱' 'ngǫ tsínj 'yaj sun rian tsínj nicaj sun nuhui daj. Ni̱ gataj sí' gunun sij:

—Guisíj gahui' da'ni̱ xa̱na rẹ'. Ngaa ni̱ si̱ garasu̱n rẹ' rian Maestro mánj. —Daj gataj sí' gunun Jairo.

50 Sani̱ gunun Jesús si gataj sí'. Ni̱ gataj sij:

—Si̱ guxu'uí' rẹ' mánj. Maan si gu̱xuman yya ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' man'ānj. Ngaa ni̱ ga̱nahuin sa̱' da'níj rẹ'. —Daj gataj Jesús.

51 Ni̱ ngaa gatúj Jesús chruhua hue', ni̱ nun ga̱'uej sij sisi̱ ga̱tu ni ngüi̱ nga̱ sij. Ni̱ maan Pedro nga̱ Jacobo nej, Juan nej, nu̱ngüej nica̱ Jairo nej, ga'uej Jesús ga̱tu chruhua hue' nga̱ sij.

52 Ni̱ ducu aco ni ngüi̱. Ni̱ aguáj ni sij nej. Sani̱ gataj Jesús:

—Si̱ gaco ni é rẹ' mánj. Sé si gahui' tsin' xa̱na mánj. Sani̱ si ato nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

53 Sani̱ ga'nga' na̱co ni sij guini'i ni sij man'an Jesús. Daj si guini'i ni sij sisi̱ hua gahui' yya tsin' daj.

54 Sani̱ guida'a Jesús ra'a tsin' daj. Ni̱ ga'mi nucuaj sij. Ni̱ gataj sij:

—Tsin' xa̱na, ataj snan'ān gu̱nun sǫ' sisi̱ na̱chica sǫ'. —Daj gataj Jesús gunun tsin' daj.

55 Ngaa ni̱ ganá'nij tsin' xa̱na daj. Ni̱ hué hora 'ngǫ nachica unj. Ni̱ ga'nin' Jesús sun sisi̱ ga̱'ui' ni ngüi̱ xa̱ tsin' daj.

56 Ni̱ ducu gan'anj ruhua nu̱ngüej nica̱ Jairo. Sani̱ ga'nin' Jesús sun sisi̱ si̱ nata' nu̱ngüej sij nuguan' daj rian ni̱ a̱ 'ngǫ ngüi̱ mánj.

9

Misión de los doce discípulos

1 Hué dan ni̱ gaquínj Jesús sisi̱ na̱huin yu' ni xu̱huij ni tsínj nico' sij rian sij. Ni̱ ga'ui' sij sun rian ni sí' sisi̱ gui̱nicaj ni sí' sun rian ni nanẹ xi̱'i. Ni̱ hué daj ga'ui' sij fuerza sisi̱ ga̱nahuin ni ngüi̱ a'nan', gui̱'yaj ni sí' nej.

2 Ni̱ ga'níj Jesús sisi̱ ga̱n'anj ga̱'mi ni sí' nuguan' sa̱' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj Jesús

sisi̱ gạnahuin ni ngüi̱ a'nan', gui̱'yaj ni sij nej.
3 Ni̱ gataj Jesús:
—Gạyun ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ'. Ni̱ si̱ ga'ue gui̱nicaj ni é rẹ' rutsi̱ nej, xinánj nej, chrachrúnj nej, san'anj nej, gan'anj ni é rẹ' mánj. Ni̱ si̱ ga'ue gui̱nicaj ni é rẹ' atsij nạduna ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ' mánj.
4 Ni̱ ngaa gạtu ni é rẹ' chruhua 'ngọ hue', ngaa ni̱ gụnaj ni é rẹ' hue' daj da síj gạhui ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ' xuman' daj.
5 Ni̱ sisi̱ hua 'ngọ yu'uj na'ue ni sij nạhuin ra'a ni sij a ni é rẹ', ngaa ni̱ nạgunan' a ni é rẹ' yo'ój chrụ dacój ni é rẹ' ngaa gạhui ni é rẹ' yu'uj daj. Ni̱ hué-é' huin 'ngọ ducuánj di̱gyán ni é rẹ' rian ni sij sisi̱ nun gui̱'yaj sạ' ni sij. —Daj gataj Jesús.
6 Hué dan ni̱ gahui ni tsínj nico' Jesús gan'anj ni sij daran' ni xuman'. Ni̱ nata' ni sij nuguan' sạ'. Ni̱ ni̱n' gạchra' ganahuin ni ngüi̱ a'nan', gui'yaj ni sij nej.

Muerte de Juan el Bautista

7 Ni̱ gunun rey Herodes daran' si gui'yaj Jesús. Ni̱ nun nạri' ruhua sij si gui̱'yaj sij. Daj si gataj gọ'ngo ni ngüi̱ sisi̱ ganá'nij Juan scanij ni níman.
8 Ni̱ gataj ango ni sij sisi̱ hué Jesús huin tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj gụ'naj Elías. Ni̱ gataj ango da'aj ni sij sisi̱ ganá'nij 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj gane sí' asi̱j ná.
9 Ni̱ gataj rey Herodes:
—Ga'nin' ni sij chrạ Juan, gui'yā. Ngaa ni̱ ụn tsínj huin tsínj da únj. Daj si unūnj ga'i̱ nuguan' xi'í sij. —Daj gataj Herodes.
Ni̱ huin ruhua Herodes gui̱ni'i sí' man'an Jesús.

Alimentación de los cinco mil

10 Ni̱ ngaa nanicạj ni tsínj nico' Jesús, ni̱ gataj ni sij daran' si gui'yaj ni sij rian Jesús. Hué dan ni̱ nicaj Jesús ni sij gan'anj sí' 'ngọ quij qui'yanj nạco ni̱chrun' xuman' Betsaidạ.
11 Ni̱ ngaa guini'i ni ngüi̱, ni̱ guinico' ni sij man'an sí'. Ni̱ ga'mi sạ' sí' ngạ ni sij. Ni̱ ga'mi sí' rian ni sij sisi̱ dạj nicaj sun Yan'anj rian ni sij. Ni̱ ganahuin ni ngüi̱ a'nan', gui'yaj sí' nej.
12 Ni̱ ngaa ruhua guini̱, ni̱ ga'nạ' ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Gạna'nij rẹ' ni ngüi̱ gạn'anj ni sij ni xuman' ngạ ni rancho ngaj ni̱chrun' sisi̱ nạri' ni sij rian gạne ni sij ngạ si xạ ni sij. Daj si rian mán né' nitaj ni ngüi̱ mán mánj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
13 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Gạ'ui' man'an án rẹ' si xạ ni sij nánj. —Daj gataj Jesús.
Sani̱ gataj ni sij:
—Urin si nicaj únj huin ụn'un' chrachrúnj ngạ huij guẹ xucuaj. Sani̱ nun ni'i únj sisi̱ huin ruhuá rẹ' gạn'anj gui̱ran únj si xạ daran' ni ngüi̱ nan. —Daj gataj ni sij.

14 Nḭ síj 'ngǫ si ṵn'un' mil
tsínj mán yu'uj daj. Ngaa
nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj
nico' sij:
—Guḭ'yaj á rę' si gąne ni
ngüḭ rian yo'ój. Nḭ nąhuin
chre' da huḭj xia chi' da huḭj
xia chi' ngüḭ gąne gǫ'ngo
yu'uj, guḭ'yaj á rę'. —Daj
gataj Jesús.
15 Nḭ da'nga' daj gui'yaj ni
sij. Nḭ gan'anj gąne daran' ni
ngüḭ, gui'yaj ni sij.
16 Ngaa nḭ guida'a Jesús
ṵn'un' chrachrúnj ngą huḭj
xucuaj daj. Nḭ ni'yaj sij
xata'. Nḭ naga'ui' sij si gu-
ruhua Yan'anj. Ngaa nḭ gura'
da'aj sij ni chrachrúnj ga'ui'
sij ra'a ni tsínj nico' sij sisḭ
nąga'ui' ni sí' ra'a ni ngüḭ aj.
17 Nḭ xa daran' ni ngüḭ. Nḭ
gara ran riqui ni sij. Ngaa nḭ
ganacaj ni sij daso gunaj. Nḭ
nara ni sij xṵhuij xugutḭ ngą
ni daso daj.

La confesión de Pedro

18 Nḭ 'ngǫ güi ngaa achínj
jni'yaj nḭni urin Jesús rian
Yan'anj, nḭ mąn ni tsínj nico'
sij ngą man'an sij. Ngaa nḭ
nachínj snan'anj Jesús ni sí'.
Nḭ gataj sij:
—Nḭ ṵn tsínj huīnj ataj ni
ngüḭ, ruhua á rę' únj. —Daj
gataj Jesús.
19 Ngaa nḭ gataj ni sí':
—Ataj da'aj ni ngüḭ sisḭ
hué rę' huin Juan, tsínj
duguata' nnee. Nḭ ataj
ango ni sij sisḭ hué rę' huin
tsínj gṵ'naj Elías. Nḭ ataj
ángo ni sij sisḭ hué rę' huin
'ngǫ tsínj ga'mi si-nṵguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ ganá'nij
tsínj daj nahuin sí' man'án
rę' aj. —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.
20 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ṵn tsínj huīnj, ruhua
man'an án rę' únj. —Daj
gataj Jesús.
Ngaa nḭ gataj Pedro:
—Hué rę' huin Cristo, tsínj
'nąʼ rian Yan'anj anj. —Daj
gataj Pedro.

Jesús anuncia su muerte

21 Sanḭ ga'nin' Jesús nico
sun rian ni sij sisḭ sḭ nata'
ni sij nuguan' nan rian nḭ ą
'ngǫ ni ngüḭ mánj.
22 Nḭ gataj sí':
—Hua niąn sisḭ guḭran'ānj
nico sayun, huīnj da'níj ni
ngüḭ. Nḭ dąnicaj ni tsínj
huin achij nej, ni chrej huin
rian nej, ni tsínj digyán ley
man'ānj. Nḭ dągahui' ni sij
man'ānj. Sanḭ xiráj huą'nij
güi, nḭ gąna'nī. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
23 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun daran' ni sij:
—Sisḭ hua 'ngǫ tsínj huin
ruhua nico' yūnj, ngaa nḭ
dṵnaj sij si-chrej man'an sij.
Ngaa síj nḭ ya'yoj gąta sij
rugutsḭ guḭnico' sij yūnj anj.
24 Nḭ tsínj na'uej ruhua
gąhui' sij ngāj, nḭ gą ni'ya
sij. Sanḭ tsínj gą'ue gąhui'
xi'í man'ānj, nḭ gąne nḭganj
sij ngą Yan'anj anj.
25 Nḭ sisḭ guḭ'yaj gana
'ngǫ tsínj daj daran' si
mąn chruhua xungüḭ gąhuin
si'yaj sij, ngaa nḭ ṵn sin
huin si huin-ín' sisḭ gą ni'ya
man'an sij únj.

26 Nḭ sisḭ hua 'ngǫ tsínj
nạ'aj ni'yaj yūnj ngạ si-
nụguan'ānj, ngaa nḭ gạhuin
nạ'ā ngạ sij ngaa gạ'na' yūnj
ngạ ni ángel sạ' chruhua
xungüḭ nan. Nḭ gạhuin 'ueé
nụngüej chrē. Nḭ huīnj
da'níj ni ngüḭ.
27 Nḭ xạnga' atā gụnun a ni
é rẹ' sisḭ nitaj si gạhui' da'aj
ni ngüḭ mán yu'uj nan da'
guḭni'i ni sij gạ'na' guḭnicaj
sun Yan'anj anj. —Daj gataj
Jesús.

La transfiguración

28 Nḭ ngaa guisíj 'ngǫ si
tụnj güi si ga'mi Jesús ni
nuguan' nan, nḭ nicaj sij
Pedro ngạ Juan nej, Jacobo
nej. Nḭ gahui sij chrạ 'ngǫ
quij gạchinj jni'yaj sij rian
Yan'anj.
29 Nḭ ngaa achínj jni'yaj
sij, nḭ naduna rian sij. Nḭ
nahuin gatsḭ nḭn' si-gan' sij.
Nḭ nahuin acạ si-gan' sij nej.
Ngaa nḭ gurugüi' huḭj tsínj
daj.
30 Nḭ ga'mi nụngüej tsínj
daj ngạ sij huin nụngüej sí'
Moisés ngạ Elías.
31 Nḭ 'ueé nḭn' ruhua gu-
rugüi' nụngüej sí'. Nḭ ga'mi
nụngüej sí' ngạ Jesús xi'í si
gạhui' sij xuman' Jerusalén
gạhui sij chruhua xungüḭ
nan.
32 Nḭ 'nạ' nnej rian ni
dụgüi' Pedro. Sanḭ nun gạtoj
ni sij. Nḭ guini'i ni sij sisḭ
xiguḭn si-gan' Jesús. Nḭ hué
daj guini'i ni sij nụngüej
tsínj niquin' ngạ Jesús nej.
33 Nḭ ngaa gaxḭ'i gahui anéj
nụngüej tsínj daj rian Jesús,
nḭ gataj Pedro gunun Jesús:
—Sạ' mán né' yu'uj nan
Maestro. Ngaa nḭ guḭ'yaj únj
huạ'nij hue' recoj le. Nḭ 'ngǫj
man'án rẹ'. Nḭ angoj Moisés.
Nḭ ángoj Elías. —Daj gataj
Pedro.
Sanḭ nun ni'i sij si ataj sij
mánj.
34 Nḭ ngaa a'mi Pedro,
nḭ nasíj 'ngǫ nga guiran-án'
rian ni sij. Nḭ guxu'ui' ni sij
si 'ngǫ nasíj nga daj rian ni
sij.
35 Nḭ scanij nga daj gunun
ni sij 'ngǫ nanẹ gataj-á':
—Tsínj nan huin da'nī 'ḭ
ruhuāj. Gụnun a ni é rẹ' si
ataj sí'. —Daj gataj Yan'anj
gunun ni sij.
36 Nḭ ngaa ganahuij ga'mi
Yan'anj, nḭ gunáj urin Jesús
ngạ ni tsínj nico' sí'. Nḭ dínj
gane du'ua ni sij ni güi daj
nun nạta' ni sij si guini'i ni
sij gunun nḭ ạ 'ngǫ ni ngüḭ
mánj.

Jesús sana a un muchacho endemoniado

37 Nḭ ango güi ngaa nanij
ni sij chrạ quij, nḭ mán
nḭn' ruhua ni ngüḭ 'nạ' nạri'
dugüi' ngạ Jesús.
38 Nḭ niquin' 'ngǫ tsínj daj
scanij ni ngüḭ. Nḭ gaguáj sí'.
Nḭ gataj sí':
—Maestro, achínj jni'yā
rián rẹ' sisḭ guḭni'yaj rẹ'
da'nī. Daj si urin sij nicā.
39 Nḭ da'a 'ngǫ nanẹ xḭ'i
man'an sij. Nḭ hora aguáj
sij. Nḭ guida'a xi'ḭ yaquij, 'yaj
nanẹ xḭ'i daj da ahui yatan'

du'ua sij. Nḭ na'uej ruhua nanẹ xḭ'i daj gạhuin ane rian da'nī.
40 Nḭ ga'mi yacōj rian ni tsínj nicó' rẹ' sisḭ guḭri ni sij nanẹ xḭ'i niman da'nī. Sanḭ nun gụnucuaj ni sij guḭri ni sij mánj. —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.
41 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ni ngüḭ mạn yyạj, nḭ na'ue gụxuman ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nḭ xi'ḭ niman án rẹ'. Nḭ na'ue gụnucuā gạne nigān ngạ ni é rẹ' mánj. Nḭ na'ue gụnucuā si-chrej ni é rẹ' nḭganj mánj. Nḭcaj rẹ' da'níj rẹ' gạ'na' rẹ' riānj anj. —Daj gataj Jesús.
42 Nḭ ngaa gahuin nḭchrun' tsin' daj, nḭ ganatúj sij, gui'yaj nanẹ xḭ'i daj. Nḭ guida'a xi'ḭ yaquij, gui'yaj nanẹ xḭ'i nej. Sanḭ ga'mi huee Jesús rian nanẹ xḭ'i daj. Nḭ ganahuin tsin', gui'yaj Jesús. Nḭ naga'ui' Jesús tsin' daj rian chrej sij.
43 Nḭ gahuin yan'anj ruhua daran' ni ngüḭ xi'í daj hua nucuaj Yan'anj anj.

Jesús anuncia otra vez su muerte

Nḭ ngaa hua guẹ gahuin yan'anj ruhua ni sij, nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
44 —Gụnun sạ' á rẹ' ni nuguan' gạ'mī nan. Huēj huin da'níj ni ngüḭ. Nḭ nạga'ui' ni sij man'ānj ra'a ni tsínj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
45 Sanḭ na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij si gataj Jesús. Daj si na'ue gụnun sạ' ni sij, gui'yaj nuguan' daj. Nḭ xu'ui' ni sij gạchinj snan'anj ni sij Jesús xi'í nuguan' daj.

¿Quién es el mayor?

46 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni tsínj nico' Jesús ga'mi ni sij ụn tsínj huin achij scanij ni sij.
47 Nḭ ni'i Jesús dạj ani ruhua niman ni sij. Ngaa nḭ guida'a Jesús ra'a 'ngọ tsin'. Nḭ gani sij tsin' daj xi'níj sij.
48 Nḭ gataj sij gunun ni sí':
—Nḭ ụn tsínj nạhuin ra'a tsin' nan xi'í si nicaj dugüi' sij ngāj, nḭ nạhuin ra'a sij man'ānj nej. Nḭ tsínj nạhuin ra'a man'ānj, nḭ nạhuin ra'a sij Yan'anj. Daj si Yan'anj huin si ga'níj ga'nāj. Nḭ tsínj nico' da rụcu scanij ni é rẹ', nḭ hué tsínj daj huin tsínj huin achij. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El que no es contra nosotros, por nosotros es

49 Hué dan nḭ gataj Juan gunun Jesús:
—Maestro, guini'i ni únj 'ngọ tsínj a'mi si-xugüí rẹ'. Nḭ hué da guiri sij nanẹ xḭ'i chruhua niman ni ngüḭ. Sanḭ nitaj si chéj sij ngạ ni únj. Ngaa nḭ xi'í daj nun gạ'uej únj sisḭ guḭ'yaj sij daj. —Daj gataj Juan.
50 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' sisḭ hué daj guḭ'yaj tsínj daj. Daj si tsínj nitaj si unun' ngọ', nḭ chracuij sij yụn' anj. —Daj gataj Jesús gunun Juan.

Jesús reprende a Jacobo y a Juan

51 Nḭ ngaa achin dọj güi guḭnan' Jesús xata', nḭ 'ngọ

gani ruhua sij gạn'anj sij xuman' Jerusalén.
52 Nị̱ ga'níj sij gọ'ngo tsínj
gạn'anj sini rian sij. Nị̱
gan'anj ni sí' xuman' rian
mạn ni tsínj samaritano sisị̱
guị̱'yaj xugüi ni sí' rian gụna
ni dụgüi' Jesús.
53 Sanị̱ nun nahuin ra'a ni
tsínj samaritano Jesús. Daj
si hua ni'i ni sí' sisị̱ huaj
Jesús xuman' Jerusalén.
54 Nị̱ guini'i huịj tsínj nico'
Jesús si gui'yaj ni tsínj daj.
Nị̱ gụ'naj nụngüej sij Jacobo
ngạ Juan. Nị̱ gataj nụngüej
sij gunun Jesús:
—Señor, huin ruhuá rẹ'
sisị̱ gạ'nin' nụngüej únj
yan'ạn gạyu xata' gạca ni
tsínj mạn nan dạj rún'
gui'yaj tsínj gụ'naj Elías asị̱j
ná ní'. —Daj gataj nụngüej
sij gunun Jesús.
55 Sanị̱ nanicạj Jesús
chran' sí' nụngüej sij. Nị̱
gataj sí':
—Nun ni'i nụngüej é rẹ'
dạj hua niman nụngüej é rẹ'.
56 Sé si 'nāj sisị̱ guẹre'
niman ni ngüị̱ guị̱'yā huīnj
da'níj ni ngüị̱. Sanị̱ 'nāj nạcā
ni sij. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị̱ gan'anj ni sij ango
xuman'.

Los que querían seguir a Jesús

57 Nị̱ ngaa huaj ni sij chrej,
nị̱ gataj 'ngọ tsínj daj gunun
Jesús:
—Señor, huin ruhuāj
guị̱nicōj man'án rẹ' nị̱ ạ
gạn'anj rẹ' aj. —Daj gataj
sij.
58 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Hua huej nụn xune aj.
Nị̱ hua si-gạca' xataj chéj
xata' nụn xú'. Sanị̱ nitaj rị̱an
gụna da'níj ni ngüị̱ huīnj
mánj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.
59 Ngaa nị̱ gataj Jesús gunun ango tsínj daj:
—Guị̱nico' rẹ' man'ānj.
—Daj gataj Jesús.
—Señor, dụná rẹ' sisị̱
gạn'anj sinīj gạchīnj chrē aj.
—Daj gataj sij.
60 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' si
gạchin' ango ni sij níman.
Daj si rún' huin níman huin
ni sij. Sanị̱ gạn'anj man'án
rẹ' gạ'mi rẹ' nuguan' sạ' xi'í
si nicaj sun Yan'anj rian né'.
—Daj gataj Jesús.
61 Ngaa nị̱ gataj ango tsínj
daj gunun Jesús:
—Señor, huin ruhuāj
guị̱nicōj man'án rẹ', sanị̱
dụna siní rẹ' sisị̱ gạn'anj
gạtā gụnun ni dugüi'īj. —Daj
gataj sij gunun Jesús.
62 Sanị̱ gataj Jesús gunun
sij:
—Nitaj si ní'yanj tsínj da'a
nne ngaa nị̱'yaj sij rucú sij.
Nị̱ da'nga' daj na'ue guị̱'yaj
sun sạ' 'ngọ tsínj rian nicaj
sun Yan'anj ngaa nị̱'yaj sij
rucú sij. —Daj gataj Jesús
gunun tsínj daj.

10

Misión de los setenta

1 Hué daj síj nị̱ nacui Señor
ya'nij xia chi' ran' tsínj nico'
sij. Nị̱ ga'níj sij huịj huịj
ran' ni sí' guitạj dian sini

yąn gąn'anj ni sí' gǫ'ngo ni xuman' daj nej.

2 Nį gataj sij gunun ni tsínj daj:

—Rún' huin strigo huin ni ngüį achin gụnun si-nụguan' Yan'anj. Nį rún' huin tsínj a'nin' strigo huin ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nico nịn' ruhua strigo ngaj achin gą'nin' ni sij. Ngaa nį gąchinj jni'yaj á rę' rian Yan'anj sisį gą'nij man'an sí' ni tsínj guį'yaj sun gąn'anj gą'nin' ni sij si-strigo sí'.

3 Nį a'nī gąn'anj ni é rę' rún' gąn'anj ni xachij 'nįj scanij ni stuj huee.

4 Nį sį nicaj á rę' nnánj ngą nnij nụn san'anj nej, canj nej, gąn'anj án rę' mánj. Nį sį guiniquin' a ni é rę' gą'mi a ni é rę' ngą ni tsínj nąri' a ni é rę' chrej nej mánj.

5 ’Nį ngaa gątu a ni é rę' 'ngǫ hue', nį gątaj sini yąn ni é rę' rian ni ngüį nne chruhua hue' daj: “Gąhuin din'inj ruhua ni é rę'.” Daj gątaj ni é rę'.

6 Nį sisį yu'uj daj nne 'ngǫ tsínj a'mi są'aj, ngaa nį gąhuin din'inj ruhua sij dąj huin ruhua ni é rę'. Sanį sisį nitaj 'ngǫ tsínj a'mi są'aj yu'uj daj, ngaa nį nąnicaj nuguan' są' ga'mi ni é rę' rian án rę'.

7 Gụnan án rę' hue' nne tsínj są' daj. Nį xą á rę' gǫ'o a ni é rę' si rįqui ni ngüį daj. Daj si ni tsínj 'yaj sun, nį hua si-chrej ni sij si gą du'ue ni sij. Sį gan'anj án rę' gǫ'ngo ni hue' mánj.

8 Nį ngaa huaj guįsij a ni é rę' 'ngǫ xuman' rian ráj xiną ni ngüį ni'i ni sij a ni é rę', nį xą á rę' si rįqui ni sij aj.

9 Jnąhuin a ni é rę' ni ngüį a'nan' si guimąn ni sij yu'uj daj. Nį gątaj á rę' gụnun ni sij: “Hua gahuin nịchrun' gą'na' nicaj sun Yan'anj rian ni é rę'.” Daj gątaj ni é rę'.

10 ’Sanį sisį huaj guįsij a ni é rę' 'ngǫ xuman', nį nun ráj xiną ni ngüį ni'yaj ni sij a ni é rę', ngaa nį gąhui a ni é rę' chruhua cayu, nį gątaj á rę' gụnun ni ngüį mán xuman' daj:

11 “Nagunan' ni únj yo'ój yaj mąn xánj án rę' guta dacój ni únj. Nį da'nga' daj 'yaj ni únj xi'í si na'ue gụnun a ni é rę' si-nụguan' ni únj. Sanį gụnun są' ni é rę' sisį hua gahuin nịchrun' gą'na' rian nicaj sun Yan'anj rian ni é rę'.” Hué daj gątaj á rę' gụnun ni ngüį mąn xuman' daj.

12 Ataj snan'ān gụnun a ni é rę' sisį güi nągui'yaj yya Yan'anj si-gąquin' ni ngüį, ngaa nį huaj gąhuin ni ngüį xuman' daj castigo si guįran' ni ngüį xį'i guimán xuman' Sodoma asįj ná. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Ayes sobre las ciudades impenitentes

13 Ngaa nį gataj Jesús:

—Ducu niqui niman ni é rę' ni ngüį mán xuman' Corazín ngą xuman' Bet-saida. Nį nun gui'yā si

są' xuman' Tiro ngą xuman' Sidón rún' gui'yā xuman' Corazín ngą xuman' Betsaida. Sanị sisị hua gui'yā si są' daj, nị hua nani ruhua ni ngüị mąn Tiro ngą Sidón xi'í si-gąquin' ni sij ná. Nị hua gunun ni sij atsij naya'. Nị hua gane ni sij rian yaj digyán ni sij sisị hua yya nanicąj ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij.

14 Hué dan nị güi nągui'yaj yya Yan'anj si-gąquin' ni ngüị, ngaa nị huaj guịran' ni é rę' castigo si guịran' ni ngüị xị'i guimán xuman' Tiro ngą xuman' Sidón asịj ná.

15 Nị atā gụnun a ni é rę' huin a ni é rę' ni ngüị mąn xuman' Capernaum sisị nnę nịn' ruhua ni é rę'. Xi'í daj ani ruhua ni é rę' sisị hua 'ueé nịn' ruhua xánj án rę' rún' hua xata' hua xánj án rę', ruhua á rę'. Sanị gąn'anj án rę' rian mąn ni ngüị gahui', guị'yā. —Daj gataj Jesús.

16 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Ni ngüị unun si ataj á rę', nị hué daj gụnun ni sij si-nụguan'ānj nej. Sanị sisị dąnicaj ni ngüị ni é rę', nị hué daj dąnicaj ni sij man'ānj nej. Nị ni ngüị dąnicaj man'ānj, nị hué daj dąnicaj ni sij Yan'anj nej. —Daj gataj Jesús.

Regreso de los setenta

17 Hué dan nị nanicąj huą'nij xia chi' ni tsínj gan'anj daj. Nị hua nią' ruhua ni sij. Nị gataj ni sij gunun Jesús:

—Señor, nị da' ni nanę xị'i dagahuin rian ni únj ngaa a'mi únj si-xugüi man'án rę'. —Daj gataj ni sij.

18 Ngaa nị gataj Jesús:

—Dąj rún' yoọ ahui du'ui xata', nị da'nga' daj guini'īnj 'ną' guinij sichre Satanás xata' aj.

19 Hua riquīj si gahuin nucuaj á rę' si gụrun a ni é rę' rian xucuáj ngą xiquin nej. Nị sị gui'yaj xị'i xú' rian án rę' mánj. Nị gą'ue guị'yaj gana ni é rę' rian si-fuerza sichre Satanás. Nị nitaj si guịran' a ni é rę', guị'yaj ą 'ngọ ni nuguan' quij nan mánj.

20 Nị hua yya dagahuin ni nanę xị'i si ataj á rę'. Sanị sị gahuin nią' ruhua ni é rę' xi'í si unun ni nanę xị'i si ataj á rę' mánj. Sanị gąhuin nią' ruhua á rę' si hua nịca si-xugüi a ni é rę' ta rian yanj xata', 'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús rian huą'nij xia chi' ni tsínj daj.

Jesús se regocija

21 Hué hora daj nị gahuin nią' ruhua Jesús, gui'yaj Espíritu Santo. Nị gataj sij gunun Yan'anj:

—A'mi są'āj rián rę' huín rę' chrē nne xata'. Nị nicáj rę' nịn' sun xata' ngą rian xungüị nịca' nej. Nị a'mi są'āj rián rę' xi'í si digyán rę' nuguan' są' nan rian ni tsínj nitaj si huin achij. Nị garij huị rę' nuguan' są' nan rian ni tsínj ni'i są' ngą ni

tsínj chrụn ga'i̱ nuguan' nej. Ni̱ da'nga' daj garan' ruhuá rẹ' gui'yáj rẹ' huín rẹ' chrē nne xata'. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

22 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni ngüi̱:

—Riqui chrē daran' ni rasụn riānj. Ni̱ ạ 'ngọ ni ngüi̱ nun ni'i dạj hua man'ānj huīnj da'níj Yan'anj. Sani̱ urin chrē ni'i aj. Ni̱ ni̱ ạ 'ngọ ni ngüi̱ nun ni'i dạj hua chrē. Sani̱ urīnj ni'i dạj hua chrē si huīnj da'níj Yan'anj. Ni̱ ụn ngüi̱ ri̱an gạran' ruhuāj digyānj, ni̱ gạ'ue di̱gyānj rian ni sij dạj hua chrē. —Daj gataj Jesús.

23 Ngaa ni̱ ni'yaj Jesús rian urin ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:

—Hua 'ueé rian ni tsínj acaj cuenta dạj hua man'ānj dạj rún' acaj cuenta á rẹ' ni'yaj á rẹ' rian xi'īj.

24 Daj si asi̱j ná, ni̱ gahuin nico ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ nico ni rey gahuin ruhua gui̱ni'i ni sí' si ni'i ni é rẹ' acuan'. Sani̱ nun gui̱ni'i ni sij. Ni̱ gahuin ruhua ni sij gụnun ni sij si unun ni é rẹ'. Sani̱ nun gunun ni sij mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El buen samaritano

25 Ngaa ni̱ naxụman 'ngọ tsínj digyán ley ga'mi sij ngạ Jesús. Ni̱ gahuin ruhua sij xạcaj sij cuenta xi'í sinụguan' Jesús. Ni̱ nachínj snan'anj sij Jesús. Ni̱ gataj sij:

—Maestro, dạj gui̱'yā, ni̱ gạne ni̱gān ngạ Yan'anj únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

26 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Dạj ataj si-ley Yan'anj ayá rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

27 Ni̱ gataj tsínj daj:

—"Gạhuin 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' Señor huin Dan'anj né' ngạ ni̱n' niman né'. Ni̱ gạhuin 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' Yan'anj ngạ daran' si-fuerza né'. Ni̱ gạhuin 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' Yan'anj ngạ ni̱n' sta'nga' né'. Ni̱ dạj rún' 'i̱ ruhua né' ni'yaj né' man'an né', ni̱ da'nga' daj gạhuin 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' ni dugüi' né' nej." —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

28 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Dugu'nạj huaj atáj rẹ'. Sisi̱ da'nga' daj gui̱'yáj rẹ', ni̱ gạne ni̱ganj rẹ' ngạ Yan'anj nánj. —Daj gataj Jesús.

29 Sani̱ man'an tsínj daj, ni̱ gahuin ruhua sij sisi̱ gui̱ni'i Jesús sisi̱ tsínj sạ' huin sij. Xi'í daj ni̱ nachínj snan'anj sij Jesús. Ni̱ gataj sij:

—Ni̱ ụn tsínj huin dugüi'īj únj. —Daj gataj sij.

30 Ngaa ni̱ nani Jesús 'ngọ cuento gunun sí'. Ni̱ gataj sij:

—Gahui 'ngọ tsínj daj xuman' Jerusalén huaj sij chrej xuman' Jericó. Ni̱ gahui ni tsínj tụ. Ni̱ ga'nej ni sí' sigan' tsínj huaj daj. Ni̱ ga'ui' ni sí' sij. Ni̱ guiran' xi̱'i sij, gui'yaj ni sí'. Ni̱ dọj ni̱ gahui' sij ngaa gan'anj ni sí'.

31 Ngaa ni̱ huaj 'ngọ chrej niquin' rian ni tsínj israelita

chrej daj. Sanı̱ ngaa guini'i sij ngaj tsínj guiran' xı̱'i daj, nı̱ gachin anéj sij rian sí' gan'anj sij.

32 Nı̱ huaj 'ngǫ tsínj levita chrej daj nej. Nı̱ ngaa guini'i sij tsínj daj, nı̱ gachin anéj sij gan'anj sij nej.

33 ’Sanı̱ huaj 'ngǫ tsínj samaritano hué guę chrej daj. Nı̱ tsínj 'nạ' anéj chrej huin sí'. Nı̱ ngaa guini'i sí' tsínj ngaj daj, nı̱ gahuin 'ı̱ ruhua sí' ni'yaj sí' sij.

34 Nı̱ gahuin nı̱chrun' tsínj samaritano daj. Nı̱ gui'yaj gǫno'o sij gasiti ngạ nnee vino tsínj guiran' xı̱'i daj. Nı̱ gumi sij atsij rian guiran' xı̱'i sí'. Nı̱ dagahui sij sí' xiráj dánj sij xucu. Nı̱ nicaj sij gan'anj sij mesón. Nı̱ dugumi sij man'an sí'.

35 Ngaa nı̱ ango güi ngaa huin ruhua sij gạn'anj sij, nı̱ guiri sij huı̱j san'anj huin denario ga'ui' sij ra'a tsínj dụcua huin mesón. Nı̱ gataj sij: “Dụgumi rę' tsínj nan. Nı̱ sisı̱ gụtin' rę' huaj, nı̱ man'ānj nạru'ue rián rę' ngaa nạnicā rụhua' yún gạ'nāj.” —Daj nani Jesús cuento rian tsínj digyán ley daj.

36 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús sí'. Nı̱ gataj sij:

—Ngaa nı̱ dạj hua yya ni huạ'nij tsínj gachin daj gahuin tsínj nicaj dugüi' rian tsínj guiran' xı̱'i daj, ruhua man'án rę' únj. —Daj gataj Jesús.

37 Ngaa nı̱ gataj tsínj daj:

—Hué tsínj gahuin 'ı̱ ruhua ni'ya tsínj guiran' xı̱'i, ruhuāj aj. —Daj gataj tsínj digyán ley daj.

Ngaa ni:

—Güı̱j rę' nı̱ da'nga' daj guı̱'yaj man'án rę' nej. —Daj gataj Jesús.

Jesús visita a Marta y María

38 Nı̱ ngaa huaj Jesús chrej, nı̱ guisíj sí' 'ngǫ xuman' rian nụn 'ngǫ yun'unj xạna gụ'naj Marta. Nı̱ gunáj Jesús ducuá ún', gui'yaj ún'.

39 Nı̱ hua 'ngǫ xugüi'ij Marta gụ'naj María. Nı̱ gan'anj gạne María dacój Jesús unun ún' si ataj Jesús.

40 Nı̱ da nahuij ruhua Marta 'yaj sun ún'. Ngaa nı̱ gahuin nı̱chrun' ún' rian Jesús, nı̱ nachínj snan'anj ún':

—Señor, ụn sin huin nı̱ nitaj si nahuij ruhuá rę' sisı̱ urīnj duna xugüi'ī̱j rian daran' ni rasụn 'yā nan únj. Gạtaj rę' gụnun unj si chrạcuij unj yūnj anj. —Daj gataj Marta gunun Jesús.

41 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Marta, Marta, nahuij ruhuá rę' ngạ daran' ni sun 'yáj rę'. Nı̱ na'ue gạhuin din'inj ruhuá rę' mánj.

42 Sanı̱ hua urin nuguan' sạ' huin si ní'yanj. Nı̱ hua nacui María nuguan' sạ' daj. Nı̱ nı̱ ạ 'ngǫ ni ngüı̱ sı̱ ga'ue gạtaj sisı̱ sı̱ gunun María si-nụguan'ānj mánj. —Daj gataj Jesús.

11

Jesús y la oración

1 Ngaa nḭ 'ngǫ yụn nne
Jesús 'ngǫ yu'uj gachínj
jni'yaj sij rian Yan'anj. Nḭ
ngaa ganahuij gachínj jni'yaj
sij, nḭ gataj 'ngǫ tsínj nico'
sij:
—Señor, dḭgyán rẹ' rian
únj dạj gạ'mi únj ngaa
gạchinj jni'yaj ni únj rian
Yan'anj dạj rún' digyán Juan
rian ni tsínj nico' sí', ruhua
únj. —Daj gataj tsínj daj.
2 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ngaa gạchinj jni'yaj á rẹ'
rian Yan'anj, nḭ gạtaj á rẹ':
Chrej ni únj huín rẹ' nné rẹ'
xata'.
Nḭ huin ruhua únj si gạ'mi
'ueé ni ngüḭ xi'í si-
xugüi man'án rẹ'.
Nḭ huin ruhua únj si gạ'na'
rẹ' guḭnicaj rẹ' sun
rian ni ngüḭ, ruhua ni
únj.
Nḭ dạj rún' dagahuin sạ'
ni ángel mán xata'
rian man'án rẹ', nḭ
da'nga' daj dạgahuin
ni ngüḭ mán nḭca' rian
man'án rẹ', ruhua únj
nej.
3 Nḭ rḭqui rẹ' si xạ ni únj da'
gǫ'ngo güi.
4 Nḭ guḭnicaj rẹ' 'ngǫ niman
nico xi'í si-gạquin' únj
si da'nga' daj nicaj
únj niman nico xi'í
gaquin' 'yaj dugüi' únj
rian únj nej.
Nḭ sḭ duná rẹ' si gạtsij sichre
niman ni únj mánj.
Sanḭ gạ'ni rẹ' sisḭ sḭ gui'yaj
gana si quij rian únj.
Da'nga' daj gạtaj á rẹ' ngaa
gạchinj jni'yaj á rẹ' rian
Yan'anj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
5 Nḭ gataj rụhua' yún
Jesús:
—Guḭ'yó' cuenta sisḭ hua
'ngǫ tsínj nicaj dugüi' ngạ
'ngǫ ni é rẹ'. Nḭ huaj sij yan'
sạ' ducuá sí'. Nḭ gạtaj sij
gụnun sí': "Jnạnj, chrạcuij
rẹ' huạ'nij chrachrúnj xạ
'ngǫ dugüi'īj 'nạ' ducuāj.
6 Nḭ huaj sij chrej, sanḭ
nitaj si guiri'īj gạ'uīj xạ sij
mánj." Daj gạtaj sij rian
dugüi' sij.
7 Sanḭ gạtaj tsínj nne
chruhua hue' gụnun dugüi'
sij: "Sḭ ga'nạ' chran' yun'únj
rẹ' yūnj mánj. Hua ránj rian
hue'. Nḭ ngā ngạ ni da'nī
rian nna. Sḭ ga'ue nạchicāj
rḭquīj rián rẹ' mánj." Daj
gạtaj sij, ruhua á rẹ' únj. Sé
daj gạtaj sij mánj.
8 Nḭ atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ
nụnj si na'uej sij nạchica sij
gạ'ui' sij xi'í si nicaj dugüi'
tsínj daj ngạ sij, sanḭ xi'í si
ducu requẹ sí', nḭ nạchica sij
gạ'ui' sij daran' si achínj sí'.
9 'Asíj nḭ atā gụnun a ni
é rẹ' sisḭ gạchinj jni'yaj á
rẹ' rian Yan'anj. Nḭ rḭqui
Yan'anj rian án rẹ'. Nạno' a
ni é rẹ' nuguan' sạ', nḭ nạri' a
ni é rẹ'. Nḭ guḭ'yaj á rẹ' rún'
'yaj 'ngǫ tsínj ita ra'a rian
hue', nḭ nạ'ni Yan'anj gạtu a
ni é rẹ' aj.
10 Daj si daran' ni ngüḭ
achínj, nḭ ri' ni sij. Nḭ ni ngüḭ
nạno', nḭ nạri' ni sij nej. Nḭ

ni ngüi̱ ita ra'a rian hue', ni̱
na̱'ni Yan'anj ga̱tu ni sij nej.
11 Ni̱ sisi̱ da'níj ni é rẹ'
achínj chrachrúnj xaj, ni̱
ga̱'ue ga̱'ui' a ni é rẹ' yej
ra'a ní'. Ni̱ ngaa achin 'ngọ
xucuaj, ni̱ ga̱'ue ga̱'ui' a ni é
rẹ' 'ngọ xucuáj xa̱ sij ní'. Sé
daj huin mánj.
12 Ni̱ ga̱'ue ga̱'ui' a ni é rẹ'
'ngọ xiquin ra'a da'níj a ni é
rẹ' ngaa achin chruj ní'. Sé
daj huin mánj.
13 Tsínj xi̱'i huin a ni é rẹ'.
Sani̱ ni'i a ni é rẹ' si hua sa̱'
ga̱'ui' ni é rẹ' xa̱ ni da'níj ni
é rẹ'. Yu'uj daj ni̱ huaj ni̱n'
ruhua si ri̱qui yya chrej a ni
é rẹ' nne xata' Espíritu Santo
rian ni ngüi̱ achínj Espíritu
Santo rian-án'. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Una casa dividida contra sí misma

14 Ni̱ 'ngọ güi ni̱ guiri Jesús
'ngọ nanẹ xi̱'i niman 'ngọ
tsínj na'ue ga̱'mi daj. Ni̱
gaxi̱'i sí' ga'mi sí'. Ni̱ gahuin
yan'anj ruhua ni ngüi̱ guini'i
ni sij si gui'yaj Jesús.
15 Sani̱ ga'mi gọ'ngo ni sij
xi'í Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Xi'í si-fuerza man'an
sichre gụ'naj Beelzebú, ni̱
ri Jesús ni nanẹ xi̱'i niman
ni ngüi̱. —Daj gataj da'aj ni
sij.
16 Ni̱ gachínj ango da'aj ni
sij sisi̱ gui̱'yaj Jesús 'ngọ si sa̱'
'na̱' xata'. Daj si huin ruhua
ni sij gụta' ni sij gaquin' xiráj
Jesús.
17 Sani̱ ni'i Jesús si ani
ruhua ni sij. Ngaa ni̱ gataj
sij:
—Sisi̱ unun' ni dụgüi' 'ngọ
ducuasun, ni̱ guẹre' xuman'
daj, gui̱'yaj ni man'an ni sij
mán sij. Ni̱ sisi̱ unun' 'ngọ
tsínj daj nga̱ ni dugüi' sij
mán ducuá sij, ni̱ guẹre' ni
sij nej.
18 Hué daj huin sisi̱ unun'
sichre Satanás nga̱ ni nanẹ
xi̱'i, ni̱ da̱j ga̱'ue gụnucuaj
rian nicaj sun sichre Sa-
tanás, ruhua á rẹ' únj. Ni̱
da'nga' daj nachínj snan'ān
a ni é rẹ' xi'í si ataj á rẹ' si rīj
nanẹ xi̱'i chruhua niman ni
ngüi̱ nga̱ si-fuerza Beelzebú.
Sani̱ sé si xa̱nga' huin mánj.
19 Sani̱ sisi̱ rīj ni nanẹ xi̱'i
niman ni ngüi̱ nga̱ si-fuerza
Beelzebú, ngaa ni̱ ụn tsínj
riqui sisi̱ gui̱ri ni tsínj nico'
ni é rẹ' nanẹ xi̱'i niman ni
ngüi̱, ruhua á rẹ' únj. A'mi
ni sij nga̱ ni nanẹ xi̱'i, ruhua
á rẹ' ní'. Hué dan ni̱ digyán
ni sí' sisi̱ nitaj si hua ni̱ca
ruhua á rẹ' mánj.
20 Sani̱ sisi̱ hua yya rīj
nanẹ xi̱'i chruhua niman
ni ngüi̱ 'yaj ra'a man'an
Yan'anj xa̱nga', ngaa ni̱ huin
ruhuaj gata sisi̱ ga'na̱' gui̱sij
si guinicaj sun Yan'anj scanij
a ni é rẹ' aj.
21 ’Gui̱'yo' cuenta da̱j 'yaj
'ngọ tsínj hua nucuaj nne
ducuaj. Ngaa hua xirúnj si
chria' sij dugumi sij ducuá
sij, ni̱ hua xitinj ruhua sij
nne sij nga̱ daran' si nara sa̱'
sij.
22 Sani̱ ngaa 'na̱' ango tsínj
nucuaj doj daj nga̱ man'an
sij, ni̱ gui̱'yaj gana sí' rian sij.
Ni̱ ga̱'nej sí' xirúnj si chria'
sij nga̱ ango ni rasụn nara sa̱'

sij. Nḭ gṵra' da'aj sí' ngą̱ ni dugüi' sí'.

23 ’Nḭ tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngāj, nḭ unun' sij ngāj. Nḭ tsínj nitaj si nąran' strigo ngāj, nḭ re'ej sij strigo aj. Nḭ 'yaj sij sisḭ na'ue guḭnico' ni ngüḭ man'ānj. —Daj gataj Jesús.

El espíritu inmundo que vuelve

24 Ngaa nḭ gataj rṵhua' yún Jesús:

—Nḭ ngaa gahui nanẹ̱ xḭ'i niman 'ngọ tsínj daj, nḭ chéj nanẹ̱ xḭ'i 'ngọ yu'uj hua nąco nano' sij nḭ ą̱ nąranj ruhuaj. Sanḭ nun nari' sij rian nąranj ruhuaj. Ngaa nḭ: “Nąnicā rṵhua' yūnj ducuāj rian gahuī”, ataj nanẹ̱ xḭ'i daj.

25 Nḭ ngaa nanicąj nanẹ̱ xḭ'i daj, nḭ nari' sij 'ngọ hue' hua ní'nij. Nḭ hua naca' ne. Nḭ nagui'yaj są̱' ne hue' daj. Nḭ da'nga' dąj rún' huin hue' daj, hué daj huin niman tsínj daj.

26 Ngaa nḭ gan'anj nanẹ̱ xḭ'i daj. Nḭ nąno'-ó' ango ichij nanẹ̱ xḭ'i quij hua daj ngą̱ man'an sij. Nḭ daran' ni nanẹ̱ xḭ'i daj gąnatu nṵguan'an niman tsínj daj rṵhua' yún gąne-é'. Nḭ guḭran' tsínj daj nico sayun daj ngą̱ si guiran' sij asḭj sini yąn. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Los que en verdad son bienaventurados

27 Nḭ diaj hua a'mi Jesús, nḭ gaguáj 'ngọ yun'unj xąna nne scanij ni ngüḭ. Nḭ gataj ún':

—Hua 'ueé rian nní rẹ̱' xi'í si guchruj ún' man'án rẹ̱'. Nḭ dugutsi ún' man'án rẹ̱' nej. —Daj gaguáj yun'unj xąna daj.

28 Sanḭ gataj Jesús:

—Hua 'ueé rian ni ngüḭ unun si-nṵguan' Yan'anj. Nḭ 'yaj ni sij dąj rún' ataj Yan'anj gunun ni sij nej. —Daj gataj Jesús.

La generación perversa demanda señal

29 Nḭ gahuin nico ni ngüḭ nahuin yu' xi'níj Jesús. Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús ga'mi sij. Nḭ gataj sij:

—Sé ni ngüḭ są̱' huin ni ngüḭ mán yyąj. Achínj ni sij 'ngọ si są̱' 'ną̱' xata', guḭ'yā. Sanḭ sḭ gui'yā 'ngọ si są̱' guḭni'i ni sij mánj. Urin si guiran' tsínj gṵ'naj Jonás asḭj ná huin si guḭni'i ni sij aj.

30 Nḭ dąj rún' gui'yaj Yan'anj 'ngọ si są̱' nico ngą̱ Jonás guini'i ni ngüḭ guimán xuman' Nínive asḭj ná, nḭ da'nga' daj guḭ'yaj Yan'anj ngą̱ man'ānj guḭni'i ni ngüḭ mán yyąj huīnj da'níj ni ngüḭ.

31 ’Nḭ ngaa guḭsij güi nągui'yaj yya Yan'anj ngą̱ ni ngüḭ, nḭ gąniquin' reina 'ną̱' nẹ̱' sur gątaj ún' sisḭ da'ui ni ngüḭ mán yyąj gaquin'. Daj si ga'ną̱' ún' da' xi'í nḭn' xungüḭ gunun ún' si-nṵguan' tsínj gṵ'naj Salomón. Nḭ huin chrṵn sí' si-nṵguan' Yan'anj. Sanḭ huin achij

man'ānj daj ngą Salomón rian án rę'.
32 Nį güi gąnahuij xungüį ngaa nągui'yaj Yan'anj xi'í si-gąquin' ni tsínj, nį nąxuman ni tsínj guimán xuman' Nínive asįj ná ngą ni tsínj mąn acuan'. Nį gątaj ni tsínj daj sisį da'ui ni tsínj mąn acuan' gaquin'. Daj si ganani ruhua ni tsínj guimán Nínive daj xi'í si-gąquin' ni sij ngaa gunun ni sij si nata' Jonás si-nuguan' Yan'anj gunun ni sij. Sanį huin achij man'ānj daj ngą Jonás rian án rę'.

La lámpara del cuerpo

33 Nį gataj rụhua' yún Jesús:
—Nį sé si gąri huį' 'ngọ candil ngaa arún' yan'ąn chrą-á'. Nį sį gune' riqui chrúnj mánj. Sanį gụto' xata' sisį guįxiguin rian ni ngüį gątu chruhua hue'.
34 ’Rún' huin 'ngọ yan'ąn xiguįn, nį da'nga' daj huin rundij rian né'. Nį ngaa xiguįn są' rundij rian né', nį ni'yaj są' né'. Sanį sisį nitaj si xiguįn są' rundij rian né', nį na'ue nąri' né' 'ngọ chrej są' gąn'anj né'. Daj si hua rụmi' rian né'.
35 Gą cuidado rian án rę' sisį xįguin są' chruhua ni-man án rę'. Ngaa nį sį ga rụmi' rian nne ni é rę' mánj.
36 Nį sisį xiguįn są' chruhua niman né', nį nitaj si hua rụmi' rian nne né' mánj. Daj si xiguįn są' chruhua niman né' ni'yaj né' dąj rún' 'yaj 'ngọ yan'ąn xiguįn. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüį.

Jesús acusa a fariseos y a intérpretes de la ley

37 Nį ngaa ganahuij ga'mi Jesús, nį gaquínj 'ngọ tsínj fariseo xą Jesús ducuá sí'. Nį gatúj Jesús gan'anj gąne sij rian mesa.
38 Nį gahuin yan'anj ruhua tsínj daj ngaa guini'i sij sisį nun nanią' nico Jesús asįj ngaa achin xą nụngüej sij.
39 Sanį gataj Señor gunun sij:
—Ni tsínj fariseo huin ni é rę'. Nį na'nin' są' á rę' xiráj tasa ngą xiráj go'o nej. Sanį nę' chrụhua niman án rę', nį mąn nįn' ruhua si quij hua. Daj si 'yaj tụ a ni é rę', nį 'yaj quij a ni é rę' nej.
40 Tsínj nitaj si unun huin ín rę'. Ni'i a ni é rę' sisį gui'yaj Yan'anj nneę cúj né'. Nį da'nga' daj nun ni'i a ni é rę' sisį gui'yaj Yan'anj niman né' ní'.
41 Sanį gą'ui' a ni é rę' da'aj si'yaj á rę' rian ni ngüį niqui, ngaa nį xącaj á rę' cuenta sisį hua są' chrej chéj a ni é rę' aj.
42 ’Sanį ducu niqui niman án rę' ni tsínj fariseo. Daj si guįran' ni é rę' nico sayun. Aya á rę' rumi coj nun stila ngą coj ruda nej, daran' ni cuej nej. Nį ngaa guisíj ichi' rumi, nį a'ui' ni é rę' 'ngọ rumi rian Yan'anj. Sanį dunáj a ni é rę' si guį'yaj nįca á rę' rian dugüi' a ni é rę'. Nį nitaj si 'į ruhua á rę' ni'yaj á rę' Yan'anj mánj.

Sanḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ
guḭ'yaj á rẹ' ni nuguan' nico
nan. Nḭ na'uej ruhua Yan'anj
sisḭ dụnáj á rẹ' ngạ ango
nuguan' le mánj.

43 ’Ducu niqui niman ni
é rẹ' tsínj fariseo. Guḭran'
ni é rẹ' nico sayun. Daj
si aran' ruhua á rẹ' gạne a
ni é rẹ' chrun xila sạ' doj
niquin' chruhua nuhui. Nḭ
aran' ruhua ni é rẹ' si gạrun
du'ua ni ngüḭ ra'a ni é rẹ'
rian yu'uẹ.

44 ’Nḭ ducu niqui niman án
rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj fariseo.
Tsínj digya' yun'unj huin ín
rẹ'. Nḭ rún' hua rian achin'
ni ngüḭ níman daj huin ín
rẹ'. Nḭ nun ni'i ni ngüḭ. Nḭ
rún' huin ngaa xinga ni ngüḭ
a nun ni'i ni sij ngaj níman,
nḭ run ni sij da'nga' da huin
ín rẹ'. Daj si nun ni'i ni
sij sisḭ quij nḭn' ruhua hua
niman án rẹ'. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

45 Ngaa nḭ gataj 'ngọ tsínj
digyán ley rian Jesús:

—Maestro, ngaa a'mí rẹ'
daj, nḭ a'mi quíj rẹ' rian ni
únj nej. —Daj gataj sij.

46 Sanḭ gataj Jesús:

—Ducu niqui niman án
rẹ' tsínj digyán ley. Daj si
guḭran' ni é rẹ' nico sayun.
Nḭ rún' 'yaj ni tsínj arun
carga ya'ḭ xiráj ni xucu daj,
'yaj á rẹ' ngạ ni ngüḭ. Nḭ
ya'ḭ nḭn' ruhua carga daj. Nḭ
na'ue gụnucuaj ni sij gạche
ni sij. Nḭ ạ dọj na'ue chrạcuij
a ni é rẹ' ni sij ngạ urin ra'a
ni é rẹ' gạ mánj.

47 ’Nḭ ducu niqui niman
án rẹ' xi'í sayun guḭran' án
rẹ'. Daj si 'yaj á rẹ' ni chrạn
rian ngaj ni níman ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj
ná. Nḭ dagahui' ni xi ni é rẹ'
ni sí'.

48 Nḭ xi'í si 'yaj quij ni é rẹ',
nḭ da'nga' daj digyán ni é rẹ'
sisḭ ga nḭca ruhua á rẹ' ngạ
si gui'yaj ni xi a ni é rẹ'. Daj
si hua yya dagahui' ni sij ni
sí'. Sanḭ 'yaj ni é rẹ' ni chrạn
rian achin' ni sij aj.

49 ’Nḭ rḭan ni'i sạ' Yan'anj,
nḭ gataj-á': “Gạ'nī ni tsínj
gạ'mi si-nụguan'ānj ngạ ni
tsínj guḭ'yaj sun riānj nej. Nḭ
dạgahui' ni sij gọ'ngo ni sí'.
Nḭ guḭnico' ni sij ango ni sí'.

50 Nḭ asḭj gui'yaj Yan'anj
xungüḭ, nḭ dagahui' ni sij
ga'ḭ nḭn' ruhua ni tsínj nata'
si-nụguan' Yan'anj rian ni
ngüḭ. Sanḭ da'ui ni ngüḭ mán
yyạj si-tun man'an ni sí'.

51 Nḭ da'ui sini ni sij si-
tun man'an tsínj gụ'naj Abel.
Nḭ ganahui da' si-tun man'an
Zacarías huin si da'ui ni sij.
Nḭ dagahui' ni sij sí' dạni
nna yej ngạ ducuá Yan'anj.”
Da'nga' daj atā gụnun a ni
é rẹ' sisḭ da'ui ni ngüḭ mán
yyạj gaquin', gui'yaj ni tsínj
daj.

52 ’Nḭ ducu niqui niman
án rẹ' ni tsínj digyán ley.
Guḭran' ni é rẹ' nico sayun.
Daj si aránj ni é rẹ' si-chrej
Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ nun
gạ'ue gạtu ni é rẹ' chrej daj
nej. Nḭ ni tsínj huin ruhua
gạtu, nḭ na'uej ruhua á rẹ'
gạtu ni sij mánj. —Daj gataj

Jesús.

53 Nḭ ngaa ga'mi Jesús ni nuguan' daj, nḭ ga'man nḭn' ruhua ni tsínj digyán ley ngą̱ ni tsínj fariseo. Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij nachínj snan'anj ni sij Jesús xi'í ga'ḭ rasṵn. Nḭ chran' yun'unj ni sij sí' nej.

54 Daj si huin ruhua ni sij sisḭ gą̱che du'ua Jesús xi'í si gą̱'mi sí'. Ngaa nḭ gą̱'mi gaquin' ni sij xi'í sí', ruhua ni sij.

12

La levadura de los fariseos

1 Hué dan nḭ nahuin yu' ga'ḭ mil ni ngüḭ rian huaj Jesús. Nḭ da run 'ngǫ run ango ni sij.

Nḭ gaxḭ'i Jesús ga'mi sí'. Nḭ gataj sini sí' rian ni tsínj nico' sí':

—Gą̱ cuidado ni é rę' ngą̱ si-levadura ni tsínj fariseo. Daj si tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Nitaj si 'yaj ni sij dą̱j rún' a'mi ni sij.

2 Sḭ ga'ue gą̱ri huḭ ni ngüḭ 'ngǫ ni nuguan' mánj. Nḭ sḭ ga'ue gą̱ri huḭ ni ngüḭ si 'yaj ni sij mánj. Sanḭ hua 'ngǫ güi, nḭ nąxira' daran' ni nuguan' gari huḭ ni ngüḭ aj.

3 Hué dan nḭ daran' si ga'mi a ni é rę' rian hua rṵmi', sanḭ gṵnun ni ngüḭ ni nuguan' daj rian hua xiguṵn yan'ą̱n. Nḭ daran' ni nuguan' ga'mi huḭ ni é rę' ngaa naránj ni é rę' rian ducuá rę' ngaa ga'mi huḭ ni é rę', nḭ gą̱guaj ni sij xę' gṵnun daran' ni ngüḭ aj. —Daj gataj Jesús.

A quién se debe temer

4 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:

—Nḭ huin ni é rę' ni tsínj nicaj dugüi' ngą̱j. Nḭ ataj snan'ān gṵnun ni é rę' sisḭ sḭ guxu'ui' ni é rę' rian ni tsínj gą̱'ue dą̱gahui' nneę cúj né'. Ngaa síj nḭ nitaj ango si guḭ'yaj ni sij ngą̱ né' gą̱ mánj.

5 Sanḭ gą̱tā gṵnun a ni é rę' ṵn sin rḭan gṵxu'ui' ni é rę': Hué gṵxu'ui' ni é rę' rian Yan'anj xą̱nga'. Daj si ngaa gą̱hui' ni é rę', guḭ'yaj Yan'anj, nḭ gą̱taj Yan'anj ṵn ngüḭ gą̱n'anj rian yan'ą̱n. Ngaa nḭ hua si xḭ'i xu'ui' ni é rę' rian Yan'anj anj.

6 ’Xą̱nga' ane' ṵn'un' xataj le huḭj san'anj moneda aj. Sanḭ nitaj si nḭ'yun ruhua Yan'anj gǫ'ngo ni xuj mánj.

7 Hué daj ngą̱ ni é rę', nḭ aya Yan'anj da' gǫ'ngo hueé chrą̱ ni é rę'. Xi'í daj nḭ sḭ guxu'ui' ni é rę' mánj. Daj si huaj ní'yanj ni é rę' rian ni xataj aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El que me confesare delante de los hombres

8 Ngaa ni gataj Jesús:

—Ataj snan'ān gṵnun a ni é rę' sisḭ daran' ni tsínj nąta' sisḭ nico' ni sij yūnj rian ni ngüḭ, ngaa nḭ nątāj rian ni ángel nne ngą̱ Yan'anj sisḭ tsínj nico' man'ānj huin ni sij.

9 Sanḭ daran' ni tsínj na'uej ruhua nąta' rian ni ngüḭ si nico' ni sij man'ānj, nḭ

na'ue nạtāj rian ni ángel nne ngạ Yan'anj sisị tsínj nico' man'ānj huin ni sij mánj.
10 ’Gạ'ue guịnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni ngüị gạ'mi quij rian da'níj ni ngüị huin man'ānj. Sanị sị guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í ni ngüị gạ'mi quij xi'í Espíritu Santo mánj.
11 ’Nị ngaa nịcaj ni sij ni é rẹ' gạn'anj án rẹ' si-nuhui ni tsínj israelita ngạ rian güesị ngạ rian ni tsínj nicaj sun, ngaa nị sị gahuin ruhua á rẹ' si dạj gạtaj á rẹ' ngaa nạchinj snan'anj ni sij ni é rẹ' mánj.
12 Daj si ngaa guịsij hora gạ'mi a ni é rẹ', nị dịgyán man'an Espíritu Santo si gạ'mi a ni é rẹ' rian ni sí'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

El rico insensato

13 Ngaa nị gataj 'ngọ tsínj niquin' scanij ni ngüị gunun Jesús:
—Maestro, gạtaj rẹ' gụnun jnān si gụra' da'aj sij si dunáj chrej nụngüej únj. —Daj gataj tsínj daj.
14 Ngaa nị gataj Jesús:
—Jnánj né', ụn sin huin ani ruhuá rẹ' sisị gạhuin man'ānj tsínj guị'yaj yya scanij ni é rẹ' únj. Nị ụn sin huin nị gạ'mī xi'í rasụn hua rian nụngüej jnánj rẹ', ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni ngüị:
—Gạ cuidado ni é rẹ' sisị sị gahuin xicoj ruhua ni é rẹ' ngạ ni rasụn mán chruhua xungüị nan mánj. Sisị guịri' né' nico ni rasụn gạhuin si'yaj né', nị sé ni rasụn daj guị'yaj si xạcaj né' 'ngọ chrej sạ' mánj. —Daj gataj Jesús.

16 Ngaa nị nani Jesús 'ngọ cuento si digyán sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:

—Hua 'ngọ tsínj xuru'ue. Nị sạ' nịn' ruhua ga'uej xinạ sij.
17 Ngaa nị gani ruhua tsínj xuru'ue daj: “Dạj guị'yā, nị nitaj rian nạra sạ'āj ni rasụn nan mánj.” Da'nga' daj gani ruhua sij.
18 Hué dan nị gataj sij gunun man'an sij: “Hua ni'īnj dạj guị'yā. Gạ'nē ni si-gụrūj, nị nạgui'yaj xạchij rụhua' yūnj angoj. Nị nạra sạ'āj daran' ni si guịri'īj ngạ daran' ni rasụn mán nej.
19 Hué dan nị gạtā gụnun nimānj sisị mạn nico ni rasụn daj riānj. Nị guịsi ga'ị yo'. Nị gạ'ue nạranj ruhuāj, nị xạj, nị gọ'ōj nej. Nị gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj nej. Daj gạtā gụnun nimānj.” Daj gani ruhua tsínj xuru'ue daj.
20 Sanị gataj Yan'anj gunun sij: “Tsínj nị'yun huín rẹ'. Hué guẹ nị nan gạhui' rẹ'. Nị ụn sin si'yaj gạhuin si nara sạ' rẹ', ruhuá rẹ' únj.” Daj gataj Yan'anj.
21 Da'nga' daj gạhuin guịran' tsínj ri' nico ni rasụn ngaa huin-ín' güenda urin man'an sij. Nị niqui niman sij rian Yan'anj si nitaj ni rasụn sạ' nicaj sij güenda

Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

El afán y la ansiedad

22 Hué dan nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Xi'í daj gạtā gụnun a ni é rẹ' sisḭ sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ si xạ ni é rẹ' guḭman ni é rẹ' mánj. Nḭ sḭ gahuin ruhua á rẹ' ngạ atsij gụnun ni é rẹ' nej.
23 Ni'i ni é rẹ' sisḭ hua nḭ'na' né', gui'yaj Yan'anj. Nḭ sisḭ hué daj huin, nḭ nucuaj Yan'anj guḭ'ya sisḭ hua si xạ né' nej. Nḭ gui'yaj Yan'anj nneẹ cú'. Nḭ sisḭ nucuaj Yan'anj gui'ya nneẹ cú', nḭ gạ'ue rḭqui sisḭ hua si-gan' né' nej.
24 'Nḭ'yaj ni é rẹ' ni xacạ. Nitaj si unụn xuj nnạ. Nḭ nitaj si ri xuj nnạ nej. Nḭ nitaj si-gụru xuj nej. Sanḭ a'ui' Yan'anj si xa xuj. Nḭ ní'yanj doj ni é rẹ' daj ngạ ni xataj nej aj.
25 Nḭ gạ'ue gạhuin xạcan ni é rẹ' doj xi'í si nạni ruhua ni é rẹ' ní'. Sḭ ga'ue mánj.
26 Hué dan nḭ sisḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj á rẹ' nuguan' le doj, nḭ dạj gạ'ue guḭ'yaj á rẹ' nuguan' nico doj, ruhua á rẹ' únj.
27 'Nḭ'yaj á rẹ' dạj achij yaj lirio. Nitaj si 'yaj sun yaj. Nḭ nitaj si hua'a yaj yu'uej nej. Sanḭ atā gụnun ni é rẹ' sisḭ hua niạ' nḭn' ruhua yaj daj, daj ngạ tsínj gụ'naj Salomón ngaa gunụn sí' atsij sạ' nḭn' ruhua.
28 Nḭ yyạj nḭ mạn coj riqui quij. Nḭ a'yoj gạri yan'ạn ni sij coj daj. Nḭ gạca-á'. Nḭ sisḭ Yan'anj 'yaj sisḭ hua niạ' ni coj, nḭ huaj nḭn' ruhua riqui-í' si-gan' ni é rẹ' nej. Sanḭ huin ni é rẹ' ni tsínj xuman dọj ruhua ni'yaj Yan'anj.
29 'Hué dan nḭ sḭ gahuin ruhua á rẹ' ngạ si xạ á rẹ' ngạ si gọ'o ni é rẹ' mánj. Nḭ sḭ guiriun ruhuá rẹ' mánj.
30 Daj si hué xi'í ni rasụn nan huin si nani ruhua ni ngüḭ nitaj si xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Sanḭ ni'i chrej ni é rẹ' ụn rasụn achin rian án rẹ'.
31 Sanḭ nạno' sini a ni é rẹ' sisḭ nḭcaj Yan'anj sun ni-man án rẹ'. Hué dan nḭ rḭqui Yan'anj daran' rasụn nan rian án rẹ' nej.
32 'Rún' huin 'ngọ xi'nin' xachij dugumīj dạj huin ni é rẹ'. Yu'uj daj sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Dọj ni é rẹ' huin, sanḭ hua ani ruhua chrej ni é rẹ' rḭquij rian nicaj sun-ún' gạne ni é rẹ' ngạ-á'.
33 'Gụdu'ue ni é rẹ' si'yaj ni é rẹ'. Nḭ gạ'ui' ni é rẹ' rian ni ngüḭ yaco ran'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭri' a ni é rẹ' 'ngọ nnij sạ' rian gạra sạ' á rẹ' si-san'anj ni é rẹ'. Nḭ nitaj si xutụ nnij da mánj. Nḭ san'anj daj huin san'anj nara sạ' ni é rẹ' xata' rian nitaj si síj tsínj tụ. Nḭ nitaj si nạhuij san'anj da mánj.
34 Daj si rian nara sạ' ni é rẹ' si'yaj ni é rẹ', nḭ hué yu'uj daj nạni ruhua niman ni é rẹ' nej.

El siervo vigilante

35 ’Dąj rún' nanun chrụn 'ngọ tsínj daj si-gan' sij, nị da'nga' daj gą chrụn ni é rẹ' nej. Nị dąj rún' arun 'ngọ tsínj daj yan'ąn chrą candil sisị xiguịn chrej huaj sij, nị da'nga' daj guị'yaj á rẹ' nej.

36 Gąna'uij a ni é rẹ' dąj rún' 'yaj ni si-moso 'ngọ tsínj xuru'ue. Ana'uij ni sij si nụman sí' gan'anj sí' rian xa-caj 'ngọ tsínj yun'unj xąna. Nị ana'uij ni moso daj sisị nąʼni yoọ ni sij rian hue' ngaa guịta ra'a sí' nątu sí' chruhua hue'.

37 Nị hua 'ueé rian ni moso daj ngaa nụn ruhua ni sij ana'uij ni sij 'nąʼ niqui tsínj dụcua daj. Xąnga' ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị gąne ni sij rian mesa guị'yaj sí'. Nị guị'yaj sun sí' rian ni sij gą'ui' sí' si xą ni sij.

38 Nị hua 'ueé rian ni moso daj sisị nụn ruhua ni sij ana'uij sij mán ni sij si yąn' sąʼ si gueręnga' si 'nąʼ niqui tsínj dụcua daj.

39 Gụnun sąʼ á rẹ' nan. Sisị guịni'i 'ngọ tsínj 'dụcua daj ụn hora gą'na' 'ngọ tsínj tụ, nị dụgumi sąʼ sij ducuá sij. Nị sị ga'nij sij nąʼni sí' gątu sí' ducuá sij, guị'yaj tụ sí' mánj.

40 Nị da'nga' daj guị'yaj a ni é rẹ' gą chrụn guịman án rẹ'. Daj si gą'na' man'ānj hué guẹ hora nitaj si ani ruhuá rẹ' huīnj da'níj ni ngüị. —Daj gataj Jesús gu-nun ni tsínj nico' sij.

El siervo infiel

41 Ngaa nị nachínj snan'anj Pedro Jesús. Nị gataj sij:

—Señor, naní rẹ' cuento nan urin rian ni únj ní'. Asị rian daran' ni ngüị sąʼ. —Daj gataj Pedro.

42 Ngaa nị gataj Señor:

—Nị hua 'ngọ tsínj nicaj yun'unj moso. Nị dugumi sij ni moso daj, gui'yaj xuru'ue. Nị a'ui' sąʼ sij si xa ni sí' ngaa ruhua guịsij hora xa ni sí'. Nị sisị dągahuin sąʼ tsínj daj si-sun sij, nị dąj guị'yaj xuru'ue daj ngą sij, ruhua á rẹ' únj.

43 Nị gą 'ueé rian tsínj nicaj yun'unj moso daj sisị hua gącuij sij ngaa 'nąʼ niqui xuru'ue nąri' sí' sij.

44 Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị guịnicaj tsínj daj sun dụgumi sij daran' si'yaj xuru'ue daj, guị'yaj sí'.

45 Sanị sisị gąni ruhua tsínj nicaj yun'unj moso daj sisị gąhuin ran 'nąʼ niqui si-xụru'ue sij, nị gaxị'i sij gą'ui' sij ni tsínj ngą ni yun'unj xąna dugumi sij, nị gaxị'i sij xa nąsa' sij, nị go'o nąsa' sij dąʼ gaxini sij.

46 Nị xi'í si nun ana'uij sij gą'na' si-xụru'ue sij, nị gą'na' sí' hué guẹ hora nitaj si ani ruhua sij si gą'na' sí'. Nị ducu guị'yaj sí' castigo sij. Nị guịran' sij sayun dąj rún' guịran' ni tsínj nitaj si 'yaj gącuij, guị'yaj sí'.

47 ’Nị hua tsínj nicaj yun'unj ni'i si huin ruhua si-xụru'ue sij guị'yaj sij. Sanị nun guị'yaj sij. Nị nitaj hua

xugüi 'yaj sij gạ'na' sí'. Yu'uj
daj nị ducu dụguayun sí' sij.
48 Sanị hua ango tsínj nicaj
yun'unj. Nị nun ni'i sij
si huin ruhua si-xụru'ue sij
guị'yaj sij. Nị sisị guị'yaj sij
rasụn nun gạ'uej ruhua si-
xụru'ue sij guị'yaj sij, sanị
dọj gạyun sij, guị'yaj sí' xi'í
si nun ni'i sij.
'Nị sisị a'ui' nico Yan'anj
rian 'ngọ tsínj daj, nị huin
ruhua Yan'anj sisị guị'yaj
'ueé sij ngạ si ga'ui'-í' rian sij.
Tsínj nicaj sun nico dugumi
sij si'yaj Yan'anj, nị nạchin'
Yan'anj cuenta rian sij sisị
dụgumi sạ' 'ueé sij si'yaj sí'.

Jesús, causa de división

49 'Yūnj 'nạ' gạrūn yan'ạn
chruhua xungüị nan. Nị
ducu huin ruhuāj sisị hua
aca yan'ạn daj.
50 Hua niạn si guịran'ānj
'ngọ sayun nico. Nị ducu ani
guitsi ruhua nimānj da guịsij
guịran'ānj sayun daj.
51 Gani ruhua á rẹ' sisị
gạ din'inj rian ni ngüị
ngaa ga'nāj chruhua xungüị,
ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin
mánj. Sanị atā gụnun a
ni é rẹ' sisị gụnun' ni tsínj
ngạ dugüi' ni sij, guị'yaj si-
nụguan'ānj.
52 Nị asịj yyạj nị gụnun'
ụn'un' ran' ni dụgüi' 'ngọ
tsínj daj. Nị gụnun' huạ'nij
ran' tsínj ngạ yahuij ran'
tsínj. Nị gụnun' huịj ran'
tsínj ngạ ya'nij ran' tsínj.
53 Nị xi'í si-nụguan'ānj, nị
gụnun' nụngüej chrej tsínj
daj. Nị gụnun' nụngüej
da'níj sí' nej. Nị gụnun'
nụngüej nni yun'unj xạna
daj. Nị gụnun' nụngüej
da'níj unj nej. Nị gụnun'
nụngüej nni chrẹj 'ngọ
yun'unj xạna daj. Nị gụnun'
nụngüej xaco' unj nej. —Daj
gataj Jesús.

¿Cómo no reconocéis este tiempo?

54 Ngaa nị gataj Jesús gu-
nun ni ngüị:
—Ni'i sạ' á rẹ' dạj xacaj
ni é rẹ' cuenta. Daj si ngaa
guini'i a ni é rẹ' sisị nasíj nga
rian atuj güi, nị ataj á rẹ' sisị
dọj, nị gạman'. Nị da'nga'
daj aman' yya.
55 Nị ngaa ahui nanẹ nẹ'
sur, nị ataj á rẹ' sisị dọj, nị
gạhuin yạn'an. Nị da'nga'
daj gạhuin yạn'an.
56 Tsínj digya' yun'unj
huin a ni é rẹ'. Sạ' á rẹ'
ruhua á rẹ', sanị ani quij
ruhua á rẹ'. Ni'i a ni é rẹ'
xạcaj á rẹ' cuenta dạj hua
xata' ngạ dạj hua rian yo'ój.
Sanị nun ni'i a ni é rẹ' dạj
'yaj Yan'anj scanij a ni é rẹ'
yyạj mánj. —Daj gataj Jesús.

Arréglate con tu adversario

57 Nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin nị na'ue
xạcaj a ni é rẹ' cuenta ụn
nuguan' hua nịca yya únj.
58 Nị sisị hua 'ngọ tsínj
unun' ngạ sọ', nị nicaj sij
sọ' gạn'anj sij ducuasun,
sanị hué guẹ chruhua chrej
ngaa diaj huaj nụngüej é
rẹ' daj, nị hué yu'uj daj
nạgui'yaj yya nụngüej é rẹ'
xi'í nuguan' unun' nụngüej
é rẹ'. Nị sisị sị gui'yaj yya

nu̱ngüej é rẹ', ngaa nḭ̱ nḭcaj sí' man'án rẹ' rian güesḭ̱. Nḭ̱ na̱ga'ui' güesḭ̱ man'án rẹ' rian caíde. Nḭ̱ ga̱ri caíde man'án rẹ' ducuaga̱'.

59 Nḭ̱ ataj snan'ān gu̱nun rẹ' sisḭ̱ nitaj si huaj ga̱hui rẹ' yu'uj daj da guḭ̱sij ga̱nahuij na̱ru'ue rẹ' daran' gaquin' gui'yáj rẹ', da nḭ̱ ga̱hui rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ̱.

13

Arrepentíos o pereceréis

1 Nḭ̱ hué güi daj nḭ̱ niquin' 'ngo̱ ni tsínj rian nne Jesús. Nḭ̱ nata' ni sí' da̱j guiran' go̱'ngo ni tsínj 'na̱' estado Galilea rian Jesús. Daj si dagahui' tsínj gu̱'naj Pilato. Nḭ̱ nachej Pilato si-tun man'an ni tsínj daj nga̱ si-tun ni xucu dagahui' ni sij ga'ui' ni sij rian Yan'anj.

2 Ngaa nḭ̱ gataj Jesús rian ni tsínj niquin' daj:

—Xi'í si da'nga' daj guiran' ni tsínj daj, nḭ̱ da'ui ni sij doj gaquin' daj nga̱ ango ni ngüḭ̱ nne estado Galilea, ruhua ni é rẹ' ní'.

3 Sé daj huin mánj. Nḭ̱ atā gu̱nun a ni é rẹ' sisḭ̱ nitaj si na̱nicaj ruhua ni é rẹ' na̱nico' a ni é rẹ' Yan'anj, nḭ̱ da'nga' daj guḭ̱ran' a ni é rẹ' nej.

4 ’Nḭ̱ hua gunun ni é rẹ' sisḭ̱ gahui' xḭ̱nun' hua̱'nij ran' ni ngüḭ̱ ngaa gane 'ngo̱ hue' xxi xa̱can gataj xiráj ni ngüḭ̱ daj xuman' Siloé. Nḭ̱ da'ui ni sij doj gaquin' daj nga̱ ni ngüḭ̱ ma̱n xuman' Jerusalén, ruhua á rẹ' ní'.

5 Sé daj huin mánj. Nḭ̱ atā gu̱nun a ni é rẹ' sisḭ̱ nitaj si na̱nicaj ruhua á rẹ' na̱nico' a ni é rẹ' Yan'anj, nḭ̱ da'nga' daj guḭ̱ran' a ni é rẹ' nej. —Daj gataj Jesús.

Parábola de la higuera estéril

6 Ngaa nḭ̱ nani Jesús 'ngo̱ cuento digyán sij rian ni ngüḭ̱. Nḭ̱ gataj sij:

—Nicaj 'ngo̱ tsínj daj 'ngo̱ chrun ayu higo mán riqui do'ój sij rian ma̱n coj uva. Nḭ̱ gan'anj nḭ̱'yaj sij sisḭ̱ ayu higo chra̱-á'. Sanḭ̱ a̱ 'ngo̱-ó' nun guiri' sij mánj.

7 Ngaa nḭ̱ gataj sij gunun tsínj dugumi coj uva daj: “Nḭ̱'yaj rẹ' síj hua̱'nij yo' 'nāj 'na̱' na'uīj chruj higo, sanḭ̱ a̱ 'ngo̱ nun guirīj mánj. Ga̱'nin' náj rẹ' si 'yaj chru niquinj rian do'ój aj.” Daj gataj sij gunun sí'.

8 Sanḭ̱ gataj tsínj dugumi yo'ój daj: “Señor, du̱náj acuán' rẹ' si guḭniquin' acuanj ango yo' nan. Nḭ̱ na̱chē yo'ój, ngaa nḭ̱ ga̱rāj yo'ój ya'nduj xi'ij aj.

9 Nḭ̱ sisḭ̱ guḭniquinj ga̱yu higo chraj, nḭ̱ dugu'na̱j huaj. Nḭ̱ sisḭ̱ nitaj ga̱yu chraj, nḭ̱ ga̱'nin' náj rẹ' nánj.” Daj gataj moso daj gunun tsínj do̱'oj. —Daj gataj Jesús digyán sij rian ni ngüḭ̱.

Jesús sana a una mujer en el día de reposo

10 Hué dan nḭ̱ 'ngo̱ güi naránj ruhua ni ngüḭ̱ israelita, nḭ̱ digyán Jesús rian

ni ngüḭ mạn chruhua si-
nuhui ni sí'.
11 Nḭ nne 'ngọ yun'unj xạna a'nan', gui'yaj 'ngọ
nanẹ xḭ'i. Nḭ guisíj xḭnun'
huạ'nij yo' achéj nitu ún',
'yaj nanẹ xḭ'i daj. Nḭ na'ue
nụcua xiráj ún' gạche ún'
mánj.
12 Nḭ ngaa guini'i Jesús
yun'unj daj, nḭ gaquínj sij
ún'. Nḭ gataj sij:

—Guisíj nahuín rẹ', 'yaj
xi'ḭ a'nán' rẹ' yyạj, xica'uīj.
—Daj gataj Jesús.

13 Ngaa nḭ guta' Jesús ra'a
sij rian ún'. Nḭ 'ngọ hora daj,
nḭ nahuin nḭca xiráj ún'. Nḭ
gaxḭ'i ún' ga'mi sạ' ún' rian
Yan'anj.

14 Sanḭ ga'man ruhua tsínj
a'nin' chruhua nuhui xi'í
si nahuin yun'unj xạna daj
'ngọ güi naránj ruhua ni sij,
gui'yaj Jesús. Nḭ gataj tsínj
daj gunun ni ngüḭ:

—Hua huạtan' güi guḭ'yaj
sun né' gọ'ngo semana.
Ngaa nḭ gạ'na' á rẹ' ni güi daj
nạhuin a ni é rẹ'. Nḭ sé güi
naránj ruhua né' gạ'na' ni é
rẹ' nạhuin a ni é rẹ' mánj.
—Daj gataj tsínj a'nin' daj.

15 Ngaa nḭ gataj Señor
Jesús:

—Sạ' á rẹ', ruhua á rẹ'.
Sanḭ ani quij ruhua á rẹ'.
Tsínj digya' yun'unj huin a
ni é rẹ'. Nitaj si nạchi gọ'ngo
ni é rẹ' dán rẹ' sicuj ngạ
dán rẹ' urruj yu'uj numi xuj
gạn'anj dọgo'o a ni é rẹ' nnee
xuj güi naránj ruhua á rẹ'
mí'.

16 Nḭ yun'unj xạna nan
huin da'níj xí' gụ'naj Abra-
ham. Nḭ síj xḭnun' huạ'nij
yo' numij sichre Satanás ún'.
Nḭ nụnj si güi naránj ruhua
né' huin güi yyạj, sanḭ da'ui
né' jnạchri né' man'an ún'
ra'a sichre Satanás. —Daj
gataj Jesús gunun tsínj a'nin'
daj.

17 Nḭ ngaa guisíj ga'mi sij
daj, nḭ gahuin nạ'aj ni tsínj
unun' ngạ sij. Sanḭ gahuin
niạ' ruhua daran' ni ngüḭ
ngaa guini'i ni sij ni si sạ' 'nạ'
xata', gui'yaj Jesús.

Parábola de la semilla de mostaza

18 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Dạj hua rian nicaj sun
Yan'anj, ruhua á rẹ' únj.

19 Hué dan nḭ dạj rún'
achij cạn cuej nasa huaj. Nḭ
dagaman' 'ngọ tsínj daj riqui
yo'ój. Nḭ xḭra' cạn daj. Nḭ
gạchi gạhuin 'ngọ chrun. Nḭ
'nạ' ni xataj chéj xata' guḭ'yaj
xú' si-gạca' xú' chrạ coj daj.
—Daj gataj Jesús.

Parábola de la levadura

20 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún
Jesús:

—Dạj hua rian nicaj sun
Yan'anj, ruhua á rẹ' únj.

21 Hué dan nḭ dạj rún'
levadura huaj. Nḭ nachéj
huḭ 'ngọ yun'unj xạna
levadura daj scanij chru
harina si nạchej-é', guḭ'yaj
unj chrachrúnj. Nḭ gari unj
quinj daj chruhua huạ'nij
riọ. Ngaa nḭ nara nanẹ
riqui quinj daj, 'yaj levadura.
Nḭ dạj rún' 'yaj levadura

daj, da'nga' daj gaxa'nḭ si-
nu̱guan' Yan'anj nḭn' ga̱chra'
xungüḭ nej. —Daj gataj
Jesús.

La puerta estrecha

22 Nḭ gachin Jesús ni xu-
man' nico nga̱ ni rancho
ngaa huaj sij gan'anj sij xu-
man' Jerusalén. Nḭ digyán sij
si-nu̱guan' sij rian ni ngüḭ.
23 Nḭ nachínj snan'anj 'ngo̱
tsínj daj Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nḭ do̱j ni ngüḭ ga̱'ue
gu̱inani, gu̱ḭ'yaj Yan'anj ní'.
—Daj gataj sij.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
24 —Gu̱ḭ'yaj fuerza á rẹ'
ga̱tu a ni é rẹ' rian hue' chruj
huin rian nicaj sun Yan'anj.
Ataj snan'ān gu̱nun a ni é
rẹ' sisḭ ga̱huin nico ni ngüḭ
ga̱huin ruhua ga̱tu yu'uj daj.
Sanḭ sḭ ga'ue ga̱tu ni sij mánj.
25 Ngaa guisíj naxu̱man
tsínj du̱cua naránj sij rian
ducuá sij, nḭ gaxḭ'i ni é rẹ'
ga̱quinj ni é rẹ' mán xẹ'.
Nḭ ga̱taj ni é rẹ' gu̱nun sij:
“Señor, na̱'ni rẹ' ga̱tu ni
únj.” Ga̱taj á rẹ'. Sanḭ ga̱taj
tsínj du̱cua daj gu̱nun a ni é
rẹ': “Nun ni'īnj nḭ a̱ 'na̱' ni
é rẹ' mánj.” Daj ga̱taj Señor
daj huin man'ānj.
26 Ngaa nḭ ga̱xi'i ni é rẹ'
ga̱taj á rẹ' gu̱nūnj: “Xa ni
únj, go'o ni únj nga̱ man'án
rẹ'. Nḭ digyán rẹ' nuguan'
ga'mí rẹ' rian ni únj rian
yu'uẹ.” Ga̱taj á rẹ' nej.
27 Sanḭ ga̱taj man'ānj rian
án rẹ': “Nun ni'īnj nḭ a̱ 'na̱'
ni é rẹ'. Gu̱xun anéj daran'
ni é rẹ' riānj si huin ni é rẹ'
tsínj 'yaj gaquin'.” Daj ga̱tā
gu̱nun a ni é rẹ'.
28 ’Nḭ yu'uj daj guḭman
ni é rẹ'. Nḭ ducu ga̱co ni
ngüḭ ma̱n yu'uj daj. Nḭ
da xa̱ ruj yan' ni ngüḭ nej.
Nḭ guḭni'i ni é rẹ' ni xi a
ni é rẹ' tsínj gu̱'naj Abra-
ham nej, tsínj gu̱'naj Isaac
nga̱ tsínj gu̱'naj Jacob nej,
daran' ango ni tsínj ga'mi si-
nu̱guan' Yan'anj. Nḭ guḭni'i
ni é rẹ' sisḭ nne ni sí' rian
nicaj sun Yan'anj. Sanḭ guiri
Yan'anj nẹ' xẹ' guḭman ni é
rẹ' aj.
29 Nḭ ga̱'na' ni ngüḭ mán
nẹ' síj güi nga̱ ni ngüḭ mán
nẹ' rian atuj güi nej, ni ngüḭ
mán nẹ' norte nej, nga̱ ni
ngüḭ mán nẹ' sur nej. Nḭ
ga̱ne ni ngüḭ daj xa̱ ni sij rian
mesa rian nicaj sun Yan'anj.
30 Nḭ hua ni ngüḭ nun
gahuin achij xungüḭ nan. Nḭ
hué ni sij ga̱huin achij ango
xungüḭ ga̱nahuin na̱ca. Nḭ
hua ni ngüḭ gahuin achij
xungüḭ nan. Nḭ hué ni sij
nḭco' nẹ' ru̱cu ango xungüḭ
ga̱nahuin na̱ca daj. —Daj
gataj Jesús.

Lamento de Jesús sobre Jerusalén

31 Nḭ güi daj guisíj go̱'ngo
ni tsínj fariseo rian nne
Jesús. Nḭ gataj ni sí' gunun
sij:
—Hué yu'uj nan gu̱xun rẹ'
man'án rẹ' si huin ruhua
rey Herodes da̱gahui' so̱' aj.
—Daj gataj ni sí'.
32 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Güḭj nḭ ga̱taj á rẹ'
gu̱nun xune daj: “Nḭ'yaj rẹ',

yyạj ngạ a'yoj rīj nanẹ xḭ'i chruhua niman ni ngüḭ. Nḭ nahuin ni ngüḭ a'nan', 'yā nej. Nḭ xiráj huạ'nij güi, nḭ nạhuij si-sūnj, guḭ'yā.”

33 Sanḭ hua niạn si gạhuī gạn'ān yyạj ngạ a'yoj ngạ ataj nej si nitaj si huaj gạhui' 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj nẹ' xẹ' xu-man' Jerusalén mánj.

34 ’Ducu nani ruhuāj xi'í a ni é rẹ' ni tsínj mạn xu-man' Jerusalén. Daj si gahui' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj, gui'yaj á rẹ'. Nḭ a'ui' ni é rẹ' yej ni tsínj nicaj nuguan' huaj ga'níj Yan'anj rian án rẹ'. Síj ụndaj huin ruhuāj nạgui'yaj yụ'ūj ni é rẹ' dụgumīj ni é rẹ'. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ xuchre nagui'yaj yu'uj xuj da'níj xuj riqui si-gachi xuj, nḭ da'nga' daj ruhuāj guḭ'yā ngạ á rẹ'. Sanḭ nun gạ'uej ruhua á rẹ' mánj.

35 Nḭ'yaj á rẹ'. Daj si guẹre' xánj án rẹ' ngạ ducuá á rẹ'. Nḭ ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ sḭ guini'i rụhua' yún ni é rẹ' yūnj da guḭsij gạ'na' rụhua' yūnj chruhua xungüḭ nan. Nḭ gạtaj ni é rẹ': “Hua 'ueé tsínj 'nạ' rian si-xugüi Señor.” Gạtaj ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj mạn xuman' Jerusalén.

14

Jesús sana a un hidrópico

1 Hué dan nḭ 'ngọ güi naránj ruhua ni sij, nḭ gatúj Jesús chruhua ducuá 'ngọ tsínj fariseo a'nin'. Nḭ xa sí' ngạ ni sij. Nḭ naga'nạ' ango ni tsínj fariseo Jesús si guḭ'yaj sí'.

2 Nḭ nne 'ngọ tsínj 'nḭj gu'mạn rian Jesús.

3 Nḭ nachínj snan'anj Jesús ni tsínj digyán ley ngạ ni tsínj fariseo. Nḭ gataj sij:

—A'uej si-ley Yan'anj sisḭ nạhuin ni ngüḭ a'nan', guḭ'yaj né' güi naránj ruhua né', ruhua á rẹ' ní'. —Daj gataj Jesús.

Sanḭ dínj gahuin du'ua ni sij.

4 Ngaa nḭ guida'a Jesús tsínj daj. Nḭ nahuin sí', gui'yaj sij. Nḭ na'níj sij nạn' sí'.

5 Ngaa nḭ gataj sij gunun ni tsínj fariseo:

—Sisḭ guḭnij 'ngọ dán án rẹ' urruj, asḭ 'ngọ dán án rẹ' sicuj guḭnij chruhua pozo nnee nụnj huin si güi naránj ruhua né', nḭ sḭ gan'anj guḭri yoọ ni é rẹ' xucu guinij chruhua nnee da gạ mí'. —Daj gataj Jesús.

6 Nḭ nun gạ'ue danicạj ni sij nuguan' rian Jesús gạ mánj.

Los convidados a las bodas

7 Nḭ ngaa guini'i Jesús dạj nano' ni tsínj 'nạ' ducuá tsínj fariseo daj chrun xila niquin' nẹ' rian gạne ni sij rian mesa, ngaa nḭ nani sij 'ngọ cuento digyán sij rian ni sí'. Nḭ gataj sij:

8 —Ngaa gạquinj 'ngọ tsínj daj gạn'anj rẹ' rian gạhuin 'ngọ gui'yanj nạra'a ne, nḭ sḭ gané rẹ' chrun xila niquin'

nẹ' chrej rian mánj. Gạ'ue si gụisij ango tsínj huin achij doj daj ngạ man'án rẹ' gạ aj.

9 Nị gạ'ue si gạ'na' tsínj gạquinj nụngüej é rẹ', nị gạtaj sí' gụnun rẹ': "Gạ'ui' rẹ' chrun xila nan gạne tsínj nan anj." Gạtaj sí' si ruhuaj. Ngaa nị gạhuin nạ'aj rẹ', nị gạn'anj gạné rẹ' chrun xila niquin' da rụcu.

10 Hué dan nị ngaa gaquínj sij gạ'na' rẹ', nị gạné rẹ' da rụcu. Hué dan nị ngaa gạ'na' tsínj gạquinj rẹ', nị gạtaj sij gụnún rẹ': "Amigo, gạchin gạné rẹ' chrun xila niquin' nẹ' rian." Gạtaj sij. Ngaa nị gạhuin 'ueé rẹ' rian ni tsínj nne rian mesa ngạ rẹ' aj.

11 Daj si ụn tsínj huin ruhua gạhuin rian, nị gụna sij da nẹ' rụcu. Sanị ụn tsínj gạ'uej ruhua gụna da nẹ' rụcu, nị gạhuin rian sij. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj mạn ducuá tsínj fariseo daj.

12 Ngaa nị gataj Jesús gunun tsínj gaquínj gạ'na' sij ducuá sí':

—Ngaa gụi'yáj rẹ' 'ngọ nún ducuá rẹ', nị gạ'ui' rẹ' xạ ni ngüị, nị sị gaquínj rẹ' gạ'na' ni tsínj nicaj dugüi' ngạ rẹ' ngạ ni jnánj rẹ' nej, ni tsínj xuru'ue mán riqui xuman' nej. Daj si gạ'ue gạquinj ni sij man'án rẹ' xạ rẹ' ngạ ni sij. Nị da'nga' daj nạru'ue ni sij rián rẹ'.

13 Sanị ngaa gụi'yáj rẹ' 'ngọ gui'yanj ducuá rẹ', nị gạquinj rẹ' gạ'na' ni ngüị niqui ngạ ni ngüị nachran' ra'a nej, ni ngüị yacuan nej, ni ngüị duri nej.

14 Ngaa nị gạ 'ueé rián rẹ'. Daj si sị ga'ue nạru'ue ni ngüị daj rián rẹ'. Sanị nạru'ue sạ' Yan'anj rián rẹ' ngaa gạna'nij ni níman huin ni sij ni ngüị hua nịca niman. —Daj gataj Jesús gunun tsínj gaquínj daj.

Parábola de la gran cena

15 Nị ngaa gunun 'ngọ ni tsínj nne ngạ Jesús rian mesa, nị gataj sí' gunun Jesús:

—Hua 'ueé rian tsínj gạn'anj nún rian nicaj sun Yan'anj. —Daj gataj sí'.

16 Ngaa nị gataj Jesús gunun sí':

—Nị gui'yaj 'ngọ xuru'ue 'ngọ nún nico ducuá sij. Nị gaquínj sij gạ'na' nico ni ngüị.

17 Nị ngaa síj gahuin chrụn si xạ ni ngüị, 'yaj sij, nị ga'níj sij 'ngọ moso gạn'anj gạtaj sí' rian ni ngüị daj: "Gạ'na' a ni é rẹ' si ạ hua chrụn si xạ á rẹ'." Daj gataj moso daj gunun ni ngüị, gui'yaj xuru'ue.

18 Sanị gaxị'i ni sij gataj ni sij rian moso daj sisị sị ga'ue gụisij ni sij xạ ni sij. Nị gataj 'ngọ tsínj daj: "Guirān 'ngọ yo'ój, nị hua niạn si gạn'anj ni'yā. Achínj jni'yā rián rẹ' si gụinicaj rẹ' 'ngọ niman nico ngāj si sị ga'ue gạn'ān ngạ rẹ' mánj." Daj gataj sij.

19 Nị gataj ango sij: "Guirān ụn'un' inta sicúj, nị gạn'anj xạcāj cuenta sisị ạ hua xuj gụi'yaj sun xuj. Nị

guinicaj rę' 'ngǫ niman nico ngāj xi'í si nun gą'ue gąn'ān ngą rę' mánj.” Daj gataj sí'.

20 Ni gataj ango sij: “Da guisíj xacā 'ngǫ yun'unj xąna, ni si ga'ue gąn'ān mánj.” Daj gataj huą'nij ran' tsínj gunun moso daj.

21 ’Ngaa ni nanicąj si-moso tsínj dụcua daj. Ni nata' sij nuguan' ga'mi gǫ'ngo ni sí' gunun xuru'ue daj. Hué dan ni ga'man ruhua xuru'ue daj. Ni gataj sij gunun moso: “Gąn'anj yoǫ rę' rian yu'uę ngą chruhua chrej mąn riqui xuman' nan. Ni nicaj rę' ni ngüi niqui ngą ni ngüi nachran' ra'a nej, ni ngüi yacuan nej, ni ngüi duri nej gą'na' rę'.” Daj gataj xuru'ue daj gunun moso.

22 Ngaa ni gataj moso daj gunun xuru'ue: “Señor, hua síj gui'yā si ga'níj rę' yūnj. Sani hua luga gą' aj.” Daj gataj moso daj.

23 Ngaa ni gataj xuru'ue daj gunun moso: “Güij rę' chruhua chrej gąn'an ngą chrej gatin nej. Ni gui'yaj fuerzá rę' si gą'na' ni ngüi gątu ni sij chruhua ducuāj gąra guiman ni sij.

24 Daj si xąnga' atā gụnun rę' sisi si gahuin sti'nīj ngą ni ą 'ngǫ ni ngüi gaquínj sinīj mánj.” Gataj xuru'ue daj gunun si-moso sij. —Daj gataj Jesús gunun tsínj nne rian mesa ngą sij.

Lo que cuesta seguir a Cristo

25 Ni huaj nico ni ngüi ngą Jesús. Ni nanicąj sij gataj sij gunun ni sí':

26 —Sisi hua 'ngǫ tsínj daj huin ruhua gą'na' riānj, ni hua niąn si gąhuin 'i ruhua sij ni'yaj sij yūnj daj ngą si 'i ruhua sij ni'yaj sij chrej sij ngą nni sij nej, man'an sij nej. Ni sisi na'uej ruhua sij daj, ni si ga'ue gąhuin sij tsínj guinico' man'ānj mánj.

27 Ni sisi na'uej ruhua 'ngǫ tsínj daj gąta sij rugutsi guiran' sij sayun ngāj, ni si ga'ue gąhuin sij tsínj guinico' man'ānj mánj.

28 ’Ni sisi huin ruhua 'ngǫ ni é rę' gui'yaj 'ngǫ hue' xxi nata', ni nąni sini ruhua tsínj daj ni'yaj sij ụndaj gụtin' sij du'ue hue' daj. Ngaa ni xącaj sij cuenta sisi guisij si-san'anj sij.

29 Ni sisi nitaj si nani sini ruhua sij, hué dan ni ngaa gụruj sij daqui hue', ni ną'ue guisi-í', gui'yaj sij. Ni gąxi'i ni ngüi gą'mi ducu ni sij xi'í sij.

30 Ni gątaj ni sij: “Gaxi'i tsínj nan gui'yaj sij hue'. Sani nun gụnucuaj sij guisi, gui'yaj sij mánj.” Daj gątaj ni ngüi daj.

31 ’Ni sisi hua 'ngǫ rey nicaj ichi' mil snado, ni huaj sij gąn'anj gụnun' sij ngą ango rey 'ną' ngą cǫ mí snado, ngaa ni gąn'anj gąne sij xącaj sij cuenta sisi gą'ue gụnucuaj sij gui'yaj gana sij rian ango rey nicaj cǫ mil snado daj.

32 Nị sisị ani ruhua sij sisị
na'ue gụnucuaj sij gụnun'
sij ngạ ango rey, nị ngaa
hua gạn' 'nạ' ango rey, nị
a'níj sij ni tsínj nicaj nuguan'
gạn'anj gạtaj snan'anj ni sí'
sisị nạ'mi nụngüej rey daj.
33 ʼNị hué ducuánj daj tsínj
na'uej ruhua dụna daran'
si nicaj sij, ngaa nị sị ga'ue
gạhuin sij tsínj guịnico'
man'ānj mánj. —Daj gataj
Jesús.

Cuando la sal pierde su sabor

34 Nị gataj rụhua' yún
Jesús:
—Hua sạ' yạn. Nị dạj rún'
huin yạn, nị da'nga' daj huin
a ni é rẹ' chruhua xungüị.
Sanị sisị nitaj si 'nịn' yạn daj,
nị sị ga'ue guị'yaj né' nạhuin
'nịn' mánj.
35 Nị nitaj si ní'yanj yạn
daj rian yo'ój. Nị nitaj si
ní'yan gạhuin yo'ój ya'nduj
nej. Sanị guẹre'ej nẹ' xẹ' yạn
daj.
Hué dan nị tsínj nụn
chraquij, nị hua niạn si
gụnun sij nuguan' nan anj.

15

Parábola de la oveja perdida

1 Ngaa nị nahuin yu'
daran' ni tsínj a'nej pesto
ngạ ni ngüị 'yaj gaquin' rian
Jesús gụnun ni sij si gạtaj sí'.
2 Ngaa nị ga'mi huị ni tsínj
fariseo ngạ ni tsínj digyán
ley xi'í si gui'yaj Jesús. Nị
gataj ni sí':
—A'nin' ruhua tsínj daj
nicaj dugüi' sij ngạ ni
tsínj 'yaj gaquin'. Nị xa
nụguan'an sij ngạ ni sí' nej.
—Daj gataj ni sij.
3 Ngaa nị nani Jesús 'ngọ
cuento digyán sij rian ni sí'.
Nị gataj sij:
4 —Nị sisị nịcaj 'ngọ dugüi'
ni é rẹ' 'ngọ ciento xachij,
nị gạn'anj ni'ya 'ngọ xuj,
nị dạj guị'yaj tsínj dạn daj,
ruhua ni é rẹ' únj. Gạra
sij gạn'anj xia xịnun' gạn'anj
xachij riqui quij. Nị gạn'anj
nạna'ui' sij xachij gan'anj
ni'ya daj. Nị dayun nari' sij.
5 Nị ngaa nari' sij, nị niạ'
ruhua sij guta' sij dacan xicój
sij.
6 Nị ngaa nasíj sij ducuá
sij, nị naran' sij ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ sij ngạ ni tsínj
nne xánj sij. Nị gataj sij
gunun ni sí': "Gạhuin niạ'
ruhua á rẹ' ngāj si hua nari'ījj
xachij gan'anj ni'ya daj." Daj
gataj tsínj daj.
7 Nị ataj snan'ān gụnun a
ni é rẹ' sisị niạ' ruhua ni
tsínj mán xata' ni'yaj ni sij
'ngọ tsínj 'yaj gaquin' ngaa
nani ruhua sí' xi'í si-gạquin'
sí'. Nị gạhuin niạ' ruhua ni
sij nị'yaj ni sij doj ngạ tsínj
daj, daj ngạ ango gạn'anj xia
xịnun' gạn'anj ni tsínj na'uej
ruhua si gạnani ruhua ni sij
xi'í si-gạquin' ni sij. Daj si
hua nịca niman ni sij, ruhua
ni sij. —Daj gataj Jesús.

Parábola de la moneda perdida

8 Ngaa nị gataj rụhua' yún
Jesús:
—Nị sisị nicaj 'ngọ yun'unj
xạna ichi' moneda san'anj,

nḭ gạn'anj ni'ya 'ngọ moneda daj, nḭ dạj guḭ'yaj ún', ruhua á rẹ' únj. Gạrun ún' yan'ạn candil. Nḭ nạca' ún' chruhua hue'. Nḭ nạna'ui' 'ueé ún' da nari' ún'.
9 Nḭ ngaa nạri' ún', nḭ gạquínj ún' ni ngüḭ nicaj dugüi' ngạ ún' ngạ ni dugüi' ún' mạn xánj ún' nej. Nḭ gạtaj ún': "Gạhuin niạ' ruhua á rẹ' ngạ̄j si hua nari'ī̱j moneda gan'anj ni'ya daj." Daj gạtaj ún' gụnun ne.
10 Nḭ ataj snan'ān gụnun ni é rẹ' sisḭ dạj rún' gahuin niạ' ruhua ún', nḭ da'nga' daj hua niạ' ruhua si-ángel Yan'anj ni'yaj-á' ngaa nanicạj ruhua 'ngọ tsínj xi'í si-gạquin' sij. —Daj gataj Jesús.

Parábola del hijo pródigo

11 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Hua huḭj da'níj 'ngọ tsínj daj.
12 Nḭ gataj da'níj sij tsínj hua lij doj gunun chrej sij: "Tata chré', huin ruhuāj sisḭ gụra' da'áj rẹ' si'yáj rẹ'. Nḭ rḭqui rẹ' da'aj si'yáj rẹ' gạhuīnj." Daj gataj sij gunun chrej sij. Ngaa nḭ gura' da'aj chrej sij si'yaj sí' ga'ui' sí' rian nụngüej da'níj sí'.
13 Dọj güi gachin nḭ naran' tsínj hua lij daj daran' si'yaj sij. Nḭ gahui sij gan'anj gạn' sij ango xuman'. Nḭ ganahuij si-san'anj sij gutin' yụn sij dạj rún' garan' ruhua sij.
14 Nḭ ngaa ganahuij gutin' sij san'anj nicaj sij, nḭ ducu gahuin xi'nạ xuman' daj. Nḭ ga'naj gachin xi'nạ riqui sij.
15 Ngaa nḭ gan'anj gạchinj sij sun guḭ'yaj sun sij rian 'ngọ tsínj nne yu'uj daj. Nḭ ga'níj sí' gạn'anj sij quij gạn'anj dụgumi sij dán sí' xacáj.
16 Nḭ huin ruhua sij gạra riqui sij ngạ si xa xacáj. Sanḭ ạ 'ngọ ni sí' nun gạ'ui' ni sí' si xạ sij mánj.
17 'Ngaa nḭ nanicạj ruhua sij, nḭ gataj sij gunun man'an sij: "Nḭ moso mán 'yaj sun rian chrē, nḭ hua nico si xa ni sij. Nḭ yu'uj nan nnēj. Nḭ gạhuīj, guḭ'yaj xi'nạ.
18 Nạnicā nạn'ānj ducuá chrē, nḭ gạtā gụnun sí': Tata chré', gui'yā gaquin' rian Yan'anj ngạ rian man'án rẹ' nej.
19 Nitaj hua si-chrej si gạtaj rẹ' si da'níj rẹ' huīnj gạ mánj. Maan si guḭ'yáj rẹ' si gạhuīnj 'ngọ tsínj 'yaj sun rián rẹ', gạtā gụnun chrē." Daj gataj sij gunun man'an sij.
20 'Hué dan nḭ naxụman sij, nḭ nanicạj sij nạn' sij ducuá chrej sij. Nḭ ngaa guini'i chrej sij huaj sij gạn', nḭ ducu gahuin yaco ruhua sí' ni'yaj sí' sij. Nḭ gunánj sí' gan'anj sí' rian huaj da'níj sij. Nḭ gananan sí' man'an sij. Nḭ garun du'ua sí' man'an sij nej.
21 Ngaa nḭ gataj sij gunun sí': "Tata chré', gui'yā gaquin' rian Yan'anj ngạ rian man'án rẹ' nej. Nḭ nitaj hua si-chrej si gạtaj rẹ' si da'níj rẹ' huīnj gạ mánj." Daj gataj sij gunun chrej sij.

22 Sanḭ gataj chrej sij gu-
nun ni si-moso sí': “Güḭj
xa̱caj yoǫ ni é rẹ' atsij sa̱'. Nḭ
ga̱'nij a ni é rẹ' xa̱ sij gu̱nun
sij. Nḭ ga̱'nij ni é rẹ' 'ngǫ
se'ej ra'a sij. Nḭ na̱ri ni é rẹ'
zapato dacój sij nej.

23 Nḭ nḭcaj á rẹ' sicuj namij
ga̱'na' á rẹ'. Nḭ da̱gahui' a
ni é rẹ' nej. Nḭ guḭ'yaj né'
gui'yanj ga̱huin nia̱' ruhua
né'.

24 Daj si rún' ganá'nij 'ngǫ
níman, da'nga' daj nasíj
ru̱hua' yún da'nī riānj. Hua
gani'ya sij. Sanḭ nari' ru̱hua'
yún sij.” Daj gataj chrej sij.
Nḭ gaxḭ'i ni sij gahuin nia̱'
ruhua ni sij.

25 ’Nḭ da'níj sij tsínj xa̱hua',
nḭ hua gan'anj sí' riqui quij.
Nḭ ngaa nanica̱j sí', nḭ gahuin
nḭchrun' sí' rian hue'. Nḭ
gunun sí' sisḭ ma̱n ni tsínj
a'yanj nga̱ ni ngüḭ chran'anj
nej.

26 Ngaa nḭ gaquínj sí' 'ngǫ
ni tsínj 'yaj sun rian chrej
sij. Nḭ nachínj snan'anj sí'
moso daj u̱n sin gahuin nga̱
gui'yanj daj.

27 ’Ngaa nḭ gataj moso
daj: “Hua nasíj jnánj rẹ'.
Nḭ ga'níj chréj rẹ' sun sisḭ
da̱gahui' ni únj sicuj hua
namij. Daj si nucuaj sij
nasíj sa̱' sij.” Daj gataj moso
gunun tsínj xa̱hua' daj.

28 ’Sanḭ ga'man ruhua tsínj
xa̱hua' daj. Nḭ nun ga̱'uej sij
ga̱tu sij chruhua hue'. Xi'í
daj, nḭ gahui chrej nu̱ngüej
tsínj daj. Nḭ ga'mi yaco sí' si
ga̱tu sij chruhua hue'.

29 Nḭ gataj sij gunun chrej
sij: “Ni'i man'án rẹ' u̱ndaj
yo' síj 'yaj sūnj rián rẹ'. Nḭ
dagahuin sa̱'āj rián rẹ'. Nḭ
nitaj a̱man riquí rẹ' 'ngǫ
stanẹ le'ej guḭ'yā gui'yanj
nga̱ ni tsínj nicaj dugüi' ngāj
mánj.

30 Sanḭ ngaa nasíj da'níj rẹ'
nan gutin' sij si-san'ánj rẹ'
nga̱ ni yun'unj xa̱na achéj
man'an, nḭ dagahuí' rẹ' sicuj
namij xi'í sij.” Daj gataj tsínj
xa̱hua' gunun chrej sij.

31 ’Ngaa nḭ gataj chrej sij
gunun sij: “Da'nī huín rẹ'.
Nḭ ya'yoj nné rẹ' ngāj. Nḭ
daran' si ma̱n riānj huin
si'yáj rẹ' aj.

32 Sanḭ hua nia̱n si guḭ'yaj
né' gui'yanj ga̱huin nia̱'
ruhua né' si nasíj jnánj
rẹ'. Nḭ rún' huin 'ngǫ
níman gahuin sij riānj. Sanḭ
ganá'nij sij. Nḭ ga ni'ya sij.
Sanḭ nari'īj sij nánj.” Daj
gataj chrej sij gunun sij. —Nḭ
da'nga' daj gataj Jesús nani
sij cuento rian ni tsínj daj.

16

*El ejemplo del mayor-
domo infiel*

1 Hué dan nḭ nani Jesús
'ngǫ cuento digyán sij rian ni
tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Hua 'ngǫ tsínj xuru'ue.
Nḭ rian sí' nu̱n 'ngǫ tsínj
dugumi si'yaj sí'. Ngaa nḭ
gan'anj ga̱'mi gaquin' ango
ni tsínj rian xuru'ue sisḭ
ducu gutin' tsínj daj si'yaj sí'.

2 Ngaa nḭ gaquínj xuru'ue
daj si ga̱'na' sij. Nḭ gataj sí':
“Nḭ u̱n sin huin nan si a'mi

ni sij xi'í rẹ' únj. Nạriqui rẹ' cuenta dạj gui'yaj sún rẹ' riānj dugumí rẹ' si'yā si na'uej ruhuāj si gạhuín rẹ' tsínj dụgumi si'yā riānj gạ mánj.” Daj gataj xuru'ue daj.

3 ’Ngaa nị gataj tsínj daj gunun man'an sí': “Nị ụn sin huin guị'yā yyạj, nị ga'nej si-patrōnj sun riānj únj. Daj si nitaj fuerza guị'yaj sūnj rian yo'ój. Nị huin nạ'ā guị'yā caridad nej.

4 Yyạj nị hua ni'īnj si guị'yā. Ngaa nị gạ'ue chrạcuij ni sij ducuá ni sij gạnēj ngaa nitaj sun guị'yaj sūnj.” Da'nga' daj gani ruhua sij.

5 ’Ngaa nị gaquínj sij gạ'na' gọ'ngo ni tsínj da'ui rian xuru'ue daj. Nị gataj sij rian tsínj ga'nạ' sini daj: “Ni ụndaj huin si da'uíj rẹ' rian si-patrōnj únj.” Daj gataj sij.

6 Ngaa nị gataj sí': “Da'uīj 'ngọ ciento tambo gasiti rian si-patrón rẹ' aj.” Daj gataj sí'. Ngaa nị gataj tsínj daj: “Nịcaj rẹ' dánj rẹ' yanj rí rẹ' cuenta. Nị gạne yoọ rẹ' gạrun rẹ' huịj xia chi' guẹ aj.” Daj gataj sij.

7 Ngaa nị gataj sij gunun ango sí': “Nị ụndaj huin da'ui man'án sọ' únj.” Daj gataj sij. Nị: “Da'uīj 'ngọ ciento nnánj strigo aj.” Daj gataj sí' gunun sij. Ngaa nị gataj sí': “Nịcaj rẹ' dánj rẹ' yanj rí rẹ' cuenta nan. Nị gạrun rẹ' rian yanj sisị da'uíj rẹ' gạn'anj xia guẹ aj.” Daj gataj sij gunun sí'.

8 ’Hué dan nị xacaj xuru'ue daj cuenta sisị gui'yaj xị'i tsínj daj xi'í sí'. Sanị ga'mi sạ' sí' xi'í sij. Daj si nagui'yaj yoọ sij nuguan' xi'í man'an sij. Nị ni tsínj mạn xungüị gaquin' nan, nị hua yoọ ni sij ngaa nagui'yaj ni sij 'ngọ nuguan' ngạ ni dugüi' ni sij. Nị hua yoọ ni sij doj daj ngạ ni tsínj achéj rian xiguịn hua.

9 ’Ngaa nị gạtaj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị gạ'ui' ni é rẹ' rasụn mạn rian án rẹ' ra'a ni ngüị. Ngaa nị gạhuin ni ngüị daj ni ngüị guịnicaj dugüi' ngạ ni é rẹ'. Daj si rasụn mạn rian xungüị nan, nị nun hua sạ' nico. Hué dan nị ngaa gạnahuij ni rasụn mạn rian ni é rẹ', ngaa nị xata' nạhuin ra'a ni sij ni é rẹ' gạne nịganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj.

10 Nị ụn tsínj hua gacuij, nị dugumi sạ' sij dọj rasụn, nị hué daj hua gacuij sij ngaa dụgumi sij nico rasụn nej. Nị ụn tsínj 'yaj xị'i dụgumi sij dọj rasụn, nị guị'yaj xị'i sij ngaa dụgumi sij nico rasụn nej.

11 Nị hué ducuánj daj sisị nitaj si hua gacuij ni é rẹ' dugumi a ni é rẹ' ni rasụn xị'i mạn chruhua xungüị gaquin' nan, ngaa nị nitaj tsínj gạhuin ruhua rịqui ni rasụn yya rian án rẹ' mánj.

12 Nị sisị nitaj si gạ gacuij ni é rẹ' dụgumi ni é re' ni rasụn sé si'yaj ni é rẹ' huin ni rasụn mạn rian xungüị nan, ngaa nị ụn tsínj gạhuin

ruhua rịqui rasụn gạhuin si'yaj ni é rẹ' nẹ' xata', ruhua á rẹ' únj.

13 ’Nị nitaj 'ngọ tsínj gạhuin nucuaj dạgahuin rian huịj xuru'ue mánj. Sisị gụị'yaj sun né' rian huịj xuru'ue, nị nun huin xạn' ruhua né' ni'yaj né' 'ngọ xuru'ue daj. Nị gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ango sí'. Nị huin ruhua né' gụịnicaj dugüi' né' ngạ 'ngọ xuru'ue daj. Sanị nitaj si a'mi sạ' né' ngạ ango sí'. Hué ducuánj daj, nị sisị ducu aran' ruhua né' ni'yaj né' ni rasụn mạn chruhua xungüị, nị nạ'ue dạgahuin né' rian Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

14 Nị ducu garan' ruhua ni tsínj fariseo ni'yaj ni sij san'anj. Nị ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nị ga'mi ducu ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

15 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Nị 'yaj ni é rẹ' sisị tsínj sạ' huin a ni é rẹ' rian ni ngüị. Sanị ni'i Yan'anj niman ni é rẹ'. Nị nuguan' ní'yanj nico rian ni ngüị, sanị nuguan' xị'i huin rian Yan'anj anj.

16 ’Nị asịj ná nị digyán Moisés si-ley Yan'anj rian ni ngüị. Nị digyán ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị. Sanị ngaa guisíj ga'nạ' Juan, nị unun ni ngüị nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian né'. Nị daran' ni sij 'yaj fuerza si gạtu ni sij rian nicaj sun Yan'anj.

17 Nị gạ'ue sisị gạnahuij xata' ngạ xungüị. Sanị sị ga'ue gạnahuij nị ạ 'ngọ nuguan' le'ej 'nạ' rian si-ley Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

Jesús enseña sobre el divorcio

18 Ngaa nị gataj Jesús:

—Nị sisị hua 'ngọ tsínj guere'ej nicạ, nị nạcaj sij ango yun'unj xạna, nị da'ui sij gaquin'. Nị sisị nạcaj ango tsínj yun'unj xạna guere' daj, nị da'ui sí' gaquin' nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.

El rico y Lázaro

19 Ngaa nị nani Jesús 'ngọ cuento. Nị gataj sij:

—Nị hua 'ngọ tsínj xuru'ue. Nị nụn sij atsij sạ' du'ue. Nị ya'yoj gui'yaj sij 'ngọ nún nico ducuá sij.

20 Nị hua 'ngọ tsínj yaco ran' gụ'naj sí' Lázaro. Nị ngaj sí' rian yo'ój rian ducuá xuru'ue daj. Nị mạn siqui nịn' gạchra' nnee cúj sí'.

21 Nị huin ruhua tsínj daj gạra riqui sij ngạ si ayu rian mesa, 'yaj xuru'ue daj. Nị 'nạ' xuhue ahui xuj rian siqui daj.

22 ’Hué dan nị 'ngọ güi, nị gahui' tsínj niqui daj. Nị nicaj ni ángel gan'anj-án' sij rian nne tsínj gụ'naj Abraham xata'. Nị nanan Abraham man'an sij. Nị gahui' xuru'ue nej. Nị gan'anj gạchin' ni sij sí'.

23 Nị ngaa ran' xuru'ue daj sayun nico rian gan'anj ni níman, nị nachi nicaj sij

rian sij guini'i sij sisi̱ gạn' nne Abraham. Ni̱ yu'uj daj nanan Abraham tsínj gụ'naj Lázaro.
24 Ngaa ni̱ gaguáj sij: “Tata chré' Abraham, nạhuin 'i̱ ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' man'ānj. Ni̱ gạ'nij rẹ' Lázaro gạ'na' sí' yu'uj nan. Ni̱ gạ'nij sí' chrạ ra'a sí' chruhua nnee. Ni̱ gụta' sí' nnee daj rian yyāj si yaco ran'ānj nūnj rian yan'ạn nan.” Daj gataj xuru'ue gunun Abraham.
25 ’Sani̱ gataj Abraham gunun xuru'ue: “Da'ní', gạnanun ruhuá rẹ' sisi̱ ngaa gané rẹ' chruhua xungüi̱, ni̱ nicáj rẹ' nico rasụn sạ' rián rẹ'. Ni̱ nicaj Lázaro ni rasụn xi̱'i. Yyạj ni̱ nahuin niạ' ruhua sij yu'uj nan. Ni̱ ran' man'án rẹ' sayun nụn rẹ' yu'uj daj.
26 Ango nuguan' huin sisi̱ hua 'ngọ xinéj xạchij dạni nụngüe'. Ni̱ si̱ ga'ue gạchin ni ngüi̱ mán yu'uj nan gui̱sij ni sij rian nné rẹ'. Ni̱ na'ue gạchin ni ngüi̱ mán yu'uj daj ngạ rẹ' gạ'na' ni sij yu'uj nan mánj.” Daj gataj Abraham gunun sí'.
27 ’Ngaa ni̱ gataj xuru'ue daj: “Achínj jni'yā rián rẹ' tata chré' Abraham sisi̱ nạ'nij rẹ' Lázaro nạn' sij duçuá chrē
28 rian hua ụn'un' jnān. Ni̱ gạn'anj sij nạta' sij rian ni sí' sisi̱ si̱ ga'nạ' ni sí' rian hua sayun nico nan mánj.” Daj gataj xuru'ue.
29 Ngaa ni̱ gataj Abraham: “Hua nicaj ni sí' si garun Moisés ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j ná. Gạ'ue gụnun sạ' ni sí' ni nuguan' daj.” Daj gataj Abraham.
30 Ngaa ni̱ gataj xuru'ue: “Tata chré' Abraham, xạnga' ni si̱ gunun ni sí'. Sani̱ sisi̱ gạna'nij 'ngọ níman gụrugüi' scanij ni sí', ngaa ni̱ nạnicaj ruhua ni sí' xi'í si-gạquin' ni sí', ruhuāj aj.” Daj gataj xuru'ue.
31 ’Sani̱ gataj Abraham: “Sisi̱ nun gụnun ni sí' si gataj Moisés ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j ná, ngaa ni̱ si̱ guxuman ruhua ni sí' ni̱'yaj ni sí' si-nụguan' 'ngọ tsínj ganá'nij scanij ni níman mánj.” Daj gataj Abraham gunun xuru'ue daj. —Ni̱ hué daj huin cuento nani Jesús rian ni ngüi̱.

17

Ocasiones de caer

1 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Xungüi̱ nan, ni̱ hua nico ni rasụn 'yaj sisi̱ gui̱nico' ni ngüi̱ chrej xi̱'i. Sani̱ niqui niman 'ngọ tsínj a'ui' 'ngọ chrej xi̱'i riqui dugüi' sij. Daj si gui̱ran' sij castigo, gui̱'yaj Yan'anj.
2 Ni̱ asi̱j nun ga'ui' sij 'ngọ chrej xi̱'i riqui dugüi' sij, ni̱ dụgüej naj ni sij 'ngọ yej to anumi xá sij gạn'anj sij chruhua nnee yan'anj ngạ ạ'. Daj si quij 'yaj 'ngọ tsínj ngaa a'ui' sij 'ngọ chrej xi̱'i riqui 'ngọ tsínj ngaa nạca natu sí' si-chrej Yan'anj.

3 ’Gą cuidado a ni é rę' dąj
guį'yaj ni é rę'. Sisį guį'yaj
jnánj rę' gaquin' rián rę',
ngaa nį nąta' rę' si-gąquin'
sij rian man'an sij. Nį sisį
nąni ruhua sij xi'í si-gąquin'
sij, ngaa nį nįcaj rę' 'ngǫ
niman nico ngą sij.
4 Nį nǫnj si guį'yaj jnánj
rę' ichij gaquin' rián rę' 'ngǫ
güi, nį hua niąn si nįcaj rę'
'ngǫ niman nico ngą sij sisį
gą'na' nąta' sij yǫn yǫn rián
rę' sisį sį gui'yaj sij gaquin'
da gą mánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Auméntanos la fe

5 Ngaa nį gataj ni tsínj
apóstol gunun Señor Jesús
huin ni tsínj ga'mi si-
nǫguan' Jesús rian ni ngüį:
—Rįqui rę' sisį gǫxuman
nico ruhua nį'yaj ni únj
Yan'anj anj. —Daj gataj ni
sij.
6 Ngaa nį gataj Señor
Jesús:
—Ni sisį gǫxuman ruhua
ni é rę' dąj rún' 'yaj 'ngǫ
cąn cuej nasa, ngaa nį gą'ue
gątaj á rę' gǫnun chrun nan
sisį gǫxun man'an gąn'anj-
án' chruhua nnee yan'anj.
Nį gǫnun chrun rian án rę'
aj.

El deber del siervo

7 ’Nį ngaa gąn'anj si-moso
'ngǫ ni é rę' quij nąchej sij
do'ój rę' si dǫgumi sij dán rę'
xucu, nį dąj gątaj rę' gǫnun
sij ngaa 'ną' niqui sij gan'anj
sij quij únj. Atáj rę' rian sij
sisį gąchin sij gąne sij rian
mesa xą sij ní'. Sé daj huin
atáj rę' mánj.
8 Sanį atáj rę' gǫnun sij:
“Guį'yaj xugüí rę' gąhuin
sti'nį man'ānj. Guį'yaj sun
acuán' rę' riānj si xāj, nį
go'ōj. Asíj nį xą, nį gǫ'o
man'án rę' nej.” Daj atáj rę'
rian sij nánj.
9 Nį ngaa dagahuin si-
mosó rę' daran' si a'nín' rę'
sun rian sij, nį gątaj rę' si
guruhua rian moso daj ní'.
Sé daj huin gątaj rę' mánj.
10 Nį da'nga' daj guį'yaj á
rę' ngą Yan'anj. Nį ngaa
gąnahuij guį'yaj á rę' daran'
nuguan' a'nin' Yan'anj sun
rian án rę', ngaa nį gątaj á
rę': “Nitaj si ní'yanj ni únj si
maan si gui'yaj únj rún' hua
si-sun ni únj.” Daj gątaj á rę'.
—Gataj Jesús gunun ni sí'.

Diez leprosos son limpia-dos

11 Nį ngaa huaj Jesús
gan'anj sij xuman'
Jerusalén, nį gachin sij rian
ata dugüi' estado Samaria
ngą estado Galilea.
12 Nį guisíj sij 'ngǫ rancho
rian gahui ichi' tsínj ran' xi'į
nnij. Nį gąn' ganiquin' ni sij.
13 Nį gaguáj ni sij gataj ni
sij:
—Jesús, Maestro, gąhuin 'į
ruhuá rę' nį'yaj rę' ni únj.
—Daj gataj ni sij.
14 Nį ngaa guini'i Jesús ni
sí', nį gataj sij:
—Güij dįgyán ni é rę'
man'an án rę' rian ni chrej.
—Daj gataj Jesús.
Hué dan nį ngaa huaj ni sij
chruhua chrej, nį ganahuin
są' ni sij.

15 Nḭ ngaa guini'i 'ngǫ tsínj
daj sisḭ ganahuin są' sij, nḭ
nanicąj sij ga'mi nucuaj sij si
hua 'ueé gui'yaj Yan'anj ngą
sij.
16 Nḭ ganiquin' ráj dącoj sij
rian Jesús. Nḭ gą' rian sij
rian yo'ój. Nḭ naga'ui' sij
guruhua Jesús. Nḭ tsínj daj
huin 'ngǫ tsínj samaritano.
17 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sé ichi' ran' ni é rę' huin
si ganahuin są', gui'yā ą'. Nḭ
ą gan'anj ango ṵn ran' ni sij
únj.
18 Urin tsínj 'ną' anéj chrej
nan nanicąj ga'mi są' rian
Yan'anj ní'. —Daj gataj
Jesús.
19 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun tsínj daj:
—Nąchica rę', nḭ gąn'anj
rę' xi'í si guxuman ruhuá rę'
ni'yáj rę' man'ānj, nḭ nahuín
rę' aj. —Daj gataj Jesús.

La venida del reino

20 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj ni tsínj fariseo
Jesús ąman guḭnicaj Yan'anj
sun rian ni ngüḭ. Nḭ gataj
Jesús:
—Nitaj si ní'yanj sisḭ ducu
nḭ'yaj ni é rę'. Daj si sḭ ga'ue
guḭni'i ni ngüḭ ngaa gą'na'
guḭnicaj sun Yan'anj mánj.
21 Nḭ nitaj si gątaj ni ngüḭ:
“Nan huin rian nicaj sun
Yan'anj, asḭ yu'uj daj huin
rian nicaj sun Yan'anj.” Sé
daj huin mánj. Daj si hua
ga'nąʼ guinicaj sun Yan'anj
scanij ni é rę' aj. —Daj gataj
Jesús rian ni tsínj fariseo.
22 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni tsínj nico' sij:
—Guḭsij 'ngǫ güi ngaa
gąhuin ruhua ni é rę' guḭni'i
ni é rę' güi nan ngaa huaj
man'ānj scanij a ni é rę'
huīnj da'níj ni ngüḭ. Sanḭ
sḭ guini'i ni é rę' mánj.
23 Nḭ gątaj gǫ'ngo ni ngüḭ
gṵnun a ni é rę': “Nan nne
Cristo aj.” Asḭ gątaj ni sij:
“Yu'uj daj nne Cristo aj.”
Gątaj ni ngüḭ gṵnun a ni é
rę'. Sanḭ sḭ gan'anj án rę'
mánj. Nḭ sḭ guinico' a ni é
rę' ni tsínj da mánj.
24 Daj si dąj rún' huin ngaa
rąn 'yaj du'ui, nḭ 'ngǫ xiguḭn
nḭn' rian xungüḭ, nḭ da'nga'
daj yoǫ gąhuin güi nąnicaj
da'níj ni ngüḭ huin man'ānj.
25 Sanḭ hua niąn sisḭ
guḭran'ānj sini nico sayun.
Nḭ hua niąn si dąnicaj ni
ngüḭ mąn chruhua xungüḭ
nan man'ānj nej.

26 ’Nḭ dąj rún' gui'yaj ni
ngüḭ yo' gane tsínj gṵ'naj
Noé, nḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni
ngüḭ güi ngaa gą'na' da'níj ni
ngüḭ huin man'ānj.
27 Daj si ngaa gane Noé,
nḭ xa ni sij go'o ni sij. Nḭ
xacaj ni sij yun'unj xąna. Nḭ
nḭnanj daj gui'yaj ni sij dą'
güi gatúj Noé chruhua rioǫ
chéj rian nnee. Ngaa nḭ
'ngǫ gaman' gumąn huee xxi
nṵn güi nḭgan'. Nḭ gara nḭn'
nnee nḭn' gąchra' chruhua
xungüḭ. Nḭ gahui' daran' ni
ngüḭ, gui'yaj nnee.
28 Nḭ dąj rún' gui'yaj ni
ngüḭ ngaa gane tsínj gṵ'naj
Lot, nḭ da'nga' daj guḭ'yaj
ni ngüḭ güi gą'na' man'ānj.
Daj si ránj ni sij rasṵn nej,

gudu'uej ni sij rasu̱n nej, gu-
nun ni sij nna̱ nej, gui'yaj ni
sij hue' nej aj.
29 Sani̱ ngaa gahui tsínj
gu̱'naj Lot xuman' Sodoma
gan'anj sij, ni̱ guinij yan'a̱n
nga̱ yo'ój sufre xata'. Ni̱
gahui' daran' ni ngüi̱ mán
xuman' daj.
30 Ni̱ da̱j rún' nun xacaj
ni ngüi̱ daj cuenta si gui̱ran'
ni sij sayun, ni̱ da'nga' daj
ga̱huin güi gu̱rugüi' da'níj ni
ngüi̱ huin man'ānj.
31 ’Ni̱ sisi̱ ta̱j re̱' chra̱ hue'
güi daj, ni̱ si̱ nanij re̱' gui̱ri
re̱' si'yáj re̱' chruhua ducuá
re̱' mánj. Ni̱ sisi̱ nu̱n 'ngo̱
tsínj quij 'yaj sun sij, ni̱ si̱
nanica̱j sij ducuá sij mánj.
32 Ni̱ ga̱nanun ruhua á re̱'
da̱j guiran' nica̱ tsínj gu̱'naj
Lot asi̱j ná.
33 ’Ni̱ u̱n tsínj huin ruhua
na̱caj man'an sij, ni̱ ga̱hui'
sij. Sani̱ u̱n tsínj ga̱'ue ga̱hui'
rian xi'īj, ni̱ na̱caj sij man'an
sij.
34 ’Ataj snan'ān gu̱nun a ni
é re̱' sisi̱ 'ngo̱ ni̱ daj, ni̱ ga̱toj
nu̱ngüej nica̱ 'ngo̱ tsínj daj
rian nna. Hué dan ni̱ nicā
ga̱n'ān 'ngo̱ nu̱ngüej sij. Ni̱
ango nu̱ngüej sij gu̱na.
35 Ni̱ gu̱nun nu̱guan'an
hui̱j yun'unj xa̱na gaj ún'.
Ni̱ nicā 'ngo̱ ún' ga̱n'ān. Ni̱
ango ún' gu̱na.
36 Ni̱ gu̱nun hui̱j tsínj
gui̱'yaj sun riqui quij. Ni̱
nicā ga̱n'ān 'ngo̱ sij. Ni̱ ango
sij gu̱na. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
37 Ngaa ni̱ nachínj
snan'anj ni sij Jesús. Ni̱ gataj
ni sij:
—Ni̱ a̱ huin ga̱huin daj
Señor. —Daj gataj ni sij.
Ni̱ gataj Jesús:
—Rian ngaj ni níman yu'uj
daj nahuin yu' ni xarúj.
—Daj gataj Jesús rian ni sij.

18

Parábola de la viuda y el juez injusto

1 Ngaa ni̱ nani Jesús 'ngo̱
cuento digyán sij rian ni tsínj
nico' sij sisi̱ ni̱ganj ga̱chinj
jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Ni̱
si̱ gahuin nichre ni sij mánj.
2 Ni̱ gataj Jesús:
—Ni̱ hua 'ngo̱ güesi̱ nicaj
sun nne riqui 'ngo̱ xuman'
daj. Ni̱ nitaj si xu'ui' sij rian
Yan'anj. Ni̱ nitaj si ní'yanj sij
rian ni ngüi̱ nej.
3 Ni̱ hué riqui xuman' daj
nne 'ngo̱ yun'unj mmij. Ni̱
a'níj 'ngo̱ tsínj letu nga̱ ún'.
Ni̱ gan'anj ún' rian güesi̱
nicaj sun daj sisi̱ gui̱'yaj yya
sí' si-ga̱quin' ún' nga̱ tsínj
unun' nga̱ ún' daj.
4 Ni̱ gachin güi ni̱ nun
ga̱'uej ruhua güesi̱ daj
gui̱'yaj yya sij nga̱ gaquin'
daj. Ngaa ni̱ nani ruhua sij,
ni̱ gataj sij gunun man'an sij:
“Nu̱nj si nitaj si xu'uīj rian
Yan'anj, ni̱ nitaj si ni'yān
rian ni ngüi̱ nej,
5 sani̱ ri̱an nun dunáj
yun'unj mmij daj si chran'
yun'unj ún' yūnj, ni̱ ga̱n'anj
gui̱'yaj yyāj nga̱ gaquin' daj.
Ngaa ni̱ si̱ ga'na̱' chra̱n'
yun'unj ún' yūnj ga̱ mánj.
Daj si sisi̱ nitaj, ni̱ gui̱nan'
ruhuāj ni'yā ún' nánj.” Daj

gataj tsínj daj gunun man'an sij. —Gataj Jesús gunun ni sij.
6 Ngaa nḭ gataj Señor Jesús rian ni sij:
—Xa̱caj á rẹ' cuenta da̱j ga'mi güesḭ xḭ'i daj.
7 Ngaa achínj jni'yaj ni ngüḭ rian Yan'anj huin ni sij ni ngüḭ hua nacui Yan'anj, nḭ huin ruhua ni sij sisḭ guḭ'yaj yya Yan'anj 'ngọ gaquin', nḭ sḭ gui'yaj yya Yan'anj nga̱ ni sij ga̱ a̱'. Ga̱huin ran Yan'anj, ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj.
8 Nḭ ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ rá'yanj guḭ'yaj yya Yan'anj nga̱ ni ngüḭ daj. Sanḭ ngaa ga̱'na' yūnj huīnj da'níj ni ngüḭ, nḭ ní' si na̱ri'īj ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Parábola del fariseo y el publicano

9 Ngaa nḭ nani Jesús ango cuento digyán sij rian gọ'ngo ni tsínj daj. Daj si ani ruhua ni sí' sisḭ hua nḭca niman ni sí'. Sanḭ a'mi quij ni sí' xi'í ni ngüḭ. Ngaa nḭ gataj Jesús:
10 —Gan'anj huḭj ran' tsínj daj gatúj nụngüej sij chruhua nuhui nico ga̱chinj jni'yaj nụngüej sij rian Yan'anj. Nḭ 'ngọ sij daj huin tsínj fariseo. Nḭ ango sij huin tsínj a'nej pesto.
11 ’Nḭ niquin' tsínj fariseo daj achínj jni'yaj sij. Nḭ gataj sij rian Yan'anj: “Hué rẹ' huin Yan'anj. Nḭ guruhua rẹ' sisḭ nitaj si huīnj da̱j rún' huin ango ni ngüḭ. Daj si 'yaj tụ ni sij. Nḭ 'yaj xḭ'i ni sij. Nḭ a'mi ni sij nga̱ nica̱ 'ngọ dugüi' ni sij nej. Nḭ guruhuá rẹ' sisḭ nitaj si 'yā da̱j rún' 'yaj tsínj a'nej pesto nan mánj.
12 Huḭj 'yā ayuno da nan síj semana. Nḭ a'nē ichi' rian gọ'ngo ciento daran' si 'yaj ganāj riquīj rián rẹ'.” Daj gataj tsínj fariseo daj gunun Yan'anj.
13 ’Sanḭ gunáj tsínj a'nej pesto daj ga̱n' niquin' sij. Nḭ xi'í si na̱'aj sij a̱ dọj nun ga̱'uej ruhua sij na̱chi nicaj sij rian sij ni'yaj sij xata'. Maan sij guita ra'a sij xí'yanj sij. Nḭ gataj sij gunun Yan'anj: “Yan'anj, na̱huin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' yūnj si huīnj 'ngọ tsínj 'yaj gaquin'.” Daj gataj tsínj daj.
14 ’Nḭ ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ ngaa na̱n' tsínj a'nej pesto daj ducuá sij, nḭ hua guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-ga̱quin' sij. Sanḭ nun guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í ango tsínj daj. Daj si ụn tsínj huin ruhua ga̱huin achij rian dugüi' sij, nḭ gụnaj sij da rụcu. Sanḭ ụn tsínj huin ruhua gụnaj da rụcu, nḭ ga̱huin achij sij. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj daj.

Jesús bendice a los niños

15 Ngaa nḭ nicaj ni yun'unj xa̱na ni tsin' ga'na̱' ne rian Jesús sisḭ gụta' sí' ra'a sí'. Sanḭ ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús, nḭ gaxḭ'i ni sij chran' ni sij ni yun'unj xa̱na nicaj ga'na̱' da aj.

16 Ngaa nḭ gaquínj Jesús si
gạ'na' ni tsin' rian sij. Nḭ
gataj sij:
—Ra'a á rẹ' si gạ'na' ni
tsin' da riānj. Nḭ sḭ chran'
án rẹ' si gạ'na' ni tsin' riānj
mánj. Daj si rún' huin ni
tsin' le nan, nḭ da'nga' daj
huin ni ngüḭ mạn rian nicaj
sun Yan'anj.
17 Xạnga' atā gụnun a
ni é rẹ' sisḭ na'uej ruhua
'ngọ tsínj daj si guḭnicaj sun
Yan'anj niman sij dạj rún'
'yaj ni tsin', nḭ sḭ ga'ue gạtu
sij rian nicaj sun Yan'anj
mánj. —Daj gataj Jesús.

El joven rico

18 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj 'ngọ tsínj a'nin'
rian ni ngüḭ Jesús. Nḭ gataj
sij:
—Maestro sạ'. Nḭ ụn sun
guḭ'yā, nḭ gạ'ue gạne nḭgān,
ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj sij
gunun Jesús.
19 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ụn sin huin nḭ atáj rẹ'
sisḭ sạ' man'ānj únj. Urin
Yan'anj huin si sạ' nánj.
20 Hua ni'í rẹ' ni nuguan'
ga'nin' Yan'anj sun rián rẹ':
"Sḭ ga'mi rẹ' ngạ nicạ dugüí'
rẹ' mánj. Nḭ sḭ dagahuí' rẹ'
ngüḭ mánj. Sḭ gui'yaj tụ rẹ'
mánj. Sḭ ga'mi rẹ' nuguan'
snan'anj xi'í dugüí' rẹ' mánj.
Guḭnun yan'anj rẹ' chréj rẹ'
ngạ nní rẹ' nej." Nan huin ni
nuguan' dạgahuín rẹ'. —Daj
gataj Jesús gunun sij.
21 Ngaa nḭ gataj tsínj daj:
—Daran' ni nuguan' daj
ráj xināj asḭj hua lī. —Daj
gataj sij gunun Jesús.
22 Nḭ ngaa gunun Jesús si
gataj sij, nḭ gataj sí':
—Achin 'ngọ nuguan' rián
rẹ' rún' huaj. Gụdu'ue rẹ'
daran' si'yáj rẹ'. Nḭ san'anj
guḭri' rẹ' daj gạ'ui' rẹ' rian ni
ngüḭ niqui ran'. Hué dan nḭ
guḭman nico si'yáj rẹ' xata'
guḭ'yaj Yan'anj anj. Ngaa nḭ
gạ'na' rẹ' guḭnico' rẹ' yūnj
anj. —Daj gataj Jesús.
23 Sanḭ ngaa gunun tsínj
daj si gataj Jesús, nḭ nani
nico ruhua sij. Daj si hua
nico san'anj rian sij.
24 Ngaa guini'i Jesús si
nani nico ruhua sij, nḭ gataj
sí':
—Nḭ 'ḭ huaj gạtu 'ngọ
tsínj xuru'ue rian nicaj sun
Yan'anj anj.
25 Nḭ 'ḭ huaj gạtu 'ngọ
tsínj xuru'ue rian nicaj sun
Yan'anj daj ngạ si gạchin
'ngọ xucu camello yu'uj tạj
cúj nuhua aj. —Daj gataj
Jesús.
26 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj ni tsínj gunun si
gataj Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Sisḭ hué daj huin nḭ ụn
tsínj gạ'ue nạcaj man'an sij
sisḭ gạtu sij rian nicaj Yan'anj
sun únj. —Daj gataj ni sij.
27 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Yan'anj gạ'ue guḭ'yaj si
na'ue guḭ'yaj ni ngüḭ. —Daj
gataj Jesús.
28 Ngaa nḭ gataj Pedro gu-
nun Jesús:
—Hua duna únj daran'
si'yaj únj. Nḭ nico' únj
man'án rẹ' aj. —Daj gataj
Pedro.
29 Hué dan nḭ gataj Jesús:

—Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị ụn tsínj dunáj ducuá sij, nicą sij nej, jnánj sij nej, da'níj sij nej, chrej sij nej, nni sij nej, ngaa nị guị'yaj są' Yan'anj ngą tsínj daj ngaa da'nga' daj 'yaj sij xi'í sun nicaj Yan'anj rian né'.

30 Nị ni tsínj dunáj daran' ni rasụn daj, nị xungüị nan nąhuin ra'a sij doj daj ngą daran' si dunáj sij. Nị ango xungüị gą'na', nị gąne nịganj sij ngą Yan'anj. —Daj gataj Jesús.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

31 Nị gaquínj Jesús xụhuij ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:

—Yyąj nị gąn'anj né' xuman' Jerusalén. Nị dąj rún' garun ni tsínj ga'mi sinụguan' Yan'anj asịj ná xi'í man'ānj huīnj da'níj ni ngüị, nị da'nga' daj guịran'ānj nánj.

32 Nị nąga'ui' ni sij yūnj rian ni tsínj 'ną' anéj chrej. Nị gą'mi ducu ni sij xi'īj. Nị gą'mi quij ni sij riānj nej. Nị gąra sta'nunj ni sij man'ānj nej.

33 Nị dụguayun ni sij nne' xirā. Nị dągahui' ni sij man'ānj nej. Sanị xiráj huą'nij güi, nị gąna'nī aj. —Daj gataj Jesús.

34 Sanị nun gunun ni sij si gataj Jesús. Nị nun xacaj cuenta ni sij si ga'mi sí'. Daj si a'mi sí' nuguan' na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij.

Un ciego de Jericó recibe la vista

35 Nị ngaa huaj guịsij Jesús nịchrun' xuman' Jericó, nị nne 'ngọ tsínj duri du'ua chrej 'yaj sij caridad.

36 Nị ngaa gunun sij gachin nico ni ngüị, nị nachínj snan'anj sij ụn sin huin si gahuin.

37 Ngaa nị gataj ni tsínj daj sisị Jesús nazareno huin si gachin.

38 Ngaa nị gaguáj nucuaj sij. Nị gataj sij:

—Jesús, da'níj David huín rẹ'. Nąhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj anj. —Daj gataj tsínj duri daj.

39 Sanị ni ngüị hua nẹ' rian, nị chran' yun'unj sisị dínj gąne du'ua sij. Sanị ganari' nucuaj sij doj gaguáj sij. Nị gataj sij:

—Da'níj David, nąhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj anj. —Daj gaguáj sij.

40 Ngaa nị guiniquin' Jesús. Nị ga'nin' sij sun sisị nịcaj ni sí' gą'na' ni sí' sij. Nị ngaa gahuin nịchrun' sij, nị nachínj snan'anj Jesús sij.

41 Nị gataj sí':

—Nị ụn sin huin ruhuá rẹ' si guị'yā ngą rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị gataj tsínj duri daj:

—Señor, huin ruhuāj sisị nąxiguin riānj, guị'yáj rẹ' aj. —Gataj tsínj daj.

42 Ngaa nị gataj Jesús:

—Hua naxiguịn rián rẹ' xi'í si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' yūnj anj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj duri daj.

43 Nḭ 'ngǫ hora daj nax-
iguḭn rian sij. Nḭ guinico'
sij Jesús. Nḭ ga'mi są' 'ueé
sij rian Yan'anj. Nḭ daran'
ni ngüḭ guini'i si gui'yaj
Jesús, nḭ ga'mi są' ni sij rian
Yan'anj nej.

19

Jesús y Zaqueo

1 Nḭ gatúj Jesús xuman'
Jericó. Nḭ huaj sij gachin sij
xuman' daj.
2 Nḭ yu'uj daj nne 'ngǫ
xuru'ue gṵ'naj Zaqueo. Nḭ
huin sí' 'ngǫ tsínj a'nin' rian
ni tsínj a'nej pesto.
3 Nḭ gahuin ruhua sij
guḭni'i sij Jesús. Sanḭ rḭan
huaj nico ni ngüḭ ngą sí', nḭ
nun gą'ue guḭni'i sij sí'. Daj
si chre' Zaqueo daj.
4 Xi'í daj nḭ gunánj sij
gan'anj sij da rian si huin
ruhua sij guḭsij sij guḭni'i sij
Jesús. Nḭ gahui sij chrą 'ngǫ
chrun gṵ'naj sicómoro rian
gąchin Jesús.
5 Nḭ ngaa huaj gachin Jesús
yu'uj daj, nḭ ni'yaj sí' chrą
chrun xata'. Nḭ gataj sí':
—Zaqueo, nąnij yoǫ rę'
si acuan' nan huin si gṵnā
ducuá rę', ruhuāj aj. —Daj
gataj Jesús gunun Zaqueo.
6 Ngaa nḭ nanij yoǫ sij.
Nḭ gahuin nią' ruhua sij si
gṵxuman Jesús ducuá sij.
7 Nḭ ngaa guini'i ni ngüḭ si
gui'yaj Jesús, nḭ gaxḭ'i ni sij
ga'mi quij ni sij xi'í Jesús. Nḭ
gataj ni sij:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ gatúj
Jesús ducuá 'ngǫ tsínj 'yaj
gaquin' guna sí' únj, ataj ni
sij.
8 Ngaa nḭ naxṵman Za-
queo, nḭ gataj sij gunun
Señor Jesús:
—Nḭ'yaj rę' Señor. Yyąj
nḭ gą'uīj da'aj si'yā rian ni
ngüḭ yaco ran'. Nḭ ngaa
ga'nej xącānj san'anj rian ni
ngüḭ, nḭ nąru'uē yacuan'anj
peso chrą gǫ'ngo peso ga'nej
xącānj anj. —Daj gataj Za-
queo.
9 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Guisíj Yan'anj 'ną' nąca
ni dṵcua tsínj nan yyąj. Daj
si tsínj nan huin 'ngǫ da'níj
Abraham nej.
10 Nḭ ga'ną' da'níj ni ngüḭ
huin man'ānj. Nḭ 'ną'
nana'uīj ni tsínj ga ni'ya.
Nḭ gąnacā ni sij, ruhuāj aj.
—Daj gataj Jesús.

Parábola de las diez minas

11 Nḭ gunun ni ngüḭ si
gataj Jesús. Nḭ hua guisíj
sij nḭchrun' du'ua xuman'
Jerusalén. Nḭ gani ruhua ni
ngüḭ sisḭ gą'na' yoǫ Yan'anj
guḭnicaj sun-ún' chruhua
xungüḭ nan guḭni'i ni sij,
ruhua ni sij. Xi'í daj nani
Jesús 'ngǫ cuento digyán sij
rian ni sí'.
12 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ hua 'ngǫ tsínj huin
achij gąn'anj 'ngǫ xuman'
ngaj gąn' si gąrij sun ni sij
gąhuin sí' rey xánj sí'. Da' síj
da nąnicaj sí' xánj sí', ruhua
sí'.
13 Ngaa nḭ gaquínj tsínj
daj gą'na' ichi' ran' tsínj
'yaj sun rian sij. Nḭ ga'ui'
sij 'ngǫ san'anj gṵ'naj mina

rian gǫ'ngo ni sí'. Nị̱ ducu du'uej san'anj gụ'naj mina daj. Nị̱ gataj snan'anj sij gunun ni sí': “Guị̱'yaj gana á rẹ' ngạ̱ san'anj nan da nạ̱nicā.” Daj gataj sij. Nị̱ gan'anj sij.

14 ’Sanị̱ nun huin xạ̱n' ruhua ni tsínj xạ̱nj daj ni'yaj ni sí' sij. Xi'í daj ga'níj ni sí' ni tsínj nicaj sun gan'anj gạ̱taj snan'anj rian tsínj huin achij daj sisị̱ nun aran' ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' sij. Nị̱ sị̱ ga'ue gạ̱huin sij tsínj a'nin' rian ni sij xánj ni sij gạ̱ mánj.

15 ’Sanị̱ ngaa guisíj ganacaj sij sun daj, nị̱ nanicạ̱j sij xánj sij. Ngaa nasíj sij xánj sij, nị̱ ga'nin' sij sun sisị̱ gạ̱'na' ni tsínj 'yaj sun rian sij huin ni tsínj rị̱an ga'ui' sij san'anj daj. Nị̱ huin ruhua sij guị̱ni'i sij ụndaj gui'yaj gana gǫ'ngo sí' ngạ̱ san'anj daj.

16 ’Ngaa nị̱ gataj tsínj guisíj sini rian sij: “Señor, riquí rẹ' 'ngǫ̱ san'anj mina riānj. Nị̱ ngạ̱ mina daj nị̱ gui'yaj ganāj ichi' mina aj.” Daj gataj tsínj daj.

17 Ngaa nị̱ gataj rey daj gunun sí': “Dugu'nạ̱j gui'yáj rẹ'. Huín rẹ' 'ngǫ̱ tsínj 'yaj sun sạ̱'. Nị̱ rị̱an hua gacuíj rẹ' ngạ̱ dǫj rasụn nan, nị̱ gạ̱huín rẹ' tsínj a'nin' rian ichi' xuman' guị̱'yā.” Daj gataj tsínj huin achij daj.

18 ’Ngaa nị̱ ga'nạ̱' ango tsínj daj. Nị̱ gataj sí': “Señor, riquí rẹ' 'ngǫ̱ san'anj mina riānj. Nị̱ ngạ̱ mina daj nị̱ gui'yaj ganāj yụn'un' mina aj.” Daj gataj sí'.

19 Nị̱ gataj tsínj huin achij daj gunun sí': “Gạ̱huín rẹ' tsínj a'nin' rian ụn'un' xuman', guị̱'yā.” Daj gataj sij rian ango tsínj daj.

20 ’Ngaa nị̱ guisíj ángo tsínj daj. Nị̱ gataj sí': “Nan 'nạ̱' niqui si-san'ánj rẹ'. Na'níj sạ̱'āj chruhua 'ngǫ̱ paño.

21 Daj si xu'uīj ni'yā rẹ' si huín rẹ' 'ngǫ̱ tsínj huee. Nị̱ nacáj rẹ' si sé si'yáj rẹ' huin. Nị̱ rị̱an unun ango tsínj daj cạ̱n, nị̱ hué yu'uj daj rí rẹ' nnaạ̱.” Daj gataj tsínj 'yaj sun rian tsínj huin achij daj.

22 ’Ngaa nị̱ gataj tsínj huin achij gunun tsínj 'yaj sun daj: “Nị̱ 'ngǫ̱ moso xị̱'i huín rẹ'. Si-nụguan' man'án rẹ' ataj sisị̱ da'uí rẹ' gaquin'. Hua guini'í rẹ' sisị̱ huīnj 'ngǫ̱ tsínj huee. Nị̱ guini'í rẹ' sisị̱ nacā si sé si'yā huin. Nị̱ guini'í rẹ' sisị̱ ri man'ānj nnaạ̱ rian nun gunūnj nej.

23 ’Xi'í daj nị̱ ụn sin huin nun nicáj rẹ' si-san'ān gạ̱n'anj rẹ' banco únj. Ngaa nị̱ ngaa nạ̱nicā, nị̱ nạ̱cā si-san'ān ngạ̱ san'anj nụta' chrạ̱ banco nej únj.” Daj gataj tsínj a'nin' rian moso daj.

24 Ngaa nị̱ gataj sij rian ni tsínj niquin' ngạ̱ sij: “Gạ̱'ne a ni é rẹ' san'anj ra'a sí'. Nị̱ gạ̱'ui' a ni é rẹ' ra'a tsínj gui'yaj gana ichi' mina chrạ̱ gǫ̱'ngo mina aj.” Daj gataj sij.

25 “Sanị̱ hua nicaj sí' ichi' mina.” Gataj ni tsínj daj.

26 Ngaa nḭ: “Ataj snan'ān gṵnun a ni é rẹ' sisḭ tsínj
nicaj, nḭ gạ'ui' né' nico rian
sij. Nḭ tsínj nitaj si nicaj,
nḭ nṵnj si dọj nicaj sij, sanḭ
gạ'ne né' aj.” Daj gataj tsínj
huin achij daj.
27 Ngaa nḭ gataj rṵhua' yún
sij: “Ni tsínj unun' ngāj huin
ni sij ni tsínj na'uej ruhua
sisḭ gạhuin achī rian ni sij.
Sanḭ guḭnicaj ni é rẹ' ni sij
gạ'na' á rẹ' nan dạgahui' ni
é rẹ' riānj.” Daj gataj tsínj
huin achij daj. —Nḭ hué daj
guisíj cuento nani Jesús.

La entrada triunfal en Jerusalén

28 Ngaa guisíj nani Jesús
cuento daj, nḭ huaj sij guḭsij
sij xuman' Jerusalén. Nḭ táj
dian sij rian ni tsínj nico' sij.
29 Nḭ huaj sij guḭsij
sij xuman' Betfagé ngạ
xuman' Betania. Nḭ ngaj
nṵguan'an nṵngüej xuman'
daj nḭchrun' dacan gṵ'naj
Olivos. Nḭ ga'níj sij huḭj tsínj
nico' sij gạn'anj nṵngüej sí'.
30 Nḭ gataj sij gunun
nṵngüej sí':
—Gạn'anj nṵngüej é rẹ'
xuman' ngaj nẹ' rian dọj aj.
Nḭ ngaa huaj gạtu nṵngüej
é rẹ', nḭ nạri' nṵngüej é rẹ'
'ngọ urruj anumi. Nḭ ạ 'ngọ
tsínj nitaj si tạj mánj. Hué
dan nḭ nạchi nṵngüej é rẹ'
xú' nḭcaj á rẹ' gạ'na' á rẹ'
riānj.
31 Nḭ sisḭ hua tsínj nạchinj
snan'anj rian nṵngüej é rẹ'
ṵn sin nḭ nạchi nṵngüej é
rẹ' urruj daj, ngaa nḭ gạtaj
nṵngüej é rẹ' gṵnun sij:
“Man'an Señor ní'yanj xuj
aj.” Daj gataj Jesús gunun
nṵngüej sij.
32 Ngaa nḭ gan'anj nṵngüej
sij xuman' daj. Nḭ nari'
nṵngüej sij urruj daj dạj rún'
gataj snan'anj Jesús gunun
nṵngüej sij.
33 Nḭ ngaa nachi nṵngüej
sij urruj, nḭ gataj ni tsínj dạn
xucu daj rian nṵngüej sij:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ nachi
nṵngüej é rẹ' urruj daj únj.
—Daj gataj ni sí'.
34 Ngaa nḭ gataj nṵngüej
sij:
—Ní'yanj Señor xuj. —Daj
gataj nṵngüej sij.
35 Hué dan nḭ nicaj
nṵngüej sij urruj ga'nạ'
nṵngüej sij rian Jesús. Nḭ
guta' nṵngüej sij si-gan'
nṵngüej sij xiráj urruj. Ngaa
nḭ guitáj Jesús xuj, gui'yaj
nṵngüej sij.
36 Nḭ gurúj ni ngüḭ si-gan'
ni sij chruhua chrej nẹ' huaj
Jesús.
37 Nḭ ngaa huaj gahuin
nḭchrun' ni sij guḭsij ni sij
dacuj dacan Olivos, nḭ gaxḭ'i
gahuin niạ' ruhua daran' ni
tsínj nico' Jesús xi'í daran'
si sạ' guini'i ni sij, gui'yaj
Jesús. Nḭ gaguáj ni sij. Nḭ
ga'mi sạ' ni sij rian Yan'anj
nej.
38 Nḭ gataj ni sij:
—Hua 'ueé rian rey 'nạ'
ngạ si-xugüi man'an Señor.
Gạhuin din'inj ni si mán
xata'. Nḭ gạ sạ' 'ueé xata' aj.
—Daj gaguáj ni sij xi'í Jesús.

39 Ngaa nḭ gataj gǫ'ngo ni
tsínj fariseo mạn scanij ni
ngüḭ gunun Jesús:
—Maestro, gạtaj rẹ' rian
ni tsínj nicó' rẹ' sisḭ dínj
guḭniquin' du'ua ni sij. —Daj
gataj ni sí'.
40 Sanḭ gataj Jesús:
—Sisḭ dínj guḭniquin'
du'ua ni sij, nḭ gạguaj ni yej
ngaj rian yo'ój aj. —Daj gataj
Jesús.
41 Nḭ ngaa huaj guisíj Jesús
nḭchrun' xuman' Jerusalén,
nḭ guini'i sij xuman' daj. Nḭ
gaco sij xi'í xuman' daj.
42 Nḭ gataj sij:
—Maan si huin ruhuāj sisḭ
guḭni'i ni é rẹ' yyạj dạj
guḭ'yaj á rẹ', ngaa nḭ gạhuin
din'inj rian án rẹ' aj. Sanḭ
hua ránj rian án rẹ', nḭ
na'ue gạra da'nga' ruhua á
rẹ' mánj.
43 Nḭ guḭsij 'ngǫ güi, nḭ
guḭran' án rẹ' sayun. Daj
si gạ'na' ni tsínj unun' ngạ
á rẹ'. Nḭ guḭ'yaj ni sij 'ngǫ
xingá gạnicaj nḭn' xi'níj ni é
rẹ'. Nḭ sḭ ga'ue gạhui ni é rẹ'
mánj.
44 Nḭ dụguane ni sij daran'
ni hue' mạn xánj án rẹ'. Nḭ
dạgahui' ni sij ni ngüḭ nej.
Nḭ nḭ ạ 'ngǫ yej sḭ dunáj
ni sij rian dugüi' ni yej gạ
mánj. Hué daj guḭran' ni é
rẹ' si nun xacaj á rẹ' cuenta
ngaa ga'nạ' Yan'anj gạnacaj
á rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús
rian ni ngüḭ mạn xuman'
Jerusalén.

Purificación del templo

45 Hué daj síj nḭ gatúj Jesús
chruhua nuhui nico. Nḭ
gaxḭ'i sij guiri sij nẹ' chrej
xẹ' ni tsínj du'uej rasụn mán
yu'uj daj.
46 Nḭ gataj sij:
—Gataj si-nụguan'
Yan'anj: “Ducuāj huin rḭan
gạchinj jni'yaj ni ngüḭ rian
Yan'anj anj. Sanḭ nuhui
nan gahuin 'ngǫ huej mạn
ni tsínj tụ, 'yaj á rẹ' aj.”
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
—Daj gataj Jesús.
47 Nḭ daran' ni güi di-
gyán Jesús rian ni ngüḭ
chruhua nuhui daj. Sanḭ
ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj
digyán ley ngạ ni tsínj huin
achij chruhua xuman' daj, nḭ
nana'ui' ni sij dạj dạgahui' ni
sij Jesús.
48 Sanḭ nun ri' ruhua ni
sij dạj guḭ'yaj ni sij si gạhui'
Jesús. Daj si daran' ni ngüḭ
mán unun sạ' dạj digyán
Jesús rian ni sij.

20

La autoridad de Jesús

1 Nḭ 'ngǫ güi ngaa nne
Jesús chruhua nuhui nico, nḭ
digyán sij rian ni ngüḭ. Nḭ
ga'mi sij nuguan' sạ' rian ni
sij. Ngaa nḭ guisíj ni chrej
a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley
nej, ni tsínj huin achij nej.
2 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun
Jesús:
—Gạtaj rẹ' gụnun únj ụn
sun huin sun nicáj rẹ', nḭ
'yáj rẹ' nan únj. Nḭ ụn tsínj
riqui sun, nḭ 'yáj rẹ' nan únj.
—Daj gataj ni sij.
3 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:

—Hué daj ruhuāj gạnachin' snan'ān 'ngọ nuguan' da man'an án rẹ'. Nị gạtaj á rẹ' riānj, ruhuāj aj.
4 Nị ụn tsínj ga'níj sun rian tsínj gụ'naj Juan sisị gạta' nnee sí' ni ngüị únj. Yan'anj gataj rian sij ní'. Asị hua ango tsínj gataj rian sij sạ'. —Daj gataj Jesús.
5 Ngaa nị gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij. Nị gataj ni sij:
—Sisị gạtaj né' sisị Yan'anj ga'nin' sun rian Juan, ngaa nị gạtaj Jesús gụnun né': "Nị ụn sin huin nun gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'an sij únj."
6 Nị sisị gạtaj né' sisị ni tsínj ga'níj ga'nạ' Juan, sanị gạ'ui' daran' ni ngüị yej yụn'. Daj si hua nịca ruhua daran' ni ngüị mán nan sisị Juan gahuin 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij.
7 Ngaa nị gataj ni sij gunun Jesús sisị nun guini'i ni sij ụn tsínj ga'nin' sun rian Juan gata' nnee sí' ni ngüị aj.
8 Ngaa nị gataj Jesús:
—Ngaa nị sị gatā gụnun a ni é rẹ' ụn sin huin sun 'yā aj. —Daj gataj Jesús.

Los labradores malvados

9 Ngaa nị gaxị'i Jesús nani sij 'ngọ cuento digyán sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:
—Hua 'ngọ xuru'ue gunun coj uva. Ngaa nị naga'ui' sij si-coj sij coj chruj uva rian gọ'ngo ni tsínj daj sisị dụgumi ni sí' si'yaj sij. Nị gahui sij gan'anj sij gạn' ga'ị yahuị.
10 Nị ngaa guisíj güi gane uva daj, nị ga'níj sij si-moso sij gạn'anj gạchinj sí' rian ni tsínj mán 'yaj sun daj chruj si huin si'yaj sij. Sanị ga'ui' ni sí' chrun tsínj daj. Nị na'níj ni sí' nạn' yụn sij.
11 Hué dan nị ga'níj rụhua' yún tsínj dọ'oj daj ango si-moso sij. Sanị ga'ui' ni tsínj daj sí' nej. Nị gui'yaj quij ni sij ngạ sí'. Nị na'níj ni sij nạn' yụn sí' nej.
12 Ngaa nị ga'níj rụhua' yún tsínj dọ'oj daj ango si-moso sij. Sanị guiran' xị'i sí', gui'yaj ni sij. Nị guiri ni sij sí' nẹ' chrej xẹ' rian mạn coj uva daj.
13 'Ngaa nị gataj xuru'ue daj gunun man'an sij: "Nị ụn sin guị'yā únj. Gạ'nī da'nī 'ị ruhuāj gạn'anj. Gạ ní'yanj ni sij ngạ man'an da'nī aj." Daj gataj xuru'ue daj gunun man'an sij. Nị ga'níj sij da'níj sij gạn'anj sí'.
14 Sanị ngaa guini'i ni tsínj daj da'níj sij, nị gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij: "Tsínj nan gụnánj do'ój chrej sij si sạ' gạhui' chrej sij. Dạgahui' né' tsínj nan, ngaa nị gụna né' gạhuin do'ój né' nan anj." Daj gataj ni sij.
15 Ngaa nị guere'ej ni sij sí' chrej xẹ' du'ua rian mạn coj uva daj. Nị dagahui' ni sij sí'. Hué dan nị dạj guị'yaj tsínj dọ'oj daj ngạ ni tsínj dugumi daj, ruhua ni é rẹ' únj.
16 Gạ'na' sij rian ngaj do'ój sij. Nị dạgahui' sij ni tsínj

'yaj sun daj. Ngaa nḭ nąga'ui' sij coj chruj uva daj huin si-coj sij rian ango ni tsínj sisḭ dṵgumi ni sí' si'yaj sij. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ.

Nḭ ngaa gunun ni ngüḭ nuguan' daj, nḭ gataj ni sij:

—Sé daj huin ruhua únj si guḭ'yaj Yan'anj mánj. —Daj gataj ni sij.

17 Sanḭ guini'yaj Jesús rian ni sij. Nḭ gachínj snan'anj sí' ni sij gataj sí':

—Un sin huin nḭ garun ni sij nuguan' nan asḭj ná, ruhua á rẹ' únj:

Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun hue', gahuin-ín' 'ngọ yej są' doj gąne,
nḭ ran-án' dugu'nun' squina hue' nḭganj nḭn' anj.

Da'nga' daj garun ni sij rian libro huin si-nṵguan' Yan'anj.

18 Nḭ huēj huin yej daj. Nḭ sisḭ gąnatu 'ngọ ngüḭ rian yej daj, nḭ gąran' ni sij, guḭ'yā. Nḭ sisḭ guḭnij yej daj rian 'ngọ ni ngüḭ, nḭ guḭxitin' ni sij, guḭ'yā. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La cuestión del tributo

19 Ngaa nḭ hué guẹ hora daj huin ruhua ni chrej huin achij ngą ni tsínj digyán ley guḭda'a ni sij Jesús. Daj si xacaj ni sij cuenta sisḭ nuna Jesús cuento daj xi'í man'an ni sij. Sanḭ xu'ui' ni sij rian ni ngüḭ.

20 Ngaa nḭ ni'yaj ni sij Jesús. Nḭ ga'níj ni sij ni tsínj gąn'anj nąga'naj. Nḭ gui'yaj ni sí' sisḭ tsínj 'yaj nḭca huin ni sí'. Daj si huin ruhua ni sí' sisḭ gąche gą'mi Jesús. Ngaa nḭ gą'ue nąga'ui' ni sí' Jesús rian gobernado, ruhua ni sij.

21 Ngaa nḭ gachínj snan'anj ni tsínj digya' yun'unj daj Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Maestro, ni'i ni únj sisḭ a'mí rẹ' nuguan' nḭca. Nḭ xąnga' digyán nḭca rẹ' rian ni ngüḭ nej. Nḭ nitaj si guḭ'yáj rẹ' sisḭ tsínj huin rian, asḭ tsínj ga niqui huin 'ngọ tsínj daj. Nḭ digyán xąnga' rẹ' sisḭ dąj guḭ'yaj né' guḭnico' né' Yan'anj.

22 Ngaa nḭ: Są' huin sisḭ gą'ui' né' san'anj a'nej rey César, ruhuá rẹ' ní'. Gą'ui' né' ní'. Asḭ sḭ ga'ui' né' są'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

23 Sanḭ xacaj Jesús cuenta sisḭ ani quij ruhua ni sij. Ngaa nḭ gataj sí' gunun ni sij:

—Nḭ ṵn sin huin nḭ huin ruhua á rẹ' guḭ'yáj rẹ' xḭ' ngāj únj.

24 Dḭgyán án rẹ' 'ngọ san'anj denario riānj. Nḭ ṵn tsínj rḭan nṵn rian san'anj nan únj. Nḭ ṵn tsínj si-xugüi nṵn rian san'anj nan únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij. Ngaa nḭ:

—Hué César huin. —Gataj ni sij.

25 Hué dan nḭ gataj Jesús:

—Ngaa nḭ gą'ui' a ni é rẹ' si'yaj rey César rian sij. Nḭ gą'ui' ni é rẹ' si'yaj Yan'anj rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

26 Ngaa nḭ nun gą'ue guḭ'yaj ni sij sisḭ gąche ruhua Jesús gą'mi sí' rian ni ngüḭ.

Sanı̱ garáj yan'anj ruhua ni sij ngą nuguan' gataj Jesús gunun ni sij. Nı̱ dínj ganiquin' du'ua ni sij.

La pregunta sobre la resurrección

27 Hué dan nı̱ guisíj gǫ'ngo ni tsínj saduceo rian nne Jesús. Nı̱ ni tsínj saduceo daj ataj sisı̱ nitaj si gąna'nij ni níman mánj.
28 Nı̱ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nı̱ gataj ni sij:

—Maestro, garun Moisés nuguan' gunun né'. Nı̱ gataj si-nuguan' sí' sisı̱ gahui' 'ngǫ tsínj hua nicą, nı̱ nitaj da'níj sij ngą nicą sij, ngaa nı̱ nącaj jnánj tsínj gahui' daj nicą níman daj. Da'nga' daj guı̱'yaj sij gą'ui' sij si gą'nga lij nągane-é' yan du'ua chrej-é'. Daj gataj Moisés.
29 Nı̱ hua ichij jnąnj 'ngǫ tsínj daj. Nı̱ xacaj tsínj xąhua' nicą sij. Nı̱ gahui' sij. Nı̱ nitaj da'níj sij ngą ún' mánj.
30 Nı̱ nacaj ango jnánj sij tsínj ga'ną' rian man'an sij nicą sij. Nı̱ hué daj gahui' sí'.
31 Nı̱ hué dan nan guiran' ango jnánj sij síj huą'nij jnąnj sij aj. Nı̱ hué daj guiran' ichij jnąnj sij. Nı̱ ą 'ngǫ lij nun gą'nga, gui'yaj ni sij ngą yun'unj xąna daj. Nı̱ gahui' daran' ni sij.
32 Da' guisíj daj gahui' man'an yun'unj xąna da nej.
33 Hué dan nı̱ ngaa gąna'nij ni níman ngaa guı̱man rụhua' yún ichij jnánj sij, nı̱ dąj hua yya tsínj gąhuin nicą yun'unj xąna daj, ruhuá rę' únj. Daran' ni sij xacaj ún' nánj. —Da'nga' daj gataj ni tsínj saduceo gunun Jesús.
34 Ngaa nı̱ gataj Jesús gunun ni sij:

—Ni tsínj mąn xungüı̱ nan, nı̱ acaj ni sij ni ngüı̱ xąna. Nı̱ hué daj hua nicą ni ngüı̱ xąna nej.
35 Sanı̱ nı̱ni guı̱'yaj ni ngüı̱ guı̱man xungüı̱ nąca. Nı̱ gąna'nij ni sij gąne ni sij xata' xi'í si ni'i Yan'anj sisı̱ hua nı̱ca niman ni sij. Nı̱ ngaa gąne ni sij xata', nı̱ sı̱ xacaj ni tsínj ni yun'unj xąna mánj. Nı̱ sı̱ ga nicą ni yun'unj xąna mánj.
36 Daj si sı̱ ga'ue gąhui' ni ngüı̱ xata' mánj. Nı̱ uyan huin ni sij ngą ni ángel. Nı̱ huin ni sij da'níj Yan'anj xi'í si ganá'nij ni sij scanij ni níman.
37 ’Nı̱ garun Moisés xi'í 'ngǫ coj anun. Nı̱ xi'í daj digyán sij sisı̱ gąna'nij xąnga' ni níman. Daj si a'mi sij sisı̱ Señor huin Dan'anj tsínj gụ'naj Abraham ngą tsínj gụ'naj Isaac ngą tsínj gụ'naj Jacob nej.
38 Hué dan nı̱ sé níman huin ni tsínj guinico' Yan'anj asıj ná mánj. Hua nı̱'na' ni sij nánj. Daj si hua nı̱'na' daran' ni ngüı̱ rian Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
39 0 Ngaa nı̱ gataj gǫ'ngo ni tsínj digyán ley gunun Jesús:

—Maestro, dugu'nąj huaj gatáj rę'. —Daj gataj ni sij.

40 Nḭ nun guḭsij ruhua ni sij
gąchinj snan'anj ni sij rian
Jesús gą mánj.

¿De quién es hijo el Cristo?

41 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ ataj ni
sij sisḭ Cristo huin da'níj xí'
David únj.
42-43 Daj si gataj David
rian libro gṵ'naj Salmos:
"Yan'anj gataj gunun Señor
nicaj sun riānj sisḭ gąne sí'
chrej ra'a są' Yan'anj da'
guḭsij guḭ'yaj gana Yan'anj
rian ni tsínj unun' ngą Señor
nicaj sun riānj." Daj gataj
Yan'anj gunun Señor. Gataj
xí' David.
44 Ngaa nḭ asą' gą'ue
gąhuin Cristo da'níj David
sisḭ dugu'nąj sí' Señor
man'an Cristo únj. —Daj
gataj Jesús.

Jesús acusa a los escribas

45 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni tsínj nico' sij. Nḭ
gunun daran' ni ngüḭ dąj
gataj sij:
46 —Gągudadu a ni é rę'
sisḭ sḭ gui'yaj á rę' dąj rún'
'yaj ni tsínj digyán ley. Daj
si nią' ruhua ni sij gąche ni
sij ngą atsij xącan nṵn ni
sij huin si-gan' ni tsínj huin
achij. Nḭ huin ruhua ni sij
sisḭ gą'mi są' ni ngüḭ ngą
ni sij ngaa achéj ni sij rian
yu'uę. Nḭ nana'ui' ni sij 'ngǫ
chrun xila są' doj gąne ni sij
chruhua nuhui. Nḭ nana'ui'
ni sij 'ngǫ yu'uj są' gąne ni sij
rian 'yaj ni sij 'ngǫ gui'yanj.
47 Nḭ a'nej ni sij ducuá
yun'unj xąna mmij. Nḭ
achínj jni'yaj ná ni sij rian
Yan'anj sisḭ są' 'yaj ni sij gąni
ruhua ni ngüḭ, ruhua ni sij.
Xącan guḭran' ni sij castigo,
guḭ'yaj Yan'anj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

21

La ofrenda de la viuda

1 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús sisḭ
dąj a'níj ni xuru'ue san'anj
ofrenda chruhua chrúnj.
2 Nḭ hué daj guini'i sij sisḭ
ga'níj 'ngǫ yun'unj niqui
mmij huḭj san'anj niqui
chruhua chrúnj nej.
3 Ngaa nḭ gataj sij:
—Xąnga' ataj snan'ān
gṵnun a ni é rę' sisḭ yun'unj
xąna niqui nan, sanḭ a'níj
nico ún' doj san'anj daj ngą
daran' ni sij.
4 Daran' ni ngüḭ nan a'ui'
san'anj gunáj rian ni sij.
Sanḭ yun'unj niqui mmij nan
a'ui' ún' daran' san'anj nicaj
ún' san'anj guḭran ún' si xą
ún' nánj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

Jesús predice la destrucción del templo

5 Hué dan nḭ ga'mi gǫ'ngo
ni tsínj daj sisḭ 'ueé hua
nuhui. Daj si nne yej nią'. Nḭ
xącan ga'ui' ni ngüḭ ofrenda,
ngaa nḭ ga'ue gahuin nią'
nuhui daj.
6 Ngaa ni gataj Jesús gu-
nun ni sij:
—Nḭ'yaj á rę' nuhui xąchij
nan. Sanḭ hua 'ngǫ güi, nḭ
sḭ gunáj nḭ ą 'ngǫ yej rian
dugüi' mánj. Dṵguane nḭn'

ni sij nuhui nan anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Señales antes del fin

7 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Maestro, ụn güi gạhuin yya ni nuguan' nan únj. Nḭ ụn da'nga' daj hua 'ngọ gạ'na' guḭni'i únj, ngaa nḭ gạhuin daran' nuguan' nan únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

8 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gạ cuidado ni é rẹ' sisḭ nitaj 'ngọ tsínj dḭgya' yun'unj ni é rẹ'. Daj si gạ'na' nico ni tsínj rian sixugüi man'ānj. Nḭ gạtaj ni sij: "Hué man'ānj huin Cristo aj." Nḭ: "Yyạj guisíj güi gạ'na' Señor." Gạtaj ni sij. Sanḭ sḭ guinico' ni é rẹ' ni tsínj da mánj.

9 'Nḭ ngaa gunun a ni é rẹ' nuguan' sisḭ hua guerra, nḭ sisḭ unun' ni ngüḭ ngạ gobierno, ngaa nḭ sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Hua niạn si hué daj gạhuin sini. Sanḭ achin gạnahuij rá'yanj xungüḭ gạ aj. —Daj gataj Jesús.

10 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Gụnun' ni ngüḭ mạn 'ngọ xuman' nico ngạ ni ngüḭ mạn ango xuman' nico. Nḭ gụnun' 'ngọ gobierno daj ngạ ango gobierno ga'ḭ yu'uj.

11 Nḭ gạ'na' yún nucuaj. Nḭ gạ xi'nạ nej. Nḭ gạ'na' xi'ḭ rian gọ'ngo xungüḭ nej. Nḭ gụxu'ui' ni ngüḭ xi'í si guḭni'i ni sij da'nga' xxi xata'.

12 'Sanḭ hua sini ngaa nun güin gạhuin ni nuguan' nan, nḭ guḭda'a ni sij a ni é rẹ'. Nḭ chrạn' yun'unj ni sij ni é rẹ'. Nḭ nạga'ui' ni sij ni é rẹ' rian tsínj mạn chruhua nuhui nico ngạ rian ducuagạ' nej. Nḭ nḭcaj ni sij ni é rẹ' gạn'anj ni sij rian ni rey ngạ rian ni gobernado xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj.

13 Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' sạ' xi'ī̱j rian ni tsínj daj.

14 Nḭ sḭ gani sini ruhua á rẹ' dạj gạ'mi ni é rẹ' rian ni sij mánj.

15 Daj si rḭquī̱j nuguan' gạ'mi ni é rẹ'. Nḭ rḭquī̱j si gạhuin chrụn ni é rẹ' ngaa gạ'mi ni é rẹ'. Hué dan nḭ sḭ ga'ue nạnicaj ni tsínj unun' ngạ ni é rẹ' gạ'mi ni sij mánj. Daj si sḭ gahuin nucuaj ni sij guḭri ruhua ni sij si gạtaj ni sij gụnun a ni é rẹ' mánj.

16 Nḭ nạga'ui' da chrej ni é rẹ' man'an ni é rẹ' rian tsínj nicaj sun. Nḭ hué daj guḭ'yaj jnánj ni é rẹ' ngạ dugüi' ni é rẹ' nej, ni tsínj nicaj dugüi' ngạ ni é rẹ' nej. Nḭ dạgahui' ni sij da'aj á rẹ'.

17 Nḭ sḭ gahuin sạ' ruhua daran' ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.

18 Sanḭ nḭ ạ 'ngọ hué chrạ ni é rẹ' sḭ ga ni'ya mánj.

19 Xi'í si nico' ran ni é rẹ' man'ānj, nḭ gạ'ue gạne nḭganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj.

20 'Sanḭ ngaa guḭni'i a ni é rẹ' si gạnicaj ni snado du'ua xuman' Jerusalén, ngaa nḭ xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ guẹre' rá'yanj xuman' daj.

21 Hué dan nḭ ngaa guḭni'i
ni é rẹ' daj, ngaa nḭ gụnánj
ni ngüḭ mán estado Judea
gạn'anj ni sij riqui quij. Nḭ
gạhui ni ngüḭ mạn chruhua
xuman' daj gạn'anj ni sij. Nḭ
ni ngüḭ mạn riqui quij, nḭ sḭ
gatuj ni sij chruhua xuman'
da mánj.
22 Daj si hué ni güi daj,
nḭ guḭ'yaj Yan'anj castigo ni
ngüḭ sisḭ gạhuin yya dạj rún'
hua nḭca rian si-nụguan'
Yan'anj.
23 Nḭ niqui niman ni
ngüḭ xạna nụn riqui ngạ ni
ngüḭ xạna utsi guẹ da'níj si
gạhuin ni güi daj. Daj si
guḭran' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ nico sayun. Nḭ
gạ'man ruhua Yan'anj ni'ya
ni ngüḭ mạn xuman' nan.
24 Nḭ gạhui' ga'ḭ ni sij,
guḭ'yaj espada. Nḭ gụnumi
ni sí' ango ni sij. Nḭ nḭcaj
ni sí' ni sij gạn'anj ni sí' nḭn'
gạchra' chruhua xungüḭ. Nḭ
guḭ'yaj quij ni tsínj 'nạ' anéj
chrej ngạ xuman' Jerusalén.
Nḭ hué daj guḭ'yaj ni sij da
guḭsij güi gạ'ne Yan'anj sun
ra'a ni sij.

La venida del Hijo del Hombre

25 ’Nḭ guḭni'i ni ngüḭ
da'nga' rian güi ngạ rian
yahuḭ nej, rian ni yati' nej.
Nḭ ducu gụxu'ui' ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ. Nḭ nun
guḭri' ruhua ni sij si guḭ'yaj
ni sij. Daj si gụnun ni sij si
gạrin guḭ'yaj nnee yan'anj.
Nḭ hué daj gạrin si nạxuman
nnee yan'anj, guḭ'yaj nanẹ.
26 Nḭ gạhuin nichre ni tsínj
xi'í si ducu gụxu'ui' ni sij.
Nḭ da'nga' daj gạhuin xi'í si
nun ni'i ni sij dạj hua sayun
gạ'na' xungüḭ nan. Daj
si nạgunanj ni fuerza mán
xaṭa'.
27 Asíj nḭ guḭni'i ni ngüḭ
gạ'na' man'ānj rian nga
huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ
gạ'nāj ngạ daran' fuerza. Nḭ
nạhuin 'ueé nḭn'īnj gạ'nāj
nej aj.
28 Ngaa nḭ ngaa hué daj
gạxi'i gạhuin, nḭ dụguachre
rian án rẹ'. Nḭ nạchica ni
é rẹ' chrạ ni é rẹ' nej. Daj
si gạhuin nḭchrun' güi nạcaj
Yan'anj ni é rẹ'.
29 Ngaa nḭ nani Jesús 'ngọ
cuento digyán sij rian ni sí'.
Nḭ gataj sij:
—Nḭ'yaj á rẹ' dạj 'yaj
chrun higuero ngạ daran' ni
chrun.
30 Nḭ ngaa naxira' ra'a coj
ni'yaj á rẹ', nḭ ni'i a ni é
rẹ' sisḭ hua gahuin nḭchrun'
yahuḭ gạhuin yạn'an anj.
31 Nḭ hué guẹ ducuánj daj
ngaa guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ hua
gahuin yya daran' nuguan'
nan, ngaa nḭ guḭni'i ni é rẹ'
sisḭ rá'yanj gạ'na' guḭnicaj
sun Yan'anj rian án rẹ'.
32 Xạnga' atā gụnun a ni é
rẹ' sisḭ sḭ gahui' ni ngüḭ mạn
yyạj da gạhuin yya daran' ni
nuguan' nan anj.
33 Gạ ni'ya xata' ngạ yo'ój.
Sanḭ si-nụguan'ānj nitaj
ạman gạnahuij mánj.
34 ’Nḭ gạ cuidado ni é rẹ'
ngạ man'an án rẹ' sisḭ sḭ
xa nạsa' ni é rẹ'. Nḭ sḭ ga
xḭni ni é rẹ'. Nḭ sḭ gahuin

ruhua á rẹ' ngạ ni rasụn mạn
chruhua xungüị nan mánj.
Daj si sisị da'nga' daj guị'yaj
ni é rẹ', ngaa nị 'ngọ hora
gạ'na' güi gạ'na' man'ānj.
35 Daj si dạj rún' na'man
xẹ', nị da'nga' daj gạ'na' güi
daj rian daran' ni ngüị mạn
chruhua xungüị nan.
36 Ngaa nị 'ngọ nị'yaj á rẹ'.
Nị nịganj gạchinj jni'yaj á rẹ'
rian Yan'anj. Ngaa nị gạ'ue
gạtaj Yan'anj sisị sị guiran'
ni é rẹ' sayun daj. Nị gạ'ue
gạniquin' a ni é rẹ' rian
da'níj ni ngüị huin man'ānj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
37 Nị nẹ' guní'yanj digyán
Jesús chruhua nuhui nico.
Ngaa nị nẹ' nị, nị gahui sij
xuman' daj gan'anj gụnaj sij
dacan gụ'naj Olivos.
38 Nị hua nịgan' acuan', nị
gan'anj daran' ni ngüị nuhui
sisị gụnun ni sí' si gạtaj sij.

22

El complot para matar a Jesús

1 Ngaa nị 'nạ' gạhuin
nịchrun' gạhuin gui'yanj
ngaa xa ni sij chrachrúnj
nitaj si nachrej levadura. Nị
pascua gụ'naj gui'yanj daj.
2 Nị nano' ni chrej a'nin'
ngạ ni tsínj digyán ley sisị
dạj dạgahui' ni sij Jesús. Daj
si xu'ui' ni sij rian ni ngüị.
3 Ngaa nị gatúj sichre Sa-
tanás chruhua niman tsínj
gụ'naj Judas gụ'naj sí' Iscari-
ote. Nị huin sij 'ngọ ni xụhuij
ni tsínj nico' Jesús.
4 Nị gan'anj sij gạ'mi sij
ngạ ni chrej a'nin' ngạ ni
snado huin achij rian ni
snado dugumi nuhui sisị dạj
guị'yaj sij nạga'ui' sij Jesús
rian ni sí'.
5 Ngaa nị gahuin niạ'
ruhua ni tsínj daj. Nị gataj
ni sij sisị gạ'ui' ni sij san'anj
rian Judas.
6 Ngaa nị garáj xinạ Judas.
Nị nano' sij hora sạ' gạ'ue
nạga'ui' sij Jesús rian ni sí'
ngaa nitaj ni ngüị mán.

Institución de la Cena del Señor

7 Ngaa nị guisíj güi gahuin
gui'yanj ngaa gui'yaj ni
sij chrachrúnj nitaj si 'nịj
levadura xa ni sij. Nị hua
niạn dạgahui' ni sij xachij
'nịj xi'í pascua gui'yanj daj.
8 Nị ga'níj Jesús gạn'anj
Pedro ngạ Juan. Nị gataj sij
gunun nụngüej sí':
—Gạn'anj guị'yaj xugüi
nụngüej é rẹ' si xạ né'
güenda pascua aj. —Daj
gataj Jesús.
9 Ngaa nị gataj nụngüej sij:
—Nị ạ guị'yaj xugüi
nụngüej únj si xạ né' únj.
—Daj gataj nụngüej sij.
10 Nị gataj Jesús:
—Ngaa gạtu nụngüej
é rẹ' xuman', nị nạri'
dugüi' nụngüej é rẹ' ngạ
'ngọ tsínj ata cucuaj nụn
nnee chruhua. Nị guịnico'
nụngüej é rẹ' tsínj daj
gạn'anj gạtu nụngüej é rẹ'
hue' gạtu sí'.
11 Nị gạtaj nụngüej é
rẹ' gụnun tsínj dụcua daj:
“Nachínj snan'anj Maestro

man'án rẹ' ụn cuarto huin xạ sti'nị sij pascua ngạ ni tsínj nico' sij únj.” Daj gạtaj nụngüej é rẹ' gụnun tsínj dụcua daj.

12 Ngaa nị gạn'anj dịgyán sí' 'ngọ cuarto xạchij xata' niquin' mesa ngạ chrun xila chruhua cuarto daj. Nị yu'uj daj guị'yaj xugüi nụngüej é rẹ' xạ sti'nị né'. —Daj gataj Jesús gunun nụngüej sij.

13 Ngaa nị gan'anj nụngüej sij. Nị nari' nụngüej sij dạj rún' gataj Jesús gunun nụngüej sij. Nị gui'yaj xugüi nụngüej sij si xạ sti'nị ni sij xi'í gui'yanj pascua.

14 Nị ngaa guisíj hora daj, nị gane Jesús ngạ ni tsínj nico' sij rian mesa huin ni tsínj gan'anj gạ'mi si-nụguan' sij rian ni ngüị.

15 Nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Nịn' ruhua gahuin ruhuāj xạ sti'nīj xi'í gui'yanj pascua ngạ á rẹ' ngaa achin guịran'ānj sayun.

16 Daj si ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị sị xa yūnj xi'í gui'yanj pascua ngạ á rẹ' da gạhuin gui'yanj pascua nạca rian nicaj sun Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

17 Ngaa nị guida'a sij tasa. Nị naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị gataj sij gunun ni sí':

—Guịda'a á rẹ' tasa nan. Nị dạ'nga' á rẹ' gọ'o dugüi' a ni é rẹ' aj.

18 Nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị sị go'ōj rụhua' yūnj nnee uva nan da gạ'na' guịnicaj sun Yan'anj rian án rẹ'. —Daj gataj Jesús.

19 Ngaa nị guida'a sij chrachrúnj. Nị naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị gura' da'aj sij. Nị ga'ui' sij xa ni sí'. Nị gataj sij gunun ni sí':

—Chrachrúnj nan huin nneẹ cū aj. Nị gạhuīj xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'. Nị xa ni é rẹ' chrachrúnj nan sisị nạnun ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús.

20 Nị ngaa ganahuij gahuin sti'nị ni sij, nị guida'a Jesús tasa dạj rún' guida'a sij chrachrúnj. Ngaa nị gataj sij gunun ni sí':

—Hué nnee uva nan huin nuguan' nagui'yaj nạca yya Yan'anj ngạ á rẹ'. Nị gạyanj si-tun man'ānj xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'.

21 ’Sanị nị'yaj á rẹ' sisị tạj ra'a tsínj nạga'ui' man'ānj rian ni tsínj nicaj sun rian mesa ngāj.

22 Nị dạj rún' ani ruhua Yan'anj, nị da'nga' daj guịran'ānj sayun huīnj da'níj ni ngüị. Sanị niqui niman nịn' ruhua tsínj nạga'ui' man'ānj rian ni tsínj nicaj sun. Daj si gạhuin nico castigo guịran' sij. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

23 Ngaa nị gaxị'i ni sij nachínj snan'anj ni sij gọ'ngo ni dugüi' ni sij sisị ụn tsínj guị'yaj daj, ruhua ni sij.

La grandeza en el servicio

24 Nḭ gani guitsi ruhua ni
duḡüi' ni man'an ni sij sisḭ
daj hua tsínj gạhuin achij
scanij ni sij, ruhua ni sij.
25 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun ni sij:

—Ni rey nicaj sun rian ni
tsínj 'nạ' anéj chrej, nḭ ducu
a'nin' ni sij sun rian ni tsínj
daj. Nḭ ataj ni rey daj sisḭ
dugu'nạj 'yaj ni sij rian ni
ngüḭ.
26 Sanḭ sḭ gui'yaj á rẹ' da
mánj. Sisḭ hua 'ngọ tsínj
huin achij scanij ni é rẹ', nḭ
da'ui sij guḭ'yaj sij si hua lij
sij. Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj
a'nin' sun scanij a ni é rẹ', nḭ
da'ui sij guḭ'yaj sun sij rian
ni dugüi' sij.
27 Nḭ ụn tsínj huin achij
ruhua á rẹ' únj. Tsínj nne
rian mesa ní'. Asḭ tsínj 'yaj
sun rian tsínj nne rian mesa
sạ'. Sé tsínj nne rian mesa
daj huin ruhuá rẹ' ạ'. Sanḭ
yūnj huin si niquin' 'yaj sun
rian án rẹ' aj.

28 ’Sanḭ hué man'an án rẹ'
huin ni tsínj guinicaj dugüi'
ngāj ngaa guiran'ānj sayun.
29 Ngaa nḭ dạj rún' riqui
chrē nicaj sūnj, nḭ da'nga'
daj rḭquīj guḭnicaj sun a ni é
rẹ' ngāj nej aj.
30 Ngaa nḭ xạ á rẹ' gọ'o a
ni é rẹ' rian si-mesāj ngaa
guḭnicaj sūnj xungüḭ gạ'na'.
Nḭ gạne a ni é rẹ' rian chrun
xila sạ' guḭnicaj sun a ni é
rẹ'. Nḭ nạgui'yaj yya á rẹ'
rian xụhuij ni xi'nin' ni tsínj
israelita. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.

Jesús anuncia la negación de Pedro

31 Ngaa nḭ gataj Señor
Jesús gunun Simón Pedro:
—Simón, Simón, gụnún
rẹ' nuguan' gạ'mī rián rẹ'.
Daj si gachínj sichre Satanás
permiso sisḭ chrạn' yun'unj
sij a ni é rẹ' dạj rún' 'yaj
'ngọ tsínj nagunan' strigo
sisḭ gạhui yaco riqui strigo
daj. Da'nga' daj huin ruhua
sichre Satanás.
32 Sanḭ gachínj jni'yā rian
Yan'anj xi'í rẹ' sisḭ sḭ ga'nin'
ruhuá rẹ' si gụxuman ruhuá
rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'ānj mánj.
Nḭ ngaa nạnico' rẹ' man'ānj,
nḭ chrạcuij rẹ' ni jnánj rẹ'
sisḭ gạhuin nḭca ruhua ni sij
aj. —Daj gataj Jesús gunun
Simón Pedro.
33 Ngaa nḭ gataj Pedro gu-
nun Jesús:
—Señor, hua ruhuāj
gạn'ān ngạ rẹ' ducuagạ'.
Nḭ da'nga' daj hua ruhuāj
gạhuīj ngạ rẹ' nej. —Daj
gataj Pedro gunun Jesús.
34 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Pedro, atā gụnún rẹ'
sisḭ asḭj nun gạguaj do'loj
du'ua xú' yạn' nan, nḭ gạtaj
rẹ' huạ'nij sisḭ nun ni'í rẹ'
man'ānj. —Daj gataj Jesús.

Bolsa, alforja y espada

35 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Jesús ni tsínj nico'
sij. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ngaa ga'nī gạn'anj án
rẹ', nḭ nitaj si nicaj á rẹ'
nnánj ngạ nnij nụn san'anj
nej, canj nej, gan'anj án rẹ'
mánj. Nḭ ngaa gan'anj án rẹ',
nḭ hua ạ 'ngọ rasụn gachin

rian án rẹ' ní'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

—Nitaj ạ 'ngọ rasụn gachin rian únj mánj. —Daj gataj ni sij.

36 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sanị yyạj nị sisị nicaj á rẹ' 'ngọ nnánj, nị nịcaj á rẹ' gạn'anj án rẹ' ngạ nnij nụn san'anj nej. Nị tsínj nitaj si nicaj espada, nị gụdu'ue sij retọ nụn sij, nị guịran sij 'ngọj aj.

37 Atā gụnun a ni é rẹ' sisị dạj rún' hua nịca rian si-nụguan' Yan'anj, nị da'nga' daj hua niạn dạgahuīnj ni nuguan' daj. Nị ataj 'ngọ nuguan' daj: "Guta' ni sij si-xugüi sí' ngạ si-xugüi ni tsínj 'yaj gaquin'." Daj ataj si-nụguan' Yan'anj xi'í man'ānj. Daran'anj hua nịca rian xi'īj. Nị hua niạn gạhuin yya nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

38 Ngaa nị:

—Nan niquin' huịj espada. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

—Hué daj síj gaj. —Gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús ora en Getsemaní

39 Ngaa nị gahui Jesús gan'anj sij 'ngọ dacan gụ'naj Olivos dạj rún' gu'yun sij huan'anj sij. Nị guinico' ni tsínj nico' sij gan'anj ni sí' ngạ sij nej.

40 Nị ngaa guisíj sij yu'uj daj, nị gataj sij gunun ni sí':

—Gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj, ngaa nị sị guinij a ni é rẹ' rian gaquin' ngaa gạtsij sichre a ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.

41 Ngaa nị gahuin anéj sij. Nị gan'anj gạn' sij dọj rún' 'yó' ngaa gạ'ui' 'ngọ yej daj, gui'yaj sij guxun anéj sij man'an sij. Nị guiniquin' ráj dạcoj sij gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj.

42 Nị gataj sij:

—Tata chré'. Sisị gạ'uej man'án rẹ', nị gạ'ne rẹ' sayun ran'ānj nan. Sanị sị gui'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'ānj mánj. Maan si guị'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'án rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

43 Ngaa nị gurugüi' 'ngọ ángel 'nạ' xata' rian Jesús. Nị nari' fuerza Jesús, gui'yaj ángel daj.

44 Nị ducu nani ruhua Jesús. Nị nucuaj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj nej. Nị da' síj nico niạ sij achínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nị niạ nico' rian sij daj nij rian yo'ój. Nị rún' hua tun hua niạ daj.

45 Nị ngaa guisíj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj, nị naxụman sij gan'anj sij rian mạn ni tsínj nico' sij. Nị mạn ni sí' atoj ni sí' nari' sij.

46 Nị gataj Jesús:

—Nị ụn sin huin nị atoj ni é rẹ' únj. Nạchica á rẹ' gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj sisị sị guinij ni é rẹ' rian gaquin' ngaa gạtsij sichre niman án rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sí'.

Arresto de Jesús

47 Daj a'mi guę Jesús ngaa
guisíj nico ni tsínj daj. Nį
digyán 'ngǫ tsínj gụ'naj Ju-
das chrej rian ni tsínj huaj
ngą sí'. Nį hué sí' huin
'ngǫ dugüi' ni xụhuij ran'
ni tsínj nico' Jesús. Nį
gahuin nįchrun' Judas rian
nne Jesús sisį gąrun du'ua sij
sí'.
48 Sanį gataj Jesús gunun
sij:
—Judas, huin ruhuá rę'
gąrun du'uá rę' man'ānj
huīnj da'níj ni ngüį ní'.
Nį da'nga' daj nąga'ui' rę'
man'ānj rian ni tsínj 'ną'
guįda'a yūnj, ruhuá rę' ní'.
—Daj gataj Jesús gunun Ju-
das.
49 Nį ngaa guini'i ni tsínj
niquin' ngą Jesús ụn sin
gahuin, nį nachínj snan'anj
ni sij Jesús. Nį gataj ni sij:
—Señor, gą'ui' únj ngą es-
pada, ruhuá rę' ní'. —Daj
gataj ni sij.
50 Ngaa nį ga'ui' 'ngǫ tsínj
daj tsínj 'yaj sun rian chrej
a'nin'. Nį güéj nįn' chraquij
sí' nę' chrej ra'a są' sí',
gui'yaj sij.
51 Ngaa nį gataj Jesús:
—Gą'nin' ruhua á rę' yyąj
aj. —Daj gataj sij.
Ngaa nį ganun ra'a sij
chraquij sí'. Nį ganahuin
chraquij sí', gui'yaj sij.
52 Hué dan nį gataj Jesús
gunun ni chrej a'nin' ngą
ni snado huin achij dugumi
rian nuhui ngą ni tsínj huin
achij huin ni sij ni tsínj 'ną'
guįda'a Jesús. Nį gataj Jesús:
—Nį ụn sin huin nį ata á
rę' espada ngą chrun 'ną' á
rę' guįda'a á rę' yūnj únj.
Huēj huin 'ngǫ tsínj tụ ruhua
á rę' ní'.
53 Ya'yoj niquīnj chruhua
nuhui ngą á rę'. Sanį nun
guida'a á rę' man'ānj mánj.
Sanį yyąj guisíj hora gą'ue
guį'yaj á rę' dąj rún' huin
ruhua á rę'. Daj si hora nan
nicaj sun sichre huin si nne
rian hua rụmi'. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj daj.

Pedro niega a Jesús

54 Ngaa nį guida'a ni sij
Jesús. Nį nicaj ni sij sí'
gan'anj ni sij ducuá chrej
huin achij nįn'. Nį nico'
gąn' huaj Pedro nico' sí' rụcu
Jesús.
55 Nį naran' ni sij yan'ąn
rian hue' daj. Nį mąn ni
sij ganicąj ni sij xi'níj yan'ąn
daj. Nį gan'anj gąne Pedro
scanij ni sij.
56 Ngaa nį guini'i 'ngǫ
yun'unj xąna 'yaj sun daj
nne Pedro xi'níj yan'ąn. Nį
guini'yaj są' ún' rian sij. Nį
gataj ún':
—Hué tsínj nan nicaj
dugüi' ngą Jesús. —Daj gataj
ún'.
57 Sanį nun gą'uej Pedro.
Nį gataj sij gunun ún':
—Xica'uī, nun ni'īnj sij
mánj. —Daj gataj Pedro.
58 Nį ngaa gachin dǫj, nį
guini'i ango tsínj Pedro. Nį
gataj sí':
—Hué rę' huin 'ngǫ ni tsínj
nicaj dugüi' ngą Jesús aj.
—Daj gataj sí'.
—Jnān, sēj huin mánj.
—Gataj Pedro.

59 Ngaa nḭ ango hora, nḭ
gataj ango tsínj daj:
—Xa̱nga' sisḭ hué sij huin
'ngo̱ tsínj nicaj dugüi' nga̱ sí'.
Daj si 'na̱' sij estado Galilea.
—Daj gataj sí'.
60 Sanḭ:
—Nun ni'īnj u̱n sin xḭ'i
a'mí rẹ' nan jna̱nj. —Gataj
Pedro.
Nḭ ngaa hua guẹ a'mi Pe-
dro, nḭ gaguáj do'loj 'ngo̱
du'ua xú'.
61 Ngaa nḭ nanica̱j Señor
ni'yaj sij rian Pedro. Ngaa nḭ
nanun ruhua Pedro si gataj
Señor gunun sij: "Asḭj nun
güin ga̱huin ga̱guaj do'loj
ya̱n', nḭ ga̱taj rẹ' si hua̱'nij si
nun ni'í rẹ' man'ānj."
Hué
daj gataj Jesús gunun Pedro
asḭj sini ya̱n.
62 Nḭ ducu gaco Pedro
gahui sij xẹ'.

Jesús escarnecido y azotado

63 Nḭ ni tsínj ma̱n dugumi
Jesús, nḭ ga'mi ducu ni sij
rian sí'. Nḭ ga'ui' ni sij sí'.
64 Nḭ guiránj ni sij rundij
rian Jesús. Ngaa nḭ ga'ui' ni
sij sí'. Nḭ gataj ni sij:
—Yya̱j nḭ ga̱taj so̱' u̱n tsínj
ga'ui' so̱' aj. —Daj gataj ni sij
ga'mi ducu ni sij.
65 Nḭ da'nga' daj ga'mi quij
ni sij ga'ḭ ango nuguan' rian
Jesús nej.

Jesús ante el concilio

66 Nḭ ngaa guixiguḭn nḭ
nahuin yu' ni tsínj huin achij
rian ni tsínj israelita nga̱ ni
tsínj a'nin' rian ni chrej nej,
ni tsínj digyán ley nej. Nḭ
nicaj ni sij Jesús gan'anj ni
sij rian junta daj. Hué dan nḭ
nachínj snan'anj ni sij Jesús.
Nḭ gataj ni sij:
67 —Sisḭ hué rẹ' huin
Cristo, nḭ ga̱taj yyá rẹ' gu̱nun
únj. —Daj gataj ni sij gunun
Jesús.
Ngaa nḭ:
—Sisḭ ga̱tā si huēj huin,
sanḭ sḭ guxuman ruhua á rẹ'
si-nu̱guan'ānj mánj.
68 Nḭ sisḭ na̱chin' snan'ān
'ngo̱ nuguan' ni é rẹ', sanḭ
nitaj nu̱nj ga̱taj á rẹ' gu̱nūnj
mánj. Nḭ na'uej ruhua á rẹ'
na̱chi ni é rẹ' man'ānj mánj.
69 Sanḭ asḭj acuan' nḭ ga̱nēj
ra'a sa̱' Yan'anj nucuaj nne
xata' huīnj da'níj ni ngüḭ.
—Daj gataj Jesús.
70 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj daran' ni sij Jesús.
Nḭ gataj ni sij:
—Hué yyá rẹ' huin da'níj
Yan'anj, ruhuá rẹ' ní'. —Daj
gataj ni sij.
Ngaa nḭ:
—Hué ni man'an án rẹ'
ataj sisḭ huēj huin. —Daj
gataj Jesús.
71 Ngaa nḭ gataj ni sij gu-
nun ni dugüi' ni sij:
—Nitaj si guḭ'yó' testigo
ga̱ mánj. Nḭ hua gunun
chraquij ni man'an né' si
gataj sij xi'í gaquin' da'ui sij.
—Daj gataj ni sij.

23

Jesús ante Pilato

1 Ngaa nḭ naxu̱man daran'
ni sij. Nḭ nicaj ni sij Jesús
gan'anj ni sij rian Pilato.

2 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi
gaquin' ni sij xi'í Jesús. Nḭ
gataj ni sij:
—Hué tsínj nan huin 'ngǫ
tsínj quij hua. Daj si ataj sij
gunun ni ngüḭ sisḭ sḭ ga'ui'
né' pesto rian rey César. Nḭ
ataj sij sisḭ hué sij huin Cristo
'ngǫ rey, ataj sij. —Daj gataj
ni sij xi'í Jesús.
3 Ngaa nḭ nachínj snan'anj
Pilato Jesús. Nḭ gataj sij:
—Hué rẹ' huin rey rian ni
tsínj israelita ní'. —Daj gataj
Pilato.
—Hué rẹ' ataj nánj. —Daj
gataj Jesús.
4 Ngaa nḭ gataj Pilato rian
ni tsínj a'nin' rian ni chrej
ngạ rian ni ngüḭ nej:
—Güendāj nḭ ạ 'ngǫ
gaquin' nitaj da'ui tsínj nan
mánj. —Daj gataj Pilato.
5 Sanḭ ducu gui'yaj ni sij
fuerza, nḭ gataj ni sij:
—Ngaa digyán tsínj nan
rian ni ngüḭ, nḭ gạhuin xa'ue
du'ua daran' ni ngüḭ. Nḭ
huaj sij digyán sij si-nụguan'
sij nḭn' gạchra' estado Judea.
Nḭ gaxḭ'i sij digyán sij estado
Galilea. Nḭ 'nạ' sij yu'uj
nan digyán sij rian ni ngüḭ
nej. —Daj gataj ni sij gunun
Pilato.

Jesús ante Herodes

6 Nḭ ngaa gunun Pilato
si gataj ni sij, nḭ nachínj
snan'anj sí' sisḭ Jesús huin
tsínj 'nạ' estado Galilea.
7 Nḭ ngaa guini'i Pilato sisḭ
'nạ' Jesús estado Galilea, nḭ
ga'níj sij gạn'anj sí' rian rey
gụ'naj Herodes huin sí' gob-
ernado nicaj sun nẹ' estado
Galilea. Daj si nne sí' xuman'
Jerusalén ni güi daj.
8 Nḭ ngaa guini'i Herodes
Jesús, nḭ gahuin niạ' ruhua
sij si guisíj ga'ḭ güi huin
ruhua sij guḭni'i sij Jesús.
Daj si gunun sij ga'mi ni ngüḭ
dạj gui'yaj Jesús. Nḭ gahuin
ruhua sij sisḭ guḭ'yaj Jesús
'ngǫ si sạ' nico guḭni'i sij.
9 Nḭ ducu nachínj snan'anj
sij Jesús. Sanḭ nḭ ạ 'ngǫ
nuguan' nun danicạj Jesús
rian sij mánj.
10 Nḭ mạn ni tsínj a'nin'
rian ni chrej ngạ ni tsínj di-
gyán ley nej. Nḭ ducu garun
gaquin' ni sí' Jesús.
11 Ngaa nḭ ga'mi quij
Herodes rian Jesús. Nḭ hué
daj ga'mi ni snado niquin'
ngạ sij nej. Nḭ ga'níj ni sij
atsij niạ' xá Jesús gunụn sí'
güenda gahuin ducu ruhua
ni sij ni'yaj ni sij sí'. Nḭ rún'
si-gan' rey hua-á'. Ngaa nḭ
ga'níj Herodes rụhua' yún
Jesús rian Pilato.
12 Xi'í daj nḭ na'mi Pilato
ngạ Herodes güi daj si asḭj
sini, nḭ gunun' nụngüej sij.

Jesús sentenciado a muerte

13 Ngaa nḭ nahuin yu' ni
tsínj a'nin' rian ni chrej ngạ
ni tsínj nicaj sun ngạ ni ngüḭ
nej, gui'yaj Pilato.
14 Nḭ gataj sí' gunun ni sij:
—Nicaj á rẹ' tsínj nan
ga'nạ' á rẹ' nánj. Nḭ ataj á rẹ'
sisḭ digyán sij 'ngǫ chrej xḭ'i
rian ni ngüḭ. Nḭ natāj rian án
rẹ' sisḭ hua nachínj snan'ān
sij. Sanḭ nitaj 'ngǫ gaquin'

gui'yaj sij nari'ī̱j xi'í si a'ui' a ni é rẹ' gaquin' sij mánj.
15 Nḭ ga'nī Jesús gạn'anj sij rian nne rey Herodes. Nḭ nun nari' Herodes gaquin' da'ui sij mánj. Nitaj nụnj gui'yaj sij si gạhui' sij mánj.
16 Ngaa nḭ guḭ'yā castigo sij, asíj nḭ nạ'nij ra'āj sij gạn'anj sij aj. —Daj gataj Pilato.
17 Nḭ hua niạn si guḭri Pilato 'ngọ tsínj nụn ducuagạ' gọ'ngo gui'yanj pascua si dạj hua si-costumbre ni sij.
18 Sanḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj nucuaj nụguan'an daran' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Dạgahuí' rẹ' tsínj nan. Nḭ nạ'nij ra'á rẹ' tsínj gụ'naj Barrabás aj. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.
19 Nḭ hué Barrabás huin 'ngọ tsínj nụn ducuagạ' si gunun' ni dụgüi' sí' ngạ ni tsínj nicaj sun chruhua xuman' daj. Nḭ dagahui' sí' 'ngọ níman nej.
20 Nḭ huin ruhua Pilato guḭri sij Jesús gạn'anj sí'. Xi'í daj nḭ ga'mi rụhua' yún sij rian ni sí'.
21 Sanḭ gaguáj nucuaj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ. Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ. —Daj gataj ni sij.
22 Ngaa nḭ gataj Pilato guisíj huạ'nij:
—Dạj hua gaquin' gui'yaj sij únj. Nitaj gaquin' gui'yaj sij nari'ī̱j sisḭ gạhui' sij mánj. Guḭ'yā castigo sij, asíj nḭ nạ'nij ra'āj sij gạn'anj sij aj. —Daj gataj Pilato.
23 Sanḭ ni tsínj daj ngạ ni chrej a'nin' gui'yaj fuerza ni sij gaguáj ni sij sisḭ gạri Pilato gaquíj Jesús guḭnico' sí' rian rugutsḭ. Nḭ rḭan gaguáj nucuaj ni sij, nḭ guiri' ni sij si huin ruhua ni sij.
24 Nḭ gataj Pilato sisḭ guḭ'yaj ni sij si huin ruhua ni sij.
25 Ngaa nḭ guiri Pilato tsínj nụn ducuagạ' daj huin sí' tsínj gunun' ngạ ni tsínj nicaj sun. Nḭ huin sí' tsínj dagahui' níman nej. Ngaa nḭ naga'ui' Pilato man'an Jesús rian ni sij sisḭ guḭ'yaj ni sij si huin ruhua ni sij.

Crucifixión y muerte de Jesús

26 Nḭ ngaa nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij, nḭ guida'a ni sij 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' Cirene gụ'naj sí' Simón. Nḭ 'nạ' niqui sí' gan'anj sí' rian sun. Nḭ gui'yaj ni sij gạta sí' rugutsḭ guḭnico' sí' rucú Jesús.
27 Nḭ nico' nico ni ngüḭ huaj ni sij rucú Jesús. Nḭ ducu aco ni yun'unj xạna nico' huaj rucú sij. Nḭ nani ruhua ne ni'yaj ne xi'í sij.
28 Sanḭ nanicạj Jesús nḭ gataj sij gunun ni yun'unj xạna daj:
—Gụnun ni é rẹ' huin a ni é rẹ' ni ngüḭ 'nạ' xuman' Jerusalén. Sḭ gaco ni é rẹ' xi'ī̱j mánj. Sanḭ gạco ni é rẹ' xi'í man'an ni é rẹ' ngạ xi'í ni da'níj ni é rẹ' nej.

29 Daj si gạ'na' ni güi
guịran' ni é rẹ' sayun. Nị
gạtaj ni ngüị: "Hua 'ueé rian
ni ngüị yatin ngạ ni ngüị
nun ri' lij nej, ni ngüị nun
guinico' lij xí'yanj nej." Daj
gạtaj ni ngüị.
30 Daj si güi daj nị gạxi'i ni
ngüị gạtaj sisị gạne ni quij,
nị nạxij ni sij riqui quij gane
daj, gạtaj ni sij.
31 Nị sisị ran' man'ānj nico
sayun 'yaj ni sij acuan', sanị
ni güi gạ'na', nị ducu gạ'na'
doj sayun rian ni sij aj. —Daj
gataj Jesús rian ni yun'unj
daj.
32 Nị hué daj nicaj ni
sij huịj tsínj da'ui gaquin'
gan'anj ni sij sisị gạhui'
nụguan'an nụngüej sí' ngạ
Jesús.
33 Nị ngaa guisíj ni sij 'ngọ
yu'uj gụ'naj cúj chrạ níman,
nị gari ni sij gaquíj Jesús
docọ' ni sij rian rugutsị sí'
yu'uj daj. Nị hué daj docọ' ni
sij huịj tsínj da'ui gaquin' daj
rian yahuij rugutsị. Nị nico'
'ngọj ra'a sạ' Jesús, nị angoj
ra'a rọtsi sij.
34 Hué dan nị gataj Jesús
gunun Yan'anj:

—Tata chré', nịcaj rẹ' 'ngọ
niman nico ngạ ni sij. Daj
si nun ni'i ni sij si 'yaj ni
sij. —Daj gataj Jesús gunun
Yan'anj.

Nị ducu ni snado sisị ụn
tsínj gạhui sạ' nịcaj ni sij si-
gan' Jesús gạn'anj sij.

35 Nị niquin' ni ngüị ni'yaj
ni sij. Sanị gui'yaj ducu ni
tsínj nicaj sun. Nị gataj ni sij:

—Nacaj sij ango ni ngüị.
Ngaa nị sisị hué sij huin
Cristo tsínj nacui Yan'anj,
ngaa nị gạnacaj sij man'an
sij nánj. —Daj gataj ni sij.
36 Nị hué daj ga'mi ducu
ni snado nej. Nị gahuin
nịchrun' ni sij. Nị requẹ ni
sij nnee yụ gọ'o sí'.
37 Nị gataj ni sij:

—Sisị hué rẹ' huin si-rey ni
tsínj israelita, nị gạnacaj rẹ'
man'án rẹ' aj. —Gataj ni sij.
38 Nị garun ni sij letra
chrạ rugutsị. Nị letra daj
huin griego ngạ latín nej, he-
breo nej. Nị letra daj gataj:
"tsínj nan huin si-rey ni tsínj
judíos." Daj garun ni sij.
39 Ngaa nị ga'mi quij 'ngọ
tsínj da'ui gaquin' daj gunun
Jesús. Nị gataj sí':

—Sisị hué rẹ' huin Cristo,
nị gạnacaj rẹ' man'án rẹ' ngạ
nụngüej únj nej. —Daj gataj
sí' gunun Jesús.
40 Sanị chran' yun'unj
ango tsínj nico' yu'uj daj
dugüi' sij huin sij 'ngọ tsínj
da'ui gaquin' nej. Nị gataj
sij:

—Uyan huin si-castigo
man'án rẹ' ngạ si-castigo
tsínj nan nej. Nị ụn sin huin
nị nitaj si xu'uí' rẹ' ni'yáj rẹ'
Yan'anj únj.
41 Nị hua niạn xạnga' ran'
nụngüej únj sayun xi'í si
da'ui nụngüej únj gạquin'.
Sanị nitaj si da'ui tsínj nan
gaquin' mánj. —Daj gataj
ango tsínj da'ui gaquin' gu-
nun dugüi' sij.
42 Ngaa nị gataj sij rian
Jesús:

—Gąnanun ruhuá rę' nı̱'yaj rę' yūnj ngaa gąxi'i guı̱nicaj sún rę'. —Daj gataj sij.

43 Ngaa nı̱:

—Xąnga' ataj yyāj gu̱nun rę' sisı̱ ası̱j yyąj, nı̱ hua nné rę' ngāj xánj Yan'anj. —Gataj Jesús gunun tsínj da'ui gaquin' daj.

44 Nı̱ ngaa guisíj gaxu̱j, nı̱ gahuin ru̱mi' rian daran' xungüı̱. Nı̱ gahuin ru̱mi' da' ga huą'nij di'nı̱.

45 Nı̱ gahuin ru̱mi' rian güi. Nı̱ tsitsi' da'aj atsij nico' chruhua nuhui nico.

46 Ngaa nı̱ gaguáj nucuaj Jesús. Nı̱ gataj sij:

—Tata chré', nariquīj nimānj nąhuin ra'á rę'. —Gataj Jesús.

Nı̱ ngaa da'nga' daj gataj sij, nı̱ gahui' sij.

47 Nı̱ ngaa guini'i snado centurión si gahuin, nı̱ ga'mi są' sij rian Yan'anj. Nı̱ gataj sij:

—Xąnga' hua nı̱ca niman tsínj nan anj. —Daj gataj sij.

48 Nı̱ ngaa guini'i daran' ni ngüı̱ mán yu'uj daj dąj gahuin, nı̱ nanicąj ni sij nąn' ni sij ducuá ni sij. Nı̱ guita ra'a ni sij niman ni sij si nun nari' ruhua ni sij si guı̱'yaj ni sij.

49 Nı̱ daran' ni tsínj nicaj dugüi' ngą Jesús ngą ni yun'unj xąna nico' Jesús ası̱j estado Galilea, nı̱ guna gąn' ni sij ni'yaj ni sij daran' si gahuin.

Jesús es sepultado

50 Nı̱ hua 'ngǫ tsínj nne rian junta nico daj. Nı̱ gu̱'naj sí' José. Nı̱ 'nąı̱ sij xuman' Arimatea xuman' ngaj estado Judea. Nı̱ hua są' niman sij. Nı̱ 'yaj nı̱ca sij nej.

51 Nı̱ ana'uij sij si gą'na' guı̱nicaj sun Yan'anj rian né'. Nı̱ nun gąran' ruhua sij si ga'mi ni tsínj mąn junta daj xi'í Jesús. Nı̱ hué daj nun gąran' ruhua sij si gui'yaj ni sij ngą sí' nej.

52 Nı̱ gan'anj sij rian Pilato. Nı̱ gachínj sij níman Jesús.

53 Ngaa nı̱ nanij sij níman Jesús rian rugutsı̱. Nı̱ chri'yanj sij atsij xiráj níman daj. Nı̱ gurúj sij níman chruhua 'ngǫ huej. Sanı̱ nı̱ ą 'ngǫ ni níman nun gachin' ni sij riqui yu'uj da mánj.

54 Nı̱ güi daj huin güi 'yaj xugüi ni sij güi naránj ruhua ni sij. Nı̱ achin dǫj si guı̱sij güi naránj ruhua ni sij daj.

55 Nı̱ nico' ni yun'unj xąna gahui estado Galilea ngą Jesús rucú tsínj gu̱'naj José. Nı̱ guini'i ne rian gachin' ni sij níman Jesús. Nı̱ guini'i ne dąj gurúj ni sij níman daj chruhua yu'uj nej.

56 Nı̱ ngaa nanicąj ne nąn' ne ducuá ne, nı̱ nachej ne gasiti guin' dąj ngą gono'ó guin' dąj. Nı̱ naránj ruhua ne güi naránj ruhua ni ngüı̱ israelita dąj rún' a'nin' ley rian ni sij.

24

La resurrección

1 Nı̱ ngaa ruhua guerę̱nga' nı̱gan' acuan' güi gudungu,

ngaa nḭ gan'anj ni yun'unj xa̱na daj rian yu'uj gachin' ni sij níman. Nḭ nicaj ne gasiti guin' da̱j hua nagui'yaj ne gan'anj ne. Nḭ gan'anj ango ni yun'unj xa̱na nga̱ ne nej.

2 Nḭ nari' ne sisḭ nitaj si ngaj yej xa̱chij hua ránj rian huej daj.

3 Nḭ gatúj ne chruhua huej. Sanḭ nun na̱ri' ne níman Señor Jesús mánj.

4 Nḭ nun nari' ruhua ne u̱n sin gahuin. Ngaa nḭ niquin' nu̱guan'an huḭj tsínj rian ne. Nḭ ran atsij nu̱n nu̱ngüej sí'.

5 Nḭ guxu'ui' ne. Nḭ ga' nitu rian ne rian yo'ój. Xi'í daj nḭ gataj nu̱ngüej tsínj daj gunun ne:

—Nḭ u̱n sin huin nḭ nana'ui' a ni é rẹ' tsínj hua nḭ'na' scanij ni níman únj.

6 Nitaj si ngaj sij yu'uj nan ga̱ mánj. Daj si hua ganá'nij sij. Na̱nun ruhua á rẹ' si gataj sij rian án rẹ' ngaa gane sij estado Galilea.

7 Nḭ gataj sij gunun a ni é rẹ': "Hua nia̱n sisḭ na̱ga'ui' ni sij man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj gaquin'. Nḭ ga̱ri ni sij gaquíj man'ānj rian rugutsḭ. Ngaa nḭ ga̱na'nī ngaa guḭsij hua̱'nij güi huīnj da'níj ni ngüḭ." Hué daj gataj Jesús gunun a ni é rẹ'. —Daj gataj nu̱ngüej tsínj daj gunun ni yun'unj xa̱na.

8 Ngaa nḭ nanun ruhua ne ni'yaj ne nuguan' ga'mi Jesús.

9 Ngaa nḭ nanicaj ne rian huej daj. Nḭ nata' ne ni nuguan' daj rian ni xa̱n ni tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj nga̱ rian ango ni ngüḭ nej.

10 Nḭ ni yun'unj xa̱na daj huin María Magdalena nga̱ Juana nej, María nni Jacobo nej, ango ni yun'unj xa̱na nej. Nḭ nata' ne nuguan' daj rian ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesús rian ni ngüḭ.

11 Sanḭ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nḭ gani ruhua ni sij sisḭ a'mi sinúnj ni yun'unj daj. Nḭ nun gu̱xuman ruhua ni sij si gataj ne.

12 Sanḭ naxu̱man Pedro gunánj sij gan'anj sij rian huej. Nḭ ga' nitu sij ni'yaj sij chruhua yu'uj daj. Nḭ ngaj urin atsij chruhua huej daj guini'i sij. Ngaa nḭ nanica̱j sij na̱n' sij ducuá sij. Sanḭ nun ri' ruhua sij u̱n sin guḭ'yaj sij nga̱ si guini'i sij.

En el camino a Emaús

13 Nḭ hué güi daj nḭ huaj huḭj tsínj nico' Jesús gan'anj nu̱ngüej sij 'ngo̱ xuman' gu̱'naj Emaús. Nḭ huin ngaj-á' xuman' Jerusalén 'ngo̱ si xa̱n kilómetro.

14 Nḭ nari snan'anj nu̱ngüej sij huaj sij xi'í si gahuin guiran' Jesús.

15 Nḭ diaj hua gue̱ a'mi nu̱ngüej sij, nḭ gahuin nḭchrun' Jesús rian nu̱ngüej sij. Nḭ chéj Jesús nga̱ nu̱ngüej sij.

16 Sanḭ nu̱nj si ni'yaj nu̱ngüej sij man'an sí', sanḭ nun ga'ui' Yan'anj sisḭ na̱ni'i nu̱ngüej sij sisḭ Jesús huin huaj nga̱ nu̱ngüej sij.

17 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús nṵngüej sij. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ṵn sin huin si a'mi nṵngüej é rẹ' huaj á rẹ' chrej únj. Nḭ ṵn sin huin nḭ nani ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

18 Ngaa nḭ gataj 'ngọ tsínj daj 'ngọ tsínj gṵ'naj Cleofas:

—Hua ga'ḭ tsínj 'nạ' anéj chrej nne xuman' Jerusalén ni güi nan. Nḭ ṵn sin huin nḭ urin man'án rẹ' nun ni'i dạj gahuin ni güi gachin nan únj. —Daj gataj Cleofas.

19 Ngaa nḭ:

—Nḭ ṵn sin gahuin únj. —Gataj Jesús.

Ngaa nḭ gataj nṵngüej sij:

—Hué Jesús nazareno gahuin 'ngọ tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ gui'yaj sạ' sij. Nḭ ducu nucuaj si-nṵguan' sij rian Yan'anj ngạ rian daran' ni ngüḭ nej.

20 Nḭ ga'nin' sun ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj nicaj sun sisḭ gạhui' Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ.

21 Nḭ gana'uij ni únj sisḭ hué sij huin tsínj 'nạ' nạcaj ni ngüḭ israelita. Sanḭ guiran' sij sayun daj. Nḭ yyạj guisíj huạ'nij güi si gahui' sij.

22 Nḭ guixiguḭn gan'anj gọ'ngo yun'unj xạna nicaj dugüi' ngạ ni únj rian gachin' Jesús. Nḭ gara yan'anj ruhua ni únj xi'í si gataj ne gunun únj.

23 Nḭ rḭan nun nari' ne Jesús, nḭ nanicạj ne rian ni únj. Nḭ nata' ne gunun ni únj sisḭ gurugüi' huḭj ángel rian ne. Nḭ gataj nṵngüej ángel daj gunun ne sisḭ hua nḭ'na' Jesús.

24 Hué dan nḭ gan'anj gọ'ngo ni dugüi' ni únj rian gachin' Jesús. Nḭ nari' anin' sij dạj rún' gataj ni yun'unj daj. Sanḭ nun guini'i anin' sij man'an Jesús mánj. —Daj gataj nṵngüej sij.

25 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun nṵngüej sij:

—Tsínj nun acaj cuenta huin nṵngüej é rẹ'. Nḭ na'ue gṵxuman yọ ruhua nṵngüej é rẹ' ngạ si garun ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná.

26 Sé si xạnga' si hua niạn guḭran' Cristo sayun ngaa achin nạtu sij rian hua 'ueé xata' gạne sij únj. —Daj gataj Jesús.

27 Ngaa nḭ gaxḭ'i sij ga'mi sij xi'í si-nṵguan' Moisés ngạ si-nṵguan' ango ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj sij gunun nṵngüej sí' daran' si ataj si-nṵguan' Yan'anj xi'í man'an sij.

28 Nḭ ngaa guisíj nṵngüej sij xuman' huaj nṵngüej sij, nḭ gui'yaj Jesús sisḭ gạta' dian sí' gạn'anj sí' rian nṵngüej sij.

29 Sanḭ guerequẹ nṵngüej sij sisḭ gṵnaj sí'. Nḭ gataj nṵngüej sij:

—Gṵná rẹ' ngạ únj si hua gahuin di'nḭ, nḭ hua guinḭ nej. —Gataj nṵngüej sij gunun Jesús.

Ngaa nḭ gatúj Jesús guna sí' ngą nu̱ngüej sij.
30 Nḭ ngaa nne Jesús rian mesa ngą nu̱ngüej sij, nḭ guida'a sí' chrachrúnj. Nḭ ga'ui' sí' si guruhua Yan'anj. Nḭ gura' da'aj sí' ga'ui' sí' ra'a nu̱ngüej sij.
31 Ngaa nḭ hué guę hora daj xacaj cuenta nu̱ngüej sij guini'i nu̱ngüej sij sisḭ Jesús huin. Sanḭ hué hora daj nḭ gan'anj ni'ya yan'anj sí' rian nu̱ngüej sij.
32 Ngaa nḭ nachínj snan'anj nu̱ngüej man'an sij dugüi' sij. Nḭ gataj nu̱ngüej sij:
—Xąnga' nḭ gahuin niąʼ ró' ngaa ga'mi sij ngą né' ngaa huaj né' chruhua chrej. Nḭ gahuin niąʼ ruhua né' ngaa digyán sij si-nu̱guan' Yan'anj riún' nej. —Daj gataj nu̱ngüej sij.
33 Ngaa nḭ hué hora daj, nḭ naxu̱man nu̱ngüej sij gan'anj nu̱ngüej sij xuman' Jerusalén. Nḭ nari' nu̱ngüej sij xąn ni tsínj mán nahuin yu' ngą ni dugüi' ni sí' nej.
34 Nḭ gataj ni sí':
—Xąnga' nḭ ganá'nij Señor. Nḭ gurugüi' sij rian Simón. —Daj gataj ni sij.
35 Ngaa nḭ nata' nu̱ngüej sij dąj gahuin guini'i nu̱ngüej sij Jesús chruhua chrej. Nḭ nata' nu̱ngüej sij dąj nani'i nu̱ngüej sij Jesús ngaa gura' da'aj sí' chrachrúnj ga'ui' sí' xą nu̱ngüej sij.

Jesús se aparece a los discípulos

36 Nḭ ngaa hua guę a'mi ni sij nuguan' daj, nḭ gurugüi' Jesús ganiquin' sij scanij ni sij. Nḭ gataj sí' gunun ni sij:
—Gąhuin din'inj ruhua á rę' aj. —Daj gataj Jesús.
37 Ngaa nḭ ducu guxu'ui' ni sij. Nḭ gani ruhua ni sij sisḭ guini'i ni sij 'ngǫ sta'naj.
38 Sanḭ gataj Jesús:
—Nḭ u̱n sin huin nḭ nani ruhua á rę' únj. Nḭ u̱n sin huin nḭ nitaj si mán yya ruhua niman án rę' únj.
39 Nḭ'yaj á rę' ra'āj ngą dacō. Nḭ xącaj á rę' cuenta sisḭ hué man'ānj huin. Guḭda'a á rę', nḭ nḭ'yaj á rę'. Daj si 'ngǫ sta'naj nitaj nnę cúj dąj rún' hua man'ānj nan mánj. —Daj gataj Jesús.
40 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, nḭ digyán sij ra'a sij ngą dacój sij rian ni sí'.
41 Sanḭ nun gu̱xuman ruhua ni sij xi'í si ducu huin niąʼ ruhua ni sij. Nḭ garáj yan'anj ruhua ni sij nej. Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj sí':
—Nicaj á rę' si xǫ' ní'. —Daj gataj Jesús.
42 Ngaa nḭ ga'ui' ni sij dǫj nneę xucuaj nitin ngą dǫj gatsi' xutan xa sí'.
43 Nḭ guida'a sij, nḭ xa sij rian ni sí'.
44 Ngaa nḭ gataj sij:
—Hué nan huin nuguan' ga'mī ngą ni é rę' ngaa ganēj ngą á rę'. Nḭ gatā gunun a ni é rę' sisḭ hua niąn gąhuin yya ni nuguan' xi'īj dąj rún' garun Moisés ngą ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj

ná ngą ni tsínj garun libro
Salmo nej. —Daj gataj Jesús.
45 Hué dan nį gara da'nga'
ruhua ni sij si ataj si-nuguan'
Yan'anj, gui'yaj Jesús.
46 Nį gataj Jesús:
—Gataj si-nuguan' Yan'anj
sisį guįran'ānj sayun, huīnj
Cristo. Nį gąhuīj. Sanį
gąna'nī chrą huą'nij güi.
47 Ngaa nį gą'mi ni sij
ni nuguan' są' xi'īj rian
daran' ni ngüį mąn chruhua
xungüį. Ngaa nį gąnani
ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni
sij nąnico' ni sij Yan'anj. Hué
dan nį guįnicaj Yan'anj 'ngo
niman nico xi'í si-gąquin'
ni sij. Nį gąxi'i ni sij xu-
man' Jerusalén nąta' ni sij
nuguan' da aj.
48 Nį huin a ni é rę' ni tsínj
guini'i daran' si gui'yā. Ngaa
nį gą'ue guįniquin' a ni é rę'
nąta' a ni é rę' xi'í ni nuguan'
są' nan.
49 Ngaa nį rįquīj Espíritu
Santo rian ni é rę' dąj rún'
gataj yya chrē rian án rę'.
Sanį guna á rę' xuman'
Jerusalén nan da nąhuin ra'a
nąri' nucuaj niman án rę',
guį'yaj Yan'anj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

La ascensión

50 Ngaa nį nicaj Jesús ni sij
gan'anj sí' xuman' Betania.
Ngaa nį nachi nicaj sí' ra'a
sí'. Nį gachínj jni'yaj sí'
rian Yan'anj sisį guį'yaj są'
Yan'anj ngą ni sij.
51 Nį diaj hua guę a'mi
są' sí' daj, nį gahuin nįni sí'
rian ni sij. Nį nąn' sí' xata',
gui'yaj Yan'anj.
52 Ngaa guisíj ga'mi są'
'ueé ni sij xi'í Jesús, nį nan-
icąj ni sij gan'anj ni sij xu-
man' Jerusalén. Nį ducu
gahuin nią' ruhua ni sij.
53 Nį nįganj mán ni sij
nuhui nico ga'mi są' ni sij
rian Yan'anj. Nį gataj ni
sij sisį są' 'yaj Yan'anj anj.
Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN JUAN

El Verbo hecho carne

1 Asij sini yan ni nne tsínj gu'naj nuguan' daj. Ni nne
sí' nga Yan'anj xanga'. Ni
huin sí' Yan'anj.
2 Ni nuguan' daj nne asij
sini yan nga Yan'anj.
3 Ni ga'nin' Yan'anj xanga'
sun sisi gui'yaj nuguan' daj
daran' ni rasun mán. Ni sisi
nitaj nuguan' daj, ni a 'ngo
rasun si ga'ue guiman mánj.
4 Ni nuguan' daj gui'yaj sisi
gahuin ni'na' ni rasun. Ni
xi'í si hua ni'na' né', gui'yaj
nuguan' daj, ni xiguin mán
né'.
5 Ni yan'an daj huin si
xiguin rian rumi' mán né'.
Ni rian rumi' daj nun ga'ue
guina'aj yan'an da mánj.
6 Ni ga'níj Yan'anj ga'na'
'ngo tsínj gu'naj Juan.
7 Ni ga'na' sí' gahuin sí'
'ngo tsínj nata' xi'í yan'an
daj. Ngaa ni guxuman ruhua
daran' ni ngüi ni'yaj ni sij
yan'an daj xi'í nuguan' nata'
sí' huin ruhua sí' nata' sí'
gunun ni ngüi.
8 Sé Juan huin yan'an
xiguin da mánj. Sani maan
si ga'na' sij gahuin sij tsínj
nata' xi'í yan'an daj.
9 Ni yan'an daj huin
yan'an xanga'. Ni ga'na'
yan'an daj xiguin rian
daran' ni ngüi mán chruhua
xungüi nan anj.
10 Ni tsínj huin yan'an daj
gane chruhua xungüi. Ni
nunj si gui'yaj sij xungüi
nan, sani nun nani'i ni ngüi
sij mánj.
11 Ni ga'na' sij rian man ni
dugüi' sij, sani nun nahuin
ra'a ni sí' sij mánj.
12 Sani daran' ni ngüi
nahuin ra'a sij, ni guxuman
ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' si-
xugui sij, ni riqui sij sisi
gahuin ni sí' da'níj man'an
Yan'anj xanga'.
13 Ni sé tun man'an nni
ni sí' nga chrej ni sí' ga'nga
ni sí' mánj. Ni sé xi'í si
huin ruhua 'ngo tsínj, ni
ga'nga ni sí' mánj. Sani
Yan'anj gui'yaj sisi gahuin ni
sí' da'níj man'an Yan'anj anj.
14 Ni nuguan' daj gahuin
'ngo tsínj gane scanij né'. (Ni
guini'i ni únj sisi hua 'ueé
nin' ruhua sij nej. Daj si urin
sij huin da'níj chrej sij.) Ni
ducu gui'yaj sij sinduj rian
xi'í né'. Ni ninanj nuguan'
xanga' ga'mi sij nej.
15 Ni ga'mi sa' Juan rian ni
ngüi xi'í sij. Ni nucuaj ga'mi
sí'. Ni gataj sí':

—Hua gataj snan'ān gu-
nun a ni é re' sisi tsínj 'na' da
rucūj, ni gahuin achij sij rian
man'ānj. Daj si asij achin
ga'nga man'ānj, ni hua gane
sij aj. —Daj gataj Juan gunun
ni ngüi.
16 Ninanj nuguan' sa' nicaj
sij ga'na' sij. Ni nico' huaj
'yaj sij sinduj rian daran' né'.

17 Nḭ ga'ui' Moisés si-ley
Yan'anj rian ni ngüḭ. Sanḭ
ga'nạ' Jesucristo digyán sí'
rian né' dạj huin sinduj 'yaj
Yan'anj ngạ né'. Nḭ digyán
sí' rian né' dạj hua nuguan'
xạnga' nej.
18 Nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ nun
guḭni'i Yan'anj mánj. Nḭ nne
nụguan'an nụngüej chrej
Jesús huin Yan'anj. Nḭ Jesús
huin urin da'níj Yan'anj. Nḭ
hué Jesús huin si digyán rian
né' dạj hua Yan'anj guḭni'i
né'.

Testimonio de Juan el Bautista

19 Nḭ ga'níj ni tsínj israelita
nne xuman' Jerusalén
gọ'ngo chrej ngạ gọ'ngo ni
tsínj levita gạn'anj ni sí' rian
Juan. Nḭ gachínj snan'anj ni
sí' sij. Nḭ gataj ni sí':
—Nḭ ụn tsínj huín rẹ'.
—Daj gataj ni sí'.
Nḭ ga'mi Juan ni nuguan'
nan rian ni sí'.
20 Nḭ nun gạtaj sij sisḭ
Cristo huin sij. Sanḭ gataj yya
sij:
—Sēj huin Cristo mánj.
—Daj gataj Juan gunun ni
tsínj daj.
21 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj ni tsínj daj sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Ngaa nḭ hué rẹ' huin
tsínj gụ'naj Elías ní'. —Daj
gataj ni sij.
—Sēj huin mánj. —Gataj
Juan.
—Hué rẹ' huin tsínj gạ'na'
gạ'mi si-nụguan' Yan'anj ní'.
—Gataj ni sij.
—Sēj huin mánj. —Gataj
Juan.
22 Ngaa nḭ:
—Nḭ ụn tsínj huin yyá rẹ'
únj. Daj si hua niạn nạta'
ni únj gụnun ni tsínj ga'níj
gạ'na' ni únj rián rẹ' aj.
Nḭ ụn sin huin atáj rẹ' xi'í
man'án rẹ' únj. —Daj gataj
ni sij gunun Juan.
23 Ngaa nḭ gataj Juan gu-
nun ni sij:
—Huēj huin tsínj a'mi nu-
cuaj quij qui'yanj nạco. Nḭ
ataj man'ānj gụnun ni ngüḭ:
“Nạgui'yaj nḭca á rẹ' niman
án rẹ' xi'í si gạ'na' Señor
rian án rẹ'.” Daj si da'nga'
daj gataj Isaías, tsínj ga'mi
si-nụguan' Yan'anj asḭj ná.
—Daj gataj Juan gunun ni
tsínj daj.
24 Nḭ da'aj ni tsínj gan'anj
gạ'mi ngạ Juan huin tsínj
fariseo.
25 Nḭ nachínj snan'anj ni sí'
Juan. Nḭ gataj ni sí':
—Sé rẹ' huin Cristo. Nḭ sé
rẹ' huin Elías. Nḭ sé rẹ' huin
tsínj gạ'na' gạ'mi si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ. Ngaa nḭ
ụn sin huin nḭ duguata' nneé
rẹ' ni ngüḭ únj. —Daj gataj ni
tsínj daj gunun Juan.
26 Ngaa nḭ gataj Juan gu-
nun ni sij:
—Duguata' nnee man'ānj
ni ngüḭ ngạ nnee. Sanḭ scanij
ni é rẹ' niquin' 'ngọ tsínj nun
ni'i ni é rẹ' mánj.
27 Nḭ hué sij huin tsínj 'nạ'
da rucūj. Sanḭ huin achij sij
daj ngạ man'ānj. Nḭ xi'í si
huin achij sij, nḭ nạ'aj yānj
guḭrīj dacánj sij ngaa nḭnaj
sij. —Daj gataj Juan gunun
ni sij.

28 Nḭ hué nan gahuin
anéj chrej xinéj nnee gṵ'naj
Jordán rian gṵ'naj Betábara.
Daj si hué yu'uj daj duguata'
nnee Juan ni ngüḭ.

El Cordero de Dios

29 Hué dan nḭ ango güi
guini'i Juan sisḭ ga'nạ' Jesús
rian sij. Nḭ gataj Juan:
—Nḭ'yaj á rẹ'. Hué tsínj
nan huin xachij 'nḭj 'nạ' rian
Yan'anj sisḭ gạ'ne sij gaquin'
da'ui ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ.
30 Nḭ ga'mī xi'í tsínj nan.
Nḭ gatā gunun ni é rẹ': "Da
rucūj, nḭ gạ'na' 'ngọ tsínj
huin achij daj ngạ man'ānj.
Daj si hua nne sij asḭj ngaa
achin ga'ngā.
31 Nḭ nun guḭni'īnj ṵn
tsínj huin sij. Sanḭ ga'nāj
dṵguata' nnēj ni ngüḭ sisḭ
guḭni'i ni ngüḭ israelita dạj
hua sij." —Daj gataj Juan
gunun ni sij.
32 Nḭ gataj rṵhua' yún Juan
xi'í si guini'i sij:
—Nḭ guini'īnj sisḭ 'nạ'
guinij Espíritu Santo xata'.
Nḭ dạj rún' hua 'ngọ xu'mạn
hua-á' guinij-í' rian Jesús. Nḭ
gunáj-á' ngạ sij.
33 Nḭ nun guḭni'īnj ṵn tsínj
huin sij. Sanḭ si ga'níj
yūnj dṵguata' nnēj ni ngüḭ,
nḭ gataj sij gunūnj: "Ngaa
guḭni'í rẹ' 'nạ' guḭnij Espíritu
Santo gṵna ngạ 'ngọ tsínj
daj, nḭ hué sij guḭ'yaj si
gạ'na' Espíritu Santo rian ni
ngüḭ aj." Daj gataj Yan'anj
gunūnj.
34 Nḭ hua guini'i yyāj sisḭ
guinij Espíritu Santo chrạ sij.
Nḭ huēj huin testigo sisḭ hué
xạnga' sij huin da'níj Yan'anj
anj.

Los primeros discípulos

35 Nḭ ango güi nḭ niquin'
rṵhua' yún Juan yu'uj daj
ngạ huḭj tsínj nico' sij.
36 Nḭ ngaa guini'i Juan
gachin Jesús, nḭ gataj sij:
—Nḭ'yaj nṵngüej é rẹ'.
Hué tsínj daj huin xachij 'nḭj
'nạ' rian Yan'anj anj. —Daj
gataj Juan.
37 Nḭ ngaa gunun nṵngüej
tsínj nico' Juan si gataj sí', nḭ
guinico' nṵngüej sij Jesús.
38 Ngaa nḭ nanicạj Jesús.
Nḭ ngaa guini'i sij sisḭ nico'
nṵngüej sí' man'an sij, nḭ
gataj sij:
—Nḭ ṵn sin nano' nṵngüej
é rẹ' únj. —Gataj Jesús.
Ngaa nḭ gataj nṵngüej sij:
—Rabí, nḭ ạ nné rẹ' únj.
—Gataj nṵngüej sij.
(Nḭ nuguan' Rabí huin
ruhuaj gata, Maestro.)
39 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gṵn' guḭni'yaj nṵngüej é
rẹ' aj. —Gataj Jesús.
Ngaa nḭ gan'anj nḭ'yaj
nṵngüej sij rian nne Jesús.
Nḭ gunáj nṵngüej sij ngạ
sí' güi daj. Daj si guisíj ga'
gạn'anj di'nḭ.
40 Nḭ tsínj gṵ'naj Andrés
huin 'ngọ tsínj gunun si gataj
Juan. Nḭ hué sij huin si
guinico' Jesús. Nḭ Andrés
huin jnánj Simón Pedro.
41 Ngaa nḭ hua sini nari'
Andrés jnánj sij Simón. Nḭ
gataj sij:
—Hua nari' únj Mesías.
—Daj gataj Andrés.

(Nḭ nuguan' Mesías huin ruhuaj gata, Cristo.)

42 Ngaa nḭ nicaj Andrés jnánj sij gan'anj sij rian nne Jesús. Nḭ ngaa guini'i Jesús, nḭ gataj sí':

—Tsínj gṵ'naj Simón huín rẹ'. Nḭ da'níj Jonás huín rẹ' nej. Sanḭ gṵ'naj rẹ' Cefas. —Daj gataj Jesús.

(Nḭ nuguan' Cefas huin ruhuaj gata, Pedro.)

Jesús llama a Felipe y a Natanael

43 Ango güi nḭ huin ruhua Jesús gạn'anj sij estado Galilea. Nḭ nari' sij Felipe. Nḭ gataj sij gunun sí':

—Guḭnicó' rẹ' man'ānj gṵn'. —Daj gataj Jesús gunun Felipe.

44 Nḭ 'nạ' Felipe xuman' Betsaida rian huin xánj Andrés ngạ Pedro nej.

45 Ngaa nḭ nari' Felipe tsínj gṵ'naj Natanael. Nḭ gataj Felipe gunun sí':

—Hua nari' únj tsínj xḭ'i garun Moisés rian si-ley Yan'anj asḭj ná. Nḭ hué daj garun ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná xi'í tsínj daj nej. Nḭ hué tsínj daj huin Jesús da'níj José huin tsínj 'nạ' xuman' Nazaret. —Daj gataj Felipe gunun Natanael.

46 Ngaa nḭ gataj Natanael:

—Nitaj tsínj sạ' 'nạ' xuman' Nazaret mánj. —Gataj Natanael.

Ngaa nḭ:

—Gṵn' guḭni'í rẹ' aj. —Gataj Felipe.

47 Nḭ ngaa guini'i Jesús gahuin nḭchrun' Natanael, nḭ gataj sí':

—Nan 'nạ' 'ngọ tsínj xạnga' yya huin tsínj israelita. Nḭ nitaj tsínj digya' yun'unj huin sij mánj. —Daj gataj Jesús.

48 Ngaa nḭ gataj Natanael gunun Jesús:

—Dạj huin guini'í rẹ' man'ānj únj. —Gataj Natanael gunun Jesús.

Nḭ gataj Jesús:

—Asḭj achin gạquinj Felipe gạ'na' rẹ' riānj, nḭ guini'īnj ngaa nné rẹ' riqui chrun ayu higo aj. —Daj gataj Jesús.

49 Ngaa nḭ gataj Natanael:

—Rabí, hué rẹ' huin da'níj Yan'anj. Nḭ hué rẹ' huin si-rey ni ngüḭ israelita nej. —Daj gataj Natanael.

50 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Natanael:

—Xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' yūnj urin si gatā gunún rẹ' sisḭ guini'īnj nné rẹ' riqui chrun ayu higo ní'. Sanḭ guḭni'í rẹ' si sạ' nico daj ngạ si sạ' nan anj. —Daj gataj Jesús.

51 Nḭ gataj rṵhua' yún Jesús gunun sij:

—Xạnga' atā gṵnun rẹ' sisḭ guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ nạxi'ni man'an xata'. Nḭ gạhui si-ángel Yan'anj. Nḭ nạnij-í' riānj huīnj da'níj ni ngüḭ. —Daj gataj Jesús.

2

Las bodas de Caná

1 Nḭ ngaa guisíj gachin huạ'nij güi, nḭ huin 'ngọ

gui'yanj nara'a ni ngüi̱ xu-
man' Caná huin xuman' ngaj
estado Galilea. Ni̱ gan'anj
nni Jesús gui'yanj daj.
2 Ni̱ gaquínj ni sij gạn'anj
Jesús ngạ ni tsínj nico' sí'
gui'yanj da nej.
3 Ni̱ ngaa ganahuij vino, ni̱
gataj nni Jesús gunun sí':
—Nitaj nnee vino rian ni
sij gạ mánj. —Daj gataj unj.
4 Ngaa ni̱ gataj Jesús rian
nni sij:
—Ni̱ ụn sin huin ni̱ ga'mí
rẹ' daj riānj únj. Achin gui̱sij
güi gạxi'i si-sūnj anj. —Daj
gataj Jesús.
5 Ngaa ni̱ gataj ún' rian ni
tsínj mạn 'yaj sun daj:
—Gui̱'yaj á rẹ' daran' si
gạtaj sij rian án rẹ' aj. —Daj
gataj nni Jesús gunun ni sij.
6 Ni̱ nne huạtan' gucuaj
yej arasụn ni tsínj israelita
sisi̱ gui̱man nnee chruhua-
á' nanią' ni sij dạj rún' ataj
si-dụcuanj Moisés. Ni̱ da'
gọ'ngo gucuaj nicaj gạn'anj
xia lichru nnee aj.
7 Ngaa ni̱ gataj Jesús gu-
nun ni tsínj mạn 'yaj sun daj:
—Gạra á rẹ' nnee chruhua
ni gucuaj nan anj. —Daj
gataj Jesús.
Ngaa ni̱ 'ngọ gara ni̱n' rian
ni gucuaj, gui'yaj ni sij.
8 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Yyạj ni̱ gui̱ri a ni é rẹ'
dọj nnee gạ'ui' a ni é rẹ'
rian tsínj a'nin' xi'í gui'yanj.
—Daj gataj Jesús.
Ngaa ni̱ da'nga' daj gui'yaj
ni sij.
9 Ni̱ tsínj daj go'o dọj. Ni̱
xacaj cuenta du'ua sij sisi̱
hua sạ' nnee ganahuin vino
daj. Sani̱ nun ni'i sij ni̱ ạ
'nạ' aj. Urin ni tsínj mạn 'yaj
sun ni'i. Daj si hué ni sij
huin ni tsínj ri nnee daj. Asíj
ni̱ gaquínj tsínj a'nin' rian
gui'yanj daj gạ'na' tsínj xacaj
yun'unj xạna.
10 Ni̱ gataj sij gunun sí':
—Daran' ni ngüi̱ a'ui' sini
vino sạ'. Ni̱ ngaa go'o nico ni
tsínj 'nạ' gui'yanj, ni̱ a'ui' ni
sij vino nitaj si hua sạ'. Sani̱
sọ' nara sạ' vino sạ' da yyạj
aj. —Daj gataj tsínj daj.
11 Ni̱ hué daj gaxi̱'i Jesús
gui'yaj sij si sạ' nico xuman'
Caná xuman' ngaj estado
Galilea. Xi'í daj ni̱ xacaj ni
ngüi̱ cuenta sisi̱ tsínj sạ' ni̱n'
ruhua huin Jesús. Ni̱ guxu-
man ruhua ni tsínj nico' sij
guini'i ni sí' sij.
12 Asíj ni̱ gan'anj Jesús
xuman' Capernaum. Ni̱
gan'anj nni sij nej, ni jnánj
sij nej, ni tsínj nico' sij nej.
Ni̱ dọj güi guimán ni sij yu'uj
daj.

Jesús purifica el templo

13 Ni̱ ngaa gahuin ni̱chrun'
gạhuin gui'yanj pascua,
gui'yaj ni tsínj israelita, ngaa
ni̱ gahui Jesús gan'anj sij
xuman' Jerusalén.
14 Ni̱ chruhua nuhui nico,
ni̱ nari' Jesús ni tsínj mán
du'uej sicuj ngạ xachij nej,
xu'mạn nej. Ni̱ nari' sij ni
tsínj naduna san'anj nne ni
sí' 'yaj sun ni sí'.
15 Ngaa ni̱ gui'yaj Jesús
'ngọ xuguati. Ni̱ guiri sij
daran' ni sí' nẹ' chrej xẹ'
nuhui daj ngạ ni xachij

nej, ni sicuj nej. Nḭ gayu si-san'anj ni tsínj naduna san'anj, gui'yaj sij. Nḭ guru nḭtu sij ni mesa si'yaj ni sí'.

16 Nḭ gataj sij gunun ni tsínj du'uej xu'mạn:

—Gṵxun a ni é rẹ' si mạn nan. Sḭ gui'yaj á rẹ' yu'uẹ ducuá chrē mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj daj.

17 Ngaa nḭ nanun ruhua ni tsínj nico' Jesús si garun ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj ni sí': "Ducu huin ruhuāj si gạ sạ' ducuá rẹ'." Daj garun 'ngọ tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná.

18 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj israelita si gui'yaj Jesús, nḭ nachínj snan'anj ni sí' sij. Nḭ gataj ni sí':

—Dạj hua da'nga' dḭgyán rẹ' rian ni únj guḭni'i únj sisḭ hua si-chréj rẹ' gui'yáj rẹ' da únj. —Daj gataj ni sij.

19 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Dṵguane ni é rẹ' nuhui nan, nḭ chrạ huạ'nij güi, nḭ nạgui'yaj nạca rṵhua' yūnj. —Gataj Jesús gunun ni sij.

20 Ngaa nḭ gataj ni tsínj israelita:

—Síj huḭj xia huạtan' yya yo' gui'yaj sun ni sij nuhui nan. Nḭ asạ' gạ'ue nạgui'yáj rẹ' nuhui nan chrạ huạ'nij güi, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

21 Sanḭ ga'mi Jesús xi'í nneẹ cúj man'an sij sisḭ hué-é' huin ducuá Yan'anj, ataj sij.

22 Xi'í daj nḭ ngaa ganá'nij Jesús scanij ni níman, nḭ gananun ruhua ni tsínj nico' sij sisḭ da'nga' daj ga'mi sij. Ngaa nḭ guxuman ruhua ni sij nuguan' ataj si-nṵguan' Yan'anj. Nḭ guxuman ruhua ni sij nuguan' ga'mi Jesús nej.

Jesús conoce a todos los hombres

23 Nḭ ngaa gane Jesús xuman' Jerusalén gahuin gui'yanj pascua, nḭ nico ni ngüḭ guxuman ruhua ni'yaj man'an sij ngaa guini'i ni sí' si sạ' gui'yaj sij.

24 Sanḭ nun gạ'uej ruhua Jesús guḭnicaj dugüi' sij ngạ ni sí' xi'í si hua ni'i sij dạj hua niman ni sí'.

25 Nḭ nitaj si nana'ui' sij gọ'ngo ni tsínj gạtaj rian sij dạj hua niman ni ngüḭ mánj. Daj si hua ni'i sij dạj hua niman ni ngüḭ aj.

3

Jesús y Nicodemo

1 Nḭ hua 'ngọ tsínj fariseo gṵ'naj Nicodemo huin sí' 'ngọ tsínj huin achij rian ni tsínj israelita.

2 Hué dan nḭ nẹ' nḭ, nḭ ga'nạ' Nicodemo rian Jesús. Nḭ gataj sij:

—Maestro, ni'i ni únj sisḭ ga'níj Yan'anj ga'nạ' rẹ' di-gyán rẹ' rian ni ngüḭ. Daj si nḭ ạ 'ngọ tsínj sḭ ga'ue gạhuin nucuaj guḭ'yaj sạ' dạj rún' 'yáj rẹ' sisḭ nitaj Yan'anj chracuij sij mánj. —Daj gataj Nicodemo gunun Jesús.

3 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':
—Xa̱nga' yya atā gu̱nun rẹ' sisḭ tsínj sḭ ga'nga na̱ca ru̱hua' yún, nḭ sḭ ga'ue ga̱huin nucuaj sij gu̱ini'i sij rian nicaj sun Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Nicodemo Jesús. Nḭ gataj sij:
—Sanḭ da̱j ga̱'ue gu̱ḭ'yaj 'ngo̱ tsínj achij na̱nicaj ru̱hua' yún sij ga̱'nga na̱ca sij únj. Asa̱' ga̱'ue na̱tu ru̱hua' yún sij riqui nni sij, nḭ ga̱'nga ru̱hua' yún sij únj. —Gataj Nicodemo.
5 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xa̱nga' atā gu̱nun rẹ' sisḭ sḭ ga'nga 'ngo̱ tsínj daj, gu̱ḭ'yaj nnee nga̱ Espíritu Santo, nḭ sḭ ga'ue ga̱tu sij rian nicaj sun Yan'anj mánj.
6 Ga'nga né' nga̱ nneẹ cúj né', gui'yaj nni né' nga̱ chrej né'. Sanḭ sisḭ ga̱'nga né', gu̱ḭ'yaj Espíritu Santo, nḭ hua nḭ'na' niman né'.
7 Sḭ garáj yan'anj ruhuá rẹ' si gatā gunún rẹ': "Hua nia̱n ga̱'nga na̱ca ru̱hua' yún a ni é rẹ'." Daj gatā gunún rẹ'.
8 Nḭ a'ui' nanẹ niaj diaj. Nḭ nu̱nj si unún rẹ' a'ui' nanẹ, sanḭ nun ni'í rẹ' nḭ a̱ 'naj nḭ a̱ huan'an mánj. Nḭ hué daj huin nga̱ daran' ni ngüḭ ga̱'nga na̱ca ru̱hua' yún, gui'yaj Espíritu Santo aj. —Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nḭ:
—Asa̱' ga̱'ue ga̱huin nan únj. —Gataj Nicodemo.
10 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hué rẹ' huin tsínj digyán rian ni tsínj israelita, nḭ u̱n sin huin nḭ nunún rẹ' nuguan' nan únj.
11 Xa̱nga' atā gu̱nun rẹ' sisḭ a'mi ni únj nuguan' ni'i ni únj. Nḭ hué ni únj nata' rian ni ngüḭ xi'í si guini'i únj nej. Sanḭ nun xu̱man ruhua ni é rẹ' nuguan' a'mi ni únj mánj.
12 Nḭ sisḭ nun xu̱man ruhua á rẹ' ngaa a'mī xi'í ni nuguan' hua chruhua xungüḭ nan, nḭ da̱j ga̱'ue gu̱xuman ruhua ni é rẹ' ngaa ga̱'mī xi'í ni nuguan' 'na̱' xata' únj.
13 Nḭ a̱ 'ngo̱ ni tsínj nun gahui gan'anj xata'. Urīnj huin tsínj gane xata'. Nḭ nanij man'ānj xata' ga'nāj chruhua xungüḭ nan huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ xānj huin xata' nej.
14 Nḭ da̱j rún' gui'yaj tsínj gu̱'naj Moisés doco' sí' xucuáj chra̱ chrun quij qui'yanj na̱co, nḭ hué daj hua nia̱n gu̱ḭ'yaj ni sij do̱co' ni sij man'ānj chra̱ 'ngo̱ chrun huīnj da'níj ni ngüḭ.
15 Ngaa nḭ daran' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj man'ānj, nḭ ga̱ne nḭganj ni sij nga̱ Yan'anj. Nḭ sḭ gan'anj ni'ya ni sij mánj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj gu̱'naj Nicodemo.

De tal manera amó Dios al mundo

16 Nḭ gataj ru̱hua' yún Jesús gunun Nicodemo:
—Hué dan nḭ ducu gahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüḭ ma̱n chruhua xungüḭ. Ngaa nḭ riqui Yan'anj urin da'ni ga'na̱' sí' chruhua xungüḭ

nan. Ngaa nḭ daran' ni ngüḭ
guxuman ruhua ni'yaj da'níj
Yan'anj, nḭ sḭ ga ni'ya ni sij
mánj. Sanḭ gạne nḭganj ni sij
ngạ Yan'anj.
17 Daj si nun gạ'nij Yan'anj
da'ni ga'nạ' chruhua xungüḭ
sisḭ gṵta' sij gaquin' xiráj ni
ngüḭ mánj. Sanḭ ga'nạ' sí' si
nạcaj sí' ni ngüḭ aj.
18 Nḭ ngüḭ guxuman ruhua
ni'yaj da'níj Yan'anj, nḭ nitaj
castigo gạhuin ni sij mánj.
Sanḭ ni ngüḭ nun xṵman
ruhua nḭ'yaj sí', nḭ hua
gahuin ni sij castigo, gui'yaj
Yan'anj xi'í si nun xṵman
ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij tsínj
huin urin da'níj Yan'anj.

19 ’Nḭ ni ngüḭ nun xṵman
ruhua daj, nḭ gạhuin ni
sij castigo xi'í nuguan' nan:
Ngaa ga'nạ' yan'ạn huin
man'ānj guixiguṵn chruhua
xungüḭ, nḭ garan' ruhua ni
sij gạche ni sij rian rṵmi'.
Nḭ nun gạran' ruhua ni sij
gạhuin nḭchrun' ni sij rian
yan'ạn xiguṵn daj. Daj si quij
'yaj ni sij.
20 Hué dan nḭ daran' ni
ngüḭ 'yaj quij, nḭ nun huin
xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij
yan'ạn xiguṵn daj. Nḭ nun
gạhuin nḭchrun' ni sij rian
yan'ạn si na'uej ruhua ni sij
gṵrugüi' si quij 'yaj ni sij
mánj.
21 Sanḭ ni ngüḭ 'yaj xạnga',
nḭ huin nḭchrun' ni sij rian
yan'ạn xiguṵn daj. Ngaa nḭ
rugüi' si 'yaj sạ' ni sij. Ngaa
nḭ xacaj ango ni ngüḭ cuenta
sisḭ 'yaj sạ' ni sij, 'yaj Yan'anj
anj. —Daj gataj Jesús.

El amigo del esposo

22 Da' síj nḭ gan'anj Jesús
ngạ ni tsínj nico' sij estado
Judea. Nḭ gane ni sij ngạ
ni tsínj mán yu'uj daj. Nḭ
duguata' nnee ni sij ni ngüḭ
daj.
23 Nḭ hué daj duguata'
nnee Juan ni ngüḭ xuman'
Enón. Nḭ nḭchrun' ngaj
xuman' Esrón ngạ xuman'
Salim. Nḭ hua nico nnee
yu'uj daj. Nḭ huaj ni ngüḭ
gata' nnee ni sij.
24 Nḭ hué nan gahuin ngaa
nun huin gahuin garij ni sij
Juan ducuagạ'.
25 Hué dan nḭ gaxḭ'i ga'mi
guitsi gọ'ngo ni tsínj nico'
Juan ngạ ni tsínj israelita xi'í
dạj gạhuin sạ' ni ngüḭ rian
Yan'anj.
26 Ngaa nḭ ga'nạ' ni sij rian
man'an Juan. Nḭ gataj ni sij:

—Rabí, nḭ'yaj rẹ' sisḭ tsínj
gachéj ngạ rẹ' anéj chrej
xinéj gṵ'naj Jordán, huin
tsínj xḭ'i ga'mí rẹ' cuanj. Nḭ
yyạj nḭ ata' nnee sij ni ngüḭ.
Nḭ huaj daran' ni ngüḭ rian
sij. —Daj gataj ni sij gunun
Juan.
27 Ngaa nḭ gataj Juan:

—Nḭ ạ 'ngọ tsínj sḭ ga'ue
nạhuin ra'a 'ngọ rasṵn sisḭ
nitaj riqui Yan'anj mánj.
28 Hua gunun a ni é rẹ'
nuguan' gatā gunun a ni é
rẹ': Sēj huin Cristo mánj.
Sanḭ ga'níj Yan'anj gạ'na'
sinīj rian sí'.
29 Nḭ ngaa huin 'ngọ
gui'yanj xacaj 'ngọ tsínj daj
'ngọ yun'unj xạna, nḭ hué sí'
gahuin nicạ ún'. Nḭ niquin'

'ngǫ tsínj nicaj dugüi' ngą̱ tsínj xacaj yun'unj xą̱na daj. Nį̱ ducu huin nią̱' ruhua sí' ngaa gunun sí' ga'mi tsínj xą̱caj yun'unj xą̱na daj. Nį̱ dą̱j rún' 'yaj tsínj niquin' ngą̱ dugüi' sí', nį̱ da'nga' daj 'yaj man'ānj nej. Nį̱ huin nią̱' ruhuāj xi'í Cristo.

30 Nį̱ hua niąn si gą̱huin achij Cristo. Sanį̱ man'ānj gǫ̱na guį̱nico' nę̱' rǫ̱cu nánj. —Daj gataj Juan gunun ni sij.

El que viene de arriba

31 Nį̱ gataj rǫ̱hua' yún Juan gunun ni sij:

—Tsínj 'ną̱' xata', nį̱ huin rian sij rian daran' rasǫ̱n. Nį̱ tsínj 'ną̱' chruhua xungüį̱, nį̱ nįnanj a'mi sij nuguan' mąn chruhua xungüį̱ xi'í si ga'nga sij xungüį̱ nan. Sanį̱ tsínj 'ną̱' xata', nį̱ huin achij sij rian daran' anj.

32 Nį̱ a'mi sij xi'í nuguan' guini'i sij ngą̱ nuguan' gunun sij xata'. Sanį̱ na'ue gǫ̱xuman ruhua ni ngüį̱ si ataj sij mánj.

33 Sanį̱ tsínj guxuman ruhua si-nǫ̱guan' sij, nį̱ ataj sí' sisį̱ xą̱nga' si-nǫ̱guan' Yan'anj.

34 Tsínj ga'níj Yan'anj gą̱'na', nį̱ a'mi sij si-nǫ̱guan' Yan'anj. Daj si a'ui' 'ueé Yan'anj Espíritu Santo rian sij.

35 Nį̱ 'į̱ ruhua Yan'anj ni'ya da'ni. Nį̱ naga'ui' Yan'anj daran' rasǫ̱n rian da'ni nej.

36 Nį̱ ngüį̱ guxuman ruhua ni'yaj da'níj Yan'anj, nį̱ gą̱ne nį̱ganj ni sij ngą̱ Yan'anj. Sanį̱ ni ngüį̱ na'uej ruhua gǫ̱nun si ataj da'níj Yan'anj, nį̱ sį̱ gane ni sij ngą̱ Yan'anj mánj. Sanį̱ 'ngǫ ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni sij. —Daj gataj Juan.

4

Jesús y la mujer samaritana

1 Hué dan nį̱ xacaj Jesús cuenta sisį̱ gunun ni tsínj fariseo sisį̱ hua gahuin nico ni ngüį̱ nico' Jesús daj ngą̱ Juan. Nį̱ nico doj ni ngüį̱ gata' nnee, gui'yaj Jesús daj ngą̱ Juan nej.

2 (Sanį̱ sé Jesús huin si duguata' nnee ni ngüį̱ mánj. Maan ni tsínj nico' sij duguata' nnee ni ngüį̱ aj.)

3 Nį̱ ngaa xacaj Jesús cuenta sisį̱ gunun ni tsínj fariseo nuguan' daj, nį̱ gahui sij estado Judea. Nį̱ gachin sij gan'anj sij estado Galilea.

4 Sanį̱ hua niąn si gą̱chin sij estado Samaria gą̱n'anj sij.

5 Nį̱ guisíj sij 'ngǫ xuman' ngaj estado Samaria huin 'ngǫ xuman' gǫ̱'naj Sicar. Nį̱ nįchrun' ngaj xuman' daj du'ua yo'ój ga'ui' tsínj gǫ̱'naj Jacob rian da'níj sí' José ngaa ná.

6 Yu'uj daj nǫ̱n 'ngǫ pozo nnee ganj Jacob ngaa ná. Nį̱ guininaj Jesús huaj sij chrej. Nį̱ gan'anj gą̱ne sij naránj ruhua sij du'ua pozo daj. Nį̱ síj gaxuj.

7 Ngaa nį̱ ga'ną̱' 'ngǫ yun'unj xą̱na samaritana pozo daj gǫ̱ri ún' nnee. Nį̱ gataj Jesús rian ún':

—Rḭqui rę' dǫj nnee gǫ'ōj. —Daj gataj Jesús.

8 Nḭ hua gan'anj ni tsínj nico' Jesús gan'anj guḭran ni sí' si xą ni sij xuman' daj.

9 Ngaa nḭ gataj yun'unj xąna samaritana daj gunun Jesús:

—Tsínj israelita huín rę'. Nḭ ụn sin huin nḭ achínj rę' nnee gǫ'o rę' riānj huīnj 'ngǫ yun'unj xąna samaritana únj. —Daj gataj ún' si nitaj si nicaj dugüi' ni tsínj israelita ngą ni tsínj samaritana.

10 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Sisḭ xącaj rę' cuenta xi'í sinduj guḭ'yaj Yan'anj xi'í rę', nḭ sisḭ guḭni'í rę' ụn tsínj achínj nnee rián rę', ngaa nḭ gąchinj rę' nnee rian sij, nḭ rḭqui sij nnee 'yaj si gą nḭ'na' nḭganj rę' ngą Yan'anj anj. —Gataj Jesús gunun ún'.

11 Ngaa nḭ gataj yun'unj xąna daj:

—Nḭ ą 'ngǫ rasụn nitaj nicáj rę' guḭri rę' nnee mánj. Nḭ ducu gụnun pozo nan. Nḭ nḭ ą guḭri' rę' rḭqui rę' nnee 'yaj si gą nḭ'nāj nḭganj nej únj.

12 Nḭ xi né' Jacob duna pozo nan rian ni únj. Nḭ go'o ni dą'nij man'an sí' nnee nụn chruhua pozo nan ngą dán sí' xucu nej. Huin achíj rę' doj daj ngą sí' ruhuá rę' ní'. —Daj gataj yun'unj xąna daj gunun Jesús.

13 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ún':

—Daran' ni ngüḭ gǫ'o nnee nụn chruhua pozo nan, sanḭ nągo'o rụhua' yún ni sij nnee aj.

14 Sanḭ tsínj gǫ'o nnee gą'ui' man'ānj, nḭ nitaj ą̣man nągo'o sij nnee gą mánj. Nḭ dąj rún' huin 'ngǫ pozo rian nachi nita 'ueé nnee, nḭ da'nga' daj gąhuin chruhua niman 'ngǫ tsínj gǫ'o nnee gą'ui' man'ānj. Nḭ gą nḭ'na' nḭganj tsínj daj ngą Yan'anj, guḭ'yaj nnee daj. —Daj gataj Jesús.

15 Ngaa nḭ gataj yun'unj xąna daj:

—Señor, rḭqui rę' nnee daj gǫ'ōj. Ngaa nḭ sḭ nago'o rụhua' yūnj gą mánj. Nḭ sḭ ga'ną' guḭri rụhua' yūnj nnee pozo nan gą mánj. —Gataj ún' gunun Jesús.

16 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Güḭj gąquinj nicą rę', nḭ gą'na' nụngüej é rę' nan. —Gataj Jesús gunun ún'.

17 Ngaa nḭ:

—Nitaj nicāj mánj. —Gataj ún'.

Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Dugu'nąj ga'mí rę' gatáj rę' sisḭ nitaj nicą rę'.

18 Daj si síj ụn'un' nicą rę'. Nḭ tsínj nne ngą rę' acuan', nḭ sé nicą rę' huin mánj. Xąnga' yya a'mí rę' aj. —Daj gataj Jesús.

19 Ngaa nḭ gataj ún':

—Señor, xacaj cuentāj sisḭ huín rę' 'ngǫ tsínj a'mi sinụguan' Yan'anj anj.

20 Nḭ xi ni únj ni nico' ni sí' Yan'anj xiráj quij nan. Sanḭ ataj á rę' huin ni é rę' ni tsínj israelita sisḭ urin xuman' Jerusalén huin yu'uj

gą'ue guinico' né' Yan'anj, ataj á rę'. —Gataj yun'unj xąna gunun Jesús.

21 Ngaa nį gataj Jesús:

—Xica'uīj, gụxuman ruhuá rę' nuguan' atā nan gụnun rę'. Daj si hua 'ngọ güi, nį sį gahui a ni é rę' chrą quij nan guinico' a ni é rę' chrej né'. Nį sį gan'anj án rę' xuman' Jerusalén guinico' a ni é rę' chrej né' mánj.

22 Nun ni'i ni é rę' dąj hua Yan'anj nico' a ni é rę' mánj. Sanį ni'i ni únj dąj hua Yan'anj nico' ni únj. Daj si xi'í ni tsínj israelita 'ną' nącaj Yan'anj ni ngüi.

23 Sanį hua 'ngọ güi sisį ni ngüi nico' xąnga' Yan'anj, nį guinico' ni sij Yan'anj 'ngọ ducuánj nąca. Nį yyąj nį gąxi'i ni ngüi guinico' xąnga' ni sij Yan'anj ngą niman ni sij. Daj si nana'ui' chrej né' Yan'anj sisį da'nga' daj guį'yaj né' guinico' né' Yan'anj.

24 Nį ụn yu'uj huaj né', nį nne Yan'anj xąnga' yu'uj daj. Daj si dąj rún' huin 'ngọ nanę są' huin Yan'anj. Nį ni ngüi nico' Yan'anj, nį hua niąn guinico' xąnga' ni sij Yan'anj ngą niman ni sij. —Daj gataj Jesús gunun yun'unj xąna daj.

25 Ngaa nį gataj yun'unj xąna daj:

—Ni'īnj sisį gą'na' tsínj gąnacaj ni ngüi huin tsínj gụ'naj Cristo. Nį ngaa gą'na' sí', nį nąta' yya sí' daran' nuguan' rian né'. —Gataj ún'.

26 Ngaa nį:

—Hué man'ānj huin Cristo tsínj a'mi ngą rę' nánj. —Gataj Jesús.

27 Ngaa nį hora daj nį guisíj ni tsínj nico' Jesús. Nį gara yan'anj ruhua ni sij xi'í si a'mi Jesús ngą 'ngọ yun'unj xąna. Sanį nį ą 'ngọ ni sij nun nąchínj snan'anj ụn sin xį'i ga'mi sí' ngą ún'.

28 Ngaa nį duna yun'unj xąna daj si-siụ unj. Nį gan'anj gątaj unj rian ni tsínj mąn xuman' daj:

29 —Gąn'anj né' nį guini'i né' 'ngọ tsínj gataj gunūnj daran' si gui'yā. Cristo huin sij, ruhua á rę' ní'. —Daj gataj yun'unj xąna daj.

30 Ngaa nį gahui ni tsínj daj gan'anj nį'yaj ni sij rian nne Jesús.

31 Nį ngaa achin guisij ni sij, nį gui'yaj fuerza ni tsínj nico' Jesús sisį xą sí'. Nį gataj ni sij gunun Jesús:

—Rabí, xą rę' aj. —Daj gataj ni sij.

32 Sanį gataj Jesús gunun ni sij:

—Hua si xa riānj anj. Sanį nun ni'i ni é rę' dąj hua-á'. —Gataj Jesús.

33 Ngaa nį gaxį'i ni tsínj nico' Jesús nachínj snan'anj ni sij dugüi' ni sij. Nį gataj ni sij:

—Hua 'ngọ ngüi ga'ną' nicaj xa sij, ruhua á rę' ní'. —Daj gataj ni sij.

34 Sanį gataj Jesús:

—Dąj rún' chra xāj huin si guį'yā si huin ruhua si ga'níj ga'nāj. Nį da'nga'

daj huin ruhuāj gạnahuij si-
sūnj, guḭ'yā aj.
35 Ataj ni é rẹ': "Achin
yacuan'anj yahuḭ, ngaa ni
gạ'nin' né' strigo." Daj ataj
ni é rẹ'. Sanḭ atā gụnun a ni
é rẹ' sisḭ nạchi nicaj á rẹ' rian
án rẹ' guḭni'yaj á rẹ' ni ngüḭ
sisḭ dạj rún' hua nnaạ strigo
hua ni ngüḭ. Daj si guisíj
gamij nnaạ strigo gạ'nin' né'.
36 Tsínj ri nnaạ strigo daj,
nḭ nạhuin ra'a sij du'uẹ sij.
Nḭ nagui'yaj chre' sij ni ngüḭ
gạne nḭganj ngạ Yan'anj.
Ngaa nḭ uyan gạhuin niạ'
ruhua tsínj unụn ngạ tsínj
a'nin' nej.
37 Xạnga' si ataj ni ngüḭ:
"Nḭni tsínj unụn, nḭ nḭni tsínj
a'nin' nej." Daj ataj ni ngüḭ.
38 Nḭ ga'nī gạn'anj án rẹ'
sisḭ gạ'mi a ni é rẹ' nuguan'
sạ' rian ni ngüḭ. Sanḭ ango ni
tsínj hua gan'anj gui'yaj sun.
Nḭ rian gui'yaj sun nucuaj ni
sij, nḭ ráj xinạ ni ngüḭ 'yaj si-
nụguan' ni é rẹ'. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
39 Nḭ guxuman ruhua
nico ni ngüḭ mạn xuman'
Samaria ni'yaj ni sij Jesús
xi'í nuguan' nata' yun'unj
xạna daj rian ni sij. Daj si
nata' unj rian ni sij: "Gataj
Jesús daran' si gui'yā." Daj
nata' unj rian ni sij.
40 Hué dan nḭ guisíj ni tsínj
samaritano rian nne Jesús.
Nḭ gachínj jni'yaj ni sij rian
sí' sisḭ gụna sí' ngạ ni sij.
Ngaa nḭ gunáj sí' huḭj güi
xuman' daj.
41 Nḭ gahuin nico ni ngüḭ
guxuman ruhua gunun si-
nụguan' man'an Jesús.
42 Nḭ gataj ni sij gunun
yun'unj xạna daj:
—Sé urin si nata' man'án
rẹ' rian ni únj 'yaj si guxu-
man ruhua ni únj ni'yaj únj
man'an sij mánj. Sanḭ yyạj
nḭ gunun ni únj si ga'mi sij.
Nḭ ni'i ni únj sisḭ hué sij huin
Cristo tsínj guḭ'yaj gạnani ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ.
—Daj gataj ni sij.

Jesús sana al hijo de un noble

43 Nḭ ngaa guisíj huḭj güi,
nḭ gahui Jesús xuman' daj
gan'anj sij estado Galilea.
44 Daj si hua gataj Jesús sisḭ
nitaj si a'mi sạ' ni tsínj rian
'ngọ tsínj a'mi si-nụguan'
Yan'anj sisḭ huin ni sij ni
tsínj xạnj mánj.
45 Nḭ ngaa ga'nạ' Jesús es-
tado Galilea, nḭ nahuin ra'a
sạ' ni tsínj mạn estado daj
man'an sí' xi'í si guini'i ni sij
si sạ' nico gui'yaj sí' xuman'
Jerusalén. Daj si gan'anj ni
sij gui'yanj da nej.
46 Ngaa nḭ ga'nạ' rụhua'
yún Jesús xuman' Caná huin
xuman' ngaj estado Galilea
nej. Nḭ xuman' daj huin rian
ganahuin nnee vino, gui'yaj
sij aj. Nḭ yu'uj daj nne 'ngọ
tsínj nicaj sun rian rey. Nḭ
a'nan' da'níj sno'o sij.
47 Nḭ ngaa gunun tsínj
nicaj sun daj sisḭ gahui Jesús
estado Judea ga'nạ' sij estado
Galilea, nḭ gan'anj sij rian
nne Jesús. Nḭ ga'mi yaco sij
rian sí' sisḭ gạn'anj sí' ducuá
sij. Ngaa nḭ jnạhuin da'níj

sij, guḭ'yaj sí' si dǫj nḭ gąhui' da'níj sí', ataj sí'.

48 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Ngaa nun guḭni'i a ni é rę' si są' nico 'yā, nḭ nun gụxuman ruhua á rę' nḭ'yaj á rę' yūnj mánj. —Daj gataj Jesús.

49 Sanḭ gataj tsínj nicaj sun daj:

—Señor, gąn'anj né' si ruhua gąhui' da'nī aj. —Daj gataj sij.

50 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Güḭj nąn' ducuá rę' si nne nḭ'na' da'níj rę' nánj. —Daj gataj Jesús.

Nḭ guxuman ruhua tsínj daj nuguan' gataj Jesús rian sij. Nḭ nąn' sij ducuá sij.

51 Nḭ ngaa huaj sij nasíj sij ducuá sij, nḭ gahui ni tsínj 'yaj sun rian sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nne nḭ'na' da'níj rę' nánj. —Daj gataj ni sij.

52 Ngaa nḭ nachínj snan'anj tsínj daj ụn hora gaxḭ'i nahuin da'níj sij.

Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Ga' 'ngǫ di'nḭ guqui ganiquin' gachi'. —Daj gataj ni sij.

53 Ngaa nḭ xacaj cuenta tsínj daj sisḭ hué guę hora daj huin si gataj Jesús gunun sij sisḭ nne nḭ'na' da'níj sij. Ngaa nḭ guxuman ruhua ni dụcua sij ni'yaj ni sij Jesús.

54 Nḭ hué nan guisíj huḭj si są' nico gui'yaj Jesús ngaa gahui sij estado Judea gan'anj sij estado Galilea.

5

El paralítico de Betesda

1 Hué dan nḭ gahuin 'ngǫ gui'yanj gui'yaj ni tsínj israelita. Ngaa nḭ gahui Jesús gan'anj sij xuman' Jerusalén.

2 Nḭ Jerusalén nụn 'ngǫ laguna le' gụ'naj Betesda snan'anj a'mi ni tsínj israelita. Nḭ ngaj nḭchrun' laguna daj rian atúj ni xachij xuman' Jerusalén. Nḭ hua ụn'un' corredo ganicąj laguna daj.

3 Nḭ yu'uj daj guimán nico ni ngüḭ duri ngą ni ngüḭ yacuan nej, ni ngüḭ nare' dacój nej. Nḭ ana'uij ni sij sisḭ guḭsiqui' nnee.

4 Daj si nanij 'ngǫ ángel ga'níj Señor rian laguna daj. Nḭ disiqui' ángel daj nnee. Sanḭ nun guḭni'i ni sij ụn hora gụxuman ángel. Nḭ ngaa guisiqui' nnee daj, nḭ ụn tsínj gątu sini yąn chruhua nnee, nḭ xi'nej xi'ḭ a'nan' sí'.

5 Nḭ ngaj 'ngǫ tsínj du'ua nnee daj. Nḭ síj icǫ xḭnun' huą'nij yya yo' a'nan' sij.

6 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ síj nico yo' ngaj sij a'nan' sij, ngaa nḭ nachínj snan'anj sí' sij. Nḭ gataj sí':

—Ruhuá rę' nąhuin są' rę' ní'. —Daj gataj Jesús.

7 Ngaa nḭ gataj tsínj a'nan' daj:

—Señor, nitaj gąnicaj yūnj chruhua nnee ngaa siqui' nnee. Ngaa huin ruhuāj gątū chruhua nnee, nḭ hua sḭni

ango ni sij huin yoǫ atuj. —Daj gataj tsínj daj.

8 Nị gataj Jesús gunun sij:

—Nạchica nị nạcaj rẹ' duhuéj rẹ'. Nị gạche rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

9 Ngaa nị 'ngǫ hora ganahuin tsínj daj. Nị nacaj sij duhuéj sij. Nị gan'anj sij. Nị güi naránj ruhua ni ngüị huin.

10 Ngaa nị gataj ni tsínj israelita rian tsínj nahuin sạ' daj:

—Yyạj huin güi naránj ruhua né'. Nitaj chrej hua si nicáj rẹ' duhuéj rẹ' gạn'anj rẹ' mánj. —Daj gataj ni sij.

11 Ngaa nị gataj tsínj daj:

—Tsínj gui'yaj ganahuīnj gataj gunūnj: "Nạcaj rẹ' duhuéj rẹ', nị gạche rẹ'." Gataj sij gunūnj. —Daj gataj tsínj daj gunun ni sí'.

12 Ngaa nị nachínj snan'anj ni sí' sij. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn tsínj gataj sisị nạcaj rẹ' duhuéj rẹ', nị gạche rẹ' únj. —Gataj ni sij.

13 Sanị nun ni'i tsínj daj ụn tsínj gui'yaj nahuin sạ' sij. Daj si guxun Jesús man'an sí' scanij ni ngüị mán yu'uj daj.

14 Da' síj da nari' Jesús tsínj daj nuhui nico. Nị gataj Jesús:

—Nị'yaj rẹ'. Hua ganahuin sạ' yyá rẹ' aj. Nị sị nanicạj rẹ' guị'yaj rẹ' gaquin', sạ' nụn gạ'na' 'ngǫ sayun nico doj rián rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

15 Ngaa nị gan'anj tsínj daj. Nị nata' sij rian ni tsínj israelita sisị Jesús gui'yaj ganahuin sạ' sí'.

16 Xi'í daj nị chran' yun'unj ni tsínj israelita Jesús. Nị dạgahui' ni sij sí', ruhua ni sij. Daj si güi naránj ruhua ni ngüị huin güi nahuin sạ' tsínj daj, gui'yaj Jesús.

17 Sanị gataj Jesús gunun ni sij:

—Nị hua guẹ 'yaj sun chrē. Nị xi'í daj 'ngǫ 'yaj sun man'ānj nej. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

18 Nị xi'í 'ngǫ dạj, nị nạanj huin ruhua ni tsínj israelita dạgahui' ni sij Jesús. Daj si nun dagahuin sí' si gataj ni sij xi'í güi naránj ruhua ni ngüị. Nị gataj Jesús sisị Yan'anj huin chrej man'an sij nej. Nị huin ruhuaj gata sisị uyan huin man'an sij ngạ Yan'anj anj.

La autoridad del Hijo

19 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Xạnga' yya ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ': Na'ue guị'yā ni sun dạj rún' huin ruhua man'ānj. Maan si ni'īnj si 'yaj chrē. Nị hué daj 'yā nej. Daj si huīnj da'níj Yan'anj. Nị 'ngǫ 'yaj nụngüej chrē únj daran' anj.

20 Nị 'ị ruhua chrē ni'ya-á' man'ānj xi'í si da'níj Yan'anj huīnj. Nị digyán-án' daran' si 'yaj-á' riānj. Nị gạra yan'anj ruhua á rẹ' guị'yaj ni ango si sạ' nico doj achin dịgyán Yan'anj riānj.

21 Nị na'nij ni níman 'yaj chrē. Nị dạj rún' hua nị'na' ni sij 'yaj chrē, nị hué daj 'yā

ngą ni tsínj sisi̱ huin ruhuāj
gąhuin ni̱'na' ni sij.
22 Nitaj si nagui'yaj yya
Yan'anj si-gąquin' ni ngüi̱
mánj. Sani̱ ga'nin' Yan'anj
sun riānj sisi̱ huēj huin si
nągui'yaj yya ngą si-gąquin'
ni ngüi̱. Daj si man'ānj huin
da'níj Yan'anj.
23 Ngaa ni̱ xi'í si huīnj
da'níj Yan'anj, ni̱ gui̱nun
yan'anj daran' ni ngüi̱ riānj
dąj rún' nụn yan'anj ni sij
rian man'an Yan'anj. Ni̱
daran' ni ngüi̱ na'uej ruhua
gui̱nun yan'anj riānj, ni̱ nitaj
si nụn yan'anj ni sij rian
man'an Yan'anj nej. Ni̱
Yan'anj huin si ga'níj ga'nāj.
24 'Xąnga' ataj snan'ān
gụnun a ni é rẹ': Tsínj unun
si-nụguan'ānj, ni̱ gụxuman
ruhua sij ni̱'yaj sij tsínj ga'níj
ga'nāj, ngaa ni̱ gąne ni̱ganj
sij ngą Yan'anj. Ni̱ nitaj
castigo gąhuin sij, gui̱'yaj
Yan'anj mánj. Daj si rún'
huin níman huin sij si hua
ni̱'na' niman sij, gui'yaj
Yan'anj.
25 Xąnga' ataj snan'ān
gụnun a ni é rẹ': 'Ną' gui̱sij
güi ngaa gụnun ni níman
si-nụguan'ānj huīnj da'níj
Yan'anj. Ni̱ yyąj guisíj güi
daj. Ni̱ ni ngüi̱ gụnun si-
nụguan'ānj, ni̱ gą ni̱'na'
niman ni sij.
26 Daj si dąj rún' hua ni̱'na'
chrē, ni̱ da'nga' daj riqui
chrē sisi̱ hua ni̱'na' man'ānj
huīnj da'níj-í'.
27 Ni̱ riqui Yan'anj si
nągui'yaj yyāj ngą si-gąquin'
ni ngüi̱ xi'í si huīnj da'níj ni
ngüi̱.
28 'Ni̱ si̱ gara yan'anj ruhua
á rẹ' xi'í nuguan' nan mánj.
Daj si 'ną' gui̱sij güi ngaa
gụnun daran' ni níman ngaj
riqui yu'uj si gą'mī.
29 Ngaa ni̱ gąna'nij daran'
ni ngüi̱ gui'yaj są'. Ni̱ gąne
ni̱ganj ni sij ngą Yan'anj. Ni̱
gąna'nij ni ngüi̱ gui'yaj quij.
Sani̱ gąhuin ni sí' castigo,
gui̱'yaj Yan'anj.

Testigos de Cristo

30 'Ni̱ na'ue gąhuin nu-
cuaj gui̱'yā si aran' ruhuāj.
Sani̱ dąj rún' a'nin' chrē sun
riānj, ni̱ da'nga' daj 'yaj yyāj
rian ni ngüi̱. Ni̱ hua ni̱ca
yya 'yaj yyāj. Ni̱ sé güenda
man'ānj 'yaj yyāj rian ni
ngüi̱. Sani̱ 'yaj yyāj dąj
rún' aran' ruhua chrē huin si
ga'níj ga'nāj chruhua xungüi̱
aj.
31 'Sisi̱ huēj huin testigo
xi'í man'ānj, sani̱ nitaj si
ní'yanj si-nụguan'ānj mánj.
32 Sani̱ hua ango si huin
testigo xi'í man'ānj anj.
Ni̱ ni'īnj sisi̱ a'mi xąnga'
Yan'anj xi'īj.
33 'Ga'níj a ni é rẹ' ni tsínj
gąn'anj nąchin' snan'anj
Juan. Ni̱ xąnga' huin si gataj
sí'.
34 Nitaj si hua niąn si gą'mi
są' ni ngüi̱ xi'īj. Maan si atā
nan rian án rẹ' xi'í si huin
ruhuāj sisi̱ gąnacaj Yan'anj a
ni é rẹ'.
35 Ni̱ dąj rún' hua 'ngọ
yan'ąn xigui̱n są' rian ni
ngüi̱, ni̱ da'nga' daj rugüi'
są' rian ni é rẹ', gui'yaj si-
dụcuanj Juan. Ni̱ dọj ni güi

gahuin niạ' ruhua ni é rẹ' ngạ yan'ạn daj.

36 ’Sanị hua ango nuguan' nico a'mi xi'īj daj ngạ nuguan' ga'mi Juan. Daj si ga'nin' chrē sun riānj si guị'yā. Nị xi'í sun 'yā daj gạ'ue xạcaj á rẹ' cuenta sisị ga'níj chrē ga'nāj chruhua xungüị nan anj.

37 Nị man'an chrē huin testigo a'mi xi'īj. Sanị nitaj ạman gunun a ni é rẹ' si ga'mi chrē. Nị nitaj ạman guini'i a ni é rẹ' dạj hua chrē nej.

38 Nị nun gạtu si-nụguan' chrē chruhụa niman a ni é rẹ'. Daj si nun gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj huin tsínj ga'níj chrē ga'nạ'.

39 Digui'yun 'ueé a ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj sisị gạ'ue gạnari' a ni é rẹ' gạne nịganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj anj. Sanị hué si-nụguan' Yan'anj daj huin si a'mi xi'īj.

40 Sanị na'uej ruhua á rẹ' gạ'na' á rẹ' riānj sisị gạne nịganj án rẹ' ngạ Yan'anj, guị'yā mánj.

41 ’Nitaj si nano'ōj si gạ'mi sạ' ni ngüị xi'īj.

42 Sanị ni'īnj dạj hua ruhua ni é rẹ' sisị nitaj si 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj mánj.

43 Ga'nāj rian án rẹ' ngạ si-xugüi chrē. Sanị nun xụman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. Sanị sisị hua ango tsínj gạ'na' ngạ si-xugüi man'an sij, ngaa nị gụxuman ruhua á rẹ' si gạtaj tsínj daj.

44 Xi'í si huin ruhua á rẹ' gạ'mi 'ueé ni dugüi' a ni é rẹ' xi'í a ni é rẹ', nị sị ga'ue gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. Sanị nun nahuij ruhua á rẹ' si gạ'mi 'ueé Yan'anj xi'í a ni é rẹ' mánj. Nị nitaj ango Yan'anj mánj.

45 Sị gahuin ruhua á rẹ' sisị man'ānj huin si gạ'mi gaquin' rian chrē xi'í a ni é rẹ' mánj. Sanị tsínj gụ'naj Moisés huin si gạ'mi gaquin' xi'í a ni é rẹ'. Nị ana'uij a ni é rẹ' sisị gạhui sạ' á rẹ' rian Yan'anj, guị'yaj sí'.

46 Sisị guxuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Moisés, nị gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj nej. Daj si garun Moisés nuguan' rian yanj xi'īj.

47 Sanị sisị nun xụman ruhua á rẹ' si garun Moisés, nị asạ' gạ'ue gụxuman ruhua á rẹ' si ataj si-nụguan'ānj únj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj huin achij rian ni tsínj israelita.

6

Alimentación de los cinco mil

1 Da' síj da nị gan'anj Jesús anéj chrej du'ua laguna xạchij gụ'naj Galilea. Nị gụ'naj laguna daj Tiberias nej.

2 Nị nico ni ngüị guinico' gan'anj sij. Daj si guini'i ni sí' si sạ' nico gui'yaj sij xi'í si ganahuin ni ngüị a'nan', gui'yaj sij.

3 Ngaa nị gahui Jesús chrạ 'ngọ quij gan'anj sij. Nị

gan'anj gạne sij ngạ ni tsínj nico' sij.
4 Nị hua gahuin nịchrun' gui'yanj pascua, gui'yaj ni tsínj israelita.
5 Ngaa nị guini'yaj Jesús sisị 'nạ' nico ni ngüị rian sij. Hué dan nị gataj sij gunun tsínj gụ'naj Felipe:
—Nị ạ guịrun' chrachrúnj sisị xạ daran' ni ngüị nan, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
6 Sanị maan si huin ruhua Jesús xạcaj sij cuenta dạj gạtaj Felipe. Daj si ni'i sạ' man'an Jesús si guị'yaj sij.
7 Ngaa nị gataj Felipe:
—Sisị guịrun' hujj ciento denario chrachrúnj, sanị sị guisíj xạ daran' ni ngüị nan dọj mánj. —Daj gataj Felipe gunun Jesús.
8 Nị niquin' 'ngọ tsínj nico' Jesús huin sí' jnánj Simón Pedro. Nị Andrés gụ'naj sí'. Nị gataj sí' gunun Jesús:
9 —Nan niquin' 'ngọ tsin' sno'o nicaj ụn'un' guẹ chrachrúnj cebada ngạ huịj xucuaj le. Sanị asạ' guịsij dọj nan xạ nico ni ngüị nan únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.
10 Ngaa nị gataj Jesús:
—Guị'yaj á rẹ' sisị gạne ni sij. —Daj gataj Jesús.
Nị mạn nịn' ruhua chin' yu'uj daj. Nị guisíj 'ngọ si ụn'un' mil ni tsínj gan'anj guịman yu'uj daj.
11 Ngaa nị guida'a Jesús chrachrúnj daj. Nị naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị da'nga' sij chrachrúnj daj rian ni tsínj nico' sij sisị nạga'ui' ni sí' ra'a ni ngüị mán yu'uj daj. Nị hué daj gui'yaj sij ngạ xucuaj nej. Nị xa ni sij dạj rún' garan' ruhua ni sij.
12 Nị ngaa guisíj gara ran riqui ni sij, nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Nạran' ni é rẹ' ni chrachrúnj xitin' gunáj da sisị sị guere'ej aj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nị naran' ni sij si gunáj daj. Ngaa nị gara xụhuij xuguti chrachrúnj xitin' guna daj ngaa guisíj xa ni ngüị ụn'un' chrachrúnj daj.
14 Nị ngaa guini'i ni tsínj daj si sạ' gui'yaj sun Jesús, nị gataj ni sij:
—Xạnga' nị hué tsínj nan huin tsínj gạ'na' chruhua xungüị huin sí' tsínj gạ'mi si-nụguan' Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij xi'í Jesús.
15 Ngaa nị rịan xacaj Jesús cuenta sisị huin ruhua ni sij guịda'a ni sij sí' gạhuin sí' rey rian ni sij, nị guxun anéj sí' man'an sí' gan'anj rụhua' yún sí' chrạ quij sisị gạne urin sí' yu'uj daj.

Jesús anda sobre el mar

16 Nị ngaa ruhua guinị, nị nanij ni tsínj nico' Jesús ga'nạ' ni sij du'ua laguna xạchij daj.
17 Nị gahui ni sij chruhua 'ngọ rịọ achéj rian nnee. Nị huaj ni sij guịsij ni sij anéj chrej du'ua laguna nẹ' xu-man' gụ'naj Capernaum. Nị huaj gahuin rụmi'. Nị achin si nạsij Jesús rian mạn ni sij.

18 Nḭ ahui nanẹ nucuaj
rian nnee daj. Nḭ naxṵman
nnee, gui'yaj nanẹ nucuaj
daj.
19 Nḭ ngaa huaj ni sij guḭsij
ni sij 'ngọ si ṵn'un' huạtan'
kilómetro rian laguna daj,
nḭ guini'i ni sij sisḭ huaj 'nạ'
Jesús achéj sí' rian nnee. Nḭ
gahuin nḭchrun' sí' rian riọ
nṵn ni sij. Nḭ guxu'ui' ni sij.
20 Sanḭ gataj Jesús gunun
ni sij:
—Sḭ guxu'ui' ni é rẹ' si
man'ānj huin. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
21 Ngaa nḭ gahuin niạ'
ruhua ni sij sisḭ gạhui sí'
chruhua riọ daj. Nḭ hora
guisíj riọ daj du'ua yo'ój rian
huaj ni sij.

La gente busca a Jesús

22 Hué dan nḭ ango güi
nḭ xacaj ni ngüḭ mạn anéj
du'ua laguna daj cuenta sisḭ
gan'anj ni tsínj nico' Jesús
chruhua urin riọ niquin'
yu'uj daj. Sanḭ guini'i ni sij
sisḭ nun gan'anj Jesús ngạ ni
sij.
23 Sanḭ ga'nạ' dọj riọ
gahui xuman' Tiberias du'ua
laguna nḭchrun' rian xa
ni ngüḭ chrachrúnj ngaa
naga'ui' señor Jesús si
guruhua Yan'anj.
24 Nḭ ngaa guini'i ni ngüḭ
sisḭ nitaj Jesús niquin' yu'uj
daj, ngạ ni tsínj nico' sij,
nḭ gahui ni sij chruhua riọ
gan'anj nạno' ni sij Jesús
xuman' Capernaum.

Jesús, el pan de vida

25 Nḭ ngaa guisíj ni sij anéj
chrej du'ua laguna daj, nḭ
nari' ni sij Jesús. Ngaa nḭ
nachínj snan'anj ni sij sí'. Nḭ
gataj ni sij:
—Rabí, ạman guisíj rẹ'
nan únj. —Daj gataj ni sij.
26 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xạnga' atā gṵnun a ni é
rẹ' sisḭ sé xi'í si guini'i a ni
é rẹ' si sạ' digyānj rian ni
ngüḭ huin si nano' ni é rẹ'
yūnj mánj. Sanḭ nano' ni é
rẹ' yūnj xi'í si xa ni é rẹ'
chrachrúnj da' gara riqui ni
é rẹ' aj.
27 ’Sḭ gui'yaj sun ni é rẹ'
xi'í nḭnanj si guḭri' a ni é
rẹ' ni rasṵn xạ á rẹ' mánj.
Daj si nahuij rá'yanj ni rasṵn
daj. Sanḭ guḭ'yaj sun a ni
rẹ' sisḭ gạ sạ' niman án rẹ'.
Ngaa nḭ gạ nḭ'na' nḭganj yya
niman ni é rẹ' aj. Hué si sạ'
nan huin si riquīj rian án rẹ'
huīnj da'níj ni ngüḭ. Daj si
gataj Yan'anj huin chrē sisḭ
gạ'ue guḭ'yā daj xi'í a ni é rẹ'
aj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.
28 Ngaa nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ṵn sun guḭ'yaj sun
ni únj, ruhua Yan'anj únj.
—Daj gataj ni sij.
29 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nan huin sun huin
ruhua Yan'anj guḭ'yaj sun a
ni é rẹ' sisḭ gṵxuman ruhua á
rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'ānj huīnj
tsínj ga'níj Yan'anj ga'nạ'
rian án rẹ' aj. —Gataj Jesús
gunun ni sij.
30 Ngaa nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ṵn si sạ' nico guḭ'yáj
rẹ' guḭni'i ni únj, ngaa nḭ

gu̱xuman ruhua ni únj ni̱'yaj
ni únj man'án rẹ' únj. Daj
hua si gui̱'yáj rẹ' únj.
31 Xa xi ni únj si gu̱'naj
maná ngaa gachéj ni sij riqui
quij qui'yanj nạco, gui'yaj
Yan'anj asi̱j ná. Daj si ataj
si-nu̱guan' Yan'anj: "Ga'ui'
Yan'anj chrachrúnj 'nạ' xata'
xa ni sij." Daj ataj si-nu̱guan'
Yan'anj. —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.
32 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Xạnga' atā gu̱nun a ni
é rẹ' sisi̱ sé Moisés huin si
riqui chrachrúnj 'nạ' xata'
xa ni é rẹ' mánj. Sani̱
chrē huin si riqui chrachrúnj
xạnga' 'nạ' xata' xạ á rẹ' aj.
33 Daj si chrachrúnj riqui
Yan'anj rian án rẹ' huin
man'ānj, tsínj 'nạ' xata'. Ni̱
hua ni̱'na' ni̱ganj niman ni
ngüi̱, 'yaj man'ānj. —Daj
gataj Jesús.
34 Ngaa ni̱:
—Ni̱ganj ri̱qui rẹ'
chrachrúnj daj xạ ni únj,
Señor. —Daj gataj ni sij.
35 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Huēj huin chrachrúnj
'yaj si hua ni̱'na' ni ngüi̱.
Ni̱ tsínj 'nạ' riānj, ni̱ nitaj
ạman gạchin xi'nạ riqui sij
mánj. Ni̱ tsínj xuman ruhua
ni'yaj man'ānj, ni̱ nitaj ạman
nạgo'o sij nnee mánj.
36 Ni̱ hua gatā gunun a ni
é rẹ' sisi̱ nu̱nj si guini'i a
ni é rẹ' man'ānj, sani̱ nun
gu̱xuman ruhua á rẹ' ni̱'yaj
á rẹ' man'ānj mánj.
37 Daran' ni ngüi̱ riqui chrē
riānj, ni̱ gạ'na' ni sij riānj. Ni̱
nitaj ạman gui̱rīj xẹ' ni sij gạ
mánj.
38 Sé si 'nāj xata' sisi̱ gui̱'yā
si aran' ruhua man'ānj. Sani̱
gui̱'yā si aran' ruhua chrē si
ga'níj ga'nāj.
39 Ni̱ na'uej ruhua chrē
sisi̱ gạ ni'ya ni̱ ạ 'ngọ ni
ngüi̱ riquij riānj mánj. Sani̱
gạna'nij daran' ni ngüi̱ daj,
gui̱'yā güi gạnahuij xungüi̱
nan.
40 Ni̱ nuguan' nan huin si
huin ruhua chrē: Sisi̱ gạne
ni̱ganj daran' ni ngüi̱ xu-
man ruhua ni'yaj man'ānj
huīnj da'níj Yan'anj. Ni̱ huēj
gui̱'yaj si gạna'nij ni sij güi
gạnahuij xungüi̱ aj. —Daj
gataj Jesús gunun ni ngüi̱.
41 Hué xi'í daj ni̱ gaxi̱'i
ga'mi gaquin' ni tsínj is-
raelita xi'í Jesús. Daj si
gataj sij: "Man'ān huin
chrachrúnj 'nạ' xata'." Daj
gataj sij.
42 Ngaa ni̱ gataj ni sij:
—Nitaj da'níj José huin
Jesús mí'. Ni̱ ni'i né' chrej
sij ngạ nni sij nej. Ni̱ u̱n sin
huin ataj sij sisi̱ 'nạ' sij xata'
únj. —Daj gataj ni sij.
43 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Si̱ ga'mi gaquin' ni é rẹ'
scanij a ni é rẹ' xi'ī̱j mánj.
44 Ni̱ ạ 'ngọ ni ngüi̱ si̱ ga'ue
gạ'na' riānj sisi̱ nitaj si nicaj
chrē gạ'na' sij riānj mánj.
Ni̱ hué chrē huin si ga'níj
ga'nāj. Ni̱ huēj gui̱'yaj sisi̱
gạna'nij tsínj 'nạ' riánj güi
gạnahuij xungüi̱ nan.
45 Ni̱ ni tsínj ga'mi si-
nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná, ni̱
garun ni sij nuguan' nan
rian yanj: "Yan'anj huin si

dḭgyán rian daran' ni ngüḭ.”
Daj garun ni sij. Nḭ huin
ruhuaj gata sisḭ daran' ni
ngüḭ unun si ataj chrē, nḭ
nari' si-nu̱guan' chrē, nḭ 'na̱'
ni sij riānj.
46 Nḭ a̱ 'ngo̱ ni ngüḭ nun
gu̱ini'i chrē. Urin man'ānj
tsínj 'na̱' rian chrē huēj huin
si guini'i chrē aj.
47 ’Xa̱nga' atā gu̱nun a ni é
re̱': Ni ngüḭ xuman ruhua
ni'yaj man'ānj, nḭ ga̱ne
nḭganj ni sij nga̱ Yan'anj.
48 Huēj huin chrachrúnj
'yaj si ga̱ nḭ'na' nḭganj niman
án re̱' aj.
49 Nḭ xi ni é re̱', sanḭ xa
ni sí' maná ngaa gachéj ni
sí' riqui quij qui'yanj na̱co
asḭj ná. Ngaa nḭ gahui' ni sij
nánj.
50 Sanḭ a'mī xi'í chrachrúnj
'na̱' xata' huin man'ānj.
51 Huēj huin chrachrúnj
hua nḭ'na' 'na̱' xata'. Nḭ
ni tsínj xa̱ chrachrúnj da,
nḭ ga̱ne nḭganj ni sij. Nḭ
chrachrúnj rḭquīj daj xa̱ á re̱'
huin nneẹ cū. Nḭ ga̱'ue ga̱
nḭ'na' ni ngüḭ ma̱n chruhua
xungüḭ, gu̱ḭ'yaj nneẹ cū aj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj israelita.
52 Ngaa nḭ ga'man ruhua ni
du̱güi' ni tsínj israelita. Nḭ
gataj ni sij gunun ni dugüi'
ni sij:
—Asa̱' ga̱'ue gu̱ḭ'yaj tsínj
nan rḭqui sij nneẹ cúj sij xa̱
né' únj. —Daj gataj ni sij.
53 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xa̱nga' ataj snan'ān
gu̱nun a ni é re̱' sisḭ sḭ xa
á re̱' nneẹ cū, nḭ sisḭ sḭ go'o a
ni é re̱' si-tun man'ānj huīnj
da'níj ni ngüḭ, nḭ sḭ ga'ue ga̱
nḭ'na' niman ni é re̱' mánj.
54 Tsínj xa nneẹ cū, nḭ go'o
sij si-tun man'ānj, nḭ ga̱ne
nḭganj niman sij, gu̱ḭ'yā. Nḭ
huēj gu̱ḭ'yā sisḭ ga̱na'nij sij
güi ga̱nahuij xungüḭ nan.
55 Daj si nneẹ cū huin
chrachrúnj xa̱nga' xa̱ á re̱'.
Nḭ si-tun man'ānj huin nnee
xa̱nga' go̱'o a ni é re̱' nej.
56 Nḭ tsínj xa nneẹ cū, nḭ
go'o si-tun man'ānj, nḭ nne
nu̱guan'an sij ngāj. Nḭ nnēj
nu̱guan'an nga̱ sij nej.
57 Hua nḭ'na' chrē si
ga'níj ga'nāj. Nḭ hua nḭ'na'
man'ānj, gui'yaj chrē. Nḭ
hué ducuánj da huin sisḭ
ga̱ nḭ'na' niman tsínj xa
man'ānj, gu̱ḭ'yā.
58 Nḭ a'mī xi'í chrachrúnj
'na̱' xata' huin man'ānj: Nḭni
huin maná xa ni xi a ni é
re̱' ngaa ná. Nḭ gahui' ni sí'.
Sé daj huin chrachrúnj nan
mánj. Nḭ tsínj xa̱ chrachrúnj
huin man'ānj, nḭ ga̱ne nḭganj
niman sij nga̱ Yan'anj anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
59 Nḭ digyán Jesús ni
nuguan' nan rian ni ngüḭ
ngaa nahuin yu' ni sij
chruhua nuhui nico nne
xuman' Capernaum.

Palabras de vida eterna

60 Nḭ ngaa gunun ni tsínj
nico' Jesús nuguan' daj, nḭ
gataj da'aj ni sij:
—Cu hua nuguan' a'mi sij.
Da̱j hua 'ngo̱ né' ga̱'ue gu̱nun
nuguan' nan, ruhua á re̱'
únj. —Daj gataj ni sij.

61 Ngaa nḭ xacaj Jesús
cuenta sisḭ a'mi huḭ ni sij xi'í
si ga'mi sí'. Ngaa nḭ gataj sí':
—Chran' yun'unj nuguan'
nan gatā gunun a ni é rẹ' ní'.
62 Dạj gạhuin ruhua á
rẹ' sisḭ guḭni'i a ni é rẹ'
si gạhui man'ānj guḭnan'
man'ānj rian gane sinīj huīnj
da'níj ni ngüḭ únj.
63 Hua nḭ'na' niman né'
'yaj Espíritu Santo. Sé
nneẹ cúj né' 'yaj si hua
nḭ'na' niman né' mánj.
Nuguan' ga'mī rian án rẹ'
huin nuguan' 'nạ' rian
Espíritu Santo. Nḭ gạ'ue gạ
nḭ'na' niman án rẹ', guḭ'yaj
nuguan' daj.
64 Sanḭ hua da'aj ni é rẹ'
achin gṵxuman ruhua nḭ'yaj
yūnj. —Daj gataj Jesús.
Daj si asḭj sini yạn, nḭ
hua ni'i Jesús ni tsínj
nun gṵxuman ruhua nḭ'yaj
man'an sij. Nḭ hua ni'i sij
tsínj nạga'ui' sij ra'a ni tsínj
nicaj sun.
65 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hué xi'í si nun gṵxuman
ruhua da'aj á rẹ', nḭ hua gatā
gunun a ni é rẹ' sisḭ nḭ ạ 'ngọ
ni ngüḭ sḭ ga'ue gạ'na' riānj
sisḭ nitaj si nḭcaj chrē gạ'na'
ni sij riānj anj. —Daj gataj
Jesús.
66 Nḭ asḭj güi daj, nḭ duna
da'aj ni tsínj nico' Jesús si
gachéj ni sí' ngạ sij.
67 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj Jesús ni xṵhuij ni
tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Nḭ hué daj huin ruhua á
rẹ' dṵna á rẹ' man'ānj ní'.
—Gataj Jesús gunun ni sij.
68 Ngaa nḭ gataj Simón Pe-
dro:
—Nḭ ṵn tsínj rḭan gạn'anj
ni únj únj. Si-nṵguan'
man'án rẹ' 'yaj si hua nḭ'na'
nḭganj ni únj rian Yan'anj.
69 Nḭ hua guxuman ruhua
ni únj ni'yaj ni únj man'án
rẹ'. Nḭ ni'i ni únj sisḭ man'án
rẹ' huin Cristo huín rẹ' da'níj
Yan'anj xạnga'. —Daj gataj
Pedro gunun Jesús.
70 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sé si nacuīj ni xṵhuij
ran' ni é rẹ' ạ'. Sanḭ 'ngọ a
ni é rẹ' huin sichre aj. —Daj
gataj Jesús.
71 Nḭ ngaa gataj Jesús
nuguan' daj, nḭ ga'mi sij
xi'í Judas da'níj tsínj gṵ'naj
Simón Iscariote. Daj si Judas
huin tsínj naga'ui' Jesús ra'a
ni tsínj nicaj sun. Nḭ huin
Judas 'ngọ ni xṵhuij ni tsínj
nico' Jesús.

7

Incredulidad de los hermanos de Jesús

1 Da' síj da nḭ gachéj
Jesús estado Galilea. Nḭ
nun gạ'uej ruhua sij gạche
sij estado Judea si nano' ni
tsínj israelita man'an sij. Nḭ
dạgahui' ni sí' sij, ruhua ni
sí'.
2 Nḭ gahuin nḭchrun' güi
guḭ'yaj ni tsínj israelita
gui'yanj ngaa gui'yaj ni sij
hue' recoj.
3 Ngaa nḭ gataj ni jnánj
Jesús gunun sij:
—Güḭj sọ' estado Judea.
Ngaa nḭ guḭni'i ni tsínj nico'
sọ' si sạ' nico 'yaj sọ' jnánj.

4 Sisi̱ huin ruhua 'ngo̱ tsínj
daj gui̱ni'i ni ngüi̱ daj hua
man'an sij, ngaa ni̱ nitaj si
arij hui̱ sij si 'yaj sij mánj.
Sisi̱ yya 'yáj rẹ' si sạ' nico,
ngaa ni̱ gui̱'yáj so̱' sun daj
rian gui̱ni'i daran' ni ngüi̱
aj. —Daj gataj ni jnánj Jesús
gunun sij.

5 Daj si da ni jnánj Jesús
nun gu̱xuman ruhua ni̱'yaj
Jesús.

6 Ngaa ni̱ gataj Jesús gu-
nun ni sij:

—Achin si gui̱sij güi gui̱'yaj
sūnj si-sun man'ānj. Daj
nạnj gạhuin güi ni̱ gạ'ue
gui̱'yaj sun anin' é rẹ' si-sun
anin' é rẹ' aj.

7 Nitaj xi'í gạ'mi quij ni
tsínj mạn chruhua xungüi̱
gaquin' nan xi'í a ni é rẹ'
mánj. Sani̱ nitaj si huin
xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij
man'ānj. Daj si ataj snan'ān
rian ni ngüi̱ sisi̱ nitaj si hua
sạ' si 'yaj ni sij.

8 Güijj anin' é rẹ' gui'yanj
daj. Achin si gạn'anj
man'ānj. Daj si achin
gui̱sij güi gui̱'yaj sūnj si-sun
man'ānj.

9 —Hué daj gataj Jesús gu-
nun ni jnánj sij, ni̱ guna sij
estado Galilea.

Jesús en la fiesta de los tabernáculos

10 Sani̱ ngaa guisíj gahui
ni jnánj sij gan'anj ni sí'
gui'yanj daj, ni̱ hué daj
gan'anj man'an Jesús nej.
Sani̱ nun digyán rẹnga' sij
man'an sij rian ni ngüi̱ mánj.

11 Sani̱ nano' ni tsínj is-
raelita Jesús. Ni̱ gataj ni sí'
gunun ni dugüi' ni sí':

—Ni̱ ạ huaj tsínj da únj.
—Daj gataj ni sí'.

12 Ni̱ ducu ga'mi guitsi
dugüi' ni ngüi̱ xi'í Jesús. Ni̱
gataj da'aj ni sij:

—Tsínj sạ' huin sí'. —Gataj
da'aj ni sij.

Sani̱ gataj ango da'aj ni sij:

—Sé daj huin mánj. Tsínj
digya' yun'unj ni ngüi̱ huin
sí'. —Gataj ango da'aj ni sij.

13 Sani̱ ni̱ ạ 'ngo̱ ni ngüi̱
nun ga'mi rẹnga' xi'í Jesús.
Daj si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij
ni tsínj israelita.

14 Huaj ganahuij da'aj
gui'yanj, ni̱ gatúj Jesús
chruhua nuhui nico. Ni̱
gaxi̱'i sij digyán sij rian ni
ngüi̱.

15 Ni̱ gara yan'anj ruhua ni
tsínj israelita ngạ si-nu̱guan'
Jesús. Ni̱ gataj ni sij gunun
ni dugüi' ni sij:

—Dạj gui̱'yaj tsínj nan
gahuin chru̱n sij, ni̱ nun
digui'yun sij mánj. —Daj
gataj ni sij.

16 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Sé si-nu̱guan'ānj huin
nuguan' a'mī mánj. Sani̱ si-
nu̱guan' si ga'níj ga'nāj huin
aj.

17 Sisi̱ hua 'ngo̱ tsínj huin
ruhua dạgahuin si aran'
ruhua Yan'anj, ni̱ xạcaj sij
cuenta sisi̱ nuguan' a'mī
nan huin nuguan' 'nạ' rian
Yan'anj. Ni̱ xạcaj sij cuenta
sisi̱ nitaj si a'mī güenda
man'ānj mánj.

18 Nị̱ tsínj a'mi güenda man'an sij, nị̱ huin ruhua sij sisị̱ gạ'mi sạ' ni ngüị̱ xi'í man'an sij. Sanị̱ tsínj huin ruhua sisị̱ gạ'mi sạ' ni ngüị̱ xi'í si ga'níj gạ'na' sí', nị̱ xạnga' si ataj sí'. Nị̱ nitaj si 'yaj xị̱'i sí' mánj.
19 Xạnga' riqui Moisés si-ley Yan'anj rian án rẹ'. Sanị̱ nị̱ ạ 'ngọ̱ ni é rẹ' nun da-gahuin ley da mánj. Nị̱ ụn sin huin nị̱ dạgahui' ni é rẹ' man'ānj, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
20 Ngaa nị̱ gataj ni sij:
—Nun nanẹ xị̱'i nimán rẹ'. Nị̱ ụn tsínj huin ruhua dạgahui' rẹ', ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.
21 Nị̱ gataj Jesús:
—Daran' ni é rẹ' gara yan'anj ruhua ngạ urin si sạ' nico, gui'yā.
22 Nị̱ ga'nin' Moisés sun rian án rẹ' sisị̱ gụta' ni é rẹ' da'nga' ni lij sno'o. Sanị̱ sé rian Moisés gaxị̱'i gui'yaj ni sij daj. Daj si da'nga' daj gui'yaj ni xi né' asịj ná sno'o. Nị̱ da' güi naránj ruhua né', nị̱ uta' á rẹ' da'nga' ni lij sno'o.
23 Nị̱ sisị̱ a'uej ruhua á rẹ' sisị̱ gụta' á rẹ' da'nga' ni lij sno'o güi naránj ruhua né' xi'í si huin ruhua á rẹ' dạgahuin a ni é rẹ' si-ley Moisés, ngaa nị̱ ụn sin huin nị̱ a'man ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj xi'í si ganahuin sạ' 'ngọ̱ tsínj, gui'yā güi naránj ruhua né' únj.
24 Sị̱ ga'mi gaquin' ni é rẹ' xi'í dugüi' ni é rẹ' ngaa nun ni'i yya ni é rẹ' dạj hua si 'yaj sij. Sanị̱ gạ'mi nị̱ca yya ni é rẹ' ngạ xi'í si 'yaj sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

¿Es éste el Cristo?

25 Xi'í daj nị̱ gataj gọ̱'ngo ni tsínj nne xuman' Jerusalén:
—Sé tsínj nan nano' ni sij dạgahui' ni sij ạ'.
26 Niquin' sí' a'mi rẹnga' sí' rian ni ngüị̱. Nị̱ nitaj si chran' yun'unj ni sij man'an sí' mánj. Ani ruhua ni tsínj nicaj sun sisị̱ hué tsínj nan huin Cristo ní'.
27 Sanị̱ ni'i né' nị̱ ạ 'nạ' tsínj nan anj. Nị̱ ngaa gạ'na' Cristo, nị̱ ạ 'ngọ̱ ni ngüị̱ nun guịni'i nị̱ ạ gạ'na' sí' mánj. —Daj gataj ni tsínj nne Jerusalén.
28 Nị̱ ngaa guiniquin' Jesús chruhua nuhui, nị̱ ga'mi nu-cuaj sij digyán sij rian ni ngüị̱. Nị̱ gataj sij:
—Ni'i a ni é rẹ' man'ānj. Nị̱ ni'i a ni é rẹ' nị̱ ạ 'nāj nej. Sanị̱ sé si 'nāj güenda man'ānj. Yan'anj si xạnga' huin ga'níj ga'nāj. Sanị̱ nun ni'i a ni é rẹ' Yan'anj mánj.
29 Sanị̱ ni'īnj Yan'anj. Daj si hué rian Yan'anj 'nāj. Nị̱ Yan'anj huin si ga'níj ga'nāj nej. —Daj gataj Jesús.
30 Ngaa nị̱ huin ruhua ni sij guịda'a ni sij Jesús. Sanị̱ nị̱ ạ 'ngọ̱ ni sij nun guida'a sí' si achin guịsij güi gạ'ue guịda'a ni sij sí'.
31 Nị̱ nico ni ngüị̱ guxuman ruhua ni'yaj Jesús. Nị̱ gataj ni sij:
—Nị̱ ngaa gạ'na' Cristo nị̱ sị̱ ga'ue guị'yaj sí' si sạ' nico

daj ngą si 'yaj tsínj nan mánj. —Gataj ni sij.

Los fariseos envían alguaciles para prender a Jesús

32 Ngaa nį gunun ni tsínj fariseo si ga'mi huį ni ngüį xi'í Jesús. Ngaa nį ga'níj ni tsínj a'nin' rian ni chrej ngą ni tsínj fariseo ni tsínj policía gąn'anj guįda'a ni sí' Jesús.

33 Ngaa nį gataj Jesús:

—Dǫj ni güi gąnēj ngą á rę'. Ngaa nį nąnicaj nan'ānj rian si ga'níj ga'nāj.

34 Nąno' ni é rę' man'ānj. Sanį sį nari' a ni é rę' mánj. Daj si sį ga'ue gąhuin nucuaj á rę' gąn'anj án rę' rian gąn'anj gąnēj mánj. —Daj gataj Jesús.

35 Ngaa nį gaxį'i ni tsínj israelita nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' man'an ni sij. Nį gataj ni sij:

—Nį ą gąn'anj tsínj nan, nį sį nari' né' sij únj. Gąn'anj sij rian ni dugüi' né' ni tsínj gaxa'nį scanij ni ngüį griego ní'. Nį dįgyán sij si-nuguan' sij rian ni ngüį griego ní'.

36 Nį gataj sij gunun né': "Nąno' a ni é rę' man'ānj. Sanį sį nari' a ni é rę' mánj. Daj si sį ga'ue gąn'anj án rę' rian gąn'anj gąnēj mánj." Nį ụn sin huin ruhuaj gata nuguan' daj, ruhua á rę' únj. —Daj gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.

Ríos de agua viva

37 Nį ngaa huaj ganahuij gui'yanj nico, gui'yaj ni sij huin güi gara nico ni ngüį, nį ganiquin' Jesús. Nį gataj sij:

—Sisį hua gǫ'ngo a ni é rę' nago'o nnee, nį gą'na' á rę' riānj. Nį rįquīj nnee gǫ'o a ni é rę' aj.

38 Tsínj xuman ruhua ni'yaj man'ānj, nį gąra nico nuguan' są' niman sij dąj rún' 'yaj xinéj nnee chéj, nį da'nga' daj gąhuin niman sij ngą nuguan' są'. Nį gą'ue gą nį'na' niman sij, guį'yā. —Daj gataj Jesús.

39 Nį hué daj ga'mi sij xi'í Espíritu Santo gą'na' rian ni ngüį guxuman ruhua ni'yaj sij. Daj si achin si gą'na' Espíritu Santo rian ni ngüį si achin si gąnahuin nąca nneę cúj sij.

División entre la gente

40 Nį ngaa gunun gǫ'ngo ni ngüį daj si-nuguan' Jesús, ngaa nį gataj ni sij:

—Xąnga' hué tsínj nan huin tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asįj ná. —Daj gataj ni sij.

41 Nį gataj ango ni sij:

—Hué sij huin Cristo. —Gataj ni sij.

Sanį gataj ángo ni sij:

—Sį ga'ną' Cristo estado Galilea mánj.

42 Rian si-nuguan' Yan'anj ataj sisį Cristo gąhuin da'nį si'nį rey David. Nį xánj sij huin xuman' Belén rian gane David asįj ná nej. —Daj gataj ango ni ngüį daj.

43 Hué dan nį ga'mi guitsi ni sij xi'í Jesús.

44 Nį gahuin ruhua gǫ'ngo ni sij guįda'a ni sij Jesús. Sanį nį ą 'ngǫ ni sij nun guida'a ni sij mánj.

Nunca ha hablado hombre así

45 Ngaa nḭ nanicạj ni tsínj policía ga'nạ' yụn ni sij rian chrej a'nin' rian ni chrej ngạ rian ni tsínj fariseo. Nḭ nachínj snan'anj ni sí' ni policía.

46 Ngaa nḭ:

—Nitaj ạman ga'mi 'ngọ tsínj dạj rún' a'mi sij mánj. —Gataj ni policía.

47 Ngaa nḭ gataj ni tsínj fariseo:

—Nḭ ga'uej ruhua á rẹ' si digya' yun'unj sij man'an ni é rẹ' ní'.

48 Daj si nun gụxuman ruhua nḭ ạ 'ngọ ni tsínj a'nin' ngạ ni tsínj fariseo nḭ'yaj ni sij sí' mánj.

49 Sanḭ ni ngüḭ nan nḭ nun ni'i ni sij si-ley Moisés mánj. Nḭ guḭran' ni sij sayun, guḭ'yaj Yan'anj. —Daj gataj ni sij gunun ni policía.

50 Hué dan nḭ ga'mi Nicodemo. Nḭ 'ngọ dugüi' ni sij huin sí'. Nḭ tsínj gan'anj ni'yaj rian nne Jesús nẹ' nḭ huin sí'.

51 Nḭ gataj sí':

—Ataj si-ley né' sisḭ sḭ ga'ue gạhuin 'ngọ tsínj castigo, guḭ'yaj né' ngaa achin gụnun sini né' si gạ'mi sí'. Nḭ sḭ gahuin sí' castigo sisḭ achin xạcaj né' cuenta ụn sin gui'yaj sí'. —Daj gataj Nicodemo.

52 Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Tsínj 'nạ' estado Galilea huín rẹ' ngạ sij ní'. Dḭgui'yún rẹ' si-nụguan' Yan'anj, nḭ xạcaj rẹ' cuenta sisḭ nḭ ạ 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj nitaj 'nạ' estado Galilea mánj. —Daj gataj ni sij.

53 Ngaa nḭ nạn' da gọ'ngo ni sij ducuá ni sij.

8

La mujer adúltera

1 Ngaa nḭ gahui Jesús gan'anj sij quij gụ'naj Olivos.

2 Nḭ ngaa guerẹnga' ango güi, nḭ gan'anj gạtu rụhua' yún sij chruhua nuhui nico. Nḭ ga'nạ' daran' ni ngüḭ rian sij. Ngaa nḭ gan'anj gạne sij. Nḭ digyán sij rian ni ngüḭ ga'nạ' daj.

3 Ngaa nḭ nicaj ni tsínj digyán si-ley Moisés ngạ ni tsínj fariseo 'ngọ yun'unj xạna ga'nạ' ni sij. Nḭ gani ni sij unj dạni ni sij ngạ Jesús. Nḭ nari' ni sij yun'unj xạna daj hué guẹ hora ngaa ga'mi unj ngạ 'ngọ tsínj. Nḭ sé nicạ unj huin tsínj daj.

4 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:

—Maestro, yun'unj nan 'yaj squḭra' ngạ ango sij. Nḭ da'nga' daj 'yaj nụngüej sij nari' ni únj.

5 Nḭ a'nin' si-ley Moisés sun sisḭ gạ'ui' né' yej yun'unj xạna 'yaj daj. Ngaa nḭ dạj guḭ'yaj né', ruhua man'án rẹ' únj.

6 —Daj gataj ni sij xi'í si huin ruhua ni sij si gạ'mi Jesús 'ngọ nuguan' nun hua sạ' xi'í si-ley Moisés. Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús, ruhua ni sij.

Sanı̱ nitu Jesús, nı̱ gaxı̱'i sij
garun sij rian yo'ój ngą ra'a
sij.
7 Nı̱ rı̱an nicǫ' huaj
nachínj snan'anj ni sí' sij,
nı̱ naxǫman Jesús. Nı̱ gataj
sij:
—Tsínj nitaj si da'ui
gaquin', nı̱ hué sí' gą'ui' sini
yej unj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sí'.
8 Ngaa nı̱ ga' nitu rǫhua'
yún Jesús. Nı̱ garun sij rian
yo'ój.
9 Nı̱ ngaa gunun ni tsínj daj
si gataj Jesús, nı̱ gahuin nąa'aj
ni sij, gui'yaj si-nǫguan' sí'.
Ngaa nı̱ gaxı̱'i ni sij gahui ni
sij gan'anj gǫ'ngo ni sij. Ası̱j
sini gan'anj ni tsínj achij. Nı̱
da rǫcu gan'anj ni tsínj hua
lij daj.
10 Ngaa nı̱ naxǫman Jesús,
nı̱ gataj sij gunun yun'unj
daj:
—Xica'uīj, nı̱ ą gan'anj ni
tsínj ga'mi gaquin' xi'í rę'
sisı̱ gąhuín rę' castigo, ataj
ni sij únj. —Gataj Jesús rian
yun'unj xąna daj.
11 Ngaa nı̱ gataj yun'unj
xąna daj:
—Nı̱ ą 'ngǫ tsínj nitaj si
a'mi da Señor. —Daj gataj
unj.
Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Nı̱ sı̱ gui'yaj man'ānj cas-
tigo man'án rę' mánj. Güı̱j
nı̱ sı̱ nanicąj rǫhua' yún rę'
guı̱'yáj rę' gaquin' gą mánj.

Jesús, la luz del mundo

12 Ngaa nı̱ gataj rǫhua' yún
Jesús gunun ni sij:
—Huēj huin 'ngǫ yan'ąn
xiguı̱n chruhua xungüı̱ nan.
Tsínj nico' man'ānj, nı̱ sı̱
gachej sij rian hua rǫmi'
mánj. Sanı̱ xiguı̱n są'
chruhua niman sij, guı̱'yā.
Nı̱ gąne nı̱ganj sij ngą
Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nı̱ gataj ni tsínj
fariseo gunun Jesús:
—A'mí rę' güenda xi'í
man'án rę'. Xi'í daj nı̱ nitaj
si ní'yanj si a'mí rę' mánj.
—Daj gataj ni sij.
14 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Nǫnj si a'mī güenda xi'í
man'ānj, sanı̱ xąnga' ní'yanj
nuguan' a'mī xi'īj. Daj si
ni'īnj nı̱ ą 'nāj, nı̱ ni'īnj nı̱ ą
gąn'ān. Sanı̱ nun ni'i a ni é
rę' nı̱ ą 'nāj, nı̱ nun ni'i a ni
é rę' nı̱ ą gąn'ān nej.
15 Sanı̱ axą' ni é rę', nı̱
a'mi gaquin' ni é rę' rian
ni ngüı̱ dąj rún' ani ruhua
ni ngüı̱ mąn chruhua xungüı̱
gaquin' nan. Sanı̱ nitaj si
a'mi gaquin' man'ānj rian ni
ngüı̱ mánj.
16 Nı̱ sisı̱ a'mī gaquin' rian
ni ngüı̱, nı̱ dugu'nąj hua si
gui'yā. Daj si sé urīnj huin si
gui'yā daj. Sanı̱ chrē si ga'níj
ga'nāj 'ngǫ ani ruhuaj ngāj.
17 Nı̱ ataj nı̱ca si-ley ni é
rę' sisı̱ uyan a'mi huı̱j tes-
tigo daj, nı̱ xąnga' si-nǫguan'
nǫngüej sí'.
18 Hué man'ānj huin tes-
tigo xi'í man'ānj. Nı̱ chrē
si ga'níj ga'nāj huin ango
testigo daj. —Daj gataj Jesús.
19 Ngaa nı̱ nachínj
snan'anj ni sij Jesús. Nı̱ gataj
ni sij:
—Nı̱ ą nne chréj rę' únj.
—Gataj ni sij.

Ngaa nị gataj Jesús:
—Nun ni'i a ni é rẹ' man'ānj. Nị nun ni'i a ni é rẹ' chrē nej. Nị sisị guini'i a ni é rẹ' man'ānj, nị hué daj guini'i ni é rẹ' chrē nej aj. —Daj gataj Jesús.
20 Hué ni nuguan' nan ga'mi Jesús ngaa digyán sij rian ni ngüị mạn chruhua nuhui nico rian a'ui' ni sij san'anj rian Yan'anj. Sanị nị ạ 'ngọ ni tsínj nun guịda'a sí'. Daj si achin guịsij güi guịda'a ni sij sí'.

A donde yo voy, vosotros no podéis ir

21 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús rian ni tsínj israelita:
—Gạn'ān nánj. Nị nạno' a ni é rẹ' man'ānj. Nị gạhui' a ni é rẹ' xi'í si da'ui ni é rẹ' gaquin'. Rian gạn'ān, sanị sị ga'ue gạn'anj án rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
22 Ngaa nị gataj ni tsínj israelita gunun ni dugüi' ni sij:
—Asị ani ruhua sij dạgahui' sij man'an sij sisị ataj sij sisị sị ga'ue gạn'anj né' rian gạn'anj sij, ataj sij ní'. —Daj gataj ni sí'.
23 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Ni tsínj mạn nịca' nan huin a ni é rẹ'. Sanị man'ānj 'nạ' xata'. Nị tsínj mạn chruhua xungüị huin a ni é rẹ'. Sanị nitaj si huīnj chruhua xungüị nan mánj.
24 Hué xi'í daj gatā gunun a ni é rẹ' sisị gạhui' ni é rẹ' xi'í si da'ui a ni rẹ' gaquin'. Daj si sisị nun gụxuman ruhua ni é rẹ' sisị huēj huin Cristo, nị hua niạn gạhui' ni é rẹ' ngaa ga guẹ da'ui a ni é rẹ' gaquin'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj israelita.
25 Ngaa nị nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn tsínj huín rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.
Nị gataj Jesús:
—Asịj sini yạn nị hua gatā gunun ni é rẹ' ụn tsínj huīnj.
26 Hua nico nuguan' gạtā gụnun ni é rẹ'. Nị hua nico nuguan' natāj xi'í si-gạquin' ni é rẹ' nej. A'mi xạnga' si ga'níj ga'nāj. Nị si natāj gunun ni ngüị mạn chruhua xungüị, nị hué nuguan' nan huin si unūnj rian si ga'níj ga'nāj. —Daj gataj Jesús.
27 Sanị nun gara da'nga' ruhua ni sij sisị ga'mi Jesús xi'í chrej sij.
28 Xi'í daj nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Ngaa dọco' a ni é rẹ' xata' man'ānj huīnj da'níj ni ngüị, nị guịni'i ni é rẹ' sisị huēj huin Cristo aj. Nị guịni'i a ni é rẹ' sisị nitaj si 'yā güenda man'ānj. Sanị maan si a'mī urin si digyán chrē riānj.
29 Nne si ga'níj ga'nāj ngāj. Nitaj si duna chrē urīnj mánj. Daj si ya'yoj 'yā si aran' ruhua chrē. —Gataj Jesús.
30 Ngaa ga'mi Jesús nuguan' daj, nị guxuman ruhua nico ni tsínj daj ni'yaj ni sij sí'.

La verdad os hará libres

31 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj israelita guxuman ruhua ni'i sij:

—Sisḭ 'ngǫ dągahuin ni é rę' si-nụguan'ānj, ngaa nḭ gąhuin xąnga' a ni é rę' ni tsínj nico' man'ānj.

32 Nḭ gụini'i ni é rę' nuguan' xąnga'. Ngaa nḭ gąhuin ní'nij rian án rę', gụḭ'yaj nuguan' xąnga' daj. —Daj gataj Jesús.

33 Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Hué ni únj huin da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Abraham. Nḭ nitaj ąman gui'yaj sun yụn ni únj mánj. Dąj huin si atáj rę' sisḭ sḭ gui'yaj sun yụn únj únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

34 Nḭ gataj Jesús:

—Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisḭ daran' ni ngüḭ 'yaj gaquin', nḭ na'ue gą'nin' ruhua ni sij si 'yaj ni sij gaquin'. Nḭ 'yaj sun yụn ni sij rian gaquin' daj.

35 Nḭ 'ngǫ tsínj 'yaj sun yụn rian xuru'ue, nḭ na'ue gąne nḭganj sij ducuá xuru'ue mánj. Sanḭ tsínj huin da'níj xuru'ue daj, nḭ nne nḭganj sí' ducuá chrej sí'.

36 Hué dan nḭ sisḭ riqui da'níj Yan'anj sisḭ gąhuin ní'nij ni é rę' rian gaquin', ngaa nḭ hua yya xąnga' sisḭ sé tsínj 'yaj sun yụn rian gaquin' huin a ni é rę' gą mánj.

37 ʼNḭ ni'īnj sisḭ ni é rę' huin da'nḭ si'nḭ xí' Abraham. Sanḭ huin ruhua ni é rę' dągahui' ni é rę' man'ānj xi'í si na'uej ruhua á rę' sisḭ gątu si-nụguan'ānj chruhua niman án rę' aj.

38 A'mi man'ānj sisḭ guini'īnj rian nne chrē. Sanḭ 'yaj ni é rę' dąj rún' gataj chrej a ni é rę' rian án rę' aj. —Daj gataj Jesús.

Sois de vuestro padre el diablo

39 Ngaa nḭ:

—Xi ni únj huin tsínj gụ'naj Abraham. —Gataj ni sij.

Sanḭ gataj Jesús:

—Sisḭ huin xąnga' á rę' da'níj xí' Abraham, ngaa nḭ gụḭ'yaj á rę' dąj rún' gui'yaj sí'.

40 Sanḭ nụnj si gatā gunun ni é rę' nuguan' xąnga' huin nuguan' digyán Yan'anj riānj, sanḭ huin ruhua ni é rę' dągahui' ni é rę' yūnj. Sanḭ sé daj gui'yaj quij Abraham mánj.

41 Uyan 'yaj ni é rę' dąj rún' 'yaj chrej a ni é rę'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Xi'í daj nḭ gataj ni sij:

—Sé ni únj huin da'níj gaquin' mánj. Sanḭ hua urin chrej ni únj huin Yan'anj. —Gataj ni sij.

42 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Sisḭ xąnga' Yan'anj huin chrej a ni é rę', nḭ gąhuin 'ḭ ruhua á rę' nḭ'yaj á rę' yūnj. Daj si gahui man'ānj rian nne Yan'anj. Nḭ ga'nāj chruhua xungüḭ nan. Sé si ga'nāj güenda man'ānj. Sanḭ ga'nāj xi'í si Yan'anj ga'níj ga'nāj.

43 ’Na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ' nuguan' a'mī xi'í si na'uej ruhua á rẹ' gụnun a ni é rẹ' nuguan' a'mī rian án rẹ'.
44 Chrej ni é rẹ' huin sichre. Nị huin ruhua á rẹ' guị'yaj á rẹ' dạj rún' huin ruhua guị'yaj chrej a ni é rẹ'. Nị asịj sini yạn 'ngọ huin sichre 'ngọ si dagahui' níman. Nitaj ạman ga nịca si-nụguan' sichre mánj. Nị nitaj ạman ga'mi xạnga' sichre mánj. Nị ngaa a'mi yyạ sichre, nị si-nụguan' man'an sichre a'mi. Daj si snan'anj sichre daj. Nị chrej ni ngüị a'mi snan'anj huin sichre aj.
45 ’Sanị rịan a'mi xạnga' man'ānj, nị nun xụman ruhua á rẹ' si a'mī mánj.
46 Nị ạ 'ngọ ni é rẹ' sị ga'ue gạtaj sisị da'uīj gaquin' mánj. Nị sisị a'mi xangāj, nị ụn sin huin nị na'ue gụxuman ruhua á rẹ' guịni'i a ni é rẹ' si-nụguan'ānj únj.
47 Nị tsínj nico' Yan'anj, nị unun yya sij si-nụguan' Yan'anj. Sanị nitaj si nico' a ni é rẹ' Yan'anj mánj. Xi'í daj na'uej ruhua á rẹ' gụnun a ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj israelita.

La preexistencia de Cristo

48 Ngaa nị gataj ni sij:
—Xạnga' nuguan' ga'mi ni únj sisị huín rẹ' 'ngọ tsínj samaritano. Nị nụn nanẹ xị'i nimán rẹ' nej. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
49 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nitaj nanẹ xị'i nụn nimānj mánj. Nụn yan'ān chrē aj. Sanị nitaj si nun yan'anj án rẹ' yūnj mánj.
50 Nitaj si 'yaj sūnj sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'īj. Sanị Yan'anj huin ruhua sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'īj aj. Nị nạgui'yaj yya Yan'anj xi'í ni ngüị.
51 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị tsínj gụnun sạ' si-nụguan'ānj, nị nitaj ạman gạhui' sij mánj. —Daj gataj Jesús.
52 Yu'uj daj gataj ni tsínj israelita gunun Jesús:
—Yyạj nị hua ni'i yya ni únj sisị nụn nanẹ xị'i chruhua nimán rẹ'. Daj si gahui' tsínj gụ'naj Abraham ngạ daran' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị atáj rẹ': “Sisị gụnun sạ' 'ngọ tsínj daj si-nụguan' rẹ', nị sị gahui' sij mánj.” Daj atáj rẹ'.
53 Asị huin achíj rẹ' daj ngạ xi ni únj Abraham, ruhuá rẹ' ní'. Gahui' sí' nị hué daj gahui' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị ụn tsínj huín rẹ', ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
54 Ngaa nị gataj Jesús:
—Sisị gạtaj man'ānj sisị tsínj sạ' huīnj, nị nitaj si ní'yanj si-nụguan'ānj mánj. Sanị a'mi sạ' chrē xi'īj. Nị hué man'an án rẹ' ataj sisị Dan'anj ni é rẹ' huin chrē aj.
55 Sanị nun ni'i a ni é rẹ' chrē mánj. Sanị man'ānj nị ni'īnj chrē aj. Nị sisị gạtā sisị nun ni'īnj chrē, nị huīnj 'ngọ tsínj nnẹ, dạj rún' huin

ni é rẹ'. Sanḭ xạnga' ni'īnj chrē. Nḭ 'yā dạj rún' ataj si-nụguan' chrē aj.

56 ’Gahuin niạ' ruhua xi ni é rẹ' tsínj gụ'naj Abraham xi'í si gana'uij sí' güi gạ'na' man'ānj chruhua xungüḭ nan. Nḭ guini'i sí' si ga'nāj. Ngaa nḭ gahuin niạ' yya ruhua sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

57 Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Achin gụisij rẹ' huịj xia chi' yo'. Nḭ asạ' gạ'ue gạtaj rẹ' sisḭ hua guini'í rẹ' Abraham únj. —Gataj ni sij.

58 Nḭ gataj Jesús:

—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ ngaa achin gạ'nga Abraham, nḭ hua nnēj aj. —Daj gataj Jesús.

59 Yu'uj daj nḭ guida'a ni sij yej gạ'ui' ni sij Jesús, ruhua ni sij. Sanḭ guixíj huḭ Jesús man'an sij. Nḭ gahui sí' nuhui nico daj. Nḭ gachin sí' scanij ni sij gan'anj sí'.

9

Jesús sana a un ciego de nacimiento

1 Nḭ ngaa gachin Jesús gan'anj sij, nḭ guini'i sij 'ngọ tsínj duri. Nḭ duri sí' asḭj ga'nga sí'.

2 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús gataj ni sí':

—Maestro, ụn sin huin nḭ ga'nga duri tsínj nan únj. Asḭ si-gạquin' chrej sij gui'yaj ní'. Asḭ si-gạquin' man'an sij gui'yaj sạ'. —Daj gataj ni sij.

3 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Sé xi'í si-gạquin' sij huin mánj. Nḭ sé xi'í si-gạquin' chrej sij ngạ nni sij huin mánj. Maan si huin ruhua Yan'anj sisḭ guịni'i ni ngüḭ dạj gạ'ue guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij.

4 Nẹ' guní'yanjan nḭ hua niạn guḭ'yaj né' si-sun si ga'níj ga'nāj chruhua xungüḭ nan. Daj si ngaa 'nạ' guịni, nḭ nạ'ue guḭ'yaj sun nḭ ạ 'ngọ né' gạ mánj.

5 Nḭ ngaa nnēj chruhua xungüḭ nan, nḭ dạj rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn huīnj chruhua xungüḭ aj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij.

6 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, nḭ garáj sta'nunj sij rian yo'ój. Nḭ gui'yaj sij dọj sige' ngạ dane sta'nunj sij. Nḭ garun sij rian tsínj duri daj.

7 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':

—Güḭj nạ'nin' rẹ' rián rẹ' pozo nnee gụ'naj Siloé. —Daj gataj Jesús. (Nḭ nuguan' Siloé huin ruhuaj gata: Nnee 'nạ' anéj chrej, gui'yaj ni sij.) Ngaa nḭ gan'anj nạ'nin' tsínj duri daj rian sij chruhua nnee daj. Nḭ ngaa nanicạj sij, nḭ hua ga'ue ni'yaj sij.

8 Nḭ hua guini'i ni ngüḭ huin dugüi' tsínj daj gane tsínj daj gachínj sij caridad. Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ sé tsínj nan huin tsínj nne achínj caridad, ruhua á rẹ' ạ'. —Daj gataj ni sij.

9 Ngaa nḭ:

—Hué sij huin. —Gataj gǫ'ngo ni sij.

Nḭ gataj ango ni sij:

—Sé sij huin nṵnj si hué daj hua sij. —Gataj ango ni sij.

Sanḭ gataj man'an tsínj daj:

—Huēj huin aj. —Gataj sí'.

10 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nḭ gataj ni sij:

—Dạj gui'yáj rẹ' nḭ ga'ue naxí'nij rián rẹ' únj. —Gataj ni sij.

11 Ngaa nḭ gataj tsínj daj:

—Tsínj gṵ'naj Jesús nḭ gui'yaj sí' sige'. Nḭ garun sí' riānj. Nḭ gataj sij gunūn: "Gạn'anj nạ'nij rẹ' pozo nnee gṵ'naj Siloé." Daj gataj sij gunūn. Ngaa nḭ ngaa guisíj gan'anj na'níj riānj chruhua nnee daj, ngaa nḭ naxí'nij riānj aj. —Gataj tsínj daj gunun ni sij.

12 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ạ nne tsínj daj únj. —Gataj ni sij.

—Nun ni'īnj nḭ ạ nne sí'. —Gataj tsínj daj.

Los fariseos interrogan al ciego sanado

13 Hué dan nḭ nicaj ni sij tsínj ga duri daj gan'anj ni sij rian ni tsínj fariseo.

14 Nḭ güi naránj ruhua ni ngüḭ israelita huin ngaa gui'yaj Jesús sige', nḭ ganahuin tsínj duri daj.

15 Nḭ nachínj snan'anj ni sí' dạj gui'yaj sij nahuin rian sij. Ngaa nḭ gataj sij:

—Garun 'ngǫ tsínj daj sige' riānj. Nḭ gan'anj nạ'nij riānj. Nḭ yyạj nḭ xiguḭn ni'yā nánj. —Daj gataj sij.

16 Ngaa nḭ gataj gǫ'ngo ni tsínj fariseo:

—Tsínj gui'yaj nan nḭ sé rian Yan'anj 'nạ' sij mánj. Daj si nitaj si ní'yanj sij ngạ güi naránj ruhua né' mánj. —Daj gataj gǫ'ngo ni sij.

Sanḭ gataj ango ni sij:

—Sḭ ga'ue guḭ'yaj sij si sạ' nico da sisḭ huin sij tsínj da'ui gaquin' mánj. —Daj gataj ango ni sij.

Ngaa nḭ ga'mi guitsi man'an ni sij xi'í Jesús.

17 Yu'uj daj gataj rṵhua' yún ni sij rian tsínj daj:

—Dạj gạtaj man'án rẹ' xi'í tsínj gui'yaj naxi'níj rián rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.

Ngaa nḭ:

—Güendāj nḭ hué sij huin 'ngǫ tsínj a'mi si-nṵguan' Yan'anj, ruhuāj aj. —Gataj tsínj daj xi'í Jesús.

18 Sanḭ nun gṵxuman ruhua ni tsínj israelita sisḭ hua yya ga duri tsínj daj, nḭ naxi'níj rian sij. Yu'uj daj nḭ gaquínj ni sí' chrej sij nej, nni sij nej, gạ'na' nṵngüej nicạ sij rian ni sí'.

19 Nḭ nachínj snan'anj ni sí'. Nḭ gataj ni sí':

—Xạnga' da'níj nṵngüej é rẹ' huin tsínj nan ní'. Nḭ xạnga' ga'nga duri sij ní'. Asạ' gạ'ue nḭ'yaj sạ'

sij, ruhua nu̱ngüej é rẹ' únj. —Daj gataj ni sí'.

20 Ngaa nḭ gataj nu̱ngüej nicạ sij:

—Ni'i yya únj sisḭ da'níj únj huin sí'. Nḭ ni'i yya únj sisḭ ga'nga duri sí' nej.

21 Sanḭ nun ni'i únj u̱n sin gui'yaj, nḭ ni'yaj sạ' sij yyạj. Nḭ nun ni'i únj u̱n tsínj gui'yaj, nḭ naxi'níj rian sij. Nạchinj snan'anj ni é rẹ' sij si achij sij. Nḭ gạ'mi sij xi'í man'an sij. —Daj gataj nu̱ngüej nicạ sij.

22 Hué daj ga'mi nu̱ngüej sij si xu'ui' sij ni'yaj sij ni tsínj israelita. Daj si uyan hua ga'mi ni tsínj israelita sisḭ gu̱ḭri ni sí' nẹ' chrej xẹ' go̱'ngo tsínj mạn chruhua nuhui gạtaj sisḭ Jesús huin Cristo.

23 Xi'í daj gataj chrej sij ngạ nni sij:

—Nạchin' snan'anj ni é rẹ' sij si hua achij sij. —Daj gataj nu̱ngüej sij.

24 Ngaa nḭ naquínj ru̱hua' yún ni tsínj israelita tsínj gahuin duri daj. Nḭ gataj ni sij:

—Gạtaj nḭca yyá rẹ' rian Yan'anj dạj guirán' rẹ'. Daj si ni'i ni únj sisḭ tsínj daj huin 'ngo̱ tsínj da'ui gaquin'. —Daj gataj ni sij.

25 Ngaa nḭ gataj tsínj gahuin duri daj:

—Nun ni'īnj sisḭ da'ui sij gaquin'. Urin si ni'īnj sisḭ durīj, nḭ hua a'ue ni'yā ruhuāj nánj. —Daj gataj sij.

26 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ru̱hua' yún ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Dạj gui'yaj sij, nḭ naxi'níj rián rẹ', gui'yaj sij únj. —Daj gataj ni sij.

27 Nḭ gataj sij:

—Hua gatā gunun ni é rẹ', sanḭ na'ue gu̱nun ni é rẹ' mánj. Nḭ u̱n sin huin ruhua ni é rẹ', nḭ nạta' ru̱hua' yūnj gu̱nun a ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj. Nḭ guḭnico' ni é rẹ' man'an sij, ruhua á rẹ' ní'. —Daj gataj tsínj daj.

28 Ngaa nḭ ga'mi quij ni sij gataj ni sij gunun tsínj daj:

—Man'án rẹ' nico' tsínj daj, sanḭ nico' ni únj Moisés.

29 Ni'i ni únj sisḭ ga'mi Yan'anj ngạ Moisés. Sanḭ nun ni'i ni únj nḭ ạ 'nạ' tsínj da mánj. —Daj gataj ni sij.

30 Ngaa nḭ gataj tsínj gahuin duri daj:

—Gahuin yan'anj ruhuāj ni'yā si-nu̱guan' ni é rẹ'. Daj si nun ni'i ni é rẹ' nḭ ạ 'nạ' sij. Nḭ hué sij gui'yaj naxi'níj riānj.

31 Ni'i sạ' né' sisḭ nitaj si unun Yan'anj nuguan' achínj jni'yaj ni ngüḭ da'ui gaquin' rian Yan'anj mánj. Sanḭ sisḭ nu̱n yan'anj né' rian Yan'anj, nḭ sisḭ 'yaj né' si huin ruhua Yan'anj, nḭ unun Yan'anj si achínj jni'yaj né' rian Yan'anj anj.

32 Nitaj ạman gunun né' nuguan' sisḭ naxi'níj rian 'ngo̱ tsínj ga'nga duri, gui'yaj 'ngo̱ tsínj da mánj.

33 Nḭ ạ 'ngo̱ rasu̱n sạ' sḭ ga'ue guḭ'yaj tsínj daj sisḭ sé

rian Yan'anj 'nạ' sij mánj.
—Daj gataj tsínj ga duri daj.
34 Ngaa nị gataj ni sij:
—Asịj ga'ngá rẹ', nị da'uí
rẹ' gaquin' anj. Ngaa nị huin
ruhuá rẹ' dịgyán rẹ' rian ni
únj ní'. —Daj gataj ni sij.
Ngaa nị guiri ni sij sí'
chruhua nuhui.

Ceguera espiritual

35 Ngaa nị gunun Jesús
nuguan' sisị guiri ni sij tsínj
daj chruhua nuhui. Nị ngaa
nacaj dugüi' sij ngạ sí', nị
nachínj snan'anj sij sí'. Nị
gataj sij:
—Xuman ruhuá rẹ' ni'yáj
rẹ' da'níj Yan'anj ní'. —Daj
gataj Jesús.
36 Ngaa nị gataj sí':
—Señor, gạtaj rẹ' ụn tsínj
huin da'níj Yan'anj, ngaa
nị gụxuman ruhuāj nị'yā
man'an sí'. —Daj gataj tsínj
daj.
37 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua guini'í rẹ' sí' si huēj
huin sí' a'mī ngạ rẹ' aj. —Daj
gataj Jesús.
38 Ngaa nị gataj tsínj daj:
—Xuman ruhuāj ni'īnj sọ',
Señor. —Daj gataj sij nị
ganiquin' ráj dạcoj sij rian
Jesús.
39 Ngaa nị gataj Jesús:
—Ga'nạ' man'ānj chruhua
xungüị nan sisị nạgui'yaj
yyāj si-gạquin' ni ngüị. Nị
xi'í ni tsínj nun ni'i, nị guị'yā
sisị guịni'i ni sij. Daj si xacaj
ni sij cuenta sisị nun ni'i ni
sij. Nị xi'í ni tsínj ataj sisị ni'i
ni sij, sanị guị'yā sisị gạránj
rian ni sij. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
40 Nị ngaa gunun gọ'ngo
ni tsínj fariseo niquin' yu'uj
daj si gataj Jesús, nị nachínj
snan'anj ni sij sí'. Nị gataj ni
sij:
—Dạj rún' hua tsínj aránj
rian hua ni únj, ruhuá rẹ'
ní'. —Gataj ni sij.
41 Ngaa nị gataj Jesús:
—Sisị nun ni'i a ni é rẹ', nị
nitaj gaquin' da'ui a ni é rẹ'
mánj. Sanị rịan ataj ni é rẹ'
yyạj sisị ni'i ni é rẹ', xi'í daj
'ngọ da'ui ni é rẹ' gaquin'.
—Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj fariseo.

10

Parábola del redil

1 Ngaa síj ni gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni
é rẹ': Sisị ụn tsínj ahui nẹ'
chrej rụcu xingá mạn xachij
atúj sij chruhua xingá, nị
hué sij huin tsínj tụ. Daj si
na'uej ruhua sij gạtu sij nẹ'
rian xingá rian atúj né'.
2 Sanị tsínj atúj rian xingá,
nị hué sij huin tsínj dạn
xachij. Nị dugumi sij.
3 Nị na'níj tsínj dugumi
rian xingá gạtu tsínj dạn daj.
Nị a'mi sij si-xugüi gọ'ngo
xuj. Nị nani'i ni xuj si-nạne
sij. Nị guịri sij xú' chruhua
xingá.
4 Nị ngaa gahui ni xachij
daj, nị táj dian tsínj dugumi
daj. Nị nico' ni xuj rucú sij.
Daj si hua ni'i ni xuj si-nạne
sij aj.
5 Sanị sị guinico' ni xucu
ango tsínj daj. Maan si
gunánj xuj rian sí'. Daj si
nun ni'i xuj si-nạne ango

tsínj da mánj. —Daj gataj
Jesús.
6 Nị dạj rún' hua 'ngọ
cuento hua nuguan' ga'mi
Jesús rian ni sij. Sanị nun
gara da'nga' ruhua ni sij si
gataj sí'.

Jesús, el buen pastor

7 Ngaa nị gataj rụhua' yún
Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni
é rẹ' sisị dạj rún' huin rian
xingá rian atúj ni xachij, nị
hué daj huin man'ānj.
8 Daran' ni tsínj ga'nạ'
ngaa achin gạ'na' man'ānj,
nị huin ni sij tsínj tụ. Sanị
nun gunun ni xuj si ga'mi ni
sí'.
9 Dạj rún' huin rian xingá
huin man'ānj. Tsínj 'nạ'
riānj, nị gạtu sij chruhua
xingá, nị gạnani sij, guị'yā.
Nị gạhuin sij dạj rún' huin
xachij ngaa ahui natu xuj
chruhua xingá nạri' xuj xạ
xuj.
10 ’Sanị maan si huin
ruhua tsínj tụ daj guị'yaj tụ
sí', nị dạgahui' sí' nej, nị
dẹre' sí' ni xachij daj, huin
ruhua sí'. Sanị ga'nāj xi'í
si huin ruhuāj gạ nị'na' ni
xachij. Nị gạ nị'na' xạnga' ni
xuj, ruhuāj aj.
11 ’Huēj huin tsínj dugumi
sạ' ni xachij. Nị gạhuīj xi'í ni
dānj.
12 Tsínj huin moso, sanị
sé tsínj dạn xachij huin sij
mánj. Tsínj 'yaj gana san'anj
huin sij aj. Nị ngaa guịni'i sij
'ngọ xá'yanj huee, nị dụnáj
sij ni xachij. Nị gụnánj
sij gạn'anj sij. Ngaa nị
guịda'a xá'yanj xachij daj.
Nị gaxa'nị daran' ni xachij,
guị'yaj xá'yanj da aj.
13 Nị unánj tsínj moso daj
si nitaj si nahuij ruhua sij
ni'yaj sij ni xachij mánj.
Maan si tsínj 'yaj gana
san'anj huin sij aj.
14 ’Huēj huin tsínj dugumi
sạ' xachij. Nị ni'īnj ni dānj.
Nị ni'i ni dānj man'ānj nej.
15 Nị ni'i chrē man'ānj. Nị
ni'īnj chrē nej. Nị dạj rún'
hua man'ānj ngạ chrē, nị
da'nga' daj hua ni dānj ngāj.
Nị gạhuīj xi'í ni dānj xachij
nej.
16 Nị nịcā ango ni dānj
xachij. Nị sé si nụn xuj
chruhua xingá nan mánj. Nị
hua niạn guịnicā ango ni xú'
daj gạ'nāj. Ngaa nị gụnun
ni xú' si-nụguan'ānj. Nị
guịman gạhuin chre' ni xú'
ngạ ni xucu mán asịj sini.
Ngaa nị man'ānj dụgumi
daran' ni xachij daj.
17 ’Nị ga'uej ruhuāj gạhuīj.
Nị gạna'nī rụhua' yūnj. Nị
xi'í si ga'uej ruhuāj gạhuīj
xi'í ni dānj, nị xi'í daj 'ị
ruhua chrē ni'ya man'ānj.
18 Nitaj si guị'yaj ango ni
sij sisị gạhuīj. Sanị gạhuīj
güenda man'ānj. Hua sun
riānj gạtā sisị gạhuīj. Nị hua
sun riānj gạtā sisị gạna'nij
rụhua' yūnj nej aj. Nan huin
sun ga'nin' chrē riānj anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
19 Nị ngaa gunun ni tsínj
israelita ni nuguan' daj, nị
ga'mi guitsi rụhua' yún ni sij.
20 Nị gataj da'aj ni sij:

—Nu̱n nanẹ̱ xi̱'i niman sij. Ni̱ sinúnj sij nej. Ngaa ni̱ u̱n sin ni̱ unun a ni é rẹ' si ataj sij únj. —Daj gataj ni sij.

21 Sani̱ gataj ango da'aj ni sij:

—Nitaj si a'mi 'ngọ tsínj nu̱n nanẹ̱ xi̱'i niman nuguan' hua nan mánj. Ni̱ si̱ ga'ue ną̱xi'ni rian tsínj duri, gui̱'yaj 'ngọ nanẹ̱ xi̱'i mánj. —Daj gataj ni sij.

Los judíos rechazan a Jesús

22 Ni̱ xuman' Jerusalén, ni̱ gui'yaj ni sij gui'yanj xi'í si nasíj yo' ngaa naga'ui' ni sij nuhui nico rian Yan'anj. Ni̱ ni yahui̱ nuhuij huin.

23 Ni̱ achéj Jesús chruhua nuhui chruhua 'ngọ corredo gu̱'naj Salomón.

24 Ngaa ni̱ ganicą̱j ni tsínj israelita xi'níj Jesús. Ni̱ nachínj snan'anj ni sij sí'. Ni̱ gataj ni sij:

—Ni̱ ą̱man gui̱sij güi gą̱huin yya ruhua únj ni̱'yaj únj man'án rẹ' únj. Sisi̱ hué rẹ' huin Cristo, ni̱ 'ngọ yu̱n gą̱taj yyá rẹ' gu̱nun únj. —Daj gataj ni sij.

25 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Hua gatā gunun a ni é rẹ', sani̱ nun gu̱xuman ruhua á rẹ' mánj. Ni̱ si są̱' nico 'yā xi'í chrē digyán yya rian án rẹ' dą̱j tsínj huīnj anj.

26 Sani̱ nun gu̱xuman ruhua á rẹ' ni̱'yaj á rẹ' man'ānj. Daj si sé dānj xachij huin ni é rẹ' mánj. Ni̱ hua gatā gunun a ni é rẹ' nuguan' nan.

27 Ni̱ unun ni dānj xachij si-nanējj. Ni̱ ni'īnj ni xuj. Ni̱ nico' ni xuj rucūj.

28 Ni̱ a'uīj si gui̱man ni̱ganj ni xuj ngą̱ Yan'anj. Ni̱ nitaj ą̱man gą̱hui' ni xuj. Ni̱ nitaj ą̱ 'ngọ ni tsínj gą̱'ue gą̱'ne ni xuj ra'āj mánj.

29 Riqui chrē ni xuj riānj. Ni̱ huin achij chrē daj ngą̱ daran' anj. Yu'uj daj ni̱ ą̱ 'ngọ ni tsínj si̱ gahuin nucuaj gą̱'ne ni xuj ra'a chrē mánj.

30 Rún' hua urin tsínj hua man'ānj ngą̱ chrē nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

31 Ngaa ni̱ guida'a ru̱hua' yún ni tsínj israelita yej gą̱'ui' ni sij Jesús, ruhua ni sij.

32 Sani̱ gataj Jesús:

—Guisíj gui'yā nico si są̱' guini'i a ni é rẹ'. Ni̱ gahuin nucuāj gui'yā daj, gui'yaj chrē. Ni̱ xi'í u̱n si są̱' daj huin ruhua á rẹ' gą̱'ui' a ni é rẹ' yej man'ānj únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

33 Ni̱ gataj ni sij:

—Sé xi'í 'ngọ si są̱' nico gui'yáj rẹ' gą̱'ui' ni únj yéj rẹ' mánj. Sani̱ gą̱'ui' únj yej man'án rẹ' xi'í si a'mí rẹ' 'ngọ nuguan' quij xi'í Yan'anj. Ni̱ maan si 'ngọ tsínj huín rẹ'. Ni̱ 'yáj rẹ' sisi̱ huin man'án rẹ' Yan'anj. —Daj gataj ni sij.

34 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Hua ni̱ca si-du̱cuanj nicaj á rẹ'. Ni̱ nuguan' ga'mi man'an Yan'anj huin nuguan' daj. Ni̱ gataj Yan'anj: “Gataj man'ānj

sisi̱ huin ni é rẹ' yan'anj.”
Hué daj gataj Yan'anj gunun
ni tsínj ga'mi si-nu̱guan'
Yan'anj asi̱j ná.
35 Hué dan ni̱ sisi̱ man'an
Yan'anj gataj sisi̱ ni tsínj
ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj
huin yan'anj, (ni̱ ni'i yya né'
sisi̱ nuguan' xa̱nga' huin si-
nu̱guan' Yan'anj),
36 ngaa ni̱ sisi̱ gahuin
ninīj, gui'yaj Yan'anj, ni̱
sisi̱ ga'níj Yan'anj ga'nāj
chruhua xungüi̱, ngaa ni̱ asa̱'
ga̱'ue ga̱taj á rẹ' sisi̱ a'mi quī
xi'í Yan'anj ngaa gatā gunun
a ni é rẹ' sisi̱ da'níj Yan'anj
huīnj únj.
37 Ni̱ sisi̱ nitaj si 'yaj sūnj
si-sun chrē, ngaa ni̱ si̱ guxu-
man ruhua á rẹ' ni̱'yaj á rẹ'
man'ānj mánj.
38 Sani̱ sisi̱ yya 'yaj sūnj si-
sun chrē, ngaa ni̱ nu̱nj si nun
xu̱man ruhua á rẹ' ni̱'yaj
ni é rẹ' man'ānj, sani̱ hua
xi'í gu̱xuman ruhua á rẹ' si
sa̱' nico gui'yā aj. Da' síj,
ngaa ni̱ xa̱caj á rẹ' cuenta,
ni̱ gui̱ni'i a ni é rẹ' sisi̱ nne
chrē ngāj, ni̱ nnēj nga̱ chrē
nej. —Daj gataj Jesús.
39 Ngaa ni̱ gahuin ruhua
ru̱hua' yún ni sij gui̱da'a ni
sij Jesús. Sani̱ guinani sí'
rian ni sij.
40 Ngaa ni̱ gahui Jesús
gan'anj ru̱hua' yún sij anéj
chrej xinéj nnee gu̱'naj
Jordán. Ni̱ gunáj sij yu'uj
daj rian duguata' nnee sini
Juan ni ngüi̱.
41 Ni̱ ga'na̱' nico ni ngüi̱
rian Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Xa̱nga' ni nun gui̱'yaj
Juan si sa̱' nico. Sani̱ gahuin
yya daran' si gataj sij xi'í
Jesús. —Gataj ni sij.
42 Ni̱ nico ni ngüi̱ guxuman
ruhua ni'yaj Jesús yu'uj daj.

11

Muerte de Lázaro

1 Hué dan ni̱ hua 'ngo̱ tsínj
a'nan' gu̱'naj sí' Lázaro. Ni̱
nne sí' xuman' Betania huin
xánj yun'unj gu̱'naj María
nga̱ xugüij ún' Marta.
2 (Ni̱ xica'uij Lázaro huin
María. Hué ún' huin si
gayanj nnee quin' da̱j dacój
Jesús. Ni̱ nacọ dacój sí',
gui'yaj ún' nga̱ hueé chra̱
ún'.)
3 Ngaa ni̱ ga'níj nu̱ngüej
xica'uij Lázaro 'ngọ nuguan'
rian Jesús, gataj nu̱ngüej
unj:
—Axa̱' tsínj 'i̱ ruhuá rẹ',
sani̱ a'nan' sij, Señor. —Daj
gataj nuguan' ga'níj nu̱ngüej
unj rian Jesús.
4 Ni̱ ngaa gunun Jesús
nuguan' daj, ni̱ gataj sí':
—Sé si ga̱hui' sij, gui̱'yaj
xi'i̱ da mánj. Sani̱ guiran'
sij sisi̱ ga̱'mi sa̱' ni ngüi̱
xi'īj huīnj da'níj Yan'anj nej.
—Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj nata' nuguan' daj rian
sij.
5 Ni̱ 'i̱ ruhua Jesús ni'yaj sí'
Marta nga̱ María nga̱ xica'uij
nu̱ngüej ún' Lázaro.
6 Sani̱ gunáj sí' yahuij güi
rian nne sí' ngaa gunun sí'
sisi̱ a'nan' Lázaro.
7 Ngaa síj ni̱ gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij:

—Gạn'anj rụhua' yún né' estado Judea aj. —Daj gataj Jesús.

8 Nị gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Rabí, cuanj nị gahuin ruhua ni tsínj israelita mạn yu'uj daj gạ'ui' ni sij yej man'án rẹ'. Nị ụn sin huin nị huin ruhuá rẹ' gạn'anj rụhua' yún rẹ' yu'uj daj únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

9 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sé si xạnga' sisị xụhuij hora nicaj güi ạ'. Nị sisị chéj né' nẹ' guni'yanj, nị sị natuj né' mánj. Daj si xiguịn yan'ạn xata' aj.

10 Sanị sisị chéj né' nẹ' nị, nị nạtuj né' xi'í si nitaj yan'ạn xiguịn mánj. —Daj gataj Jesús.

11 Ngaa guisíj ga'mi Jesús daj, nị gataj rụhua' yún sij:

—Atoj Lázaro tsínj nicaj dugüi' ngạ né'. Gạn'ān gạn'anj jnanun ruhuāj sij. —Daj gataj Jesús.

12 Yu'uj daj gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Señor, sisị atoj sij, nị gạnahuin sạ' sij aj. —Daj gataj ni sij.

13 Nị da'nga' daj gataj Jesús si hua ni'i sí' si Lázaro hua gahui'. Sanị gani ruhua ni tsínj nico' Jesús sisị yya atoj Lázaro, gataj Jesús, ruhua ni sij.

14 Ngaa nị ga'mi nịca Jesús rian ni sij. Nị gataj sí':

—Hua gahui' Lázaro aj.

15 Nị huin nịạ' ruhuāj sisị nun ganēj yu'uj daj ngaa gahui' sí'. Xi'í si gahui' sí', nị gụxuman doj ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. Sanị gạn'anj né' rian ngaj sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

16 Ngaa nị gataj tsínj gụ'naj Tomás, huin tsínj gụ'naj Dídimo nej gunun ango ni tsínj nico' Jesús:

—Gạn'anj né' nị gạhui' nụguan'an né' ngạ sij. —Daj gataj Tomás.

Jesús, la resurrección y la vida

17 Nị ngaa guisíj Jesús yu'uj daj, nị gataj ni ngüị gunun sij sisị guisíj gạn'anj güi gachin' ni sij níman daj.

18 Nị nịchrun' 'ngọ si huạ'nij kilómetro du'ua xuman' Betania ngaj xuman' Jerusalén.

19 Nị gan'anj nị'yaj nico ni ngüị israelita rian nne Marta ngạ María sisị nạhuin nịạ' ruhua nụngüej xugüi'ij unj. Daj si nani ruhua nụngüej unj xi'í xica'uij unj gahui'.

20 Nị ngaa gunun Marta sisị 'nạ' guịsij Jesús, nị gahui unj nạhuin ra'a unj Jesús. Sanị gunáj María chruhua hue'.

21 Ngaa nị gataj Marta gunun Jesús:

—Señor, sisị nun gané rẹ' cuanj, nị sị gahui' xica'uī sa mánj.

22 Sanị ni'īnj yyạj sisị daran' si achínj jni'yáj rẹ' rian Yan'anj, nị rịqui Yan'anj anj. —Daj gataj Marta.

23 Ngaa nị:

—Gạna'nij xica'uíj rẹ' aj. —Gataj Jesús.

24 Nị:

—Ni'īnj sisị gạna'nij sij ngaa gạna'nij ni níman güi gạnahuij xungüị aj. —Gataj Marta gunun Jesús.

25 Ngaa nị gataj Jesús:

—Huēj guị'yaj si gạna'nij ni níman. Nị gạ nị'na' nịganj ni sij ngạ Yan'anj, guị'yā. Nị nụnj si hua gahui' 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'yaj man'ānj, sanị gạna'nij sij, guị'yā aj.

26 Nị daran' ni ngüị hua nị'na' mán, nị nitaj ạman gạhui' niman ni sij sisị xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij man'ānj. Xuman ruhuá rẹ' nuguan' nan ní'. —Daj gataj Jesús gunun Marta.

27 Ngaa nị gataj Marta:

—Xuman ruhuāj sisị hué rẹ' huin Cristo da'níj Yan'anj. Nị ga'ná' rẹ' chruhua xungüị nan, Señor. —Daj gataj Marta.

Jesús llora ante la tumba de Lázaro

28 Ngaa guisíj ga'mi unj nuguan' nan, nị gan'anj gạquinj unj xugüi'ij unj, María. Nị gataj huị unj gunun María:

—Niquin' Maestro aquínj sij man'án rẹ' aj. —Daj gataj Marta gunun María.

29 Nị ngaa gunun María nuguan' daj, nị naxụman yoọ unj gan'anj nị'yaj unj rian niquin' Jesús.

30 Sanị nun güin gahuin gatúj Jesús xuman' daj. Hua guẹ niquin' sij rian nari' Marta sij.

31 Ngaa nị ni ngüị israelita mạn chruhua hue', nị ngüị a'mi ngạ María xi'í niman gahui', nị guini'i ni sij sisị naxụman yoọ ún' gan'anj ún'. Nị gani ruhua ni sij sisị gan'anj ún' gạco ún', ruhua ni sij. Nị guinico' ni sij rụcu ún' gan'anj ni sij.

32 Nị ngaa guisíj María rian niquin' Jesús, nị guini'i ún' man'an sí'. Ngaa ni ganiquin' ráj dạcoj ún' rian sí'. Nị gataj ún':

—Señor, sisị nun gané rẹ' nan cuanj, nị sị gahui' xica'uī sa mánj. —Gataj María gunun Jesús.

33 Nị ngaa guini'i Jesús sisị aco María ngạ ni ngüị israelita ga'nạ' ngạ ún', nị ducu ganani ruhua sí'.

34 Ngaa nị gataj sí':

—Nị a gachin' ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị:

—Gụn' nị'yáj rẹ', Señor. —Gataj ni sij.

35 Ngaa nị gaco Jesús aj.

36 Yu'uj daj gataj ni ngüị israelita:

—Nị'yaj á rẹ' si ducu 'ị ruhua sij ni'yaj sij tsínj gahui' daj. —Daj gataj ni sij.

37 Sanị gataj gọ'ngo ni sij:

—Hué tsínj nan gui'yaj naxí'nij rian 'ngọ tsínj duri. Nị sisị hué daj nucuaj sij, nị ụn sin huin nị ga'nin' ruhua sij sisị gahui' Lázaro únj. —Daj gataj ni sij.

Resurrección de Lázaro

38 Ngaa nḭ ducu ganani
ruhua Jesús. Nḭ gahuin
nḭchrun' sij rian gachin' ni
sij Lázaro huin 'ngǫ huej. Nḭ
hua ránj 'ngǫ yej xa̱chij rian
yu'uj.
39 Ngaa nḭ:
—Gṵxun a ni é rẹ' yej aj.
—Gataj Jesús.
Ngaa nḭ gataj Marta
xica'uij tsínj gahui' daj
gunun Jesús:
—Señor, sanḭ ga guin'
ri'yuj sij si guisíj ga̱n'anj güi
ngaj sij aj. —Daj gataj Marta.
40 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun unj:
—Hua gatā gunún rẹ' sisḭ
gṵxuman ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ'
man'ānj, ngaa nḭ guḭni'í rẹ'
sisḭ nucuaj guḭ'yaj Yan'anj
anj. —Daj gataj Jesús.
41 Ngaa nḭ guxun ni sij yej
rian gachin' ni sij níman. Nḭ
guini'yaj Jesús xata', nḭ gataj
sí':
—Tata chré', guruhuá rẹ'
si gunún rẹ' si-nṵguan'ānj.
42 Ni'īnj sisḭ nḭganj unún
rẹ' nuguan' a'mī. Sanḭ a'mī
nuguan' nan sisḭ gṵnun ni
ngüḭ mán yu'uj nan ngāj
sisḭ gṵxuman ruhua ni sij si
hué rẹ' huin si ga'níj ga'nāj
chruhua xungüḭ nan. —Daj
gataj Jesús gunun Yan'anj.
43 Ngaa guisíj gataj Jesús
nuguan' daj, nḭ nucuaj
gaguáj sij. Nḭ gataj sij:
—Lázaro, ga̱hui sǫ' ga̱'na'
sǫ' aj. —Daj gataj Jesús
gaguáj sij.
44 Ngaa nḭ gahui tsínj
gahui' daj. Nḭ anumi ra'a sij
nga̱ dacój sij atsij da gahui
sij. Nḭ hua ránj rian sij 'ngǫ
paño. Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Na̱chi a ni é rẹ' atsij, nḭ
ga̱'ue ga̱n'anj sij aj. —Daj
gataj Jesús.

El complot para matar a Jesús

45 Nḭ guini'i ni ngüḭ is-
raelita ni ngüḭ ga'na̱' nga̱
María si gui'yaj Jesús. Xi'í
daj guxuman ruhua nico ni
sij guini'i ni sij Jesús.
46 Sanḭ gan'anj na̱ta' ango
da'aj ni sij rian ni tsínj
fariseo si gui'yaj Jesús.
47 Ngaa nḭ nahuin yu' ni
tsínj fariseo nga̱ ni chrej
a'nin' rian ni chrej, gui'yaj ni
sij 'ngǫ junta. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ṵn sin guḭ'yaj né'
ruhua á rẹ' únj. Daj si tsínj
daj 'yaj nico si sa̱' digyán sij
rian ni ngüḭ aj.
48 Sisḭ ga̱'nin' ruhua né',
nḭ gṵxuman ruhua daran'
ni ngüḭ guḭni'yaj ni sij sí'.
Hué dan nḭ ga̱'na' ni tsínj
nicaj sun ni tsínj romano, nḭ
dṵguane ni sij si-nuhui né'.
Nḭ jna̱hui ni sij xánj né' nej.
—Daj gataj ni sij gunun ni
dugüi' ni sij.
49 Sanḭ ga'mi 'ngǫ dugüi' ni
sij huin tsínj gṵ'naj Caifás,
huin sí' chrej huin rian nḭn'
yo' daj. Nḭ gataj sí':
—Nun ni'i a ni é rẹ' mánj.
50 Nḭ nitaj si acaj ni é rẹ'
cuenta sisḭ sa̱' ga̱hui' urin
tsínj daj xi'í ni ngüḭ. Ngaa nḭ
sé daran' né' ni tsínj israelita
ga̱nahuij mánj. —Daj gataj
Caifás gunun ni sij.
51 Sanḭ nun gataj Caifás
nuguan' daj güenda man'an

sij. Sanḭ rḭan huin sí' chrej huin rian nḭn' yo' daj, nḭ ga'mi sí' si-nu̱guan' Yan'anj sisḭ gạhui' Jesús xi'í ni ngüḭ israelita.
52 Nḭ sé xi'í urin ni ngüḭ israelita huin gạhui' Jesús mánj. Sanḭ gạhui' sij sisḭ nạhuin chre' daran' ni ngüḭ huin da'níj Yan'anj huin ni ngüḭ gaxa'nḭ chruhua xungüḭ, guḭ'yaj sij.
53 Ngaa nḭ asḭj güi daj, nḭ daga'mi dugüi' ni sij sisḭ dạgahui' ni sij Jesús.
54 Hué dan nḭ nun gạche rẹnga' Jesús scanij ni ngüḭ israelita gạ mánj. Sanḭ gahui sij estado Judea gan'anj sij 'ngọ yu'uj ngaj nḭchrun' quij gui'yanj nạco 'ngọ xuman' gu̱'naj Efraín. Nḭ yu'uj daj gunáj sij ngạ ni tsínj nico' sij.
55 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun' gui'yanj pascua gui'yaj ni tsínj israelita. Nḭ gahui ni ngüḭ mán gọ'ngo ni xuman' gan'anj ni sij xuman' Jerusalén. Daj si huin ruhua ni sij nạgui'yaj sạ' ni sij man'an ni sij rian Yan'anj dạj rún' ataj si-ley Moisés ngaa achin gạhuin gui'yanj pascua.
56 Nḭ achéj ni sij nano' ni sij Jesús. Nḭ nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij mán ni sij chruhua nuhui. Nḭ gataj ni sij:
—Dạj ani ruhua ni é rẹ' únj. Gạ'na' sij gui'yanj nan ní', asḭ sḭ ga'nạ' sij sạ'. —Daj gataj ni sij.
57 Nḭ hua ga'nin' ni tsínj fariseo ngạ ni chrej a'nin' sun rian ni ngüḭ. Nḭ gataj snan'anj ni sij rian ni sí' sisḭ guḭni'i ni sí' nḭ a nne Jesús, nḭ gạn'anj nạta' ni sí' rian ni sij. Ngaa ni gạ'ue guḭda'a ni sij Jesús, ruhua ni sij.

12

Jesús es ungido en Betania

1 Nḭ ngaa achin yatan' güi gahuin gui'yanj pascua, nḭ gan'anj Jesús xuman' Betania rian nne Lázaro tsínj ganá'nij scanij ni níman, gui'yaj Jesús.
2 Nḭ gahuin sti'nḭ Jesús, gui'yaj ni sij. Nḭ anicạj Marta si xa ni sij. Nḭ nne Lázaro rian mesa xa sij ngạ Jesús.
3 Ngaa nḭ nicaj María 'ngọ gaga' nu̱n gasiti guin' dạj gu̱'naj-á' nardo ga'nạ' ún' rian nne Jesús. Nḭ du'ue nḭn' ruhua-á'. Nḭ garij ún' dacój Jesús. Ngaa nḭ naru'ui ún' ngạ hueé chrạ ún'. Nḭ ga guin' dạj chruhua hue', gui'yaj gasiti daj.
4 Ngaa nḭ nne Judas da'níj Simón huin sí' 'ngọ tsínj nico' Jesús. Nḭ tsínj nạga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun huin sí'.
5 Nḭ gataj sí':
—Nḭ u̱n sin huin nḭ nun gạne' gasiti nan sisḭ guḭri' né' huạ'nij ciento denario san'anj chrạcuij né' ni ngüḭ niqui únj. —Daj gataj Judas.
6 Sanḭ nitaj si nahuij ruhua Judas ni'yaj sij ni ngüḭ niqui mánj. Maan si dugumi sij bolsa nu̱n si-san'anj daran' ni sij. Nḭ guida'a sij si-san'anj ni sí' gutin' sij. Daj si huin sij 'ngọ tsínj tu̱.

7 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Judas:
—Gą'nin' ruhuá rę' si hué daj 'yaj ún' ngą gasiti nan xi'í güi gąchin' ni sij yūnj.
8 Nḭ ya'yoj nne ni ngüḭ niqui scanij ni é rę'. Sanḭ sé si gąne nḭganj man'ānj ngą á rę' mánj. —Daj gataj Jesús.

El complot contra Lázaro

9 Ngaa nḭ gunun nico ni ngüḭ israelita sisḭ nne Jesús xuman' Betania. Ngaa nḭ gan'anj ni sij xuman' daj. Nḭ sé urin Jesús gan'anj ni'yaj ni sij. Sanḭ gan'anj ni'yaj ni sij Lázaro huin tsínj ganá'nij scanij ni níman, gui'yaj Jesús.
10 Sanḭ uyan daga'mi dugüi' ni chrej a'nin' sisḭ dągahui' ni sij Lázaro nej.
11 Daj si xi'í Lázaro huin sisḭ gahuin nḭni nico ni ngüḭ israelita sisḭ gụxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

La entrada triunfal en Jerusalén

12 Ngaa nḭ ango güi nḭ gunun daran' ni ngüḭ ga'ną' rian gahuin gui'yanj pascua sisḭ 'ną' Jesús chrej gątu sí' xuman' Jerusalén.
13 Ngaa nḭ ga'nin' ni sij ra'a yun. Nḭ gahui ni sij du'ua xuman' gan'anj nącaj ni sij Jesús. Nḭ gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Gą są' hueé rian tsínj 'ną' rian si-xugüi Señor. Są' hueé huin si-rey ni tsínj israelita. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.
14 Ngaa nḭ nari' Jesús 'ngọ urruj. Nḭ guitáj sij xú'. Daj si hué daj gataj rian si-nụguan' Yan'anj:
15 Sḭ guxu'ui' ni é rę' huin ín rę' ni ngüḭ mąn xuman' Sión.
Daj sij 'ną' si-rey ni é rę' táj sij 'ngọ urruj da'níj urruj xąna.
Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
16 Asḭj sini nḭ nun gara da'nga' ruhua ni tsínj nico' Jesús xi'í si guiran' sí'. Sanḭ ngaa guisíj ganahuin 'ueé Jesús, gui'yaj Yan'anj, nḭ nanun ruhua ni sij sisḭ hua garun ni sí' nuguan' nan xi'í Jesús. Nḭ nanun ruhua ni sij sisḭ da'nga' daj gui'yaj ni ngüḭ ngą Jesús.
17 Nḭ ni ngüḭ guini'i ngaa gaquínj Jesús Lázaro sisḭ gąhui sí' chruhua yu'uj, nḭ nata' ni sij rian dugüi' ni sij si guini'i ni sij ngaa ganá'nij Lázaro scanij ni níman, gui'yaj Jesús.
18 Xi'í si gunun ni ngüḭ sisḭ gui'yaj Jesús si są' nico daj, nḭ gan'anj nącaj ni sij Jesús.
19 Sanḭ gataj ni tsínj fariseo gunun ni dugüi' ni sij:
—Nḭ'yaj á rę'. Nḭ sḭ guiri' né' yyąj gą mánj si daran' ni ngüḭ huaj ngą sij. —Daj gataj ni sij.
20 Nḭ gan'anj gọ'ngo ni tsínj griego xuman' Jerusalén rian gunụn gui'yanj daj. Nḭ gą'mi są' ni sij rian Yan'anj, ruhua ni sij.
21 Nḭ gahuin nḭchrun' ni sij rian tsínj gụ'naj Felipe huin

sí' 'ngo̱ tsínj 'na̱' xuman' Betania 'ngo̱ xuman' ngaj estado Galilea. Ni̱ gachínj jni'yaj ni sij rian sí'. Ni̱ gataj ni sij:

—Señor, ruhua ni únj gui̱ni'i únj Jesús. —Daj gataj ni sij.

22 Ngaa ni̱ gan'anj Felipe gataj sí' nuguan' daj rian tsínj gu̱'naj Andrés. Ngaa ni̱ gan'anj nu̱ngüej sí' gan'anj na̱ta' sí' rian Jesús.

23 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Yya̱j guisíj güi sisi̱ ga̱nahuin 'ueé da'níj ni ngüi̱ huin man'ānj.

24 Xa̱nga' atā rian án re̱' sisi̱ da̱j rún' hua ca̱n trigo huin né'. Ni̱ sisi̱ si̱ guinij 'ngo̱ ca̱n trigo riqui yo'ój ga̱hui'-í', ni̱ rún' hua ca̱n daj hué daj hua-á' guna-á'. Sani̱ sisi̱ ga̱hui'-í', ni̱ xi̱ra'-á', ni̱ ayu nico ca̱n chra̱-á'.

25 Hué dan ni̱ tsínj na̱'uej ruhua ga̱hui' ngāj, ni̱ ga̱ ni'ya sij. Sani̱ tsínj ga̱'uej ruhua ga̱hui' xi'īj chruhua xungüi̱ nan, ni̱ ga̱ne ni̱ganj niman sij aj.

26 Ni̱ tsínj huin ruhua gui̱'yaj sun riānj, ni̱ hua nia̱n gui̱nico' sij man'ānj. Ni̱ rian ga̱nēj, ni̱ hué yu'uj daj ga̱ne tsínj 'yaj sun riānj nej. Ni̱ gui̱nun yan'anj chrē tsínj 'yaj sun riānj.

27 ’Yya̱j ni̱ ducu nani ruhuāj. Ni̱ u̱n sin huin ga̱tā gu̱nun Yan'anj únj. Ga̱tā gu̱nun Yan'anj sisi̱ na̱caj Yan'anj man'ānj rian sayun, ruhua á re̱' ní'. Sé da̱j ga̱tā gu̱nun Yan'anj mánj. Daj si xi'í si gui̱ran'ānj sayun ga'nāj chruhua xungüi̱. —Daj gataj Jesús gunun nu̱ngüej tsínj daj.

28 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun Yan'anj:

—Gui̱'yáj re̱' sisi̱ ga̱'mi sa̱' 'ueé ni ngüi̱ xi'í si-xugüí re̱' huín re̱' chrē. —Daj gataj Jesús.

Ngaa ni̱ gunun ni ngüi̱ mán nga̱ Jesús si ga'mi Yan'anj xata'. Ni̱ gataj Yan'anj:

—Hua nahuin 'ueé si-xugüīj. —Daj gataj Yan'anj gunun Jesús.

29 Ni̱ gataj ni ngüi̱ mán nga̱ Jesús sisi̱ gaguáj du'ui gunun ni sij. Sani̱ gataj ango da'aj ni sij sisi̱ ga'mi 'ngo̱ ángel rian Jesús.

30 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:

—Sé xi'īj huin si ga'mi Yan'anj nuguan' nan mánj. Sani̱ ga'mi Yan'anj sisi̱ ga̱ra da'nga' ruhua á re̱' aj.

31 Yya̱j ni̱ na̱gui'yaj yya Yan'anj nga̱ si-ga̱quin' ni ngüi̱ ma̱n chruhua xungüi̱. Ni̱ yya̱j ni̱ gui̱ri anéj Yan'anj sichre huin achij chruhua xungüi̱ nan.

32 Sani̱ ngaa go̱doco' ni sij man'ānj xata' rian rugutsi̱, ngaa ni̱ ga̱'na' daran' ni ngüi̱ riānj, gui̱'yā. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüi̱.

33 Ni̱ xi'í nuguan' daj digyán Jesús rian ni ngüi̱ da̱j ga̱hui' sí' gui̱nico' sí' rian rugutsi̱.

34 Ngaa ni̱ gataj ni ngüi̱ gunun Jesús:

—Gataj rian si-ley Yan'anj sisi̱ gạne nụ̱ganj Cristo. Ngaa nụ̱ ụn sin huin nụ̱ ataj man'án rẹ' sisi̱ dọco' ni sij da'níj ni ngüụ̱ xata' únj. Nụ̱ ụn tsínj huin da'níj ni ngüụ̱, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.

35 Xi'í daj gataj Jesús:

—Doj güi gạ si guụ̱xiguin yan'ạn scanij ni é rẹ'. Ngaa nụ̱ gạche ni é rẹ' rian xiguụ̱n hua. Ngaa nụ̱ sụ̱ gachej ni é rẹ' rian rụmi' mánj. Daj si tsínj achéj rian rụmi', nụ̱ nun ni'i sij nụ̱ a achéj sij mánj.

36 Nụ̱ ngaa xiguụ̱n yan'ạn rian án rẹ', nụ̱ gụxuman ruhua á rẹ' nụ̱'yaj á rẹ' yan'ạn daj. Ngaa nụ̱ guụ̱xiguin rian gạchej a ni é rẹ', guụ̱'yaj yan'ạn daj. —Daj gataj Jesús.

Incredulidad de los judíos

Nụ̱ ngaa guisíj gataj Jesús ni nuguan' daj, nụ̱ gan'anj guụ̱xij huụ̱ sij rian ni ngüụ̱.

37 Nụ̱ nụnj si gui'yaj Jesús nico si sạ' guini'i ni ngüụ̱ daj, sanụ̱ nun gụxuman ruhua ni sij guini'yaj ni sij sí'.

38 Daj si hua niạn gạhuin yya si-nụguan' Isaías tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asụ̱j ná. Nụ̱ gataj sí':

Señor, ụn sin huin nụ̱ dọj ni ngüụ̱ guxuman ruhua nuguan' nata' ni únj gunun ni sij únj.

Nụ̱ ụn sin huin nụ̱ na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij dạj nucuaj Señor únj.

Daj gataj Isaías.

39 Nụ̱ xi'í ango nuguan' gataj Isaías, nụ̱ na'ue gụxuman ruhua ni tsínj israelita ni'yaj ni sij Jesús. Nụ̱ gataj Isaías:

40 Nụ̱ garánj rian ni ngüụ̱ xi'í si na'uej ruhua ni sij gunun ni sij.

Ngaa nụ̱ sụ̱ ga'ue guụ̱ni'i ni sij mánj.

Nụ̱ nun gạ'ue gạtu si-nụguan'ānj niman ni sij mánj.

Nụ̱ na'ue nạnicaj ruhua ni sij.

Ngaa nụ̱ sụ̱ ga'ue nạhuin sạ' niman ni sij, guụ̱'yā mánj.

Daj gataj Yan'anj garun tsínj gụ'naj Isaías asụ̱j ná.

41 Hué daj ga'mi Isaías xi'í si guini'i sij si hua sạ' 'ueé Jesús. Yu'uj daj ga'mi sij xi'í sí'.

42 Sanụ̱ guxuman ruhua nico ni tsínj israelita ni tsínj huin achij guini'i ni sij Jesús. Sanụ̱ nun ga'mi rẹnga' ni sij sisi̱ guxuman ruhua ni sij rian ni ngüụ̱ xi'í si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni tsínj fariseo. Daj si sisi̱ gụnun ni sí', nụ̱ guụ̱ri ni sí' ni sij chruhua nuhui, ruhua ni sij.

43 Daj si garan' ruhua ni sij si gạ'mi sạ' ni ngüụ̱ xi'í ni sij daj ngạ si gạ'mi sạ' Yan'anj xi'í ni sij aj.

Las palabras de Jesús juzgarán a los hombres

44 Ngaa nụ̱ ga'mi nucuaj Jesús. Nụ̱ gataj sij:

—Tsínj guxuman ruhua ni'yaj man'ānj, nụ̱ sé urīnj guxuman ruhua sij. Sanụ̱ hué daj guxuman ruhua sij ni'yaj sij chrē huin si ga'níj ga'nāj chruhua xungüụ̱ nan.

45 Tsínj ni'i man'ānj, nị
hué daj ni'i sij si ga'níj ga'nāj
chruhua xungüị nan nej.
46 Huēj huin yan'ạn ga'nạ'
xiguịn chruhua xungüị.
Ngaa nị daran' ni ngüị
guxuman ruhua ni'yaj
man'ānj, nị sị gachej ni sij
rian rụmi' mánj.
47 ’Nị hua 'ngọ tsínj unun
si-nụguan'ānj. Sanị na'uej
ruhua sij dạgahuin sij si atā
gụnun sij. Ngaa nị sēj huin
tsínj gụta' gaquin' rian tsínj
da mánj. Daj si sé si ga'nāj
gụta' gaquin' rian ni ngüị
mạn chruhua xungüị mánj.
Sanị ga'nāj sisị gạnacā ni sij
aj.
48 Tsínj dạnicaj man'ānj,
nị na'uej ruhua sij gụnun
sij si-nụguan'ānj, nị ạ hua
si guị'yaj castigo sij. Daj si
xi'í si nun gunun sij nuguan'
ga'mī gunun sij, nị gạhuin
castigo sij güi nạgui'yaj yya
Yan'anj si-gạquin' ni ngüị.
49 Nị sé si a'mī güenda
man'ānj. Hué chrē si ga'níj
ga'nāj chruhua xungüị nan
huin si ga'nin' sun riānj dạj
gạ'mī.
50 Nị ni'īnj sisị si-nụguan'
chrē 'yaj sisị gạne nịganj
ni ngüị. Ngaa nị dạj rún'
ga'nin' chrē sun riānj, nị hué
daj a'mī nej. —Daj gataj
Jesús.

13

Jesús lava los pies a sus discípulos

1 Hué dan nị ngaa achin
guịsij güi gạhuin gui'yanj
pascua, nị hué ni'i Jesús
sisị hua guisíj hora gạhui
sij chruhua xungüị nan nạn'
sij rian nne chrej sij. Nị
nịganj 'ị ruhua sij ni'yaj sij ni
tsínj guinicaj dugüi' ngạ sij
chruhua xungüị nan. Nị hué
daj gui'yaj sij da güi nạn' sij
xạta'.
2 Nị xa sti'nị Jesús ngạ
ni tsínj nicaj dugüi' ngạ sij.
Nị hua diga'mi sichre niman
Judas da'níj Simón Iscariote
sisị nạga'ui' sí' Jesús ra'a ni
tsínj nicaj sun dạgahui' ni sí'.
3 Nị ni'i Jesús sisị ga'ui'
chrej sij daran' sun rian sij.
Nị ni'i sij sisị ga'nạ' man'an
sij rian Yan'anj. Nị ni'i Jesús
sisị guịnan' sij rian Yan'anj
nej.
4 Hué dan nị ngaa guisíj
xa sti'nị ni sij, nị naxụman
Jesús rian mesa. Nị guiri sij
si-gató sij. Nị numij sij 'ngọ
atsij toalla gatin sij.
5 Ngaa nị gara sij nnee
chruhua guruj yo'ój. Nị
gaxị'i sij na'nin' sij dacój ni
tsínj nico' sij. Nị naru'ui
sij ngạ toalla anumi gatin sij
daj.
6 Sanị ngaa huaj sij nạ'nin'
sij dacój Simón Pedro, nị
gataj sí':
—Señor, nị gạna'nin'
man'án rẹ' dacō, ruhuá rẹ'
ní'. —Daj gataj Pedro.
7 Ngaa nị:
—Yyạj nị nun ni'í rẹ' si
'yā. Sanị nẹ' rụcu nị gạra
da'nga' ruhuá rẹ' aj. —Daj
gataj Jesús.
8 Ngaa ni:
—Nitaj ạman nạ'nin' rẹ'
dacō mánj. —Gataj Pedro.
Ngaa nị gataj Jesús:

—Sisi̱ si̱ na'nīj dacój rẹ', ni̱ si̱ ga'ue gạhuin rẹ' tsínj gui̱nicaj dugüi' ngāj mánj. —Daj gataj Jesús.

9 Ngaa ni̱:

—Sé urin dacō nạ'nin' rẹ', sani̱ nạ'nin' rẹ' ra'āj ngạ chrāj nej. —Daj gataj Pedro.

10 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Ni̱ sisi̱ da guisíj gane né', ni̱ urin dacój né' huin si na'nin' né' mánj. Daj si hua sạ' né'. Ni̱ hua sạ' niman án rẹ'. Sani̱ sé si hua sạ' niman daran' ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.

11 Ni̱ hua ni'i Jesús ụn tsínj huin si nạga'ui' sij ra'a ni tsínj nicaj sun. Xi'í daj gataj Jesús: "Nun hua sạ' niman daran' ni é rẹ'." Daj gataj Jesús.

12 Ngaa guisíj na'nin' Jesús dacój ni tsínj nico' sij, ni̱ nanun sij si-gató sij. Ni̱ gan'anj gạne rụhua' yún sij rian mesa. Ni̱ gataj sij gunun ni sí':

—Ni'i a ni é rẹ' ụn xi'í gui'yā daj ngạ ni é rẹ' ní'.

13 Dugu'nạj ni é rẹ' Maestro man'ānj. Ni̱ ataj ni é rẹ' sisi̱ Señor huīnj. Ni̱ dugu'nạj a'mi a ni é rẹ' xạnga' aj.

14 Ngaa ni̱ huīnj Maestro ngạ Señor rian án rẹ'. Sani̱ na'nīj dacój ni é rẹ'. Ni̱ xi'í daj hua niạn si nạ'nin' a ni é rẹ' dacój dugüi' ni é rẹ' aj.

15 Ni̱ hué daj huin 'ngọ da'nga' digyānj rian án rẹ' sisi̱ gui̱'yaj ni é rẹ' dạj rún' gui'yā.

16 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisi̱ nitaj si huin achij 'ngọ moso rian si-xuru'ue sij. Ni̱ nitaj si huin achij tsínj gan'anj sun rian tsínj ga'níj gạn'anj sij.

17 Ni̱ hua gunun a ni é rẹ' ni nuguan' nan. Ngaa ni̱ sisi̱ gui̱'yaj á rẹ' ni nuguan' nan, ni̱ gạhuin 'ueé rian án rẹ' aj.

18 Nitaj si a'mī xi'í daran' ni é rẹ' mánj. Daj si ni'īnj ụn si huin ganacuīj. Sani̱ hua niạn gạhuin yya dạj rún' gataj rian si-nụguan' Yan'anj: "Tsínj xa chrachrúnj ngāj, ni̱ nanicạj sij gunun' sij ngāj." Hué daj gataj rian si-nụguan' Yan'anj.

19 'Asi̱j yyạj atā gụnun a ni é rẹ' ngaa achin gạhuin nuguan' daj. Ngaa ni̱ gụxuman ruhua á rẹ' sisi̱ huēj huin Cristo ngaa gui̱ni'i a ni é rẹ' si gui̱ran'ānj.

20 Xạnga' atā rian án rẹ' sisi̱ tsínj nạhuin ra'a 'ngọ tsínj ga'nī gạn'anj, ni̱ nạhuin ra'a sij man'ānj nej. Ni̱ tsínj nạhuin ra'a man'ānj, ni̱ nạhuin ra'a sij si ga'níj gạ'nāj aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la traición de Judas

21 Ngaa guisíj gataj Jesús nuguan' daj, ni̱ ni̱n' ruhua ganani ruhua sij. Ni̱ gataj sij gunun ni sí':

—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisi̱ 'ngọ ni é rẹ' huin si nạga'ui' man'ānj ra'a ni tsínj gạ'na' gui̱da'a yūnj. —Daj gataj Jesús.

22 Ngaa ni̱ gaxi̱'i ni tsínj nico' sij ni'yaj ni sí' rian gọ'ngo dugüi' ni sí'. Daj si

nun ri' ruhua ni sij ụn tsínj
xị'i ga'mi Jesús.
23 Nị 'ị ruhua Jesús ni'yaj
sij 'ngọ tsínj nico' sij. Nị nne
tsínj daj xi'níj Jesús.
24 Ngaa nị digyán ra'a
Simón Pedro tsínj daj sisị
nạchin' snan'anj sí' ụn tsínj
rian a'mi Jesús.
25 Ngaa nị ngaj sí'
rian xi'yanj Jesús nachin'
snan'anj sí' Jesús. Nị gataj
sí':
—Señor, ụn tsínj huin únj.
—Daj gataj sí'.
26 Ngaa nị gataj Jesús:
—Jni'yā dọj chrachrúnj
gạ'uij. Nị hué tsínj rian
gạ'uīj daj, hué sij huin nánj.
—Daj gataj Jesús.
Hué dan nị jni'yaj Jesús
dọj chrachrúnj. Nị ga'ui' sij
rian tsínj gụ'naj Judas da'níj
Simón Iscariote.
27 Nị ngaa guisíj guida'a Ju-
das chrachrúnj daj, nị gatúj
sichre Satanás chruhua ni-
man sij. Ngaa nị:
—Rá'yanj guị'yáj rẹ' si
huin ruhuá rẹ' guị'yáj rẹ'
nánj. —Gataj Jesús gunun
Judas.
28 Sanị ni ạ 'ngọ ni tsínj
nne rian mesa daj nun
guini'i ụn sin gataj Jesús
nuguan' daj rian Judas.
29 Nị Judas huin tsínj nicaj
si-sạn'anj ni sij. Ngaa nị gani
ruhua gọ'ngo ni sij sisị huin
ruhua Jesús sisị guịran Judas
ni rasụn guịri' ni sij rian
gạhuin gui'yanj, asị gạ'ui' sí'
dọj rian ni ngüị niqui.
30 Ngaa guisíj guida'a Ju-
das chrachrúnj daj, nị gahui
sij xẹ' hua nị gan'anj sij.
31 Ngaa guisíj gan'anj Ju-
das, nị gataj Jesús gunun
ango ni sí':
—Yyạj nị guịni'i ni ngüị
sisị sạ' nịn' ruhua gạnahuīnj
huīnj da'níj ni ngüị. Nị xi'í
daj guịni'i ni ngüị sisị sạ' nịn'
ruhua huin Yan'anj.
32 Nị sisị guịni'i ni ngüị
sisị sạ' nịn' ruhua huin
Yan'anj, guị'yā, nị hué daj
guịni'i ni ngüị sisị sạ' nịn'
ruhua huin man'ānj, guị'yaj
rá'yanj Yan'anj nej.
33 Rún' huin da'nī huin a
ni é rẹ' riānj. Nị yyạj nị dọj
gạnēj ngạ á rẹ'. Nị nạno' a
ni é rẹ' yūnj. Nị dạj rún'
gatā gunun ni tsínj israelita,
nị da'nga' daj atā rian án rẹ'
yyạj sisị sị ga'ue gạn'anj án
rẹ' rian gạn'ān mánj.
34 Nị a'nīj sun rian án rẹ'
huin 'ngọ nuguan' nạca sisị
gạhuin 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj á
rẹ' dugüi' a ni é rẹ'. Nị dạj
rún' 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ',
nị da'nga' daj guị'yaj a ni é
rẹ' ngạ dugüi' a ni é rẹ' aj.
35 Sisị 'ị ruhua ni dụgüi'
ni man'an án rẹ', ngaa nị
guịni'i daran' ni ngüị sisị hué
ni é rẹ' huin ni tsínj nico'
man'ānj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la negación de Pedro

36 Ngaa nị nachínj
snan'anj Simón Pedro Jesús.
Nị gataj sij:
—Señor, nị a gạn'anj rẹ'
únj. —Gataj Pedro.
Ngaa nị:
—Rian gạn'ān nị sị gahuin
nucuáj rẹ' gạn'anj rẹ' ngāj
mánj. Sanị da rụcu nị gạ'ue

guinico' rę' man'ānj. —Daj gataj Jesús.

37 Ngaa ni gataj Pedro:

—Señor, un sin huin ni si gahuin nucuā guinicōj acuan' so' únj. Hua nica ruhuāj gąhuīj xi'í rę' aj. —Gataj Pedro gunun Jesús.

38 Ngaa ni gataj Jesús:

—Hua nica xąnga' ruhuá rę' gąhui' rę' xi'īj ní'. Xąnga' atā gunun rę': Asij nun gąguaj do'loj du'ua xú', ni gątaj rę' huą'nij sisi nun ni'í rę' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

14

Jesús, el camino al Padre

1 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni sij:

—Si guiriun ruhua á rę' mánj. Guxuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' Yan'anj, ni hué daj guxuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' man'ānj nej.

2 Ducuā chrē ni hua nin' ruhua rian gąne a ni é rę'. Sisi sé daj huin, ni si gataj snan'ān gunun a ni é rę' sisi gąn'ān gui'yaj xugüīj rian guiman án rę' mánj.

3 Ngaa guisij gąn'ān gui'yaj xugüīj rian guiman án rę', ni gą'na' yūnj. Ni nicā gąn'ān ni é rę' sisi gąne nuguan'an né'.

4 Ni ni'i ni é rę' ni a gąn'ān. Ni ni'i ni é rę' chrej nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

5 Ngaa ni gataj tsínj gu'naj Tomás.

—Señor, nun ni'i ni únj ni a gąn'anj rę'. Ngaa ni asą' gą'ue guini'i ni únj chrej gąn'anj rę' únj. —Gataj Tomás gunun Jesús.

6 Ngaa ni gataj Jesús:

—Huēj huin chrej daj. Ni huēj huin nuguan' xąnga' nej. Ni huēj 'yaj si hua ni'na' niganj ni ngüi. Sisi si ga'uej ruhua 'ngo tsínj daj guinico' sij man'ānj, ni nitaj ąman guisij sij rian nne chrē mánj.

7 Sisi ni'i ni é rę' man'ānj, ni hué daj ni'i ni é rę' chrē nej. Asij yyąj ni ni'i ni é rę' chrē. —Daj gataj Jesús.

8 Ngaa ni gataj tsínj gu'naj Felipe:

—Señor, digyán rę' chrej né' guini'i únj. Ngaa ni gąhuin yya ruhua únj. —Gataj Felipe.

9 Ngaa ni gataj Jesús:

—Felipe, un sin huin ni nun ni'í rę' yūnj, ni hua ná nicaj dugüi' nuguan'an né' únj. Tsínj ni'i man'ānj, ni ni'i sij chrē nej. Asą' gą'ue gątaj rę' si digyānj chrē, ni nne chrē nimānj ní'.

10 Nun ni'í rę' sisi nnēj niman chrē, ni nne chrē nimānj ní'. Ni huin ruhuaj gata sisi urin únj huin anj. Ni ni nuguan' a'mī gunun ni é rę' sé si a'mī güenda man'ānj. Sani chrē nne ngāj huin si 'yaj sun daran' sun 'yaj sūnj.

11 Guxuman ruhua á rę' sisi nnēj niman chrē, ni nne chrē nimānj nej. Ni sisi nitaj, ni guxuman ruhua ni é rę' ni'yaj á rę' man'ānj xi'í sun 'yaj sūnj anj.

12 Atā xąnga' rian án rę': Tsínj xuman ruhua ni'yaj

man'ānj, nḭ gą'ue guḭ'yaj sun sij dąj rún' 'yaj sun man'ānj. Nḭ gą'ue guḭ'yaj sij si są' doj daj ngą man'ānj xi'í si nąn'ānj rian chrē.

13 Nḭ guḭ'yā daran' si achínj jni'yaj ni é rę' rian chrē xi'í si nico' ni é rę' man'ānj. Hué dan nḭ gą'mi są' ni ngüḭ xi'í Yan'anj, guḭ'yā huīnj da'níj Yan'anj.

14 Nḭ guḭ'yā daran' si achínj jni'yaj ni é rę' riānj xi'í si nico' ni é rę' man'ānj.

15 ’Sisḭ xąnga' 'ḭ ruhua á rę' ni'yaj á rę' yūnj, ngaa nḭ dągahuin a ni é rę' ni nuguan' a'nīj sun rian án rę' aj.

16 Nḭ gąchinj jni'yā sisḭ gą'nij chrē ango si chrącuij a ni é rę'. Nḭ huej huin Espíritu Santo. Nḭ nḭganj gąne Espíritu Santo ngą á rę' aj.

17 Nḭ nḭnanj nuguan' xąnga' dḭgyán Espíritu Santo rian ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ gaquin' nan. Nḭ sḭ gahuin nucuaj ni sij nąhuin ra'a ni sij Espíritu Santo si na'ue guḭni'i ni sij sí'. Sanḭ ni'i ni é rę' sí' xi'í si nne Espíritu Santo ngą ni é rę'. Nḭ gąne sí' niman ni é rę' nej.

18 Nitaj si dunā urin ni é rę' mánj. Nąnicaj rụhua' yūnj gą'nāj rian án rę'.

19 Doj achin nḭ sḭ guini'i ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ gaquin' nan man'ānj mánj. Sanḭ guḭni'i a ni é rę' yūnj anj. Nḭ gą nḭ'na' nḭganj án rę' xi'í si hua nḭ'na' nḭganj man'ānj.

20 Nḭ guḭni'i a ni é rę' man'ānj. Nḭ xącaj a ni é rę' cuenta sisḭ nnēj niman chrē. Nḭ nne a ni é rę' niman man'ānj. Nḭ nnēj niman ni é rę' nej.

21 Tsínj nahuin ra'a si-nụguan'ānj, nḭ dągahuin sij nej, nḭ hué tsínj daj huin si digyán yya riānj sisḭ 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij man'ānj. Nḭ gąhuin 'ḭ ruhua chrē ni'ya tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj man'ānj. Nḭ huē daj gą 'ḭ ruhuāj ni'yā tsínj daj. Nḭ dḭgyānj man'ānj guḭni'i sij. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

22 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Judas man'an Jesús. (Nḭ sé Judas Iscariote huin sí'.) Nḭ gataj sí':

—Señor, ụn sin huin dḭgyán rę' man'án rę' rian ni únj, nḭ na'ue dḭgyán rę' man'án rę' rian ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ únj. —Daj gataj Judas.

23 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':

—Tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj man'ānj, nḭ dągahuin sij si-nụguan'ānj. Ngaa nḭ gąhuin 'ḭ ruhua chrē nḭ'ya tsínj daj. Nḭ gą'na' nụngüej chrej únj gąne únj ngą sij.

24 Nḭ tsínj nitaj si 'ḭ ruhua ni'yaj man'ānj, nḭ nun dągahuin sij si-nụguan'ānj. Nḭ nuguan' a'mī unun ni é rę', nḭ sé si-nụguan'ānj huin mánj. Sanḭ si-nụguan' chrē si ga'níj ga'nāj huin nuguan' a'mī aj.

25 ’Nḭ gą'nij chrē gą'na' Espíritu Santo rian án rę'. Nḭ gą'mi sí' dąj rún' a'mi

man'ānj. Nḭ chrạcuij sí' ni é rẹ' nej. Nḭ dḭgyán sí' daran' ni nuguan' rian án rẹ'. Nḭ guḭ'yaj sí' si gạnanun ruhua á rẹ' daran' ni nuguan' ga'mī gunun a ni é rẹ' nej.

26 Nḭ gạ'nij chrē gạ'na' Espíritu Santo rian án rẹ'. Nḭ gạ'mi sí' dạj rún' a'mi man'ānj. Nḭ chrạcuij sí' ni é rẹ' nej. Nḭ dḭgyán sí' daran' ni nuguan' rian án rẹ'. Nḭ guḭ'yaj sí' si gạnunun ruhua á rẹ' daran' ni nuguan' ga'mī gunun a ni é rẹ' nej.

27 ’Hué dan nḭ gạ din'inj ruhua á rẹ', guḭ'yā. Nḭ riquīj sisḭ dạj rún' hua din'inj ruhua man'ānj, nḭ da'nga' daj gạ din'inj chruhua ni é rẹ' nej. Sanḭ sé si riquīj dạj rún' 'yaj ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ gaquin' nan mánj. Sḭ guiriun ruhua á rẹ', nḭ sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj.

28 Hua gunun a ni é rẹ' nuguan' ga'mī sisḭ gạn'ān, nḭ nạnicaj rụhua' yūnj gạ'nāj rian án rẹ'. Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj, ngaa nḭ gahuin niạ' ruhua ni é rẹ' gunun a ni é rẹ' nuguan' gatā sisḭ nạn'ānj rian nne chrē. Daj si huin achij chrē doj daj ngạ man'ānj.

29 ’Nḭ gatā nuguan' nan rian án rẹ' dạj guḭran'ānj ngaa achin gạhuin. Ngaa nḭ ngaa guisíj guḭran'ānj daj, nḭ gạ'ue gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'ānj.

30 Sḭ ga'mī nicōj ngạ nḭ é rẹ' gạ mánj. Daj si 'nạ' sichre, tsínj huin achij chruhua xungüḭ nan. Sanḭ nitaj si nicaj-á' fuerza riānj mánj.

31 Sanḭ hua niạn si guḭ'yā dạj rún' ga'nin' chrē sun riānj. Ngaa nḭ guḭni'i ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ sisḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā chrē. Nạxuman án rẹ', nḭ gạn'anj né' ango yu'uj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

15

Jesús, la vid verdadera

1 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Dạj rún' hua 'ngọ ya'ạ mmanj siụ coj uva xạnga', nḭ da'nga' daj huin man'ānj. Nḭ hué chrē huin si dugumi coj uva daj.

2 Nḭ sisḭ nitaj si ayu uva chrạ 'ngọ ya'ạ ra'a coj daj, nḭ gạ'nin' chrē ya'ạ daj sisḭ gạyu nico uva chrạ-á'.

3 Yyạj nḭ hua sạ' ni é rẹ', gui'yaj nuguan' ga'mī rian án rẹ'.

4 Nḭganj guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj. Ngaa nḭ guḭnicaj dugüi'īj ngạ ni é rẹ'. Nḭ sisḭ nitaj si nḭcaj dugüi' 'ngọ ya'ạ ra'a coj uva daj ngạ ya'ạ mmanj siụ, nḭ sḭ ga'ue gạyu uva chraj mánj. Nḭ hué ducuánj daj, nḭ na'ue guḭ'yaj á rẹ' si-sun man'ānj sisḭ nitaj si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.

5 ’Huēj huin ya'ạ mmanj siụ coj uva daj. Nḭ huin ni é rẹ' ya'ạ gatin ahui xiráj ya'ạ mmanj daj. Tsínj 'ngọ nicaj dugüi' ngāj, nḭ gạ'uej ruhua sij sisḭ nḭcaj dugüi'īj ngạ sij, nḭ guḭ'yaj sun sạ' sij disūnj. Daj si sisḭ nitaj si chrạcuij

man'ānj, nḭ sḭ gahuin nucuaj
á rẹ' guḭ'yaj sun sạ' á rẹ'
mánj.
6 Tsínj na'uej ruhua
guḭnicaj dugüi' ngāj, nḭ
guḭran' sij dạj rún' ran' ni
ra'a coj ngaa nacoj aj. Nḭ
nachránj ni sij ni ra'a coj
daj guere'ej ni sij nẹ' chrej
xẹ'. Nḭ gari yan'ạn ni sij.
Hué daj guḭran' tsínj na'uej
ruhua guḭnicaj dugüi' ngāj.

7 ’Nḭ sisḭ guḭnicaj dugüi'
ni é rẹ' ngāj, nḭ gạ guẹ
dạgahuin ni é rẹ' si-
nụguan'ānj, ngaa nḭ gạ'ue
gạchinj jni'yaj á rẹ' si aran'
ruhua á rẹ' riānj. Ngaa nḭ
rḭquīj rian án rẹ'.
8 Nḭ sisḭ 'yaj sun sạ' á rẹ' si-
sūnj, nḭ a'mi sạ' ni ngüḭ xi'í
chrē. Ngaa nḭ gạhuin ni é rẹ'
ni tsínj nico' xạnga' man'ānj.
9 Nḭ dạj rún' 'ḭ ruhua chrē
ni'ya man'ānj, nḭ da'nga' daj
'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'.
10 Nḭ sisḭ dạgahuin ni é rẹ'
ni nuguan' a'nīj sun rian án
rẹ', ngaa nḭ nḭganj nḭgui'ij ni
é rẹ' sisḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é
rẹ'. Daj si hué daj dagahuīnj
ni nuguan' a'nin' chrē sun
riānj. Nḭ nḭganj nigui'īj sisḭ
'ḭ ruhua chrē ni'ya man'ānj.

11 ’Nuguan' nan a'mī ngạ
ni é rẹ' sisḭ dạj rún' huin
niạ' ruhuāj, nḭ da'nga' daj
gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ'.
Nḭ huin ruhuāj sisḭ hua yya
gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj.
12 A'nīj sun nan rian án rẹ':
Gạ 'ḭ ruhua á rẹ' guḭni'yaj á
rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ' dạj
rún' 'ḭ ruhuāj ni'yā á rẹ'.

13 Nḭ sisḭ gụnucuaj 'ngọ
tsínj daj gạhui' sij xi'í 'ngọ
tsínj nicaj dugüi' ngạ sij, nḭ 'ḭ
yya ruhua sij ni'yaj sij aj. Nḭ
'ḭ ruhua sij ni'yaj sij ni dugüi'
sij daj ngạ si 'ḭ ruhua ango ni
ngüḭ.
14 Nḭ huin ni é rẹ' ni
tsínj nicaj dugüi' ngāj sisḭ
dạgahuin ni é rẹ' si a'nīj sun
rian ni é rẹ'.
15 Ngaa nḭ sḭ gatā sisḭ huin
ni é rẹ' ni tsínj 'yaj sun riānj
gạ mánj. Daj si nun ni'i
'ngọ tsínj 'yaj sun ụn sin
'yaj tsínj huin achij rian sij.
Sanḭ gạtā sisḭ huin ni é rẹ' ni
tsínj nicaj dugüi' ngāj. Daj si
hua digyānj rian ni é rẹ' ni
nuguan' gataj chrē riānj.
16 Sé ni é rẹ' nacui
man'ānj. Sanḭ nạanj
man'ānj huin si nacui ni é
rẹ'. Nḭ garasūnj sisḭ gạn'anj
ni é rẹ', guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' si-
sūnj. Nḭ sḭ guere' si-sun ni é
rẹ' mánj. Ngaa nḭ rḭqui chrē
rian án rẹ' daran' si achínj
jni'yaj á rẹ' xi'í si huin a ni é
rẹ' tsínj nico' man'ānj.
17 Hué nuguan' nan huin
si a'nīj sun rian án rẹ': Gạ
'ḭ ruhua á rẹ' ngạ ni dugüi'
ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

El mundo os aborrecerá

18 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún
Jesús:

—Nḭ sisḭ nun huin xạn'
ruhua ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ gaquin' nan ni'yaj ni
sij ni é rẹ', ngaa nḭ xạcaj á
rẹ' cuenta sisḭ hué daj gui'yaj
sini ni sij ngạ man'ānj nej.

19 Sisi̱ xa̱caj ni é re̱' ducuánj ni ngüi̱ ma̱n chruhua xungüi̱ gaquin' nan, ni̱ ga̱huin nia̱' ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij ni é re̱'. Sani̱ huēj huin si nacui ni é re̱' scanij ni sij sisi̱ du̱na á re̱' ducuánj daj. Xi'í daj ni̱ nun huin xa̱n' ruhua ni sij ni'yaj ni sij a ni é re̱'.

20 ’Ga̱nanun ruhua ni é re̱' nuguan' gatā gunun ni é re̱': “Tsínj 'yaj sun rian xuru'ue, ni̱ nitaj huin achij sij da̱j rún' achij si-xuru'ue sij mánj.” Daj gatā gunun ni é re̱'. Ni̱ sisi̱ chran' yun'unj ni ngüi̱ man'ānj, ni̱ hué daj gui̱'yaj ni sij chra̱n' yun'unj ni sij ni é re̱' nej. Ni̱ xi'í si nun gunun ni sij si-nu̱guan'ānj, ni̱ hué daj si̱ gunun ni sij si-nu̱guan' ni é re̱' mánj.

21 Ni̱ daran' nan gui̱'yaj ni sij nga̱ ni é re̱' xi'í si nico' ni é re̱' man'ānj. Daj si nun ni'i ni sij si ga'níj ga'nāj.

22 Ni̱ sisi̱ nitaj si ga'nāj ga'mī nuguan' sa̱' gunun ni sij, ni̱ nitaj gaquin' da'ui ni sij mánj. Sani̱ yya̱j ni̱ si̱ ga'ue ga̱taj ni sij sisi̱ nitaj gaquin' da'ui ni sij mánj.

23 Daj si tsínj nun huin xa̱n' ruhua sij ni'yaj sij man'ānj, ni̱ da'nga' daj nun huin xa̱n' ruhua sij ni'yaj sij chrē nej.

24 Ni̱ huēj gui'yā si sa̱' nico scanij ni sij. Ni̱ nitaj a̱man guini'i ni sij da̱j rún' gui'yā scanij ni sij. Ni̱ sisi̱ nun guini'i ni sij si sa̱' nico gui'yā, ngaa ni̱ nitaj gaquin' da'ui ni sij mánj. Ni̱ nu̱nj si guini'i ni sij si gui'yā, sani̱ nun huin xa̱n' ruhua ni sij ni'yaj ni sij nu̱ngüej chrej únj.

25 Ni̱ da'nga' daj gui'yaj ni sij sisi̱ ga̱huin yya da̱j rún' gataj rian si-ley Moisés, huin nuguan' aya ni sij: “Nitaj nu̱nj gui'yā, sani̱ nun huin xa̱n' ruhua ni sij ni'yaj ni sij man'ānj.” Daj gataj si-ley Moisés.

26 ’Ni̱ ga̱'nī ga̱'na' si chra̱cuij ni é re̱' huin Espíritu Santo tsínj a'mi nuguan' xa̱nga'. Ni̱ Espíritu Santo daj 'na̱' rian chrē. Ni̱ huej huin si ga̱'mi sa̱' nga̱ á re̱' xi'īj.

27 Ni̱ ga̱'mi sa̱' ni é re̱' xi'īj nej. Daj si asi̱j sini nicaj dugüi' ni é re̱' ngāj.

16

1 ’Ni̱ hué nuguan' nan a'mī nga̱ ni é re̱' sisi̱ si̱ ga'nin' ruhua ni é re̱' gui̱nico' a ni é re̱' man'ānj mánj.

2 Ni̱ gui̱ri ni sij ni é re̱' chruhua nuhui nico. Ni̱ ga̱'na' 'ngo̱ güi ngaa ga̱ni ruhua ni sij sisi̱ 'yaj ni sij si-sun Yan'anj ngaa da̱gahui' ni sij ni é re̱'.

3 Ni̱ da'nga' daj gui̱'yaj ni sij si nun ni'i ni sij nu̱ngüej chrej únj.

4 Ni̱ hué daj atā nuguan' nan rian án re̱' sisi̱ ngaa gui̱sij güi daj, ni̱ ga̱nanun ruhua á re̱' nga̱ nuguan' hua gataj yyāj gunun a ni é re̱'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La obra del Espíritu Santo

Ngaa nḭ gataj rṵhua' yún Jesús:

—Asḭj sini nḭ nun gatā nuguan' nan gunun ni é rẹ' xi'í si gachē ngạ ni é rẹ' aj.

5 Sanḭ yyạj nḭ nan'ānj rian si ga'níj ga'nāj. Nḭ nḭ ạ 'ngọ ni é rẹ' nitaj si nachínj snan'anj nḭ ạ gạn'ān mánj.

6 Sanḭ nani ruhua á rẹ' xi'í nuguan' gatā gunun a ni é rẹ' aj.

7 Sanḭ ataj xạngāj rian án rẹ': Sạ' huin rian ni é rẹ' xi'í si gạn'ān. Nḭ sisḭ sḭ gan'ān nḭ sḭ ga'nạ' Espíritu Santo rian án rẹ' mánj. Sanḭ sisḭ gạn'ān nḭ gạ'nī gạ'na' sí' rian án rẹ' aj.

8 Nḭ ngaa gạ'na' sí', nḭ xạcaj ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ cuenta sisḭ da'ui ni sij gaquin', guḭ'yaj sí'. Nḭ xạcaj ni sij cuenta sisḭ achin xạcaj ni sij chrej nḭca gạche ni sij. Nḭ xạcaj ni sij cuenta sisḭ guḭ'yaj Yan'anj castigo ni sij. Daj guḭ'yaj Espíritu Santo ngaa gạ'na' sí'.

9 Nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj hua si-gạquin' ni sij xi'í si nun xṵman ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij man'ānj, guḭ'yaj Espíritu Santo.

10 Nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj hua 'ngọ chrej nḭca xi'í si gạn'ān rian nne chrē, guḭ'yaj Espíritu Santo nej. Nḭ sḭ guini'i ni é rẹ' man'ānj gạ mánj.

11 Nḭ xi'í si hua gahuin castigo sichre, gui'yaj Yan'anj, nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj gạhuin castigo ni sij, guḭ'yaj Espíritu Santo. Daj si hué sichre huin si a'nin' chruhua xungüḭ nan.

12 'Hua nico doj nuguan' huin ruhuāj gạtā gṵnun a ni é rẹ', sanḭ sḭ gunucuaj á rẹ' gṵnun a ni é rẹ' nuguan' daj acuan' mánj.

13 Sanḭ ngaa gạ'na' Espíritu Santo, nḭ dḭgyan-án' daran' nuguan' xạnga' rian ni é rẹ'. Daj si urin nuguan' xạnga' a'mi-í'. Nḭ sḭ ga'mi Espíritu Santo güenda man'an sí'. Sanḭ gạ'mi sí' daran' nuguan' gạtaj Yan'anj gṵnun sí'. Nḭ dḭgyán sí' dạj gạhuin ni güi gạ'na' guḭni'i ni é rẹ'.

14 Nḭ gạ'mi sạ' Espíritu Santo xi'īj. Nḭ xi'í si nicaj sí' si-nṵguan'ānj, nḭ dḭgyán sí' nuguan' daj rian án rẹ'.

15 Nicaj man'ānj daran' si-'yaj chrē. Nḭ xi'í daj gatā gunun a ni é rẹ' sisḭ guḭnicaj Espíritu Santo si'yā dḭgyán sí' rian a ni é rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La tristeza se convertirá en gozo

16 Ngaa nḭ gataj rṵhua' yún Jesús:

—Gạchin dọj nḭ sḭ guini'i a ni é rẹ' man'ānj mánj. Sanḭ ngaa gạchin dọj rṵhua' yún, nḭ guḭni'i rṵhua' yún ni é rẹ' man'ānj. Daj si nạn'ānj rian chrē. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

17 Yu'uj daj nḭ nachínj snan'anj gọ'ngo ni tsínj nico' Jesús ni dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ṵn sin huin ruhuaj gata nuguan' a'mi sij rian

né' únj. Ataj sij: “Gąchin dǫj, nị sị guini'i né' sij. Nị ngaa gąchin dǫj rụhua' yún, nị guịni'i rụhua' yún né' sij xi'í si nąn' sij rian chrej sij”, ataj sij. —Daj gataj ni sij.

18 Ngaa ni nachínj snan'anj rụhua' yún ni sij ni dugüi' ni sij:

—Nị ụn sin huin ruhuaj gata nuguan': “Gąchin dǫj”, únj. Na'ue gụnun né' si ataj sij mánj. —Daj gataj ni tsínj nico' Jesús.

19 Nị guini'i Jesús sisị huin ruhua ni sij nąchinj snan'anj ni sij sí'. Yu'uj daj gataj Jesús:

—Hua gatā gunun a ni é rẹ' sisị gąchin dǫj, nị sị guini'i ni é rẹ' man'ānj. Sanị ngaa gąchin dǫj rụhua' yún, nị guịni'i rụhua' yún ni é rẹ' man'ānj ní'.

20 Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị gąco ni é rẹ'. Nị ducu gąnani ruhua ni é rẹ' nej. Sanị gąhuin nią' ruhua ni ngüị mąn chruhua xungüị gaquin' nan. Nị nụnj si ducu gąnani ruhua á rẹ', sanị nąhuin nią' rụhua' yún ni é rẹ' aj.

21 Ngaa achin dǫj gą'nga da'níj 'ngǫ yun'unj xąna, nị ducu a'nin' riqui unj. Sanị ngaa guisíj ga'nga da'níj unj, nị guini'yun ruhua unj sayun guiran' unj. Daj si huin nią' ruhua unj sisị ga'nga 'ngǫ tsin' chruhua xungüị, gui'yaj unj.

22 Nị hué ducuánj daj nani ruhua ni é rẹ' acuan'. Sanị gą'na' yūnj guịni'īnj ni é rẹ'. Ngaa nị gąhuin nią' ruhua niman ni é rẹ'. Nị nitaj 'ngǫ tsínj gą'ne si huin nią' ruhua ni é rẹ' mánj.

23 Nị güi daj nị nitaj si huaj si nąchinj snan'anj ni é rẹ' man'ānj gą mánj. Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị rịqui chrē rian án rẹ' daran' si gąchinj jni'yaj ni é rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngą si-xugüīj. Gąchinj jni'yaj á rẹ', nị guịri' ni é rẹ'. Ngaa nị gąhuin nią' xąnga' ruhua á rẹ' aj.

24 Da acuan' nị nitaj si gachínj jni'yaj ni é rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngą si-xugüīj. Gąchinj jni'yaj ni é rẹ', nị guịri' ni é rẹ'. Ngaa nị gąhuin nią' xąnga' ruhua á rẹ' aj. —Gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Yo he vencido al mundo

25 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:

—Acuan' nị a'mi rụcūj gunun a ni é rẹ' xi'í ni nuguan' nan. Sanị gą'na' 'ngǫ güi ngaa sị ga'mi rucūj gụnun a ni é rẹ' mánj. Sanị gą'mi nịca yyāj xi'í chrē gụnun a ni é rẹ' aj.

26 Nị güi daj nị gąchinj jni'yaj á rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngą si-xugüīj. Nị nitaj si huaj sisị gąchinj jni'yā rian chrē xi'í ni é rẹ' mánj.

27 Daj si 'ị ruhua man'an chrē ni'ya ni é rẹ' xi'í si 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nị xuman ruhua ni é rẹ' sisị 'nāj rian Yan'anj anj.

28 Gahuī rian chrē sisi̱
ga̱'nāj chruhua xungüi̱ nan.
Ngaa ni̱ ga̱huī ru̱hua' yūnj
chruhua xungüi̱ nan na̱n'ānj
rian chrē. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
29 Ngaa ni̱ gataj ni tsínj
nico' Jesús:
—Yya̱j ni̱ a'mi ni̱ca man'án
rẹ' rian únj. Ni̱ nitaj si a'mi
ru̱cu rẹ' rian únj mánj.
30 Yya̱j ni̱ ni'i ni únj sisi̱
ni'í rẹ' daran' nuguan'. Ni̱
nitaj si ruhuaj sisi̱ na̱chin'
snan'anj ni ngüi̱ man'án rẹ'.
Daj si hua ni'í rẹ' da̱j ani
ruhua ni sij. Xi'í daj ni̱
xuman ruhua ni únj sisi̱ 'na̱'
rẹ' rian Yan'anj anj. —Daj
gataj ni sij gunun Jesús.
31 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Xuman ruhua ni é rẹ'
yya̱j ní'.
32 Hua 'na̱' gui̱sij güi. Ni̱
hué hua guisíj güi daj. Ni̱
ga̱xa'ni daran' ni é rẹ'. Ni̱
ni̱ni yu'uj gu̱nánj go̱'ngo ni
é rẹ' ga̱n'anj án rẹ'. Ni̱ du̱naj
á rẹ' urīnj. Saṉi sé si gu̱naj
urīnj mánj. Daj si niquin'
chrē ngāj aj.
33 Ni̱ nuguan' nan ga'mī
rian án rẹ' sisi̱ ga̱huin din'inj
ruhua á rẹ' xi'í si nicaj dugüi'
ni é rẹ' ngāj. Ni̱ gui̱ran' ni
é rẹ' sayun chruhua xungüi̱
gaquin' nan. Saṉi ga̱huin
yya ruhua á rẹ' si hua gui'yaj
ganāj rian xungüi̱ gaquin'
nan anj. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.

17

Jesús ora por sus discípulos

1 Ngaa guisíj ga'mi Jesús
nuguan' daj, ni̱ ni'yaj sij
xata'. Ni̱ gataj sij:
—Tata chré', yya̱j guisíj
hora daj. Ngaa ni̱ na̱huin
'uēj, gui̱'yáj rẹ' huīnj da'níj
rẹ'. Hué dan ni̱ ga̱'mi sa̱' ni
ngüi̱ xi'í rẹ', gui̱'yā.
2 Hué rẹ' riqui sisi̱ gui̱nicaj
sūnj rian daran' ni ngüi̱ xi'í
si huin ruhuá rẹ' si ga̱ ni̱'na'
ni̱ganj daran' ni ngüi̱ riquí
rẹ' riānj.
3 Tsínj ga̱ ni̱'na' ni̱ganj
huin tsínj ni'i man'án rẹ'
nga̱ man'ānj. Ni̱ urín rẹ'
huin Yan'anj xa̱nga'. Ni̱ yūnj
huin Jesucristo tsínj ga'níj
rẹ' ga'nāj chruhua xungüi̱
nan.
4 Ni̱ ga'mi sa̱' ni ngüi̱ ma̱n
chruhua xungüi̱ nan xi'í rẹ'
xi'í si ganahuij gui'yaj sūnj si
riquí rẹ' riānj.
5 Tata chré', yya̱j ni̱ ri̱qui
rẹ' si na̱huin 'uēj rián rẹ'
da̱j rún' gahuīnj nga̱ rẹ' asi̱j
ngaa achin gahuin xungüi̱
nan.
6 ’Ni̱ hua digyānj rian ni
tsínj ganacuí rẹ' scanij ni
ngüi̱ sisi̱ da̱j hua man'án rẹ'.
Ni̱ gahuin ni sij nga̱ man'án
rẹ'. Ni̱ riquí rẹ' ni sij riānj.
Ni̱ dagahuin sa̱' ni sij si-
nuguan' rẹ'.
7 Yya̱j ni̱ ni'i ni sij sisi̱
daran' si riquí rẹ' riānj 'na̱'
rian man'án rẹ' aj.
8 Daj si ni nuguan' riquí
rẹ' riānj, ni̱ digyānj rian ni
sij. Ni̱ garáj xina̱ ni sij. Ni̱
xacaj cuenta ni sij sisi̱ 'na̱'
yyāj rián rẹ'. Ni̱ guxuman
ruhua ni sij sisi̱ ga'níj rẹ'
ga'nāj chruhua xungüi̱.

9 ’Nḭ achínj jni'yā rián rę' xi'í ni sij. Nitaj si
achínj jni'yā rián rę' xi'í ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
gaquin' nan mánj. Sanḭ
achínj jni'yā rián rę' xi'í ni
tsínj riquí rę' riānj. Daj si
huin ni sij ngạ rę'.
10 Daran' ni tsínj huin ngāj
huin ngạ rę' nej. Nḭ daran'
ni tsínj huin ngạ rę', nḭ hué
ni sij huin ngāj nej. Nḭ a'mi
sạ' ni ngüḭ xi'īj, 'yaj ni sij.
11 Yyạj nḭ sḭ ganēj chruhua
xungüḭ nan gạ mánj. Sanḭ
gụna ni sij chruhua xungüḭ.
Nḭ nụcuīj rian nné rę' gạnēj.
Tata chré' sạ' nḭn' huín rę'.
Ngaa nḭ dụgumi sạ' rę' ni
tsínj riquí rę' riānj ngạ si-
fuerza man'án rę'. Nḭ hué
daj dụgumi rę' ni sij sisḭ
uyan gạhuin ni sij dạj rún'
huín rę' ngạ man'ānj.
12 Ngaa ganēj ngạ ni sij
chruhua xungüḭ nan, nḭ
dugumī ni sij ngạ si-fuerza
man'án rę'. Nḭ dugumī ni
tsínj riquí rę' riānj. Nḭ ạ
'ngọ ni sij nun ga ni'ya mánj.
Maan si ga ni'ya urin tsínj
xḭ'i daj sisḭ gạhuin yya dạj
rún' atáj rę' rian si-nụguan'
rę'.
13 ’Yyạj nḭ nạcuīj rian
nné rę'. Sanḭ a'mī ni
nuguan' nan ngaa nnēj
chruhua xungüḭ sisḭ nḭn'
ruhua gạhuin niạ' ruhua ni
sij dạj rún' huin niạ' ruhuāj.
14 Nḭ hua digyānj si-
nụguan' rę' rian ni sij. Sanḭ
nun huin xạn' ruhua ni tsínj
mạn chruhua xungüḭ ni'yaj
ni sí' ni sij. Daj si sé ni tsínj
mạn chruhua xungüḭ nan
huin ni sij. Nḭ sé daj huin
man'ānj nej.
15 ’Sé si achínj jni'yā
rián rę' sisḭ guḭri rę' ni sij
chruhua xungüḭ nan mánj.
Maan si huin ruhuāj si
dụgumi rę' ni sij rian ni
nuguan' xḭ'i.
16 Nitaj si huin ni sij ngạ
ni tsínj mạn chruhua xungüḭ
gaquin' nan. Nḭ da'nga' daj
nitaj si huīnj ngạ ni tsínj
mạn chruhua xungüḭ nan
mánj.
17 Guḭ'yaj nḭni rę' ni sij
sisḭ gạhuin sạ' ni sij ngạ
si-nụguan' rę' huin nuguan'
xạnga'.
18 Nḭ dạj rún' ga'níj rę'
ga'nāj scanij ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ, nḭ da'nga'
daj a'nī ni sij gạn'anj ni sij
scanij ni ngüḭ da nej.
19 Nḭ gạhuin nḭni man'ānj
guḭ'yaj sūnj si-sún rę' xi'í
ni sij sisḭ gạhuin nḭni ni sij
rian gaquin', guḭ'yaj nuguan'
xạnga'.
20 ’Nḭ sé si achínj jni'yā
rián rę' xi'í urin ni sij. Sanḭ
achínj jni'yā rián rę' xi'í ni
ngüḭ gụxuman ruhua nḭ'yaj
man'ānj xi'í nuguan' nạta' ni
sij gunun ni sí'.
21 Tata chré', achínj jni'yā
rián rę' sisḭ uyan guḭnicaj
dugüi' nḭn' daran' ni sij. Nḭ
huin ruhuāj sisḭ gạhuin ni sij
ngạ nụngüe' dạj rún' huin
urīnj ngạ rę', nḭ dạj rún'
huin urín rę' ngāj. Nḭ 'ngọ
guḭnicaj dugüi' ni sij sisḭ
gụxuman ruhua ni tsínj mạn
chruhua xungüḭ sisḭ ga'níj
rę' ga'nāj.

22 Nḭ daj rún' gahuin są' 'uēj, gui'yáj rę', nḭ hué daj gahuin są' 'ueé ni sij gui'yā xi'í si uyan gąhuin ni sij dąj rún' hua nụngüe'.
23 Nḭ dąj rún' nné rę' nimānj, nḭ da'nga' daj gąnēj niman ni sij, ruhuāj aj. Ngaa nḭ guḭsij ni sij gąhuin urin ni sij. Ngaa nḭ xącaj cuenta ni tsínj mąn chruhua xungüḭ sisḭ ga'níj rę' ga'nāj. Nḭ xącaj cuenta ni sí' sisḭ 'ḭ ruhuá rę' ni'yáj rę' ni tsínj riquí rę' riānj, dąj rún' 'ḭ ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj.
24 ’Tata chré', huin ruhuāj sisḭ gąne ni tsínj riquí rę' riānj ngāj rian gąnēj. Ngaa nḭ guḭni'i ni sij dąj hua są' man'ānj, gui'yáj rę'. Daj si hua 'ḭ ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj asḭj achin gui'yáj rę' xungüḭ nan.
25 Nḭca yya 'yáj rę' huín rę' chrē. Nḭ nun ni'i ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ gaquin' nan man'án rę'. Sanḭ ni'īnj man'án rę'. Nḭ ni'i ni tsínj nan sisḭ hué rę' ga'níj ga'nāj.
26 Nḭ digyānj rian ni sij dąj hua man'án rę'. Nḭ da'nga' daj dḭgyānj doj rian ni sij. Ngaa nḭ dąj rún' 'ḭ ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj, nḭ hué daj gą 'ḭ ruhua ni sij guḭni'i ni sij ni dugüi' ni sij, guḭ'yáj rę'. Nḭ gąne man'ānj niman ni sij, ruhuāj aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

18

Arresto de Jesús

1 Ngaa nḭ guisíj ga'mi Jesús ni nuguan' daj, nḭ gahui sij ngą ni tsínj nico' sij gan'anj ni sij anéj chrej xinéj gụ'naj Cedrón rian mąn 'ngọ nnaą chrun. Nḭ gatúj sij ngą ni sí'.
2 Nḭ tsínj gụ'naj Judas, huin tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun, nḭ guini'i sí' yu'uj daj. Daj si síj ga'ḭ huan'anj Jesús yu'uj daj nahuin chre' sij ngą ni tsínj nico' sij.
3 Ngaa nḭ nicaj Judas 'ngọ xi'nin' snado ngą gọ'ngo policía dugumi nuhui ga'ną' ni sí' rian nne Jesús. Nḭ ga'níj ni chrej a'nin' ngą ni tsínj fariseo gą'na' ni sí'. Nḭ nicaj ni sí' espada ngą candil nej, ca' nej, ga'ną' ni sí'.
4 Sanḭ rḭan hua ni'i Jesús daran' si guḭran' sij, nḭ gahui sij nachínj snan'anj sij ni sí'. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn tsínj nano' a ni é rę' únj. —Daj gataj Jesús.
5 Ngaa nḭ:
—Jesús nazareno nano' ni únj. —Gataj ni sí'.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Huēj huin Jesús. —Gataj Jesús.
Nḭ niquin' Judas ngą ni sí' yu'uj daj. Nḭ huin sij tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun.
6 Nḭ ngaa gataj Jesús sisḭ hué sij huin tsínj nano' ni sí', nḭ guxun rụcu ni sí' ni man'an ni sí'. Nḭ ganatúj ni sí' rian yo'ój.
7 Ngaa nḭ nachínj snan'anj rụhua' yún Jesús ni sí'. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ṵn tsínj nano' a ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús.

Ngaa ni:

—Jesús nazareno nano' ni únj. —Gataj ni sí'.

8 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Hua gatā gunun a ni é rẹ' sisḭ huēj huin tsínj daj. Nḭ sisḭ nano' ni é rẹ' man'ānj, ngaa nḭ dụna á rẹ' sisḭ gạn'anj ni tsínj nan. —Daj gataj Jesús.

9 Nḭ da'nga' daj ga'mi Jesús sisḭ gạhuin yya dạj rún' hua ga'mi sij rian Yan'anj: "Nun gạ ni'ya nḭ ạ 'ngọ ni tsínj riquí rẹ' riānj." Daj ga'mi Jesús gunun Yan'anj.

10 Nḭ nicaj Simón Pedro 'ngọ espada. Nḭ ga'nin' sij tsínj 'yaj sun rian chrej a'nin'. Nḭ güéj nḭn' chraquij sí', gui'yaj sij huin sí' 'ngọ tsínj gụ'naj Malco.

11 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Pedro:

—Nạ'nij rẹ' si-espadá rẹ' chruhua pena. Sisḭ riqui chrē si guḭran'ānj sayun nan, nḭ hua niạn sisḭ hué daj guḭran'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

Jesús ante el sumo sacerdote

12 Ngaa nḭ guida'a ni snado nej, tsínj a'nin' rian ni snado nej, ni policía niquin' rian ni tsínj israelita man'an Jesús. Nḭ numíj ni sij sí'.

13 Nḭ asḭj sini nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij ducuá tsínj gụ'naj Anás. Daj si huin sí' chre chẹj Caifás. Nḭ Caifás huin chrej a'nin' yo' daj.

14 Nḭ hué Caifás daj huin tsínj gataj snan'anj rian ni tsínj israelita sisḭ sạ' huin si gạhui' urin tsínj daj xi'í daran' ni ngüḭ israelita.

Pedro en el patio de Anás

15 Ngaa nḭ nico' Simón Pedro ngạ ango tsínj nico' Jesús huaj nụngüej sij ngạ Jesús. Nḭ hua ni'i chrej a'nin' ango tsínj nico' Jesús daj. Xi'í daj nḭ gatúj sí' rian hua ta rian hue' daj ngạ Jesús.

16 Sanḭ gunáj Pedro nẹ' chrej xẹ' niquin' sij rian hue'. Ngaa nḭ gahui ango tsínj nico' Jesús daj tsínj ni'i chrej a'nin' gan'anj gạ'mi sij ngạ yun'unj dugumi rian hue'. Nḭ gatúj Pedro, gui'yaj sí'.

17 Ngaa nḭ nachínj snan'anj yun'unj dugumi rian hue' daj Pedro. Nḭ gataj ún':

—Sé rẹ' huin 'ngọ tsínj nico' tsínj da ạ'. —Daj gataj ún' gunun Pedro.

Ngaa nḭ:

—Sēj huin mánj. —Gataj Pedro.

18 Nḭ niquin' ni tsínj 'yaj sun ngạ ni policía dugumi nuhui nẹ' naran' ni sij yan'ạn. Daj si nuhuij. Nḭ mạn ni sij nahuin guḭn ni sij xi'níj yan'ạn daj. Nḭ niquin' Pedro ngạ ni sij nahuin guḭn sí' ngạ ni sij nej.

Anás interroga a Jesús

19 Ngaa nḭ gaxḭ'i chrej a'nin' daj nachínj snan'anj sí' Jesús xi'í ni tsínj nico' sij ngạ xi'í nuguan' digyán sij rian ni ngüḭ nej.

20 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ga'mi rengāj rian daran' ni ngüḭ. Nḭ nḭganj digyānj rian ni ngüḭ chruhua si-nuhui ni é rẹ' ngạ chruhua nuhui nico rian naran' ni tsínj israelita nej. Nḭ nitaj si garij huīj nuguan' ga'mī mánj.
21 Nḭ ụn sin huin nḭ nachínj snan'ánj rẹ' yūnj únj. Nạchin' snan'ánj rẹ' ni ngüḭ gunun si-nụguan'ānj. Hué ni sij ni'i yya ụn nuguan' ga'mī rian ni sij. —Daj gataj Jesús.
22 Nḭ ngaa gataj Jesús daj, nḭ ra'ui ra'a 'ngọ policía dugumi nuhui rian Jesús. Nḭ gataj sí':
—Nḭ hué daj gạ'mi rẹ' rian chrej a'nin' ní'. —Gataj sí' ga'mi huee sí' rian Jesús.
23 Ngaa nḭ:
—Sisḭ ga'mī 'ngọ nuguan' quij, nḭ gạtaj rẹ' ụn nuguan' quij huin ga'mī aj. Sanḭ sisḭ ga'mī nuguan' sạ', nḭ ụn sin huin nḭ ra'ui ra'á rẹ' riānj únj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.
24 Nḭ anumi Jesús ga'níj Anás gạn'anj sí' rian Caifás huin sí' chrej a'nin'.

Pedro niega a Jesús

25 Nḭ niquin' Pedro nahuin guḭn sí' scanij ni sij xi'níj yan'ạn. Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Pedro:
—Sé rẹ' huin 'ngọ tsínj nico' tsínj da ạ'. —Gataj ni sij.
Ngaa nḭ:
—Sēj huin mánj. —Gataj Pedro.
26 Ngaa nḭ nachínj snan'anj 'ngọ tsínj 'yaj sun rian chrej huin achij nḭn' Pedro. Nḭ huin sí' dugüi' tsínj ga'nin' Pedro chraquij. Nḭ gataj sí':
—Sé rẹ' huin si guini'īnj ngạ Jesús riqui ni chrun da nej ạ'. —Daj gataj sí'.
27 Nḭ:
—Sēj huin mánj. —Gataj rụhua' yún Pedro.
Nḭ 'ngọ hora gaguáj do'loj du'ua xú'.

Jesús ante Pilato

28 Ngaa nḭ nicaj ni sij Jesús gahui ni sij ducuá Caifás. Nḭ gan'anj ni sij ducuasun. Nḭ nḭgan' acuan' huin nḭ nun gạ'ue gạtu ni tsínj israelita chruhua ducuasun. Daj si ni-taj chrej riqui si-ley ni sij sisḭ gạtu ni sij güi huin gui'yanj. Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj ni sij, nḭ sḭ ga'ue xạ sti'nḭ ni sij gui'yanj pascua xi'í si gạhuin xḭ'i ni sij rian Yan'anj, guḭ'yaj ducuasun daj, ataj si-ley ni sij.
29 Yu'uj daj nḭ gahui Pilato ga'mi sí' ngạ ni tsínj daj. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn gaquin' da'ui tsínj nan, nḭ a'mi gaquin' ni é rẹ' xi'í sij únj. —Daj gataj Pilato.
30 Ngaa nḭ:
—Sisḭ nitaj gaquin' da'ui sij, nḭ sḭ nariqui ni únj rián rẹ' mánj. —Daj gataj ni tsínj israelita.
31 Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭcaj ni é rẹ' sij gạn'anj ni é rẹ'. Nḭ nạgui'yaj yya ni é rẹ' ngạ sij dạj rún' ataj si-ley ni é rẹ' aj. —Gataj Pilato.

Ngaa nị gataj ni sij:
—Sanị ni únj ni tsínj israelita, nị nitaj chrej hua sisị dạgahui' ni únj ạ 'ngọ ni ngüị mánj. —Daj gataj ni sij.
32 Nị hué daj gataj ni sij sisị gạhuin yya dạj rún' gataj Jesús sisị dạj gạhui' sij.
33 Ngaa nị natúj rụhua' yún Pilato chruhua ducuasun. Ngaa nị gaquínj sij gạ'na' Jesús. Nị nachínj snan'anj sij sí'. Nị:
—Hué rẹ' huin rey rian ni ngüị israelita ní'. —Daj gataj Pilato.
34 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị hué daj atáj rẹ' güenda man'án rẹ' ní'. Asị hua ango tsínj nata' rián rẹ' xi'īj sạ'. —Daj gataj Jesús.
35 Ngaa nị gataj Pilato:
—Asị huēj huin 'ngọ tsínj israelita, ruhuá rẹ' ní'. Nị dugüi' man'án rẹ' ngạ ni chrej a'nin' hué ni sij nariqui man'án rẹ' riānj. Nị ụn gaquin' da'uí rẹ' únj. —Daj gataj Pilato.
36 Ngaa nị gataj Jesús:
—Sé rian xungüị gaquin' nan huin rian nicaj sūnj mánj. Sisị hué daj huin nị gụnun' ni tsínj nico' man'ānj xi'īj. Ngaa nị sị naga'ui' ni sij man'ānj rian ni tsínj israelita mánj. Sanị sé rian xungüị gaquin' nan huin rian nicaj sūnj mánj. —Daj gataj Jesús.
37 Ngaa nị:
—Hué rẹ' huin 'ngọ rey ní'. —Gataj Pilato.
Nị:
—Hué man'án rẹ' ataj sisị huīnj 'ngọ rey aj. Xi'í nan ga'ngā chruhua xungüị. Nị xi'í nan ga'nāj sisị gạ'mī nuguan' xạnga' gụnun ni ngüị. Nị daran' ni ngüị ruhua gụnun nuguan' xạnga', nị unun ni sij nuguan' xạnga' a'mī. —Daj gataj Jesús gunun Pilato.
38 Ngaa nị:
—Nị ụn sin huin nuguan' xạnga' ruhuá rẹ' únj. —Gataj Pilato.
Ngaa nị gahui rụhua' yún sij ga'mi sij ngạ ni tsínj israelita. Nị gataj sij:
—Nị ạ 'ngọ gaquin' na'ue nạri'īj xi'í tsínj da mánj.
39 Sanị hué 'ngọ ducuánj ni é rẹ' huin sisị gọ'ngo gui'yanj pascua, nị guịrīj 'ngọ tsínj nụn ducuagạ'. Ngaa nị huin ruhua ni é rẹ' sisị guịrīj tsínj nan tsínj huin si-rey ni tsínj israelita ní'. —Daj gataj Pilato.
40 Ngaa nị gaguáj rụhua' yún ni sij. Nị gataj ni sij:
—Sị guirí rẹ' tsínj nan mánj. Sanị sạ' huin sisị nạ'nij naj ra'á rẹ' Barrabás gạn'anj sí'. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij rian Pilato.
Nị Barrabás huin 'ngọ tsínj tụ.

19

1 Hué dan nị ga'nin' Pilato sun sisị gạ'ui' ni sij nne' xiráj Jesús.
2 Ngaa nị run'un ni snado 'ngọ ya'ạ tanj, gui'yaj ni sij 'ngọ corona ga'níj ni sij chrạ Jesús. Nị ga'níj ni sij 'ngọ atsij rian rụmi' mare xá Jesús gunụn sí'.

3 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun
Jesús:
—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni
tsínj israelita. —Daj gaguáj
ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj
ni sij Jesús.
Nḭ gara'ui ra'a ni sij rian
Jesús nej.
4 Ngaa nḭ gahui rṵhua' yún
Pilato nẹ' chrej xẹ'. Nḭ gataj
sij gunun ni tsínj israelita:
—Nḭ'yaj á rẹ'. Yyạj nḭ nḭcā
sij 'nāj rian án rẹ'. Ngaa nḭ
gạ'ue xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ
nitaj gaquin' da'ui sij nari'īj
mánj. —Daj gataj Pilato.
5 Ngaa nḭ gahui Jesús xẹ'.
Nḭ nṵn chrạ sí' corona tanj.
Nḭ nṵn sí' atsij rian rṵmi'
mare daj. Nḭ gataj Pilato:
—Hué tsínj nan niquin'
rian án rẹ' aj. —Gataj Pilato.
6 Nḭ ngaa guini'i ni chrej
a'nin' ngạ ni policía dugumi
nuhui, nḭ gaguáj ni sij. Nḭ:
—Dọco' rẹ' sij rian rugutsḭ.
Dọco' rẹ' sij rian rugutsḭ aj.
—Daj gaguáj ni sij.
Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭcaj á rẹ' gạn'anj án
rẹ', nḭ dọco' a ni é rẹ'
rian rugutsḭ sij. Güendāj,
sanḭ na'ue nạri'īj ṵn gaquin'
da'ui sij mánj. —Daj gataj
Pilato.
7 Ngaa nḭ gataj ni tsínj
israelita:
—Nicaj ni únj 'ngọ ley. Nḭ
ataj si-ley ni únj sisḭ hua niạn
gạhui' sij. Daj si ataj sij sisḭ
huin sij da'níj Yan'anj.
8 Nḭ ngaa gunun Pilato
nuguan' daj, nḭ nạanj
guxu'ui' nḭn' ruhua sij.
9 Ngaa nḭ gatúj rṵhua' yún
sij chruhua ducuasun. Nḭ
nachínj snan'anj sij Jesús.
Nḭ:
—Nḭ ạ 'nạ' rẹ' únj. —Gataj
Pilato.
Sanḭ ạ 'ngọ nuguan' nun
danicạj Jesús mánj.
10 Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭ sḭ ga'mí rẹ' ngāj gạ ạ'.
Nun ni'í rẹ' sisḭ nicaj sūnj sisḭ
gạ'ue docōj rian rugutsḭ sọ'
gạ ạ'. Nḭ gạ'ue gạ ní'nij rián
sọ', guḭ'yā nej gạ ạ'. —Daj
gataj Pilato.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sisḭ nun riqui Yan'anj
sun guḭnicaj rẹ', nḭ sḭ
gunucuáj rẹ' guḭnicaj rẹ' sun
riānj mánj. Xi'í daj nḭ tsínj
nariqui man'ānj rián rẹ', nḭ
da'ui sij nico gaquin' daj ngạ
man'án rẹ' aj. —Daj gataj
Jesús.
12 Ngaa nḭ asḭj hora daj, nḭ
nano' Pilato dạj guḭ'yaj sij,
nḭ nạ'ni ra'a sij Jesús. Sanḭ
gaguáj ni tsínj israelita. Nḭ
gataj ni sij:
—Sisḭ nạ'nij ra'á rẹ' tsínj
nan, nḭ nitaj si nicaj dugüí'
rẹ' ngạ rey gṵ'naj César
mánj. Daran' ni tsínj 'yaj rey
man'an, nḭ unun' ni sij ngạ
César. —Daj gaguáj ni sij.
13 Nḭ ngaa gunun Pilato
nuguan' daj, nḭ guiri sij Jesús
xẹ'. Nḭ gan'anj gạne sij rian
mesa rian nagui'yaj yya sij
ni gaquin'. Nḭ yu'uj daj
gṵ'naj Gabata snan'anj he-
breo. Nḭ nuguan' daj huin
ruhuaj gata 'ngọ yu'uj ngaj
yej niạ'.
14 Nḭ ruhua guḭsij ga xṵhuij
güi ngaa gui'yaj xugüi ni
ngüḭ israelita xi'í gui'yanj

pascua. Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni tsínj israelita:

—Hué si-rey ni é rẹ' niquin' rian án rẹ' nan. —Daj gataj Pilato.

15 Sanḭ gaguáj ni sij. Nḭ:

—Nḭcaj rẹ' sij gạn'anj rẹ' dọco' rẹ' rian rugutsḭ aj. —Daj gataj ni sij.

Ngaa nḭ nachínj snan'anj Pilato ni sij, nḭ gataj sí':

—Asḭ huin ruhua á rẹ' sisḭ dọcōj si-rey ni é rẹ' rian rugutsḭ, ruhua á rẹ' ní'. —Daj gataj Pilato.

Ngaa nḭ:

—Urin rey gụ'naj César huin rian ni únj. Nitaj ango mánj. —Daj gataj ni chrej a'nin' gunun Pilato.

16 Ngaa nḭ naga'ui' Pilato Jesús ra'a ni sij sisḭ nḭcaj ni sij Jesús gạn'anj dọco' ni sij sí' rian rugutsḭ. Hué dan nḭ nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij.

Crucifixión y muerte de Jesús

17 Ngaa nḭ gata man'an Jesús si-rugutsḭ sij gan'anj sij chrạ dacan gụ'naj chrạ cúj níman. Nḭ snan'anj hebreo gụ'naj Gólgota.

18 Nḭ hué yu'uj daj gari ni sij gaquíj Jesús docọ' ni sij rian rugutsḭ sí'. Nḭ docọ' ni sij yahuij tsínj daj rian yahuij rugutsḭ. Nḭ nico' Jesús dạni nụngüej sí'.

19 Ngaa nḭ ga'nin' Pilato sun sisḭ gạrun ni sij 'ngọ ruguechrạ' chrạ rugutsḭ guḭnun letra. Nḭ gataj letra daj: "Jesús Nazareno huin sí' Rey rian ni ngüḭ israelita." Daj gataj letra daj.

20 Nḭ nico ni tsínj israelita gaya letra daj si nḭchrun' du'ua xuman' Jerusalén huin docọ' ni sij Jesús rian rugutsḭ. Nḭ hua nḭca garun Pilato letra daj snan'anj hebreo ngạ snan'anj latín nej, snan'anj griego nej.

21 Xi'í daj nḭ gataj ni chrej a'nin' rian Pilato:

—Sḭ garún rẹ' sisḭ si-rey ni ngüḭ israelita huin sij mánj. Maan si gạrun rẹ' sisḭ ataj man'an sij sisḭ hué sij huin si-rey ni ngüḭ israelita aj. —Daj gataj ni sij.

22 Nḭ:

—Si hua garūnj nḭ hué daj gạj. —Gataj Pilato gunun ni sí'.

23 Ngaa guisíj docọ' ni snado Jesús rian rugutsḭ, nḭ nacaj ni sij si-gan' Jesús. Nḭ gura' da'aj ni sij gạn'anj mando si-gan' sí'. Nḭ nacaj gọ'ngo ni snado daj da'aj atsij gọ'ngo sij. Nḭ nacaj ni sij atsij manta gunun Jesús. Nḭ sé atsij nanuhua ni sij huin-ín'. Sanḭ atsij anánj ni sij huin.

24 Xi'í daj ni gataj ni dụgüi' ni snado:

—Sanḭ sḭ gutsi' né' mánj. Sanḭ dụcu né' sisḭ dạj hua né' guḭ'yaj gana nạcaj atsij nan. —Daj gataj ni sij.

Nḭ hué daj gataj ni sij sisḭ gạhuin yya dạj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj:

Nura' da'aj ni sij si-gan'ānj.
Nḭ ducu ni sij sisḭ nạcaj ni sij mantāj.

Hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

Ni̱ da'nga' daj gui'yaj ni snado daj.

25 Ni̱ niquin' ni̱chrun' nni Jesús rian rugutsi̱ nga̱ xugüij unj nej, María nica̱ Cleofas nej, María Magdalena nej.

26 Ni̱ ngaa guini'i Jesús sisi̱ niquin' nu̱guan'an nni sij nga̱ tsínj nico' sij huin sí' tsínj 'i̱ ruhua sij, ngaa ni̱ gataj sij gunun nni sij:

—Nnānj, tsínj niquin' daj ga̱huin da'níj re̱' aj. —Daj gataj Jesús.

27 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun tsínj nico' sij daj:

—Yun'unj xa̱na nan ga̱huin nní re̱' aj. —Daj gataj Jesús.

Ni̱ asi̱j hora daj ni̱ nahuin ra'a tsínj daj nni Jesús sisi̱ ga̱ne ún' ducuá sí' du̱gumi sí'.

28 Ni̱ ngaa guisíj gataj Jesús nuguan' daj, ni̱ guini'i sij sisi̱ gahuin yya daran' si gataj si-nu̱guan' Yan'anj xi'í sij. Ngaa ni̱ gataj sij:

—Nago'ōj nnee aj. —Daj gataj Jesús.

29 Ni̱ nne 'ngo̱ siu̱ nu̱n nnee vino yu̱ yu'uj daj. Ni̱ jniyaj ni sij vino daj chra̱ si rún' hua gachij daj. Ni̱ guta' ni sij gachij daj chra̱ 'ngo̱ riuj. Ngaa ni̱ dugüin' ni sij du'ua Jesús.

30 Ni̱ ngaa guisíj go'o Jesús vino yu̱ daj, ni̱ gataj sí':

—Ganahuij sun gui'yā. —Daj gataj Jesús.

Hué dan ni̱ guinico' ni̱j Jesús chra̱ sij, ni̱ gahui' sij.

El costado de Jesús traspasado

31 Ni̱ huin di'ni̱ güi ngaa ga̱huin gui'yanj pascua. Ni̱ na'uej ni tsínj israelita sisi̱ gui̱nico' anin' hua̱'nij níman rian rugutsi̱ güi naránj ruhua ni sij. (Daj si güi gue̱ huin ngaa naránj ruhua ni sij daj.) Hué daj ni̱ gachínj jni'yaj ni sij rian Pilato sisi̱ ga̱'nij sí' ni snado ga̱n'anj du̱guaran' ni sí' da'ma̱n anin' hua̱'nij tsínj nico' rian ni rugutsi̱ daj. Ni̱ ni̱caj ni sí' ni níman daj ga̱n'anj ni sí' ango yu'uj, ruhua ni sij.

32 Ngaa ni̱ gan'anj ni snado duguaran' ni sij da'ma̱n 'ngo̱ tsínj daj. Ni̱ hué daj gui'yaj ni sij nga̱ ango tsínj nico' nu̱guan'an nga̱ Jesús.

33 Sani̱ ngaa ga'na̱' ni sij rian nico' Jesús, ni̱ guini'i ni sij sisi̱ hua gahui' sí'. Yu'uj daj ni̱ nun duguaran' ni sij da'ma̱n sí' ga̱ mánj.

34 Sani̱ xa'uij 'ngo̱ snado lanza gati̱n Jesús. Ni̱ 'ngo̱ hora gahui tun hua nnee gati̱n sí'.

35 Ni̱ tsínj nata' nuguan' nan, ni̱ hué sij guini'i daran' si gahuin. Ni̱ xa̱nga' si-nu̱guan' sij. Ni̱ nata' sij nuguan' nan sisi̱ gu̱xuman ruhua ni é re̱' gui̱ni'i ni é re̱' Jesús.

36 Ni̱ hué daj gahuin sisi̱ ga̱huin yya da̱j rún' gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Ni̱ a̱ 'ngo̱ cúj Jesús nun garan' mánj." Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

37 Ni̱ gataj ango si-nu̱guan' Yan'anj: "Gui̱ni'yaj ni sij

tsínj xa'uij ni sij lanza.” Daj gataj ango si-nu̱guan' Yan'anj xi'í Jesús.

Jesús es sepultado

38 Hué dan ni̱ da' síj ni̱ ga'na̱' 'ngo̱ tsínj gu̱'naj José. Ni̱ nne sij 'ngo̱ yu'uj gu̱'naj Arimatea. Ni̱ guinico' hui̱ sij Jesús. Daj si xu'ui' sij ni'yaj sij ni tsínj israelita. Ngaa ni̱ gachínj jni'yaj sij rian Pilato sisi̱ ga̱'uej sí' gui̱nicaj sij níman ga̱n'anj sij. Ngaa ni̱ garáj xina̱ Pilato. Hué dan ni̱ ga'na̱' sij ni̱ nicaj sij níman Jesús gan'anj sij.

39 Ni̱ hué daj ga'na̱' tsínj gu̱'naj Nicodemo tsínj ga'mi nga̱ Jesús ne̱' ni̱ asi̱j ná. Ni̱ nicaj sí' ga'na̱' sí' 'ngo̱ si hui̱j xia kilo si nachej dugüi' mirra nga̱ aloé huin si quin' da̱j.

40 Hué dan ni̱ guida'a nu̱ngüej sij níman Jesús. Ni̱ dutáj nu̱ngüej sij atsij manta sa̱' sí'. Ni̱ garij nu̱ngüej sij gono'o guin' da̱j riqui manta Jesús. Daj si hué daj huin ducuánj nicaj ni tsínj israelita ngaa achin' ni sij níman.

41 Ni̱ ri̱an doco̱' ni sij Jesús rian rugutsi̱, ni̱ ngaj 'ngo̱ nnaa̱ chrun. Ni̱ da̱ni nnaa̱ chrun daj táj 'ngo̱ yu'uj huej. Ni̱ hua gaya' ni sij yu'uj huej daj sisi̱ ga̱chin' ni sij níman. Sani̱ a̱ 'ngo̱ níman nun ga̱chin' ni sij yu'uj da mánj.

42 Hué dan ni̱ xi'í si 'yaj xugüi ni tsínj israelita sisi̱ ga̱huin gui'yanj pascua, ni̱ xi'í si ni̱chrun' táj yu'uj daj, ni̱ gan'anj ga̱chin' nu̱ngüej sij Jesús.

20

La resurrección

1 Ni̱ ngaa ruhua guere̱nga' ni̱gan' acuan' güi gudungu ngaa hua ru̱mi', ni̱ gan'anj ni̱'yaj María Magdalena rian gachin' Jesús. Ni̱ guini'i unj sisi̱ nitaj yej hua ránj rian yu'uj daj.

2 Yu'uj daj gunánj unj gan'anj unj rian nne Simón Pedro nga̱ ango tsínj nico' Jesús huin sí' tsínj 'i̱ ruhua Jesús. Ngaa ni̱ gataj unj:

—Guiri ni sij Señor riqui yu'uj huej gan'anj ni sij. Sani̱ nun ni'i únj ni̱ a̱ gan'anj nicaj ni sij mánj. —Daj gataj María.

3 Ngaa ni̱ gahui Pedro nga̱ ango tsínj nico' Jesús gan'anj ni̱'yaj nu̱ngüej sij rian yu'uj daj.

4 Ni̱ gunánj nu̱ngüej sij. Sani̱ gunánj yoo̱ doj ango tsínj daj daj nga̱ Pedro. Ni̱ guisíj sini sij rian yu'uj da guisíj Pedro.

5 Ni̱ ga' ni̱tu sij ni'yaj sij chruhua yu'uj daj. Ni̱ guini'i sij rian ngaj atsij. Sani̱ nun ga̱tu sij mánj.

6 Ni̱ nico' Simón Pedro guisíj sí' ru̱cu sij. Ni̱ gatúj sí' guini'yaj sí'. Ni̱ guini'i sí' ni atsij ngaj nej.

7 Ni̱ hué daj guini'i Pedro atsij gani'yanj chra̱ Jesús. Sani̱ nitaj si ngaj nu̱guan'anán' nga̱ ango atsij guini'i sij daj. Sani̱ ngaj ni̱ni atsij daj narumi-í' ngaj-á' aj.

8 Ngaa nḭ gatúj ango tsínj
nico' Jesús tsínj guisíj sini
daj. Nḭ guini'yaj sí', nḭ gux-
uman ruhua sí' sisḭ ganá'nij
Jesús.
9 Daj si achin gara da'nga'
ruhua nu̱ngüej sij si ataj
si-nu̱guan' Yan'anj sisḭ hua
niạn gạna'nij Jesús scanij ni
níman.
10 Ngaa nḭ nanicạj nu̱ngüej
sij nạn' sij rian ni dugüi' sij.

Jesús se aparece a María Magdalena

11 Nḭ niquin' María aco
unj du'ua yu'uj daj. Nḭ aco
María ga' nḭtu unj ni'yaj unj
chruhua yu'uj rian gachin'
Jesús.
12 Nḭ guini'i unj huḭj ángel
nu̱n atsij gạtsi nne rian
gachin' Jesús. Nḭ 'ngọ ángel
nne rian guingaj chrạ Jesús.
Nḭ ango-ó' nne rian guingaj
dacój sí'.
13 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj nu̱ngüej ángel
María. Nḭ gataj nu̱ngüej sij:
—Xica'uí', u̱n sin huin nḭ
acó rẹ' únj. —Daj gataj
nu̱ngüej sij.
Ngaa nḭ gataj María:
—Nicaj ni sij Señor nico'
man'ānj gan'anj ni sij. Sanḭ
nun ni'īnj nḭ ạ gan'anj nicaj
ni sij mánj. —Daj gataj
María gunun nu̱ngüej ángel
daj.
14 Nḭ ngaa gataj unj
nuguan' daj, nḭ nanicạj unj
ni'yaj unj. Nḭ guini'i unj
Jesús niquin' sí' rian unj.
Sanḭ nun nạni'i unj sij.
15 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xica'uīj, u̱n sin huin nḭ
acó rẹ' únj. Nḭ u̱n tsínj nanó'
rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Nḭ gani ruhua unj sisḭ tsínj
dugumi nnaạ chrun huin sij.
Yu'uj daj gataj unj:
—Señor, sisḭ hué rẹ' nicaj
gan'anj sij, ngaa nḭ gạtaj rẹ'
sisḭ nḭ ạ gan'anj nicáj rẹ'
sij. Ngaa nḭ gạn'anj nạcā sij.
—Daj gataj María.
16 Ngaa nḭ:
—María. —Gataj Jesús.
Ngaa nḭ nanicạj unj gataj
unj snan'anj hebreo:
—Raboni. —Gataj María.
(Nḭ Raboni huin ruhuaj
gata Maestro).
17 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sḭ guida'á rẹ' man'ānj
si achin gạhui nạn'ānj rian
chrē. Sanḭ güiḭj nạta' rẹ'
gu̱nun ni jnān sisḭ nạn'ānj
rian nne chrē huin chrē ni
é rẹ' nej. Dan'ān huin
nḭ Dan'anj ni é rẹ' huin
nej. —Daj gataj Jesús gunun
María.
18 Ngaa nḭ nạn' María Mag-
dalena nata' unj rian ni tsínj
nico' Jesús sisḭ guini'i unj
Señor. Nḭ hué daj nata' unj
si gataj sí' gunun unj nej.

Jesús se aparece a los discípulos

19 Nḭ ngaa guinḭ güi
gudungu daj, nḭ naránj ni
tsínj nico' Jesús rian hue'
mán ni sij. Daj si xu'ui'
ni sij ni'yaj ni sij ni tsínj
israelita. Ngaa nḭ gurugüi'
Jesús ganiquin' sí' scanij ni
sij. Nḭ gataj sí':
—Gạhuin din'inj ruhua á
rẹ'. —Daj gataj Jesús.

20 Ngaa guisíj ga'mi Jesús
nuguan' daj, nḭ digyán sij
ra'a sij ngą gatḭn sij rian ni
sí'. Nḭ gahuin nią' ruhua ni
sí' ni'yaj sí' Señor.
21 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún
Jesús:
—Gąhuin din'inj ruhua ni
é rẹ'. Dąj rún' ga'níj chrē
ga'nāj, nḭ da'nga' daj a'nī
gąn'anj ni é rẹ' chruhua
xuṇgüḭ nej. —Daj gataj
Jesús.
22 Guisíj ga'mi Jesús daj, nḭ
ga'yanj sij rian ni sí'. Nḭ gataj
sij:
—Nąhuin ra'a á rẹ'
Espíritu Santo nánj.
23 Sisḭ guḭnicaj á rẹ' niman
nico xi'í gaquin' 'yaj ni ngüḭ,
ngaa nḭ guḭnicaj Yan'anj ni-
man nico xi'í gaquin' daj.
Sanḭ sisḭ sḭ guinicaj ni é rẹ'
niman nico xi'í gaquin' 'yaj
ni ngüḭ, ngaa nḭ sḭ guini-
caj Yan'anj niman nico nej
mánj. —Daj gataj Jesús.

Incredulidad de Tomás

24 Nḭ 'ngọ ni xụhuij dugüi'
ni tsínj nico' Jesús huin
tsínj gụ'naj Tomás gụ'naj sí'
Dídimo nej. Nḭ nitaj Tomás
nne ngaa gurugüi' Jesús rian
ango ni tsínj daj.
25 Ngaa nḭ gataj ango
ni tsínj nico' Jesús gunun
Tomás:
—Guini'i ni úṇj, Señor.
—Daj gataj ni sij.
Sanḭ:
—Nḭ sisḭ sḭ guini'īnj rian
guiran' xḭ'i ra'a sij gui'yaj
gaquíj, nḭ sisḭ sḭ diguī chrą
ra'āj rian guiran' xḭ'i daj
ngą gatḭn sij, nḭ sḭ guxuman
ruhuāj sisḭ ganá'nij sij mánj.
—Daj gataj Tomás gunun ni
sij.
26 Nḭ ngaa gachin ango
tụnj güi, nḭ naran' rụhua'
yún ni tsínj nico' Jesús
chruhua hue'. Nḭ nne Tomás
ngą ni sij. Nḭ nụnj si hua
ránj rian hue', sanḭ narugüi'
Jesús ganiquin' sí' scanij ni
sij. Nḭ:
—Gąhuin din'inj ruhua á
rẹ'. —Gataj Jesús.
27 Ngaa nḭ gataj Jesús gu-
nun Tomás:
—Dḭguíj rẹ' chrą ra'á rẹ'
chruhua ra'āj nan. Nḭ nḭ'yaj
rẹ' dąj hua ra'āj nánj. Nḭ
jnụcuá rẹ' ra'á rẹ', nḭ dḭguíj
rẹ' ra'á rẹ' gatīnj. Ngaa
nḭ gąhuin yya ruhuá rẹ'
sisḭ ganá'nij man'ānj. Nḭ
gụxuman ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ'
man'ānj. —Daj gataj Jesús
gunun Tomás.
28 Ngaa nḭ:
—Huín rẹ' Señor nicōj
aj. Nḭ Dan'ān huín rẹ' nej.
—Gataj Tomás gunun Jesús.
29 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xuman ruhuá rẹ' ni'yáj
rẹ' man'ānj xi'í si guini'í rẹ'
yūnj ní'. Hua 'ueé rian
ni ngüḭ guxuman ruhua ni'i
man'ānj ngaa achin guini'i
ni sij yūnj. —Daj gataj Jesús
gunun Tomás.

El propósito del libro

30 Nḭ gui'yaj Jesús ga'ḭ ango
si są' nico guini'i ni tsínj
nico' sij. Sanḭ nitaj si hua
nḭca ni nuguan' daj rian li-
bro nan mánj.
31 Sanḭ ni nuguan' nan
hua nḭca rian libro nan sisḭ

gu̱xuman ruhua ni é rẹ' sisi̱ Jesús huin Cristo da'níj Yan'anj. Ni̱ xi'í si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij, ni̱ ga̱ ni̱'na' ni̱ganj niman án rẹ', gui̱'yaj sij.

21

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

1 Ngaa ni̱ gachin do̱j ni̱ gurugüi' ru̱hua' yún Jesús rian ni tsínj nico' sij ngaa nne ni sij du'ua laguna xa̱chij gu̱'naj Tiberias. Ni̱ nan huin si gui'yaj Jesús ngaa gurugüi' sij rian ni sí':

2 Ni̱ nne nu̱guan'an Simón Pedro nga̱ Tomás tsínj gu̱'naj Gemelo nej, Natanael tsínj 'na̱' xuman' Caná huin xuman' ngaj estado Galilea nej, nu̱ngüej da'níj Zebedeo nej, yahuij tsínj nico' Jesús nej.

3 Ngaa ni̱:

—Ga̱n'anj gui̱da'ā xucuaj. —Daj gataj Pedro.

Ni̱:

—Hué daj ga̱n'anj ni únj nga̱ rẹ' nej. —Daj gataj ni tsínj nne nga̱ sij.

Hué dan ni̱ gan'anj ni tsínj daj. Ni̱ gahui ni sij 'ngo̱ rio̱ achéj rian nnee. Sani̱ ni̱ a̱ 'ngo̱ xucuaj nun guida'a ni sij ya̱n' daj.

4 Ni̱ ngaa ruhua guixigui̱n, ni̱ niquin' Jesús du'ua laguna daj. Sani̱ nun na̱ni'i ni tsínj nico' Jesús man'an sí'.

5 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Ni̱ gataj sí':

—Hua si xa á rẹ' ní'. —Gataj Jesús.

—Nitaj mánj. —Gataj ni sij.

6 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Du̱nij a ni é rẹ' nnánj nẹ' chrej ra'a sa̱' rio̱, ni̱ gui̱da'a á rẹ' xuj aj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa ni̱ gui'yaj ni sij da̱j rún' gataj Jesús. Hué dan ni̱ nun gahuin nucuaj ni sij guiri ni sij nnánj chruhua nnee xi'í si ducu gara xuj chruhua nnánj.

7 Ngaa ni̱ hua 'ngo̱ tsínj nico' Jesús huin sí' tsínj 'i̱ ruhua ni'i Jesús. Ni̱ gataj sí' gunun Pedro:

—Hué sij huin Señor. —Daj gataj sí'.

Ni̱ ngaa gunun Pedro sisi̱ Señor huin, ni̱ 'ngo̱ hora gananun sij si-gan' sij. (Daj si hua guiri sij si-gan' sij.) Ni̱ güéj sij man'an sij chruhua nnee.

8 Ni̱ guisíj ango ni tsínj nico' Jesús du'ua laguna daj nga̱ rio̱. Ni̱ anucuaj ni sij nnánj gara xucuaj daj. Daj si achin ango ciento metro gui̱sij ni sij du'ua nnee daj.

9 Ni̱ ngaa nanij ni sij chruhua rio̱, ni̱ guini'i ni sij anun yan'a̱n. Ni̱ ta̱j 'ngo̱ xucuaj rian yan'a̱n. Ni̱ ma̱n chrachrúnj nej.

10 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:

—Ni̱caj á rẹ' do̱j xucuaj gui̱da'a ni é rẹ' ga̱'na' á rẹ'. —Daj gataj Jesús.

11 Ngaa ni̱ gahui Simón Pedro. Ni̱ ganucuaj sij nnánj gara xucuaj xxi guisíj sij rian yo'ój. Ni̱ nu̱n 'ngo̱ ciento táj hui̱j xia xa̱'nij xucuaj chruhua nnánj daj. Ni̱ nu̱nj

si nico xuj nu̱n, sanḭ nun
xi'nij mánj.
12 Ngaa nḭ:
—Gạhua' anin' é rẹ'
rạruhua anin' é rẹ'. —Daj
gataj Jesús.
Nḭ ạ 'ngọ ni tsínj nico'
Jesús nun guḭsij ruhua
nạchinj snan'anj sí' u̱n tsínj
huin sí'. Daj si hua ni'i ni sij
sisḭ Señor huin sí'.
13 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun'
Jesús guida'a sij chrachrúnj
daj ga'ui' sij rian ni sí'. Nḭ
hué daj gui'yaj sij ngạ xucuaj
nej.
14 Nḭ hué nan guisíj huạ'nij
gurugüi' Jesús rian ni tsínj
nico' sij ngaa guisíj ganá'nij
sij scanij ni níman.

Apacienta mis ovejas

15 Ngaa guisíj ganahuij
raruhua ni sij, nḭ nachínj
snan'anj Jesús Simón Pedro.
Nḭ gataj sij:
—Simón, da'níj Jonás. Nḭ
'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' doj
man'ānj daj ngạ ni tsínj nan
gạ ní'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ:
—Xạnga' ni'í rẹ' sisḭ 'ḭ
ruhuāj ni'yā man'án rẹ'
Señor. —Daj gataj Pedro.
Ngaa nḭ:
—Gạ'ui' rẹ' si xạ ni dānj
xachij 'nḭj. —Gataj Jesús.
16 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj rụhua' yún Jesús
Pedro. Nḭ gataj sij:
—Simón, da'níj Jonás.
Nḭ 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
man'ānj ní'. —Daj gataj
Jesús.
—Xạnga' ni'í rẹ' sisḭ 'ḭ
ruhuāj ni'yā man'án rẹ'
Señor. —Gataj Pedro.
Ngaa nḭ:
—Du̱gumi rẹ' ni dānj
xachij. —Gataj Jesús.
17 Ngaa nḭ síj huạ'nij
nachínj snan'anj Jesús
Pedro. Nḭ gataj sij:
—Simón, da'níj Jonás.
Nḭ 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
man'ānj ní'. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nḭ ganani ruhua Pe-
dro. Daj si síj huạ'nij nachínj
snan'anj Jesús sij daj. Ngaa
nḭ gataj Pedro:
—Ni'í rẹ' daran'anj Señor.
Nḭ ni'í rẹ' sisḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā
man'án rẹ'. —Daj gataj Pe-
dro.
Ngaa nḭ:
—Gạ'ui' rẹ' si xa ni dānj
xachij.
18 Xạnga' atā gu̱nun rẹ' sisḭ
ngaa hua lí rẹ', nḭ ninún
rẹ' si-gán' rẹ' gan'ánj rẹ' nḭ
ạ garan' ruhuá rẹ' gan'ánj
rẹ'. Sanḭ ngaa gạchij rẹ' nḭ
jnucuáj rẹ' nu̱ngüej ra'á rẹ'.
Nḭ nạ'nij ango sij si-gán' rẹ'
xá rẹ'. Nḭ nḭcaj sij man'án rẹ'
gạn'anj sij rian na'uej ruhuá
rẹ' gạn'anj rẹ'. —Daj gataj
Jesús gunun Pedro.
19 Nḭ ngạ ni nuguan' daj
nḭ digyán Jesús rian Pedro
dạj guḭran' sí' gạhui' sí'. Nḭ
digyán sij dạj gạ'mi sạ' ni
ngüḭ xi'í Yan'anj ngaa guḭni'i
ni sij dạj gạhui' Pedro. Ngaa
nḭ gataj Jesús gunun Pedro:
—Guḭnicó' rẹ' yūnj anj.
—Daj gataj Jesús.

El discípulo amado

20 Ngaa nḭ nanicạj Pedro. Nḭ guini'i sij nico' ango tsínj nico' Jesús huin sí' tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj Jesús. Nḭ hué tsínj daj huin tsínj nne xi'níj Jesús ngaa xa sti'nḭ ni sij ngaa riqui. Nḭ tsínj daj huin tsínj nachínj snan'anj Jesús ụn tsínj huin si nạga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun.

21 Nḭ ngaa guini'i Pedro tsínj nico' daj, nḭ nachínj snan'anj sij Jesús. Nḭ gataj sij:

—Señor, dạj guḭran' tsínj nan únj. —Daj gataj Pedro.

22 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Sisḭ huin ruhuāj sisḭ gụna sij da nạnicaj rụhua' yūnj gạ'nāj, nḭ ụn sin guḭ'yáj rẹ' únj. Guḭnico' man'án rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

23 Ngaa nḭ gaxa'nḭ nuguan' nan scanij ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús. Nḭ gani ruhua ni sij sisḭ sḭ gahui' tsínj nico' Jesús daj. Sanḭ nun gataj Jesús sisḭ sḭ gahui' tsínj da mánj. Maan si gataj sij nuguan' nan: “Sisḭ huin ruhuāj sisḭ gụna sij da nạnicaj rụhua' yūnj, nḭ ụn sin guḭ'yáj rẹ' únj.” Hué daj ga'mi Jesús.

24 Nḭ huēj huin tsínj nico' Jesús daj. Nḭ huēj huin tsínj natāj ni nuguan' nan rian ni ngüḭ. Nḭ arūnj nuguan' nan rian yanj nej. Nḭ ni'i né' sisḭ xạnga' si-nụguan'ānj.

25 Nḭ hua ga'ḭ ango ni rasụn gui'yaj Jesús nej. Nḭ sisḭ gạrun ni sij gọ'ngo ni rasụn gui'yaj Jesús rian yanj, ngaa nḭ sḭ ga'ue gụnucuaj ni ngüḭ nạra sạ' ni sij ni libro sisḭ nun garun ni sij mánj.

LOS HECHOS DE LOS APÓSTOLES

La promesa del Espíritu Santo

1 Hué dan nḭ rian yanj carta garūnj asḭj sini gayá rẹ' huín rẹ' tsínj gṵ'naj Teófilo, nḭ gatā gunún rẹ' daran' si gui'yaj Jesús ngą daran' si digyán sij rian ni ngüḭ asḭj sini yąn

2 dą' güi guinąn' sij xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ asḭj achin nąn' sij xata', nḭ ganacui sij ni tsínj gṵ'naj apóstol huin ni sij ni tsínj ga'mi si-nṵguan' sij rian ni ngüḭ. Nḭ ga'nin' Jesús sun rian ni sí' dąj rún' gataj Espíritu Santo rian sij.

3 Nḭ ngaa guisíj gahui' Jesús rian rugutsḭ, nḭ narugüi' sij rian ni tsínj daj. Nḭ da'nga' daj digyán yya sij rian ni sí' sisḭ hua nḭ'na' yya sij. Hué dan nḭ hujj xia güi guini'i ni apóstol man'an Jesús. Nḭ ga'mi sij ngą ni sí' xi'í dąj nicaj Yan'anj sun rian né'.

4 Nḭ 'ngọ güi ngaa nne nṵguan'an Jesús ngą ni tsínj daj, nḭ ga'nin' sij sun rian ni sí' sisḭ sḭ gahui ni sí' xuman' Jerusalén gąn'anj ni sí'. Nḭ gataj sij gunun ni sí':

—Gą no'oj acuan' án rẹ' nan da güi gą'na' Espíritu Santo rian án rẹ' dąj rún' gataj yya chrē rian án rẹ'. Nḭ hué daj gataj snan'anj man'ānj gunun a ni é rẹ' nej.

5 Daj si xąnga' duguata' nnee tsínj gṵ'naj Juan ni ngüḭ ngą nnee. Sanḭ gąchin chrą dọj güi, nḭ gą'na' Espíritu Santo gątu ruhua niman án rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj apóstol.

La ascensión

6 Hué dan nḭ ngaa nahuin yu' ni sij, nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Señor, hué hora nan huin si gąhuin achij ni únj ni tsínj israelita rian ango ni ngüḭ, guḭ'yáj rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

7 Nḭ nanicąj Jesús gataj sij:

—Sé si-sun a ni é rẹ' huin si guḭni'i a ni é rẹ' dąj da'nga' gą aj. Urin chré' ni'i ṵn güi guḭ'yaj sij si huin ruhua sij.

8 Sanḭ ngaa gą'na' Espíritu Santo gątu chruhua niman án rẹ', nḭ gąhuin nucuaj ni-man án rẹ' xi'í si-sun man'an Yan'anj. Nḭ gąhuin a ni é rẹ' ni tsínj gą'mi xi'ī̱j riqui xuman' Jerusalén ngą daran' ni xuman' ngaj estado Judea ngą estado Samaria nej, nḭ da' ganṵn nḭn' xungüḭ nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj daj.

9 Ngaa nḭ hua guẹ guimán ni sij guini'yaj ni sij, nḭ nąn' Jesús xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ ga'nąʼ 'ngọ nga xata' narán nḭ ą gan'anj Jesús. Nḭ nun gą'ue guini'i ni sij rian Jesús gą mánj.

10 Nḭ ngaa guimán ni sij ni'yaj ni sij nẹ' xata' nḭ

ą huaj Jesús, ngaa nį gu-
rugüi' huįj tsínj nụn atsij
gatsį guiniquin' nụngüej sí'
xi'níj ni sij.
11 Nį gataj nụngüej sí' gu-
nun ni sij:
—Nį ụn sin gahuin nį
niquin' a ni é rę' ni'yaj á
rę' xata' huin ín rę' tsínj 'ną'
estado Galilea únj. Hué guę
Jesús gahui nąn' sij xata',
gui'yaj Yan'anj. Nį rún'
gahuin ngaa nąn' sij xata',
nį da'nga' daj gąhuin gą'na'
rụhua' yún sij aj. —Daj gataj
nụngüej tsínj daj gunun ni
sij.

Elección del sucesor de Judas

12 Ngaa nį nanij ni sij da-
can gụ'naj Olivos. Nį gan'anj
ni sij gatúj ni sij xuman'
Jerusalén. Nį ngaj nįchrun'
xuman' daj ngą dacan gụ'naj
Olivos. Nį hué guę ducánj
daj huin si ga'ui' ley permiso
si gąche ni sij 'ngọ güi naránj
ruhua ni sij.
13 Nį ngaa nasíj ni sij xu-
man' daj, nį gahui ni sij ango
chrą hue' nata' xata' rian
mąn ni sij. Nį nne Pedro
ngą Juan nej, Jacobo nej, An-
drés nej, Felipe nej, Tomás
nej, Bartolomé nej, Mateo
nej, Jacobo da'níj Alfeo nej,
Simón Zelote nej, Judas jnánj
Jacobo nej.
14 Nį 'ngọ hua ruhua ni-
man ni sij nahuin chre' ni
sij gachínj jni'yaj ni sij rian
Yan'anj. Nį da'nga' daj
gui'yaj ni yun'unj xąna ngą
María huin unj nni Jesús ngą
ni jnánj Jesús nej.
15 Nį ni güi daj nį naxụman
Pedro guiniquin' sij dąni ni
tsínj nicaj dugüi' ngą Jesús.
(Nį guimán 'ngọ si ciento tá
cọ ni tsínj nahuin chre' yu'uj
daj.)
16 Nį gataj Pedro gunun ni
sij:
—Asįj hua ná nį ga'mi
Espíritu Santo rian xí' David
huin ín rę' jnān. Nį ga'mi
David nuguan' daj huin
nuguan' xi'í tsínj gụ'naj
Judas. Nį hua niąn sisį
gąhuin yya dąj rún' ga'mi
sij xi'í nuguan' daj. Nį
hué Judas digyán 'ngọ chrej
ga'ną' ni tsínj guida'a Jesús
nej aj.
17 Nį asįj sini nį guinicaj
dugüi' Judas ngą né'. Nį hué
sij huin tsínj gui'yaj sun ngą
né' nej aj.
18 ʼNį san'anj guiri' sij
gudu'uej sij Jesús daj, nį
guiránj sij 'ngọ yo'ój. Hué
dan nį ganatúj Judas gan'anj
sij rian yo'ój ngą chrą sij. Nį
gahui xiri' sij.
19 Nį gunun daran' ni tsínj
mán xuman' Jerusalén dąj
guiran' Judas. Nį dugu'ną ni
sij si-nụguan' ni sij yo'ój daj
Acéldama. Nį nuguan' daj
huin ruhuaj gata Yo'ój Tun.
20 Daj si gataj libro gụ'naj
Salmos huin si-nụguan'
Yan'anj:
Guįsij nąhuin quij qui'yanj
nąco rian gane ducuá
sij.
Nį ą 'ngọ tsínj sį gane ruhuaj
mánj.
Gataj libro daj. Nį gataj
rụhua' yún libro daj:

Nạcaj ango sí' si-sun sij, ruhuāj aj.
Daj gataj libro gụ'naj Salmo aj.

21-22 ’Nị mạn ni tsínj nicaj dugüi' nụguan'an ngạ né' daran' ni güi gane Jesús scanij né' asịj güi duguata' nnee Juan Jesús, nị da jnahuij sij nạn' sij xata', gui'yaj Yan'anj. Hué dan nị da'ui né' nạno' né' 'ngọ tsínj guini'i daran' si gui'yaj Jesús, gạhuin sí' 'ngọ tsínj nạta' ngạ né' rian ni ngüị xi'í si ganá'nij yya Jesús. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

23 Ngaa nị ga'mi ni sij si-xugüi huịj tsínj daj. Nị gụ'naj 'ngọ sij José Barsabás. Nị hué daj gụ'naj sij Justo nej. Nị ango sij gụ'naj Matías.

24 Ngaa nị gachínj jni'yaj daran' ni sij rian Yan'anj. Nị gataj ni sij:

—Señor, hué rẹ' ni'i dạj hua niman daran' ni ngüị. Xi'í daj dịgyán rẹ' ụn gọ'ngo nụngüej sij nacuí rẹ'.

25 Ngaa nị gạnacaj sij sun nan gạhuin sij 'ngọ apóstol gạ'mi sij si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Daj si guinij Judas rian si-gạquin' man'an sij. Nị gan'anj sij rian gan'anj ni'ya nịganj nịn' sij. —Hué daj ga'mi ni sij gunun Yan'anj.

26 Nị garun ni sij si-xugüi huịj tsínj daj. Nị guiri' ni sij si-xugüi tsínj gụ'naj Matías. Nị hué asịj hora daj guinicaj dugüi' sí' ngạ ango xạn tsínj apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị.

2

La venida del Espíritu Santo

1 Nị ngaa guisíj güi gahuin gui'yanj gụ'naj Pentecostés, nị nahuin chre' daran' ni sij 'ngọ yu'uj.

2 Nị nasịnunj gunun ni sij ga'nạ' xata' huin garịn. Dạj rún' 'yaj 'ngọ nanẹ nucuaj da'nga' daj gahuin aj. Nị gahuin garịn nịn' gạchra' chruhua hue' rian mạn ni sij.

3 Nị gurugüi' yan'ạn. Nị dạj rún' hua yyó' huaj aj. Nị gura' da'aj yan'ạn chrạ gọ'ngo ni sij.

4 Nị gara chruhua cúj niman daran' ni sij, gui'yaj Espíritu Santo. Nị gaxị'i ni sij ga'mi ni sij ango ni snan'anj dạj digyán Espíritu Santo si ga'mi ni sij.

5 Nị ni güi daj, nị mạn ni tsínj israelita xuman' Jerusalén. Nị huin ni sij tsínj huin ruhua guịnico' Yan'anj. Nị 'nạ' ni sij chruhua daran' ni xuman' mạn chruhua xungüị.

6 Nị ngaa gunun ni ngüị si garịn daj, nị nahuin chre' ni sij. Nị nun ni'i ni sij ní' ụn xị'i gahuin garịn gạ mánj. Daj si gunun gọ'ngo ni sij si-nụguan' ni sij si ga'mi ni sí'.

7 Nị nun ri' ruhua ni sij si gạ'mi ni sij. Ngaa nị ga'mi ni man'an ni sij:

—Sé ni tsínj 'nạ' estado Galilea huin daran' ni tsínj a'mi nan mí'.

8 Nḭ ṵn sin huin nḭ unun
ni man'an né' a'mi ni sij si-
nṵguan' ni man'an né' únj.
9 Daj si hué né' huin ni
tsínj 'nạ' Partia ngạ Media
nej, Elam nej, Mesopotamia
nej, ngạ Judea nej, Capado-
cia nej, Ponto nej, Asia nej,
10 Frigia nej, Panfilia nej,
Egipto nej, ni xuman' ngaj
chruhua Libia nḭchrun'
Cirene nej. Nḭ 'nạ' gọ'ngo
né' xuman' Roma nej. Nḭ
da'aj né' huin xạnga' tsínj
israelita. Nḭ ango da'aj né'
huin ni tsínj xacaj si-dṵcuanj
ni tsínj israelita.
11 Nḭ hua tsínj 'nạ' Creta
nej, ngạ Arabia nej. Nḭ
unun daran' né' a'mi ni sij
si-nṵguan' da gọ'ngo né'. Nḭ
ataj ni sij sisḭ sạ' nḭn' ruhua
'yaj man'an Yan'anj. —Daj
gataj ni tsínj daj.
12 Nḭ gara yan'anj ruhua
daran' ni sij. Nḭ nun ri'
ruhua ni sij si gạ'mi ni sij. Nḭ
nachínj snan'anj ni man'an
ni sij dugüi' sij. Nḭ gataj ni
sij:
—Nḭ ṵn sin huin ruhuaj
gata daran' nan únj. —Daj
gataj ni sij.
13 Sanḭ ga'mi ducu ango ni
sij ni'yaj sij ni sí'. Nḭ gataj ni
sij:
—Hua xḭni ni sí' dạj da'
'yaj ni sí' daj, ataj ni sij aj.

Primer discurso de Pedro

14 Ngaa nḭ naxṵman Pedro
ngạ xạn tsínj nicaj dugüi'
ngạ sij. Nḭ nucuaj ga'mi sij.
Nḭ gataj sij:
—Tsínj israelita ngạ tsínj
nne xuman' Jerusalén huin
ín rẹ' aj. Sạ' ruhua gṵnun
a ni é rẹ' ngạ nuguan' gạ'mī
aj. Nḭ xạcaj á rẹ' cuenta xi'í
si gahuin da aj.
15 Sé si hua xḭni ni tsínj
mán nan sisḭ gani ruhuá rẹ'
da mánj. Daj si ga ṵn nḭgan'
nánj.
16 Sanḭ yu'uj nan ni'yaj ni
únj dạj rún' gataj tsínj gṵ'naj
Joel huin sí' 'ngọ tsínj ga'mi
si-nṵguan' Yan'anj asḭj ná:
17 Güi huaj gạnahuij xungüḭ,
nḭ gạ'nī Espíritu Santo
gạ'na' rian daran' ni
ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ.
Nḭ da'nḭ sno'o a ni é rẹ'
ngạ ni da'nḭ xạna á rẹ'
gạ'mi ni sij nuguan'
sạ' si-nṵguan' man'ānj
gṵnun ni ngüḭ.
Nḭ guḭni'i ni tsínj hua lij
'ngọ da'nga' dḭgyán
man'ānj rian ni sij.
Nḭ ni tsínj achij, nḭ gạ'nin'
nnej ni sij.
18 Nḭ ni güi daj gạ'nin' xạngāj
Espíritu Santo gạ'naj
rian ni tsínj ngạ ni
yun'unj xạna 'yaj sun
riānj.
Nḭ gạ'mi ni sij si-nṵguan'ānj
rian ni ngüḭ.
19 Nḭ gạhuin yan'anj ruhua
ni ngüḭ xi'í nuguan'
digyānj nẹ' xata' rian
ni sij.
Nḭ nẹ' nḭca' chruhua xungüḭ,
nḭ digyānj si hua tun
nej, si hua yan'ạn nej,
si hua gatse' guḭni'i ni
ngüḭ.
20 Nḭ gạhuin rṵmi' rian güi.
Nḭ yahuḭ gạhuin si hua tun.

Nị hué daj gạhuin asịj achin guịsij güi gạ'nāj huīnj Señor.
Nị gạ nico gạhuin güi daj.
Nị 'ueé gạhuin güi daj nej.
21 Sanị daran' ni ngüị achínj jni'yaj riānj, nị gạnacā ni sij.
Hué nan huin si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' ga'mi tsínj gụ'naj Joel asịj ná.
22 ’Ngaa nị gụnun sạ' á rẹ' nuguan' gạ'mī huin ín rẹ' ni tsínj israelita: Hua ni'i sạ' á rẹ' xi'í Jesús tsínj 'nạ' xuman' Nazaret. Nị garan' ruhua Yan'anj guini'i sij Jesús. Nị gui'yaj Jesús nico sun sạ' guini'i ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yaj Yan'anj sisị dịgyán sí' ango rasụn sạ' scanij a ni é rẹ' nej.
23 Sanị digyán 'ngọ tsínj daj chrej sisị gạ'na' guịda'a ni sij Jesús. Nị garij ni tsínj da'ui gaquin' gaquíj Jesús rian rugutsị. Nị dagahui' ni sij sí', gui'yaj a ni é rẹ'. Sanị asịj riqui doj, nị gani ruhua Yan'anj sisị hué daj guịran' yya sí'. Nị guini'i sini Yan'anj sisị hué daj guịran' sij.
24 Sanị ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị sị ga'ue 'ngọ gạhui' sij gạ mánj. Daj si nun gạ'ue guna sij scanij ni níman gạ mánj.
25 ’Nị asịj ná doj ga'mi xí' David xi'í Jesús. Nị gataj sij:
Guini'īnj sisị nịganj guịniquin' Señor riānj anj.
Nị xi'í si niquin' sij xi'nī, nị nitaj si 'ya guxu'uī gạ mánj.
26 Xi'í daj ni gahuin niạ' nimānj.
Nị ga'mī nimānj 'ngọ nuguan' niạ' ruhua nej.
Daj si gahuin yya ruhuāj sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngāj.
27 Nị nun dụna man'án rẹ' nimānj rian achin' níman.
Nị nun dụna man'án rẹ' sisị gụchru nneẹ cū mánj.
Daj si huēj huin tsínj sạ' niman rian Yan'anj.
28 Nị digyán rẹ' 'ngọ chrej rian gạchē gạne nịgān.
Nị hua niạ' ruhuāj xi'í si nné rẹ' ngāj.
Daj gataj xí' David asịj ná.
29 ’Nị gạ'ue gạtaj yyāj gụnun a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' sisị gahui' yya xí' David. Nị gachin' yya sij, ruhuāj. Nị hua guẹ si-cúj sij mán chruhua yu'uj da güi acuan' ngạ né'.
30 Nị gahuin xí' David tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị guini'i David sisị hua gataj yya Yan'anj sisị gạhuin achij 'ngọ da'níj da'nị si'nị sij. Nị hué sí' gạhuin 'ngọ rey nej.
31 Hué dan nị hua guini'i xí' David si gạhuin ngạ Cristo. Daj si ga'mi sij sisị gạna'nij Cristo. Nị gataj sij sisị nun dụna Yan'anj níman Cristo chruhua yu'uj mánj. Nị nun gụchru nneẹ cúj sí' guingaj sí' chruhua yu'uj mánj, gataj xí' David.
32 ’Nị hua yya ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị

daran' únj huin tsínj guini'i sisi̱ xa̱nga' yya ganá'nij sij.

33 Ni̱ nachi nicaj Yan'anj Jesús na̱n' sij xata' ga̱ne 'ueé sij ra'a sa̱' man'an Yan'anj xa̱nga'. Ni̱ hua gataj yya Yan'anj sisi̱ ga̱'ui' sij Espíritu Santo rian Jesús. Hué dan ni̱ ga'níj Jesús Espíritu Santo ga'naj rian anin' únj da̱j rún' guini'i a ni é rẹ', ni̱ da̱' rún' gunun a ni é rẹ' nej.

34 'Ni̱ sé xí' David huin si gahui na̱n' xata' mánj. Saṉi̱ gataj sí':

Ni gataj Yan'anj gunun Cristo huin tsínj nicaj sun riānj sisi̱ ga̱ne 'ueé Cristo nẹ' chrej ra'a sa̱' Yan'anj

35 da ga̱huin ni tsínj unun' nga̱ Cristo daj 'ngọ riguiya' gụta' Cristo dacój sí'.

Daj gataj David asi̱j ná.

36 Hué dan ni̱ tsínj israelita huin a ni é rẹ'. Ngaa ni̱ gui̱ni'i a ni é rẹ' sisi̱ Jesús gahuin Señor, gui'yaj Yan'anj. Ni̱ gahuin sij Cristo, gui'yaj Yan'anj nej. Ni̱ hué sij huin tsínj godóco' a ni é rẹ' rian rugutsi̱ aj. —Hué daj gataj Pedro gunun ni sij.

37 Hué dan ni̱ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, ngaa ni̱ ganani nico ruhua niman ni sij. Ni̱ nachínj snan'anj ni sij Pedro nga̱ ango ni tsínj huin apóstol huin ni tsínj nicaj dugüi' nga̱ Pedro. Ni̱ gataj ni sij:

—Jnánj né', ụn sin gui̱'yaj únj, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj ni sij gunun ni sí'.

38 Ngaa ni̱ nanica̱j Pedro gataj sí':

—Ga̱nani ruhua a ni é rẹ' xi'í si-ga̱quin' a ni é rẹ'. Ni̱ ga̱ta' nnee daran' a ni é rẹ' nga̱ si-xugüi man'an Jesucristo. Ngaa ni̱ gui̱nicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-ga̱quin' a ni é rẹ'. Hué dan ni̱ ri̱qui Yan'anj Espíritu Santo ga̱'naj rian án rẹ' aj.

39 Daj si hué daj gataj yya Yan'anj sisi̱ ri̱qui sij Espíritu Santo rian án rẹ', ni̱ rian da'níj a ni é rẹ' nej, ni̱ nga̱ rian daran' ni ngüi̱ nne ga̱n' nej, huin ni sij daran' ni tsínj ga̱quinj Yan'anj ga̱'na' ni sij. —Daj gataj Pedro gunun ni ngüi̱ daj.

40 Ni̱ gui'yaj fuerza Pedro nga̱ ga'i̱ ango ni nuguan' nej. Ni̱ ga'nin' sij 'ngọ ducuánj rian ni sí', ni̱ gataj sij:

—Na̱caj á rẹ' ni man'an án rẹ' scanij ni tsínj ma̱n yya̱j. Daj si 'yaj quij ni sij. —Gataj Pedro.

41 Hué dan ni̱ gata' nnee ni tsínj nahuin ra'a si-nụguan' Pedro. Ni̱ güi daj nahuin chre' 'ngọ si hua̱'nij mí ni ngüi̱ guxuman ruhua ni'i si-nụguan' Pedro. Ni̱ guinicaj dugüi' ni sij nga̱ ni tsínj hua guxuman ruhua ni'i man'an Jesucristo.

42 Ni̱ daran' ni sij hua ni̱ca ruhua nga̱ nuguan' digyán ni tsínj huin apóstol rian ni sij. Ni̱ nahuin dugüi' daran' ni sij nej. Ni̱ gura' da'aj ni sij chrachrúnj xa nụguan'an ni sij nej. Ni̱ gachínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj nej.

La vida de los primeros cristianos

43 Nị guxu'ui' daran' ni ngüị ni'yaj ni sij ni rasụn sạ' nico gui'yaj ni tsínj huin apóstol.

44 Nị mán nụguan'an daran' ni ngüị guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nị si'yaj gọ'ngo ni sij gahuin si'yaj daran' ni sij.

45 Nị gudu'ue ni sij do'ój ni sij ngạ si'yaj ni sij. Ngaa nị gura' da'aj ni sij san'anj dạj rún' achin rian gọ'ngo ni sij.

46 Nị uyan hua ruhua ni sij nahuin yu' ni sij daran' güi chruhua nuhui nico. Nị hua nịạ' ruhua ni sij xa nụguan'an ni sij chrachrúnj ducuá gọ'ngo dugüi' sij. Nị hua sạ' niman ni sij.

47 Nị ga'mi sạ' 'ueé ni sij rian Yan'anj. Nị ga'mi sạ' ni ango ni ngüị xi'í ni sij nej. Nị gọ'ngo güi, nị gahuin nico doj ni tsínj guinicaj dugüi' ngạ ni sij, gui'yaj man'an Señor. Daj si nacaj yya Yan'anj ango ni sij rún' huaj.

3

Curación de un cojo

1 Nị 'ngọ güi nị gan'anj Pedro ngạ Juan nuhui nico. Nị guisíj ga huạ'nij di'nị. Nị hué hora daj huin hora achínj jni'yaj ni ngüị rian Yan'anj.

2 Nị yu'uj daj nicaj ni sij 'ngọ tsínj yacuan gan'anj ni sij nuhui daj. Hué daj hua sij asị̄j ga'nga sij. Nị ya'yoj nicaj ni sij sí' huan'anj sij rian nuhui daj. Nị une' ni sij tsínj daj rian nuhui rian atúj ni sij chruhua nuhui. Nị rian atúj ni sij daj gụ'naj Rian Hue' Niạ'. Nị 'yaj tsínj daj caridad rian ni tsínj atúj chruhua nuhui.

3 Nị ngaa guini'i tsínj yacuan daj sisị̄ huaj gạtu Pedro ngạ Juan chruhua nuhui, nị gachínj sij caridad rian nụngüej sí'.

4 Nị guini'yaj sạ' Pedro ngạ Juan rian tsínj daj. Ngaa ni gataj Pedro:

—Guịni'yaj rẹ' rian nụngüej únj. —Gataj Pedro gunun tsínj yacuan daj.

5 Hué dan nị ni'yaj sạ' tsínj daj rian nụngüej sí' xi'í si gani ruhua sij sisị̄ gạ'ui' nụngüej sí' dọj rian sij, ruhua sij.

6 Sanị gataj Pedro gunun sij:

—Nitaj si nicā san'anj plata ngạ oro rị̄quīj mánj. Sanị gạ'ue rị̄quīj si nicā rián rẹ'. Atā rián rẹ' ngạ si-xugüi Jesucristo tsínj 'nạ' xuman' Nazaret sisị̄ nạxuman rẹ' gạche rẹ' nánj. —Daj gataj Pedro.

7 Ngaa nị guida'a Pedro ra'a sạ' sij nachi nicaj sí' sij. Nị 'ngọ hora gahuin nucuaj da'mạn sij ngạ xá dacój sij.

8 Nị güéj sij ganiquin' sij. Nị gaxị̄'i sij gachéj sij. Hué daj nị gatúj sij chruhua nuhui ngạ nụngüej sí'. Nị gachéj sij, nị güéj sij. Nị ga'mi sạ' 'ueé sij rian Yan'anj.

9 Ngaa nị guini'i daran' ni ngüị sisị̄ gachéj sij ga'mi sạ' 'ueé sij rian Yan'anj.

10 Nị guini'i daran' ni ngüị
sisị hué tsínj daj huin tsínj
nne achínj caridad rian atúj
ni ngüị chruhua nuhui daj
huin yu'uj gụ'naj Rian Hue'
Niạ'. Nị gan'anj ruhua ni sij
xi'í si ganahuin tsínj yacuan
daj.

Discurso de Pedro en el pórtico de Salomón

11 Nị tsínj ganahuin daj,
nị nitaj si na'níj ra'a sij si
guida'a sij Pedro ngạ Juan
nico' ran sij nụngüej sí'.
Nị xi'í si gan'anj ruhua ni
ngüị, nị gan'anj daran' ni
sij gahuin chre' ni sij rian
nụngüej sí' 'ngọ yu'uj hua
ní'nij chruhua nuhui rian
gụ'naj Salomón.

12 Nị ngaa guini'i Pedro ni
ngüị, nị gataj sij gunun ni sí':
—Nị ụn sin huin nị gan'anj
ruhua ni é rẹ' xi'í si gahuin
nan huin ni é rẹ' ni tsínj
israelita únj. Nị ụn sin
huin nị ni'yaj á rẹ' únj únj.
Sé si-nụguan' nụngüej únj
gui'yaj si gachéj tsínj nan
mánj. Sị gunucuaj nụngüej
únj guị'yaj únj nahuin tsínj
yacuan nan gạ mánj. Sé xi'í
si hua sạ' nụngüej únj gachéj
tsínj nan mánj.

13 Nị nico' xí' Abraham
ngạ xí' Isaac ngạ xí' Jacob
man'an Yan'anj xạnga'. Nị
hué Dan'anj anin' xí' daj
gui'yaj sisị hua 'ueé nịn'
da'níj sij Jesús. Nị naga'ui'
a ni é rẹ' Jesús rian ni tsínj
nicaj sun güenda dạgahui' ni
sij. Nị nun gara xina ni é rẹ'
sisị tsínj gụ'naj Pilato nachi
Jesús mánj.

14 ’Nị nun gạ'uej a ni é
rẹ' si nạchi Pilato tsínj hua
sạ' nịn' huin sij Jesús. Nị
hua nịca niman sij nej. Sanị
gachínj a ni é rẹ' si nạchi
Pilato 'ngọ tsínj dagahui'
níman.

15 Nị hué daj nị dagahui' a
ni é rẹ' tsínj 'yaj hua nị'na'
né'. Sanị Yan'anj gui'yaj
sisị ganá'nij Jesús scanij ni
níman. Nị hué únj huin ni
tsínj guini'i si ganá'nij sí'.

16 Hué tsínj nan ganahuin
sạ', gui'yaj man'an si-xugüi
Jesús xi'í si xuman ruhua ni
únj ni'i ni únj man'an Jesús.
Nị ni'i a ni é rẹ' sij. Nị
'ngọ ganahuin sạ' nịn' sij. Nị
guini'i sạ' daran' ni é rẹ' si
gahuin da aj.

17 ’Jnánj né', yyạj ni'īnj sisị
nun guini'i a ni é rẹ' ngạ ni
tsínj nicaj sun rian án rẹ' si
gui'yaj á rẹ' ngaa dagahui' a
ni é rẹ' man'an Jesús mánj.

18 Sanị hué daj gui'yaj
Yan'anj si gạhuin yya dạj
rún' gataj daran' ni tsínj
ga'mi si-nụguan' sij asị̈j hua
ná. Daj si gataj ni sí' si hué
daj guị̈ran' Cristo.

19 ’Gạnani ruhua á rẹ'. Nị
nạnicaj ruhua a ni é rẹ' xi'í
si-gạquin' a ni é rẹ'. Ngaa nị
nạruhui Yan'anj si-gạquin' a
ni é rẹ'. Hué dan nị nạran
ruhua ni é rẹ', guị'yaj Señor.

20 Ngaa nị gạ'na' rụhua'
yún Jesús rian án rẹ', guị'yaj
Yan'anj. Nị hua digyán
Yan'anj rian án rẹ' si gahuin
sí' Cristo.

21 Nị hua niạn sisị gạne
Jesucristo xata' da guị̈sij
güi nạgui'yaj nạca Yan'anj

daran' rasun mán. Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj si gą'mi ni tsínj huin są' huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' man'an sij gane ni sij asḭj ná.

22 Nḭ gataj Moisés gunun ni xí': "Señor huin Yan'anj nico' a ni é rę' guḭ'yaj sisḭ gąhui 'ngǫ tsínj scanij a ni é rę'. Nḭ gą'mi sij si-nu̱guan' Yan'anj dąj rún' a'mi man'ānj. Nḭ gu̱nun a ni é rę' daran' si gątaj sij rian án rę'.

23 Nḭ daran' ni tsínj na'uej ruhua gu̱nun si gątaj sí', nḭ guę̱re' ni sij. Nḭ gąhuin nḭni ni sij rian ni tsínj israelita." Hué daj gataj Moisés gunun ni xí' asḭj hua ná.

24 Nḭ daran' ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj ngaa ga'mi tsínj gu̱'naj Samuel da nę' chrej rian nej, nḭ ga'mi ni sij xi'í ni güi nan.

25 'Nḭ hué a ni é rę' huin da'níj ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj. Nḭ xi'í a ni é rę', nḭ gui'yaj yya Yan'anj 'ngǫ nuguan' ngą xi a ni é rę'. Daj si gataj Yan'anj gunun xí' Abraham: "Gąhuin nią' ruhua daran' xi'nin' ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ, guḭ'yaj da'níj rę' aj." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.

26 Nḭ ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nḭ ga'níj Yan'anj gą'na' sini yąn sí' rian án rę' sisḭ nąnicaj ruhua á rę' xi'í si-gąquin' a ni é rę'. Ngaa nḭ gą'ue guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian án rę'. —Daj gataj Pedro gunun ni tsínj 'ną' ni'yaj dąj ganahuin tsínj yacuan daj.

4

Pedro y Juan ante el concilio

1 Nḭ diaj hua guę a'mi Pedro ngą Juan rian ni ngüḭ, nḭ ga'ną' ni chrej ngą ni tsínj a'nin' rian ni snado mąn dugumi rian nuhui ngą ni tsínj saduceo 'ną' ni sij rian niquin' nu̱ngüej sí'.

2 Nḭ nun gahuin nią' ruhua ni sij ngaa gunun ni sij nuguan' digyán Pedro ngą Juan rian ni ngüḭ sisḭ gąna'nij ni níman xi'í si ganá'nij Jesucristo.

3 Nḭ guida'a ni sij nu̱ngüej sí'. Nḭ garij ni sij ducuagą' nu̱ngüej sí' 'ngǫ yan'. Daj si guisíj gahuin di'nḭ.

4 Nḭ guxuman ruhua nico ni ngüḭ gunun si-nu̱guan' Pedro. Nḭ hué daj guisíj 'ngǫ si u̱n'un' mí tsínj guxuman ruhua ni'i Jesucristo.

5 Ango güi nḭ nahuin chre' ni tsínj a'nin' ngą ni tsínj huin achij nej, ngą ni tsínj digyán ley nej, xuman' Jerusalén.

6 Nḭ nne tsínj gu̱'naj Anás huin sí' tsínj a'nin' rian ni chrej ngą tsínj gu̱'naj Caifás nej, Juan nej, ngą Alejandro nej, ngą daran' ni tsínj huin dugüi' ni chrej a'nin' nej.

7 Nḭ gani ni sij Pedro ngą Juan dąni ni sij. Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij nu̱ngüej sí'. Nḭ gataj ni sij:

—Dąj hua tsínj riqui sun, nḭ gui'yaj nu̱ngüej é rę'

da únj. Nị ụn tsínj si-xugüi ga'mi nụngüej é rẹ', nị gui'yaj nụngüej é rẹ' da únj. —Gataj ni sij.

8 Hué dan nị gara ni-man Pedro, gui'yaj Espíritu Santo. Nị gataj sij:

—Ni tsínj a'nin' rian ni ngüị ngạ ni tsínj huin achij huin ín rẹ'.

9 Nachínj snan'anj án rẹ' nụngüej únj xi'í 'ngọ sinduj gui'yaj nụngüej únj nahuin 'ngọ tsínj yacuan. Ngaa nị guịni'i a ni é rẹ' dạj hua si gui'yaj nahuin sij, ruhua á rẹ'.

10 Ngaa nị gụnun sạ' á rẹ' ngạ daran' ni tsínj is-raelita sisị si-xugüi Jesu-cristo Nazareno gui'yaj sisị gạnahuin sạ' tsínj yacuan nan huin tsínj niquin' rian án rẹ'. Nị hué man'an Jesús godóco' a ni é rẹ' rian rugutsị garij a ni é rẹ' gaquíj ra'a sij. Sanị ganá'nij sij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj.

11 Hué Jesús huin yej sạ' guere'ej tsínj 'yaj hue' huin man'an án rẹ'. Sanị yyạj nị gahuin Jesús yej sạ' doj rian daran' ni yej 'nịj si-cúj hue'.

12 Nị nitaj nị ạ 'ngọ tsínj gạ'ue gạhuin nucuaj gạnacaj né'. Nun riqui Yan'anj ango si-xugüi tsínj ga'nạ' chruhua xungüị gạ'ue gạnacaj né' gạ mánj. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

13 Ngaa nị guini'i ni tsínj daj ga'mi sạ' Pedro ngạ Juan. Nị hua guini'i ni sij si nun digui'yun nụngüej sí' yanj. Nị tsínj nasịnunj chre huin nụngüej sí' nej. Xi'í daj nị gan'anj ruhua ni sij. Ngaa nị xacaj sạ' ni sij cuenta si hua gachéj nụngüej sí' ngạ Jesús.

14 Nị guini'i ni sij sisị niquin' tsínj ganahuin daj ngạ nụngüej sij. Ngaa nị nun ri' ruhua ni sij dạj gạtaj ni sij.

15 Ngaa nị ga'nin' ni sij sun sisị gạhui huạ'nij ran' tsínj daj rian ni tsínj 'yaj junta daj sisị gạ'ue gạ'mi ni dụgüi' man'an ni sij dạj guị'yaj ni sij ngạ anin' ni sí'.

16 Nị gataj ni sij:

—Dạj guị'yaj né' ngạ nụngüej tsínj da únj. Daj si ni'i sạ' daran' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén sisị gui'yaj nụngüej sij 'ngọ si sạ' nico. Nị sị ga'ue gạto' sisị sé si xạnga' huin mánj.

17 Nitaj si hua sạ'aj si gạxa'ni nuguan' nan scanij ni ngüị. Hué dan nị dụxu'ui' né' nụngüej sij. Ngaa nị ni güi nẹ' rian, nị sị ga'mi nụngüej sij si-xugüi Jesús rian 'ngọ ni ango ni ngüị mánj.

18 Ngaa nị gaquínj ni sij gạ'na' Pedro ngạ Juan. Nị nịn' ruhua ga'nin' ni sij sun rian nụngüej sí' sisị nị ạ 'ngọ nuguan' sị ga'mi nụngüej sí' xi'í Jesús mánj. Nị sị digyán nụngüej sí' ngạ si-xugüi Jesús gạ mánj.

19 Sanị nanicạj Pedro ngạ Juan gataj nụngüej sí' rian ni sij:

—Sạ' dạgahuin únj rian án rẹ', asị sạ' dạgahuin únj rian Yan'anj gạ ní'. Dạj ani ruhua á rẹ' gạ únj.

20 Si̱ ga'ue ga̱'nin' ruhua nu̱ngüej únj si ga'mi únj xi'í
si guini'i únj nga̱ xi'í si gu-
nun únj mánj. —Daj gataj
Pedro nga̱ Juan rian ni sij.
21 Ngaa ni̱ duxu'ui' ni tsínj
a'nin' daj nu̱ngüej sij. Ni̱
na'níj ni sí' chrej nu̱ngüej
sij. Daj si nun nari' ni sí' u̱n
sin xi̱'i gui̱'yaj ni sij castigo
nu̱ngüej sí'. Daj si ga'mi
sa̱' 'ueé daran' ni ngüi̱ rian
Yan'anj güenda xi'í si gahuin
nga̱ tsínj yacuan daj.
22 Ni̱ tsínj ganahuin sa̱' daj,
gui'yaj Yan'anj, ni̱ huaj sij
'ngo̱ si yo' hui̱j xia.

Los creyentes piden confianza y valor

23 Ngaa ni̱ gan'anj sa̱' Pe-
dro nga̱ Juan. Ni̱ guisíj
nu̱ngüej sij rian ma̱n ni
dugüi' sij. Ni̱ nata' nu̱ngüej
sij daran' nuguan' gataj ni
chrej a'nin' nga̱ ni tsínj huin
achij gunun nu̱ngüej sij.
24 Ni̱ ngaa gunun daran'
ni sij nuguan' daj, ngaa ni̱
'ngo̱ hua ruhua ni sij ga̱chinj
jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Ni̱
gataj ni sij:
—Hué re̱' huin Señor huin
achij yya ni̱n'. Ni̱ gui'yáj re̱'
xata' nga̱ rian yo'ój nej, nnee
yan'anj nga̱ daran' rasu̱n
ma̱n ni̱n' ga̱chra' nej.
25 Ni̱ gui'yáj re̱' sisi̱ ga̱'mi
David si-nu̱guan' re̱' huin sí'
'ngo̱ tsínj gui'yaj sun rián re̱'
asi̱j ná. Ni̱ gataj sí':
Ni̱ u̱n sin huin ni̱ a'man
ruhua ni ngüi̱ ma̱n
chruhua xungüi̱ nan
únj.
Ni̱ u̱n sin ani yu̱n ruhua ni
sij ga'i̱ nuguan' únj.
26 Ni̱ naran' dugüi' ni rey
nga̱ ni tsínj nicaj sun
chruhua xungüi̱ nan
güenda si gu̱nun' ni sij
nga̱ Señor, ni̱ nga̱ tsínj
ga̱nacaj ni ngüi̱ huin
Cristo.
Daj gataj sí'.
27 ’Xa̱nga' nahuin yu' rey
Herodes nga̱ Poncio Pilato
nej, ni̱ tsínj nico' ango
Yan'anj nej, nga̱ ni tsínj
israelita xuman' nan gataj
ru̱hua ni sij nga̱ da'níj re̱'
huin sí' Jesús tsínj hua sa̱'
chruhua níman. Ni̱ huin sí'
'ngo̱ tsínj gune' man'án re̱'.
28 Sani̱ ngaa achin gahuin
sayun daj, gui'yaj ni sij, ni̱
hua gui'yaj siní re̱' sisi̱ hué
daj gahuin. Ni̱ hua gataj siní
re̱' sisi̱ hué daj gui̱'yaj ni sij.
29 ’Señor, yya̱j ni̱ guini'i
man'án re̱' da̱j a'mi huue
ni sij rian únj. Ngaa ni̱
gui̱'yáj re̱' sisi̱ ga̱huin nu-
cuaj ni únj ga̱'mi ni únj si-
nu̱guan' man'án re̱' rian ni
ngüi̱ huin ni únj tsínj 'yaj
sun rián re̱'.
30 Ni̱ chra̱cuij re̱' sisi̱ xi'í
si-fuerza man'án re̱', ni̱
ga̱nahuin ni tsínj a'nan'
gui̱'yaj ni únj. Ni̱ hué daj
chra̱cuij re̱' sisi̱ gui̱'yaj ni
únj si sa̱' hua nga̱ si-xugüi
da'níj re̱' Jesús huin sí' tsínj
sa̱' chruhua niman. —Ni̱ hué
daj gachínj jni'yaj ni du̱güi'
Pedro nga̱ Juan rian Yan'anj.
31 Ni̱ ngaa guisíj ganahuij
gachínj jni'yaj ni sij, ngaa
ni̱ guisiqui' hue' rian nahuin
chre' ni sij. Ni̱ gara niman

daran' ni sij ngą nuguan' są', gui'yaj Espíritu Santo. Nį nahuin nucuaj ni sij ga'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj gunun ni ngüį.

Todas las cosas en común

32 Ngaa nį guyan hua ruhua daran' ni tsínj guxuman ruhua ni'i Jesús. Nį ą 'ngọ ni sij nun gataj sisį si'yaj urin sij huin si'yaj sij mánj. Sanį ni rasụn mán rian ni sij huin si'yaj daran' ni sij, gataj ni sij.

33 Nį nucuaj ga'mi ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesús rian ni ngüį sisį ganá'nij Señor Jesús. Nį gui'yaj Yan'anj nico sinduj xi'í daran' ni sij nej.

34 Nį ą 'ngọ ni tsínj nitaj si ran' yaco scanij ni sij mánj. Daj si daran' ni tsínj hua do'ój ni sij ngą ducuá ni sij, nį gudu'uej ni sij do'ój sij ngą ducuá sij. Nį nicaj ni sij san'anj daj ga'ną' ni sij.

35 Nį ga'ui' ni sij san'anj daj rian ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesús. Nį gura' da'aj ni sí' rún' achin rian gọ'ngo ni sij.

36 Nį hua 'ngọ tsínj gụ'naj José huin sí' 'ngọ tsínj levita. Nį ga'nga sí' 'ngọ yu'uj gụ'naj Chipre. Nį ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj dugu'nąj ni sij man'an sí' Bernabé.

37 Nį hua yo'ój rian Bernabé daj. Nį gudu'uej sij. Nį nicaj sij san'anj daj ga'ną' sij. Nį naga'ui' sij ra'a ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüį.

5

Ananías y Safira

1 Nį hua 'ngọ tsínj gụ'naj Ananías. Nį nicą sij gụ'naj Safira. Nį gudu'uej nụngüej nicą sij 'ngọ yo'ój.

2 Nį daga'mi dugüi' nụngüej nicą sij sisį gąrij huį nụngüej sij da'aj san'anj guiri' nụngüej sij. Hué dan ni gan'anj Ananías ga'ui' sij san'anj guna daj ra'a ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüį.

3 Ngaa nį gataj Pedro gunun sij:

—Ananías, nį ụn sin huin nį gatúj sichre Satanás chruhua nimán rę', nį ga'mi nnę rę' rian Espíritu Santo únj. Nį garij huį rę' da'aj san'anj si gudu'ué rę' yo'ój daj.

4 Nį asįj achin gudu'ué rę', nį sé do'ój rę' huin gą mí'. Nį ngaa guisíj guru'ué rę', nį sé si-san'ánj rę' huin gą mí'. Nį ụn sin huin nį gani ruhuá rę', nį garij huį rę' san'anj da únj. Sé rian ni ngüį ga'mi nnę rę' mánj. Sanį ga'mi nnę rę' rian man'an Yan'anj anj. —Daj gataj Pedro.

5 Nį ngaa gunun Ananías nuguan' daj, nį ganatúj sij gahui' sij. Ngaa nį guxu'ui' nįn' ruhua daran' ni ngüį ngaa gunun ni sij dąj guiran' Ananías.

6 Ngaa nį ganiquin' ni tsínj hua lij. Nį nari'yanj ni sij atsij níman daj. Nį nicaj ni sij gan'anj sij. Nį gachin' ni sij.

7 Hué dan nḭ chrạ huạ'nij
hora, nḭ gatúj nicạ tsínj
gahui' daj chruhua hue'. Nḭ
nun guḭni'i unj dạj gahuin
guiran' nicạ unj gahui' sí'
mánj.
8 Ngaa nḭ nachínj snan'anj
Pedro unj. Nḭ gataj sij:
—Gạtaj yyá rẹ' sisḭ hué
nạanj huin nḭn' san'anj
guida'a nụngüej nicạ rẹ'
ngaa gudu'uej nụngüej é rẹ'
yo'ój aj. —Hué daj huin si
nachínj snan'anj Pedro.
—Hué daj huin du'ue
gudu'uej únj nánj. —Gataj
unj gunun Pedro.
9 Ngaa nḭ gataj Pedro:
—Nḭ ụn sin huin nḭ
daga'mi dugüi' nụngüej é rẹ'
sisḭ dḭgya' yun'unj nụngüej
é rẹ' Espíritu Santo únj. Nḭ
tsínj niquin' rian hue' hua
nicaj ni sij gan'anj gachin'
ni sij stanga nicạ rẹ'. Nḭ
yyạj nḭ guḭnicaj ni sij man'án
rẹ' gạn'anj rẹ' nẹ' chrej xẹ'.
—Daj gataj Pedro.
10 Nḭ hora daj ganatúj unj
rian niquin' Pedro gahui'
unj. Nḭ ngaa gatúj ni tsínj
hua lij daj, nḭ guini'i ni sij
sisḭ hua gahui' unj. Ngaa
nḭ guiri ni sij níman daj
gan'anj gạchin' sij hué guẹ
xi'níj stanga nicạ unj.
11 Nḭ guxu'ui' nḭn' ruhua
daran' ni tsínj guxuman
ruhua ni'yaj Jesús ngạ
daran' ni ngüḭ gunun
nuguan' da nej.

Muchas señales y maravillas

12 Nḭ nico si sạ' gui'yaj ni
tsínj apóstol huin ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Jesucristo
rian ni ngüḭ. Nḭ ganahuin
ni ngüḭ, gui'yaj ni sij. Nḭ
'ngọ hua ruhua daran' ni sij
nahuin yu' ni sij chruhua
nuhui nico chruhua corredo
gụ'naj Salomón.
13 Nḭ nun guḭsij ruhua
ango ni tsínj guinicaj dugüi'
ni sij ngạ ni tsínj nico'
Yan'anj xi'í si xu'ui' ni sij.
Sanḭ ga'mi sạ' daran' ni ngüḭ
xi'í ni tsínj nico' Jesús daj.
14 Nḭ guxuman ruhua nico
ni tsínj ngạ ni ngüḭ xạna nej
ni'i ni sij Señor. Nḭ gahuin
nico ni ngüḭ nico' Jesús.
15 Hué dan nḭ guiri ni
ngüḭ daran' ni tsínj a'nan'
du'ua chrej. Nḭ gurúj ni
sij rian nna ngạ huéj. Hué
daj gui'yaj ni sij güenda
ngaa guḭsij Pedro gạchin sí',
nḭ gạ'ui' si-gạxun' sí' xiráj
gọ'ngo tsínj a'nan' daj. Nḭ
gạnahuin ni sí', ruhua ni sij.
16 Nḭ ga'nạ' ga'ḭ ni ngüḭ
mán rian ni xuman' ngaj
nḭchrun' xuman' Jerusalén.
Nḭ nicaj ni sij ni ngüḭ a'nan'
ngạ ni ngüḭ chran' yun'unj
ni nanẹ xḭ'i chruhua niman
ga'nạ' ni sij. Nḭ ganahuin
daran' ni sij.

Pedro y Juan son perseguidos

17 Hué daj nḭ gahuin xicoj
ruhua ni dụgüi' chrej a'nin'
ni'yaj ni sij ni tsínj apóstol.
Nḭ ni dugüi' chrej daj huin ni
tsínj gụ'naj Saduceo.
18 Ngaa nḭ gan'anj guḭda'a
ni sij ni apóstol. Nḭ garij ni
sij ducuagạ'.

19 Sanḭ yan' sạ' ga'nạ' 'ngọ̱ ángel, gui'yaj Señor. Nḭ na'níj sij rian ducuagạ' daj. Nḭ guiri sij ni sí' xẹ'. Nḭ gataj sij:

20 —Gạn'anj a ni é rẹ' chruhua nuhui nico guḭniquin' rẹ'. Ngaa nḭ nạta' á rẹ' rian ni ngüḭ dạj gạ'ue gạ nḭ'na' niman ni sij rian Yan'anj anj. —Daj gataj ángel gunun ni apóstol.

21 Nḭ ngaa guisíj gunun ni sij nuguan' daj, nḭ gatúj ni sij nḭgan' chruhua nuhui. Nḭ gaxḭ'i ni sij digyán ni sij rian ni ngüḭ. Nḭ hué hora daj nḭ guxuman ni dụgüi' chrej a'nin'. Nḭ gaquínj ni sij daran' ni tsínj huin achij rian ni tsínj israelita gạ'na' ni sí' sisḭ guḭ'yaj ni sí' junta nico. Ngaa nḭ ga'níj ni sij ni tsínj gạn'anj nạcaj ni apóstol nụn chruhua ducuagạ'.

22 Sanḭ ngaa guisíj ni tsínj ga'níj ni chrej a'nin' ducuagạ', nḭ nun nari' ni sí' ni sij. Nḭ nanicạj ni sí'. Nḭ nata' ni sí' si gahuin ducuagạ'.

23 Nḭ gataj ni sí':

—Hua ránj xạnga' rian ducuagạ' nari' únj. Nḭ niquin' ni snado dugumi ni sij rian ducuagạ' nej. Sanḭ ngaa na'níj ni únj rianj, nḭ nun nari' ni únj ni sij gạ mánj. —Daj gataj ni tsínj gan'anj daj.

24 Nḭ ngaa gunun chrej a'nin' ngạ snado huin achij rian ni snado dugumi nuhui nuguan' daj, ngaa nḭ nun xugüi ruhua nụngüej sij dạj guḭ'yaj nụngüej sij ngạ ni tsínj nico' Jesús. Daj si nun ni'i ni sij ạman guḭsij guḭniquin' nuguan' daj.

25 Ngaa nḭ guisíj 'ngọ̱ tsínj nata' rian ni sij. Nḭ gataj sí':

—Ni tsínj ga'níj a ni é rẹ' chruhua ducuagạ', hué ni sij niquin' chruhua nuhui. Nḭ digyán ni sij rian ni ngüḭ, nata' sí'. —Daj gataj tsínj daj.

26 Ngaa nḭ gan'anj snado huin achij ngạ ango ni snado 'nạ' rụcu sij, gan'anj nạcaj ni sij ni tsínj apóstol. Sanḭ nun guḭ'yaj ni sij fuerza rian ni sí'. Daj si xu'ui' ni sij sisḭ gạ'ui' ni ngüḭ yej ni sij.

27 Nḭ nicaj ni sij ga'nạ' ni sij rian junta nico daj. Ngaa nḭ nachínj snan'anj chrej a'nin' ni sí'.

28 Nḭ gataj sij:

—Hua gataj ni únj sisḭ sḭ digyán án rẹ' ngạ si-xugüi tsínj daj gạ mánj. Nḭ ụn sin huin 'yaj á rẹ' únj. Digyán nḭn' ni é rẹ' si-nụguan' ni é rẹ' nḭn' gạchra' chruhua xuman' Jerusalén. Nḭ huin ruhua á rẹ' gụta' á rẹ' si-tun man'an tsínj gahui' daj xiráj ni únj. —Daj gataj ni sij.

29 Ngaa nḭ gataj Pedro ngạ ango ni tsínj apóstol:

—Hua niạn si dạgahuin né' rian Yan'anj daj ngạ rian ni tsínj aj.

30 Yan'anj nico' ni xí' huin si gui'yaj ganá'nij Jesús. Hué sí' huin tsínj dagahui' a ni é rẹ' godóco' a ni é rẹ' rian rugutsḭ.

31 Nḭ Yan'anj gui'yaj sisḭ nạn' Jesús xata'. Nḭ nne sij

ra'a są' Yan'anj. Nį gahuin achij nįn' sij, gui'yaj Yan'anj. Nį huin sij tsínj nacaj né'. Nį nicaj sun sij rian né', gui'yaj Yan'anj. Nį hué daj gui'yaj Yan'anj sisį gą'ue nąnicaj ruhua ni tsínj israelita ngą xi'í si-gąquin' ni sij. Ngaa nį guįnicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico xi'í ni sij nej.

32 Nį huin ni únj tsínj niquin' nata' rian ni ngüį xi'í nuguan' daj. Nį hué daj 'yaj Espíritu Santo. Nį hua ga'níj Yan'anj gą'na' Espíritu Santo rian daran' ni tsínj dagahuin si-nǫguan' sij. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

33 Nį ngaa gunun ni tsínj nicaj sun nuguan' daj, nį ducu ga'man ruhua ni sij. Nį huin ruhua ni sij dągahui' ni sij ni sí'.

34 Sanį scanij ni tsínj nicaj sun daj, nį naxǫman 'ngǫ tsínj fariseo gǫ'naj sí' Gamaliel huin sí' 'ngǫ maestro digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüį. Nį ga ní'yanj nįn' ruhua ni ngüį ngą tsínj daj. Nį ga'nin' sij sun sisį 'ngǫ hora le'ej daj gąhui ni apóstol nę' chrej xę'.

35 Hué dan nį gataj sij gunun ango ni tsínj nicaj sun daj:

—Tsínj israelita huin né'. Nį gą cuidado né' ngą si guį'yaj né' ngą ni tsínj daj.

36 Daj si asįj ganij nį naxǫman 'ngǫ tsínj gǫ'naj Teudas. Nį gataj sij sisį huin achij man'an sij. Hué daj gataj sij. Nį guinico' 'ngǫ si gąn'anj ciento tsínj rǫcu sij. Sanį dagahui' ango ni sí' sij. Nį gaxa'nį daran' ni tsínj gunun si-nǫguan' sij. Nį ganahuij si-nǫguan' tsínj daj.

37 Nę' rǫcu doj scanij ni güi gui'yaj ni sij 'ngǫ yanj censo, nį naxǫman ango tsínj gǫ'naj Judas huin tsínj 'ną' estado Galilea. Nį guinico' ga'į nįn' ruhua ni tsínj man'an sí'. Sanį hué daj dagahui' ni sij sí' nej. Nį gaxa'nį daran' ni tsínj gunun si-nǫguan' sí'.

38 ’Ngaa nį yyąj nį ataj snan'ān gǫnun a ni é rę' sisį sį gahuin né' ngą ni tsínj nan mánj. Nį gą'nin' ruhua né' sisį gąn'anj ni sij. Daj si sisį si-nǫguan' ni tsínj huin nuguan' nico' ni sij, nį sisį 'yaj ni sij dąj rún' ahui chrą man'an ni sij, ngaa nį guęre' si 'yaj ni sij aj.

39 Sanį sisį huéj huin si 'ną' rian Yan'anj, ngaa nį sį ga'ue gǫnucuaj né' guį'yaj gana né' rian ni tsínj daj. Gą cuidado né' sisį sį gunun' né' ngą man'an Yan'anj anj. —Daj gataj Gamaliel gunun ni sij.

40 Nį garáj xina daran' ni sij ngą si-nǫguan' sí'. Hué dan nį gaquínj ni sij gą'na' daran' ni apóstol. Nį garij ni sij nne' xiráj ni sí'. Nį ga'nin' ni sij sun sisį hua yya guęj gą'mi ni sij si-xugüi man'an Jesús. Hué da' síj nį na'níj ra'a ni sij gąn'anj ni sí'.

41 Ngaa nį gahui ni apóstol rian ni tsínj nicaj sun. Nį nįn' ruhua gahuin nią' ruhua ni sij xi'í si ga'uej

ruhua Yan'anj sisi̱ gui̱ran' ni sij sayun xi'í si-xugüi man'an Jesucristo.

42 Ni̱ daran' güi mán ni sij chruhua nuhui nico, ni̱ chruhua go̱'ngo ni hue'. Ni̱ nun dunáj ni sij si digyán ni sij nuguan' sa̱' huin si-nu̱guan' Jesús ga'mi ni sij rian ni ngüi̱.

6

Elección de siete diáconos

1 Hué dan ni̱ güi daj, ni̱ huaj gahuin nico ni tsínj guxuman ruhua guini'i si-nu̱guan' Jesucristo. Ni̱ scanij ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo daj, ni̱ gaxi̱'i ni tsínj a'mi snan'anj griego ga'mi gaquin' ni sij xi'í ni tsínj a'mi snan'anj hebreo. Ni̱ gataj ni sij sisi̱ nun ga̱'ui' nico ni tsínj hebreo xa̱ ni ngüi̱ mmij ma̱n scanij ni tsínj griego daj.

2 Ngaa ni̱ nahuin yu' daran' ni ngüi̱ xuman ruhua ni'i Yan'anj, gui'yaj ni xu̱huij ni tsínj apóstol. Ni̱ gataj ni sij:

—Nitaj si hua sa̱'aj sisi̱ du̱naj ni únj si ga̱'mi ni únj si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱ güenda si ga̱'ui' ni únj si xa̱ ni ngüi̱ mánj.

3 Hué dan ni̱ na̱cui a ni é re̱' ichij ni tsínj scanij a ni é re̱' huin ín re̱' jnánj né'. Ni̱ ga̱huin ni sij ni tsínj xi̱'i a'mi sa̱' ni ngüi̱ xi'í ni sij. Ni̱ ga̱huin ni sij ni tsínj nu̱n sa̱' Espíritu Santo niman ni sij. Ni̱ na̱cui a ni é re̱' ni tsínj ni'i sa̱'. Ngaa ni̱ du̱guata ni únj sun nan ni sij.

4 Ni̱ ga̱ ga̱chinj jni'yaj ni únj rian Yan'anj. Ni̱ di̱gyán ni únj si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱ nej. —Daj gataj ni sij gunun ni ngüi̱.

5 Ni̱ garan' ruhua daran' ni sij nga̱ nuguan' daj. Ni̱ nacui ni sij 'ngo̱ tsínj daj gu̱'naj sí' Esteban. Ni̱ huin sí' 'ngo̱ tsínj xuman sa̱' ruhua ni'i Yan'anj. Ni̱ nu̱n sa̱' niman sij Espíritu Santo. Ni̱ nacui ni sij tsínj gu̱'naj Felipe nga̱ tsínj gu̱'naj Prócoro nej, tsínj gu̱'naj Nicanor nej, tsínj gu̱'naj Timón nej, tsínj gu̱'naj Parmenas nej, tsínj gu̱'naj Nicolás nej, huin sí' 'ngo̱ tsínj 'na̱' xuman' Antioquía. Ni̱ hua guida'a sí' si-du̱cuanj ni tsínj israelita.

6 Ngaa ni̱ ganiquin' ichij ran' tsínj daj rian ni tsínj apóstol. Ni̱ guta' ni apóstol ra'a ni sij rian ni sí'. Ni̱ gachínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj si chra̱cuij Yan'anj ni sí' nga̱ sun na̱caj ni sí'.

7 Ni̱ gaxa'ni̱ si-nu̱guan' Señor. Ni̱ huaj gahuin nico ni tsínj digui'yun si-nu̱guan' Jesucristo chruhua xuman' Jerusalén. Ni̱ nico ni chrej guxuman ruhua ni'i Jesucristo nej. Ni̱ dagahuin ni sij si-nu̱guan' sí'.

Arresto de Esteban

8 Ni̱ sa̱' gui'yaj Esteban nga̱ si-fuerza Yan'anj. Ni̱ chracuij Yan'anj man'an sij sisi̱ gui̱'yaj sij si sa̱' scanij ni ngüi̱.

9 Ni̱ hua 'ngo̱ xi'nin' ni tsínj ma̱n chruhua nuhui nico. Ni̱ gu̱'naj ni sij ni

tsínj Libertados. Nị guinicaj dugüi' ni sí' ngạ ni tsínj 'nạ' xuman' Cirene ngạ ni tsínj 'nạ' xuman' Alejandría nej, ni tsínj 'nạ' estado Cilicia nej, ni tsínj 'nạ' estado Asia nej. Nị gaxị'i ga'mi 'ngọ ango ni sij gunun' ni sij ngạ Esteban.

10 Sanị nun gạ'ue gui'yaj gana ni sij ngạ si-nụguan' sí' xi'í si gahuin chrụn sạ' sí', gui'yaj Espíritu Santo.

11 Hué dan nị gui'yaj huị ni sij sisị gạ'mi yyạ huịj huạ'nij tsínj daj sisị hua gunun ni sí' ga'mi quij Esteban xi'í Moisés ngạ xi'í Yan'anj nej.

12 Hué ducuánj daj huin nị ga'mi quij ni ngüị xi'í Esteban, gui'yaj ni tsínj daj. Nị hué daj ga'mi ni tsínj huin achij nej ngạ ni tsínj digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüị. Hué dan nị guida'a ni sij Esteban guxun ni sij. Nị nicaj ni sij ga'nạ' ni sij rian junta nico.

13 Nị gana'no' ni sij ni tsínj guịniquin' nạta' nuguan' yyạ. Nị gataj ni tsínj ga'mi nuguan' yyạ daj:

—Ya'yoj a'mi quij tsínj nan xi'í nuhui sạ' nịn' nan ngạ xi'í si-ley Yan'anj nej.

14 Nị hua gunun anin' únj si ga'mi sij sisị dụguane Jesús Nazareno nuhui nan. Nị gataj sij sisị nạduna Jesús si-dụcuanj né' huin ducuánj hua ga'nin' Moisés sun rian né' si guị'yaj né'. —Daj gataj ni tsínj niquin' nata' nuguan' yyạ daj.

15 Nị guini'yaj sạ' daran' ni tsínj mạn junta daj rian Esteban. Nị nụn rian sij dạj rún' nụn rian 'ngọ ángel.

7

Defensa y muerte de Esteban

1 Hué dan nị nachínj snan'anj chrej a'nin' Esteban. Nị gataj sij:

—Xạnga' huin daran' ni nuguan' nan ní'. —Daj gataj sij gunun Esteban.

2 Ngaa nị nanicạj Esteban gataj sí':

—Jnánj né', da'nuj né', gụnun sạ' á rẹ' si gạ'mī. Ngaa gane xí' gụ'naj Abraham yo'ój Mesopotamia asịj nun gan'anj sij gạne sij xuman' Harán, ngaa nị gurugüi' Yan'anj rian sij. Nị hua sạ' nịn' 'ueé Yan'anj.

3 Nị gataj Yan'anj gunun Abraham: "Gạhui rẹ' xánj rẹ' rian nne ni dugüí' rẹ'. Nị gạn'anj rẹ' 'ngọ yo'ój dịgyānj rián rẹ'." Gataj Yan'anj gunun Abraham.

4 Hué dan nị gahui Abraham xánj ni tsínj Caldeo gan'anj sij xuman' Harán gane sij. Nị ngaa gahui' chrej sij, nị nicaj Yan'anj Abraham ga'nạ' sij yo'ój nan rian mạn ni é rẹ' yyạj.

5 Sanị nun gạ'ui' Yan'anj urin xico' yo'ój rian gụrun sij. Sanị gataj yya Yan'anj sisị da rụcu, ngaa nị rịqui Yan'anj yo'ój nan rian ni da'níj da'nị si'nị sij gạne nịganj nịn' ni sij. Nị hué daj gataj Yan'anj ngaa nitaj da'níj Abraham mánj.

6 ’Nḭ hué daj gataj Yan'anj
gunun sij: “Guḭman ni da'nḭ
si'nḭ rẹ' do'ój ango ni ngüḭ.
Nḭ guḭ'yaj sun yụn ni sij rian
ni sí'. Nḭ guḭran' yaco ni sij,
guḭ'yaj ni tsínj mạn yo'ój daj
da guḭsij gạn'anj ciento yo'.
7 Sanḭ ni tsínj rian guḭ'yaj
sun yụn ni da'nḭ si'nḭ rẹ',
nḭ gạhuin castigo ni sij,
guḭ'yā. Nḭ nẹ' rụcu, nḭ gạhui
ni da'nḭ si'nḭ rẹ' yo'ój daj,
guḭ'yā. Ngaa nḭ guḭnico' ni
sij man'ānj yu'uj nan.” Daj
gataj Yan'anj gunun xí' Abra-
ham asḭj ná.

8 ’Nḭ gui'yaj yya Yan'anj
'ngọ nuguan' sạ' ngạ Abra-
ham. Nḭ ga'nin' Yan'anj sun
sisḭ gụta' ni dạ'nij Abraham
da'nga' nneẹ cúj ni sij. Nḭ
ngaa huaj da'níj sij Isaac
itụnj güi, nḭ guta' sij da'nga'
nneẹ cúj sí'. Nḭ hué daj
gui'yaj Isaac xi'í da'níj sij
tsínj gụ'naj Jacob nej. Nḭ
uyan gui'yaj Jacob ngạ ni
xụhuij da'níj sij ni tsínj gane
asḭj ná.

9 ’Nḭ gahuin xicoj ruhua ni
xí' guini'i ni sij jnánj ni sij
huin tsínj gụ'naj José. Nḭ
gudu'uej ni sij sí' gan'anj sí'
yu'uj gụ'naj Egipto. Sanḭ
huaj Yan'anj ngạ José.

10 Nḭ nacaj Yan'anj José
scanij daran' ni sayun
guiran' sij. Nḭ gui'yaj Yan'anj
sisḭ gạran' ruhua rey gụ'naj
Faraón ni'i sij xí' José huin
sí' rey nicaj sun yo'ój Egipto.
Nḭ gahuin chrụn sạ' xí' José
rian rey daj, gui'yaj Yan'anj.
Nḭ gui'yaj rey Faraón sisḭ
gạhuin xí' José gobernado
rian yu'uj gụ'naj Egipto. Nḭ
gahuin sij tsínj nicaj yun'unj
chruhua nḭn' ducuá rey
Faraón nej.

11 ’Nḭ ngaa daj ga'nạ'
'ngọ xi'nạ nico 'ngọ guẹ
yu'uj gụ'naj Egipto ngạ yu'uj
gụ'naj Canaán nej. Nḭ ga'nạ'
nḭn' ruhua sayun rian ni
ngüḭ daj. Nḭ nun guḭri' ni
xí' si xạ ni sij.

12 Sanḭ gunun xí' Jacob sisḭ
mạn strigo Egipto. Ngaa
nḭ ga'níj sini sij gạn'anj ni
da'níj sij yu'uj daj huin ni
tsínj daj ni xí'.

13 Nḭ ngaa guisíj huḭj
gan'anj ni sij yu'uj daj, nḭ
gataj yya José gunun ni sij
sisḭ jnánj ni sij huin sí'. Ngaa
nḭ guini'i rey Faraón dạj hua
ni dugüi' xí' José.

14 ’Hué dan nḭ ga'nin'
xí' José nuguan' sisḭ gạ'na'
daran' ni dụgüi' chrej sij Ja-
cob gạne ni sí' yu'uj gụ'naj
Egipto. Nḭ guisíj huạ'nij xia
xḭnun' ni ngüḭ huin ni dụgüi'
Jacob.

15 Hué daj gahuin guiran'
xí' Jacob gan'anj sij yo'ój
Egipto. Nḭ hué yu'uj daj gane
sij gahui' sij. Nḭ gahui' ni xí'
nej.

16 Nḭ nicaj ni sij níman
ni sí' gan'anj ni sij xu-
man' gụ'naj Siquem. Nḭ
gachin' ni sij chruhua huej
hua guiránj xí' Abraham ngạ
san'anj naru'ue sí' rian ni
da'níj tsínj gụ'naj Hamor xu-
man' Siquem.

17 ’Nḭ ngaa 'nạ' gahuin
nḭchrun' ni güi rún' hua
gataj yya Yan'anj gunun

Abraham, ngaa nḭ gahuin nico ni tsínj huin ni xí' ni tsínj israelita. Nḭ guixi'nạj ni sij mán ni sij Egipto.

18 Nḭ hué daj gui'yaj ni sij da gatúj ango rey Egipto. Nḭ nun ni'i sí' José mánj.

19 Nḭ hué rey daj huin tsínj digya' yun'unj ni dugüi' né' ni tsínj israelita. Nḭ chran' yun'unj sij ni xí'. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ dụna ni xí' ni da'níj ni sij lij nẹ' chrej xẹ' si gạhui'-í'.

20 Nḭ ngaa daj ga'nga 'ngọ tsin' sno'o gụ'naj Moisés. Nḭ garan' ruhua Yan'anj ni'i-ín' tsin' daj. Nḭ huạ'nij yahuḭ duguachij chrej sij ngạ nni sij ducuá nụngüej sí'.

21 Nḭ ngaa dunáj nụngüej sí' tsin' daj nẹ' chrej xẹ', ngaa nḭ ganacaj da'nḭ xạna rey Faraón tsin' daj. Nḭ duguachij ún' tsin' daj. Nḭ gahuin-ín' da' rún' huin da'níj man'an ún'.

22 Nḭ gahuin chrụn Moisés daran' nuguan' ni'i ni tsínj egipcio. Nḭ nicaj sun si-nụguan' sij. Nḭ gui'yaj sạ' sij nej.

23 'Nḭ ngaa guisíj Moisés huḭj xia yo', nḭ gani ruhua sij gạn'anj nḭ'yaj sij dạj ran' ni dugüi' sij ni tsínj israelita.

24 Nḭ ngaa guini'i sij sisḭ chran' 'ngọ tsínj egipcio 'ngọ dugüi' sij, ngaa nḭ nacaj sij tsínj huin dugüi' sij. Nḭ ga'ui' sij tsínj egipcio daj xi'í si gui'yaj sí'.

25 Daj si gani ruhua Moisés sisḭ xạcaj ni dugüi' sij cuenta sisḭ nạcaj Yan'anj ni sí' xi'í man'an sij. Sanḭ nun xạcaj ni sí' cuenta xi'í si gui'yaj sij mánj.

26 'Ango güi nḭ guini'i Moisés sisḭ unun' huḭj tsínj israelita. Nḭ huin ruhua sij sisḭ nạ'mi sạ' nụngüej sí'. Ngaa nḭ gataj sij: "Dugüi' nụngüej é rẹ'. Nḭ ụn sin huin nḭ ó' nụngüej é rẹ' únj." Gataj Moisés gunun nụngüej sij.

27 Sanḭ tsínj ó' dugüi' daj, nḭ ráj ra'a sij Moisés, nḭ gataj sij: "Nḭ ụn tsínj ganí sọ', nḭ gahuín sọ' 'ngọ tsínj ga'nin' rian únj únj, asḭ 'ngọ guesḭ huín sọ' nej gạ ní'.

28 Ruhuá rẹ' dạgahui' rẹ' man'ānj da' rún' dagahuí' rẹ' 'ngọ tsínj egipcio guqui nan ní'." Daj gataj sij gunun Moisés.

29 Nḭ ngaa gunun Moisés nuguan' daj, nḭ gunánj sij gan'anj sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Madián. Sanḭ sé xánj sij huin mánj. Nḭ ga'nga huḭj da'nḭ sno'o sij yu'uj daj.

30 'Nḭ ngaa gachin huḭj xia yo', nḭ gan'anj Moisés 'ngọ yu'uj huin quij gui'yanj nạco nḭchrun' quij gụ'naj Sinaí. Nḭ guini'i sij 'ngọ coj tanj rian anun yan'ạn. Nḭ gurugüi' 'ngọ ángel scanij yan'ạn daj guini'i sij.

31 Nḭ gan'anj ruhua Moisés ngạ si guini'i sij daj. Nḭ ngaa gan'anj nichi sij guḭni'yaj sạ' sij, nḭ gunun sij ga'mi si-nạne man'an Señor.

32 Nḭ gataj Señor: "Huēj huin Dan'anj ni xí rẹ' gane ni sij asḭj hua ná. Huēj huin Dan'anj Abraham ngạ Isaac

nej, Jacob nej.” Daj gataj
Yan'anj gunun Moisés. Ngaa
nḭ gaxḭ'i nagunánj Moisés
xi'í si guxu'ui' sij. Nḭ nun
guḭsij ruhua sij guḭni'yaj sij
coj da mánj.
33 Ngaa nḭ gataj Señor gu-
nun sij: “Guḭri sọ' dacánj sọ'.
Daj si rian niquin' sọ' huin
yo'ój sạ' rian nne man'ānj.
34 Xạnga' hua guini'īnj dạj
ran' ni tsínj nico' man'ānj
sayun mạn ni sij Egipto. Nḭ
gunūnj si uchej ni sij xi'í
sayun daj. Nḭ 'nạ' man'ānj
sisḭ gạ ní'nij rian ni sij rian
sayun ran' ni sij. Xi'í daj
gạhua' sọ' si gạ'nī gạn'anj
sọ' Egipto aj.” Gataj Señor
gunun Moisés.

35 ’Hué dan nḭ nun gạran'
ruhua ni dugüi' Moisés
guini'i ni sij sí'. Nḭ gataj
ni sij gunun sí': “Nḭ ụn
tsínj ganí sọ', nḭ gahuín sọ'
'ngọ tsínj ga'nin' rian ni
únj únj, asḭ 'ngọ güesḭ huín
sọ' gạ ní'.” Hué daj gataj
ni sij. Sanḭ ga'níj Yan'anj
sisḭ gạhuin Moisés 'ngọ tsínj
a'nin' nico scanij ni tsínj
israelita nạcaj sij ni sí'. Nḭ
hué daj gui'yaj Yan'anj ngạ
Moisés ngaa guini'i sij ángel
niquin' scanij coj tanj daj.
36 Nḭ hué Moisés huin si
guiri ni tsínj israelita Egipto.
Nḭ hué man'an sij gui'yaj
si sạ' Egipto. Nḭ hué daj
gui'yaj sij rian gụ'naj Mar
Rojo ngạ quij qui'yanj nạco
ngaa achéj ni tsínj israelita
huḭj xia yo' yu'uj daj.
37 Nḭ hué Moisés huin si
gataj gunun ni tsínj israelita:
“Yan'anj guḭ'yaj sisḭ gạhui
'ngọ tsínj scanij a ni é rẹ'. Nḭ
gạ'mi sí' si-nụguan' Yan'anj.
Nḭ da'nga' rún' 'yaj man'ānj,
nḭ hué daj guḭ'yaj sí' nej.
Gụnun a ni é rẹ' si-nụguan'
sí'.” Daj gataj Moisés.

38 ’Nḭ hué Moisés gahuin
tsínj huaj ngạ daran' ni tsínj
israelita nẹ' quij gui'yanj
nạco ngaa gachéj ni sij ngạ
ángel. Nḭ ángel daj huin
si ga'mi ngạ Moisés nẹ' quij
gụ'naj Sinaí nej. Nḭ gachéj
ángel ngạ ni xí' nej. Nḭ
ga'ui' Yan'anj ni nuguan'
hua nḭ'na' rian Moisés sisḭ
dḭgyán sí' ni nuguan' daj
rian né', nḭ gạ nḭ'na' né'.
39 Sanḭ nun gạ'uej ruhua ni
xí' dạgahuin ni sij si-nụguan'
Moisés. Nḭ danicạj ni sij nẹ'
rụcu sí'. Nḭ huin ruhua ni sij
nanicạj ni sij Egipto.
40 Nḭ gataj ni sij gunun tsínj
gụ'naj Aarón: “Guḭ'yáj rẹ'
'ngọ yan'anj sisḭ guḭta diaj
rian né' gạche né'. Daj si nun
ni'i né' si ran' Moisés tsínj
guiri né' Egipto.” Daj gataj
ni sij gunun Aarón.
41 Hué dan nḭ gui'yaj ni sij
'ngọ yan'anj nari ra'a ni sij.
Nḭ hua-á' dạj rún' hua 'ngọ
cero le hua-á'. Nḭ dagahui' ni
sij ni xucu gui'yaj ni sij 'ngọ
gui'yanj rian yan'anj nari ni
sij daj. Nḭ gahuin niạ' ruhua
ni sij ngạ yan'anj gui'yaj ra'a
ni sij daj.

42 ’Hué dan nḭ gahuin nḭni
man'an Yan'anj xạnga' rian
ni sij. Nḭ duna Yan'anj ni
sij si guḭnico' ni sij ni yati'
mán xata' ngạ yahuḭ nej, güi

nej. Nḭ hué daj garun ni tsínj
ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj
hua ná. Nḭ garun ni sij rian
yanj huin si-libro Yan'anj. Nḭ
gataj ni sij:
Ni tsínj israelita huin ín rẹ'.
Sé rian man'ānj dagahui' a
ni é rẹ' xucu ngaa
gane ni é rẹ' huḭj xia
yo' quij gui'yanj na̱co
mánj.
43 Sanḭ nicaj a ni é rẹ' nuhui
atsij gane yan'anj
gu̱'naj Moloc gachéj a
ni é rẹ'.
Nḭ nicaj á rẹ' yan'anj huin
yati' gui'yaj ra'a á rẹ'
gu̱'naj Renfán.
Nḭ gui'yaj á rẹ' nu̱ngüej
yan'anj daj sisḭ guḭnun
yan'anj a ni é rẹ'.
Hué xi'í daj nḭ ga̱'nī a ni é
rẹ' ga̱n'anj án rẹ' 'ngo̱
yu'uj nẹ' rian xuman'
Babilonia ga̱ne a ni é
rẹ', guḭ'yā aj.
Daj gataj Yan'anj. Nḭ hué
daj garun ni tsínj ga'mi si-
nu̱guan' Yan'anj asḭj hua ná.
44 ’Nḭ nicaj ni xí' hue' atsij
ducuá Yan'anj xa̱nga' ngaa
huaj ni sij quij qui'yanj na̱co
daj. Nḭ hue' daj gane Yan'anj
ga'mi sij rian ni xi né'. Nḭ
hua ga'nin' Yan'anj sun rian
Moisés sisḭ guḭ'yaj sij nuhui
atsij daj. Nḭ digyán Yan'anj
'ngo̱ ducuánj da̱j ga̱ guḭ'yaj
Moisés nuhui daj. Nḭ uyan
hua nuhui daj nga̱ nuhui
digyán Yan'anj rian Moisés.
45 Nḭ nahuin ra'a ni xí'
nuhui atsij daj. Nḭ nicaj ni sij
nga̱ tsínj gu̱'naj Josué ga'na̱'
ni sij nuhui daj da do'ój ni
tsínj 'na̱' anéj chrej. Nḭ guiri
Yan'anj ni sí' do'ój ni sí'. Nḭ
gatúj ni xí' rian do'ój ni sí',
gui'yaj Yan'anj. Nḭ nicaj ni
sij nuhui atsij daj da guinicaj
rey David sun rian ni sij.
46 ’Nḭ garan' ruhua Yan'anj
ni'i rey David. Nḭ gachínj
jni'yaj David rian Yan'anj
sisḭ ga̱'ue guḭ'yaj man'an
sij 'ngo̱ nuhui ga̱huin
ducuá Yan'anj huin Yan'anj
guinico' xí' Jacob.
47 Sanḭ gui'yaj tsínj gu̱'naj
Salomón nuhui daj.
48 Sanḭ nitaj si nne Yan'anj
xa̱nga' chruhua hue' 'yaj
ra'a ni tsínj mánj. Daj si
gataj 'ngo̱ tsínj ngaa ga'mi sij
si-nu̱guan' Yan'anj asḭj hua
ná:
49 Xata' huin 'ngo̱ chrun xila
sa̱' nnēj.
Nḭ yo'ój huin 'ngo̱ rún' huin
rian utāj dacō.
Xi'í daj nitaj si huaj si guḭ'yaj
á rẹ' 'ngo̱ hue' rian
ga̱nēj.
Nḭ nitaj nu̱nj 'yaj sisḭ guḭ'yaj
á rẹ' rian naran
ruhuāj mánj.
50 Daj si man'ānj gui'yaj
daran' ni rasu̱n.
Daj gataj Yan'anj rian tsínj
ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj daj.
51 ’Nḭ tsínj so'o huin ín rẹ'.
Nḭ quij niman án rẹ' nej. Nḭ
nunun a ni é rẹ' nej. Nḭganj
unun' a ni é rẹ' nga̱ Espíritu
Santo. Nḭ uyan 'yaj á rẹ' nga̱
ni xi a ni é rẹ' guimán asḭj
ná.
52 Nḭ guinico' ni xi a ni
é rẹ' daran' ni tsínj ga'mi
si-nu̱guan' Yan'anj. Nḭ da-
gahui' ni sij ni tsínj ga'mi
sini sisḭ ga̱'na' tsínj hua nḭca

niman huin sí' Jesús. Nị̱ naga'ui' a ni é rẹ' man'an sí' ra'a ni tsínj quij hua. Nị̱ dagahui' a ni é rẹ' man'an sí'.
53 Nị̱ nahuin ra'a á rẹ' siley Yan'anj riqui ni ángel rian án rẹ'. Sanị̱ nun dagahuin a ni é rẹ' nuguan' da mánj. —Daj gataj tsínj gụ'naj Esteban rian ni tsínj huin achij gan'anj junta nico daj.

54 Nị̱ ngaa gunun ni sij si-nụguan' Esteban, nị̱ ducu ga'man ruhua ni sij da' xa rụj yan' ni sij xi'í Esteban.
55 Nị̱ gatúj 'ueé Espíritu Santo niman Esteban. Nị̱ guini'yaj sij xata'. Nị̱ gurugüi' Yan'anj guini'i sij. Nị̱ hua sạ' nịn' 'ueé hua Yan'anj. Nị̱ guini'i sij sisị̱ ganiquin' Jesús nẹ' chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj nej.
56 Hué dan nị̱ gataj Esteban:

—Nị̱'yaj á rẹ'. Hua ní'nij xata' ni'yā. Nị̱ niquin' da'níj ni ngüị̱ nẹ' chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj huin sij Jesús. —Daj gataj Esteban gunun ni sij.

57 Ngaa nị̱ gaguáj nucuaj nịn' ruhua ni sij. Nị̱ garánj daran' ni sij rian niquin' Esteban.
58 Nị̱ guiri ni sij sí' du'ua xuman' daj. Nị̱ ga'ui' ni sij yej man'an sí'. Nị̱ ni tsínj ga'mi gaquin' xi'í Esteban, nị̱ guiri ni sij si-gan' ni sij gurúj acuan' ni sij rian niquin' 'ngọ tsínj hua lij gụ'naj sí' Saulo.
59 Diaj hua guẹ a'ui' ni sij yej, nị̱ gachínj jni'yaj Esteban rian Jesucristo. Nị̱ gataj sij:

—Señor Jesús, nạhuin ra'á rẹ' nimānj anj. —Daj gataj Esteban gunun Jesucristo.

60 Hué dan nị̱ guiniquin' ráj dạcoj sij, nị̱ gaguáj nucuaj sij. Nị̱ gataj sij:

—Señor, sị̱ xacaj rẹ' cuenta ngạ gaquin' 'yaj ni sij yūnj mánj. —Daj gataj sij, nị̱ gahui' sij.

8

Saulo persigue a la iglesia

1 Nị̱ ga'uej ruhua Saulo sisị̱ dạgahui' ni sij Esteban. Nị̱ hué guẹ güi daj, nị̱ gaxị̱'i ni sij chran' yun'unj ni sij ni tsínj nahuin yu' guinico' Yan'anj huin ni tsínj mán xuman' Jerusalén. Hué dan nị̱ gaxa'nị̱ daran' ni sí' riqui estado Judea ngạ estado Samaria nej. Sanị̱ nun gaxa'nị̱ man'an ni tsínj apóstol ni tsínj ga'mi sinụguan' Jesús rian ni ngüị̱.
2 Nị̱ gan'anj gọ'ngo ni tsínj hua sạ' niman gan'anj gạchin' ni sij Esteban. Nị̱ gaco nịn' ruhua ni sij xi'í sí'.
3 Nị̱ ni güi daj gahuin huue Saulo chran' yun'unj sij ni tsínj guinico' Yan'anj. Nị̱ atúj sij chruhua ni hue' xun sij ni tsínj ngạ ni ngüị̱ xạna garij sij ducuagạ'.

Predicación del evangelio en Samaria

4 Sanị̱ ni tsínj gaxa'nị̱, nị̱ gachéj ni sij nịn' gạchra'. Nị̱ nata' ni sij si-nụguan'

Yan'anj gunun ni ngüi̱ rian huaj ni sij.

5 Ni̱ hua 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Felipe. Ni̱ gan'anj sij 'ngo̱ xuman' gu̱'naj Samaria. Ni̱ ga'mi sij si-nu̱guan' Cristo xuman' daj.

6 Ni̱ uyan ruhua ni sij gunun sa̱' ni sij si-nu̱guan' Felipe xi'í si guini'i ni sij si sa̱' gui'yaj Felipe.

7 Ni̱ ganahuin ga'i̱ ni ngüi̱ nu̱n nane̱ xi̱'i níman. Ni̱ gaguáj nucuaj ni nane̱ xi̱'i daj gahui niman ni ngüi̱. Ni̱ ganahuin ga'i̱ ni ngüi̱ nare' nnee̱ cúj nga̱ ni ngüi̱ yacuan nej.

8 Ngaa ni̱ ni̱n' ruhua gahuin nia̱' ruhua ni ngüi̱ ma̱n xuman' daj.

9 Ni̱ hua 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Simón. Ni̱ asi̱j sini ni̱ gui'yaj chre sij. Ni̱ digya' yun'unj sij ni ngüi̱ mán xuman' daj. Ni̱ gui'yaj sij sisi̱ achij sij doj rian ni ngüi̱.

10 Ni̱ gunun sa̱' daran' ni tsínj hua lij nga̱ ni tsínj hua achij si-nu̱guan' Simón. Ni̱ gataj ni sij:

—Nucuaj si-nu̱guan' tsínj daj, gui'yaj man'an Yan'anj. —Daj gataj ni sij xi'í Simón.

11 Ni̱ gunun 'ueé ni ngüi̱ nga̱ si ga'mi tsínj daj xi'í si digya' yun'unj sij ni ngüi̱ daj. Ni̱ asi̱j hua ná gui'yaj chre sij.

12 Sani̱ ngaa nata' Felipe nuguan' sa̱' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian né' nga̱ nuguan' xi'í Jesucristo, ni̱ guxuman ruhua ni tsínj ma̱n xuman' daj si-nu̱guan' Felipe. Ngaa ni̱ gata' nnee ni tsínj sno'o nga̱ ni ngüi̱ xa̱na nej.

13 Ni̱ guxuman ruhua man'an Simón nej. Ni̱ gata' nnee sij. Ni̱ gaxi̱'i sij guinicaj dugüi' ni̱ganj sij nga̱ Felipe. Ni̱ gahuin yan'anj ruhua sij nga̱ si sa̱' nico gui'yaj Felipe.

14 Ni̱ ngaa gunun ni tsínj huin apóstol mán xuman' Jerusalén sisi̱ guxuman ruhua ni ngüi̱ mán xuman' Samaria si-nu̱guan' Yan'anj, ngaa ni̱ ga'níj ni sij Pedro nga̱ Juan ga̱n'anj ni̱'yaj nu̱ngüej sí' rian ma̱n ni ngüi̱ daj.

15 Ni̱ ngaa guisíj nu̱ngüej sij, ngaa ni̱ gachínj jni'yaj nu̱ngüej sij rian Yan'anj sisi̱ ga̱tu Espíritu Santo niman ni ngüi̱ guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo.

16 Daj si achin si ga'na̱' Espíritu Santo rian ni sij. Maan si gata' nnee ni sij nga̱ si-xugüi Jesucristo.

17 Ngaa ni̱ guta' Pedro nga̱ Juan ra'a nu̱ngüej sí' chra̱ ni sij. Hué dan ni̱ ga'na̱' Espíritu Santo rian ni sij aj.

18 Ni̱ guini'i Simón sisi̱ gatúj Espíritu Santo niman ni ngüi̱ ngaa guta' nu̱ngüej sí' ra'a sí' chra̱ ni ngüi̱. Hué dan ni̱ reque̱ sij ga̱'ui' sij san'anj rian nu̱ngüej sí'.

19 Ni̱ gataj sij gunun Pedro nga̱ Juan:

—Ri̱qui nu̱ngüej é re̱' fuerza daj rian man'ānj. Ngaa ni̱ u̱n tsínj gu̱tāj ra'āj chra̱, ni̱ ga̱tu Espíritu Santo niman sí'. —Daj gataj Simón.

20 Ngaa nḭ gataj Pedro gunun Simón:
—Nḭ 'ngǫ gą ni'ya nḭganj nḭn' si-san'ánj rę' ngą man'án rę'. Daj si ani ruhuá rę' sisḭ gą'ue guḭrún' ngą sisún' si riqui yụn Yan'anj rian né'.
21 Sé güendá rę' huin sisḭ guḭ'yáj rę' da mánj. Daj si nitaj si hua nḭca nimán rę' rian Yan'anj mánj.
22 Nąnicaj ruhuá rę' xi'í si-gąquin' rę'. Nḭ gąchinj jni'yáj rę' rian Yan'anj. Nḭ si ruhuaj nḭ guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í nuguan' gani ruhua nimán rę' aj.
23 Daj si ni'īnj sisḭ ani xicoj ruhuá rę' ngą nimán rę'. Nḭ anumí rę', 'yaj nuguan' xḭ'i nụn chruhua nimán rę'. —Daj gataj Pedro gunun Simón.
24 Ngaa nḭ gataj Simón:
—Gąchinj jni'yaj nụngüej é rę' rian Yan'anj rian xi'ḭj sisḭ nitaj si gąhuin ngāj rún' gataj nụngüej é rę' gunūnj. —Daj gataj Simón gunun Pedro ngą Juan.
25 Nḭ ngaa guisíj nata' nụngüej sij nuguan' są' xi'í si-nụguan' Señor, ngaa nḭ guinąn' nụngüej sij xuman' Jerusalén. Nḭ nata' nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj nuguan' są' rian ga'ḭ xuman' rian nne ni tsínj Samaritano aj.

Felipe y el etíope

26 Ngaa nḭ ga'mi 'ngǫ si-ángel Señor rian 'ngǫ tsínj gụ'naj Felipe. Nḭ gataj-á':
—Nąxuman rę' gąn'anj rę' nę' sur chrej huaj xuman' Jerusalén da xuman' gụ'naj Gaza. —Daj gataj ángel gunun Felipe.
Nḭ chrej daj gachin 'ngǫ yo'ój quij qui'yanj nąco.
27 Ngaa nḭ naxụman Felipe, nḭ huaj sij chrej. Nḭ nacaj dugüi' sij ngą 'ngǫ tsínj 'ną' yu'uj gụ'naj Etiopía. Nḭ huin sí' 'ngǫ tsínj nicaj sun rian yun'unj xąna huin reina. Nḭ gụ'naj unj Candace. Nḭ 'ną' unj Etiopía. Nḭ tsínj daj dugumi si-san'anj reina daj. Nḭ 'ngǫ tsínj eunuco huin sij. Nḭ hua gan'anj sij xuman' Jerusalén ga'mi są' sij rian Yan'anj xąnga'.
28 Nḭ huaj nąn' sij xánj sij nne sij chruhua carreta sij, aya sij si-libro tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná gụ'naj sí' Isaías.
29 Ngaa nḭ gataj Espíritu Santo gunun Felipe:
—Güḭj nḭchi rę' xi'níj carreta daj. —Daj gataj Espíritu Santo.
30 Nḭ ngaa gan'anj nḭchi Felipe, nḭ gunun sij si aya tsínj etíope daj si-libro Isaías. Ngaa nḭ nachínj snan'anj Felipe sí'. Nḭ gataj sij:
—Unún rę' si ayá rę' ní'. —Daj gataj Felipe.
31 Ngaa nḭ gataj tsínj etíope daj:
—Dąj guḭ'yā gą'ue gụnūnj sisḭ nitaj 'ngǫ tsínj nąta' gụnūnj únj. —Daj gataj sij.
Ngaa nḭ gachínj jni'yaj sij sisḭ gąhui Felipe gąne nụguan'an sí' ngą sij chruhua carreta.

32 Nḭ nan huin si aya sij
rian libro huin si-nu̱guan'
Yan'anj:
Nḭ da̱j rún' dínj du'ua 'ngo̱
xachij ngaa gu̱isij xuj
rian tsínj da̱gahui' xuj,
nḭ hué daj gui'yaj sí'.
Nḭ da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ xachij
le'ej nitaj si aguáj xuj
ngaa aca ni sij xuj,
ngaa nḭ hué daj dínj
gahuin du'ua sí' nej.
33 Nḭ guiri' sí' si na̱'aj xi'í si
gui'yaj ni sij nga̱ sí'.
Nḭ nun gu̱i'yaj nḭca ni sij nga̱
sí'.
Nḭ a̱ 'ngo̱ né' sḭ gahuin nu-
cuaj ga̱taj da̱j gui'yaj
ni tsínj guimán nga̱ sí'
ngaa da̱gahui' ni sij
man'an sí'.
Nḭ yya̱j nḭ nitaj nneẹ cúj sij
rian xungüḭ mánj.
Hué daj hua nuguan' aya
tsínj 'na̱' etiopía daj.
34 Hué dan nḭ nachínj
snan'anj sij man'an Felipe.
Nḭ gataj sij:
—Guḭ'yáj rẹ' sinduj ga̱taj
rẹ' u̱n tsínj xḭ'i a'mi tsínj
a'mi si-nu̱guan' Yan'anj da
únj. A'mi sij xi'í man'an sij
ní'. Asḭ a'mi sij xi'í ango tsínj
sa̱'. —Daj gataj sij.
35 Hué dan nḭ gaxḭ'i Felipe
ga'mi sij. Nḭ digyán sini
sij u̱n sin huin ruhuaj gata
nuguan' gaya tsínj etíope
daj. Ngaa nḭ nata' sij
nuguan' sa̱' xi'í Jesús gunun
tsínj daj.
36 Nḭ ngaa huaj nu̱ngüej
sij chruhua chrej, nḭ guisíj
nu̱ngüej sij rian nu̱n nnee.
Nḭ gataj tsínj daj:
—Hué nan nu̱n nnee. Nḭ
ga̱'ue ga̱ta' nnẽj ní'. —Daj
gataj sij.
37 Nḭ gataj Felipe gunun sij:
—Sisḭ hua yya xuman
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Jesús,
nḭ ga̱'ue nánj. —Daj gataj
Felipe.
Ngaa nḭ gataj sij:
—Xuman ruhuāj sisḭ Je-
sucristo huin da'níj Yan'anj
anj. —Daj gataj sij gunun
Felipe.
38 Hué dan nḭ ga'nin' sij
sun sisḭ ga̱niquin' carreta. Nḭ
nanij nu̱ngüej sij chruhua
carreta. Nḭ gatúj nu̱ngüej sij
chruhua nnee. Nḭ duguata'
nnee Felipe tsínj eunuco daj.
39 Nḭ ngaa gahui nu̱ngüej
sij chruhua nnee, ngaa nḭ
nicaj Espíritu Santo gan'anj-
án' Felipe. Nḭ nun gu̱ini'i
tsínj eunuco daj Felipe ga̱
mánj. Sanḭ gahuin nia̱'
ruhua sij huaj sij chruhua
chrej.
40 Nḭ nanun rian Felipe
xuman' gu̱'naj Azoto. Ngaa
nḭ daran' ni xuman' gachin
sij, nḭ nata' sij si-nu̱guan'
Yan'anj nuguan' sa̱' gunun
ni ngüḭ. Nḭ hué daj gui'yaj sij
da guisíj sij xuman' Cesarea.

9

Conversión de Saulo

1 Nḭ güi daj nḭ nun du̱naj
tsínj gu̱'naj Saulo si gataj sij
sisḭ da̱gahui' sij ni tsínj nico'
man'an Señor Jesús. Xi'í daj
nḭ guisíj sij rian nne chrej
a'nin'.
2 Nḭ gachínj sij yanj ata
ga̱taj-á' ruhua-á' sisḭ hua

permiso gạtu sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nạna'ui' sij daran' ni tsínj ngạ ni ngüị xạna xacaj si-chrej Jesús.

3 Hué dan nị gahui sij gan'anj sij. Nị ngaa huaj nịchrun' sij guisíj sij xu-man' Damasco, nị nasịnunj chre guini'i sij guixiguịn 'ngọ yan'ạn xxi 'nạ' xata' xi'níj sij rian huaj sij.

4 Nị 'ngọ ganatúj sij rian yo'ój. Nị gunun sij 'ngọ nanẹ gataj-á':

—Saulo, Saulo, ụn sin huin nị chran' yun'únj rẹ' yūnj únj. —Daj ga'mi nanẹ daj gunun Saulo.

5 Ngaa nị nachínj snan'anj Saulo. Nị gataj sij:

—Nị ụn sin huín rẹ', Señor, —Gataj sij.

Ngaa nị ga'mi nanẹ daj. Nị gataj-á':

—Yūnj huin Jesús. Hué man'ānj huin nicó' rẹ'. Nị chran' yun'únj rẹ' man'án rẹ' ngaa da'nga' daj 'yáj rẹ' aj. —Daj gataj sij.

6 Ngaa nị nagunánj Saulo xi'í si xu'ui' sij. Nị gataj sij:

—Señor, ụn sin huin ruhuá rẹ' si guị'yā únj. —Daj gataj Saulo.

Ngaa nị gataj Señor:

—Nạchica rẹ' gạtu rẹ' chruhua xuman' nan. Nị gạtaj ni sij ụn sin huin guị'yáj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun Saulo.

7 Nị guxu'ui' nịn' ruhua ni tsínj huaj ngạ Saulo. Nị ạ 'ngọ nuguan' nun ga'mi ni sij. Daj si gunun ni sij ga'mi 'ngọ nanẹ. Sanị nun guịni'i ni sij dạj hua-á' si ni-taj gọ'ngo tsínj niquin' ga'mi.

8 Ngaa nị ganachica Saulo rian yo'ój daj. Sanị ngaa nagura' sij rian sij ni'yaj sij, nị nun gạ'ue guini'yaj sij mánj. Hué dan nị guida'a ni sí' ra'a sij nicaj ni sí' man'an sij gan'anj ni sí' xu-man' Damasco.

9 Nị guisíj huạ'nij güi nun gạ'ue guixiguịn nị'yaj sij. Nị nun xa sij nun go'o sij mánj.

10 Nị xuman' Damasco nne 'ngọ tsínj digui'yun si-nụguan' Jesucristo. Nị gụ'naj sí' Ananías. Nị gu-rugüi' Señor rian Ananías. Nị gataj sij:

—Ananías. —Gataj Señor gunun sí'.

—Nan nnēj, Señor. —Gataj Ananías gunun Señor.

11 Ngaa nị gataj Señor gu-nun Ananías:

—Nạchica rẹ' gạn'anj rẹ' cayu gụ'naj Derecha. Nị ducuá tsínj gụ'naj Judas nạno' rẹ' 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' Tarso gụ'naj sí' Saulo. Nị nne sij achínj jni'yaj sij riānj.

12 Nị ngaa achínj jni'yaj sij, nị gurugüi' 'ngọ tsínj gụ'naj Ananías rian nne sij, gui'yā. Nị guta' sí' ra'a sí' chrạ sij sisị nạxiguin nị'yaj sij, gui'yaj sí'. —Daj gataj Señor gunun Ananías.

13 Ngaa nị gataj Ananías:

—Señor, hua gunūnj si a'mi ga'ị tsínj dạj gui'yaj Saulo 'ngọ xi'ị ngạ ni tsínj sạ' nico' man'án rẹ' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén.

14 Nḭ nẹ' nan ga'nạ' sij nicaj sij 'ngọ orde ga'ui' ni chrej a'nin' rian sij sisḭ gạ'ue guḭda'a sij gụnumi sij daran' ni tsínj achínj jni'yaj rián rẹ' mán ni sij xuman' nan. —Daj gataj Ananías gunun Señor.

15 Sanḭ gataj Señor gunun Ananías:

—Güḭj rẹ'. Daj si hua nacuīj Saulo sisḭ gạn'anj sij nạta' sij nuguan' sạ' xi'īj rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ ni rey nej, ni tsínj israelita nej.

16 Nḭ gạtā rian sij sisḭ hua niạn guḭran' sij nico sayun rian xi'īj. —Daj gataj Señor gunun Ananías.

17 Hué dan nḭ gan'anj Ananías. Nḭ gatúj sij chruhua hue'. Nḭ guta' sij ra'a sij chrạ Saulo. Nḭ gataj sij:

—Saulo, gurugüi' Señor Jesús rián rẹ' ngaa huáj rẹ' chrej ga'nạ' rẹ' nan, jnān. Nḭ ga'níj sij yūnj ga'nāj rián rẹ' sisḭ nạxiguin rundij rián rẹ'. Nḭ gạtu Espíritu Santo chruhua nimán rẹ', guḭ'yaj sij. —Daj gataj Ananías gunun Saulo.

18 Nḭ hué guẹ hora daj guinij 'ngọ si hua nneẹ gạtsi rundij chraj rian Saulo. Nḭ 'ngọ naxiguḭn rian sij. Ngaa nḭ naxụman sij gan'anj sij gata' nnee sij.

19 Hué dan nḭ xa sij chra, nḭ ganari' fuerza sij. Nḭ guna sij 'ngọ ni güi ngạ ni tsínj nico' Jesús mạn xuman' Damasco.

Saulo predica en Damasco

20 Hué dan nḭ 'ngọ gaxḭ'i Saulo ga'mi sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita sisḭ Jesús huin yya da'níj Yan'anj.

21 Nḭ gara yan'anj ruhua daran' ni tsínj gunun si-nụguan' Saulo. Nḭ gataj ni sij:

—Sé tsínj nan huin tsínj chran' yun'unj ni tsínj achínj jni'yaj rian Jesucristo xuman' Jerusalén mí'. Nḭ sé si huin tsínj 'nạ' guḭda'a gụmi ni tsínj mạn nan nạga'ui' sij rian ni chrej a'nin' ạ'. —Daj gataj ni tsínj daj.

22 Nḭ gahuin nucuaj si-nụguan' Saulo gọ'ngo güi. Nḭ nun ri' ruhua ni tsínj israelita mạn xuman' Damasco si gạtaj ni sij gunun Saulo xi'í dạj gui'yaj fuerza Saulo rian ni sí' sisḭ Jesús huin Cristo.

Saulo escapa de los judíos

23 Nḭ ngaa gachin ga'ḭ güi, nḭ daga'mi dugüi' ni tsínj israelita sisḭ dạgahui' ni sij Saulo.

24 Sanḭ gunun Saulo nuguan' daga'mi dugüi' ni sij. Nḭ nugüi nḭgan' dugumi ni sij rian gahui ni ngüḭ xuman' Damasco. Daj si dạgahui' ni sij, ruhua ni sij.

25 Sanḭ nẹ' nḭ, nḭ ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo Saulo chruhua 'ngọ xuguti xxi. Nḭ dinij ni sij sí' chrạ chran niquin' ganicạj du'ua xuman' Damasco. Daj nḭ ganani sí'.

Saulo en Jerusalén

26 Nḭ ngaa guisíj Saulo xu-
man' Jerusalén, nḭ ruhua
sij nạhuin yu' sij ngạ ni
tsínj nico' Jesucristo. Sanḭ
guxu'ui' daran' ni sí' ni'yaj
ni sí' Saulo daj. Daj si
nun xụman ruhua ni sí' sisḭ
xạnga' nico' Saulo Jesucristo.
27 Sanḭ nicaj tsínj gụ'naj
Bernabé Saulo guisíj sij rian
nne ni apóstol ni tsínj ga'mi
si-nụguan' Jesucristo rian ni
ngüḭ. Nḭ nata' Bernabé
rian ni sí' dạj gahuin ngaa
huaj Saulo chruhua chrej
guini'i sij Señor. Nḭ nata'
sí' dạj ga'mi Señor chruhua
chrej gunun Saulo. Nḭ hué
daj nata' Bernabé dạj ga'mi
nucuaj Saulo si-xugüi Jesús
chruhua xuman' Damasco
nej.
28 Hué dan nḭ guna Saulo
xuman' Jerusalén guinicaj
dugüi' sij ngạ ni tsínj nico'
Jesucristo. Nḭ hua ní'nij rian
sij gatúj sij gahui sij xuman'
daj.
29 Nḭ ga'mi nucuaj sij ngạ
si-xugüi Señor. Nḭ ga'mi
Saulo rian ni tsínj israelita
a'mi snan'anj griego. Sanḭ
ga'mi nachej ni sí' gunun
sij xi'í si huin ruhua ni sí'
dạgahui' ni sí' Saulo.
30 Nḭ ngaa xacaj ni tsínj
nico' Jesucristo cuenta, ngaa
ni nicaj ni sij Saulo gan'anj
ni sij xuman' Cesarea. Hué
dan nḭ na'níj ni sij Saulo da
xuman' Tarso.
31 Hué dan nḭ daran' ni
tsínj guxuman ruhua ni'yaj
Jesucristo mán estado Judea
ngạ estado Galilea nej, es-
tado Samaria nej, nḭ gahuin
din'inj rian ni sij mán ni sij.
Nḭ gahuin nucuaj niman ni
sij ngạ si-nụguan' Yan'anj.
Nḭ achéj cuidado ni sij ngạ
si-nụguan' Señor. Nḭ gahuin
nico ni sij xi'í si chracuij
Espíritu Santo ni sij.

Curación de Eneas

32 Nḭ achéj Pedro nḭn'
gạchra' huaj guini'i sij sisḭ
dạj hua nne ni tsínj nico'
Yan'anj. Nḭ gan'anj sij guḭni'i
sij ni tsínj sạ' nico' Yan'anj
mạn xuman' Lida nej.
33 Nḭ yu'uj daj nacaj dugüi'
sij ngạ 'ngọ tsínj gụ'naj
Eneas. Nḭ guisíj itụnj yo' ngaj
sí' rian nna si nare' nneẹ cúj
sí'.
34 Ngaa nḭ gataj Pedro gu-
nun sí':
—Eneas, hua ganahuin
sạ' rẹ', gui'yaj Jesucristo.
Nạchica rẹ'. Nḭ nạgui'yaj sạ'
rẹ' si-nná rẹ' aj. —Daj gataj
Pedro.
Hué dan nḭ 'ngọ hora nḭ
nachica Eneas.
35 Nḭ guini'i daran' ni ngüḭ
mạn xuman' Lida ngạ xu-
man' Sarón dạj nahuin sạ'
sí'. Nḭ nanicạj ruhua ni sij
guinico' ni sij Señor.

Dorcas es resucitada

36 Nḭ ngaa daj nḭ nne 'ngọ
yun'unj xạna digui'yun si-
nụguan' Jesucristo 'ngọ xu-
man' gụ'naj Jope. Nḭ gụ'naj
ún' Tabita. Nḭ snan'anj
griego gata ruhuaj Dorcas.
Nḭ ya'yoj nne ún' 'yaj sạ' ún'.
Nḭ chracuij ún' ni ngüḭ niqui.
37 Nḭ güi daj ga'nan' Dor-
cas, nḭ gahui' ún'. Nḭ
duguane ni ngüḭ ún'. Nḭ
guruj ni sij man'an ún'

chruhua cuarto hue' nata' xata'.
38 Nḭ nḭchrun' ngaj xuman' Jope ngą xuman' Lida. Nḭ ngaa gunun ni tsínj nico' Jesucristo sisḭ nne Pedro xuman' Lida, ngaa nḭ ga'níj ni sij huḭj tsínj gąn'anj gątaj nụngüej sí' gunun Pedro:

—Sḭ gahuin rán rẹ' gą'na' rẹ' xuman' Jope mánj. —Gataj nụngüej sij gunun Pedro.

39 Hué dan nḭ naxụman Pedro gan'anj sí' ngą nụngüej sij. Nḭ ngaa guisíj sí', nḭ nicaj ni sij gan'anj ni sij cuarto rian ngaj yun'unj xąna gahui' daj. Nḭ ganicąj daran' ni ngüḭ xąna mmij xi'níj Pedro. Nḭ aco daran' ne digyán ne ni snecu ngą ni reto si gui'yaj Dorcas ngaa gane ún'.

40 Ngaa nḭ gahui daran' ni ngüḭ nẹ' chej xẹ', gui'yaj Pedro. Nḭ ganiquin' ráj dącoj sij gachínj ni'yaj sij rian Yan'anj. Hué dan nḭ ni'yaj sij níman daj. Nḭ gataj sij:

—Tabita, nąchica rẹ'. —Gataj sij gunun ún'.

Ngaa nḭ nagura' ún' rian ún'. Nḭ ngaa guini'i ún' Pedro, nḭ nagane ún'.

41 Ngaa nḭ guida'a Pedro ra'a ún'. Nḭ naxụman ún', gui'yaj Pedro. Ngaa nḭ gaquínj sij gą'na' ni tsínj są' nico' Jesucristo ngą ni ngüḭ xąna mmij nej. Nḭ digyán Pedro sisḭ hua nḭ'na' Dorcas rian ni ngüḭ daj.

42 Hué dan nḭ nani ni ngüḭ cuento xi'í yun'unj xąna ganá'nij daj nḭn' gąchra' chruhua xuman' Jope. Nḭ guxuman ruhua nico ni ngüḭ ni'i ni sij Señor.

43 Nḭ gahuin ran Pedro ga'ḭ güi xuman' Jope daj ducuá 'ngọ tsínj nagui'yaj nḭnaj nnij xucu gụ'naj sí' Simón.

10

Pedro y Cornelio

1 Nḭ xuman' Cesarea nne 'ngọ tsínj gụ'naj Cornelio. Nḭ huin sí' snado capitán a'nin' rian 'ngọ xi'nin' snado gụ'naj Italiano.

2 Nḭ nico' 'ueé sij Yan'anj. Nḭ hua cuidado ni dụcua tsínj daj rian Yan'anj. Nḭ a'ui' nico sij san'anj rian ni ngüḭ niqui. Nḭ nḭganj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj nej.

3 Nḭ 'ngọ güi daj ngaa guisíj ga' huą'nij di'nḭ, nḭ guini'i Cornelio sisḭ gurugüi' 'ngọ ángel ga'níj Yan'anj rian sij. Nḭ gatúj-ú' rian nne sij. Nḭ gataj-á' gunun sij:

—Cornelio. —Gataj ángel daj.

4 Nḭ guxu'ui' nḭn' ruhua Cornelio ni'yaj sij ángel daj. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ụn sin huin ruhuá rẹ', Señor. —Daj gataj Cornelio.

Nḭ gataj ángel:

—Hua gunun są' Yan'anj si achínj jni'yáj rẹ'. Nḭ ni'i Yan'anj si 'yaj są' rẹ' si a'uí' rẹ' rian ni ngüḭ niqui nej.

5 Yyąj nḭ gą'nij rẹ' ni tsínj gąn'anj xuman' Jope sisḭ nąquinj ni sí' gą'na' 'ngọ tsínj gụ'naj Simón Pedro nan.

6 Nḭ nne tsínj daj ducuá
tsínj gṵ'naj Simón huin sí'
'ngǫ tsínj nagui'yaj nḭnaj
nnij xucu. Nḭ nḭchrun' du'ua
nnee yan'anj nne ducuá sí'.
Nḭ ngaa gą'na' Pedro, nḭ
nąta' sí' gṵnun rę' ṵn sin
huin guḭ'yáj rę'. —Daj gataj
ángel gunun Cornelio.

7 Hué dan nḭ ngaa gan'anj
ángel daj, nḭ gaquínj Corne-
lio gą'na' huḭj tsínj 'yaj sun
rian sij ngą 'ngǫ snado nico'
Yan'anj nej. Nḭ snado daj
huin tsínj 'yaj sun rian sij
nej.

8 Nḭ ngaa guisíj nata' Cor-
nelio gunun anin' sij si
guini'i sij, ngaa nḭ ga'níj
sij gąn'anj anin' sí' xuman'
Jope.

9 Nḭ 'ngǫ gaxuj ango güi
ngaa huaj ni sij chrej gahuin
nḭchrun' anin' sij xuman'
Jope, nḭ gahui Pedro chrą
hue' gąchinj jni'yaj sij rian
Yan'anj.

10 Nḭ ducu achin xi'ną
riqui sij, nḭ ruhua sij xą sij
chra. Sanḭ diaj 'yaj xugüi
ne' nia xą sij, nḭ gurugüi'
'ngǫ rasṵn rian sij, gui'yaj
Yan'anj.

11 Nḭ guini'i Pedro sisḭ
naxi'níj xata'. Nḭ 'ną' guinij
'ngǫ si hua atsij xxi manta.
Nḭ anumi-í' chrą gąn'anj
squina 'ną' guinij-í' rian Pe-
dro.

12 Nḭ chruhua manta daj
mán daran' rian ni xucu
nṵn gąn'anj ra'a ngą ni xucu
duguaca riqui achéj rian
yo'ój nej, ngą ni xataj achéj
xata' nej.

13 Nḭ gunun Pedro ga'mi
'ngǫ nanę. Nḭ gataj nanę daj:

—Nąxuman sǫ', nḭ
dągahui' sǫ' xą sǫ'. —Daj
gataj nanę daj gunun Pedro.

14 Sanḭ gataj Pedro:

—Sḭ ga'ue man, Señor. Ni-
taj ąman xāj gǫ'ngo ni rasṵn
xḭ'i da mánj, Señor. —Daj
gataj Pedro.

15 Nḭ gataj rṵhua' yún
Señor gunun Pedro:

—Sisḭ gahuin są' 'ngǫ
rasṵn, gui'yaj Yan'anj, ngaa
nḭ sḭ gataj rę' sisḭ hua xḭ'i
huaj mánj. —Daj gataj
Yan'anj gunun Pedro.

16 Hué nan gahuin guisíj
huą'nij. Ngaa nḭ nahui
manta daj nąn'-án' xata'.

17 Nḭ ngaa nun ri' ruhua
Pedro xi'í si guini'i sij, ngaa
ni guxuman anin' ni tsínj
ga'níj Cornelio guisíj anin' sij
rian hue'. Daj si 'ną' anin' sij
nachínj snan'anj sij ṵn hue'
huin ducuá Simón.

18 Ngaa nḭ gaquínj anin'
sij nachínj snan'anj sij sisḭ
nne ango Simón gṵ'naj Pe-
dro hue' daj.

19 Nḭ ngaa hua gue ani
ruhua Pedro xi'í ni rasṵn
gurugüi' rian sij daj, ngaa nḭ
gataj Espíritu Santo gunun
sij:

—Nḭ'yaj sǫ'. Niquin'
huą'nij tsínj nanó' sǫ'.

20 Nąxuman sǫ' nąnij sǫ'.
Nḭ gąn'anj sǫ' ngą ni sij. Nḭ
sḭ gahuin ruhuá sǫ' gąn'anj
sǫ' ngą ni sij mánj. Daj si
man'ānj a'níj ni sij huaj ni
sij rian nné sǫ'. —Daj gataj
Espíritu Santo rian Pedro.

21 Ngaa nḭ nanij Pedro, nḭ gataj sij rian ni tsínj ga'níj Cornelio ga'nạ':

—Huēj huin tsínj nano' a ni é rẹ'. Ngaa nḭ ụn sin huin nḭ 'nạ' anín' rẹ' únj. —Daj gataj Pedro.

22 Nḭ gataj anin' sij:

—Hua 'ngọ snado capitán gụ'naj sij Cornelio. Nḭ hua nḭca niman sij. Nḭ hua cuidado sij rian Yan'anj nej. Nḭ a'mi sạ' daran' ni tsínj israelita xi'í sij nej. Nḭ gataj 'ngọ ángel sạ' sisḭ gạquinj sij gạn'anj man'án rẹ' ducuá sij gụnun sij si gạtaj man'án rẹ' gụnun sij. —Daj gataj anin' sij gunun Pedro.

23 Ngaa nḭ gui'yaj Pedro sisḭ gạtu anin' sij chruhua hue'. Nḭ gunáj ni sij ngạ sí' yạn' daj. Nḭ ango güi nachica Pedro gan'anj sí' ngạ anin' sij. Nḭ guinicaj dugüi' gọ'ngo ni tsínj nico' Jesucristo mạn xuman' Jope gan'anj ni sí' ngạ anin' sij.

24 Nḭ ango güi guisíj ni sij xuman' Cesarea. Nḭ ana'uij Cornelio si gạ'na' ni sij. Nḭ hua gaquínj sij gạ'na' ni dugüi' sij ngạ ni tsínj guinicaj dugüi' ngạ sij sisḭ nạhuin yu' ni sí' ngạ sij.

25 Nḭ ngaa guisíj Pedro ducuá Cornelio, nḭ gahui Cornelio nahuin ra'a sí'. Nḭ ganiquin' ráj dạcoj sí' nẹ' rian Pedro sisḭ gạ'mi sạ' sí' rian Pedro.

26 Sanḭ naxụman Cornelio, gui'yaj Pedro. Nḭ gataj Pedro:

—Nạxuman rẹ' si huēj huin 'ngọ tsínj ngạ rẹ'. —Gataj Pedro gunun Cornelio.

27 Hué dan nḭ ga'mi Pedro ngạ Cornelio. Nḭ gatúj sij chruhua hue'. Nḭ nari' sij nico ni ngüḭ mán nahuin yu'.

28 Nḭ gataj Pedro gunun ni ngüḭ daj:

—Ni'i a ni é rẹ' sisḭ hua yaij si da'a dugüi' ni únj ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej, si hué ni únj huin tsínj israelita. Nḭ na'ue gạtu ni únj ducuá ni sij nej. Sanḭ digyán Yan'anj riānj sisḭ sḭ ga'ue gạtā sisḭ quij hua ango ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej mánj.

29 Xi'í daj ngaa gaquínj ni é rẹ', nḭ ga'uej ruhuāj ga'nāj. Yyạj nḭ ruhuāj gụini'īnj ụn sin huin, nḭ gaquínj a ni é rẹ' gạ'na' yūnj. —Daj gataj Pedro.

30 Ngaa nḭ nanicạj Cornelio gataj sij:

—Hué horạ acuan' nan guisíj gạn'anj güi, nḭ nne man'ānj ducuāj. Nḭ gui'yā ayuno nej. Nḭ ga' huạ'nij di'nḭ gachínj jni'yā rian Yan'anj. Nḭ gurugüi' 'ngọ tsínj ganiquin' riānj nụn atsij hua guirạn rian.

31 Nḭ gataj sij gunūnj: “Cornelio, hua gunun sạ' Yan'anj si gachínj jni'yáj rẹ'. Nḭ ni'i Yan'anj si 'yaj sạ' rẹ' si a'uí' rẹ' rian ni ngüḭ niqui.

32 Ngaa nḭ gạ'nij rẹ' tsínj gạn'anj xuman' Jope sisḭ nạquinj sij gạ'na' 'ngọ tsínj gụ'naj Simón Pedro. Nḭ nne tsínj daj ducuá ango Simón huin sí' 'ngọ tsínj nagui'yaj nḭnaj nnij xucu. Nḭ nḭchrun' du'ua nnee yan'anj

nne ducuá sí'. Nḭ ngaa gạ'na' Pedro, nḭ gạ'mi sí' rián rẹ'.” Daj gataj tsínj daj gunūnj.

33 Hué dan nḭ rá'yanj ga'nī ni tsínj gụchi' nạno' rẹ'. Nḭ sạ' gui'yáj rẹ' garáj xiná rẹ' ga'nạ' rẹ' aj. Yyạj nḭ mạn daran' ni únj rian Yan'anj huin ruhua ni únj gụnun ni únj daran' nuguan' ga'níj Yan'anj nạta' rẹ' gụnun ni únj. —Daj gataj Cornelio gunun Pedro.

34 Ngaa nḭ gaxḭ'i Pedro gataj sij:

—Yyạj nḭ guiri' ruhuāj. Xạnga' nḭ uyan hua daran' né' rian Yan'anj anj.

35 Nḭ nada'a Yan'anj daran' ni tsínj mán nḭn' gạchra' chruhua xungüḭ huin ni tsínj ga cuidado rian Yan'anj ngạ ni tsínj 'yaj nḭca nej.

36 Nḭ gataj Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' gunun ni tsínj israelita sisḭ gạhuin din'inj ruhua ni sij, guḭ'yaj Jesucristo. Hué sí' huin tsínj nicaj sun rian daran' ni ngüḭ.

37 Nḭ ni'i a ni é rẹ' sisḭ guchi' nuguan' daj nḭn' gạchra' estado Judea rian mạn ni tsínj israelita. Gaxḭ'ij asḭj estado Galilea ngaa guisíj nata' Juan sisḭ hua niạn gạta' nnee ni ngüḭ.

38 Nḭ ga'nạ' Espíritu Santo rian Jesús huin tsínj 'nạ' xuman' Nazaret, gui'yaj Yan'anj. Nḭ nicaj si-nụguan' Jesús fuerza, gui'yaj Yan'anj nej. Nḭ gachéj Jesús gui'yaj sạ' sij. Nḭ ganahuin ni ngüḭ chran' yun'unj sichre, gui'yaj Jesús xi'í si nne Yan'anj ngạ sij.

39 ’Hué ni únj huin tsínj guini'i daran' si gui'yaj Jesús estado Judea ngạ xuman' Jerusalén nej. Da' síj godóco' ni sij sí' rian rugutsḭ dagahui' ni sij man'an Jesús.

40 Sanḭ chrạ huạ'nij güi ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nḭ narugüi' Jesús rian ni únj, gui'yaj Yan'anj nej.

41 Nḭ nun narugüi' sij rian daran' ni ngüḭ mánj. Sanḭ narugüi' sij rian ni únj huin ni únj ni tsínj hua ganacui Yan'anj ganiquin' únj nata' únj xi'í Jesús rian ni ngüḭ. Nḭ ngaa guisíj ganá'nij Jesús, nḭ xa ni únj go'o ni únj ngạ sij.

42 Nḭ ga'níj Jesús gạn'anj ni únj gạnata' únj rian ni ngüḭ sisḭ Yan'anj gui'yaj sisḭ hué Jesús huin güesḭ rian ni ngüḭ hua nḭ'na' ngạ rian ni ngüḭ gahui' nej. Nḭ ga'nin' Jesús sun rian ni únj sisḭ hué daj gạ'mi ni únj rian ni ngüḭ.

43 Nḭ daran' ni tsínj ga'mi sạ' si-nụguan' Yan'anj asḭj ná, nḭ huin ni sij ni tsínj niquin' nata' xi'í Jesús nej. Nḭ gataj ni sij sisḭ guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í si-gạquin' daran' ni tsínj xuman ruhua ni'i si-xugüi Jesús. —Daj gataj Pedro gunun ni dụgüi' Cornelio.

44 Diaj a'mi Pedro, nḭ ga'nạ' Espíritu Santo rian daran' ni ngüḭ gunun nuguan' daj.

45 Nḭ ni tsínj israelita guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo

ga'nạ' ngạ Pedro, nị gahuin yan'anj ruhua ni sí' sisị ga'nạ' Espíritu Santo rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej daj.

46 Daj si gunun ni sí' sisị ga'mi ni dụgüi' Cornelio snan'anj nạca, gataj ni sij sisị sạ' nịn' ruhua hua Yan'anj anj.

47 Ngaa nị gataj Pedro rian ni tsínj ga'nạ' ngạ sij:

—Nị dạj rún' ga'nạ' Espíritu Santo rian ni únj hué daj ga'nạ' Espíritu Santo rian ni ngüị nan nej. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.

48 Ngaa nị ga'nin' sí' sun sisị gạta' nnee ni dụgüi' Cornelio ngạ si-xugüi Jesucristo. Ngaa síj nị gachínj jni'yaj ni sij rian Pedro sisị gụna sí' 'ngọ ni güi ngạ ni sí'.

11

Informe de Pedro a la iglesia de Jerusalén

1 Nị gunun ni tsínj apóstol ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo ngạ ango ni tsínj nico' Jesucristo mán estado Judea sisị guinico' ni ngüị 'nạ' anéj chrej si-nụguan' Yan'anj nej.

2 Nị ngaa guisíj Pedro xuman' Jerusalén, nị ga'nạ' gọ'ngo ni tsínj israelita hua guxuman ruhua ni'i Jesucristo gụnun' ni sij ngạ sí'.

3 Nị nachínj snan'anj ni sij Pedro. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn sin huin nị gatúj rẹ' ducuá 'ngọ tsínj 'nạ' anéj chrej xá rẹ' chra ngạ ni sí' únj. —Daj gataj ni sij.

4 Hué dan nị gaxị'i Pedro nata' sij daran' ni nuguan' gachin asịj sini yạn. Nị gataj sij:

5 —Cuanj nị nnēj xuman' Jope achínj jni'yā rian Yan'anj. Nị digyán Yan'anj 'ngọ rasụn riānj. Nị guini'īnj 'ngọ si hua atsij xxi manta 'nạ' xata'. Nị anumi-í' chrạ gạn'anj squina 'nạ' guinij rian nnēj.

6 Nị guini'yaj sạ'āj si mạn chruhuaj. Nị chruhua manta daj mán daran' rian ni xucu nụn gạn'anj ra'a ngạ ni xucu huee mán riqui quij nej, ngạ ni xucu duguaca riqui achéj rian yo'ój nej, ngạ ni xataj achéj xata' nej.

7 Nị gunūnj si ga'mi 'ngọ nanẹ. Nị gataj nanẹ daj: "Nạxuman sọ'. Nị dạgahui' sọ' xạ sọ' aj." Daj gataj nanẹ daj gunūnj.

8 Sanị gataj man'ānj: "Sị ga'ue man, Señor. Nitaj ạman xāj ni rasụn xị'i da man, Señor." Daj gatā gunun Señor.

9 Hué dan nị gataj rụhua' yún Señor gunūnj: "Sisị gahuin sạ' 'ngọ rasụn gui'yaj Yan'anj, nị sị gatáj rẹ' sisị hua xị'i huaj mánj." Daj gataj Señor gunūnj.

10 Hué nan gahuin guisíj huạ'nij. Da' síj nị nahui manta daj nạn'-án' xata'.

11 'Hué hora daj guisíj huạ'nij tsínj 'nạ' xuman' Cesarea ga'nạ' nạno' ni sij man'ānj. Nị ga'níj 'ngọ tsínj nne Cesarea gạ'na' ni sij riānj. Nị guisíj ni sij rian hue'.

12 Nḭ gataj Espíritu Santo
gunūnj sisḭ sḭ gahuin ruhuāj
gạn'ān ngạ anin' sij. Nḭ
hué daj gan'anj ango huạtan'
ni tsínj xuman ruhua ni'i
Yan'anj huin ni tsínj niquin'
nan. Nḭ gatúj ni únj chruhua
ducuá 'ngọ tsínj daj.
13 Ngaa nḭ nata' tsínj daj
dạj rún' guini'i sij 'ngọ ángel
niquin-ín' guini'i sij ducuá
sij. Nḭ gataj ángel daj
gunun sij: "Gạ'nij rẹ' ni
tsínj gạn'anj xuman' Jope
sisḭ gạquinj sij gạ'na' Simón
Pedro.
14 Nḭ nạta' sí' nuguan' rián
rẹ' dạj gạ'ue nạcaj Yan'anj
ni dụcua á rẹ'." Daj gataj
ángel gunun tsínj daj, gataj
sí' gunūnj.

15 'Nḭ ngaa gaxi'īj ga'mī
rian ni sij, ngaa nḭ ga'nạ'
Espíritu Santo rian ni sij dạj
rún' ga'naj asḭj sini rian ni
man'an né'.
16 Ngaa nḭ gananun ruhuāj
dạj gataj Señor Jesús: "Daj
xạnga' duguata' nnee Juan
ni ngüḭ ngạ nnee. Sanḭ gạ'na'
man'an Espíritu Santo rian
án rẹ'." Gataj Señor gunun
né'.
17 Hué dan nḭ sisḭ ga'ui'
Yan'anj Espíritu Santo rian
ni ngüḭ daj dạj rún' riqui
sij rian né' huin né' ni tsínj
xuman ruhua ni'i Jesucristo,
ngaa nḭ ụn sin huin man'ānj
sisḭ gụnūnj ngạ Yan'anj únj.
—Daj gataj Pedro gunun ni
tsínj israelita daj.

18 Nḭ ngaa gunun ni sij si-
nụguan' Pedro, ngaa nḭ dínj
gahuin du'ua ni sij. Nḭ ga'mi
sạ' 'ueé ni sij rian Yan'anj. Nḭ
gataj ni sij:
—Xạnga' 'yaj Yan'anj sisḭ
hua ní'nij rian ni tsínj 'nạ'
anéj chrej sisḭ nạnicaj ruhua
ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nḭ
gạ'ue gạne nḭganj ni sij ngạ
Yan'anj nej aj. —Daj gataj ni
sij.

La iglesia en Antioquía

19 Nḭ ngaa guisíj dagahui'
ni sij Esteban, ngaa nḭ gaxḭ'i
ni sij chran' yun'unj ni sij
ni tsínj xuman ruhua ni'i
Jesucristo. Xi'í daj nḭ gaxa'nḭ
ni sí' gunánj ni sí' da' estado
Fenicia ngạ estado Chipre
nej, xuman' Antioquía nej.
Nḭ ga'mi ni sij si-nụguan'
Jesucristo rian urin ni tsínj
israelita.
20 Sanḭ scanij ni sij mạn
gọ'ngo ni tsínj 'nạ' estado
Chipre ngạ estado Cirene. Nḭ
ngaa gatúj ni tsínj daj xu-
man' Antioquía, nḭ ga'mi ni
sij nuguan' sạ' xi'í Jesucristo
rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej
huin ni tsínj a'mi snan'anj
griego.
21 Nḭ chracuij Señor ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj daj.
Xi'í daj nḭ guxuman ruhua
nico ni ngüḭ nuguan' daj. Nḭ
guinico' ni sij Señor.
22 Nḭ ngaa gunun ni tsínj
xuman ruhua ni'i Jesucristo
mán Jerusalén nuguan' daj,
ngaa nḭ ga'níj ni sij tsínj
gụ'naj Bernabé gạn'anj sí'
xuman' Antioquía.
23 Nḭ ngaa guisíj Bern-
abé, nḭ guini'i sij dạj gui'yaj
Yan'anj sinduj rian ni sí'.
Nḭ nḭn' ruhua gahuin niạ'

ruhua sij. Nḭ ga'ui' sij 'ngǫ ducuánj sisḭ 'ngǫ gạ nḭca ruhua daran' ni sij guḭnico' ni sij Señor.

24 Nḭ Bernabé huin 'ngǫ tsínj sạ'. Nḭ nụn sạ' Espíritu Santo niman sij. Nḭ guxuman sạ' ruhua sij ni'i sij Yan'anj nej. Nḭ gahuin nico doj ni ngüḭ guinico' Señor.

25 Hué daj síj nḭ gan'anj Bernabé xuman' Tarso, gan'anj nạno' sij Saulo. Nḭ ngaa nari' sij sí', nḭ nicaj sij sí' ga'nạ' sij xuman' Antioquía.

26 Hué dan nḭ 'ngǫ guẹ yo' guimán nụngüej sij ngạ ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús mạn xuman' daj. Nḭ hué ni tsínj mạn xuman' Antioquía huin ni tsínj gaxḭ'i asḭj sini dugu'nạj Cristiano ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo aj.

27 Nḭ ngaa daj nḭ gahui gǫ'ngo ni tsínj a'mi sinụguan' Yan'anj xuman' Jerusalén gan'anj ni sij xuman' Antioquía.

28 Nḭ naxụman 'ngǫ ni tsínj daj gụ'naj sij Agabo. Nḭ nata' sij nuguan' ga'ui' Espíritu Santo rian sij sisḭ gạ'na' 'ngǫ xi'nạ nico daran' xuman' ngaj rian xungüḭ. Nḭ ngaa gane rey Claudio, nḭ gachin yya xi'nạ dạj rún' gataj tsínj gụ'naj Agabo.

29 Nḭ gani ruhua ni tsínj nico' Yan'anj mán xuman' Antioquía chrạcuij ni sij ni tsínj nico' Yan'anj mán estado Judea. Nḭ chracuij ni sij dạj ga'ue ga'ui' da' gǫ'ngo ni sij.

30 Nḭ hué daj gui'yaj ni sij. Nḭ ga'níj ni sij ofrenda daj gan'anj ngạ Bernabé ngạ Saulo ga'ui' nụngüej sí' ra'a ni tsínj huin achij mạn xuman' Jerusalén.

12

Jacobo, muerto; Pedro, encarcelado

1 Nḭ ni güi daj gaxḭ'i rey Herodes chran' yun'unj sij ni tsínj nico' Jesús. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ guḭda'a ni tsínj nico' sij gǫ'ngo ni sí'.

2 Nḭ gui'yaj sij sisḭ dạgahui' ni sij tsínj gụ'naj Jacobo jnánj Juan ngạ espada.

3 Nḭ ngaa guini'i sij sisḭ garan' ruhua ni tsínj israelita sisḭ dagahui' sij Jacobo, ngaa nḭ ga'nin' sij sun sisḭ guḭda'a ni sij Pedro nej. Hué daj gahuin ni güi mán ni sij gui'yanj xa ni sij chrachúnj nitaj si 'nḭj levadura.

4 Nḭ ngaa guisíj guida'a ni sij Pedro, ngaa nḭ garij Herodes ducuagạ' sí' rian mạn gạn'anj xi'nin' snado dugumi sí'. Da gạn'anj snado 'yaj 'ngǫ xi'nin' ni man'an ni sí'. Nḭ gani ruhua Herodes sisḭ guḭri sij Pedro dḭgyán sij sí' rian ni ngüḭ da gạchin gui'yanj pascua, ruhua sij.

5 Hué dan nḭ dugumi ni sij Pedro nụn sí' ducuagạ'. Sanḭ nugüi nḭgan' gachínj jni'yaj ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Jesús rian Yan'anj xi'í Pedro.

Pedro es liberado de la cárcel

6 Nḭ nę' nḭ güi huin ruhua
Herodes guḭri sí' Pedro nę'
guní'yanj rian ni ngüḭ, nḭ
ngaj Pedro atoj sij. Nḭ atoj
Pedro scanij huḭj snado. Nḭ
anumi sí' huḭj aga' cadena
ngaj sí'. Nḭ niquin' ango ni
snado rian ducuagą' dugumi
ni sí'.
7 Hué dan nḭ gurugüi' 'ngǫ
ángel ga'níj Señor gą'na'
rian ngaj Pedro. Nḭ xiguḭn
chruhua ducuagą', gui'yaj
'ngǫ yan'ąn. Nḭ disiqui'
ángel xiráj Pedro. Nḭ jnanun
ruhua sij sí'. Nḭ gataj ángel:
—Nąchica yoǫ rę'. —Daj
gataj ángel.
Hué dan nḭ guinij cadena
anumi ra'a Pedro rian yo'ój.
8 Nḭ gataj ángel:
—Nu̱mi rán rę' riquí rę', nḭ
nąri rę' dacánj rę' dacój rę'
aj. —Hué daj gataj ángel.
Nḭ gui'yaj Pedro dąj rún'
gataj ángel daj. Ngaa nḭ
gataj ru̱hua' yún ángel:
—Rḭ'yanj rę' reto man'án
rę', nḭ guḭnico' rę' man'ānj.
—Daj gataj ángel gunun Pe-
dro.
9 Ngaa nḭ gahui Pedro
guinico' sij ángel daj. Nḭ nun
guini'i sij sisḭ hué daj xąnga'
huin si 'yaj ángel. Daj si gani
ruhua sij si digyán Yan'anj
'ngǫ rasu̱n guini'i man'an sij,
ruhua sij.
10 Hué dan nḭ gachin
nu̱ngüej sij ángel huḭj
yu'uj rian niquin' ni snado
dugumi rian hue'. Ngaa nḭ
ngaa guisíj nu̱ngüej sij rian
sajuan huin-ín' aga' hierro,
ngaa nḭ naxi'níj man'an-án'.
Nḭ nę' ru̱cu rian sajuan daj
ngaj man'an xuman' daj.
Hué dan nḭ gahui nu̱ngüej
sij gachéj sij 'ngǫ cayu. Ngaa
nḭ ga ni'ya yan'anj ángel. Nḭ
gunáj urin Pedro aj.
11 Hué dan nḭ garáj da'nga'
ruhua Pedro. Nḭ gataj sij
gunun man'an sij:
—Yyąj nḭ ni'i xąngāj sisḭ
ga'níj Señor 'ngǫ ángel
ga'nej sij man'ānj ra'a rey
Herodes ngą ra'a ni tsínj
israelita. Daj si huin ruhua
ni sí' guḭ'yaj ni sí' xi'ḭ ngāj.
—Daj gataj Pedro.
12 Nḭ ngaa xacaj Pedro
cuenta, nḭ gan'anj sij ducuá
María nni Juan, gu̱'naj sí'
Marcos nej. Nḭ nahuin yu'
nico ni ngüḭ hue' daj achínj
jni'yaj ni sij rian Yan'anj.
13 Ngaa nḭ guita ra'a Pedro
rian hue'. Nḭ gahui 'ngǫ tsin'
xąna gu̱'naj Rode guini'i ún'
u̱n sin 'ną' ita ra'a rian hue'
únj.
14 Nḭ ngaa ganani'i yun'unj
daj si-nąne Pedro, ngaa nḭ
nun na'ni ún' rian sajuan
xi'í si gahuin nią' ruhua
yun'unj daj si 'ną' Pedro.
Nḭ gunánj ún' nę' chrej
chru̱hua gan'anj nąta' ún'
sisḭ niquin' Pedro rian
sajuan.
15 Sanḭ gataj ni sij gunun
ún':
—Si sinúnj sa aj. —Gataj
ni sij.
Sanḭ 'ngǫ gataj yya ún' sisḭ
niquin' yya Pedro rian hue'
gunun ni sij. Ngaa nḭ gataj
ni sij:
—Sé Pedro huin mánj.
Angel dugumi sij huin-ín'.
—Daj gataj ni sij.

16 Sanḭ hua ita ra'a guẹ
Pedro rian sajuan. Nḭ ngaa
ganá'nij ni sij, nḭ guini'i ni
sij sí'. Ngaa nḭ ducu gahuin
yan'anj ruhua ni sij.
17 Sanḭ dugunun Pedro
ra'a sij sisḭ dínj gạne du'ua
ni sij. Ngaa nḭ nata' sij sisḭ
dạj gui'yaj Señor guiri sí'
ducuagạ' sij. Nḭ gataj sij:
—Nạta' ni é rẹ' nuguan'
nan gụnun jnún' Jacobo ngạ
ango ni tsínj xuman ruhua
ni'i Yan'anj anj. —Daj gataj
Pedro.
Hué dan nḭ gahui sij
gan'anj sij ango yu'uj.
18 Nḭ ngaa guixiguḭn, nḭ
ducu ganani ruhua ni snado
si nun guini'i ni sij dạj
gahuin ngạ Pedro.
19 Hué dan nḭ ga'nin'
Herodes sun sisḭ gạ nạno'
ni sij Pedro. Sanḭ nun nari'
ni sij. Ngaa nḭ gachínj
snan'anj Herodes ni snado
mán dugumi Pedro nḭ ạ
gan'anj sí'. Sanḭ nun guini'i
ni sí'. Hué dan nḭ ga'nin'
sij sun sisḭ dạgahui' ni sij ni
snado mán dugumi daj. Hué
daj síj nḭ gahui rey Herodes
estado Judea gan'anj gạne sij
xuman' Cesarea.

Muerte de Herodes

20 Nḭ ga'man ruhua
Herodes ni'yaj sij ni tsínj nne
xuman' Tiro ngạ xuman'
Sidón. Nḭ uyan hua ruhua ni
tsínj mạn nụngüej xuman'
daj guisíj ni sí' rian sij.
Nḭ ganari' ni tsínj daj 'ngọ
chrej gạna'mi ni sij ngạ tsínj
gụ'naj Blasto huin sí' 'ngọ
tsínj nicaj yun'unj rian rey
Herodes xi'í si ga'ui' huḭ ni
sij san'anj nahuin ra'a sí'. Nḭ
gachínj jni'yaj ni sij sí' sisḭ
nạ'mi man'an rey ngạ ni sij.
Daj si nahuin ra'a ni sij si xa
ni sij rian do'ój rey daj.
21 Hué dan nḭ gui'yaj yya
Herodes 'ngọ güi gạ'mi sij
rian ni tsínj daj. Ngaa nḭ
hué güi daj guinụn Herodes
atsij sạ' gan'anj sij gạne sij
chrun sạ' chruhua ducuasun
huin palacio. Nḭ ga'mi sij si-
nụguan' sij rian ni tsínj daj.
22 Hué dan nḭ gaxḭ'i ni sij
gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Sé si-nụguan' 'ngọ tsínj
huin nuguan' a'mi tsínj
nan mánj. Hué si-nụguan'
sij huin nuguan' a'mi 'ngọ
yan'anj anj. —Daj gataj ni
sij gaguáj ni sij xi'í rey daj.
23 Hué guẹ hora daj nḭ
ga'nan' Herodes, gui'yaj 'ngọ
ángel ga'níj Yan'anj ga'nạ'.
Daj si nun guinụn yan'anj
sij rian Yan'anj xi'í nuguan'
ga'mi ni tsínj da mánj. Hué
dan nḭ xa xilúj sij, nḭ gahui'
sij, gui'yaj xilúj aj.
24 Hué dan nḭ güi daj, nḭ
gaxa'nḭ si-nụguan' Yan'anj
gan'anj-án' nḭn' gạchra'. Nḭ
gahuin nico doj ni ngüḭ
guinico' nuguan' daj.
25 Nḭ ngaa ganahuij si-
sun tsínj gụ'naj Bernabé
ngạ Saulo, ngaa nḭ gahui
nụngüej sij Jerusalén nan-
icạj nụngüej sij xuman' An-
tioquía. Nḭ nicaj nụngüej sij
Juan gan'anj sij. Nḭ gụ'naj sí'
Marcos nej.

13

Bernabé y Saulo comienzan su primer viaje misionero

1 Nḭ scanij ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús xuman' Antioquía, nḭ mạn ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nḭ mạn ni tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ nej. Hué ni sij huin Bernabé ngạ Simón gụ'naj sí' Negro nej, Lucio 'nạ' Cirene nej, Manaén huin jnánj gạn'an rey Herodes huin tsínj nicaj sun estado Galilea nej, ngạ Saulo nej.

2 Nḭ 'ngọ güi daj, nḭ ga'mi sạ' ni sij rian Señor ngaa 'yaj ayuno ni sij. Hué dan nḭ gataj Espíritu Santo gunun ni sij:

—Guḭ'yaj nḭni a ni é rẹ' Bernabé ngạ Saulo. Daj si aquīn sisḭ guḭ'yaj sun nụngüej sí' riānj anj. —Gataj Espíritu Santo.

3 Hué dan nḭ ngaa guisíj gui'yaj ayuno ni sij gachínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj, ngaa nḭ guta' ni sij ra'a ni sij rian nụngüej sí'. Ngaa nḭ ga'níj ni sij gạn'anj nụngüej sí'.

Los apóstoles predican en Chipre

4 Nḭ ga'níj Espíritu Santo gạn'anj nụngüej sij. Ngaa nḭ guisíj nụngüej sij xuman' Seleucia. Nḭ xuman' daj gahui nụngüej sij 'ngọ riọ achéj rian nnee. Nḭ guisíj nụngüej sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Chipre.

5 Nḭ ngaa guisíj nụngüej sij xuman' Salamina, nḭ gaxḭ'i nụngüej sij ga'mi sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ nahuin yu' chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nḭ huaj tsínj gụ'naj Juan ngạ nụngüej sij huin sí' 'ngọ tsínj chracuij nụngüej sij.

6 Nḭ gachin nḭn' ni sij da hua nun guẹ isla daj huinín' 'ngọ yo'ój nụn dạni nnee yan'anj. Nḭ guisíj ni sij da' xuman' Pafos rian nari' ni sij 'ngọ tsínj chrụn huin sí' 'ngọ tsínj israelita gụ'naj sí' Barjesús. Nḭ a'mi yyạ sí' sisḭ a'mi sí' si-nụguan' Yan'anj.

7 Nḭ nicaj dugüi' tsínj chrụn daj ngạ gobernado gụ'naj sí' Sergio Paulo huin sí' 'ngọ tsínj sḭca' a'mi. Nḭ gaquínj gobernado daj gạ'na' Bernabé ngạ Saulo si huin ruhua sij gụnun sij si-nụguan' Yan'anj xạnga'.

8 Sanḭ na'uej ruhua tsínj chrụn daj si gụxuman ruhua gobernado guḭni'i sí' si-nụguan' Yan'anj mánj. Nḭ nuguan' Elimas huin ruhuaj gata 'ngọ tsínj chrụn.

9 Hué dan nḭ ga'nạ' nucuaj Espíritu Santo rian Saulo gụ'naj sí' Pablo nej. Nḭ guini'yaj sạ' Pablo rian Elimas.

10 Nḭ gataj sij:

—Tsínj digya' yun'unj nḭn' ruhua huín sọ'. Tsínj quij huín sọ' nej. Da'níj sichre huín sọ' nej. Tsínj unun' ngạ daran' ni si sạ' huín sọ' nej. Nḭ na'uej ruhuá sọ' si gạche nḭca ni ngüḭ chruhua si chrej Señor mánj.

11 Yyạj nḭ guḭ'yaj Señor 'ngọ castigó sọ'. Nḭ gạhuin duri sọ'. Nḭ hua gọ'ngo güi, nḭ sḭ ga'ue guḭni'i sọ'

güi mánj. —Daj gataj Pablo gunun sí'.

Nḭ 'ngǫ hora gahuin rụmi' rian Elimas. Nḭ ga'nạ' nạno' sij 'ngǫ tsínj guḭda'a ra'a sij gạn'anj sij si gahuin duri sij.

12 Nḭ ngaa guini'i gobernado si gahuin, nḭ guxuman ruhua sij ni'i sij Señor. Nḭ gahuin yan'anj ruhua sij guini'i sij nuguan' digyán Señor rian sij.

Pablo y Bernabé en Antioquía de Pisidia

13 Nḭ gahui ni dụgüi' Pablo gatúj anin' sij chruhua 'ngǫ riǫ chéj rian nnee gan'anj anin' sij 'ngǫ xuman' gụ'naj Perge. Nḭ ngaj xuman' daj estado Panfilia. Sanḭ dunáj Juan nụngüej sij, nḭ nanicạj sí' xuman' Jerusalén.

14 Hué dan nḭ gahui nụngüej sij xuman' Perge guisíj sij xuman' Antioquía ngaj-á' estado Pisidia. Nḭ gatúj nụngüej sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita güi naránj ruhua ni sí'. Nḭ gan'anj gạne nụngüej sij.

15 Nḭ ngaa guisíj gaya ni sij si-ley Moisés ngạ si-libro garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj hua ná, hué dan ni gataj snan'anj ni tsínj a'nin' mán chruhua nuhui daj gunun nụngüej sij:

—Jnánj né', sisḭ hua 'ngǫ nuguan' nicaj nụngüej é rẹ' guḭ'yaj sisḭ nạri' ruhua ni ngüḭ nahuin yu' nan, ngaa nḭ gạ'mi nụngüej é rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj ni tsínj daj gunun nụngüej sij.

16 Hué dan nḭ naxụman Pablo, nḭ dugunun sí' ra'a sí' sisḭ dínj gạhuin du'ua ni sij. Nḭ gataj sí':

—Gụnun sạ' daran' a ni é rẹ' si gạ'mī huin a ni é rẹ' ni tsínj israelita ngạ ni tsínj hua cuidado rian Yan'anj.

17 Huin né' ni tsínj israelita nico' né' Yan'anj xạnga'. Nḭ ganacui Yan'anj ni xí' asḭj ná. Nḭ guixi'nanj nico ni sij, gui'yaj Yan'anj ngaa guimán ni sij nẹ' Egipto. Hué daj síj, nḭ guiri Yan'anj ngạ si-fuerza sij ni tsínj daj Egipto. Daj si sé yo'ój Egipto huin do'ój ni sij mánj.

18 Sanḭ nun dagahuin sạ' ni sij rian Yan'anj ngaa gachéj ni sij quij qui'yanj nạco. Sanḭ 'ngǫ si huḭj xia yo' ga'nin' ruhua Yan'anj ngạ si gui'yaj ni sij quij qui'yanj daj.

19 Nḭ dagahui' Yan'anj ichij xi'nin' ni tsínj guimán yu'uj gụ'naj Canaán sisḭ rḭqui sij yo'ój daj nạhuin ra'a ni xí'.

20 Da' síj nḭ 'ngǫ si gạn'anj ciento táj yahuij xia chi' yo' guinicaj sun ni güesḭ rian ni tsínj israelita, gui'yaj Yan'anj. Nḭ hué daj gahuin da' güi gane tsínj gụ'naj Samuel huin sí' tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj.

21 ’Hué dan nḭ gachínj ni xí' 'ngǫ rey guḭnicaj sun rian ni sij. Nḭ garun sun Yan'anj tsínj gụ'naj Saúl. Nḭ huḭj xia yo' gahuin sí' 'ngǫ rey. Nḭ huin sí' da'níj tsínj gụ'naj Cis. Nḭ nico' sí' xi'nin' Benjamín.

22 Hué daj síj nḭ ga'nej

Yan'anj sun nicaj Saúl. Nḭ
garun sun sij David gahuin
sí' rey. Nḭ gataj sạ' Yan'anj
xi'í sí': “Nari'īj David da'níj
Isaí. Nḭ hua niạ' ruhuāj ngạ
sij. Nḭ guḭ'yaj sij daran' si
gạran' ruhuāj.” Daj gataj
Yan'anj xi'í David.
23 ’Nḭ hua gataj yya Yan'anj
sisḭ gạ'nga 'ngọ da'nḭ si'nḭ
David. Nḭ hua yya ga'nga
sij, gui'yaj Yan'anj. Nḭ ga'níj
Yan'anj si gạ'na' nạcaj sí' ni
ngüḭ israelita. Nḭ gụ'naj sí'
Jesús.
24 Nḭ ngaa achin gạ'na'
Jesús, nḭ ga'mi tsínj gụ'naj
Juan si-nụguan' Yan'anj rian
daran' ni ngüḭ israelita. Nḭ
gataj sí' sisḭ gạnani ruhua ni
ngüḭ daj xi'í si-gạquin' ni sij.
Nḭ gạta' nnee ni sij, gataj sí'.
25 Nḭ ngaa huaj gahuin
nḭchrun' ganahuij Juan ngạ
si-sun sij, nḭ gataj sij: “Sé
man'ānj huin si ani ruhua
ni é rẹ' mánj. Nẹ' rụcūj, nḭ
gạ'na' ango tsínj. Nḭ nạ'aj
riānj guḭrīj nnij correa 'nḭj
dacánj sij xi'í si nḭn' ruhua
huin achij sij. Daj si huin
achij nḭn' ruhua sij.” Daj
gataj Juan gunun ni ngüḭ.
26 ’Jnánj né', huin a ni é rẹ'
da'nḭ si'nḭ xí' Abraham. Nḭ
mạn ni tsínj ga cuidado rian
Yan'anj scanij ni é rẹ' nej.
Nḭ ga'níj Yan'anj nuguan' sạ'
nan 'nạ' rian né'. Nḭ nuguan'
nan ataj dạj nacaj Yan'anj
né'.
27 Daj si ni tsínj mán xu-
man' Jerusalén ngạ ni tsínj
a'nin' rian ni sij, nḭ nun
nạni'i ni sij Jesús mánj.
Nḭ nunun ni sij si-nụguan'
ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ daran'
güi naránj ruhua né', nḭ aya
ni sij nuguan' daj chruhua
si-nuhui ni sij. Ngaa nḭ
ngaa gataj ni sij sisḭ hua
niạn gạhui' Jesús, ngaa nḭ
guisíj gahuin yya dạj rún'
hua gataj ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj, gui'yaj ni
sij.
28 Nḭ ngaa nitaj si xḭ'i huin
si gạhui' Jesús, nḭ gachínj
jni'yaj ni sij rian Pilato sisḭ
gạhui' sí', guḭ'yaj Pilato.
29 Nḭ ngaa guisíj gui'yaj ni
sij daran' si gataj ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í
Jesús, ngaa nḭ dinij ni sij
sí' rian rugutsḭ. Nḭ gan'anj
gạchin' ni sij sí' riqui 'ngọ
huej.
30 Sanḭ ganá'nij Jesús
scanij ni níman, gui'yaj
Yan'anj.
31 Nḭ ga'ḭ güi narugüi'
Jesús rian ni tsínj guinicaj
dugüi' ngạ sij ngaa gan'anj
sij estado Galilea guisíj sij
xuman' Jerusalén. Yyạj nḭ
hué ni tsínj daj huin ni tsínj
a'mi xi'í Jesús rian ni ngüḭ.
32 ’Nḭ nata' ni únj nuguan'
sạ' gunun a ni é rẹ' sisḭ hua
gahuin yya dạj rún' gataj yya
Yan'anj rian ni xí' huin ni
tsínj guimán asíj ná.
33 Nḭ hué daj hua gui'yaj
Yan'anj rian da'níj ni sí'
huin mun'ún'. Nḭ guisíj
gahuin yya nuguan' daj
ngaa ganá'nij Jesús, gui'yaj
Yan'anj. Nḭ hué daj hua
nḭca rian libro Salmo huḭj
nej. Nḭ ataj-á': “Hué rẹ' huin

da'nī. Yyąj nį gahuin chréj rę' man'ānj.” Daj ataj Salmo daj.

34 Nį hua gui'yaj Yan'anj sisį gąna'nij Jesús. Nį sį guchru nneę cúj sij gą mánj. Nį xi'í daj hua ga'mi Yan'anj nuguan' nan: “Rįquīj rián rę' nuguan' są' gataj yyāj rian David xi'í rę'. Nį hua xąnga' nuguan' daj nej.” Gataj rụhua' yún Yan'anj rian Jesús.

35 Nį hué daj gataj rian ango Salmo nej: “Sį dunáj rę' sisį gụchru nneę cúj tsínj hua są' nįn' rián rę'.” Daj gataj David xi'í Jesús rian Salmo daj gunun Yan'anj.

36 Nį gui'yaj David si garan' ruhua Yan'anj xi'í ni dugüi' sij ngaa hua nį'na' sij chruhua xungüį. Ngaa nį gahui' sij. Nį gachin' ni sij sí' rian ngaj ni xi sí'. Nį guchru nneę cúj sí'.

37 Sanį tsínj ganá'nij, gui'yaj Yan'anj, nį nun gụchru nneę cúj sí' mánj.

38 ’Jnánj ne', xącaj á rę' cuenta sisį yyąj, nį nata' ni únj nuguan' rian án rę' sisį xi'í si gui'yaj Jesús, nį gą'ue guįnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico rian si-gąquin' né'.

39 Nį nun gą'ue gui'yaj yya si-ley Moisés xi'í si-gąquin' né'. Sanį xi'í Jesús, nį gą'ue guį'yaj yya Yan'anj ngą daran' si-gąquin' gọ'ngo tsínj xuman ruhua ni'i man'an sí'.

40 Hué dan nį gą cuidado ni é rę' sisį sį gahuin ngą á rę' dąj rún' gataj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asįj ná. Nį gataj ni sij:

41 Nį'yaj á rę' huin ín rę' ni tsínj a'mi quij xi'í Yan'anj.

Gąn'anj ruhua ni é rę'.

Nį 'ngọ gą ni'ya nįganj ni é rę' nej.

Daj si ni güi nne a ni é rę', nį guį'yā 'ngọ rasụn nico.

Nį sisį hua 'ngọ tsínj nąta' dąj guį'yā, sanį sį guxuman ruhua ni é rę' si-nụguan' sí'.

Daj gataj Yan'anj rian ni tsínj gane asįj ná. —Daj gataj Pablo gunun ni tsínj nahuin yu' nuhui daj.

42 Nį ngaa gahui nụngüej sij si-nuhui ni tsínj israelita, ngaa nį gachínj ni tsínj 'ną' anéj chrej sisį hué daj gą'mi rụhua' yún ni sij xi'í nuguan' daj ango tụnj güi ngaa naránj ruhua ni sij.

43 Nį ngaa ganahuij nahuin yu' ni sij chruhua nuhui, ngaa ni guinico' nico ni tsínj israelita Pablo ngą Bernabé. Nį hué daj guinico' ango ni tsínj huaj guxuman ruhua ni'i si-chrej ni tsínj israelita nej. Nį ga'ui' nụngüej sij chrej rian ni sí' sisį 'ngọ gąhuin nįca ruhua ni sí' ngą si-chrej Yan'anj xi'í sinduj gui'yaj Yan'anj rian ni sij.

44 Ngaa nį ango tụnj güi huin güi naránj ruhua ni sij, nį nahuin yu' rụhua' yún ni sij. Nį huaj guįsij daran' ni ngüį mán xuman' daj ga'ną' gụnun si-nụguan' Yan'anj.

45 Sanį ngaa guini'i ni tsínj israelita sisį nahuin yu' nico ni ngüį, ngaa nį gahuin xicoj ruhua ni sij. Hué dan nį

gaxi̱'i gunun' ni sij ngą si-nu̱guan' Pablo. Ni̱ ga'mi quij ni sij nej.

46 Sani̱ nun guxu'ui' Pablo ngą Bernabé ni'yaj nu̱ngüej sij ni tsínj israelita. Ni̱ gataj nu̱ngüej sij:

—Hua si-chrej únj ga'mi sini únj si-nu̱guan' Yan'anj rian ni é rę' huin ín rę' ni tsínj israelita. Sani̱ na'ue nąda'a ni é rę' nuguan' daj. Ni̱ na'uej ruhua ni é rę' gąne ni̱ganj ni é rę' ngą Yan'anj nej. Ngaa ni̱ gąn'anj únj rian ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej.

47 Ni̱ hué daj ga'nin' Señor sun rian ni únj. Ni̱ gataj sij:

Gui̱'yā sisi̱ gąhuín rę' 'ngǫ yan'ąn gui̱xiguin rian ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej.

Ngaa ni̱ gąnacaj Yan'anj ni ngüi̱ mán dą' xi'í xungüi̱, gui̱'yáj rę'.

Daj gataj Señor gunun únj. —Gataj Pablo ngą Bernabé.

48 Ni̱ ngaa gunun ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej nuguan' gataj Pablo, ngaa ni̱ gahuin niąʼ ruhua ni sij. Ni̱ ga'mi sąʼ ni sij xi'í si-nu̱guan' Señor nej. Ni̱ daran' ni ngüi̱ hua nacui Yan'anj sisi̱ gąne ni̱ganj ni sij ngą Yan'anj, ni̱ guxuman ruhua ni sij ngaa gunun ni sij si-nu̱guan' Yan'anj anj.

49 Ngaa ni̱ gaxa'ni̱ si-nu̱guan' Señor ni̱n' gąchra' rian ngaj ni xuman' daj.

50 Sani̱ garij ni tsínj israelita 'ngǫ nuguan' yyą riqui ni ngüi̱ xąna huin achij hua cuidado rian Yan'anj, ni̱ riqui ni tsínj huin achij mán chruhua xuman' daj. Ni̱ gaxi̱'i ni sí' chran' yun'unj ni sí' Pablo ngą Bernabé. Ni̱ guiri ni sí' xánj ni sí' nu̱ngüej sij.

51 Hué dan ni̱ nagunan' nu̱ngüej sij yo'ój yaj dacój nu̱ngüej sij. Hué-é' huin 'ngǫ da'nga' digyán nu̱ngüej sij rian ni sí' sisi̱ da'ui ni sí' gaquin' xi'í si nun gunun ni sí' si-nu̱guan' Yan'anj. Ngaa ni̱ gan'anj nu̱ngüej sij xu-mąn' Iconio.

52 Sani̱ ni̱n' ruhua gahuin niąʼ ruhua ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesús mán xuman' Antioquía. Ni̱ ga'nąʼ nucuaj Espíritu Santo rian ni sij nej.

14

Pablo y Bernabé en Iconio

1 Hué dan ni̱ gatúj nu̱guan'an Pablo ngą Bernabé chruhua si-nuhui ni tsínj israelita xuman' Iconio. Ni̱ ga'mi sąʼ nu̱ngüej sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni tsínj daj. Xi'í daj ni̱ guxuman ruhua nico ni tsínj israelita ngą ni tsínj griego ni'yaj ni sij Jesús.

2 Sani̱ ni tsínj israelita na'uej ruhua gu̱nun si-nu̱guan' Jesús, ni̱ garij ni sí' nuguan' nnę riqui ni tsínj 'nąʼ anéj chrej sisi̱ gąni quij ruhua ni tsínj 'nąʼ anéj chrej daj ni̱'yaj ni sí' ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesús.

3 Xi'í daj ni̱ gunáj Pablo ngą Bernabé nico güi xuman' daj. Ni̱ nun gu̱xu'ui' nu̱ngüej sij ga'mi sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱ gui'yaj nu̱ngüej

sij si sạ' nịn' ruhua ni'yaj ni ngüị. Nị hué ducuánj daj huin digyán Yan'anj si chracuij Yan'anj nụngüej sij ga'mi nụngüej sij xi'í sinduj 'yaj Yan'anj rian ni ngüị.

4 Sanị ni ngüị mán xuman' daj, nị mạn nachej ni sij. Nị da'aj ni sij nico' ni tsínj israelita. Nị ango da'aj ni sij nico' ni tsínj apóstol, ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo.

5 Hué dan nị 'ngọ daga'mi dugüi' ni tsínj israelita ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ ni tsínj huin achij rian ni sij sisị guị'yaj quij ni sij rian Pablo ngạ Bernabé. Nị gạ'ui' ni sij yej nụngüej sí', ruhua ni sij.

6 Sanị ngaa gunun Pablo ngạ Bernabé nuguan' daj, nị gunánj nụngüej sij gan'anj sij xuman' Listra ngạ xuman' Derbe. Nị nụngüej xuman' daj ngaj estado Licaonia. Nị ganicạj nụngüej sij ni xuman' ngaj nịchrun' ngạ nụngüej xuman' daj.

7 Nị ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' rian ni ngüị.

Pablo es apedreado en Listra

8 Nị xuman' Listra nne 'ngọ tsínj yacuan si na'ue gạche sij si asịj ga'nga sij hua sij daj. Nị nitaj ạman gachéj sij.

9 Nị gunun tsínj daj si ga'mi Pablo. Hué dan nị guini'yaj sạ' Pablo rian sij. Nị guini'i sí' sisị gạ'ue gụxuman ruhua sij gạnahuin sạ' sij, ruhua sí'.

10 Ngaa nị ga'mi nucuaj Pablo gataj sij gunun tsínj yacuan daj:

—Nạxuman rẹ', nị guịniquin' nịca rẹ' aj. —Daj gataj Pablo gunun tsínj daj.

Hué dan nị naxụman sij güéj sij. Nị gachéj sij.

11 Nị ngaa guini'i ni ngüị si gui'yaj Pablo, ngaa nị gaguáj ni sij si-snan'anj man'an ni sij huin-ín' nuguan' Licaonia. Nị gataj ni sij:

—Gurugüi' ni yan'anj 'nạ' xata' rian né'. Nị nahuin ni sij dạj rún' hua mun'ún'. —Daj gataj ni sij rian xi'í Pablo ngạ Bernabé.

12 Nị dugu'nạj ni sij Bernabé yan'anj Júpiter. Nị dugu'nạj ni sij Pablo yan'anj Mercurio xi'í si hué sí' huin tsínj ga'mi doj aj.

13 Nị nne si-nuhui dan'anj ni sij Júpiter du'ua xuman' xánj ni sij. Nị nne 'ngọ chrej rian yan'anj daj. Nị nicaj sí' ni sicuj ngạ yaj gui'yaj ninin' sí'. Nị ga'nạ' sí' rian atúj ni ngüị xuman' daj. Nị huin ruhua chrej daj ngạ ni ngüị dạgahui' ni sij sicuj rian Pablo ngạ Bernabé. Daj si gani ruhua ni sij sisị yan'anj huin nụngüej sí'.

14 Sanị ngaa xacaj cuenta Bernabé ngạ Pablo si guị'yaj ni sij, ngaa nị gutsi' nụngüej sij si-gan' sij. Nị gunánj nụngüej sij gatúj sij scanij ni ngüị gaguáj sij.

15 Nị gataj nụngüej sij:

—Jnánj né', ụn sin huin nị 'yaj á rẹ' nan únj. Hué tsínj huin nụngüej únj ngạ á

rẹ'. Nị 'nạ' únj nata' únj si-
nụguan' Yan'anj rian án rẹ'
sisị dụna á rẹ' ni rasụn nitaj
si ní'yanj nan. Nị guịnico' a
ni é rẹ' Yan'anj hua nị'na' si
hué sij gui'yaj xata' ngạ yo'ój
nej, nnee yan'anj nej, daran'
ni rasụn mán nej.
16 Nị daran' ni yo' gachin,
nị ga'nin' ruhua Yan'anj sisị
gạche daran' ni ngüị si-chrej
man'an ni sij.
17 Sanị rian xi'í si sạ'
gui'yaj Yan'anj, nị digyán sij
ụn sin huin man'an sij. Daj
si hué Yan'anj huin si a'níj
gumạn 'nạ' aman' daj da
xira' daran' rasụn sạ' ri' né'
xa né'. Nị huin nịạ' ruhua
né', 'yaj Yan'anj nej. —Daj
gataj nụngüej sij gunun ni
sí'.
18 Sanị hua guẹ huin ruhua
ni sí' dạgahui' ni sí' sicuj
rian nụngüej sij. Sanị
ga'nin' ruhua ni sí', gui'yaj
ni nuguan' ga'mi nụngüej
sij.
19 Ngaa nị guisíj gọ'ngo
ni tsínj israelita 'nạ' xuman'
Antioquía ngạ xuman' Ico-
nio nej. Nị garij ni sí'
nuguan' yyạ riqui ni ngüị
mán nahuin yu' daj. Xi'í
daj nị ga'ui' ni sij yej Pablo.
Hué dan nị ganucuaj ni sij sí'
guiri ni sij xánj ni sij. Nị gani
ruhua ni sij sisị hua gahui'
sí'.
20 Sanị ngaa ganicạj ni
ngüị xuman ruhua ni'i Jesús
xi'níj Pablo, nị nachica sij
gatúj rụhua' yún sij chruhua
xánj ni sij. Nị ango güi nị
gahui nụngüej sij Bernabé
guisíj nụngüej sij xuman'
Derbe.
21 Nị ga'mi nụngüej sij
si-nụguan' Yan'anj xuman'
Derbe. Nị gahuin nico ni
ngüị guxuman ruhua ni'i
Jesús xuman' daj. Hué dan
nị nanicạj nụngüej sij xu-
man' Listra ngạ xuman' Ico-
nio nej, xuman' Antioquía
nej.
22 Nị hué ni xuman' daj, nị
gahuin nucuaj niman ni ngüị
nico' Jesús, gui'yaj Pablo
ngạ Bernabé. Nị gui'yaj
fuerza nụngüej sij sisị ga guẹ
gụxuman ruhua ni sij ni'i ni
sij man'an Jesús. Nị gataj
nụngüej sij sisị hua niạn
guịran' nico sayun, da nị
gạ'ue gạtu né' rian nicaj sun
Yan'anj. Gataj nụngüej sij
gunun ni ngüị nico' Yan'anj
da aj.
23 Nị narij sun nụngüej sij
ni tsínj gạhuin achij gọ'ngo
yu'uj rian nahuin yu' ni ngüị
xuman ruhua ni'yaj Jesús.
Nị gui'yaj nụngüej sij ayuno
gachínj jni'yaj ni sij rian
Señor sisị dụgumi Señor ni
sí'. Daj si hua guxuman
ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' sij.

El regreso a Antioquía de Siria

24 Ngaa nị gachin nụngüej
sij estado Pisidia. Nị guisíj
nụngüej sij da' estado Pan-
filia.
25 Nị ga'mi nụngüej sij si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị
mạn xuman' Perge. Ngaa nị
gan'anj nụngüej sij xuman'
Atalia.
26 Nị hué xuman' daj, nị
gahui nụngüej sij chruhua

riǫ achéj rian nnee guinąn' nǫngüej sij xuman' Antioquía. Nį hué xuman' daj huin rian gachínj jni'yaj asįj sini ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo sisį guį'yaj Yan'anj sinduj ngą sun guį'yaj Pablo ngą Bernabé. Nį yyąj guisíj gui'yaj nǫngüej sij sun daj.

27 Nį ngaa guisíj nǫngüej sij xuman' Antioquía, nį nahuin yu' ni ngüį xuman ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj nǫngüej sij. Nį nata' nǫngüej sij daran' si gui'yaj są' Yan'anj ngą nǫngüej sij. Nį nata' nǫngüej sij dąj riqui Yan'anj sisį gǫxuman ruhua ni ngüį 'ną' anéj chrej guįni'i ni sij man'an Jesucristo.

28 Nį gunáj Pablo ngą Bernabé nico ni güi ngą ni tsínj guxuman ruhua ni'i Jesucristo xuman' daj.

15

El concilio en Jerusalén

1 Nį ngaa daj nį ga'ną' gǫ'ngo ni tsínj 'ną' estado Judea guisíj ni sij xuman' Antioquía. Nį gaxį'i ni sij digyán ni sij ni tsínj nico' Jesucristo sisį hua niąn gǫta' da'nga' nneę cúj ni sí' dąj rún' a'nin' si-ley Moisés sun. Nį sisį nun guį'yaj ni sí' daj, nį sį ga'ue nącaj Yan'anj ni sí', gataj ni sij.

2 Hué dan nį gunun' Pablo ngą Bernabé ngą ni tsínj digyán nuguan' daj. Ngaa nį narij sun ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán xuman' Antioquía Pablo ngą Bernabé ngą ango ni jnánj ni sí' sisį gąn'anj anin' sij xuman' Jerusalén guį'yaj yya daran' ni sij nuguan' daj rian ni tsínj apóstol ngą rian ni tsínj huin achij mán da nej.

3 Ngaa nį ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo mán xuman' Antioquía gąn'anj Pablo ngą Bernabé xuman' Jerusalén. Nį gachin nǫngüej sij dąni estado Fenicia ngą estado Samaria nej. Nį nata' nǫngüej sij sisį hua dunáj ni ngüį 'ną' anéj chrej si-chrej ni sij. Nį nanico' ni sij man'an Yan'anj xąnga'. Nį ngaa gunun ni tsínj nico' Jesucristo nuguan' daj, ngaa nį gahuin nią' ruhua daran' ni sij.

4 Nį ngaa guisíj Pablo ngą Bernabé xuman' Jerusalén, nį guinicaj dugüi' nǫngüej sij ngą ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús ngą ni tsínj apóstol nej, ni tsínj huin achij nej. Nį ga'mi są' ni tsínj daj ngą nǫngüej sij. Nį nata' nǫngüej sij daran' si gui'yaj Yan'anj ngą nǫngüej sij.

5 Nį mąn gǫ'ngo ni tsínj fariseo xuman ruhua ni'i Jesús. Nį naxǫman ni sí', nį gataj ni sí':

—Hua niąn si gǫta' da'nga' nneę cúj ni tsínj 'ną' anéj chrej daj. Nį hua niąn si gą'nin' né' sun sisį dągahuin ni sí' si-ley Moisés nej. —Daj gataj ni sij.

6 Ngaa nį nahuin yu' ni tsínj apóstol ngą ni tsínj huin achij nej, sisį guįni'i ni sij dąj hua nuguan' daj.

7 Nḭ ngaa guisíj ga'mi ga'mi
ni sij, nḭ naxṵman Pedro
gataj sí':
—Jnánj né', hua ni'i a ni
é rẹ' sisḭ asḭj ná dọj ganacui
Yan'anj yūnj scanij né' sisḭ
gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ'
rian ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej.
Ngaa nḭ gṵxuman ruhua ni
sij guḭni'i ni sij Jesucristo.
8 Nḭ ni'i Yan'anj niman
daran' né'. Nḭ dạj rún' ga'ui'
Yan'anj Espíritu Santo gạ'na'
rian né', nḭ hué daj ga'ui' sij
Espíritu Santo gạ'na' rian ni
ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Hué
ducuánj daj digyán Yan'anj
sisḭ gạnada'a sij ni ngüḭ da
nej.
9 Rian Yan'anj nitaj si hua
nḭni ni ngüḭ daj ngạ né'.
Uyan huin daran' né' rian
Yan'anj. Nḭ gahuin sạ' niman
ni ngüḭ daj, gui'yaj Yan'anj
xi'í si guxuman ruhua ni sij
ni'i ni sij Jesucristo dạj rún'
gui'yaj sij ngạ né'.
10 'Yyạj nḭ ṵn sin huin nḭ
huin ruhua ni é rẹ' xạcaj á
rẹ' da'nga' rian Yan'anj únj.
Daj si huin ruhua á rẹ' sisḭ
dạgahuin ni tsínj 'nạ' anéj
chrej rian si-dṵcuanj Moisés
huin 'ngọ nuguan' hua ya'ḭ.
Nḭ na'ue dạgahuin sạ' né'
ngạ ni xi né' nuguan' hua
ya'ḭ daj.
11 Nḭ sé si-dṵcuanj Moisés
gui'yaj sisḭ nacaj Yan'anj né'
mánj. Sanḭ nacaj Yan'anj né'
xi'í sinduj gui'yaj Jesucristo
ngạ né' ngạ ni ngüḭ 'nạ' anéj
chrej. —Daj gataj Pedro gu-
nun ni tsínj israelita daj.
12 Hué dan nḭ dínj gahuin
du'ua daran' ni sij. Nḭ gunun
ni sij si ga'mi nṵngüej tsínj
gṵ'naj Bernabé ngạ Pablo
dạj rún' digyán Yan'anj
da'nga' xi'í nṵngüej sij rian
ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Nḭ
ga'mi ni sij xi'í si sạ' gui'yaj
Yan'anj nej.
13 Nḭ ngaa guisíj ga'mi
Bernabé ngạ Pablo, ngaa nḭ
gataj tsínj gṵ'naj Jacobo:
—Jnánj né', gṵnun sạ' á rẹ'
si-nṵguan'ānj.
14 Hua nata' jnún' Simón
dạj gui'yaj sini Yan'anj sin-
duj rian ni ngüḭ 'nạ' anéj
chrej. Nḭ ganacui Yan'anj
'ngọ ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej
sisḭ guḭnicaj dugüi' ni sí' ngạ
man'an sij.
15 Hué nuguan' nan 'ngọ
uyan hua ngạ si garun
ni tsínj ga'mi si-nṵguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj ni
sí' rian si-nṵguan' Yan'anj:
16 Ni ngaa guisíj nḭ nạnicaj
rṵhua' yūnj.
Nḭ nạgui'yaj sạ' rṵhua' yūnj
hue' ganẹ rian gane xí'
David.
Nḭ gạnahuin sạ' hue' rẹ'e daj,
guḭ'yā.
17 Nḭ hué daj guḭ'yā sisḭ nạno'
ango ni ngüḭ man'ānj
huīnj Señor.
Nḭ hué daj guḭ'yaj daran'
ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej
nico' man'ānj.
18 Nḭ asḭj ná hua gatā sisḭ
guḭ'yā ni nuguan' nan.
Daj gataj si-nṵguan' Yan'anj
garun ni sij asḭj ná.
19 'Hué dan nḭ güendāj
nḭ sḭ chran' yun'unj né' ni
tsínj 'nạ' anéj chrej huin ni

tsínj nanicạj ruhua guinico' man'an Yan'anj xạnga', ruhuāj aj.

20 Maan si guị'yaj né' 'ngọ yanj gạ'nij né' huaj rian ni tsínj daj gạtaj né' sisị sị xa ni sij nią a'ui' ni ngüị rian ni yan'anj gui'yaj ra'a ni ngüị. Nị sị gui'yaj ni sij gaquin' ngạ ango yun'unj xạna mánj. Nị sị xa ni sij nneẹ xucu duguáj ni sij xá xú' mánj. Nị sị xa ni sij tun mánj. Hué daj gạtaj né' rian ni tsínj da aj.

21 Daj si asịj ná nị mạn ni tsínj nata' si-ley Moisés chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nị aya ni sij nuguan' daj gọ'ngo ni xuman' ni güi naránj ruhua ni sij. —Daj gataj Jacobo gunun ni tsínj nahuin yu' daj.

22 Hué dan nị uyan gani ruhua ni tsínj apóstol ngạ ni tsínj huin achij ngạ daran' ni tsínj nico' Yan'anj sisị gạnacui ni sij dọj ni tsínj scanij ni sij gạn'anj ni sí' xuman' Antioquía. Nị guịnicaj dugüi' ni sí' ngạ Pablo ngạ Bernabé gạn'anj ni sí'. Ngaa nị garij sun ni sij Judas gụ'naj sí' Barsabás nej, ngạ Silas huin nụngüej sí' tsínj huin achij scanij ni sij.

23 Nị ga'níj ni sij 'ngọ yanj carta ngạ ni tsínj gan'anj daj. Nị gataj yanj daj:

"Nan huin 'ngọ yanj 'yaj ni únj huin ni únj ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ ni tsínj huin achij nej, ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nị a'níj ni únj 'ngọ nuguan' sạ' huaj rian ni é rẹ' huin ín rẹ' ni jnánj ni únj. Nị huin ín rẹ' ni tsínj 'nạ' anéj chrej nne ni é rẹ' xuman' Antioquía ngạ estado Siria nej, estado Cilicia nej. Guruhua Yan'anj ataj ni únj rian án rẹ'.

24 Nị gunun ni únj sisị guisíj gọ'ngo ni tsínj scanij ni únj rian mạn án rẹ'. Sanị nun gạ'nij ni únj gạn'anj ni sij mánj. Nị gunun ni únj sisị chran' yun'unj ni sij ni é rẹ' ngạ si-nụguan' ni sij. Nị nun ri' ruhua á rẹ' si guị'yaj á rẹ' ngạ nuguan' daj. Daj si ataj ni sij sisị gụta' á rẹ' da'nga' nneẹ cúj a ni é rẹ'. Nị dạgahuin a ni é rẹ' si-ley Moisés nej.

25 Hué xi'í daj nị uyan hua ruhua daran' ni únj nacui ni únj gọ'ngo ni tsínj scanij ni únj gụchi' nụguan'an ni sij ngạ Bernabé ngạ Pablo huin nụngüej sí' tsínj 'ị ruhua né'.

26 Nị nun gụxu'ui' nụngüej tsínj daj gạhui' nụngüej sij xi'í Jesucristo rian hua yạị.

27 Hué dan nị a'níj ni únj tsínj gụ'naj Judas ngạ tsínj gụ'naj Silas gụchi' nụngüej sí' rian mạn án rẹ'. Nị nạta' snan'anj nụngüej sí' ụn sin huin ruhua nuguan' 'nạ' rian yanj carta nan gạtaj-á'.

28 'Hua sạ' huaj rian Espíritu Santo ngạ ni únj sisị sị guta' ni únj nico sun xiráj a ni é rẹ' mánj. Maan si dạgahuin a ni é rẹ' dọj ni nuguan' nan anj.

29 Ngaa nị sị xa á rẹ' nneẹ xucu ga'ui' ni sij rian ni

yan'anj gui'yaj ra'a ni sij mánj. Nị sị xa ni é rẹ' tun nej mánj. Nị sị xa ni é rẹ' nneẹ xucu duguáj ni sij xá xú' mánj. Nị sị gui'yaj á rẹ' gaquin' ngạ ango yun'unj xạna mánj. Nị sisị dạgahuin a ni é rẹ' ni nuguan' nan, nị dugu'nạj 'yaj a ni é rẹ'. Hué dan nị gạ sạ' rian ni é rẹ', ruhua ni únj." Daj garun ni sij rian yanj daj.

30 Hué dan nị ga'níj ni sij gạn'anj anin' sí' xuman' Antioquía. Nị ngaa guisíj nahuin yu' ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj anin' sí', nị ga'ui' anin' sí' yanj carta daj ra'a ni tsínj mạn xuman' daj.

31 Nị ngaa gaya ni sij yanj daj, nị nahuin niạ' ruhua ni sij, gui'yaj yanj daj.

32 Nị nụngüej tsínj gụ'naj Judas ngạ Silas huin nụngüej sí' tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị xi'í si nịn' ruhua ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj gunun ni sí', ngaa nị nari' ruhua daran' ni sí', gui'yaj nụngüej sij. Nị gahuin nịca ruhua niman ni sí' ngạ si-nụguan' Yan'anj, gui'yaj nụngüej sij nej.

33 Nị ngaa gachin ga'ị güi, ngaa nị gataj ni jnánj tsínj mạn xuman' Antioquía gunun anin' sí' sisị dínj nạnicaj anin' sí' nạn' sí' rian mạn ni tsínj apóstol huin ni tsínj ga'níj gạ'na' anin' sí'.

34 Sanị garan' ruhua Silas guna sí' gane sí' xuman' Antioquía.

35 Nị gunáj Pablo ngạ Bernabé xuman' Antioquía. Nị digyán nụngüej sij sinụguan' Yan'anj rian ni ngüị mạn yu'uj daj. Nị nata' nico ango ni tsínj nuguan' sạ' ngạ nụngüej sij nej.

Pablo se separa de Bernabé y comienza su segundo viaje misionero

36 Nị hua 'ngọ ni güi gachin, nị gataj Pablo gunun Bernabé:

—Gụn' gạn'anj nị'yó' sisị hua sạ' mán ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo huin ni tsínj mạn daran' ni xuman' rian nata' né' sinụguan' Señor. —Daj gataj Pablo.

37 Nị huin ruhua Bernabé guịnicaj sí' Juan gạn'anj sí' ngạ nụngüej sij. Nị gụ'naj sí' Marcos nej.

38 Sanị nun gạ'uej Pablo sisị gạn'anj Juan Marcos ngạ nụngüej sij xi'í si hua dunáj sí' nụngüej sij estado Panfilia. Nị nun gan'anj gui'yaj sun sí' ngạ si-sun Yan'anj.

39 Ngaa nị gunun' Pablo ngạ Bernabé. Hué dan nị guere'ej dugüi' nụngüej sij. Nị nicaj Bernabé Marcos gatúj nụngüej sij chruhua rịọ chéj rian nnee gan'anj nụngüej sij estado Chipre.

40 Nị ganacui Pablo man'an Silas gạn'anj sí' ngạ sij. Nị gachínj jni'yaj ni tsínj nahuin yu' daj rian Yan'anj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian Pablo ngạ Silas chruhua chrej gạn'anj nụngüej sij.

41 Hué dan nị gan'anj nụngüej sij gachin sij estado

Siria ngą estado Cilicia. Nį nari' ruhua ni ngüį xuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán nụngüej estado daj, gui'yaj nụngüej sij.

16

Timoteo acompaña a Pablo y a Silas

1 Ngaa nį guisíj Pablo ngą Silas xuman' Derbe ngą xuman' Listra. Nį xuman' Listra nne 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'i Yan'anj gụ'naj sí' Timoteo. Nį huin sí' da'níj 'ngọ yun'unj xąna israelita xuman ruhua ni'i Jesucristo. Nį chrej sí' huin 'ngọ tsínj griego.

2 Nį a'mi są' ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo mán xuman' Listra ngą xuman' Iconio xi'í Timoteo.

3 Nį huin ruhua Pablo sisį guinicaj dugüi' Timoteo ngą sij gąn'anj sij. Ngaa nį guta' Pablo da'nga' nneẹ cúj Timoteo dąj rún' gui'yaj ni tsínj israelita. Daj si nitaj si ruhua sij sisį gą'mi ni tsínj israelita mán rian gąn'anj sij si hua ni'i daran' ni sij sisį chrej Timoteo huin tsínj griego.

4 Nį daran' rian ni xuman' gachin nụngüej sij, nį nata' nụngüej sij nuguan' ga'níj ni tsínj apóstol ngą ni tsínj huin achij mán xuman' Jerusalén rian ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo huin ni sij ni tsínj 'ną' anéj chrej. Nį gataj snan'anj nụngüej sij sisį dągahuin ni sí' nuguan' daj.

5 Ngaa nį gahuin nįca ruhua ni ngüį xuman ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj nụngüej sij. Nį da' gọ'ngo güi, nį huaj gahuin nico ni ngüį daj.

La visión del varón macedonio

6 Nį nun gą'uej ruhua Espíritu Santo sisį gą'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj estado Asia. Hué dan nį gachin nụngüej sij estado Frigia ngą estado Galacia.

7 Ngaa nį guisíj nụngüej sij estado Misia. Nį gani ruhua nụngüej sij gąn'anj sij estado Bitinia. Sanį nun gą'uej Espíritu Santo gątu nụngüej sij estado da mánj.

8 Ngaa nį gachin nụngüej sij estado Misia. Nį nanij nụngüej sij xuman' Troas.

9 Hué dan nį nẹ' nį, nį guini'i Pablo 'ngọ rasụn gui'yaj Yan'anj. Nį guini'i sij 'ngọ tsínj 'ną' estado Macedonia niquin' sí' achínj jni'yaj sí' rian Pablo. Nį gataj sí': "Gąchin gą'na' rẹ' estado Macedonia, nį chrącuij rẹ' ni únj." Daj gataj tsínj daj.

10 Nį ngaa guisíj guini'i Pablo si digyán Yan'anj rian sij, nį gui'yaj xugüi anin' únj gąn'anj únj estado Macedonia. Nį gahuin yya ruhua únj sisį gaquínj Yan'anj gąn'anj únj gą'mi únj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüį mán estado daj.

Encarcelados en Filipos

11 Hué dan nį xuman' Troas gatúj anin' únj chruhua riọ gan'anj nįca únj guisíj únj 'ngọ yu'uj gụ'naj

Samotracia. Nḭ ango güi nḭ guisíj únj xuman' Neápolis.
12 Hué dan nḭ gan'anj anin' únj guisíj únj xuman' Filipos huin-ín' 'ngǫ xuman' nico' Roma. Nḭ huin achijí' daj ngạ ango ni xuman' mạn nḭchrun' chruhua estado Macedonia. Nḭ guimán ni únj gǫ'ngo güi xuman' daj.
13 Ngaa nḭ güi naránj ruhua ni ngüḭ israelita, nḭ gahui anin' únj rian atúj ni ngüḭ xuman' daj. Nḭ gan'anj únj du'ua 'ngǫ xinéj nnee. Daj si hué yu'uj daj nahuin yu' ni ngüḭ israelita gạchinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Nḭ gan'anj guḭman únj gạ'mi únj ngạ ni ngüḭ xạna mán nahuin yu' daj.
14 Nḭ gunun 'ngǫ yun'unj xạna gụ'naj Lidia. Nḭ hué ún' 'nạ' xuman' Tiatira. Nḭ huin ún' 'ngǫ yun'unj du'uej atsij sạ' rian rụmi' mare. Nḭ nico' ún' Yan'anj xạnga'. Nḭ chracuij Señor sisḭ gụnun sạ' ún' si-nụguan' Pablo.
15 Nḭ gata' nnee ni dụcua ún'. Ngaa guisíj nḭ gachínj jni'yaj ún' rian anin' únj gataj ún':
—Sisḭ ani ruhua anin' é rẹ' sisḭ xuman yya ruhuāj ni'īnj Señor, ngaa nḭ gạ'na' á rẹ' guḭman án rẹ' ducuāj. —Hué daj gataj ún' gunun únj.
Nḭ gui'yaj fuerza ún' sisḭ gụna únj.
16 Nḭ 'ngǫ yụn ngaa huaj ni únj rian achínj jni'yaj ni ngüḭ, ngaa nḭ nari' dugüi' ni únj ngạ 'ngǫ yun'unj xạna hua lij. Nḭ ni'i ún' dạj guḭran' ni ngüḭ ni güi gạ'na' nẹ' chrej rian. Daj si nụn nanẹ xḭ'i niman ún'. Nḭ gui'yaj sun ún' rian ni xuru'ue. Nḭ gui'yaj gana nico ni xuru'ue-é' san'anj 'yaj ún' ngạ si-sun ún'.
17 Ngaa nḭ ganico' yun'unj xạna hua lij daj anin' únj ngạ Pablo nej. Nḭ gaguáj ún'. Nḭ gataj ún':
—Anin' tsínj nan huin 'yaj sun rian Yan'anj achij nne xata'. Nḭ nata' anin' sij xi'í si-nụguan' Yan'anj sisḭ dạj gạ'ue gạnacaj Yan'anj ni é rẹ'. —Gataj ún' gunun ni ngüḭ.
18 Hué daj gui'yaj ún' ga'ḭ güi. Nḭ nun gạ'uej ruhua Pablo sisḭ hué daj guḭ'yaj yun'unj xạna hua lij daj ya'yoj. Ngaa nḭ nanicạj sij gataj sij gunun nanẹ xḭ'i nụn niman ún' daj:
—A'nī sun rián rẹ' ngạ si-xugüi Jesús sisḭ gạhui rẹ' niman ún' daj. —Daj gataj Pablo gunun nanẹ xḭ'i daj.
Nḭ 'ngǫ hora gahui nanẹ xḭ'i niman ún' daj.
19 Sanḭ ngaa guini'i ni xuru'ue sisḭ nitaj si huaj guḭ'yaj gana ni sij san'anj ngạ yun'unj xạna daj, ngaa nḭ guida'a ni sij Pablo ngạ Silas nicaj ni sij gan'anj ni sij rian ni tsínj nicaj sun mán ni sí' yu'uẹ nico.
20 Nḭ digyán ni sí' nụngüej sij rian ni güesḭ. Nḭ gataj ni sí':
—Hué nụngüej tsínj nan huin tsínj israelita. Nḭ chran' yun'unj nụngüej sij xánj né'.

21 Nḭ sḭ ga'ue guḭda'a né' guḭ'yaj né' dạj rún' digyán nụngüej sij rian né'. Daj si huin né' tsínj Romano. —Hué daj gataj ni sij.

22 Hué dan nḭ chran' ni ngüḭ mạn xuman' daj Pablo ngạ Silas. Ngaa nḭ ga'nin' ni güesḭ sun sisḭ guḭri ni sij si-gan' nụngüej sí'. Nḭ gạri ni sij rutsḭ xiráj nụngüej sí'.

23 Nḭ ngaa guisíj garij nḭn' ruhua ni sij rutsḭ nụngüej sí', ngaa nḭ garij ni sij ducuagạ'. Nḭ ga'nin' ni sij sun rian tsínj dugumi rian ducuagạ' sisḭ dụgumi sạ' sí'.

24 Nḭ ngaa gunun sun sí', nḭ garij sí' da' daqui ducuagạ' nụngüej sij. Nḭ garij sí' dacój nụngüej sij ruguecha' táj yu'uj.

25 Nḭ yan' sạ' nḭ achínj jni'yaj Pablo ngạ Silas rian Yan'anj. Nḭ aráj nụngüej sij chra' rian Yan'anj nej. Nḭ nanun chraquij ango ni tsínj mạn ducuagạ' chra' daj.

26 Hué dan nḭ 'ngọ hora ga'nạ' 'ngọ yún nucuaj. Nḭ nagunánj xi'í ducuagạ'. Nḭ hué 'ngọ hora daj naxi'níj daran' ni rian hue'. Nḭ ganachi cadena anumi daran' ni tsínj mạn chruhua ducuagạ' daj.

27 Hué dan nḭ gananun ruhua tsínj dugumi rian ducuagạ'. Nḭ ngaa guini'i sij sisḭ hua ní'nij ni rian ducuagạ', ngaa nḭ guiri sij si-espada sij. Nḭ dạgahui' sij man'an sij, ruhua sij. Daj si gani ruhua sij sisḭ hua gunánj ni tsínj mạn ducuagạ', ruhua sij.

28 Sanḭ gaguáj Pablo. Nḭ gataj sí' gunun sij:

—Sḭ gui'yaj xḭ'i sọ' man'án sọ' si mạn che' ni únj nan anj. —Daj gataj Pablo gunun sij.

29 Ngaa nḭ gachínj tsínj dugumi ducuagạ' 'ngọ yan'ạn. Nḭ gunánj sij gatúj sij chruhua ducuagạ'. Nḭ dri'i sij ganiquin' ráj dạcoj sij rian Pablo ngạ Silas.

30 Hué dan nḭ guiri sij nẹ' chrej xẹ' nụngüej sí'. Nḭ nachínj snan'anj sij nụngüej sí'. Nḭ gataj sij:

—Dạj guḭ'yā, nḭ gạnacaj Yan'anj yūnj únj. —Daj gataj tsínj daj.

31 Ngaa nḭ gataj nụngüej sij:

—Gụxuman ruhuá rẹ' ni'í rẹ' Señor Jesucristo, nḭ gạ'ue gạnacaj Yan'anj sọ' ngạ ni ducuá sọ' nej. —Daj gataj nụngüej sij.

32 Hué dan nḭ ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Señor rian ni dụcua tsínj daj.

33 Nḭ hué guẹ hora huin yạn' daj, nḭ gui'yaj gọno'o tsínj dugumi ducuagạ' daj rian guiran' xḭ'i xiráj nụngüej sí'. Ngaa síj nḭ gata' nnee ni dụcua sij.

34 Hué dan nḭ nicaj sij nụngüej sí' gan'anj sij ducuá sij. Nḭ gani sij mesa rian nụngüej sí'. Nḭ ga'ui' sij xa nụngüej sí'. Nḭ nḭn' ruhua gahuin niạ' ruhua ni dụcua sij xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'i ni sij Yan'anj.

35 Nḭ ngaa guixiguṵn ango
güi, nḭ ga'níj ni güesḭ ni
policia rian tsínj dugumi
ducuagạ' gṵnun sun sí'
nạchi sí' Pablo ngạ Silas.

36 Hué dan nḭ nata' sí'
si-nṵguan' ni policia rian
Pablo. Nḭ gataj sí':

—Ga'nin' ni güesḭ sun
riānj sisḭ gạnachīj nṵngüej
é rẹ'. Yyạj nḭ gạ'ue gạn'anj
din'inj nṵngüej é rẹ' aj.
—Daj gataj sí'.

37 Sanḭ gataj Pablo gunun
ni policia daj:

—Achin gạtaj ni güesḭ sisḭ
da'ui nṵngüej únj gaquin'.
Sanḭ hua sini garij ni sij rutsḭ
xiráj únj rian daran' ni ngüḭ.
Nḭ hué daj gui'yaj ni sij nṵnj
si tsínj romano huin únj. Nḭ
garij ni sij ducuagạ' únj. Nḭ
yyạj nḭ huin ruhua ni sij
nạchi huḭ ni sij únj ní'. Sḭ
ga'ue mánj. Gạtaj á rẹ' si
gạ'na' ni man'an ni sij guḭri
sij nṵngüej únj. —Daj gataj
Pablo gunun ni policia.

38 Hué dan nḭ gan'anj
gạnata' ni policia si-nṵguan'
Pablo rian ni güesḭ. Nḭ
guxu'ui' ni sij ngaa gunun
ni sij sisḭ tsínj romano huin
nṵngüej sí'.

39 Hué dan nḭ ga'nạ' ni
güesḭ daj rian Pablo ngạ
Silas. Nḭ gataj snan'anj ni
sij sisḭ guḭnicaj nṵngüej sí'
'ngọ niman nico xi'í ni sij.
Ngaa nḭ guiri ni sij nṵngüej
sí' chruhua ducuagạ'. Nḭ
gachínj jni'yaj ni sij sisḭ
gạhui nṵngüej sí' xuman'
daj.

40 Ngaa nḭ ngaa gahui
nṵngüej sij ducuagạ', nḭ
gan'anj nṵngüej sij ducuá
yun'unj gṵ'naj Lidia. Nḭ
ganacaj dugüi' nṵngüej sij
ngạ ni ngüḭ nico' Jesucristo.
Nḭ nahuin niạ' ruhua ni sí',
gui'yaj nṵngüej sij. Hué dan
nḭ gahui nṵngüej sij xuman'
daj gan'anj sij.

17

El alboroto en Tesalónica

1 Nḭ gan'anj nṵngüej sij
xuman' Anfípolis ngạ xu-
man' Apolonia nej. Ngaa
nḭ guisíj nṵngüej sij xuman'
Tesalónica rian nne 'ngọ si-
nuhui ni tsínj israelita.

2 Nḭ gatúj Pablo chruhua
nuhui daj si hué daj gu'yun
sij gui'yaj sij da gọ'ngo güi
naránj ruhua ni sí'. Nḭ chrạ
huạ'nij semana, nḭ gachéj
ga'mi ni tsínj mạn nuhui daj
ngạ Pablo.

3 Nḭ digyán Pablo si-
nṵguan' Yan'anj rian ni sij
sisḭ hua niạn guḭran' Cristo
sayun gạhui' sí'. Ngaa síj nḭ
gạna'nij sí' scanij ni níman.
Nḭ gataj Pablo:

—Hué guẹ Jesús daj tsínj
xḭ'i a'mi man'ānj rian án rẹ'
hué sí' huin Cristo. —Daj
gataj Pablo gunun ni sij.

4 Nḭ guxuman ruhua dọj
ni tsínj israelita ni'i ni sij
Jesucristo. Nḭ guinicaj dugüi'
ni sij ngạ Pablo ngạ Silas. Nḭ
hué daj guxuman ruhua nico
ni tsínj griego huin ni tsínj
nico' Yan'anj xạnga' ngạ ni
ngüḭ xạna huin rian nej.

5 Sanı̱ gahuin xicoj ruhua
ango ni tsínj israelita huin ni
sí' tsínj nun gu̱xuman ruhua
ni'i Jesucristo. Nı̱ nahuin
yu' ni sí' go̱'ngo ni tsínj quij
hua achéj yu̱n yu'ue̱ daj. Nı̱
nahuin yu' ni tsínj quij hua
daj 'ngo̱ xi'nin' xxi ni ngüı̱.
Hué dan nı̱ ducu ga'mi ni
ngüı̱ daj. Nı̱ gan'anj nạno' ni
sij ducuá tsínj gu̱'naj Jasón
Pablo ngạ Silas sisı̱ guı̱ri ni
sij gạ'ui' ni sij ra'a ni ngüı̱
nahuin yu' mán daj.
6 Sanı̱ rı̱an nun nari' ni sij
nu̱ngüej sí', ngaa nı̱ ganu-
cuaj ni sij tsínj gu̱'naj Jasón
ngạ ango ni tsínj nico' Jesu-
cristo gan'anj ni sij rian ni
tsínj nicaj sun xuman' daj.
Nı̱ gaguáj ni sij. Nı̱ gataj ni
sij:

—Hué ni tsínj nan huin si
chran' yun'unj ni ngüı̱ mán
da' hua gue̱ chruhua xungüı̱
nan. Nı̱ yyạj nı̱ 'nạ' ni sij
xánj né' nej.
7 Nı̱ ga'ui' Jasón ducuá sí'
gạne nu̱ngüej sij. Nı̱ nun
dagahuin ni tsínj daj si-ley
rey César. Daj si ataj ni sij
sisı̱ hua ango rey huin sí'
Jesús. —Daj gataj ni tsínj
israelita gunun ni tsínj nicaj
sun.
8 Nı̱ ngaa gunun ni ngüı̱
ngạ ni tsínj nicaj sun
nuguan' daj, nı̱ ducu gan'anj
ruhua ni sij.
9 Sanı̱ ga'ui' Jasón ngạ
ango ni tsínj nico' Jesucristo
san'anj huin fianza rian ni
tsínj nicaj sun. Hué dan nı̱
na'níj ra'a ni sí' ni sij, nı̱
gan'anj ni sij.

Pablo y Silas en Berea

10 Hué dan nı̱ guisíj ne̱' nı̱,
nı̱ 'ngo̱ ga'níj ni tsínj nico'
Jesucristo gan'anj yoo̱ Pablo
ngạ Silas xuman' Berea. Nı̱
ngaa guisíj nu̱ngüej sij, nı̱
gatúj sij chruhua si-nuhui ni
tsínj israelita.
11 Nı̱ sạ' doj ni tsínj is-
raelita mạn xuman' Berea
daj ngạ ni tsínj mán xuman'
Tesalónica. Daj si gahuin
nıạ' ruhua ni sij nada'a
ni sij si-nu̱guan' Yan'anj.
Nı̱ ya'yoj digui'yun ni sij
nuguan' garun ni tsínj ga'mi
si-nu̱guan' Yan'anj ası̱j ná.
Daj si ruhua ni sij guı̱ni'i
ni sij sisı̱ hué gue̱ rún' a'mi
Pablo a'mi nuguan' daj.
12 Hué daj nı̱ guxuman
ruhua nico ni tsínj ni'i ni
sij Jesucristo. Nı̱ guxuman
ruhua nico ni tsínj griego
nej, ngạ ni ngüı̱ xạna griega
huin rian nej.

13 Sanı̱ ngaa gunun ni
tsínj israelita mạn xuman'
Tesalónica sisı̱ nata' Pablo si-
nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüı̱
mạn xuman' Berea, ngaa nı̱
gan'anj ni sij xuman' daj. Nı̱
daga'mi ni sij ni ngüı̱ sisı̱
nitaj si hua sạ' si 'yaj Pablo.
Ngaa nı̱ nahuin yu' nico ni
ngüı̱, gui'yaj ni sij. Nı̱ ga'mi
nı̱n' ruhua ni sí' xi'í Pablo.
14 Sanı̱ 'ngo̱ ga'níj ni
tsínj nico' Jesucristo gạn'anj
Pablo da' du'ua nnee
yan'anj. Nı̱ gunáj nu̱ngüej
tsínj gu̱'naj Silas ngạ Timo-
teo xuman' Berea.
15 Nı̱ ni tsínj nicaj dugüi'
ngạ Pablo, nı̱ nicaj ni sij sí'

gan'anj ni sij da' xuman' Atenas. Nị ga'níj Pablo nuguan' ga'nạ' ngạ ni tsínj daj sisị gạ'na' yoọ Silas ngạ Timoteo rian nne sij. Ngaa nị nạn' ni tsínj daj xánj ni sij huin xuman' Berea.

Pablo en Atenas

16 Hué dan nị ngaa ano'oj Pablo gạ'na' Silas ngạ Timoteo xuman' Atenas, nị ganani ruhua sij guini'i sij sisị mạn nịn' ruhua yan'anj gui'yaj ra'a ni sij.

17 Xi'í daj nị gachej ga'mi Pablo ngạ ni tsínj israelita mạn chruhua si-nuhui ni sí', nị ngạ ango ni ngüị hua xacaj si-dụcuanj ni sí'. Nị hué guẹ daj ga'mi sij ngạ ni tsínj mán yu'uẹ nej.

18 Nị mạn ni tsínj chrụn ga'ị rian ni rasụn xuman' Atenas daj. Nị da'aj ni sij digui'yun nuguan' tsínj gụ'naj Epicuro. Nị ango da'aj ni sij gụ'naj estoico. Nị mạn ni sij unun' ni sij ngạ Pablo. Nị gataj gọ'ngo ni sij:

—Nị ụn sin huin a'mi tsínj nan, nị a'mi nịn' ruhua sij únj. —Daj gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.

Nị gataj ango ni sij:

—Rún' hua sisị a'mi sij xi'í ni yan'anj gurugüi' nạca nánj. —Hué daj gataj ni sij si a'mi sạ' Pablo xi'í Jesús rian ni sij.

Nị a'mi sij sisị ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj.

19 Hué dan nị nicaj ni sij Pablo gan'anj ni sij 'ngọ dacan gụ'naj Aereópago. Nị nachínj snan'anj ni sij Pablo. Nị gataj ni sij:

—Gạ'ue gụnun ni únj nuguan' nạca nicáj rẹ' digyán rẹ' rian ni ngüị ní'.

20 Daj si a'mí rẹ' ango nuguan' 'nạ' anéj chrej. Xi'í daj, nị huin ruhua ni únj guịni'i ni únj ụn sin huin ruhuaj gata nuguan' daj. —Daj gataj ni sij gunun Pablo.

21 (Nị hué daran' ni tsínj nne xuman' Atenas ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej mán yu'uj daj nej. Nị nịnanj ni nuguan' huin ruhua ni sij nạta' nạca ni sij. Nị nịnanj ni nuguan' nạca huin ruhua ni sij gụnun ni sij nej.)

22 Hué dan nị ganiquin' Pablo scanij ni tsínj mán dacan gụ'naj Aereópago daj. Nị gataj sij:

—Gụnun ni soj tsínj mạn xuman' Atenas nan si gạ'mī. Hua ni'īnj sisị mạn nịn' ruhua yan'anj nụn yan'anj ni é rẹ' aj.

23 Daj si ngaa gachīnj xánj a ni é rẹ', nị guini'īnj ni yu'uj rian mạn ni yan'anj nico' a ni é rẹ'. Nị guini'īnj niquin' 'ngọ nna yej. Nị garun ni é rẹ' letra rian nna daj. Nị letra daj ataj: “yan'anj nun ni'i ne'”, ataj letra nụn rian nna daj. Hué dan nị yan'anj nun yan'anj ni é rẹ' daj, yan'anj nun ni'i ni é rẹ', sanị huej huin si a'mī rian ni é rẹ'.

24 ’Nị hué Yan'anj xạnga' gui'yaj xungüị ngạ daran' ni rasụn mán nej. Nị huej huin Señor a'nin' xata' ngạ

rian xungüi̱ mąn ni̱ca' nan nej. Ni̱ nitaj si nne Yan'anj chruhua nuhui 'yaj ni ngüi̱ mánj.

25 Ni̱ nitaj si ní'yanj sij gǫ'ngo si gui'yaj ni ngüi̱ rian sij mánj. Daj si hué man'an sij 'yaj si hua ni̱'na' daran' né'. Ni̱ 'yaj Yan'anj sisi̱ naránj si-nąne né' nej. Ni̱ riqui sij daran' rasụn są' rian né' nej.

26 Ni̱ xi'í urin tsínj gui'yaj Yan'anj daran' ni ngüi̱. Ni̱ hué tun daj gui'yaj sij da gǫ'ngo xi'nin' ni ngüi̱ sisi̱ gui̱man ni sij ni̱n' gąchra' chruhua xungüi̱. Ni̱ digyán sini Yan'anj sisi̱ ụndaj yo' gą'ue gui̱man gǫ'ngo xi'nin' ni ngüi̱. Ni̱ digyán Yan'anj ni̱ ą huin 'ngǫ yu'uj gą'ue gąne gǫ'ngo xi'nin' nej.

27 Ni̱ hué daj gui'yaj Yan'anj sisi̱ nąno' né' man'an sij. Ni̱ si ruhuaj ni̱ nąri' niman né' man'an Yan'anj. Sani̱ sé si gąn' nne man'an Yan'anj ngą gǫ'ngo né' mánj.

28 Daj si 'yaj Yan'anj si hua ni̱'no'. Ni̱ hué sij 'yaj dąj gą'ue gui̱siqui' né' nej. Ni̱ 'yaj Yan'anj dąj gą'ue gui̱man né' nej. Ni̱ hué daj gataj 'ngǫ tsínj huin poeta nne sí' scanij ni é rẹ'. Ni̱ gataj sí': "Huin né' da'níj Yan'anj." Hué daj gataj 'ngǫ dugüi' ni é rẹ' aj.

29 Ngaa ni̱ sisi̱ huin né' da'níj Yan'anj xąnga', ni̱ si̱ gani ruhua né' sisi̱ dąj rún' hua oro ngą plata nej, yej nej, ni̱ hué daj hua man'an Yan'anj xąnga' mánj. Daj si 'yaj ni sij dan'anj ni sij dąj rún' aran' ruhua ni sij.

30 'Ni̱ asij sini ngaa nun gui̱ni'i ni ngüi̱ man'an Yan'anj xąnga', ni̱ ga'nin' ruhua Yan'anj ni'i sí' si gui'yaj ni sij. Sani̱ yyąj ni̱ a'nin' Yan'anj sun rian daran' ni ngüi̱ mąn ni̱n' gąchra' chruhua xungüi̱ sisi̱ gąnani ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Ni̱ gui̱nico' ni sij man'an Yan'anj xąnga'.

31 Daj si hua gani Yan'anj 'ngǫ güi ngaa nągui'yaj ni̱ca yya sij chruhua xungüi̱ nan. Ni̱ hua nacui Yan'anj 'ngǫ tsínj nągui'yaj ni̱ca yya daj. Ni̱ xi'í si ganá'nij sí' scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj, ni̱ gą'ue gụxuman ruhua daran' né' ni̱'yaj né' man'an sij. —Daj gataj Pablo gunun ni tsínj mán xuman' Atenas.

32 Ni̱ ngaa gunun ni sij xi'í si gąna'nij ni níman, ngaa ni̱ ga'mi ducu da'aj ni sij. Sani̱ gataj ango ni sij:

—Gụnun rụhua' yún ni únj xi'í si atáj rẹ' nan. —Hué daj gataj ni sij gunun Pablo.

33 Ngaa ni̱ gahui Pablo dąni ni sij.

34 Sani̱ hua gǫ'ngo ni sij guinicaj dugüi' ni sij ngą Pablo. Daj si guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesucristo. Ni̱ hua 'ngǫ tsínj daj gụ'naj sí' Dionisio. Ni̱ huin sí' 'ngǫ tsínj nicaj dugüi' ngą ni tsínj nahuin yu' yu'uj gụ'naj Areópago. Ni̱ guxuman ruhua 'ngǫ yun'unj

xąna gu̱'naj Dámaris nej, ngą ango ni sij nej.

18

Pablo en Corinto

1 Hué daj síj nı̱ gahui Pablo xuman' Atenas gan'anj sij xuman' Corinto.
2 Nı̱ hué xuman' daj nı̱ nari' dugüi' sij ngą 'ngǫ tsínj israelita gu̱'naj sí' Aquila. Nı̱ 'nąʼ sí' estado Ponto. Tá dǫj güi gahui nu̱ngüej nicą sí' Priscila estado Italia guisíj nu̱ngüej sí' xuman' Corinto. Daj si hua ga'nin' rey Claudio sun sisı̱ gąhui ni ngüı̱ israelita xuman' Roma. Nı̱ gan'anj ni'yaj Pablo rian nne nu̱ngüej nicą tsínj daj.
3 Nı̱ xi'í si uyan hua sun gui'yaj Pablo ngą si-sun nu̱ngüej nicą sí', ngaa nı̱ gunáj Pablo ngą nu̱ngüej sí' gui'yaj sun nu̱guan'an ni sij. Daj si 'yaj ni sij hue' atsij.
4 Nı̱ daran' güi naránj ruhua ni ngüı̱ israelita, nı̱ huan'anj Pablo si-nuhui ni sí'. Nı̱ gachej ga'mi sij ngą ni sí' ngą ni tsínj griego nej. Nı̱ 'ueé ga'mi sij sisı̱ gu̱xuman ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' Jesucristo.
5 Nı̱ ngaa guxuman nu̱ngüej tsínj gu̱'naj Silas ngą Timoteo gahui nu̱ngüej sí' estado Macedonia, ngaa nı̱ ya'yoj 'ngǫ ga'mi 'ueé Pablo nata' sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüı̱ israelita. Nı̱ gataj sij sisı̱ Jesús huin Cristo.
6 Sanı̱ nun gą'uej ni tsínj daj ngą si-nu̱guan' Pablo. Nı̱ ga'mi quij ni sij rian sí'. Hué dan nı̱ nagunan' Pablo yo'ój nu̱n rian si-gan' sij. Nı̱ hué daj digyán sij 'ngǫ da'nga' sisı̱ gąn'anj sij xi'í si na'uej ni sí' ngą si-nu̱guan' sij. Nı̱ gataj sij:

—Gąn'anj ni'ya ni é rę' gąhuin ni é rę' castigo. Man'an án rę' da'ui gaquin'. Sé rian man'ānj huin gą mánj. Ası̱j nę' rian nan gąn'ān rian ni ngüı̱ 'nąʼ anéj chrej. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.

7 Hué dan nı̱ gahui Pablo chruhua nuhui daj gan'anj sij ducuá 'ngǫ tsínj gu̱'naj Justo huin sí' 'ngǫ tsínj nico' Yan'anj xąnga'. Nı̱ nne nı̱chrun' sí' xi'níj si-nuhui ni tsínj israelita.
8 Nı̱ guxuman ruhua daran' ni du̱cua 'ngǫ tsínj gu̱'naj Crispo ni'i ni sij Señor. Nı̱ huin sí' tsínj huin achij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nı̱ guxuman ruhua nico ango ni ngüı̱ mąn xuman' Corinto ngaa gunun ni sij si-nu̱guan' Yan'anj. Nı̱ gata' nnee ni sij nej.
9 Nı̱ 'ngǫ nı̱, nı̱ digyán Señor 'ngǫ rasu̱n guini'i Pablo. Nı̱ xi'í rasu̱n daj gataj Señor gunun Pablo:

—Sı̱ guxu'ui' sǫ' mánj. Nı̱ 'ngǫ gą'mi sǫ' si-nu̱guan' man'ānj rian ni ngüı̱. Nı̱ sı̱ ganiquin' du'uá sǫ' gą'mi sǫ' mánj.
10 Daj si huaj man'ānj ngą sǫ'. Nı̱ nitaj 'ngǫ ni tsínj guı̱'yaj quij ngą sǫ' mánj. Daj si mąn nico ni

ngüi̱ gui̱nico' man'ānj xuman' nan. —Daj gataj Señor gunun Pablo.

11 Ngaa ni̱ gunáj Pablo 'ngo̱ yo' danej digyán sij sinu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱ mạn xuman' Corinto daj.

12 Sani̱ ni güi gahuin tsínj gu̱'naj Galión gobernado estado Acaya, ni̱ nahuin yu' ni tsínj israelita. Ni̱ uyan huin ruhua ni sij gui̱'yaj ni sij letu ngạ Pablo. Ni̱ guida'a ni sij sí' nicaj ni sij gan'anj sí' ducuasun rian nne gobernado.

13 Ni̱ gataj ni sij gunun gobernado:

—Hué tsínj nan huin tsínj achéj digyán rian ni ngüi̱ dạj gui̱'yaj né' gui̱nico' né' Yan'anj. Sani̱ si digyán sij, ni̱ ununj ngạ ley. —Hué daj gataj ni tsínj unun' ngạ Pablo gunun gobernado.

14 Ni̱ ngaa ruhua gaxi̱'i Pablo gạ'mi sij, ngaa ni̱ gataj Galión rian ni tsínj israelita daj:

—Sisi̱ hua 'ngo̱ gaquin' xxi gui'yaj quij tsínj nan ga'mi gaquin' a ni é rẹ' xi'í sij, ngaa ni̱ gạ'ue nạgui'yaj yyāj si-gạquin' a ni é rẹ'.

15 Sani̱ sisi̱ unun' ni du̱güi' a ni é rẹ' xi'í ni nuguan' ngạ xi'í si-xugüi 'ngo̱ tsínj daj nej, xi'í si-ley a ni é rẹ' nej, ngaa ni̱ nạgui'yaj yya ni man'an án rẹ' si-gạquin' a ni é rẹ' si nun aran' ruhuāj diguī du'uāj ngạ ni nuguan' da mánj. —Daj gataj gobernado gunun ni sij.

16 Ni̱ rani gobernado nẹ' chrej xẹ' ni sij.

17 Ngaa ni̱ guida'a ni tsínj griego tsínj gu̱'naj Sóstenes huin sí' tsínj a'nin' chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Ngaa ni̱ ga'ui' ni sij man'an Sóstenes rian nne ni tsínj nicaj sun. Sani̱ nitaj si nani ruhua Galión ngạ si gui'yaj ni sij.

18 Ni̱ gunáj Pablo ga'i̱ güi xuman' Corinto. Hué daj síj, ni̱ gataj Pablo sisi̱ gạn'anj sij. Ngaa ni̱ gatúj nu̱guan'an sij ngạ yun'unj gu̱'naj Priscila ngạ tsínj gu̱'naj Aquila 'ngo̱ rio̱ achéj rian nnee huaj ni sij estado Siria. Ni̱ xuman' Cencrea, ni̱ gaca cạn chrạ sij xi'í si hua gui'yaj yya sij 'ngo̱ nuguan' rian Yan'anj.

19 Ni̱ ngaa guisíj ni sij xuman' Efeso, ni̱ dunáj Pablo Priscila ngạ Aquila xuman' daj. Ni̱ gatúj man'an sij sinuhui ni tsínj israelita. Ni̱ ga'mi gachej sij ngạ ni tsínj israelita nahuin yu' nuhui daj.

20 Ni̱ gachínj jni'yaj ni sí' rian sij sisi̱ gu̱na sij ga'i̱ güi. Sani̱ nun gạ'uej Pablo mánj.

21 Sani̱ gataj sij gunun ni sí':

—Hua niạn si gạn'ān 'ngo̱ gui'yanj gui̱'yaj ni sij xuman' Jerusalén. Sani̱ sisi̱ Yan'anj ri̱qui, ni̱ nạnicaj yūnj gạ'na' ni'yā rian mạn ni é rẹ'. —Gataj Pablo gunun ni sí'.

Pablo regresa a Antioquía y comienza su tercer viaje misionero

22 Ni̱ ngaa guisíj sij xuman' Cesarea, ni̱ gan'anj ni̱'yaj sij

sisi̱ hua sa̱' nne ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán xuman' daj. Ngaa ni̱ gan'anj sij xuman' Antioquía.

23 Ni̱ ngaa gachin 'ngo̱ ni güi, ni̱ gahui ru̱hua' yún sij gan'anj sij da go̱'ngo xuman' ngaj estado Galacia nga̱ estado Frigia nej. Ni̱ gahuin ni̱ca niman ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesucristo, gui'yaj sij.

Apolos predica en Éfeso

24 Ni̱ ngaa daj ni̱ guisíj 'ngo̱ tsínj israelita gu̱'naj sí' Apolos xuman' Efeso. Ni̱ huin sí' 'ngo̱ tsínj 'na̱' xuman' Alejandría. Ni̱ chru̱n sa̱' sij nata' sij si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ ni'i sa̱' sij si garun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j hua nа́.

25 Ni̱ hua chru̱n sa̱' sij si-chrej Señor nej. Ni̱ ga'mi sa̱' sij digyán 'ueé sij xi'í Señor rian ni ngüi̱. Sani̱ gata' nnee sij urin si-chrej Juan.

26 Ni̱ gaxi̱'i Apolos ga'mi ran sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Sani̱ ngaa gunun Priscila nga̱ Aquila si ga'mi sij, ni̱ nicaj ni̱ni nu̱ngüej nica̱ sí' gan'anj sí' man'an Apolos. Ni̱ digyán ni̱ca yya nu̱ngüej nica̱ sí' si-chrej Yan'anj rian Apolos.

27 Ni̱ gahuin ruhua Apolos ga̱chin sij ga̱n'anj sij estado Acaya. Ni̱ xi'í daj chracuij ni tsínj nico' Yan'anj man'an sij garun ni sí' 'ngo̱ yanj carta gan'anj-án' rian ni tsínj nico' Yan'anj mán da' mánj sisi̱ na̱caj sa̱' ni sí' man'an Apolos. Ni̱ ngaa guisíj sij estado Acaya, ni̱ chracuij sa̱' sij ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo. Daj si hua gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni sij guxuman ruhua ni sij.

28 Ni̱ gui'yaj gana yya si-nu̱guan' Apolos rian si-nu̱guan' ni tsínj israelita ngaa gunun' ni sí' nga̱ sij xi'í Jesús. Daj si digyán 'ueé sij si garun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná xi'í Jesús. Ni̱ digyán Apolos rian ni ngüi̱ sisi̱ hué Jesús huin Cristo.

19

Pablo en Éfeso

1 Hué dan ni̱ ngaa nne gue̱ tsínj gu̱'naj Apolos xuman' Corinto, ni̱ gachin Pablo riqui ni quij xa̱can. Ni̱ guisíj sij xuman' Efeso rian nari' sij go̱'ngo ni tsínj nico' Yan'anj xa̱nga'.

2 Ni̱ nachínj snan'anj sij ni tsínj daj. Ni̱ gataj sij:

—Ngaa guxuman ruhua á re̱', ni̱ ga'na̱' Espíritu Santo rian án re̱' ní'. —Daj gataj Pablo.

Ngaa ni̱ gataj ni sij:

—Ni̱ nga̱ urin xico' nun gunun únj si hua Espíritu Santo mánj. —Daj gataj ni sij gunun Pablo.

3 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Pablo ni sij. Ni̱ gataj sij:

—Ni̱ u̱n tsínj xi̱'i gata' nnee a ni é re̱' únj. —Daj gataj Pablo.

Ngaa ni̱:

—Hué gata' nnee únj da̱j rún' gataj tsínj gu̱'naj Juan. —Gataj ni sij.

4 Ngaa nḭ gataj Pablo:
—Duguata' nnee Juan ni tsínj hua ganani ruhua xi'í si-gạquin' ni sij. Sanḭ gataj man'an Juan gunun ni sij sisḭ gụxuman ruhua ni sij ni'i ni sij 'ngọ tsínj gạ'na' nẹ' rụcu man'an sij huin sí' Jesucristo. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.
5 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' daj ngaa nḭ gata' nnee ni sij ngạ si-xugüi Señor Jesús.
6 Nḭ guta' Pablo ra'a sí' chrạ ni sij. Nḭ gatúj Espíritu Santo chruhua niman ni sij. Nḭ ga'mi ni sij 'ngọ snan'anj nạca. Nḭ nata' ni sij nuguan' 'nạ' rian Yan'anj gunun ni ngüḭ.
7 Nḭ guisíj 'ngọ si xụhuij ran' ni sij huin.
8 Ngaa nḭ gan'anj Pablo huạ'nij yahuḭ si-nuhui ni tsínj israelita nne xuman' daj. Nḭ nitaj si xu'ui' sij ga'mi sij. Nḭ ga'mi 'ueé sij ngạ ni tsínj daj gataj sij sisḭ nicaj Yan'anj sun rian né'.
9 Sanḭ hua so'o da'aj ni sij nun gụxuman ruhua ni sij ni'i ni sij Jesús. Nḭ ga'mi quij ni sij rian ni ngüḭ xi'í si-chrej Yan'anj. Ngaa nḭ guxun Pablo man'an sí' scanij ni sij. Nḭ nicaj sí' ni tsínj xuman ruhua ni'i Yan'anj gan'anj sí' 'ngọ si-escuela 'ngọ tsínj gụ'naj Tiranno. Nḭ ya'yoj ga'mi Pablo si-nụguan' Yan'anj rian ni tsínj nahuin chre' chruhua escuela daj.
10 Nḭ hué daj gui'yaj sij guisíj huịj yo'. Xi'í daj nḭ gunun daran' ni tsínj mạn estado Asia nuguan' xi'í Señor Jesús huin ni sí' ni tsínj israelita ngạ ni tsínj griego nej.
11 Nḭ gui'yaj Yan'anj si sạ' nico ngạ Pablo.
12 Nḭ nicaj ni sij pañuelo nụn chrạ Pablo ngạ ango si-gan' sij gan'anj gụta' ni sij rian ni ngüḭ a'nan'. Nḭ hué-é' ga'nej xi'ḭ a'nan' ni ngüḭ daj. Nḭ gahui ni nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ daj nej.
13 Nḭ achéj gọ'ngo ni tsínj israelita cayu ri ni sij nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ. Nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi ni sij si-xugüi Jesús rian ni ngüḭ nụn nanẹ xḭ'i niman. Nḭ gataj ni sij rian ni nanẹ xḭ'i daj:
—A'nīj sun rián rẹ' sisḭ gạhui rẹ' niman tsínj nan ngạ si-xugüi Jesús tsínj xḭ'i a'mi Pablo. —Daj gataj ni sij.
14 Nḭ hué daj gui'yaj ichij da'níj 'ngọ tsínj israelita gụ'naj sí' Esceva. Nḭ huin sí' 'ngọ chrej a'nin'.
15 Nḭ ngaa hué daj ga'mi ni sij rian 'ngọ tsínj nụn nanẹ xḭ'i niman, ngaa nḭ gataj nanẹ xḭ'i daj gunun ni sij:
—Ni'īnj Jesús. Nḭ ni'īnj ụn tsínj huin Pablo nej. Sanḭ ụn sin huin ín rẹ' únj. —Daj gataj nanẹ xḭ'i daj.
16 Ngaa nḭ tsínj nụn nanẹ xḭ'i niman, nḭ güéj sí' guida'a nucuaj sí' ichij ni tsínj daj. Nḭ gui'yaj gana sí' rian ni sij. Ngaa nḭ hua nnẹ ni sij gunánj ni sij gahui ni sij hue' daj.
17 Nḭ gunun daran' ni ngüḭ israelita ngạ ni ngüḭ griego

mạn xuman' Efeso si guiran' ichij tsínj daj. Nị guxu'ui' nịn' ruhua ni sij, gui'yaj nuguan' daj. Nị ga'mi sạ' ni sij xi'í si-xugüi Jesús.

18 Nị ga'nạ' ga'ị ni ngüị xuman ruhua ni'i Jesús. Nị ganata' yya ni sij ni gaquin' gui'yaj ni sij.

19 Nị ga'ị tsínj gui'yaj stu'uaj nicaj ni sij libro gui'yaj stu'uaj ni sij ga'nạ' ni sij gari yan'ạn ni sij rian daran' ni ngüị. Nị ngaa guiri ni sij cuenta dạj du'ue ni libro gaca daj, nị guisíj huịj xia chi' mí san'anj plata.

20 Hué daj huaj gahuin nico ni ngüị xuman ruhua ni'i si-nụguan' Señor. Nị xacaj ni ngüị cuenta sisị hua fuerza nicaj si-nụguan' Yan'anj.

21 Hué daj síj nị gani ruhua Pablo gạn'anj sij xuman' Jerusalén gạchin sij estado Macedonia ngạ estado Acaya nej. Nị gataj sij sisị ngaa guịsij sij Jerusalén, ngaa nị hua niạn si gạn'anj sij xumạn' Roma.

22 Ngaa nị ga'níj sij huịj tsínj chracuij sij gan'anj nụngüej sí' estado Macedonia huin nụngüej sij Timoteo ngạ Erasto. Nị gahuin ran man'an sij dọj güi estado Asia.

El alboroto en Éfeso

23 Ngaa daj nị ducu chran' ni tsínj mạn xuman' Efeso ni ngüị nico' Yan'anj xạnga'.

24 Nị hué daj gui'yaj ni sij si hua 'ngọ tsínj gui'yaj sun gaga' plata gụ'naj sí' Demetrio. Nị nari sí' nuhui le'ej dạj rún' hua nuhui nne yan'anj gụ'naj Diana. Nị 'yaj gana nico ni tsínj 'yaj sun ngạ sí' ngạ sun daj.

25 Nị gaquínj Demetrio daran' ni tsínj 'yaj sun daj sisị nạhuin chre' ni sij. Nị gataj Demetrio gunun ni sij:

—Hua ni'í rẹ' sisị 'yaj gana nico né' ngạ sun nan.

26 Sanị guini'i né' dạj 'yaj tsínj gụ'naj Pablo. Daj si gunun né' sisị achéj ataj sij sisị sé yan'anj yya huin yan'anj 'yaj ra'a ni ngüị, ataj sij. Nị sé urin xumạn' Efeso nạn huin ataj sij nuguan' daj. Sanị achéj sij nịn' gạchra' chruhua estado Asia nata' sij rian ni ngüị xi'í nuguan' daj. Nị guisíj gahuin nico ni ngüị guxuman ruhua si gataj sij.

27 Nị ni'i né' sisị sị ga cuidado né', nị guẹre' si-sun né'. Nị hué daj guẹre' nuhui nne yan'anj Diana nej. Daj si sisị nitaj si gụnun yan'anj ni ngüị rian nuhui nne yan'anj daj, hué dan nị guẹre' man'an yan'anj xạna daj xi'í si gạni ruhua ni sij sisị nun ní'yanj yan'anj da gạ mánj. Nị nico' ni ngüị mán nịn' gạchra' estado Asia yan'anj nari ra'a né' daj ngạ ni ngüị nne nịn' gạchra' chruhua xungüị nej. —Daj gataj Demetrio gunun ni tsínj 'yaj ra'a yan'anj daj.

28 Nị ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nị ducu ga'man ruhua ni sij. Nị gaguáj ni sij gataj ni sij:

—Huin achij yan'anj Diana nico' né' huin né' tsínj

mạn xuman' Efeso. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.

29 Hué xi'í daj nị nachej ga'mi ni ngüị mạn xuman' daj gaguáj ni sij. Nị güéj ni sij guida'a ni sij nụngüej tsínj gụ'naj Gayo ngạ Aristarco ganucuaj ni sij gan'anj ni sij 'ngọ hue' xxi rian nahuin yu' ni ngüị. Nị dugüi' Pablo huin nụngüej sí'. Nị 'nạ' nụngüej sí' estado Macedonia.

30 Nị ruhua Pablo gạtu sij rian mạn ni ngüị daj. Sanị nun gạ'uej ni tsínj nico' Yan'anj gạtu sij mánj.

31 Nị mạn dọj ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Pablo scanij ni tsínj nicaj sun 'nạ' ni sí' estado Asia. Nị ga'níj ni tsínj daj nuguan' rian Pablo sisị sị gatúj sij hue' xxi da mánj.

32 Diaj nahuin yu' ni ngüị, nị gaguáj gọ'ngo ni ngüị 'ngọ nuguan'. Nị gaguáj ango ni sij ango nuguan'. Sanị nun acaj cuenta da'aj ni sij ụn sin huin 'yaj ni sij nahuin yu' ni sij.

33 Nị ráj ra'a ni tsínj israelita 'ngọ tsínj gụ'naj Alejandro sisị gạ'mi sí' rian ni ngüị. Nị dugunun ra'a sí' sisị dínj gạniquin' du'ua ni ngüị. Daj si ruhua sí' nạta' sí' sisị nitaj gaquin' da'ui ni tsínj nico' Yan'anj mánj.

34 Sanị ngaa xacaj ni sij cuenta sisị tsínj israelita huin Alejandro, ngaa nị da gaguáj ni sij hụij hora. Nị gataj ni sij:

—Huin achij yan'anj Diana nico' né' huin né' ni tsínj mạn xuman' Efeso. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.

35 Hué dan nị gunucuaj sranun gui'yaj sí' sisị dínj ganiquin' du'ua ni sij. Nị gataj sí':

—Gụnun a ni é rẹ' huin ín rẹ' tsínj mạn xuman' Efeso si gạ'mī. Ni'i daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị sisị dugumi xuman' Efeso nuhui nne yan'anj Diana huin-ín' yan'anj guinij xata'.

36 Nị rịan na'ue gạtaj 'ngọ tsínj daj sisị sé si xạnga', ngaa nị hua niạn si dínj gạne du'ua á rẹ'. Nị gạ cuidado a ni é rẹ' ngạ si guị'yaj á rẹ'.

37 Nị tsínj nicaj á rẹ' 'nạ' á rẹ' nan, nị nitaj si gui'yaj quij ni sij rian nuhui mánj. Nị nitaj si ga'mi quij ni sij xi'í dan'anj né' mánj.

38 Sisị huin ruhua ni dụgüi' Demetrio gạ'mi gaquin' xi'í gọ'ngo ni tsínj daj, nị sun dan nne güesị ngạ ango ni tsínj nicaj sun. Ngaa nị gạ'mi gaquin' ni sij rian ni tsínj nicaj sun. Nị guị'yaj yya ni sí' si-gạquin' gọ'ngo ni sij.

39 Nị sisị hua ango nuguan' achin gạ'mi ni é rẹ', ngaa nị gạ'ue guị'yaj né' 'ngọ junta dạj rún' a'nin' si-ley né' sun.

40 Gạ cuidado né' nun sạ' nun gạtaj ni tsínj nicaj sun sisị mán né' unun' né' ngạ ni sij. Nị sị gunucuaj né' guịri' né' nuguan' dạnicaj né' rian ni sí' sisị nạchinj snan'anj ni sí' ngạ xi'í si 'yaj né' nánj. —Daj gataj sranun daj.

41 Nị ngaa guisíj ga'mi sij daj, nị na'níj sij nạn' ni sij

ducuá ni sij.

20

Viaje de Pablo a Macedonia y Grecia

1 Hué dan nḭ ngaa na'man
ruhua ni ngüḭ daj, nḭ
gaquínj Pablo gạ'na' ni
tsínj digui'yun si-nụguan'
Jesucristo ga'ui' sij 'ngọ chrej
rian ni sí'. Ngaa nḭ nanan sij
ni tsínj daj. Nḭ gataj sij sisḭ
gạn'anj sij.
2 Nḭ gachin sij ni xuman'
ngaj estado daj. Nḭ nḭn'
ruhua ga'ui' sij chrej rian ni
ngüḭ nico' Jesucristo mán ni
xuman' daj. Da' síj da quisíj
sij 'ngọ estado gụ'naj Grecia.
3 Nḭ ngaa guisíj huạ'nij
yahuḭ gane sij estado daj, nḭ
gani ruhua sij gạhui sij rịọ
achéj rian nnee gạn'anj sij
estado Siria. Sanḭ gunun sij
sisḭ ruhua ni tsínj israelita
dạgahui' ni sí' man'an sij.
Xi'í daj nḭ gani ruhua sij
nạnicaj sij estado Siria
gạchin sij estado Macedonia.
4 Nḭ guinicaj dugüi' ango
ni sij ngạ Pablo gan'anj
daran' ni sij. Nḭ ni tsínj daj
huin tsínj gụ'naj Sópater
'nạ' sí' xuman' Berea.
Nḭ nụngüej tsínj gụ'naj
Aristarco ngạ Segundo 'nạ'
xuman' Tesalónica. Nḭ tsínj
gụ'naj Gayo 'nạ' xuman'
Derbe. Nḭ guinicaj dugüi'
Timoteo nej. Nḭ hué daj
guinicaj dugüi' Tíquico ngạ
Trófimo 'nạ' nụngüej sí'
estado Asia.
5 Nḭ ni tsínj daj gata' dian
gan'anj. Nḭ mạn ni sij ana'uij
ni sij xuman' Troas.
6 Nḭ ngaa gachin gui'yanj
xa ni ngüḭ israelita
chrachrúnj nitaj si 'nḭj
levadura, nḭ gatúj anin' únj
chruhua 'ngọ rịọ chéj rian
nnee gahui únj gan'anj únj
xuman' Filipos. Nḭ ụn'un'
güi guisíj únj xuman' Troas
rian nacaj dugüi' únj ngạ
ango ni sij. Nḭ ichij güi gunáj
únj xuman' daj.

Visita de despedida de Pablo en Troas

7 Güi dacój semana
daj, nḭ nahuin yu' ni
únj xa nụguan'an ni únj
chrachrúnj. Nḭ digyán Pablo
nuguan' rian ni ngüḭ nico'
Jesucristo mán yu'uj daj.
Nḭ rḭan gạhui sij ango güi
gạn'anj sij, nḭ gahuin sij
ga'mi sij da da'aj yạn'.
8 Nḭ mạn únj nahuin yu'
únj 'ngọ chruhua cuarto
nata' xata'. Nḭ mạn nḭn'
ruhua candil xiguinj.
9 Nḭ nne 'ngọ tsínj hua lij
gụ'naj Eutico rian ventana.
Nḭ rḭan a'mi xạcan Pablo, nḭ
ganun nḭn' ruhua nnej rian
tsínj hua lij daj. Hué dan
nḭ guinij sij chrạ huạ'nij piso
hue' nata' xata'. Nḭ gahui' sij
nachi nicaj ni sí'.
10 Ngaa nḭ nanij Pablo
gan'anj guḭtaj sí' níman tsínj
hua lij daj. Nḭ nanan sí'
níman daj. Nḭ gataj Pablo
gunun ni tsínj daj:
—Sḭ guxu'ui' a ni é rẹ'
mánj. Hua nḭ'na' sij nánj.

—Daj gataj Pablo gunun ni sij.

11 Hué daj síj nị nanicạj Pablo gahui sij gan'anj sij chruhua hue' nata' xata'. Nị gura' da'aj sij chrachrúnj xa ni sij. Nị gahuin sij ga'mi sij da' guerẹnga'. Ngaa nị gahui sij gan'anj sij.

12 Nị gahuin niạ' nico ruhua ni sij xi'í si hua nị'na' tsínj hua lij guinij daj nicaj ni sij gan'anj sij.

Viaje de Troas a Mileto

13 Nị gata' dian anin' únj gan'anj únj ngạ riọ guisíj únj xuman' Asón. Daj si hua ga'mi né' si nạcaj anin' únj Pablo yu'uj daj xi'í si gahuin ruhua sij gạche sij guịsij sij xuman' Asón daj.

14 Nị ngaa ganacaj dugüi' ni únj ngạ Pablo xuman' Asón, nị gahui sij chruhua riọ ngạ anin' únj xuman' Mitilene. Nị gan'anj daran' únj.

15 Ngaa nị gahui únj chruhua riọ. Nị ango güi guisíj únj nịchrun' 'ngọ yu'uj gụ'naj Quío. Nị ango güi guisíj únj 'ngọ yu'uj gụ'naj Samos. Nị gunáj únj xuman' Trogilio 'ngọ yạn'. Nị ángo güi guisíj únj xuman' Mileto.

16 Nị hué daj gui'yaj únj si nun gạ'uej Pablo gạn'anj sij xuman' Efeso. Daj si na'uej sij gạhuin ran sij gạne sij estado Asia rian ngaj xuman' daj si huin ruhua sij guịsij yọọ sij xuman' Jerusalén güi huin gui'yanj Pentecostés.

Discurso de despedida de Pablo en Mileto

17 Ngaa mán ni únj xuman' Mileto, nị ga'níj Pablo 'ngọ nuguan' gan'anj xuman' Efeso. Nị gaquínj sij gạ'na' ni tsínj huin achij mạn scanij ni ngüị nahuin chre' nico' Jesucristo xuman' daj.

18 Nị ngaa guxuman ni sij, nị gataj Pablo gunun ni sij:

—Ni'i sạ' ni é rẹ' dạj gui'yā scanij a ni é rẹ' asị̄j güi ga'nạ' sinīj estado Asia.

19 Nị daran' ni güi ganēj scanij ni é rẹ', nị gui'yaj sūnj rian Señor. Nị nagui'yaj le man'ānj. Nị gaco nịn' ruhuāj nej. Nị guiran' nịn' ruhuāj sayun, gui'yaj ni tsínj israelita nej.

20 Sanị nun dụnā si natāj rian án rẹ' daran' si ní'yanj án rẹ'. Nị digyānj rian ni é rẹ' chruhua cayu ngạ chruhua ducuá ni é rẹ'.

21 Nị natāj rian ni tsínj israelita ngạ rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej sisị gạnani ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nị gụxuman ruhua ni sij ni'i ni sij Jesucristo huin Señor nico' né'.

22 'Yyạj nị a'níj Espíritu Santo gạn'ān xuman' Jerusalén. Nị nun ni'īnj ní' dạj guịran'ānj gạn'ān xuman' daj.

23 Urin si ni'īnj huin sisị ngaa achē daran' ni xuman', nị ataj Espíritu Santo riānj sisị ana'uij ducuagạ' yūnj. Nị guịran' nịn' ruhuāj sayun nej.

24 Güendāj nị nitaj si gạhuin si gạhuīj. Nịnanj

huin ruhuāj gạchē guḭ'yaj
sūnj da ganahuij sun duguta
sun Jesús yūnj nạtāj ni
nuguan' sạ' dạj 'yaj Yan'anj
sinduj rian né'.
25 Nḭ yyạj nḭ ni'īnj sisḭ
scanij a ni é rẹ', nḭ 'ngọ ni
ango ni é rẹ' sḭ guini'i yūnj
gạ mánj. Nḭ huin ín rẹ' ni
tsínj gunun nuguan' ga'mī
xi'í sun nicaj Yan'anj rian
né'.
26 Xi'í daj nḭ huin ruhuāj
gạtaj yyāj gụnun a ni é rẹ'
yyạj sisḭ nitaj gaquin' da'uīj
sisḭ gạn'anj 'ngọ dugüi' ni é
rẹ' rian yan'ạn.
27 Daj si hua natāj rian
án rẹ' daran' si huin ruhua
Yan'anj si guḭ'yaj a ni é rẹ'.
Nḭ nitaj si huaj si gạrij huīj
nḭ ạ 'ngọ nuguan' mánj.
28 ’Xi'í daj nḭ dạj rún'
dugumi 'ngọ tsínj daj dánj
sij xachij, nḭ hué daj dụgumi
ni é rẹ' man'an án rẹ' ngạ
daran' ni güḭ nico' Yan'anj
nej. Nḭ huin ín rẹ' tsínj
huin achij niquin' scanij ni
sij, gui'yaj Espíritu Santo.
Xi'í daj dụgumi a ni é rẹ'
niman ni sij. Nḭ naru'ue
man'an Señor si-tun man'an
sij guiránj sij ni güḭ nico'
Yan'anj xạnga' daj.
29 Nḭ ni'īnj sisḭ ngaa
gạn'ān, nḭ gạ'na' ango ni
tsínj dḭgya' yun'unj. Nḭ rún'
'yaj 'ngọ xá'yanj da'a xachij,
hué daj guḭ'yaj ni sí' ngaa
gạ'na' ni sij rian ni é rẹ'.
30 Nḭ hué scanij ni man'an
ni é rẹ', nḭ gạhui ni tsínj
gạ'mi nuguan' yyạ xi'í si
gạhuin ruhua ni sij sisḭ
guḭnico' ni güḭ nico' Yan'anj
ni sí'.
31 Xi'í daj nḭ nḭ'yaj sạ' á
rẹ'. Nḭ nạnun ruhua ni é
rẹ' sisḭ huạ'nij yya yo' nun
dunā si riquī 'ngọ ducuánj
rian daran' ni é rẹ' nugüi
nḭgan'. Nḭ da gacōj xi'í ni é
rẹ' nej aj.
32 ’Yyạj nḭ naga'uīj ni é
rẹ' rian Yan'anj. Nḭ dunā
nuguan' rian ni é rẹ' sisḭ
gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj sin-
duj rian án rẹ'. Nḭ nicaj
nuguan' daj fuerza sisḭ sạ'
doj guḭnico' a ni é rẹ'
Yan'anj. Nḭ nuguan' daj
nicaj fuerza si gạ'ue guḭman
sạ' nụguan'an án rẹ' ngạ
daran' ni güḭ gahuin sạ'
rian Yan'anj.
33 ’Nitaj si gahuin ruhuāj
nicā san'anj plata ngạ
san'anj oro nej, si-gan'
gọ'ngo ni güḭ mánj.
34 Sanḭ hua ni'i sạ' ni é rẹ'
sisḭ gui'yaj sūnj ngạ ra'āj daj
da guiri'īj si achin riānj ngạ
si achin rian ni tsínj nicaj
dugüi' ngāj nej.
35 Nḭ digyānj rian ni é
rẹ' ngạ daran' si gui'yā sisḭ
hué daj guḭ'yaj sun daran'
né'. Ngaa nḭ gạ'ue chrạcuij
né' ni güḭ yaco ran'. Nḭ
gạnanun ruhua ni é rẹ' si-
nụguan' Señor Jesús. Nḭ
gataj sij: “Huin niạ' ruhua
doj tsínj a'ui' ra'a dugüi' sij
daj ngạ tsínj nahuin ra'a ni
rasụn 'yaj ni dugüi' sij.” Daj
gataj Señor Jesús gunun né'.
—Gataj Pablo gunun ni tsínj
'nạ' xuman' Efeso.
36 Nḭ ngaa guisíj ga'mi
Pablo nuguan' daj rian ni
sí', nḭ ganiquin' ráj dạcoj sij

ngą ni sí'. Nį gachínj jni'yaj daran' ni sij rian Yan'anj.
37 Nį gaco nįn' ruhua daran' ni sij. Nį nanan ni sij Pablo. Nį garun du'ua ni sij sí'.
38 Nį ganani nico ruhua ni sij xi'í si hua gataj Pablo sisį sį guini'i ni sij sí' gą mánj. Ngaa nį gata dugüi' ni sij gan'anj nįcaj ni sij gątu sí' chruhua riǫ achéj rian nnee gan'anj sí'.

21

Viaje de Pablo a Jerusalén

1 Hué dan nį ngaa dunáj ni únj ni sij, nį gahui anin' únj chruhua riǫ gan'anj nįca ni únj da' yu'uj gų'naj Cos. Nį ango güi guisíj únj 'ngǫ yu'uj gų'naj Rodas. Ngaa nį guisíj únj xuman' Pátara.
2 Nį hué xuman' daj, nį nari' anin' únj riǫ huaj xuman' Fenicia. Ngaa nį gahui ni únj gan'anj únj.
3 Hué dan nį guini'i anin' únj yu'uj gų'naj Chipre. Nį gachin únj chrej ra'a są' yu'uj daj guisíj únj estado Siria rian ngaj 'ngǫ xuman' gų'naj Tiro. Nį yu'uj daj gahui únj chruhua riǫ xi'í si huin ruhua ni tsínj dugumi riǫ daj guįri ni sij carga mąn chruhua riǫ.
4 Nį nano' anin' únj ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nį nari' únj ni sij. Nį guna únj ichij güi ngą ni sij. Nį hua ga'mi chrųn Espíritu Santo rian ni sij sisį sį gan'anj Pablo xuman' Jerusalén, gataj ni sij gunun sí'.
5 Sanį ngaa guisíj ichij güi daj, nį gahui anin' únj gan'anj únj. Nį gan'anj nįcaj ni dųcua ni tsínj nico' Jesucristo daj anin' únj da' du'ua xuman' daj. Nį ganiquin' ráj dącoj daran' ni únj rian yo'ój chru ngaj du'ua nnee yan'anj gachínj jni'yaj ni únj rian Yan'anj.
6 Hué dan nį nanan daran' ni únj ni dugüi' ni únj. Nį natúj anin' únj chruhua riǫ achéj rian nnee. Nį nanicąj ni sij guinąn' ni sij ducuá ni sij.
7 Nį gahui anin' únj xuman' Tiro guisíj únj xuman' Tolemaida. Nį nacaj dugüi' únj ngą ni tsínj nico' Jesucristo xuman' daj. Nį guna únj urin güi ngą ni sij.
8 Ango güi gahui únj ngą Pablo gan'anj únj guisíj únj xuman' Cesarea. Nį gan'anj únj ducuá Felipe huin sí' 'ngǫ tsínj chéj a'mi si-nųguan' Yan'anj. Nį huin sí' 'ngǫ ni ichij ni tsínj chracuij ni xųhuij ni tsínj apóstol huin ni tsínj a'mi si-nųguan' Jesucristo rian ni ngüį. Nį guna anin' únj ngą sí'.
9 Nį nne yąn gąn'anj da'nį xąna Felipe. Nį huin ne ngüį a'mi nuguan' riqui Yan'anj rian ne.
10 Ngaa guisíj ga'į güi gane únj yu'uj daj, nį guisíj 'ngǫ tsínj 'ną' estado Judea gų'naj sí' Agabo. Nį huin sí' 'ngǫ tsínj a'mi nuguan' riqui Yan'anj rian sí'.

11 Nḭ ngaa guisíj tsínj daj
rian nne únj, nḭ guida'a sij
danij sincho Pablo. Nḭ numij
sij ra'a sij ngạ dacój sij. Nḭ
gataj sij:

—Ataj Espíritu Santo sisḭ
xuman' Jerusalén, nḭ hué daj
gụnumi ni tsínj israelita tsínj
dạnij sincho nan nạga'ui' ni
sí' ra'a ni tsínj 'nạ' anéj
chrej. —Daj gataj tsínj daj.

12 Nḭ ngaa gunun únj ngạ
ni tsínj mạn xuman' Cesarea
nuguan' daj, nḭ ga'mi yaco
únj rian Pablo sisḭ sḭ gan'anj
sij xuman' Jerusalén mánj.

13 Sanḭ gataj Pablo:

—Nḭ ụn sin huin nḭ aco
a ni é rẹ', nḭ nani ruhuāj,
'yaj á rẹ' únj. Hua nḭca
ruhuāj sisḭ gụmi ni sij yūnj
xuman' Jerusalén. Sanḭ sé
urin si gụmi ni sij, sanḭ hua
nḭca ruhuāj gạhuīj xuman'
daj xi'í Señor Jesús. —Daj
gataj Pablo gunun ni sij.

14 Nḭ rḭan nun gạ'ue gụnun
Pablo si-nụguan' únj, nḭ
ga'nin' ruhua únj, gataj únj:

—Si guḭ'yaj Señor si aran'
ruhua sij nánj. —Daj gataj ni
únj.

15 Nḭ ngaa guisíj ni güi
daj, nḭ gui'yaj xugüi anin'
únj. Nḭ gan'anj únj xuman'
Jerusalén.

16 Nḭ guinicaj dugüi'
gọ'ngo ni tsínj nico' Jesu-
cristo 'nạ' xuman' Cesarea
ngạ ni únj gan'anj únj. Nḭ
nicaj ni sí' ni únj gan'anj ni
sí' ducuá 'ngọ tsínj gụ'naj
Mnasón 'nạ' sí' yo'ój gụ'naj
Chipre huin sí' 'ngọ tsínj
nico' Jesucristo asḭj ná. Nḭ
guna únj ducuá sí'.

Arresto de Pablo en el templo

17 Nḭ ngaa guisíj ni únj
xuman' Jerusalén, nḭ gahuin
niạ' ruhua ni tsínj xuman
ruhua ni'i Jesucristo guisíj
únj rian ni sij.

18 Nḭ ango güi, nḭ gan'anj
nḭ'yaj Pablo rian nne Jacobo
ngạ ni únj. Nḭ nahuin chre'
daran' ni tsínj huin achij
yu'uj daj.

19 Nḭ gachínj snan'anj
Pablo sisḭ hua sạ' nne ni
sij. Hué dan nḭ nata' sí'
da' gọ'ngo nuguan' gui'yaj
sạ' Yan'anj ngạ ni tsínj 'nạ'
anéj chrej ngaa nata' sí' si-
nụguan' Yan'anj rian ni sij.

20 Nḭ ngaa gunun ni sij si
gataj Pablo, nḭ ga'mi sạ' 'ueé
ni sij rian Yan'anj. Nḭ gataj
ni sij rian Pablo:

—Nḭ'yaj sạ' rẹ' jnạnj.
Scanij ni tsínj israelita, nḭ
mạn ga'ḭ mí ni tsínj xuman
ruhua ni'i Jesús. Sanḭ huin
ruhua daran' ni sij dạgahuin
ni sij si-dụcuanj Moisés.

21 Nḭ hua gunun ni sij
nuguan' sisḭ digyán man'án
rẹ' rian ni tsínj israelita mạn
scanij ni tsínj 'nạ' anéj chrej
sisḭ sḭ xacaj ni sí' cuenta ngạ
si ga'nin' Moisés sun rian
né'. Nḭ gunun ni sij si gatáj
rẹ' sisḭ sḭ guta' ni sij da'nga'
nneẹ cúj da'níj ni sij. Nḭ sḭ
guinico' ni sij si-chrej ni xí'
guimán asḭj ná.

22 Nḭ ụn sin guḭ'yaj únj,
ruhuá rẹ' únj. Xạnga' sisḭ
xạcaj cuenta ni sij sisḭ guisíj

rẹ' yu'uj nan, ngaa nḭ nạhuin yu' ni sij.
23 ʼXi'í daj nḭ guḭ'yáj rẹ' rún' gạtaj únj nan. Niquin' gạn'anj tsínj scanij ni únj nan. Nḭ hua niạn dạgahuin ni sij nuguan' gataj yya ni sij rian Yan'anj.
24 Ngaa nḭ guḭnicaj dugüí' rẹ' gạn'anj rẹ' ngạ ni sij. Nḭ nạga'ui' anin' é rẹ' man'an án rẹ' rian Yan'anj. Nḭ nạru'ue rẹ' si gạhuin si-gasto ni sij dạgahui' ni sij xucu rian Yan'anj. Ngaa nḭ gạ'ue gạca cạn chrạ ni sij. Nḭ hué chrej daj guḭni'i ni tsínj daj sisḭ sé si xạnga' huin ni nuguan' gunun ni sij xi'í man'án rẹ'. Nḭ guḭni'i ni sij sisḭ dạgahuin man'án rẹ' rian si-ley Moisés nej.
25 ʼSanḭ güenda ni tsínj 'nạ' anéj chrej nico' Jesucristo huin ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesucristo, nḭ guisíj garun ni únj 'ngọ yanj rian ni sí'. Nḭ hua gataj ni únj sisḭ nitaj nụnj huin sisḭ dạgahuin ni sij si-dụcuanj Moisés mánj. Maan si sḭ xa ni sij nneẹ xucu ga'ui' ni ngüḭ rian yan'anj nari ra'a ni ngüḭ. Nḭ sḭ xa ni sij tun ngạ nneẹ xucu duguáj ni sij xá xú'. Nḭ sḭ gui'yaj ni sij gaquin' ngạ ango yun'unj xạna mánj. Hué daj garun únj rian ni sij. —Gataj ni tsínj huin achij daj gunun Pablo.
26 Ngaa nḭ nicaj dugüi' Pablo ngạ gạn'anj ran' tsínj daj. Nḭ ango güi gan'anj nụguan'an ni sij naga'ui' ni sij man'an ni sij rian Yan'anj. Asíj nḭ gatúj sij chruhua nuhui nata' sij rian chrej ụn güi huin gạnahuij nạga'ui' ni sij man'an ni sij rian Yan'anj. Nḭ hué güi daj huin ngaa gạ'ui' gọ'ngo ni sij xucu rian Yan'anj xi'í ni sij.
27 Nḭ ngaa ruhua guḭsij ichij güi daj, nḭ guini'i dọj ni tsínj israelita 'nạ' estado Asia si niquin' Pablo chruhua nuhui. Hué dan nḭ ga'man ruhua daran' ni ngüḭ nahuin chre' yu'uj daj, gui'yaj ni sij. Hué dan nḭ guida'a ni sij Pablo.
28 Nḭ gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Ni tsínj israelita, chrạcuij ni é rẹ' ni únj si hué tsínj nan chéj sij daran' yu'uj digyán sij rian ni ngüḭ ni nuguan' unun' ngạ ni únj huin ni únj ni tsínj israelita. Nḭ unun' si-nụguan' sij ngạ si-dụcuanj Moisés ngạ nuhui nan nej. Nḭ gatúj gọ'ngo ni tsínj griego chruhua nuhui nan, gui'yaj sij nej. Nḭ xi'í daj nḭ gahuin quij ruhua nuhui nan. —Hué daj gataj ni sij.
29 Nḭ hué daj gataj ni sij si hua guini'i ni sij guinicaj dugüi' Pablo ngạ tsínj gụ'naj Trófimo riqui xuman' daj huin sí' 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' Efeso. Nḭ gani ruhua ni sij sisḭ gạtu sí' chruhua nuhui, gui'yaj Pablo.
30 Nḭ ga'man ruhua daran' ni tsínj mạn xuman' daj. Nḭ gunánj ni sij ga'nạ' guḭda'a ni sij man'an Pablo gạnucuaj ni sij guḭri ni sij sí' nẹ' chrej xẹ' nuhui daj. Nḭ hué 'ngọ

hora daj naránj ni sij rian nuhui.
31 Nḭ hua huin ruhua dągahui' ni sij Pablo ngaa gunun snado huin achij rian xi'nin' snado daj sisḭ aguáj daran' ni ngüḭ mán xuman' Jerusalén.
32 Ngaa nḭ nicaj snado huin achij daj ni snado nico' sij ngą ni snado centurión nej. Nḭ gunánj ni sij gan'anj nḭ'yaj ni sij rian mąn ni ngüḭ daj. Nḭ ngaa guini'i ni ngüḭ snado huin achij daj ngą ni snado nico' sí', ngaa nḭ duna ni sij si ga'ui' ni sij Pablo.
33 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun' snado huin achij daj rian nne Pablo. Nḭ guida'a sij sí'. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ gṵmi ni sij huḭj cadena sí'. Asíj nḭ nachínj snan'anj sij ni ngüḭ ṵn sin huin sí', nḭ nṵnj huin gui'yaj sí'.

34 Nḭ nini huin nuguan' gaguáj gǫ'ngo ni ngüḭ daj. Nḭ gaguáj ango ni sij ango nuguan' gachej ga'mi ni sij. Nḭ nun ri' ruhua snado huin achij daj si guḭ'yaj yya sij xi'í si guixij ruhua sij si gaguáj ni sij. Hué dan nḭ ga'nin' sij sun sisḭ nḭcaj ni snado gąn'anj ni sí' ducuá ni sí' Pablo.
35 Nḭ ngaa hua guḭsij ni snado gahui ni sij rian scalera guḭsij ni sij rian mąn ni sij, nḭ gata xata' ni sij Pablo guisíj ni sij. Daj si nḭn' ruhua huin ruhua ni ngüḭ dągahui' ni sij Pablo.

36 Nḭ nico' ran ni ngüḭ huaj nę' rṵcu ni sij. Nḭ gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Dągahui' a ni é rę' sí'. —Gataj ni sij ni'yaj ni sij Pablo.

Defensa de Pablo ante el pueblo

37 Nḭ ngaa huaj gątu ni sij ngą Pablo rian mąn ni sij, nḭ nachínj snan'anj Pablo snado huin achij daj. Nḭ gataj sij:

—Gą'ue gą'mī dǫj ngą rę' ní'. —Daj gataj Pablo gunun snado huin achij daj.

Ngaa nḭ gataj snado huin achij daj:

—Chrṵn rę' gą'mi rę' snánj griego ní'.

38 Nḭ sé rę' huin tsínj 'ną' nę' Egipto gunún' rę' ngą gobierno, nḭ gahui gąn'anj mí snado ngą rę' gan'anj quij qui'yanj nąco asḭj ganij mí'. —Daj gataj snado huin achij daj nachínj snan'anj sij Pablo.
39 Ngaa nḭ gataj Pablo:

—Huēj huin 'ngǫ tsínj israelita 'nāj xuman' Tarso huin-ín' 'ngǫ xuman' huin achij ngaj estado Cilicia. Sanḭ guḭ'yáj rę' sinduj rḭqui rę' si gą'mī rian ni ngüḭ aj. —Daj gataj Pablo.

40 Hué dan nḭ ga'ui' snado huin achij permiso. Ngaa nḭ gan'anj nḭquin' Pablo rian scalera daj. Nḭ dugunun ra'a sij rian ni ngüḭ sisḭ dínj gąhuin du'ua ni sí'.

Nḭ ngaa ganiquin' du'ua ni sí', nḭ ga'mi Pablo snánj hebreo rian ni sij. Nḭ gataj sij:

22

1 —Gu̱nun sa̱' á re̱' si ga̱tā
gu̱nun a ni é re̱' xi'í man'ānj
huin ín re̱' jnánj né' nga̱
da'nun' né'. —Daj gataj
Pablo.
2 Ni̱ ngaa gunun ni sij
ga'mi Pablo snanj hebreo,
ngaa ni̱ nani sa̱' chraquij ni
sij. Ni̱ gataj Pablo:
3 —Huēj huin tsínj is-
raelita. Ni̱ ga'ngā xuman'
Tarso, estado Cilicia. Saṉi̱
gachī xuman' Jerusalén nan.
Ni̱ digui'yūnj nga̱ maestro
gu̱'naj Gamaliel. Ni̱ gahuin
chru̱n sa'āj si-ley ni xí' nej.
Ni̱ xa̱nga' yya gui'yaj sūnj si-
sun Yan'anj. Ni̱ da̱j rún' 'yaj
ni é re̱' acuan', hué daj gui'yā
nej.
4 Asi̱j sini ni̱ chran' yun'ūn
ni ngüi̱ nicaj dugüi' nga̱
Jesús. Ni̱ gahuin ruhuāj
da̱gahuīj ni sij. Ni̱ gumī ni
sij. Ni̱ garī ducuaga̱' ni tsínj
nga̱ ni ngüi̱ xa̱na nej.
5 Ni̱ chrej a'nin' nga̱ ni
tsínj huin achij huin ni sij
testigo sisi̱ hué daj gui'yā.
Ni̱ riqui ni sí' yanj carta
nicā ga̱n'ān rian ni dugüi'
né' ni tsínj israelita nne xu-
man' Damasco. Ni̱ huaj
na̱nōj ni ngüi̱ nico' Jesús.
Ngaa ni̱ nicā ga'nāj xuman'
Jerusalén ga̱huin ni sij cas-
tigo, ruhuāj aj.
6 ’Saṉi̱ ngaa huaj gahuin
ni̱chrūnj xuman' Damasco
gaxuj, ni̱ nasinu̱nj chre
ga'na̱' 'ngo̱ yan'a̱n xata'
guixigui̱n ganica̱j rian huaj
man'ānj.
7 Ni̱ 'ngo̱ ganatū rian yo'ój.
Ni̱ gunūnj 'ngo̱ tsínj ga'mi
ngāj. Ni̱ gataj sij: “Saulo,
Saulo, u̱n sin huin ni̱ chran'
yun'únj re̱' man'ānj únj.”
Daj gataj tsínj daj gunūnj.
8 Ngaa ni̱: “Ni̱ u̱n sin huín
re̱', Señor.” Gataj man'ānj.
Ngaa ni̱ gataj sij: “Huēj huin
Jesús 'na̱' Nazaret. Hué
man'ānj huin chran' yun'únj
re̱' aj.” Daj gataj Jesús
gunūnj.
9 Ni̱ guini'i yya ni tsínj
huan'anj ngāj yan'a̱n daj. Ni̱
guxu'ui' ni sij. Saṉi̱ nun
gunun ni sij nuguan' ga'mi
Jesús riānj mánj.
10 Ngaa ni̱ gataj man'ānj:
“Da̱j gui̱'yā, ruhuá re̱',
Señor.” Gataj man'ānj.
Ngaa ni̱ gataj Señor gunūnj:
“Na̱chica re̱' ga̱n'anj re̱'
xuman' Damasco. Yu'uj daj
ga̱taj ni sij gu̱nun re̱' daran'
si huin gui̱'yáj re̱' aj.” Daj
gataj sij gunūnj.
11 Ni̱ ri̱an gahuin durīj
gui'yaj yan'a̱n xigui̱n nu-
cuaj daj, ngaa ni̱ guida'a ni
tsínj nicaj dugüi' ngāj ra'āj
gan'anj ni únj guisíj únj xu-
man' Damasco.
12 ’Ni̱ xuman' daj nne 'ngo̱
tsínj gu̱'naj Ananías. Ni̱
hua cuidado sij dagahuin sij
si-ley Moisés. Ni̱ a'mi sa̱'
daran' ni tsínj israelita ma̱n
xuman' Damasco xi'í sij.
13 Ni̱ ga'na̱' ni̱'yaj Ananías
man'ānj. Ni̱ ngaa guisíj sij,
ni̱ gataj sij gunūnj: “Jnánj
Saulo, yya̱j ni̱ na̱xiguin rián
re̱'.” Gataj sij. Ni̱ 'ngo̱ hora
naxigui̱n riānj guini'yā sij.
14 Ni̱ gataj sij: “Nacui
Yan'anj nico' ni xí' man'án
re̱' sisi̱ gui̱ni'i sa̱' re̱' si

huin ruhua man'an Yan'anj. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ guḭni'í rẹ' tsínj hua nḭca nḭn' ruhua huin sí' Jesús. Nḭ gṵnun rẹ' si-nṵguan' man'an Jesús, ruhua Yan'anj nej.

15 Daj si gạhuin man'án rẹ' tsínj nạta' xi'í Jesús rian daran' ni xungüḭ. Nḭ gạn'anj nạta' rẹ' si guini'í rẹ' ngạ si gunún rẹ' rian ni ngüḭ.

16 Yyạj nḭ sḭ gano'ó rẹ' nạchica rẹ'. Nḭ gạn'anj gạta' nneé rẹ' ngạ si-xugüi Señor. Nḭ jnạruhui sij si-gạquin' rẹ' aj." Gataj Ananías riānj.

17 'Hué dan nḭ ngaa nanicā xuman' Jerusalén, nḭ gan'ān nuhui gachínj jni'yā. Nḭ digyán Yan'anj 'ngọ rasṵn riānj.

18 Nḭ guini'īnj man'an Señor. Nḭ gataj Señor gunūnj: "Yoọ gạhui rẹ' xuman' Jerusalén. Daj si sḭ garáj xina ni sij nuguan' nạta' rẹ' xi'ī̱j mánj." Daj gataj Señor gunūnj.

19 Hué dan nḭ gataj man'ānj: "Señor, ni'i ni sij sisḭ gatúj man'ānj daran' ni nuhui, nḭ garij man'ānj ducuagạ' daran' ni ngüḭ xuman ruhua ni'í rẹ'. Nḭ garī nne' xiráj ni sij nej.

20 Nḭ ni'i ni sij sisḭ ngaa gayanj si-tun man'an Esteban huin sí' tsínj gui'yaj sun rián rẹ' ga'mi sí' si-nṵguan' man'án rẹ', ngaa nḭ niquin' man'ānj yu'uj daj. Nḭ ga'uē sisḭ dạgahui' ni sij sí'. Nḭ da' dugumīj si-gan' ni tsínj dagahui' daj." Hué daj gatā gunun Señor.

21 Sanḭ gataj Señor: "Güḭj si a'nī gạn'anj gạn' rẹ' rian ni ngüḭ mạn anéj chrej." Daj gataj Señor gunūnj. —Gataj Pablo gunun ni tsínj nahuin yu' daj.

Pablo en manos del tribuno

22 Nḭ gunun ni ngüḭ si-nṵguan' Pablo da' nuguan' daj. Sanḭ ngaa ga'mi sij xi'í ni tsínj 'nạ' anéj chrej, nḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Si gạhui' naj tsínj nan. Sḭ ga'ue gạ nḭ'na' sij rian xungüḭ mánj. —Hué daj gataj ni sij xi'í Pablo.

23 Nḭ rḭan aguáj ni sij nagunan' ni sij si-gan' ni sij dagaman' ni sij yo'ój yaj xata',

24 hué dan nḭ ga'nin' snado huin achij sun sisḭ nạ'nij ni snado Pablo rian mạn ni sij. Nḭ gataj sí' sisḭ gạri ni sij nne' xiráj Pablo sisḭ gạtaj Pablo ṵn sin xḭ'i huin aguáj ni ngüḭ ni'i ni sij Pablo.

25 Sanḭ ngaa guisíj gumíj ni sij ngạ nnij, nḭ hua ruhua ni sij gạ'ui' sij nne', ngaa nḭ nachínj snan'anj Pablo capitán niquin' daj. Nḭ gataj sí':

—Nḭcaj sun ni é rẹ' gạ'ui' rẹ' nne' 'ngọ tsínj romano ní'. Nḭ achin si gạ'ui' ni sij gaquin' xi'í man'ānj. —Daj gataj Pablo gunun capitán daj.

26 Nḭ ngaa gunun capitán nuguan' daj, nḭ gan'anj nạta' snan'anj sij gṵnun snado huin achij daj. Nḭ gataj sij:

—Gą cuidado si guı̱'yáj rę' si tsínj nan huin 'ngǫ tsínj romano. —Daj gataj sij gunun snado huin achij daj.

27 Ngaa nı̱ gan'anj snado huin achij daj rian niquin' Pablo. Nı̱ nachínj snan'anj sij. Nı̱ gataj sij:

—Xąnga' hué rę' huin 'ngǫ tsínj romano ní'. —Daj gataj sij.

—Huēj huin nánj. —Gataj Pablo.

28 Ngaa nı̱ gataj snado daj:

—Gutin' nı̱n' ruhuāj san'anj da gahuīnj tsínj romano. —Daj gataj sij.

Ngaa nı̱ gataj Pablo:

—Huēj huin 'ngǫ tsínj romano ga'ngā ni nánj an. —Daj gataj Pablo.

29 Asíj nı̱ ni tsínj ruhua gąri nne' xiráj Pablo, nı̱ guxun ni sí' man'an sí'. Nı̱ guxu'ui' snado huin achij daj si hua numíj sij Pablo huin sí' 'ngǫ tsínj romano.

Pablo ante el concilio

30 Nı̱ huin ruhua snado huin achij daj guı̱ni'i sij

n sin xı̱'i huin a'mi gaquin' ni tsínj israelita rian xi'í Pablo. Hué dan nı̱ ango güi nı̱ ga'nin' sij sun sisı̱ nąchi ni snado Pablo. Nı̱ ga'nin' sij sun si nąhuin yu' ni chrej huin achij ngą daran' ni tsínj mąn junta nico. Ngaa nı̱ guiri sij Pablo gani sij rian ni tsínj mąn junta nico daj.

23

1 Ngaa nı̱ ni'yaj są' Pablo rian ni tsínj mąn junta daj. Nı̱ gataj sij:

—Jnánj né', da acuan' nı̱ nı̱nanj są' gui'yā rian Yan'anj. Nı̱ nitaj gaquin' nu̱n nimānj mánj. —Daj gataj Pablo.

2 Hué dan nı̱ ga'nin' Ananías sun rian ni tsínj niquin' nı̱chrun' ngą Pablo sisı̱ rą'ui ra'a ni sí' du'ua Pablo. Nı̱ Ananías huin chrej a'nin' rian ni chrej.

3 Ngaa nı̱ gataj Pablo gunun sij:

—Gą'ui' Yan'anj man'án rę' huín rę' tsínj digya' yun'unj. Hué nné rę' nągui'yaj yyá rę' sinu̱guan'ānj rún' a'nin' ley sun. Nı̱ sisı̱ hué daj 'yáj rę', ngaa nı̱ �n sin huin, nı̱ a'nín' rę' sun sisı̱ gą'ui' ni sij man'ānj únj. Daj si sé daj a'nin' ley sun mánj. —Daj gataj Pablo.

4 Ngaa nı̱ gataj ni tsínj nı̱quin' xi'níj Pablo gunun sij:

—Hué tsínj nan huin chrej huin rian nı̱n' rian Yan'anj. Ngaa nı̱ ون sin huin nı̱ a'mí rę' daj rian sí' únj. —Daj gataj ni sij gunun Pablo.

5 Ngaa nı̱ gataj Pablo:

—Nun guini'īnj sisı̱ chrej huin rian nı̱n' huin sí' man jnánj. Daj si hua garun ni sij rian yanj ası̱j hua ná: “Sı̱ ga'mi quij né' nı̱'yaj né' tsínj nicaj sun rian ni dugüi' né'.” —Daj gataj Pablo gunun ni sij.

6 Ngaa nı̱ xacaj są' Pablo cuenta sisı̱ da'aj ni sij huin tsínj saduceo. Nı̱ ango da'aj ni sij huin tsínj fariseo. Ngaa nı̱ ga'mi nucuaj Pablo rian ni

tsínj mạn junta daj. Ni gataj sij:

—Jnánj né', huēj huin tsínj fariseo. Nị tsínj fariseo huin chrē nej. A'mi gaquin' ni sij riānj xi'í si xuman ruhuāj sisị gạ'ue gạna'nij ni tsínj gahui'. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.

7 Ngaa nị ngaa gataj Pablo nuguan' daj, nị gaxị'i gunun' ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo. Nị gura' da'aj huịj xi'nin' man'an ni sij.

8 Daj si ataj ni tsínj saduceo sisị nitaj si gạna'nij ni tsínj gahui'. Nị ataj ni sij sisị nitaj ángel mánj. Nị nitaj niman ni ngüị, ataj ni sij nej. Sanị ni tsínj fariseo xuman ruhua daran' ni nuguan' nan.

9 Ngaa nị gagúaj daran' ni sij. Nị naxụman gọ'ngo ni tsínj digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüị huin ni sí' tsínj fariseo. Nị gataj ni sí':

—Nitaj si da'ui tsínj nan gaquin' ruhua únj mánj. Si ruhuaj, nị ga'mi 'ngọ níman ngạ sij, asị ga'mi 'ngọ ángel ngạ sij, si ruhuaj. Sị gunún' ngạ Yan'anj mánj. —Daj gataj ni sij.

10 Nị ducu gunun' ni tsínj mạn junta daj. Xi'í daj nị guxu'ui' snado huin achij daj sisị gụtin' ni sij Pablo. Hué daj nị gaquínj sij gạ'na' gọ'ngo ni snado guịri ni sí' Pablo scanij ni sij nịcaj ni sí' gạn'anj sí' chruhua hue' rian mạn ni sí'.

11 Nị ngaa guinị ango güi, nị narugüi' Señor rian Pablo. Nị gataj Señor:

—Gạ nucuaj nimán rẹ'. Daj si dạj rún' ga'mí rẹ' rian xi'ījj rian ni tsínj mạn xuman' Jerusalén nan, nị hué daj gạ'mi rẹ' rian ni tsínj mạn xuman' Roma nej. —Daj gataj Señor gunun Pablo.

Complot contra Pablo

12 Ango güi nị daga'mi dugüi' gọ'ngo ni tsínj israelita si dạgahui' ni sij Pablo. Nị gataj ni sij sisị sị guiri' ni sij dạgahui' ni sij Pablo, ngaa nị gạ'ue guị'yaj Yan'anj castigo ni sij. Nị gataj ni sij sisị sị xa ni sij sị go'o ni sij da guịri' ni sij dạgahui' ni sij sí'. Nị guta' nịca yya ni sij sisị hua yya si a'mi ni sij.

13 Nị gachin chrạ huịj xia ni tsínj daga'mi dugüi' daj.

14 Hué daj síj nị gan'anj ni tsínj daj rian ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij nej. Nị gataj ni sij:

—Hua guta' nịca yya ni únj sisị xạ ni únj ngaa nun gụnucuaj ni únj dạgahui' ni únj Pablo, nị gạ'ue guị'yaj Yan'anj castigo ni únj.

15 Yyạj nị gạchinj jni'yaj á rẹ' ngạ ni tsínj mạn junta nico nan rian snado huin achij daj sisị guịnicaj sij a'yoj Pablo gạ'na' sij rian án rẹ'. Nị gạtaj á rẹ' sisị hua niạn guịni'i a ni é rẹ' doj xi'í Pablo. Nị ngaa achin guịsij sij nan, nị ạ hua chrụn ruhua únj dạgahui' únj sij chruhua chrej. —Daj gataj ni tsínj daj.

16 Sanị gunun da'níj xiga'uij Pablo xi'í gaquin'

daj. Hué dan nḭ gan'anj sij gatúj sij rian mạn ni snado. Nḭ nata' sij nuguan' daj gunun Pablo.

17 Ngaa nḭ gaquínj Pablo gạ'na' 'ngọ snado centurión, nḭ gataj sij:

—Guḭnicaj rẹ' tsínj le nan gạn'anj sij rian snado huin achij si hua 'ngọ nuguan' nạta' sij gụnun sí'. —Daj gataj Pablo.

18 Ngaa nḭ nicaj centurión stucun' Pablo gan'anj sij rian snado huin achij daj. Nḭ gataj sij:

—Gaquínj Pablo guḭsij man'ānj rian sí' huin sí' tsínj nụn ducuagạ'. Nḭ gachínj jni'yaj sí' sisḭ guḭnicā tsínj hua le nan gạ'nāj rián rẹ' si hua 'ngọ nuguan' nicaj sij nạta' sij gụnun rẹ'. —Daj gataj centurión daj gunun snado huin achij.

19 Ngaa nḭ guida'a snado huin achij daj stucun' Pablo. Nḭ gan'anj nḭni nụngüej sij nachínj snan'anj sí' man'an sij. Nḭ gataj sí':

—Nḭ ụn sin huin ruhuá rẹ' gạtaj rẹ' gụnūnj únj. —Daj gataj sí'.

20 Hué dan nḭ gataj stucun' Pablo:

—Hua daga'mi dugüi' ni tsínj israelita sisḭ gạchinj jni'yaj ni sij rián rẹ' nḭcaj rẹ' Pablo gạn'anj rẹ' a'yoj rian junta nico. Nḭ gạtaj ni sij sisḭ ruhua ni sij guḭni'í ni sij doj xi'í Pablo.

21 Sanḭ sḭ guxuman ruhuá rẹ' si gạtaj ni sij si gachin chrạ huḭj xia tsínj mán ana'uij huḭ du'ua chrej. Nḭ sisḭ xạ ni sij gọ'o ni sij ngaa nun dạgahui' ni sij Pablo, ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj castigo ni sij, ataj ni sij. Nḭ hua guta' nḭca yya ni sij sisḭ hué daj guḭ'yaj ni sij. Nḭ yyạj mạn chrụn ni sij ana'uij ni sij sisḭ gạ'uej ruhuá rẹ' ngạ si huin ruhua ni sij. —Daj gataj stucun' Pablo gunun snado huin achij.

22 Hué dan nḭ na'níj snado daj sisḭ nạn' stucun' Pablo ducuá sij. Nḭ ga'nin' sí' sun sisḭ sḭ nata' sij rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ si ga'mi nụngüej sij.

Pablo es enviado a Félix, el gobernador

23 Ngaa nḭ gaquínj snado huin achij daj sisḭ gạ'na' huḭj snado centurión. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ gạ chrụn guḭ'yaj nụngüej sí' ngạ huḭj ciento snado ga ụn nḭ ngạ huạ'nij xia chi' snado guḭtaj guayo ngạ ango huḭj ciento snado guḭnicaj lanza gạn'anj daran' ni sij xuman' Cesarea.

24 Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ guḭ'yaj xugüi sij guayo guḭtaj Pablo gạn'anj sạ' sí' rian gobernado gụ'naj Félix.

25 Nḭ ga'níj snado huin achij daj 'ngọ yanj carta gan'anj-án' ngạ nụngüej sij. Nḭ gataj carta daj:

26 “Huēj huin Claudio Lisias. Nḭ a'nī 'ngọ carta nan huaj rián rẹ' huín rẹ' gobernado Félix 'ngọ tsínj huin achij sạ' nḭn' ruhua. Hua sạ' nné rẹ' ní'.

27 Cuan guida'a ni tsínj israelita tsínj nan. Nḭ huaj dạgahui' ni sij sí'. Sanḭ ngaa

gunūnj, nḭ gan'ān ngą ni snado. Nḭ guxūnj Pablo ra'a ni sij. Nḭ hué daj gui'yā si hué sí' huin tsínj romano.

28 Nḭ gahuin ruhuāj guṵni'īnj ṵn sin xḭ'i huin a'ui' ni sij gaquin' sí'. Ngaa nḭ nicā gan'ān rian junta rian mąn ni sij.

29 Hué dan nḭ guini'īnj sisḭ xi'í si-ley man'an ni sij a'ui' ni sij gaquin' xi'í sí'. Sanḭ nitaj xi'í gąhui' sí', ruhuāj aj. Nḭ nitaj xi'í gunṵn sí' ducuagą' nej.

30 Sanḭ ngaa gunūnj sisḭ daga'mi dugüi' ni tsínj israelita si dągahui' ni sij sí', hué dan nḭ ga'nī gṵchi' sí' rián rę'. Nḭ ga'nī sun rian ni tsínj a'ui' gaquin' sisḭ gṵchi' ni sij gą'ui' ni sij gaquin' xi'í sí' rián rę'." Hué daj gataj yanj ga'níj snado huin achij daj rian gobernado.

31 Nḭ dąj rún' ga'nin' snado huin achij sun, nḭ nicaj ni snado Pablo gan'anj ni sij nę' nḭ dą' xuman' Antípatris.

32 Ango güi nḭ dunáj ni sij ni snado tąj guayo gan'anj ni sí' ngą Pablo. Nḭ nanicąj ni sij hue' rian mąn ni sij.

33 Ngaa guisíj ni snado tąj guayo xuman' Cesarea, nḭ ga'ui' ni sij carta ra'a gobernado. Nḭ naga'ui' ni sij Pablo ra'a sí' nej.

34 Nḭ ngaa guisíj gaya gobernado yanj carta daj, nḭ nachínj snan'anj sij nḭ ą 'ną' Pablo. Nḭ ngaa gunun sij sisḭ estado Cilicia 'ną' Pablo

35 ni gataj sij:

—Ngaa gṵxuman ni tsínj a'ui' gaquin' xi'í rę', ngaa nḭ gṵnūnj si-nṵguan' rę'. —Daj gataj gobernado gunun Pablo.

Hué dan nḭ ga'nin' sij sun sisḭ dṵgumi ni snado man'an Pablo rian si-palacio rey gṵ'naj Herodes.

24

Defensa de Pablo ante Félix

1 Nḭ ngaa gachin ṵn'un' güi, nḭ guxuman chrej a'nin' xuman' Cesarea huin sí' Ananías ngą dǫj ni tsínj huin achij nej, ngą 'ngǫ tsínj a'mi nataj gṵ'naj sí' Tértulo. Nḭ hué ni tsínj daj gan'anj rian gobernado sisḭ gą'ui' ni sij gaquin' xi'í Pablo.

2 Ngaa nḭ nicaj ni sij ga'ną' sij Pablo. Nḭ gaxḭ'i ga'ui' Tértulo gaquin' xi'í sí'. Nḭ gataj sij gunun gobernado Félix:

—Hué man'án rę' huin gobernado. Nḭ guruhua man'án rę' sisḭ hua din'inj ruhua xánj únj. Nḭ nahuin 'ueé mán są' únj xánj únj 'yaj si ni'i są' man'án rę'.

3 Daran' ni yu'uj, nḭ nḭnanj huin nią' ruhua únj ngą sinduj gui'yaj man'án rę' rian únj huín rę' Félix tsínj są' nḭn' ruhua.

4 Nḭ rḭan hua chruj rián rę', nḭ nitaj si huin ruhuāj gą'mi xącānj gṵnun rę'. Ngaa nḭ guḭ'yáj rę' sinduj gṵnun są' rę' gą'mi chre' ni únj.

5 'Hué dan nḭ xacaj ni únj cuenta sisḭ tsínj nan huin 'ngǫ tsínj letu nḭn' ruhua. Nḭ unun' ni dṵgüi' ni tsínj

israelita nne nin' gachra' chruhua xungüi, 'yaj sij nej. Ni hué sij huin tsínj chra rian ni tsínj nazareno nej.

6 Ni gui'yaj xi'i sij chruhua nuhui nico, ruhua sij. Xi'í daj ni guida'a ni únj man'an sij. Daj si ruhua ni únj nagui'yaj yya únj xi'í sij rún' ataj si-ley únj.

7 Sani ga'na' snado huin achij gu'naj Lisias. Ni ga'na' sí', ni guxun nin' ruhua sí' tsínj nan ra'a únj.

8 Ni ga'nin' sí' sun rian ni tsínj huin ruhua ga'ui' gaquin' xi'í tsínj nan sisi ga'na' ni sí' rian man'án re'. Ni ngaa nagui'yaj yyá re' xi'í sij, ni ga'ue gara da'nga' ruhuá re' un sin xi'i huin a'ui' únj gaquin' xi'í sij rian man'án re'. —Daj gataj tsínj gu'naj Tértulo gunun gobernado.

9 Ni uyan ga'mi ango ni tsínj gataj ni sij sisi hua yya si-nuguan' Tértulo.

10 Ngaa ni digyán ra'a gobernado sisi ga'ue ga'mi Pablo. Ngaa ni gataj sí':

—Ni'īnj sisi síj ga'i yo' nagui'yaj yyá re' rian ni tsínj man xánj únj. Xi'í daj huin nia' ruhuāj ga'mī xi'í man'ānj rián re'.

11 Ga'ue gara da'nga ruhuá re' si da síj xuhuij güi asij guisī xuman' Jerusalén ga'mi sa'āj rian Yan'anj xanga'.

12 'Ni nun nari' ni tsínj israelita gunūnj nga ni a 'ngo ngüi mánj. Ni nun gui'yā si ga'man ruhua ni ngüi chruhua nuhui nico nga chruhua ango hue' digui'yun únj si-nuguan' Moisés mánj. Ni nitaj si dugunūnj ni ngüi chruhua cayu mánj.

13 Ni na'ue gui'ri' ruhua ni sij sisi da'uīj gaquin' daj rún' a'ui' ni sij gaquin' xi'īj.

14 'Sani gataj yyāj rián re' sisi hua yya nicōj Yan'anj xanga' huin Yan'anj guinico' ni xi únj. Ni ataj ni sij sisi chrej xi'i huin chrej achéj ni únj. Sani xuman ruhuāj daran' si hua nica 'na' rian si-ley Moisés nga si garun ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asij hua ná.

15 Ni uyan ana'uij man'ānj nga ni tsínj israelita sisi gana'nij ni níman, gui'yaj Yan'anj huin ni tsínj sa' nga ni tsínj sé si sa' aj.

16 Xi'í daj ya'yoj ni hua cuidadōj si ga sa' nimānj rian Yan'anj nga rian ni ngüi nej.

17 'Ngaa gachin ga'i yo', ni gahuin ruhuāj nanicā xān gui'yā caridad rian ni ngüi niqui, ni ga'uīj ofrenda rian Yan'anj nej.

18 Ni hué daj gui'yā ngaa nari' ni sij man'ānj chruhua nuhui nico. Ni hua gahuin sa'āj rian Yan'anj daj rún' a'nin' ley sun rian únj. Ni nitaj nico ni tsínj guimán ngāj mánj. Ni nun gunun' ni tsínj mán, gui'yā mánj. Ni ni tsínj nari' yūnj, ni 'na' ni sí' estado Asia.

19 Hué ni tsínj daj hua nian ga'na' rián re' ga'mi gaquin' ni sij sisi hua si da'uīj rian ni sij.

20 Nḭ sisḭ nitaj, ngaa nḭ
gạtaj ni tsínj mán nan sisḭ
nari' ni sij 'ngọ gaquin'
gui'yā, ngaa niquīnj rian
junta nico rian ni tsínj is-
raelita.
21 Ní' xạnga' sisḭ gui'yā
gaquin' ngaa gaguā scanij
ni sij sisḭ xuman ruhuāj sisḭ
gạna'nij ni níman gahui'.
Xi'í daj ga'ui' ni sij gaquin'
riānj, si ruhuaj. —Daj gataj
Pablo gunun gobernado.
22 Nḭ ngaa gunun tsínj
gṵ'naj Félix nuguan' daj, nḭ
duna acuan' sí' nuguan' daj.
Daj si ni'i sạ' sij xi'í si-
dụcuanj Jesucristo. Nḭ gataj
sij:
—Asạ' gạ'na' snado huin
achij gṵ'naj Lisias, nḭ
gạnahuij guḭni'īnj si-gạquin'
ni é rẹ' aj. —Daj gataj Félix.
23 Nḭ ga'nin' sij sun rian
snado centurión sisḭ dụgumi
ni snado Pablo. Sanḭ sḭ
dugumi ran ni sí'. Nḭ gataj
sij sisḭ gạ'ue gạ'na' ni dugüi'
Pablo chrạcuij ni sí' man'an
sij.
24 Nḭ ngaa gachin dọj güi,
nḭ guisíj tsínj gṵ'naj Félix ngạ
nicạ sij gṵ'naj Drusila huin
ún' yun'unj israelita. Nḭ
ga'nin' Félix sun sisḭ gạquinj
ni sij gạ'na' Pablo rian sij.
Nḭ gunun sij si gataj Pablo
xi'í si xuman ruhua sí' ni'i sí'
Jesucristo.
25 Nḭ ga'mi Pablo xi'í si
hua niạn guḭ'yaj nḭca né'
si-dụcuanj né'. Nḭ hua
niạn dụgumi né' man'an
né' guḭ'yaj sạ' né'. Nḭ
ga'mi sij xi'í si guḭ'yaj yya
Yan'anj daran' ni gaquin'
ngaa gạnahuij xungüḭ. Hué
dan nḭ guxu'ui' Félix, nḭ gataj
sij:
—Güḭj nạn' rẹ'. Ngaa hua
ní'nij riānj, nḭ gạquinj yūnj
gạ'na' rẹ' aj. —Daj gataj
Félix gunun Pablo.
26 Nḭ gahuin ruhua Félix
sisḭ gạ'ui' Pablo san'anj ra'a
sij sisḭ nạ'nij ra'a sij sí'. Xi'í
daj nḭ nicọ' huaj gaquínj sij
gạ'na' sí' gạ'mi sí' ngạ sij.
27 Nḭ ngaa gachin huḭj yo',
nḭ nụn guẹ Pablo ducuagạ'.
Ngaa nḭ gahui Félix gober-
nado. Nḭ ganatúj tsínj gṵ'naj
Porcio Festo rian sij. Nḭ nun
ga'nij ra'a Félix Pablo si huin
ruhua sij guḭ'yaj sij sinduj
rian ni tsínj israelita.

25

Pablo apela a César

1 Nḭ guisíj huạ'nij güi gatúj
Festo gobernado, nḭ gahui sij
xuman' Cesarea gan'anj sij
xuman' Jerusalén.
2 Yu'uj daj, nḭ ga'mi
gaquin' ni chrej a'nin' ngạ
ni tsínj huin achij scanij ni
tsínj israelita xi'í Pablo rian
Festo.
3 Nḭ nḭn' ruhua gachínj
jni'yaj ni sij sisḭ guḭ'yaj sí'
sinduj gạ'nin' sí' sun gạ'na'
Pablo xuman' Jerusalén. Nḭ
hua daga'mi dugüi' ni sij sisḭ
dạgahui' ni sij chrej Pablo.
4 Sanḭ gataj Festo sisḭ hua
guẹ dugumi ni snado Pablo
xuman' Cesarea. Nḭ gani
ruhua sij nạnicaj rá'yanj sij
xuman' daj, gataj sij.
5 Ngaa nḭ gataj Festo:

—Gą'ue gąn'anj ni tsínj nicaj sun mán scanij ni é rę' ngāj xuman' Cesarea. Nį sisį hua yya da'ui tsínj daj gaquin', ngaa nį gą'ue gą'mi gaquin' ni é rę' xi'í sij yu'uj daj. —Hué daj gataj Festo.

6 Nį gahuin ran Festo 'ngǫ si itǫnj chi' güi xuman' Jerusalén. Ngaa nį nanicąj sij gan'anj sij xuman' Cesarea. Ango güi natúj sij gane sij ducuasun. Nį ga'nin' sij sun sisį gą'na' Pablo rian sij.

7 Nį ngaa gatúj Pablo chruhua ducuasun, nį ganicąj ni tsínj israelita 'nąʼ Jerusalén xi'níj sij. Nį ducu ga'ui' ni sí' gaquin' Pablo. Sanį nun gą'ue digyán yya ni sí' sisį xąnga' gui'yaj sij ni gaquin' daj.

8 Ngaa nį gataj Pablo xi'í man'an sij:

—Nitaj gaquin' gui'yā ngą si-ley ni tsínj israelita, nį ngą nuhui nico nej, nį ngą rey gǫ'naj César mánj. —Daj gataj Pablo gunun Festo.

9 Nį rįan huin ruhua Festo guį'yaj sij sinduj rian ni tsínj israelita, ngaa nį nachínj snan'anj sij Pablo. Nį gataj sij:

—Huin ruhuá rę' gąn'anj rę' Jerusalén sisį da' mánj guį'yaj yyāj xi'í rę' ní'. —Daj gataj Festo.

10 Sanį gataj Pablo:

—Huēj niquin' nan rián rę' huín rę' tsínj nicaj sun, gui'yaj rey gǫ'naj César. Nį hué nan hua niąn gąhuin yya xi'īj. Ni'i są' man'án rę' sisį nitaj si gui'yā gaquin' rian ni tsínj israelita mánj.

11 Sisį hua yya gui'yā 'ngǫ gaquin' xxi, nį hua niąn gąhuīj xi'í gaquin' daj. Nį gą'ue gąhuīj nánj. Sanį sisį nitaj si hua yya gui'yā gaquin' dąj rún' a'mi gaquin' ni sij xi'īj, ngaa nį nitaj chrej huaj si nąga'ui' yǫn man'án rę' yūnj ra'a ni tsínj israelita mánj. Hué dan ni achínj jni'yā rián rę' sisį man'an rey César guį'yaj yya xi'īj. —Daj gataj Pablo gunun Festo.

12 Hué dan nį ngaa guisíj ga'mi Festo ngą ni tsínj a'ui' chrej rian sij, nį gataj sij:

—Xi'í si achínj jni'yáj rę' sisį guį'yaj yya rey César xi'í rę', ngaa nį gąn'anj rę' rian sí'. —Daj gataj Festo.

Pablo ante Agripa y Berenice

13 Ngaa gachin dǫj güi, nį gan'anj rey gǫ'naj Agripa ngą yun'unj gǫ'naj Berenice xuman' Cesarea gan'anj nį'yaj nǫngüej xiga'uij sij rian nne Festo.

14 Nį rįan gane nǫngüej xiga'uij sij ga'į güi ngą Festo, nį nata' Festo rian rey daj xi'í Pablo. Nį gataj sij:

—Duna tsínj gǫ'naj Félix tsínj nan dugumi ni snado.

15 Nį ngaa gan'ān xuman' Jerusalén, nį gui'yaj fuerza ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij rian ni tsínj israelita xi'í Pablo, gachínj ni sí' sisį dągahui' ni snado Pablo, guį'yā.

16 Nḭ gatā gunun ni sij sisḭ
nitaj si hua si-chrej ni únj
ni tsínj romano si nạga'ui'
únj 'ngọ tsínj da'ui gaquin'
gạhui' sí' ngaa achin gạ'mi
sí' xi'í man'an sí' rian ni tsínj
ga'mi gaquin' xi'í sí'.
17 ’Xi'í daj ngaa ga'nạ' ni
sij nan, nḭ nun gahuin rānj
mánj. Sanḭ ango güi ganatúj
ganēj ducuasun. Nḭ gaquīn
gạ'na' tsínj daj.
18 Nḭ ngaa nḭquin' ni tsínj
ga'nạ' gạ'ui' gaquin' daj, sanḭ
nḭni hua gaquin' ga'ui' ni sij
xi'í sí' dạj gani ruhuāj.
19 Urin si xḭ'i unun' ni
sij huin xi'í dạj nico' ni sij
ducuánj ni sij ngạ 'ngọ tsínj
gahui' gụ'naj Jesús. Nḭ ataj
Pablo sisḭ hua nḭ'na' sí'.
20 ’Nḭ rḭan nun ri' ruhuāj
si guḭ'yā ngạ nuguan' daj,
nḭ nachínj snan'ān Pablo sisḭ
huin ruhua sij gạn'anj sij xu-
man' Jerusalén, nḭ da' mánj
guḭ'yaj yyāj xi'í sij.
21 Sanḭ gachínj jni'yaj
Pablo riānj sisḭ guḭ'yaj yya
rey gụ'naj Augusto César xi'í
sij. Hué dan nḭ ga'níj sun
sisḭ gạ guẹ dụgumi ni snado
sí' da gạ'nij man'ānj gạn'anj
sí' rian rey daj. —Daj gataj
Festo gunun rey Agripa.
22 Ngaa nḭ gataj rey Agripa
gunun Festo:
—Huin ruhua man'ānj
gụnūnj nuguan' gạtaj tsínj
da aj. —Daj gataj sij.
Ngaa nḭ:
—A'yoj gụnun rẹ' gạ'mi sij
nánj. —Daj gataj Festo.
23 Ngaa nḭ ango güi nḭ
guxuman rey Agripa ngạ
yun'unj gụ'naj Berenice
ducuasun. Nḭ sạ' nḭn' ruhua
nụngüej xiga'uij sij gatúj
sij ngạ ni snado huin achij
ngạ ni tsínj huin achij mạn
xuman' daj. Ngaa nḭ ga'nin'
Festo sun sisḭ gạ'na' Pablo
rian ni sij, guḭ'yaj ni snado.
24 Nḭ ngaa gatúj Pablo, nḭ
gataj Festo gunun Agripa:
—Gụnun rẹ' rey Agripa
ngạ ni tsínj huin achij mán
nahuin yu' nan ngạ ni únj.
Hué tsínj nan huin Pablo 'nạ'
rian ni é rẹ'. Nḭ daran' ni
tsínj israelita mạn xuman'
Jerusalén ngạ xuman' Ce-
sarea nan, nḭ ga'nạ' ni sij
riānj. Nḭ nun duna ni sij si
gaguáj ni sij gataj ni sij sisḭ
sḭ ga'ue gạ nḭ'na' doj Pablo
mánj.
25 Sanḭ xacaj man'ānj
cuenta sisḭ nitaj 'ngọ si
gui'yaj sij sisḭ gạhui' sij
mánj. Sanḭ gachínj jni'yaj
sij riānj sisḭ guḭ'yaj yya rey
Augusto xi'í sij. Ngaa nḭ gani
ruhuāj gạ'nī gạn'anj sij rian
sí'.
26 Sanḭ rḭan nun ri' ruhuāj
ụn nuguan' gạrūnj huaj rian
rey xi'í tsínj nan, ngaa nḭ
ga'nạ' sí' rian ni é rẹ' ngạ
rian man'án rẹ' huín rẹ' rey
Agripa, gui'yā. Hué dan
nḭ ngaa guḭsij xạcaj sạ' né'
cuenta xi'í sí', ngaa nḭ nạri'īj
'ngọ nuguan' gạ'ue gạrūnj
rian yanj xi'í sí'.
27 Daj si ani ruhuāj sisḭ
nitaj si ní'yanj gạ'nī gạn'anj
'ngọ tsínj dugumi ni snado
rian rey César, nḭ nun gạtā
gụnun sij ụn sin xḭ'i huin
a'ui' ni sij gaquin' xi'í sí'.

—Daj gataj Festo gunun ni sij.

26

Defensa de Pablo ante Agripa

1 Hué dan nḭ gataj rey Agripa gunun Pablo:

—Gạ'ue gạ'mi rẹ' xi'í man'án rẹ'. —Daj gataj sij.

Ngaa nḭ nachica Pablo ra'a sij, nḭ gaxḭ'i sij ga'mi sij xi'í man'an sij. Nḭ gataj sij:

2 —Huin niạ' ruhuāj gạ'ue gạ'mī rián rẹ' huín rẹ' rey Agripa xi'í daran' ni nuguan' a'ui' ni tsínj israelita gaquin' xi'īj.

3 Nḭ ni'i man'án rẹ' daran' si-dụcuanj ni tsínj israelita ngạ daran' nuguan' unun' ni dụgüi' ni únj. Ngaa nḭ achínj jni'yā rián rẹ' sisḭ gạhuin nḭnaj nimán rẹ' gụnun rẹ' nuguan' a'mī aj.

Vida anterior de Pablo

4 ’Ni'i daran' ni tsínj israelita dạj gui'yā ngaa ganēj scanij ni sij xuman' Jerusalén asḭj ngaa hua lē.

5 Nḭ sisḭ gạ'uej ruhua ni sij, nḭ gạ'ue nạta' ni sij sisḭ tsínj fariseo huīnj. Nḭ nḭca nico' ni únj si-dụcuanj ni únj daj ngạ ango ni sij.

6 Yyạj nḭ ga'ui' ni tsínj israelita gaquin' riānj. Nḭ niquīnj rian ducuasun nan xi'í si gahuin yya ruhuāj sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni únj rún' gataj yya Yan'anj gunun ni xi únj.

7 Nḭ xụhuij xi'nin' huin ni únj ni tsínj israelita. Nḭ gahuin yya ruhua ni únj sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ únj dạj rún' gataj yya sij gunun ni xi ni únj. Xi'í daj nugüi nḭgan' unánj guitsi únj rian Yan'anj. Nḭ xi'í si hué daj gahuin yya ruhua únj, nḭ a'ui' ni tsínj israelita gaquin' xi'īj, atā gụnun rẹ' huín rẹ' rey Agripa.

8 Nḭ ụn sin huin nḭ nun xụman ruhua á rẹ' sisḭ gạ'ue gạna'nij ni níman, guḭ'yaj Yan'anj únj.

Pablo, el perseguidor

9 ’Asḭj sini yạn, nḭ gani ruhuāj gụnūnj ngạ ni tsínj nico' Jesús huin tsínj 'nạ' xuman' Nazaret.

10 Nḭ hué daj gui'yā riqui xuman' Jerusalén. Nḭ riqui ni chrej a'nin' permiso sisḭ gạrij man'ānj ducuagạ' nico ni ngüḭ sạ' xuman ruhua ni'i Jesús. Nḭ hua nḭca ruhuāj sisḭ dạgahui' ni sij nej.

11 Nḭ guisíj ga'ḭ gui'yā castigo ni ngüḭ xuman ruhua daj. Nḭ hué daj gui'yā daran' si-nuhui ni sij. Nḭ gui'yaj fuerzāj sisḭ gạ'mi quij ni sij xi'í Jesús. Nḭ ducu ga'man ruhuāj guini'yā ni sij xi'í daj. Nḭ guinicōj guisī da' xánj ni tsínj 'nạ' anéj chrej.

Pablo relata su conversión

12 ’Ngaa nḭ hué daj gui'yā. Nḭ 'ngọ güi gachē gan'ān xuman' Damasco. Nḭ hua riqui ni chrej a'nin' sun riānj gataj ni sij sisḭ da'nga' daj guḭ'yā.

13 Ngaa nḭ gụnun sạ' rẹ' nuguan' gạ'mī huín rẹ' rey. Ngaa huā gaxuj chrej xuman' Damasco, nḭ guini'īnj

'ngǫ yan'ą̱n guixiguı̱n xata'. Nı̱ xiguı̱n są̱' nı̱n' ruhuaj si xiguı̱n güi. Nı̱ guixiguı̱n ganicą̱j yūnj xi'nī rian huaj ni dụgüi' ni únj.

14 Nı̱ guinij daran' únj rian yo'ój. Nı̱ gunūnj ga'mi 'ngǫ tsínj ga'mi snánj hebreo. Nı̱ gataj sí': "Saulo, Saulo, ụn sin huin nı̱ chran' yun'únj rẹ' yūnj únj. Nı̱ 'yaj man'án rẹ' sayun man'án rẹ'. Rún' 'yaj sicuj ngaa a'ui' xuj canj rian chrun chrą sia da' 'yáj rẹ' nánj." Daj gataj sí' gunūnj.

15 Ngaa nı̱ gatā gunun sij: "Nı̱ ụn tsínj huín rẹ', Señor." Daj gatā gunun sij.

'Nı̱ gataj Señor: "Huēj huin Jesús huin si chran' yun'únj sǫ'.

16 Sanı̱ nąchica sǫ', nı̱ gąni sǫ' dacój sǫ'. Daj si gurugüi' man'ānj rian man'án sǫ' sisı̱ guı̱'yaj sun sǫ' riānj. Nı̱ guı̱'yā sisı̱ gąhuin sǫ' 'ngǫ tsínj nąta' rian ni ngüı̱ si guini'i sǫ' yyąj ngą si dı̱gyānj rián sǫ' ni güi gą'na' nej.

17 Nı̱ nącā sǫ' rian ni tsínj israelita ngą rian ni tsínj 'ną' anéj chrej nej. Nı̱ a'nī gąn'anj man'án sǫ' rian ni sí'.

18 Ngaa nı̱ nąxiguin rian ni sij, guı̱'yáj sǫ' sisı̱ sı̱ gachéj ni sij rian rụmi' hua. Sanı̱ gąche ni sij rian xiguı̱n yan'ą̱n. Nı̱ sı̱ guinicaj sichre Satanás fuerza rian ni sij gą mánj. Sanı̱ guı̱nico' ni sij Yan'anj xąnga' aj. Nı̱ gụxuman ruhua ni sij nı̱'yaj ni sij man'ānj, guı̱'yáj sǫ'. Ngaa nı̱ guı̱nicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico rian si-gąquin' ni sij. Nı̱ gąne ni sij scanij ni ngüı̱ hua są̱' chruhua niman rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua ni sij ni'i ni sij yūnj." Daj gataj Jesús gunūnj.

19 'Hué daj nı̱ natāj gụnun rẹ' huín rẹ' rey gụ'naj Agripa sisı̱ dagahuīnj nuguan' ga'ną' xata' daj.

20 Ası̱j sini nı̱ natāj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüı̱ mąn xuman' Damasco. Ngaa nı̱ gachīn xuman' Jerusalén ngą daran' ni xuman' ngaj estado Judea nej. Nı̱ hué daj gan'ān rian ni ngüı̱ 'ną' anéj chrej nej. Nı̱ ga'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni sij sisı̱ nąni ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Nı̱ nąnico' ni sij Yan'anj xąnga'. Nı̱ guı̱'yaj są̱' ni sij dı̱gyán ni sij sisı̱ hua yya nanicą̱j ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij.

21 Xi'í nuguan' da huin, nı̱ guida'a ni tsínj israelita yūnj chruhua nuhui nico. Nı̱ ruhua ni sij dągahui' sij man'ānj.

22 'Sanı̱ chracuij Yan'anj man'ānj. Nı̱ da yyąj hua nı̱ca ruhuāj achē a'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni tsínj nası̱nunj ngą ni tsínj huin rian nej. Nı̱ daran' nuguan' digyānj rian ni ngüı̱ huin 'ngǫ gụẹ ngą nuguan' ga'mi ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ası̱j ná ngą si ga'mi Moisés nej. Nı̱ gataj sini ni sij dąj gąhuin ni güi gą'na'.

23 Nı̱ gataj ni sí' sisı̱ hua niąn guı̱ran' Cristo sayun. Sanı̱ guı̱sij gąhui' sij, nı̱ hué

sij gạhuin tsínj gạna'nij sini yạn. Nị gạ'mi sij nuguan' sạ' xi'í yan'ạn xiguịn rian ni ngüị israelita ngạ rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej nej. —Daj gataj Pablo gunun rey Agripa.

Pablo insta a Agripa a que crea

24 Nị ngaa ga'mi Pablo ni nuguan' daj xi'í man'an sij, ngaa nị gaguáj Festo, gataj sí' gunun sij:

—Si sinúnj sọ' nan, Pablo. Gachin digui'yún sọ' yanj, nị nanica disinún sọ' aj. —Daj gataj Festo.

25 Sanị gataj Pablo:

—Sé si sinūn mánj a'mī gụnun rẹ' huín rẹ' 'ngọ tsínj huin achij. Sanị nuguan' a'mī nan huin nuguan' sịca' yya ngạ nuguan' xạnga' nej.

26 Nị ni'i sạ' rey daran' ni nuguan' nan. Xi'í daj nitaj si xu'uīj a'mī rian sí' si xạnga' yyāj sisị ni'i sí' daran' ni nuguan' nan. Daj si nitaj si hua huị ni nuguan' nan mánj. —Daj gataj Pablo.

27 Ngaa nị gataj Pablo rian rey Agripa:

—Hué rẹ' huin rey Agripa. Nị xuman ruhuá rẹ' sinụguan' ni tsínj ga'mi sinụguan' Yan'anj asịj ná ní'. Ni'īnj sisị xuman ruhuá rẹ' aj. —Daj gataj Pablo gunun rey Agripa.

28 Hué dan nị gataj Agripa:

—Dọj achin nị gahuīnj 'ngọ tsínj guịnico' Cristo, ruhuá rẹ' aj. —Daj gataj rey Agripa.

29 Ngaa nị gataj Pablo:

—Ga'ue si dọj si nico nej, nị sé urín rẹ', sanị ruhua Yan'anj si daran' ni tsínj mạn nahuin yu' unun nan gạhuin a ni é rẹ' dạj rún' huin man'ānj. Urin si nun huin ruhuāj si gạnumi cadena ni é rẹ' mánj. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.

30 Nị ngaa guisíj ga'mi Pablo, nị naxụman rey ngạ gobernado nej, ngạ Berenice nej, daran' ni tsínj nahuin yu' da nej.

31 Nị gan'anj nịni ni sij ga'mi dugüi' ni sij xi'í nuguan' daj. Nị gataj ni man'an ni sij:

—Nitaj si gui'yaj tsínj daj gaquin' si gạhui' sí' mánj. Nị nitaj gaquin' gui'yaj sí' si gụnun sí' ducuagạ' nej. —Daj gataj ni sij rian dugüi' ni sij.

32 Nị gataj rey Agripa gunun Festo:

—Sisị nun gachínj jni'yaj tsínj daj gạn'anj sij rian rey romano, nị gạ'ue nạ'nij ro'ó' sij gạn'anj sij.

27

Pablo es enviado a Roma

1 Hué dan nị gani ruhua ni sij gạ'nij ni sij Pablo gạn'anj sí' estado Italia. Nị naga'ui' ni sij Pablo ngạ ango ni tsínj nụn ducuagạ' ra'a 'ngọ capitán gụ'naj Julio. Nị nne capitán daj batallón gụ'naj Augusta.

2 Nị guida'a ni únj 'ngọ riọ achéj rian nnee 'nạ' xuman' Adramitio si hua chrụn gạhui-í' gạn'anj-án' ni xuman' ngaj du'ua estado Asia

nịchrun' du'ua nnee yan'anj. Ngaa ni gahui únj gan'anj únj ngạ tsínj gụ'naj Aristarco 'nạ' sí' xuman' Tesalónica huin-ín' estado Macedonia.
3 Ango güi guisíj ni únj xuman' Sidón. Nị gui'yaj 'ueé capitán gụ'naj Julio rian Pablo si ga'ui' sí' permiso sisị gạn'anj nị'yaj Pablo rian mạn ni dugüi' sí'. Ngaa nị gạ'ui' ni sí' si achin rian Pablo aj.

4 Nị gahui ni únj xuman' Sidón. Nị huaj rịọ daj nẹ' ra'a sạ' ni únj 'ngọ yu'uj gụ'naj Chipre. Nị hué daj gui'yaj ni únj si a'ui' nanẹ rian ni únj.
5 Ngaa nị gachin ni únj dạni nnee yan'anj rian hua nịchrun' estado Cilicia ngạ estado Panfila nej. Nị guisíj ni únj xuman' Mira huin-ín' estado Licia.
6 Nị yu'uj daj nari' capitán 'ngọ rịọ 'nạ' xuman' Alejandría hua-á' estado Italia. Nị gatúj ni únj chruhua rịọ daj, gui'yaj capitán.
7 Hué dan nị ga'ị güi gan'anj ni únj nạnaj. Nị ga'ui' sun únj guisíj únj nịchrun' rian ngaj xuman' Gnido. Nị rịan hua a'ui' guẹ nanẹ rian ni únj, nị gachin únj rian ngaj xuman' gụ'naj Salmón. Nị ngaa guisíj ni únj yo'ój gụ'naj Creta, nị nanicạj ni únj gachin únj nẹ' rụcu Creta.
8 Nị ga'ui' sun únj gan'anj únj nịchrun' du'ua yo'ój daj. Ngaa nị guisíj únj 'ngọ xuman' ngaj du'ua nnee yan'anj gụ'naj-á' Buenos Puertos. Nị nịchrun' ngaj xuman' Lasea.
9 Nị guere' ga'ị güi huaj ni únj. Nị hua yaij gachin únj rian nnee yan'anj si hua gahuin nịchrun' gạhuin nuhuij. Nị hua gachin gui'yanj ngaa gui'yaj ni tsínj israelita ayuno. Xi'í daj nị ga'ui' Pablo chrej rian ni sij.
10 Nị gataj sí':
—Jnánj né', ani ruhuāj sisị hua yaij gạn'anj né' ngạ rịọ nan. Nị gạ ni'ya rasụn ngạ rịọ, si ruhuaj. Nị hua yaij sisị gạhui' dọj né' nej. —Daj gataj Pablo.
11 Sanị guxuman ruhua centurión si gataj tsínj duguáj ngạ tsínj si'yaj daj ngạ si gataj Pablo.
12 Nị rịan nitaj si hua sạ' guitạj rịọ yu'uj daj güenda yahuị nuhuij huin, nị gani ruhua nico ni sij sisị gạ'ue gạn'anj ni sij xuman' Fenice guịsij ni sij, si ruhuaj. Nị Fenice huin 'ngọ xuman' ngaj chruhua yo'ój Creta. Nị aránj quij nẹ' rian atúj güi. Nị gani ruhua ni sij sisị gạne ni sij yu'uj daj ni yahuị nuhuij.

La tempestad en el mar

13 Ngaa nị gaxị'i ga'ui' nạnaj 'ngọ nanẹ 'nạ' nẹ' sur. Hué dan nị gani ruhua ni sij sisị gạ'ue gạn'anj ni sij. Ngaa nị gan'anj ni sij huaj nịchrun' ni sij du'ua yo'ój Creta.
14 Sanị ngaa gachin dọj, nị ga'ui' 'ngọ nanẹ nucuaj xxi. Nị 'nạ' nanẹ daj nẹ' síj güi ngạ nẹ' xichraj nej. Nị

gu̱'naj nanẹ daj Euroclidón. Nḭ ducu ga'ui' nanẹ daj rian riọ.
15 Táj yạco yụn riọ daj rian nnee, gui'yaj nanẹ nucuaj daj. Nḭ rḭan nun gạ'ue gunucuaj únj gạn'anj riọ daj nẹ' rian a'ui' nanẹ, hué dan nḭ ga'nin' ruhua ni únj gan'anj riọ ngạ nanẹ.
16 Nḭ gachin ni únj nẹ' rụcu 'ngọ yu'uj ngaj dạni nnee yan'anj gu̱'naj-á' Clauda rian nitaj si a'ui' nucuaj nanẹ. Nḭ ga'ui' sun nḭn' ruhua ni únj nagui'yaj ran ni únj ango riọ le'ej huaj ngạ ni únj. Nḭ riọ daj ní'yanj güenda gạnani ni ngüḭ.
17 Nḭ ngaa guisíj dagahui ni sij riọ le'ej daj ga'níj ni sij chruhua riọ xxi, ngaa nḭ gudutáj ni sij reta mmánj xiráj riọ xxi daj nagui'yaj ran ni sij. Nḭ rḭan xu'ui' ni sij sisḭ gạgan' riọ rian ngaj yo'ój chru riqui nnee 'ngọ yu'uj gu̱'naj Sirte, nḭ dinij ni sij atsij manta nico' xata' chrạ riọ. Nḭ ga'nin' ruhua ni sij sisḭ nicaj nanẹ gạn'anj riọ daj.

18 Ango güi nḭ hua guẹ nucuaj niquin' nanẹ. Xi'í daj nḭ gaxḭ'i ni sij guere'ej ni sij ni rasụn ata riọ daj chruhua nnee yan'anj.
19 Nḭ güi huạ'nij, nḭ guere'ej ra'a man'an ni únj ni rasụn chruhua nnee yan'anj huin ni rasụn garasụn ni sij chruhua riọ daj.
20 Nḭ guisíj ga'ḭ güi nun rugüi' güi ngạ yati' guini'i ni únj. Nḭ hua guẹ nucuaj niquin' nanẹ. Xi'í daj nḭ gani ruhua ni únj sisḭ gạ ni'ya ni únj.
21 Nḭ ngaa guisíj ga'ḭ güi huin nitaj si xa ni únj chra, ngaa nḭ naxụman Pablo scanij ni sí'. Nḭ gataj sij:

—Jnánj né', sạ' huin si nun gunun ni é rẹ' si-nụguan' man'ānj. Nḭ sḭ gahui ni é rẹ' yo'ój Creta. Ngaa nḭ sḭ guiran' né' sayun nan mánj. Nḭ sḭ ga ni'ya ni rasụn nej mánj.
22 Yyạj nḭ gụnun a ni é rẹ' chrej nạga'ui' man'ānj rian án rẹ'. Nḭ atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ nạgui'yaj niạ' á rẹ' niman án rẹ'. Daj si sḭ gahui' nḭ ạ 'ngọ a ni é rẹ' mánj. Urin riọ gạ ni'ya nánj.
23 Nḭ nẹ' nḭ gurugüi' 'ngọ ángel ga'níj Yan'anj gạ'na' riānj. Nḭ nicōj Yan'anj xạnga'. Nḭ unánj guitsīj rian Yan'anj nej.
24 Nḭ gataj ángel gunūnj: “Pablo, sḭ guxu'uí' rẹ' mánj. Daj si hua niạn si guḭniquín' rẹ' rian rey gụ'naj César. Nḭ guḭ'yaj Yan'anj si nạni daran' ni tsínj mạn chruhua riọ ngạ rẹ'.” Hué daj gataj ángel gunūnj.
25 Xi'í daj nạgui'yaj niạ' á rẹ' niman án rẹ' huin ín rẹ' jnánj né'. Daj si xuman ruhuāj ni'īnj Yan'anj xạnga'. Nḭ gahuin yya ruhuāj sisḭ dạj rún' gataj ángel, nḭ da'nga' daj gạhuin.
26 Sanḭ hua niạn si guẹre' riọ du'ua 'ngọ yu'uj ngaj dạni nnee yan'anj. —Daj

gataj Pablo gunun ni sij.

27 Hué dan nḭ guisíj xinun' güi huaj ni únj rian nnee
yan'anj gṵ'naj Adriático. Nḭ
da'aj yạn', nḭ gani ruhua ni
tsínj 'yaj sun chruhua riọ sisḭ
huaj guḭsij riọ daj du'ua 'ngọ
yo'ój.
28 Ngaa nḭ dinij ni sij 'ngọ
nne' chruhua nnee daj guir-
iun ni sij ṵndaj metro nicaj-
á'. Nḭ xacaj cuenta ni sij sisḭ
icọ xḭnun' yạn metro nicaj-
á' huin rian gṵnun. Nḭ ngaa
gachin ni sij dọj nẹ' rian, nḭ
dinij rṵhua' yún ni sij nne'
nicaj-á' icọ ichij guẹ metro.
29 Nḭ rḭan xu'ui' ni sij sisḭ
gạgan' riọ rian huej, nḭ dinij
ni sij gạn'anj gaga' xxi an-
umi reta nẹ' rṵcu riọ guinij-
í' gu'nun'-ún' da' rian yo'ój
daqui nnee. Nḭ nḭn' ruhua
gana'uij ni sij sisḭ guḭxiguin
guḭni'yaj ni sij.
30 Sanḭ gani ruhua ni tsínj
'yaj sun chruhua riọ sisḭ
guḭsij huḭ ni sij yo'ój. Hué
dan nḭ gaxḭ'i ni sij dinij ni sij
riọ le'ej daj nẹ' rian riọ. Nḭ
maan si 'yaj ni sij sisḭ dinij
ni sij gaga' xxi anumi reta
chruhua nnee digya' yun'unj
ni sij.
31 Sanḭ gataj Pablo gu-
nun centurión ngạ ango ni
snado:

—Sisḭ sḭ gunáj ni tsínj daj
chruhua riọ, ngaa nḭ sḭ ga'ue
gạnani a ni é rẹ' mánj. —Daj
gataj Pablo rian ni snado daj.

32 Hué dan nḭ ga'nin' ni
snado reta anumi riọ le'ej
daj. Nḭ 'ngọ guini gan'an.

33 Nḭ ngaa ruhua
guḭxiguin, nḭ gui'yaj fuerza
Pablo sisḭ xạ daran' ni sij. Nḭ
gataj sí' gunun ni sij:

—Yyạj guisíj xḭnun' güi ni-
taj si xa ni é rẹ' xi'í si ana'uij
ni é rẹ' dạj guḭran' ni é rẹ' aj.
34 Achínj jni'yā rian án rẹ'
sisḭ xạ á rẹ' dọj nạri' fuerza á
rẹ'. Daj si nḭ ạ 'ngọ né' sḭ ga
ni'ya 'ngọ hueé chrạ mánj.
—Hué daj gataj Pablo gunun
ni sij.
35 Nḭ ngaa guisíj ga'mi sij,
nḭ guida'a sij chrachrúnj. Nḭ
naga'ui' sij guruhua Yan'anj
rian daran' ni sí'. Nḭ gura'
da'aj sij chrachrúnj. Nḭ
gaxḭ'i sij xa sij.
36 Hué dan nḭ gahuin niạ'
ruhua daran' ni sij, nḭ xa ni
sij nej.
37 Nḭ guisíj huḭj ciento táj
huạ'nij xia xḭnun' yạn ran' ni
únj mán chruhua riọ.
38 Nḭ ngaa guisíj xa ni sij
si garan' ruhua ni sij, nḭ
guiri ni sij strigo gayu ni
sij chruhua nnee sisḭ nạhuin
yoọ riọ dọj.

El naufragio

39 Nḭ ngaa guixiguḭn ango
güi, nḭ nun nạni'i ni sij yo'ój
daj. Sanḭ guini'i ni sij 'ngọ
yu'uj hua niun dọj du'ua
nnee. Nḭ hua yo'ój chru
yu'uj daj. Ngaa nḭ gani
ruhua ni sij dṵguachin ni
sij riọ rian yo'ój chru daj.
Sanḭ nun ni'i ni sij sisḭ gạ'ue
gạchin-ín'.
40 Hué dan nḭ ga'ne' ni
sij ni reta anumi ni gaga'
xxi gu'nun' yo'ój da' daqui
nnee. Nḭ gunáj ni gaga'

daj chruhua nnee. Nḭ nachi ni sij reta anumi nu̱ngüej ruguecha' si 'yaj achéj nḭca rio̱. Hué dan nḭ nachi nicaj ni sij atsij nẹ' rian rio̱ sisḭ ga̱'ui' nanẹ riqui atsij manta, nḭ ga̱che rio̱, guḭ'yaj-á'. Nḭ huaj guisi rio̱ rian hua niun rian yo'ój daj.

41 Sanḭ gagan' rio̱ rian yo'ój ma̱n riqui nnee. Nḭ gu'nun' rio̱ daj. Nḭ gu'nun' da'aj rian rio̱ daj du'ua yo'ój. Sanḭ da'aj nẹ' ru̱cu, nḭ gaxḭ'i xitin' da'aj, gui'yaj si-fuerza nnee yan'anj.

42 Ngaa nḭ huin ruhua ni snado da̱gahui' ni sij ni tsínj nu̱n ducuaga̱'. Daj si xu'ui' ni sij sisḭ ga̱'ui' ni sí' xitaj chruhua nnee ga̱n'anj ni sí'.

43 Sanḭ nun ga̱'uej centurión daj xi'í si huin ruhua sij si ga̱nani Pablo. Xi'í daj ga'nin' sij sun sisḭ güéj sini ni tsínj chru̱n a'ui' xitaj chruhua nnee ga̱n'anj ni sij guḭsij ni sij du'ua yo'ój.

44 Nḭ gataj sij sisḭ guḭda'a ango da'aj ni sij ruguecha' nga̱ chrun güéj garan' rio̱ daj, guḭda'a ni sij ga̱n'anj ni sij, gataj sij. Hué daj nḭ guisíj daran' ni únj du'ua yo'ój daj.

28

Pablo en la isla de Malta

1 Nḭ ngaa guisíj sa̱' daran' ni únj ma̱n ni únj rian yo'ój daj, nḭ xacaj únj cuenta sisḭ yo'ój gu̱'naj Malta huin yu'uj ngaj rian nnee yan'anj daj.

2 Nḭ ga'mi sa̱' ni tsínj ma̱n yo'ój daj nga̱ daran' ni únj. Nḭ rḭan aman' ni nuhuij nej, nḭ naran' ni sij 'ngo̱ yan'a̱n. Nḭ gaquínj ni sij ga̱n'anj nḭchi ni únj.

3 Ngaa nḭ naran' Pablo chrun na̱co gara sij rian yan'a̱n. Nḭ rḭan ga'ui' gachi', nḭ gahui 'ngo̱ xucuáj scanij chrun daj. Nḭ gani xuj ra'a Pablo.

4 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj ma̱n yu'uj daj nico' xucuáj ra'a Pablo, nḭ gataj ni sij rian ni du̱güi' ni sij:

—Xa̱nga' tsínj nan huin tsínj dagahui' níman. —Daj gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.

5 Sanḭ nagunan' Pablo ra'a sij. Nḭ guinij xucuáj daj rian yan'a̱n. Nḭ nitaj si guiran' sij mánj.

6 Nḭ ana'uij daran' ni sij sisḭ gu̱'man ra'a sí' si ga̱natu sí' ga̱hui' sí' nej. Sanḭ ngaa guisíj ana'uij nḭn' ruhua ni sij, nḭ guini'i ni sij sisḭ nitaj 'ngo̱ si guiran' sí'. Hué dan nḭ naduna ni sij ango chra̱ ni sij gataj ni sij sisḭ 'ngo̱ yan'anj huin Pablo.

7 Nḭ nḭchrun' rian ma̱n ni únj ngaj do'ój 'ngo̱ tsínj huin achij rian yo'ój daj. Nḭ gu̱'naj sí' Público. Nḭ nicaj dugüi' sí' nga̱ ni únj guimán sa̱' únj nga̱ sí' hua̱'nij güi.

8 Nḭ ngaj chrej Público rian nna a'nan' sí' 'ngo̱ xi'ḭ gan nga̱ xi'ḭ tun. Nḭ gan'anj nḭ'yaj Pablo tsínj a'nan' daj. Nḭ ngaa guisíj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í sí', nḭ guta' sij ra'a sij rian tsínj a'nan' daj. Nḭ nahuin sí', gui'yaj sij.

9 Nḭ ngaa gunun ango ni tsínj a'nan' ma̱n yu'uj daj, nḭ

ga'nạ' ni sij rian Pablo. Nị̱ ganahuin ni sij nej.
10 Ngaa nị̱ gui'yaj 'ueé sạ' ni sij rian ni únj. Nị̱ ngaa gan'anj únj chruhua rio̱, nị̱ riqui yụn ni sij daran' si ní'yanj ni únj rian únj gan'anj únj.

Pablo llega a Roma

11 Nị̱ ngaa gachin huạ'nij yahuị̱ guimán ni únj yu'uj daj, nị̱ gahui ni únj chruhua 'ngo̱ rio̱ 'nạ' xuman' Alejandría huin 'ngo̱ rio̱ gunáj yu'uj daj ni yahuị̱ nuhuij.
12 Nị̱ ngaa guisíj ni únj xuman' Siracusa, nị̱ gunáj únj huạ'nij güi yu'uj daj.
13 Hué dan nị̱ huaj ni únj gachin únj nịchrun' du'ua yo'ój guisíj únj xuman' Regio. Nị̱ ango güi nị̱ gahui nanẹ̱ 'nạ' nẹ̱' sur. Nị̱ guisíj únj güi huịj xuman' Puteoli.
14 Nị̱ xuman' daj nari' ni únj ni tsínj nico' Yan'anj xạnga'. Nị̱ gaquínj ni sij gạn'anj únj guịman únj 'ngo̱ semana ngạ ni sij. Hué daj síj nị̱ guisíj ni únj xuman' Roma.
15 Nị̱ hua gunun ni tsínj nico' Yan'anj mạn Roma sisị̱ huaj ni únj chruhua chrej. Hué dan nị̱ gahui ni sij gan'anj ni sij da' rian gụ'naj Foro de Apio, nị̱ da' rian gụ'naj Tres Tabernas nej, nacaj dugüi' ni sij ngạ únj. Nị̱ ngaa guini'i Pablo 'nạ' ni sij, nị̱ naga'ui' sí' si guruhua Yan'anj. Nị̱ nari' nucuaj niman sí' nej.
16 Nị̱ ngaa guisíj únj xuman' Roma, nị̱ naga'ui' centurión ni tsínj mạn ducuagạ' ra'a tsínj huin achij dugumi ducuasun. Nị̱ ga'uej ruhua sí' sisị̱ gạne nịni Pablo dugumi 'ngo̱ snado.

Pablo predica en Roma

17 Nị̱ ngaa gachin huạ'nij güi guisíj únj, nị̱ gaquínj Pablo gạ'na' ni tsínj huin achij scanij ni tsínj israelita mạn xuman' Roma. Nị̱ ngaa naran' ni sij, nị̱ gataj Pablo:

—Jnánj ne', nitaj gaquin' gui'yā rian ni ngüị̱ israelita ngạ rian ni si-dụcuanj ni xí' guimán asị̱j ná. Sanị̱ guida'a ni dugüi' né' man'ānj xuman' Jerusalén naga'ui' ni sij ra'a ni tsínj romano.
18 Nị̱ ngaa gunun ni sí' si-nụguan'ānj, ngaa nị̱ ruhua ni sí' gạ'nij ra'a ni sí' man'ānj si nitaj gaquin' gui'yā sisị̱ gạhuīj mánj.
19 Sanị̱ ngaa na'uej ni tsínj israelita, ngaa nị̱ hua niạn gachínj jni'yā rian rey César sisị̱ nạgui'yaj yya sí' xi'īj. Sanị̱ nun gạ'nāj gạ'mi gaquīnj xi'í ni dugüi'īj mánj.
20 Xi'í daj aquīn gạ'na' a ni é rẹ̱' sisị̱ gạ'mi né'. Nị̱ rún' ana'uij né' huin né' ni tsínj israelita sisị̱ guị̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni man'an né', nị̱ hué xi'í daj anumi cadena yūnj. —Daj gataj Pablo gunun ni tsínj israelita daj.
21 Ngaa nị̱ gataj ni sij:

—Nun gạ'nij ni tsínj nne estado Judea 'ngo̱ yanj carta xi'í rẹ̱' mánj. Nị̱ nun gạ'na' nị̱ ạ 'ngo̱ jnún' gạ'mi quij sij xi'í rẹ̱' rian únj mánj.

22 Sanḭ huin ruhua únj
gụnun únj si ani ruhuá rẹ'.
Daj si nḭn' gạchra', nḭ a'mi
quij ni sij xi'í ducuánj digyán
rẹ' rian ni ngüḭ. —Daj gataj
ni sij gunun Pablo.
23 Nḭ gani ni sij 'ngọ güi
gạn'anj ni sij rian nne Pablo.
Nḭ güi daj nahuin yu' nico
ni sij. Nḭ asḭj nḭgan', nḭ da'
di'nḭ ga'mi Pablo nuguan' sạ'
xi'í si nicaj Yan'anj sun rian
né'. Nḭ rian xi'í si ataj si-ley
Moisés ngạ si garun ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj
ná, nḭ hué daj gui'yaj fuerza
Pablo sisḭ gụxuman ruhua ni
sij xi'í Jesús.
24 Nḭ garáj xina da'aj ni
sij si gataj Pablo. Sanḭ ango
da'aj ni sij nun gara xina
mánj.
25 Nḭ nitaj si uyan huin
ruhua daran' ni sij. Nḭ gaxḭ'i
ni sij gan'anj sij. Hué dan nḭ
gataj Pablo gunun ni sij:
—Sạ' ga'mi tsínj gụ'naj
Isaías rian ni xi né', gui'yaj
Espíritu Santo. Nḭ gataj sí':
26 Gạn'anj rẹ' rian ni ngüḭ daj
nḭ gạtaj rẹ' gụnun ni
sij:
"Gụnun chraquij ni é rẹ',
sanḭ sḭ ga'ue xạcaj á
rẹ' cuenta mánj.
Nḭ ducu nḭ'yaj ni é rẹ', sanḭ sḭ
guini'i ni é rẹ' mánj.
27 Daj si so'o ni ngüḭ nan
na'ue gụnun ni sij ngạ
niman ni sij si hua
ránj chraquij ni sij si
atin ni sij.
Nḭ hué daj huin sisḭ sḭ ga'ue
guḭni'yaj ni sij.
Nḭ sḭ gunun ni sij nej.
Nḭ sḭ xacaj ni sij cuenta xi'í
si na'uej ruhua ni sij
nạnicaj ni sij riānj.
Xi'í daj nḭ sḭ nahuin sạ' ni sij,
gui'yā mánj."
Daj gataj Yan'anj garun
Isaías.
28 Hué dan nḭ gụnun sạ'
á rẹ' sisḭ ga'níj Yan'anj
nuguan' sạ' xi'í si nacaj
Yan'anj mun'ún' rian ni ngüḭ
'nạ' anéj chrej. Nḭ gụnun ni
sí'. —Daj gataj Pablo.
29 Nḭ ngaa gataj Pablo
nuguan' daj, nḭ gahui ni tsínj
israelita chruhua hue' daj.
Nḭ huaj ni sí' a'mi guitsi ni
dụgüi' man'an ni sí'.
30 Nḭ guru'ue Pablo 'ngọ
hue' gane sij huḭj yo'. Nḭ
ga'mi sạ' sij ngạ daran' ni
ngüḭ síj rian sij.
31 Nḭ ga'mi Pablo xi'í si
nicaj Yan'anj sun rian né'.
Nḭ digyán sij xi'í Señor Jesu-
cristo rian ni ngüḭ nej. Nḭ
nun guiránj ni sí' si ga'mi sij
mánj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

Salutación

1 Huēj gu̱'naj Pablo, tsínj huin apóstol garun nuguan' nan. Nḭ 'yaj sūnj rian Jesucristo. Nḭ gaquínj Jesucristo man'ānj sisḭ gạhuin ninīj gạ'mī si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüḭ aj.

2 Nḭ hua gataj yya Yan'anj nuguan' daj rian ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ garun ni sí' nuguan' daj rian yanj.

3 Nḭ nuguan' daj a'mi xi'í da'níj Yan'anj huin Jesucristo, tsínj nicaj sun rian né'. Nḭ hué sij huin da'níj da'nḭ si'nḭ xí' David ga'nga sij xungüḭ nan.

4 Sanḭ güenda niman sij, nḭ huin sij da'níj Yan'anj, gataj Espíritu Santo huin Espíritu sạ'. Nḭ hua nucuaj sij, gataj Espíritu Santo nej. Nḭ ni'i né' sisḭ nucuaj sij xi'í si ganá'nij sij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj anj.

5 Nḭ xi'í Jesucristo gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj rian ni únj sisḭ gạ'mi únj nuguan' sạ' daj rian ni ngüḭ. Hué dan nḭ ngạ daran' ni xungüḭ mạn chruhua xungüḭ gu̱iman ni ngüḭ xu̱man ruhua nḭ'yaj Jesucristo. Nḭ xi'í si 'ḭ ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', nḭ dạgahuin ni sij si-nu̱guan' sí' nej.

6 Nḭ gaquínj Yan'anj man'an ni é rẹ' nej sisḭ gu̱inicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Jesucristo.

7 Nḭ a'nī nuguan' nan rian daran' ni é rẹ' mạn xuman' Roma. Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya a ni é rẹ'. Nḭ gaquínj Yan'anj ni é rẹ' sisḭ gạhuin sạ' niman án rẹ'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ Yan'anj huin chré' ngạ Señor Jesucristo gu̱i'yaj sinduj rian án rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', ruhuāj aj.

Deseo de Pablo de visitar a Roma

8 Hua sini nḭ a'uīj si guruhua Yan'anj rian xi'í a ni é rẹ'. Nḭ hué daj a'mī xi'í Jesucristo. Daj si nḭn' gạchra' a'mi ni ngüḭ dạj xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Jesucristo aj.

9 Nḭ 'yaj sūnj rian Yan'anj a'mī si-nu̱guan' da'ni Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ xi'í daj ni'i Yan'anj sisḭ ya'yoj nu̱n ruhuāj ni'īnj ni é rẹ' ngaa achínj jni'yā rian Yan'anj.

10 Nḭ achínj jni'yā rian Yan'anj sisḭ gạ'uej ruhua Yan'anj, nḭ gạ'ue gu̱isī rian mạn a ni é rẹ' aj.

11 Daj si huin ruhuāj gu̱ini'īnj ni é rẹ', nḭ chrạcuij yun'ūn 'ngọ nuguan' sạ' güenda niman ni é rẹ'. Ngaa nḭ gạhuin nḭca niman ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj, ruhuāj aj.

12 Ngaa nḭ ngaa nạri' dugüi' né', nḭ nạri' nucuaj niman né' xi'í si xuman ruhua né' ni'i né' Jesucristo.

13 Nḭ huin ruhuāj si guḭni'i
a ni é rẹ' sisḭ ga'ḭ gahuin
ruhuāj gạn'anj nḭ'yā rian
mạn ni é rẹ' huin ni é rẹ'
jnān ngạ xica'uī. Sanḭ asḭj
acuan' na'ue si guḭsī rian
mạn án rẹ' si hua 'ngọ rasụn
'yaj. Daj si huin ruhuāj
si gạhuin nucuaj chruhua
niman ni é rẹ', guḭ'yaj si-
nụguan'ānj.
14 Nḭ hua niạn si gạ'mī
nuguan' sạ' rian ni ngüḭ a'mi
snan'anj griego ngạ ni ngüḭ
a'mi ango snan'anj nej. Nḭ
hua niạn si gạ'mī nuguan'
sạ' rian ni ngüḭ chrụn sạ' ngạ
ni ngüḭ nitaj si chrụn nej aj.
15 Xi'í daj nḭ huin ruhuāj
sisḭ rá'yanj guḭman né' gạ'mī
si-nụguan' Yan'anj rian a ni
é rẹ' mạn xuman' Roma aj.

El poder del evangelio

16 Nitaj si huin nạ'ā ngạ
nuguan' sạ' xi'í Cristo mánj.
Daj si nuguan' daj huin si
nucuaj nḭn' ruhua xi'í si
nacaj Yan'anj ni ngüḭ xuman
ruhua ni'yaj Jesucristo. Nḭ
huin ruhua man'an Yan'anj
nạcaj sinij ni ngüḭ israelita.
Sanḭ huin ruhua Yan'anj
nạca ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej
nej.
17 Nḭ xi'í si xuman ruhua
né' ni'yaj né' Yan'anj, nḭ di-
gyán nuguan' sạ' daj sisḭ 'yaj
nḭca Yan'anj ngạ né'. Nḭ
'yaj Yan'anj daj sisḭ gụxuman
ruhua né' nḭ'yaj né' Jesu-
cristo. Nḭ hué daj garun
ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj
ni sij: "Hua nḭca ruhua ni
tsínj xuman ruhua ni'yaj Je-
sucristo. Nḭ gạne nḭganj ni sí'
ngạ Yan'anj anj." Daj gataj
ni sij.

La culpabilidad del hombre

18 Nḭ hua digyán Yan'anj
rian né' sisḭ a'man ruhua
Yan'anj ni'ya daran' si xḭ'i
'yaj ni ngüḭ. Nḭ hué daj
a'man ruhua Yan'anj ni'ya
ni tsínj nitaj si 'yaj nḭca nej.
Daj si arij huḭ ni sij nuguan'
xạnga' güenda si acaj ni sij
ango chrej quij hua achéj ni
sij.
19 Daj si hua ni'i yya ni sij
daran' nuguan' gạ'ue guḭni'i
né' xi'í Yan'anj si hua digyán
yya Yan'anj ni nuguan' daj
chruhua niman ni sij.
20 Nḭ na'ue guḭni'i rian
né' Yan'anj mánj. Sanḭ asḭj
gui'yaj Yan'anj xungüḭ, nḭ
guini'i yya ni ngüḭ dạj nucuaj
man'an Yan'anj. Nḭ guini'i ni
sij xi'í ni rasụn nico gui'yaj
Yan'anj. Nḭ xi'í daj sisḭ gạtaj
ni sij sisḭ nun ni'i ni sij
Yan'anj, ngaa nḭ tsínj nnẹ
huin ni sij. Daj si hua guini'i
ni sij daran' rasụn gui'yaj
Yan'anj anj.

21 Nḭ nụnj si guini'i ni
sij dạj hua Yan'anj, sanḭ
nun gataj ni sij sisḭ hua sạ'
Yan'anj mánj. Nḭ na'uej
ruhua ni sij gạ'ui' ni sij si
guruhua Yan'anj nej. Sanḭ
si ani ruhua ni sij nitaj si
ní'yanj mánj. Nḭ hua rụmi'
niman ni sij 'yaj si nunun ni
sij.

22 Ataj ni sij si chrụn sạ' ni sij. Sanị huin ni sij tsínj nị'yun.
23 Sanị nụn yan'anj ni sij ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nị dạj rún' hua 'ngọ tsínj ngạ xataj nej, xucu nụn gạn'anj ra'a nej, xucu aca riqui rian yo'ój huin yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nị xi'í si hué daj 'yaj ni sij, nị gạni ruhua ango ni ngüị sisị hué daj hua man'an Yan'anj xạnga' nej.
24 Xi'í daj nị ga'nin' ruhua Yan'anj sisị guị'yaj quij ni sij dạj rún' gạran' ruhua ni sij, guị'yaj ni sij. Ngaa nị gui'yaj ni sij ni rasụn hua nạ'aj ngạ ni man'an ni dugüi' ni sij.
25 Nị nuguan' xạnga' 'nạ' rian Yan'anj, nị nun xụman ruhua ni sij. Sanị nano' ni sij nuguan' yyạ. Nị nụn yan'anj ni sij nico' ni sij ni rasụn gui'yaj Yan'anj. Sanị nitaj si guinico' ni sij man'an Yan'anj mánj. Nị hua niạn si gạ'mi sạ' né' nịganj nịn' xi'í Yan'anj. Amén.
26 Xi'í daj nị ga'nin' ruhua Yan'anj sisị guị'yaj quij ni sij ngạ ni rasụn hua nạ'aj dạj rún' garan' ruhua ni sij. Daj si duna ni yun'unj xạna si ga'mi unj ngạ nicạ unj. Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ yun'unj ngaa a'mi unj ngạ 'ngọ tsínj, hué daj gui'yaj unj ga'mi unj ngạ dugüi' unj.
27 Nị hué daj gaxị'i gui'yaj ni tsínj nej. Daj si duna ni sij si ga'mi ni sij ngạ nicạ ni sij. Nị nịn' ruhua huin ruhua ni sij gạ'mi ni sij ngạ ni dugüi' ni sij nej. Ni gui'yaj ni sij 'ngọ rasụn nạ'aj ngạ ango ni tsínj huin dugüi' ni sij. Nị rịan xi'í gaquin' daj huin guiran' ni sij castigo güenda si duna ni sij si-chrej Yan'anj.
28 Nị rịan na'uej ruhua ni sij xacaj ni sij cuenta xi'í Yan'anj, nị ga'nin' ruhua Yan'anj si gạni quij ruhua ni sij. Xi'í daj nị gui'yaj ni sij ni rasụn sị ga'ue guị'yaj né'.
29 Nị nụn ni nuguan' quij chruhua niman ni sij xi'í si nitaj si 'yaj nịca ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nị huin ruhua ni sij guị'yaj squịra' ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nị nụn nuguan' xị'i chruhua niman ni sij nej. Nị huin ruhua ni sij si-'yaj dugüi' ni sij. Nị nụn nuguan' hua quij chruhua niman ni sij. Nị xicoj ruhua ni sij nej. Nị dagahui' ni sij níman nej. Nị unun' ni sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nị digya' yun'unj ni sij ni dugüi' ni sij. Nị 'yaj ni sij ango ni rasụn quij hua nej.
30 Nị a'mi quij ni sij xi'í ango ni dugüi' ni sij. Nị nun huin xạn' ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Nị nunun ni sij si a'mi dugüi' ni sij. Nị nnẹ nịn' ruhua ni sij. Nị huin yan'anj ruhua ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nị nano' ni sij 'ngọ chrej quij hua. Nị nun ráj xina ni sij rian chrej ni sij ngạ nni ni sij.
31 Tsínj nị'yun huin ni sij. Nị nun síj ni sij ngạ si-nụguan' ni sij. Nị nitaj si 'ị ruhua ni sij ni'yaj ni sij gọ'ngo ni dugüi' ni sij. Nị nun ni'i ni sij guịnicaj ni sij 'ngọ niman nico. Nị na'ue gạni yaco ruhua ni sij nị'yaj

ni sij ni dugüi' ni sij.
32 Nḭ nu̱nj si ni'i sa̱' ni sij
sisḭ ga̱huin castigo ni ngüḭ
'yaj ni gaquin' daj, guḭ'yaj
Yan'anj, sanḭ hua gue̱ 'yaj ni
sij gaquin' daj. Nḭ huin nia̱'
ruhua ni sij ni'i ni sij si 'yaj
ango dugüi' ni sij gaquin'
daj.

2

El justo juicio de Dios

1 Nitaj si gui'ya sisḭ u̱n
tsínj huín re̱'. Sisḭ utá' re̱'
gaquin' dugüí' re̱', nḭ da'ui
man'án re̱' gaquin' nej aj.
Sisḭ atáj re̱' si da'ui dugüí' re̱'
gaquin', sanḭ utá' re̱' gaquin'
man'án re̱' nej. Daj si uyan
'yaj man'án re̱' gaquin' nga̱
dugüí' re̱'.
2 Nḭ ni'i né' sisḭ dugu'na̱j
huaj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj cas-
tigo ni tsínj 'yaj ni rasu̱n
quij. Daj si xa̱nga' man'an
Yan'anj.
3 Nḭ sisḭ utá' re̱' gaquin' ni
dugüí' re̱' ngaa hué daj 'yaj
man'án re̱' nej, ngaa nḭ sḭ
gani ruhuá re̱' si guḭnani re̱'
rian si-castigo Yan'anj mánj.
4 Nḭ nu̱nj si huin sa̱' ruhua
Yan'anj ni'yáj re̱', nḭ 'ueé nḭn'
ruhua huin ruhua Yan'anj
ni'yáj re̱' nej, nḭ a'nin' ruhua
Yan'anj ni'ya re̱' nej, sanḭ
nitaj ducuánj nicáj re̱' ga̱'mi
re̱' rian Yan'anj mánj. Nḭ
nun ni'í re̱' sisḭ daran' ni
nuguan' sa̱' daj 'yaj Yan'anj
nga̱ re̱' huin güenda si
ga̱nani ruhuá re̱' xi'í si-
ga̱quin' re̱'.
5 Nḭ rḭan nunún re̱', nḭ
na'uej ruhuá re̱' ga̱nani
ruhuá re̱' xi'í si-ga̱quin' re̱',
nḭ na̱anj sa̱' utá' re̱' doj
gaquin' xiráj re̱' güi ga̱'na'
Yan'anj guḭ'ya castigo ni
ngüḭ aj. Nḭ hua nḭca daran'
si guḭ'yaj Yan'anj guḭni'i ni
ngüḭ.
6 Nḭ da̱j nḭca gui'yaj go̱'ngo
né' chruhua xungüḭ nan, nḭ
hué daj guḭ'yaj Yan'anj nga̱
né'.
7 Nḭ guḭ'yaj Yan'anj
sisḭ ga̱ne nḭganj ni tsínj
dugu'nun' guḭ'yaj sa̱' ni sij
nga̱ dugüi' ni sij. Daj si
nano' ni sij ga̱ne 'ueé ni sij
nga̱ Yan'anj. Nḭ huin ruhua
ni sij ga̱huin sa̱' ni sij rian
Yan'anj. Nḭ ga̱ne nḭganj ni
sij nga̱ Yan'anj, ruhua ni sij.
8 Sanḭ ga̱'man ruhua
Yan'anj guḭ'ya castigo ni tsínj
nunun si na'uej ruhua ni sij
gu̱nun ni sij nuguan' xa̱nga'.
Daj si unun' ni sij nga̱ ni
dugüi' ni sij. Nḭ huin ruhua
ni sij ga̱che ni sij chrej quij
hua.
9 Nḭ daran' ni tsínj 'yaj
gaquin', sanḭ guḭran' ni sij
'ngo̱ sayun nico. Nḭ ga̱nani
nico ruhua ni sij. Nḭ hué daj
guḭran' sini ni tsínj israelita.
Sanḭ guḭran' sayun ni tsínj
'na̱' anéj chrej nej.
10 Sanḭ ni ngüḭ 'yaj sa̱',
nḭ guḭman sa̱' ni sij rian
Yan'anj. Nḭ ga̱huin din'inj
ruhua ni sij nej. Nḭ ga̱'mi sa̱'
ni ngüḭ xi'í ni sij nej. Nḭ hué
daj ga̱huin sini nga̱ ni tsínj
israelita. Nḭ uyan ga̱huin
nga̱ ni tsínj 'na̱' anéj chrej
nej.
11 Daj si uyan hua daran'
né' rian Yan'anj.

12 Nḭ hua gǫ'ngo ni ngüḭ
'yaj gaquin' ngaa nitaj si ni'i
ni sij si-ley Moisés. Nḭ gąhui'
ni sij ngaa achin guḭni'i ni sij
ley daj. Nḭ hua ango ni ngüḭ
'yaj gaquin' ngaa ni'i ni sij si-
ley Moisés. Ngaa nḭ gąhuin
ni sij castigo rún' ataj ley daj.
13 Nitaj si gątaj Yan'anj
si hua nḭca niman né' xi'í
si unun né' si-ley Moisés.
Maan si gątaj Yan'anj si hua
nḭca niman né' xi'í si 'yaj né'
si ataj ley daj.
14 Nḭ mąn ni tsínj 'ną' anéj
chrej nitaj si-ley Moisés nicaj
ni sij. Sanḭ ngaa 'yaj ni sij dąj
rún' ataj ley daj, nḭ nụnj si
nitaj ley nicaj ni sij, sanḭ a'mi
niman ni sij si guḭ'yaj są' ni
sij rian Yan'anj.
15 Nḭ hué daj digyán ni
sij sisḭ nụn ley daj chruhua
niman ni sij, gui'yaj Yan'anj
xąnga'. Nḭ hua 'ngǫ yụn, nḭ
a'mi niman ni sij si da'ui ni
sij gaquin' xi'í si gui'yaj ni
sij. Nḭ ango yún, nḭ a'mi
niman ni sij sisḭ nitaj gaquin'
da'ui ni sij.
16 Nḭ hué daj gąhuin güi
guḭ'yaj Yan'anj ngą Jesu-
cristo castigo xi'í ni nuguan'
garij huḭ ni ngüḭ. Nḭ guḭ'yaj
Yan'anj dąj rún' hua nḭca
nuguan' a'mī rian ni ngüḭ.

Los judíos y la ley

17 Nḭ atáj rẹ' si hué rẹ'
huin 'ngǫ tsínj israelita. Nḭ
ani ruhuá rẹ' sisḭ gąhuin są'
rẹ', guḭ'yaj si-ley Moisés. Nḭ
xi'í daj nicaj dugüí' rẹ' ngą
Yan'anj, ruhuá rẹ' aj.
18 Nḭ ni'í rẹ' si aran' ruhua
Yan'anj. Nḭ digyán si-ley
Yan'anj 'ngǫ chrej są' rián
rẹ'. Nḭ gą'ue nącui rẹ' 'ngǫ
chrej są' gąn'anj rẹ', ruhuá
rẹ'.
19 Nḭ ani ruhuá rẹ' sisḭ
hué rẹ' huin 'ngǫ tsínj
gą'ue dḭgyán chrej rian ni
ngüḭ ną'ue guḭni'i si-nụguan'
Yan'anj. Nḭ ani ruhuá rẹ' sisḭ
gą'ue guḭxiguin rian ni ngüḭ
achéj rian hua rụmi' hua,
guḭ'yáj rẹ' nej.
20 Nḭ gą'ue dḭgyán rẹ' rian
ni ngüḭ nḭ'yun, ruhuá rẹ'.
Nḭ gą'ue dḭgyán rẹ' rian ni
tsin', ruhuá rẹ' nej. Daj
si ani ruhuá rẹ' sisḭ xi'í si
digui'yún rẹ' si-ley Moisés,
nḭ gą'ue gąhuin chrụn rẹ'
daran' nuguan' xąnga'.
21 Nḭ sisḭ sǫ' huin 'ngǫ si
digyán rian ni ngüḭ, nḭ ụn
sin huin, nḭ na'ue dḭgyán rẹ'
rian man'án rẹ' únj. Sisḭ hué
rẹ' nata' rian ni ngüḭ sisḭ sḭ
gui'yaj tụ né', nḭ ụn sin huin
nḭ 'yaj tụ man'án rẹ' únj.
22 Nḭ atáj rẹ' sisḭ sḭ ga'ue
gą'mi huḭ né' ngą nicą dugüi'
né'. Sanḭ ụn sin huin nḭ
a'mi huḭ man'án rẹ' ngą nicą
dugüí' rẹ' únj. Nḭ atáj rẹ'
si nun huin xąn' ruhuá rẹ'
ni'yáj rẹ' ni yan'anj 'yaj ra'a
ni ngüḭ. Sanḭ ụn sin huin
nḭ 'yaj tụ rẹ' ni rasụn mąn
chruhua ni nuhui mąn ni
yan'anj da únj.
23 A'mi nnẹ rẹ' xi'í si nicáj
rẹ' si-ley Moisés. Sanḭ rḭan
nun dagahuín rẹ' si ataj ley
daj, nḭ nitaj si nụn yan'ánj
rẹ' Yan'anj mánj.
24 Hué daj xąnga' nḭ hua
nḭca rian yanj dąj garun
ni tsínj ga'mi si-nụguan'

Yan'anj asij ná. Nij gataj ni sij: “Xi'í si nitaj si 'yaj są' ni é rę', nij a'mi quij ni ngüij 'ną' anéj chrej xi'í Yan'anj anj.” Daj gataj ni sij.

25 Xąnga' yya sisij dągahuín rę' si ataj si-ley Moisés, nij hua yya ní'yanj sisij gụta' ni sij da'nga' nneę cúj rę'. Sanij sisij nitaj si dągahuín rę' si ataj ley daj, nij rún' huaj sisij nun gụta' ni sij da'nga' daj.

26 Hué dan nij sisij hua 'ngọ tsínj nitaj si tąj da'nga' nneę cúj sij, sanij 'yaj si dąj rún' ataj si-ley Yan'anj, ngaa nij gąhuin sij rún' huin 'ngọ tsínj tąj da'nga' daj, ruhuāj aj.

27 Nij hua 'ngọ tsínj dagahuin si ataj si-ley Yan'anj. Nij nụnj si nun gụta' ni sij da'nga' nneę cúj sí', sanij digyán sí' sisij da'ui man'án rę' gaquin' xi'í si 'yaj są' sí'. Nij nun dagahuín rę' si ataj si-ley Yan'anj nụnj si nicáj rę' si-ley Yan'anj. Nij guta' ni sij da'ngá' rę' nej.

28 Sé tsínj israelita huin né' ngą xi'í si gui'yaj né' ngą nneę cúj né' mánj. Nij sé urin nę' chrej xę' né' tąj da'nga' da mánj.

29 Sanij ngaa tąj da'nga' daj, nij huin ruhuaj gata sisij niman né' hua nịni rian Yan'anj. Nij tsínj hua nịni rian Yan'anj, nij hué sí' huin xąnga' 'ngọ tsínj israelita. Nij sé si-ley Moisés 'yaj da mánj. Sanij Espíritu Santo 'yaj sisij hua nịni sij rian Yan'anj. Nij si ruhuaj nij nitaj si gą'mi są' ni ngüij xi'í tsínj hua nịni daj. Sanij a'mi są' Yan'anj xi'í sij aj.

3

1 Hua są' si huin né' tsínj israelita ní'. Nij hua są' si tąj da'nga' nneę cúj né' ní'.

2 Hua są' xąngaj. Hua sini gątā rián rę' sisij asij ná, nij ga'ui' Yan'anj si-nụguan'anj rian ni tsínj israelita aj.

3 Nij hua da'aj ni tsínj israelita nun dagahuin rian Yan'anj. Ngaa nij huin ruhuaj gata sisij nitaj sịca' Yan'anj únj.

4 Sé daj huin mánj. Daj si nịganj 'yaj Yan'anj daran' si hua nịca xąnga' nụnj si a'mi yyą daran' ni ngüij. Daj si gataj yya si-nụguan' Yan'anj:

Hua niąn si guịni'i ni ngüij
sisij hua yya si a'mi si-nụguan' rę' huín rę' Yan'anj.
Nij hua niąn si guij'yaj ganá
rę' ngaa a'mi ni ngüij
sisij nitaj si 'yaj są' rę' mánj.

Hué daj garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asij ná.

5 Nij sisij digyán si-gąquin' 'yaj né' sisij hua nịca 'yaj Yan'anj, ngaa nij dąj gątaj né' únj. Gątaj né' sisij nitaj si 'yaj nịca Yan'anj si guij'ya castigo né' ní'. (A'mī dąj rún' a'mi ni ngüij aj.)

6 Sé daj huin mánj. Sisij hué daj huin, nij dąj gą'ue nągui'yaj yya Yan'anj ngą si-gąquin' ni ngüij mąn chruhua xungüij, ruhuá rę' únj.

7 Nij ango nuguan' huin sisij si-nụguan'ānj digya' yun'unj

'yaj sisi̱ ga̱'mi sa̱' ni ngüi̱ xi'í si 'yaj sa̱' Yan'anj, ngaa ni̱ u̱n sin huin, ni̱ gui̱'yaj Yan'anj castigo yūnj únj.

8 Ni̱ ga̱'ue ga̱taj né' (sisi̱ gui̱'yaj né' doj gaquin', ngaa ni̱ ga̱'na' si sa̱' rian né'. Sani̱ nuguan' nan huin nuguan' yya̱ si a'mi go̱'ngo ni ngüi̱. Ataj ni sij sisi̱ hué daj digyán ni únj rian ni ngüi̱.) Sani̱ sé daj huin mánj. Ni̱ sa̱' huin si gui̱'yaj Yan'anj castigo ni ngüi̱ a'mi nuguan' yya̱ da aj.

No hay justo

9 Hué dan ni̱ hua sa̱' ni únj huin ni únj ni tsínj israelita daj nga̱ ango ni ngüi̱, ruhuá re̱' ní'. Sé daj huin mánj. Daj si hua gatā sisi̱ da'ui daran' né' gaquin'. Uyan da'ui ni tsínj israelita gaquin' nga̱ ni tsínj 'na̱' anéj chrej nej.

10 Ni̱ hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj nej:

Nitaj a̱ 'ngo̱ ni ngüi̱ 'yaj ni̱ca mánj.

11 Nitaj a̱ 'ngo̱ ngüi̱ ráj da'nga' ruhua mánj.

Ni̱ nitaj a̱ 'ngo̱ ngüi̱ nano' Yan'anj mánj.

12 Ni̱ duna daran' ni sij si-chrej Yan'anj.

Ni̱ 'ngo̱ hua nu̱guan'an daran' ni sij nitaj si ní'yanj rian Yan'anj.

Ni̱ nitaj a̱ 'ngo̱ ngüi̱ 'yaj sa̱' mánj.

13 Ni̱ da̱j rún' guin' rian achin' níman, ni̱ da'nga' daj hua nuguan' ahui du'ua ni sij a'mi ni sij.

A'mi snan'anj ni sij nga̱ yya ni sij.

Ni̱ da̱j rún' hua nnee xunaj nu̱n du'ua xucuáj, hué daj hua nuguan' ahui du'ua ni sij.

14 Ni̱ maan ni̱nanj nuguan' chre a'mi ni sij.

Daj si nun huin xa̱n' ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi' ni sij.

15 Ni̱ yo̱o ni sij ga̱n'anj da̱gahui' ni sij níman.

16 Ni̱ ni̱n' ruhua ran' ni ngüi̱ sayun, 'yaj ni sij.

17 Ni̱ nun gui̱ni'i ni sij chrej 'yaj si ga̱huin din'inj ruhua ni sij mánj.

18 Ni̱ nitaj si xu'ui' ni sij rian Yan'anj mánj.

Hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj xi'í ni sij.

19 Ni̱ ni'i né' sisi̱ a'nin' si-ley Yan'anj sun rian ni tsínj nico' ley daj. Ni̱ si-ley Yan'anj 'yaj sisi̱ dínj gahuin du'ua daran' ni ngüi̱ xi'í si ni'i ni sij sisi̱ da'ui ni sij gaquin'. Ni̱ ni'i daran' né' sisi̱ hua nia̱n gui̱'yaj Yan'anj castigo ni ngüi̱ 'yaj gaquin', 'yaj ley da nej.

20 Ni̱ a̱ 'ngo̱ né' nun gui̱sij da̱gahuin daran' si a'nin' ley da mánj. Ni̱ na'ue ga̱huin so̱' rian Yan'anj, gui̱'yaj ley da mánj. Ní'yanj si-ley Yan'anj urin si xa̱caj né' cuenta sisi̱ da'ui né' gaquin' rian Yan'anj anj.

La justicia es por medio de la fe

21 Sani̱ yya̱j ni̱ digyán ni̱ni Yan'anj ango chrej sa̱' rian ni ngüi̱ sisi̱ da̱j ga̱'ue ga̱huin ni̱ca ruhua niman né'. Ni̱ hua yya sisi̱ digyán si-ley

Yan'anj ngą si garun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná dąj hua chrej da nej.
22 Ni̱ chrej daj gataj sisi̱ hua ni̱ca niman né' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo. Ni̱ hué daj gąhuin ngą daran' ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesús. Daj si uyan huin daran' ni ngüi̱ rian Yan'anj anj.
23 Daj si daran' ni ngüi̱ gui'yaj gaquin'. Ni̱ achin si gąhuin są' ni sij rian Yan'anj.
24 Ni̱ gui'yaj Yan'anj 'ngo̱ sinduj xxi rian né'. Daj si naru'ue Jesucristo man'an sí' xi'í si-gąquin' né'. Xi'í daj, ni̱ gahuin są' né' rian Yan'anj anj.
25 Ni̱ gui'yaj Yan'anj si naránj si-tun man'an Jesucristo rian si-gąquin' né'. Ni̱ xi'í si gayanj si-tun man'an Jesús, ni̱ gą'ue gui̱nicaj Yan'anj 'ngo̱ niman nico rian si-gąquin' né' huin né' ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesús. Ni̱ nuguan' nan digyán sisi̱ hua ni̱ca ruhua Yan'anj. Daj si ga'nin' ruhua Yan'anj nun gui'yaj-á' castigo ni ngüi̱ guimán asi̱j ná.
26 Ni̱ xi'í si gahui' Jesucristo, ni̱ digyán Yan'anj yyąj rian né' sisi̱ hua ni̱ca ruhua Yan'anj. Ni̱ xi'í si gui'yaj Jesucristo, ni̱ gataj Yan'anj sisi̱ hua są' niman ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesús.
27 Ngaa ni̱ si̱ ga'ue gątaj né' sisi̱ 'yaj są' né' rian Yan'anj mánj. Daj si sé xi'í si dagahuin są' né' rian si-ley Moisés 'yaj si hua są' chruhua niman né' mánj. Sani̱ hua guxuman ruhua né' ni'i né' Cristo. Ni̱ xi'í daj hua są' chruhua niman né' rian Yan'anj anj.
28 Hué dan ni̱ gą'ue gątaj né' sisi̱ hua są' niman né' rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús. Ni̱ gui'yaj Jesús sisi̱ hua są' niman né' rian Yan'anj ngaa hua gue̱ achin dągahuin są' né' si-ley Yan'anj.
29 Ni̱ sé urin Dan'anj ni ngüi̱ israelita huin Yan'anj mánj. Sani̱ hué gue̱ Yan'anj huin Dan'anj ango ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej. Ni̱ ni'i są' né' sisi̱ gą'ue nącaj Yan'anj ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej nej.
30 Daj si urin Yan'anj hua rian né': Ni̱ sisi̱ gu̱xuman ruhua ni ngüi̱ israelita ni̱'yaj ni sij Jesús, ni̱ gątaj Yan'anj sisi̱ hua są' niman ni sij. Ni̱ sisi̱ gu̱xuman ruhua ni ngüi̱ 'nąʼ anéj chrej ni̱'yaj ni sij Jesús, ni̱ gątaj Yan'anj sisi̱ hua są' niman ni sí' nej.
31 Hué dan ni̱ ataj ni únj sisi̱ nitaj si ní'yanj si-ley Yan'anj, ruhua á re̱' ní'. Sé daj huin mánj. Maan si ataj únj sisi̱ ngaa gu̱xuman są' ruhua né' ni̱'yaj né' Jesús, ngaa ni̱ gą'ue dągahuin są' né' si-ley Yan'anj nej aj.

4

El ejemplo de Abraham

1 Ngaa ni̱ u̱n sin huin gątaj né' si guiri' xí' Abraham tsínj gane asi̱j ná únj.
2 Ni̱ sisi̱ hua ni̱ca niman Abraham xi'í si gui'yaj są' sí',

ngaa nḭ gą'ue gą'mi xącan sí' xi'í man'an sí'. Sanḭ sé daj huin rian Yan'anj mánj.

3 Nḭ gataj rian si-nu̱guan' Yan'anj: “Guxuman ruhua Abraham ni'i sij Yan'anj. Nḭ xi'í daj gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman sij.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

4 Nḭ ngaa 'yaj sun 'ngǫ tsínj daj rian 'ngǫ xuru'ue, nḭ da'ui sí' rian tsínj 'yaj sun daj. Nḭ sé 'ngǫ sinduj huin naru'ue sí' güenda 'yaj sun sij mánj.

5 Sanḭ gą'ue gątaj Yan'anj sisḭ hua są' niman né' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús nu̱nj si achin gu̱ḭ'yaj są' né' rian Yan'anj anj.

6 Nḭ hué daj ga'mi xí' David xi'í 'ngǫ tsínj achin gui'yaj są'. Sanḭ hua gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman tsínj daj. Nḭ ga'mi David sisḭ hua 'ueé rian tsínj daj.

7 Nḭ gataj David:

Hua 'ueé rian tsínj rḭan xḭ'i si-gąquin' sḭ guinicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico.

Nḭ nun xącaj Yan'anj cuenta xi'í si-gąquin' sij mánj.

8 Nḭ hua 'ueé rian tsínj rian nun acaj cuenta Yan'anj xi'í si-gąquin' sij.

Hué daj gataj David.

9 Ngaa nḭ sé urin ni tsínj israelita gą'ue gąhuin nią' ruhua ngą nuguan' nan. Sanḭ gą'ue gąhuin nią' ruhua ni tsínj 'ną' anéj chrej nej. Daj si hua gatā rian án rę' sisḭ hua są' niman Abraham gataj Yan'anj xi'í si xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj.

10 Nḭ nachínj snan'ān ni é rę'. Nḭ ąman gataj Yan'anj si hua nḭca niman Abraham, ruhua ni é rę' únj. Asḭj nę' ru̱cu guta' ni sij da'nga' nneę cúj Abraham ní'. Asḭ asḭj sini są'. Hué asḭj sini huin anj.

11 Nḭ nę' ru̱cu huin guta' sij da'nga' nneę cúj man'an sij. Nḭ é' huin 'ngǫ da'nga' digyán Yan'anj sisḭ hua są' niman Abraham xi'í si guxuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Ngaa nḭ gą'ue gąhuin Abraham chrej daran' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj nu̱nj si nun gu̱ta' da'nga' nneę cúj ni tsínj daj. Nḭ hué daj gą'ue gątaj Yan'anj si hua są' niman ni tsínj daj huin ni tsínj 'ną' anéj chrej.

12 Nḭ gą'ue gąhuin Abraham chrej ni tsínj hua guta' da'nga' man'an ni sij. Nḭ hué daj huin sisḭ gu̱xuman ruhua ni sij dąj rún' guxuman ruhua Abraham ngaa achin gu̱ta' da'nga' sí' nej.

La promesa realizada mediante la fe

13 Nḭ ga'níj du'ua Yan'anj rian ni dą'nij Abraham sisḭ gą'ui'-í' xungüḭ nan nąhuin ra'a ni sij. Sanḭ sé güenda si dagahuin Abraham si-ley Moisés huin sisḭ hué daj gataj Yan'anj nuguan' nan gunun ni sij mánj. Sanḭ gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman Abraham xi'í si guxuman ruhua sí' ni'yaj sí' man'an Yan'anj anj.

14 Nḭ sé xi'í si dagahuin
ni tsínj si-ley Moisés 'yaj si
nạhuin ra'a ni sij xungüḭ nan
mánj. Daj si sisḭ hué daj
huin, nḭ nitaj si ní'yanj si
xuman ruhua ni sij ni'yaj
ni sij Yan'anj mánj. Nḭ ni-
taj si ní'yanj nuguan' hua
gataj yya Yan'anj gunun ni
sij mánj.
15 Daj si si-ley Moisés 'yaj
sisḭ gạhuin ni ngüḭ castigo.
Sanḭ sisḭ nitaj ley daj, nḭ
nitaj si da'ui ni ngüḭ gaquin'
mánj.
16 Hué dan nḭ xi'í si xuman
ruhua né' ni'yaj né' man'an
Yan'anj, nḭ nạhuin ra'a né'
nuguan' xạnga' gui'yaj yya
Yan'anj ngạ ni da'níj Abra-
ham. Hué dan nḭ xacaj
né' cuenta ngạ xi'í sinduj
gui'yaj Yan'anj ngạ né'. Nḭ sé
urin rian ni ngüḭ dagahuin
ley daj gui'yaj yya Yan'anj.
Sanḭ gui'yaj yya Yan'anj rian
daran' ni ngüḭ xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj dạj rún' guxu-
man ruhua xí' Abraham. Nḭ
hué sí' huin chrej daran' né'.
17 Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj: "Gui'yā sisḭ gạhuín
rẹ' chrej nico rian ni ngüḭ."
Daj gataj Yan'anj gunun
Abraham. Ngaa nḭ gahuin sí'
chrej daran' né' rian Yan'anj.
Nḭ guxuman ruhua sí' ni'yaj
sí' Yan'anj. Nḭ Yan'anj 'yaj
sisḭ gạna'nij ni níman. Nḭ
'yaj Yan'anj ni rasụn achin
si gụrugüi' aj.
18 Nḭ ngaa gachin güi
ruhua Abraham si guḭ'yaj sạ'
Yan'anj ngạ sij, nḭ hua guẹ
guxuman ruhua sij ni'yaj
sij Yan'anj. Nḭ xi'í si hué
daj gui'yaj sij, nḭ gahuin sij
"chrej nico ni ngüḭ". Daj
si hua gataj Yan'anj gunun
sij: "Hué daj guḭxi'nanj nico
da'níj rẹ'."
19 Nḭ nun gạ'nin' ruhua
Abraham si guxuman ruhua
sij ni'yaj sij Yan'anj (nụnj
si achin dọj guḭsij sij 'ngọ
ciento yo'). Nḭ acaj sij cuenta
sisḭ achin dọj gạhui' nụngüej
nicạ sij Sara. Nḭ gachin yo'
gạ'nga da'níj nicạ sij Sara
nej.
20 Nḭ nun gạni huḭj ruhua
sij ngạ nuguan' gataj yya
Yan'anj gunun sij. Sanḭ gux-
uman doj ruhua sij ni'yaj sij
Yan'anj. Nḭ ga'mi sạ' 'ueé sij
rian Yan'anj.
21 Nḭ gani sạ' ruhua sij sisḭ
nicaj Yan'anj fuerza guḭ'yaj-
á' daran' ni nuguan' hua
gataj yya-á' gunun sij.
22 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
sij ni'yaj sij Yan'anj, nḭ gataj
Yan'anj sisḭ hua sạ' niman
sij.
23 Nḭ garun ni sij sisḭ hua
sạ' niman Abraham gataj
Yan'anj. Sanḭ sé rian urin
Abraham huin garun ni sij
da mánj.
24 Sanḭ garun ni sij
nuguan' daj xi'í né' xi'í
si xuman ruhua né' ni'yaj
né' Yan'anj. Ngaa nḭ gataj
Yan'anj sisḭ gahuin sạ'
niman né' nej. Nḭ Yan'anj
gui'yaj sisḭ ganá'nij Jesús
huin sí' Señor nicaj sun rian
né'.
25 Nḭ naga'ui' Yan'anj
man'an sí' sisḭ gạhui' sí' xi'í

si-gąquin' né'. Nį ganá'nij sí', gui'yaj Yan'anj güenda si gą'ue gątaj Yan'anj sisį hua są' niman né'.

5

Resultados de la justificación

1 Hué dan nį xi'í si guxuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nį gahuin są' niman né' rian Yan'anj. Nį hua din'inj ruhua né' rian Yan'anj, 'yaj Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'.

2 Nį xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nį nąhuin ra'a né' sinduj 'yaj Yan'anj ngą né'. Nį hua nįca ruhua né', 'yaj sinduj daj. Nį hua nią' ruhua né' ana'uij né' sisį gąhuin są' 'ueé né' ngą Yan'anj.

3 Nį ango nuguan' huin sisį huin nią' ruhua né' ngaa ran' né' sayun. Daj si ni'i né' sisį nąri' nucuaj doj niman né', 'yaj sayun daj.

4 Nį ngaa gahuin nucuaj niman né', nį guįsij né' gąhuin nįca ruhua né' nej. Nį ngaa guįsij né' gąhuin nįca ruhua né', nį ana'uij né' sisį guį'yaj są' Yan'anj ngą né'.

5 Nį sé 'ngǫ nuguan' yuǫn huin si ana'uij né' nan mánj. Daj si gahuin nucuaj niman né' xi'í si nįn' ruhua 'į ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nį Espíritu Santo 'yaj sisį ni'i né' daj. Nį Yan'anj riqui si ga'ną' Espíritu Santo rian né'.

6 Nį ngaa nun gahuin nucuaj né' gui'yaj są' né', nį xi'í né' gahui' Cristo. Nį gahuin né' tsínj nun guxuman ruhua nį'yaj Yan'anj. Nį gahui' Cristo güi ngaa gani sini ruhua Yan'anj.

7 Nį hua yya na'uej ruhua né' gąhui' né' xi'í 'ngǫ dugüi' né' tsínj hua są' niman. Sanį si ruhuaj, nį gąhui' 'ngǫ né' xi'í 'ngǫ tsínj hua są' nįn'.

8 Sanį sé daj huin Yan'anj mánj. Daj si ngaa hua guę da'ui né' gaquin', nį gahui' Cristo xi'í', gui'yaj Yan'anj. Nį hué daj digyán yya Yan'anj sisį 'į ruhua Yan'anj ni'ya né'.

9 Ngaa nį xi'í si gahuin są' niman né', gui'yaj si-tun man'an Cristo, hué dan nį ni'i né' sisį sį gahuin né' castigo xi'í gaquin' da'ui né' güi gą'na' Yan'anj guį'ya castigo ni ngüį mánj.

10 Nį ngaa gahuin né' tsínj unun' ngą Yan'anj, nį gahui' da'ni xi'í né'. Nį hué daj nagui'yaj yya Yan'anj ngą né'. Hué daj nį nąanj gą'ue nącaj xąnga' Yan'anj né' xi'í si hua nį'na' Cristo nne sij chruhua niman né'.

11 Nį sé urin nan, sanį huin nią' ruhua né' ngą Yan'anj xi'í Jesús huin sí' Señor nicaj sun rian né'. Daj si hué xi'í Cristo, nį hua din'inj ruhua né' rian Yan'anj anj.

Adán y Cristo

12 Hué dan nį urin tsínj daj gui'yaj si gatúj gaquin' chruhua xungüį gu'naj sí' Adán. Nį gaxį'i gahui' ni ngüį ngaa gatúj gaquin' chruhua xungüį. Nį daran'

ni ngüi̱ gahuin si gạhui' xi'í si da'ui daran' ni sij gaquin'.
13 Ni̱ asij nun gạ'ui' Yan'anj ley rian ni ngüi̱, ni̱ hua gui'yaj ni sij gaquin'. Sani̱ nun xacaj Yan'anj cuenta xi'í gaquin' ngaa nitaj ley hua mánj.
14 Ni̱ asij gane Adán, ni̱ da' yo' gane Moisés, ni̱ gahui' ni ngüi̱. Ni̱ nun dagahuin Adán 'ngọ nuguan' gataj Yan'anj gunun sij. Sani̱ sé daj huin si-gạquin' ni ngüi̱ gahui' daj. Ni̱ nun gui̱'yaj sạ' Adán.

Hué dan ni̱ dạj rún' ga'nạ' Adán, ni̱ hué daj hua niạn gạ'na' ango tsínj gui̱'yaj sạ' chruhua xungüi̱ nan anj.
15 Sani̱ sé rún' hua si-gạquin' Adán sé daj hua sinduj si riqui Yan'anj rian né' mánj. Daj si gahui' ni ngüi̱ mán ni̱n' gạchra' xi'í gaquin' gui'yaj Adán. Sani̱ riqui Yan'anj 'ngọ sinduj rian né' huin né' ni ngüi̱ mán ni̱n' gạchra'. Daj si ga'ui' Yan'anj si gạ sạ' né'. Ni̱ hué daj gui'yaj Yan'anj xi'í sinduj gui'yaj urin tsínj daj xi'í né' huin sí' Jesucristo.
16 Ni̱ dạj rún' gahuin gui'yaj urin tsínj daj gaquin', ni̱ sé daj hua sinduj riqui Yan'anj rian né' mánj. Daj si xi'í urin gaquin' gui'yaj si gạhuin ni ngüi̱ castigo. Sani̱ xi'í sinduj riqui Yan'anj rian né', ni̱ gataj Yan'anj sisi̱ hua ni̱ca niman né' rian daran' ni gaquin' gui'yaj né' aj.
17 Ngaa ni̱ xi'í si-gạquin' urin tsínj daj, ni̱ ahui' daran' ni ngüi̱, 'ya. Sani̱ xi'í si riqui Yan'anj sinduj rian né', ni̱ gataj Yan'anj si hua ni̱ca niman né'. Ngaa ni̱ gạ'ue gạ ni̱'na' né' gui̱nicaj sun ni̱ganj né', gui'yaj urin tsínj huin Jesucristo aj.
18 Hué dan ni̱ si-gạquin' urin Adán gui'yaj sisi̱ gạhuin daran' ni ngüi̱ castigo. Sani̱ xi'í si gui'yaj sạ' 'ueé urin Jesucristo, ni̱ gui'yaj-á' sisi̱ gạ'ue gạ ni̱ca niman daran' ni ngüi̱. Ni̱ gạ'ue 'ngọ gạ ni̱'na' ni sij nej.
19 Ni̱ xi'í si nun dagahuin urin tsínj daj rian Yan'anj, ni̱ gahuin daran' ni ngüi̱ ni tsínj da'ui gaquin'. Sani̱ xi'í si dagahuin urin ango tsínj daj rian Yan'anj, ni̱ gahuin sạ' nico ni ngüi̱ rian Yan'anj anj.
20 Ni̱ ga'ui' Yan'anj ley rian ni ngüi̱ sisi̱ gui̱ni'i ni sij sisi̱ hua nico gaquin' da'ui ni sij rian Yan'anj. Sani̱ ngaa gui'yaj ni ngüi̱ nico gaquin', ni̱ nạanj nico gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni sij aj.
21 Hué dan ni̱ guiran' ni ngüi̱ sayun xi'í gaquin' gui'yaj ni sij. Sani̱ xi'í sinduj riqui Yan'anj rian né', ni̱ hua ni̱ca niman né'. Ni̱ gạ'ue gạne ni̱ganj ni̱n' né' xi'í si gahui' Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'.

6

Muertos al pecado

1 Hué dan ni̱ u̱n sin huin gui̱'yaj né', ruhua á rẹ' únj. Gạ gue̱ gui̱'yaj né' gaquin' güenda si ri̱qui Yan'anj doj

sinduj rian né', ruhua á rẹ'
ní'.
2 Sé daj huin guḭ'yaj né'
mánj. Daj si rún' huin 'ngọ
níman gahui' na'ue guḭ'yaj
gaquin' daj huin né'. Ngaa
nḭ sḭ ga'ue gạ guḭ'yaj né'
gaquin' gạ mánj.
3 Hua niạn si guḭni'i a ni é
rẹ' sisḭ ngaa gata' nnee né',
nḭ guinicaj dugüi' né' ngạ
Cristo Jesús. Nḭ rún' huin
níman gahui' nụguan'an ngạ
Cristo dạj huin né' ngạ sij.
4 Nḭ rḭan gata' nnee né', nḭ
huin ruhuaj gata sisḭ gahui'
nụguan'an né' ngạ Cristo. Nḭ
gachin' nụguan'an né' ngạ
sij nej. Hué dan nḭ dạj
rún' ganá'nij Cristo, gui'yaj
si-fuerza Yan'anj, hué daj nḭ
gạ'ue nạhuin nạca gạne né'
nej.
5 Nḭ sisḭ guinicaj dugüi' né'
ngạ Cristo gahui' né' dạj rún'
gahui' sij, nḭ hué ducuánj daj
gạna'nij né' dạj rún' ganá'nij
sij.
6 Nḭ ni'i né' sisḭ dạj gui'yaj
né' gaquin' asḭj sini. Nḭ
gahui' nụguan'an si gui'yaj
né' daj ngạ Cristo. Xi'í daj
guere' fuerza nicaj gaquin'
gui'yaj sini né'. Hué dan ni
nitaj si huaj guḭ'yaj sun né'
rian gaquin' da gạ mánj.
7 Daj si dạj rún' na'ue
guḭ'yaj 'ngọ níman gaquin'
hué daj sḭ ga'ue guḭ'yaj né'
gaquin' gạ mánj.
8 Nḭ sisḭ gahui' nụguan'an
né' ngạ Cristo, ngaa nḭ xu-
man ruhua né' sisḭ gạne
nụguan'an né' ngạ sij nej.
9 Hua ganá'nij Cristo scanij
ni níman. Hué dan nḭ ni'i
né' sisḭ sḭ ga'ue gạhui' rụhua'
yún sij mánj. Hua gui'yaj
gana Cristo rian nuguan' da
aj.
10 Nḭ urin yụn xḭ'i gahui'
Cristo xi'í gaquin'. Sanḭ
ganá'nij sij. Nḭ nne sij 'yaj sij
si aran' ruhua Yan'anj anj.
11 Nḭ hué ducuánj daj huin
si gạni ruhua a ni é rẹ'
sisḭ gahui' si xḭ'i mạn niman
án rẹ'. Nḭ dạj rún' huin
níman huin a ni é rẹ' na'ue
guḭ'yaj ni é rẹ' gaquin' gạ
mánj. Sanḭ gạni ruhua ni é
rẹ' sisḭ hua nḭ'na' ni é rẹ' rian
Yan'anj xi'í si nicaj dugüi' ni
é rẹ' ngạ Cristo Jesús, tsínj
nicaj sun rian né'.
12 Hué dan nḭ sḭ ga'nij ni
é rẹ' chrej sisḭ gạhuin achij
gaquin' rian nneẹ cúj ni é
rẹ' mánj. Daj si ni'i né' sisḭ
gạhui' nneẹ cúj né'. Nḭ sḭ
dagahuin ni é rẹ' si huin
ruhua guḭ'yaj nneẹ cúj ni é
rẹ' gạ mánj.
13 Ngaa nḭ sḭ naga'ui' a
ni é rẹ' nneẹ cúj ni é rẹ'
rian gaquin' güenda guḭ'yaj-
á' ngạ ni rasụn quij hua.
Sanḭ nạga'ui' ni é rẹ' niman
ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ gạni
ruhua á rẹ' sisḭ huin ni é
rẹ' ni ngüḭ gahui', nḭ ganá'nij
rụhua' yún nej. Nḭ nạga'ui' a
ni é rẹ' nneẹ cúj ni é rẹ' rian
Yan'anj sisḭ gạ'ue guḭ'yaj sạ'
á rẹ' dạj rún' aran' ruhua
Yan'anj anj.
14 Hué dan nḭ sḭ ga'ue
guḭnicaj gaquin' fuerza rian
ni é rẹ' gạ mánj. Daj si ni-
taj si nicaj sun si-ley Moisés
rian ni é rẹ' mánj. Sanḭ

'nij ni é rę' riqui sinduj 'yaj Yan'anj rian án rę' aj.

Siervos de la justicia

15 Hué dan ni sisi nitaj si nicaj sun ley rian né' xi'í si 'nij né' riqui sinduj 'yaj Yan'anj, ni ga'ue gui'yaj né' gaquin', ruhua á rę' ní'. Sé daj huin mánj.

16 Ni ni'i sa' né' sisi ngaa aráj xina né' gui'yaj sun né' rian 'ngo xuru'ue, ni hué né' gahuin si gunánj guitsi rian sí'. Ni hué ducuánj daj huin sisi gunánj guitsi né' rian gaquin', ngaa ni gahui' né'. Sani sisi unánj guitsi né' rian Yan'anj, ni gahuin sa' niman né' rian Yan'anj anj.

17 Ni hué ni é rę' gahuin sini ni ngüi unánj guitsi rian gaquin'. Sani a'ui' únj si guruhua Yan'anj sisi yyaj, ni dagahuin xanga' ni é rę' si-nuguan' Yan'anj digyán únj rian ni é rę'.

18 Asij sini gunánj gui-tsi a ni é rę' rian gaquin'. Sani yyaj ni gahuin nini ni é rę' rian gaquin' güenda si gunánj guitsi ni é rę' rian nuguan' nica, gui'yaj Yan'anj.

19 (Ni hué daj a'mī xi'í si na'ue gunun sa' ni é rę' nuguan' nan.) Ni asij sini ni garáj xina ni é rę' sisi gui'yaj nneę cúj ni é rę' gaquin'. Ni maan ninanj gaquin' gui'yaj á rę' rian Yan'anj. Sani yyaj ni naga'ui' ni é rę' nneę cúj ni é rę' rian Yan'anj. Ni hué daj ga'ue gui'yaj nica ni é rę'. Ngaa ni gahuin ni é rę' ni ngüi 'yaj sa' rian Yan'anj nej aj.

20 Ni ngaa huin ni é rę' ni ngüi unánj guitsi rian gaquin', ni nun ga'uej ruhua á rę' gui'yaj nica ni é rę' rian Yan'anj.

21 Ni un sin huin gui'yaj gana a ni é rę' nga ni gaquin' gui'yaj ni é rę', ruhua á rę' únj. Yyaj ni ri' ni é rę' si-na'aj nga ni gaquin' gui'yaj á rę' daj. Daj si ni gaquin' daj 'yaj si gahui' né', gui'yaj Yan'anj.

22 Yyaj ni gahuin nini ni é rę' rian ni gaquin' daj. Ni unánj guitsi ni é rę' rian Yan'anj. Xi'í daj gahuin sa' ruhua ni é rę' rian Yan'anj. Ni gane niganj nin' ni é rę' nga Yan'anj nej.

23 Hué dan ni xi'í gaquin' 'yaj ni ngüi, ni 'ngo gahuin anéj niman ni ngüi rian Yan'anj. Sani sinduj riqui Yan'anj rian né' 'yaj si gane niganj nuguan'an né' nga Cristo Jesús huin Señor nicaj sun rian né'.

7

Analogía tomada del matrimonio

1 Hué dan ni ni'i ni é rę' daj hua si-ley Yan'anj huin ín rę' jnān nga xica'uī. Ni ni'i sa' ni é rę' sisi a'nin' ley daj sun rian né' urin ngaa hua ni'na' né' mán né' chruhua xungüi nan.

2 Gui'yó' cuenta sisi hua 'ngo yun'unj xana xacaj tsínj sno'o. Ni ley daj ataj sisi hua nian si gane unj nga nica unj ngaa nin' hua ni'na' sí'. Sani

sisi̱ gąhui' nicą unj, ni̱ nitaj si a'nin' ley sun rian unj gą mánj. Gą'ue xącaj unj ango tsínj sno'o.

3 Hué dan ni̱ sisi̱ xącaj unj ango tsínj sno'o ngaa ni̱n' nne nicą unj, ni̱ da'ui unj gaquin'. Sani̱ sisi̱ gąhui' nicą unj, ni̱ hua ni̱ni rian unj ngą si a'mi ley daj. Ni̱ gą'ue xącaj unj ango tsínj sno'o. Ni̱ sé 'ngǫ gaquin' huin mánj.

4 Ni̱ hué daj huin ngą ni é rę' huin ín rę' jnān ngą xica'uī. Daj si ngaa gahui' nuguan'an ni é rę' ngą Cristo, ngaa ni̱ gahuin ni̱ni ni é rę' rian si-ley Moisés. Ni̱ guinicaj dugüi' ni é rę' ngą Cristo. Yyąj ni̱ huin ni é rę' Cristo, tsínj ganá'nij scanij ni níman. Xi'í daj ni̱ gą'ue gui̱'yaj są' né' rian Yan'anj.

5 Daj si asi̱j sini mán né', ni̱ gahuin ruhua né' gui̱'yaj né' gaquin', gui'yaj ley daj xi'í si hua yai̱ rian ley si gui̱'yaj né' ni gaquin' daj. Hué dan ni̱ ruhua gąhui' né' xi'í gaquin' gui'yaj né' ngą nneę cúj né'.

6 Sani̱ yyąj ni̱ nitaj si 'ni̱j né' riqui si-fuerza ley da gą mánj. Ni̱ hua ní'nij rian né' dągahuin né' rian Yan'anj gąche né' 'ngǫ chrej nąca si riqui Espíritu Santo rian né'. Ni̱ nitaj si 'ni̱j né' riqui ley garun ni sij asi̱j ná.

El pecado que mora en mí

7 Hué dan ni̱ gątaj né' sisi̱ si-ley Yan'anj huin gaquin' ní'. Sé daj huin mánj. Sani̱ gui'yaj ley sisi̱ gui̱ni'īnj dąj hua gaquin'. Ni̱ ataj ley: "Si̱ gahuin ruhua né' ni'yaj né' si'yaj dugüi' né'." Hué dan ni̱ sisi̱ nitaj ley daj, ni̱ nitaj ąman gui̱ni'īnj dąj hua gąhuin ruhuāj ni'yā si'yaj dugüi'īj.

8 Sani̱ ri̱an hua yai̱ rian ley si gui̱'yaj né' gaquin', ni̱ gaxi̱'i gani ruhuāj gui̱'yā ni rasụn nitaj si hua są'. Ni̱ sisi̱ nitaj ley, ni̱ nun xącaj ni ngüi̱ cuenta dąj hua gaquin'.

9 Ni̱ asi̱j sini ngaa nun gui̱ni'i są'āj si-ley Yan'anj, ni̱ gani ruhuāj sisi̱ 'ngǫ tsínj są' gahuīnj. Sani̱ ngaa gunun są'āj nuguan' a'nin' Yan'anj sun riānj, daj guini'īnj sisi̱ da'uīj gaquin'. Ni̱ ni̱n' ruhua gui'yā gaquin'.

10 Ni̱ guini'īnj sisi̱ nitaj si hua są' nimānj. Ni̱ ley daj huin güenda si gui̱man są' ni ngüi̱ chruhua xungüi̱. Sani̱ xacaj cuentāj sisi̱ huīnj 'ngǫ tsínj 'yaj gaquin'. Ni̱ guere' nimānj, gui'yaj ley daj.

11 Ni̱ ngaa xacaj cuentāj dąj hua si-ley Yan'anj, ni̱ gahuin ruhuāj gui̱'yā dąj rún' gataj ley daj. Sani̱ digya' yun'unj gaquin' man'ānj. Ni̱ gahuīnj 'ngǫ tsínj guę̱re' nimānj.

12 Hué dan ni̱ hua są' ni̱n' si-ley Yan'anj ngą nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Ni̱ hua ni̱ca nuguan' nan nej. Ni̱ dugu'nąj hua nuguan' nan nej.

13 Xi'í nuguan' są' nan, ni̱ guere' nimānj, ruhua á rę' ní'. Sé daj huin mánj. Sani̱ guere' nimānj xi'í si da'uīj gaquin'. Ni̱ garasụn gaquin'

rian nuguan' sạ' daj. Nị xi'í daj xacaj cuentāj sisị quij nịn' ruhua hua gaquin' daj.

14 Nị ni'i né' sisị uyan a'mi si-ley Yan'anj ngạ Espíritu Santo. Sanị yūnj huin 'ngọ tsínj 'yaj sun rian gaquin'.

15 Daj si ngạ si 'yā, nị nitaj si 'yā ngạ si huin ruhuāj guị'yā. Maan si 'yā si nun huin xạn' ruhuāj 'yā, nị 'yā nánj.

16 Hué dan nị sisị 'yā si nun huin xạn' ruhuāj 'yā, nị acaj cuentāj sisị hua sạ' si-ley Yan'anj.

17 Hué dan nị huin ruhuaj gạta sisị sé man'ānj huin si 'yaj daj. Sanị gaquin' nụn chruhua nimānj huin si 'yaj aj.

18 Nị xi'í si a'nin' gaquin' sun riānj, nị nitaj 'ngọ nuguan' sạ' nụn chruhua nimānj. Daj si nụnj si huin ruhuāj guị'yā si sạ' hua, sanị na'ue gụnucuā guị'yā mánj.

19 Nitaj si 'yaj sạ'āj si huin ruhuāj guị'yā mánj. Sanị hua guẹ 'yā si nun huin xạn' ruhuāj guị'yā nánj.

20 Hué dan nị sisị 'yā si nun huin xạn' ruhuāj 'yā, nị sé man'ānj huin si 'yaj. Sanị gaquin' nụn chruhua nimānj huin si 'yaj nánj.

21 Ngaa nị acaj cuentāj sisị ngaa huin ruhuāj guị'yā si sạ' hua, sanị hua guẹ nari'īj gaquin' 'yā.

22 Ruhua nimānj nị aran' ruhuāj ni'yā si-ley Yan'anj.

23 Sanị ni'īnj sisị unun' ango ley ngạ nimānj. Nị hué ley daj huin si nicaj sun chruhua nimānj. Nị ango ley daj huin gaquin' 'yaj nneẹ cúj man'ānj.

24 Ducu niqui nimānj xi'í si guẹre' nimānj, 'yaj gaquin'. Nị ụn tsínj gạ'ue guị'yaj si gạnanī rian gaquin' a'nin' chruhua nimānj nan únj.

25 A'uī si guruhua Yan'anj sisị xi'í Jesucristo, nị gạ'ue guịnani né' rian gaquin'. Nị Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.

Hué dan nị yyạj ni'īnj sisị dagahuin sta'ngāj rian si-ley Yan'anj. Sanị dagahuin nneẹ cū si ataj gaquin' nụn chruhua nimānj anj.

8

Viviendo en el Espíritu

1 Hué dan nị sị guta' Yan'anj gaquin' xiráj ni ngüị nicaj dugüi' ngạ Cristo Jesús. Daj si achéj ni sij si-chrej Espíritu Santo. Nị nitaj si achéj ni sij dạj rún' ataj nneẹ cúj ni sij.

2 Daj si asịj sini, nị nịnanj gaquin' gui'yaj né'. Nị ruhua guẹre' niman né', gui'yaj gaquin' daj. Sanị gahuin ní'nij né' rian gaquin' daj, gui'yaj Espíritu Santo. Nị Espíritu Santo 'yaj ngạ Cristo Jesús sisị gạ nị'na' nịganj né' gạne né'.

3 Nị xi'í si hua nucuaj gaquin' 'yaj nneẹ cúj né', nị na'ue gụnucuaj si-ley Yan'anj nạca né'. Sanị man'an Yan'anj huin si nucuaj gạ'ue nạcaj né'. Daj si ga'níj man'an Yan'anj da'ni gạ'na' chruhua xungüị.

Nḭ dąj rún' hua nneę cúj né' gahuin sí'. Nḭ gahui' sí' xi'í si-gąquin' né'. Nḭ hué ducuánj daj gui'yaj gana sí' rian gaquin' gui'yaj nneę cúj né'.
4 Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj güenda sisḭ gą'ue dągahuin né' si a'nin' si-ley Yan'anj sun rian né'. Daj si nitaj si dagahuin né' si a'nin' gaquin' rian né' gą mánj. Sanḭ dagahuin né' si a'mi Espíritu Santo chruhua niman né' aj.
5 Nḭ ni ngüḭ dagahuin si huin ruhua nneę cúj ni sij, nḭ maan si nahuij ruhua ni sij ngą nuguan' quij a'nin' rian ni sij. Sanḭ ni ngüḭ dagahuin si a'nin' Espíritu Santo chruhua niman ni sij, nḭ nahuij ruhua ni sij ngą nuguan' a'nin' Espíritu Santo rian ni sij.
6 Nḭ sisḭ nąhuij ruhua né' urin ngą si huin ruhua nneę cúj né', nḭ gąhui' niman né', guḭ'yaj. Sanḭ sisḭ nąhuij ruhua né' ngą nuguan' 'ną' rian Espíritu Santo, nḭ guḭ'yaj-á' sisḭ hua din'inj rian né'. Nḭ gąne nḭganj né' ngą Yan'anj nej.
7 Nḭ sisḭ nḭnanj nąhuij ruhua né' ngą si huin ruhua nneę cúj né', nḭ unun' né' ngą Yan'anj. Nḭ na'uej ruhua né' dągahuin né' si-ley Yan'anj. Nḭ sḭ gunucuaj né' dągahuin né' ley da mánj.
8 Nḭ ni ngüḭ nahuij ruhua ngą si huin ruhua nneę cúj ni sij, nḭ na'ue guḭ'yaj ni sij dąj rún' aran' ruhua Yan'anj.
9 Nḭ sisḭ hua yya nne Espíritu Santo chruhua niman ni é rę', nḭ nitaj si nąhuij ruhua ni é rę' ngą si huin ruhua nneę cúj ni é rę' gą mánj. Sanḭ nąhuij ruhua á rę' ngą si huin ruhua Espíritu Santo guḭ'yaj á rę'. Nḭ sisḭ nitaj si nne Si-Espíritu Cristo chruhua niman 'ngǫ tsínj daj, ngaa nḭ nitaj si huin sí' Cristo mánj.
10 Sanḭ sisḭ nne yya Cristo chruhua niman né', nḭ gahui' yya nneę cúj né' xi'í gaquin' gui'yaj né'. Sanḭ hua nḭ'na' niman né' xi'í si gataj Yan'anj si hua nḭca niman né'.
11 Nḭ ganá'nij Jesús scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Xi'í daj sisḭ nne Espíritu Santo chruhua niman né', nḭ gą nḭ'na' nneę cúj né', guḭ'yaj Yan'anj. Daj si nne Espíritu Santo chruhua niman né'.
12 Hué dan nḭ nitaj si huaj si guḭ'yaj né' si huin ruhua nneę cúj né'. Sḭ chracuij né' si huin ruhua nneę cúj né' man huin ín rę' jnān ngą xica'uī.
13 Daj si sisḭ guḭ'yaj né' dąj rún' huin ruhua nneę cúj né', nḭ gąhui' né'. Sanḭ sisḭ dągahuin né' nuguan' a'mi Espíritu Santo chruhua niman né', nḭ dụna né' gaquin' 'yaj nneę cúj né'. Nḭ gą nḭ'na' niman né' gąne nḭganj né' ngą Yan'anj.
14 Daran' ni ngüḭ gąraj xina sisḭ dḭgyán Espíritu Santo chrej rian ni sij, nḭ hué ni sij huin da'níj Yan'anj anj.
15 Nitaj si huin ruhua

Yan'anj sisi̱ gu̱xu'ui' né' rian Yan'anj da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj ngaa 'yaj sun yu̱n sij rian 'ngo̱ xuru'ue huee. Sé daj huin mánj. Sani̱ huin ruhua Yan'anj gui̱ni'i né' sisi̱ huin né' da'ni. Ni̱ hua nia̱' ruhua Yan'anj sisi̱ ga̱taj né': "Tata chré'", rian Yan'anj.

16 Ni̱ hué Espíritu Santo nicaj dugüi' nga̱ niman né'. Ni̱ ataj-á' unun né' sisi̱ huin né' da'níj Yan'anj.

17 Hué dan ni̱ xi'í si huin né' da'níj Yan'anj, ngaa ni̱ na̱huin ra'a né' daran' si ri̱qui Yan'anj rian né'. Ni̱ da̱j rún' ganahuin ra'a Cristo rian Yan'anj, ni̱ hué daj ga̱nahuin ra'a né' nej. Ni̱ sisi̱ gui̱ran' nu̱guan'an né' sayun nga̱ Cristo, ngaa ni̱ ga̱huin 'ueé sa̱' né' nga̱ sij nej.

18 Ni̱ hua yya ran' né' sayun xungüi̱ nan. Sani̱ rian ga̱huin 'ueé sa̱' né' ango xungüi̱ ga̱'na', ngaa ni̱ xi'í daj ani ruhuāj sisi̱ sé si nico huin sayun ran' né' acuan' mánj.

19 Ni̱ ana'uij ni̱n' ruhua daran' ni rasu̱n ma̱n chruhua xungüi̱ da̱j ga̱huin 'ueé sa̱' né' huin né' da'níj Yan'anj.

20 Ni̱ daran' ni rasu̱n ma̱n chruhua xungüi̱ gahuin xi̱'ij. Sani̱ sé daj huin ruhua ni rasu̱n gui'yaj Yan'anj mánj. Sani̱ man'an Yan'anj gui'yaj sisi̱ hué daj huaj gahuin xi̱'i daran'anj. Ni̱ ana'uij daran'anj sisi̱ na̱gui'yaj na̱ca Yan'anj daran'anj.

21 Ni̱ 'na̱' güi ngaa ga̱hui sa̱' daran'anj. Ni̱ nitaj si gu̱chru ni rasu̱n ga̱ mánj. Ni̱ ana'uij sa̱' daran'anj sisi̱ ga̱nahuin 'ueé sa̱' daran'anj da̱j rún' ga̱nahuin 'ueé sa̱' né' huin né' da'níj Yan'anj.

22 Ni̱ ni'i né' sisi̱ da̱j rún' ran' 'ngo̱ yun'unj xa̱na sayun ngaa achin ga̱'nga da'níj unj, ni̱ hué daj ran' daran' ni rasu̱n ma̱n chruhua xungüi̱.

23 Ni̱ sé urin ni rasu̱n daj ran' sayun, sani̱ ran' né' sayun nej. Ni̱ ana'uij né' si ga̱huin na̱ca daran'anj. Ni̱ riqui sini Yan'anj Espíritu Santo ga̱ne nga̱ né'. Ni̱ xi'í daj ana'uij né' sisi̱ ri̱qui Yan'anj ango ni rasu̱n sa̱' rian né' nej. Ni̱ ni güi mán né' xungüi̱ nan, ni̱ nani ruhua né' da ga̱huin yya né' da'níj Yan'anj. Daj si ngaa ga̱nahuij xungüi̱ nan, ni̱ na̱gui'yaj 'ueé Yan'anj nneę cúj né'.

24 Hua ganacaj Yan'anj né'. Sani̱ ana'uij né' sisi̱ gui̱'yaj sa̱' Yan'anj nga̱ né'. Ni̱ sisi̱ hua guini'i né' ga'na̱' 'ngo̱ rasu̱n ana'uij né', hué dan ni̱ nitaj si ana'uij né' si ga̱'na' ru̱hua' yún rasu̱n daj rian né' ga̱ mánj. Nitaj si huaj si ga̱na'uij né' rasu̱n hua nicaj né' mánj.

25 Ni̱ nun ni'i né' si gui̱'yaj Yan'anj nga̱ né'. Ni̱ sisi̱ achin gui̱ni'i né' si ana'uij né', sani̱ na̱naj ga̱na'uij né' si gui̱'yaj sa̱' Yan'anj nga̱ né' aj.

26 Ni̱ ri̱an ni̱naj niman né', ni̱ chracuij Espíritu Santo né'. Daj si nun ni'i né' da̱j ga̱chinj jni'yaj né' rian

Yan'anj. Sanı̱ achínj jni'yaj nı̱n' ruhua Espíritu Santo xi'í né' rian Yan'anj. Nı̱ ataj Espíritu Santo rian Yan'anj ngạ nuguan' huin ruhua né' gạ'mi né'.
27 Nı̱ ni'i sạ' Yan'anj dạj huin ruhua niman né'. Nı̱ ni'i sạ' Yan'anj dạj huin ruhua Espíritu Santo nej. Nı̱ dạj rún' aran' ruhua Yan'anj, nı̱ hué daj achínj jni'yaj Espíritu Santo xi'í né' huin né' ni ngüı̱ sạ' rian Yan'anj anj.

Más que vencedores

28 Nı̱ ni'i né' sisı̱ xi'í ni ngüı̱ 'ı̱ ruhua ni'yaj Yan'anj, nı̱ chracuij Yan'anj sisı̱ gạ sạ' ni sij ngạ daran' si ran' ni sij. Nı̱ hua gani ruhua Yan'anj sisı̱ gạquinj-ín' gạ'na' ni ngüı̱ daj guı̱nicaj dugüi' ni sij ngạ Yan'anj.
29 Nı̱ ası̱j ná hua ni'i Yan'anj né'. Nı̱ gani ruhua Yan'anj sisı̱ gạhuin né' dạj rún' huin man'an da'níj Yan'anj huin sí' Jesús. Ngaa nı̱ gạhuin sí' tsínj xạhua' scanij nico ni jnánj sí' huin né'.
30 Nı̱ ası̱j sini nı̱ gani ruhua Yan'anj sisı̱ gạquinj-ín' guı̱nicaj dugüi' né' ngạ-á'. Nı̱ gataj Yan'anj sisı̱ hua nı̱ca niman né' rian Yan'anj nej. Nı̱ rı̱an gataj Yan'anj sisı̱ hua nı̱ca niman né', nı̱ gui'yaj-á' sisı̱ gạhuin 'ueé sạ' né' ngạ-á' nej.
31 Sisı̱ daj huin, nı̱ gạ'ue gạtaj né' sisı̱ nicaj dugüi' Yan'anj ngạ né'. Nı̱ nitaj si gạhuin sisı̱ gạtaj rụhua ni ngüı̱ guı̱ni'i ni sij né' mánj.
32 Nı̱ ga'nin' ruhua Yan'anj sisı̱ guı̱ran' da'ni sayun gạhui' sí' xi'í né'. Nı̱ sisı̱ riqui Yan'anj da'ni rian né', nı̱ gạ'ue gạhuin yya ruhua né' sisı̱ rı̱qui Yan'anj daran' ni nuguan' sạ' rian né' nej.
33 Nı̱ rı̱an hua nacui Yan'anj né', nı̱ nitaj si gạhuin si gạ'mi gaquin' ni ngüı̱ xi'í né' gạ mánj. Daj si hua gataj Yan'anj sisı̱ hua nı̱ca niman né'.
34 Nı̱ rı̱an hua gahui' Cristo Jesús xi'í si-gạquin' né', nı̱ nitaj si gạhuin si gạtaj ni ngüı̱ sisı̱ da'ui né' gaquin' mánj. Nı̱ ganá'nij Jesús nej. Nı̱ nne sí' ra'a sạ' Yan'anj. Nı̱ achínj jni'yaj sí' rian Yan'anj xi'í né' aj.

35 Nı̱ ducu 'ı̱ ruhua Cristo ni'ya né'. Ngaa nı̱ dạj hua nuguan' gạ'ue guı̱'yaj sisı̱ gạhuin nı̱ni né' rian Cristo, ruhua á rẹ' únj. Ngaa ran' né' sayun ní', ası̱ ngaa nun ri' ruhua né' si guı̱'yaj né' ní', ası̱ ngaa a'mi quij ni ngüı̱ rian né' ní', ası̱ ngaa achin xi'nạ riqui né' ní', ası̱ ngaa achin atsij gụnun né' ní', ası̱ ngaa achéj né' chrej sayun ní', ası̱ ngaa ataj ni ngüı̱ sisı̱ dạgahui' ni sij né' sạ'. Sanı̱ ngạ daran' ni nuguan' nan, nı̱ sı̱ duna Cristo si 'ı̱ ruhua sij ni'yaj sij né'.
36 Nı̱ hué daj ga'mi si-nụguan' Yan'anj nej. Nı̱ gataj nuguan' daj:

Ya'yoj huin ruhua ni sij
dạgahui' ni sij ni únj

xi'í man'án rẹ' huín
rẹ' Yan'anj.
Nḭ dạj rún' huin xachij
gạhui' daj huin ni únj,
ruhua ni sij.
Hué daj gataj si-nụguan'
Yan'anj.
37 Nḭ nụnj si ran' né' daran'
sayun nan, sanḭ guḭ'yaj gana
né' xi'í si 'ḭ ruhua Cristo
ni'yaj sij né'.
38 Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya
né'. Nḭ gahuin yya ruhuāj
sisḭ güi yyạj, asḭ ni güi gạ'na',
nḭ sḭ ga'ue gạhuin nḭni né'
rian Yan'anj mánj. Nitaj si
gạhuin si gạhui' né'. Nḭ nitaj
si gạhuin si hua nḭ'na' né'
nej. Nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj ni
ángel ngạ ni nanẹ xḭ'i sisḭ
gạ'nij ra'a Cristo né' mánj.
Nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj gana ni
yan'anj 'yaj ra'a ni ngüḭ rian
né' nej.
39 Nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj ni si
mán xata' ngạ ni si mạn rian
yo'ój sisḭ gạ'nij ra'a Cristo
né' mánj. Nḭ ạ 'ngọ ni
rasụn gui'yaj Yan'anj sḭ ga'ue
guḭ'yaj sisḭ gạ'nij ra'a Yan'anj
né'. Daj si 'ḭ ruhua Yan'anj
ni'ya né'. Nḭ hué daj 'ḭ ruhua
Cristo Jesús ni'ya né' huin sí'
Señor nicaj sun rian né'.

9

La elección de Israel

1 Nḭ nico' man'ānj Cristo.
Nḭ nitaj si utaj chrā nuguan'
gạ'mī rian án rẹ'. Nḭ nne
Espíritu Santo chruhua
nimānj. Nḭ a'mi Espíritu
Santo chruhua nimānj sisḭ
nuguan' a'mī nan huin
nuguan' xạnga'.
2-3 Nḭ ni'i xạnga' nimānj
sisḭ nḭganj nḭn' ruhua nani
ruhuāj xi'í ni dugüi'īj huin
ni ngüḭ israelita. Nḭ huin
'ḭ ruhuāj ni'yā ni ngüḭ daj.
Nḭ nḭn' ruhua huin ruhuāj
sisḭ nạcaj Yan'anj ni dugüi'īj.
Nḭ ga'uej ruhuāj gạhuin
nḭganj nḭn'īnj castigo, guḭ'yaj
Yan'anj xi'í ni sij. Nḭ ga'uej
ruhuāj sisḭ gạhuin anē rian
Cristo sisḭ hué chrej daj gạ'ue
nạcaj Yan'anj ni dugüi'īj.
4 Nḭ huin ni sij ni tsínj
israelita. Nḭ gui'yaj Yan'anj
sisḭ gạhuin ni sij da'níj
Yan'anj. Nḭ gane 'ueé
Yan'anj scanij ni sij. Nḭ
gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ
nuguan' sạ' ngạ ni sij. Nḭ
ga'ui' Yan'anj si-ley-é' rian
ni sij. Nḭ digyán Yan'anj dạj
guḭ'yaj ni sij ngaa nahuin yu'
ni sij. Nḭ gataj Yan'anj sisḭ sạ'
guḭ'yaj-á' ngạ ni sij.
5 Nḭ huin ni sij ni da'níj ni
xí' guimán asḭj ná. Nḭ yan sạ'
ni ngüḭ israelita huin Cristo
huin sí' Yan'anj nicaj sun
rian daran'anj. Nḭ nḭganj
gạ'mi sạ' né' xi'í Cristo.
Amén.
6 Nḭ sé si xạnga' nun guḭsij
nuguan' gataj yya Yan'anj
rian ni ngüḭ israelita. Daj
si xi'í si nun dagahuin da'aj
ni sij rian Yan'anj, nḭ sé si
xạnga' daran' ni da'níj Israel
huin yya tsínj israelita.
7 Nḭ sé si xạnga' daran'
ni da'nḭ si'nḭ Abraham huin
yya da'níj sí'. Daj si gataj
Yan'anj gunun sí': “Nḭ da'nḭ
si'nḭ rẹ' gạ'na' rian tsínj
gụ'naj Isaac.” Daj gataj
Yan'anj gunun xí' Abraham.

8 Nḭ nuguan' nan huin
ruhuaj gata sisḭ sé daran' ni
ngüḭ ga'nga rian xí' Abra-
ham huin da'níj Yan'anj.
Sanḭ urin ni ngüḭ xuman
ruhua si-nu̱guan' Yan'anj
hué ni sij huin yya ni da'níj
Abraham.
9 Daj si nuguan' nan huin
nuguan' gataj yya Yan'anj
gunun Abraham: "Ango yo'
nąnicaj yūnj, nḭ guḭnicaj nicą
rę' Sara 'ngǫ lij." Daj gataj
Yan'anj gunun Abraham.
10 Nḭ ango nuguan' huin
sisḭ xí' Isaac huin urin chrej
nu̱ngüej lij da'níj Rebeca
huin unj nicą sí'.
11-12 Nḭ ngaa achin gą'nga
nu̱ngüej li, nḭ ngaa achin
guḭ'yaj nu̱ngüe si są', asḭ
sé si są', sanḭ hua gataj
Yan'anj rian Rebeca sisḭ lij
gą'nga sini hué-é' dągahuin
sun rian ango lij gą'nga nę'
ru̱cu. Nḭ maan si nacui
Yan'anj 'ngǫ sí' gąhuin sí'
tsínj gąhuin achij rian jnánj
sí' xi'í si hua gani sini ruhua
Yan'anj dąj gą sun nicaj
gǫ'ngo nu̱ngüe rian Yan'anj.
13 Nḭ nuguan' nan gataj
Yan'anj: "Huin 'ḭ ruhuāj
ni'yā tsínj gu̱'naj Jacob. Sanḭ
nun huin xąn' ruhuāj ni'yā
tsínj gu̱'naj Esaú mánj." Daj
gataj Yan'anj.
14 Hué dan nḭ gątaj né'
sisḭ nitaj si hua nḭca niman
Yan'anj, ruhua á rę' ní'.
15 Daj si gataj Yan'anj rian
Moisés: "Nḭ dąj rún' aran'
ruhuāj, nḭ hué daj guḭ'yā
nącuīj ni ngüḭ sisḭ nąni yaco
ruhuāj guini'yā. Nḭ hué
daj guḭ'yā nąhuin 'ḭ ruhuāj
guḭni'yā nej." Daj gataj
Yan'anj.
16 Nḭ na'ue guḭ'yaj ni ngüḭ
sisḭ nącui Yan'anj ni sij xi'í
si hué daj huin ruhua ni
sij, asḭ sisḭ guḭ'yaj fuerza ni
sij. Sanḭ urin si nahuin 'ḭ
ruhua Yan'anj ni'yaj-á', nḭ
nacui Yan'anj ni sij.
17 Daj si hua gataj Yan'anj
gunun rey gu̱'naj Faraón:
"Hué man'ānj gui'yaj sisḭ
huín rę' rey. Nḭ xi'í man'án
rę' dḭgyānj dąj nucuā rian
daran' ni ngüḭ mąn chruhua
xungüḭ. Nḭ guḭni'i ni sij dąj
hua man'ānj nej." Daj gataj
Yan'anj gunun Faraón asḭj
ná.
18 Hué dan nḭ ni'i né'
sisḭ nąni yaco ruhua Yan'anj
ni'yaj-á' u̱n tsínj huin ruhua-
á'. Nḭ 'yaj Yan'anj sisḭ
na'uej ruhua ango tsínj daj
dągahuin sij.
19 Sanḭ si ruhuaj gątaj da'aj
ni é rę': "Dąj gą'ue gą'mi
gaquin' Yan'anj xi'í ni ngüḭ
sisḭ nḭnanj 'yaj né' si huin
ruhua Yan'anj únj." Daj
gątaj da'aj ni é rę', si ruhuaj.
20 Sanḭ u̱n sin huín sǫ', nḭ
unún' sǫ' ngą Yan'anj únj.
Gątaj 'ngǫ chruj yo'ój gu̱nun
tsínj gui'yaj chruj: "Nḭ u̱n
sin huin nḭ gui'yáj rę' daj
man'ānj únj." Hué daj gą'mi
'ngǫ chruj, ruhuá rę' ní'. Sé
daj huin mánj.
21 Nḭ dąj rún' aran' ruhua
tsínj 'yaj chruj, nḭ hué daj
'yaj sij. Nḭ hué guę luti sige'
daj 'yaj sij 'ngǫ chruj są' nḭn'
ruhua ngą ango chruj niqui
nej.

22 Nḭ a'man ruhua Yan'anj
ni'ya ni ngüḭ 'yaj quij. Nḭ
guḭ'yaj Yan'anj castigo ni sij.
Nḭ nu̱nj si nḭganj nḭn' ga̱huin
ni ngüḭ daj castigo, sanḭ
a'nin' acuan' ruhua Yan'anj
ni'yaj-á' ni sij. Daj si huin
ruhua Yan'anj sisḭ guḭni'i
daran' ni ngüḭ da̱j nucuaj
man'an Yan'anj.
23 Nḭ huin ruhua Yan'anj
dḭgyanj rian ni ngüḭ da̱j
ga̱huin 'ueé sa̱' né', guḭ'yaj
Yan'anj. Nḭ asḭj sini nḭ
nagui'yaj sa̱' Yan'anj né' sisḭ
ga̱ne nḭganj né' rian hua sa̱'
nne man'an Yan'anj.
24 Nḭ gaquínj Yan'anj
ga̱'na' ga̱ne né' nga̱ Yan'anj.
Nḭ da'aj né' huin ni ngüḭ
israelita. Nḭ ango da'aj né'
huin ni ngüḭ 'na̱' anéj chrej.
25 Nḭ hué daj gataj Yan'anj
garun xí' Oseas asḭj ná:
Nḭ hua ni ngüḭ nun guḭnico'
sini man'ānj.
Sanḭ ga̱huin ni sij ni ngüḭ
nico' man'ānj.
Nḭ asḭj sini nḭ nun gahuin
'ḭ ruhuāj ni'yā ni ngüḭ
daj.
Sanḭ ga̱huin 'ḭ ruhuāj ni'yā ni
sij aj.
26 Nḭ rḭan gatā gunun ni
sij sisḭ sé ni ngüḭ
nico' man'ānj huin ni
sij, nḭ hué yu'uj daj
ga̱huin da'nī ni sij
huin man'ānj Yan'anj
hua nḭ'na'.
Daj gataj Yan'anj rian tsínj
gu̱'naj Oseas.
27 Nḭ ga'mi nucuaj Isaías
xi'í ni ngüḭ israelita. Nḭ gataj
sí' asḭj ná:
Nḭ nu̱nj si ga̱huin nico
ni ngüḭ israelita da̱j
rún' mán nico yo'ój
chru mán du'ua nnee
yan'anj, sanḭ do̱j ni sij
ga̱nacaj Yan'anj anj.
28 Daj si 'ngo̱ hora ga̱'na'
castigo nḭn' ga̱chra'
xungüḭ, guḭ'yaj
Yan'anj.
Daj gataj tsínj gu̱'naj Isaías.
29 Nḭ hué daj gataj Isaías nej:
Nḭ nucuaj nḭn' ruhua man'an
Yan'anj.
Nḭ sisḭ gahui' daran' né' xi'í
gaquin' da'ui né', nḭ
hua gahuin xánj né'
da̱j rún' hua xuman'
Sodoma nga̱ xuman'
Gomorra.
Sanḭ nacaj Yan'anj do̱j né'.
Daj gataj Isaías asḭj ná.

La justicia que es por fe

30 Ngaa nḭ nu̱nj huin si
ruhuaj gata nuguan' nan,
ruhua á rẹ' únj. Huin ruhuaj
gata sisḭ hua nḭca niman
ni ngüḭ 'na̱' anéj chrej rian
Yan'anj xi'í si xuman ruhua
ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Nḭ
nun na̱no' ni sij sisḭ hué daj
guḭ'yaj Yan'anj nga̱ ni sij.
31 Sanḭ gui'yaj fuerza ni
ngüḭ israelita sisḭ da̱gahuin
ni sij da̱j rún' ataj si-ley
Yan'anj güenda sisḭ na̱huin
sa̱' niman ni sij rian Yan'anj.
Sanḭ nun ga̱'ue da̱gahuin ni
sij si ataj ley da mánj.
32 Ngaa nḭ u̱n sin huin
nḭ nun gahuin sa̱' niman ni
sij, ruhua á rẹ' únj. Daj
si nun ga̱'uej ruhua ni sij
gu̱xuman ruhua ni sij nḭ'yaj
ni sij Jesucristo. Maan si

gani ruhua ni sij ngą xi'í si
guį'yaj są' man'an ni sij, nį ą
hua nįca niman ni sij, ruhua
ni sij. Hué dan nį natúj ni sij
gui'yaj yej garij ni sij dacój
ni sij daj. Nį yej daj huin
Jesucristo.

33 Nį hué daj ga'mi nįca si-
nąguan' Yan'anj asįj ná:

Hué xuman' Sión, nį gąrū
yej guį'yaj nątu ni
ngüį.

Nį ni ngüį gąxuman ruhua
nį'yaj Jesucristo, nį sį
gahuin ną'aj ni sij
mánj.

Sanį gąhui są' ni sij, guį'yaj
Yan'anj.

Nį yej daj huin Jesucristo.
Hué daj gataj Yan'anj.

10

1 Ducu huin ruhuāj sisį
nącaj Yan'anj ni ngüį is-
raelita huin ín rę' jnān ngą
xica'uī. Nį hué daj achínj
jni'yā rian Yan'anj nej.

2 Gą'ue gątā sisį 'yaj fuerza
ni sij sisį dągahuin ni sij rian
Yan'anj. Sanį nunun ni sij
dąj guį'yaj ni sij, nį gą'ue
gąhuin są' ni sij rian Yan'anj.

3 Nį nun ni'i ni sij sisį urin
Yan'anj 'yaj sisį hua nįca
niman ni ngüį rian Yan'anj.
Nį nano' ni sij sisį gą nįca
niman ni sij rian Yan'anj xi'í
si gui'yaj man'an ni sij. Nį
nun gą'uej ruhua ni sij dąj
rún' gataj Yan'anj si guį'yaj
ni sij.

4 Daj si man'an Cristo
gui'yaj sisį guisíj dagahuin
né' si ataj si-ley Yan'anj.
Daj si Cristo gui'yaj sisį hua
nįca niman né' xi'í si xuman
ruhua né' ni'yaj né' man'an
sij.

5 Nį garun Moisés sisį dąj
gą nįca niman ni ngüį xi'í si
dagahuin ni sij ley daj. Nį
gataj sí': "Sisį dągahuin ni
ngüį ni nuguan' daj, nį gą
nį'na' xąnga' ni sij, guį'yaj
ni nuguan' daj." Daj garun
Moisés.

6 Sanį Cristo 'yaj sisį hua
nįca niman né' rian Yan'anj
xi'í si xuman ruhua né'
ni'yaj né' man'an sij. Hué
dan nį sį gani ruhua né': "Un
tsínj gą'ue gąhui xata'" —daj
si nitaj si huaj si gąn'anj
xącaj né' Cristo gą'na' rąhua'
yún sí' nę' nįca'.

7 Nį sį gani ruhua né':
"Un tsínj gą'ue guįnij gąn'anj
riqui yo'ój" —daj si nitaj
si huaj si gąn'anj xącaj né'
Cristo gąna'nij rąhua' yún sí'
scanij ni níman.

8 Nį a'mi né' nuguan' są'
rian ni dugüi' né'. Daj si:
"Gahuin nįchrun' nuguan'
są' nan nąn du'ua né' ngą
niman né'." Nį hué nuguan'
są' nan huin si nata' ni
únj sisį gąxuman ruhua né'
nį'yaj né' Jesucristo.

9 Nį sisį nąta' rę' rian ni
dugüí' rę' sisį Jesús huin
Señor nicaj sun rian né', nį
sisį gąxuman xąnga' ruhuá
rę' sisį ganá'nij Jesús scanij
ni níman, gui'yaj Yan'anj,
hué dan nį nącaj Yan'anj
man'án rę'.

10 Daj si sisį gąxuman
ruhua né' nį'yaj né' Jesu-
cristo, nį gąhuin są' né' rian
Yan'anj. Nį sisį nąta' du'ua

né' sisi̱ nico' né' Jesús, ni̱ nạcaj Yan'anj né' nej aj.

11 Ni̱ gataj Yan'anj: “Daran' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, ni̱ si̱ gahuin nạ'aj ni sij. Sani̱ gạhui sạ' ni sij.” Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

12 Ni̱ uyan huin ni ngüi̱ israelita ngạ ni ngüi̱ griego rian Jesucristo. Daj si urin Señor Jesucristo nicaj sun rian daran' né'. Ni̱ ni̱n' ruhua riqui Jesucristo nuguan' sạ' rian daran' ni ngüi̱ achínj jni'yaj rian sij.

13 Daj si hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj: “Daran' ni ngüi̱ achínj jni'yaj rian Yan'anj ngạ si-xugüi Señor, ni̱ nạcaj Yan'anj ni sij.” Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

14 Sani̱ ngaa hua ni̱n' achin gụxuman ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Señor, ni̱ na'ue gạchinj jni'yaj ni sij rian Señor mánj. Ni̱ si̱ ga'ue gụxuman ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij sí' ngaa ni̱n' achin gụnun ni sij xi'í sí'. Ni̱ si̱ ga'ue gụnun ni sij ngaa nitaj tsínj nạta' nuguan' sạ' rian ni sij mánj.

15 Ni̱ si̱ ga'ue nạta' 'ngọ ni tsínj daj nuguan' sạ' rian ni ngüi̱ sisi̱ nitaj 'ngọ tsínj gạ'nij gạn'anj nạta' ni sij rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj si-nụguan' Yan'anj: “Ni̱ 'ueé ni̱n' ruhua 'yaj ni tsínj gan'anj gạ'mi nuguan' sạ' rian ni ngüi̱.” Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

16 Sani̱ sé daran' ni ngüi̱ ráj xina ngạ nuguan' sạ' 'nạ' rian Yan'anj da mánj. Ni̱ hué daj ga'mi tsínj gụ'naj Isaías ngaa nachínj snan'anj sij rian Yan'anj. Ni̱ gataj sij: “Señor, ụn sin huin ni̱ doj ni ngüi̱ guxuman ruhua nuguan' nata' ni únj únj.” Daj gataj Isaías gunun Yan'anj.

17 Hué dan ni̱ ngaa guisíj gunun ni ngüi̱ nuguan' sạ', ni̱ gạ'ue gụxuman ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Cristo. Ni̱ gạ'ue gạra da'nga' ruhua ni sij ngaa a'mi 'ngọ tsínj daj si-nụguan' Yan'anj rian ni sij.

18 Sani̱ sé si xạnga' si nun gunun ni sij nuguan' sạ' daj. Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:

Hua gaxa'ni̱ nuguan' sạ' ni̱n' gạchra' chruhua xungüi̱.

Ni̱ da' ganun ni̱n' xi'í xungüi̱ guisíj nuguan' sạ' daj.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

19 Sani̱ sé si xạnga' si nun acaj ni ngüi̱ israelita cuenta xi'í sạ' daj. Daj si gataj Moisés asij hua ná:

Ni̱ gui̱'yā sisi̱ gạhuin xicoj ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ' ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.

Ni̱ gui̱'yā sisi̱ gạ'man ruhua ni é rẹ' gụini'yaj ni é rẹ' ni ngüi̱ nitaj ducuánj nicaj gạ'mi.

Daj gataj Yan'anj garun Moisés rian ni ngüi̱ israelita.

20 Ni̱ hué daj guisíj ruhua Isaías gataj sí' nej:

Ni ngüi̱ nun nạno' yūnj, ni̱ hua nari' ni sij man'ānj.

Nḭ digyán man'ānj rian
ni ngüḭ nun nąchin'
snan'anj si-xugüīj.
Daj gataj Yan'anj garun
Isaías.
21 Sanḭ ngaa ga'mi Isaías
xi'í ni ngüḭ israelita, nḭ
gataj sí': "Nugüi nḭgan', nḭ
dugüi'īnj ra'āj sisḭ gą'na' ni
sij riānj huin ni sij ni tsínj
nun dagahuin riānj. Nḭ
unun' ni sij ngą man'ānj
nej." Daj gataj Yan'anj garun
Isaías.

11

El remanente de Israel

1 Hué dan nḭ xąnga' si dan-
icąj Yan'anj ni ngüḭ israelita
ní'. Sé daj huin mánj. Daj si
hué man'ānj huin 'ngǫ tsínj
israelita nej. Nḭ yūnj huin
da'nḭ si'nḭ Abraham. Nḭ nicōj
xi'nin' huin Benjamín.
2 Sé si danicąj Yan'anj ni
ngüḭ israelita mánj. Nḭ asḭj
sini yąn ngaa achin gą'nga ni
ngüḭ israelita, nḭ hua guini'i
Yan'anj ni sij.
Nḭ hua ni'i ni é rę' dąj
ataj si-nu̱guan' Yan'anj xi'í
tsínj gu̱'naj Elías asḭj ná. Nḭ
ngaa gachínj jni'yaj sí' rian
Yan'anj, nḭ ga'mi gaquin' sij
xi'í ni ngüḭ israelita. Nḭ gataj
sí':
3 Señor, dagahui' ni sij ni
tsínj ga'mi si-nu̱guan'
man'án rę'.
Nḭ duguane ni sij ni altar
huin si-nná rę' nej.
Nḭ ango rin man'ānj gunā
hua nḭ'na' nánj.
Nḭ hué daj huin ruhua ni
sij dągahui' ni sij
man'ānj nej.
Daj gataj Elías gunun
Yan'anj.
4 Sanḭ gataj Yan'anj gu-
nun Elías: "Nḭ hua ri ninīj
ichij mí ni ngüḭ israelita
na'uej gąne ráj dącoj rian
yan'anj gu̱'naj Baal." Daj
gataj Yan'anj gunun Elías.
5 Nḭ hué ducánj daj huin
ngą ni ngüḭ israelita güi yyąj.
Daj si gui'yaj Yan'anj sinduj
rian ni sij. Nḭ nacui Yan'anj
dǫj ni sij.
6 Nacui Yan'anj ni sij xi'í si
'ya sinduj ngą ni sij. Nḭ sé
xi'í si 'yaj są' ni sij, nḭ nacui
Yan'anj ni sij mánj. Nḭ sisḭ
hué daj huin, nḭ sinduj 'yaj
Yan'anj ngą ni sij, nḭ sé 'ngǫ
sinduj huin gą mánj.
7 Hué dan nḭ huin ruhua
ni ngüḭ israelita gąhui są' ni-
man ni sij rian Yan'anj. Sanḭ
nun guiri' ni sij si gahuin
ruhua ni sij. Sanḭ ni ngüḭ
ganacui Yan'anj, nḭ hué né'
guiri' aj. Nḭ na'uej ruhua
ango ni sij gu̱nun ni sij,
gui'yaj Yan'anj.
8 Nḭ hué daj gataj si-
nu̱guan' Yan'anj nej:
Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ ną'ue
gąra da'nga' ruhua ni
sij nuguan' są'.
Nḭ hué daj huin da güi
acuan' nej.
Daj si nu̱n rian ni sij, sanḭ
na'ue xigu̱in nḭ'yaj ni
sij.
Nḭ nu̱n chraquij ni sij, sanḭ
na'ue gu̱nun ni sij
mánj.
Daj gataj Yan'anj xi'í ni ngüḭ
israelita.
9 Nḭ hué daj gataj David asḭj
ná nej:

Huin ruhuāj sisi̱ gui'yanj 'yaj
ni ngüi̱ daj gạnahuin-
ín' xi' ngạ nnánj.
Ni̱ gui̱ran' ni sij sayun dạj
rún' ran' xucu ata'
ra'nga'.
Ni̱ gạnatuj ni sij gạhuin ni
sij castigo xi'í gaquin'
gui'yaj ni sij.
10 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gạhuin
duri rian ni sij.
Ni̱ si̱ guixigui̱n gui̱ni'yaj ni sij
mánj.
Ni̱ gạche nitu ni sij ni̱ganj
ni̱n', ruhuāj aj.
Daj gataj David.

La salvación de los gentiles

11 Hué dan ni̱ atā gụnun
ni é rẹ' sisi̱ sé si guẹre'
ni̱ganj ni ngüi̱ israelita rian
Yan'anj mánj. Daj si ngaa
nun dagahuin ni sij, ni̱ nacaj
Yan'anj ni ngüi̱ 'nạ' anéj
chrej. Xi'í daj ni̱ gạhuin xicoj
ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij ni
ngüi̱ 'nạ' anéj chrej daj.
12 Ni̱ ri̱an guere' ni ngüi̱
israelita rian Yan'anj, ni̱ hua
sạ' rian ni ngüi̱ mạn chruhua
xungüi̱. Ni̱ ganacaj Yan'anj
ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej xi'í si
guere' ni sij nej. Ni̱ sisi̱ hué
daj huin, ni̱ sạ' ni̱n' gạhuin
ngaa gui̱nico' rụhua' yún ni
ngüi̱ israelita Yan'anj.
13 Yyạj ni̱ gạ'mī rian ni
é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüi̱
'nạ' anéj chrej. Ni̱ ga'níj
Jesucristo gạn'ān rian án
rẹ' huīnj apóstol a'mī si-
nụguan' sí'. Ni̱ xi'í daj ni̱ 'yaj
fuerzāj ngạ si-sūnj.
14 Daj si huin ruhuāj sisi̱
gạhuin xicoj ruhua ni ngüi̱
israelita gui̱ni'i ni sij ni é rẹ'.
Ngaa ni̱ gạ'ue nạcaj Yan'anj
da'aj ni sij.
15 Ngaa danicạj Yan'anj
ni ngüi̱ israelita, ni̱ gahuin
nụguan'an ni ngüi̱ mán ni̱n'
gạchra' chruhua xungüi̱ ngạ
Yan'anj. Ngaa ni̱ gạhuin sạ'
ni̱n' ni ngüi̱ israelita ngaa
gui̱nicaj dugüi' rụhua' yún
Yan'anj ngạ ni sij. Daj si dạj
rún' huin ni tsínj gahui' huin
ni sij yyạj. Sani̱ gạna'nij ni
sij, gui̱'yaj Yan'anj.
16 Sisi̱ hua sạ' dọj quinj, ni̱
daran' quinj daj hua sạ'. Ni̱
sisi̱ hua sạ' ya'ạ siụ chrun
daj, ni̱ hua sạ' 'ngọ gue̱
chrun ngạ ra'a nej.
17 Ni̱ dạj rún' 'yaj né'
ngaa a'nin' né' ra'a chrun,
ni̱ hué daj gui'yaj Yan'anj
ngạ ni ngüi̱ israelita. Ni̱
hué ni é rẹ' huin rún' huin
'ngọ ra'a chrun 'nạ' riqui
quij. Ni̱ na'níj Yan'anj scanij
chrun sạ' olivo ni é rẹ' yu'uj
guimán ni ngüi̱ israelita.
Ngaa ni̱ ga ni̱'na' ni é rẹ'
gui'yaj ya'ạ siụ chrun olivo
daj. Ni̱ rún' huin ra'a chrun
olivo sạ' huin ni ngüi̱ xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj.
18 Xi'í daj ni̱ si̱ gani ruhua
ni é rẹ' sisi̱ sạ' huin ni é rẹ'
daj ngạ ni ngüi̱ israelita. Ni̱
sisi̱ hué daj ani ruhua ni é
rẹ', ngaa ni̱ nạnun sạ' ruhua
ni é rẹ' sisi̱ hua ni̱'na' ni é rẹ',
gui'yaj ya'ạ siụ chrun. Ni̱ sé
ni é rẹ' gui'yaj sisi̱ hua ni̱'na'
ya'ạ siụ chrun mánj.
19 Ni̱ si ruhuaj, ni̱ gạtaj ni é
rẹ': “Ga'nin' Yan'anj ni ra'a
chrun daj xi'í si nạ'nij-í' ni

é rẹ' scanij chrun sạ' olivo daj.”
20 Hué daj huin xạnga'. Sanị̱ rị̱an nun gụxuman
ruhua ni ngüị̱ israelita, nị̱
guere' ni sij rian Yan'anj. Nị̱
'nị̱j ni é rẹ' scanij chrun daj
urin si xuman ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Ngaa nị̱
sị̱ ga nnẹ é rẹ' si 'nị̱j ni é rẹ'
scanij chrun daj. Maan si
gạ cuidado ni é rẹ' ngạ chrej
huaj á rẹ' nánj.

21 Nị̱ sisị̱ nun guị̱nicaj
Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í
si-gạquin' ni ngüị̱ israelita
huin ni sij ra'a chrun daj,
ngaa nị̱ sị̱ guinicaj Yan'anj
'ngọ niman nico xi'í ni é rẹ'
nej.
22 Nị̱'yaj ni é rẹ' yyạj. Huin
sạ' ruhua Yan'anj ni'ya ni
ngüị̱. Sanị̱ sun du'ua Yan'anj
rian ni ngüị̱ nej. Nị̱ gahuin
castigo ni ngüị̱ israelita,
gui'yaj Yan'anj. Sanị̱ guị̱'yaj
sạ' Yan'anj ngạ man'an ni
é rẹ'. Nị̱ hué daj guị̱'yaj
Yan'anj sinduj rian án rẹ'
sisị̱ sị̱ gan'anj anéj ni é rẹ'
rian Yan'anj. Daj si sisị̱ sị̱
dagahuin ín rẹ' rian Yan'anj,
nị̱ hué daj gạ'nin' Yan'anj ni
é rẹ' nej nánj.
23 Nị̱ sisị̱ gạ'uej ruhua
ni ngüị̱ israelita gụxuman
ruhua ni sij nị̱'yaj ni sij
Yan'anj, ngaa nị̱ nạ'ninj
rụhua' yún Yan'anj ni sij
scanij chrun daj. Daj si si-
fuerza man'an Yan'anj gạ'ue
guị̱'yaj sisị̱ nạ'ninj rụhua'
yún-ún' ni sij.
24 Nị̱ sé ni é rẹ' huin ni
ngüị̱ israelita mánj. Hué ni é
rẹ' huin 'ngọ ra'a chrun 'nạ'
riqui quij ga'nin' Yan'anj. Nị̱
na'nínj Yan'anj ni é rẹ' scanij
chrun olivo sạ' hua. Nị̱ sisị̱
ni ngüị̱ israelita huin ra'a
chrun olivo sạ' hua daj, ngaa
nị̱ huaj doj gạ'ue gạna'nij
rụhua' yún Yan'anj ni sij
scanij chrun olivo da aj.

La restauración de Israel

25 Nị̱ huin ruhuāj sisị̱
guị̱ini'i ni é rẹ' huin ni jnān
ngạ ni xica'uī 'ngọ nuguan'
sạ' garij huị̱ Yan'anj. Ngaa nị̱
guisíj gunun ni é rẹ' nuguan'
nan, nị̱ sị̱ güin gạ'mi xạcan
án rẹ' mánj. Daj si da'aj ni
ngüị̱ israelita na'uej ruhua
gụnun si gataj Yan'anj rian
ni sij. Nị̱ hué daj gạ ni
ngüị̱ israelita da guị̱sij güi
gụxuman ruhua daran' ni
ngüị̱ nacui Yan'anj huin ni
sij ni ngüị̱ 'nạ' anéj chrej.
26 Nị̱ ngaa hué daj gạhuin,
nị̱ gạnacaj Yan'anj daran' ni
ngüị̱ israelita. Nị̱ hué daj
gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
Nẹ' xuman' Sión gạ'na' 'ngọ
tsínj gạnacaj ni ngüị̱.
Nị̱ gạ'ne sij si-gạquin' ni
dụgüi' Jacob huin ni
sij ni ngüị̱ israelita.
27 Nị̱ nan huin nuguan'
guị̱'yaj yyāj ngạ ni sij
güi gạ'nē si-gạquin' ni
sij.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
28 Nị̱ unun' ni ngüị̱ is-
raelita ngạ Yan'anj xi'í si
na'ue gụxuman ruhua ni sij
ngạ nuguan' sạ' 'nạ' rian
Yan'anj. Nị̱ xi'í si hué daj 'yaj
ni sij, nị̱ hua ní'nij gạtu ni é
rẹ' si-chrej Yan'anj. Sanị̱ hua

guę 'i̱ ruhua Yan'anj ni'yaj-á' ni sij xi'í si hua ganacui Yan'anj ni xi ni sij asi̱j hua ná.
29 Ni̱ nitaj ą̱man nąduna Yan'anj si-nuguan'anj. Ni̱ si̱ ga'ue gą̱'ne ru̱hua' yún Yan'anj nuguan' riquij riún'. Ni̱ sisi̱ gaquínj Yan'anj né', ni̱ si̱ nanicaj ruhua-á' ngą̱ nuguan' da gą̱ mánj.
30 Ni̱ güi gachin, ni̱ nun da-gahuin ni é rę' rian Yan'anj huin ni é rę' tsínj 'ną' anéj chrej. Ni̱ xi'í si nun da-gahuin ni ngüi̱ israelita, ni̱ nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rę' yyą̱j.
31 Ni̱ nun dagahuin ni ngüi̱ israelita rian Yan'anj. Hué dan ni̱ xi'í si nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rę', ni̱ gą̱'ue nąni yaco ruhua Yan'anj ni̱'ya ni ngüi̱ is-raelita nej.
32 Ni̱ xi'í si uyan gui'yaj ni ngüi̱ israelita ngą̱ ni ngüi̱ 'ną' anéj chrej gaquin', ni̱ gataj Yan'anj sisi̱ uyan da'ui daran' ni sij gaquin'. Xi'í daj ni̱ gą̱'ue nąni yaco ruhua Yan'anj ni'ya daran' ni sij.
33 Yan'anj ni̱n' ruhua huin si są' xi'í né'. Chru̱n ni̱n' ruhua Yan'anj, ni̱ ni'i-ín' daran' nuguan' nej. Na'ue gą̱ra da'nga' ruhua né' dąj ani ruhua Yan'anj. Ni̱ si̱ guisíj né' gui̱ni'i né' dąj hua si-chrej Yan'anj nej.
34 Ni̱ si̱ guisíj né' gui̱ni'i né' nuguan' są' ahui chrą Señor. Ni̱ si̱ guisíj né' gą̱'ui' né' 'ngǫ chrej rian Yan'anj anj.
35 Ni̱ nitaj ą 'ngǫ tsínj gą̱'ue gą̱'ui' xiquínj 'ngǫ rasu̱n rian Yan'anj, ngaa ni̱ nąru'ue Yan'anj rian sij mánj.
36 Daj si Yan'anj gui'yaj daran' ni rasu̱n mán. Ni̱ daran' ni rasu̱n huin güenda man'an Yan'anj. Ni̱ nąnicaj daran' ni rasu̱n rian Yan'anj nej. Xi'í daj ni̱ gą̱'mi są' 'ueé ni̱ganj ni̱n' né' rian Yan'anj. Amén.

12

Deberes cristianos

1 Ni̱ xi'í si nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya né', ni̱ gątaj snan'ān rian án rę' sisi̱ nąga'ui' ni é rę' man'an ni é rę' rian Yan'anj. Ni̱ dąj rún' hua ni̱'na' ni xucu ga'ui' ni ngüi̱ rian Yan'anj asi̱j ná, ni̱ hué daj nąga'ui' ni é rę' man'an án rę' sisi̱ dągahuin ni é rę' rian Yan'anj nej. Ni̱ gąhuin ni̱ni ni é rę' rian ni gaquin'. Ni̱ hué daj gą̱'ue gui̱'yaj ni é rę' dąj rún' aran' ruhua Yan'anj. Ni̱ ni'í' sisi̱ hué daj hua niąn gui̱'yó'.
2 Ni̱ si̱ gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni ngüi̱ mąn chruhua xungüi̱ gaquin' nan mánj. Sani̱ gą̱'uej ruhua á rę' gąhuin są' niman án rę', gui̱'yaj Yan'anj anj. Ngaa ni̱ gą̱'ue gąhuin chru̱n są' ni é rę' gui̱ni'i ni é rę' nuguan' są' huin ruhua Yan'anj gui̱'yaj á rę'. Ni̱ aran' ruhua Yan'anj ni'ya nuguan' daj. Ni̱ hua ni̱ca nuguan' daj nej.
3 Ni̱ ri̱an riqui Yan'anj sin-duj riānj, ni̱ 'yaj fuerzāj rian daran' ni é rę' sisi̱ si̱ gani ruhua ni é rę' si huin achij ni é rę' mánj. Sani̱ gąni ruhua

ni é rẹ' xi'í man'an ni é rẹ' dạj rún' huin yya ni é rẹ' sisị dạj riqui Yan'anj si xuman ruhua gọ'ngo ni é rẹ'.

4 Nị ni'i né' sisị urin nneẹ cúj né' hua. Sanị naduna hua gọ'ngo yu'uj nịn' gạchra' nneẹ cú'. Nị nịni sun 'yaj sun gọ'ngo yu'uj daj.

5 Nị hué daj huin né' huin né' ni ngüị nicaj dugüi' ngạ Cristo. Nị nụnj si ga'ị nịn' ruhua né' huin, sanị urin nneẹ cúj Cristo huin né'. Nị uyan nicaj dugüi' né' ngạ ni dugüi' né' dạj rún' hua nneẹ cúj né' aj. Nị chracuij né' gọ'ngo ni dugüi' né'.

6 Nị nịni riqui Yan'anj sun rian gọ'ngo né'. Ngaa nị guị'yaj sun gọ'ngo né' sun riqui Yan'anj rian gọ'ngo né'. Nị sisị ga'nin' Yan'anj sun gạ'mi 'ngọ né' si-nụguan'-án' rian ni dugüi' né', hué dan nị gạ'mi né' nuguan' daj dạj rún' xuman ruhua né' aj.

7 Nị sisị hué daj ga'nin' Yan'anj sun rian ango né' güenda chrạcui' ni dugüí', nị hué daj guị'yó' rian ni dugüí'. Nị sisị ga'nin' Yan'anj sun rian ango né' güenda dịgyún' rian ni dugüi' né', nị da'uí' si dịgyún' rian ni dugüí'.

8 Nị sisị hua sun rian ango ni dugüí' güenda gạ'ui' sij chrej rian dugüi' sij, nị dạ'ui sij gạ'ui' sij chrej rian dugüi' sij. Nị sisị hua sun rian ango ni dugüi' né' güenda gạ'ui' sij rasụn rian ni ngüị niqui, ngaa nị gạhuin niạ' ruhua sij, guị'yaj sij daj. Nị sisị hua ango né' nicaj sun rian ni dugüi' né', nị guị'yaj sạ' sij ngạ si-sun sij. Nị sisị hua sun rian ango né' chrạcuij sij ni dugüi' né', nị gạhuin niạ' ruhua sij ngạ si 'yaj sij daj.

9 Sị gataj á rẹ' sisị 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ' sisị sé daj huin xạnga'. Nị sị ga'uej ruhua á rẹ' si guị'yaj á rẹ' si xị'i. Sanị guị'yaj sạ' ni é rẹ' aj.

10 Nị gạhuin 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' ni dụgüi' ni é rẹ' huin ni sij ni tsínj nico' Jesús. Nị gạra xina ni é rẹ' sisị gạhuin rian ni dugüi' ni é rẹ' daj ngạ man'an án rẹ'.

11 Nị guị'yaj fuerza ni é rẹ' ngạ niman ni é rẹ'. Nị sị guinichre ni é rẹ' ngạ si-sun Señor mánj.

12 Nị gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í si ana'uij ni é rẹ' si guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni é rẹ'. Nị gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngaa ran' ni é rẹ' sayun. Nị sị duna ni é rẹ' gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj mánj.

13 Chrạcuij ni é rẹ' ngaa achin 'ngọ rasụn rian ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị gạna'ni ni é rẹ' rian ducuá ni é rẹ' gạtu ni ngüị 'nạ' chrej.

14 Gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni ngüị chran' yun'unj ni é rẹ'. Nị sị ga'mi quij ni é rẹ' rian ni sij mánj.

15 Gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' ngạ ni ngüị hua niạ' ruhua. Nị gạco ni é rẹ' ngạ ni ngüị aco nej.

16 Nị uyan gạ ruhua daran' ni é rẹ'. Nị sị gui'yaj á rẹ' si

gąhuin achij ni é rę' rian ni dugüi' ni é rę' mánj. Maan si guı̱nicaj dugüi' ni é rę' ngą ni ngüı̱ niqui. Nı̱ sı̱ gahuin ruhua ni é rę' sisı̱ chrụn ni é rę' mánj.

17 Sı̱ gui'yaj quij ni é rę' ngą ni ngüı̱ 'yaj quij ngą ni é rę' mánj. Sanı̱ dụgu'nun' ni é rę' guı̱'yaj są' ni é rę' rian daran' ni ngüı̱.

18 Nı̱ sisı̱ gą'uej ruhua ni ngüı̱, nı̱ guı̱man din'inj ni é rę' ngą daran' ni sij.

19 Huin 'ı̱ ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nı̱ sı̱ gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni ngüı̱ chran' yun'unj ni é rę' mánj. Sanı̱ gą'nin' ruhua ni é rę' sisı̱ Yan'anj guı̱'yaj castigo ni sij. Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Man'ānj huin si guı̱'yaj castigo ni sij. Man'ānj nąru'ue xi'í si quij gui'yaj ni sij." Daj gataj Señor.

20 Hué dan nı̱ sisı̱ achin xi'ną riqui ni ngüı̱ unun' ngą ni é rę', ngaa nı̱ gą'ui' ni é rę' xą ni sij. Nı̱ sisı̱ nągo'oj ni sij nnee, nı̱ gą'ui' ni é rę' gọ'o ni sij. Nı̱ sisı̱ hué daj guı̱'yaj są' ni é rę' ngą ni sij, nı̱ gąhuin ną'aj ni sij ngą xi'í quij gui'yaj ni sij.

21 Sı̱ duna ni é rę' sisı̱ guı̱'yaj gana nuguan' quij hua rian ni é rę' mánj. Sanı̱ guı̱'yaj gana ni é rę' ngą nuguan' są' rian ni nuguan' quij hua.

13

1 Dągahuin daran' ni é rę' rian ni tsínj nicaj sun huin gobierno chruhua xungüı̱ nan. Daj si daran' ni sun 'ną' rian Yan'anj. Nı̱ Yan'anj gui'yaj sisı̱ guı̱nicaj ni sij sun chruhua xungüı̱ nan.

2 Ngaa nı̱ ni ngüı̱ unun' ngą tsínj nicaj sun, nı̱ unun' ni sij ngą nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Nı̱ ni ngüı̱ unun' daj, nı̱ gąhuin castigo ni sij, guı̱'yaj Yan'anj.

3 Daj si nitaj si xı̱'i huin sisı̱ gụxu'ui' ni ngüı̱ 'yaj są' rian ni tsínj nicaj sun. Sanı̱ ni ngüı̱ 'yaj quij, nı̱ hua 'ngọ si xı̱'i gụxu'ui' ni sij ni'i ni sij ni tsínj nicaj sun. Guı̱'yaj są' rę', ngaa nı̱ sı̱ guxu'uí' rę' rian ni tsínj nicaj sun mánj. Hué dan nı̱ xącaj cuenta ni tsínj nicaj sun si 'yaj są' rę'. Nı̱ gą'mi są' ni sij xi'í rę'.

4 Hué ni sij nicaj sun xi'í Yan'anj. Nı̱ nne ni sij güenda sisı̱ chrącuij ni sij man'án rę'. Sanı̱ sisı̱ guı̱'yáj rę' gaquin', nı̱ gụxu'ui' rę' rian ni sij. Daj si nitaj si ata chre ni sij chrun ni'í mánj. Nı̱ 'nı̱j nicaj sun ni sij sisı̱ gą'ue guı̱'yaj ni sij castigo ni ngüı̱ 'yaj quij hua.

5 Xi'í daj nı̱ hua niąn dągahuin né' rian ni tsínj nicaj sun. Nı̱ sé xi'í urin si guı̱'yaj ni sij castigo né', sanı̱ dągahuin né' xi'í si hué daj a'nin' nimún' rian man'an né'.

6 Nı̱ hué xi'í daj a'ui' ni é rę' san'anj rian ni tsínj nicaj sun. Daj si nicaj sun ni sij xi'í Yan'anj. Nı̱ ya'yoj dagahuin ni sij ngą si-sun ni sij.

7 Hué dan nı̱ daran' si da'ui né', nı̱ gą'ui' né'. Sisı̱ da'ui né' rian ni tsínj nicaj sun, nı̱ nąga'ui' né' si da'ui

né'. Nḭ gṵru'ue né' rian ni tsínj a'nej san'anj. Nḭ gạ ní'yanj né' ngạ ni tsínj huin achij. Nḭ guḭnun yan'anj né' ni tsínj huin rian nej.

8 Sḭ da'ui ni é rẹ' xiquínj rian ni ngüḭ mánj. Maan si dạ'ui ni é rẹ' si gạhuin 'ḭ ruhua á rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Daj si né' 'ḭ ruhua ni'yaj dugüí', nḭ hua dagahuin né' si a'nin' si-ley Yan'anj rian né'.

9 Nḭ hua a'nin' si-ley Yan'anj sun rian né'. Nḭ gataj ley daj: "Sḭ ga'mi né' ngạ nicạ dugüi' né'. Nḭ sḭ dagahui' né' ni ngüḭ mánj. Nḭ sḭ gui'yaj tṵ né' ngạ si'yaj ni dugüi' né' mánj. Nḭ sḭ ga'mi snan'anj né' xi'í ni dugüi' né' mánj. Nḭ sḭ gahuin ruhua né' ngạ si'yaj ni dugüi' né' mánj." Daj hua si-ley Yan'anj. Nḭ gataj ango si-ley Yan'anj: "Gạ'i ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né' dạj rún' 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni man'an né'." Daj hua ley daj. Nḭ sisḭ dạgahuin né' ley nan nḭ dagahuin né' daran' ango ley a'nin' Yan'anj sun rian né'.

10 Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', nḭ nitaj si guḭ'yaj quij né' ngạ ni dugüi' né' gạ mánj. Hué dan nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', ngaa nḭ dạgahuin xạnga' né' si gataj si-ley Yan'anj rian né'.

11 Nḭ hué nan huin si guḭ'yaj né' xi'í si ni'i né' dạj hua chruhua xungüḭ mán né'. Nḭ síj hora si nạri né' nnej rian né'. Daj si ngaa guxuman sini ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nḭ gahuin nḭchrun' gạ'na' Yan'anj nạca né', ruhua né'. Sanḭ yyạj nḭ gahuin nḭchrun' doj si gạ'na' Yan'anj nạca né'.

12 Nḭ dạj rún' hua rṵmi' xungüḭ ngaa hua rṵmi', nḭ da'nga' daj hua ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ. Sanḭ gạhuin nḭchrun' güi gạ'na' Jesucristo, ngaa nḭ guḭxiguin rian né'. Ngaa nḭ sḭ gui'yaj né' dạj rún' 'yaj ni ngüḭ mạn rian rṵmi' gạ mánj. Nḭ guḭ'yaj né' dạj rún' 'yaj ni ngüḭ mạn rian xiguḭn hua.

13 Gạche sạ' né' dạj rún' hua ngaa achéj né' ngaa xiguḭn nẹ' guní'yanj. Nḭ sḭ xa nạsa' né' mánj. Nḭ sḭ guix-ini né' gạche né' mánj. Nḭ sḭ gui'yaj né' gui'yanj ngaa aguáj ni ngüḭ mánj. Nḭ sḭ gui'yaj squḭra' né' mánj. Nḭ sḭ gunun' né' ngạ ni dugüi' né' mánj. Nḭ sḭ gahuin xicoj ruhua né' ngạ ni dugüi' né' mánj.

14 Sanḭ guḭ'yaj né' dạj rún' huin ruhua Jesucristo si guḭ'yaj né'. Nḭ sḭ ga'nij né' chrej guḭ'yaj né' dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj né' mánj.

14

Los débiles en la fe

1 Guḭnicaj dugüi' né' ngạ ni ngüḭ achin gṵxuman sạ' ruhua ni'i Jesucristo. Nḭ sḭ gunun' né' ngạ ni sij mánj.

2 Guḭ'yo' cuenta sisḭ ani
ruhua 'ngǫ tsínj daj sisḭ gạ'ue
xạ sij daran'anj. Sanḭ hua
ango tsínj achin gụxuman
sạ' ruhua, sanḭ urin cuej xa
sí'.
3 Ngaa nḭ sḭ gataj tsínj xa
daran'anj sisḭ tsínj nun ni'i
huin ango tsínj da mánj. Nḭ
tsínj na'ue xạ daran'anj, nḭ
sḭ ga'ue gạtaj sij sisḭ gaquin'
huin ngaa xa ango tsínj
daran'anj. Daj si hua nahuin
ra'a Yan'anj tsínj daj.
4 Nḭ ụn sin nḭ diguíj rẹ' ngạ
'ngǫ tsínj unánj guitsi rian
Señor únj. Man'an Señor
gạtaj sisḭ 'yaj sạ' sij sisḭ nun
'yaj sạ' sij. Nḭ gụnucuaj sij
guḭ'yaj gana sij si Señor huin
si nicaj fuerza dạj guḭ'yaj
gana sij.
5 Nḭ hua 'ngǫ tsínj ataj:
Hua 'ngǫ güi guẹ rian sij. Nḭ
hua ango tsínj ataj: Uyan
huin daran' ni güi rian sij.
Hua niạn si gạ xitinj ruhua
gǫ'ngo né' ngạ si ani ruhua
né'.
6 Tsínj ataj sisḭ guẹ 'ngǫ güi
daj, nḭ hué daj ataj sij xi'í
Señor. Nḭ tsínj ataj sisḭ uyan
huin daran' ni güi, nḭ hué daj
ataj sij xi'í Señor nej. Nḭ tsínj
xa daran'anj daj, nḭ hué daj
'yaj sij xi'í Señor. Nḭ a'ui' sij
si guruhua Yan'anj. Nḭ tsínj
na'ue xạ daran'anj, nḭ hué
daj 'yaj sij xi'í Señor. Nḭ a'ui'
sij si guruhua Yan'anj nej.
7 Sé si mạn né' güenda
man'an né' mánj. Nḭ sé
si gạhui' né' ngạ güenda
man'an né' mánj.
8 Sisḭ mạn né', sanḭ mạn
né' güenda Señor. Nḭ sisḭ
gạhui' né', sanḭ gạhui' né'
güenda Señor. Ngaa nḭ, asḭ
mạn né', asḭ gạhui' né', sanḭ
nicaj dugüi' né' ngạ Señor.
9 Nḭ gahui' Cristo. Nḭ
ganá'nij sij. Nḭ hué daj
gui'yaj sij sisḭ gạhuin sij
Señor guḭnicaj sun sij rian ni
ngüḭ gahui' ngạ ni ngüḭ hua
nḭ'na' nej.
10 Ngaa nḭ ụn sin huin
nḭ atáj rẹ' si 'yaj jnánj rẹ'
gaquin' únj. Nḭ ụn sin huin
nḭ a'mí rẹ' sisḭ tsínj nun ni'i
huin dugüí' rẹ' únj. Hua
niạn si gạn'anj daran' né'
gạniquin' né' rian Cristo sisḭ
nạgui'yaj yya sij si-gạquin'
daran' né'.
11 Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj:
Dạj rún' hua yya hua nḭ'na'
man'ānj, nḭ hué daj
hua yya sisḭ gạniquin'
ráj dạcoj daran' ni
ngüḭ riānj.
Nḭ gạ'mi sạ' 'ueé daran' ni sij
rian Yan'anj.
Daj gataj Señor.
12 Daj si 'nạ' güi ngaa
nạga'ui' da' gǫ'ngo né'
cuenta rian Yan'anj xi'í si
gui'yaj né'.
13 Xi'í daj nḭ sḭ ga'mi né'
gaquin' rian ni dugüi' né'
mánj. Sanḭ gạ cuidado né'
sisḭ sḭ guere' 'ngǫ ni dugüi'
né' ngạ si-chrej Yan'anj
mánj. Daj si nitaj si hua sạ'
si dụna sij si xuman ruhua
sij ni'yaj sij Yan'anj.
14 Nḭ xuman ruhuāj ni'yā
Señor Jesús. Xi'í daj nḭ hua
xitinj ruhuāj sisḭ nitaj ạ 'ngǫ
rasụn quij hua. Sanḭ sisḭ

'ngǫ né' ani ruhua sisi̱ quij hua 'ngǫ rasụn, sani̱ quij hua rasụn daj güenda xa tsínj daj.

15 Ni̱ sisi̱ rasụn xá rẹ' 'yaj sisi̱ nạni ruhua dugüí' rẹ', ngaa ni̱ nun hua sạ' si xạ rẹ' rasụn daj. Daj si sisi̱ 'i̱ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' dugüí' rẹ', ni̱ sé daj gui̱'yáj rẹ' mánj. Ni̱ si̱ gui'yáj rẹ' sisi̱ dụna dugüí' rẹ' si-chrej Yan'anj xi'í rasụn xá rẹ' mánj. Daj si gahui' Cristo xi'í dugüí' rẹ' daj.

16 Ni̱ sisi̱ ani ruhuá rẹ' si sạ' 'yáj rẹ', ni̱ si̱ duná rẹ' si gạ'mi quij ni ngüi̱ xi'í si 'yáj rẹ' mánj.

17 Daj si ngaa nne né' rian nicaj Yan'anj sun, ni̱ hua ni̱ca 'yaj né'. Ni̱ hua din'inj ruhua né' nej. Ni̱ hua nią' ruhua né', 'yaj Espíritu Santo nej. Ngaa ni̱ si̱ nani ruhua né' xi'í si xạ né' ngạ xi'í si gǫ'o né' mánj.

18 Ni̱ sisi̱ hué chrej nan dạgahuin sạ' né' rian Cristo, ngaa ni̱ gạran' ruhua Yan'anj ni̱'yaj né'. Ni̱ gạ'mi sạ' ni ngüi̱ xi'í né' nej.

19 Hué dan ni̱ gui̱'yaj fuerza né' sisi̱ hua din'inj scanij ni dugüi' né'. Ni̱ chrạcuij né' sisi̱ gụxuman sạ' ruhua gǫ'ngo ni dugüi' né'.

20 Ni̱ si̱ gui'yáj rẹ' sisi̱ dụna 'ngǫ dugüí' rẹ' si-chrej Yan'anj xi'í 'ngǫ rasụn xá rẹ' mánj. Xạnga' ni̱ daran' ni rasụn hua sạ' xạ né'. Sani̱ sisi̱ dụna 'ngǫ dugüi' né' si-chrej Yan'anj xi'í si xạ né', ni̱ nitaj si hua sạ' mánj.

21 Ni̱ sisi̱ dụna 'ngǫ ni dugüi' né' si-chrej Yan'anj xi'í si xá né' nneẹ ngạ xi'í si go'o né' vino ngạ xi'í ango ni rasụn 'yaj né', hué dan ni̱ nitaj si hua sạ'aj si 'yaj né' ni nuguan' daj.

22 Ni̱ gui̱'yáj rẹ' sisi̱ urin man'án rẹ' ngạ Yan'anj gui̱ni'i dạj ani ruhuá rẹ' xi'í ni nuguan' daj. Hua 'ueé rian né' sisi̱ ni'í' si hua sạ' chruhua né'. Ni̱ nitaj si uta' gaquin' mun'ún' ngạ si 'yaj né' mánj.

23 Ni̱ sisi̱ nun ni'i 'ngǫ né' sisi̱ gạ'uej Yan'anj xó' 'ngǫ rasụn daj, ngaa ni̱ da'ui né' gaquin' rian Yan'anj xi'í si xó' rasụn daj. Ni̱ nun hua sạ' sisi̱ xạ né' 'ngǫ rasụn ngaa nun ni'i né' sisi̱ ga'uej Yan'anj xạ né'. Daj si gaquin' huin daran' si 'yaj né' ngaa nun ni'i né' sisi̱ gạ'uej Yan'anj gui̱'yaj né'.

15

1 Sisi̱ hua ni̱ca ruhua né' ngạ si-nụguan' Yan'anj, ni̱ chrạcuij né' ni ngüi̱ achin gạhuin ni̱ca ruhua ngạ si-nụguan' Yan'anj. Ni̱ si̱ gui'yaj né' dạj rún' ni̱nanj aran' ruhua né', gui̱'yaj né' mánj.

2 Ni̱ daran' né' gui̱'yaj dạj rún' aran' ruhua dugüi' né'. Ni̱ gui̱'yaj sạ' né' ni rasụn güenda man'an ni sij. Hué ducuánj daj gạ'ue gạhuin ni̱ca ruhua ni sij ngạ si-chrej Yan'anj, gui̱'yaj né'.

3 Daj si nun gui̱'yaj Cristo si garan' ruhua sij gui̱'yaj sij. Daj si gataj Cristo rian si-nụguan' Yan'anj: “Ni̱ ga'mi

ni ngüi̱ nuguan' quij hua
rián rẹ' huín rẹ' Yan'anj.
Sani̱ hué riānj huin si ga'mi
quij ni sij nuguan' daj rún'
huaj.” Daj gataj Cristo gu-
nun Yan'anj.
4 Ni̱ daran' ni nuguan'
garun ni sij asi̱j ná huin
güenda si gạhuin chrụn né',
garun ni sij. Ni̱ xi'í ni
nuguan' daj, ni̱ gạhuin nu-
cuaj né' gui̱'yaj gana né' rian
sayun. Ni̱ gạnari' nucuaj ni-
man né', gui̱'yaj si-nụguan'
Yan'anj. Hué daj ni̱ gạhuin
yya ruhua né' si gui̱'yaj sạ'
Yan'anj ngạ né'.
5 Ni̱ Yan'anj 'yaj sisi̱ huin
nucuaj niman né'. Ni̱
Yan'anj 'yaj si nari' nucuaj
niman né' nej. Hué dan
ni̱ huin ruhuāj sisi̱ uyan gạ
ruhua ni é rẹ' gui̱'yaj Yan'anj
si hué daj digyán Jesucristo
rian né'.
6 Ngaa ni̱ 'ngọ chré' gạ
ruhua daran' né' si gạ'mi sạ'
né' rian Yan'anj huin chrej
Jesucristo huin sí' Señor
nicaj sun rian né'.

El evangelio a los gentiles

7 Hué dan ni̱ nạhuin ra'a
ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' dạj
rún' nahuin ra'a Cristo ni é
rẹ' aj. Ngaa ni̱ gui̱ni'i ni ngüi̱
si 'yaj sạ' Yan'anj.
8 Ni̱ ataj snan'ān gụnun ni
é rẹ' si ga'nạ' Cristo gui'yaj
sun sí' rian ni ngüi̱ israelita.
Ni̱ hué daj gui'yaj sí' güenda
dạgahuin sí' nuguan' gui'yaj
yya Yan'anj ngạ ni xi né' ni
tsínj guimán asi̱j ná. Ngaa
ni̱ gahuin yya dạj rún' gataj
Yan'anj rian ni sí', gui'yaj
Cristo.
9 Ni̱ ga'nạ' Cristo sisi̱ gạ'mi
sạ' ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej
rian Yan'anj xi'í si nahuin
yaco ruhua Yan'anj ni'yaj-á'
ni sij. Ni̱ hué daj gataj si-
nụguan' Yan'anj xi'í Cristo:

Xi'í daj ni̱ gạ'mi sạ' man'ānj
scanij ni ngüi̱ 'nạ' anéj
chrej xi'í rẹ'.
Ni̱ si-xugüí rẹ' gạrā chra'.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj
xi'í Cristo.
10 Ni̱ gataj ango nuguan' daj
nej:

Gạhuin niạ' ruhua ni é
rẹ' ngạ ni ngüi̱ nico'
Yan'anj huin ni é rẹ' ni
ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.

Daj gataj nuguan' daj.
11 Ni̱ gataj ango nuguan'
daj nej:

Gạ'mi sạ' ni é rẹ' rian Señor
huin ni é rẹ' ni ngüi̱
'nạ' anéj chrej ngạ ni
ngüi̱ mạn ni̱n' gạchra'
chruhua xungüi̱.

Daj gataj nuguan' daj.
12 Ni̱ gataj rụhua' yún
Isaías:

Gạ'nga 'ngọ lij gạhuin da'níj
tsínj gụ'naj Isaí.
Ni̱ gạchij lij daj.
Ni̱ gui̱nicaj sun sij rian ni
ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.
Ni̱ gạna'uij ni sí' sisi̱
nạgui'yaj sạ' sij si-
chrej ni sí'.

Daj gataj Isaías.
13 Ni̱ Yan'anj riqui si
ana'uij né'. Ni̱ huin ruhuāj
sisi̱ ni̱n' ruhua gạhuin niạ'
ruhua ni é rẹ', gui̱'yaj
Yan'anj anj. Ni̱ gạhuin
din'inj ruhua ni é rẹ' nej

xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nị gạhuin yya ruhua á rẹ' doj sisị gạhui sạ' á rẹ', guị'yaj Espíritu Santo, ruhuāj aj.

14 Nị hua yya ruhuāj sisị nụn ruhua ni é rẹ' ni nuguan' sạ' gahuin chrụn ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị ni'īnj sisị gạ'ue gạ'ui' gọ'ngo ni é rẹ' chrej sạ' rian dugüi' ni é rẹ' nej.

15 Nị yanj nan guisíj ruhuāj garūnj gọ'ngo nuguan' rian án rẹ'. Nị huin ruhuāj sisị gạ nigui'ij ni é rẹ' ngạ ni nuguan' nan. Daj si riqui Yan'anj sinduj riānj sisị guịnicaj sūnj.

16 Nị 'yaj sūnj rian Jesucristo xi'í ni ngüị 'nạ' anéj chrej. Nị dạj rún' 'yaj sun 'ngọ chrej rian Yan'anj, nị hué daj 'yaj sūnj a'mi man'ānj nuguan' sạ' huin si-nụguan' Yan'anj rian án rẹ'. Nị natāj nuguan' si dạj gạ'ue gạnacaj Yan'anj ni ngüị 'nạ' anéj chrej. Nị hué daj 'yā xi'í si gạ'ue nạga'uīj ni ngüị 'nạ' anéj chrej rian Yan'anj. Nị huin ruhuāj sisị gạran' ruhua Yan'anj ngạ ni ngüị nạga'uīj daj. Nị gạhuin sạ' niman ni sij, guị'yaj Espíritu Santo.

17 Nị xi'í si chracuij Cristo man'ānj, nị gạ'ue gạ'mi sạ' man'ānj xi'í si-sūnj huin si-sun Yan'anj.

18 Daj si guisíj ruhuāj gạ'mī xi'í urin nuguan' gui'yaj Cristo ngāj. Nị hué nan huin sisị dạgahuin ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüị 'nạ' anéj chrej si-nụguan' Yan'anj. Nị dạgahuin ni é rẹ' xi'í si natāj nuguan' sạ' rian án rẹ'. Nị dạgahuin ni é rẹ' xi'í sun gui'yaj sūnj scanij ni é rẹ' nej.

19 Nị gahuin nucuaj si-nụguan'ānj, gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yā si sạ', gui'yaj Espíritu Santo nej. Nị hué daj hua natāj nuguan' sạ' xi'í Cristo rian ni ngüị sisị gạnacaj Yan'anj ni sij. Nị gaxị'i natāj nuguan' daj xuman' Jerusalén da nịn' gạchra' ni xuman' ngaj da' estado Ilírico nej.

20 Nị nịnanj gahuin ruhuāj natāj nuguan' sạ' daj rian ni ngüị achin gunun si-nụguan' Cristo. Daj si na'uej ruhuāj nạtāj nuguan' daj rian hua gunun ni ngüị, gui'yaj ango tsínj.

21 Nị hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj nej:

Guịni'i ni ngüị nun gahuin gunun xi'í si-nụguan' Cristo.
Ni ngüị nitaj ạman gunun, sanị gạra da'nga' ruhua ni sij xi'í si-nụguan' sij.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

Pablo se propone ir a Roma

22 Xi'í daj nị guisíj ga'ị na'ue gụchi' nị'yā rian mạn ni é rẹ' mánj.

23 Nị yyạj guisíj gui'yaj sūnj ni xuman' nan. Nị guisíj ga'ị yo' huin ruhuāj gụchīj guịman né'.

24 Hué dan nị ngaa gạn'ān estado España, nị gụchi' nị'yā ni é rẹ', ruhuāj aj. Nị

ngaa gạhuin niạ' ruhuāj ngạ ni é rẹ', nị huin ruhuāj si chrạcuij ni é rẹ' si guịsī estado España.

25 Sanị yyạj nị gạn'ān xuman' Jerusalén. Nị gạn'anj chrạcuī ni ngüị nico' Yan'anj mạn xuman' daj.

26 Daj si gahuin sạ' ruhua ni ngüị mạn estado Macedonia ngạ estado Acaya chrạcuij ni sij san'anj ni ngüị yaco ran' nico' Yan'anj mán xuman' Jerusalén.

27 Nị gahuin niạ' ruhua ni sij sisị dạj guiri' ni sij ga'ui' ni sij rian ni sí'. Nị dugu'nạj gui'yaj ni sij. Daj si ga'ui' ni tsínj israelita mạn xuman' Jerusalén si-nụguan' Yan'anj rian ni sij huin ni sij ni tsínj 'nạ' anéj chrej. Xi'í daj hua niạn chrạcuij ni tsínj 'nạ' anéj chrej ni ngüị yaco ran' nico' Yan'anj mán xuman' Jerusalén.

28 Nị ngaa guịsij gạnahuij si-sūnj nan nạga'uīj san'anj daj rian ni ngüị mạn xuman' Jerusalén, ngaa nị gạchinj nị'yā rian mạn ni é rẹ'. Ngaa nị gạn'ān estado España.

29 Nị ni'īnj sisị ngaa guịsī rian mạn án rẹ', nị guị'yaj Cristo 'ngọ sinduj nico ngāj. Nị gạhuin nịca ruhua á rẹ', guị'yaj si-nụguan' sij.

30 Nicaj dugüi' daran' né' ngạ Señor Jesucristo. Nị 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', 'yaj Espíritu Santo huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị achínj jni'yā rian ni é rẹ' sisị chrạcuij ni é rẹ' man'ānj gạchinj jni'yaj né' rian Yan'anj xi'ī̱j.

31 Gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisị gạnani man'ānj rian ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Jesús mạn estado Judea. Nị gạchinj jni'yaj ni é rẹ' sisị nạhuin ra'a sạ' ni ngüị nico' Yan'anj mạn Jerusalén san'anj gạ'uīj rian ni sij.

32 Hué dan nị sisị gạ'uej ruhua Yan'anj, nị gạhuin niạ' ruhuāj ngaa guịsij nị'yā rian mạn ni é rẹ'. Ngaa nị gạ'ue nạri' nucuaj daran' né' ngạ si-nụguan' Yan'anj.

33 Yan'anj 'yaj sisị hua din'inj ruhua niman daran' né'. Nị huin ruhuāj sisị gạne Yan'anj ngạ daran' ni é rẹ' aj. Amén.

16

Saludos personales

1 Guịsij 'ngọ xica'uij né' rian mạn ni é rẹ' gụ'naj ún' Febe. Nị nico' ún' Jesucristo. Nị 'yaj sun ún' rian ni ngüị nico' Yan'anj mạn xuman' Cencrea.

2 Nị dạj rún' gu'yun né' nicaj dugüi' né' ngạ ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Señor, nị hué daj nạhuin ra'a á rẹ' ún'. Nị chrạcuij ni é rẹ' daran' rasụn achin gạrasun ún'. Daj si nịn' ruhua chracuij ún' ga'ị ni ngüị. Nị chracuij ún' man'ānj nej.

3 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian yun'unj gụ'naj Priscila ngạ tsínj gụ'naj Aquila huin nụngüej nicạ sij si 'yaj sun nụguan'an ngāj xi'í si-sun Cristo Jesús.

4 Nḭ ngaa guiran' man'ānj
'ngǫ sayun, nḭ ga'uej ruhua
nu̱ngüej nicą sij gąhui' sij
xi'īj. Nḭ sé urīnj naga'ui'
si guruhua nu̱ngüej sij, sanḭ
hué daj 'yaj daran' ni ngüḭ
nico' Yan'anj 'ną' anéj chrej
nej.
5 Nḭ hué daj a'nī 'ngǫ
nuguan' rian ni ngüḭ nico'
Jesús nahuin yu' ducuá
nu̱ngüej nicą sij. Nḭ a'nī 'ngǫ
nuguan' rian tsínj gu̱'naj
Epeneto huin sí' 'ngǫ tsínj 'ḭ
ruhuāj ni'yā. Nḭ huin sí' tsínj
guxuman sini yąn ruhua
ni'yaj Jesús rian daran' ni
ngüḭ mąn estado Acaya.
6 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan' rian
María. Daj si gui'yaj sun nḭn'
ruhua unj scanij ni é rę'.
7 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian tsínj gu̱'naj Andrónico
ngą Junias huin nu̱ngüej sij
dugüi'īj. Nḭ gunu̱n nu̱ngüej
sij ducuagą' ngaa gunūnj
nej. Nḭ 'yaj są' Adrónico
ngą Junias scanij ni apóstol
ni tsínj a'mi si-nuguan'
Jesús rian ni ngüḭ. Nḭ ngaa
achin gu̱xuman ruhuāj ni'yā
Cristo, nḭ hua guxuman
ruhua nu̱ngüej sij.
8 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan' rian
tsínj gu̱'naj Amplias si 'ḭ
ruhuāj ni'yā sí' xi'í Señor.
9 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan' rian
Urbano, tsínj 'yaj sun ngāj
xi'í Cristo. Nḭ a'nī 'ngǫ
nuguan' rian tsínj 'ḭ ruhuāj
huin Estaquis nej.
10 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian tsínj gu̱'naj Apeles. Ni'i
né' sisḭ digyán są' sí' si
xuman ruhua sí' ni'yaj sí'
Cristo. Nḭ hué daj a'nī
'ngǫ nuguan' rian ni du̱güi'
Aristóbulo nej.
11 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian Herodión huin sí'
dugüi'īj. Nḭ a'nī 'ngǫ
nuguan' rian ni du̱güi'
Narciso huin ni sij ni tsínj
xuman ruhua ni'yaj Señor.
12 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian yun'unj gu̱'naj Trifena
ngą Trifosa huin nu̱ngüej
ún' yun'unj 'yaj sun rian
Señor. Nḭ hué daj a'nī 'ngǫ
nuguan' rian Pérsida si 'ḭ
ruhua né' ni'i né' unj. Nḭ
ducu gui'yaj sun unj si-sun
Señor.
13 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian Rufo, tsínj ganacui
Señor. Nḭ hué daj a'nī 'ngǫ
nuguan' rian nni sí' nej. Daj
si rún' 'yaj 'ngǫ nni né' daj
gui'yaj ún' ngą man'ānj.
14 Nḭ a'nī 'ngǫ nuguan'
rian tsínj gu̱'naj Asíncrito
ngą Flegonte nej, Hermas
nej, Patrobas nej, Hermes
nej, ngą daran' ni ngüḭ nico'
Yan'anj mán ngą ni sij nej.
15 Nḭ hué daj a'nī 'ngǫ
nuguan' rian tsínj gu̱'naj
Filólogo ngą Julia nej, ngą
nu̱ngüej xica'uij Nereo nej,
Olimpas nej, ngą daran' ni
ngüḭ nico' Yan'anj mán ngą
ni sij.
16 Gą'nij a ni é rę' 'ngǫ
nuguan' rian ni dugüi' ni é
rę'. Nḭ gąrun du'ua ni é
rę' ni dugüi' ni é rę' xi'í
si nicaj dugüi' ni é rę' rian
Cristo. Daran' ni ngüḭ mán
nḭn' gąchra' nico' Cristo a'níj
'ngǫ nuguan' rian ni é rę' aj.

17 Nḭ achínj jni'yā rian ni
é rẹ' huin ni jnún' ngą ni
xica'uí' sisḭ guḭni'yaj są' ni é
rẹ' ngą ni ngüḭ 'yaj si unun'
ni dụgüi' ni é rẹ'. Nḭ chran'
yun'unj ni sij ni é rẹ' xi'í
nuguan' są' gahuin chrụn ni
é rẹ'. Gụxun anéj ni é rẹ'
man'an án rẹ' rian ni ngüḭ
daj.
18 Daj si sé si 'yaj sun ni sij
rian Señor Jesucristo. Sanḭ
maan si 'yaj sun ni sij si
aran' ruhua riqui ni sij. Są'
nagui'yaj ni sij si-nụguan'
man'an ni sij. Sanḭ digya'
yun'unj ni sij niman ni ngüḭ
nun ni'i są' ngą nuguan' daj.
19 Ni'i daran' ni ngüḭ sisḭ
dagahuin są' ni é rẹ' si-
nụguan' Yan'anj. Xi'í daj
nḭ gahuin nią' ruhuāj xi'í
ni é rẹ'. Nḭ huin ruhuāj
sisḭgąhuin chrụn ni é rẹ'
guḭ'yaj ni é rẹ' ni nuguan'
są'. Sanḭ na'uej ruhuāj sisḭ
gąhuin chrụn ni é rẹ' guḭ'yaj
ni é rẹ' si xḭ'i.
20 Nḭ 'yaj Yan'anj si hua
din'inj ruhua né'. Nḭ rá'yanj
guḭ'yaj gana ni é rẹ' rian
sichre, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ
huin ruhuāj si guḭ'yaj Señor
Jesucristo sinduj rian ni é rẹ'
aj.

21 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj
Timoteo 'ngọ nuguan' rian
ni é rẹ' huin sí' tsínj 'yaj
sun nụguan'an ngāj. Nḭ
a'níj tsínj gụ'naj Lucio ngą
Jasón nej, Sosípater nej, 'ngọ
nuguan' rian án rẹ' huin ni
sí' ni dugüi'ī̱j.
22 Nḭ man'ānj huin tsínj
gụ'naj Tercio, arūn si-
nụguan' Pablo nan. Nḭ hué
daj a'nī 'ngọ nuguan' rian ni
é rẹ' xi'í Señor.
23 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj Gayo
'ngọ nuguan' rian ni é rẹ'
nej. Nḭ nnēj ducuá sij. Nḭ
chrącuij sij ducuá sij sisḭ
gą'na' daran' ni ngüḭ nico'
Yan'anj. Nḭ hué daj a'níj tsínj
gụ'naj Erasto 'ngọ nuguan'
rian ni é rẹ' nej. Hué sí'
huin tesorero xuman' nan.
Nḭ a'níj Cuarto 'ngọ nuguan'
rian ni é rẹ' nej.
24 Nḭ huin ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj Jesucristo sinduj rian
ni é rẹ' huin sí' Señor nicaj
sun rian né'. Amén.

Doxología final

25 Nḭ gą'ue guḭ'yaj Yan'anj
si gąhuin nḭca niman ni é rẹ'
xi'í nuguan' natāj rian ni é
rẹ' huin nuguan' są' xi'í Jesu-
cristo. Asḭj ngaa ná, nḭ nun
gą'ue xacaj ni ngüḭ cuenta
xi'í si-nụguan' Yan'anj. Sanḭ
yyąj nḭ digyán Yan'anj rian
ni ngüḭ dąj hua nuguan' daj.
26 Nḭ hua yya digyán
Yan'anj nuguan' daj rian ni
ngüḭ. Daj si ga'níj Yan'anj
sun rian ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asḭj ná
sisḭ gąrun ni sij si-nụguan'
Yan'anj rian yanj. Yyąj
nḭ ni'i daran' ni ngüḭ mąn
nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ
daj hua nuguan' guixij huḭ
daj. Nḭ huin ruhua Yan'anj
sisḭ gụxuman ruhua ni sij
si-nụguan' Yan'anj. Nḭ
dągahuin ni sij nuguan' daj
nej. Nḭ nne nḭganj Yan'anj.
27 Urin Yan'anj huin. Nḭ
ni'i są' Yan'anj daran'anj. Nḭ

gą'mi są' 'ueé nı̨ganj né' rian Yan'anj ngą xi'í Jesucristo nej. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ gaquínj Yan'anj gạ'nāj gạhuīnj 'ngọ apóstol, tsínj nata' si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüḭ. Daj si hué daj gahuin ruhua Yan'anj. Nḭ a'níj nụguan'an nụngüej jnánj únj Sóstenes 'ngọ yanj rian án rẹ'.

2 Nḭ a'níj nụngüej únj yanj nan huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' 'ngọ xi'nin' nico' Yan'anj mán xuman' Corinto. Nḭ naga'ui' ni é rẹ' niman án rẹ' rian Yan'anj xi'í Jesucristo. Nḭ gaquínj Yan'anj a ni é rẹ' gạhuin a ni é rẹ' tsínj sạ' niman rian Yan'anj. Nḭ hué daj a'níj nụngüej únj yanj nan rian daran' ni ngüḭ achínj jni'yaj rian Yan'anj ngạ si-xugüi Jesucristo. Nḭ hué Jesucristo huin Señor nicaj sun rian ni sij. Nḭ huin sij Señor rian daran' né'.

3 Nḭ huin ruhua nụngüej únj sisḭ chrej né' ngạ Jesucristo guḭ'yaj sinduj rian án rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua á rẹ', guḭ'yaj nụngüej sí', ruhua nụngüej únj.

Acción de gracias por dones espirituales

4 Nḭ nḭganj a'uīj si guruhua Yan'anj xi'í a ni é rẹ'. Daj si Yan'anj gui'yaj sinduj rian án rẹ' xi'í si nico' a ni é rẹ' Jesucristo.

5 Nḭ xi'í Jesucristo, nḭ gahui sạ' á rẹ', gui'yaj Yan'anj. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ a'mi sạ' a ni é rẹ'. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ huin chrụn ni é rẹ' ga'ḭ nuguan' sạ' nej.

6 Nḭ xi'í si gui'yaj sạ' sinụguan' Cristo niman án rẹ', nḭ huej digyán sisḭ nuguan' xạnga' huin.

7 Ngaa nḭ nḭ ạ 'ngọ nuguan' sạ' nitaj si achin rḭqui Yan'anj rian án rẹ' gạ mánj. Nḭ ana'uij a ni é rẹ' güi nạnicaj rụhua' yún Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.

8 Nḭ guḭ'yaj sí' sisḭ gạhuin ran niman án rẹ' da gạnahuij xungüḭ nan. Ngaa nḭ nitaj ạ 'ngọ tsínj gạ'ue gạ'mi gaquin' rian án rẹ' güi nạnicaj Señor Jesucristo gạ'na' sij.

9 Nḭganj dạgahuin Yan'anj si-nụguan'anj rian né'. Nḭ hué Yan'anj gaquínj sisḭ guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ da'ni Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.

¿Está divido Cristo?

10 Nḭ achínj jni'yā rian án rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ si-xugüi Señor Jesucristo sisḭ uyan gạ nḭca ruhua daran' ni é rẹ'. Nḭ sḭ gui'yaj nḭni gọ'ngo ni é rẹ' man'an án rẹ' mánj. Nḭ uyan gạ'mi ni é rẹ' guḭman án rẹ'. Nḭ urin gạni ruhua á rẹ' aj.

11 Nḭ gataj ni dugüi' Cloé
gunūnj sisḭ unun' ni dṵgüi'
ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né'.
12 Nḭ huin ruhuāj gạtā sisḭ
ataj gọ'ngo ni é rẹ': "Huēj
nico' si-nṵguan' Pablo." Nḭ
ataj ango ni é rẹ': "Huēj
nico' si-nṵguan' Apolos." Nḭ
ángo ni é rẹ' ataj: "Huēj
nico' si-nṵguan' Cefas." Nḭ
ángo rẹ' ataj: "Huēj nico'
si-nṵguan' Cristo." Daj ataj
gọ'ngo a ni é rẹ'.
13 Asḭ ga'ḭ Cristo hua ruhua
á rẹ' ní'. Asḭ gahui' man'ānj
rian rugutsḭ xi'í a ni é rẹ'
gạ'. Asḭ si-xugüi man'ānj
gata' nnee ni é rẹ' gạ'. Sé daj
huin mánj.
14 Nḭ a'uīj si guruhua
Yan'anj sisḭ nun duguata'
nnēj ni é rẹ'. Sanḭ urin
nṵngüej tsínj Crispo ngạ
Gayo duguata' nnēj nanj.
15 Hué dan nḭ, nḭ ạ 'ngọ ni
é rẹ' sḭ ga'ue gạtaj sisḭ gata'
nnee ni é rẹ' xi'í si-xugüīj
mánj.
16 Nḭ hué daj duguata' nnēj
ni dṵgüi' Estéfanas. Sanḭ
nitaj si nanun ruhuāj sisḭ
duguata' nnēj ango ni sij
mánj.
17 Daj si nun gạ'nij Cristo
sisḭ gạn'anj dṵguata' nnēj
ni ngüḭ mánj. Sanḭ huin
ruhua Cristo sisḭ gạ'mī si-
nṵguan' Yan'anj nuguan' sạ'
rian ni sij. Nḭ sé si-nṵguan'
tsínj ni'i sạ' huin nuguan'
a'mī mánj. Sanḭ a'mī si-
nṵguan' Jesucristo sisḭ xạcaj
ni ngüḭ cuenta dạj gahui' sí'
rian rugutsḭ xi'í ni sij. Ngaa
nḭ gạ'ue gṵxuman ruhua ni
ngüḭ nuguan' sạ' a'mī rian ni
sij aj.

Cristo, poder y sabiduría de Dios

18 Nḭ ani ruhua ni
ngüḭ gạn'anj rian yan'ạn
sisḭ nuguan' nḭ'yun huin
nuguan' nata' né' xi'í si
gahui' Cristo rian rugutsḭ.
Sanḭ nuguan' nan huin
'ngọ nuguan' nucuaj, gui'yaj
Yan'anj rian ni ngüḭ gạnacaj
Yan'anj huin né' aj.
19 Nḭ gataj si-nṵguan'
Yan'anj:
Gạ'nē si-nṵguan' ni tsínj ani
ruhua sisḭ chrṵn sạ' ni
sij.
Nḭ sḭ gahuin nucuaj ni sij
xạcaj ni sij cuenta xi'í
nuguan' sạ', gui'yā.
Daj gataj Yan'anj.
20 Nḭ hua tsínj ni'i ga'ḭ
nuguan'. Nḭ hua tsínj arun
yanj libro nej. Nḭ hua tsínj
a'mi nico nuguan' rian ni
dugüi' sij nej. Sanḭ nitaj
si ní'yanj si-nṵguan' ni tsínj
daj, gui'yaj Yan'anj si nun
xṵman ruhua ni sij nḭ'yaj ni
sij Yan'anj.
21 Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ
na'ue gạra da'nga' ruhua ni
ngüḭ dạj hua man'an Yan'anj
xi'í si-nṵguan' ni tsínj ani
ruhua sisḭ ni'i sạ' ni sij. Sanḭ
gani ruhua Yan'anj gạnacaj
sí' ni ngüḭ xi'í si-nṵguan'
man'an sí' huin nuguan'
a'mi ni únj rian ni ngüḭ. Nḭ
da'nga' daj 'yaj Yan'anj nṵnj
si ani ruhua da'aj ni ngüḭ sisḭ
nuguan' nḭ'yun huin aj.
22 Achínj ni tsínj israelita
'ngọ rasṵn sạ' 'nạ' xata'

guı̱ni'i ni sij. Nı̱ tsínj griego, sanı̱ nano' ni sij si gạhuin chrụn ni sij. Sanı̱ nata' ni únj sisı̱ gahui' Cristo rian rugutsı̱ xi'í ni ngüı̱.

23 Ni tsínj israelita huin nạ'aj, 'yaj nuguan' nan. Nı̱ ani ruhua ango ni ngüı̱ 'nạ' anéj chrej sisı̱ 'ngọ nuguan' nı̱'yun huin nuguan' nan.

24 Sanı̱ ni ngüı̱ gaquínj Yan'anj gạ'na' guı̱nicaj dugüi' ngạ Cristo, nı̱ nụnj si ni ngüı̱ israelita huin ni sij, ası̱ ni ngüı̱ griego huin ni sij, sanı̱ ngaa unun ni sij nuguan' a'mi ni únj, ni huin yya ruhua ni sij sisı̱ nucuaj Cristo xi'í si 'nạ' sij rian Yan'anj anj. Nı̱ huin yya ruhua ni sij sisı̱ ni'i sạ' Cristo xi'í si 'nạ' sij rian Yan'anj nej.

25 Nı̱ ani ruhua da'aj ni ngüı̱ sisı̱ nuguan' nı̱'yun huin 'ngọ si-nụguan' Yan'anj. Sanı̱ nuguan' daj ní'yanj doj daj ngạ daran' si-nụguan' ni ngüı̱ aj. Nı̱ ani ruhua da'aj ni ngüı̱ sisı̱ nitaj si nucuaj 'ngọ si-nụguan' Yan'anj. Sanı̱ nucuaj nuguan' daj doj daj ngạ daran' si-nụguan' ni tsínj aj.

26 Nı̱ xạcaj á rẹ' cuenta huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né' sisı̱ gaquínj Yan'anj gạ'na' á rẹ' guı̱nicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Cristo. Nı̱ sé nico a ni é rẹ' huin tsínj ni'i sạ' scanij a ni é rẹ' dạj ani ruhua ni ngüı̱. Nı̱ sé nico a ni é rẹ' huin tsínj nucuaj scanij a ni é rẹ'. Nı̱ sé nico a ni é rẹ' huin tsínj huin achij scanij a ni é rẹ' nej.

27 Sanı̱ nacui Yan'anj a ni é rẹ'. Nı̱ nụnj si ani ruhua ni tsínj ni'i sạ' sisı̱ nitaj si ní'yanj a ni é rẹ', sanı̱ gạhuin nạ'aj ni sij xi'í ni é rẹ', guı̱'yaj Yan'anj. Nı̱ nacui Yan'anj a ni é rẹ' huin ín rẹ' ni ngüı̱ nitaj si huin achij. Sanı̱ hué daj gạhuin nạ'aj ni tsínj huin achij xi'í a ni é rẹ', guı̱'yaj Yan'anj anj.

28 Nı̱ nacui Yan'anj ni ngüı̱ niqui ngạ ni ngüı̱ nitaj si ní'yanj, ataj ni ngüı̱ mạn chruhua xungüı̱ gaquin' nan. Sanı̱ guı̱'yaj gana ni ngüı̱ daj rian ni ngüı̱ huin achij doj mạn chruhua xungüı̱ nan, guı̱'yaj Yan'anj.

29 Ngaa nı̱ ngaa guisíj, nı̱ ạ 'ngọ ni ngüı̱ sı̱ guisij ruhua gạ'mi sạ' xi'í man'an ni sij rian Yan'anj mánj.

30 Sanı̱ gui'yaj Yan'anj sisı̱ uyan guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo Jesús. Nı̱ gui'yaj Yan'anj sisı̱ Cristo huin tsínj ni'i daran' nuguan' ní'yanj né'. Nı̱ xi'í Cristo, nı̱ nitaj si da'ui né' gaquin', gui'yaj Yan'anj. Nı̱ xi'í Cristo, nı̱ hua sạ' niman né' rian Yan'anj, gui'yaj Yan'anj. Nı̱ naránj Cristo rian si-gạquin' né', gui'yaj Yan'anj.

31 Xi'í daj hua niạn si guı̱'yaj sạ' né' dạj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj: “Sı̱ ga'mi sạ' né' xi'í man'an né' mánj. Sanı̱ nı̱nanj gạ'mi sạ' né' xi'í Señor aj.” Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

2

Proclamando a Cristo crucificado

1 Nḭ ni'i a ni é rẹ' sisḭ
ngaa guisī rian mạn án rẹ'
natāj nuguan' xạnga' 'nạ'
rian Yan'anj gunun a ni é rẹ',
nḭ nun gạ'mī nuguan' chrụn
ngạ nuguan' 'ueé gunun a ni
é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ
xica'uij né'.
2 Sanḭ gani ruhuāj si gạ'mī
urin nuguan' rian án rẹ'
huin si-nụguan' Jesucristo
tsínj guinico' rian rugutsḭ.
3 Nḭ ngaa guisī rian mạn án
rẹ', nḭ gahuin nạ'ā ga'mī. Nḭ
guxu'uīj. Nḭ nagunanj yūnj
anj.
4 Nḭ ngaa ga'mī, nḭ natāj si-
nụguan' Yan'anj gunun a ni
é rẹ'. Nḭ nun gạ'mī nuguan'
chrụn huin nuguan' a'mi ni
tsínj ni'i sạ' mánj. Sanḭ riqui
Espíritu Santo sisḭ nucuaj
nuguan' ga'mī rian án rẹ'.
5 Nitaj si huin ruhuāj sisḭ
gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj
á rẹ' Yan'anj xi'í si a'mi
man'ānj nuguan' a'mi ni
tsínj ni'i sạ'. Sanḭ huin
ruhuāj sisḭ gụxuman ruhua
á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' Yan'anj xi'í
si nucuaj si-nụguan' ni únj,
guḭ'yaj Yan'anj anj.

La revelación por el Espíritu Santo

6 Sanḭ hua nuguan' chrụn
ni'i né' 'nạ' rian Yan'anj. Nḭ
a'mi ni únj nuguan' daj rian
ni ngüḭ unun sạ' si-nụguan'
Yan'anj. Sanḭ nitaj si 'nạ'
ni nuguan' a'mi né' rian ni
tsínj huin achij rian xungüḭ
gaquin' nan mánj. Daj si ni'i
né' sisḭ gạnahuij ni tsínj huin
achij daj.
7 Sanḭ a'mi ni únj si-
nụguan' Yan'anj huin
nuguan' chrụn. Nḭ nuguan'
nan huin 'ngọ nuguan' gari
huḭ Yan'anj asḭj sini yạn ngaa
achin gui'yaj Yan'anj xungüḭ.
Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ
gạnahuin 'ueé né', guḭ'yaj
nuguan' nan.
8 Nun gara da'nga' ruhua
ni tsínj huin achij mán
chruhua xungüḭ nuguan'
nan. Sisḭ nụn gara da'nga'
ruhua ni sij, nḭ sḭ doco' ni sij
rian rugutsḭ Señor huin tsínj
gahuin achij nẹ' xata' mánj.
9 Sanḭ hua nḭca rian si-
nụguan' Yan'anj:

Ni ngüḭ 'ḭ ruhua ni'yaj
Yan'anj, nḭ hua gui'yaj
xugüi Yan'anj ni rasụn
hua 'ueé.
Nḭ ạ 'ngọ ni sij nun guḭni'i ni
rasụn daj.
Nḭ nun gunun ni sij xi'í ni
rasụn daj nej.
Nḭ nun gạni ruhua ni sij dạj
hua ni rasụn daj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

10 Sanḭ digyán Yan'anj ni
rasụn daj rian ni únj, gui'yaj
Espíritu Santo. Daj si ni'yaj
sạ' Espíritu Santo daran' ni
nuguan'. Nḭ ni'i sạ' Espíritu
Santo si ani ruhua niman
Yan'anj nej.
11 Nitaj ạ 'ngọ tsínj gạ'ue
xạcaj cuenta dạj ani ruhua
niman 'ngọ tsínj da mánj.
Sanḭ urin niman tsínj daj ni'i
dạj ani ruhua man'an sij.
Nḭ hué ducuánj daj, nḭ nitaj
ạ 'ngọ ni ngüḭ ni'i dạj ani
ruhua Yan'anj mánj. Urin

Espíritu Santo ni'i dạj ani ruhua Yan'anj anj.

12 Nitaj si ani ruhua ni únj dạj rún' ani ruhua ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Sanị ani ruhua ni únj dạj rún' digyán Espíritu Santo chruhua niman ni únj. Ngaa nị gạ'ue xạcaj ni únj cuenta dạj hua ni nuguan' sạ' riqui Yan'anj rian né'.

13 Nị a'mi ni únj ni nuguan' sạ' nan rian ni ngüị. Nị sé ni nuguan' huin chrụn ni únj güenda man'an ni únj huin mánj. Sanị a'mi ni únj nuguan' digyán Espíritu Santo rian ni únj. Nị a'mi ni únj nuguan' daj rian ni ngüị nụn Espíritu Santo niman.

14 Tsínj acaj chrej chruhua xungüị gaquin' nan, nị na'ue xạcaj sij cuenta dạj hua nuguan' ataj Espíritu Santo gunun ni ngüị mánj. Daj si nuguan' nị'yun huin ani ruhua sij. Nị na'ue gạra da'nga' ruhua sij. Daj si Espíritu Santo 'yaj si gạra da'nga' ruhua né' dạj hua ni nuguan' da aj.

15 Tsínj unun si ataj Espíritu Santo, nị nagui'yaj cu sij daran' ni nuguan'. Sanị na'ue gạra da'nga' ruhua ni ngüị ni nuguan' ani ruhua tsínj daj huin tsínj unun si ataj Espíritu Santo.

16 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: “Ni ạ 'ngọ tsínj nun ni'i dạj ani ruhua Señor. Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue dịgyan rian Señor mánj. Sanị ni'i ni únj dạj ani ruhua Cristo.” Daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj.

3

Colaboradores de Dios

1 Ngaa guisī rian án rẹ', nị sị ga'ue ga'mī rian án rẹ' dạj rún' a'mī rian ango ni ngüị nico' sạ' Yan'anj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si nitaj si gani ruhua á rẹ' dạj rún' digyán Espíritu Santo rian án rẹ'. Ngaa nị ga'mī rian án rẹ' dạj rún' a'mī rian ni ngüị chéj si-chrej xungüị gaquin' nan. Daj si dạj rún' 'yaj ni lij, nị hué daj gui'yaj á rẹ'.

2 Nị nun gụnucuaj á rẹ' gụnun a ni é rẹ' nuguan' 'nạ' rian Espíritu Santo. Nị dạj rún' hua 'ngọ lij ngaa utsi xi'yanj nni, nị na'ue xạj chra, nị da'nga' daj hua á rẹ', si na'ue gụnun a ni é rẹ' ni nuguan' cu digyānj rian án rẹ' mánj. Nị hua guẹ na'ue gụnun a ni é rẹ' mánj.

3 Daj si hua guẹ ani ruhua á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Nị huin xicoj ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Nị unun' a ni é rẹ' ngạ ni dugüi' a ni é rẹ' nej. Nị huin ruhuaj gata sisị hua guẹ 'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan.

4 Daj si ataj 'ngọ ni é rẹ': “Huēj nico' Pablo.” Ni ango ni é rẹ' ataj: “Huēj nico' tsínj gụ'naj Apolos.” Daj a'mi gọ'ngo a ni é rẹ'. Nị

huin ruhuaj gata sisi̱ hua gue̱ ani ruhua á re̱' dạj rún' ani ruhua ni ngüi̱ mạn chruhua xungüi̱ gaquin' nan.

5 Ni̱ ụn tsínj huin Pablo, ni̱ ụn tsínj huin Apolos, ruhua á re̱' únj. Maan si 'yaj sun nụngüej únj rian Señor. Xi'í nụngüej únj, ni̱ guxuman ruhua ni é re̱' ni'yaj á re̱' Señor. Ni̱ 'yaj sun go̱'ngo nụngüej únj dạj rún' digyán Señor rian únj.

6 Ni̱ huēj gunụn cạn huin si-nụguan' Yan'anj scanij a ni é re̱'. Ni̱ tsínj gụ'naj Apolos utaj nnee rian cạn daj. Sani̱ Yan'anj gui'yaj si gachi cạn daj.

7 Sani̱ tsínj gunụn ngạ tsínj utaj nnee, ni̱ sé nụngüej tsínj daj gui'yaj achij coj daj huin ín re̱'. Urin Yan'anj gui'yaj sisi̱ achij coj da aj.

8 Ni̱ uyan huin tsínj gunụn cạn ngạ tsínj utaj nnee. Sani̱ nạru'ue Yan'anj rian go̱'ngo nụngüej únj dạj rún' gui'yaj sun go̱'ngo nụngüej únj.

9 Ni̱ 'yaj sun nụguan'an nụngüej únj ngạ Yan'anj. Ni̱ rún' huin yo'ój huin ni é re̱'. Ni̱ 'yaj sun Yan'anj yo'ój daj. Ni̱ dạj rún' huin 'ngo̱ hue' 'yaj sun Yan'anj huin ín re̱' nej.

10 Ni̱ gui'yaj Yan'anj sinduj riqui sij si huēj huin 'ngo̱ maestro gui'yaj sun sạ'āj xi'í hue' daj. Ni̱ aráj ango tsínj hue' daj huin ni tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj. Sani̱ gạ cuidado ni tsínj gạra hue' daj sisi̱ gui̱'yaj sạ' ni sij ngạ nuguan' daj.

11 Daj si si̱ ga'ue gụne' ni sij ango xi'í hue' rian hua guisíj garā daj huin Jesucristo mánj.

12 Gạ'ue gạra 'ngo̱ tsínj daj gaga' oro, asi̱ plata nej, yej niạ' nej, chrun nej, chrin' nacọ nej, gui'yọ nej.

13 Sani̱ güi nạgui'yaj yya Cristo daran' ni nuguan', ni̱ gui̱ni'i yya né' dạj hua sun gui'yaj go̱'ngo né'. Daj si gạ'na' Cristo ngạ yan'ạn. Ngaa ni̱ gui̱ni'i né' dạj gui'yaj sun go̱'ngo né'.

14 Sisi̱ garáj 'ngo̱ tsínj daj hue', ni̱ nun gạca hue' gui'yaj yan'ạn daj, ngaa ni̱ nạru'ue Yan'anj rian sij.

15 Sani̱ sisi̱ gạca hue' garáj tsínj daj, ni̱ 'ngo̱ gạ ni'ya sun gui'yaj sun sí'. Sani̱ tsínj daj gạnani scanij yan'ạn, gui̱'yaj Yan'anj.

16 Ni̱ ni'i a ni é re̱' sisi̱ dạj rún' huin 'ngo̱ nuhui nne Yan'anj huin ín re̱'. Ni̱ nne Espíritu Santo chruhua niman án re̱' aj.

17 Ni̱ sisi̱ de̱re' 'ngo̱ tsínj daj ducuá Yan'anj, ni̱ hué daj gui̱'yaj Yan'anj ngạ sij nej. Daj si hua sạ' ni̱n' ducuá Yan'anj huin ín re̱'.

18 Hué dan ni̱ si̱ digya' yun'unj a ni é re̱' man'an án re̱' mánj. Sisi̱ ani ruhua 'ngo̱ a ni é re̱' sisi̱ chrụn sij xi'í nuguan' 'nạ' chruhua xungüi̱ nan, ngaa ni̱ ruhuāj sisi̱ nạgui'yaj sij man'an sij dạj rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj nun ni'i. Ni̱ hué ducuánj daj, ni̱ gạ'ue gui̱sij sij gạhuin chrụn xạnga' sij aj.

19 Daj si nuguan' chrụn ni
tsínj mạn chruhua xungüị
nan huin nuguan' nị'yun
rian Yan'anj nánj. Nị gataj
si-nụguan' Yan'anj: “Nị xi'í
si ani ruhua ni sij sisị chrụn
ni sij, nị guẹre' si-nụguan'
ni sij, guị'yaj Yan'anj.” Daj
gataj si-nụguan' Yan'anj.
20 Nị gataj si-nụguan'
Yan'anj nej: “Ni'i Señor sisị
nuguan' nị'yun huin si ani
ruhua ni tsínj daj huin ni
tsínj ani ruhua sisị chrụn
man'an ni sij.” Daj gataj si-
nụguan' Yan'anj.
21 Xi'í daj nị sị ga'ue gạ'mi
xạcan ni é rẹ' dạj hua tsínj
nico' a ni é rẹ' mánj. Daj si
daran' ni rasụn huin si'yaj a
ni é rẹ'.
22 Nị nicaj dugüi' a ni é rẹ'
ngạ man'ānj huin Pablo nej,
tsínj gụ'naj Apolos nej, tsínj
gụ'naj Cefas nej. Nị si'yaj a
ni é rẹ' huin xungüị nan. Nị
hua nị'na' a ni é rẹ', gui'yaj
Yan'anj. Nị gạhui' ni é rẹ',
sanị gạne nịganj a ni é rẹ',
guị'yaj Yan'anj. Nị hua sạ'
mán án rẹ' acuan'. Nị gạ
sạ' guịman a ni é rẹ' ni güi
gạ'na' nej. Daran'anj huin
si'yaj a ni é rẹ'
23 huin ín rẹ' tsínj nico'
Cristo. Nị Cristo huin da'níj
Yan'anj nej.

4

El ministerio de los apóstoles

1 Ngaa nị huin ruhua únj
sisị xạcaj ni ngüị cuenta sisị
tsínj 'yaj sun rian Cristo huin
únj. Nị narij sun Yan'anj ni
únj sisị nạta' únj si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüị huin
nuguan' digyán nạca Yan'anj
rian né'.
2 Nị xi'í si narij sun Yan'anj
ni únj, nị hua niạn sisị
guị'yaj 'ueé únj ngạ sun da
aj.
3 Güendāj nị nitaj si riun
ruhuāj si a'mi a ni é rẹ'
xi'í si-sūnj. Nị nitaj si riun
ruhuāj si a'mi ni tsínj nicaj
sun xi'ījj mánj. Nị nitaj si
riun ruhua man'ānj xi'ījj nej.
4 Nị nụnj si nitaj si a'mi
gaquin' nimānj xi'ījj, sanị sé
daj huin ruhuaj gata sisị
nitaj gaquin' da'uījj. Daj
si ni'īnj sisị Señor huin si
nạgui'yaj yya xi'ījj aj.
5 Hué daj nị sị ga'mi
gaquin' a ni é rẹ' xi'í si
'yaj dugüi' a ni é rẹ' mánj.
Gạno' naj a ni é rẹ' da gạ'na'
Señor. Ngaa nị guịri Señor
rian xiguịn daran' si gari huị
ni ngüị rian hua rụmi'. Nị
guịni'i né' dạj ani ruhua ni
ngüị, guị'yaj Señor. Ngaa
nị gạ'mi sạ' Yan'anj xi'í ni
ngüị dagahuin sạ' si-nụguan'
Yan'anj.
6 Nị hua gatā ni nuguan'
nan rian án rẹ' sisị gạ sạ'
rian án rẹ' huin ín rẹ' jnánj
né' ngạ xica'uij né'. Nị
huin ruhuāj sisị guịni'i a ni
é rẹ' nụngüej únj Apolos.
Nị gạhuin chrụn a ni é rẹ'
guị'yaj ni é rẹ' urin si ataj
si-nụguan' Yan'anj. Nị sị
gunun a ni é rẹ' ango ni
nuguan' mánj. Hué dan nị sị
gataj a ni é rẹ' sisị sạ' doj si
digyán 'ngọ tsínj daj daj ngạ
si digyán ango tsínj da mánj.

7 Nḭ ṵn tsínj gataj sisḭ
sạ' doj huín rẹ' rian ango
ni ngüḭ únj. Nḭ ṵn rasṵn
nicáj rẹ' ruhuá rẹ' sisḭ nitaj
Yan'anj riqui rián rẹ' únj. Nḭ
sisḭ riqui Yan'anj daran' si
nicáj rẹ', ngaa nḭ ṵn sin huin,
nḭ 'yaj nnẹ rẹ' sisḭ nun riqui
Yan'anj rian án rẹ', ruhua á
rẹ' únj.
8 Nḭ nun hua sạ' si ani
ruhua á rẹ'. Daj si nḭ ạ 'ngọ
rasṵn nun achin rian án rẹ',
ruhua á rẹ'. Nḭ xuru'ue a ni
é rẹ', ruhua á rẹ'. Nḭ ngaa
nitaj si chracuij únj a ni é
rẹ', nḭ gṵnucuaj a ni é rẹ'
gṵḭnicaj sun a ni é rẹ', ruhua
á rẹ' nej. Ngaa nḭ gṵḭnicaj
nṵguan'an ni únj sun ngạ á
rẹ', ruhuāj aj. Nitaj si hua sạ'
si ani ruhua á rẹ' mánj.
9 Nḭ ani ruhuāj sisḭ nico'
únj da rṵcu, gui'yaj Yan'anj.
Nḭ dạj rún' ran' 'ngọ tsínj
daj ngaa chruhua gạhui'
sij, guḭ'yaj ni tsínj dagahui'
níman, nḭ da'nga' daj ran' ni
únj huin únj ni tsínj apóstol
huin ni tsínj a'mi si-nṵguan'
Jesucristo rian ni ngüḭ. Daj
si dạj doj gạhui' únj, ruhuāj
aj. Nḭ rún' huaj sisḭ ni'yaj
daran' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ ngạ ni ángel rian ni
únj, ruhuāj aj.
10 Nḭ xi'í si nicaj dugüi' ni
únj ngạ Cristo, nḭ ani ruhua
ni ngüḭ sisḭ tsínj nḭ'yun huin
únj. Sanḭ tsínj ni'i sạ' huin
a ni é rẹ', ruhua á rẹ'. Nitaj
si nucuaj ni únj, ataj ni ngüḭ.
Sanḭ tsínj nucuaj huin ín rẹ',
ruhua á rẹ'. A'mi sạ' ni ngüḭ
xi'í a ni é rẹ', ruhua á rẹ'.
Sanḭ nun huin xạn' ruhua ni
ngüḭ ni'yaj ni sij ni únj mánj.
11 Da' acuan' nḭ ran' únj
sayun. Nḭ achin xi'nạ riqui
únj. Nḭ nago'o únj nnee
nej. Nḭ achin si-gan' únj nej.
Nḭ chran' yun'unj ni ngüḭ ni
únj. Nḭ nitaj rḭan gạne yya
ni únj mánj.
12 Nḭ ninaj únj 'yaj sun únj
ngạ ra'a únj. Nḭ ngaa a'mi
quij ni ngüḭ rian únj, nḭ a'mi
únj nuguan' sạ' rian ni sij. Nḭ
ngaa chran' yun'unj ni ngüḭ
únj, nḭ a'nin' ruhua únj xi'í
sayun daj.
13 Nḭ ngaa a'mi snan'anj ni
ngüḭ xi'í únj, nḭ a'mi sạ' únj
ngạ ni sij. Nḭ 'yaj ni ngüḭ
sisḭ huin únj dạj rún' huin
yacọ mạn chruhua xungüḭ
nan. Nḭ rún' huin si quij re'ej
ni ngüḭ hué daj huin ni únj
'yaj ni sij nej. Nḭ hué daj 'yaj
ni sij da' güi acuan'.
14 Nḭ nitaj si ruhuāj sisḭ
gạhuin nạ'aj á rẹ' ngạ
nuguan' arūnj nan. Maan si
nariquīj 'ngọ chrej sạ' rian
án rẹ', ruhuāj aj. Daj si rún'
huin da'nī huin ín rẹ' xi'í si
'ḭ ruhuāj ni'yā a ni é rẹ'.
15 Nḭ nṵnj si hua ichi' mí
maestro digyán rian án rẹ'
xi'í Cristo, sanḭ nitaj nico
chrej a ni é rẹ' mánj. Daj
si chrej a ni é rẹ' huin
man'ānj xi'í si ga'mī si-
nṵguan' Yan'anj nuguan' sạ'
rian án rẹ'.
16 Yu'uj daj nḭ achínj jni'yā
rian án rẹ' sisḭ dạj rún'
'yaj man'ānj, nḭ da'nga' daj
guḭ'yaj guẹ a ni é rẹ'.
17 Xi'í daj nḭ ga'nī tsínj
gṵ'naj Timoteo gṵchi' sij

rian án rẹ'. Nị rún' huin da'nī huin sij rian Señor. Nị 'ị ruhuāj ni'yā sij. Nị hua nịca ruhua sij rian Señor. Nị gạtaj Timoteo gụnun ni é rẹ' dạj hua ducuānj nico' man'ānj xi'í Cristo. Nị gạtaj sij gụnun a ni é rẹ' nuguan' digyānj rian ni ngüị mạn nịn' gạchra' huin ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús.

18 Nị ani ruhua da'aj ni é rẹ' sisị huin achij ni é rẹ'. Nị sị guchīj nị'yā rian mạn án rẹ', ruhua ni sij.

19 Sanị sisị ruhua Señor, nị rá'yanj gụchīj nị'yā rian mạn án rẹ' aj. Ngaa nị sé urin nuguan' a'mi ni sij guịni'īnj. Sanị guịni'īnj sisị hua yya 'yaj ni sij dạj rún' ataj ni sij.

20 Daj si rịan nicaj sun Yan'anj, nị nitaj si ní'yanj ni nuguan' a'mi né' sisị nitaj si-fuerza Yan'anj nicaj ni nuguan' da mánj.

21 Nị ụn sin huin ruhua á rẹ' si guị'yā ngạ á rẹ' ngaa guịsī rian mạn án rẹ' únj. Asị ruhua á rẹ' guị'yā castigo a ni é rẹ' ní'. Asị ruhua á rẹ' gạhuin 'ị ruhuāj guịni'yā á rẹ', nị gạ'mi sạ'āj rian án rẹ', ruhua á rẹ' sạ'.

5

Un caso de inmoralidad juzgado

1 Nị nata' ni ngüị riānj sisị hua 'ngọ tsínj 'yaj squịra' scanij a ni é rẹ'. Nị gaquin' daj huin si atoj sij ngạ nicạ chrej sij. Nị guẹ gaquin' daj rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej huin ni ngüị nun ni'i Yan'anj.

2 Nị hua guẹ 'yaj nnẹ a ni é rẹ' aj. Dugu'nạj huin sisị gạnani ruhua á rẹ' xi'í si gui'yaj tsínj daj. Nị ụn sin huin, nị nun guịri a ni é rẹ' tsínj gui'yaj gaquin' daj scanij ni é rẹ' únj.

3 Nị nụnj si nitaj si niquīnj rian án rẹ', sanị niquin' nimānj scanij a ni é rẹ'. Nị hua gani ruhuāj sisị dạj guị'yā ngạ tsínj gui'yaj gaquin' daj.

4 Nị ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ', nị xạcaj á rẹ' cuenta sisị niquin' nimānj scanij a ni é rẹ', gui'yaj Jesucristo. Nị xi'í Señor Jesucristo ataj man'ānj sisị da'ui yya tsínj daj gaquin'.

5 Xi'í daj nị nạga'ui' a ni é rẹ' tsínj daj rian sichre Satanás sisị guịran' nneẹ cúj sij sayun. Nị guẹre' nuguan' quij 'yaj nneẹ cúj sij. Nị hué ducuánj daj nạcaj Yan'anj niman sij güi gạ'na' rụhua' yún Señor Jesús.

6 Nitaj si hua sạ' si a'mi nnẹ ni é rẹ' mánj. Ni'i ni é rẹ' sisị: "Dọj levadura, nị ayu quinj 'yaj." Nị dạj rún' 'yaj levadura ngaa ayu quinj 'yaj, nị hué daj 'yaj urin tsínj 'yaj gaquin' scanij a ni é rẹ'.

7 Xi'í daj guịri anéj a ni é rẹ' daran' si quij 'nịj scanij a ni é rẹ'. Ngaa nị dạj rún' hua quinj nạca sạ', nị hué daj gạ á rẹ'. Sanị gahuin sạ' á rẹ' xi'í si gui'yaj Cristo. Daj si dạj rún' dagahui' ni sij xachij 'nịj xi'í si-gạquin' ni sij, nị da'nga' daj gahui' Cristo xi'í si-gạquin' né'. Nị huin sí'

xachij 'nḭj gahui' sij pascua.
8 Xi'í daj nḭ guḭ'yaj né' gui'yanj gṵ'naj pascua. Sanḭ sḭ garasṵn né' levadura mánj. Daj si dạj rún' hua quinj gayu 'nḭj levadura daj hua daran' si quij mạn niman né' ngạ si quij 'yaj né' nej. Sanḭ sḭ garasṵn né' quinj mánj. Hué dan nḭ gạ'ue gạ'mi achij né' ngạ nuguan' xạnga'.

9 Nḭ hua ga'nī ango yanj rian án rẹ'. Nḭ gataj snan'ān gunun a ni é rẹ' sisḭ sḭ guinicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ ni tsínj 'yaj squḭra'.
10 Sanḭ nun garūnj rian yanj daj sisḭ gạhuin nḭni nḭn' ni é rẹ' rian daran' ni tsínj mạn chruhua xungüḭ huin ni tsínj nitaj si nico' Jesucristo. Daj si ni tsínj mạn chruhua xungüḭ gaquin' nan, nḭ 'yaj ni sij gaquin' ngạ yun'unj xạna. Nḭ huin xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi' ni sij. Nḭ 'yaj tṵ ni sij si'yaj dugüi' ni sij. Nḭ nico' ni sij yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Ngaa nḭ sisḭ huin ruhua ni é rẹ' gạhuin nḭni ni é rẹ' rian daran' ni ngüḭ 'yaj ni gaquin' daj, nḭ hua niạn gạhui a ni é rẹ' xungüḭ nan gạn'anj ni é rẹ' aj.
11 Maan si huin ruhuāj gatā sisḭ sḭ guinicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ ni tsínj ataj sisḭ nico' ni sij Cristo, sanḭ a'mi ni sij ngạ squḭra' ni sij. Nḭ xicoj ruhua ni sij ngạ si'yaj dugüi' ni sij. Nḭ nico' ni sij yan'anj 'yaj ra'a ni sij nej. Nḭ a'mi yyạ ni sij xi'í ni ngüḭ nej. Nḭ huin ni sij tsínj hua xḭni nej. Nḭ huin ni sij tsínj 'yaj tṵ. Ngaa nḭ sḭ xa á rẹ' ngạ ni tsínj 'yaj ni gaquin' da mánj.
12-13 Sé si-sūnj huin si guḭ'yā castigo ni ngüḭ nitaj si nico' Cristo mánj. Yan'anj huin si guḭ'yaj castigo ni ngüḭ daj. Sanḭ hua niạn si nạgui'yaj yya á rẹ' si-gạquin' ni ngüḭ nico' Cristo mạn scạnij a ni é rẹ'. Yu'uj daj guḭri ni é rẹ' tsínj xḭ'i daj scanij a ni é rẹ' nánj.

6

Litigios delante de los incrédulos
1 Sisḭ hua 'ngọ jnánj né' unun' ngạ ango jnánj né', nḭ ṵn sin huin, nḭ huaj á rẹ' gạ'mi gaquin' a ni é rẹ' rian güesḭ tsínj nun ni'i Yan'anj, nḭ nun huaj á rẹ' rian ni tsínj sạ' nico' Yan'anj únj.
2 Asḭ nun ni'i a ni é rẹ' sisḭ né' ni ngüḭ sạ' nico' Yan'anj nạgui'yaj yya si-gạquin' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan ạ'. Nḭ sisḭ hué ni é rẹ' nạgui'yaj yya si-gạquin' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan, nḭ ṵn sin huin, nḭ na'ue nạgui'yaj yya á rẹ' 'ngọ gaquin' le'ej hua scanij ni é rẹ' únj.
3 Nḭ nun ni'i a ni é rẹ' sisḭ né' nạgui'yaj yya xi'í ni ángel nej únj. Ngaa nḭ hua yya gạ'ue nạgui'yaj yya né' ni gaquin' mạn chruhua xungüḭ aj.
4 Nḭ sisḭ unun' ni é rẹ' xi'í 'ngọ nuguan' mạn chruhua xungüḭ nan, nḭ ṵn sin huin, nḭ huaj nata' ni é rẹ' rian

ni tsínj nun ni'i Yan'anj únj. Daj si nitaj si ní'yanj nico si-nu̱guan' ni tsínj daj.

5 A'mī nuguan' nan sisi̱ gui̱ri' a ni é rẹ' si-na̱'aj aj. Asi̱ ni̱ a̱ 'ngọ tsínj ni'i sa̱' nitaj huaj scanij ni é rẹ' sisi̱ na̱gui'yaj yya sij 'ngọ gaquin' hua scanij a ni é rẹ' a̱'.

6 Sani̱ sé urin unun' 'ngọ jnánj né' nga̱ dugüi' sij. Sani̱ huaj nata' ni é rẹ' rian ni tsínj nun ni'i Yan'anj. Ni̱ nun hua sa̱'aj si 'yaj á rẹ' mánj.

7 Xi'í si unun' ni dụgüi' ni é rẹ', ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ hua gui'yaj gana nuguan' quij chruhua niman án rẹ'. Sa̱' huin sisi̱ ga̱'nin' ruhua á rẹ' nga̱ tsínj gui'yaj gaquin' rian án rẹ'. Sa̱' huin sisi̱ ga̱'nin' ruhua ni é rẹ' sisi̱ gui̱'yaj tụ 'ngọ tsínj daj si'yaj á rẹ'.

8 Sani̱ 'yaj xi̱'i man'an án rẹ'. Daj si 'yaj tụ ni é rẹ' scanij ni dụgüi' ni é rẹ'.

9 Nun ni'i a ni é rẹ' sisi̱ si̱ gan'anj ga̱ne ni tsínj xi̱'i rian nicaj sun Yan'anj mánj. Si̱ digya' yun'unj a ni é rẹ' man'an án rẹ' mánj. Daj si rian nicaj sun Yan'anj, ni̱ si̱ gan'anj ga̱ne ni tsínj a'mi nga̱ squi̱ra' nej, ni̱ tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij nej, ni tsínj a'mi hui̱ nga̱ nica̱ dugüi' ni sij nej, ni tsínj a'mi nga̱ ango tsínj nej,

10 ni tsínj 'yaj tụ nej, ni tsínj huin ruhua nga̱ si'yaj dugüi' nej, ni tsínj hua xi̱ni nej, ni tsínj a'mi yya̱ xi'í ni dugüi' nej, ni tsínj digya' yun'unj ni dugüi' nej. Ni̱ si̱ ga'ue ga̱tu ni tsínj 'yaj ni nuguan' quij nan rian nicaj sun Yan'anj mánj.

11 Ni̱ hué daj gui'yaj da'aj ni é rẹ' asij sini. Sani̱ yya̱j ni̱ naruhui si-ga̱quin' a ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Ni̱ gahuin sa̱' niman án rẹ'. Ni̱ gahuin sa̱' ni é rẹ' rian Yan'anj, gui'yaj Señor Jesucristo nga̱ Espíritu Santo huin Espíritu 'na̱' rian Dan'anj né'.

Glorificad a Dios en vuestro cuerpo

12 A'mi gọ'ngo ni tsínj daj ni̱ ataj ni sij: "Ga̱'ue gui̱'yaj né' daran' si aran' ruhua né'." Xa̱nga' si ataj ni sij, sani̱ nun hua sa̱' daran'anj si gui̱'yā mánj. Xa̱nga' ni̱ ga̱'ue gui̱'yā daran' si aran' ruhuāj. Sani̱ si̱ ga'ue dunā si gui̱'yaj gana 'ngọ nuguan' riānj mánj.

13 Ni̱ hué daj ataj gọ'ngo ni ngüi̱ sisi̱ si xó' huin güenda riquí'. Ni̱ riquí' huin güenda si xó'. Xa̱nga' si ataj ni sij, sani̱ Yan'anj gui̱'yaj sisi̱ ga̱nahuij nụngüej rasụn daj. Ni̱ nitaj si gui'yaj Yan'anj nneẹ cúj né' sisi̱ ga̱'mi né' nga̱ squi̱ra' né'. Sani̱ gui'yaj Yan'anj nneẹ cúj né' sisi̱ ga̱ne né' nga̱ Señor. Ni̱ ga̱ne Señor nga̱ né' nej.

14 Ni̱ da̱j rún' ganá'nij Señor, gui'yaj si-fuerza Yan'anj, ni̱ hué daj ga̱na'nij né', gui̱'yaj si-fuerza Yan'anj nej.

15 Ni̱ nun ni'i a ni é rẹ' sisi̱ nneẹ cúj né', ni̱ da̱j rún' huin nneẹ cúj Cristo huin a̱'. Ngaa ni̱ ga̱'ue gui̱nicaj dugüi'

nu̱guan'an nneę cúj Cristo ngą̱ 'ngǫ̱ yun'unj xą̱na achéj man'an, gui̱'yaj né', ruhua á rę' ní'. Si̱ ga'ue gui̱'yaj né' da gą̱ mánj.

16 Ni̱ nun ni'i a ni é rę' sisi̱ ngaa a'mi 'ngǫ̱ tsínj daj ngą̱ 'ngǫ̱ yun'unj xą̱na achéj man'an, ni̱ ną̱huin nu̱ngüej sij urin nneę cúj ą̱'. Ni̱ hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Urin nneę cúj gą̱huin nu̱ngüej sij nánj." Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

17 Sani̱ sisi̱ nicaj dugüi' né' ngą̱ Señor, ni̱ urin niman né' ngą̱ Señor.

18 Du̱gumi a ni é rę' man'an án rę'. Ni̱ ną̱xun man'an án rę' rian ni yun'unj xą̱na achéj man'an. Daran' ango gaquin' 'yaj 'ngǫ̱ tsínj daj, ni̱ sé 'ngǫ̱ gaquin' 'yaj nneę cúj sij huin mánj. Sani̱ ngaa a'mi sij ngą̱ yun'unj xą̱na achéj man'an, ni̱ chran' yun'unj sij nneę cúj man'an sij.

19 Ni̱ nun ni'i a ni é rę' sisi̱ dą̱j rún' hua nuhui są̱' hua nneę cúj a ni é rę' rian nne Espíritu Santo ą̱'. Ni̱ Yan'anj huin si riqui nneę cúj a ni é rę' rian án rę'. Sé si'yaj ni é rę' huin mánj.

20 Daj si naránj Yan'anj a ni é rę' ngą̱ si-tun man'an Jesucristo. Xi'í daj ni̱ gui̱'yaj są̱' á rę' ngą̱ nneę cúj a ni é rę', niman án rę'. Ngaa ni̱ gą̱'mi są̱' ni ngüi̱ xi'í Yan'anj, gui̱'yaj á rę'. Daj si nico' a ni é rę' Yan'anj.

7

Problemas del matrimonio

1 Yyą̱j ni̱ nanicā gą̱tā nuguan' nachínj snan'anj ni é rę' ngą̱ yanj gui'yaj a ni é rę'. Dugu'ną̱j huaj sisi̱ si̱ xacaj 'ngǫ̱ tsínj 'ngǫ̱ yun'unj xą̱na mánj.

2 Sani̱ ri̱an hua nico gaquin' 'yaj ni tsínj ngą̱ ni yun'unj xą̱na, ni̱ hua nią̱n gui̱nicaj 'ngǫ̱ tsínj daj urin nicą̱ sij. Ni̱ hué daj ngą̱ 'ngǫ̱ yun'unj xą̱na, ni̱ urin nicą̱ unj gui̱nicaj unj.

3 Ni̱ hua nią̱n si gą̱'mi 'ngǫ̱ tsínj sno'o ngą̱ nicą̱ sij ngaa hué daj huin ruhua unj. Ni̱ hua nią̱n si gą̱'mi unj ngą̱ nicą̱ unj ngaa hué daj huin ruhua sij.

4 Ni̱ sé nneę cúj urin man'an yun'unj xą̱na daj huin si nicaj unj. Daj si nneę cúj nicą̱ unj huin unj. Ni̱ sé nneę cúj urin man'an tsínj sno'o huin si nicaj sij. Daj si nneę cúj nicą̱ sij huin sij.

5 Ni̱ gui̱'yaj nu̱ngüej nicą̱ 'ngǫ̱ tsínj daj si huin ruhua nu̱ngüej nicą̱ sij. Sani̱ gą̱'ue gą̱huin ni̱ni nu̱ngüej nicą̱ sij dǫj sisi̱ huin ruhua nu̱ngüej nicą̱ sij gą̱chinj jni'yaj nu̱ngüej sij rian Yan'anj. Asíj ni̱ gą̱'mi ru̱hua' yún nu̱ngüej nicą̱ sij nun są̱' nun, ni̱ gui̱'yaj gana gaquin' rian nu̱ngüej sij, gui̱'yaj sichre xi'í si si̱ gahuin nucuaj nu̱ngüej sij gą̱toj ni̱ni nu̱ngüej sij.

6 Daran' ni nuguan' nan a'mi są̱'ą̄j rún' huin permiso huin. Sé sun a'nīj rian án rę' ngą̱ ni nuguan' nan mánj.

7 Güendāj nḭ huin ruhuāj sisḭ daran' ni tsínj sno'o gạhuin dạj rún' huin man'ānj. Sanḭ nḭni huin chrej riqui Yan'anj rian da gọ'ngo né'. Hua 'ngọ chrej rian ango jnánj né'. Nḭ hua ango chrej rian ango jnánj né', gui'yaj Yan'anj.

8 Ngaa nḭ gạtā gụnun ni tsínj nne urin sisḭ dugu'nạj huaj sisḭ gạ guẹ gạne urin ni sij dạj rún' nnēj. Nḭ hué daj gạtā gụnun ni yun'unj xạna nne urin ngạ ni yun'unj xạna mmij nej.

9 Sanḭ sisḭ na'ue gụnucuaj 'ngọ tsínj daj gạne urin sij, nḭ xạcaj naj sij nicạ sij. Daj si sạ' huin si xạcaj sij nicạ sij. Ngaa nḭ sḭ gahuin ruhua sij nḭ'yaj sij ni yun'unj xạna mánj.

10 Sanḭ a'nīj sun rian án rẹ' ni tsínj hua xacaj nicạ. Nḭ sé si a'níj man'ānj sun daj rian án rẹ'. Sanḭ si-nụguan' Señor huin aj. Nḭ nuguan' nan huin sisḭ sḭ duna ni yun'unj xạna nicạ unj.

11 Nḭ sisḭ dụna 'ngọ yun'unj xạna nicạ unj, ngaa nḭ hua niạn gạne urin unj, asḭ gạ'ue nạ'mi unj ngạ nicạ unj. Nḭ sḭ ga'ue dụna 'ngọ tsínj daj nicạ sij mánj.

12 Nḭ atā 'ngọ nuguan' rian ango ni é rẹ'. Nḭ si-nụguan' man'ānj huin nuguan' nan. Sé rian Señor 'naj mánj. Sisḭ 'ngọ tsínj nico' Jesús, ni nicạ sij nun xụman ruhua nḭ'yaj Yan'anj, nḭ sisḭ a'uej ruhua unj gạne unj ngạ sij, nḭ sḭ rani sij nạn' unj ducuá unj mánj.

13 Nḭ sisḭ 'ngọ yun'unj xạna nico' Jesús, nḭ nicạ unj nun xụman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj, nḭ sisḭ a'uej ruhua sij gạne sij ngạ unj, nḭ sḭ rani unj nạn' sij ducuá sij mánj.

14 Nḭ xi'í si xuman ruhua nicạ 'ngọ tsínj nun xụman ruhua daj, nḭ chrạcuij Yan'anj sí' gạhuin sạ' sí'. Daj si xuman ruhua nicạ sí' ni'yaj ún' Yan'anj. Nḭ xi'í si xuman ruhua nicạ 'ngọ yun'unj xạna nun xụman ruhua daj, nḭ chrạcuij Yan'anj yun'unj xạna daj gạhuin sạ' unj. Daj si xuman ruhua nicạ unj ni'yaj sí' Yan'anj. Nḭ sisḭ sé daj huin, nḭ dạ'ui da'níj a ni é rẹ' gaquin' rian Yan'anj. Sanḭ gahuin sạ' da'níj a ni é rẹ' rian Yan'anj.

15 Sanḭ sisḭ huin ruhua tsínj nun xụman ruhua daj gạhuin nḭni sij rian nicạ sij, ngaa nḭ gạ'nin' din'inj ruhua né' si gạn'anj sij. Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ yun'unj xạna nun xụman ruhua daj, nḭ huin ruhua unj gạhuin nḭni unj rian nicạ unj, ngaa nḭ gạ'nin' din'inj ruhua sij sisḭ nạn' unj ducuá unj. Daj si nitaj xi'í si da fuerza gạne nụngüej nicạ tsínj daj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisḭ gạ din'inj rian né' guḭman né'.

16 Nḭ nun ni'í rẹ' huín rẹ' yun'unj xạna sisḭ gạ'ue gụxuman ruhua nicạ rẹ' nḭ'yaj sij Yan'anj, guḭ'yáj rẹ' ní'. Nḭ man'án rẹ' tsínj

sno'o, nḭ nun ni'í rẹ' sisḭ
gạ'ue gụxuman ruhua nicạ
rẹ' nḭ'yaj ún' Yan'anj, guḭ'yáj
rẹ' ní'.
17 Nḭ dạj rún' hua gọ'ngo
né' ngaa gaquínj Señor
gạ'na' né', nḭ da'nga' daj
gạ né' aj. Nḭ hué daj a'nīj
sun rian daran' ni ngüḭ nico'
Cristo mạn ni sij gọ'ngo
xuman'.
18 Nḭ sisḭ gaquínj Yan'anj
gạ'na' 'ngọ tsínj hua tạj
da'nga' nneẹ cúj sij, nḭ hué
daj gạ sij. Nḭ sisḭ gaquínj
Yan'anj gạ'na' 'ngọ tsínj nitaj
da'nga' táj nneẹ cúj sij, nḭ
sḭ ga'ue gụta' ni sij da'nga'
nneẹ cúj sij mánj.
19 Hué dan nḭ gạ'ue si tạj
da'nga' nneẹ cúj né'. Gạ'ue
si nitaj da'nga' táj né'. Nitaj
si 'yaj mánj. Sanḭ nuguan'
huin rian huin sisḭ dạgahuin
né' nuguan' a'nin' Yan'anj
sun rian né'.
20 Nḭ dạj rún' hua gane
da gọ'ngo né' ngaa gaquínj
Yan'anj gạ'na' né', nḭ da'nga'
daj gạ gạne né' aj.
21 Sisḭ tsínj gui'yaj sun
yụn rian xuru'ue gahuín rẹ'
ngaa gaquínj Yan'anj gạ'na'
rẹ', nḭ sḭ gahuin ruhuá rẹ'
mánj. Sanḭ sisḭ ani ruhuá
rẹ' sisḭ gạ'ue gạhuin nḭni rẹ'
rian xuru'ue daj, nḭ hué daj
guḭ'yáj rẹ' aj.
22 Nḭ 'ngọ tsínj gui'yaj
sun yụn rian 'ngọ xuru'ue
ngaa gaquínj Señor gạ'na'
sij, nḭ gahuin ní'nij niman
sij, gui'yaj Señor. Nḭ hué
ducuánj daj huin, nḭ 'ngọ
tsínj nitaj si 'yaj sun yụn rian
'ngọ xuru'ue ngaa gaquínj
Señor gạ'na' sij, nḭ huin sij
'ngọ tsínj 'yaj sun yụn rian
Cristo.
23 Naru'ue nico Yan'anj
guiran a ni é rẹ'. Ngaa nḭ
sḭ duna á rẹ' sisḭ guḭ'yaj sun
yụn a ni é rẹ' rian ni tsínj
mánj.
24 Ngaa nḭ dạj rún' gane
gọ'ngo né' ngaa gaquínj
Yan'anj gạ'na' né', nḭ hué daj
gạne né' rian Yan'anj huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
25 Nitaj si ga'nin' Señor
sun riānj sisḭ gạtā gụnun a
ni é rẹ' dạj guḭ'yaj ni ngüḭ
nne urin. Maan si gạtā rian
án rẹ' dạj rún' ani ruhuāj.
Nḭ gạ'ue gụxuman ruhua á
rẹ' ngạ si-nụguan'ānj xi'í si
gahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya
man'ānj. Xi'í daj nḭ nuguan'
xạnga' huin si-nụguan'ānj.
26 Hué dan nḭ xi'í ni sayun
guimán né', nḭ sạ' doj sisḭ
gụna 'ngọ tsínj dạj rún' nne
sij, ruhuāj aj.
27 Sisḭ hua nicạ rẹ', nḭ sḭ
duná rẹ' nicạ rẹ' mánj. Sisḭ
nitaj nicạ rẹ', nḭ sḭ nano' rẹ'
xạcaj rẹ' yun'unj xạna mánj.
28 Nḭ sisḭ xạcaj rẹ' yun'unj
xạna, nḭ sé 'ngọ gaquin' huin
mánj. Nḭ sisḭ xạcaj 'ngọ
yun'unj xạna hua lij 'ngọ
tsínj sno'o, nḭ sé 'ngọ gaquin'
huin mánj. Sanḭ ni ngüḭ hua
nicạ, nḭ guḭran' ni sij sayun
xungüḭ nan. Nḭ huin ruhuāj
sisḭ gạnani a ni é rẹ' rian
sayun da aj.
29 Huin ruhuāj gạ'mī 'ngọ
nuguan' rian án rẹ' huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né':
Dọj güi hua rian né'. Ngaa nḭ
dạj rún' hua 'ngọ tsínj nitaj

nicą, nį hué daj gą 'ngǫ tsínj
hua nicą gąne sij.
30 Nį tsínj aco, nį sį gaco
sij mánj. Nį tsínj huin nią'
ruhua, nį sį ga'nga' sij mánj.
Nį tsínj ránj ni rasụn daj, nį
gąni ruhua sij sisį sé si'yaj sij
huin si ránj sij mánj.
31 Nį tsínj nią' ruhua ngą ni
rasụn mąn chruhua xungüį
nan, nį sį gahuin 'į ruhua sij
nį'yaj sij ni rasụn da mánj.
Daj si xungüį ni'i né', nį huaj
gąnahuij.

32 Huin ruhuāj sisį sį guir-
iun ruhua á rę' mánj. Tsínj
nne urin, nį nahuij ruhua sij
ngą si-nụguan' Señor. Daj si
huin ruhua sij guį'yaj sij si
aran' ruhua Señor.
33 Sanį tsínj hua nicą, nį
nahuij ruhua sij ngą ni rasụn
mąn chruhua xungüį. Nį
huin ruhua sij guį'yaj sij dąj
rún' aran' ruhua nicą sij.
34 Nį dąj rún' 'yaj tsínj,
nį da'nga' daj 'yaj yun'unj
xąna nej. Nį yun'unj xąna
nne urin, nį nahuij ruhua
unj xi'í si-nụguan' Señor. Nį
huin ruhua unj sisį gąhuin
są' nneę cúj unj, niman unj
nej. Sanį yun'unj xąna hua
nicą, nį nahuij ruhua unj
ngą ni rasụn mąn chruhua
xungüį nan. Nį huin ruhua
unj guį'yaj unj si aran' ruhua
nicą unj.
35 A'mī ni nuguan' nan
rian án rę' sisį gąhuin 'ueé
rian án rę'. Nį sé si huin
ruhuāj gą'nīj rian án rę'
mánj. Maan si huin ruhuāj
sisį 'ueé guį'yaj á rę' guịnico'
są' á rę' man'an Señor.

36 Nį sisį hua da'nį xąna
'ngǫ tsínj daj, nį hua guisíj
yo' xącaj unj tsínj sno'o, nį
ani ruhua tsínj daj sisį są'
huin xącaj da'níj sij tsínj
sno'o, ngaa nį gą'ue xącaj
unj tsínj sno'o si sé 'ngǫ
gaquin' huin mánj.
37 Sanį sisį hua 'ngǫ tsínj
hua nịca niman sisį sį ga'ue
xącaj da'nį xąna tsínj sno'o,
nį hua są' huin guį'yaj sij sisį
sį xacaj unj tsínj sno'o ngaa
nitaj xi'í xącaj unj tsínj sno'o
aj.
38 Hué dan nį tsínj a'ui'
da'níj rian tsínj sno'o, nį
są' 'yaj sij. Nį tsínj na'uej
ruhua gą'ui' sij da'níj rian
tsínj sno'o, nį są' doj 'yaj sij
nánj.
39 Nį yun'unj xąna hua
nicą, nį hua niąn si gąne unj
ngą sij da gąhui' sij, ataj si-
ley Yan'anj. Sanį sisį gąhui'
nicą unj, nį gą'ue xącaj unj
ụn tsínj sno'o gąran' ruhua
unj xącaj unj. Sanį hua niąn
si xącaj unj 'ngǫ tsínj xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj anj.
40 Sanį gąhuin nią' ruhua
unj doj sisį sį xacaj unj 'ngǫ
tsínj sno'o, ruhuāj aj. Nį
ani ruhuāj sisį uyan gątaj
Espíritu Santo nej.

8

Lo sacrificado a los ídolos

1 Yyąj nį gą'mī xi'í nneę
xucu a'ui' ni ngüį rian
yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Ni'i
né' sisį gą'ue xącaj daran'
né' cuenta xi'í ni rasụn. Nį
xi'í si ni'í', nį ani ruhua né'
sisį huin achij né'. Sanį sisį 'į

ró' ni'yó' ni dugüí', nḭ gạhui
sạ' ni sij, guḭ'yaj né'.
2 Sisḭ ani ruhua 'ngọ tsínj
daj sisḭ ni'i sạ' sij, sanḭ hua
yya nun ni'i sij ni nuguan'
achin guḭni'i sij.
3 Sanḭ sisḭ 'ḭ ruhua 'ngọ
tsínj daj ni'i sij Yan'anj, nḭ
ni'i Yan'anj sij aj.
4 Hué dan nḭ a'ui' ni ngüḭ
nneẹ rian ni yan'anj 'yaj ra'a
ni sij. Sanḭ ni'i né' sisḭ ni
yan'anj daj nitaj si ní'yanj
chruhua xungüḭ nan. Daj si
hua urin Yan'anj xạnga'.
5 Nḭ xata' ngạ nḭca' rian
yo'ój mạn yan'anj nico' ni
ngüḭ. Nḭ xạnga' nḭ mạn nico
yan'anj nico' ni sij. Nḭ mạn
ni tsínj huin yan'anj ruhua
ni sij.
6 Sanḭ güendó' nḭ hua urin
Yan'anj riún' huin chrej né'.
Nḭ hué urin Yan'anj huin
si gui'yaj daran' rasụn mạn
chruhua xungüḭ nan. Nḭ xi'í
man'an Yan'anj hua nḭ'na'
né'. Nḭ hua urin Señor tsínj
gụ'naj Jesucristo. Nḭ xi'í
Jesucristo, nḭ hua daran' ni
rasụn mạn chruhua xungüḭ
nan. Nḭ xi'í sí' nḭ hua nḭ'na'
daran' né' nej.
7 Sanḭ sé daran' né' ni'i
nuguan' nan. Nḭ hua gu'yun
gọ'ngo ni jnánj né' guinico'
ni sij ni yan'anj 'yaj ra'a
ni ngüḭ. Nḭ xi'í si guinico'
gọ'ngo ni sij ni yan'anj
daj, nḭ ani ruhua ni sij
sisḭ yan'anj xạnga' huin ni
yan'anj daj. Ngaa ni ngaa
xa ni sij si a'ui' ni ngüḭ rian
ni yan'anj daj, nḭ da'ui ni sij
gaquin', ruhua ni sij. Daj si
nun nucuaj niman ni sij.
8 Sé xi'í si xa né', nḭ gạ'ue
gạhui sọ' doj rian Yan'anj. Sḭ
gahuin sạ' né' xi'í si xa né'.
Nḭ sḭ gahuin sạ' né' xi'í si nun
xạ né' mánj.
9 Sanḭ gạ cuidado a ni é rẹ'
xi'í si gạ'ue xạ á rẹ' ụn rasụn
gạhuin nun sạ' nun guḭran'
jnánj án rẹ' gaquin', guḭ'yaj
á rẹ'.
10 Guḭ'yó' cuenta sisḭ
man'án rẹ' huin 'ngọ tsínj
ni'i ni nuguan' nan. Nḭ nné
rẹ' xá rẹ' 'ngọ nuhui rian
mạn ni yan'anj daj. Nḭ sisḭ
guḭni'i 'ngọ jnánj rẹ' huin
tsínj nun nucuaj niman si
xá rẹ' yu'uj daj, nḭ si ruhuaj,
nḭ gạhuin ruhua sij xạ sij si
a'ui' ni ngüḭ rian ni yan'anj
daj.
11 Hué dan ni xi'í si ni'í rẹ'
ni nuguan' nan, nḭ duna 'ngọ
jnánj né' tsínj nun nucuaj ni-
man si-chrej Yan'anj, guḭ'yaj
man'án rẹ'. Nḭ gahui' Cristo
xi'í tsínj daj.
12 Xi'í daj nḭ guḭ'yáj rẹ'
gaquin' rian tsínj nun nu-
cuaj niman. Nḭ guẹre' ruhua
sij, guḭ'yáj rẹ'. Nḭ hué
daj guḭ'yáj rẹ' gaquin' rian
man'an Cristo nej.
13 Yu'uj daj nḭ sisḭ guḭ'yā
si dụna jnān si-chrej Yan'anj
xi'í si xāj nneẹ, ngaa nḭ nitaj
ạman xāj nneẹ mánj. Daj si
na'uej ruhuāj dḭgyānj chrej
nun hua sạ' rian jnān mánj.

9

Los derechos de un apóstol

1 Ni'i a ni é rẹ' sisi̱ gạ'ue
guị'yā si aran' ruhuāj. Sé
moso 'yaj sun yụn huīnj
mánj. Huēj huin apóstol,
gui'yaj Jesucristo sisi̱ gạ'mī
si-nụguan' sij rian ni ngüị.
Ni̱ hua guini'īnj Jesús, tsínj
nicaj sun rian né'. Ni̱ xi'í
si gui'yaj sūnj si-sun Señor,
ni̱ guxuman ruhua ni é rẹ'
ni'yaj á rẹ' Jesús.
2 Gạ'ue sisi̱ nun gara
xina ango ni tsínj sisi̱ huīnj
apóstol. Sani̱ hua yya ni'i
a ni é rẹ' sisi̱ hué daj huīnj.
Daj si xi'í si xuman ruhua á
rẹ' ni'yaj á rẹ' Jesús, gui'yaj
nuguan' ga'mī rian án rẹ', ni̱
hué nan huin 'ngọ da'nga'
digyán sisi̱ xạnga' huīnj 'ngọ
tsínj a'mi si-nụguan' Jesús.
3 Ni̱ xi'í si xuman ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' Jesu-
cristo, gui'yā, ni̱ ataj snan'ān
nuguan' daj rian ni tsínj ni-
taj si a'mi sạ' xi'īj.

4 Xi'í daj ni hua si-chrē si
xāj. Ni̱ hua si-chrē si gọ'ōj.
5 Ni̱ hua si-chrē nicā
gạn'ān 'ngọ yun'unj xạna
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj
gạhuin nicāj dạj rún' 'yaj
ango ni tsínj a'mi si-nụguan'
Jesús. Ni̱ da'nga' daj 'yaj ni
jnánj Señor ngạ tsínj gụ'naj
Cefas nej.
6 Asi̱ nitaj si hua si-chrej
nụngüej únj Bernabé sisi̱
dụgumi ni ngüị nụngüej únj
dạj rún' 'yaj ni sij ngạ ango
ni tsínj a'mi si-nụguan' Jesús
ạ'. Sé daj huin mánj.
7 Ni̱ xa 'ngọ snado san'anj
man'an sij ní'. Nitaj mánj.
A'ui' gobierno si xa sij. Ni̱
hua 'ngọ tsínj gunụn coj uva,
ni̱ nun gạ'ue xạ sij uva daj
ní'. Nitaj mánj. Ni̱ hua 'ngọ
tsínj dugumi dán sij xachij,
ni̱ nun gạ'ue gọ'o sij tọ gani
sij da ní'. Nitaj mánj.

8 Ni̱ si̱ gani ruhua ni é
rẹ' sisi̱ a'mī dạj rún' a'mi
ni tsínj mạn chruhua xungüị
mánj. Daj si hué daj gataj si-
dụcuanj Moisés nej.
9 Ni̱ hua ni̱ca rian libro
daj: "Si̱ ga'nij né' nnánj
du'ua sicúj gụnunj du'ua xuj
ngaa duguáj xi'í xuj strigo
gahuin sạ' strigo mánj." Daj
gataj rian si-dụcuanj Moisés.
Ni̱ nahuij ruhua Yan'anj ngạ
urin ni sicúj, ruhua á rẹ' ní'.
10 Asi̱ xi'í man'an né' a'mi
nuguan' nan sạ'. Hué xi'í
né' a'mi nuguan' nan. Ni̱
tsínj nachéj yo'ój, ni̱ ana'uij
sij sisi̱ gụiri' sij si xạ sij rian
yo'ój daj. Ni̱ tsínj agan'
chrun, ni̱ hué daj ana'uij sij
si gụiri' sij si xạ sij nej.

11 Ni̱ dạj rún' hua tsínj 'yaj
sun yo'ój, ni̱ hué daj hua ni
únj xi'í a ni é rẹ'. Daj si
ga'mi únj si-nụguan' Yan'anj
gunun a ni é rẹ'. Xi'í daj ni̱
gạ'ue ri̱qui ni é rẹ' dọj rasụn
gụiri' únj, ruhuāj aj.
12 Ni̱ sisi̱ a'ui' a ni é rẹ'
rian ango ni tsínj, ni̱ nạanj
huaj ri̱qui a ni é rẹ' si xạ ni
únj. Ni̱ hua si-chrē nạhuin
ra'āj rian án rẹ'. Sani̱ nun
gụi'yā da mánj. Maan si
ga'nin' ruhuāj ngạ si ran'ānj.
Daj si nitaj si huin ruhuāj
sisi̱ chran' yun'unj ango ni
nuguan' ngạ xi'í si-nụguan'
Cristo mánj.

13 Nḭ ni tsínj 'yaj sun
chruhua nuhui, nḭ xa ni sij
da'aj ni rasṵn huaj nicaj
ni ngüḭ chruhua nuhui daj.
Nḭ ni tsínj chracuij xucu
naga'ui' ni ngüḭ rian Yan'anj,
nḭ xa ni sij da'aj nneẹ xucu
naga'ui' ni ngüḭ daj.
14 Nḭ hué ducuánj daj huin
sisḭ ga'nin' Señor sun sisḭ
guḭri' ni tsínj a'mi si-nṵguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ sisḭ xą
ni sij, guḭ'yaj ni ngüḭ unun
nuguan' daj.
15 Nḭ hua si-chrē si hué
daj guḭ'yā. Sanḭ nitaj ąman
guḭ'yā da mánj. Nḭ nun
gąrūnj nuguan' nan sisḭ
rḭqui a ni é rẹ' rasṵn riānj.
Gąhuīj ruhuāj sisḭ na'ue
guḭ'yaj sūnj guḭri'īj si xāj.
16 Nḭ na'ue gą'mi xącānj
xi'í si a'mī si-nṵguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ. Daj si
hua niąn dągahuīnj rian si-
sun Señor. Nḭ niqui nimānj
sisḭ sḭ ga'mī si-nṵguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ aj.
17 Nḭ sisḭ huin nią' ruhuāj
gą'mī si-nṵguan' Yan'anj
rian ni ngüḭ, nḭ nąru'ue
Yan'anj riānj. Nḭ sisḭ nitaj
si huin nią' ruhuāj gą'mī si-
nṵguan' Yan'anj, sanḭ hua
niąn sisḭ hué daj guḭ'yā xi'í
si garun sun Yan'anj riānj.
18 Nḭ ṵn sin nąru'ue
Yan'anj riānj, ruhua á rẹ'
únj. Du'ue man'ānj huin si
gą'ue gą'mi yūnj si-nṵguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ huin
ruhuāj gatā sisḭ hua si-chrē
rḭqui ni sij rasṵn riānj xi'í
si ga'mī si-nṵguan' Yan'anj
rian ni sij. Sanḭ sé si achīn si
rḭqui ni sij riānj mánj.
19 Sé si a'nin' ni ngüḭ sun
riānj. Nḭ hua ní'nij riānj
sisḭ guḭ'yā daran' si gąran'
ruhuāj. Sanḭ gahuīnj 'ngọ
tsínj 'yaj sun rian daran'
ni ngüḭ xi'í si huin ruhuāj
gṵxuman ruhua nico ni sij
nḭ'yaj sij Cristo.
20 Nḭ ngaa huaj man'ānj
scanij ni tsínj israelita, nḭ 'yā
dąj rún' 'yaj ni sij xi'í si huin
ruhuāj si gṵxuman ruhua ni
sij nḭ'yaj ni sij Cristo. Nḭ
nṵnj si nitaj si a'nin' si-ley
Moisés sun riānj, sanḭ ngaa
huaj man'ānj scanij ni tsínj
rḭan a'nin' si-ley Moisés sun,
nḭ 'yā dąj rún' 'yaj ni sij xi'í
si huin ruhuāj si gṵxuman
ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij
Cristo.
21 Nḭ ngaa huaj man'ānj
scanij ni tsínj nun nico' ley
daj, nḭ 'yā dąj rún' 'yaj ni
sij xi'í si huin ruhuāj sisḭ
gṵxuman ruhua ni sij nḭ'yaj
sij Cristo. Nḭ sé si 'yā si aran'
ruhuāj guḭ'yā. Daj si unūnj
si a'nin' Yan'anj sun riānj.
Nḭ unūnj si a'nin' Cristo sun
riānj nej.
22 Nḭ ngaa huaj man'ānj
scanij ni tsínj achin guḭni'i
są' dąj hua si-chrej Yan'anj,
nḭ 'yā dąj rún' 'yaj ni sij xi'í
si huin ruhuāj si guḭni'i są' ni
sij si-chrej Yan'anj. Nḭ huin
ruhuāj gątā sisḭ uyan 'yā ngą
dąj rún' 'yaj gọ'ngo ni ngüḭ
daj xi'í si huin ruhuāj si
gṵxuman ruhua ni sij nḭ'yaj
ni sij Cristo.
23 Nḭ 'yā daran' ni nuguan'
nan xi'í si-nṵguan' Yan'anj
huin nuguan' są'. Ngaa
nḭ guḭ'yaj są' Yan'anj ngą

man'ānj xi'í nuguan' daj,
ruhuāj aj.
24 Ni'i a ni é rẹ' dạj 'yaj
ni tsínj ngaa unánj ni sij
ngạ dugüi' ni sij. Nị huin
ruhua ni sij guị'yaj gana ni
sij rian dugüi' ni sij. Sanị
urin dugüi' ni sij 'yaj gana,
nị nạcaj sí' premio. Hué
ducuánj da huin, nị gụnánj
sạ' a ni é rẹ' chruhua si-chrej
Yan'anj sisị nạhuin ra'a á rẹ'
premio nạriqui Yan'anj rian
án rẹ'.
25 Daran' ni tsínj 'yaj
chrụn sisị gụducu ni sij, nị
guị'yaj gana ni sij, nị hua
cuidado ni sij ngạ nneẹ cúj
ni sij sisị guị'yaj gana ni sij,
ruhua ni sij. Nị hué daj
'yaj ni sij sisị gạ'ue guị'yaj
gana ni sij 'ngọ corona coj
huaj gạnaco, ruhua ni sij.
Sanị unun' si-chrej Yan'anj
sisị nạhuin ro'ó' 'ngọ corona
nitaj ạman gụchruj.
26 Nitaj si unān dạj rún'
'yaj 'ngọ tsínj nun ni'i nị ạ
guịsij sij. Nị nitaj si unūnj
ngạ sichre dạj rún' 'yaj 'ngọ
tsínj a'ui' rian nanẹ mánj.
27 Sanị 'yaj fuerzāj sisị
dạgahuin nneẹ cū si huin
ruhua man'ānj. Nị hua
ga'mī si-nụguan' Yan'anj
rian ni ngüị. Nị hué daj 'yā
ngạ nneẹ cū xi'í si na'uej
ruhuāj sisị gạhuin man'ānj
'ngọ tsínj na'ue guị'yaj gana
chruhua si-chrej Yan'anj
mánj.

10

Amonestaciones contra la idolatría

1 Nị xạcaj a ni é rẹ' cuenta
dạj guiran' ni xi né', ni tsínj
guimán asịj ná huin ín rẹ'
jnánj né' ngạ xica'uij né'.
Daj si gane ni xi né' riqui
nga daj. Nị gachin daran'
ni sij anéj chrej du'ua nnee
yan'anj, gui'yaj Yan'anj.
2 Nị dạj rún' ata' nnee né'
gahuin nụguan'an né' ngạ
Jesús, nị hué daj gata' nnee
ni sij gahuin nụguan'an ni sij
ngạ Moisés ngaa guimán ni
sij riqui nga daj ngaa gachin
ni sij anéj chrej du'ua nnee
yan'anj daj.
3 Nị uyan xa daran' ni sij si
ga'ui' Yan'anj rian ni sij xa ni
sij.
4 Nị go'o ni sij nnee ga'ui'
Yan'anj si go'o ni sij nej. Nị
nnee daj huin nnee gahui
rian huej, gui'yaj Yan'anj. Nị
huej daj huin Cristo huin
tsínj guinicaj dugüi' ngạ ni
sij ngaa gachéj ni sij yu'uj
daj.
5 Sanị nun gạran' ruhua
Yan'anj ngạ si gui'yaj nico ni
tsínj daj. Xi'í daj nị gahui'
nico ni sij. Nị guna níman
ni sij quij qui'yanj nạco daj,
gui'yaj Yan'anj.
6 Nị xi'í si guiran' ni sij, nị
digyán Yan'anj rian né' sisị
sị gahuin ruhua né' guị'yaj
né' ngạ si quij hua dạj rún'
gui'yaj ni sij asịj ná.
7 Ngaa nị sị guinico' a
ni é rẹ' yan'anj gui'yaj ra'a
ni tsínj dạj rún' gui'yaj
gọ'ngo ni sij. Nị hué daj
gataj si-nụguan' Yan'anj: "Ni
gan'anj gạne ni sij xạ ni sij
gọ'o ni sij. Nị naxụman ni

sij, nḭ quij ducu ni sij.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

8 Ngaa nḭ sḭ gui'yaj squḭra' né' ngạ ni yun'unj xạna dạj rún' gui'yaj go̱'ngo ni tsínj israelita. Nḭ xi'í daj, nḭ gahui' ico̱ huạ'nij ni ngüḭ urin güi, gui'yaj Yan'anj.

9 Nḭ nun gu̱xu'ui' ni sij guḭ'yaj ni sij gaquin'. Maan si huin ruhua ni sij guḭni'i ni sij sisḭ xạnga' guḭ'yaj Yan'anj castigo ni sij xi'í gaquin' gui'yaj ni sij. Nḭ gui'yaj ni sij gaquin'. Sanḭ gahui' ni sij, gui'yaj xucuáj. Xi'í daj nḭ sḭ gui'yaj né' da mánj.

10 Nḭ sḭ ga'mi gaquin' né' xi'í Yan'anj dạj rún' gui'yaj go̱'ngo ni sij. Ngaa nḭ dagahui' 'ngo̱ ángel ni sij, gui'yaj Yan'anj.

11 Nḭ xi'í si guiran' ni xi né' ni sayun daj, nḭ digyán Yan'anj 'ngo̱ nuguan' rian né' sisḭ sḭ gui'yaj né' ni gaquin' daj. Nḭ hua nḭca rian si-nu̱guan' Yan'anj asḭj ná sisḭ gạhuin chru̱n né' mán né' güi huaj gạnahuij xungüḭ nan.

12 Hué dan nḭ sisḭ ani ruhua né' sisḭ hua nḭca niman né' ngạ si-nu̱guan' Yan'anj, nḭ gạ cuidado né' ngạ man'an né' sisḭ sḭ guinij né' rian gaquin'.

13 Dạj rún' huin sayun chran' ni é rẹ', nḭ hué daj huin sayun ran' daran' ni ngüḭ. Nḭ gạ'ue gạ yya ruhua á rẹ' sisḭ sḭ duna Yan'anj si guḭran' ni é rẹ' 'ngo̱ sayun na'ue gu̱nucuaj ni é rẹ' guḭran' a ni é rẹ' mánj. Sanḭ ngaa guḭran' án rẹ' sayun daj, nḭ dḭgyán Yan'anj dạj gạchin a ni é rẹ' rian sayun daj. Asíj nḭ gạ'ue gu̱nucuaj a ni é rẹ' rian sayun daj, guḭ'yaj Yan'anj.

14 Ngaa nḭ gạhuin nḭni a ni é rẹ' rian ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij huin ín rẹ' ni jnān 'ḭ ruhuāj.

15 Tsínj acaj cuenta huin ín rẹ', ruhuāj aj. Xi'í daj nḭ gạ'ue xạcaj sạ' á rẹ' da'nga' sisḭ nuguan' sạ' huin nuguan' a'mī rian án rẹ'.

16 Nḭ ngaa nahuin yu' né', nḭ achínj jni'yaj né' rian Yan'anj xi'í si go̱'o né' vaso nnee vino sạ' daj. Daj si dạj rún' hua si-tun man'an Cristo, nḭ hué daj hua nnee vino daj rian né'. Nḭ ura' da'aj né' chrachrúnj. Nḭ hué 'ngo̱ sinduj nico huin gui'yaj Cristo xi'í né'. Nḭ xa nu̱guan'an né' do̱j chrachrúnj daj. Nḭ dạj rún' hua nneẹ cúj Cristo, nḭ hué daj hua chrachrúnj daj rian né'.

17 Nḭ nu̱nj si nico né', sanḭ daran' né' xa urin chrachrúnj. Nḭ xi'í daj, nḭ huin né' urin nneẹ cúj.

18 Nḭ xạcaj á rẹ' cuenta dạj gui'yaj ni tsínj israelita asḭj ná. Xa ni sij nneẹ xucu dagahui' ni sij rian Yan'anj. Xi'í daj nḭ dạj rún' hua urin ngüḭ hué daj hua daran' ni sij rian Yan'anj.

19 Ngaa nḭ u̱n sin huin ruhuāj gạtā ngạ nuguan' nan únj. Huin ruhuāj gạtā sisḭ yya Yan'anj huin yan'anj gui'yaj ra'a ni ngüḭ ní'. Sé daj huin mánj. Nḭ huin ruhuāj

gątā sisi̱ ni̱ni huin nneę a'ui' ni sij rian yan'anj gui'yaj ra'a ni sij ní'. Sé daj huin mánj.
20 Maan si huin ruhuāj gątā sisi̱ ngaa a'ui' ni tsínj 'ną' anéj chrej xucu rian yan'anj 'yaj ra'a ni sij, ni̱ sé rian Yan'anj xąnga' a'ui' ni sij mánj. Sani̱ a'ui' ni sij rian ni nanę xi̱'i. Ni̱ na'uej ruhuāj sisi̱ gui̱nicaj dugüi' ni é rę' ngą ni nanę xi̱'i mánj.
21 Ni̱ na'ue gǫ'o a ni é rę' vaso nnee riqui Señor, ngaa ni̱ ną̱nicaj á rę' gǫ'o a ni é rę' vaso nnee riqui ni nanę xi̱'i aj. Ni̱ na'ue gąne a ni é rę' rian si-mesa Señor xą á rę' si riqui sí', ngaa ni̱ ną̱nicaj á rę' gąne a ni é rę' rian si-mesa ni nanę xi̱'i xą á rę' mánj.
22 Asi̱ huin ruhua né' sisi̱ gą'man ruhua Señor ni̱'yaj sij né' ní'. Asi̱ nucuaj né' doj daj ngą sij ruhua á rę' ą'. Sé daj huin mánj.

Haced todo para la gloria de Dios

23 Gą'ue gui̱'yaj né' si aran' ruhua né', ataj ni ngüi̱. Xąnga', sani̱ sé si są' huin sisi̱ gui̱'yaj né' daran' si aran' ruhua né'. Xąnga' sisi̱ gą'ue gui̱'yaj né' si aran' ruhua né'. Sani̱ ną'ue gąhuin są' né' sisi̱ gui̱'yaj né' daran' si aran' ruhua né'.
24 Si̱ nano' né' si gą są' rian ni man'an né'. Sani̱ ną̱no' né' sisi̱ gą są' rian ango ni dugüi' né' aj.
25 Gą'ue xą á rę' daran' ni nneę ane' rian yu'uę. Ni̱ si̱ nachínj snan'anj a ni é rę' sisi̱ nneę daj huin nneę xucu naga'ui' ni sij rian ango yan'anj mánj.
26 Daj si si'yaj Señor huin xungüi̱ nan ngą daran' si mąn chruhua xungüi̱ nej.
27 Ni̱ sisi̱ aquínj 'ngǫ tsínj nun xu̱man ruhua ni'i Yan'anj sisi̱ gąn'anj xą rę' ducuá sij, ni̱ sisi̱ huin ruhuá rę' gąn'anj rę' xą rę' ngą sij, ni̱ xą rę' daran' si ri̱qui sij xą rę'. Ni̱ si̱ nachínj snan'ánj rę' sij u̱n nneę huin mánj.
28 Sani̱ sisi̱ gątaj snan'anj 'ngǫ tsínj daj: "Nneę daj huin nneę xucu naga'ui' ni sij rian yan'anj 'yaj ra'a ni ngüi̱", ngaa ni̱ si̱ xá rę' nun są' nun gui̱'yaj xi'ij ngą tsínj gataj daj. Daj si si ruhuaj, ni̱ nun gahuin yya ruhua sij sisi̱ gą'ue xą sij nneę daj.
29 Ni̱ ni'i man'án rę' sisi̱ sé 'ngǫ gaquin' huin sisi̱ xą rę' nneę daj. Sani̱ ango tsínj daj, ni̱ 'ngǫ gaquin' huin sisi̱ xą sij, ruhua sij. Ni̱ gą'ue ną̱chin' snan'anj 'ngǫ a ni é rę' man'ānj: "Un sin huin, ni̱ gui̱'yā dąj rún' huin ruhua ango tsínj únj.
30 Ni̱ sisi̱ ną̱ga'uīj si gu-ruhua Yan'anj ngą si xāj, ni̱ u̱n sin huin, ni̱ gu̱ta' 'ngǫ tsínj daj gaquin' xirāj. Hua ní'nij riānj sisi̱ xāj nneę daj." Hué daj ną̱chin' snan'anj 'ngǫ ni̱ é rę', ruhuāj aj.
31 Sani̱, asi̱ si xa né', asi̱ si go'o né', asi̱ si 'yaj né', ni̱ da'ui né' gui̱'yaj né' daran'anj xi'í si gą'mi są' ni ngüi̱ rian Yan'anj anj.
32 Hué dan ni̱ si̱ digyán án rę' 'ngǫ chrej a'nan' rian ni

ngüi̱ israelita ngą ni ngüi̱ 'ną' anéj chrej nej, daran' ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj mánj.
33 Güendāj ni̱ nahuij ruhuāj gui̱'yā daran'anj dąj rún' aran' ruhua ni ngüi̱. Ni̱ nitaj si nahuij ruhuāj ngą si aran' ruhua man'ānj. Sani̱ da'nga' daj 'yā sisi̱ gą'ue gąnani ni sij, gui̱'yaj Yan'anj anj.

11

1 Hué dan ni̱ gui̱nico' a ni é rę' si-chrej man'ānj dąj rún' nicōj si-chrej Cristo aj.

Atavío de las mujeres

2 Ni̱ gui'yaj są' á rę' xi'í si nanun ruhua á rę' ni'yaj á rę' man'ānj. Ni̱ dagahuin a ni é rę' ni nuguan' digyānj rian ni é rę' nej.
3 Sani̱ huin ruhuāj sisi̱ xącaj á rę' cuenta sisi̱ huin achij Cristo rian daran' ni tsínj. Ni̱ huin achij 'ngǫ tsínj daj rian nicą sij. Ni̱ huin achij Yan'anj rian Cristo.
4 Ni̱ sisi̱ nụn jnahui chrą 'ngǫ tsínj daj ngaa achínj jni'yaj sij rian Yan'anj, asi̱ ngaa a'mi sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüi̱, ngaa ni̱ nitaj si hua ní'yanj sij rian Cristo mánj.
5 Sani̱ sisi̱ nitaj si si̱ca' chrą 'ngǫ yun'unj xąna ngaa achínj jni'yaj unj rian Yan'anj, asi̱ ngaa a'mi unj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüi̱, ngaa ni̱ nitaj si hua ní'yanj unj rian nicą unj. Ni̱ hué uyan huin sisi̱ gą canj chrą unj.
6 Ni̱ sisi̱ na'uej ruhua unj gui̱ranj chrą unj, ngaa ni̱ dugu'nąj huin sisi̱ gą'nin' unj hueé chrą unj. Ni̱ sisi̱ ną'aj unj gą'nin' unj hueé chrą unj, asi̱ gą canj chrą unj, ngaa ni̱ gui̱ranj unj chrą unj nánj.
7 Si̱ guiránj 'ngǫ tsínj daj chrą sij mánj. Daj si hué sij digyán dąj hua Yan'anj xącaj ni ngüi̱ cuenta sisi̱ są' man'an Yan'anj ngaa gui̱ni'i ni sij 'ngǫ tsínj sno'o. Ni̱ xącaj ni ngüi̱ cuenta sisi̱ są' 'ngǫ tsínj sno'o ngaa gui̱ni'i ni sij 'ngǫ yun'unj xąna.
8 Daj si nun gui̱ri Yan'anj tsínj sno'o rian yun'unj xąna. Sani̱ Yan'anj guiri yun'unj xąna rian tsínj sno'o.
9 Ni̱ nun gui̱'yaj Yan'anj tsínj sno'o xi'í yun'unj xąna. Sani̱ gui'yaj Yan'anj yun'unj xąna xi'í tsínj sno'o.
10 Ngaa ni̱ hua niąn sisi̱ gui̱ta chrą 'ngǫ yun'unj xąna daj 'ngǫ atsij huin-ín' 'ngǫ da'nga' digyán sisi̱ huin achij nicą unj rian unj. Ngaa ni̱ gui̱ni'i ni ángel sisi̱ 'yaj są' unj.
11 Sani̱ rian Señor, ni̱ si̱ ga'ue gą ni̱'na' 'ngǫ tsínj daj sisi̱ nitaj si nne 'ngǫ yun'unj xąna. Ni̱ si̱ ga'ue gą ni̱'na' 'ngǫ yun'unj xąna sisi̱ nitaj 'ngǫ tsínj.
12 Daj si xi'í tsínj, ni̱ gahuin yun'unj xąna rian xungüi̱ nan. Sani̱ xi'í yun'unj xąna, ni̱ a'nga tsínj. Ni̱ Yan'anj gui'yaj daran'anj.
13 Gątaj né' sisi̱ hua są' ngaa achínj jni'yaj 'ngǫ

yun'unj xąna rian Yan'anj
ngaa nitaj si sı̱ca' chrą unj
ní'. Sé daj huin mánj.
14 Ni'i daran' né' sisı̱ nitaj
si hua są'aj nąta' nąsa' chrą
'ngǫ tsínj daj.
15 Sanı̱ si są' rian 'ngǫ
yun'unj xąna huin sisı̱ dụna
unj si gą xącan duhue chrą
unj, ruhua ni ngüı̱. Nı̱ riqui
Yan'anj sisı̱ guı̱ranj hueé
xącan daj chrą unj. Daj si dąj
rún' huin 'ngǫ si ránj chrą
unj, nı̱ hué daj huin duhue
unj.
16 Nı̱ sisı̱ hua 'ngǫ a ni é
rę' na'uej ruhua gụnun ni
nuguan' nan, nı̱ huin ruhuāj
guı̱ni'i a ni é rę' sisı̱ nitaj
ango ducuánj 'yaj ni únj. Nı̱
hué nan huin ducuánj 'yaj
ango ni ngüı̱ nico' Yan'anj
nej.

Abusos en la Cena del Señor

17 Nı̱ na'ue gą'mi sa'āj xi'í
ni é rę' ngą nuguan' gą'mī
nan gụnun a ni é rę'. Daj si
ngaa nahuin yu' ni é rę', nı̱
'yaj xı̱'i a ni é rę' ngą si-chrej
Yan'anj. Nı̱ sı̱ gahui są' á rę'
xi'í si 'yaj á rę' rún' huaj.
18 Hua sini yąn gątaj
snan'ān gụnun a ni é rę'
xi'í si nun hua uyan ruhua
daran' án rę'. Daj si gunūnj
nuguan' sisı̱ 'yaj nı̱ni da'aj á
rę' rian dugüi' a ni é rę' ngaa
nahuin yu' a ni é rę'. Nı̱ hua
da'aj xuman ruhuāj sisı̱ hué
daj huin xąnga'.
19 Nı̱ dugu'nąj hua sisı̱
gąnun guitsi ruhua dugüi' a
ni é rę'. Xi'í daj nı̱ guı̱ni'i né'
dąj hua yya gǫ'ngo a ni é rę'
nico' xąnga' Yan'anj.
20 Hué dan nı̱ ngaa nahuin
yu' a ni é rę', nı̱ ani ruhua
á rę' sisı̱ xi'í si gui'yaj á rę'
cena si-cena Señor nahuin
yu' a ni é rę', ruhua á rę'.
Sanı̱ sé si xąnga' gui'yaj a ni
é rę' si-cena Señor mánj.
21 Daj si ngaa síj hora xa
á rę', nı̱ huin yoǫ sini a ni
é rę' dą'a á rę' si xą á rę'.
Nı̱ achin xi'ną riqui ango ni
é rę' gunáj da rụcu. Nı̱ hua
xı̱ni ango a ni é rę' nej.
22 Nitaj nụnj huaj ducuá á
rę' sisı̱ xą siní rę', nı̱ gǫ'o rę'
ní'. Nı̱ ụn sin huin nı̱ 'yaj
quij a ni é rę' rian ni tsínj
nico' Jesús únj. Nı̱ ri' ni ngüı̱
niqui si-ną'aj 'yaj á rę' nej.
Dąj gątā gụnun a ni é rę',
ruhua á rę' únj. Gą'mi są'āj
xi'í a ni é rę' ní'. Xi'í nuguan'
nan sı̱ ga'uē mánj.

Institución de la Cena del Señor

23 Daj si digyán Señor
Jesús 'ngǫ nuguan' riānj. Nı̱
hué nuguan' daj digyānj rian
án rę' nej. Nı̱ nuguan' daj
huin: Hué guę, nı̱ ngaa
naga'ui' tsínj daj Señor Jesús
rian ni tsínj nicaj sun, nı̱
guida'a Jesús chrachrúnj.
24 Nı̱ ngaa guisíj naga'ui'
sij si guruhua Yan'anj, nı̱
gura' da'aj sij chrachrúnj
daj, nı̱ gataj sij:
—Guı̱da'a á rę' chrachrúnj
nan xą á rę'. Nan huin
nneę cū nariquīj xi'í a ni é
rę'. Nı̱ hué daj guı̱'yaj á rę'
sisı̱ nąnun ruhua á rę' nı̱'yaj
á rę' man'ānj. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

25 Nḭ ngaa guisíj xa sti'nḭ ni
sij, nḭ guida'a Jesús vaso nụn
nnee vino, nḭ gataj sij:
—Hué nnee nan huin
nuguan' nạca gui'yaj yya
Yan'anj ngạ si-tun man'ānj
rian án rẹ'. Nḭ da yụn yụn
gọ'o a ni é rẹ' nnee nan, nḭ
gạnanun ruhua á rẹ' nḭ'yaj
á rẹ' man'ānj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
26 Nḭ huin ruhuāj gạtā sisḭ
da güi gạ'na' Señor nḭ da yụn
yụn xạ á rẹ' chrachrúnj daj,
nḭ gọ'o a ni é rẹ' rian vaso
daj, nḭ dḭgyán án rẹ' rian ni
ngüḭ sisḭ dạj gahui' Señor xi'í
a ni é rẹ'.

Tomando la Cena indignamente

27 Hué dan nḭ sisḭ hua 'ngọ
dugüi' né' xa chrachrúnj daj,
asḭ go'o sij rian vaso daj,
ngaa nitaj si hua ní'yanj
sij rian Señor, nḭ da'ui sij
gaquin' xi'í nneẹ cúj Señor
ngạ si-tun man'an Señor nej.
28 Xi'í daj nḭ hua niạn xạcaj
gọ'ngo né' cuenta dạj gui'yaj
gọ'ngo né'. Ngaa nḭ gạ'ue xạ
né' chrachrúnj daj. Nḭ gạ'ue
gọ'o né' rian vaso da nej.
29 Daj si tsínj xa
chrachrúnj daj, nḭ go'o sij
rian vaso daj ngaa nun xacaj
sij cuenta sisḭ nneẹ cúj Señor
huin, nḭ gạhuin sij castigo
xi'í si xa sij go'o sij aj.
30 Xi'í daj nḭ a'nan' nico ni
é rẹ'. Nḭ hua nichre nneẹ cúj
ni é rẹ' nej. Nḭ hua gahui'
gọ'ngo ni é rẹ' nej.
31 Nḭ sisḭ gụini'yaj sạ' né'
xi'í si-gạquin' mun'ún' sisḭ
da'ui yya né' gaquin', nḭ sḭ
gahuin né' castigo, gụḭ'yaj
Señor, ruhua né'.
32 Sanḭ xi'í si ni'i Señor sisḭ
da'ui né' gaquin', nḭ gạhuin
castigo né', gụḭ'yaj Señor.
Nḭ hué daj 'yaj sij sisḭ sḭ
gahuin né' castigo güi gạ'na'
rụhua' yún sij nạgui'yaj
yya sij ngạ si-gạquin' ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
gaquin' nan.
33 Xi'í daj nḭ ngaa nạhuin
yu' a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnān
ngạ xica'uī xạ nụguan'an a
ni é rẹ', nḭ gạna'uij gọ'ngo
ni é rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'.
Ngaa nḭ uyan xạ daran' ni é
rẹ'.
34 Sisḭ achin xi'nạ riqui
'ngọ a ni é rẹ', nḭ xạ sij ducuá
sij. Ngaa nḭ nitaj si gụḭ'yaj
Yan'anj castigo sij xi'í si 'yaj
sij ngaa nahuin yu' a ni é rẹ'.
Nḭ ango ni nuguan' gachínj
snan'anj án rẹ' man'ānj, nḭ
nạgui'yaj yyāj ngaa gụchīj
ni'yā rian mạn án rẹ'.

12

Dones espirituales

1 Huin ruhuāj sisḭ xạcaj á
rẹ' cuenta xi'í sun sạ' nicaj
né', 'yaj Espíritu Santo huin
ín rẹ' jnān ngạ xica'uī.
2 Ni'i a ni é rẹ' sisḭ ngaa
achin gụxuman ruhua á rẹ'
nḭ'yaj á rẹ' Yan'anj, nḭ chéj
a ni é rẹ' rian yan'anj na'ue
gạ'mi, gui'yaj ni dugüi' a ni é
rẹ'.
3 Xi'í daj nḭ ataj snan'ān
gụnun a ni é rẹ' sisḭ nḭ
ạ 'ngọ tsínj sḭ ga'ue gạtaj:
“Quij hua Jesús”, ngaa a'mi
sij si gụḭ'yaj Espíritu Santo

mánj. Nḭ sḭ ga'ue gạtaj 'ngọ tsínj daj: “Jesús huin Señor”, ngaa nitaj Espíritu Santo nne niman sij mánj.

4 Nḭ hua nḭni gọ'ngo sun riqui Espíritu Santo nicaj gọ'ngo né'. Sanḭ urin Espíritu Santo riqui gọ'ngo sun daj rian né'.

5 Nḭ hua nḭni gọ'ngo sun 'yaj sun gọ'ngo né' rian ni dugüi' né'. Sanḭ urin Señor riqui gọ'ngo sun rian né'.

6 Nḭ hua nḭni gọ'ngo sun 'yaj sun Yan'anj chruhua niman da gọ'ngo né'. Sanḭ hué guẹ Yan'anj 'yaj sisḭ gạ'ue guḭ'yaj né' daran' ni rasụn daj.

7 Nḭ riqui Espíritu Santo 'ngọ sun nicaj da gọ'ngo né'. Nḭ sun daj huin 'ngọ da'nga' digyán sisḭ nne Espíritu Santo niman né'. Nḭ guḭman sạ' né', 'yaj sun riqui Espíritu Santo rian né'.

8 Hué dan nḭ a'mi 'ngọ jnánj né' nuguan' chrụn sạ', 'yaj Espíritu Santo. Nḭ hué guẹ Espíritu Santo 'yaj sisḭ ni'i sạ' ango jnánj né' dạj ani ruhua man'an Yan'anj.

9 Nḭ 'yaj sạ' Espíritu Santo sisḭ gụxuman sạ' ruhua ango jnánj né'. Nḭ gạnahuin ni ngüḭ a'nan', guḭ'yaj ango jnánj né', 'yaj Espíritu Santo nej.

10 Nḭ riqui Espíritu Santo sisḭ gạ'ue guḭ'yaj sạ' ángo jnánj né' 'ngọ si sạ', guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ gạ'mi ángo jnánj né' nuguan' ga'ui' Yan'anj rian sí'. Nḭ guḭni'i ángo jnánj né' dạj hua nanẹ a'mi gọ'ngo né'. Nḭ ni'i sij sisḭ si-nạne Espíritu Santo a'mi né' ní', asḭ si-nạne sichre huin si a'mi né' sạ'. Nḭ gạ'ue gạ'mi ángo jnánj né' ga'ḭ rian snan'anj nạca huin snan'anj nun ni'i man'an sí'. Nḭ gạ'ue nạta' ango jnánj né' ụn sin huin ruhua nuguan' nạca daj gạta, 'yaj Espíritu Santo nej.

11 Nḭ man'an Espíritu Santo 'yaj sisḭ gụnucuaj gọ'ngo ni jnánj né' guḭ'yaj sun né' sun nicaj né'. Sanḭ hua nḭni si riqui Espíritu Santo rian da gọ'ngo né'. Daj si riqui sij rian né' dạj rún' huin ruhua man'an sij.

12 Nḭ nụnj si ga'ḭ nneẹ cúj 'ngọ tsínj nicaj dugüi', sanḭ urin nneẹ cúj sij huin. Nḭ dạj rún' nneẹ cúj 'ngọ tsínj daj, nḭ hué daj huin daran' né' huin né' ni ngüḭ nico' Cristo. Nḭ huin né' urin ngüḭ.

13 Nḭ ngaa gata' nneẹ né', nḭ gui'yaj Espíritu Santo sisḭ gạhuin daran' né' urin nneẹ cúj Cristo. Nḭ da'aj né' huin ni ngüḭ israelita. Nḭ ango da'aj né' huin ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Nḭ ángo da'aj né' huin ni ngüḭ 'yaj sun yụn rian xuru'ue. Nḭ ángo da'aj né' huin ni ngüḭ nitaj si 'yaj sun yụn nej. Nḭ nne Espíritu Santo chruhua niman daran' né', gui'yaj Yan'anj.

14 Nḭ sé urin rasụn huin nneẹ cúj 'ngọ tsínj daj. Sanḭ ga'ḭ nneẹ cúj sij huin.

15 Guḭ'yó' cuenta sisḭ gạ'ue gạ'mi dacó'. Nḭ gạtaj-á' gụnun nneẹ cú': “Xi'í si sé ra'á rẹ' huīnj, nḭ nitaj si nicaj

dugüi'ī̱j ngą rę' mánj.” Daj gątaj dacó' si ruhuaj. Nį nu̱nj si hué daj gątaj dacó', sanį hué guę nicaj dugüi' dacó' ngą nneę cú'.

16 Nį hué ducuánj daj huin sisį gątaj chraquí' gu̱nun nneę cú': “Xi'í si sé rundij rián rę' huīnj, nį nitaj si nicaj dugüi'ī̱j ngą rę' mánj.” Sisį hué daj gątaj chraquí', sanį hua guę nicaj dugüi' chraquí' ngą nneę cú'.

17 Nį sisį daran' nneę cú' huin rundij riún', nį sį ga'ue gu̱nun' nuguan' mánj. Nį sisį daran' nneę cú' huin chraquí', nį sį ga'ue gu̱chrún' mánj.

18 Nį dąj rún' garan' ruhua Yan'anj, nį hué daj gui'yaj go̱'ngo nneę cú'. Nį riqui Yan'anj dąj guį'yaj go̱'ngo nneę cú'.

19 Nį sisį uyan gą daran' nneę cúj né', nį sé ngüį huin né' mánj.

20 Xą̱nga' nį ga'į nneę cúj né' nicaj dugüi', sanį urin nneę cúj né' hua nánj.

21 Nitaj si ataj rundij riún' gu̱nun ra'a né': “Nitaj si huín rę' riānj mánj.” Sé daj a'mi rundij riún' mánj. Nį nitaj si ataj chrą né' gu̱nun dacó': “Nitaj si huín rę' riānj mánj.” Sé daj a'mi chrą né' mánj.

22 Nį ani ruhua né' sisį nįnaj 'ngo̱ nneę cúj né' si ruhuaj. Sanį hua yya sisį ní'yanj nįn' ruhua nneę cúj né' daj.

23 Nį ani ruhua né' sisį nitaj si ní'yanj nico 'ngo̱ nneę cúj né'. Xi'í daj nį nique są' né' 'yaj né'. Nį naránj są' né' atsij rian hua ną'aj nneę cúj né'.

24 Nį sé daj 'yaj né' ngą ango nneę cúj né'. Daj si nitaj si ną'aj né' 'yaj ango nneę cúj né' daj. Sanį garúnj Yan'anj sisį hué daj gą nneę cúj né'. Nį ani ruhua né' sisį nitaj si ní'yanj nico 'ngo̱ nneę cúj né'. Sanį Yan'anj huin ruhua sisį dugumi są' né' nneę cúj né' daj.

25 Nį na'uej ruhua Yan'anj si gu̱nun' ni dugüi' nneę cúj né'. Sanį huin ruhua Yan'anj si nąhuij ruhua 'ngo̱ nneę cúj né' ngą nneę cúj ango né'.

26 Nį sisį guiran' xį'i 'ngo̱ nneę cúj né', nį nani ruhua nįn' nneę cúj né'. Nį sisį a'mi są' ni ngüį xi'í 'ngo̱ nneę cúj né', nį huin nią' ruhua nįn' nneę cúj né'.

27 Hué nneę cúj Cristo huin ín rę'. Nį da go̱'ngo ni é rę' huin nneę cúj sij nej.

28 Nį gune' Yan'anj go̱'ngo né' guį'yaj sun né' rian daran' ni ngüį nico' Yan'anj. Nį gui'yaj Yan'anj sisį guiniquin' sini ni apóstol ni tsínj nata' si-nu̱guan' Yan'anj rian daran' ni ngüį. Ngaa nį ango né' huin ni tsínj a'ui' nuguan' riqui Yan'anj rian ni sij. Nį ángo né' huin ni tsínj digyán si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüį. Nį ángo né' huin ni tsínj 'yaj si są' 'ną' xata'. Nį ángo né' huin ni tsínj 'yaj si nąhuin ni ngüį a'nan'. Nį ángo né' huin ni tsínj chracuij dugüi' ni sij. Nį

ángo né' huin ni tsínj nicaj sun scanij né'. Nḭ ángo né' huin ni tsínj a'mi snan'anj nạca huin snan'anj nun ni'i ni sij.

29 Nḭ sé daran' né' huin apóstol tsínj nata' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ sé daran' né' huin tsínj nata' nuguan' a'ui' Yan'anj rian ni sí'. Nḭ sé daran' né' huin tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj. Nḭ sé daran' né' huin tsínj 'yaj si sạ' 'nạ' xata' mánj.

30 Nḭ sé daran' né' huin nucuaj guḭ'yaj gạnahuin ni ngüḭ a'nan'. Nḭ sḭ ga'ue gạ'mi daran' né' ango snan'anj nạca huin snan'anj nun ni'i né'. Nḭ sé daran' né' gạ'ue nạta' ụn sin huin ruhua snan'anj daj gạta.

31 Ngaa nḭ dụgu'nu' a ni é rẹ' sisḭ guḭnicaj a ni é rẹ' ni sun sạ' doj rḭqui Espíritu Santo rian án rẹ'. Sanḭ huin ruhuāj dḭgyānj 'ngọ chrej sạ' doj rian án rẹ'.

13

La preeminencia del amor

1 Nḭ sisḭ gạ'ue gạ'mī snan'anj a'mi ni ngüḭ ngạ snan'anj a'mi ni ángel, sanḭ sisḭ nitaj si 'ḭ ruhuāj ni'yā ni dugüi'īj, nḭ maan si huīnj dạj rún' huin 'ngọ yán'anj ngaa duguasḭn sij, asḭ 'ngọ gaga' gasḭn agan' ni sij huīnj nej.

2 Nḭ gạ'ue si gạ'mī nuguan' riqui Yan'anj riānj gụnun ni ngüḭ. Nḭ gạ'ue sisḭ ni'īnj daran' ni nuguan' digyán Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ gạ'ue sisḭ ni'i sạ'āj daran' nuguan'. Nḭ gạ'ue sisḭ gụxuman sạ' ruhuāj ni'yā Yan'anj. Nḭ gahuin nucuaj nadunāj rian niquin' 'ngọ quij xạcan xi'í si xuman sạ' ruhuāj ni'īnj Yan'anj. Sanḭ sisḭ nitaj si 'ḭ ruhuāj ni'yā ni dugüi'īj, nḭ nitaj nụnj huīnj mánj.

3 Nḭ gạ'ue sisḭ gụra' da'āj daran' si nicā gạ'uīj rian ni ngüḭ niqui. Nḭ gạ'ue sisḭ nạga'uīj nneẹ cū sisḭ gạri yan'ạn ni sij gạca. Sanḭ sisḭ nitaj si 'ḭ ruhuāj ni'yā ni dugüi'īj, nḭ nitaj si gạhui sạ' man'ānj mánj.

4 Nitaj si rá'yanj ruhua tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj sij dugüi' sij. Nḭ 'yaj sạ' sij ngạ ni dugüi' sij nej. Nḭ nitaj si huin xicoj ruhua sij ni'yaj sij ni dugüi' sij. Nḭ nitaj si a'mi xạcan sij. Nḭ nitaj si nnẹ sij nej.

5 Nḭ nitaj si a'mi quij sij rian dugüi' sij. Nḭ nitaj si huin yan'anj ruhua sij rian dugüi' sij. Nḭ nitaj si chran' sij dugüi' sij. Nḭ nitaj si 'yaj sij gunun sij nuguan' quij a'mi ni dugüi' sij.

6 Nḭ nitaj si numan ruhua sij ngaa 'yaj ni dugüi' sij gaquin'. Sanḭ huin niạ' ruhua sij ni'i sij sisḭ unun ni ngüḭ nuguan' xạnga'.

7 Nḭ huin nucuaj sij ran' sij daran' sayun. Nḭ xu-man ruhua sij sisḭ guḭ'yaj sạ' ni dugüi' sij. Nḭ ana'uij sij sisḭ gạhuin sạ' daran'anj. Nḭ daran' ni nuguan' a'nin' ruhua tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj sij

dugüi' sij.

8 Nitaj ạman gạnahuij si gạhuin 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' ni dugüi' né'. Hua 'ngọ güi, ni̱ si̱ ga'mi ni tsínj nuguan' a'ui' Yan'anj rian ni sij. Ni̱ ni tsínj a'mi ni snan'anj nạca huin snan'anj nun ni'i ni ngüi̱, ni̱ hua 'ngọ güi, ni̱ si̱ ga'mi ni sij gạ mánj. Ni̱ ni tsínj ni'i sạ' daran' nuguan', ni̱ hua 'ngọ güi, ni̱ si̱ ga'mi ni sij nuguan' da mánj.

9 Yyạj ni̱ nun ni'i sạ' né' dạj hua ni nuguan'. Ni̱ achin si gạ'mi sạ' né' nuguan' a'ui' Yan'anj rian né'.

10 Sani̱ ngaa gạnahuin sạ' daran' nuguan' ango xungüi̱ gạ'na', ni̱ 'ngọ gui̱ni'i né' daran' nuguan' achin gunun né' xungüi̱ nan.

11 Ni̱ ngaa hua lī, ni̱ ga'mī dạj rún' a'mi 'ngọ tsin'. Ni̱ gani ruhuāj dạj rún' ani ruhua 'ngọ tsin' nej. Ni̱ gunūnj dạj rún' unun 'ngọ tsin'. Sani̱ ngaa gachī, ni̱ duna rucūj daran' si gui'yā ngaa ga lī.

12 Yyạj ni̱ na'ue gụnun sạ' né' ni nuguan'. Ni̱ ni'yaj né' ni nuguan' sisi̱ dạj rún' 'yaj né' ngaa ni̱'yaj né' rian 'ngọ nnee gu'ndi' ngaa na'ue gui̱xiguin sạ'āj gui̱ni'yaj né' rian né'. Da'nga' daj huin ni nuguan' yyạj. Sani̱ hua 'ngọ güi, ni̱ gui̱ni'i sạ' né' Yan'anj. Yyạj ni̱ nun ni'i sạ' man'ānj. Sani̱ hua 'ngọ güi, ni̱ gui̱ni'īnj daran'anj dạj rún' ni'i Yan'anj man'ānj.

13 Ni̱ hua huạ'nij nuguan' sisi̱ nitaj ạman gạnahuij mánj. Ni̱ 'ngọj huin si gụxuman ruhua né' ni̱'yaj né' Yan'anj. Ni̱ ango nuguan' huin sisi̱ gạna'uij né' si gui̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'. Ni̱ ángo nuguan' huin sisi̱ gạ 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' ni dugüi' né'. Sani̱ nuguan' nico doj huin sisi̱ gạ 'i̱ ruhua né' ni̱'yaj né' ni dugüi' né'.

14

El hablar en lenguas

1 Hué dan ni̱ 'ngọ gạ 'i̱ ruhua á rẹ' ni̱'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Ni̱ nạno' a ni é rẹ' sisi̱ ri̱qui Espíritu Santo sun sạ' rian án rẹ'. Sani̱ sạ' doj huin si gạhuin ruhua á rẹ' gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' di̱gyán Yan'anj rian án rẹ'.

2 Tsínj a'mi snan'anj nạca daj, ni̱ a'mi sij rian Yan'anj. Ni̱ sé rian ni ngüi̱ a'mi sij mánj. Daj si na'ue gạra da'nga' ruhua ni ngüi̱ ngạ nuguan' a'mi sij. Ni̱ nuguan' sạ' a'mi sij daj 'nạ' rian Espíritu Santo. Sani̱ na'ue gụnun ni ngüi̱ nuguan' hui̱ daj.

3 Sani̱ tsínj a'mi nuguan' a'ui' Yan'anj rian sij, ni̱ a'mi sij rian ni ngüi̱. Ni̱ 'yaj sij sisi̱ gui̱nico' sạ' ni ngüi̱ si-nụguan' Yan'anj. Ni̱ 'yaj sij sisi̱ gụxuman sạ' ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Yan'anj. Ni̱ gạhuin niạ' doj ruhua ni sij, 'yaj sij nej.

4 Tsínj a'mi snan'anj nạca daj, ni̱ urin man'an sij nico' sạ' doj Yan'anj, 'yaj sij. Sani̱ tsínj a'mi nuguan' a'ui'

Yan'anj rian sí', nḭ sạ' doj nico' daran' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, 'yaj sí'.
5 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gạ'mi daran' ni é rẹ' snan'anj nạca. Sanḭ sạ' doj huin sisḭ gạ'mi ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ'. Daj si huin achij 'ngọ tsínj a'mi nuguan' ga'ui' Yan'anj rian sij daj ngạ ango tsínj a'mi 'ngọ snan'anj nạca. Sanḭ huin achij tsínj a'mi snan'anj nạca daj sisḭ nạta' ango tsínj ụn sin huin ruhua snan'anj daj gạta. Ngaa nḭ sạ' doj nico' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, 'yaj sij.

6 Hué dan nḭ sisḭ guḭsī rian mạn án rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī, nḭ gụnun a ni é rẹ' sisḭ nḭnanj snan'anj nạca gạ'mī rian án rẹ', ruhua á rẹ' ní'. Nitaj mánj. Sanḭ sisḭ digyānj 'ngọ nuguan' ga'mi Yan'anj riānj rian án rẹ', nḭ gụnun a ni é rẹ' nuguan' daj. Nḭ gụnun a ni é rẹ' sisḭ gạ'mī 'ngọ nuguan' chrụn, asḭ 'ngọ nuguan' a'ui' Yan'anj riānj, asḭ 'ngọ nuguan' digyānj rian án rẹ'.
7 Ni'i né' sisḭ nitaj si hua nḭ'na' yán'anj ngạ riạ. Ngaa nḭ guḭ'yó' cuenta sisḭ nitaj si nạduna nanẹ ngaa aráj sij yán'anj ngạ riạ nej, nḭ na'ue gạra da'nga' ruhua né' dạj hua chra' aráj sij mánj.
8 Nḭ sisḭ na'ue gạ'yanj sạ' 'ngọ snado corneta, ngaa nḭ asạ' gạ'ue gạhuin yoọ ni snado gạn'anj gụnun' ni sij rian huin sayun únj.
9 Nḭ hué daj 'ya ngạ ni é rẹ'. Nḭ sisḭ nun ga'mi ni é rẹ' nuguan' gạ'ue gụnun ni ngüḭ, nḭ asạ' gạ'ue gạra da'nga' ruhua ni sij ngạ si a'mí rẹ' únj. Maan si a'mí rẹ' rian nanẹ, 'yáj rẹ', ruhuāj aj.
10 Xạnga' nḭ ga'ḭ nico rian snan'anj a'mi ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan. Nḭ xạnga', nḭ hua ngüḭ unun si huin ruhua daran' ni snan'anj daj gạta.
11 Sanḭ sisḭ nunūnj snan'anj a'mi 'ngọ ni sij, ngaa nḭ gạni ruhua sij sisḭ huīnj 'ngọ tsínj 'nạ' ango xuman'. Nḭ gạni ruhua man'ānj sisḭ tsínj daj huin 'ngọ tsínj 'nạ' ango xuman' nej.
12 Nḭ hué daj 'ya ngạ á rẹ'. Huin ruhua á rẹ' sisḭ rḭqui Espíritu Santo sun rian án rẹ'. Ngaa nḭ nạna'ui' a ni é rẹ' sisḭ nạhuin ra'a á rẹ' ni sun guḭ'yaj sisḭ chrạcuij ni ngüḭ nico' Yan'anj.
13 Hué dan nḭ tsínj a'mi snan'anj nạca, 'yaj Espíritu Santo, nḭ hua niạn si gạchinj jni'yaj sij rian Yan'anj sisḭ gạ'ue nạta' sij ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta rian ni ngüḭ unun si a'mi sij.
14 Nḭ sisḭ gạchinj jni'yā 'ngọ snan'anj nạca rian Yan'anj, nḭ maan nḭnanj nimānj huin si achínj jni'yaj rian Yan'anj. Sanḭ na'ue gạra da'nga' ruhuāj ngạ snan'anj a'mī nánj.
15 Ngaa nḭ ụn sin huin guḭ'yā únj. Gạchinj jni'yā rian Yan'anj ngạ nimānj. Nḭ gạchinj jni'yā rian Yan'anj ngạ cúj chraj nej. Nḭ gạrā chra' rian Yan'anj ngạ

nimānj. Nḭ gạrā chra' rian Yan'anj ngạ cúj chraj nej.
16 Daj si ngaa a'mi sạ' rẹ' rian Yan'anj ngạ urin nimán rẹ', nḭ asạ' gạ'ue gụnun ango tsínj 'nạ' nạca si a'mí rẹ' únj. Nḭ ngaa a'uí' rẹ' si guruhua Yan'anj, nḭ asạ' gạ'ue gạtaj sij sisḭ hua yya nuguan' ga'mí rẹ' únj. Daj si na'ue gụnun sij si a'mí rẹ' mánj.
17 Gạ'ue si hua 'ueé nuguan' ga'mí rẹ' ngaa hué daj ga'uí' rẹ' si guruhua Yan'anj. Sanḭ nun gahuin nucuaj niman ango tsínj daj, gui'yáj rẹ' mánj.
18 A'uīj si guruhua Yan'anj xi'í si a'ue a'mī snan'anj nạca 'nạ' rian Espíritu Santo daj ngạ si a'mi daran' ni é rẹ'.
19 Sanḭ ngaa nạhuin yu' né', nḭ huin ruhuāj gạ'mī ụn'un' guẹ nuguan' gạ'ue gụnun né' daj ngạ ichi' mí nuguan' na'ue gụnun né'. Daj si huin ruhuāj dḭgyānj nuguan' gạ'ue gụnun a ni é rẹ' aj.
20 Gạ sḭca' chrạ á rẹ', nḭ sḭ gani ruhua á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni tsin'. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ tsin' ngaa nun gahuin chrunj guḭ'ya ni nuguan' quij hua, nḭ hué daj guḭ'yaj á rẹ' nej. Sanḭ gạni ruhua á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni tsínj achij.
21 Nḭ gataj si-ley Yan'anj: "Gạ'na' ni tsínj mạn gạn' guḭsij ni sij rian mạn ni ngüḭ israelita, guḭ'yā. Nḭ gạnata' ni sij ango snan'anj rian ni sí'. Sanḭ hua guẹ sḭ gunun ni sij si-nụguan'ānj." Daj gataj Yan'anj rian ni tsínj israelita asḭj ná.
22 Hué dan nḭ ngaa a'mi né' snan'anj nạca 'nạ' rian Espíritu Santo huin snan'anj nunun né', nḭ hué ni nuguan' daj huin 'ngọ da'nga' rian ni tsínj nun xụman ruhua nḭ'yaj Yan'anj. Nḭ sé güenda ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj huin mánj. Sanḭ ngaa a'mi né' nuguan' a'ui' Yan'anj rian né', nḭ hué nuguan' daj huin 'ngọ da'nga' rian né' huin né' tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ sé rian ni ngüḭ nun xụman ruhua huin mánj.
23 Guḭ'yó' cuenta sisḭ nahuin yu' daran' a ni é rẹ' a'mi daran' a ni é rẹ' snan'anj nạca, nḭ atuj ni tsínj nun ni'i si 'yaj a ni é rẹ', asḭ ni tsínj nun xụman ruhua nḭ'yaj Yan'anj. Ngaa nḭ gạtaj sí' sisḭ sinúnj ni é rẹ' aj.
24 Sanḭ sisḭ a'mi daran' a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ', nḭ atuj 'ngọ tsínj nun xụman ruhua nḭ'yaj Yan'anj, asḭ 'ngọ tsínj nun ni'i si 'yaj á rẹ', ni xạcaj sí' cuenta sisḭ da'ui sí' gaquin', guḭ'yaj a ni é rẹ'. Ngaa nḭ gạnani ruhua sí', guḭ'yaj nuguan' a'mi a ni é rẹ', ruhuāj aj.
25 Hué dan nḭ guḭ'yaj Yan'anj sisḭ guḭni'i tsínj daj ni nuguan' gari huḭ sij chruhua niman sij. Nḭ gạniquin' ráj dạcoj sij. Nḭ gạ'mi sạ' sij rian Yan'anj. Nḭ gạtaj sij sisḭ hua yya nne Yan'anj scanij a ni é rẹ'.

26 Hué dan nḭ ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī, nḭ gạ'ue gạra gọ'ngo ni é rẹ' chra' rian Yan'anj, asḭ gạ'ue dḭgyán ango ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian sí', asḭ nạta' ángo ni é rẹ' ụn sin huin ruhuaj snan'anj nạca daj gạta. Sanḭ guḭ'yaj ni é rẹ' daran'anj sisḭ gạ'ue gạhuin nucuaj ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj, ruhuāj aj.

27 Nḭ ngaa gạ'mi a ni é rẹ' snan'anj nạca, nḭ maan si gạ'mi huḭj huạ'nij ran' ni é rẹ'. Nḭ gạna'uij 'ngọ tsínj daj da guḭsij gạ'mi dugui' sij. Nḭ hua niạn sisḭ nạta' 'ngọ ni é rẹ' ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta.

28 Nḭ sisḭ nitaj tsínj gạhuin nucuaj nạta' ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta, nḭ dínj guḭniquin' du'ua tsínj a'mi snan'anj nạca daj. Maan si gạ'mi sij snan'anj nạca daj chruhua niman sij gụnun Yan'anj anj.

29 Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ ngaa gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ', nḭ maan si gạ'mi huḭj huạ'nij ran' án rẹ'. Ngaa nḭ gụnun sạ' ango ni dugüi' a ni é rẹ' sisḭ xạnga' si-nụguan' Yan'anj huin si a'mi ni sij aj.

30 Sanḭ sisḭ a'ui' Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' rian ango tsínj nne unun nuguan' a'ui' Yan'anj daj, nḭ maan si dụna tsínj a'mi daj si gạ'mi sí'.

31 Hué dan nḭ gạ'ue nạduna dugüi' a ni é rẹ' gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ'. Xi'í daj, nḭ gạhuin chrụn daran' a ni é rẹ'. Nḭ gạhuin nḭca ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj nuguan' da aj.

32 Nḭ ni tsínj a'mi nuguan' a'ui' Yan'anj rian ni sij, nḭ nicaj ni man'an ni sij sun rian nuguan' a'mi ni sij.

33-34 Daj si nitaj si 'yaj Yan'anj sisḭ nạchej ni nuguan' a'mi né'. Sanḭ 'yaj Yan'anj sisḭ hua nḭca daran'anj.

Nḭ dạj rún' digyānj rian daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj, nḭ dínj gạhuin du'ua ni yun'unj xạna ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ'. Daj si nitaj permiso hua sisḭ gạ'mi ne mánj. Hua niạn si dạgahuin ne. Nḭ hué daj ataj si-ley Yan'anj nej.

35 Nḭ sisḭ hua nuguan' huin ruhua ne dạj nạchin' snan'anj ne, nḭ asḭj ducuá ne nạchin' snan'anj ne nicạ ne. Daj si nun hua sạ' sisḭ gạ'mi 'ngọ yun'unj xạna ngaa nahuin yu' a ni é rẹ' mánj.

36 Ani ruhua á rẹ' sisḭ gaxḭ'i sini si-nụguan' Yan'anj ngạ á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Daj si sé urin ni é rẹ' huin si nahuin ra'a si-nụguan' Yan'anj mánj.

37 Nḭ sisḭ ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisḭ a'mi sij nuguan' a'ui' Yan'anj rian sij, asḭ ani ruhua sij sisḭ si-nụguan' sij 'nạ' rian Espíritu Santo, sanḭ hua niạn si xạcaj sij cuenta sisḭ nuguan' arūnj nan huin

nuguan' a'nin' Señor sun
riānj anj.
38 Nị sisị na'ue gạnani'i
tsínj daj sisị nuguan' arūnj
nan 'nạ' rian Señor, nị
sị nani'i né' si-nụguan' sij
mánj.
39 Xi'í daj nị ataj snan'ān
gụnun a ni é rẹ', huin ín rẹ'
jnān ngạ xica'uī, sisị gụị'yaj
fuerza a ni é rẹ' gạ'mi a ni
é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj
rian án rẹ' aj. Nị sị gataj á
rẹ' sisị sị ga'mi ni dugüi' a ni
é rẹ' snan'anj nạca 'nạ' rian
Espíritu Santo mánj.
40 Sanị 'ueé gụị'yaj á rẹ'
daran' si 'yaj á rẹ'. Nị gụị'yaj
nịca á rẹ' daran'anj nej.

15

La resurrección de los muertos

1 Yyạj nị huin ruhuāj
sisị nạnun ruhua á rẹ'
si-nụguan' Yan'anj, huin
nuguan' sạ' natāj gunun a
ni é rẹ', huin ín rẹ' jnān ngạ
xica'uī. Nị hua nịca ruhua á
rẹ', gui'yaj nuguan' daj.
2 Nị hué xi'í nuguan' daj,
nị nạcaj Yan'anj a ni é rẹ',
sisị gạ nịca ruhua á rẹ' ngạ
nuguan' natāj rian án rẹ'
nan. Nị hué daj gụị'yaj
Yan'anj sisị gụxuman xạnga'
ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ'
nuguan' daj.
3 Nị hua sini digyānj rian
án rẹ' nuguan' riqui Yan'anj
riānj, sisị gahui' Cristo xi'í si-
gạquin' né' dạj rún' ataj si-
nụguan' Yan'anj.
4 Nị gachin' ni sij riqui
yo'ój. Ngaa nị chrạ huạ'nij
güi, nị ganá'nij sij dạj rún'
ataj si-nụguan' Yan'anj nej.
5 Hué dan nị gurugüi' sij
rian Pedro. Asíj nị gurugüi'
sij rian ni xụhuij ni tsínj
nico' sij nej.
6 Ngaa nị gurugüi' rụhua'
yún sij rian ụn'un' ciento táj
doj ran' ni tsínj huin jnánj
né' ngaa nahuin yu' ni sí'
mán sí'. Nị hua nị'na' da'aj
ni sij mán ni sij ngạ né'. Nị
hua gọ'ngo ni sij gahui'.
7 Nị ngaa gachin doj, nị
gurugüi' rụhua' yún sij rian
tsínj gụ'naj Jacobo. Nị hué
daj gurugüi' sij rian daran'
ni apóstol, huin ni tsínj a'mi
si-nụguan' sij rian ni ngüị.
8 Nị da rụcu gurugüi' sij
riānj. Nị rún' huin 'ngọ tsínj
nun ga'nga sạ' huīnj. Daj
si nun gụxuman sini ruhuāj
nị'yā Jesús.
9 Nị huīnj tsínj hua lij
scanij ni apóstol huin ni tsínj
a'mi si-nụguan' Jesús. Nị
na'ā si gạtaj ni sij riānj si
huīnj 'ngọ apóstol. Daj si
asịj sini, nị chran' yun'ūn ni
tsínj nico' Yan'anj.
10 Sanị gui'yaj Yan'anj 'ngọ
sinduj riānj. Xi'í daj nị huīnj
tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj.
Nị sé si gui'yaj yụn Yan'anj
sinduj riānj. Daj si huaj
gui'yaj sūnj daj ngạ daran' ni
sij. Sanị sé man'ānj gui'yaj
mánj. Maan si chracuij
Yan'anj riānj, nị hué daj
gui'yā.
11 Hué dan nị, asị ga'mi
man'ānj, asị ga'mi ango ni
sij, sanị nitaj si gui'ya mánj.
Uyan huin si-nụguan' ni únj.

Nḭ nuguan' daj gui'yaj sisḭ
gṵxuman ruhua ni é rẹ'
nḭ'yaj á rẹ' Jesús.

12 Nḭ ni'i a ni é rẹ' sisḭ a'mi
ni únj sisḭ ganá'nij Cristo
scanij ni níman. Ngaa nḭ ṵn
sin huin, nḭ ataj gọ'ngo a ni
é rẹ' sisḭ sḭ ganá'nij ni niman
únj.
13 Sanḭ sisḭ sḭ na'nij ni
níman, nḭ huin ruhuaj gata
sisḭ nun ganá'nij Cristo nej.
14 Nḭ sisḭ nun ganá'nij
Cristo, ni nitaj si ní'yanj
nuguan' ga'mi ni únj rian án
rẹ' mánj. Nḭ nitaj si ní'yanj
si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj
á rẹ' Cristo mánj.
15 Nḭ sisḭ hué daj huin,
nḭ huin ni únj tsínj di-
gya' yun'unj a'mi si-nṵguan'
Yan'anj. Daj si a'mi ni únj
sisḭ ganá'nij Cristo scanij ni
níman, gui'yaj Yan'anj. Nḭ
sisḭ sé si xạnga' gạna'nij ni
níman, ngaa nḭ sé si xạnga'
si ganá'nij Cristo, gui'yaj
Yan'anj nej.
16 Nḭ sisḭ sḭ na'nij ni níman,
nḭ huin ruhuaj gata sisḭ nun
ganá'nij Cristo nej.
17 Nḭ sisḭ nun ganá'nij
Cristo, nḭ nitaj si ní'yanj si
xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' Cristo. Nḭ hua guẹ
da'ui a ni é rẹ' gaquin' nej.
18 Nḭ sisḭ hué daj huin,
nḭ hué daj ga ni'ya ni ngüḭ
gahui', huin ni ngüḭ guxu-
man ruhua ni'yaj Cristo.
19 Nḭ sisḭ urin si ana'uí' sisḭ
guḭ'yaj sạ' Cristo ngọ' ngaa
mún' xungüḭ nan, sanḭ niqui
nimún' daj ngạ daran' ango
ni ngüḭ.
20 Sanḭ xạnga' yya sisḭ
ganá'nij Cristo. Nḭ gahuin sij
tsínj ganá'nij sini yạn scanij
ni níman.
21 Nḭ xi'í urin tsínj gui'yaj,
nḭ gạhui' daran' ni ngüḭ.
Sanḭ xi'í urin ango tsínj
gui'yaj, nḭ gạna'nij ni ngüḭ aj.
22 Xi'í tsínj gṵ'naj Adán, nḭ
gahui' daran' ni ngüḭ. Sanḭ
ngạ xi'í Cristo, nḭ gạ nḭ'na'
daran' ni ngüḭ aj.
23 Sanḭ nḭni huin ngaa
ná'nij gọ'ngo ni níman: Asḭj
sini ganá'nij Cristo. Ngaa nḭ
ngaa gạ'na' rṵhua' yún sij,
nḭ gạna'nij ni ngüḭ guinicaj
dugüi' ngạ sij.
24 Ngaa nḭ gạnahuij
daran'anj. Hué dan nḭ gạ'ne
Cristo daran' sun nicaj ni
ngüḭ. Nḭ gạ'ne sij daran' sun
nicaj ni yan'anj huin achij
xata' ngạ chruhua xungüḭ
nej. Ngaa nḭ nạga'ui' Cristo
daran' si-sun sij rian Yan'anj
xạnga', huin chrej né'.
25 Nḭ hua niạn si guḭnicaj
sun Cristo da gṵta' sij dacój
sij xiráj daran' si unun' ngạ
sij.
26 Hué dan nḭ guḭ'yaj gana
Cristo rian ango xi'ḭ. Nḭ
xi'ḭ daj 'yaj sisḭ ahui' ni
ngüḭ. Ngaa nḭ guḭsij gạnahuij
daran' si unun' ngạ Cristo.
27 Daj si Yan'anj gui'yaj sisḭ
gṵta' Cristo dacój sij rian
daran'anj. Hué daj ataj si-
nṵguan' Yan'anj. Nḭ ngaa
ataj Yan'anj sisḭ nicaj sun
Cristo rian daran'anj, nḭ hua
yya nitaj si nicaj sun Cristo
rian man'an Yan'anj mánj.
Daj si hué man'an Yan'anj

gui'yaj sisi̱ gui̱nicaj Cristo sun rian daran'anj.
28 Ni̱ ngaa gui̱nicaj sun Cristo rian daran'anj, ni̱ nąga'ui' sij daran' si-sun sij rian Yan'anj. Ni̱ hué sij huin da'níj Yan'anj. Ni̱ hué Yan'anj gui'yaj sisi̱ gui̱nicaj Cristo sun rian daran'anj. Hué dan ni̱ gui̱nicaj ni̱n' man'an Yan'anj sun rian daran'anj, gui̱'yaj Cristo.

29 Ni̱ sisi̱ si̱ na'nij ni níman, ni̱ ụn sin huin ni̱ ata' nnee gọ'ngo ni ngüi̱ ngą si-xugüi ni níman, ruhua á rẹ' únj.
30 Ni̱ ụn sin huin ni̱ nicọ' huaj, huaj ni únj rian huin ruhua ni tsínj dągahui' ni sij ni únj, ruhua á rẹ' únj.
31 Xąnga' ni̱ huin nią' ruhuāj sisi̱ xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Señor Jesucristo, huin ín rẹ' jnún' ngą xica'uí'. Ni̱ hué daj ani yya ruhuāj sisi̱ gọ'ngo güi gąhuīj xi'í si-nụguan' Yan'anj.
32 Ni̱ guiran'ānj sayun, gui'yaj ni tsínj huee mąn xuman' Efeso. Ni̱ sisi̱ si̱ na'nij ni níman, ni̱ ụn sin huin gui̱'yaj ganāj xi'í ni sayun ran'ānj, ruhua á rẹ' únj. Ni̱ sisi̱ xąnga' sisi̱ si̱ na'nij ni níman, ni̱ maan si gui̱'yaj né' dąj rún' ataj gọ'ngo ni ngüi̱: "Maan si xọ'. Ni̱ maan si gọ'o' si a'yoj gąhui'", ataj ni ngüi̱ daj.

33 Si̱ duna á rẹ' sisi̱ dịgya' yun'unj gọ'ngo ni tsínj a ni é rẹ' mánj. Daj si hua yya: "Sisi̱ gui̱nicaj dugüi' né' ngą ni tsínj xi̱'i, ni̱ guẹre' chrej są' huaj né'", gui̱'yaj ni sij.
34 Nąnicaj ruhua á rẹ' 'ngọ chrej ni̱ca. Ni̱ si̱ gui'yaj á rẹ' gaquin'. Daj si hua gọ'ngo ni é rẹ' nun ni'i Yan'anj. Ni̱ ataj snan'ān nuguan' nan rian án rẹ' sisi̱ gui̱ri' a ni é rẹ' si-nąa'aj.
35 Ni̱ sisi̱ ruhuaj, ni̱ nąchin' snan'anj 'ngọ a ni é rẹ': "Dąj gąna'nij ni níman, ni̱ dąj gą nneẹ cúj ni tsínj gąna'nij daj", gątaj á rẹ' únj.
36 Sani̱ tsínj ni̱'yun huín rẹ' sisi̱ hué daj a'mí rẹ'. Ngaa unụn né' 'ngọ cąn, ni̱ hua nią̨n sisi̱ gąhui' cąn daj. Ngaa ni̱ xi̱ra' coj, gui̱'yaj. Sani̱ sisi̱ nitaj si guẹre' cąn daj riqui yo'ój, ni̱ na'ue xi̱ra' coj aj.
37 Ni̱ sé coj daj unụn rẹ' sisi̱ gąnij. Sani̱ unụn rẹ' man'an cąn riqui yo'ój, huin cąn strigo, asi̱ ango ni cąn unụn rẹ'.
38 Da' síj ni̱ gui̱'yaj Yan'anj sisi̱ da ni̱ni gą gọ'ngo ni coj, dąj rún' gąran' ruhua Yan'anj. Ni̱ da ni̱ni gą gọ'ngo ni cąn xira', 'yaj Yan'anj nej.
39 Ni̱ sé uyan hua daran' ni nneẹ. Ni̱ni hua nneẹ ni ngüi̱. Ni̱ ni̱ni hua nneẹ ni xucu. Ni̱ ni̱ni hua nneẹ ni xataj ngą nneẹ ni xucuaj nej.
40 Ni̱ hua 'ueé ni si mán xata' ngą ni si mán rian yo'ój nej. Sani̱ ni̱ni huin ni si mán xata'. Ni̱ ni̱ni huin ni si mán rian yo'ój nej.
41 Ni̱ ni̱ni xigui̱n güi. Ni̱ ni̱ni xigui̱n yahui̱. Ni̱ ni̱ni xigui̱n yati'. Ni̱ ni̱ni xigui̱n gọ'ngo ni yati' nej.
42 Ni̱ hué daj gąhuin ngaa gąna'nij ni níman. Ngaa

gạchin' ni sij né', nị huin né' níman gụchru. Sanị ngaa gạna'nij né', nị gạhuin né' ni tsínj sị ga'ue gụchru mánj.

43 Nị gạchin' ni sij 'ngọ né', huin né' 'ngọ ni níman nitaj si ní'yanj. Sanị gạna'nij rụhua' yún né', gạnahuin sạ' 'ueé né'. Nị gạchin' ni sij 'ngọ níman na'ue guịsiqui', huin né'. Sanị gạna'nij né', gạhuin né' 'ngọ ni tsínj nu-cuaj.

44 Nị gạchin' ni sij né', huin né' nneẹ. Sanị ngaa gạna'nij né', nị nạhuin nạca nneẹ cú'. Nị gạne nịganj né', guị'yaj Espíritu Santo. Nị hua nneẹ cúj né'. Nị nịni gạhuin né' ngaa gạna'nij né', guị'yaj Espíritu Santo.

45 Nị hué daj gataj rian si-nụguan' Yan'anj: "Hua sini yạn Adán gahuin 'ngọ tsínj hua nị'na', gui'yaj Yan'anj." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj. Sanị ga'nạ' ango Adán. Nị riqui sí' sisị gạ nị'na' nịganj né'. Nị ango Adán daj huin Cristo. Nị nịni huin nneẹ cúj Cristo.

46 Sanị hua sini nị ga nị'no' ngạ nneẹ cúj né' chruhua xungüị nan. Da' síj da gạnahuin nạca nneẹ cúj né', guị'yaj Espíritu Santo.

47 Tsínj gahuin sini daj gui'yaj Yan'anj yo'ój sij, gụ'naj sij Adán. Nị gahuin sij yo'ój. Sanị ango tsínj daj huin Cristo ga'nạ' sí' xata'.

48 Nị dạj rún' gahuin sini Adán yo'ój, nị hué daj huin daran' né' yo'ój nej. Nị dạj rún' huin Cristo 'ngọ tsínj ga'nạ' xata', nị hué daj gạhuin ni ngüị gạne xata' ngạ sij nej.

49 Nị dạj rún' gahuin tsínj huin yo'ój daj, nị hué daj huin né'. Sanị dạj rún' huin tsínj ga'nạ' xata', nị hué daj gạhuin né'.

50 Nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' huin jnún' ngạ xica'uí' sisị na'ue gạn'anj gạne né' rian nicaj sun Yan'anj ngaa hua guẹ nneẹ cúj né', tun né'. Nị sị ga'ue gạne 'ngọ ni si gạhui' rian nicaj sun Yan'anj. Daj si nitaj si ahui' ni ngüị mán yu'uj da mánj.

51 Sanị gạtaj snan'ān gụnun a ni é rẹ' 'ngọ nuguan' sạ' huin 'ngọ nuguan' garij huị Yan'anj. Nị nuguan' daj huin: Sé daran' né' gạhui'. Sanị nạduna daran' né', guị'yaj Yan'anj.

52 Nị hora le'ej gạdin', nị nạduna né', guị'yaj Yan'anj. Nị güi gạnahuij xungüị, nị urin yụn guịxinga' ga'yanj ángel trompeta. Nị gạna'nij daran' ni níman, sisị gạhuin ni sij tsínj sị ga'ue gạhui'. Nị nạduna né', guị'yaj Yan'anj.

53 Yyạj nị huin né' tsínj gụchru. Sanị hua niạn sisị gạhuin né' tsínj na'ue gụchru. Yyạj nị huin né' tsínj gạhui'. Sanị hua niạn sisị gạhuin né' tsínj na'ue gạhui'.

54 Hué dan nị huin né' 'ngọ tsínj gạhui'. Nị huin né' 'ngọ tsínj gụchru nej. Sanị hua niạn si gạhuin né' tsínj sị ga'ue gạhui' ngạ tsínj sị

ga'ue gụchru nej. Ngaa nị
gạhuin yya dạj rún' gataj
rian si-nụguan' Yan'anj: “Sị
gahui' né' gạ mánj. Daj si
gui'yaj gana né' rian xi'ị 'yaj
si ahui' né'.
55 Nị nani ruhua né', 'yaj
si ahui' né'. Sanị ango
xungüị gạ'na', nị sị gahui'
né' gạ mánj. Daj si gui'yaj
gana né' rian xi'ị 'yaj si
ahui' né'.” Daj gataj rian si-
nụguan' Yan'anj.
56 Da'ui ni ngüị gaquin'.
Xi'í daj nị nani ruhua ni sij
ngaa ahui' ni sij. Nị si-
ley Yan'anj 'yaj sisị ataj né'
gaquin'.
57 Sanị gạ'ui' né' si gu-
ruhua Yan'anj. Daj si xi'í
Señor Jesucristo, nị gạ'ue
guị'yaj gana né' rian gaquin'
da'ui né'.
58 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'
huin ín rẹ' jnánj né'. Nị xi'í
si gatā gunun a ni é rẹ', nị
gạ nịca ruhua á rẹ' ngạ si-
chrej Yan'anj. Nị gạhuin ran
niman án rẹ' ngạ si-nụguan'
Yan'anj nej. Nị guị'yaj fuerza
ni é rẹ' sisị nịganj guị'yaj
sun a ni é rẹ' si-sun Señor.
Daj si ni'i ni é rẹ' sisị sé si-
sun Señor huin 'ngọ sun yụn
ngaa 'yaj sun ni é rẹ' rian
Señor.

16

La ofrenda para los san-
tos

1 Yyạj nị gạ'mī dọj rian
án rẹ' xi'í ofrenda a'ui' ni é
rẹ' rian ni tsínj sạ' xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị
guị'yaj á rẹ' dạj rún' gataj
snan'ān rian ni tsínj xuman
ruhua ni'yaj Jesús mán es-
tado Galacia.
2 Nị gọ'ngo güi gudungu,
nị gạ'nij nịni a ni é rẹ' dọj
san'anj ducuá á rẹ'. Nị gạ'nij
sạ' ni é rẹ' dạj rún' gui'yaj
gana gọ'ngo a ni é rẹ'. Ngaa
nị ngaa guịsī rian mạn án
rẹ', nị nitaj si hua niạn si
gạ'nij nịni ni é rẹ' san'anj da
mánj.
3 Nị ngaa guịsī rian mạn án
rẹ', nị gạ'nīj ni tsínj gạn'anj
xuman' Jerusalén, huin ni
sij ni tsínj nacui a ni é rẹ'.
Nị gạ'uīj yanj ra'a ni sij sisị
nịcaj ni sij ofrenda 'yaj ni é
rẹ' gạn'anj ni sij gạ'ui' ni sij
ra'a ni tsínj mán yu'uj daj.
4 Nị sisị hua 'ngọ si xị'i
gạn'anj man'ānj nej, nị
gạn'anj ni sij ngāj.

Planes de Pablo

5 Nị ngaa gạhui gạn'ān,
nị hua niạn gạchīnj estado
Macedonia. Ngaa síj gạchīnj
estado daj, nị guịsī xánj án
rẹ'.
6 Si ruhuaj nị gụnā gọ'ngo
ni güi guịman né'. Asị
si ruhuaj, nị gụnā guịman
né' ni yahuị nuhuij. Ngaa
nị gạ'ue chrạcuij ni é rẹ'
man'ānj ngaa gạhui gạn'ān
ango yu'uj.
7 Nitaj si huin ruhuāj sisị
dọj guẹ güi gụnā guịman né'
mánj. Sanị huin ruhuāj sisị
ngaa guịsī, nị gạhuin rānj
guịman né' sisị hué daj aran'
ruhua Señor.
8 Sanị gụnā xuman' Efeso
da' güi gạhuin gui'yanj Pen-
tecostés, ruhuāj aj.
9 Nị ducu huin ruhuāj
guị'yaj súnj si-sun Señor

yu'uj nan. Daj si huin ruhua ni ngüi̱ gu̱nun ni sij si-nu̱guan' Yan'anj. Saṉi̱ hua nico ni tsínj chran' yun'unj man'ānj.

10 Ni̱ sisi̱ gui̱sij tsínj gu̱'naj Timoteo rian mąn án rę', ni̱ gui̱'yaj ni é rę' sisi̱ gąhuin nią' ruhua sij gu̱na sij gui̱man án rę'. Daj si 'yaj sun sij si-sun Señor dąj rún' 'yaj man'ānj nej.

11 Ni̱ si̱ gani ruhua ni̱ ą 'ngo̱ a ni é rę' sisi̱ nitaj si ní'yanj sij mánj. Ni̱ gąn'anj ną'nij ni é rę' sisi̱ gąn'anj din'inj sij gą'na' ni̱'yaj sij rian nnēj. Daj si ana'uī sisi̱ gą'na' sij ngą ango ni jnánj né'.

12 Ni̱ gachínj jni'yā rian jnánj né' Apolos sisi̱ gu̱chi' ni̱'yaj sij ngą ango ni jnánj né' rian mąn án rę'. Saṉi̱ nun gą'uej ruhua sij gu̱chi' sij yyąj. Saṉi̱ da güi gui̱xi'nij rian sij, ni̱ gu̱chi' sij rian án rę' aj.

Salutaciones finales

13 Du̱gumi a ni é rę' man'an án rę' sisi̱ gą ni̱ca ruhua á rę' ngą nuguan' xuman ruhua á rę'. Ni̱ gąhuin ran są' ruhua á rę' ngą si-nu̱guan' Yan'anj nej. Ni̱ gui̱'yaj nucuaj á rę' niman án rę' nej.

14 Ni̱ ngą daran' si 'yaj á rę', ni̱ gą 'i̱ ruhua á rę' ni̱'yaj á rę' ni dugüi' a ni é rę'.

15 Ni'i a ni é rę' huin jnān ngą xica'uī sisi̱ guxuman sini ruhua ni du̱güi' Estéfanas ni'yaj ni sij Jesús rian daran' ni tsínj mán estado Acaya. Ni̱ chracuij 'ueé ni sij ngą ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.

16 Ni̱ huin ruhuāj si gu̱nun są' ni é rę' si-nu̱guan' ni tsínj 'yaj sun dąj rún' 'yaj sun ni du̱güi' Estéfanas. Ni̱ gu̱nun są' á rę' si-nu̱guan' ni tsínj chracuij ngą si-sun Yan'anj nej.

17 Ni̱ gahuin nią' ruhuāj sisi̱ ga'ną' huą'nij ran' tsínj gu̱'naj Estéfanas ngą Fortunato ngą Acaico riānj. Daj si dąj rún' mán án rę' ngāj, ni̱ hué daj 'yaj ni sij.

18 Ni̱ nahuin nią' ruhuāj ngą ni é rę', gui'yaj ni sij. Ni̱ hua nią̱n si gui̱ni'i a ni é rę' dąj rún' 'yaj są' ni sij.

19 A'níj ni güi̱ nico' Yan'anj mąn estado Asia nuguan' huaj rian án rę'. Ni̱ hué daj a'níj nu̱ngüej nicą tsínj gu̱'naj Aquila ngą Priscila ngą daran' ni ngüi̱ nahuin yu' ducuá nu̱ngüej nicą sij nuguan' huaj rian án rę' ngą si-xugüi Señor.

20 Ni̱ daran' ni jnánj né' a'níj nuguan' huaj rian án rę'. Ni̱ xi'í Señor, ni̱ gąrun du'ua go̱'ngo a ni é rę' ni dugüi' ni é rę'.

21 Huēj huin Pablo. Ni̱ arūnj letra nan huin 'ngo̱ nuguan' a'nī huaj rian án rę'.

22 Ni̱ sisi̱ hua 'ngo̱ dugüi' a ni é rę' nitaj si 'i̱ ruhua sij ni'yaj sij Señor Jesucristo, ni̱ ni̱ganj gui̱ran' sij sayun xąnga'. Gą'na' Señor.

23 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj Señor Jesucristo sinduj rian án rę' aj.

24 Nḭ ''ḭ ruhuāj ni'yā a ni
é rẹ', gui'yaj Cristo Jesús.
Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ gạhuīnj 'ngọ tsínj apóstol huin tsínj a'mi nuguan' sạ' xi'í Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ a'níj nụngüej únj jnánj né' Timoteo yanj nan huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' ni ngüḭ nico' Yan'anj mán xuman' Corinto ngạ nḭn' gạchra' estado Acaya nej.

2 Huin ruhua nụngüej únj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj huin chrej né' ngạ Señor Jesucristo sinduj rian án rẹ'. Nḭ hué daj gạ din'inj ruhua á rẹ', ruhua nụngüej únj.

Aflicciones de Pablo

3 Hua 'ueé rian Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Nḭ Yan'anj huin chrej né'. Nḭ huin 'ḭ ruhua chrej né' ni'yaj né'. Nḭ nḭganj 'yaj Yan'anj sisḭ nạhuin niạ' ruhua né' ngạ si-chrej Yan'anj.

4 Nḭ ngaa nani ruhua únj, 'yaj sayun, nḭ 'yaj Yan'anj sisḭ nạhuin niạ' ruhua únj. Nḭ hué ducuánj daj gạhuin nucuaj únj guḭ'yaj únj si nạhuin niạ' ruhua ni ngüḭ ran' sayun dạj rún' gui'yaj Yan'anj ngạ únj.

5 Nḭ nḭn' ruhua ran' únj sayun xi'í si nico' únj Cristo. Sanḭ hué ducuánj daj nḭn' ruhua nahuin niạ' ruhua únj, 'yaj Cristo nej.

6 Nḭ ngaa ran' únj sayun, nḭ gạ'ue rḭqui únj 'ngọ chrej sisḭ nạri' nucuaj niman án rẹ'. Nḭ gạ'ue gạnacaj Yan'anj a ni é rẹ' nej. Nḭ sisḭ rḭqui Yan'anj si nari' nucuaj niman únj, ngaa nḭ gạ'ue gụnucuaj a ni é rẹ' guḭran' án rẹ' sayun dạj rún' ran' ni únj.

7 Nḭ hua gahuin yya ruhua ni únj xi'í a ni é rẹ'. Daj si dạj rún' uyan ran' ni é rẹ' sayun xi'í Cristo ngạ únj, nḭ hué daj uyan nạri' nucuaj ruhua á rẹ' ngạ únj, guḭ'yaj Yan'anj.

8 Nḭ huin ruhua únj sisḭ xạcaj á rẹ' cuenta dạj guiran' únj sayun estado Asia huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ guiran' únj nico sayun da' nun gạ'ue gụnucuaj únj, ruhua únj. Nḭ gani ruhua únj sisḭ gạhui' únj.

9 Nḭ dạj rún' ani ruhua 'ngọ tsínj ngaa ruhua gạhui' sij, nḭ hué daj gani ruhua únj si gạhui' únj. Nḭ gahuin chrụn únj sisḭ sḭ ga'ue gụxuman ruhua únj guḭni'yaj únj ni man'an únj. Sanḭ urin Yan'anj huin si gụxuman ruhua únj nḭ'yaj únj si Yan'anj 'yaj si gạna'nij ni níman.

10 Nḭ Yan'anj gui'yaj si nun gahui' únj. Nḭ hué daj guḭ'yaj Yan'anj ni güi yyạj nej. Nḭ hua yya ruhua únj sisḭ hué daj guḭ'yaj Yan'anj daran' ni güi ngạ únj

11 sisḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í ni únj. Nḭ sisḭ nico a ni é rẹ' gạchinj

jni'yaj rian Yan'anj xi'í ni
únj, nḭ hué daj nico ni ngüḭ
nạga'ui' si guruhua Yan'anj
xi'í si sạ' nahuin ra'a ni únj,
guḭ'yaj Yan'anj.

Por qué Pablo pospuso su visita a Corinto

12 Nḭ hua 'ngọ nuguan' sạ'
'yaj sisḭ huin niạ' ruhua únj.
Daj si sé si digya' yun'unj
únj ni ngüḭ mánj. Nḭ ni'i
únj sisḭ xacaj únj 'ngọ chrej
sạ' chruhua xungüḭ nan. Nḭ
hué daj gui'yaj únj rian án
rẹ' nej. Nḭ sé daj 'yaj únj
xi'í si ni'i sạ' únj. Sanḭ
chracuij Yan'anj únj. Nḭ xi'í
daj gui'yaj sạ' únj.

13-14 Nḭ ni yanj a'níj únj
huaj rian án rẹ', nḭ nun
garun únj ni nuguan' cu sisḭ
sḭ ga'ue gạya á rẹ', asḭ sḭ
ga'ue gụnun a ni é rẹ' nej.
Nḭ huin ruhuāj sisḭ gụnun
sạ' ni é rẹ' daran'anj dạj
rún' gunun sạ' ni é rẹ' da'aj
ni nuguan' garun únj rian
án rẹ'. Hué dan nḭ güi
ngaa nạnicaj Señor Jesús, nḭ
gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í
únj. Nḭ hué daj gạhuin niạ'
ruhua únj xi'í a ni é rẹ' nej.

15 Nḭ xi'í si gahuin yya
ruhuāj sisḭ hué daj guḭ'yaj ni
é rẹ', ngaa nḭ gani ruhuāj sisḭ
gụchi' ni'yā sini rian mạn án
rẹ'. Ngaa nḭ guḭsij huḭj gụchi'
ni'yā rian mạn án rẹ' xi'í
si huin ruhuāj gạhuin niạ'
ruhua ni é rẹ'.

16 Hué dan nḭ gani ruhuāj
sisḭ gụchi' nḭ'yaj sinīj rian
mạn án rẹ'. Asíj nḭ gạchīnj
chrej Macedonia gạn'ān.
Ngaa nḭ nạnicaj rụhua' yūnj
gụchi' nḭ'yā rian mạn án rẹ'.
Ngaa nḭ gạ'ue chrạcuij ni
é rẹ' man'ānj ngaa gạn'ān
estado Judea.

17 Nḭ ngaa gatā gunun a
ni é rẹ' sisḭ gụchi' nḭ'yā rian
mạn án rẹ', nḭ gani ruhua
á rẹ' sisḭ sé si xạnga' si-
nụguan'ānj ní'. Nḭ ani ruhua
á rẹ' sisḭ ngaa huin ruhuāj
gạhui gạn'ān 'ngọ yu'uj, nḭ
ani huḭj ruhuāj dạj rún' 'yaj
ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
gaquin' nan ní'. Sé daj huin
mánj.

18 Ni'i Yan'anj sisḭ nḭganj
a'mi yya únj rian án rẹ'. Nḭ
nitaj si ani huḭj ruhua ni únj
mánj.

19 Nḭ Jesucristo huin da'níj
Yan'anj. Nḭ ga'mī si-nụguan'
Jesucristo scanij ni é rẹ'. Nḭ
hué daj gui'yaj nụngüej tsínj
gụ'naj Silvano ngạ Timoteo
nej. Nḭ nitaj si ani huḭj
ruhua Cristo mánj. Maan
nḭnanj nuguan' xạnga' huin
si-nụguan' Jesucristo aj.

20 Nḭ hua ga'ḭ nuguan'
gui'yaj yya Yan'anj ngạ né'.
Nḭ digyán Cristo sisḭ hua yya
ni nuguan' daj. Nḭ a'mi sạ'
né' rian Yan'anj, nḭ ataj né'
“Amén” xi'í Cristo Jesús.

21 Nḭ hué Yan'anj 'yaj sisḭ
gạ nḭca ruhua únj ngạ á
rẹ' xi'í si-nụguan' Cristo.
Nḭ garasụn Yan'anj únj si
guḭ'yaj sun únj si-sunj.

22 Nḭ riqui Yan'anj sisḭ
gạhuin yya ruhua né' sisḭ
huin né' da'níj Yan'anj. Nḭ
riqui Yan'anj Espíritu Santo
gane niman né'. Xi'í daj nḭ
gạhuin yya ruhua né' sisḭ da

rụcu, nị nạhuin ra'a né' nico nuguan' sạ', guị'yaj Yan'anj.
23 Nị sisị nun gahuin gạn'ān xuman' Corinto dạj rún' gani ruhuāj, nị ni'i Yan'anj sisị hué daj gui'yā xi'í si nun gạ'uej ruhuāj gụchīj chran'ānj a ni é rẹ'.
24 Nị sé si huin ruhua únj gụchi' únj gạtaj únj gụnun a ni é rẹ' dạj gụxuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj mánj. Daj si hua nịca ruhua á rẹ' xi'í si xuman ruhua á rẹ' sinụguan' Yan'anj. Maan si huin ruhua únj sisị guị'yaj sun nụguan'an né'. Ngaa nị gạhuin niạ' ruhua á rẹ', guị'yaj únj, ruhua únj.

2

1 Xi'í daj nị nitaj si gahuin ruhuāj gụchi' rụhua' yūnj rian mạn án rẹ' sisị gạnani ruhua á rẹ', guị'yā.
2 Nị sisị nạni ruhua á rẹ', guị'yā, ngaa nị ụn tsínj gạ'ue guị'yaj sisị nạhuin niạ' ruhuāj únj. Urin ni é rẹ' gạ'ue guị'yaj si nạhuin niạ' ruhuāj.
3 Nị hué daj garūnj nuguan' daj ga'nī huaj rian án rẹ'. Daj si nun gahuin ruhuāj gạn'ān rian mạn án rẹ' sisị gạnani ruhuāj, guị'yaj á rẹ'. Daj si hua niạn si gạhuin niạ' ruhua á rẹ' dạj rún' huin niạ' ruhuāj.
4 Nị ngaa gui'yā yanj daj, nị gahuin guitsi ruhuāj xi'í ni é rẹ'. Nị ducu nani ruhuāj nej. Nị da gacōj xi'í a ni é rẹ'. Sanị sé si gui'yā yanj daj sisị gạnani ruhua á rẹ'. Sanị huin ruhuāj guịni'i a ni é rẹ' sisị nịn' ruhua 'ị ruhuāj ni'yā á rẹ'.

Pablo perdona al ofensor

5 Nị sisị nani ruhua man'ānj xi'í si gui'yaj 'ngọ tsínj daj, nị sé urin man'ānj nani ruhuāj mánj. Sanị nani ruhua daran' ni é rẹ', gui'yaj sij nej. Nị sé daran' ni é rẹ' nani ruhua si ruhuaj. (Nitaj si huin ruhuāj sisị gụtāj chrạ nuguan' gạ'mī rian ni é rẹ' mánj.)
6 Nị hua gahuin nico castigo guiran' tsínj gui'yaj gaquin' daj, gui'yaj ga'ị ni é rẹ'. Nị nitaj si guị'yā si guịran' sij doj.
7 Yyạj nị sạ' huin sisị guịnicaj ni é rẹ' 'ngọ niman nico ngạ sij. Nị chrạcuij a ni é rẹ' sij, sisị nạhuin niạ' ruhua sij. Daj si si ruhuaj, nị guịnichre sij xi'í si ducu nani ruhua sij.
8 Hué dan nị achínj jni'yā rian án rẹ' sisị 'ueé guị'yaj rụhua' yún a ni é rẹ' ngạ sij, sisị hua yya 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij.
9 Nị asịj sini, nị gui'yā 'ngọ yanj ga'nī huaj rian án rẹ' xi'í nuguan' nan. Nị gahuin ruhuāj guịni'īnj dạj guị'yaj á rẹ', sisị dạgahuin ni é rẹ' sinụguan'ānj.
10 Ngaa nị sisị gạ'ue guịnicaj á rẹ' 'ngọ niman nico xi'í 'ngọ tsínj daj, nị hué daj guịnicaj man'ānj 'ngọ niman nico xi'í sij nej. Nị sisị hua niạn guịnicā 'ngọ niman nico xi'í 'ngọ gaquin' daj, nị hué daj 'yā xi'í ni é rẹ'. Nị ni'yaj Cristo dạj gui'yā nej.

11 Ngaa nḭ sḭ gui'yaj gana
sichre rian né'. Daj si ni'i
sạ' né' dạj huin ruhua sichre
dḭgya' yun'un né'.

Ansiedad de Pablo en Troas

12 Ngaa gan'ān xuman'
gṵ'naj Troas ga'mī si-
nṵguan' Cristo rian ni ngüḭ,
nḭ gunun sạ' ni ngüḭ si-
nṵguan'ānj, gui'yaj Señor.
13 Sanḭ nitaj si hua niạ'
ruhuāj si na'ue nạri'īj jnạnj
né' Tito. Hué dan nḭ gatā
gunun ni sij sisḭ gạn'ān. Nḭ
gan'ān estado Macedonia.

Triunfantes en Cristo

14 Sanḭ gạ'ui' né' si gu-
ruhua Yan'anj sisḭ nicọ' huaj
gui'yaj gana né' rian sichre
xi'í Cristo Jesús. Xi'í né'
nḭ 'yaj Yan'anj sisḭ guḭni'i ni
ngüḭ dạj hua Yan'anj. Nḭ nḭn'
gạchra' gaxa'nḭ nuguan' sạ'
daj gunun ni ngüḭ, 'yaj né'.
Nḭ dạj rún' guin' dạj ni yaj,
nḭ hué daj 'yaj né' ngạ si-
nṵguan' Yan'anj.
15 Hué dan nḭ dạj rún'
guin' dạj 'ngọ ni rasṵn,
nḭ hué daj guin' sạ' né'
rian Yan'anj xi'í Cristo.
Nḭ uchrunj ni ngüḭ nạcaj
Yan'anj nuguan' unun ni sij.
Nḭ uchrunj ni ngüḭ gạn'anj
ni'ya nej.
16 Nḭ ngaa gṵnun ni ngüḭ
gạn'anj ni'ya daj, nḭ xạcaj ni
sij cuenta sisḭ gạn'anj ni'ya
nḭganj ni sij, guḭ'yaj nuguan'
sạ' daj. Sanḭ ngaa gṵnun ni
ngüḭ nacaj Yan'anj, ni xạcaj
ni sij cuenta sisḭ gạ nḭ'na'
nḭganj ni sij, guḭ'yaj nuguan'
daj. Sanḭ ṵn tsínj gạ'ue
guḭ'yaj nan, ruhua á rẹ' únj.
17 Sé si chrej únj 'yaj gana
únj san'anj xi'í si-nṵguan'
Yan'anj dạj rún' 'yaj ango
ni tsínj mánj. Sanḭ rian
Yan'anj, nḭ nitaj si digya'
yun'unj únj ngaa a'mi únj si-
nṵguan' Yan'anj mánj. Daj
si ga'níj Yan'anj sisḭ gạn'anj
gạ'mi únj nuguan' sạ' rian ni
ngüḭ. Nḭ nicaj dugüi' únj ngạ
Cristo.

3

Ministros del nuevo pacto

1 Nḭ ngaa hué daj a'mi
únj, nḭ axḭ'i rṵhua' yún únj
ga'mi sạ' únj xi'í man'an únj,
ruhua á rẹ' ní'. Nḭ hua niạn
si rḭqui únj 'ngọ yanj carta
a'mi sạ' xi'í únj rian án rẹ'
ní'. Asḭ gạchinj únj 'ngọ yanj
carta a'mi sạ' xi'í únj rian án
rẹ' dạj rún' 'yaj gọ'ngo ni sij,
ruhua á rẹ' sạ'. Sé daj huin
mánj.
2 Urin yanj carta a'mi sạ'
xi'í únj huin a ni é rẹ'. Hué
dan nḭ ni'i daran' ni ngüḭ sisḭ
'ḭ ruhua únj ni'yaj únj a ni
é rẹ'. Nḭ xi'í daj gạ'ue xạcaj
ni sij cuenta dạj hua niman
únj.
3 Nḭ ni'i né' sisḭ hué ni
é rẹ' huin 'ngọ yanj carta
hua nḭca garun únj, gui'yaj
Cristo. Nḭ naga'ui' ni únj
rian ni ngüḭ. Sanḭ nun
garun únj yanj daj ngạ tinta
mánj. Sanḭ Espíritu Santo
nne chruhua niman ni é
rẹ' gui'ya. Nḭ nun garun
únj rian yej hua gạra' rian.
Sanḭ garun únj nuguan' daj

rian niman ni ngüi̱, gui'yaj Yan'anj.

4 Ni̱ gahuin yya ruhua únj ngą nuguan' daj xi'í si xu-
man ruhua únj ni'yaj únj Cristo, gui'yaj Yan'anj.

5 Nitaj si ruhuāj gątā sisi̱ gahuin nucuaj únj gui̱'yaj sun únj si-sun Yan'anj ngą si-fuerza man'an únj mánj. Sani̱ man'an Yan'anj 'yaj sisi̱ nucuaj únj gui̱'yaj sun únj.

6 Ni̱ hua 'ngǫ nuguan' nąca nagui'yaj Yan'anj ngą ni ngüi̱. Ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ huin nucuaj únj gą'mi únj nuguan' nąca daj rian ni ngüi̱. Ni̱ sé si hua ni̱ca nuguan' daj rian yanj. Sani̱ nuguan' daj unun né', 'yaj Espíritu Santo. Daj si nuguan' nu̱n rian yanj 'yaj sisi̱ gąhui' niman né'. Sani̱ nuguan' nąca riqui Espíritu Santo rian né' 'yaj sisi̱ gą ni̱'na' ni̱ganj niman né' gąne né' ngą Yan'anj.

7 Ni̱ garun Moisés ley daj rian yej gąra' rian, gui'yaj Yan'anj. Sani̱ ngaa nicaj Moisés yej garun sij ley daj gan'anj sij, ni̱ ni̱n' ruhua guixiguı̱n rian sij. Ni̱ da' nun gunucuaj ni ngüi̱ guini'yaj ni sí' rian sij. Ni̱ ley daj 'yaj sisi̱ gąhui' niman ni ngüi̱.

8 Ni̱ sisi̱ hua są' dǫj ley daj, sani̱ ni̱n' ruhua hua są' nuguan' nąca 'ną' rian Espíritu Santo a'mi ni únj.

9 Ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ hua są' ley 'yaj sisi̱ gąhuin castigo ni ngüi̱. Sani̱ ni̱n' ruhua hua są' nuguan' a'mi ni únj huin nuguan' ataj sisi̱ nitaj si da'ui né' gaquin' rian Yan'anj mánj.

10 Hua są' ley riqui Yan'anj rian Moisés. Sani̱ nitaj si hua są' dąj rún' hua są' nuguan' nąca riqui Yan'anj rian né'.

11 Hua są' si-ley Moisés, sani̱ si̱ guisi gą ni̱gan dąj rún' hua są' ni̱ganj ni̱n' nuguan' nąca riqui Yan'anj rian né'.

12 Ni̱ xi'í si ana'uij únj sisi̱ ni̱ganj gui̱'yaj są' Yan'anj ngą únj, ni̱ huin nucuaj niman únj ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüi̱.

13 Nitaj si 'yaj únj dąj rún' gui'yaj Moisés ngaa guirán sij 'ngǫ atsij rian sij sisi̱ si̱ guini'i ni ngüi̱ israelita ngaa huaj guina'aj si xiguı̱n rian sij daj.

14 Sani̱ nun gara da'nga' ruhua ni ngüi̱ sisi̱ ganiquin' si xiguı̱n rian Moisés. Ni̱ da yyąj ngaa aya ni sij si-ley Moisés, ni̱ na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij. Daj si nun gahuin xi'ne atsij daj. Urin Cristo gui̱'yaj si xi̱'ne atsij daj gąra da'nga' ruhua ni sij.

15 Da yyąj ngaa aya ni sij ni libro garun Moisés, ni̱ dąj rún' ránj 'ngǫ atsij niman ni sij. Ni̱ na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij mánj.

16 Sani̱ ngaa nąnicaj ruhua 'ngǫ tsínj daj nąnico' sij rian Señor, ngaa ni̱ xi'ne atsij daj. Ni̱ gą'ue gąra da'nga' ruhua sij aj.

17 Ni̱ Señor huin Espíritu Santo. Ni̱ ri̱an nne Espíritu Santo, ni̱ hua ní'nij rian ni

ngüi̱ xa̱caj ni sij daran' chrej sa̱'.
18 Yya̱j ni̱ guixi'nej atsij
hua ránj rian né'. Ni̱ huin
daran' né' da̱j rún' huin 'ngo̱
nnee gu'ndi' ran sa̱' xi'í si
ni'yaj né' da̱j hua 'ueé rian
Señor. Ni̱ riún' gui̱ni'i ni
ngüi̱ da̱j hua 'ueé Señor.
Ngaa ni̱ hua gui̱sij né' ga̱huin
sa̱' né' da̱j rún' hua Cristo. Ni̱
da yun'yun huin 'ueé né' da̱j
rún' huin Señor. Ni̱ hué daj
ga̱huin né' 'yaj Señor huin
Espíritu Santo.

4

1 Hué dan ni̱ nun guinij
ruhua únj nga̱ sun garasu̱n
Yan'anj únj ga'mi únj
nuguan' sa̱' rian ni ngüi̱. Daj
si nahuin 'i̱ ruhua Yan'anj
ni'ya únj.
2 Nitaj si diguij únj nga̱
ni nuguan' hua na̱'aj 'yaj
hui̱ ni ngüi̱ mánj. Ni̱ sé si
chéj únj digya' yun'unj únj
ni ngüi̱. Ni̱ nitaj si naduna
únj si-nu̱guan' Yan'anj a'mi
únj. Sani̱ urin si a'mi únj
huin nuguan' xa̱nga'. Hué
dan ni̱ ni'i daran' ni ngüi̱ sisi̱
hua yya nuguan' a'mi ni únj.
Ni̱ ni'i Yan'anj daran' si a'mi
únj.
3 Ni̱ sisi̱ na'ue ga̱ra da'nga'
ruhua ni ngüi̱ nga̱ nuguan'
sa̱' a'mi únj, ni̱ huin ruhuaj
gata sisi̱ ni ngüi̱ ga̱ ni'ya huin
ni sij.
4 Ni̱ xi'í si na'uej gu̱xuman
ruhua ni sij, ni̱ guiránj
chraquij ni sij. Ni̱ na'ue ga̱ra
da'nga' ruhua ni sij, gui'yaj
sichre nicaj sun rian ni
sij. Ngaa ni̱ na'ue gui̱xiguin
yan'a̱n chruhua niman ni sij.
Ni̱ yan'a̱n xigui̱n daj huin
nuguan' sa̱' xi'í si hua 'ueé
Cristo. Ni̱ hué Cristo digyán
da̱j hua Yan'anj guini'i né'.
5 Sé si a'mi únj xi'í man'an
únj. Sani̱ a'mi únj sisi̱ Jesús
huin Señor. Ni̱ huin únj ni
tsínj unánj guitsi rian ni é re̱'
xi'í si 'i̱ ruhua Jesús ni'yaj sij
únj.
6 Ni̱ asi̱j sini ya̱n, ni̱ ga'nin'
Yan'anj sun sisi̱ gui̱xiguin
yan'a̱n rian hua ru̱mi'. Ngaa
ni̱ guixigui̱n rian xungüi̱
nan. Ni̱ yya̱j ni̱ guixigui̱n
yan'a̱n chruhua niman né',
gui'yaj Yan'anj nej. Ni̱
yan'a̱n daj 'yaj, ni̱ gui̱ni'i né'
da̱j hua sa̱' 'ueé nne Yan'anj.
Ni̱ xigui̱n sa̱' Yan'anj rian
Jesucristo guini'i né'.

Viviendo por la fe

7 Ni̱ xigui̱n sa̱' yan'a̱n daj
chruhua niman únj. Ni̱ hua
'ueé ni̱n' yan'a̱n daj. Sani̱
da̱j rún' huin 'ngo̱ chruj yo'ój
niqui huin únj. Ngaa ni̱
gui̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱ nucuaj
nuguan' a'mi únj. Sani̱
nucuaj nuguan' daj xi'í si
'na̱' rian Yan'anj. Ni̱ sé si-
nu̱guan' únj huin mánj.
8 Ni̱ nu̱nj si nico sayun ran'
únj, sani̱ xa̱nga' sisi̱ ga̱'ue
ga̱chin únj rian ni sayun daj.
Ni̱ nun xugüi ruhua únj si
gui̱'yaj únj, sani̱ ana'uij únj
sisi̱ gui̱'yaj sa̱' Yan'anj nga̱
únj.
9 Nico' ni̱n' ruhua ni ngüi̱
únj xi'í si huin ruhua ni sij
ga̱'ui' ni sij únj, sani̱ nitaj si
duna Yan'anj únj mánj. Ni̱
nu̱nj sij chráj ra'a ni ngüi̱ únj

rian yo'ój, sanḭ nun gahui' únj mánj.
10 Nḭ ą gąhuin gąn'anj únj, nḭ ni'i únj sisḭ gą'ue gąhui' únj dąj rún' gahui' Jesús. Sanḭ gą'ue guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua nḭ'na' Jesús nne sij chruhua niman únj.
11 Hué dan nḭ ngaa mán únj, nḭ nḭganj ni'i únj sisḭ gą'ue gąhui' únj xi'í si nico' únj Cristo. Nḭ ran' únj sayun daj sisḭ guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua nḭ'na' Jesús nne sij ngą ni únj.
12 Nḭ ni'i únj sisḭ gą'ue gąhui' únj. Nḭ xi'í si hué daj huin, nḭ hua nḭ'na' niman ni é rę'.
13 Ga'mi 'ngǫ tsínj gane asḭj ná rian si-nụguan' Yan'anj. Nḭ gataj sij:

Guxuman ruhuāj ni'yā Yan'anj.

Nḭ xi'í daj ga'mī xi'í Yan'anj. Hué daj gataj 'ngǫ tsínj gane asḭj ná.

Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ xuman ruhua únj ni'yaj únj Yan'anj. Nḭ xi'í daj a'mi únj xi'í Yan'anj nej.
14 Daj si ni'i né' sisḭ ganá'nij Señor Jesús scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Nḭ xi'í daj gąna'nij man'an únj ngą Jesús, guḭ'yaj Yan'anj. Ngaa nḭ guḭnicaj Jesús gąn'anj nụguan'an ni únj ngą á rę' rian Yan'anj.
15 Nḭ ran' únj ni sayun nan xi'í si gą'ue guḭman są' á rę', ruhua únj. Nḭ ngaa gąhuin nico doj ni ngüḭ nicaj sinduj, guḭ'yaj Yan'anj, nḭ gąhuin nico doj né' si a'ui' si guruhua Yan'anj nej. Nḭ gąhuin nico doj né' gątaj sisḭ hua są' 'yaj Yan'anj.
16 Xi'í daj nun gą'nin' ruhua únj mánj. Nḭ nụnj si huaj gachij nneę cúj únj, sanḭ ya'yoj huaj gąhuin ran niman únj.
17 Dǫj huin sayun ran' né' chruhua xungüḭ nan. Nḭ yoǫ nąhuij ni sayun daj. Sanḭ ni sayun daj 'yaj sisḭ gąhuin są' 'ueé rian né' ngaa gąne nḭganj né' ngą Yan'anj ango xungüḭ gą'na'.
18 Nḭ nitaj si huin ruhua únj ngą ni rasụn rugüi' ni'yaj únj. Sanḭ huin ruhua únj ngą ni rasụn nun rugüi' ni'yaj únj. Daj si ni rasụn rugüi' daj, nḭ sḭ guisi gą nḭgan. Sanḭ ni rasụn nun rugüi' huin ni rasụn guḭman nḭganj nḭn'.

5

1 Hué dan nḭ ni'i únj sisḭ dąj rún' huin 'ngǫ hue' at-sij nun síj gąne, nḭ hué daj huin nneę cúj únj chruhua xungüḭ nan. Nḭ ni'i únj sisḭ gąhui' nneę cúj únj huin hue' daj. Sanḭ hua gui'yaj xugüi Yan'anj ango hue' rian gąne nḭganj únj xata' huin 'ngǫ nneę cúj nąca. Nḭ sé hue' 'yaj ra'a ni tsínj huin mánj.
2 Xi'í daj nḭ uchej únj 'yaj hue' guęre' daj huin nneę cúj únj. Daj si huin ruhua únj nąduna únj ango hue' nąca gąne únj xata'.
3 Nḭ hue' nąca daj gąhuin dąj rún' huin 'ngǫ atsij są'

gu̱nun nneẹ̱ cúj únj, sisi̱ si̱ ga nnẹ̱ únj mánj.

4 Ni̱ ngaa nne únj hue' guẹ̱re' nan, ni̱ ducu uchej únj ngạ̱ nneẹ̱ cúj únj. Daj si na'uej ruhua únj sisi̱ gạ̱ nnẹ̱ únj. Sani̱ huin ruhua únj gu̱nun únj 'ngọ̱ atsij nạ̱ca sạ̱' huin 'ngọ̱ nneẹ̱ cúj nạ̱ca. Ngaa ni̱ nneẹ̱ cúj únj guẹ̱re' nan nạ̱huin nạ̱ca gạ̱ne ni̱ganj ngạ̱ Yan'anj.

5 Ni̱ Yan'anj gui'yaj xugüi únj sisi̱ gạ̱'ue gạ̱huin nạ̱ca nneẹ̱ cúj únj. Ni̱ riqui Yan'anj Espíritu Santo gạ̱ne ngạ̱ únj. Ni̱ xi'í daj gạ̱huin yya ruhua únj sisi̱ gạ̱huin nạ̱ca únj.

6 Hué daj ni̱ ni̱ganj hua nucuaj niman únj. Ni̱ ngaa nne únj ngạ̱ nneẹ̱ cúj únj, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ achin gạ̱n'anj gạ̱ne únj ngạ̱ Señor.

7 (Yyạ̱j ni̱ na'ue gu̱ini'i únj Señor. Sani̱ xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Señor, ni̱ ni'i únj sisi̱ hua yya nuguan' gataj sij rian únj.)

8 Sani̱ hua nucuaj niman únj ngạ̱ si-chrej Yan'anj. Ni̱ huin ruhua únj sisi̱ du̱na únj nneẹ̱ cúj únj nan, ni̱ gạ̱n'anj gạ̱ne únj ngạ̱ Señor.

9 Xi'í daj ni̱ ni̱ganj 'yaj únj si aran' ruhua Señor. Hué si gạ̱hui' únj si gạ̱ne únj, sani̱ 'yaj únj si aran' ruhua Señor.

10 Daj si hua niạ̱n si gu̱iniquin' darún' rian Cristo ngaa nạ̱gui'yaj yya sij si-gạ̱quin' ni ngüi̱. Ni̱ nạ̱ru'ue Cristo rian né' xi'í si gui'yaj né' ngaa hua ni̱'na' né' chruhua xungüi̱ nan. Ni̱ sisi̱ sạ̱' gui'yaj né', ni̱ sạ̱' nạ̱ru'ue Cristo rian né'. Ni̱ sisi̱ quij gui'yaj né', ni̱ quij nạ̱ru'ue Cristo rian né'.

El ministerio de la reconciliación

11 Xi'í si nạ̱gui'yaj yya Señor si-gạ̱quin' ni ngüi̱, ni̱ 'yaj fuerza únj sisi̱ nạ̱nicaj ruhua ni ngüi̱ ngạ̱ si-gạ̱quin' ni sij. Ni̱ ni'i sạ̱' Yan'anj dạ̱j hua niman únj. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gu̱ini'i ni é rẹ̱' dạ̱j hua niman únj nej.

12 Nitaj si huin ruhua únj gạ̱'mi sạ̱' ru̱hua' yún únj xi'í ni man'an únj. Maan si huin ruhua únj sisi̱ gạ̱huin niạ̱' ruhua ni é rẹ̱' ngạ̱ únj. Ngaa ni̱ gạ̱'ue dạ̱nicaj ni é rẹ̱' 'ngọ̱ nuguan' rian ni tsínj nahuij ruhua sisi̱ gạ̱huin achij ni sij, ruhua ni sij. Ni̱ nitaj si nahuij ruhua ni sij dạ̱j hua niman ni sij.

13 Ni̱ sisi̱ sinúnj únj, ruhua ni sij, ni̱ hué daj huin únj xi'í si nico' únj Yan'anj. Ni̱ sisi̱ nitaj sinúnj únj, ni̱ hué daj huin únj xi'í si huin ruhua únj sisi̱ gạ̱hui sạ̱' ni é rẹ̱'.

14 Ni̱ xi'í si 'i̱ ruhua Cristo ni'yaj sij né', ni̱ huin ruhua únj dạ̱gahuin únj nuguan' a'nin' Cristo sun rian únj. Ni̱ gahuin yya ruhua únj sisi̱ gahui' urin sij xi'í daran' ni ngüi̱. Ni̱ xi'í si gahui' Cristo, ni̱ gahui' nu̱guan'an daran' né' ngạ̱ sij.

15 Ni̱ gahui' Cristo xi'í daran' ni ngüi̱ sisi̱ ngaa mán ni sij, ni̱ si̱ gachej ni sij si-chrej man'an ni sij. Sani̱ gạ̱che ni sij si-chrej

Cristo. Daj si gahui' Cristo, nḭ ganá'nij sij xi'í ni sij.

16 Xi'í daj asḭj yyạj, nḭ sḭ gani ruhua únj xi'í ni ngüḭ dạj rún' rugüi' nneẹ cúj ni sij. Nḭ nụnj si hué daj gani ruhua únj xi'í Cristo asḭj sini, sanḭ yyạj nḭ sé daj gạni ruhua únj xi'í sij mánj.

17 Hué dan nḭ sisḭ nicaj dugüi' 'ngọ tsínj daj ngạ Cristo, nḭ hua ganahuin nạca niman sij. Nitaj si 'yaj sij dạj rún' gui'yaj sini sij. Daj si ganahuin nạca daran'anj, gui'yaj Cristo.

18 Nḭ daran' nan 'nạ' rian Yan'anj. Nḭ xi'í Cristo, nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ gạhuin nụguan'an né' ngạ Yan'anj. Nḭ riqui Yan'anj sun rian únj sisḭ gạ'mi únj nuguan' sạ' rian ni ngüḭ sisḭ gạ'ue gạhuin nụguan'an ni ngüḭ ngạ Yan'anj anj.

19 Hué dan nḭ xi'í si gane nụguan'an Yan'anj ngạ Cristo, nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ gạhuin nụguan'an né' ngạ Yan'anj. Nḭ nitaj si xacaj Yan'anj cuenta ngạ si-gạquin' ni ngüḭ. Nḭ riqui Yan'anj sisḭ gạ'mi únj nuguan' sạ' daj rian ni ngüḭ.

20 Ngaa nḭ hué únj huin tsínj 'nạ' a'mi si-nụguan' Cristo rian ni ngüḭ. Nḭ huin ruhuaj gata sisḭ riqui Yan'anj nuguan' gạ'mi únj xi'í man'an Yan'anj. Ngaa nḭ achínj jni'yaj únj rian án rẹ' ngạ si-xugüi Cristo sisḭ gạhuin nụguan'an ni é rẹ' ngạ Yan'anj.

21 Nḭ ạ 'ngọ gaquin' nun guḭ'yaj Cristo. Sanḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ gạhuin Cristo 'ngọ tsínj da'ui gaquin' gahui' sij xi'í né'. Ngaa nḭ xi'í Cristo, nḭ gahuin sạ' niman né' rian Yan'anj xi'í si nicaj dugüi' né' ngạ sij.

6

1 Ngaa nḭ nicaj dugüi' únj 'yaj sun nụguan'an únj ngạ Yan'anj. Nḭ achínj jni'yaj únj rian án rẹ' sisḭ sḭ nahuin ra'a yụn a ni é rẹ' sinduj gui'yaj Yan'anj rian án rẹ' mánj.

2 Daj si nuguan' nan huin nuguan' ga'mi Yan'anj:

Gunūnj nuguan' gachínj jni'yáj rẹ' riānj ngaa huin ruhuāj guḭ'yā sinduj rián rẹ'.

Nḭ chracuī man'án rẹ' güi ngaa huin ruhuāj nạcā ni ngüḭ.

Daj gataj Yan'anj asḭj ná.

Hué dan nḭ yyạj huin güi huin ruhua Yan'anj guḭ'ya sinduj rian ni ngüḭ. Nḭ yyạj huin güi huin ruhua Yan'anj gạnaca ni ngüḭ nej.

3 Nḭ hua cuidado únj ngạ si-chrej man'an únj. Daj si na'uej ruhua únj sisḭ gạ'mi quij ni ngüḭ ngạ xi'í sun riqui Yan'anj rian únj.

4 Nḭ xi'í daran' si 'yaj únj, nḭ gạ'ue xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ 'yaj sun únj si-sun Yan'anj. Nḭ a'nin' ruhua únj ngạ ni sayun ran' únj. Nḭ ngaa 'yaj sun únj, nḭ achin rasụn rian únj. Nḭ xu'ui' niman únj.

5 Nḭ duguayun ni sij nne' únj. Nḭ arij ni sij ducuagạ'

únj. Nḭ nahuin yu' ni ngüḭ
a'mi huee ni sij rian únj. Nḭ
'yaj sun nucuaj únj. Nḭ hua
güi nitaj si atoj únj nnej. Nḭ
hua güi nitaj si hua ní'nij xa̱
únj nej.
6 Sanḭ hua sa̱' si-chrej únj.
Nḭ ni'i únj nuguan' xa̱nga'
nej. Nḭ a'mi sa̱' únj rian ni
ngüḭ. Nḭ a'mi na̱j únj nej. Nḭ
nne Espíritu Santo chruhua
niman únj nej. Nḭ 'ḭ xa̱nga'
ruhua unj ni'yaj unj ni ngüḭ.
7 Nḭ a'mi únj nuguan'
xa̱nga' rian ni ngüḭ. Nḭ
Yan'anj 'yaj si nucuaj si-
nu̱guan' únj. Nḭ 'yaj gana
únj rian sichre xi'í si hua
nḭca si-nu̱guan' Yan'anj a'mi
ni únj.
8 Nḭ 'ngo̱ güi, nḭ a'mi sa̱'
ni sij xi'í únj. Nḭ ango güi
ni a'mi quij ni sij. Nḭ ataj
ni sij sisḭ nuguan' nne̱ a'mi
únj. Sanḭ a'mi únj nuguan'
xa̱nga'.
9 Nḭ nu̱nj si ni'i sa̱' ni ngüḭ
únj, sanḭ 'yaj ni sij sisḭ nun
ni'i ni sij únj. Nḭ ani ruhua
únj sisḭ ga̱hui' únj. Sanḭ hua
gue̱ mán únj. Nḭ ni únj huin
castigo 'yaj ni sij. Sanḭ sé si
dagahui' ni sij únj mánj.
10 Nḭ nu̱nj si nani ruhua
únj xi'í sayun ran' únj, sanḭ
nḭganj hua nia̱' ruhua únj
rian Yan'anj. Nḭ rún' huaj
sisḭ aco ran' únj. Sanḭ
nahuin ra'a nico ni ngüḭ sin-
duj, 'yaj únj. Rún' huaj sisḭ
nḭ a̱ 'ngo̱ ni rasu̱n nicaj únj.
Sanḭ daran'anj nicaj únj.

11 Tsínj mán xuman' Cor-
into huin a ni é re̱'. Nḭ
ga'mi re̱nga' únj rian án re̱'.
Nun gari huḭ únj a̱ 'ngo̱ ni
nuguan' huḭ chruhua niman
únj ngaa ga'mi únj rian án
re̱' mánj.
12 Nitaj ni nuguan' huḭ
nicaj únj xi'í ni é re̱'. Sanḭ
nicaj ni é re̱' nuguan' huḭ xi'í
únj.
13 (Nḭ da̱j rún' 'yaj 'ngo̱
chrej né' nga̱ da'níj sij, nḭ
hué daj huin ruhuāj ni'yā á
re̱'.) Xi'í daj nḭ achínj jni'yā
rian án re̱' sisḭ ga̱'mi re̱nga'
ni é re̱' nga̱ únj da̱j rún' a'mi
re̱nga' únj nga̱ á re̱' aj.

Somos templo del Dios viviente

14 Nḭ ngaa nḭcaj dugüi' ni é
re̱' nga̱ ni ngüḭ nun xu̱man
ruhua nḭ'yaj Yan'anj, nḭ sḭ
gui'yaj á re̱' da̱j rún' 'yaj
ni sij. Daj si nitaj si nicaj
dugüi' nuguan' hua nḭca nga̱
nuguan' nitaj si hua nḭca
mánj. Nitaj si nicaj dugüi'
yan'a̱n nga̱ si ru̱mi' mánj.
15 Nḭ sḭ ga'ue ga̱ni uyan
ruhua Cristo nga̱ sichre. Nḭ
sḭ ga'ue ga̱ni uyan ruhua
'ngo̱ tsínj xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj nga̱ 'ngo̱ tsínj
nun xu̱man ruhua mánj.
16 Nḭ huin né' ni ngüḭ nico'
Yan'anj. Nḭ nitaj si nicaj
dugüi' né' nga̱ ni yan'anj
'yaj ra'a ni ngüḭ. Daj si
hué niman né' huin si-nuhuḭ
Yan'anj xa̱nga'. Nḭ hué daj
gataj Yan'anj asḭj ná:

Ga̱nēj scanij ni sij.
Nḭ ga̱chē nga̱ ni sij.
Nḭ huēj ga̱huin Dan'anj ni sij.
Nḭ ga̱huin ni sij ni ngüḭ nico'
man'ānj.

Daj gataj Yan'anj xi'í né' ni
tsínj nico' Yan'anj.
17 Nḭ hué daj gataj Señor
nej:
Gąhui ni é rę' scanij ni tsínj
xḭ'i.
Nḭ gąhuin nḭni ni é rę' nej.
Nḭ sḭ gatsi ni é rę' nḭ ą 'ngǫ si
quij mánj.
Ngaa nḭ nąhuin ra'āj ni é rę'
aj.
18 Nḭ gąhuin chrej ni é rę'
man'ānj.
Nḭ gąhuin da'nḭ sno'ōj ngą
da'nḭ xąnāj ni é rę'.
Hué daj gataj Señor nicaj
daran' fuerza.

7

1 Hué dan nḭ huin ín rę'
ni tsínj nicaj dugüi' ngą únj.
Nḭ hué ni nuguan' nan huin
nuguan' gui'yaj yya Yan'anj
ngą né'. Xi'í daj nḭ gą
cuidado né' sisḭ sḭ gui'yaj
né' gaquin' ngą nneę cúj né'
ngą niman né' nej. Nḭ xi'í
si nụn yan'anj né' Yan'anj,
nḭ nągui'yaj są' nḭganj né'
niman né'.

Regocijo de Pablo al arrepentirse los corintios

2 Huin ruhua únj sisḭ
guḭnicaj dugüi' ni é rę' ngą
únj. Nḭ ą 'ngǫ ni é rę' nun
guiran' sayun gui'yaj únj
mánj. Nḭ nun guḭ'yaj xḭ'i únj
nḭ ą 'ngǫ ni é rę' mánj. Nḭ
nun digya' yun'unj únj nḭ ą
'ngǫ ni é rę' nej.
3 Sé nuguan' nan a'mī rian
án rę' sisḭ gą'mi gaquīnj rian
án rę' mánj. Daj si hua gatā
gunun a ni é rę' asḭj sini sisḭ
'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nḭ
gą'uej ruhuāj sisḭ guḭman
nụguan'an né'. Nḭ gą'uej
ruhuāj gąhui' nụguan'an
né'. Sanḭ 'ngǫ 'ḭ ruhuāj ni'yā
a ni é rę'.
4 Nḭ ani guę ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj są' ni é rę'. Nḭ xi'í
ni é rę' huin nią' ruhuāj. Nḭ
huin din'inj ruhuāj xi'í a ni é
rę'. Nḭ nụnj si ran' únj nico
sayun, sanḭ huin nią' ruhua
únj.
5 Nḭ asḭj ngaa guisíj únj
estado Macedonia, nḭ nitaj
rian naránj ruhua únj mánj.
Nḭ nḭn' gąchra', nḭ ran' únj
sayun achéj únj anj. Daj si
chran' yun'unj ni ngüḭ únj.
Nḭ guxu'ui' niman únj nej.
6 Sanḭ Yan'anj 'yaj si nąri'
nucuaj né' ngaa nani ruhua
né'. Xi'í daj nḭ gui'yaj
Yan'anj sisḭ gą'na' tsínj
gụ'naj Tito rian únj. Nḭ
ganari' ruhua únj, gui'yaj
sij.
7 Nḭ sé urin si ga'nąʼ Tito
gui'yaj si nahuin nią' ruhua
únj. Sanḭ nahuin nią' ruhua
únj xi'í si huin nią' ruhua sij
ni'yaj sij ni é rę' nej. Nḭ nata'
sij rian únj sisḭ nḭn' ruhua
huin ruhua ni é rę' guḭni'i
rụhua' yún ni é rę' únj. Nḭ
nata' sij sisḭ nani ruhua á
rę' xi'í gaquin' daj. Nḭ huin
ruhua á rę' xi'í únj. Nḭ
daran' ni nuguan' daj gui'yaj
sisḭ ducu gahuin nią' ruhuāj.
8 Nḭ nụnj si ganani ruhua
ni é rę', gui'yaj yanj carta
ga'nī huaj rian án rę', sanḭ
nitaj si nanicąj ruhuāj ngą si
gatā gunun a ni é rę' mánj.
Daj xąnga' nḭ asḭj sini nanicąj
ruhuāj dǫj ngaa guini'īnj sisḭ

dǫj guę güi ganani ruhua á rę', gui'yaj yanj daj.

9 Sanị yyąj nị huin nią' ruhuāj. Sé si huin nią' ruhuāj xi'í si ganani ruhua á rę'. Sanị huin nią' ruhuāj xi'í si nanico' a ni é rę' Yan'anj, gui'yaj si ganani ruhua á rę'. Daj si garan' ruhua Yan'anj ngaa gani ruhua á rę' xi'í si-gąquin' ni é rę'. Hué dan nị nitaj 'ngǫ xi'ị gui'yaj yanj daj, gui'yaj únj ngą ni é rę' mánj.

10 Nị ngaa nani ruhua né' xi'í si-gąquin' né' dąj rún' huin ruhua Yan'anj guị'yaj né', nị nącaj Yan'anj né' xi'í si nanicąj ruhua né'. Nị nitaj si huaj si gąni ruhua né' si nun guị'yaj są' né'. Sanị sisị gąnani ruhua né' dąj rún' nani ruhua ni ngüị mąn chruhua xungüị, nị gąhui' né', gui'ya.

11 Nị ganani ruhua á rę' xi'í gaquin' daj dąj rún' huin ruhua Yan'anj. Nị ni'i ni é rę' yyąj sisị dugu'nąj gui'yaj Yan'anj ngą ni é rę'. Daj si huin ruhua á rę' guị'yaj są' ni é rę'. Nị ga'man ruhua á rę' ngą gaquin' daj. Nị hué daj guxu'ui' ni é rę' ni'yaj á rę' xi'í gaquin' daj. Ngaa síj nị huin ruhua á rę' guịni'yaj á rę' man'ānj. Nị ga'uej a ni é rę' sisị gąhuin castigo tsínj gui'yaj gaquin' daj. Hué dan nị xi'í daran' nan, nị hua digyán yya ni é rę' sisị nitaj si da'ui a ni é rę' gaquin' gą mánj.

12 Hué dan nị ngaa ga'nī yanj daj huaj rian án rę', nị nun gąni ruhuāj xi'í tsínj gui'yaj gaquin' daj ngą tsínj guiran' sayun xi'í gaquin' gui'yaj tsínj daj. Sanị gui'yā yanj daj sisị xącaj ni é rę' cuenta rian Yan'anj sisị hua yya nahuij ruhua únj xi'í ni é rę' aj.

13 Daran' nan 'yaj sisị nąhuin nią' ruhua únj.

Hué dan nị gahuin nią' ruhua únj doj xi'í si hua nią' ruhua tsínj gụ'naj Tito. Daj si ganari' ruhua sij, gui'yaj daran' ni é rę'.

14 Nị hua gatā gunun Tito sisị huin nią' ruhuāj ni'yā á rę'. Nị nun gahuin ną'ā ngą nuguan' ga'mī xi'í ni é rę'. Nị dąj rún' huin xąnga' daran' si gataj únj gunun á ni é rę', nị hué daj huin xąnga' si gataj únj rian Tito sisị huin nią' ruhua únj ngą ni é rę'.

15 Nị gahuin 'ị ruhua Tito ni'yaj sij doj ni é rę' ngaa na-nun ruhua sij dąj dagahuin ni é rę' si-nụguan' sij, nị da guxu'ui' a ni é rę', gui'yaj nuguan' daj. Nị nịn' ruhua guinicaj ni é rę' 'ngǫ ducuánj są' ngą sij ngaa guisíj sij rian mąn án rę'.

16 Nị gahuin nią' ruhuāj xi'í si ni'īnj sisị dągahuin a ni é rę' daran' nuguan' digyānj rian án rę'.

8

La ofrenda para los santos

1 Yyąj nị huin ruhua únj nąta' únj rian án rę' dąj gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni ngüị nico' Yan'anj mąn

estado Macedonia huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
2 Nị nụnj si nico sayun guiran' ni sij, sanị gahuin nịạ' ruhua ni sij. Nị nụnj si yaco ran' nịn' ruhua ni sij, sanị ofrenda gui'yaj ni sij huin dạj rún' huin si-ofrenda ni xuru'ue.
3 Huēj huin testigo sisị ga'ui' ni sij daran' si ga'ue ga'ui' ni sij. Nị ngaa guisíj ga'ui' ni sij daran' daj, nị huaj ga'ui' ni sij doj.
4 Nị ducu gachínj jni'yaj ni sij rian únj sisị gạ'ue chrạcuij ni sij ango ni ngüị sạ' nico' Yan'anj.
5 Nị gui'yaj sạ' ni sij daj ngạ si gana'uij únj si guị'yaj ni sij. Daj si hua sini naga'ui' ni sij man'an ni sij rian Señor. Ngaa nị naga'ui' ni sij man'an ni sij rian ni únj nej dạj rún' aran' ruhua Yan'anj.
6 Xi'í daj gataj snan'anj únj rian Tito sisị nạcaj sij san'anj gui'yaj ni é rẹ' ofrenda dạj rún' gaxị'i sij gui'yaj sij asịj sini ngạ á rẹ' huin 'ngọ sinduj 'yaj á rẹ' rian ni ngüị yaco ran' daj.
7 Nị gahuin chrụn sạ' á rẹ' ga'ị nuguan'. Daj si xuman sạ' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Nị a'mi sạ' á rẹ'. Nị ni'i sạ' á rẹ' nej. Nị hua nịạ' ruhua á rẹ' guị'yaj sun a ni é rẹ' si-sun Yan'anj. Nị 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' únj nej. Ngaa nị dạj rún' gahuin chrụn sạ' á rẹ' ngạ ni nuguan' nan, nị hué daj guị'yaj sạ' á rẹ' ngạ ofrenda gạ'ui' ni é rẹ' rian ni ngüị yaco ran' daj.
8 Nitaj si a'nīj sun rian án rẹ' ngạ nuguan' nan. Maan si huin ruhuāj sisị guịni'i a ni é rẹ' dạj 'yaj sạ' ango ni ngüị. Ngaa nị gạ'ue dịgyán ni é rẹ' sisị hua yya 'ị ruhua man'an ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' ni ngüị yaco ran' da aj.
9 Daj si hua ni'i a ni é rẹ' sinduj gui'yaj Señor Jesucristo ngạ né'. Asịj sini nị gahuin sij xuru'ue. Sanị nagui'yaj niqui sij man'an sij xi'í né'. Ngaa nị xi'í si gahuin niqui sij, nị gahuin xuru'ue né' güenda niman né', gui'yaj sij.
10 Hué dan nị riquī 'ngọ ducuánj rian án rẹ' dạj huin ruhuāj si guị'yaj á rẹ'. Asịj goj nị gaxị'i a ni é rẹ' gui'yaj á rẹ' ni ofrenda. Nị huin ruhua á rẹ' gui'yaj á rẹ' daj.
11 Ngaa nị yyạj nị dịsij a ni é rẹ' ngạ si gaxị'i ni é rẹ' gui'yaj á rẹ' daj. Nị dạj rún' gahuin nịạ' ruhua á rẹ' chracuij a ni é rẹ' asịj sini, da'nga' daj dịsij a ni é rẹ' ngạ sun daj. Nị chrạcuij a ni é rẹ' san'anj dạj rún' nicaj á rẹ'.
12 Daj si sisị huin xạnga' ruhua 'ngọ tsínj daj guị'yaj sij ofrenda, nị nạhuin ra'a Yan'anj ofrenda daj ngaa a'ui' sij dạj rún' gạ'ue gạ'ui' sij. Nitaj si ana'uij Yan'anj gạ'ui' né' sisị nitaj nicaj né' mánj.
13 Na'uej ruhuāj sisị guịman sạ' ango ni ngüị, guị'yaj a ni é rẹ' sisị gạhuin niqui ni é rẹ' mánj.
14 Maan si huin ruhua únj sisị uyan guịnicaj á rẹ' ngạ

ni ngüi̱ daj. Yyą̱j ni nicaj ni é rę' si achin rian ni ngüi̱ daj. Ni̱ ango yún ni̱ gui̱nicaj ni sij si achin rian án rę'. Hué ducuánj da huin ni̱ uyan gą̱ á rę' ngą̱ ango ni ngüi̱ nico' Yan'anj anj.

15 Ni̱ hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj nej: “Nun gu̱na rian tsínj naran' nico. Ni̱ nun gąchin rian tsínj naran' do̱j.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.

16 Ni̱ a'uīj si guruhua Yan'anj sisi̱ uyan huin ruhua nu̱ngüej únj Tito sisi̱ nąhuij ruhua nu̱ngüej únj xi'í a ni é rę', gui'yaj Yan'anj.

17 Ni̱ garáj xina sij ngą̱ si gachínj jni'yā rian sij. Ni̱ hua niąʼ ruhua sij gui̱sij ni̱'yaj sij ni é rę', si hué daj huin ruhua man'an sij.

18 Ni̱ a'níj únj jnánj né' huaj nu̱guan'an ngą̱ Tito rian án rę'. Ni̱ a'mi są̱' daran' ni ngüi̱ nico' Yan'anj mąn ni̱n' gąchra' xi'í sij. Daj si a'mi są̱' sij si-nu̱guan' Yan'anj huin nuguan' są̱'.

19 Ni̱ nacui daran' ni ngüi̱ nico' Yan'anj sij sisi̱ gui̱nicaj dugüi' sij ngą̱ únj gąn'anj nicaj únj ofrenda daj rian ni ngüi̱ niqui. Ni̱ hué daj 'yaj únj sisi̱ gą̱'mi są̱' ni ngüi̱ rian Señor. Ni̱ di̱gyán únj sisi̱ huin ruhua únj chrącuij únj ni ngüi̱ niqui, ruhua únj nej.

20 Ni̱ na'uej ruhua únj si gą̱'mi gaquin' ni ngüi̱ rian únj xi'í ofrenda gą̱'ui' únj rian ni ngüi̱ niqui.

21 Xi'í daj ni̱ 'yaj fuerza únj sisi̱ gui̱'yaj są̱' únj rian Señor ngą̱ rian ni ngüi̱ nej.

22 Ni̱ a'níj únj ango jnánj né' huaj ngą̱ nu̱ngüej sij rian án rę'. Ni̱ hua ga'i̱ digyán sij rian únj sisi̱ hua yya huin ruhua sij gui̱'yaj sun sij si-sun Yan'anj. Ni̱ huin ruhua sij gui̱'yaj są̱' sij rian án rę'. Daj si ani są̱' ruhua sij xi'í a ni é rę'.

23 Tsínj gu̱'naj Tito, ni̱ tsínj nicaj dugüi' 'yaj sun ngāj huin sij. Ni̱ 'yaj sun sij rián rę'. Ni̱ xi'í nu̱ngüej tsínj daj, ni̱ tsínj ga'níj ni ngüi̱ nico' Yan'anj huin nu̱ngüej sij. Ni̱ a'mi są̱' ni ngüi̱ xi'í Cristo, 'yaj nu̱ngüej sij.

24 Ngaa ni̱ di̱gyán án rę' sisi̱ yya 'i̱ ruhua á rę' ni'yaj á rę' anin' sij. Ngaa ni̱ gui̱ni'i ni ngüi̱ nico' Yan'anj sisi̱ hua yya 'i̱ ruhua á rę' ni'yaj á rę' anin' sij. Ni̱ gui̱ni'i anin' sij u̱n sin huin, ni̱ ga'mi są̱'āj xi'í a ni é rę'.

9

1 Nitaj si huaj si gą̱'nī 'ngo̱ yanj huaj rian án rę' xi'í ofrenda 'yaj á rę' güenda ni ngüi̱ są̱' nico' Yan'anj.

2 Daj si hua ni'īnj sisi̱ huin niąʼ ruhua á rę' gą̱'ui' a ni é rę' san'anj rian ni sí'. Ni̱ ga'mi są̱'āj xi'í ni é rę' rian ni jnánj né' huin ni tsínj mąn estado Macedonia. Ni̱ gatā gunun ni sij sisi̱ asi̱j goj, ni̱ hua ruhua ni tsínj mąn estado Acaya chrącuij ni sij ni ngüi̱ niqui. Ni̱ xi'í si hua ruhua á rę' chrącuij a ni é rę', ni̱ huin ruhua nico ni ngüi̱ mąn estado Macedonia chrącuij ni sij ni ngüi̱ da nej.

3 Sanḭ a'nī ni jnánj né' huaj
rian án rẹ' sisḭ nạran' án
rẹ' san'anj güenda ofrenda
daj. Daj si hua gatā gunun
ni sij sisḭ hué daj guḭ'yaj á
rẹ'. Nḭ nitaj si huin ruhuāj
sisḭ nuguan' sạ' ga'mī xi'í ni é
rẹ' gạhuin 'ngọ nuguan' yụn
mánj.
4 Nḭ sisḭ gụchīj ngạ gọ'ngo
ni tsínj mạn estado Macedo-
nia rian mạn ni é rẹ' ngaa
achin nạran' ni é rẹ' san'anj
daj, nḭ guḭri' únj si-nạ'aj. Nḭ
gạhuin nạ'aj doj man'an án
rẹ' xi'í nuguan' ga'mi únj sisḭ
gahuin yya ruhua únj sisḭ
gạ'ui' a ni é rẹ' san'anj rian
ni ngüḭ yaco ran'.

5 Xi'í daj nḭ gani ruhuāj sisḭ
hua sini ni jnánj né' guḭsij
nḭ'yaj sini rian mạn án rẹ'.
Nḭ chrạcuij ni sij sisḭ nạran'
ni é rẹ' san'anj hua gataj
yya á rẹ' sisḭ chrạcuij a ni é
rẹ' guḭni'i ni ngüḭ. Ngaa nḭ
guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua yya
huin ruhua á rẹ' gạ'ui' a ni é
rẹ' ofrenda daj. Nḭ sé si gạ'ui'
a ni é rẹ' xi'í si gui'yaj fuerza
únj mánj.

6 Gụnun ruhua á rẹ' sisḭ
tsínj unụn dọj 'níj, nḭ dọj tan'
nạcaj sij. Nḭ tsínj unụn nico
'níj, nḭ nico tan' nạcaj sij.
7 Nḭ dạj ani ruhua gọ'ngo
né', nḭ hué daj gạ'ui' gọ'ngo
né' san'anj. Nḭ sé si nạni
ruhua né' gạ'ui' né' san'anj.
Nḭ sé si da fuerza gạ'ui' né'.
Daj si 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya
ni ngüḭ hua niạ' ruhua a'ui'
san'anj daj.
8 Nḭ Yan'anj nucuaj si
rḭquij daran' ni rasụn sạ'
rian án rẹ'. Ngaa nḭ nḭganj
gạ ni rasụn achin rian án rẹ'.
Nḭ xi'í si riqui Yan'anj nico
rasụn sạ' rian án rẹ', nḭ gạ'ue
guḭ'yaj á rẹ' daran' sun sạ'
rian ango ni ngüḭ nej.
9 Nḭ gataj si-nụguan'
Yan'anj:

Tsínj u'yun chracuij ni ngüḭ
yaco ran', nḭ nitaj
ạman
guḭni'yun ruhua Yan'anj si
sạ' 'yaj sij ngạ ni ngüḭ.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

10 Nḭ a'ui' Yan'anj 'níj rian
tsínj unụn nnaạ. Nḭ a'ui'
Yan'anj chra xạ ni ngüḭ nej.
Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ
gạ'ui' Yan'anj nico rasụn sạ'
rian ni é rẹ'. Hué daj nḭ gạ'ue
guḭ'yaj ni é rẹ' sisḭ gạhui
sạ' ni jnánj né' xi'í nuguan'
sạ' 'nạ' rian án rẹ', guḭ'yaj
Yan'anj.
11 Ngaa nḭ gạhuin nico
nuguan' sạ' rian án rẹ'. Hué
daj nḭ gạ'ue gạ'ui' ni é rẹ'
nico rian ni jnánj né'. Nḭ
san'anj riqui ni é rẹ' nḭcaj
únj gạn'anj únj gạ'ui' únj
rian ni jnánj né'.

12 Daj si san'anj gạ'ui' ni é
rẹ' daj, nḭ sé urin si achin
rian ni ngüḭ nico' Yan'anj
gạ'ui' únj, sanḭ hué daj
guḭ'yaj únj sisḭ gạ'ui' ni sij si
guruhua Yan'anj nej.
13 Nḭ xi'í sinduj 'yaj á rẹ'
daj, nḭ guḭni'i ni ngüḭ sisḭ
dagahuin a ni é rẹ' nuguan'
sạ' xi'í Cristo. Nḭ gạ'mi sạ'
ni sij rian Yan'anj nej. Nḭ
hué daj gạ'mi sạ' ni sij rian
Yan'anj xi'í si hua niạ' ruhua
á rẹ' ga'ui' a ni é rẹ' si'yaj á

rẹ' rian ni sij ngạ rian ango
ni ngüị nej.
14 Nị gạchinj jni'yaj ni sij
rian Yan'anj xi'í a ni é rẹ'.
Nị gạhuin 'ị ruhua ni sij
guịni'i ni sij a ni é rẹ' xi'í
si chrạcuij a ni é rẹ' ni sij,
guị'yaj Yan'anj.
15 Nị gạ'ui' né' si gu-
ruhua Yan'anj xi'í si 'ueé
nịn' ruhua gui'yaj Yan'anj
ngạ né'. Nị nitaj ạman guịri'
né' nạta' né' dạj hua sạ' sin-
duj daj.

10

Pablo defiende su ministerio

1 Huēj huin Pablo. Nị huin
ruhuāj gạhuīnj dạj rún' huin
Cristo. Nị ataj ni ngüị sisị
ngaa nnēj scanij a ni é rẹ', nị
nạj a'mī, ataj ni sij. Nị ngaa
nitaj si nnēj ngạ á rẹ', nị a'mi
huēj rian yanj a'nī huaj rian
án rẹ', ataj ni sij. Ngaa nị xi'í
si a'mi sạ' Cristo, nị 'ị ruhua
sij ni'yaj sij né',
2 nị achínj jni'yā rian án
rẹ' sisị guị'yaj sạ' ni é rẹ'.
Ngaa nị ngaa guịsī rian mạn
ni é rẹ', nị sị ga'mi huēj rian
án rẹ'. Daj si huin ruhuāj
gạ'mi huēj rian ni tsínj a'mi
gaquin' xi'í únj sisị 'yaj únj
dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj
únj.
3 Nị nụnj si hua nị'na' nneẹ
cúj únj, sanị nitaj si unun'
nneẹ cúj únj ngạ sichre
mánj.
4 Ngaa unun' únj, nị nitaj
si da'a únj xiti dạj rún' 'yaj
ni tsínj mạn chruhua xungüị
nan. Sanị da'a únj si-fuerza
Yan'anj. Nị si-fuerza Yan'anj
'yaj sisị gạ'ue guị'yaj gana
né' rian daran' ni tsínj unun'
ngạ Yan'anj.
5 Nị dere' únj daran' si-
nụguan' ni tsínj unun' ngạ
Yan'anj. Nị dere' únj daran'
nuguan' aránj chrej rian
ni ngüị gụnun si-nụguan'
Yan'anj. Ngaa nị gạhuin
ruhua ni sij dạgahuin ni sij
rian Cristo, guị'yaj únj.
6 Nị ngaa dạgahuin sạ'
á rẹ' rian Yan'anj, nị hua
ruhua únj guị'yaj únj castigo
daran' ni ngüị na'uej ruhua
dạgahuin rian Yan'anj.
7 Maan si gạ cuidado ni é
rẹ' dạj ani ruhua ni é rẹ' xi'í
únj. Nị sisị hua yya ruhua
'ngọ ni é rẹ' sisị nicaj dugüi'
sí' ngạ Cristo, nị hua niạn sisị
xạcaj sí' cuenta sisị dạj rún'
nicaj dugüi' sí' ngạ Cristo, nị
da'nga' daj nicaj dugüi' únj
ngạ Cristo nej.
8 Nị nụnj si gachin ga'mī
dọj ngạ sun riqui Señor
riānj, sanị sị gahuin nạ'ā
mánj. Daj si Señor riqui sun
daj sisị gạhuin nịca niman
án rẹ', guị'yaj únj. Nị sị
gan'anj ni'ya á rẹ' mánj.
9 Na'uej ruhuāj sisị gạni
ruhua á rẹ' sisị a'nī yanj
carta huaj rian án rẹ', ngaa
nị gụxu'ui' ni é rẹ', guị'yā
mánj.
10 Nị ataj gọ'ngo a ni é
rẹ' sisị nuguan' nucuaj arūnj
rian yanj carta guchij rian
án rẹ'. Nị nicaj sun ni carta
daj nej. Sanị ngaa guịsī rian
mạn án rẹ', nị nitaj si nucuaj
si-nụguan'ānj. Nị nitaj si

nicaj sun si a'mī, ataj ni sij nej.
11 Nḭ hua niạn sisḭ xạcaj tsínj a'mi daj cuenta sisḭ dạj rún' hua nuguan' arun únj rian yanj carta ngaa nitaj si nne únj ngạ ni é rẹ', nḭ hué daj gạ nuguan' gạ'mi únj rian án rẹ' ngaa guḭsij únj rian mạn ni é rẹ' aj.
12 Xạnga' nḭ nun guḭsij ruhua únj gạtaj únj sisḭ hua sạ' únj dạj rún' ataj ni tsínj a'mi sisḭ hua sạ' ni sij. Daj si hua sạ' ni sij ani ruhua ni man'an ni sij. Nḭ huin ruhua ni sij guḭni'i ni sij ụn tsínj gạhuin rian scanij ni sij. Nḭ ataj ni sij sisḭ man'an ni sij huin ni tsínj sạ' doj rian ango dugüi' ni sij. Tsínj nḭ'yun huin ni sij.
13 Sanḭ hua cuidado únj ngaa a'mi únj sisḭ hua sạ' si-sun únj. Daj si urin Yan'anj digyán dạj hua si-sun únj. Nḭ a'mi únj dạj rún' hua sun daj. Nḭ hué Yan'anj ga'níj sun rian únj sisḭ gạ'mi únj nuguan' sạ' rian án rẹ'.
14 Hué dan nḭ nun gan'anj únj rian na'uej ruhua Yan'anj gạn'anj únj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisḭ guḭsij únj rian mạn án rẹ'. Nḭ hua yya guisíj sini únj ga'mi únj nuguan' sạ' xi'í Cristo rian án rẹ'.
15 Nḭ hua cuidado únj ngaa a'mi únj xi'í si-sun ango ni sij. Sanḭ ana'uij únj sisḭ gụxuman doj ruhua á rẹ' guḭni'i a ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj sun únj doj scanij ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua Yan'anj sisḭ guḭ'yaj únj.
16 Ngaa nḭ gạ'ue gạn'anj gạ'mi únj si-nụguan' Yan'anj ango ni xuman' nẹ' rian xánj ni é rẹ'. Daj si na'uej ruhua únj dḭguij únj si-sun ango ni tsínj daj. Nḭ nitaj si hua sạ'aj sisḭ gạtaj únj sisḭ man'an únj gui'yaj sisḭ gui'yaj sun ango sí'.
17 Nḭ sisḭ huin ruhua 'ngọ tsínj daj gạ'mi sạ' sij xi'í man'an sij, ngaa nḭ gạtaj sij sisḭ sạ' gui'yaj Señor ngạ sij.
18 Nitaj si ní'yanj si-nụguan' 'ngọ tsínj ataj sisḭ sạ' gui'yaj sij. Sanḭ ní'yanj sisḭ gạtaj Señor sisḭ hua sạ' si gui'yaj 'ngọ tsínj daj.

11

1 Guḭnicaj a ni é rẹ' 'ngọ niman nico sisḭ gạ'mi ni'yūnj dọj gụnun a ni é rẹ'. Hué daj guḭ'yaj á rẹ', ruhuāj aj.
2 Daj si dạj rún' huin ruhua Yan'anj dụgumij a ni é rẹ', nḭ hué daj huin ruhuāj dụgumīj a ni é rẹ' nej. Nḭ hua gui'yaj yyāj sisḭ guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo. Nḭ dạj rún' guḭ'yaj 'ngọ yun'unj xạna hua sạ' ngaa xacaj unj urin nicạ unj, nḭ hué daj huin ruhuāj sisḭ guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo aj.
3 Sanḭ ani xu'ui' ruhuāj ngạ ni é rẹ' sisḭ dḭgya' yun'unj sichre ni é rẹ' dạj rún' digya' yun'unj xucuáj yun'unj gụ'naj Eva asḭj ná. Daj si nitaj si huin ruhuāj sisḭ dụna ni é rẹ' si guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo mánj.

4 Ga'uej ruhua a ni é rẹ' sisi̱ gạ'na' ango tsínj gạ'mi sij
ango nuguan' xi'í Jesús rian
án rẹ'. Ni̱ ni̱ni huin nuguan'
daj ngạ nuguan' ga'mi únj
rian án rẹ'. Ni̱ hua niạ'
ruhua ni é rẹ' nạhuin ra'a
ni é rẹ' ango nanẹ, sani̱ sé
Espíritu Santo huin mánj.
Ni̱ ni̱ni hua ango nuguan'
nahuin ra'a ni é rẹ'. Sani̱
sé dạj rún' hua si-nụguan'
Yan'anj nahuin ra'a sini ni é
rẹ' daj hua mánj. Ni̱ a'nin'
ruhua á rẹ' sisi̱ gụi̱nico' a ni
é rẹ' ango nuguan' daj.
5 Ni̱ ani ruhuāj sisi̱
ní'yanj si-nụguan'ānj dạj
rún' ní'yanj si-nụguan' ni
tsínj huin achij nico' ni é rẹ'
daj. Ni̱ apóstol achij huin ni
sij, ruhua ni sij. Sani̱ huin
achij nnẹ ni sij.
6 Ni̱ nụnj si achin ango
nuguan' nachran' gạ'mi sạ'āj
rian ni ngüi̱, sani̱ gahuin
chrụn sạ'āj xi'í nuguan'
sạ'aj. Ni̱ hua xacaj á rẹ'
cuenta sisi̱ hué daj huin,
gui'yaj únj.
7 Ni'i ni é rẹ' sisi̱ nun gạ'nē
san'anj rian án rẹ' ngaa
ga'mī si-nụguan' Yan'anj
huin nuguan' sạ' rian án rẹ'.
Ni̱ gahuin rian án rẹ', gui'yā.
Ni̱ gunā da rụcu. Ngaa ni̱
gaquin' gui'yā rian án rẹ',
ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin
mánj.
8 Ni̱ ga'nē si-san'anj ango
ni ngüi̱ nico' Yan'anj huin ni
ngüi̱ mạn ango xuman'. Ni̱
riqui ni sij san'anj daj sisi̱
gạ'ue gụi̱'yaj sūnj rian án rẹ'.
9 Ngaa guimán né', ni̱
gachin 'ngọ rasụn riānj, sani̱
nun gạrasūnj rian gọ'ngo ni
é rẹ' mánj. Daj si ni jnánj
né' 'nạ' estado Macedonia, ni̱
riqui ni sij si gachin riānj.
Ni̱ nun gạrasūnj rian ni é rẹ'
mánj. Ni̱ hué daj gạ gụi̱'yā,
ruhuāj aj.
10 Ni̱ xi'í si nne Cristo ngāj,
xi'í daj ni'i a ni é rẹ' sisi̱
xạnga' nuguan' a'mī rian án
rẹ'. Ni̱ gạtaj snan'ān rian
án rẹ' sisi̱ nitaj ạman gạtaj
ni ngüi̱ mán estado Acaya
sisi̱ ga'nē san'anj rian án rẹ'
mánj.
11 Ni̱ ụn sin huin, ni̱ a'mī
nuguan' nan, ruhua á rẹ'
únj. Sisi̱ ruhuaj, ni̱ nitaj si
'i̱ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Sé
daj huin mánj. Daj si Yan'anj
ni'i sisi̱ hua yya 'i̱ ruhuāj
ni'yā ni é rẹ' aj.
12 Ni̱ gạ guẹ gụi̱'yā dạj
rún' 'yā. Ngaa ni̱ si̱ ga'ui'
únj chrej rian ni tsínj chéj
nana'ui' sisi̱ uyan gạ ni sij
ngạ únj. A'mī xạcan ni sij.
Sani̱ sé uyan huin ni sij ngạ
únj.
13 Ni̱ a'mi yyạ ni sij sisi̱
huin ni sij apóstol huin tsínj
a'mi si-nụguan' Jesucristo.
Tsínj digya' yun'unj huin ni
sij. Daj si 'yaj ni sij sisi̱ a'mi
ni sij si-nụguan' Cristo. Sani̱
sé daj huin mánj.
14 Ni̱ sé urin ni sij 'yaj daj.
Daj si man'an sichre 'yaj si
ángel xigụi̱n sạ' huin sij.
15 Ni̱ dạj rún' 'yaj sichre,
ni̱ hué daj 'yaj ni tsínj daj
nej. Ni̱ huin ruhua ni sij sisi̱
gạni ruhua ni ngüi̱ sisi̱ 'yaj
ni̱ca ni sij. Ni̱ dạj rún' hua
quij si-chrej ni sij, ni̱ hué daj

guiran' ni sij castigo nej.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

16 Gątaj rụhua' yūnj sisi̱ si̱ gani ruhua á rẹ' sisi̱ sinūn. Ni̱ sisi̱ hué daj ani ruhua á rẹ', ni̱ gą'nin' ruhua ni é rẹ' sisi̱ gą'mī dąj rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj. Ngaa ni̱ hué daj gą'ue gą'mi są'āj xi'í si-sūnj.

17 Ni̱ sé Señor riqui sisi̱ hué daj gą'mī mánj. Sani̱ maan si a'mī dąj rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj. Ni̱ hué ducánj daj gą'ue gą'mi xącānj dọj xi'īj.

18 Ni̱ hua ga'i̱ ni tsínj a'mi są' xi'í ni man'an ni sij. Ngaa ni̱ hué daj gą'mi są'āj rian án rẹ' xi'īj nej.

19 Daj si ani ruhua á rẹ' sisi̱ ni'i są' á rẹ'. Sani̱ a'nin' ruhua á rẹ' sisi̱ gą'mi ni tsínj sinúnj rian án rẹ'.

20 Ni̱ a'nin' ruhua á rẹ' sisi̱ gui̱'yaj sun ni é rẹ' rian ni tsínj daj ngaa xa ni sij si-san'anj ni é rẹ'. Ni̱ digya' yun'unj ni sij ni é rẹ' nej. Ni̱ nitaj si ní'yanj ni é rẹ', ataj ni sij nej. Ni̱ ra'ui ni sij rian án rẹ' nej.

21 Ni̱ nụnj si huin nąą'ā gą'mī nuguan' nan, sani̱ nun gahuin nucuaj únj gui'yaj únj dąj rún' gui'yaj ni tsínj daj.

Ni̱ sisi̱ gui̱sij ruhua ni sij gą'mi są' ni sij xi'í ni man'an ni sij, ni̱ hué daj gą'mi są'āj xi'īj, (nụnj si gą'mī dąj rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj).

22 Hué ni sij huin ni tsínj hebreo, ataj ni sij ní'. Ni̱ huēj huin tsínj hebreo nej. Ni̱ hué ni sij huin ni tsínj israelita, ataj ni sij ní'. Ni̱ huēj huin tsínj israelita nej. Ni̱ hué ni sij huin da'ni̱ si'ni̱ Abraham, ataj ni sij ní'. Ni̱ huēj huin nej.

23 Ni̱ 'yaj sun ni sij si-sun Cristo, ataj ni sij ní'. Huaj 'yaj sūnj si-sun Cristo ngą si 'yaj ni sij (nụnj si a'mī nuguan' nan dąj rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj). Ni̱ huaj gui'yaj sūnj si gui'yaj ni sij. Ni̱ ducu duguayun ni tsínj nicaj sun man'ānj. Ni̱ huaj gunūnj ducuagą' si gunụn ni sij. Ni̱ nicọ' huaj ruhua gąhuīj, sani̱ nun gahuīj mánj.

24 Guisíj ụn'un' yya huin si duguayun ni tsínj is-raelita icọ xinun' gąn'anj nne' man'ānj.

25 Ni̱ huą'nij duguayun ni sij rutsi̱ xirāj. Ni̱ ango yún ga'ui' ni sij yej man'ānj. Ni̱ guisíj huą'nij naga' riọ daqui nnee nūnj huā.

26 Ni̱ gachēj ni̱n' ruhua. Ni̱ hua sayun ngaa gachē chrej ngaa gara quin nnee. Ni̱ mąn ni tsínj 'ną' anéj chrej nej. Ni̱ hua sayun guini'īnj riqui ni xuman' ngą riqui quij nej, ngą rian nnee yan'anj nej. Ni̱ hua sayun gui'yaj ni tsínj digya' yun'unj gataj ni sij sisi̱ hué sij huin jnánj né'.

27 Ni̱ ducu gui'yaj sūnj. Ni̱ guiran'ānj sayun nej. Ni̱ guisíj ga'i̱ nun gą'ue gatō. Ni̱ da'aj güi gachin xi'ną riquīj. Ni̱ nago'ōj nnee. Ni̱ guisíj ga'i̱ nun xāj. Ni̱ guiran'ānj

sayun, gui'yaj nuhuij xi'í si nitaj si-gan'ānj.
28 Nḭ sayun nan ran'ānj ngạ ango ni sayun. Daj si da gọ'ngo güi, nḭ nahuij ruhuāj ni'yā daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj mạn gọ'ngo xuman'.
29 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj a'nan', nḭ dạj rún' ran' sij, nḭ hué daj ran' man'ānj nej. Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ tsínj daj gaquin', guḭ'yaj dugüi' sij, nḭ a'man ruhuāj ni'yā tsínj gui'yaj daj.
30 Nḭ sisḭ gạ'mi sạ'āj xi'īj, nḭ maan si gạ'mi sạ'āj xi'í si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisḭ gạ'ue guḭ'yaj sūnj.
31 Nḭ ni'i Yan'anj si a'mī nuguan' xạnga'. Nḭ Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Nḭ hua niạn sisḭ nḭganj gạ'mi sạ' né' xi'í Yan'anj.
32 Ngaa gan'ān xuman' Damasco, nḭ gobernado 'yaj sun rian rey Aretas, nḭ ga'nin' sí' sun rian ni policía sisḭ dụgumi ni sij, nḭ guḭda'a ni sij man'ānj.
33 Sanḭ chracuij gọ'ngo ni tsínj mạn xuman' daj man'ānj. Nḭ dinij ni sij xuguti nūnj daj rian 'ngọ yu'uj tạj rian xingá yej ganicạj du'ua xuman' daj. Ngaa nḭ gananīj rian gobernado daj.

12

El aguijón en la carne

1 Nitaj si hua sạ'aj sisḭ gạ'mi sạ' né' xi'í man'an né'. Sanḭ gạ'mī xi'í ni rasụn gurugüi' riānj. Nḭ gạ'mī xi'í si digyán Señor riānj.
2 Hué dan nḭ ni'īnj 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'yaj Cristo. Nḭ guisíj xigan'anj yo', nḭ gahui tsínj daj gạn' sij xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ da huạ'nij xata' gahui sij gan'anj sij. (Nḭ nun ni'īnj sisḭ gan'anj nneẹ cúj sij ngạ sij, asḭ maan nanẹ nụn niman sij gan'anj. Urin Yan'anj ni'i nánj.) Nḭ huēj huin tsínj daj.
3-4 (Nḭ xạnga' urin Yan'anj ni'i sisḭ gan'anj nneẹ cū ngạ man'ānj, asḭ maan nanẹ nụn nimānj gan'anj.) Sanḭ ni'īnj sisḭ gan'ān rian hua sạ' xata' rian gunūnj ni nuguan' hua sạ'. Nḭ na'uej ruhua Yan'anj sisḭ nạta' ạ 'ngọ ni ngüḭ dạj hua ni nuguan' sạ' daj.
5 Nḭ gạ'ue gạ'mi sạ'āj xi'í si guiran'ānj. Sanḭ sé xi'īj gạ'mi sạ'āj. Maan si gạ'mi sạ'āj xi'īj si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisḭ gạ'ue guḭ'yaj sūnj.
6 Nḭ sisḭ huin ruhuāj gạ'mi sạ'āj xi'īj, nḭ sé 'ngọ nuguan' nḭ'yun huin gạ'mī mánj. Daj si si-nụguan'ānj huin nuguan' xạnga'. Sanḭ sé daj gui'yā mánj. Daj si hua guini'i ni ngüḭ dạj hua si-sūnj ngạ si-nụguan'ānj. Nḭ nitaj si huin ruhuāj sisḭ gạni ruhua ni ngüḭ sisḭ huaj huīnj xi'í si-sūnj ngạ ni nuguan' ga'mī rian ni sij mánj.
7 Nḭ hua sạ' nḭn' ruhua nuguan' digyán Yan'anj riānj.

Ngaa nḭ guida'a 'ngọ xi'ḭ man'ānj sisḭ sḭ gui'yaj nnēj, gui'yaj Yan'anj. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ tanj ngaa atuj yụn', nḭ hué daj ran'ānj, gui'yaj

xi'i̱ daj. Ni̱ xi'i̱ daj ga'nạ' rian
sichre sisi̱ si̱ ga'mi xạcānj
xi'ī̱j mánj.
8 Ni̱ guisíj huạ'nij yya
gachínj jni'yā rian Señor sisi̱
xi̱'ne xi'i̱ a'nānj daj.
9 Sani̱ gataj Señor gunūnj:
Gui̱'yā sinduj rián rẹ'.
Ngaa ni̱ gạ'ue gụnucuá rẹ' si
achin rián rẹ'.
Ni̱ ngüi̱ nitaj fuerza rian,
ni̱ gạhuin nucuaj ni
sij, gui̱'yaj si-fuerza
man'ānj.
Daj gataj Señor gunūnj.
Xi'í daj ni̱ huin niạ' ruhuāj
ngaa nitaj fuerza riānj. Ngaa
ni̱ gui̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱ si-
fuerza Cristo 'yaj sisi̱ hua
fuerza riānj.
10 Xi'í si 'i̱ ruhuāj ni'yā
Cristo, ni̱ huin niạ' ruhuāj
ngaa nitaj fuerza riānj. Daj
si a'mi quij ni ngüi̱ riānj
nej. Ni̱ achin ni rasụn riānj.
Ni̱ chran' yun'unj ni ngüi̱
yūnj nej. Ni̱ ran'ānj sayun
xi'í Cristo nej. Ni̱ ngaa ani
ruhuāj sisi̱ nitaj fuerza riānj,
ni̱ hué hora daj gạhuin nu-
cuā, 'yaj Yan'anj.
11 A'mī dạ' rún' a'mi 'ngọ
tsínj sinúnj. Sani̱ gui'yaj á
rẹ' sisi̱ hué daj ga'mī. Daj si
hua niạn si gạ'mi sạ' ni é rẹ'
xi'í si 'yā. Ni̱ nụnj si nitaj
si ni'yān, sani̱ uyan ni'yān
ngạ tsínj huin achij a'mi si-
nụguan' Yan'anj nico' ni é
rẹ'. Ni̱ tsínj apóstol huin ni
sij, ruhua á rẹ'. Sani̱ maan si
achij nnẹ ni sij.
12 Ni̱ gui'yā nuguan' nico
rian ni é rẹ'. Ni̱ ganahuin
ni ngüi̱ a'nan', gui'yā nej. Ni̱
gui'yā ango si sạ' scanij ni
é rẹ'. Ni̱ daran' ni nuguan'
nan digyán sisi̱ huīnj 'ngọ
apóstol huin tsínj a'mi si-
nụguan' Jesucristo rian ni
ngüi̱. Ni̱ nun gạ'nin' ruhuāj
ngạ sun gui'yaj sūnj scanij a
ni é rẹ'.
13 Ni̱ nun gatā gunun a ni
é rẹ' si hua nij ruhua á rẹ'
daj ngạ ango ni tsínj nico'
Yan'anj. Ni̱ nun gạrasūnj
rian án rẹ'. Ni̱ xi'í daj ni̱ sisi̱
ruhuaj, ni̱ hua nij ruhua á
rẹ' daj ngạ ango ni tsínj nico'
Yan'anj, ruhua á rẹ'. Hué
dan ni̱ gui̱nicaj á rẹ' 'ngọ ni-
man nico ngạ si-nụguan'ānj.

Pablo anuncia su tercera visita

14 Yyạj ni̱ ạ hua chrūnj
gụchi' ni̱'yā rụhua' yūnj rian
mạn án rẹ'. Ni̱ hué nan gui̱sij
huạ'nij guchīj rian mạn án
rẹ'. Ni̱ nitaj si ruhuāj
gạrasūnj rian án rẹ' mánj.
Nitaj si nano'ōj rasụn nicaj
ni é rẹ' mánj. Sani̱ nano'ōj
ni man'an án rẹ'. Ni̱ dạj
rún' da'nī huin a ni é rẹ'
riānj. Ni̱ sé da'níj né' nano'
san'anj gui̱ri' né' mánj. Sani̱
hua niạn si nạno' né' san'anj
gui̱ri' ni da'níj né'.
15 Ni̱ hua niạ' ruhuāj gutīnj
daran' si nicā xi'í niman án
rẹ'. Ni̱ ni̱ganj hua ruhuāj
gui̱'yaj sūnj si-sun Yan'anj
scanij a ni é rẹ'. Ni̱ nụnj si
ni̱n' ruhua 'i̱ ruhuāj ni'yā a
ni é rẹ', sani̱ dọj 'i̱ ruhua á
rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj.
16 Ni̱ nun gạrasūnj rian án
rẹ' mánj. Sani̱ ataj gọ'ngo ni
é rẹ' sisi̱ digya' yun'ūn ni é

rę' guida'ā sun rian án rę',
ataj á rę'.
17 Nị digya' yun'ūn ni é rę'
ngaa ga'nī ni tsínj guisíj rian
án rę' ní'. Sé daj huin mánj.
18 Gachínj jni'yā rian tsínj
gụ'naj Tito sisị guịsij nị'yaj
sij rian mạn án rę'. Nị ga'nī
ango jnánj né' guịsij ngạ sij.
Nị digya' yun'unj Tito ni é
rę' nej nánj ní'. Sé daj
huin mánj. Daj si uyan gani
ruhua nụngüej únj Tito. Nị
uyan gui'yaj nụngüej únj sí'.

19 Nị ani ruhua á rę' sisị
xu'ui' únj rian án rę' xi'í
si gạ'mi a ni é rę' gaquin'
rian únj ní'. Sé daj huin
mánj. Daj si ni'i Yan'anj dạj
a'mi únj. Nị xi'í si nico' únj
Cristo, nị ga'mi únj nuguan'
nan rian án rę' xi'í si 'ị
ruhua únj ni'yaj únj a ni é
rę'. Daj si huin ruhua únj
sisị gụxuman sạ' ruhua á rę'
guịni'yaj á rę' Yan'anj huin a
ni é rę' jnān ngạ xica'uī.
20 Daj si nahuij ruhuāj sisị
ngaa guịsī rian mạn án rę',
nị sị nari'ījj ni é rę' dạj rún'
huin ruhuāj. Nị hué daj ngạ
ni é rę', nị sị nari' ni é rę'
man'ānj dạj rún' huin ruhua
á rę' nej mánj. Daj si nahuij
ruhuāj sisị unun' dugüi' ni
é rę'. Nị huin xicoj ruhua
ni dụgüi' a ni é rę' nej. Nị
a'man ruhua ni dụgüi' ni é
rę'. Nị huin yan'anj ruhua á
rę' nej. Nị a'mi snan'anj ni é
rę' xi'í ni dugüi' ni é rę'. Nị
nuna ni é rę' xi'í ni dugüi' ni
é rę'. Nị a'mi nnę ni é rę' nej.
Nị hua sayun rian án rę' xi'í
si unun' ni dụgüi' ni é rę'.

21 Nị nahuij ruhuāj sisị
ngaa gụchi' rụhua' yūnj rian
mạn ni é rę', nị guịri'ījj si-
nạ'aj, guị'yaj Yan'anj xi'í a
ni é rę'. Nị sisị ruhuaj, nị
gạcōj xi'í ni é rę' ngạ gaquin'
gui'yaj ga'ị ni é rę' asịj ná.
Daj si achin si gạnani ruhua
ni é rę' xi'í si-gạquin' a ni
é rę'. Nị gui'yaj quij gọ'ngo
a ni é rę'. Nị ga'mi gọ'ngo
ni é rę' ngạ squịra' ni é rę'.
Nị hua ango ni gaquin' quij
gui'yaj gọ'ngo ni é rę' nej.

13

1 Hué nan guịsij huạ'nij
huā rian mạn án rę'. Da
guịsij nạta' huịj huạ'nij tes-
tigo, nị gạ'ue guị'yaj yya né'
'ngọ gaquin'.
2 Nị dạj rún' gataj sinīj
ngaa guisíj huịj guchi' ni'yā
rian mạn án rę', nị hué daj
gạtaj rụhua' yúnj rian án rę'
huin ín rę' ni tsínj gui'yaj ni
gaquin' daj. Nị nitaj si nnēj
ngạ á rę', sanị ataj snan'ān
gụnun daran' a ni é rę' sisị
ngaa guịsī rian mạn ni é rę',
nị sị ga'mi xạnj ngạ ni é rę'
mánj.
3 Daj si huin ruhua á rę'
xạcaj á rę' cuenta sisị riqui
Cristo nuguan' a'mī rian án
rę'. Sị gani ruhua á rę' sisị
nitaj si nucuaj Cristo scanij
ni é rę' mánj. Daj si nicaj
Cristo fuerza scanij a ni é rę'.
4 Xạnga' nị yaco guiran'
sij ngaa guinico' sij rian
rugutsị. Sanị ganá'nij sij, nị
nne nucuaj sij yyạj, gui'yaj
si-fuerza Yan'anj. Nị dạj
rún' guiran' Cristo sayun, nị
hué daj ran' únj xi'í si nicaj

dugüi' únj ngą sij. Sanį
gahuin nucuaj únj, gui'yaj
si-fuerza Yan'anj. Ngaa nį
gą'ue guį'yaj sun únj rian án
rę'.
5 Guįni'yaj są' ni é rę'
man'an án rę' sisį hua yya
xuman ruhua á rę' ni'yaj
á rę' Cristo. Nį xącaj á
rę' cuenta sisį hué daj huin.
Nun ni'i a ni é rę' sisį nne
Cristo niman án rę' ní'. Asį
huin ni é rę' tsínj digya'
yun'unj sisį xuman ruhua ni
é rę' ą'.
6 Nį huin ruhuāj sisį xącaj
á rę' cuenta sisį nitaj si di-
gya' yun'unj únj mánj.
7 Nį achínj jni'yaj únj rian
Yan'anj sisį sį gui'yaj á rę'
nį ą 'ngǫ si xį'i mánj. Nį sé
si achínj jni'yaj únj daj rian
Yan'anj sisį gą'mi są' ni ngüį
xi'í únj. Sanį hué daj 'yaj únj
sisį guį'yaj są' nįganj ni é rę'.
Nį nitaj si gąhuin sisį gąni
ruhua ni ngüį sisį nitaj si
ní'yanj si-nǫguan' únj mánj.
8 Daj si sį ga'ue guįranj únj
rian nuguan' xąnga'. Sanį
huin ruhua únj sisį gǫnun ni
ngüį urin nuguan' xąnga'.
9 Xi'í daj nį huin nią' ruhua
únj ngaa nitaj nico fuerza
nicaj únj sisį hua ran ruhua
man'an án rę' ngą si-chrej
Yan'anj. Nį achínj jni'yaj únj
rian Yan'anj sisį gąhuin są'
niman án rę'.
10 Nį arūnj nuguan' nan
rian yanj a'nī huaj rian án
rę' ngaa achin guįsī rian
mąn án rę'. Ngaa nį ngaa
guįsī, nį sį gani ruhua á
rę' sisį 'ngǫ tsínj huee huīnj
xi'í si nicaj sūnj mánj. Nį
riqui Señor sun daj riānj
sisį gąhuin ran ruhua á rę'
ngą si-chrej Yan'anj. Nį sé
güenda si gąn'anj ni'ya ni é
rę' huin mánj.

Saludos y doxología final

11 Yyąj nį ruhua nąhuij
nuguan' a'mī rian án rę'
huin ín rę' jnān ngą xica'uī.
Gąhuin nią' ruhua niman án
rę'. Nį dǫgu'nun' a ni é rę'
man'an án rę' sisį gąchej ni é
rę' 'ngǫ chrej są'. Nį chrącuij
a ni é rę' 'ngǫ nuguan' są'
rian jnánj a ni é rę' sisį
gąhuin nucuaj sij guįnico' sij
Yan'anj. Nį uyan gą niman
daran' ni é rę' ngą dugüi'
a ni é rę'. Nį gą din'inj
ruhua á rę' nej. Ngaa nį
gąne Yan'anj ngą á rę'. Daj
si Yan'anj 'yaj sisį 'į ruhua
né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.
Nį gąhuin din'inj ruhua né',
guį'yaj Yan'anj nej.
12 Nį gąrun du'ua gǫ'ngo a
ni é rę' ni dugüi' ni é rę' ngaa
guį'yaj saludando a ni é rę'
ni dugüi' ni é rę'.
13 Daran' ni jnánj né' xu-
man ruhua ni'yaj Yan'anj
a'níj 'ngǫ nuguan' rian án
rę'.
14 Nį huin ruhuāj sisį
guį'yaj Señor Jesucristo sin-
duj rian án rę'. Nį hué daj
gą 'į ruhua Yan'anj nį'ya á
rę' nej. Nį guįnicaj dugüi'
nįganj Espíritu Santo ngą ni
é rę', ruhuāj aj. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ huīnj 'ngǫ apóstol tsínj a'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüḭ. (Nḭ sé si ga'níj ni tsínj ga̱n'anj ga̱'mī nuguan' daj rian ni ngüḭ mánj. Nḭ sé si garij sun ni sij man'ānj mánj. Sanḭ man'an Jesucristo nga̱ Yan'anj garij sun man'ānj sisḭ ga̱n'anj ga̱'mī nuguan' daj rian ni ngüḭ. Nḭ ganá'nij Jesucristo scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj huin chrej né'.)

2 Hué dan nḭ a'níj nu̱guan'an ni jna̱nj únj yanj carta nan rian án rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj nico' Yan'anj mán estado Galacia.

3 Nḭ huin ruhua únj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj huin chrej né' nga̱ Señor Jesucristo sinduj rian án rẹ'. Nḭ ga̱ din'inj ruhua únj nej.

4 Nḭ naga'ui' Jesucristo man'an sij gahui' sij xi'í si-ga̱quin' né' sisḭ ga̱huin nḭni né' rian ni gaquin' quij ma̱n chruhua xungüḭ gaquin' nan. Daj si hué daj huin ruhua Yan'anj huin chrej né' sisḭ ga̱huin nḭni né'.

5 Nḭganj ga̱'mi sa̱' né' rian Yan'anj. Amén.

No hay otro evangelio

6 Garáj yan'anj ruhuāj sisḭ gahuin yoǫ ni é rẹ' nga̱ ango nuguan', sisḭ sé huin nuguan' xa̱nga'. Ni'i ni é rẹ' sisḭ gui'yaj Cristo sinduj xi'í ni é rẹ'. Nḭ gaquínj Yan'anj sisḭ guḭnico' ni é rẹ' man'an Yan'anj.

7 Sanḭ xa̱nga' nḭ nitaj ango nuguan' guḭ'yaj sisḭ ga̱nini ni ngüḭ mánj. Maan si huin ruhua gǫ'ngo ni tsínj sisḭ na̱duna ni é rẹ' xi'í si-nu̱guan' Cristo. Nḭ chran' yun'unj ni sij ni é rẹ'.

8 Nḭ sisḭ ga̱'mi 'ngǫ tsínj ango nuguan' huin nḭni nga̱ nuguan' sa̱' ga'mi sinīj rian ni é rẹ', nḭ ga̱ ni'ya sij, guḭ'yaj Yan'anj. Nitaj si ga̱huin sisḭ huēj ga̱'mi ango nuguan' daj, asḭ 'ngǫ ángel 'na̱' xata'. Nḭ u̱n tsínj na̱duna si-nu̱guan' Yan'anj, nḭ ga̱ ni'ya sí'.

9 Nḭ hua gatā, nḭ hué daj ga̱taj ru̱hua' yūnj rian án rẹ', sisḭ ga̱'mi 'ngǫ tsínj ango nuguan' huin nḭni nga̱ nuguan' sa̱' nahuin ra'a ni é rẹ', nḭ ga̱n'anj sij rian yan'a̱n gu̱nun sij.

10 Huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' ni ngüḭ xi'īj, ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Maan si huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' Yan'anj xi'īj. Nḭ sisḭ huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' ni ngüḭ xi'īj, nḭ huin ruhuaj gata sisḭ nitaj si 'yaj sūnj rian Cristo mánj.

El ministerio de Pablo

11 Nḭ huin ruhuāj sisḭ xa̱caj á rẹ' cuenta sisḭ si-nu̱guan' Yan'anj ga'mī rian ni ngüḭ, nḭ sé 'ngǫ si-nu̱guan' 'ngǫ ni

tsínj huin, huin ni é rẹ' jnān
ngạ xica'uī.
12 Nun dị̱gyán ni ngüị̱
nuguan' daj riānj mánj. Nị̱
nun gahuin chrūnj rian nị̱
ạ 'ngọ ni ngüị̱ mánj. Sanị̱
urin Jesucristo gui'yaj sisị̱
guị̱ni'īnj si-nụguan' sij.
13 Nị̱ hua gunun ni é rẹ' dạj
gui'yā asị̱j sini ngaa guinicōj
si-nụguan' ni tsínj israelita.
Nị̱ nị̱n' ruhua chran' yun'ūn
ni tsínj nico' Jesús. Nị̱
gahuin ruhuāj sisị̱ guẹre'
daran' ni sij.
14 Nị̱ gui'yaj fuerzāj ngạ
si-dụcuanj ni tsínj israelita
daj ngạ ango ni tsínj israelita
uyan hua sij ngāj. Nị̱ ducu
dagahuīnj si-nụguan' ni xi
únj.
15 Sanị̱ hua nacui Yan'anj
man'ānj ngaa achin gạ'ngā.
Nị̱ gui'yaj Yan'anj sinduj
riānj xi'í si gaquínj Yan'anj
man'ānj guị̱'yaj sūnj si-sun
Yan'anj.
16 Nị̱ garan' ruhua Yan'anj
sisị̱ guị̱ni'īnj da'ni, nị̱ gạn'anj
gạ'mī si-nụguan' Yan'anj
scanij ni ngüị̱ 'nạ' anéj chrej.
Sanị̱ nun gan'anj ga'mī ngạ
ạ 'ngọ ni tsínj mánj.
17 Nị̱ nun gan'ān xuman'
Jerusalén rian mạn ni
apóstol ni tsínj gan'anj
gạ'mi sini si-nụguan' Yan'anj
daj ngạ nuguan' ga'mi
man'ānj. Sanị̱ 'ngọ yụn
gan'ān estado Arabia. Ngaa
nị̱ nanicạj rụhua' yūnj
xuman' Damasco.
18 Nị̱ ngaa gachin huạ'nij
yo', nị̱ gan'ān xuman'
Jerusalén sisị̱ guị̱ni'īnj
Pedro. Nị̱ ganēj xinun' güi
ngạ sij.
19 Sanị̱ nun guị̱ni'īnj nị̱ ạ
'ngọ ni tsínj a'mi si-nụguan'
Jesús. Urin Jacobo guini'īnj
huin sí' jnánj man'an Señor.
20 Nị̱ ni'i Yan'anj sisị̱
nuguan' arūnj huaj rian ni
é rẹ' huin nuguan' xạnga'.
Sé nuguan' nnẹ huin mánj.
21 Hué dan nị̱ gan'ān ni
xuman' ngaj estado Siria ngạ
estado Cilicia nej.
22 Sanị̱ nun guị̱ni'i ni tsínj
nico' Cristo mán estado
Judea man'ānj mánj.
23 Maan si gunun ni sij
cuento rian xi'ī̱j. Nị̱ gataj
cuento daj: “Tsínj chran'
yun'unj asị̱j sini né', yyạj ni
chéj sij a'mi sij si-nụguan'
Yan'anj sisị̱ gụxuman ruhua
né' guị̱ni'yaj né' Yan'anj. Nị̱
asị̱j sini nị̱ huin ruhua sij
sisị̱ guẹre' nuguan' daj.” Daj
gataj ni ngüị̱ daj.
24 Nị̱ ga'mi sạ' ni sij rian
Yan'anj xi'ī̱j.

2

1 Nị̱ ngaa gachin xigạn'anj
yo', nị̱ gan'anj rụhua' yūnj
xuman' Jerusalén ngạ tsínj
gụ'naj Bernabé. Nị̱ gan'anj
tsínj gụ'naj Tito ngạ únj nej.
2 Nị̱ gan'ān si hué daj di-
gyán Yan'anj sisị̱ gạn'ān xu-
man' Jerusalén. Nị̱ nahuin
yu' ni tsínj huin rian ngāj.
Nị̱ natāj rian ni sij dạj
hua si-nụguan' Yan'anj huin
nuguan' a'mī rian án rẹ'
huin ni é rẹ' ni ngüị̱ 'nạ'
anéj chrej. Nị̱ hué daj gui'yā
si na'uej ruhuāj si guẹre'

nuguan' ga'mī rian ni ngüi̱
ngą nuguan' a'mī acuan' nej.
3 Ni̱ guinicaj dugüi' Tito
ngāj huin sij tsínj griego. Saṉi̱ nun gui̱'yaj fuerza ni
sij sisi̱ gu̱ta' da'nga' nneę cúj
Tito.
4 Ni̱ hua go̱'ngo ni tsínj
digya' yun'unj, nitaj si huin
xąnga' ni sij jnánj né'. Ni̱
guixi'ij hui̱ ni sij scanij né'
sisi̱ gui̱ni'i ni sij dąj gahuin
ní'nij né' rian si-du̱cuanj ni
sij, gui'yaj Cristo. Daj si huin
ruhua ni sij sisi̱ dągahuin
ru̱hua' yún né' si-du̱cuanj
Moisés.
5 Saṉi̱ ni̱ ą 'ngo̱ xico' nun
du̱na únj si dagahuin únj si-
nu̱guan' ni sij. Daj si huin
ruhua únj sisi̱ 'ueé gu̱naj ni̱n'
si-nu̱guan' Yan'anj nuguan'
xąnga' rian án rę'.
6 Ni̱ mąn go̱'ngo ni tsínj
huin achij, ataj ni ngüi̱. (Saṉi̱
güendāj ni̱ nitaj si ní'yanj
un tsínj gahuin ni sij ni güi
gachin. Daj si uyan hua
daran' ni ngüi̱ rian Yan'anj.)
Ni̱ güendāj ni̱ nun ga'mi ni
tsínj huin achij daj ni̱ ą 'ngo̱
nuguan' nąca riānj mánj.
7 Saṉi̱ nani'i ni tsínj huin
achij daj sisi̱ garun sun
Yan'anj gąn'anj gą'mī si-
nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱
'nąʼ anéj chrej. Ni̱ hué
daj garij sun Yan'anj Pedro
gąn'anj sij gą'mi sij nuguan'
sąʼ rian ni ngüi̱ israelita.
8 (Ni̱ hué Yan'anj ga'níj
Pedro gąn'anj sij gą'mi
sij nuguan' sąʼ scanij ni
ngüi̱ israelita. Ni̱ dąj rún'
ga'níj Yan'anj Pedro rian
ni tsínj daj, ni̱ da'nga' daj
ga'níj Yan'anj gąn'anj gą'mī
nuguan' sąʼ rian ni ngüi̱ 'nąʼ
anéj chrej.)
9 Ngaa ni̱ nani'i tsínj gu̱'naj
Jacobo ngą Pedro nej, Juan
nej, sisi̱ gui'yaj Yan'anj sin-
duj riānj ngą sun nan. Ni̱
huą'nij tsínj daj huin achij
scanij ni tsínj nico' Yan'anj
xuman' Jerusalén. Saṉi̱
gahuin yya ruhua ni sij sisi̱
huin nu̱ngüej únj Bernabé
dugüi' ni sij. Ni̱ ga'uej
ruhua ni sij sisi̱ gąn'anj
gą'mi nu̱ngüej únj nuguan'
sąʼ rian ni ngüi̱ 'nąʼ anéj
chrej. Ni̱ hué daj gąn'anj
gą'mi ni sij nuguan' sąʼ rian
ni ngüi̱ israelita.
10 Maan si gachínj ni sij
sisi̱ gąnanun ruhua nu̱ngüej
únj gui̱ni'yaj únj ni ngüi̱
niqui. Saṉi̱ hua cuidado únj
güenda chracuij únj ni ngüi̱
daj.

Pablo reprende a Pedro en Antioquía

11 Saṉi̱ ngaa guisíj Pedro
xuman' Antioquía, ni̱ ga'mi
huēj rian sij. Daj si nun hua
sąʼ si gui'yaj sij.
12 Daj si hua sini xa sij ngą
ni tsínj 'nąʼ anéj chrej. Saṉi̱
ngaa guisíj go̱'ngo ni tsínj
'nąʼ rian Jacobo, ni̱ guxun
anéj sij man'an sij. Ni̱ dunáj
sij si xa sij ngą ni tsínj daj.
Daj si guxu'ui' sij ni'yaj sij ni
tsínj 'yaj fuerza si gu̱ta' ni sí'
da'nga' nneę cú'.
13 Ni̱ hué daj guxun anéj
ango ni tsínj israelita nej.
Ni̱ uyan gui'yaj Bernabé,
si na'uej ruhua sí' gui̱nicaj

dugüi' sí' ngą ni tsínj 'ną' anéj chrej daj.
14 Nį ngaa xacaj cuentāj sisį nitaj si 'yaj są' ni sij dąj rún' digyán si-nuguan' Yan'anj rian né', nį gatā gunun Pedro rian daran' ni tsínj mąn nahuin yu' yu'uj daj: “Hué rę' huin tsínj israelita. Sanį acáj rę' si-ducuanj ni tsínj 'ną' anéj chrej. Nį nitaj si 'yáj rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj israelita gą mánj. Hué dan nį un sin nį 'yáj rę' fuerza sisį xącaj ni tsínj 'ną' anéj chrej si-ducuanj ni tsínj israelita únj.” Daj gatā gunun Pedro.
15 Nį asij ga'nga né', nį huin né' tsínj israelita. Nį sé tsínj 'yaj gaquin' 'ną' anéj chrej huin né' mánj.
16 Nį ni'i né' sisį nitaj si gąhuin są' né' rian Yan'anj xi'í si dagahuin né' si a'nin' si-ley Moisés sun rian né'. Sanį gąhuin są' né' rian Yan'anj urin si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo. Nį hué daj guxuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo sisį gąhuin są' né' rian Yan'anj. Nį gahuin są' né' xi'í si xuman ruhua né'. Sanį sį gahuin są' né' xi'í si dagahuin né' si a'nin' si-ley Moisés sun rian né' mánj. Daj si ą 'ngo né' sį gahuin są' né' rian Yan'anj, guį'yaj si-ley Moisés mánj.
17 Ngaa nį sisį huin ruhua né' gąhuin są' né' rian Yan'anj, guį'yaj Cristo, nį xącaj né' cuenta sisį da'ui né' gaquin', ngaa nį huin ruhuaj gata sisį Cristo gui'yaj sisį da'ui né' gaquin' ní'. Sé daj huin mánj.
18 Nį sisį guere' 'ngo nuguan' gui'yā, nį nąnicaj ruhua' yún nągui'yā, nį huin ruhuaj gata sisį man'ānj nicaj gaquin' xi'í nuguan' daj.
19 Asij ná nį guinicōj si-ley Moisés. Sanį guere' ruhuāj, gui'yaj ley daj. Nį yyąj nį gą'ue guinicaj dugüi'īj ngą Yan'anj.
20 Nį guinico' nuguan'ānj ngą Cristo rian rugutsį. Xi'í daj nį sēj huin tsínj nne acuan'. Sanį Cristo huin si nne nimānj. Nį chrej achē acuan', nį hué daj 'yā xi'í si xuman ruhuāj ni'yā Jesucristo. Nį xi'í si ga 'į ruhua Cristo ni'yaj sij man'ānj, nį gahui' sij rian rugutsį xi'īj.
21 Na'uej ruhuāj danicā sinduj gui'yaj Yan'anj riānj mánj. Daj si sisį gą'ue gąhuin są' né' rian Yan'anj, guį'yaj si-ley Moisés, nį huin ruhuaj gata sisį gahui' yun Cristo rian xi'í né'.

3

El Espíritu se recibe por la fe

1 Tsínj nį'yun huin ni é rę' tsínj mąn estado Galacia. Nį un tsínj digya' yun'unj, nį na'ue dągahuin ni é rę' nuguan' xąnga' únj. Ngaa ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj, nį digyán yya únj rian ni é rę' dąj guinico' Jesucristo rian rugutsį gahui' sij xi'í ni é rę'.

2 Huin ruhuāj sisḭ dạnicaj
ni é rẹ' nuguan' nachínj
snan'ān. Ga'nạ' Espíritu
Santo rian án rẹ' gui'yaj
sisḭ dagahuin ni é rẹ' si-
ley Moisés ní'. Asḭ ga'nạ'
Espíritu Santo rian án rẹ' xi'í
si guxuman ruhua ni é rẹ'
ni'yaj á rẹ' nuguan' gunun ni
é rẹ' sạ'.
3 Gaxḭ'i ni é rẹ' gachéj ni
é rẹ' si-chej Yan'anj, gui'yaj
Espíritu Santo. Sanḭ yyạj nḭ
ani ruhua ni é rẹ' sisḭ gạche
ni é rẹ' ngạ si-fuerza man'an
ni é rẹ'.
4 Guiran' yụn ni é rẹ' ni
sayun da ní'. Sé si guiran'
yụn a ni é rẹ' mánj.
5 Nḭ riqui Yan'anj Espíritu
Santo gạne ngạ ni é rẹ'. Nḭ
gui'yaj Yan'anj si sạ' scanij
ni é rẹ' nej. Sanḭ sé daj
gui'yaj Yan'anj xi'í si da-
gahuin ni é rẹ' rian si-ley
Moisés mánj. Maan si hué
daj gui'yaj Yan'anj xi'í si
xuman ruhua ni é rẹ' ngạ
nuguan' sạ' gunun ni é rẹ'.

El pacto de Dios con Abra-
ham

6 Nḭ asḭj ná guxuman
ruhua tsínj gụ'naj Abraham
ni'yaj sij Yan'anj. Xi'í daj
gataj Yan'anj sisḭ gahuin sạ'
sij rian Yan'anj.
7 Xi'í daj nḭ guḭni'i ni é rẹ'
sisḭ daran' ni ngüḭ xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj, nḭ huin
ni sij da'nḭ si'nḭ Abraham.
8 Nḭ asḭj ná nḭ gataj si-
nụguan' Yan'anj sisḭ gạhuin
sạ' ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej
rian Yan'anj xi'í si gụxuman
ruhua ni sij guḭni'yaj ni sij
Yan'anj. Nḭ xi'í daj gataj
Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' gu-
nun Abraham: "Xi'í man'án
rẹ', nḭ guḭ'yā sinduj rian
daran' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ." Daj gataj Yan'anj
gunun Abraham.
9 Hué dan nḭ ni ngüḭ xu-
man ruhua ni'yaj Yan'anj,
nḭ guḭ'yaj nụguan'an Yan'anj
sinduj rian ni sij ngạ Abra-
ham, si hué daj guxuman
ruhua Abraham ni'yaj sij
Yan'anj nej.
10 Nḭ daran' ni tsínj ani
ruhua sisḭ tsínj sạ' huin ni
sij xi'í si dagahuin ni sij si-
ley Moisés, nḭ gạ ni'ya ni
sij. Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj: "Gạ ni'ya daran'
ni tsínj nun dagahuin sạ'
daran' si hua nḭca rian libro
huin si-ley Yan'anj." Daj
gataj si-nụguan' Yan'anj.
11 Hué dan nḭ hua nḭca yya
sisḭ nḭ ạ 'ngọ né' sḭ gahuin
sạ' né' rian Yan'anj xi'í si
dạgahuin né' si ataj ley daj
mánj. Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj: "Tsínj gahuin sạ'
rian Yan'anj, nḭ gạne nḭganj
sij xi'í si xuman ruhua sij
ni'yaj sij Yan'anj." Daj gataj
Yan'anj.
12 Sé si-ley Moisés 'yaj sisḭ
gụxuman ruhua né' nḭ'yaj
né' Yan'anj mánj. Maan
si gataj ley daj: "Tsínj
dạgahuin ley daj, nḭ gạne
nḭganj sij." Daj gataj ley daj.
13 Rún' huaj sisḭ gạ ni'ya
né' xi'í si na'ue dạgahuin
sạ' né' si ataj ley daj.
Sanḭ naru'ue Cristo rian si-
gạquin' né'. Nḭ rún' huaj
sisḭ hué Cristo ga ni'ya xi'í

né'. (Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj: “Ga̱ ni'ya daran' ni tsínj ga̱hui' gui̱nico' rian chrun.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.)

14 Ni̱ hué daj guiran' Jesús sisi̱ ga̱huin da̱j rún' gataj yya Yan'anj gunun Abraham asij ná. Ngaa ni̱ xi'í Cristo Jesús, ni̱ ga̱'ue ga̱ne Espíritu Santo niman ni ngüi̱ 'na̱' anéj chrej. Ni̱ xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, ni̱ ga̱'ue ga̱ne Espíritu Santo niman daran' né'.

15 Gui̱'yó' cuenta da̱j 'yaj né' mán né' rian xungüi̱ nan huin ín re̱' jnān nga̱ xica'uī. Sisi̱ nagui'yaj 'ngo̱ tsínj daj yanj, ni̱ ga'ui' sij si-firma sij, ni̱, ni̱ a̱ 'ngo̱ ni ngüi̱ si̱ ga'ue di̱re' si garun sij mánj.

16 Ni̱ hué ducuánj daj huin sisi̱ gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham nga̱ da'ni̱ si'ni̱ sij. Ni̱ sé si a'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í daran' ni da'ni̱ si'ni̱ Abraham mánj. Sani̱ a'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í urin da'níj sij huin Cristo.

17 Nuguan' a'mī huin nan: Gui'yaj yya Yan'anj 'ngo̱ nuguan' nga̱ Abraham xi'í Cristo. Ni̱ ngaa gachin ga̱n'anj ciento táj ico̱ chi' yo', ni̱ ga'ui' Yan'anj ley rian Moisés. Sani̱ si̱ ga'ue di̱re' ley daj si gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham mánj.

18 Ni̱ sisi̱ ana'uij né' sisi̱ gui̱'yaj sa̱' Yan'anj nga̱ né' xi'í si-ley Moisés, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ nitaj si ana'uij né' nga̱ nuguan' sa̱' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham. Sani̱ hua yya ana'uij né' sisi̱ gui̱'yaj sa̱' Yan'anj nga̱ né' xi'í si gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham asij ná.

El propósito de la ley

19 Ngaa ni̱ u̱n sin ní'yanj si-ley Moisés, ruhua á re̱' únj. Hué si ga'na̱' ley daj sisi̱ xa̱caj ni ngüi̱ cuenta da̱j hua si-ga̱quin' ni sij. Ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ gui̱nicaj sun ley daj da ga̱'na' da'ni̱ si'ni̱ Abraham huin Cristo. Ni̱ hué sij huin tsínj xi̱'i gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham. Ni̱ ga'ui' Yan'anj ley daj xi'í ni ángel. Ni̱ digyán ni ángel ley daj rian Moisés. Ngaa ni̱ digyán Moisés da̱j hua ley daj rian ni ngüi̱.

20 Sani̱ güenda nuguan' sa̱' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham, ni̱ nitaj si achin 'ngo̱ tsínj ga̱'mi xi'í Yan'anj mánj. Daj si urin Yan'anj huin. Ni̱ ga'mi urin Yan'anj rian Abraham.

21 Ni̱ nuguan' nan huin ruhuaj gata sisi̱ unun' si-ley Moisés nga̱ nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham ní'. Sé daj huin mánj. Ni̱ sisi̱ ley daj ga̱'ue gui̱'yaj sisi̱ ga̱ne ni̱ganj né', ngaa ni̱ ga̱'ue ga̱huin sa̱' né' rian Yan'anj xi'í si da̱gahuin né' si ataj ley daj.

22 Sani̱ ataj si-nu̱guan' Yan'anj sisi̱ da'ui daran' ni ngüi̱ gaquin'. Ngaa ni̱ ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Jesucristo, ni̱ ga̱'ue ga̱nahuin ra'a ni sij nuguan' sa̱' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ Abraham.

23 Nḭ ngaa achin gṵxuman
ruhua né' ni'yaj né' Jesu-
cristo, nḭ dạj rún' anumi 'ngọ
nne' yṵn', nḭ hué daj gui'yaj
si-ley Moisés. Nḭ hué daj
gui'yaj ley daj da güi digyán
Yan'anj sisḭ gṵxuman ruhua
né' nḭ'yaj né' Cristo.
24 Nḭ dugumi ley daj rian
né' da güi ga'nạ' Cristo.
Ngaa nḭ ngaa gṵxuman
ruhua né' nḭ'yaj né' Jesu-
cristo, nḭ gạhuin sạ' né' rian
Yan'anj.
25 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
né' ni'yaj né' Jesucristo, nḭ
nitaj si dugumi ley daj né' gạ
mánj.

26 Nḭ xi'í si xuman ruhua
ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Cristo
Jesús, nḭ daran' ni é rẹ' huin
da'níj Yan'anj.
27 Nḭ xi'í si gata' nnee
ni é rẹ' ngạ si-xugüi Cristo,
nḭ nne Cristo chruhua ni-
man án rẹ'. Nḭ dạj rún'
'yaj 'ngọ tsínj ngaa gạnanun
sij 'ngọ atsij nạca, nḭ hué
daj ganahuin nạca ni é rẹ',
gui'yaj Cristo.
28 Ngaa nḭ uyan huin ni
tsínj israelita ngạ ni tsínj
griego nej. Nḭ uyan huin
tsínj 'yaj sun yṵn rian
xuru'ue ngạ tsínj hua ní'nij
rian nej. Nḭ uyan huin tsínj
ngạ yun'unj xạna nej. Daj si
ngaa nḭcaj dugüi' ni é rẹ' ngạ
Cristo, nḭ urin ni é rẹ' huin.
29 Nḭ sisḭ nicaj dugüi' ni
é rẹ' ngạ Cristo, ngaa nḭ
huin ni é rẹ' da'nḭ si'nḭ Abra-
ham. Nḭ nạhuin ra'a ni é
rẹ' nuguan' sạ' dạj rún' gataj
yya Yan'anj rian Abraham.

4

1 Nḭ huin ruhuāj gạtā sisḭ
ngaa hua lij da'níj 'ngọ tsínj
daj, nḭ si'yaj chrej sij huin
si'yaj sij. Sanḭ xi'í si hua lij
sij, nḭ uyan huin sij ngạ ni
tsínj 'yaj sun yṵn rian chrej
sij. Nḭ sḭ ga'ue nạcaj sij si'yaj
chrej sij mánj.
2 Hua ni ngüḭ dugumi tsin'
daj. Nḭ dugumi ni sí' si'yaj
sij. Nḭ hué daj 'yaj ni sí' ngạ
sij da guḭsij güi gạtaj chrej
sij sisḭ nạhuin ra'a sij si'yaj
chrej sij.
3 Nḭ hué daj ran' né' nej.
Ngaa ga lij né', nḭ dagahuin
né' si-nṵguan' ni yan'anj
huin achij chruhua xungüḭ
nan.
4 Sanḭ ngaa guisíj güi huin
ruhua Yan'anj xạnga' riqui si
sạ' rian né', nḭ ga'níj Yan'anj
xạnga' da'ni gạ'na' chruhua
xungüḭ nan. Nḭ ga'nga sí',
gui'yaj 'ngọ yun'unj xạna.
Nḭ dagahuin ni dṵgüi' sí'
si-ley Moisés ngaa gane sí'
chruhua xungüḭ nan.
5 Nḭ ga'nạ' sí' sisḭ gạhuin
ní'nij né' rian ley daj,
gui'yaj sí'. Nḭ huin ruhua
Yan'anj sisḭ gạhuin né' da'níj
Yan'anj, guḭ'yaj sí'.
6 Nḭ xi'í si huin a ni é
rẹ' da'níj Yan'anj, nḭ ga'níj
Yan'anj Si-Espíritu da'ni
gạ'na' gạne chruhua niman
né'. Nḭ gạ'ue gạtaj né' gṵnun
Yan'anj: “Chrej ni únj huín
sọ', ataj né', aguáj né'”, 'yaj
Si-Espíritu da'níj Yan'anj.
7 Hué dan nḭ sé tsínj 'yaj
sun yṵn rian 'ngọ xuru'ue
huin a ni é rẹ' gạ mánj.
Sanḭ nahuin a ni é rẹ' da'níj

Yan'anj. Nị xi'í si huin a ni é rẹ' da'níj Yan'anj, nị huin ruhua Yan'anj sisị nạhuin ra'a á rẹ' daran' nuguan' sạ', guị'yaj Cristo.

Exhortación contra el volver a la esclavitud

8 Asịj sini nị nun guịni'i ni é rẹ' Yan'anj xạnga' mánj. Nị dagahuin ni é rẹ' rian ango ni yan'anj sisị sé yan'anj xạnga' huin mánj.

9 Sanị yyạj nị ni'i ni é rẹ' Yan'anj xạnga'. Asị sạ' huin gạtā sisị ni'i Yan'anj ni é rẹ'. Hué dan nị dạj gạ'ue nạnicaj rụhua' yún ni é rẹ' nạnico' ni é rẹ' ni yan'anj niqui nitaj fuerza nicaj sisị guị'yaj sun yụn ni é rẹ' rian ni yan'anj da únj.

10 Guẹ ni é rẹ' ga'ị güi. Nị hua yahuị guẹ ni é rẹ', ataj á rẹ' nej. Nị hua yo' guẹ é rẹ', ataj á rẹ' nej.

11 Nani ruhuāj sisị gui'yaj sun yūnj si-sun Yan'anj scanij ni é rẹ'.

12 Achínj jni'yā rian án rẹ' sisị gạhuin ni é rẹ' dạj rún' huīnj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si gahuīnj dạj rún' huin ni é rẹ'. Nitaj nụnj guiran'ānj, gui'yaj ni é rẹ' mánj.

13 Hua ni'i ni é rẹ' sisị asịj sini ga'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni é rẹ' xi'í 'ngọ xi'ị guida'a yūnj.

14 Hué xi'ị gui'yaj ga'nānj daj gahuin 'ngọ sayun guiran'ānj. Sanị nun gahuin ruhua ni é rẹ', nị nun dạnicaj ni é rẹ' man'ānj xi'í xi'ị guiran'ānj da mánj. Nị nahuin ra'a sạ' ni é rẹ' man'ānj dạj rún' gahuīnj 'ngọ si-ángel Yan'anj, asị gahuīnj dạj rún' gahuin man'an Jesucristo, ruhua á rẹ'.

15 Nị ụn sin huin nị nitaj si niạ' ruhua ni é rẹ' ngāj, dạj rún' gahuin niạ' ruhua ni é rẹ' asịj sini únj. Daj si atā gụnun ni é rẹ' sisị gạ'uej ruhua á rẹ' guịri ni é rẹ' rundij rian án rẹ' rịqui ni é rẹ' riānj.

16 Yyạj nị gahuīnj 'ngọ tsínj unun' ngạ ni é rẹ' urin si ga'mī nuguan' xạnga' rian án rẹ', ruhua á rẹ' ní'.

17 Nị ni tsínj digyán rian án rẹ' daj, nị xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij ni é rẹ'. Sanị sé si huin sạ' ruhua ni sij mánj. Daj si huin ruhua ni sij sisị gạhuin nịni ni é rẹ' rian únj. Ngaa nị guịnico' ni é rẹ' ni sij, ruhua ni sij.

18 Sisị huin sạ' ruhua ni sij xi'í ni é rẹ', ngaa nị dugu'nạj huin sisị xịcoj ruhua ni sij nị'yaj ni sij ni é rẹ'. Nị hua niạn sisị nịganj guị'yaj ni sij daj. Nị sé urin ngaa nnēj scanij ni é rẹ' mánj.

19 Rún' huin da'nī lij huin ni é rẹ' riānj. Nị dạj rún' chran' 'ngọ yun'unj xạna sayun ngaa achin gạ'nga da'níj unj, nị hué daj ran'ānj xi'í ni é rẹ'. Nị gạ guiran'ānj sayun xi'í ni é rẹ' da guịnicaj dugüi' sạ' ni é rẹ' ngạ Cristo.

20 Nị huin ruhuāj sisị guịman né' acuan' sisị gạ'ue nạdunāj nuguan' a'mī ngạ ni é rẹ'. Daj si nun xugüi

ruhuāj si guḭ'yā ngą ni é rę' mánj.

Alegoría de Sara y Agar

21 Huin ruhuāj sisḭ gątaj yya á rę' 'ngǫ nuguan' gụnūnj: Nḭ huin ruhua á rę' dągahuin a ni é rę' si gataj si-ley Moisés, sanḭ gunun ni é rę' si ataj ley da ní'.

22 Nḭ gataj ley daj sisḭ hua huḭj da'nḭ sno'o tsínj gụ'naj Abraham. Nḭ ga'nga 'ngǫ da'níj sij ngą 'ngǫ yun'unj xąna 'yaj sun yụn ducuá sij. Nḭ ga'nga ango da'níj sij ngą man'an nicą sij.

23 Nḭ dąj rún' a'nga ango ni lij, nḭ hué daj ga'nga da'níj yun'unj xąna 'yaj sun yụn daj. Sanḭ ango da'níj sij ga'nga ngą man'an nicą sij huin tsínj xḭ'i gui'yaj yya Yan'anj ngą Abraham ngaa achin gą'nga lij daj.

24 Guḭ'yó' cuenta sisḭ dąj rún' huin nụngüej yun'unj xąna daj, nḭ hué daj huin huḭj nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüḭ. Nḭ 'ngǫ nuguan' daj huin 'ngǫ nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą Moisés chrą quij gụ'naj Sinaí. Nḭ dąj rún' gui'yaj sun yụn yun'unj gụ'naj Agar ducuá Abraham, nḭ hué daj huin nuguan' daj. Nḭ ni tsínj dagahuin rian si-ley Moisés, nḭ nun gahuin ní'nij ni sij rian ley daj. Daj si a'nin' ley daj sun rian ni sij. Nḭ yun'unj xąna daj gụ'naj Agar.

25 Nḭ dąj rún' huin Agar, nḭ hué daj huin quij gụ'naj Sinaí niquin' estado Arabia. Nḭ hua guę acaj ni tsínj mán xuman' Jerusalén cuenta nuguan' gui'yaj yya Yan'anj chrą quij gụ'naj Sinaí huin si-ley Moisés. Nḭ nun gahuin ní'nij ni sij rian ley da mánj.

26 Sanḭ hua ní'nij né' nne né' ango xuman' Jerusalén huin 'ngǫ xuman' ngaj da xata'. Nḭ dąj rún' nico' né' nni né' chruhua xungüḭ nan, nḭ da'nga' daj nico' né' xuman' daj.

27 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:

Gąhuin nią' ruhuá rę' huín rę' 'ngǫ yun'unj xąna yatin nitaj da'níj rę' ga'nga.

Nḭn' ruhua gąhuin nią' ruhuá rę' sisḭ huín rę' 'ngǫ yun'unj xąna nun ni'i sayun ran' ni ngüḭ xąna a'nga da'níj.

Daj si gąhuin nico da'níj yun'unj xąna nne urin daj ngą da'níj yun'unj xąna hua nicą.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

28 Nḭ dąj rún' huin tsínj gụ'naj Isaac huin né' huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Hué né' huin ni tsínj xḭ'i gui'yaj yya Yan'anj 'ngǫ nuguan' ngą chrej Isaac.

29 Sanḭ chran' yun'unj da'níj yun'unj xąna gui'yaj sun yụn daj man'an Isaac. Nḭ hué daj chran' yun'unj ni tsínj nico' si-ley Moisés né' huin né' ni tsínj gahuin są', gui'yaj Espíritu Santo mąn acuan'.

30 Sanḭ gataj si-nụguan' Yan'anj: “Guḭri rę' xę' nụngüej da'nḭ xąna 'yaj sun

yu̱n daj. Daj si si̱ ga'ue na̱huin ra'a da'níj yun'unj xa̱na daj ni rasu̱n nga̱ da'níj nu̱ngüej nica̱ Abraham.” Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
31 Xi'í daj ni̱ sé da'níj yun'unj xa̱na gui'yaj sun yu̱n daj huin né' huin ni é rẹ' jnān nga̱ xica'uī. Daj si nitaj si a'nin' si-ley Moisés sun rian né'. Sani̱ huin né' da̱j rún' huin da'níj nu̱ngüej nica̱ Abraham.

5

Estad firmes en la libertad

1 Ni̱ gui'yaj Cristo sisi̱ gahuin ní'nij rian né'. Ngaa ni̱ ga̱ ni̱ca ruhua ni é rẹ' xi'í si gahuin ní'nij ni é rẹ'. Ni̱ si̱ nanica̱j ru̱hua' yún ni é rẹ' sisi̱ da̱gahuin ni é rẹ' rian ango nuguan' a'nin' sun rian ni é rẹ' mánj.
2 Ni̱ ga̱nani chraquij ni é rẹ' si ataj snan'ān gu̱nun ni é rẹ', huīnj Pablo. Ni̱ sisi̱ gu̱ta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni é rẹ', ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ nitaj si ní'yanj si gui'yaj Cristo xi'í ni é rẹ' mánj.
3 Ni̱ ataj snan'ān ru̱hua' yūnj rian án rẹ' sisi̱ daran' ni tsínj a'uej ruhua sisi̱ gu̱ta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni sij, ni̱ hua nia̱n sisi̱ da̱gahuin ni sij daran' si a'nin' si-ley Moisés rian ni sij.
4 Ni̱ sisi̱ ani ruhua ni é rẹ' sisi̱ ga̱huin sa̱' á rẹ' rian Yan'anj xi'í si dagahuin ni é rẹ' ley daj, ngaa ni̱ gahuin ni̱ni ni é rẹ' rian Cristo. Ni̱ gahuin ni̱ni ni é rẹ' rian sinduj gui'yaj Yan'anj nga̱ né'.
5 Sani̱ Espíritu Santo 'yaj sisi̱ ana'uij né' sisi̱ ga̱huin sa̱' né' rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo.
6 Ni̱ sisi̱ nicaj dugüi' né' nga̱ Cristo Jesús, ni̱ nitaj si 'ya sisi̱ gu̱i̱taj, asi̱ si̱ guitaj da'nga' nneẹ cúj né' mánj. Sani̱ ní'yanj yya sisi̱ gu̱xuman ró' ni'í' Cristo Jesús. Xi'í daj ni̱ ga̱huin 'i̱ ró' gu̱ini'í' ni dugüí'.
7 Hua sa̱' gachéj sini ni é rẹ' si-chrej Yan'anj. Ngaa ni̱ u̱n tsínj gui'yaj, ni̱ duna ni é rẹ' sisi̱ nun dagahuin ni é rẹ' nuguan' xa̱nga' únj.
8 Ni̱ Yan'anj gaquínj ni é rẹ' sisi̱ gu̱inicaj dugüi' ni é rẹ' nga̱ Yan'anj. Ni̱ sé Yan'anj gui'yaj sisi̱ duna á rẹ' nuguan' xa̱nga' daj.
9 Ataj né' sisi̱ do̱j xínj levadura 'yaj, ni̱ ayu daran' ni quinj. Ni̱ da̱j ró' 'yaj levadura daj, ni̱ hué daj 'yaj nuguan' yya̱ unun ni é rẹ'. Sisi̱ gu̱nun né' do̱j nuguan' yya̱, ni̱ ga̱'ue guẹre' daran' ni nuguan' sa̱' nun chruhua niman né'.
10 Ni̱ hua xitinj ruhuāj rian Señor sisi̱ uyan ga̱ ruhua á rẹ' ngāj. Sani̱ Yan'anj gu̱i̱'yaj castigo tsínj chran' yun'unj ni é rẹ'. Nitaj si gu̱i̱'ya u̱n tsínj ga̱huin mánj.
11 Ni̱ sisi̱ hua guẹ a'mī sisi̱ gu̱ta' ni sij da'nga' ni ngüi̱, ni̱ si̱ chran' yun'unj ni tsínj israelita man'ānj huin ni é rẹ' jnān nga̱ xica'uī. Sani̱ a'mī rian ni ngüi̱ sisi̱ gahui' Jesús

xi'í si-gąquin' né'. Xi'í daj nį unun' ni sij ngą man'ānj.

12 Sanį xi'í ni tsínj chran' yun'unj ni é rę' daj, nį huin ruhuāj sisį uyun gą'nin' ni sij man'an ni sij.

13 Nį ngaa gaquínj Yan'anj ni é rę', nį gahuin ní'nij rian ni é rę' huin ín rę' jnān ngą xica'uī. Sanį nitaj si huin ruhuaj gata sisį gą'ue xącaj ni é rę' daran' chrej huin chrej huin ruhua nneę cúj ni é rę' xącaj ą'. Są' huin sisį gąhuin 'į ruhua á rę' nį'yaj á rę' dugüi' ni é rę'. Nį guį'yaj sun ni é rę' xi'í dugüi' ni é rę'.

14 Daj si daran' si-ley Yan'anj huin urin nuguan'. Nį nuguan' nan huin: “Gąhuin 'į ruhua né' guįni'yaj né' ni dugüi' né' dąj rún' 'į ruhua né' ni'yaj né' ni man'an né'”. Nį sisį hué daj guį'yaj né', nį dągahuin né' daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Daj gataj si-ley Yan'anj.

15 Gą cuidado ni é rę' sisį sį gunun' ni dugüi' ni é rę' mánj. Nį sį ga'mi ni é rę' ni nuguan' quij xi'í ni dugüi' ni é rę' mánj. Nį sisį hué daj guį'yaj ni é rę', nį guęre' ni dugüi' ni é rę'.

Las obras de la carne y el fruto del Espíritu

16 Hué dan nį ataj snan'ān gunun ni é rę' sisį xącaj ni é rę' si-chrej Espíritu Santo. Ngaa nį sį gui'yaj ni é rę' dąj rún' huin ruhua nneę cúj ni é rę' mánj.

17 Daj si unun' si huin ruhua nneę cúj né' ngą si huin ruhua Espíritu Santo. Nį unun' Espíritu Santo ngą si huin ruhua nneę cúj né'. Nį nįni huin ruhua gǫ'ngo nungüe. Xi'í daj nį na'ue guį'yaj ni é rę' dąj rún' huin ruhua ni é rę' guį'yaj á rę' mánj.

18 Sanį sisį gą'uej ruhua á rę' dįgyán Espíritu Santo chrej gąn'anj ni é rę', nį nitaj si a'nin' si-ley Moisés sun rian ni é rę' mánj.

19 Sé si 'į guįni'i ni é rę' dąj 'yaj ni tsínj 'yaj si huin ruhua nneę cúj ni sij. Nį a'mi ni sij ngą squįra' ni sij. Nį 'yaj ni sij ni rasun quij hua nej. Nį 'yaj ni sij si nąa'aj nej.

20 Nį nico' ni sij ango yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Nį 'yaj stu'uaj ni sij nej. Nį nun huin xąn' ruhua ni sij ngą ni dugüi' ni sij. Nį unun' ni sij ngą dugüi' ni sij. Nį xicoj ruhua ni sij ngą dugüi' ni sij. Nį yoǫ nan'an ruhua ni sij. Nį huin ruhua ni sij sisį gąhuin achij man'an ni sij. Nį 'yaj ni sij sisį huin nįni gǫ'ngo ni sij. Nį 'yaj nįni ni sij 'ngǫ xi'nin' man'an ni sij.

21 Nį huin ruhua ni sij nį'yaj ni sij si'yaj dugüi' ni sij. Nį dagahui' ni sij níman nej. Nį hua xįni ni sij. Nį xa nąsa' ni sij. Nį 'yaj ni sij ango rasun quij dąj rún' huin ruhua nneę cúj ni sij. Nį asįj sini, nį hua gataj chrūnj rian án rę', nį hué daj gataj rąhua' yūnj sisį daran' ni tsínj 'yaj ni gaquin' nan,

nḭ sḭ gane ni sij rian nicaj sun
Yan'anj mánj.
22 Sanḭ 'yaj Espíritu Santo
sisḭ gạhuin 'ḭ ró' guḭni'í' ni
dugüí'. Nḭ gạhuin niạ' ró'.
Nḭ gạhuin din'inj ruhua né'.
Nḭ gạ'nin' ruhua né' ngạ ni
dugüi' né'. Nḭ gạ'mi sạ' né'
nej. Nḭ guḭ'yaj né' sinduj ngạ
ni dugüi' né'. Nḭ gụxuman
ruhua né' nej.
23 Nḭ gạhuin nḭ né' nej.
Nḭ guḭnicaj sun né' rian
man'an né'. Nḭ sisḭ dạgahuin
né' ni nuguan' nan, guḭ'yaj
Espíritu Santo, nḭ nitaj ạ 'ngọ
ley nicaj sun rian né' mánj.
24 Nḭ né', ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ Cristo, nḭ na'ue
dạgahuin né' si huin ruhua
nneẹ cúj né' mánj. Nḭ rún'
huin sisḭ gahui' nụguan'an
né' rian rugutsḭ ngạ Cristo.
Hué dan nḭ guisíj si gui'yaj
né' si xḭ'i dạj rún' huin ruhua
nneẹ cúj né', guḭ'yaj né'.
25 Sisḭ gahuin sạ' né',
gui'yaj Espíritu Santo, ngaa
nḭ xạcaj né' chrej dḭgyan
Espíritu Santo rian né' nej.
26 Sḭ gui'yaj nnẹ né' mánj.
Nḭ sḭ chran' né' ni dugüi'
né' mánj. Nḭ sḭ gahuin xi-
coj ruhua né' guḭni'i né' ni
dugüi' né' mánj.

6

1 Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ tsínj
daj gaquin' guḭni'i ni é rẹ',
nḭ sisḭ ni é rẹ' huin tsínj xu-
man ruhua sạ' ruhua, ngaa
nḭ gạn'anj chrạcuij ni é rẹ'
sij sisḭ nạnicaj ruhua sij, nḭ
guḭnicaj dugüí' rụhua' yún
sij ngạ ni é rẹ'. Sanḭ gạ'mi
nạj ni é rẹ' ngạ sij. Nḭ gạ
cuidado ni é rẹ' nun sạ' nun
dḭgya' yun'unj sichre ni é rẹ'
nej.
2 Nḭ chrạcuij gọ'ngo' ni
dugüí'. Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj
né', nḭ dạgahuin né' nuguan'
a'nin' Cristo sun rian né'.
3 Nḭ sisḭ ani ruhua 'ngọ
tsínj nasḭnunj sisḭ huin achij
sij, sanḭ digya' yun'unj sij
man'an sij.
4 Xạcaj gọ'ngo né' cuenta
dạj 'yaj gọ'ngo né'. Nḭ sisḭ
'yaj sạ' né', nḭ gạ'ue gạhuin
niạ' ruhua né' ngạ si 'yaj né'.
Sanḭ sḭ gataj né' sisḭ 'yaj sạ'
né' daj ngạ si 'yaj ni dugüi'
né'.
5 Daj si xiráj gọ'ngo né'
huin si gạ cuidado né' ngạ si
'yaj man'an né'.
6 Tsínj gahuin chrụn si-
nụguan' Yan'anj, nḭ gạ'ui' sij
si achin rian tsínj digyán
nuguan' daj rian sij.
7 Sḭ duna ni é rẹ' sisḭ
dḭgya' yun'unj 'ngọ nuguan'
snan'anj man'an án rẹ'
mánj. Sḭ ga'ue dḭgya'
yun'unj ni é rẹ' Yan'anj
mánj. Sisḭ 'yaj sạ' 'ngọ tsínj
daj chruhua xungüḭ nan, nḭ
gạhuin sạ' rian sij. Nḭ sisḭ
'yaj quij 'ngọ tsínj daj, ni gạ
sayun rian sij.
8 Daj si sisḭ guḭ'yaj 'ngọ
tsínj daj si huin ruhua nneẹ
cúj sij guḭ'yaj sij, nḭ guẹre' sij,
guḭ'yaj nuguan' daj. Sanḭ sisḭ
guḭ'yaj 'ngọ tsínj daj si huin
ruhua Espíritu Santo guḭ'yaj
sij, nḭ gạne nḭganj sij, guḭ'yaj
Espíritu Santo.
9 Ngaa nḭ sḭ ga'nin' ruhua
né' si guḭ'yaj sạ' né'. Daj

si sisi̱ gui̱'yaj fuerza né' ngą̱ nuguan' są̱', ni̱ hua 'ngǫ̱ güi gui̱'yaj są̱' Yan'anj rian né'.
10 Hué dan ni̱ yyąj hua ní'nij rian né', ni̱ gui̱'yaj są̱' né' ngą̱ daran' ni ngüi̱. Ni̱ gui̱'yaj są̱' doj né' ngą̱ ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.

Pablo se gloría en la cruz de Cristo

11 Ni̱'yaj ni é rę̱' sisi̱ dąj arūnj letra xxi nan ngą̱ ra'āj.
12 Ni tsínj a'nin' sun rian án rę̱' sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę̱ cúj ni é rę̱', ni̱ maan si huin ruhua ni sij sisi̱ gą̱'mi są̱' ni ngüi̱ xi'í ni sij. Ni̱ na'uej ruhua ni sij sisi̱ chrąn' yun'unj ni ngüi̱ ni sij xi'í si gahui' Cristo rian rugutsi̱.
13 Ni̱ ni tsínj gui̱taj da'nga' nneę̱ cúj ni sij, ni̱ nun dagahuin ni sij si ataj si-ley Moisés mánj. Sani̱ maan si huin ruhua ni sij sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę̱ cúj ni é rę̱'. Ngaa ni̱ gąhuin nnę̱ ni sij sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę̱ cúj ni é rę̱', gui'yaj ni sij.
14 Sani̱ güendāj, ni̱ na'uej ruhuāj sisi̱ gąhuin nnēj. Maan si huin ruhuāj gą̱'mi sa'āj xi'í Señor Jesucristo huin tsínj gahui' rian rugutsi̱ xi'í né'. Daj si xi'í si gahui' Cristo rian rugutsi̱, ni̱ nitaj si ní'yanj si-chrej ni ngüi̱ mąn chruhua xungüi̱ gaquin' nan riānj gą̱ mánj. Ni̱ hua duna man'ānj si 'yaj ni ngüi̱ daj.
15 Ni̱ ngaa ni̱caj dugüi' né' ngą̱ Cristo Jesús, ni̱ nitaj si 'ya sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę̱ cúj né', asi̱ si̱ guitaj da'nga' nneę̱ cúj né' ą̱'. Sani̱ hua niąn si gąhuin nąca né', gui̱'yaj Cristo.
16 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gąhuin din'inj rian daran' ni ngüi̱ dagahuin nuguan' nan. Ni̱ nąhuin 'i̱ ruhua Yan'anj ni̱'ya ni ngüi̱ daj ruhuāj. Daj si huin yya ni sij tsínj israelita rian Yan'anj.
17 Ni̱ güi gąn'anj nę̱' rian, ni̱ nitaj si huin ruhuāj sisi̱ chrąn' yun'unj ni é rę̱' man'ānj. Daj si guiran' nneę̱ cū sayun xi'í si huīnj 'ngǫ̱ tsínj 'yaj sun rian Jesús.

Bendición final

18 Huin ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj Señor Jesucristo sinduj niman daran' ni é rę̱' huin ni é rę̱' jnān ngą̱ xica'uī. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ huīnj
'ngo̱ tsínj apóstol tsínj a'mi
si-nu̱guan' Jesucristo rian ni
ngüḭ. Nḭ hué daj huin ruhua
Yan'anj si guḭ'yā. Nḭ arūnj
yanj carta nan a'nī rian a ni
é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj
sa̱' rian Yan'anj ma̱n xuman'
Efeso. Nḭ xuman ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' Cristo Jesús.
2 Nḭ huin ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj Yan'anj huin chrej
né' nga̱ Señor Jesucristo
sinduj rian ni é rẹ'. Nḭ
ga̱huin din'inj ruhua ni é rẹ',
guḭ'yaj nu̱ngüej sij, ruhuāj
aj.

Bendiciones espirituales en Cristo

3 Ga̱'mi sa̱' né' rian Yan'anj
huin chrej Señor Jesucristo.
Nḭ da xata' riqui nḭn' ruhua
Yan'anj daran' nuguan' sa̱'
rian xi'í si nicaj dugüi' né'
nga̱ Cristo.
4 Hué dan nḭ asḭj gui'yaj
Yan'anj xungüḭ, nḭ hua nacui
Yan'anj né' sisḭ guḭnicaj
dugüi' né' nga̱ Cristo. Nḭ
ga̱huin né' tsínj sa̱' rian
Yan'anj tsínj nitaj si da'ui
gaquin' mánj. Hué daj gani
sa̱' ruhua Yan'anj xi'í né' asḭj
ná sno'o.
5 Nḭ xi'í si 'ḭ ruhua Yan'anj
ni'ya né', nḭ gani ruhuaj
ga̱huin né' da'ni xi'í Je-
sucristo. Daj si da'nga'
daj garan' ruhua Yan'anj si
guḭ'ya nga̱ né'.
6 Nḭ xi'í daj ga̱'mi sa̱' né'
rian Yan'anj xi'í si nico sin-
duj riqui Yan'anj rian né'. Nḭ
hué daj gui'yaj Yan'anj sin-
duj rian né' xi'í si nico' né'
Cristo. Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj
ni'ya sí'.
7 Nḭ naránj si-tun man'an
sí' rian si-ga̱quin' né'. Nḭ
guinicaj Yan'anj niman nico
xi'í si-ga̱quin' né'. Daj si
ducu gani sa̱' ruhua Yan'anj
xi'í né'.
8 Nḭ sinduj riquij rian né'
'yaj sisḭ ga̱huin chru̱n né' da̱j
guḭ'yaj sa̱' né', nḭ da̱j gu̱nun
sa̱' né'.
9 Nḭ huin ruhua Yan'anj
sisḭ xa̱caj né' cuenta da̱j hua
nuguan' na̱ca huin nuguan'
a'mi xi'í da̱j huin ruhua
man'an Yan'anj guḭ'ya xi'í
né' huin né' ni tsínj nico'
Jesús.
10 Daj si güi ga̱nahuij
xungüḭ, nḭ huin ruhua
Yan'anj sisḭ ga̱nahuin
nu̱guan'an daran' si ma̱n
xata' nga̱ daran' si ma̱n
rian xungüḭ nan. Ngaa
nḭ guḭnicaj sun Cristo rian
daran'anj.
11 Nḭ xi'í Cristo, nḭ ganacui
Yan'anj ni únj. Nḭ na̱huin
ra'a únj ni rasu̱n rḭqui
Yan'anj rian únj. Nḭ hué
daj hua gani ruhua Yan'anj
xi'í únj. Nḭ Yan'anj 'yaj
daran'anj da̱j rún' aran'
ruhuaj.
12 Nḭ hué ni únj huin tsínj
gana'uij sini sisḭ guḭ'yaj sa̱'

Cristo ngą ni únj. Nį xi'í daj
nį nata' ni únj sisį dugu'nąj
'yaj man'an Yan'anj.
13 Nį xi'í Cristo hué daj
gahuin ngą ni é rę' nej. Daj si
ngaa gunun ni é rę' nuguan'
xąnga' huin nuguan' ataj sisį
nacaj Yan'anj ni é rę', nį gux-
uman ruhua ni é rę' ni'yaj
ni é rę' Cristo. Nį dąj rún'
'yaj ni tsínj nicaj sun ngaa
ru'man ni sij sello rian ni
yanj, nį hué daj gui'yaj yya
Yan'anj ngą á rę' ngaa riqui
Yan'anj Espíritu Santo rian
án rę'. Xi'í daj, nį ni'i yya ni
é rę' sisį huin ni é rę' da'níj
Yan'anj.
14 Nį xi'í si riqui Yan'anj
Espíritu Santo rian né', nį
ni'i yya né' sisį nąhuin ra'a
né' daran' nuguan' są' hua
gataj yya Yan'anj si rįquij
rian né'. Ngaa nį gą'mi są'
daran' né' xi'í si hua 'ueé
Yan'anj.

El espíritu de sabiduría y de revelación

15 Hué dan nį gunun
man'ānj nuguan' sisį gux-
uman ruhua ni é rę' ni'yaj
ni é rę' Señor Jesús. Nį
gunun man'ānj nuguan' sisį
'į ruhua ni é rę' ni'yaj ni é
rę' daran' ni tsínj są' nico'
Yan'anj nej.
16 Xi'í daj nį nitaj si a'nin'
ruhuāj nąga'uīj si guruhua
Yan'anj xi'í ni é rę' mánj.
Nį nanun ruhuāj ngaa achínj
jni'yā rian Yan'anj xi'í ni é
rę'.
17 Nį hua 'ueé Yan'anj huin
chrej Jesucristo. Nį achínj
jni'yā rian Yan'anj sisį rįqui
Yan'anj nuguan' chrụn są'
gụnun niman án rę'. Nį
achínj jni'yā sisį gụnun są' ni
é rę' nuguan' digyán Yan'anj
chruhua niman ni é rę'.
Ngaa nį gụini'i są' ni é rę'
man'an Yan'anj nej.
18 Nį achínj jni'yā rian
man'an Yan'anj sisį gąra
da'nga' ruhua ni é rę' dąj
hua si są' ana'uij ni é rę'
si rįqui Yan'anj rian án rę'.
Daj si gaquínj Yan'anj ni é
rę' sisį gụinicaj dugüi' ni é
rę' ngą man'an Yan'anj. Nį
nịn' ruhua hua są' si rįqui
Yan'anj rian né', tsínj są'
nico' Yan'anj anj.
19-20 Nį achínj jni'yā rian
Yan'anj sisį gụini'i ni é rę'
dąj nicaj Yan'anj nịn' ruhua
fuerza xi'í né' huin né' ni
tsínj xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj. Nį hué fuerza daj
digyán Yan'anj rian ni ngüį
ngaa ganá'nij Cristo scanij ni
níman. Nį gui'yaj Yan'anj
sisį gąne sí' nę' chrej ra'a są'
Yan'anj xata'.
21 Nį gui'yaj Yan'anj sisį
gụinicaj Cristo sun rian
daran' gobierno ngą rian
daran' yan'anj mąn chruhua
xungüį nej, rian daran' tsínj
huin achij nej, daran' fuerza
mán chruhua xungüį nan
nej. Nį hué daj gụinicaj
Cristo sun ango xungüį
gą'na' nej.
22 Nį gui'yaj Yan'anj sisį
gąhuin achij Jesús rian
daran' ni rasụn. Nį ga'ui'
Yan'anj sisį gụinicaj Cristo
sun rian daran' ni rasụn xi'í
né' ni tsínj nico' Yan'anj.
23 Nį dąj rún' huin nneę

cúj Cristo, nị hué daj huin né'. Nị nneẹ cúj Cristo huin daran' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị nịn' gạchra' riqui Cristo si-nụguan' sij rian daran' ni ngüị.

2

Salvos por gracia

1 Asịj sini nị dạj rún' huin ni níman huin ni é rẹ', gui'yaj ni nuguan' quij ngạ ni gaquin' da'ui ni é rẹ'. Sanị ga nị'na' niman án rẹ', gui'yaj Cristo aj.

2 Nị asịj sini gachéj ni é rẹ' dạj rún' chéj ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan nej. Nị gui'yaj ni é rẹ' si garan' ruhua sichre huin si nne rian hua rụmi'. Nị sichre nicaj sun rian ni ngüị na'uej ruhua dạgahuin rian Yan'anj anj.

3 Nị dạj rún' 'yaj ni ngüị daj, nị hué daj gachéj daran' né' asịj sini. Nị gui'yaj né' si garan' ruhua nneẹ cúj né'. Nị dagahuin né' nuguan' quij si gani ruhua niman né'. Xi'í daj nị hua niạn gạhuin daran' né' castigo dạj rún' gạhuin castigo ni ngüị na'ue dạgahuin rian Yan'anj daj.

4 Sanị nịn' ruhua nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya né'. Daj si nịn' ruhua 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né'.

5 Nị nụnj si rún' huin níman huin né' xi'í gaquin' gui'yaj né', sanị riqui Yan'anj sisị gạ nị'na' nụguan'an né' ngạ Cristo. (Ni nacaj Yan'anj ni é rẹ' xi'í sinduj riqui Yan'anj rian ni é rẹ'.)

6 Nị ganá'nij nụguan'an né' ngạ Cristo Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yaj Yan'anj sisị gạne né' ngạ Cristo xata' aj.

7 Ngaa nị ni güi gạne né' xata', nị gạ'ue dịgyán Yan'anj rian né' dạj nico huin sinduj gui'yaj Yan'anj xi'í né'. Nị gạ'ue guịni'i né' sisị nịn' ruhua gahuin 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né' xi'í si nico' né' Cristo Jesús.

8 Nị nacaj Yan'anj ni é rẹ' xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Nị hué nan huin 'ngọ sinduj riqui Yan'anj rian ni é rẹ'. Sé xi'í si gui'yaj sạ' ni é rẹ' huin si ganacaj Yan'anj ni é rẹ' mánj. Sanị huin 'ngọ sinduj 'yaj Yan'anj rian ni é rẹ' aj.

9 Nị sé xi'í si 'yaj sạ' né', nị nạcaj Yan'anj né' mánj. Daj si na'uej ruhua Yan'anj gạ'mi xạcan né' sisị tsínj sạ' huin né'.

10 Nị Yan'anj gui'yaj né' xi'í si guịnico' né' Cristo Jesús. Xi'í daj nị gạ'ue guị'yaj sạ' né'. Daj si asịj sini yạn, nị hué daj gani ruhua Yan'anj sisị guị'yaj sạ' né' xi'í Cristo Jesús aj.

Reconciliación por medio de la cruz

11 Hué dan nị gạnanun ruhua a ni é rẹ' sisị sé tsínj israelita huin ni é rẹ' mánj. Nị asịj sini nị dugu'nạj ni tsínj israelita ni é rẹ' sisị huin ni é rẹ' ni tsínj nun gụta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni é rẹ'

mánj. Nḭ hué man'an ni sij huin ni tsínj guta' da'nga' nneę cúj ni sij.

12 Nḭ gạnanun ruhua ni é rę' sisḭ asḭj sini, nḭ gahuin anéj ni é rę' rian Cristo. Nḭ gahuin anéj ni é rę' rian ni únj ni tsínj israelita nej. Nḭ nun guḭni'i ni é rę' dạj hua nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni tsínj israelita asḭj ná ngạ nuguan' gataj yya Yan'anj rian ni sij nej. Nḭ asḭj sini ngaa mán ni é rę' xungüḭ nan, ni nun guḭni'i ni é rę' Yan'anj mánj. Nḭ nun gạna'uij ni é rę' sisḭ guḭ'yaj Yan'anj nuguan' sạ' rian án rę' nej mánj.

13 Sanḭ yyạj nḭ nicaj dugüi' ni é rę' ngạ Cristo Jesús. Asḭj sini gahuin anéj ni é rę' rian Cristo. Sanḭ yyạj nḭ gahuin nḭchrun' ni é rę' rian sij xi'í si gayanj si-tun man'an sij.

14 Cristo gui'yaj sisḭ gạhuin din'inj ruhua né'. Nḭ hué sij gui'yaj sisḭ urin xuman' huin ni ngüḭ israelita ngạ ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Nḭ duguane Cristo xingá huin si xḭ'i unun' nụngüej xuman' daj. Nḭ xingá daj gui'yaj sisḭ gạhuin anéj nụngüej xuman' da aj.

15 Nḭ ngaa gahui' Cristo, nḭ gui'yaj sij sisḭ sḭ ga'nin' si-ley Moisés sun rian né' gạ mánj. Nḭ gui'yaj Cristo sisḭ gạhuin nụngüej xuman' daj urin xuman' nạca sisḭ guḭnicaj dugüi' ni ngüḭ daj ngạ sij. Nḭ hué daj gui'yaj sij sisḭ gạhuin din'inj rian daran' né'.

16 Nḭ ngaa gahui' Cristo rian rugutsḭ, nḭ gui'yaj sij sisḭ nạ'mi nụngüej xuman' daj. Nḭ gui'yaj sij sisḭ gạhuin din'inj ruhua nụngüej xuman' daj ngạ Yan'anj. Ngaa nḭ gạhuin nụngüej rian xuman' daj urin nneę cúj Cristo aj.

17 Hué dan nḭ ga'nạ' Cristo, nḭ ga'mi sij nuguan' sạ' rian án rę' ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ rian ni únj ni tsínj israelita sisḭ gạhuin din'inj ruhua né' guḭman daran' né' ngạ Yan'anj anj.

18 Nḭ xi'í Cristo nḭ gạ'ue gạhuin nḭchrun' daran' né' rian chrej né', gui'yaj man'an Espíritu Santo.

19 Xi'í daj nḭ sé tsínj 'nạ' anéj chrej huin ni é rę' gạ mánj. Nḭ nitaj si mạn ni é rę' nę' xę' xánj ni é rę' mánj. Sanḭ yyạj nḭ hua si-chrej ni é rę' ngạ ango ni tsínj sạ' nico' Yan'anj sisḭ guḭnicaj dugüi' daran' né' ngạ Yan'anj anj.

20 Nḭ dạj rún' huin 'ngọ hue' sạ' huin ni é rę'. Nḭ ni tsínj apóstol, ni tsínj a'mi si-nụguan' Jesucristo yyạj ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná, nḭ hué ni sij huin ni yej ngaj xi'í hue' daj. Nḭ yej sạ' nan huin achij rian daran' ni yej ngaj xi'í hue' daj. Nḭ hué Jesucristo huin yej ran nan nne si-cúj hue' aj.

21 Hué dan nḭ 'ngọ chré' gạ daran' né' huin né' ni ngüḭ nico' Jesucristo. Ngaa nḭ 'ngọ nạxuman nuhui sạ'. Nḭ nuhui daj huin daran' né'

ni ngüi̱ nico' man'an Señor.
22 Ni̱ xi'í si nicaj dugüi' ni é
rẹ' ngạ Jesucristo, ni̱ gạhuin
nụguan'an ni é rẹ' ngạ ango
ni ngüi̱ gahuin nuhui daj. Ni̱
huaj nạxuman 'ngọ hue' sạ'
huin ducuá Yan'anj rian nne
Espíritu Santo aj.

3

Ministerio de Pablo a los gentiles

1 Huēj huin Pablo. Ni̱
nūnj ducuagạ' xi'í si nico'
man'ānj Cristo Jesús. Ni̱
ran'ānj sayun nan xi'í si
ga'mī nuguan' sạ' rian ni é
rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj 'nạ'
anéj chrej.
2 Ni̱ ani ruhuāj sisi̱ hua
gunun ni é rẹ' dạj gui'yaj
Yan'anj sinduj, ni garasụn
Yan'anj sun nan gui'yaj sūnj
xi'í ni é rẹ' aj.
3 Ni̱ digyán Yan'anj 'ngọ
nuguan' riānj huin 'ngọ
nuguan' nun gui̱ni'i ni ngüi̱
guimán asij ná. Ni̱ hua
garūnj dọj nuguan' nan rian
yanj ga'nī rian ni é rẹ'.
4 Ni̱ ngaa gạya ni é rẹ'
yanj daj, ni̱ gạ'ue xạcaj ni é
rẹ' cuenta sisi̱ ni'īnj nuguan'
nun gui̱ni'i ni ngüi̱ xi'í Cristo
aj.
5 Ni̱ asij ná ni̱ nun dị̱gyán
Yan'anj ni nuguan' daj rian
ni ngüi̱ mánj. Sani̱ yyạj
ni̱ digyán Espíritu Santo ni
nuguan' daj rian ni apóstol
ni tsínj a'mi si-nụguan' Je-
sucristo rian ni ngüi̱ ngạ
ango ni tsínj a'mi si-nụguan'
Yan'anj huin ni sij ni tsínj
hua sạ' chruhua niman.
6 Ni̱ nuguan' nun gui̱ni'i
ni ngüi̱ huin sisi̱ nạhuin
ra'a nụguan'an ni ngüi̱ 'nạ'
anéj chrej ngạ ni ngüi̱ is-
raelita nuguan' sạ' gui'yaj
yya Yan'anj ngạ ni tsínj is-
raelita asi̱j ná. Ni̱ dạj rún'
huin urin nneẹ cú', hué daj
huin daran' né'. Ni̱ gui̱nicaj
dugüi' daran' né' nạhuin
ra'a né' nuguan' sạ' gataj yya
Yan'anj rian ni tsínj israelita.
Ni̱ hua nahuin ra'a á rẹ'
nuguan' sạ' da aj.
7 Ni̱ Yan'anj gui'yaj sisi̱
gạhuīnj 'ngọ tsínj nạta'
nuguan' sạ' daj rian ni ngüi̱.
Ni̱ sun daj huin 'ngọ sinduj
riqui Yan'anj riānj. Ni̱
gahuin nucuaj gui'yaj sūnj,
gui'yaj Yan'anj anj.
8 Huēj huin tsínj hua lij
doj daj ngạ daran' ni tsínj
sạ' nico' Yan'anj. Sani̱
riqui Yan'anj sinduj riānj sisi̱
gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ'
scanij ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.
Ni̱ na'ue nạri'īj dạj hua nico
nuguan' sạ' 'nạ' xi'í Cristo aj.
9 Ni̱ garasụn Yan'anj
man'ānj sisi̱ gạtaj yyāj rian
daran' ni ngüi̱ dạj hua
nuguan' gari hui̱ Yan'anj asi̱j
ná rian ni ngüi̱. Ni̱ Yan'anj
gui'yaj daran'anj.
10 Ni̱ hué daj gahuin yyạj
sisi̱ gui̱ni'i ni si huin achij
mán xata' dạj chrụn man'an
Yan'anj. Ni̱ gui̱ni'i ni si huin
achij daj xi'í si dị̱gyán né' ni
tsínj nico' Yan'anj dạj ni'i sạ'
Yan'anj daran'anj.
11 Ni̱ hué daj gui'yaj
Yan'anj dạj rún' gani ruhua
man'an asi̱j ná sno'o. Ni̱

gahuin yya si gani ruhua
Yan'anj xi'í si ga'nạ' Señor
Jesucristo chruhua xungüị
nan.
12 Nị xi'í si guxuman ruhua
né' ni'yaj né' Jesucristo,
nị gạ'ue gạhuin nịchrun'
né' gạchinj jni'yaj né' rian
Yan'anj anj. Nị sị guxu'ui'
né' mánj.
13 Hué daj nị achínj jni'yā
rian án rẹ' sisị sị gahuin
ruhua á rẹ' xi'í si ran'ānj
sayun xi'í ni é rẹ' mánj. Daj
si gạhui sạ' ni é rẹ' xi'í sayun
ran'ānj nan anj.

El amor que excede a todo conocimiento

14 Hué dan nị xi'í nuguan'
nan, nị guiniquin' ráj dacō
rian chrej Señor Jesucristo.
15 Nị Yan'anj huin chrej
daran' ni xi'nin' ni tsínj mạn
rian xungüị ngạ ni si mạn
xata' nej.
16 Nị achínj jni'yā rian
Yan'anj sisị nạri' nucuaj ni-
man án rẹ', guị'yaj Espíritu
Santo. Nị gạ'ue chrạcuij
Yan'anj man'an ni é rẹ' xi'í
si hua nico rasụn sạ' rian
Yan'anj anj.
17 Nị achínj jni'yā sisị gạne
xạnga' Cristo chruhua ni-
man ni é rẹ' xi'í si xuman
ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij.
Ngaa nị gạ nịca ruhua ni é
rẹ' xi'í si 'ị ruhua Yan'anj
ni'ya ni é rẹ' aj.
18 Hué dan nị gạ'ue gạra
da'nga' ruhua ni é rẹ' ngạ
daran' ni ngüị sạ' nico'
Yan'anj sisị 'ị nico ruhua
Cristo ni'yaj sij né'. Nị dạj
rún' hua 'ngọ si gạra' nico, nị
hué daj 'ị ruhua Cristo ni'yaj
sij né'. Nị dạj rún' hua 'ngọ
si xẹ'e nico hué daj huaj nej.
Nị dạj rún' hua 'ngọ si gụnun
nico, nị hué daj huaj nej. Nị
dạj rún' hua 'ngọ si xạcan
nico hué daj huaj nej.
19 Nị achínj jni'yā rian
Yan'anj sisị guịni'i ni é rẹ'
dạj 'ị nico ruhua Cristo ni'yaj
sij ni é rẹ'. Nị na'ue
gụnucuaj né' guịni'i né' dạj
hua nico nuguan' nan. Hué
dan nị xi'í si 'ị nico ruhua
Cristo ni'yaj sij né', nị gạ'ue
gạhuin sạ' né' dạj rún' hua
man'an Yan'anj.
20 Yyạj nị gạtaj daran'
né' sisị hua sạ' nịn' ruhua
Yan'anj. Nị nicaj Yan'anj
fuerza guị'ya nico daj ngạ si
achínj né' ngạ si ani ruhua
né' nej. Nị gạ'ue guị'yaj sạ'
né' xi'í si nne Yan'anj ngạ
né'.
21 Yan'anj huin si sạ' gạtaj
daran' né' huin né' ni tsínj
nico' Jesucristo. Nị Jesu-
cristo digyán sisị hua sạ' nịn'
ruhua Yan'anj nej. Ngaa nị
nịganj gạ'mi sạ' daran' né'
rian Yan'anj anj. Amén.

4

La unidad del Espíritu

1 Nūnj ducuagạ' xi'í si nico'
man'ānj Señor. Nị achínj
jni'yā rian án rẹ' sisị gạchre
sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj
anj. Daj si hua yya gaquínj
Yan'anj ni é rẹ' sisị gạche sạ'
ni é rẹ' chruhua xungüị nan.
2 Nị guị'yaj ni é rẹ' sisị
gạhuin ni é rẹ' 'ngọ lij rian
ni dugüi' ni é rẹ'. Nị gạ'mi
sạ' ni é rẹ' rian ni sij nej. Nị

gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nị gạhuin 'ị ruhua á rẹ' ngaa nun aran' ruhua á rẹ' si 'yaj ni dugüi' ni é rẹ' nej.

3 Nị nịganj gạnahuij ruhua ni é rẹ' sisị guịnicaj dugüi' uyan daran' ni é rẹ'. Daj si chracuij Espíritu Santo sisị hué daj guị'yaj ni é rẹ' xi'í si hua din'inj guịman án rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nị hué daj guị'yaj ni é rẹ' xi'í si gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guị'yaj Cristo aj.

4 Nị urin nneẹ cúj Cristo huin daran' né'. Nị hua urin Espíritu Santo nne chruhua niman daran' né'. Nị gahuin yya ruhua né' sisị gaquínj Yan'anj né'. Nị uyan ana'uij daran' né' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.

5 Nị hua urin Señor nicaj sun rian né'. Nị urin nuguan' sạ' xuman ruhua né'. Nị gata' nnee daran' né' xi'í urin Jesucristo.

6 Nị hua urin Yan'anj huin chrej daran' né'. Nị Yan'anj nicaj sun rian daran'anj. Nị 'yaj sun Yan'anj niman daran' né'. Nị nne Yan'anj ngạ daran' né' aj.

7 Sanị hua ganahuin ra'a da gọ'ngo né' sinduj dạj rún' huin ruhua Cristo riqui sí' rian né'.

8 Nị xi'í daj gataj si-nụguan' Yan'anj:

Ngaa gahui Cristo xata', nị nicaj sij ni tsínj hua anumi gan'anj sij.

Nị ga'ui' sij sun sạ' rian ni ngüị aj.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

9 Nị nuguan' nan ataj sisị hua gahui sij xata'. Ngaa nị huin ruhuaj gata sisị hua sini ga'nạ' sij nẹ' nịca' ruhua xungüị nan.

10 Nị tsínj ga'nạ' nan hué guẹ sij nahui nạn' xata' rian hua xạcan nịn' ruhua. Nị xi'í daj nicaj sun sij rian daran'anj.

11 Nị riqui Cristo sisị gạhuin da'aj né' apóstol tsínj gạn'anj gạ'mi si-nụguan' sij rian ni ngüị. Nị gạhuin ango né' tsínj gạ'mi nuguan' digyán Yan'anj rian sí'. Nị gạhuin ango né' tsínj gạnata' nuguan' sạ' sisị gạnacaj Yan'anj ni ngüị. Nị gạhuin ango né' tsínj dụgumi ngaa nạhuin yu' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị gạhuin ango né' tsínj dịgyan si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị aj.

12 Nị hué daj huin ruhua Cristo guị'yaj sij ngạ gọ'ngo né' sisị gạhuin nịca ruhua né' huin né' ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj. Ngaa nị guị'yaj sun né' chrạcuij né' ni dugüi' né' ni tsínj nico' Cristo. Ngaa nị gạhuin sạ' niman né' huin né' nneẹ cúj Cristo.

13 Ngaa nị daran' né' guịnicaj dugüi' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Cristo. Nị gạra da'nga' ruhua né' dạj hua da'níj Yan'anj. Nị guịsij né' gạhuin ran niman né'. Ngaa nị gạ'ue guịni'i ni ngüị sisị hua yya nne Cristo niman né'.

14 Ngaa nị sị gahuin né' dạj rún' huin ni tsin' mánj. Daj si nicọ' huaj naduna si ani

ruhua anin'inj. Nḭ sé si 'ḭ xu-
man ruhua anin'inj daran'
ni nuguan' unun mánj. Nḭ
sḭ gui'yaj né' dạj rún' 'yaj ni
tsin' mánj. Nḭ sḭ guxuman
ruhua né' si-nụguan' ni tsínj
chrụn achéj digya' yun'unj
ni ngüḭ mánj.
15 Nḭ gạ'mi xạnga' né' rian
ni dugüi' né' xi'í si 'ḭ ruhua
né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.
Ngaa nḭ gạ'ue gạhuin ran
ruhua né', nḭ guḭnicaj dugüi'
uyan né' ngạ Cristo. Nḭ nicaj
sun Cristo rian nneẹ cúj sij
huin daran' né' aj.
16 Nḭ xi'í Cristo nḭ 'yaj sun
sạ' nneẹ cúj sij huin né'.
Nḭ dạj rún' nicaj dugüi' nḭn'
nneẹ cúj né', nḭ hué daj nicaj
dugüi' né' ngạ ni dugüi' né'
ni tsínj nico' Yan'anj. Daj
si 'yaj fuerza daran' né' sisḭ
uyan guḭnicaj dugüi' daran'
né'. Nḭ huaj gạhuin ran
ruhua né', 'yaj si-nụguan'
Yan'anj xi'í si 'ḭ ró' ni'í' ni
dugüí' aj.

La nueva vida en Cristo

17 Nḭ hué nuguan' nan ataj
snan'ān gụnun ni é rẹ' xi'í
si nico' né' Señor. Yyạj nḭ sḭ
gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni
tsínj nun ni'i Yan'anj ni tsínj
'nạ' anéj chrej mánj. Daj si
nitaj si ní'yanj si ani ruhua
ni sij mánj.
18 Nḭ hua rụmi' chruhua
niman ni sij. Nḭ gahuin anéj
ni sij rian chrej sạ' riqui
Yan'anj rian ni ngüḭ. Daj si
nunun ni sij si so'o ni sij aj.
19 Nḭ nitaj si nahuij ruhua
ni sij xi'í gaquin' 'yaj ni sij.
Nḭ aran' ruhua ni sij guḭ'yaj
ni sij si aran' ruhua nneẹ cúj
ni sij, guḭ'yaj ni sij.
20 Sanḭ nun guḭni'i ni é rẹ'
Cristo sisḭ hué daj guḭ'yaj ni
é rẹ' mánj.
21 Nḭ xạnga' gunun ni é rẹ'
xi'í Cristo. Nḭ gahuin chrụn
ni é rẹ' si-nụguan' sij. Daj si
si-nụguan' sij huin nuguan'
xạnga' aj.
22 Nḭ dụnaj ni é rẹ' si xḭ'i
gui'yaj ni é rẹ' asḭj sini. Daj
si si gui'yaj ni é rẹ' daj huin
'ngọ si xḭ'i digya' yun'unj
man'an ni é rẹ'.
23 Sanḭ nạhuin nạca niman
ni é rẹ' xi'í si ani ruhua ni é
rẹ' aj.
24 Nḭ gạhuin ni é rẹ' ni ngüḭ
nạca, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ dạj
rún' huin man'an Yan'anj
huin ni ngüḭ nạca daj. Ngaa
nḭ guḭ'yaj nḭca xạnga' ni é rẹ',
nḭ gạhuin sạ' ni é rẹ', guḭ'yaj
Yan'anj anj.
25 Hué dan nḭ sḭ ga'man
ruhua á rẹ' rian ni dugüi'
ni é rẹ' mánj. Daj si nicaj
dugüi' né' huin daran' né'
nneẹ cúj Cristo.
26 Nḭ sisḭ gạ'man ruhua ni
é rẹ', nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ'
gaquin' mánj. Nḭ sḭ ga'man
nụgüi ruhua á rẹ' mánj.
27 Nḭ sḭ ga'ui' ni é rẹ' chrej
rian sichre sisḭ gạtsij sichre
niman án rẹ' mánj.
28 Tsínj gui'yaj tụ, nḭ dụna
sij si guḭ'yaj tụ sij aj. Nḭ
gạxi'i sij guḭ'yaj sun sij sun
sạ'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭri' sij
si gạ'ui' sij rian ni ngüḭ niqui
aj.
29 Sḭ ga'uej ruhua á rẹ'
gạ'mi ni é rẹ' nuguan' quij.

Sanı̱ gąnahuij ruhua á rę' gą'mi ni é rę' nuguan' są' huin nuguan' achin rian ni dugüi' ni é rę'. Ngaa nı̱ gąhuin są' doj ni tsínj gu̱nun nuguan' gą'mi ni é rę' sisı̱ są' gą'mi ni é rę' aj.

30 Sı̱ gui'yaj ni é rę' si gąnani ruhua Espíritu Santo mánj. Nı̱ dąj rún' 'yaj ni tsínj a'ui' sello rian yanj, nı̱ hué daj 'yaj Yan'anj ngą né'. Daj si riqui Yan'anj Espíritu Santo rian né' sisı̱ gąhuin nı̱ni né' da güi gą'na' nącaj Yan'anj né'.

31 Du̱na ni é rę' si nan'an ruhua ni é rę' aj. Nı̱ du̱na á rę' si a'man ruhua á rę' nej. Nı̱ sı̱ gunun' ni é rę' ngą ni dugüi' í rę' mánj. Nı̱ sı̱ gaguaj ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę' mánj. Nı̱ sı̱ ga'mi ni é rę' nuguan' quij xi'í 'ngo̱ dugüi' ni é rę' mánj. Nı̱ du̱na ni é rę' daran' nuguan' quij hua da aj.

32 Nı̱ gą są' ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę'. Nı̱ nąhuin 'ı̱ ruhua go̱'ngo ni é rę' gu̱ni'yaj a ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę' nej. Nı̱ gu̱nicaj ni é rę' niman nico rian ni dugüi' ni é rę' dąj rún' guinicaj Yan'anj niman nico rian ni é rę' xi'í Cristo aj.

5

Andad como hijos de luz

1 Hué ni é rę' huin da'níj Yan'anj. Nı̱ 'ı̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rę'. Ngaa nı̱ gu̱i'yaj fuerza ni é rę' sisı̱ gąhuin ni é rę' dąj rún' huin Yan'anj anj.

2 Daran' si gu̱i'yaj ni é rę', nı̱ gąhuin 'ı̱ ruhua ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę' dąj rún' gahuin 'ı̱ ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Nı̱ naga'ui' sij man'an sij rian Yan'anj xi'í né'. Nı̱ gahuin sij 'ngo̱ ofrenda gahui' sij. Nı̱ garan' ruhua Yan'anj si gui'yaj sij.

3 Yyąj nı̱ huin ni é rę' tsínj są' nico' Yan'anj. Ngaa nı̱ ą 'ngo̱ ni nuguan' sı̱ ga'ue gą'mi ni é rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj nuna xi'í squı̱ra' ni sij mánj. Nı̱ sı̱ ga'mi ni é rę' xi'í ango nuguan' quij mánj. Nı̱ sı̱ gahuin ruhua ni é rę' ngą si'yaj dugüi' ni é rę' nej mánj.

4 Nı̱ sı̱ ga'mi ni é rę' nuguan' snan'anj rian dugüi' ni é rę' ngą nuguan' nı̱'yun nej, nuguan' huin ducu ruhua ni é rę' nej mánj. Daj si nitaj si hua są' nuguan' daj si gą'mi ni é rę' mánj. Maan si gą'ui' ni é rę' si guruhua Yan'anj anj.

5 Nı̱ hua tsínj a'mi ngą squı̱ra' sij. Nı̱ hua tsínj 'yaj ango nuguan' quij hua nej. Nı̱ hua tsínj huin ruhua ngą si'yaj dugüi' sij. Nı̱ uyan 'yaj tsínj daj ngą ni tsínj nico' ango yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Nı̱ ni'i ni é rę' sisı̱ sı̱ ga'ue gątu ni tsínj 'yaj quij daj rian nicaj sun Cristo ngą Yan'anj mánj.

6 Sı̱ duna ni é rę' si gą'mi ni tsínj nuguan' digya' yun'unj huin nuguan' nitaj si ní'yanj rian ni é rę' mánj. Daj si xi'í

ni nuguan' digya' yun'unj daj, nḭ gạhuin castigo ni tsínj na'ue dạgahuin si ataj Yan'anj.

7 Ngaa nḭ sḭ guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj digya' yun'unj da mánj.

8 Asḭj sini nḭ dạj rún' rian rụmi' gahuin ni é rẹ'. Sanḭ xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Señor yyạj, nḭ dạj rún' huin rian xiguḭn sạ' huin ni é rẹ'. Xi'í daj gạche ni é rẹ' dạj rún' chéj ni tsínj chéj rian xiguḭn sạ' aj.

9 (Tsínj chéj rian xiguḭn sạ' daj, nḭ a'mi sạ' sij. Nḭ 'yaj nḭca sij nej. Nḭ a'mi sij nuguan' xạnga' nej.)

10 Nḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj sun ni é rẹ' dạj rún' aran' ruhua Señor aj.

11 Nḭ sḭ guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj xḭ'i huin ni tsínj a'mi nuguan' nitaj si ní'yanj mánj. Daj si mạn ni sij rian hua rụmi'. Sanḭ sạ' huin sisḭ dḭgyán án rẹ' rian ni tsínj daj sisḭ nun hua sạ' si 'yaj ni sij.

12 Daj si ri'ī̱j si-nạ'aj gạ'mī xi'í nuguan' quij 'yaj huḭ ni sij.

13 Sanḭ ngaa xiguḭn 'yaj yan'ạn, nḭ rugüi' ni'í' daran' si 'yaj huḭ ni sij. Daj si yan'ạn 'yaj si rugüi' daran'anj.

14 Xi'í daj nḭ ataj ni ngüḭ: Nạnun ruhuá rẹ' sisḭ atój rẹ'. Nạchica rẹ' scanij ni níman. Nḭ guḭxiguin gạche rẹ', guḭ'yaj Cristo aj. Hué daj ataj ni ngüḭ.

15 Ngaa nḭ gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si-chrej ni é rẹ'. Sḭ gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nḭ'yun mánj. Sanḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj chrụn nuguan' sạ' aj.

16 Guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' ni güi mán né' aj. Daj si ni güi nan, nḭ 'yaj quij ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan. Sanḭ hua ní'nij rian né' guḭ'yaj sạ' né'.

17 Xi'í daj nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nḭ'yun mánj. Sanḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' dạj huin ruhua Señor guḭ'yaj á rẹ'.

18 Sḭ ga xḭni ni é rẹ' mánj. Ni tsínj go'o, ni 'yaj ni sij gaquin' xḭ'i. Sanḭ gụnun sạ' Espíritu Santo chruhua niman án rẹ'.

19 Nḭ gạ'mi ni é rẹ' Salmo rian gọ'ngo dugüi' ni é rẹ' ngạ chra' huin himno nej, chra' hua sạ' güenda niman né' nej. Gạra niman ni é rẹ' chra' rian Señor aj.

20 Nḭ nḭganj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj huin chrej né' xi'í daran' nuguan'. Nḭ hué daj guḭ'yaj ni é rẹ' xi'í Señor Jesucristo aj.

Someteos los unos a los otros

21 Nḭ guḭ'yaj 'ueé a ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua ni dugüi' ni é rẹ', guḭ'yaj ni é rẹ'. Nḭ hué daj guḭ'yaj á rẹ' xi'í si nụn yan'anj ni é rẹ' Yan'anj.

22 Yun'unj xạna hua nicạ, nḭ guḭ'yaj 'ueé unj si ataj nicạ unj dạj rún' 'yaj 'ueé unj rian Señor.

23 Daj si nicą unj a'nin' rian unj dąj rún' a'nin' Cristo rian né' huin né' ni ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱ hué né' huin nneę cúj Cristo. Ni̱ Cristo gui'yaj sisi̱ gąnacaj Yan'anj né'.

24 Ni̱ dąj rún' dagahuin ni ngüi̱ nico' Yan'anj si-nu̱guan' Cristo, ni̱ da'nga' daj dągahuin yun'unj xąna nuguan' a'mi nicą unj.

25 Ni̱ gąhuin 'i̱ ruhua tsínj sno'o gui̱ni'yaj sij nicą sij dąj rún' 'i̱ ruhua Cristo ni'yaj sí' né' huin né' ni ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱ naga'ui' sí' man'an sí' gahui' sí' xi'í né'.

26 Ni̱ hué daj gui'yaj Cristo gahui' sij sisi̱ gąhuin są' né' rian Yan'anj. Ni̱ nagui'yaj są' Cristo né' xi'í nuguan' są' ngą xi'í nnee gata' nnee né' aj.

27 Ngaa ni̱ gą'ue nąhuin ra'a Cristo né' huin né' ni ngüi̱ gahuin 'ueé, gui'yaj Cristo. Ni̱ dąj rún' hua 'ngǫ atsij ngaa nitaj yanj anun, ni̱ nitaj si aran' rianj, ni̱ hué daj gą né' ngaa nąhuin ra'a Cristo né'. Ni̱ gą ni̱ca są' 'ueé né' rian Cristo aj.

28 Hué dan ni̱ dąj rún' 'i̱ ruhua 'ngǫ tsínj sno'o ni'yaj sij nneę cúj man'an sij, ni̱ hué daj gąhuin 'i̱ ruhua sij gui̱ni'yaj sij nicą sij. Tsínj 'i̱ ruhua ni'yaj nicą, ni̱ 'i̱ ruhua sij ni'yaj sij man'an sij nej.

29 Daj si ni̱ ą 'ngǫ ni tsínj nitaj si huin xąn' ruhua ni'yaj nneę cúj man'an sij. Sani̱ xa sij sisi̱ gą fuerza nneę cúj sij. Ni̱ dugumi sij nneę cúj sij dąj rún' 'yaj Cristo ngą ni ngüi̱ nico' Yan'anj anj.

30 Daj si huin né' nneę cúj Cristo xi'í si huin né' ni ngüi̱ nico' Yan'anj anj.

31 Xi'í daj: "Ni̱ du̱na 'ngǫ tsínj daj chrej sij ngą nni sij. Ngaa ni̱ nąhuin nu̱guan'an nu̱ngüej nicą sij. Ni̱ nu̱ngüej nicą sij gąhuin urin nneę cúj."

32 Hué nuguan' nan huin 'ngǫ nuguan' nico. Ni̱ na'ue gąra da'nga' są' ruhua né' u̱n sin huin nuguan' nan ruhuaj gata mánj. Sani̱ a'mī xi'í si nicaj dugüi' Cristo ngą ni ngüi̱ nico' Yan'anj anj.

33 Hué dan ni̱ hua niąn si gąhuin 'i̱ ruhua gǫ'ngo ni é rę' ni tsínj sno'o gui̱ni'yaj ni é rę' nicą ni é rę' dąj rún' 'i̱ ruhua á rę' ni'yaj á rę' man'an án rę'. Ni̱ hua niąn si gą ní'yanj yun'unj xąna rian nicą unj.

6

1 Ni̱ hua niąn si dągahuin ni tsin' si ataj chre ngą nni xi'í si hué daj huin ruhua Señor si gui̱'yaj anin'inj. Daj si nuguan' nan huin 'ngǫ nuguan' ni̱ca yya.

2-3 Ni̱ ga'nin' Yan'anj sun rián rę': "Gui̱nun yan'ánj rę' chréj ré' ngą nní ré', ngaa ni̱ gui̱man są' rę' nico yo' chruhua xungüi̱ nan." Ni̱ gataj yya Yan'anj sisi̱ hué daj dągahuin né' nuguan' nan, ni̱ gą są' rian né'. Ni̱ hué nuguan' nan huin nuguan' sini sisi̱ hué daj ga'mi Yan'anj rian né'.

4 Nḭ ni tsínj hua da'níj, nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' sisḭ
gạ'man ruhua da'níj ni é rẹ' mánj. Sanḭ guḭ'yaj ni é rẹ'
sisḭ dạgahuin da'níj ni é rẹ' si-nụguan' Señor. Nḭ guḭ'yaj
ni é rẹ' sisḭ gạhuin chrụn da'níj ni é rẹ' si-chrej Señor
nej.

5 Nḭ ni tsínj 'yaj sun rian 'ngọ xuru'ue, nḭ dạgahuin ni
é rẹ' si ataj tsínj daj. Nḭ gạ ní'yanj ni é rẹ' ngạ sij. Nḭ
gạ cuidado ni é rẹ' guḭ'yaj ni é rẹ' si aran' ruhua sij.
Nḭ guḭ'yaj sun ni é rẹ' si-sun sij dạj rún' 'yaj á rẹ' si-sun
Cristo.

6 Nḭ sé urin ngaa nḭ'yaj xuru'ue daj, nḭ guḭ'yaj sun
sạ' ni é rẹ' huin ruhua ni é rẹ' mánj. Ngaa nḭ gạni
ruhua sij sisḭ sạ' 'yaj sun ni é rẹ', ruhua ni é rẹ'. Sanḭ
'ngọ guḭ'yaj sun ni é rẹ' rian xuru'ue dạj rún' 'yaj sun ni é
rẹ' rian Cristo. Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' si aran' ruhua Yan'anj,
guḭ'yaj á rẹ' aj.

7 Gạhuin niạ' ruhua á rẹ' guḭ'yaj sun sạ' á rẹ' si-sun
xuru'ue da aj. Nḭ gạni ruhua ni é rẹ' sisḭ rḭan Señor 'yaj
sun ni é rẹ'. Nḭ sé rḭan 'ngọ tsínj 'yaj sun ni é rẹ' mánj.

8 Daj si hua ni'i né' sisḭ ngaa 'yaj sạ' né', nḭ nạru'ue
man'an Señor rian né'. Nḭ nitaj si gạhuin sisḭ tsínj
'yaj sun rian xuru'ue huin né', asḭ tsínj 'yaj sun si-sun
man'an huin né'.

9 Ni tsínj xuru'ue, nḭ guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' ngạ ni tsínj
'yaj sun rian ni é rẹ' aj. Nḭ dụna ni é rẹ' si gạ'mi huee
ni é rẹ' rian ni sij. Nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ dạj rún' a'nin' Señor
nne xata' sun rian ni tsínj 'yaj sun rian ni é rẹ', nḭ hué
daj a'nin' Señor sun rian ni é rẹ' nej. Nḭ uyan hua daran'
né' rian Señor.

La armadura de Dios

10 Ango rin nuguan' huin si gạtaj snan'ān gụnun ni
é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Gạhuin nucuaj
ruhua ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Señor. Nḭ
hué daj guḭ'yaj ni é rẹ' ngạ si-fuerza sij.

11 Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ snado nụn sij atsij gaga'
dugumi sij nneẹ cúj sij ngaa unun' sij, nḭ hué daj guḭ'yaj
á rẹ' gạ sạ' niman án rẹ' ngạ nuguan' sạ' riqui Yan'anj
rian án rẹ' aj. Ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj gana á rẹ' rian
nuguan' digya' yun'unj 'nạ' rian sichre aj.

12 Daj si nitaj si unun' né' ngạ ni tsínj hua nneẹ cúj
mánj. Sanḭ unun' né' ngạ ni nanẹ xḭ'i ngạ ni yan'anj 'yaj
quij chruhua xungüḭ nan nej. Nḭ a'nin' ni nanẹ xḭ'i
ngạ ni yan'anj daj rian ni ngüḭ 'yaj quij mạn chruhua
xungüḭ hua rụmi' nan. Nḭ unun' né' ngạ ni si 'yaj quij
mán xata' nej.

13 Xi'í daj nḭ dụgumi ni é rẹ' niman án rẹ' ngạ nuguan'
sạ' riqui Yan'anj rian án rẹ'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj gana ni
é rẹ' güi gạtsij sichre niman ni é rẹ'. Nḭ ngaa hué daj
gui'yaj ni é rẹ', nḭ gạ nḭca

ruhua ni é rẹ' ngą si-nụguan' Yan'anj anj.

14 Hué daj nị gą nịca ruhua ni é rẹ' ngą si-nụguan' Yan'anj. Nị dąj rún' nụn 'ngọ snado xiroj gaga' ngą nnij gaga' nụn gatịn sij, nị hué daj gụnun nuguan' xąnga' niman ni é rẹ' sisị guị'yaj gana nuguan' daj rian ni nuguan' digya' yun'unj 'ną' rian sichre. Nị dąj rún' dugumi 'ngọ snado man'an sij ngą gató gaga', nị hué daj dụgumi ni é rẹ' xi'í chrej nịca chéj ni é rẹ' aj.

15 Nị dąj rún' niquin' chrụn 'ngọ snado 'nịj sij si-zapato sij, nị hué daj guị'yaj xugüi ni é rẹ' sisị gąn'anj gą'mi ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị. Nị nuguan' daj 'yaj si huin din'inj ruhua né'.

16 Nị gụxuman są' ruhua ni é rẹ' guịni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nị dąj rún' nicaj 'ngọ snado 'ngọ gaga' arán̨j sij man'an sij, nị da'nga' daj gą'ue guị'yaj gana ni é rẹ' rian nuguan' digya' yun'unj 'ną' rian sichre. Daj si dąj rún' huin 'ngọ ra'uej aca huin nuguan' digya' yun'unj daj.

17 Nị gąhuin yya ruhua ni é rẹ' sisị nącaj Yan'anj ni é rẹ'. Ngaa nị gą'ue dụgumi ni é rẹ' man'an án rẹ' dąj rún' 'yaj 'ngọ snado nụn chrą 'ngọ jnahui gaga'. Nị dąj rún' hua espada 'ngọ ata sij, nị hué daj hua si-nụguan' Yan'anj riqui Espíritu Santo rian án rẹ'. Daj si gą'ue guị'yaj gana á rẹ' rian sichre guị'yaj nuguan' da aj.

18 Nị nịganj gąchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nị chrącuij Espíritu Santo si gąchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nị gą gunun nịganj ruhua ni é rẹ'. Nị sị ga'nin' ruhua ni é rẹ' sisị gąchinj jni'yaj ni é rẹ' xi'í daran' né' ni tsínj nico' Yan'anj mánj.

19 Nị gąchinj jni'yaj á rẹ' xi'í man'ānj sisị rịqui Yan'anj 'ngọ nuguan' riānj. Ngaa nị gą'ue gą'mi nucuā nuguan' są' rian ni ngüị aj. Nị nuguan' nąca huin nuguan' 'ną' rian Yan'anj daj.

20 Nị garasụn Yan'anj si gąn'anj gą'mī nuguan' są' rian ni ngüị. Xi'í daj nị anumīj cadena. Ngaa nị gąchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'īj sisị sị guxu'uīj gą'mī xi'í Yan'anj. Daj si hua niąn si hué daj gą'mī rian ni ngüị aj.

Salutaciones finales

21 Nị Tíquico huin 'ngọ jnánj né' tsínj 'ị ruhua né'. Nị huin sij 'ngọ tsínj są' chracuij sij si-sun Señor. Nị gą'ue nąta' sij daran' si guiran'ānj gụnun ni é rẹ' ngą daran' nuguan' 'yā nej.

22 Xi'í daj nị a'nī si huaj sij rian mąn án rẹ' sisị gątaj sij gụnun ni é rẹ' dąj hua mán únj. Nị hué ducuánj daj huin ruhuāj si nąri' nucuaj ni é rẹ' ngą si-chrej Yan'anj, guị'yaj sij aj.

23 Nị ruhuāj si gąhuin din'inj ruhua ni jnąnj án

rẹ' guḭ'yaj Yan'anj huin chrej né' ngạ Señor Jesucristo. Nḭ hué daj gạhuin 'ḭ ruhua gọ'ngo ni dụgüi' ni é rẹ' nej. Nḭ gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' Yan'anj, ruhuāj aj.

24 Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian daran' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüḭ 'ngọ 'ḭ xạnga' ruhua ni'yaj Señor Jesucristo. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

Salutación

1 Pablo ngą Timoteo huin nụngüej únj. Nị 'yaj sun nụngüej únj rian Jesucristo. Nị a'níj nụngüej únj yanj carta nan huaj rian a ni é rẹ' ni tsínj hua są' rian Yan'anj mán xuman' Filipos ngą ni tsínj obispo nej, ni tsínj diácono nej.

2 Nị huin ruhua nụngüej únj sisị guị'yaj Yan'anj huin chrej né' ngą Señor Jesucristo sinduj rian ni é rẹ'. Ngaa nị gąhuin din'inj ruhua ni é rẹ' ruhua únj nej aj.

Oración de Pablo por los creyentes

3 Nị da yụn yụn nanun ruhuāj xi'í a ni é rẹ', nị a'uīj si guruhua Dan'ān xi'í ni é rẹ'.

4 Nị nịganj huin nią' ruhuāj ngaa achínj jni'yā rian Yan'anj xi'í ni é rẹ'.

5 Daj si asịj ngaa guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nị 'yaj sun nụguan'an ni é rẹ' ngāj xi'í si-nụguan' Cristo.

6 Nị hua gaxị'i gui'yaj Yan'anj nuguan' są' chruhua niman án rẹ'. Nị hua xitinj ruhuāj sisị gą guẹ guị'yaj są' Yan'anj chruhua niman án rẹ' da' güi nąnicaj Jesucristo gą'na' sij.

7 Nị dugu'nąj huin sisị hué daj ani ruhuāj ni'yā xi'í daran' ni é rẹ'. Daj si nịn' ruhua 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị asị nūnj ducuagą', asị gąn'anj guịniquīnj rian ni tsínj nicaj sun, sanị a'mī gụnun ni sij sisị nuguan' xąnga' huin nuguan' są' 'ną' rian Yan'anj. Daj si uyan 'yaj Yan'anj sinduj rian daran' né'.

8 Nị ni'i Yan'anj sisị dąj rún' 'ị ruhua Jesucristo, nị hué daj 'ị ruhuāj ni'yā daran' ni é rẹ'.

9 Nị achínj jni'yā rian Yan'anj xi'í ni é rẹ' sisị gąhuin 'ị ruhua á rẹ' guịni'yaj ni é rẹ' doj ni dugüi' ni é rẹ'. Nị guịni'i ni é rẹ' daran' nuguan' są' xi'í si gą'ue xącaj á rẹ' cuenta ụn ducuánj huin ducuánj są'.

10 Ngaa nị gą'ue nącui ni é rẹ' dąj hua ni nuguan' są'. Nị sị gani huịj ruhua ni é rẹ' ni'i ni é rẹ' xi'í si-chrej Yan'anj mánj. Nị sị ga gaquin' rian ni é rẹ' ngaa nąnicaj rụhua' yún Cristo gą'na' sij mánj.

11 Nị guị'yaj Cristo sisị gą nico nuguan' są' guị'yaj á rẹ' rian ni ngüị. Ngaa nị guịnun yan'anj ni ngüị rian Yan'anj. Nị gą'mi są' ni sij rian Yan'anj xi'í nuguan' są' gui'yaj ni é rẹ', ruhuāj aj.

Para mí el vivir es Cristo

12 Nị huin ruhuāj guịni'i a ni é rẹ' ngą xi'í sayun ran'ānj, nị gaxa'nị nuguan' są' gunun ni ngüị huin ni é rẹ' jnān ngą xica'uī.

13 Nḭ daran' ni snado mán
palacio nan ngą ango ni
tsínj, nḭ ni'i daran' ni sij sisḭ
nūnj ducuagą' xi'í si nicōj
Cristo.
14 Nḭ ngaa guini'i ga'ḭ ni
tsínj nico' Yan'anj sisḭ gą'ue
gṵnucuā gṵnūnj ducuagą',
nḭ gahuin nucuaj ruhua ni
sij. Nḭ gan'anj gą'mi ni sij
nuguan' są' rian ni ngüḭ. Nḭ
nun gṵxu'ui' ni sij ga'mi ni
sij si-nṵguan' Señor.
15 Nḭ xąnga' huin sisḭ
a'mi gǫ'ngo ni sij si-nṵguan'
Cristo rian ni ngüḭ xi'í si huin
xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij
man'ānj. Nḭ huin ruhua ni
sij gąhuin rian ni sij. Sanḭ
ani są' ruhua ango ni sij a'mi
ni sij xi'í si-nṵguan' Cristo.
16 Nḭ ni tsínj xicoj ruhua
daj, nḭ a'mi ni sij si-nṵguan'
Cristo xi'í si huin ruhua ni
sij gąhuin rian ni sij. Nḭ
nitaj si ani są' ruhua ni sij.
Nḭ huin ruhua ni sij sisḭ
guḭran'ānj doj sayun xi'í si
nūnj ducuagą'.
17 Nḭ ni tsínj 'yaj są' daj,
nḭ hué daj 'yaj ni sij xi'í si
'ḭ ruhua ni sij ni'yaj ni sij
Cristo. Nḭ ni'i ni sij sisḭ
nnēj nan xi'í si gą'ue gą'mi
są'āj xi'í nuguan' są' 'ną'
rian Yan'anj anj.
18 Sanḭ nitaj si 'yaj mánj.
Asḭ ani są' ruhua ni sij, asḭ ni-
taj si ani są' ruhua ni sij, sanḭ
nata' ni sij si-nṵguan' Cristo
rian ni ngüḭ. Nḭ huin nią'
ruhuāj sisḭ hué daj guḭ'yaj ni
sij. Nḭ gą guę gąhuin nią'
ruhuāj nej.
19 Daj si ni'īnj sisḭ gąhui
są' man'ānj rian sayun
ran'ānj acuan' xi'í si achínj
jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj
xi'ḭj. Nḭ hué daj gąhuin
xi'í si chracuij Si-Espíritu
Jesucristo man'ānj nej.
20 Nḭ huin ruhuāj si ą 'ngǫ
xico' sḭ guiri'ḭj si-ną'āj. Sanḭ
ana'uī sisḭ gą'ue gąhuin nu-
cuā ngą nneę cū. Ngaa
nḭ nṵnj si hua ni'nāj, nṵnj
si gąhuīj, sanḭ ana'uī sisḭ
nḭganj guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua
'ueé Cristo nne sij chruhua
nimānj anj.
21 Güendāj, nḭ ngaa hua
ni'nāj, nḭ nicaj dugüi'ḭj ngą
Cristo. Sanḭ sisḭ gąhuīj, nḭ
gąhui są'āj doj, guḭ'yaj sí'.
22 Sanḭ sisḭ gą'ue guḭ'yaj
sūnj si-sun Señor ngaa nnēj
hua ni'nāj, ngaa nḭ nun
xugüi ruhuāj dąj hua chrej
nacuīj gąn'ān mánj.
23 Nḭ 'ḭ huaj nącuīj dąj hua
chrej są' gąn'ān. Nḭ huin
ruhuāj gąhuīj, nḭ gąn'anj
gąnēj ngą Cristo. Daj si są'
huin güenda man'ānj.
24 Sanḭ achin doj si gąnēj
xi'í ni é rę'.
25 Nḭ hua xitinj ruhuāj ngą
nuguan' nan. Nḭ ni'īnj sisḭ gą
guę gąnēj ngą daran' án rę'.
Ngaa nḭ chrącuī sisḭ dḭsiqui'
ni é rę' gąn'anj ni é rę' nę'
chrej rian nánj. Nḭ gąhuin
nią' ruhua ni é rę' ngą si-
chrej Yan'anj.
26 Hué daj nḭ nąnicaj
rṵhua' yūnj gą'nāj scanij ni
é rę' sisḭ gąhuin nią' ruhua
ni é rę' xi'í Cristo Jesús.
27 Maan si huin ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj fuerza á rę' gąche
ni é rę' dąj rún' digyán si-

nu̱guan' Cristo rian án rę'. Ngaa nı̱ sisı̱ gu̱chīj gu̱ini'yā ni é rę', ası̱ sı̱ guchīj nej, nı̱ huin ruhuāj gu̱nūnj si-nu̱guan' ni é rę' sisı̱ ga̱ nı̱ca ruhua ni é rę' nga̱ si-chrej Yan'anj. Nı̱ gu̱inicaj dugüi' nu̱guan'an daran' ni é rę' nej. Nı̱ huin ruhuāj gu̱nūnj sisı̱ 'ngo̱ 'yaj fuerza daran' ni é rę' nga̱ si-chrej Yan'anj huin nuguan' sa̱'.

28 Nı̱ a̱ 'ngo̱ xico' sı̱ guxu'ui' ni é rę' rian ni tsínj unun' nga̱ ni é rę' mánj. Nı̱ xi'í si unun' ni sij nga̱ ni é rę', nı̱ digyán yya nuguan' daj sisı̱ ga̱ ni'ya nı̱ganj ni sij. Sanı̱ digyán nuguan' daj sisı̱ na̱caj Yan'anj ni é rę'. Nı̱ nuguan' nan 'na̱' rian Yan'anj.

29 Daj si sé urin ga̱'uej ruhua Yan'anj sisı̱ gu̱xuman ruhua ni é rę' nı̱'yaj ni é rę' Cristo, sanı̱ hué daj ga̱'uej ruhua Yan'anj, sisı̱ gu̱iran' ni é rę' sayun rian xi'í sij nej.

30 Nı̱ uyan ran' ni é rę' sayun da̱j rún' guiran'ānj. Nı̱ guini'i ni é rę' da̱j gahuin sayun daj. Yya̱j nı̱ unun ni é rę' sisı̱ hua gue̱ ran'ānj sayun nej.

2

Humillación y exaltación de Cristo

1 Hué dan nı̱ sisı̱ nari' nu-cuaj á rę' xi'í si nicaj dugüi' ni é rę' nga̱ Cristo, sisı̱ hua yya huin nia̱' ruhua ni é rę' xi'í si 'ı̱ ruhua Cristo ni'yaj sij ni é rę', sisı̱ hua yya nicaj dugüi' Espíritu Santo nga̱ ni é rę', sisı̱ hua yya 'ı̱ ruhua ni é rę' ni'yaj á rę' dugüi' ni é rę', nı̱ nani yaco ruhua ni é rę' ni'yaj á rę' dugüi' ni é rę',

2 ngaa nı̱ sisı̱ hué daj huin, nı̱ gu̱i'yaj ni é rę' sisı̱ ga̱huin nia̱' ruhuāj xi'í si gu̱inicaj dugüi' nu̱guan'an ni du̱güi' ni é rę'. Nı̱ uyan ga̱huin 'ı̱ ruhua ni du̱güi' ni é rę'. Nı̱ uyan ga̱ni ruhua ni é rę' urin nuguan'.

3 Nı̱ sı̱ gui'yaj ni é rę' si ga̱huin achij ni é rę' rian ni dugüi' ni é rę' mánj. Nı̱ sı̱ gui'yaj nnę ni é rę' mánj. Sanı̱ gu̱i'yaj ni é rę' sisı̱ da̱j rún' huin 'ngo̱ lij huin ni é rę' aj. Nı̱ ga̱ni ruhua ni é rę' sisı̱ hua sa̱' ni dugüi' ni é rę' daj nga̱ da̱j rún' hua sa̱' man'an ni é rę'.

4 Nı̱ sı̱ nano' ni é rę' chrej sa̱' ga̱che urin man'an ni é rę' mánj. Sanı̱ na̱no' ni é rę' chrej sa̱' ga̱che daran' ni dugüi' ni é rę' nej.

5 Nı̱ da̱j rún' gani ruhua Cristo Jesús, nı̱ hué daj ga̱ni ruhua ni é rę' nej.

6 Daj si nu̱nj si uyan huin Cristo nga̱ Yan'anj, sanı̱ nun gu̱i'yaj sij sisı̱ 'ngo̱ huin achij sij nga̱ Yan'anj mánj.

7 Sanı̱ duna anéj sij si huin achij sij. Nı̱ gahuin sij 'ngo̱ tsínj ga'nga gui'yaj sun rian ni ngüı̱. Nı̱ gahuin sij da̱j rún' hua man'an né'.

8 Nı̱ ngaa guisíj gahuin sij 'ngo̱ tsínj, nı̱ gahuin sij da̱j rún' huin 'ngo̱ lij. Nı̱ garáj xina sij si ga̱hui' sij rian rugutsı̱ huin 'ngo̱ nuguan' na̱'aj xi'í si guiran' sij gahui' sij.

9 Xi'í daj nḭ ga'ui' Yan'anj
'ngǫ rian hua xącan nḭn'
ruhua gąne Cristo. Nḭ hué si-
xugüi sij huin rian, rian si-
xugüi daran' ni ngüḭ.
10 Ngaa nḭ ngaa gṵnun
daran' ni si mán xata' ngą ni
ngüḭ mán nḭca' rian yo'ój si-
xugüi Jesús, nḭ gąniquin' ráj
dącoj daran' ni sij ngą ni si
mán nḭca' daqui yo'ój nej.
11 Nḭ gąnata' yya daran'
ni sij sisḭ Jesucristo huin
Señor. Nḭ gątaj daran' ni
sij sisḭ dugu'nąj 'yaj man'an
Yan'anj huin chrej né'.

Luminares en el mundo

12 Hué dan nḭ huin ni é
rę' jnān 'ḭ ruhuāj. Nḭ dąj
rún' dagahuin ni é rę' rian
Yan'anj ngaa ganéj scanij ni
é rę', nḭ da'nga' daj dągahuin
są' doj ni é rę' rian Yan'anj
ngaa nun ganēj scanij ni é
rę' nej. Nḭ guḭ'yaj fuerza
ni é rę' sisḭ nąno' ni é rę'
'ngǫ ducuánj są' dąj gą'ue
guḭman są' ni é rę' rian
Yan'anj. Nḭ gą cuidado ni é
rę' sisḭ hué daj guḭ'yaj ni é rę'
aj.
13 Daj si 'yaj sun Yan'anj
chruhua niman ni é rę' sisḭ
gąhuin ruhua á rę' gṵnun
ni é rę' si-nṵguan'anj huin
ruhua á rę'. Nḭ chracuij
Yan'anj sisḭ guḭ'yaj ni é
rę' nuguan' są' dąj rún'
huin ruhua man'an Yan'anj
guḭ'yaj man'an ni é rę'.
14 Ngą daran' si 'yaj ni é
rę', nḭ sḭ ga'mi huḭ ni é rę' xi'í
ni dugüi' ni é rę' mánj. Nḭ sḭ
gunun' ni dṵgüi' ni é rę' nej
mánj.
15 Ngaa nḭ gąhuin ni é rę'
tsínj nitaj si da'ui gąquin'
mánj. Nḭ gąhuin ni é rę'
tsínj są' gą'mi urin nuguan'.
Ngaa nḭ gąhuin ni é rę' da'níj
Yan'anj anj. Nḭ dąj rún'
hua 'ngǫ atsij ngaa nitaj yanj
anun, nḭ da'nga' daj gąhuin
ni é rę' scanij ni ngüḭ quij.
Daj si achéj ni sij chrej quij
hua. Nḭ dąj rún' xiguḭn 'ngǫ
yan'ąn rian hua rṵmi', nḭ
hué daj xiguḭn ni é rę' scanij
ni ngüḭ quij daj.
16 Nḭ gą nḭca ruhua á rę'
ngą nuguan' 'yaj si gąne
nḭgun' ngą Yan'anj. Ngaa nḭ
ngaa gą'na' Cristo, nḭ gą'ue
gąhuin nią' ruhuāj xi'í ni é
rę'. Daj si guḭni'īnj sisḭ nun
gącchej yūnj ngaa gui'yaj sūnj
scanij ni é rę'.
17 Nḭ gui'yaj sūnj si-sun
Yan'anj sisḭ gṵxuman ruhua
ni é rę' nḭ'yaj ni é rę' Yan'anj.
Nḭ sisḭ hua nią̄n gąyanj si-
tun man'ānj xi'í sun daj, sanḭ
nitaj si gąhuin mánj. Daj si
hua nią' ruhuāj gąhuīj. Nḭ
gą'ue gąhuin nią' ruhuāj ngą
á rę' nej.
18 Nḭ hué daj hua nią̄n
gąhuin nią' ruhua ni é rę' dąj
rún' huin nią' ruhuāj aj.

Timoteo y Epafrodito

19 Nḭ sisḭ gą'uej ruhua
Señor Jesús, nḭ rá'yanj gą'nī
tsínj gṵ'naj Timoteo gṵchi'
sij rian mąn ni é rę'. Ngaa
nḭ gąhuin nią' ruhuāj ngaa
gṵnūnj nuguan' xi'í ni é rę'
aj.
20 Daj si nitaj ango tsínj
ani uyan ruhua dąj rún' ani
ruhuāj. Nḭ hua yya nahuij

ruhua są' sij ni'yaj sij xi'í ni é rę'.
21 Daran' ango ni tsínj nano' si huin ruhua man'an ni sij. Nį nitaj si nano' ni sij si huin ruhua Jesucristo mánj.
22 Sanį hua ni'i ni é rę' dąj 'yaj są' Timoteo. Nį nicaj dugüi' nụngüej únj a'mi nụngüej únj si-nụguan' Yan'anj. Nį huin sij dąj rún' huin da'nī chracuij sij man'ānj.
23 Nį huin ruhuāj gą'nī gụchi' sij rian mąn ni é rę'. Nį hué daj guį'yā ngaa guįni'īnj sinīj sisį dąj hua si-sūnj.
24 Nį hua xitinj ruhuāj rian Señor sisį rá'yanj gụchi' ni'yā rian mąn ni é rę'.

25 Nį gani ruhuāj sisį hua niąn gą'nī gụchi' jnánj né' Epafrodito rian mąn án rę'. Nį huin sij tsínj nicaj dugüi' gui'yaj sun ngāj. Nį guiran' sij sayun ngāj nej. Nį hué man'an ni é rę' ga'níj gą'na' sij sisį chrącuij sij ni rasụn achin riānj.
26 Nį nįn' ruhua huin ruhua sij gụchi' sij guįni'yaj sij rian mąn ni é rę'. Nį nįn' ruhua nani ruhua sij xi'í si gunun ni é rę' sisį a'nan' sij.
27 Nį xąnga' ga'nan' sij. Nį dọj nun gąhui' sij. Sanį nahuin 'į ruhua Yan'anj ni'ya sij. Nį hué daj nahuin 'į ruhua Yan'anj ni'i man'ānj nej. Daj si hua nico sayun ran'ānj. Nį na'uej ruhua Yan'anj sisį guįran'ānj ango sayun xi'í Epafrodito nej.
28 Hué dan nį rá'yanj gą'nī si gụchi' sij rian mąn ni é rę'. Nį ngaa guįni'i rụhua' yún ni é rę' sij, nį gą'ue gąhuin nią' ruhua ni é rę' aj. Ngaa nį sį nani ruhuāj xi'í ni é rę' gą mánj.
29 Hué dan nį gąhuin nią' ruhua ni é rę' ngaa guįsij sij rian mąn ni é rę'. Nį gą'mi ni é rę' ngą sij dąj rún' huin sij 'ngọ jnánj né', gui'yaj Señor. Nį gą ní'yanj ni é rę' rian daran' ni tsínj 'yaj są' dąj rún' 'yaj sij.
30 Daj si dọj nun gąhui' sij xi'í sun gui'yaj sun sij xi'í Cristo. Nį ruhua gąhui' sij xi'í si chracuij sij yūnj, si nitaj ango ni é rę' nne chracuij ni é rę' yūnj mánj.

3

Prosigo al blanco

1 Hué dan nį gąhuin nią' ruhua ni é rę' ngą Señor huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Sé si 'į huaj gąrun rụhua' yūnj nuguan' nan rian ni é rę'. Nį güenda ni é rę', nį ní'yanj nuguan' nan nej.
2 Gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj 'yaj dąj rún' 'yaj ni xuhue. Nį gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj nun 'yaj są' si-sun Yan'anj. Nį gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj a'nin' nneę cúj ni sij aj.
3 Nį nụnj si nun xį'nin' né' nneę cúj né', sanį hua yya sisį huin né' tsínj nico' xąnga' Yan'anj, 'yaj Espíritu Santo. Nį huin nią' ruhua né' xi'í si nicaj dugüi' né' ngą

Cristo Jesús. Nị nun xụman ruhua né' sisị gạhui sạ' né' xi'í si 'yaj né' ngạ nneẹ cúj né' aj.

4 Nị asịj sini, nị guxuman ruhuāj ni'yā ni nuguan' xi'í nneẹ cúj né'. Nị sisị hua 'ngọ tsínj ani ruhua sisị hua sạ' nneẹ cúj sij, ruhua sij, sanị huaj huin si gani ruhuāj ngạ xi'īj daj ngạ si ani ruhua tsínj daj.

5 Daj si chrạ tụnj güi ga'ngā, nị guta' ni sij da'nga' nneẹ cū. Nị huīnj tsínj israelita. Nị nicōj xi'nin' gụ'naj Benjamín. Nị huēj huin hebreo si chrē ga'mi snánj hebreo. Nị dagahuīnj si-ley Moisés dạj rún' 'yaj ni tsínj fariseo aj.

6 Nị nịn' ruhua gui'yaj fuerzāj ngạ si-chrej ley daj. Xi'í daj nị chran' yun'ūn ni tsínj nico' Jesucristo. Nị sạ' nịn' ruhua dagahuīnj si ataj ley da aj.

7 Asịj sini nị daran' ni nuguan' nan huin si ní'yanj nịn' ruhua riānj anj. Sanị yyạj nị nitaj si ní'yanj ni nuguan' nan riānj xi'í si nicaj dugüi'īj ngạ Cristo.

8 Nị hua yya sisị nị ạ 'ngọ ni nuguan' nan nitaj si ní'yanj riānj. Daj si rian guini'īnj Cristo, nị hué si-nụguan' sij huin si ní'yanj nico riānj anj. Nị hué sij huin Señor nicaj sun riānj. Nị xi'í si 'ị ruhuāj ni'yā sij, nị dunā daran' ni nuguan' guini'i sinīj. Nị rún' huin yacọ huin ni nuguan' nan riānj xi'í si huin ruhuāj guịnicaj dugüi'īj ngạ Cristo.

9 Nị xạnga' huin ruhuāj guịnicaj dugüi'īj ngạ Cristo. Nị sé si-ley Moisés 'yaj sisị gạhuin sạ' man'ānj rian Yan'anj. Sanị gahuin sạ' man'ānj xi'í si xuman ruhuāj ni'yā Cristo. Nị huin ruhuaj gata sisị Yan'anj gui'yaj sisị gạhuin sạ' man'ānj xi'í si xuman ruhuāj ni'yā Cristo aj.

10 Nị huin ruhuāj gạhuīnj 'ngọ tsínj guịni'i yya Cristo. Nị dạj rún' ganá'nij Jesús gui'yaj si-fuerza Yan'anj, nị hué daj huin ruhuāj sisị gạ fuerza chruhua nimānj, guị'yaj Yan'anj. Nị huin ruhuāj guịran'ānj nụguan'an sayun ngạ sij nej. Nị dạj rún' ga'uej ruhua Jesús gạhui' sij xi'í né', nị hué daj guịsī gạhuīj ruhuāj aj.

11 Ngaa síj nị gạna'nī scanij ni níman, guị'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.

12 Nitaj si huin ruhuāj gạtā sisị hua guisíj guiri'īj daran' ni nuguan' sạ' nan. Nị sé si ani ruhuāj sisị hua sạ' nịn' ruhuāj. Sanị 'yaj fuerzāj huā sisị guịri'īj ni nuguan' sạ' ana'uī daj. Nị hué daj 'yā xi'í si hua sini ganacui Cristo Jesús man'ānj.

13 Nị ni'īnj sisị achin guịsij guịri'īj daran' ni nuguan' sạ' daj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Xi'í daj hua 'ngọ nuguan' 'yā. Nị nuguan' daj huin sisị guini'yun ruhuāj daran' ni nuguan' guna nẹ' rụcu. Nị 'yaj fuerzāj sisị

guiri'ij ni nuguan' gui'yaj
Yan'anj ni güi ga'na' ne' rian.
14 Ni hué daj 'yā sisi guisī
da xata', ni gui'yaj ganāj
nuguan' sa' riqui Yan'anj
riānj. Daj si aquínj Yan'anj
sisi nahuin ra'āj nuguan' sa'
daj xi'í Cristo Jesús aj.
15 Ni hua nian sisi hué
daj gani ruhua daran' né'
huin né' ni tsínj xuman sa'
ruhua ni'i Cristo Jesús. Ni
sisi ani ruhua ni é re' ango
nuguan', ni ga'ue digyán
Yan'anj nuguan' gani ruhua
ni é re' aj.
16 Ni hua yya sisi hua nian
dagahuin né' daran' nuguan'
gahuin chrun né'.

17 Gui'yaj ni é re' daj rún'
'yaj man'ānj huin ni é re'
jnān nga xica'uī. Ni hué daj
guini'yaj ni é re' daj rún'
'yaj ni tsínj hua xacaj chrej
digyán ni únj rian ni é re'.
18 Daj si hua guisíj ga'i gatā
rian ni é re'. Ni da acōj atā
ruhua' yūnj rian ni é re' sisi
hua ga'i ni tsínj huin ruhua
dere' si gui'yaj Jesús ngaa
gahui' sí' rian rugutsi xi'í né'.
19 Ni gaca ni sij rian
yan'an. Ni ninanj nahuij
ruhua ni sij nga si xa nasa'
ni sij, si go'o nasa' ni sij.
Ni 'yaj ni sij nuguan' huin
na'aj. Sani 'yaj nne ni sij
nga nuguan' daj. Ni urin
nuguan' ani ruhua ni sij
huin nuguan' man chruhua
xungüi nan. Xi'í daj ni gaca
ni sij rian yan'an.
20 Sani xánj né' huin xata'.
Ni ana'uij né' sisi xata' ga'na'
tsínj nacaj né' huin sí' Señor
Jesucristo.
21 Ni naduna sí' nnee cúj
né' hua niqui nan. Ngaa
ni nahuin sa' né' daj rún'
hua sa' nnee cúj Cristo. Ni
hué daj gui'yaj sij nga xi'í
si-fuerza sij. Daj si ga'ue
ga'nin' sun sij rian daran' ni
rasun anj.

4

Regocijaos en el Señor siempre

1 Hué dan ni 'i ruhuāj ni'yā
ni é re' huin ni é re' jnān
nga xica'uī. Ni nin' ruhua
huin ruhuāj guini'yā ni é re'
nej. Daj si 'yaj á re' si huin
nia' ruhuāj. Ni 'yaj á re' si
hua premio riānj. Ngaa ni
xi'í daj ga nica ruhua ni é re'
nga si-nuguan' Señor huin ni
é re' ni ngüi 'i ruhuāj.
2 Ni achínj jni'yā rian
nungüej yun'unj gu'naj Evo-
dia nga Síntique sisi uyan
ga ruhua nungüej xugüij unj
rian Señor.
3 Ni man'án re' huin 'ngo
tsínj 'yaj sun sa' ngāj rian
Yan'anj. Ni achínj jni'yā rián
re' sisi chracuij yun'únj re'
nungüej yun'unj xana daj.
Daj si guiran' nuguan'an
nungüej unj sayun ngāj ngaa
gan'anj ga'mī nuguan' sa'
rian ni ngüi. Ni hué daj
guiran' jnánj né' Clemente
nga ango ni tsínj gui'yaj sun
ngāj. Ni hua taj nica si-xugüi
ni sij rian si-libro Yan'anj
xata'. Ni libro daj digyán
si-xugüi ni ngüi gane niganj
nga Yan'anj anj.

4 Nḭ nḭganj gạhuin niạ' ruhua á rẹ' ngạ Señor. Nḭ gạtaj rụhua' yūnj sisḭ gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj.

5 Nḭ guḭni'i daran' ni ngüḭ sisḭ a'mi nạj á rẹ' rian daran' ni ngüḭ, ruhuāj aj. Daj si hua gahuin nḭchrun' güi gạ'na' Señor.

6 Nḭ sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' xi'í si guḭran' ni é rẹ' mánj. Sanḭ ya'yoj nạta' ni é rẹ' si ran' ni é rẹ' rian Yan'anj anj. Nḭ sisḭ achin 'ngọ rasụn rian án rẹ', nḭ gạchinj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ hué daj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj nej.

7 Ngaa nḭ sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni é rẹ', nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ ducu gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' Jesucristo. Nḭ xi'í si gahuin din'inj ruhua ni é rẹ', nḭ gạhuin nḭca niman ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo aj.

En esto pensad

8 Hué dan nḭ hua ango rin nuguan' gạtā gụnun ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ gạni ruhua ni é rẹ' xi'í daran' ni nuguan' huin xạnga' ngạ daran' nuguan' sḭca' nej, daran' nuguan' hua nḭca ngạ daran' nuguan' hua sạ' nej, daran' nuguan' 'yaj si huin niạ' ruhua né' ngạ daran' nuguan' xḭ'i a'mi sạ' ni ngüḭ nej. Sisḭ hua 'ueé 'ngọ nuguan' daj, nḭ sisḭ gạ'ue gạ'mi sạ' né' xi'í 'ngọ nuguan' daj, ngaa nḭ gạ'ue gạni ruhua á rẹ' ngạ nuguan' da aj.

9 Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' gahuin chrụn ni é rẹ' riānj ngạ ni nuguan' digyānj rian ni é rẹ' nej. Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' gunun ni é rẹ' si gatā ngạ si guini'i ni é rẹ' si gui'yā nej. Ngaa nḭ gạne Yan'anj ngạ ni é rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.

Dádivas de los filipenses

10 Nḭ nḭn' ruhua huin niạ' ruhuāj rian Señor xi'í si nahuij ruhua yún ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' rian xi'īj. Nḭ nun aran' ruhuāj gạtā sisḭ guini'yun ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' rian xi'īj. Maan si nitaj si hua ní'nij rian ni é rẹ' sisḭ chrạcuij ni é rẹ' man'ānj mánj.

11 Nḭ sé si atā gụnun ni é rẹ' sisḭ achin 'ngọ rasụn riānj mánj. Daj si hua xacaj cuentāj sisḭ gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj ngạ daran' si guḭran' man'ānj anj.

12 Nḭ ni'īnj dạj ran' niquīj. Nḭ ni'īnj dạj guinicaj nicōj nej. Nḭ ni'īnj dạj guḭ'yā ngạ daran' si guḭran' man'ānj. Nḭ gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj ngaa hua gara riquīj, asḭ ngaa achin xi'nạ riquīj nej. Nḭ gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj ngaa hua nico riānj, asḭ ngaa nitaj nico riānj nej.

13 Nḭ xi'í si riqui Cristo fuerza riānj, nḭ gạ'ue guḭ'yā daran'anj.

14 Sanḭ dugu'nạj gui'yaj ni é rẹ'. Daj si ngaa guiran'ānj

sayun, nḭ guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.
15 Nḭ ni'i ni é rẹ' huin
ni é rẹ' ni tsínj nne xu-
man' Filipos sisḭ urin ni
é rẹ' ga'níj ofrenda riānj
ngaa gaxḭ'i ga'mī si-nu̱guan'
Yan'anj rian ni ngüḭ huin
güi gahuī estado Macedonia
gahui gan'ān ango yu'uj.
16 Nḭ ngaa ganēj xuman'
Tesalónica, nḭ guisíj huḭj,
hua̱'nij ga'níj ni é rẹ' ofrenda
guchij rian xi'í si achin riānj.
17 Nḭ sé si ani urin ruhuāj
nahuin ra'āj. Huin ruhuāj
sisḭ gu̱inicaj nico ni é rẹ'
nuguan' sa̱' ngaa na̱ga'ui' ni
é rẹ' cuenta rian Yan'anj.
18 Nḭ hua nahuin ra'āj
daran' si ni'yān. Nḭ da' náj
ni rasu̱n riānj. Nḭ nga̱ ga'níj
ni é rẹ' xi'í Epafrodito, nḭ
nicaj nḭn' ruhuāj. Nḭ da̱j rún'
huin siquíj guin' da̱j huin si
ga'níj ni é rẹ' riānj. Nḭ aran'
ruhua Yan'anj si gui'yaj ni é
rẹ' ngāj.
19 Nḭ rḭqui Dan'ān daran' si
achin rian ni é rẹ', ruhuāj aj.
Nḭ da̱j rún' xuru'ue Yan'anj,
ni hué daj rḭqui nḭn' ruhua
Yan'anj rian ni é rẹ' xi'í
Cristo Jesús.
20 Ngaa nḭ nḭganj ga̱'mi
'ueé né' rian Yan'anj huin
chrej né'. Amén.

Salutaciones finales

21 A'nī 'ngo̱ nuguan' rian
daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj
nga̱ si-xugüi Jesucristo. Nḭ
a'níj ni jnánj né' mán ngāj
'ngo̱ nuguan' rian ni é rẹ'
nej.
22 Nḭ a'níj daran' ni ngüḭ
nico' Yan'anj 'ngo̱ nuguan'
rian ni é rẹ' nej. Nḭ hué daj
'yaj ni tsínj 'yaj sun rian rey
César nej.
23 Nḭ huin ruhuāj sisḭ
Señor Jesucristo guḭ'yaj sin-
duj rian daran' ni é rẹ'.
Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj gan'anj gą'mī si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüi̱ dąj rún' huin ruhua Yan'anj si gui̱'yā. Ni̱ arun nu̱ngüej únj jnánj né' Timoteo yanj carta nan a'níj nu̱ngüej únj huaj rian ni é rę'.

2 Ni̱ a'níj únj yanj nan rian ni é rę' huin ni é rę' ni jnánj né' są' nico' Cristo ni tsínj mán xuman' Colosas. Ni̱ hua ni̱ca ruhua á rę' ngą si-nu̱guan' Yan'anj.

Ni̱ huin ruhua únj sisi̱ Yan'anj huin chrej né' gui̱'yaj sinduj rian án rę', ni̱ gąhuin din'inj ruhua ni é rę' aj.

Pablo pide que Dios les conceda sabiduría espiritual

3 Ni̱ ngaa achínj jni'yaj nu̱ngüej únj rian Yan'anj xi'í ni é rę', ni̱ ni̱ganj a'ui' nu̱ngüej únj si guruhua Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo.

4 Daj si hua gunun nu̱ngüej únj sisi̱ xuman są' ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę' Cristo Jesús. Ni̱ hué daj 'i̱ ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę' daran' ni ngüi̱ hua są' rian Yan'anj.

5 Ni̱ hué daj 'yaj ni é rę' xi'í si ana'uij ni é rę' sisi̱ gą 'ueé rian ni é rę' xata'. Ni̱ xi'í si gunun ni é rę' nuguan' xąnga' daj, ni̱ hué daj ana'uij ni é rę'. Ni̱ nuguan' xąnga' daj huin si gąnacaj Yan'anj né'.

6 Ni̱ gaxa'ni̱ nuguan' są' daj gunun ni é rę' ngą daran' ni ngüi̱ mąn chruhua xungüi̱. Ni̱ nuguan' daj 'yaj sisi̱ 'yaj są' á rę', ni̱ gu̱xuman ruhua á rę' ni̱'yaj á rę' Yan'anj. Ni̱ hué daj gahuin scanij ni é rę' asij ngaa gunun sini ni é rę' nuguan' daj. Daj si guini'i xąnga' ni é rę' dąj hua sinduj gui'yaj Yan'anj ngą né'.

7 Ni̱ gahuin chru̱n ni é rę' nuguan' daj digyán tsínj gu̱'naj Epafras rian án rę'. Ni̱ huin sí' 'ngo̱ tsínj 'i̱ ruhua né'. Ni̱ hué sij huin 'ngo̱ tsínj 'yaj sun nu̱guan'an ngą únj. Ni̱ huin sij 'ngo̱ tsínj 'yaj sun są' rian án rę' xi'í Cristo.

8 Ni̱ hué sij ganata' gunun únj dąj 'i̱ ruhua ni du̱güi' ni é rę', 'yaj Espíritu Santo.

9 Hué dan ni̱ asij gunun únj nuguan' ganata' sij, ni̱ nun du̱na únj si achínj jni'yaj únj rian Yan'anj xi'í ni é rę'. Ni̱ achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi̱ gui̱ni'i są' ni é rę' si gąran' ruhua Yan'anj. Ni̱ ri̱qui Yan'anj si gąhuin chru̱n ni é rę' dąj hua nuguan' xąnga'. Ni̱ gąra da'nga' ruhua ni é rę' dąj da'nga' hua si-nu̱guan' Yan'anj.

10 Ngaa ni̱ gą'ue gui̱'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj nico'

sa̱' Señor. Ni̱ ni̱ganj ga̱'ue da̱gahuin ni é re̱' nuguan' sa̱' da̱j rún' aran' ruhua Señor si gui̱'yaj á re̱'. Ni̱ gui̱'yaj sa̱' ni é re̱' sun si-sun Señor. Ni̱ gui̱ni'i sa̱' ni é re̱' da̱j hua Yan'anj nej.

11 Achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi̱ ga̱ nucuaj ni é re̱', gui̱'yaj si-fuerza Yan'anj. Ni̱ hua 'ueé si-fuerza Yan'anj. Ngaa ni̱ ga̱'ue ga̱'nin' ruhua ni é re̱' xi'í ni sayun ran' ni é re̱'. Ni̱ ga̱'ue gu̱nucuaj á re̱' ni sayun daj.

12 Ni̱ ga̱huin nia̱' ruhua ni é re̱' ga̱'ui' ni é re̱' si guruhua Yan'anj huin chrej né'. Daj si gui'yaj xugüi chrej né' man'an né' sisi̱ ga̱ne né' nga̱ Yan'anj rian xigui̱n sa̱'. Ni̱ gui̱nicaj dugüi' né' ga̱ne né' nga̱ ni ngüi̱ hua sa̱' rian Yan'anj yu'uj daj.

13 Ni̱ asi̱j sini, sani̱ gane né' rian hua ru̱mi'. Ni̱ guinicaj sichre sun rian né'. Sani̱ gahui né' rian ru̱mi' daj, gui'yaj Yan'anj. Ni̱ nicaj Yan'anj gan'anj né' rian nicaj sun da'ni 'i̱ ruhuaj.

14 Ni̱ xi'í si-tun man'an sí' huin si nacaj Yan'anj né'. Ni̱ guinicaj Yan'anj 'ngo̱ niman nico xi'í si-ga̱quin' né'.

Reconciliación por medio de la muerte de Cristo

15 Ni̱ na'ue gui̱ni'i rian né' Yan'anj mánj. Sani̱ da̱j rún' huin Cristo, ni̱ hué daj huin Yan'anj. Ni̱ da̱j rún' hua 'ngo̱ tsínj xa̱hua', hué daj hua sij scanij daran' si gui'yaj Yan'anj.

16 Xi'í sij ni̱ gui'yaj Yan'anj daran' si ma̱n xata' nga̱ daran' si mán rian xungüi̱ nej. Ni̱ gui'yaj sij daran' si rugüi' guini'i né' nga̱ daran' si̱ ga'ue gui̱ni'i né' mánj. Ni̱ gui'yaj Cristo daran' si nicaj sun mán xata' nga̱ daran' yan'anj nicaj fuerza rian xungüi̱ nej. Ni̱ Cristo gui'yaj daran'anj. Ni̱ hua nia̱n da̱gahuin daran'anj si-nu̱guan' Cristo.

17 Ni̱ asi̱j nun gahuin daran'anj, ni̱ hua nne Cristo. Ni̱ 'yaj sun sa̱' daran' ni rasu̱n, si hué sij 'ni̱j ra'a daran'anj.

18 Ni̱ nicaj Cristo sun rian ni ngüi̱ nico' Yan'anj huin ni sij nneę cúj sij. Ni̱ hua sini ni̱ gahuin sij. Ni̱ ganá'nij sini sij scanij ni níman. Xi'í daj ni̱ huin rian Cristo rian daran'anj.

19 Ni̱ garan' ruhua Yan'anj sisi̱ ga̱huin Cristo da̱j rún' hua ni̱n' man'an Yan'anj.

20 Ni̱ gahuin ruhua Yan'anj sisi̱ ga̱huin sa̱' daran' si ma̱n chruhua xungüi̱ nga̱ daran' si mán xata' nej. Ngaa ni̱ ga̱'ue na̱'mi ni sij nga̱ Yan'anj, gui̱'yaj Cristo. Ni̱ hué daj gahuin ruhua Yan'anj sisi̱ ga̱huin din'inj ruhua daran'anj xi'í si gayanj si-tun man'an Cristo rian rugutsi̱.

21 Ni̱ asi̱j sini ni̱ gahuin ni é re̱' ni tsínj guinico' ango chrej sé huin si-chrej Yan'anj huin mánj. Ni̱ chruhua ni-man án re̱', ni̱ gunun' ni é re̱' nga̱ Yan'anj xi'í si gui'yaj

quij ni é rẹ'. Sanḭ yyạj nḭ
gahuin nụguan'an án rẹ' ngạ
Yan'anj
22 xi'í si gahui' nneẹ cúj
Cristo rian rugutsḭ, nḭ hué
daj gui'yaj Yan'anj sisḭ gạ'ue
gụiman ni é rẹ' rian nne
man'an Yan'anj. Nḭ gạ'ue
gạhuin sạ' ni é rẹ' rian
Yan'anj. Nḭ nitaj gaquin'
da'ui ni é rẹ' mánj.
23 Nḭ hué daj gạhuin ngạ ni
é rẹ' sisḭ 'ngọ gụxuman sạ'
ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ'
Yan'anj. Nḭ gạ guẹ gạna'uij
ni é rẹ' ngạ nuguan' gunun
ni é rẹ' huin nuguan' sạ'.
Nḭ hué nuguan' nan huin
nuguan' gunun daran' ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ.
Nḭ huēj huin Pablo tsínj nata'
nuguan' nan rian ni ngüḭ.

Ministerio de Pablo a los gentiles

24 Yyạj nḭ huin niạ' ruhuāj
xi'í si ran'ānj sayun rian xi'í
ni é rẹ'. Nḭ dạj rún' guiran'
Cristo sayun xi'í ni ngüḭ nico'
Yan'anj, nḭ hué daj hua niạn
si gụiran'ānj sayun ngạ nneẹ
cū rian xi'í ni é rẹ'.
25 Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ
gahuīnj 'ngọ tsínj gạnata'
nuguan' rian ni ngüḭ nico'
Yan'anj. Nḭ riqui Yan'anj sun
riānj sisḭ gạ'mi nḭca yyāj si-
nụguan' Yan'anj rian ni é rẹ'.
26 Nḭ nuguan' nan huin
'ngọ nuguan' huḭ nun gụini'i
ni ngüḭ asḭj ná. Sanḭ da yyạj,
nḭ digyán rẹnga' Yan'anj
nuguan' daj rian ni ngüḭ hua
sạ' rian Yan'anj huin ni ngüḭ
nico' Yan'anj güi yyạj.
27 Nḭ huin ruhua Yan'anj
sisḭ gụini'i né' dạj hua 'ueé
nuguan' daj. Nḭ huin ruhua
Yan'anj sisḭ gụini'i ni ngüḭ
'nạ' anéj chrej dạj hua 'ueé
nuguan' da nej. Nḭ hué
nuguan' daj huin sisḭ nne
Cristo chruhua niman án rẹ'.
Nḭ Cristo 'yaj sisḭ ana'uij né'
gạhuin sạ' né' xata', guḭ'yaj
Yan'anj.
28 Nḭ a'mi únj si-nụguan'
Cristo rian daran' ni ngüḭ. Nḭ
a'ui' únj 'ngọ ducuánj rian
ni sij. Nḭ digyán únj daran'
nuguan' sạ' ni'i únj rian ni
sij sisḭ gạhuin nḭca yya ruhua
ni sij gụinicaj dugüi' ni sij
ngạ Cristo.
29 Xi'í daj nḭ 'yaj sun nu-
cuā ngạ daran' fuerza riqui
Cristo riānj. Daj si nu-
cuaj Cristo nne sij niman
man'ānj.

2

1 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gụini'i
ni é rẹ' dạj 'yaj sun nu-
cuā xi'í ni é rẹ' ngạ xi'í ni
tsínj mạn xuman' Laodicea
nej, xi'í daran' ni tsínj achin
gụini'i man'ānj.
2 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gạ
nucuaj ruhua á rẹ'. Nḭ
gạhuin 'ḭ uyan ruhua á rẹ'
ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nḭ
gạra da'nga' sạ' ruhua á
rẹ' daran' ni nuguan' 'ueé.
Ngaa nḭ gạ'ue gụini'i ni é rẹ'
nuguan' nun gụini'i ni ngüḭ
asḭj ná huin nuguan' gari huḭ
Yan'anj. Nḭ hué Cristo huin
nuguan' nan.
3 Nḭ gara sạ' Yan'anj daran'
ni nuguan' sạ' ngạ daran'

nuguan' chrụn chruhua niman Cristo. Nị gạhuin chrụn né', nị gụnun sạ' né', 'yaj ni nuguan' daj.

4 Hué nuguan' daj atā gụnun ni é rẹ' si na'uej ruhuāj sisị ạ 'ngọ ni tsínj sị digya' yun'unj ni é rẹ' ngạ nuguan' 'yaj fuerza ni sí'.

5 Nị nụnj si nitaj si niquīnj scanij ni é rẹ', sanị nicaj dugüi' nimānj ngạ ni é rẹ'. Nị huin niạ' ruhuāj guini'īnj sisị nicaj dugüi' sạ' ni é rẹ'. Nị hua nịca ruhua á rẹ' si xuman sạ' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Cristo.

6 Hué dan nị dạj rún' gani ruhua á rẹ' ngaa gaxị'i ni é rẹ' guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Señor Jesucristo, nị hué daj gạ gụẹ gạche uyan ni é rẹ' ngạ sij.

7 Nị gụinicaj dugüi' sạ' ni é rẹ' ngạ sij. Nị sị guere'ej anéj dugüi' ni é rẹ' ngạ sij mánj. Nị gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' sij dạj rún' digyán únj rian ni é rẹ'. Nị nịganj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

Plenitud de vida en Cristo

8 Nị gạ cuidado ni é rẹ'. Nị sị duna ni é rẹ' sisị dịgya' yun'unj ni ngüị ni é rẹ' mánj. Daj si huin ruhua ni sij dịgya' yun'unj ni sij ngạ nuguan' digui'yun man'an ni sij huin nuguan' yyạ. Nị dạj rún' nani ni tsínj 'ngọ nuguan' rian ni sij, nị hué daj xuman ruhua ni sij. Nị xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij ni nuguan' ani ruhua ni tsínj mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Sanị sé sinụguan' Cristo huin mánj.

9 Daj si daran' si huin Yan'anj, nị hué daj huin chruhua nneẹ cúj Cristo nej.

10 Nị hua nị'na' xạnga' niman ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo. Nị hué sij nicaj sun rian daran' si nicaj sun mán xata' ngạ daran' ni yan'anj mán chruhua xungüị nej.

11 Nị dạj rún' gahuin nịni ni tsínj ngaa guta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni sij, nị hué daj gahuin nịni ni é rẹ' rian si quij hua, gui'yaj Cristo. Sé dạj rún' xi'nin' ni tsínj daj, sé daj gui'yaj ni sij ngạ ni é rẹ' mánj. Sanị gahuin nịni ni é rẹ' rian gaquin', gui'yaj Cristo. Nị duna á rẹ' si gui'yaj á rẹ' si huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ'.

12 Nị ngaa gata' nneẹ ni é rẹ', nị gahuin ni é rẹ' dạj rún' huin 'ngọ níman gahui' nụguan'an ngạ Cristo. Nị ganá'nij nụguan'an ni é rẹ' ngạ sij nej. Daj si guxuman ruhua ni é rẹ' ngạ si-fuerza Yan'anj. Nị si-fuerza Yan'anj gui'yaj sisị ganá'nij Cristo scanij ni níman.

13 Nị asịj sini nị rún' huin 'ngọ níman gahui' gahuin ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Nị nun gụinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Yan'anj güenda si nun gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ si-gạquin' ni é rẹ'. Sanị yyạj nị riqui Yan'anj sisị hua nị'na' nụguan'an ni é rẹ' ngạ Cristo. Nị xi'í Cristo, nị guinicaj Yan'anj 'ngọ niman

nico xi'í si-gąquin' ni é rę'.
14 Nį 'ngǫ yụn jnaruhui
Yan'anj güenda si da'ui né'
gaquin'. Nį si-ley Moisés
'yaj si da'ui né' gaquin'.
Sanį ga'nej Yan'anj si da'ui
né' ngaa gahui' Cristo rian
rugutsį xi'í si-gąquin' né'. Nį
ngaa gari ni sij gaquíj Cristo
guinico' sí' rian rugutsį,
nį gui'yaj Yan'anj sisį nitaj
si chran' yun'unj ley daj
man'an né' gą mánj.
15 Nį ngaa gahui' Cristo,
nį gui'yaj gana Yan'anj rian
daran' ni si nicaj sun mán
xata' ngą daran' ni yan'anj
mán nįca' rian xungüį nej.
Nį digyán rẹnga' Yan'anj
rian daran' ni ngüį sisį
gui'yaj ganaj rian ni si nicaj
sun daj ngaa gahui' Cristo
rian rugutsį.
16 Hué dan nį sį guxuman
ruhua ni é rę' ngą si-nụguan'
ni tsínj na'uej ruhua ngą si
xa ni é rę' ngą si go'o ni é rę'
mánj. Nį sį guxuman ruhua
ni é rę' si gątaj ni sij sisį
ní'yanj ni sij ni güi gui'yaj ni
sij gui'yanj, asį ní'yanj ni sij
ngaa nįquin' yahuį nąca, asį
güi naránj ruhua ni sij nej.
17 Nį ngaa achin ga'ną'
Cristo, nį dagahuin ni ngüį
ni nuguan' daj sisį guįni'i
ni sij dąj gąhuin ngaa gąne
nįganj né' ngą Yan'anj. Sanį
ngaa ga'ną' Cristo, nį xacaj
né' cuenta sisį ganahuij ni
nuguan' daj. Yyąj nį dunáj
né' ni nuguan' daj, nį nico'
né' urin man'an Cristo.
18 Nį sį ga'uej ruhua á rę'
si guẹre' si-premio ni é rę'
guį'yaj ni tsínj digya' yun'unj
daj. Daj si 'yaj ni sij sisį
nitaj si huin achij ni sij. Nį
nico' ni sij ni ángel. Nį
a'mi ni sij dąj rún' güenda si
guini'i ni sij nuguan' digyán
Yan'anj rian ni sij. Sanį sé
si xąnga' si-nụguan' ni sij
mánj. Nį 'yaj nnẹ ni sij xi'í
si ani ruhua ni sij. Sanį
ani ruhua ni sij dąj rún' ani
ruhua ni tsínj mąn chruhua
xungüį gaquin' nan.
19 Nį hua duna ni sij si
nicaj dugüi' ni sij ngą Cristo.
Nį hué Cristo 'yaj sisį hua
ran nneẹ cúj sij huin né'.
Nį dąj rún' 'yaj 'ngǫ yun'unj
xąna ngaa a'ui' unj xa da'níj
unj, nį achij tsin' daj, nį
hué daj 'yaj Yan'anj ngą né'
huin né' nneẹ cúj Cristo.
Nį Cristo 'yaj sisį guįnicaj
dugüí' nụguan'an gǫ'ngo né'.
Nį hué daj guįnicaj dugüi'
né' ngą sij, 'yaj Yan'anj.
20 Nį sisį hua yya gahui'
nụguan'an ni é rę' ngą
Cristo, nį ụn sin huin, nį
dagahuin ni é rę' nuguan'
digyán ni tsínj mąn chruhua
xungüį gaquin' nan únj. Nį
ụn sin huin nį hua 'yaj guẹ
ni é rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj
da únj.
21 Daj si ataj ni é rę': “Sį
guida'a né' da mánj. Nį sį xa
né' da mánj. Nį sį gatsij né'
da mánj.” Hué daj ataj ni é
rę'.
22 (Nį daran' ni nuguan'
a'nin' ni sij ngą si digyán ni
sij daj huin urin si-nụguan'
ni tsínj mąn chruhua
xungüį.) Nį gąnahuij
daran'anj dąj rún' gąnahuij

ni rasu̱n arasu̱n ni ngüi̱.
23 Xa̱nga' ni̱ ga̱'ue ga̱ni
ruhua né' sisi̱ hua sa̱' ni
nuguan' a'nin' ni sij daj. Daj
si 'yaj ni sij sisi̱ ni'i sa̱' ni sij.
Ni̱ 'yaj ni sij sisi̱ nitaj si huin
achij ni sij. Ni̱ dugua'i̱ ni sij
nneẹ cúj ni sij. Sani̱ ni̱ a̱ 'ngọ
nitaj si nico' ni sij Yan'anj
mánj. Daj si xi'í nuguan'
nico' ni sij, ni̱ hua guẹ 'yaj
ni sij si huin ruhua nneẹ cúj
ni sij.

3

1 Ngaa ni̱ xi'í si hua
ganá'nij nu̱guan'an ni é rẹ'
nga̱ Cristo, ngaa ni̱ na̱no' ni é
rẹ' ni nuguan' 'na̱' xata' rian
nne Cristo nẹ' chrej ra'a sa̱'
Yan'anj.
2 Xa̱caj á rẹ' cuenta da̱j hua
ni nuguan' 'na̱' xata'. Ni̱ si̱
nahuij ruhua ni é rẹ' nga̱ ni
nuguan' ani ruhua ni ngüi̱
ma̱n xungüi̱ mánj.
3 Daj si gahui' nu̱guan'an
ni é rẹ' nga̱ Cristo. Sani̱
yya̱j, ni̱ hua ni̱'na' niman ni
é rẹ' nicaj dugüi' ni é rẹ'
nga̱ Cristo nne sij xata' nga̱
Yan'anj.
4 Ni̱ hué Cristo 'yaj si hua
ni̱'na' ni̱ganj ni é rẹ'. Ni̱ ngaa
gu̱rugüi' sij ga̱'na' sij, ni̱ hué
daj gu̱rugüi' ni é rẹ' nga̱ sij.
Ni̱ ga̱huin 'ueé ni é rẹ' nga̱ sij
nej.

La vida antigua y la nueva

5 Hué dan ni̱ 'ngọ yu̱n
du̱naj ni é rẹ' daran' chrej
huin si-chrej xungüi̱ nan: Si̱
gui'yaj squi̱ra' 'ngọ ni̱ ango
ni é rẹ' ni ngüi̱ mánj. Ni̱ si̱
gui'yaj ni é rẹ' si quij hua
mánj. Ni̱ si̱ gani ruhua ni é
rẹ' nga̱ ni si quij hua mánj.
Ni̱ si̱ gui'yaj ni é rẹ' si huin
quij ruhua ni é rẹ' mánj.
Ni̱ si̱ gahuin yoọ ni é rẹ'
gui̱da'a ni é rẹ' 'ngọ ni rasu̱n
da'nga' 'ngọ ni tsínj rian ni
é rẹ' mánj. Daj si uyan huin
ngaa nun yan'anj 'ngọ tsínj
ni yan'anj 'yaj ra'a ni sij.
6 Ni̱ gui̱'yaj Yan'anj castigo
ni tsínj 'yaj ni gaquin' daj.
Daj si na'uej ruhua ni sij
da̱gahuin ni sij rian Yan'anj.
7 Ni̱ asi̱j sini ni̱ hué daj
gui'yaj ni é rẹ' ngaa gachéj
ni é rẹ' si-chrej xungüi̱ nan.
8 Sani̱ yya̱j ni̱ du̱na ni é
rẹ' daran' gaquin' nan. Ni̱ si̱
ga'man ruhua ni é rẹ' mánj.
Ni̱ si̱ guinan'an ruhua ni é
rẹ' mánj. Ni̱ si̱ gui'yaj quij
ni é rẹ' nga̱ ni dugüi' ni é rẹ'
mánj. Ni̱ si̱ nuna ni é rẹ' xi'í
dugüi' ni é rẹ' mánj. Ni̱ si̱
ga'mi ni é rẹ' nuguan' quij
mánj.
9 Ni̱ si̱ ga'mi snan'anj ni
é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ'
mánj. Daj si hua naduna ni
é rẹ' si gahuin ni é rẹ' asi̱j
sini. Ni̱ nitaj si 'yaj ni é rẹ'
da̱j rún' gui'yaj ni é rẹ' asi̱j
sini.
10 Ni̱ nahuin na̱ca niman
ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Ni̱
Yan'anj gui'yaj ni é rẹ'. Ni̱
'yaj Yan'anj sisi̱ gui̱sij sa̱' ni
é rẹ' gui̱ni'i ni é rẹ' man'an
Yan'anj. Ni̱ ya'yoj na̱duna
Yan'anj si ani ruhua ni é rẹ'
sisi̱ ga̱huin ni é rẹ' da̱j rún'
huin man'an Yan'anj.
11 Ngaa ni̱ nitaj si ga̱huin
sisi̱ tsínj griego, asi̱ tsínj
israelita huin né'. Nitaj

si gąhuin sisi̱ guta' ni sij da'nga' nneę cúj né' asi̱ nun gu̱ta' ni sij da'nga' nneę cúj né'. Ni̱ nitaj si gąhuin sisi̱ huin né' tsínj 'nąʼ anéj chrej, asi̱ tsínj 'nąʼ ango xuman' huin né'. Ni̱ nitaj si gąhuin sisi̱ tsínj 'yaj sun yu̱n rian xuru'ue huin né', asi̱ tsínj nitaj si 'yaj sun yu̱n huin né'. Urin Cristo huin si ní'yanj rian daran'anj. Ni̱ nne sij chruhua niman daran' né'.

12 Ni̱ 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rę'. Ni̱ nacui Yan'anj ni é rę' sisi̱ gui̱nicaj dugüi' ni é rę' ngą ni ngüi̱ nico' man'an Yan'anj. Ngaa ni̱ xi'í daj gąhuin ni é rę' tsínj nąni yaco ruhua gui̱ni'yaj ni é rę' ni dugüi' ni é rę'. Ni̱ gą'mi sąʼ ni é rę' nej. Ni̱ si̱ gani ruhua ni é rę' sisi̱ huin rian ni é rę' mánj. Ni̱ dągahuin ni é rę' rian ni dugüi' ni é rę'. Ni̱ gą'nin' ruhua ni é rę' ngą si ataj ni dugüi' ni é rę'.

13 Ni̱ sisi̱ nun aran' ruhua ni é rę' ngą si 'yaj go̱'ngo ni dugüi' ni é rę', sani̱ gui̱nicaj ni é rę' niman nico ngą ni sij dąj rún' guinicaj Cristo niman nico rian ni é rę'.

14 Ni̱ nuguan' huin rian huin sisi̱ gąhuin 'i̱ ruhua ni é rę' ni̱'yaj ni é rę' ni dugüi' ni é rę'. Ni̱ sisi̱ hué daj gui̱'yaj ni é rę', ni̱ gą'ue gui̱nicaj dugüi' nu̱guan'an ni é rę' gui̱man án rę'.

15 Ni̱ du̱na ni é rę' sisi̱ gąhuin din'inj ruhua niman ni é rę', gui̱'yaj Cristo. Daj si huin ruhua Yan'anj sisi̱ gąhuin din'inj ruhua ni é rę'. Ni̱ xi'í daj gaquínj Yan'anj ni é rę' sisi̱ gui̱nicaj dugüi' nu̱guan'an án rę' ngą ni dugüi' ni é rę'. Ni̱ nico̱' huaj gątaj ni é rę' si guruhua Yan'anj.

16 Ni̱ ni̱ganj gąni ruhua ni é rę' sisi̱ nu̱n si-nu̱guan' man'an Cristo chruhua ni-man ni é rę'. Ni̱ dąj rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj chru̱n sąʼ ngą si-nu̱guan' Yan'anj, ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rę' di̱gyan ni é rę' rian ni dugüi' ni é rę'. Ni̱ du̱gu'nun' ni é rę' sisi̱ dągahuin ni du̱güi' ni é rę' si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ gąra ni é rę' chra' huin salmo ngą chra' a'mi 'ueé rian Yan'anj nej, ngą chra' aráj ni é rę' xi'í si huin niąʼ ruhua ni é rę' ngą niman ni é rę'. Ni̱ ngaa aráj ni é rę', ni̱ gą'ui' ni é rę' si guruhua Yan'anj.

17 Ni̱ daran' si gą'mi ni é rę' ngą daran' si gui̱'yaj ni é rę', ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rę' ngą si xugüi Señor Jesús. Ni̱ gą'ui' ni é rę' si guruhua chrej né' huin Yan'anj xi'í Cristo.

18 Ni̱ yun'unj xąna hua nicą, ni̱ dągahuin unj si ataj nicą unj. Hua niąn si hué daj dągahuin unj xi'í Señor.

19 Ni̱ gąhuin 'i̱ ruhua tsínj sno'o gui̱ni'yaj sij nicą sij. Ni̱ si̱ chran' sij nicą sij mánj.

20 Ni̱ dągahuin ni tsin' si ataj chre ngą nni. Daj si hué daj aran' ruhua Señor si gui̱'yaj anin'inj.

21 Ni̱ si̱ chran' nico chrej ni tsin' daj da'níj ni sij mánj. Ngaa ni̱ si̱ guere' niman ni tsin' daj, gui̱'yaj chrej ni tsin' da mánj.

22 Nḭ tsínj 'yaj sun yṵn rian 'ngọ xuru'ue chruhua xungüḭ nan, nḭ dạgahuin sij si ataj sí'. Nḭ sé urin si ni'yaj xuru'ue daj, nḭ guḭ'yaj sun sạ' sij sisḭ gạni ruhua sí' sisḭ sạ' 'yaj sij mánj. Sanḭ dạgahuin sạ' sij xi'í si hua sạ' niman sij. Nḭ hué daj guḭ'yaj sij xi'í si hua ní'yanj sij rian Señor.

23 Daran' si 'yaj ni é rẹ', nḭ hué daj guḭ'yaj 'ueé ni é rẹ'. Nḭ dạj rún' huin sisḭ 'yaj sun ni é rẹ' rian Señor, nḭ hué daj guḭ'yaj ni é rẹ'. Nḭ sḭ gani ruhua ni é rẹ' sisḭ 'yaj sun ni é rẹ' rian ni tsínj mánj.

24 Daj si ni'i ni é rẹ' sisḭ nạhuin ra'a ni é rẹ' nuguan' sạ' guḭ'yaj Señor xi'í si dagahuin sạ' ni é rẹ'. Daj si 'yaj sun ni é rẹ' rian Cristo. Nḭ hué sij huin xạnga' Señor rian ni é rẹ'.

25 Sanḭ tsínj gui'yaj gaquin', nḭ gạhuin sij castigo dạj rún' huin gaquin' gui'yaj sij. Nḭ uyan 'yaj Yan'anj ngạ daran' ni ngüḭ.

4

1 Nḭ sisḭ huin ni é rẹ' xuru'ue, nḭ guḭ'yaj nḭca ni é rẹ' 'ngọ ducuánj ngạ ni tsínj 'yaj sun yṵn rian ni é rẹ'. Daj si ni'i ni é rẹ' sisḭ xata' nne Señor nicaj sun rian ni é rẹ'.

2 Nḭ nḭganj gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ nḭganj gạ cuidado ni é rẹ' guḭman án rẹ'. Nḭ nḭganj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

3 Gạchinj jni'yaj ni é rẹ' xi'í únj sisḭ gạ'ue guḭri'i únj 'ngọ ducuánj gạ'mi sạ' únj sinuguan' Cristo huin nuguan' digyán nạca Yan'anj rian né'. Nḭ xi'í nuguan' daj nūnj ducuagạ' nan.

4 Nḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisḭ gạ'ue dḭgyán nḭca yyāj dạj rún' hua niạn gạ'mī rian ni ngüḭ.

5 Gạche 'ueé ni é rẹ' ngạ ni ngüḭ nun xṵman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ xạcaj ni sij cuenta dạj hua nuguan' sạ'.

6 Nḭ nḭganj gạ'mi ni é rẹ' nuguan' 'ueé ngạ nuguan' hua ní'yanj rian ni sij. Nḭ hua niạn sisḭ guḭni'i ni é rẹ' dạj gạ'mi ni é rẹ' rian gọ'ngo ni tsínj nachínj snan'anj án rẹ' xi'í nuguan' nico' ni é rẹ'.

Salutaciones finales

7 Nḭ jnánj né' Tíquico huin tsínj 'ḭ ruhua né'. Nḭ hué sij huin 'ngọ tsínj 'yaj sun sạ' nuguan'an ngāj rian Señor. Nḭ nicaj sij nuguan' huaj sij nạta' sij rian ni é rẹ' dạj ran'ānj.

8 Xi'í daj nḭ a'nī sij huaj sij rian ni é rẹ' sisḭ nạta' sij dạj hua mán únj. Ngaa nḭ gạ'ue nạri' nucuaj niman án rẹ', guḭ'yaj sij.

9 Nḭ hué daj huaj sij ngạ tsínj gṵ'naj Onésimo huin sí' 'ngọ jnánj 'ḭ ruhua né'. Nḭ huin sij 'ngọ ni é rẹ'. Nḭ nạta' nṵngüej sij daran' si guiran' únj nan gṵnun ni é rẹ'.

10 Nḭ a'níj tsínj gṵ'naj Aristarco 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' huin sí' 'ngọ tsínj nṵn nuguan'an ducuagạ' ngāj. Nḭ hué daj 'yaj Marcos huin

sí' stucun' tsínj gu̱'naj Bernabé. Nu̱ hua ga'nī nuguan' rian ni é rę' rian xi'í Marcos sisu̱ gu̱chi' nu̱'yaj sij rian mąn ni é rę'. Hué dan nu̱ gą'mi są' ni é rę' ngą sij.

11 Nu̱ hué daj a'níj tsínj gu̱'naj Jesús Justo 'ngǫ nuguan' rian ni é rę'. Nu̱ hué anin' tsínj nan huin urin ni tsínj israelita 'yaj sun ngāj rian nicaj sun Yan'anj. Ni nari' nucuaj nimānj, gui'yaj ni sij.

12 Nu̱ a'níj tsínj gu̱'naj Epafras 'ngǫ nuguan' rian án rę' huin sij 'ngǫ ni é rę'. Nu̱ huin sij 'ngǫ tsínj 'yaj sun rian Cristo Jesús. Nu̱ nu̱ganj achínj jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í ni é rę' sisu̱ gą nu̱ca ruhua ni é rę' ngą si-chrej Yan'anj. Nu̱ huin ruhua sij sisu̱ xąnga' gu̱ini'i ni é rę' dąj hua si-chrej Yan'anj. Nu̱ huin ruhua sij sisu̱ dągahuin ni é rę' si aran' ruhua Yan'anj gu̱'yaj á rę'.

13 Nu̱ huēj huin 'ngǫ tsínj ni'i yya sisu̱ nahuij ruhua tsínj gu̱'naj Epafras xi'í ni é rę' ngą ni tsínj mąn xuman' gu̱'naj Laodicea ngą xuman' gu̱'naj Hierápolis nej.

14 Nu̱ a'níj tsínj gu̱'naj Lucas 'ngǫ nuguan' rian ni é rę' huin sí' 'ngǫ doctor 'u̱ ruhua né'. Nu̱ hué daj 'yaj tsínj gu̱'naj Demas nej.

15 Gą'nij ni é rę' 'ngǫ nuguan' rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús mąn xuman' Laodicea. Nu̱ hué daj gu̱'yaj ni é rę' ngą yun'unj gu̱'naj Ninfas ngą ni ngü̱ nahuin yu' ducuá ún' huin ni sij ni ngü̱ nico' Yan'anj.

16 Nu̱ ngaa gu̱sij gąya ni é rę' carta nan scanij ni é rę', nu̱ gą'nij ni é rę' gąn'anj gąya ni ngü̱ nico' Yan'anj mąn xuman' Laodicea. Nu̱ hué daj gąya ni é rę' carta ga'nī rian ni ngü̱ mąn xuman' Laodicea nej.

17 Gątaj ni é rę' gu̱nun tsínj gu̱'naj Arquipo: Dągahuin są' rę' ngą sun ga'ui' Señor rian rę'.

18 Huēj huin Pablo. Nu̱ arūnj letra nan huin saludo rian ni é rę'. Nu̱ su̱ guini'yun ruhua ni é rę' sisu̱ nūnj ducuagą'. Nu̱ huin ruhuāj sisu̱ gu̱'yaj Yan'anj sinduj rian ni é rę' aj.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ arun anin' únj Silvano ngą Timoteo yanj carta nan a'níj únj huaj rian án rę' huin ín rę' ni tsínj nico' Yan'anj mąn xuman' Tesalónica. Nḭ nicaj dugüi' a ni é rę' ngą Yan'anj huin chrej né' ngą Señor Jesucristo. Nḭ huin ruhua anin' únj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj ngą Señor Jesucristo sinduj rian án rę' gąhuin din'inj chruhua á rę'.

Ejemplo de los tesalonicenses

2 Nḭganj a'ui' anin' únj si guruhua Yan'anj xi'í daran' a ni é rę'. Nḭ nanun ruhua únj xi'í a ni é rę' ngaa achínj jni'yaj únj rian Yan'anj.

3 Nḭ ya'yoj ngaa achínj jni'yaj anin' únj rian Yan'anj huin chrej né', nḭ nanun ruhua únj dąj gui'yaj sun są' á rę' si-sun Yan'anj xi'í si xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' Jesús. Nḭ xi'í si 'ḭ ruhua á rę' ni'yaj á rę' Yan'anj, nḭ gui'yaj sun są' á rę' si-sun Señor. Nḭ gunucuaj á rę' rian ni sayun xi'í si ana'uij ni é rę' sisḭ chrącuij yun'unj Señor Jesucristo a ni é rę'.

4 Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya a ni é rę' huin ín rę' jnánj né' ngą xica'uij né'. Nḭ ni'i anin' únj sisḭ hué Yan'anj nacui ni é rę' sisḭ guḭnico' a ni é rę' Yan'anj.

5 Daj si ngaa ga'mi únj nuguan' są' rian án rę', nḭ sé urin nuguan' ga'mi únj gan'anj únj. Sanḭ ga'mi únj ngą si-fuerza Espíritu Santo. Nḭ gahuin yya ruhua únj sisḭ nuguan' xąnga' huin nuguan' ga'mi únj. Nḭ ni'i są' ni é rę' dąj gui'yaj únj ngaa guimán únj scanij a ni é rę'. Daj si nano' únj sisḭ dąj gą'ue gąhuin są' ruhua ni é rę' aj.

6 Nḭ gaxḭ'i a ni é rę' gui'yaj guę a ni é rę' dąj rún' gui'yā ngą dąj rún' 'yaj guę Señor nej. Nḭ nu̱nj si guiran' a ni é rę' nico sayun gui'yaj ni ngüḭ nun xu̱man ruhua ni'yaj Jesús, sanḭ 'ngo̱ guinico' a ni é rę' si-nu̱guan' Yan'anj. Nḭ gahuin nią' ruhua á rę', gui'yaj Espíritu Santo.

7 Xi'í daj nḭ digyán ni é rę' 'ngo̱ ducuánj są' rian ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj mán estado Macedonia ngą estado Acaya.

8 Nḭ gaxa'nḭ si-nu̱guan' Señor scanij ni ngüḭ mán estado Macedonia ngą estado Acaya, gui'yaj á rę'. Sanḭ sé urin nu̱ngüej estado daj, sanḭ gaxa'nḭ nuguan' daj nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ, gui'yaj á rę'. Nḭ ni'i daran' ni sij dąj xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' Yan'anj. Xi'í daj nḭ nitaj chrej hua sisḭ gą'mi anin' únj rian

ni ngüi̱ daj xi'í si gui'yaj á rẹ'.
9 Ni̱ a'mi man'an ni ngüi̱ dạj gahuin ngaa guchi' anin' únj rian mạn án rẹ'. A'mi ni sij sisi̱ ga'mi sạ' á rẹ' ngạ únj ngaa gane únj ngạ á rẹ'. Ni̱ a'mi ni sij sisi̱ duna á rẹ' yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Ni̱ gaxi̱'i ni é rẹ' guinico' a ni é rẹ' Yan'anj hua ni̱'na' huin Yan'anj xạnga' aj.
10 Ni̱ hué daj a'mi ni sij sisi̱ ana'uij a ni é rẹ' sisi̱ nạnicaj Jesús gạ'na' sij xata' huin sij da'níj Yan'anj anj. Ni̱ ganá'nij sij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Ni̱ Jesús huin si gạnacaj né' ngaa gạhuin nico castigo ni ngüi̱ da'ui gaquin', gui̱'yaj Yan'anj.

2

Ministerio de Pablo en Tesalónica

1 Ni̱ ni'i a ni é rẹ' sisi̱ ngaa guchi' anin' únj rian mạn a ni é rẹ', ni̱ sé si guchi' yụn únj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né' mánj.
2 Ni̱ hua ni'i a ni é rẹ' dạj guiran' únj sayun xuman' Filipos ngaa ga'mi quij ni sij rian únj. Ni̱ nụnj si ducu gunun' ni ngüi̱ mạn xánj án rẹ' ngạ únj, sani̱ chracuij Yan'anj sisi̱ gạ'mi nucuaj únj rian a ni é rẹ' nuguan' sạ' sisi̱ gạnacaj Yan'anj ni ngüi̱ aj.
3 Ni̱ nun gạchej ruhua anin' únj ngạ nuguan' ga'mi únj rian án rẹ' mánj. Ni̱ nitaj si hua quij niman únj mánj. Ni̱ nitaj si huin ruhua únj dị̱gya' yun'unj únj a ni é rẹ' mánj.
4 Sani̱ garan' ruhua Yan'anj ngạ si gui'yaj únj. Ni̱ garasụn Yan'anj únj sisi̱ gạ'mi únj si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' rian ni ngüi̱. Ni̱ hué daj a'mi guẹ únj. Ni̱ sé si a'mi únj sisi̱ gạran' ruhua ni ngüi̱ ngạ nuguan' a'mi únj mánj. Sani̱ a'mi únj nuguan' huin ruhua Yan'anj gạ'mi únj rian ni ngüi̱. Ni̱ acaj Yan'anj cuenta dạj hua niman únj.
5 Ni̱ ni'i a ni é rẹ' sisi̱ ni-taj ạman digya' yun'unj únj man'an án rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj daj. A'mi sạ' sij xi'í rẹ', sani̱ ni̱ni huin niman sij. Ni̱ nitaj si nano' únj ango ducuánj sisi̱ ri̱qui a ni é rẹ' san'anj gui̱'yaj gana únj mánj. Ni̱ Yan'anj ni'i sisi̱ sé daj 'yaj únj mánj.
6 Ni̱ nun nano' anin' únj sisi̱ gạ'mi sạ' ni ngüi̱ xi'í únj mánj. Ni̱ nitaj si nano' únj si gạ'mi sạ' a ni é rẹ' xi'í únj mánj. Sani̱ hua si-chrej únj si gạchinj únj si chrạcuij a ni é rẹ' únj xi'í si huin únj tsínj apóstol rian Cristo.

7 Sani̱ ngaa guimán únj scanij a ni é rẹ', ni̱ gui'yaj únj dạj rún' 'yaj 'ngọ yun'unj xạna ngaa dugumi 'ueé unj da'níj unj.
8 Ni̱ ni̱n' ruhua gahuin 'i̱ ruhua anin' únj ni'yaj únj ni é rẹ'. Xi'í daj ni̱ sé urin si-nụguan' Yan'anj ga'mi únj rian a ni é rẹ', ruhua únj, sani̱ ga'uej ruhua únj gui̱'yaj sun únj rian a ni é rẹ' nej.

Daj si nin' ruhua gahuin 'i ruhua únj ni'yaj únj a ni é rę' aj.
9 Ni ni'i a ni é rę' dąj gui'yaj sun únj ngaa guimán únj scanij ni é rę' sisi dąj gui'yaj únj guiri' únj si xą únj. Nugüi nigan' gui'yaj sun únj. Daj si nitaj si huin ruhua únj gąrasun únj rian án rę' ngaa ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj rian án rę' mánj.
10 Ni ni'i a ni é rę', ni hué daj ni'i Yan'anj sisi gui'yaj są' únj ngaa guimán únj scanij ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Ni dagahuin nica únj. Ni nitaj 'ngo si gui'yaj únj sisi gą'mi gaquin' ni ngüi xi'í únj mánj.
11 Ni ni'i a ni é rę' sisi dąj rún' 'yaj 'ngo tsínj ngaa a'mi są' sij sisi gąhuin nią' ruhua da'níj sij, ni hué daj gui'yaj únj ngą go'ngo a ni é rę'. Ni riqui únj chrej rian án rę' nej.
12 Ni ga'nin' anin' únj sun rian a ni é rę' sisi gąche nica a ni é rę' si-chrej Yan'anj dąj rún' 'yaj ni tsínj nico' są' Yan'anj anj. Ni aquínj Yan'anj sisi gąne a ni é rę' rian hua 'ueé nicaj sun Yan'anj.
13 Xi'í daj ni niganj a'ui' únj si guruhua Yan'anj. Daj si ngaa gunun a ni é rę' si-nuguan' Yan'anj ga'mi únj rian án rę', ni nahuin ra'a yya a ni é rę' nuguan' daj sisi hué si-nuguan' Yan'anj huin yya. Ni nun gątaj a ni é rę' sisi si-nuguan' ni tsínj huin mánj. Ni si-nuguan' Yan'anj huin xąnga' yya. Ni 'yaj są' nuguan' daj chruhua niman ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
14 Ni ngaa guiran' ni é rę' huin jnánj né' sayun, gui'yaj ni tsínj mąn xánj ni é rę', ni uyan guiran' ni é rę' ngą ni tsínj nico' Yan'anj mąn estado Judea huin ni sij ni tsínj nicaj dugüi' ngą Cristo Jesús. Daj si guiran' ni sij sayun, gui'yaj ni tsínj israelita huin ni sí' tsínj xánj ni sij.
15 Ni hué ni tsínj israelita daj dagahui' Señor Jesús. Ni dagahui' ni sij ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asij ná. Ni guiri ni sij nę' chrej xę' ni únj nej. Ni nun aran' ruhua Yan'anj si 'yaj ni sij. Ni unun' ni sij ngą daran' ni ngüi.
16 Ni ngaa huin ruhua únj gą'mi únj rian ni ngüi 'ną' anéj chrej sisi nącaj Yan'anj ni sí', ni na'uej ruhua ni sij sisi hué daj gą'mi únj mánj. Xi'í daj ni huaj da'ui ni sij gaquin'. Ni xi'í daj ducu ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni sij.

Ausencia de Pablo de la iglesia

17 Ni nunj si nitaj si nicaj dugüi' né' xi'í si gahuin nini únj doj rian án rę', sani niganj nicaj dugüi' niman né' huin ín rę' jnánj né' ngą xica'uij né'. Ni nin' ruhua hua ruhua únj guchi' ni'yaj únj rian mąn án rę' aj.

18 Nḭ da ga'ḭ gahuin ruhua
anin' únj gu̱chi' nḭ'yaj únj
rian mạn a ni é rẹ'. Nḭ
nico' huaj hué daj gahuin
ruhua man'ānj, huīnj Pablo.
Sanḭ guiránj sichre Satanás
chrej rian únj gu̱chi' nḭ'yaj
únj rian mạn án rẹ'.
19 Nḭ ana'uij únj sisḭ ngaa
gạ'na' Señor Jesucristo, nḭ
guḭ'yaj sạ' sij ngạ únj xi'í a ni
é rẹ'. Nḭ gạhuin niạ' ruhua
únj, guḭ'yaj á rẹ' nej. Nḭ
dḭgyán án rẹ' sisḭ gui'yaj sạ'
únj si-sun Yan'anj scanij a ni
é rẹ' aj.
20 Xạnga' ni gui'yaj á rẹ'
sisḭ hua sạ' si-sun únj rian
Yan'anj. Nḭ huin niạ' ruhua
únj, gui'yaj á rẹ' nej.

3

1 Ngaa nḭ ngaa nun
gu̱nucuaj únj gu̱chi' únj rian
mạn án rẹ', nḭ gani ruhua
únj sisḭ gu̱na hujj gue̱ únj
xuman' Atenas.
2 Nḭ ga'níj únj jnánj né'
Timoteo sisḭ gu̱chi' sij rian
mạn án rẹ'. Daj si huin sij
'ngọ tsínj 'yaj sun nu̱guan'an
ngạ únj rian Yan'anj. Nḭ a'mi
únj nuguan' sạ' xi'í Cristo
rian ni ngüḭ. Nḭ ga'níj únj
gu̱chi' sij rian mạn án rẹ' sisḭ
gạ nḭca ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj
sij. Nḭ guḭ'yaj fuerza sij sisḭ
gu̱xuman sạ' ruhua ni é rẹ'
nḭ'yaj á rẹ' Yan'anj anj.
3 Nḭ gui'yaj sij sisḭ sḭ gahuin
ruhua ni é rẹ' xi'í sayun ran'
a ni é rẹ', ruhua únj. Nḭ ni'i a
ni é rẹ' sisḭ hua niạn guḭran'
né' sayun daj.
4 Nḭ ngaa guimán únj
scanij ni é rẹ', nḭ gataj chru̱n
únj gunun a ni é rẹ' sisḭ
guḭran' né' sayun daj. Nḭ dạj
rún' ni'i ni é rẹ', nḭ hué daj
gahuin.
5 Ngaa nḭ nun gu̱nucuā
gạ mánj. Xi'í daj nḭ ga'nī
'ngọ tsínj daj rian mạn án
rẹ' sisḭ nạchin' snan'anj sij
dạj xuman ruhua ni é rẹ'
ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Daj
si guxu'uīj sisḭ duna ni é rẹ'
si-chrej Yan'anj xi'í si digya'
yun'unj sichre ni é rẹ'. Ngaa
nḭ gue̱re'ej si-sun únj gui'yaj
sun únj scanij ni é rẹ', guḭ'yaj
sichre.
6 Sanḭ ngaa nanicạj Timo-
teo gan'anj sij xánj án rẹ',
nḭ nicaj sij nuguan' sạ' nasíj
sij sisḭ xuman sạ' ruhua ni é
rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj, ataj
sij. Nḭ 'ḭ ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ',
ataj sij nej. Nḭ nata' sij sisḭ
nḭganj nanun sạ' ruhua ni é
rẹ' ni'yaj ni é rẹ' únj. Nḭ 'ḭ
ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ'
únj, ataj sij nej. Nḭ dạj rún'
huin ruhua únj gu̱chi' nḭ'yaj
únj rian mạn ni é rẹ', nḭ hué
daj huin ruhua ni é rẹ' gạ'na'
nḭ'yaj ni é rẹ' rian mạn únj,
ataj sij gunun únj.
7 Hué dan nḭ scanij ni
sayun ran' únj, nḭ gahuin
niạ' ruhua únj gunun únj sisḭ
xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' Yan'anj huin ín rẹ'
jnánj né' ngạ xica'uij né'.
8 Xḭ'í si hua nḭca ruhua ni
é rẹ' ngạ si-chrej Señor, nḭ
huin niạ' ruhua únj gạche
únj si-chrej Yan'anj, 'yaj ni é
rẹ'.
9 Nḭ nḭn' ruhua huin ruhua
anin' únj gạ'ui' únj si gu-

ruhua Yan'anj, 'yaj á rẹ'. Nị
nịn' ruhua huin nią' ruhua
únj rian Yan'anj xi'í a ni é rẹ'
aj.
10 Nugüi nịgan' achínj
jni'yaj únj rian Yan'anj sisị
rịqui Yan'anj, nị gụchi' nị'yaj
únj rian mạn án rẹ'. Daj si
huin ruhua únj dịgyán únj
rian án rẹ' nuguan' guị'yaj
sisị gụxuman sạ' ruhua ni é
rẹ' nị'yaj ni é rẹ' Yan'anj anj.
11 Nị huin ruhua únj sisị
chrạcuij Yan'anj huin chrej
né' ngạ Señor Jesús sisị gạ'ue
gụchi' nị'yaj únj rian mạn án
rẹ'.
12 Nị huin ruhua únj
sisị gạhuin 'ị ruhua á rẹ'
guịni'yaj a ni é rẹ' gọ'ngo
ni dugüi' a ni é rẹ', guị'yaj
Señor. Nị dạj rún' 'ị ruhua
únj ni'yaj únj a ni é rẹ', nị
hué daj gạ 'ị ruhua á rẹ'
guịni'yaj a ni é rẹ' daran'
ni ngüị, ruhua únj.
13 Nị huin ruhua únj sisị
gạhuin nịca ruhua á rẹ',
guị'yaj Señor. Nị gạhuin
sạ' niman ni é rẹ' rian
Yan'anj. Nị sị da'ui a ni é
rẹ' gaquin' rian Yan'anj huin
chrej né' ngaa gạ'na' Señor
Jesús ngạ daran' ni ngüị sạ'
nicaj dugüi' ngạ sij, ruhua
únj.

4

La vida que agrada a Dios

1 Hué dan nị xi'í si nicaj
dugüi' a ni é rẹ' ngạ Señor
Jesús, nị achínj jni'yaj únj
rian a ni é rẹ' sisị gạ guẹ
dạgahuin a ni é rẹ' si digyán
únj rian a ni é rẹ' huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
Daj si gataj únj gunun a ni é
rẹ' dạj guị'yaj á rẹ' chruhua
xungüị nan. Ngaa nị gạ'ue
guị'yaj a ni é rẹ' si gạran'
ruhua Yan'anj.
2 Daj si hua ni'i ni é rẹ' dạj
hua nuguan' ga'nin' únj sun
rian án rẹ' xi'í Señor Jesús.
3 Nị huin ruhua Yan'anj
sisị gạhuin sạ' niman án
rẹ' rian Yan'anj. Nị na'uej
ruhua Yan'anj sisị guị'yaj
squịra' gọ'ngo a ni é rẹ' ni
ngüị mánj.
4 Nị huin ruhua Yan'anj
sisị gạne 'ueé gọ'ngo ni é rẹ'
ngạ nicạ a ni é rẹ'. Nị guịnun
yan'anj án rẹ' nicạ á rẹ' nej.
5 Nị sị gani quij ruhua a
ni é rẹ' xi'í ni yun'unj xạna
dạj rún' 'yaj ni ngüị nun ni'i
Yan'anj mánj.
6 Nị gạ cuidado rian ni é
rẹ' sisị sị digya' yun'unj a
ni é rẹ' jnánj ni é rẹ' xi'í ni
yun'unj xạna. Daj si Señor
huin si guị'yaj nico castigo
daran' ni tsínj 'yaj daj. Nị
hué daj hua gataj chrụn únj
rian ni é rẹ'.
7 Daj si nun gạquinj
Yan'anj né' sisị gạche né'
'ngọ chrej quij hua. Sanị
huin ruhua Yan'anj sisị
gạhuin sạ' niman né' rian
Yan'anj.
8 Ngaa nị tsínj na'uej
ruhua dạgahuin nuguan'
digyán únj nan, nị nun
dagahuin sij rian man'an
Yan'anj. Daj si sé si-nụguan'
ni tsínj huin nuguan' digyán
únj. Nị Yan'anj huin si riqui
Espíritu Santo rian né'.

9 Nḭ sé si ní'yanj sisḭ gạrun únj nuguan' guchij rian mạn án rẹ' sisḭ gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Daj si hua digyán Yan'anj rian án rẹ' sisḭ gạhuin 'ḭ ruhua gọ'ngo ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ' aj.
10 Nḭ hué daj 'yaj ni é rẹ' ngạ daran' ni tsínj nico' Yan'anj mạn estado Macedonia. Sanḭ achínj jni'yaj únj rian án rẹ' sisḭ gạhuin ruhua á rẹ' doj nḭ'yaj á rẹ' ni dugüi' né' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
11 Nḭ guḭ'yaj fuerza á rẹ' sisḭ guḭman din'inj ni é rẹ'. Nḭ sḭ nahuij ruhua á rẹ' ngạ si-sun dugüí' rẹ' mánj. Nḭ guḭ'yaj sun ni é rẹ' ngạ ra'a ni é rẹ' dạj rún' ga'nin' únj sun rian ni é rẹ' aj.
12 Ngaa nḭ gạ'mi achij 'ueé a ni é rẹ' rian ni tsínj nun xụman ruhua nḭ'yaj Yan'anj. Nḭ sḭ gachin 'ngọ rasụn rian ni é rẹ' mánj.

La venida del Señor

13 Nḭ huin ruhua anin' únj si guḭni'i ni é rẹ' dạj guḭran' ni tsínj gahui' huin ni tsínj nico' Jesús huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Ngaa nḭ sḭ nani ruhua á rẹ' dạj rún' 'yaj ango ni ngüḭ mánj. Daj si nani ruhua ni sij xi'í si sḭ ganá'nij ni dugüi' ni sij, ruhua ni sij.
14 Nḭ xuman ruhua né' sisḭ gahui' Jesús. Nḭ ganá'nij sij scanij ni niman, gui'yaj Yan'anj. Nḭ xi'í daj ni'i né' sisḭ Yan'anj guḭ'yaj gạna'nij ni ngüḭ guinicaj dugüi' ngạ Cristo ngaa gahui' ni sij. Nḭ gạ'na' nụguan'an ni sij ngạ Jesús, guḭ'yaj Yan'anj.
15 Hué dan nḭ né' tsínj guḭman da güi gạ'na' Señor chruhua xungüḭ, nḭ sḭ gahuin rian né' rian ni ngüḭ hua gahui' mánj. Nḭ hué daj ataj únj gụnun a ni é rẹ', gui'yaj Señor.
16 Daj si gạguáj man'an Señor ngaa gạhui sij xata' nạnij sij rian xungüḭ nan. Nḭ nicaj sun si-nạne Señor gụnun ni ngüḭ. Nḭ gụnun ni ngüḭ si-nạne 'ngọ ángel huin achij nḭn'. Nḭ gụnun ni sij si gạ'yanj si-trompeta Yan'anj anj. Ngaa nḭ ni ngüḭ guinicaj dugüi' ngạ Cristo huin ni tsínj gahui', nḭ hua sini ni sij gạna'nij aj.
17 Nḭ né' gụna guḭman, nḭ nḭcaj Yan'anj né' gạn'anj nụguan'an né' ngạ ni ngüḭ ganá'nij daj rian nga. Nḭ nạri' dugüi' daran' né' ngạ Señor xata'. Nḭ gạne nḭganj né' ngạ Señor.
18 Hué dan nḭ nạri' nucuaj niman gọ'ngo a ni é rẹ', guḭ'yaj ni nuguan' nan, ruhuāj aj.

5

1 Sé si hua niạn gạrun anin' únj nuguan' gụchij rian án rẹ' xi'í güi gạ'na' rụhua' yún Cristo huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
2 Daj si ni'i sạ' ni é rẹ' sisḭ dạj rún' nun ni'i né' ụn güi gạtu tsínj tụ guḭ'yaj tụ sí' nẹ' yạn', nḭ hué daj nun ni'i né' ụn güi gạ'na' Señor mánj.

3 Nḭ 'ngǫ güi nḭ gątaj
ni ngüḭ: “Hua din'inj mán
daran' né'. Nḭ hua xitinj
mán né'.” Daj gątaj ni sij.
Ngaa nḭ hué guę hora daj, nḭ
nasḭnunj gą'na' 'ngǫ sayun
rian ni sij. Nḭ dąj rún'
ran' 'ngǫ yun'unj xąna ngaa
ruhua gą'nga da'níj unj, nḭ
hué daj guḭran' ni ngüḭ daj.
Nḭ sḭ ganani ni sij mánj.

4 Sanḭ axą' á rę', nḭ nitaj
chrej huaj si gụxu'ui' a ni
é rę' dąj rún' xu'ui' ni tsínj
ni'i si gątu tsínj tụ huin ín
rę' jnánj né' ngą xica'uij né'.
Daj si nitaj si mąn ni é rę'
rian hua rụmi' mánj.

5 Daran' ni é rę' mán
guní'yanj. Nḭ mán ni é rę'
rian xiguḭn yan'ąn. Daj si
xiguḭn chruhua niman né',
gui'yaj Yan'anj. Nitaj si mán
né' rian hua rụmi' mánj.

6 Hué dan nḭ sḭ gatoj né' dąj
rún' 'yaj ango ni ngüḭ mánj.
Sanḭ gụnun są' ruhua né'
gąna'uij né' güi gą'na' Señor.
Nḭ sḭ guixini né' mánj.

7 Ni tsínj atoj, nḭ atoj ni sij
nę' nḭ. Nḭ ni tsínj hua xḭni, nḭ
hua xḭni ni sij nę' nḭ huin ni
sij ni tsínj nun xụman ruhua
nḭ'yaj Yan'anj.

8 Sanḭ né' mán rian xiguḭn
są', nḭ hua niąn si nḭganj
gą cuidado né' ngą si guḭ'yaj
né'. Nḭ dąj rún' dugumi
'ngǫ snado niman sij nụn sij
'ngǫ gató gaga', nḭ hué daj
dụgumi né' man'an né' xi'í
si xuman są' ruhua né' ni'yaj
né' Yan'anj. Nḭ gąhuin 'ḭ
ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi'
né'. Nḭ dąj rún' dugumi 'ngǫ
snado man'an sij ngaa nụn
chrą sij 'ngǫ jnahui go'o, nḭ
hué daj dụgumi né' man'an
né' xi'í si gahuin yya ruhua
né' sisḭ nącaj Yan'anj né'.

9 Daj si nun gąni ruhua
Yan'anj sisḭ gąhuin né' cas-
tigo mánj. Sanḭ gani ruhua
Yan'anj nąca né' xi'í Señor
Jesucristo aj.

10 Nḭ gahui' Jesucristo xi'í
né'. Nḭ xi'í daj, asḭ mán
né', asḭ gąhui' né', nḭ guḭman
nụguan'an né' ngą sij.

11 Xi'í daj nḭ dąj rún' 'yaj á
rę', nḭ gą guę guḭ'yaj fuerza
á rę' sisḭ nąri' nucuaj niman
ni dụgüi' ni é rę'. Nḭ gą nḭca
ruhua gǫ'ngo ni é rę' ngą si-
nụguan' Yan'anj, guḭ'yaj á rę'
nej.

*Pablo exhorta a los her-
manos*

12 Achínj jni'yaj anin' únj
rian ni é rę' sisḭ gą ní'yanj
a ni é rę' ngą ni tsínj 'yaj
sun scanij ni é rę' huin ín
rę' jnánj né' ngą xica'uij né'.
Daj si a'nin' ni sij rian ni é
rę', gui'yaj Señor. Nḭ riqui
ni sij ducuánj są' rian án rę'
nej.

13 Nḭ nḭn' ruhua gą ní'yanj
a ni é rę' ngą ni sij. Nḭ nḭn'
ruhua gą 'ḭ ruhua á rę' nḭ'yaj
á rę' ni sij xi'í sun 'yaj sun ni
sij scanij ni é rę'. Nḭ gąhuin
din'inj ruhua ni dụgüi' ni é
rę' aj.

14 Nḭ achínj jni'yaj anin'
únj rian án rę' sisḭ gą'ui' a
ni é rę' chrej sisḭ guḭ'yaj sun
ni tsínj rụmi rián rę' huin ín
rę' jnánj né' ngą xica'uij né'.
Nḭ gą'mi 'ueé ni é rę' rian ni

tsínj hua nı̱naj ngą si-chrej Yan'anj sisı̱ nąri' nucuaj ni-man ni sij, guı̱'yaj á rę'. Nı̱ chrącuij ni é rę' ni tsínj achin si gu̱xuman są' ruhua nı̱'yaj Yan'anj. Nı̱ gą'mi nąj ni é rę' rian daran' ni ngüı̱ aj.

15 Gą cuidado ni é rę' man'an án rę' sisı̱ sı̱ gui'yaj quij gǫ'ngo ni é rę' rian ni tsínj gui'yaj quij ngą ni é rę'. Sanı̱ nı̱ganj guı̱'yaj są' á rę' ngą ni dı̱güi' a ni é rę'. Nı̱ guı̱'yaj są' ni é rę' rian daran' ni ngüı̱ aj.

16 Nı̱ganj gąhuin nią' ruhua ni é rę' aj.

17 Nı̱ sı̱ ga'nin' ruhua á rę' gąchinj jni'yaj á rę' rian Yan'anj mánj.

18 Nı̱ 'ngǫ nąga'ui' a ni é rę' si guruhua Yan'anj ngą daran' si ran' án rę'. Daj si hué daj huin ruhua Yan'anj sisı̱ guı̱'yaj a ni é rę' xi'í si nico' a ni é rę' Cristo Jesús.

19 Nı̱ sı̱ guiránj ni é rę' chrej rian Espíritu Santo sisı̱ sı̱ ga'mi Espíritu Santo nuguan' są' scanij ni é rę' mánj.

20 Nı̱ sı̱ gani ruhua á rę' sisı̱ nitaj si ní'yanj nuguan' gą'mi 'ngǫ tsínj daj, guı̱'yaj Espíritu Santo mánj.

21 Xącaj a ni é rę' cuenta dąj hua gǫ'ngo nuguan' gu̱nun a ni é rę'. Ngaa nı̱ gu̱na a ni é rę' ngą nuguan' są'.

22 Gąhuin nı̱ni a ni é rę' rian daran' si quij hua.

23 Nı̱ Yan'anj guı̱'yaj si huin din'inj ruhua né'. Nı̱ huin ruhua anin' únj sisı̱ gąhuin są' nı̱n' ni é rę', guı̱'yaj man'an Yan'anj. Nı̱ huin ruhua únj sisı̱ dı̱gumi są' Yan'anj niman án rę' ngą nneę cúj a ni é rę' nej. Ngaa nı̱ sı̱ guı̱da'ui ni é rę' ą 'ngǫ gaquin' ngaa gą'na' Señor Jesucristo chruhua xungüı̱ aj.

24 Nı̱ sı̱ca' Yan'anj. Nı̱ aquínj Yan'anj án rę' sisı̱ guı̱nicaj dugüi' a ni é rę' ngą Yan'anj. Nı̱ gąhuin yya daran' si gataj Yan'anj gu-nun a ni é rę'.

Salutaciones y bendición final

25 Gąchinj jni'yaj a ni é rę' rian Yan'anj xi'í únj huin ín rę' jnánj né' ngą xica'uij né'.

26 Nı̱ ngaa nąri' dugüi' a ni é rę', nı̱ gąrun du'ua ni é rę' ni dugüi' a ni é rę' rian Yan'anj.

27 Nı̱ a'nīj sun rian án rę' ngą si-xugüi Señor sisı̱ gąya 'ngǫ ni é rę' yanj carta nan rian daran' a ni é rę' huin ín rę' tsínj nico' Yan'anj.

28 Nı̱ huin ruhua anin' únj sisı̱ guı̱'yaj Señor Jesucristo sinduj rian daran' ni é rę' aj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị arūnj anin' únj Silvano ngạ Timoteo yanj carta nan a'níj únj huaj rian a ni é rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj nico' Yan'anj mạn xuman' Tesalónica. Nị nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Yan'anj huin chrej né' ngạ Señor Jesucristo:

2 Nị huin ruhua únj sisị guị'yaj Yan'anj ngạ Señor Jesucristo sinduj rian án rẹ' gạhuin din'inj chruhua ni é rẹ' aj.

Dios juzgará a los pecadores cuando Cristo venga

3 Nịganj hua niạn gạ'ui' anin' únj si guruhua Yan'anj xi'í a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị dugu'nạj huin sisị hué daj guị'yaj únj. Daj si huaj gahuin nico si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Nị hué daj gahuin 'ị ruhua á rẹ' doj ni'yaj á rẹ' gọ'ngo ni dugüi' a ni é rẹ' aj.

4 Xi'í daj nị a'mi sạ' anin' únj xi'í ni é rẹ' rian ni tsínj nico' Yan'anj huin ni tsínj nahuin yu' ango yu'uj. Nị nụnj si a'mi quij ni ngüị xi'í ni é rẹ', nị ran' ni é rẹ' sayun, sanị hua nịca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj. Nị xuman sạ' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj nej. Hué daj ataj únj gunun ango ni tsínj nico' Yan'anj anj.

5 Nị hué nuguan' nan digyán sisị 'yaj nịca Yan'anj ngạ á rẹ'. Nị xi'í si gunucuaj á rẹ' rian ni sayun daj, nị ga'uej ruhua Yan'anj sisị gạtu a ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Nị hua yya ran' a ni é rẹ' sayun xi'í nuguan' daj.

6 Nị xi'í si hua nịca ruhua Yan'anj, nị ni'i né' sisị ni tsínj chran' yun'unj a ni é rẹ', nị guịran' ni sij sayun, guị'yaj Yan'anj.

7 Nị ran' ni é rẹ' sayun. Sanị uyan rịqui Yan'anj sisị nạran ruhua á rẹ' ngạ anin' únj. Nị hué daj gạhuin güi ngaa gụrugüi' Señor Jesús gạ'na' sij xata' ngạ ni ángel nicaj sun. Nị gạ'na' Jesús riqui 'ngọ yan'ạn xata'.

8 Nị guị'yaj sij castigo ni ngüị nun ni'i Yan'anj huin ni sij ni ngüị nun dagahuin sinụguan' Señor Jesucristo.

9 Nị nịganj gạhuin ni sij castigo sisị gạ ni'ya ni sij, guị'yaj Yan'anj. Nị guịman anéj ni sij rian Señor. Nị sị ga'ue guịni'i ni sij dạj hua nucuaj nne man'an Señor mánj.

10 Daj si güi gạ'na' Señor, nị gạhuin 'ueé sij, guị'yaj né' huin né' ni ngüị nico' sij. Nị gạhuin sạ' ruhua ni ngüị guịni'i ni sij sí' huin ni tsínj xuman ruhua ni'yaj sí'. (Nị hué daj guị'yaj á rẹ' xi'í

si guxuman ruhua ni é rẹ' nuguan' sạ' ga'mi únj scanij a ni é rẹ'.)

11 Xi'í daj nị̱ nịganj achínj jni'yaj anin' únj rian Yan'anj xi'í a ni é rẹ' sisị̱ gạhuin sạ' á rẹ' dạj rún' huin ruhua Dan'anj né' gạhuin ín rẹ' ngaa gaquínj Yan'anj án rẹ' sisị̱ gụ̱nicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Nị̱ achínj jni'yaj únj sisị̱ chrạcuij Yan'anj ni é rẹ' gụ̱'yaj sun a ni é rẹ' sun sạ' huin ruhua Yan'anj gụ̱'yaj sun a ni é rẹ' xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' Jesús.

12 Hué dan nị̱ da' síj, nị̱ gạhuin 'ueé Señor Jesucristo nị̱'yaj ni ngüị̱ xi'í si gui'yaj á rẹ'. Nị̱ gạ'mi sạ' ni ngüị̱ xi'í a ni é rẹ' xi'í si nico' a ni é rẹ' Jesús. Nị̱ hué daj huin ruhua Yan'anj ngạ Señor Jesucristo gụ̱'yaj sinduj rian án rẹ'.

2

Manifestación del hombre de pecado

1 Yyạj nị̱ gạ'mi anin' únj rian án rẹ' xi'í si gạ'na' rụhua' yún Señor Jesucristo ngạ xi'í si nạhuin yu' né' ngạ sij huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị̱ achínj jni'yaj únj rian án rẹ'

2 sisị̱ sị̱ naduna ni é rẹ' nicọ' huaj ngạ si ani ruhua á rẹ' mánj. Nị̱ sị̱ guxu'ui' ni é rẹ' ngạ nuguan' ataj sisị̱ hua guisíj güi ga'nạ' rụhua' yún Señor chruhua xungüị̱ nan. Sé nuguan' xạnga' huin nuguan' da mánj. Daj si ataj ni ngüị̱ sisị̱ nuguan' unun ni é rẹ' huin nuguan' a'mi únj rian yanj carta ga'níj únj guchij rian án rẹ', asị̱ nuguan' a'mi tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' daj. Sanị̱ sé rian únj 'nạ' nuguan' da mánj. Daj si achin guịsij güi gạ'na' Señor.

3 Nị̱ 'ngọ sị̱ duna á rẹ' sisị̱ dịgya' yun'unj ni ngüị̱ a ni é rẹ' mánj. Daj si ngaa achin guịsij güi gạ'na' Señor, nị̱ gạ'na' güi gụ̱nun' ni ngüị̱ ngạ Yan'anj. Nị̱ gụ̱rugüi' 'ngọ tsínj quij nịn' ruhua huin sij 'ngọ tsínj gạ ni'ya rian yan'ạn.

4 Nị̱ gạta rụhua sij nị̱'yaj sij daran' yan'anj. Nị̱ ạ 'ngọ ni rasụn sị̱ ga'uej ruhua sij si nịco' ni ngüị̱ mánj. Nị̱ guịsij sij gạn'anj gạne sij si-nuhui Yan'anj xạnga'. Nị̱ gụ̱'yaj sij si huin sij man'an Yan'anj.

5 Nị̱ nitaj si nụn ruhua á rẹ' sisị̱ hué daj gataj snan'ān gunun a ni é rẹ' ngaa guimán né' mí'.

6 Hua ni'i a ni é rẹ' ụn tsínj ránj chrej rian tsínj quij daj yyạj sisị̱ sị̱ ga'ue gạ'na' sij. Nị̱ garánj chrej rian sij da guịsij güi garun Yan'anj. Ngaa nị̱ gạ'ue gạ'na' sij.

7 Nị̱ hua achéj nuguan' quij chruhua xungüị̱. Sanị̱ achin si gụ̱ini'i sạ' né' dạj hua nuguan' quij daj. Nị̱ axạ' tsínj ránj chrej daj, sanị̱ achin si gụxun sij man'an sij.

8 Nị̱ ngaa gụxun sij man'an sij, nị̱ gụrugüi' rẹnga' tsínj quij daj. Sanị̱ gạ'yanj Señor Jesús rian tsínj quij daj, nị̱ guẹre' sij. Nị̱ gạ ni'ya nịganj

sij, guḭ'yaj Jesús ngaa gạ'na' 'ueé sí' xata'.
9 Nḭ man'an sichre Satanás guḭ'yaj sisḭ gạ'na' tsínj quij daj. Nḭ sichre guḭ'yaj si gạhuin nucuaj tsínj quij daj. Ngaa nḭ guḭ'yaj sun sij sun nico guḭni'yaj ni ngüḭ. Xi'í daj gạ'ue dḭgya' yun'unj sij ni ngüḭ aj.
10 Nḭ guḭ'yaj sij daran' rian nuguan' quij sisḭ dḭgya' yun'unj sij ni ngüḭ gạ ni'ya rian yan'ạn. Daj si nun gạ'uej ruhua ni sij si gạhuin 'ḭ ruhua ni sij ngạ nuguan' xạnga' huin nuguan' ataj sisḭ nạcaj Yan'anj ni sij.
11 Xi'í daj nḭ ga'níj Yan'anj sisḭ gụxuman ruhua ni sij nuguan' yyạ. Ngaa nḭ guḭnico' ni sij nuguan' digya' yun'unj.
12 Ngaa nḭ guḭ'yaj Yan'anj castigo daran' ni sij. Daj si nun gụxuman ruhua ni sij nuguan' xạnga'. Sanḭ garan' ruhua ni sij ni'yaj ni sij rian gaquin'.

Escogidos para salvación

13 Sanḭ hua niạn si nḭganj gạ'ui' anin' únj si guruhua Yan'anj xi'í ni é rẹ' tsínj 'ḭ ruhua Señor huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si asḭj sini, nḭ hua ganacui Yan'anj a ni é rẹ' sisḭ gạnacaj Yan'anj a ni é rẹ'. Nḭ gạhuin sạ' niman án rẹ' guḭ'yaj Espíritu Santo xi'í si guxuman ruhua ni é rẹ' nuguan' xạnga'.
14 Daj si gaquínj Yan'anj a ni é rẹ' sisḭ guḭnico' a ni é rẹ' nuguan' xạnga' huin nuguan' ga'mi únj rian án rẹ'. Ngaa nḭ gạ'ue gạhuin 'ueé nḭganj ni é rẹ' dạj rún' hua 'ueé Señor Jesucristo aj.
15 Xi'í daj gạ nḭca ruhua á rẹ' ngạ nuguan' sạ' ga'mi únj rian án rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nḭ sḭ guini'yun ruhua á rẹ' ni nuguan' digyán únj rian án rẹ' ngaa guimán né' ngạ nuguan' ga'níj únj huaj rian án rẹ' nej.
16 Hué dan nḭ Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Nḭ Yan'anj huin chrej né'. Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nḭ riqui Yan'anj sisḭ nḭganj gạhuin niạ' ruhua né'. Nḭ gạhuin yya ruhua né' sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'. Nḭ hué nan huin sinduj gui'yaj Yan'anj ngạ né'.
17 Ngaa nḭ huin ruhua únj sisḭ nạri' nucuaj niman ni é rẹ', nḭ gạ nḭca ruhua á rẹ', guḭ'yaj Yan'anj ngạ Jesucristo. Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi sạ' á rẹ' daran' nuguan' sạ', nḭ guḭ'yaj sun a ni é rẹ' daran' sun sạ', guḭ'yaj Yan'anj nej.

3

Que la palabra de Dios sea glorificada

1 Nḭ ango nuguan' huin sisḭ gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í únj sisḭ gạxa'ni si-nụguan' Señor guḭ'yaj únj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nḭ gạhuin 'ueé nuguan' daj rian ango ni ngüḭ dạj rún' gahuin 'ueé

scanij a ni é rẹ', guḭ'yaj
Yan'anj, ruhua únj.
2 Nḭ hué daj gạchinj jni'yaj
a ni é rẹ' xi'í únj sisḭ nạcaj
Yan'anj únj rian ni tsínj 'yaj
gaquin' huin ni tsínj xḭ'i. Daj
si sé daran' ni ngüḭ xuman
ruhua ni'yaj Jesús mánj.
3 Sanḭ Señor huin 'ngọ tsínj
sạ' nḭn' ruhua. Nḭ nḭganj
guḭ'yaj sij sisḭ gạ nḭca ruhua
á rẹ'. Nḭ dụgumi sij a ni é rẹ'
rian sichre.
4 Nḭ xi'í Señor nḭ gahuin
yya ruhua únj sisḭ guḭ'yaj a
ni é rẹ' dạj rún' ga'nin' únj
sun rian án rẹ'. Nḭ hué daj
guḭ'yaj sạ' á rẹ' ni güi gạ'na'
nej.
5 Nḭ huin ruhua únj
sisḭ chrạcuij yun'unj Señor
man'an án rẹ' sisḭ gạ 'ḭ ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj.
Nḭ gạhuin nucuaj ruhua á
rẹ' rian ni sayun dạj rún'
gunucuaj Cristo, ruhua únj
nej.

El deber de trabajar

6 Nḭ xi'í si nico' né' Señor
Jesús, nḭ a'nin' únj sun rian
án rẹ' sisḭ gạhuin nḭni a ni
é rẹ' rian daran' ni tsínj
huin jnánj né' huin ni tsínj
rụmi nạ'uej ruhua guḭ'yaj
sun huin ín rẹ' jnánj né' ngạ
xica'uij né'. Daj si nitaj si
hua uyan ruhua ni sij ngạ
nuguan' digyán únj rian án
rẹ' mánj.
7 Nḭ hué a ni é rẹ' ni'i
sisḭ hua niạn guḭ'yaj á rẹ'
dạj rún' gui'yaj únj. Daj si
nun gahuin rụmi únj ngaa
guimán únj scanij a ni é rẹ'
mánj.
8 Nḭ nun xạ yụn únj si-
chrạchrunj a ni é rẹ' mánj.
Sanḭ naru'ue únj. Nḭ nugüi
nḭgan' gui'yaj sun nucuaj únj
sisḭ sḭ garasụn únj rian án rẹ'
mánj.
9 Nḭ hua si-chrej xạnga'
yya únj gạchinj únj rian án
rẹ' sisḭ chrạcuij yun'unj a ni
é rẹ' únj. Sanḭ gui'yaj sun
únj sisḭ dḭgyán únj 'ngọ chrej
sạ' rian án rẹ'.
10 Nḭ ngaa guimán únj ngạ
á rẹ', nḭ ga'nin' únj sun rian
án rẹ'. Nḭ gataj únj sisḭ
mạn 'ngọ tsínj na'uej ruhua
guḭ'yaj sun scanij a ni é rẹ',
nḭ sḭ xa sí' mánj.
11 Nḭ hua gunun únj sisḭ
da'aj á rẹ' huin ni tsínj rụmi
nitaj si 'yaj sun. Nitaj si 'yaj
sạ' ni sij si achéj ni sij nuná
ni sij si-nụguan' dugüi' ni sij.
12 Nḭ xi'í si-xugüi Señor, nḭ
a'nin' únj sun rian ni tsínj
'yaj daj sisḭ sé daj guḭ'yaj ni
sij mánj. Sanḭ gạhuin din'inj
ruhua ni sij guḭ'yaj sun ni
sij. Hué ducuánj daj huin si
gạ'ue guḭ'yaj gana ni sij, nḭ
guḭri' ni sij si xạ ni sij aj.
13 Sḭ ga'nin' ruhua á rẹ' si
guḭ'yaj sun sạ' á rẹ' huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
14 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj
na'uej ruhua dạgahuin ngạ
nuguan' garun únj rian yanj
carta nan, nḭ xạcaj á rẹ'
cuenta ụn tsínj huin. Nḭ sḭ
guinicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ
sij. Ngaa nḭ guḭri' sij si-nạ'aj.
15 Sanḭ sḭ gui'yaj á rẹ' ngạ
sij dạj rún' 'yaj á rẹ' ngạ tsínj
unun' ngạ á rẹ'. Sanḭ gạ'ui' a
ni é rẹ' 'ngọ ducuánj rian sij

dạj rún' 'yaj á rẹ' ngạ jnánj a ni é rẹ'.

Bendiciones finales

16 Nị man'an Señor guị'yaj sisị huin din'inj ruhua né'. Nị rịqui Señor sisị nịganj gạhuin din'inj ruhua á rẹ' ngạ daran' si ran' ni é rẹ', ruhua únj. Nị gạne Señor ngạ daran' án rẹ', ruhua únj nej.

17 Huēj huin Pablo. Nị arūnj nuguan' nan sisị guịman sạ' ni é rẹ', ruhuāj aj. Nị si-letra man'ānj huin nan. Nị hué daj arūnj firma rian daran' carta a'nī rian ni ngüị.

18 Nị huin ruhua únj sisị guị'yaj Señor Jesucristo sinduj rian daran' ni é rẹ'. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj huin apóstol. Nị gan'anj ga'mī si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Daj si hué daj ga'nin' Yan'anj sun riānj. Nị Yan'anj huin si nacaj né'. Nị hué daj ga'nin' Señor Jesucristo sun riānj nej. Nị xi'í Jesucristo ni'i né' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.

2 Nị 'yā 'ngọ yanj carta huaj rián rẹ' huín rẹ' Timoteo. Nị dạj rún' huin da'nī huin yyá rẹ' xi'í si xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Yan'anj: Nị Yan'anj huin chrej né'. Nị Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.

Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj huin chrej né' sinduj rián rẹ'. Nị nạhuin 'ị ruhua Yan'anj nị'yaj rẹ' nej. Nị gạhuin din'inj ruhuá rẹ' nej. Nị hué daj guị'yaj Jesucristo ngạ rẹ', ruhuāj aj.

Advertencia contra falsas doctrinas

3 Nị achínj jni'yā rián rẹ' sisị gụna rẹ' xuman' Efeso dạj rún' gataj snan'ān gunún rẹ' ngaa gan'ān estado Macedonia. Ngaa nị gạ'ue gạ'nin' rẹ' sun rian ni tsínj mạn xuman' daj sisị sị digyán ni sij ango nuguan' rian ni ngüị mánj.

4 Nị ataj snan'ān gụnun rẹ' sisị sị xacaj ni sij cuenta xi'í cuento snan'anj ngạ lista nico táj si-xugüi ni xi ni sij guimán asịj ná. Maan si unun' ni dugüi' né', 'yaj ni nuguan' daj. Nitaj si chracuij ni nuguan' daj si gụxuman ruhua né' nị'yaj né' si-nụguan' Yan'anj mánj. Hué daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij.

5 Nị nuguan' a'nin' né' nan 'yaj sisị gạ 'ị ruhua né' nị'yaj né' gọ'ngo ni dugüi' né'. Nị hué daj 'yaj ni ngüị dagahuin nuguan' sạ' a'mi né'. Nị hua sạ' niman ni sij. Nị ani sạ' ruhua ni sij nej. Nị xuman sạ' ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj nej.

6 Nị hua duna gọ'ngo ni ngüị chrej sạ' nan. Nị maan si unun' ni sij xi'í nuguan' nitaj si ní'yanj mánj.

7 Nị huin ruhua ni sij gạhuin ni sij maestro dịgyán si-ley Moisés rian ni ngüị. Nị 'yaj ni sij sisị ni'i sạ' ni sij nuguan' a'mi ni sij. Sanị na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij ngạ nuguan' a'mi ni sij mánj.

8 Nị ni'i né' sisị sạ' si-ley Moisés sisị gạrasun né' ley daj dạj rún' huin ruhua Yan'anj guị'yaj né'.

9 Nị ni'i né' sisị sé rian ni tsínj hua nịca niman a'ui' Yan'anj ley daj. Sanị a'ui' Yan'anj ley daj rian ni tsínj unun' ngạ Yan'anj ngạ ni tsínj nun dagahuin nej, nị

tsínj 'yaj quij nej, ni tsínj
'yaj gaquin' ngą ni tsínj nitaj
si hua ní'yanj rian Yan'anj
nej, ni tsínj dagahui' chrej
ni sij ngą nni ni sij, ni tsínj
dagahui' ango níman nej,
10 ni tsínj a'mi ngą squi̱ra'
nej, ni tsínj a'mi ngą dugüi'
ni sij huin jnánj ni sij, ni
tsínj 'yaj tu̱ ni ngüi̱ ngą ni
tsínj a'mi snan'anj nej, ni
tsínj ataj rian Yan'anj sisi̱
hua yya si-nu̱guan' man'an
ni sij, sani̱ sé si xąnga'
si-nu̱guan' ni sij nej, ni
tsínj na'uej ruhua dągahuin
nuguan' xąnga' nej.
11 Ni̱ hué daj a'mi si-
nu̱guan' Yan'anj xi'í si-ley
Moisés. Ni̱ nuguan' są' ni̱n'
huin si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱
hua 'ueé ni̱n' rian Yan'anj.
Ni̱ garasu̱n Yan'anj riānj sisi̱
gą'mī nuguan' są' daj rian ni
ngüi̱.

El ministerio de Pablo

12 Ni̱ a'uīj si guruhua Je-
sucristo huin sij Señor nicaj
sun riún'. Daj si riqui
sij fuerza riānj. Ni̱ gani
ruhua sij sisi̱ huīnj 'ngo̱ tsínj
gą'ue gui̱'yaj sun są' si-sun
Yan'anj, ruhua sij. Ni̱ riqui
sij sisi̱ gą'mī si-nu̱guan' sij
rian ni ngüi̱.
13 Ni̱ asi̱j sini ni̱ ga'mi quī
xi'í Jesús. Ni̱ chran' yun'ūn
sij nej. Ni̱ ga'mi huēj rian
sij. Sani̱ nani yaco ruhua
sij ni'yaj sij man'ānj. Daj
si achin si gu̱xuman ruhuāj
ni̱'yā sij. Ni̱ nun gui̱ini'īnj u̱n
sin gui'yā mánj.
14 Ni̱ gui'yaj Señor 'ngo̱
sinduj nico ngāj. Ni̱ gux-
uman ruhuāj ni'yā sij. Ni̱
gahuin 'i̱ ruhuāj ni'yā ni
dugüi'īj, gui'yaj sij nej.
15 Ni̱ nuguan' nan huin
'ngo̱ nuguan' xąnga'. Ni̱
hua niąn si gu̱xuman ruhua
daran' né' nuguan' nan:
Nuguan' nan ataj sisi̱ ga'nąʼ
Cristo Jesús nącaj sij ni ngüi̱
da'ui gaquin'. Ni̱ huēj huin
tsínj da'ui doj gaquin' daj
ngą ango ni ngüi̱.
16 Xi'í daj ni̱ nani yaco
ruhua Jesucristo ni'yaj sij
man'ānj. Ni̱ hué daj gui'yaj
Jesús sisi̱ xącaj ango ni ngüi̱
cuenta sisi̱ gą'ue gui̱nico' ni
sij Jesús huin ni sij ni tsínj
gu̱xuman ruhua ni̱'yaj Jesús.
Ni̱ gąne ni̱ganj ni sij ngą
Yan'anj anj.
17 Hué dan ni̱ ni̱ganj
gui̱nun yan'anj né' Yan'anj.
Ni̱ hué daj gą'mi są' 'ueé
né' rian Yan'anj huin rey
nne ni̱ganj. Ni̱ nun rugüi'
Yan'anj guini'i ni ngüi̱ mánj.
Ni̱ urin Yan'anj huin Yan'anj
xąnga'. Ni̱ ni'i Yan'anj
daran'anj.
18 Ni̱ rún' huin da'nī huín
rę'. Ni̱ a'nīj sun rián rę' Tim-
oteo sisi̱ dąj rún' 'yaj gana
'ngo̱ snado rian sayun, ni̱
hué daj gui̱'yaj ganá rę' rian
sichre, ruhuāj aj. Daj si hué
daj ga'mi ni sij si-nu̱guan'
Yan'anj xi'í rę' aj.
19 Hué dan ni̱ huin ruhuāj
sisi̱ gu̱xuman są' ruhuá rę'
ni̱'yaj rę' Yan'anj. Ni̱ 'ngo̱ gą
są' ruhua nimán rę' nej. Daj
si guere' ruhua go̱'ngo ni sij.

Nḭ nun xṵman ruhua ni sij mánj.
20 Nḭ hué daj gahuin ngą̱
nṵngüej tsínj gṵ'naj Hime-
neo ngą̱ Alejandro. Nḭ
naga'uīj nṵngüej sij rian
sichre Satanás sisḭ gąhuin
chrṵn nṵngüej sij sḭ ga'mi
quij nṵngüej sij rian Yan'anj
gą̱ mánj.

2

Instrucciones sobre la oración

1 Hué dan nḭ asḭj sini,
nḭ huin ruhuāj sisḭ gąchinj
jni'yaj á rę̱' rian Yan'anj.
Nḭ gąchinj jni'yaj á rę̱' xi'í
daran' ni ngüḭ. Nḭ gą̱'ui' a ni
é rę̱' si guruhua Yan'anj xi'í
daran' ni ngüḭ.
2 Nḭ gąchinj jni'yaj á rę̱'
xi'í ni tsínj nicaj sun ngą̱
daran' ni tsínj huin rian nej.
Ngaa nḭ gą̱'ue guḭman din'inj
né' chruhua xungüḭ nan. Nḭ
'ueé guḭ'yaj né' guḭnico' né'
Yan'anj.
3 Nḭ są̱' huin sisḭ hué daj
guḭ'yaj né'. Daj si aran'
ruhua Yan'anj sisḭ hué daj
guḭman né'. Nḭ Yan'anj huin
si nacaj né'.
4 Daj si huin ruhua Yan'anj
sisḭ gąnani daran' ni ngüḭ. Nḭ
guḭni'i ni sij nuguan' xąnga'.
5 Daj si hua urin Yan'anj.
Nḭ hua urin tsínj niquin'
a'mi rian Yan'anj xi'í ni ngüḭ
huin sij Jesucristo.
6 Nḭ naga'ui' Jesús man'an
sij ngaa gahui' sij rian
rugutsḭ sisḭ nąru'ue sij
man'an sij xi'í si-gąquin'
daran' ni ngüḭ. Nḭ gani
Yan'anj 'ngọ̱ güi gąhui'
Jesús. Nḭ hué guę̱ güi daj
gahui' yya sij guini'i ni ngüḭ.
7 Xi'í daj nḭ gari sun
Yan'anj sisḭ gahuīnj apóstol
sisḭ gąn'anj gą̱'mī nuguan'
są̱' rian ni ngüḭ. Nḭ
dḭgyānj rian ni ngüḭ 'ną̱'
anéj chrej sisḭ gṵxuman
ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij
si-nṵguan' Yan'anj huin
nuguan' xąnga'. (Nḭ nuguan'
a'mī nan huin nuguan'
xąnga'. Nḭ nitaj si a'mi nnēj
mánj.)
8 Nḭ huin ruhuāj sisḭ daran'
yu'uj, nḭ gąchinj jni'yaj ni
tsínj rian Yan'anj. Nḭ nąchi
nicaj ra'a ni sij nę̱' xata'
gąchinj jni'yaj ni sij rian
Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj są̱' ni
sij, ruhuāj aj. Nḭ sḭ ga'man
ruhua ni sij. Nḭ sḭ ga'mi ni sij
güenda gṵnun' ni sij mánj.
9 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gą̱
cuidado ni yun'unj xąna,
nḭ gṵnun są̱' ne si-gan' ne.
Ngaa nḭ gątaj ni ngüḭ sisḭ są̱'
huin ne. Nḭ sḭ gui'yaj ne
dąj rún' 'yaj ango ni yun'unj
xąna ngaa huin ruhua ne sisḭ
gą̱'mi ni tsínj ngą̱ ne. Nḭ sḭ ga
chrą̱ ne dąj rún' hua chrą̱ ni
ngüḭ xąna ngaa da' ganicąj
cúj chrą̱ ne. Nḭ sḭ garasṵn
ne oro ngą̱ perla mánj. Nḭ
sḭ gunun ne atsij du'ue nḭn'
ruhua nej.
10 Sanḭ guḭ'yaj są̱' ne, nḭ
chrącuij ne ni dugüi' ne.
Ngaa nḭ guḭni'i ni ngüḭ sisḭ
hua yya nico' ne Yan'anj anj.
11 Nḭ dínj gąne du'ua ne,
nḭ gąhuin chrṵn ne. Nḭ
dągahuin ne daran' nuguan'
unun ne.

12 Na'uej ruhuāj sisi̱
di̱gyán ni yun'unj xa̱na ngaa
nahuin yu' ni sij. Ni̱ si̱
ga'nin' ni yun'unj xa̱na rian
tsínj mánj. Maan si dínj
ga̱ne du'ua ne, ruhuāj aj.
13 Daj si hua sini tsínj
gu̱'naj Adán, gui'yaj Yan'anj.
Asíj ni̱ gui'yaj Yan'anj
yun'unj gu̱'naj Eva nej.
14 Nun digya' yun'unj
sichre Adán. Sani̱ digya'
yun'unj sichre yun'unj xa̱na
daj. Ni̱ ngaa digya' yun'unj
sichre unj, ni gui'yaj unj
gaquin'.
15 Sani̱ ga̱nacaj Yan'anj ni
yun'unj xa̱na xi'í si a'nga
da'níj ne. Ni̱ hué daj gui'yaj
Yan'anj sisi̱ gu̱xuman ruhua
ne ni̱'yaj ne Yan'anj. Ni̱
gui̱'yaj sa̱' ne nej. Ni̱ si̱
gahuin yan'anj ruhua ne nga̱
ni dugüi' ne mánj.

3

Requisitos para ser obispos

1 Nan huin 'ngo̱ nuguan'
xa̱nga'. Sisi̱ hua 'ngo̱ tsínj
huin ruhua gui̱nicaj yun'unj
scanij ni ngüi̱ nico' Yan'anj,
ni̱ sun daj huin sun sa̱' huin
ruhua sij gui̱'yaj sij.
2 Ni̱ tsínj nicaj sun daj,
ni̱ hua nia̱n si ga̱'mi sa̱' ni
ngüi̱ xi'í sij. Ni̱ ga̱ne sa̱' sij
nga̱ urin yun'unj xa̱na. Ni̱
si̱ guixini sij mánj. Ni̱ hua
cuidado sij nga̱ si-chrej sij.
Ni̱ hua ní'yanj ni ngüi̱ rian
sij. Ni̱ ni̱ganj hua ruhua sij
sisi̱ ga̱tu ni ngüi̱ 'na̱' ducuá
sij. Ni̱ chru̱n sij di̱gyán sij
rian ni ngüi̱.
3 Ni̱ nun aran' ruhua sij
nga̱ rente. Nitaj si nano' sij
gu̱nun' sij nga̱ ni dugüi' sij
mánj. Sani̱ huaj a'mi sa̱' sij.
Ni̱ 'yaj sij sisi̱ ga̱huin din'inj
ruhua ni ngüi̱. Ni̱ nitaj si
huin ruhua sij gui̱'yaj gana
sij nico san'anj mánj.
4 Ni̱ hua nia̱n si di̱gyán sij
'ngo̱ chrej sa̱' rian ni dugüi'
sij ma̱n ducuá sij. Ni̱ hua
nia̱n si da̱gahuin sa̱' ni da'níj
sij si ataj sij nej. Ni̱ si̱ ga'mi
snan'anj ni da'níj sij rian sij
mánj.
5 (Daj si sisi̱ na'ue ga̱'ui' sij
'ngo̱ chrej sa̱' rian ni dugüi'
sij ma̱n ducuá sij, ni̱ asa̱'
ga̱'ue du̱gumi sij daran' ni
ngüi̱ nico' Yan'anj únj.)
6 Hué dan ni̱ nun hua sa̱'aj
sisi̱ gui̱nicaj yun'unj 'ngo̱
tsínj guxuman na̱ca ruhua
ni'yaj Yan'anj mánj. Daj
si ga̱'ue ga̱huin nne̱ sij nga̱
si-sun sij. Ngaa ni̱ ga̱huin
castigo sij da̱j rún' ga̱huin
nga̱ sichre, gui̱'yaj Yan'anj.
7 Ni̱ hua nia̱n si ga̱'mi sa̱'
ni ngüi̱ nun nico' Jesucristo
xi'í sij nej. Ngaa ni̱ si̱ ga'mi
quij ni ngüi̱ daj xi'í sij. Ni̱ a̱
'ngo̱ rian ni gaquin' si̱ guinij
sij, gui̱'yaj sichre mánj.

Requisitos para ser diáconos

8 Ni̱ hué daj nga̱ ni tsínj
huin diácono ni tsínj 'yaj sun
rian ni ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱
hua nia̱n si ga̱ sa̱' niman ni
sij. Ni̱ si̱ gahuin ni sij ni
tsínj ga̱'mi hui̱j nuguan'. Ni̱
si̱ guixini ni sij. Ni̱ si̱ digya'
yun'unj ni sij ngaa gui̱'yaj
gana ni sij san'anj mánj.

9 Nḭ gą nḭca ruhua ni sij
ngą nuguan' xąnga' huin
nuguan' xuman ruhua né'.
Nḭ gą są' niman ni sij nej.
10 Sanḭ hua sini xącaj
cuentá rẹ' sisḭ nitaj 'ngǫ si
gui'yaj ni sij. Ngaa nḭ sisḭ
nitaj, nḭ gą'ue gąhuin ni sij
tsínj diácono aj.
11 Nḭ hué daj ngą ni
yun'unj xąna nej. Hua niąn
si gą są' niman ne. Nḭ sḭ
ga'mi snan'anj ne mánj. Nḭ
sḭ guixini ne mánj. Nḭ 'ueé
guḭ'yaj ne ngą daran'anj.
12 Nḭ 'ngǫ tsínj diácono, nḭ
gąne są' sij ngą urin yun'unj
xąna. Nḭ hua niąn si dḭgyán
sij 'ngǫ chrej są' rian ni
da'níj sij ngą ni ngüḭ mąn
ducuá sij nej.
13 Daj si ngaa 'yaj są' ni
tsínj diácono si-sun ni sij, nḭ
gą'mi są' ni ngüḭ xi'í ni sij. Nḭ
guḭsij ni sij gą'mi są' 'ueé ni
sij xi'í si xuman ruhua ni sij
ni'yaj ni sij Cristo Jesús.

El misterio de la piedad

14 Ana'uī sisḭ gąn'anj nḭ'yaj
yōj rian nné rẹ'. Sanḭ arūnj
nuguan' nan a'nī huaj rián
rẹ',
15 ngaa nḭ sisḭ gąhuin rānj
guḭsī rián rẹ', nḭ gą'ue guḭni'í
rẹ' dąj guḭ'yáj rẹ' scanij
ni ngüḭ nico' Yan'anj. Nḭ
hué ni ngüḭ daj huin ni
ngüḭ nicaj dugüi' ngą Yan'anj
hua nḭ'na'. Nḭ dugumi ni
ngüḭ nico' Yan'anj nuguan'
xąnga'. Nḭ ataj ni sij
sisḭ nuguan' xąnga' huin
nuguan' daj nej.
16 Xąnga' nḭ huin rian
nico nuguan' digyán Yan'anj
rian né'. Nḭ na'ue gąra
da'nga' są' ruhua né' dąj hua
są' nuguan' daj. Nḭ gataj
nuguan' daj:

Ni gahuin Yan'anj dąj rún'
hua 'ngǫ tsínj.
Nḭ Espíritu Santo gataj sisḭ
hua nḭca niman sij.
Nḭ guini'i ni ángel man'an
sij.
Nḭ ga'mi są' ni tsínj xi'í
sij rian ni ngüḭ mąn
nḭn' gącha' chruhua
xungüḭ nan.
Nḭ guxuman ruhua ni sí'
guini'yaj ni sí' man'an
sij.
Nḭ nąn' sij xata' nahuin 'ueé
sij, gui'yaj man'an
Yan'anj.

Hué daj hua nuguan' nico'
né'.

4

Predicción de la apostasía

1 Sanḭ ataj rẹnga' Espíritu
Santo sisḭ ngaa guḭsij gąhuin
nico yo', nḭ dụna gǫ'ngo ni sij
si xuman ruhua ni sij ni'yaj
ni sij Yan'anj. Nḭ gụnun ni sij
nuguan' digya' yun'unj ngą
nuguan' digyán ni nanẹ xḭ'i
rian ni sij.
2 Nḭ gụnun ni sij si-nụguan'
ni tsínj digya' yun'unj. Nḭ
'yaj ni sí' sisḭ huin są' ni sí'.
Nḭ nitaj sna'nga' ni tsínj daj
nụn xi'í si na'uej ruhua ni sij
gụnun ni sij nuguan' xąnga'.
3 Nḭ dḭgyán ni sij rian ni
ngüḭ sisḭ sḭ ga'ue xącaj dugüi'
ni ngüḭ. Nḭ dḭgyán ni sij sisḭ
sḭ ga'ue xą ni ngüḭ gǫ'ngo ni
rasụn są' gą'ue xą né'. Nḭ
gui'yaj Yan'anj ni rasụn daj

sisi̱ xa̱ né' huin né' ni tsínj
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
Ni̱ ni'i né' nuguan' xa̱nga'
nej. Ni̱ hua nia̱n sisi̱ ga̱'ui'
né' si guruhua Yan'anj xi'í ni
rasu̱n xa né' daj.
4 Daj si hua sa̱' daran'
si gui'yaj Yan'anj. Ni̱ si̱
ga'ue ga̱taj né' sisi̱ nun hua
sa̱' si gui'yaj Yan'anj mánj.
Maan si ga̱'ui' né' si guruhua
Yan'anj xi'í rasu̱n daj xa̱ né'.
5 Daj si huin sa̱' ni rasu̱n
daj 'yaj si-nu̱guan' Yan'anj
sisi̱ ga̱chinj jni'yaj sini né'
rian Yan'anj.

Un buen ministro de Jesucristo

6 Ni̱ sisi̱ hué daj di̱gyán re̱'
rian ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Jesús, ngaa ni̱ ga̱huín
re̱' 'ngo̱ tsínj gui̱'yaj sun sa̱'
rian Jesucristo. Ni̱ ga̱huín
re̱' 'ngo̱ tsínj huin chru̱n
sa̱' nuguan' xa̱nga'. Ni̱
guxuman ruhuá re̱', gui'yaj
nuguan' daj. Ni̱ nuguan' sa̱'
daj huin nuguan' nicó' re̱'.
7 Saṉi̱ si̱ xacáj re̱' cuenta
nga̱ ni cuento ni̱'yun a'mi
ni ngüi̱ ma̱n chruhua xungüi̱
nan. Saṉi̱ xa̱caj cuentá re̱'
si-chrej ni tsínj nico' Yan'anj
anj.
8 Xa̱nga' ni̱ ní'yanj do̱j
nnee̱ cúj né' si gui̱siqui'
gui̱'yaj né'. Saṉi̱ ní'yanj nico
niman né' sisi̱ gui̱nico' né'
Yan'anj. Daj si sisi̱ hué daj
gui̱'yaj né', ni̱ ga̱ sa̱' rian
né' xungüi̱ nan nga̱ xungüi̱
ga̱'na' nej.
9 Ni̱ nuguan' a'mī nan huin
'ngo̱ nuguan' xa̱nga'. Ni̱ hua
nia̱n si da̱gahuin daran' ni
ngüi̱ nuguan' nan nej.
10 Ni̱ hué xi'í daj 'yaj sun
né', ni̱ ran' né' sayun 'yaj ni
ngüi̱. Daj si ana'uij né' sisi̱
gui̱'yaj sa̱' Yan'anj hua ni̱'na'
nga̱ né'. Ni̱ urin Yan'anj
ga̱'ue na̱caj daran' ni ngüi̱.
Ni̱ na̱caj xa̱nga' Yan'anj ni
ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj
man'an Yan'anj anj.
11 Hué nan huin nuguan'
ga̱'nin' re̱' rian ni ngüi̱. Ni̱
di̱gyán re̱' nuguan' nan rian
ni ngüi̱ nej.
12 Si̱ dunáj re̱' sisi̱ ga̱taj
ni sij sisi̱ nitaj si ní'yanj si-
nu̱guan' re̱' xi'í si hua líj re̱'
mánj. Maan si gui̱nicaj re̱'
'ngo̱ chrej rian ni tsínj xu-
man ruhua ni'yaj Yan'anj. Ni̱
gui̱'yáj re̱' sisi̱ sa̱' si-nu̱guan'
re̱' nga̱ si-chréj re̱' nej. Ni̱ ga̱
'i̱ ruhuá re̱' ni̱'yaj re̱' Yan'anj
nej. Ni̱ ga̱ cuidadó re̱' sisi̱ si̱
gui'yáj re̱' gaquin' mánj.
13 Ni̱ ngaa nun gahuin
gui̱sī rián re̱', ni̱ ga̱ya re̱'
si-nu̱guan' Yan'anj rian ni
ngüi̱. Ni̱ ga̱'mi re̱' nuguan'
sa̱' rian ni sij nej.
14 Ni̱ du̱gumi re̱' sun sa̱'
riqui Yan'anj rián re̱' ngaa
guta' ni tsínj huin achij
scanij ni tsínj nico' Yan'anj
ra'a ni sij rián re̱'. Ni̱ ga'ui'
Yan'anj sisi̱ hué daj ga'mi ni
sij xi'í re̱'.
15 Ngaa ni̱ ga̱huin nucuaj
ruhuá re̱' nga̱ sun sa̱' riqui
Yan'anj rián re̱'. Ngaa ni̱
gui̱ni'i daran' ni ngüi̱ da̱j 'yáj
re̱' huáj re̱' ne̱' chrej rian nga̱
si-chrej Yan'anj.
16 Ga̱ cuidadó re̱' nga̱

man'án rẹ' ngạ nuguan' dịgyán rẹ' rian ni ngüị. Nị gạ nịca ruhuá rẹ' ngạ nuguan' dịgyán rẹ' daj. Nị sisị hué daj guị'yáj rẹ', nị nạcaj rẹ' man'án rẹ' ngạ ni ngüị unun si-nụguan' rẹ' aj.

5

Deberes hacia los demás

1 Sị ga'mi hueé rẹ' rian ni tsínj achij mánj. Sanị gạ'ui' rẹ' 'ngọ chrej rian ni sij sisị dạj rún' huin chréj rẹ' huin ni sij. Nị gạ'mi rẹ' ngạ ni tsínj hua lij sisị huin ni sij rún' huin ni jnánj rẹ'.

2 Nị gạ'mi rẹ' rian ni yun'unj xạna achij sisị huin ne dạj rún' huin nní rẹ'. Nị gạ'mi rẹ' rian ni yun'unj xạna hua lij sisị huin unj dạj rún' huin ni xica'uíj rẹ'. Nị gạ sạ' nimán rẹ' ngạ ni unj.

3 Nị guịnun yan'ánj rẹ' ni yun'unj xạna mmij. Nị chrạcuij rẹ' ne sisị xạnga' nitaj ango ni ngüị chrạcuij ne.

4 Sanị sisị hua 'ngọ yun'unj xạna mmij daj, nị hua da'níj unj, asị hua da'nị si'nị unj, sanị gạhuin chrụn sini ni da'níj yun'unj mmij daj dụgumi anin' xica'uij sij yun'unj mmij daj, dạj rún' digyán Yan'anj rian ni sij. Nị hué daj nạru'ue anin' xica'uij sij rian yun'unj mmij daj. Daj si hué daj hua sạ'aj rian Yan'anj. Nị aran' ruhua Yan'anj ngaa hué daj guị'yaj ni sij.

5 Sanị sisị hua yya gunáj urin 'ngọ yun'unj xạna mmij daj, nị ana'uij unj sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ unj. Nị nugüi nịgan' achínj jni'yaj unj rian Yan'anj.

6 Sanị yun'unj xạna mmij achéj si-chrej xungüị nan, nị nụnj si hua nị'na' unj, sanị hua gahui' niman unj güenda si-chrej Yan'anj.

7 Gạ'nin' rẹ' sun rian ni ngüị sisị hué daj dạgahuin ni sij ni nuguan' nan. Ngaa nị sị ga'mi gaquin' ango ni ngüị xi'í ni sij mánj.

8 Sisị hua 'ngọ tsínj nitaj si nahuij ruhua ngạ ni dugüi' sij ngạ ni dugüi' sij mạn ducuá sij, nị hua dunáj sij si xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Nị quij doj 'yaj tsínj nun nahuij ruhua ngạ dugüi' sij daj ngạ tsínj nun xụman ruhua ni'yaj Yan'anj.

9 Nị rian lista tạj si-xugüi ni yun'unj xạna mmij, sanị gạrun rẹ' urin si-xugüi ni yun'unj xạna mmij huaj huạ'nij xia táj doj yo'. Nị gạrun rẹ' si-xugüi unj sisị gane únj ngạ urin nicạ unj.

10 Nị hua niạn sisị guini'i ni ngüị sisị gui'yaj sạ' unj. Nị 'ueé dugumi sạ' unj ni da'níj unj ní'. Nị gui'yaj sạ' unj ngạ ni ngüị guisíj ducuá unj ní'. Nị na'nin' unj dacój ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Yan'anj ní'. Nị chracuij unj ni ngüị ran' sayun ní'. Nị gui'yaj unj ango ni rasụn sạ' ní'. Nị sisị hué daj gui'yaj unj, nị gạrun rẹ' si-xugüi unj rian lista daj.

11 Sanị sị garun rẹ' rian lista si-xugüi ni yun'unj xạna mmij hua lij. Daj si 'nạ' güi, nị gạhuin ruhua unj

guinico' unj ni tsínj. Ngaa ni gąhuin nini unj rian Cristo. Ni gąhuin ruhua unj xącaj rụhua' yún unj 'ngọ tsínj.

12 Hué dan ni dą'ui unj gaquin' xi'í si nun dagahuin unj nuguan' gui'yaj yya unj ngą Cristo asij sini.

13 Ni ango nuguan' huin sisi achéj ne da gọ'ngo hue'. Ni nanicąj ne huin ne ngüi rụmi. Ni sé urin ni ngüi rụmi huin ne, sani hué daj huin ne ngüi a'mi snan'anj nej. Ni nanicąj ne nuná ne xi'í ni dugüi' ne. Ni nun hua są' sisi gą'mi ne nuguan' da mánj.

14 Ni xi'í daj huin ruhuāj sisi xącaj yun'unj xąna mmij hua lij daj nicą unj. Ni gą da'níj unj. Ni dụgumi są' unj ducuá unj. Ngaa ni si ga'mi quij ni tsínj unun' ngą né' xi'í né' mánj.

15 Daj si hua gahuin nini gọ'ngo ni yun'unj xąna mmij daj rian Cristo. Ni nico' ne sichre.

16 Ni sisi hua 'ngọ tsínj, asi 'ngọ yun'unj xąna xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, ni nne 'ngọ yun'unj xąna mmij ducuá sij, sani hua niąn sisi chrącuij sij yun'unj xąna mmij daj. Ngaa ni si garasụn sij rian ni ngüi nico' Yan'anj mánj.

17 Ni hua niąn si gą ní'yanj ni ngüi rian ni tsínj huin achij huin ni tsínj nicaj yun'unj ni ngüi nico' Yan'anj.

18 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Si ga'níj rẹ' nnánj du'ua sicúj ngaa utin' xuj strigo mánj." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj. Ni ango yu'uj gataj rian si-nụguan' Yan'anj: "Tsínj 'yaj sun, ni hua si-chrej sij si gui'yaj gana sij san'anj." Hué daj gataj rian si-nụguan' Yan'anj.

19 Si duná rẹ' sisi gą'mi gaquin' ni sij xi'í 'ngọ tsínj nicaj yun'unj ni ngüi nico' Yan'anj ngaa nitaj huij huą'nij testigo gą'mi xi'í sij.

20 Ni tsínj huaj guẹ 'yaj gaquin', ni nąta' rẹ' si-gąquin' sí' rian sí' ngaa mán daran' ni tsínj nahuin yu'. Ngaa ni gụxu'ui' ango ni sij sisi si gui'yaj ni sij gaquin' mánj.

21 Ngaa ni a'nīj sun rián rẹ' sisi hué daj gui'yáj rẹ' nuguan' nan. Ni si gani ruhuá rẹ' sisi hua są' 'ngọ tsínj daj rian ango tsínj mánj. Sani uyan gui'yáj rẹ' ngą daran' ni sij. Ni xącaj rẹ' cuenta sisi ni'yaj Yan'anj ngą Jesucristo nej, ni ángel nacui Yan'anj nej.

22 Si ga yoọ ruhuá rẹ' gụta' rẹ' ra'á rẹ' rian 'ngọ tsínj gąhuin sí' 'ngọ tsínj huin rian rian ni ngüi nico' Yan'anj mánj. Sani asij sini ni gąni są' ruhuá rẹ' si gui'yáj rẹ'. Ngaa ni si da'uí rẹ' si-gąquin' ango tsínj mánj.

23 Xi'í si nicọ' huaj a'nán' rẹ', 'yaj riquí rẹ', ni si go'ó rẹ' urin nnee yụn mánj. Sani gọ'o rẹ' dọj vino gui'yaj gono'o riquí rẹ' aj.

24 Rugüi' rẹnga' si-gạquin' gọ'ngo ni tsínj ngaa achin nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni sij. Sanḭ hua ango ni tsínj, nḭ da rụcu gụrugüi' si-gạquin' ni sí'.
25 Nḭ hué ducuánj daj rugüi' rẹnga' ni rasụn sạ', 'yaj ni ngüḭ. Nḭ sisḭ nitaj si rugüi' ni rasụn sạ', gui'yaj ni ngüḭ, sanḭ sḭ ga'ue guḭxij huḭ nḭganj ni rasụn sạ' da mánj.

6

1 Nḭ ni tsínj 'yaj sun yụn rian 'ngọ xuru'ue, nḭ hua niạn si gạ ní'yanj ni sij rian xuru'ue daj. Ngaa nḭ sḭ ga'mi quij ni ngüḭ ngạ si-xugüi Yan'anj ngạ xi'í nuguan' di-gyán únj nej.
2 Nḭ sisḭ 'yaj sun 'ngọ tsínj daj rian 'ngọ xuru'ue huin tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, nḭ sḭ duna sij si gạ ní'yanj sij rian xuru'ue daj xi'í si xuman ruhua sí' ni'yaj sí' Yan'anj mánj. Sanḭ hua niạn si guḭ'yaj sun sạ' sij doj rian sí'. Daj si tsínj rian 'yaj sun sij, nḭ huin sí' 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ huin sí' 'ngọ tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj sij.

Piedad y contentamiento

Hué nuguan' nan huin si nạta' rẹ', nḭ dḭgyán rẹ' rian ni ngüḭ, ruhuāj aj.
3 Nḭ sisḭ hua ni tsínj digyán ango nuguan' huin nuguan' nitaj si hua nḭca ruhua ngạ nuguan' sạ' nico' né', nḭ sisḭ sé nuguan' digyán Señor Jesucristo rian né' huin,
4 ngaa nḭ hué ni sij huin tsínj nnẹ nitaj si ni'i mánj. Nḭ huin ruhua ni sij gụnun' ni sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nḭ naduna nuguan' a'mi ni sij. Nḭ ngaa hué daj 'yaj ni tsínj daj, nḭ huin xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi' ni sij. Nḭ unun' ni sij nej. Nḭ a'mi quij ni sij xi'í Yan'anj nej. Nḭ nun xụman ruhua ni sij ngạ ni dugüi' ni sij.
5 Nḭ nḭganj unun' ni sij ngạ dugüi' ni sij xi'í si ani quij ruhua ni sij. Nḭ nun ni'i ni sij nuguan' xạnga' mánj. Nḭ ani ruhua ni sij sisḭ guḭ'yaj gana ni sij san'anj xi'í si huaj ni sij si-chrej Yan'anj. Xi'í daj gạhuin nḭni rẹ' rian ni tsínj daj.
6 Nḭ sisḭ huin niạ' ruhua né' ngạ si nicaj né' nico' né' Yan'anj, ngaa nḭ gui'yaj gana nico né' nuguan' sạ'.
7 Daj si nḭ ạ 'ngọ ni rasụn nun nicaj né' ngaa ga'nga né' chruhua xungüḭ nan. Nḭ ạ 'ngọ ni rasụn sḭ ga'ue guḭnicaj né' gạn'anj né' ngaa gạhui' né' mánj.
8 Ngaa nḭ sisḭ hua si xa né', nḭ hua si-gan' né' guinụn né', hué daj síj gạ'ue gạhuin niạ' ruhua né'.
9 Sanḭ ni tsínj huin ruhua gạhuin xuru'ue, nḭ guḭnij ni sij rian gaquin'. Nḭ rún' huaj sisḭ numij sichre nne' ni sij. Nḭ ani nḭ'yun ruhua ni sij. Xi'í daj nḭ ran' ni sij sayun. Nḭ niqui niman ni sij si guere' ni sij gạn'anj ni'ya ni sij.
10 Daj si gạ'ue guḭ'yaj ni ngüḭ daran' gaquin' xi'í si

huin ruhua ni sij ni'yaj ni sij
san'anj. Nḭ hua duna gǫ'ngo
ni ngüḭ si-chrej Yan'anj xi'í si
huin ruhua ni sij ni'yaj ni sij
san'anj. Nḭ ducu guiran' ni
sij sayun.

La buena batalla de la fe

11 Tsínj nicaj dugüi' ngą
Yan'anj huín rę'. Ngaa nḭ
sḭ gahuin ruhua guḭ'yaj ganá
rę' nico san'anj mánj. Gą
guę gąche rę' 'ngǫ chrej nḭca.
Nḭ guḭnico' rę' Yan'anj. Nḭ
gṵxuman ruhuá rę' nḭ'yaj rę'
Yan'anj. Nḭ gą 'ḭ ruhuá rę'
nḭ'yaj rę' Yan'anj. Nḭ gą'nin'
ruhuá rę' ngą ni sayun rián
rę'. Nḭ gą nḭ ruhuá rę' nej.

12 Nḭ dąj rún' 'yaj 'ngǫ
snado ngaa gui'yaj gana sij
rian 'ngǫ sayun, nḭ hué daj
guḭ'yáj rę' rian si quij xi'í si
xuman ruhuá rę' ni'yáj rę'
Yan'anj. Dṵgu'nun' rę' si
gąne nḭganj rę' ngą Yan'anj.
Daj si gaquínj Yan'anj sisḭ
gąne nḭganj rę'. Nḭ hua natá'
rę' rian nico ni ngüḭ sisḭ hué
rę' huin 'ngǫ tsínj xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj.

13 Yan'anj gui'yaj sisḭ
hua nḭ'na' daran'anj. Nḭ
dugu'nąj huin nuguan'
nata' Jesucristo xi'í nuguan'
xąnga' rian tsínj gṵ'naj
Poncio Pilato. Hué dan nḭ
rian Yan'anj ngą Jesucristo,
nḭ a'nīj sun rián rę'

14 sisḭ dągahuin rę'
nuguan' ga'nin' Yan'anj sun
rián rę'. Nḭ sḭ naduná rę'
nuguan' da mánj. Ngaa nḭ
sḭ ga'mi gaquin' ni ngüḭ xi'í
nuguan' da mánj. Nḭ hué daj
guḭ'yáj rę' da gą'na' Señor
Jesucristo chruhua xungüḭ
nan.

15 Nḭ Yan'anj huin si gątaj
ṵn güi gą'na' Jesucristo. Nḭ
urin Yan'anj nucuaj nḭn'
ruhua. Nḭ hua 'ueé Yan'anj
nej. Nḭ Yan'anj huin Rey
nicaj sun rian daran' ango
rey. Nḭ Yan'anj nicaj sun
rian daran' ango tsínj nicaj
sun.

16 Urin Yan'anj sḭ ga'ue
gąhui' mánj. Nḭ Yan'anj huin
si nne rian xiguḭn yan'ąn. Nḭ
ą 'ngǫ ni ngüḭ sḭ gunucuaj
gąhuin nḭchrun' rian xiguḭn
yan'ąn da mánj. Nitaj ąman
guini'i ą 'ngǫ ngüḭ man'an
Yan'anj mánj. Nḭ sḭ ga'ue
guḭni'i ni ngüḭ Yan'anj mánj.
Nḭganj guḭnun yan'anj né'
man'an Yan'anj. Nḭ nḭganj
guḭnicaj Yan'anj sun ruhuāj
aj. Amén.

17 Gą'nin' rę' sun rian
ni xuru'ue mąn chruhua
xungüḭ nan sisḭ sḭ gahuin
nnę ni sij mánj. Nḭ sḭ gani
ruhua ni sij sisḭ gą są' rian
ni sij xi'í si hua nico rasṵn
nicaj ni sij mánj. Daj si nitaj
si hua xitinj mán né' guḭ'yaj
nico rasṵn mán rian né'
mánj. Maan si gąna'uij ni
xuru'ue sisḭ dṵgumi Yan'anj
ni sij. Nḭ Yan'anj huin si
riqui daran'anj rian né'. Nḭ
riqui są' Yan'anj rian né'
sisḭ gąhuin nią' ruhua né',
guḭ'yaj ni rasṵn daj.

18 Gątaj snan'ánj rę' rian
ni xuru'ue sisḭ guḭ'yaj są' ni
sij. Nḭ guḭ'yaj nico ni sij
sinduj rian ni ngüḭ. Ngaa
nḭ gąhuin ni sij xuru'ue rian
Yan'anj. Nḭ gą są' ruhua ni

sij gu̱ra' da'aj ni sij si'yaj ni
sij ga̱'ui' ni sij rian ni ngüi̱ aj.
19 Ni̱ sisi̱ hué daj gui̱'yaj
ni sij, ni̱ ga̱huin xuru'ue ni
sij rian Yan'anj. Ni̱ na̱ra sa̱'
ni sij ni rasu̱n sa̱' xata'. Ni̱
gui̱ri' ni sij ga̱ne ni̱ganj ni sij
nga̱ Yan'anj.

Encargo final de Pablo a Timoteo

20 Timoteo, du̱gumi sa̱' re̱'
nuguan' sa̱' riqui Yan'anj
rián re̱'. Ni̱ si̱ nanun
chraquíj re̱' nuguan' yya̱
huin nuguan' nun ní'yanj
a'mi ni tsínj ma̱n chruhua
xungüi̱ nan ga̱ mánj. Ni̱
si̱ nanun chraquíj re̱' ngaa
ataj ni sij sisi̱ nuguan' chru̱n
sa̱' huin nuguan' a'mi ni sij
mánj.
21 Daj si hué go̱'ngo ni tsínj
ataj sisi̱ chru̱n ni sij nga̱
nuguan' daj. Sani̱ hua duna
ni sij si xuman ruhua ni sij
ni'yaj ni sij Yan'anj.
Hué dan ni̱ huin ruhuāj
sisi̱ gui̱'yaj Señor sinduj rián
re̱'. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ huēj huin apóstol a'mī si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ nan huin sun huin ruhua Yan'anj guḭ'yaj sūnj. Nḭ hué daj 'yā xi'í si hua gataj yya Yan'anj sisḭ ga̱ nḭ'na' nḭganj né', guḭ'yaj Cristo Jesús.

2 Nḭ a'nī 'ngo̱ yanj carta huaj rián rẹ' huín rẹ' Timoteo. Nḭ rún' huin da'nī 'ḭ ruhuāj huín rẹ': Nḭ Yan'anj huin chrej né'. Nḭ Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rián rẹ'. Nḭ na̱huin 'ḭ ruhua Yan'anj nḭ'yaj rẹ' nej. Nḭ ga̱huin din'inj ruhuá rẹ' nej. Nḭ hué daj guḭ'yaj Jesucristo nga̱ rẹ', ruhuāj aj.

Testificando de Cristo

3 Nḭ a'uīj si guruhua Yan'anj sisḭ nḭganj nanun ruhuāj ni'yā so̱' ngaa achínj jni'yā nugüi nḭgan' rian Yan'anj. Nḭ huēj unánj guitsi rian Yan'anj da̱j rún' gui'yaj ni xīj guimán asḭj ná. Nḭ nitaj si da'uī gaquin' mánj.

4 Nḭ nanun ruhuāj da̱j gacó rẹ' xi'īj. Nḭ xi'í daj huin ruhuāj gu̱chi' ni'yā rian nné rẹ' sisḭ ga̱huin nia̱' ruhuāj, guḭ'yáj rẹ'.

5 Daj si nanun ruhuāj sisḭ nun digya' yun'únj rẹ' ngaa xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Yan'anj. Nḭ hué daj guxuman sini ruhua xuguan'ánj rẹ' gu̱'naj Loida nga̱ nní rẹ' gu̱'naj Eunice nej. Nḭ gahuin yya ruhuāj sisḭ hué daj xuman ruhuá rẹ' nej.

6 Xi'í daj nḭ ga̱taj snan'ān gu̱nun rẹ' sisḭ ga̱huin nucuaj ruhuá rẹ' nga̱ sinduj gui'yaj Yan'anj rián rẹ' ngaa gutaj ra'āj chra̱ rẹ'. Nḭ sinduj daj gui'yaj sisḭ ga̱'ue guḭ'yaj 'ueé rẹ' si-sun Yan'anj anj.

7 Daj si sé si riqui Yan'anj sisḭ gu̱xu'ui' né' mánj. Sanḭ riqui Yan'anj sisḭ na̱ri' nucuaj niman né'. Nḭ ga̱'ue ga̱huin 'ḭ ruhua né' guḭni'yaj né' ni dugüi' né'. Nḭ ga̱'ue du̱gumi né' man'an né', gui'yaj Yan'anj.

8 Xi'í daj nḭ sḭ guirí' rẹ' si-na̱'aj na̱ni rẹ' nuguan' sa̱' xi'í Señor rian ni ngüḭ mánj. Nḭ sḭ guirí' rẹ' si-na̱'aj xi'í si nūnj ducuaga̱' xi'í Señor. Sanḭ guḭnicaj dugüí' rẹ' ngāj huīnj tsínj ran' sayun xi'í si a'mī nuguan' sa̱' xi'í Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj guḭ'yáj rẹ' nga̱ si-fuerza Yan'anj anj.

9 Nḭ nacaj Yan'anj né'. Nḭ gaquínj Yan'anj né' sisḭ ga̱ sa̱' né' rian Yan'anj. Nḭ sé xi'í si gui'yaj sa̱' né', nḭ gui'yaj Yan'anj daj nga̱ né' mánj. Maan si gui'yaj Yan'anj daj xi'í si hué daj gani sa̱' ruhua Yan'anj xi'í né'. Nḭ asḭj ná sno'o ngaa achin gahuin xungüḭ nan,

nḭ gui'yaj Yan'anj sinduj xi'í Cristo Jesús rian né'.
10 Sanḭ yyạj nḭ digyán yya Yan'anj sinduj nan rian né'. Daj si ga'nạ' xạnga' tsínj nacaj né' huin sí' Jesucristo, gui'yaj Yan'anj. Nḭ Jesucristo gui'yaj sisḭ sḭ gahui' né' mánj. Nḭ riqui Jesucristo sisḭ hua nḭ'na' né', nḭ gạne nḭganj né' ngạ Yan'anj xi'í nuguan' sạ' 'nạ' rian Yan'anj anj.
11 Nḭ garij Yan'anj sun man'ānj sisḭ gạ'mī nuguan' sạ' nan rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj garij Yan'anj sun man'ānj sisḭ gạhuīnj apóstol dḭgyānj si-nụguan' Jesús rian ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej.
12 Nḭ xi'í daj ran'ānj sayun acuan'. Sanḭ nitaj si huin na'ā xi'í sayun ran'ānj mánj. Daj si ni'i man'ānj sisḭ guxuman ruhuāj ni'yā Yan'anj. Nḭ gahuin yya ruhuāj sisḭ nucuaj Yan'anj dụgumi sij man'ānj da' güi gạ'na' rụhua' yún Jesús. Daj si hua naga'ui' man'ānj rian sij.
13 Nḭ gunun sạ' ruhuá rẹ' ni nuguan' sạ' digyānj rián rẹ'. Nḭ dạj rún' gunún rẹ', nḭ hué daj guḭ'yáj rẹ'. Nḭ gạhuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'an sij.
14 Nḭ dụgumi sạ' rẹ' sun garasụn Yan'anj man'án rẹ'. Nḭ chrạcuij Espíritu Santo sisḭ hué daj guḭ'yáj rẹ', ruhuāj aj. Daj si nne Espíritu Santo chruhua niman né'.
15 Nḭ ni'í rẹ' sisḭ daran' ni tsínj mạn estado Asia duna man'ānj. Nḭ hué daj gui'yaj nụngüej tsínj gụ'naj Figelo ngạ Hermógenes.
16 Nḭ huin ruhuāj sisḭ nạhuin 'ḭ ruhua Señor nḭ'ya ni dụcua tsínj gụ'naj Onesíforo. Daj si nicọ' huaj gahuin niạ' ruhuāj, gui'yaj sij. Nun gahuin nạ'aj sij ga'nạ' ni'yaj sij rian nūnj ducuagạ' mánj.
17 Nḭ nun duna sij si nano' sij man'ānj ngaa gane sij xuman' Roma. Nḭ hué daj gui'yaj sij da' nari' sij man'ānj.
18 Nḭ huin ruhuāj sisḭ nạhuin 'ḭ ruhua Señor nḭ'ya sij ngaa guḭsij güi gạ'na' rụhua' yún Señor. Nḭ hua ni'i sạ' rẹ' dạj chracuij Onesíforo yụnj xuman' Efeso aj.

2

Un buen soldado de Jesucristo

1 Nḭ rún' huin da'nī huín rẹ' riānj. Nḭ huin ruhuāj sisḭ gạhuin nucuaj nimán rẹ' ngạ sinduj riqui Jesucristo rián rẹ'.
2 Nḭ hua nico ni ngüḭ gunun nuguan' gatā gunún rẹ'. Ngaa nḭ dụgutā sún rẹ' ni nuguan' daj ango ni tsínj hua nḭca ruhua sisḭ dḭgyán ni sí' rian ango ni ngüḭ.
3 Nḭ dạj rún' ran' 'ngọ snado sayun huaj sij rian huin sayun, nḭ hué daj gụnucuaj rẹ' sayun xi'í si nicaj dugüí' rẹ' ngạ Jesucristo aj.
4 Nḭ na'ue gạhui 'ngọ snado hue' rian nne nḭ snado gạn'anj guḭ'yaj sun sij ango

sun mánj. Sanḭ maan si
ruhua sij guḭ'yaj sun sij dạj
rún' aran' ruhua snado huin
achij a'nin' rian sij.
5 Nḭ hué ducuánj daj huin,
nḭ na'ue guḭ'yaj gana ni tsínj
ducu luta trofeo sisḭ na'uej
ruhua ni sij dạgahuin ni sij
rún' ataj tsínj a'nin' niquin'
rian ni sij mánj.
6 Nḭ tsínj anáj xḭna, nḭ
hua niạn si nạhuin ra'a sini
man'an sij si gạ'ui' nnạ daj.
7 Nạni ruhuá rẹ' ngạ
nuguan' atā gụnun rẹ'.
Nḭ Señor guḭ'yaj sisḭ gạra
da'nga' ruhuá rẹ' daran'anj,
ruhuāj aj.
8 Sḭ guini'yun ruhuá rẹ' xi'í
Jesucristo. Nḭ sḭ guini'yun
ruhuá rẹ' sisḭ ganá'nij sij
scanij ni níman. Nḭ huin sij
da'nḭ si'nḭ rey David. Nan
huin nuguan' sạ' natāj gu-
nun ni ngüḭ.
9 Nḭ xi'í nuguan' nan
ran'ānj sayun. Nḭ dạj rún'
nụn 'ngọ tsínj gui'yaj gaquin'
ducuagạ', nḭ hué daj nūnj
ducuagạ' nej. Sanḭ güenda
si-nụguan' Yan'anj, nḭ sḭ
ga'ue gạri ni sij ducuagạ'
mánj.
10 Xi'í daj a'nin' ruhuāj ngạ
sayun ran'ānj nan xi'í si 'ḭ
ruhuāj ni'yā ni ngüḭ ganacui
Yan'anj. Ngaa nḭ gạ'ue nạcaj
Yan'anj ni sij ngāj xi'í si
gui'yaj Cristo Jesús xi'í né'.
Nḭ gạne 'ueé nḭganj né' ngạ
Yan'anj anj.
11 Nan huin nuguan'
xạnga':
Nḭ sisḭ gahui' né' ngạ Cristo,
nḭ hué daj gạ nḭ'na' né' ngạ
sij.
12 Sisḭ guḭran' né' sayun ngạ
sij,
nḭ gạ'ue guḭnicaj sun né' ngạ
sij.
Nḭ sisḭ gạtaj né' sisḭ nitaj
si nicaj dugüi' né' ngạ
sij,
ngaa nḭ hué guẹ daj gạtaj sij
sisḭ nitaj
si nicaj dugüi' sij ngạ né' nej.
13 Sisḭ nitaj si hua nḭca ruhua
né' ngạ sij,
sanḭ hua guẹ hua nḭca ruhua
sij ngạ né'.
Daj si na'ue nạduna sij
nuguan' ga'mi sij rian
né'.
Daj huin nuguan' xạnga' daj.

Un obrero aprobado

14 Hué dan nḭ nạ'nij rẹ'
chruhua ango ni sij sisḭ sḭ
guini'yun ruhua ni sij ni
nuguan' nan mánj. Nḭ
rian Señor, nḭ hué daj gạtaj
snan'ánj rẹ' rian ni sij sisḭ sḭ
gunun' ni sij xi'í ni nuguan'
a'mi ni sij mánj. Daj si nun
ní'yanj sisḭ hué daj 'yaj ni
sij. Nḭ ni tsínj unun' xi'í ni
nuguan' daj, nḭ guẹre' ni sí'
si-chrej ni sí'.
15 Rạ'yanj rẹ' sisḭ gạhuin
sạ' rẹ' rian Yan'anj. Ngaa
nḭ gạ'ue gạtaj Yan'anj sisḭ
gui'yaj sun 'ueé rẹ' rian
sí'. Nḭ sḭ gahuin nạ'aj rẹ'
xi'í sun 'yaj sún rẹ' mánj.
Ngaa nḭ gạ'ue nạta' nḭca
rẹ' si-nụguan' Yan'anj huin
nuguan' xạnga'.
16 Nḭ sḭ diguíj rẹ' ngạ
ni nuguan' nitaj si ní'yanj
'nạ' chruhua xungüḭ nan
mánj. Daj si ni tsínj a'mi ni

nuguan' daj, nḭ nąanj diguíj
ni sij ngą nuguan' quij hua.
17 Nḭ dąj rún' 'yaj 'ngǫ
ya'ui ngaa huin xachi ya'yoj,
nḭ hué daj guḭran' ni ngüḭ
gụnun si-nụguan' ni sij. Nḭ
hué daj gahuin ngą nụngüej
tsínj gụ'naj Himeneo ngą
Fileto.
18 Nḭ achéj nụngüej sij
ango chrej digyán nụngüej
sij 'ngǫ nuguan' sé huin
xąnga'. Nḭ ataj nụngüej sij
sisḭ hua ganá'nij ni níman.
Nḭ hua duna da'aj ni ngüḭ
si xuman ruhua ni sij ngą
nuguan' xąnga', gui'yaj
nụngüej sij.
19 Sanḭ dąj rún' hua ran xi'í
hue', nḭ hué daj hua ran si-
nụguan' Yan'anj. Nḭ ga'ui'
Yan'anj 'ngǫ sello. Nḭ gataj
sello daj: "Ni'i Señor ni ngüḭ
nico' sij." Ni: "Gąhuin nḭni
daran' án rẹ' rian gaquin'
huin ni é rẹ' tsínj nata' sisḭ
nico' a ni é rẹ' Señor." Daj
gataj nụngüej nuguan' daj.
20 Nḭ ducuá 'ngǫ xuru'ue,
nḭ mąn rasụn huin oro ngą
rasụn huin plata nej. Nḭ mąn
ni rasụn huin chrun ngą ni
rasụn huin siụ yo'ój nej. Nḭ
gǫ'ngo ni rasụn daj huin si
arasun nḭnaj ni sij. Nḭ ango
ni rasụn daj huin ni rasụn
niqui arasun sij.
21 Nḭ hué daj huin ngą
né'. Nḭ sisḭ huin ruhua né'
si gąrasun nḭnaj Yan'anj né',
nḭ hua niąn si gąhuin nḭni
né' rian daran' ni tsínj 'yaj
quij daj. Ngaa nḭ nḭ'yanj
né' guḭ'yaj są' né' daran' ni
nuguan' są' rian Yan'anj.
22 Nḭ sḭ ga'uej ruhuá rẹ'
ngą ni nuguan' quij 'yaj ni
tsínj hua lij. Sanḭ gąche rẹ'
'ngǫ chrej nḭca. Nḭ gụxuman
ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' Yan'anj.
Nḭ gąhuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj
rẹ' Yan'anj nej. Nḭ gą din'inj
ruhuá rẹ' nej. Nḭ hué daj
guḭ'yaj nụguan'an rẹ' ngą
daran' ni tsínj hua są' niman
huin ni sij ni tsínj achínj
jni'yaj rian Señor.
23 Nḭ sḭ xacáj rẹ' cuenta
ngaa a'mi ni sij nuguan'
nḭ'yun mánj. Daj si nitaj si
ní'yanj ni nuguan' daj. Nḭ
hua ni'í rẹ' sisḭ unun' ni ngüḭ
'yaj ni nuguan' daj.
24 Nḭ 'ngǫ tsínj 'yaj sun si-
sun Señor, nḭ sḭ ga'ue gụnun'
sij ngą ni dugüi' sij mánj.
Sanḭ hua niąn si gą ní'yanj sij
ngą daran' ni ngüḭ. Nḭ guḭni'i
są' sij nuguan' digyán sij rian
ni ngüḭ. Nḭ gą'nin' ruhua sij
ngą ni tsínj chran' yun'unj
sij.
25 Nḭ ngaa dḭgyán sij rian
ni tsínj unun' ngą sij, nḭ hua
niąn si gą'mi nąnaj sij ngą
ni sí'. Daj si ana'uij sij sisḭ
nąnicaj ruhua ni sí' guḭni'i
ni sí' nuguan' xąnga', guḭ'yaj
Yan'anj.
26 Nḭ ana'uij sij sisḭ
gąnanun ruhua ni sí' gụnánj
ni sí' rian sichre. Daj si yyąj
nḭ 'yaj sichre dąj rún' huin
ruhua sij guḭ'yaj sij ngą ni
sí'.

3

Carácter de los hombres en los postreros días

1 Nḭ hua niạn si guḭni'í rẹ' sisḭ ngaa ruhua gạnahuij
xungüḭ, nḭ gạ'na' nico sayun.
2 Daj si gạhuin 'ḭ ruhua
ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij man'an
ni sij. Nḭ gạhuin ruhua ni
sij guḭ'yaj gana ni sij nico
san'anj. Nḭ gạhuin nnẹ ni sij
nej. Nḭ gạ'mi 'ueé ni sij xi'í
man'an ni sij. Nḭ gạ'mi quij
ni sij xi'í Yan'anj. Nḭ sḭ garáj
xina ni sij ngạ si-nụguan'
chrej ni sij ngạ nni ni sij nej.
Nḭ nạ'uej ruhua ni sij gạtaj
ni sij si guruhua dugüi' ni sij.
Nḭ nitaj si ní'yanj ni sij rian
si-chrej Yan'anj mánj.
3 Nḭ sḭ gahuin 'ḭ ruhua ni
sij nḭ'yaj ni sij ni dugüi' ni
sij. Nḭ sḭ ga'nin' ruhua ni sij
si unun' ni sij ngạ dugüi' ni
sij. Nḭ gạ'mi snan'anj ni sij
xi'í dugüi' ni sij. Nḭ na'ue
dụgumi ni sij man'an ni sij.
Nḭ gạhuin ni sij tsínj huee
nḭn' ruhua. Nḭ gạtaj rụhua
ni sij guḭni'yaj ni sij daran'
nuguan' sạ'.
4 Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij ni
dugüi' ni sij. Nḭ dụgu'nun'
ni sij guḭ'yaj ni sij rasụn guẹ.
Nḭ gạhuin nnẹ nḭn' ruhua ni
sij. Nḭ nạno' ni sij güenda
man'an ni sij sisḭ gạhuin niạ'
ruhua urin man'an ni sij.
Nḭ sḭ nano' ni sij man'an
Yan'anj mánj.
5 Nḭ guḭ'yaj ni sij sisḭ nico'
sạ' ni sij Yan'anj. Sanḭ ni
rasụn guḭ'yaj ni sij ya'yoj
dḭgyán sisḭ nitaj si nico' ni
sij Yan'anj mánj. Xi'í daj nḭ
sḭ guinicaj dugüí' rẹ' ngạ ni
tsínj 'yaj daj.
6 Nḭ scanij ni tsínj daj, nḭ
mán ni tsínj huan'anj gọ'ngo
hue' digya' yun'unj ni sij ni
yun'unj xạna nun ni'i sạ'
huin ne ni yun'unj da'ui
gaquin'. Nḭ maan si nahuij
ruhua ne ngạ nuguan' quij
'nạ' chruhua niman ne.
7 Nḭ nḭganj digui'yun
ne ni nuguan', sanḭ nitaj
ạman gạra da'nga' ruhua ne
nuguan' xạnga' mánj.
8 Nḭ dạj rún' gunun'
nụngüej tsínj gụ'naj Janes
ngạ Jambres ngạ Moisés asḭj
ná, nḭ hué daj na'uej ruhua
ni tsínj daj ngạ nuguan'
xạnga'. Nḭ huin ni sij ni
tsínj ani quij ruhua. Nḭ nun
ní'yanj ni sij güenda si-chrej
Yan'anj mánj.
9 Sanḭ sḭ gui'yaj gana si-
nụguan' ni sij mánj. Daj si
xạcaj daran' ni ngüḭ cuenta
sisḭ tsínj nḭ'yun huin ni sij
dạj rún' gahuin ngạ nụngüej
tsínj gunun' ngạ Moisés.
10 Sanḭ hué rẹ' gunun sạ'
nuguan' digyānj rian ni ngüḭ
ngạ si-chrē nej, ngạ si huin
ruhuāj guḭ'yā nẹ' chrej rian
nej. Nḭ ni'í rẹ' dạj xuman
ruhuāj ni'yā Yan'anj, nḭ dạj
a'nin' ruhuāj ngạ ni ngüḭ. Nḭ
ni'í rẹ' dạj 'ḭ ruhuāj ni'yā ni
ngüḭ, nḭ dạj gunucuaj ruhuāj
rian ni sayun nej.
11 Nḭ ni'í rẹ' dạj chran'
yun'unj ni sij man'ānj, nḭ
dạj guiran'ānj sayun nej. Nḭ
hua ni'í rẹ' dạj guiran'ānj
sayun xuman' Antioquía ngạ
xuman' Iconio nej, xuman'
Listra nej. Sanḭ gahuin
ní'nij riānj rian ni sayun daj,
gui'yaj Señor.

12 Nḭ hua yya sisḭ daran' ni ngüḭ huin ruhua guḭnicaj dugüi' ngạ Cristo Jesús, nḭ guḭran' ni sij sayun xi'í Jesús.
13 Sanḭ ni tsínj xḭ'i ngạ ni tsínj digya' yun'unj, sanḭ nạanj gạhuin quij ni sij doj. Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij ni ngüḭ. Nḭ dḭgya' yun'unj ni ngüḭ ni sij nej.

14 Nḭ man'án rẹ', sanḭ gạ guẹ gạhuin nḭca ruhuá rẹ' ngạ nuguan' gahuin chrụn rẹ'. Daj si xuman ruhuá rẹ' sisḭ nuguan' daj huin nuguan' xạnga'. Nḭ hua ni'í rẹ' sisḭ ụn ngüḭ digyán nuguan' daj rián rẹ'.
15 Nḭ asḭj ngaa hua líj rẹ', nḭ hua ni'í rẹ' si-nụguan' Yan'anj. Nḭ gạ'ue gạhuin chrụn rẹ', guḭ'yaj nuguan' sạ' daj. Ngaa nḭ gạnacaj Yan'anj man'án rẹ' xi'í si xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Cristo Jesús.
16 Nḭ digyán Yan'anj nḭn' si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nḭ nuguan' daj ní'yanj sisḭ dḭgyán né' rian ni ngüḭ. Nḭ ní'yanj nuguan' daj sisḭ guḭni'i né' daj hua gaquin' da'ui né'. Nḭ sạ' hua nuguan' daj sisḭ nạgui'yaj né' si-chrej né'. Nḭ gạ'ue dḭgyán si-nụguan' Yan'anj dạj gạhuin chrụn né' gạche né' 'ngọ chrej nḭca.
17 Xi'í daj nḭ gạ'ue gạhuin sạ' nḭn' né' huin né' tsínj nicaj dugüi' ngạ Yan'anj. Nḭ gạ'ue guḭ'yaj né' daran' sun huin si-sun man'an Yan'anj anj.

4

Predica la palabra

1 Nḭ rian Yan'anj ngạ Jesucristo, nḭ a'nīj sun rián rẹ'. Nḭ huin achij Jesucristo. Nḭ gạ'na' sij nạgui'yaj yya sij ngạ si-gạquin' ni ngüḭ hua nḭ'na' ngạ ni ngüḭ hua gahui' nej.
2 Ngaa nḭ a'nīj sun rián rẹ' sisḭ nạta' rẹ' nuguan' sạ' rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj guḭ'yáj rẹ', nụnj si hua ní'nij rián rẹ', asḭ nitaj si hua ní'nij rián rẹ'. Gạtaj rẹ' rian ni ngüḭ xi'í gaquin' da'ui ni sij. Nḭ gạtaj rẹ' sisḭ nun 'yaj sạ' ni sij. Nḭ dḭgyán rẹ' 'ngọ chrej sạ' rian ni sij. Sanḭ nạnaj gạ'mi rẹ'. Nḭ dḭgyán 'ueé rẹ' rian ni sij.
3 Daj si gạ'na' 'ngọ güi ngaa nạ'uej ruhua ni ngüḭ gụnun ni sij nuguan' sạ'. Sanḭ gạhuin ruhua ni sij gụnun ni sij ango nuguan' nạca. Nḭ xi'í daj nạno' ni sij ga'ḭ maestro dḭgyán ni sí' nuguan' aran' ruhua ni sij.
4 Nḭ nạránj ni sij chraquij ni sij si nạ'uej ruhua ni sij gụnun ni sij nuguan' xạnga'. Nḭ maan cuento nnẹ hua chruhua xungüḭ nan gạran' ruhua ni sij gụnun ni sij.
5 Sanḭ nḭganj gạ cuidado man'án rẹ' sisḭ gạni sạ' ruhuá rẹ'. Nḭ gạhuin nucuaj ruhuá rẹ' ngạ ni sayun rán' rẹ'. Nḭ gạnata' rẹ' nuguan' sạ' rian ni ngüḭ. Nḭ guḭ'yaj sun sạ' rẹ' ngạ daran' si-sún rẹ'.
6 Nḭ xi'í si nico' man'ānj Yan'anj, nḭ ruhua guḭsij güi

dạgahui' ni sij man'ānj. Nị
gạhuin nịchrun' güi gạhuīj.
7 Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ
snado ngaa gui'yaj gana
sij rian sayun, nị da'nga'
daj gui'yā ngạ si-sūnj. Nị
guisíj gui'yā nuguan' ga'nin'
Yan'anj sun riānj. Nị 'ngọ
dugumī nuguan' xuman
ruhua né' nej.
8 Yyạj nị ana'uī 'ngọ si sạ'
guị'yaj Yan'anj ngạj. Nị dạj
rún' nụn 'ngọ corona chrạ
tsínj gui'yaj sạ', nị hué daj
guị'yaj sạ' Señor ngāj güi
gạ'na' rụhua' yún sij. Nị 'yaj
nịca Señor huin güesị. Nị
sé urin rian man'ānj rịqui sij
corona da mánj. Sanị rịqui
sij rian daran' ni ngüị huin
ruhua sisị gạ'na' rụhua' yún
sij.

Instrucciones personales

9 Guị'yáj rẹ' sinduj si
gạ'na' nị'yaj yoọ rẹ' rian
nnēj.
10 Daj si hua duna tsínj
gụ'naj Demas man'ānj xi'í si
garan' doj ruhua sij ni'yaj
sij ni rasụn mạn chruhua
xungüị gaquin' nan. Nị hua
gahui sij gan'anj sij xuman'
Tesalónica. Nị gahui tsínj
gụ'naj Crescente gan'anj sij
estado Galacia. Nị gan'anj
tsínj gụ'naj Tito estado Dal-
macia nej.
11 Urin Lucas nne ngāj.
Guịnicaj rẹ' tsínj gụ'naj Mar-
cos gạ'na' rẹ' riānj. Daj si
ni'yān si guịsij sij chrạcuij sij
ngạ si-sūnj, ruhuāj aj.
12 Ga'nī tsínj gụ'naj
Tíquico gạn'anj sij xuman'
Efeso.
13 Nị ngaa gạ'na' rẹ', nị
nịcaj rẹ' si-chamarrāj dunā
xuman' Troas ducuá tsínj
gụ'naj Carpo. Nị hué daj
nịcaj rẹ' ni libro gạ'na' rẹ'
nej. Nị rá'yanj ni'yān ni
libro huin nnij.
14 Nị guiran'ānj nico
sayun, gui'yaj Alejandro
huin sij tsínj agan' gaga'.
Nị dạj rún' guiran'ānj sayun
gui'yaj sij, nị hué daj guị'yaj
Señor castigo sij, ruhuāj aj.
15 Gạ cuidadó rẹ' rian sij.
Daj si unun' nịn' ruhua sij
ngạ nuguan' sạ' a'mi únj
rian ni ngüị.
16 Nị ngaa gan'anj sinīj
rian ni tsínj nicaj sun, nị
duna daran' ni sij urīnj
gunā. Sanị huin ruhuāj sisị
sị xacaj Yan'anj cuenta si
gui'yaj ni sij ngāj mánj.
17 Sanị ganiquin' Señor
ngāj. Nị riqui sij fuerza riānj
nej. Nị ga'ue ganahuij ga'mī
daran' nuguan' sạ' rian ni
ngüị 'nạ' anéj chrej. Nị hué
daj gananīj rian rey daj. Daj
si dạj rún' hua du'ua sigue'e
hua du'ua sij.
18 Nị guị'yaj Señor sisị
gạnanīj rian daran' nuguan'
quij huin ruhua ni sij guị'yaj
ni sij riānj. Nị dụgumi sạ' sij
man'ānj da gạn'ān rian nicaj
sun sij xata'. Nị nịganj gạ'mi
'ueé né' rian Señor. Amén.

Saludos y bendición final

19 A'nī 'ngọ nuguan' huaj
rian yun'unj xạna gụ'naj
Prisca ngạ tsínj gụ'naj Aquila
ngạ ni dụcua tsínj gụ'naj
Onesíforo.

20 Guna tsínj gu̱'naj Erasto
xuman' Corinto. Ni̱ dunā
tsínj gu̱'naj Trófimo a'nan'
sí' xuman' Mileto.
21 Yoo̱ ga̱'na' re̱' ngaa
achin na̱tu yahui̱ nuhuij.
Ni̱ a'níj tsínj gu̱'naj Eu-
bulo 'ngo̱ nuguan' huaj rián
re̱'. Ni̱ hué daj 'yaj tsínj
gu̱'naj Pudente nga̱ Lino nej,
yun'unj gu̱'naj Claudia nej,
nga̱ daran' ni jnánj né'.
22 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ ga̱ne
Señor Jesucristo nga̱ nimán
re̱'. Ni̱ Yan'anj gui̱'yaj sinduj
rian daran' a ni é re̱', ruhuāj
aj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TITO

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj 'yaj
sun rian Yan'anj. Nḭ huīnj
apóstol a'mī si-nu̱guan' Jesu-
cristo rian ni ngüḭ. Nḭ ga'níj
sij ga̱n'anj ga̱'mī nuguan'
sa̱' rian ni ngüḭ huin ni
ngüḭ hua ganacui Yan'anj sisḭ
gu̱xuman ruhua ni sij nḭ'yaj
ni sij Yan'anj. Nḭ gu̱ini'i ni sij
nuguan' xa̱nga' huin si-chrej
Yan'anj. Nḭ gu̱inico' 'ueé ni
sij Yan'anj, gu̱'yaj nuguan'
xa̱nga' daj.

2 Ngaa nḭ ga̱huin yya
ruhua ni sij sisḭ ga̱ne nḭganj
ni sij nga̱ Yan'anj. Nḭ asḭj
achin gui'yaj Yan'anj xungüḭ,
nḭ hua gataj yya Yan'anj sisḭ
hué daj ga̱ne nḭganj né'. Nḭ
sḭ ga'ue ga̱'mi yya̱ Yan'anj
mánj.

3 Ngaa nḭ ngaa guisíj güi
garun Yan'anj, nḭ guini'i ni
ngüḭ nuguan' sa̱', gui'yaj
Yan'anj. Nḭ hué daj gui'yaj
Yan'anj xi'í nuguan' sa̱'
riquij ga'mī. Daj si ga'nin'
Yan'anj sun riānj sisḭ hué
daj ga'mī rian ni ngüḭ. Nḭ
Yan'anj huin si nacaj né'.

4 Nḭ a'nī carta nan huaj
rián rẹ' huín rẹ' Tito. Nḭ da̱j
rún' huin xa̱nga' da'nī huín
rẹ'. Daj si uyan hua nuguan'
xuman ruhua nu̱ngüe'. Nḭ
Yan'anj huin chrej né'. Nḭ
Jesucristo huin Señor nicaj
sun rian né'. Nḭ huin ruhuāj
sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj
rián rẹ'. Nḭ ga̱huin din'inj
ruhuá rẹ' nej. Nḭ hué daj
guḭ'yaj Jesucristo nga̱ rẹ',
ruhuāj aj.

Requisitos para ser ancianos y obispos

5 Nḭ dunā rẹ' nẹ' estado
Creta sisḭ na̱gui'yaj sa̱' rẹ'
nuguan' achin disī. Nḭ
na̱ri sún rẹ' ni tsínj ga̱huin
achij scanij ni tsínj nico'
Yan'anj da go̱'ngo xuman'
rian nahuin yu' ni ngüḭ nico'
Yan'anj. Daj si hué daj ga'nīj
sun rian rẹ'.

6 Ngaa nḭ na̱ri sún rẹ' tsínj
hua sa̱' niman rian Yan'anj.
Nḭ hua nia̱n si ga̱ urin nica̱ ni
sij. Nḭ hua nia̱n si huin da'níj
ni sij tsínj xuman ruhua
ni'yaj Jesús. Ngaa nḭ sḭ ga'ue
ga̱'mi gaquin' ni ngüḭ xi'í ni
sij sisḭ 'yaj quij da'níj ni sij.
Nḭ sḭ ga'ue ga̱taj ni ngüḭ sisḭ
unun' da'níj ni sij nga̱ chrej
ni sij mánj. Sisḭ da̱j 'yaj
da'níj ni sij, nḭ sḭ nari sún rẹ'
ni sij mánj.

7 Ngaa nḭ 'ngo̱ tsínj huin
achij, nḭ hua nia̱n sisḭ ga̱che
sij 'ngo̱ chrej nḭca. Daj si
nicaj sun sij si-sun Yan'anj.
Nḭ sḭ ga yan'anj ruhua sij
mánj. Nḭ sḭ guinan'an ruhua
sij mánj. Nḭ sḭ guixini sij
mánj. Nḭ sḭ ga'mi huee sij
mánj. Nḭ sḭ digya' yun'unj sij
dugüi' sij xi'í si ga̱'ue ga̱'ne
sij si-san'anj sí'.

8 Sanḭ hua nia̱n si ga̱'nin'
sij ducuá sij ga̱tu ni ngüḭ 'na̱'
chrej. Nḭ ga̱ nia̱' ruhua sij
nga̱ nuguan' 'ueé nej. Nḭ

dụgumi sij si 'yaj man'an sij. Nị guị'yaj nịca sij nej. Nị gạhuin sạ' niman sij rian Yan'anj. Nị dụgumi sạ' sij si-chrej man'an sij.

9 Nị hua niạn si gạhuin nịca ruhua sij ngạ si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' digyán únj rian ni ngüị nico' Yan'anj. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj fuerza sij ngạ ango ni ngüị xi'í nuguan' sạ' gahuin chrụn sij. Nị gạ'ue gụnucuaj sij sisị gụxuman ruhua ni tsínj unun' ngạ sij.

10 Daj si mạn nịn' ruhua ni tsínj unun' ngạ nuguan' sạ' ngạ ni tsínj a'mi nuguan' nitaj si ní'yanj nej, nị tsínj digya' yun'unj ni ngüị nej. Nị nico ni tsínj daj ataj sisị hua niạn gụta' da'nga' nneẹ cúj ni tsínj nico' Yan'anj.

11 Nị hua niạn sisị sị ga'mi ni sij nuguan' daj, guị'yáj rẹ'. Daj si atuj ni sij ducuá 'ngọ ni tsínj daj. Nị duna ni dụcua ni sí' si-chrej Yan'anj, 'yaj ni sij. Daj si digyán ni sij 'ngọ nuguan' nitaj si hua sạ'. Nị da'nga' daj 'yaj ni sij sisị guị'yaj gana yụn ni sij san'anj, ruhua ni sij.

12 Daj si ga'mi 'ngọ dugüi' man'an ni tsínj mạn Creta tsínj a'mi si-nụguan' yan'anj nico' ni sij. Nị gataj sí': "Ni tsínj 'nạ' Creta, nị nịganj a'mi yyạ ni sij. Nị rún' huin xucu quij huin ni sij. Nị xa nạsa' ni sij. Nị tsínj rụmi huin ni sij." Hué daj gataj 'ngọ dugüi' ni tsínj 'nạ' Creta.

13 Nị gataj tsínj daj 'ngọ nuguan' xạnga' xi'í ni dugüi' sij. Xi'í daj nị gạ'mi nucuáj rẹ' rian ni sij sisị gụxuman sạ' ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj.

14 Ngaa nị sị xacaj ni sij cuenta ngạ cuento yyạ nani ni tsínj israelita. Nị sị gunun ni sij nuguan' a'nin' ni tsínj duna si-nụguan' Yan'anj rian ni sij mánj.

15 Daran' ni rasụn hua sạ' rian 'ngọ tsínj hua sạ' niman. Sanị nị ạ 'ngọ ni rasụn hua sạ' rian ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj ngạ ni tsínj nun hua sạ' niman. Daj si ani quij ruhua ni sij. Nị nitaj si hua sạ' niman ni sij.

16 Nị ataj ni sij sisị ni'i ni sij Yan'anj. Sanị rugüi' si 'yaj ni sij sisị sé si xạnga' ni sij nicaj dugüi' ni sij ngạ Yan'anj mánj. Nị huin anin' ruhua ni sij. Nị unun' ni sij ngạ nuguan' sạ'. Nị na'ue guịsij ni sij guị'yaj ni sij nị ạ 'ngọ ni rasụn sạ' mánj.

2

Enseñanza de la sana doctrina

1 Nị gạ'mi man'án rẹ' nuguan' nicaj dugüi' ngạ nuguan' xạnga' rian ni ngüị aj.

2 Nị gạtaj snan'án rẹ' rian ni tsínj achij sisị sị guixini ni sij mánj. Nị gạ ní'yanj ni sij. Nị dụgumi ni sij man'an sij. Nị 'ngọ gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj nej. Nị gạhuin 'ị ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj. Nị gạhuin nucuaj ruhua ni sij gạche ni sij si-chrej Yan'anj anj.

3 Ni yun'unj xąna achij, nį
hué daj guį'yaj ne gąche są'
ne rian Yan'anj. Nį sį ga'mi
yyą ne xi'í ni dugüi' ne mánj.
Nį sį guixini ne ngą vino
mánj. Nį dįgyán ne nuguan'
są' rian ni dugüi' ne.
4 Ngaa nį gą'ue dįgyán ne
rian ni yun'unj xąna hua
lij sisį gąhuin 'į ruhua ne
guįni'yaj ne nicą ne ngą ni
da'níj ne.
5 Nį gą'ue dugumi są' ne
si-chrej man'an ne. Nį gą
gacuij ne ngą nicą ne. Nį
dugumi są' ne ducuá ne. Nį
gą'mi są' ne ngą ni dugüi' ne.
Nį dągahuin ne rian nicą ne.
Ngaa nį sį ga'mi quij ango
ni ngüį xi'í si-chrej Yan'anj,
guį'yaj ne.
6 Nį guį'yaj fuerzá rę' rian
ni tsínj hua lij sisį dugumi są'
ni sij ngą si-chrej ni sij.
7 Nį hué man'án rę', nį
są' guį'yaj sún rę'. Ngaa nį
guįni'i ni sij daj 'yáj rę'. Nį
uyan guį'yaj ni sij ngą rę'. Nį
ngaa dįgyán rę' rian ni ngüį,
nį gą'mi rę' nuguan' xąnga'
ngą nuguan' achij nej.
8 Nį nįnanj gą'mi rę'
nuguan' są'. Ngaa nį sį ga'ue
gą'mi gaquin' ni sij xi'í si-
nuguan' rę' mánj. Nį gąhuin
nąaj ni tsínj unun' ngą rę'
xi'í si na'ue nąri' ni sij gą'mi
quij ni sij xi'í né'.
9 Nį dįgyán rę' 'ngo chrej
rian ni tsínj 'yaj sun rian
xuru'ue sisį dągahuin ni sij
daran' si ataj xuru'ue. Nį
guį'yaj sun ni sij daj rún'
aran' ruhua sí'. Nį sį ga'mi
huee ni sij rian sí'.
10 Nį sį gui'yaj tu ni sij
si'yaj sí' mánj. Sanį gą gacuij
yya ni sij rian sí'. Ngaa
nį guįni'i daran' ni ngüį daj
'ueé 'yaj ni sij. Nį xącaj
daran' ni ngüį cuenta sisį
hua są' nuguan' digyán únj
rian xi'í Yan'anj. Nį Yan'anj
huin si nacaj né'.
11 Daj si gui'yaj Yan'anj
sinduj rian né' guini'i né'. Nį
xi'í sinduj daj gą'ue gąnacaj
Yan'anj daran' ni ngüį mąn
chruhua xungüį.
12 Nį sinduj gui'yaj Yan'anj
daj 'yaj si duna né' ni
nuguan' quij. Nį sį gui'yaj
né' si huin ruhua nneę cúj
né' guį'yaj mánj. Sanį sin-
duj daj 'yaj si gą cuidado
né' ngą si-chrej né'. Nį
gąche né' 'ngo chrej nįca. Nį
gąhuin są' niman né' rian
Yan'anj huin né' ni ngüį mán
chruhua xungüį acuan'.
13 Nį ana'uij né' sisį gą'na'
Jesucristo. Nį gąhuin 'ueé sij
ngaa gą'na' sij. Nį hué sij
huin Yan'anj achij nacaj né'.
Nį huin nią' ró', 'yaj nuguan'
daj.
14 Nį naga'ui' sij man'an sij
gahui' sij xi'í né' sisį nącaj sij
né' rian daran' nuguan' quij.
Ngaa nį gą'ue nąhuin są' né'.
Nį gąhuin né' ni ngüį nico'
urin sij. Nį gąhuin né' ni
ngüį huin nią' ruhua guį'yaj
sun są' si-sun Yan'anj.
15 Nį hué nuguan' nan
huin si dįgyán rę' rian ni
ngüį. Nį guį'yaj fuerzá rę'
nej. Nį gą'mi rę' rian ni sij
xi'í gaquin' 'yaj ni sij. Daj
si nicaj sún rę'. Nį sį duná

rẹ' si gạ'mi ni sij sisḭ nitaj si ní'yanj rẹ' mánj.

3

Justificados por gracia

1 Guḭ'yáj rẹ' sisḭ gạnanun ruhua ni ngüḭ sisḭ dạgahuin ni sij rian ni tsínj nicaj sun ngạ rian ni ducuasun. Nḭ gụnun sạ' ni sij si-nụguan' ni sí'. Nḭ nḭganj gạ ruhua ni sij guḭ'yaj ni sij daran' ni nuguan' sạ'.

2 Nḭ sḭ ga'mi quij ni sij xi'í nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ gạ mánj. Nḭ sḭ gunun' ni sij ngạ dugüi' ni sij mánj. Nḭ gạ'mi sạ' ni sij. Nḭ gạ'mi nạj ni sij rian daran' ni ngüḭ.

3 Daj si hué daj gahuin né' tsínj nḭ'yun asḭj sini. Nḭ gunun' né' ngạ Yan'anj. Nḭ ga ni'ya né' ngạ ducuánj digya' yun'unj. Nḭ dagahuin né' ngạ nuguan' ani quij ruhua né'. Daj si gahuin ruhua né' ngạ nuguan' quij hua. Nḭ ataj rụhua gọ'ngo né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Nḭ gahuin xicoj ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Nḭ nun gahuin xạn' ruhua ni ngüḭ ni'yaj né'. Nḭ nun gahuin xạn' ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.

4 Sanḭ ngaa xacaj né' cuenta sisḭ ga'uej ruhua Yan'anj chrạcuij yun'un man'an né', nḭ guini'i né' sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'.

5 Nḭ nacaj xạnga' Yan'anj ni man'an né'. Nḭ sé xi'í si gui'yaj sạ' né' nacaj Yan'anj né' mánj. Sanḭ xi'í si nahuin yaco ruhua Yan'anj ni'ya né', nḭ nacaj Yan'anj né'. Nḭ na'nin' Yan'anj niman né'. Xi'í daj nḭ nahuin nạca niman né'. Nḭ man'an Espíritu Santo nagui'yaj niman né'.

6 Nḭ xi'í Jesucristo, nḭ riqui Yan'anj Espíritu Santo gạne 'ueé ngạ né'. Nḭ Jesucristo huin si nacaj né'.

7 Nḭ hua gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj rian né' si gahuin ní'nij né' rian si-gạquin' né'. Nḭ xi'í daj gạne nḭganj né' ngạ Yan'anj. Nḭ hué daj gahuin yya ruhua né' si guḭ'yaj Yan'anj ngạ né'.

8 Nan huin nuguan' xạnga'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj fuerzá rẹ' ngạ nuguan' nan rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj sisḭ dụgu'nun' ni sij guḭ'yaj sạ' ni sij. Nḭ nuguan' nan huin nuguan' sạ' ní'yanj rian daran' ni ngüḭ.

9 Nḭ sḭ diguíj rẹ' ngaa a'mi ni sij nuguan' nḭ'yun mánj. Daj si aran' ruhua ni sij digui'yun ni sij lista xạchij tạj si-xugüi ni xi né' guimán asḭj ná. Nḭ unun' ni dụgüi' ni sij. Daj si nachej a'mi ni sij xi'í si-ley Moisés. Nḭ sḭ diguíj rẹ' xi'í si nitaj si ní'yanj nuguan' nḭ'yun daj.

10 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj 'yaj si unun' ni ngüḭ, ngaa nḭ gạtaj rẹ' gụnun sij sisḭ gạ'nin' ruhua sij ngạ si 'yaj sij. Nḭ da huḭj gạ'mi rẹ' ngạ sij. Nḭ sisḭ nạ'uej ruhua sij gạra xina sij, ngaa nḭ gạn'anj anéj rẹ' rian sij.

11 Ni'í rẹ' sisḭ nitaj si hua nḭca si-chrej 'ngọ tsínj 'yaj daj. Nḭ da'ui man'an sij

gaquin'. Nḭ hué daj ni'i man'an sij.

Instrucciones personales

12 Nḭ ngaa gą'nī tsínj gṵ'naj Artemas, asḭ tsínj gṵ'naj Tíquico gṵchi' sij rián rę', nḭ guḭ'yaj fuerzá rę' si gą'na' nḭ'yaj rę' rian nnēj xuman' Nicópolis. Daj si gani ruhuāj gąnēj ni yahuḭ nuhuij yu'uj daj.

13 Daran' si gą'ue, nḭ chrącuij rę' tsínj gṵ'naj Zenas huin sí' abogado ngą tsínj gṵ'naj Apolos nej. Nḭ gą'ui' rę' daran' si achin rian nṵngüej sij gąn'anj sij sisḭ nitaj si gąchin rian nṵngüej sij mánj.

14 Nḭ hua niąn sisḭ gąhuin chrṵn ni tsínj nicaj dugüi' ngą né' sisḭ guḭ'yaj są' ni sij, nḭ chrącuij ni sij ni tsínj achin rian. Ngaa nḭ gą ní'yanj si-chrej ni sij aj.

Salutaciones y bendición final

15 Daran' ni tsínj mán ngāj, nḭ a'níj ni sij 'ngǫ nuguan' rián rę'. Nḭ gą'nij rę' 'ngǫ nuguan' rian daran' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj huin ni sij ni ngüḭ 'ḭ ruhua né'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian daran' ni é rę' aj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A FILEMÓN

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ
nūnj ducuagạ' xi'í si nicaj
dugüi'ī̱j ngạ Cristo Jesús.
Nḭ a'níj nụguan'an nụngüej
únj jnún' Timoteo carta
nan huaj rián rẹ' huín rẹ'
Filemón. Nḭ huín rẹ' tsínj 'ḭ
ruhua nụngüej únj. Nḭ huín
rẹ' tsínj 'yaj sun nụguan'an
ngạ nụngüej únj si-sun
Señor.
2 Nḭ a'níj nụngüej únj
carta nan rian xica'uí' Apia
nej, ngạ jnún' gụ'naj Ar-
quipo nej. Nḭ dạj rún'
ran' nụguan'an snado rian
sayun, nḭ hué daj 'yaj sun
nụguan'an sí' ngạ nụngüej
únj. Nḭ hué daj a'níj nụngüej
únj carta nan huaj rian ni
ngüḭ nahuin yu' ducuá rẹ'
huín rẹ' Filemón.
3 Nḭ Yan'anj huin chrej
né'. Nḭ Jesucristo huin Señor
nicaj sun rian né'. Nḭ huin
ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj
sinduj rián rẹ'. Nḭ gạhuin
din'inj ruhuá rẹ' nej. Nḭ hué
daj guḭ'yaj Jesucristo ngạ rẹ',
ruhuāj aj.

El amor y la fe de Filemón

4 Nḭ ngaa achínj jni'yā rian
Yan'anj, nḭ nḭganj a'uī̱j si gu-
ruhua Yan'anj ngaa nanun
ruhuāj ni'yā rẹ'.
5 Daj si gunūnj dạj xuman
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Señor
Jesús, nḭ dạj 'ḭ ruhuá rẹ'
ni'yáj rẹ' daran' ni ngüḭ sạ'
nico' Yan'anj.
6 Nḭ achínj jni'yā rian
Yan'anj xi'í rẹ' sisḭ guḭ'yáj rẹ'
si guḭni'i ni jnánj né' dạj hua
daran' nuguan' sạ' nicaj né'
xi'í Cristo Jesús.
7 Nḭ gahuin niạ' ruhuāj, nḭ
nari' nucuaj nimānj xi'í si 'ḭ
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni ngüḭ
nico' Yan'anj. Nḭ guruhua
man'án rẹ' huín rẹ' jnān.
Daj si huin niạ' ruhua niman
ni ngüḭ nico' Yan'anj, gui'yáj
rẹ'.

Pablo intercede por Onésimo

8 Hué dan nḭ nụnj si hua si-
chrē si gạ'nī sun rián rẹ' dạj
guḭ'yáj rẹ',
9 sanḭ nạanj sạ' huin si
gạchinj jni'yā rián rẹ' xi'í si 'ḭ
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj.
Daj si huēj huin Pablo. Nḭ
huīnj 'ngọ tsínj achij nụn
ducuagạ' yyạj xi'í si nicaj
dugüi'ī̱j ngạ Cristo Jesús.
10 Nḭ achínj jni'yā rián
rẹ' xi'í 'ngọ tsínj gụ'naj
Onésimo. Nḭ rún' huin da'nī
huin sij si guxuman ruhua
sij ni'yaj sij Jesús ngaa nūnj
ducuagạ'.
11 Nḭ asḭj sini nḭ nitaj si
ní'yanj Onésimo gui'yaj sun
sij rián rẹ'. Sanḭ yyạj nḭ
ní'yanj sij rián rẹ' ngạ rian
man'ānj nej.
12 Yyạj nḭ a'níj rụhua' yūnj
gụchi' sij rián rẹ'. Nḭ dạj
rún' huin man'ānj, nḭ hué

daj guḭ'yáj rẹ' nạhuin ra'á rẹ' sij.
13 Nḭ gahuin ruhuāj sisḭ
gụna sij ngāj. Nḭ nạtu sij
rian man'án rẹ' guḭ'yaj sun
sij riānj xi'í man'án rẹ'. Daj
si nūnj ducuagạ' xi'í nuguan'
sạ'.
14 Sanḭ na'uej ruhuāj
guḭ'yā si gahuin ruhuāj
ngaa achin guini'īnj sisḭ hua
ruhuá rẹ'. Ngaa nḭ sinduj
guḭ'yáj rẹ' riānj, nḭ sé da
fuerza guḭ'yáj rẹ' mánj. Sanḭ
guḭ'yáj rẹ' sisḭ hué daj gạran'
ruhuá rẹ', guḭ'yáj rẹ', ruhuāj
aj.
15 Nḭ gahuin nḭni Onésimo
rián rẹ' 'ngọ ni güi. Sanḭ
ani ruhuāj sisḭ si garuhuaj,
nḭ hué daj gahuin sisḭ gạ'ue
gạne nḭganj sij ngạ rẹ' yyạj.
16 Nḭ sé rún' huin 'ngọ tsínj
guḭ'yaj sun yụn rián rẹ' huin
sij yyạj mánj. Sanḭ guḭ'yaj
sun sij rián rẹ' dạj rún' huin
sij 'ngọ jnánj né' 'ḭ ruhua né',
ruhuāj aj. Nḭ nḭn' ruhua 'ḭ
ruhuāj ni'yā sij. Sanḭ ani
ruhuāj sisḭ gahuin 'ḭ ruhuá
rẹ' ni'yáj rẹ' doj sij. Asḭj
sini nḭ gui'yaj sun Onésimo
rián rẹ'. Sanḭ yyạj nḭ huin
sij 'ngọ jnánj né' nicaj dugüi'
ngạ Señor.
17 Hué dan nḭ sisḭ ani
ruhuá rẹ' sisḭ nicaj dugüi'
nụngüe', ngaa nḭ nạhuin ra'á
rẹ' sij dạj rún' huīnj huin sij.
18 Nḭ sisḭ gui'yaj sij 'ngọ
gaquin' rián rẹ', asḭ da'ui sij
rián rẹ' nej, ngaa nḭ gạ'ue
nạchin' rẹ' riānj anj.
19 Nḭ arūnj letra nan huīnj
Pablo. Nḭ huēj nạru'ue rián
rẹ' si da'ui sij. Sanḭ gạ'ue
gạtā rián rẹ' sisḭ xi'í sinduj
gui'yā rián rẹ', nḭ da'uí rẹ'
riānj.
20 Nḭ huin ruhuāj sisḭ
guḭ'yáj rẹ' sinduj riānj xi'í si
xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
Señor huín rẹ' jnān. Gạhuin
niạ' ruhuāj guḭ'yáj rẹ' xi'í si
nicaj dugüí' rẹ' ngạ Señor.
21 Nḭ a'nī yanj carta nan
huaj rián rẹ'. Daj si gahuin
yya ruhuāj sisḭ dạgahuín
rẹ' si-nuguan'ānj. Nḭ ni'īnj
sisḭ guḭ'yáj rẹ' dạj rún' gatā
gunún rẹ'. Nḭ ani ruhuāj sisḭ
dạgahuín rẹ' doj aj.
22 Guḭ'yáj rẹ' sinduj, nḭ
guḭ'yaj xugüí rẹ' rian gạnēj
ducuá rẹ'. Daj si ana'uī si
gụchi' ni'yā rian mạn ni é rẹ'
xi'í si hué daj achínj jni'yaj a
ni é rẹ' rian Yan'anj xi'ḭj.

Salutaciones y bendición final

23 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj
Epafras 'ngọ nuguan' rián
rẹ' huin sij tsínj nụn
nụguan'an ngāj ducuagạ' xi'í
Cristo Jesús.
24 Nḭ hué daj a'níj tsínj
gụ'naj Marcos 'ngọ nuguan'
huaj rián rẹ' ngạ tsínj gụ'naj
Aristarco nej, tsínj gụ'naj De-
mas nej, Lucas nej. Nḭ hué ni
sij 'yaj sun nụguan'an ngāj.
25 Nḭ huin ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj Señor Jesucristo sin-
duj niman daran' ni é rẹ'.
Amén.

LA EPÍSTOLA A LOS HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

1 Asij ná ni ga'i nin' ruhua
ga'mi Yan'anj rian ni tsínj
nata' si-nuguan' Yan'anj rian
ni ngüi. Ngaa ni nata' ni
sí' rian ni xi né'. Ni ga'i
ducuánj ga'mi Yan'anj rian
ni xi né' xi'í ni sí'.
2 Sani yyaj ruhua ganahuij
xungüi nan, ni gui'yaj
Yan'anj sisi ga'mi da'ni ngą
né'. Ni gui'yaj Yan'anj si
gąhuin achij sij nąhuin ra'a
sij daran' si gui'yaj Yan'anj.
Ni xi'í da'níj Yan'anj, ni
gui'yaj Yan'anj xungüi ngą
daran' si mán xata' nej.
3 Ni daj rún' rąn 'ngo nnee
gu'ndi' 'yaj güi, ni hué daj di-
gyán da'níj Yan'anj dąj hua
'ueé man'an Yan'anj. Ni
dąj rún' hua gue man'an
Yan'anj, ni hué daj hua
man'an da'ni huin sí' Jesu-
cristo. Ni hué si-nuguan'
Jesucristo 'yaj sisi mąn są'
daran'anj. Ni nucuaj nin'
ruhua si-nuguan' sij. Ni
ngaa guisíj na'nin' Jesucristo
xi'í si-gąquin' né', ni gan'anj
gąne sij ne' chrej ra'a są'
Yan'anj xata'.
4 Ni nin' ruhua gahuin
achij da'níj Yan'anj rian ni
ángel. Daj si są' nin'
ruhua hua si-xugüi sij daj
ngą si-xugüi ni ángel, gui'yaj
Yan'anj.

El Hijo es superior a los ángeles

5 Daj si hua ni'i ni é re'
nuguan' nan huin nuguan'
ga'mi Yan'anj rian da'ni:
Hué re' huin da'nī.
Yyąj ni gahuīnj chréj re'.
Daj gataj Yan'anj xi'í da'ni.
Sani ni ą 'ngo yun nun
gataj Yan'anj nuguan' nan
rian 'ngo ángel mánj.
Ni nan huin ango nuguan'
ga'mi Yan'anj xi'í da'ni:
Huēj gąhuin chrej sij.
Ni hué sij gąhuin da'nī.
Daj ga'mi Yan'anj xi'í da'ni.
Sani ni ą 'ngo yun nun
gataj Yan'anj nuguan' nan
gunun 'ngo ángel mánj.
6 Ni ngaa nicaj Yan'anj
da'ni huin sí' si xąhua' ga'nąą'
sí' chruhua xungüi nan, ni
gataj snan'anj Yan'anj rian
ni ángel:
Gą'mi są' daran' ni ángel
rian xi'í sí'.
Daj gataj Yan'anj.
7 Ni gataj Yan'anj xi'í ni
ángel nej:
Rún' huin nane huin ni
ángel.
Ni dąj rún' huin yan'ąn ngaa
naxumanj aca huin
ni ángel nej, gui'yaj
Yan'anj.
Hué daj gataj Yan'anj xi'í ni
ángel.
8 Sani hué nuguan' nan
gataj Yan'anj rian da'ni:
Hué re' huin Yan'anj.
Ni niganj nicáj re' sun nné
re' chrun xila są'.
Ni 'yaj nica re' nne sún re'
rian chrun xila daj.
9 Ni aran' ruhuá re' ni'yáj re'
chrej nica.

Sanı̱ nitaj si huin xa̱n' ruhuá
rẹ' ni'yáj rẹ' chrej quij
mánj.
Xi'í daj, nı̱ nacui Dan'ánj rẹ'
man'án rẹ' sisı̱ huaj
ga̱huin nia̱' ruhuá rẹ'
si ga̱huin nia̱' ruhua ni
dugüí' rẹ'.
Daj gataj Yan'anj gunun
da'ni.
10 Nı̱ gataj ru̱hua' yún
Yan'anj gunun da'ni:
Hué rẹ' huin Señor.
Nı̱ ası̱j gaxı̱'i daran'anj, nı̱
hué rẹ' gui'yaj xungüı̱
nan.
Nı̱ hué ra'á rẹ' gui'yaj daran'
si ma̱n nẹ' xata' nej.
11 Nı̱ ga̱nahuij daran' nan.
Sanı̱ nı̱ganj ga̱ne man'án rẹ'.
Nı̱ da̱j rún' ga̱huin rẹ'e
'ngo̱ atsij, nı̱ hué daj
ga̱huin rẹ'e daran'
nan.
12 Nı̱ da̱j rún' jnachrún'
'ngo̱ atsij, nı̱ hué daj
jna̱chran' rẹ' xata' nga̱
yo'ój.
Nı̱ da̱j rún' naduna né' si-
gan' né', nı̱ hué daj
na̱duna rẹ' xata' nga̱
yo'ój.
Sanı̱ man'án rẹ' nitaj si
na̱duna mánj.
Nı̱ yo' ga̱ne rẹ' nitaj a̱man
ga̱nahuij mánj.
Hué daj gataj Yan'anj nej.
13 Nı̱ gataj ru̱hua' yún
Yan'anj rian da'ni:
Ga̱né rẹ' nẹ' chrej ra'a
sa̱'āj da gu̱rūnj ni
tsínj unun' nga̱ rẹ'
da ga̱huin ni sij 'ngo̱
riguiya' gu̱ta' rẹ' xi'í
rẹ'.
Daj gataj Yan'anj gunun
da'ni.
Sanı̱ nı̱ a̱ 'ngo̱ yu̱n nun
gataj Yan'anj nuguan' nan
gunun 'ngo̱ ángel mánj.
14 Daj si daran' ni ángel
huin si unánj guitsi rian
Yan'anj. Nı̱ a'níj Yan'anj
ni ángel daj rian né' sisı̱
chra̱cuij ni ángel né' huin
né' ni ngüı̱ ga̱ne nı̱ganj
nga̱ Yan'anj xi'í si ganacaj
Yan'anj né'.

2

Una salvación tan grande

1 Xi'í daj nı̱ hua nia̱n si
gu̱nun sa̱' né' nga̱ nuguan'
sa̱' gunun né' sisı̱ sı̱ nananj
ga̱huin nı̱ni né' rian si-chrej
Yan'anj mánj.
2 Nı̱ ası̱j ná nı̱ nicaj sun
ni nuguan' ga'mi ni ángel
rian ni ngüı̱. Nı̱ daran' ni
ngüı̱ gui'yaj gaquin' nun da-
gahuin ni sij rian Yan'anj.
Nı̱ gahuin ni sij castigo. Nı̱
da̱j rún' gui'yaj ni sij gaquin',
nı̱ hué daj gui'yaj Yan'anj
castigo ni sij.
3 Xi'í daj nı̱ da̱j ga̱'ue
ga̱nani né' rian castigo sisı̱
sı̱ dugumi 'ueé né' nuguan'
sa̱' xi'í si ganacaj Yan'anj né',
ruhua á rẹ' ní'. Nı̱ hua
sini nata' Señor Jesucristo
nuguan' sa̱' daj rian ni ngüı̱.
Nı̱ ni tsínj gunun nuguan'
sa̱' ga'mi Señor, nı̱ nata' ni
sij nuguan' sa̱' daj gunun
né'. Nı̱ gara xina né' nuguan'
xa̱nga' nata' ni sij gunun né'.
4 Nı̱ digyán Yan'anj sisı̱
xa̱nga' si-nu̱guan' ni sij. Daj
si gui'yaj Yan'anj sisı̱ ga̱'ue
gu̱ı̱'yaj ni sij si sa̱' 'na̱' xata'.
Nı̱ ganahuin ni ngüı̱ a'nan',

gui'yaj ni sij. Nḭ gara yan'anj ruhua ni ngüḭ ngaa guini'i ni sij nuguan' 'ueé gui'yaj ni sij. Nḭ ga'ui' Yan'anj Espíritu Santo rian gǫ'ngo ni ngüḭ dạj rún' garan' ruhua Yan'anj.

El autor de la salvación

5 Nḭ nun gạ'ui' Yan'anj sisḭ guṇicaj sun ni ángel rian xungüḭ gạ'na'. Nḭ xi'í xungüḭ gạ'na' daj a'mi únj rian án rẹ'.

6 Nḭ ga'mi 'ngǫ tsínj rian si-nụguan' Yan'anj. Nḭ gataj sí' gunun Yan'anj:

Nḭ ụn sin huin ni ngüḭ sisḭ nanun ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni sij únj.

Nḭ ụn sin huin, nḭ 'nạ' ni'yáj rẹ' ni da'níj ni ngüḭ únj.

7 Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ dǫj gahuin lij ni sij rian ni ángel.

Nḭ dạj rún' 'yaj ni tsínj ngaa guta' ni sij corona chrạ 'ngǫ rey, nḭ hué daj gui'yáj rẹ' ngạ ni sij.

Nḭ gahuin 'ueé ni sij, gui'yáj rẹ'.

Nḭ ga'uí' rẹ' sisḭ guṇicaj sun ni sij rian daran' si gui'yaj ra'á rẹ'.

8 Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ guṇicaj sun ni ngüḭ rian daran' rasụn.

Daj gataj tsínj daj gunun Yan'anj.

Nḭ ngaa hué daj gui'yaj Yan'anj, nḭ huin ruhuaj gata sisḭ 'ngǫ dạgahuin daran'anj si-nụguan' ni sij. Sanḭ ni'i né' yyạj sisḭ achin dạgahuin daran'anj rian ni sij.

9 Sanḭ ni'yaj né' Jesús. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ dǫj gahuin lij Jesús rian ni ángel. Sanḭ yyạj nḭ gahuin 'ueé nṭn' sij. Nḭ gahuin achij nṭn' sij, gui'yaj Yan'anj nej. Nḭ hué daj gahuin guiran' Jesús sayun xi'í si gahui' sí'. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ guṭran' Jesús sayun gahui' sij xi'í daran' né' huin 'ngǫ sinduj gui'yaj Yan'anj xi'í né'.

10 Daran' ni rasụn nḭ güenda Yan'anj huin. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ daran' ni da'ni gạne 'ueé rian hua sạ' nne Yan'anj. Nḭ xi'í Jesucristo huin sisḭ nacaj Yan'anj ni ngüḭ. Nḭ gani ruhua Yan'anj sisḭ gạhuin sạ' nṭn' Jesús xi'í sayun guiran' sij. Nḭ ganacaj Yan'anj né' xi'í Jesús.

11 Nḭ uyan hua chrej Jesús ngạ chrej né' huin né' ni ngüḭ ganahuin sạ' rian Yan'anj xi'í Jesús. Xi'í daj nḭ nitaj si nạ'aj Jesús gạtaj sij sisḭ né' huin jnánj sij ngạ xica'uij sij.

12 Nḭ gataj Jesús:

Nạtāj si-xugüí rẹ' rian ni jnān.

Nḭ gạ'mi sa'āj xi'í rẹ' scanij ni ngüḭ nico' man'án rẹ' huín rẹ' Yan'anj.

Hué daj gataj Jesús rian Yan'anj.

13 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

Niquīnj yu'uj nan ngạ ni da'nī riqui Yan'anj riānj.

Daj gataj Jesús xi'í né'.

14 Nḭ huin né' da'níj Yan'anj. Nḭ hua nneẹ cúj né'

ngạ tun man'an né'. Nị hué guẹ daj gahuin Jesucristo. Nị ga nneẹ cúj sij ngạ tun man'an sij nej. Ngaa nị ga'uej ruhua sij gạhui' sij sisị guị'yaj gana sij rian sichre. Nị sichre 'yaj sisị ahui' né'. Nị ganahuij si-fuerza sichre, gui'yaj Jesús.

15 Hué ducuánj daj, nị gahuin ní'nij rian daran' ni ngüị xu'ui' gạhui', gui'yaj Jesús. Daj si ya'yoj nani ruhua daran' ni ngüị xi'í si gạhui' ni sij.

16 Nị nun ga'nạ' Jesús chrạcuij sij ni ángel mánj. Sanị ga'nạ' sij chrạcuij sij né' huin né' ni da'níj Abraham huin tsínj gane asịj ná.

17 Xi'í daj nị hua niạn si 'ngọ gạ guẹ Jesús dạj rún' hua ni jnánj sij. Ngaa nị guịsij sij gạhuin sij 'ngọ chrej huin achij rian Yan'anj xi'í né'. Nị gạ'ue nạhuin yaco ruhua sij nị'yaj sij né'. Nị nịganj 'yaj sạ' sij ngạ né'. Nị nạránj sij rian si-gạquin' ni ngüị.

18 Nị hué man'an Jesús guiran' sayun xi'í si gatsij sichre niman sij. Xi'í daj nị gahuin nucuaj sij chrạcuij sij ni mun'ún' ngaa atsij sichre niman né'.

3

Jesús es superior a Moisés

1 Hué dan nị gahuin sạ' ni-man án rẹ' rian Yan'anj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị gaquínj Yan'anj nne xata' man'an án rẹ' sisị guịnicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Cristo Jesús. Xi'í daj xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í Cristo Jesús huin sij tsínj ga'níj Yan'anj gạ'na' dịgyán chrej sạ' gạche né'. Nị huin sij 'ngọ chrej huin achij nun xị'i sij xi'í' rian Yan'anj. Nị nata' né' rian ni ngüị sisị xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús.

2 Nị 'ueé gui'yaj sun Jesús ni sun ga'nin' Yan'anj sun rian sij dạj rún' gui'yaj sun sạ' Moisés si-sun Yan'anj xi'í ni ngüị nico' Yan'anj.

3 Sanị huin achij Jesús rian Moisés. Guị'yó' cuenta sisị dạj rún' huin achij tsínj 'yaj hue' rian hue' 'yaj sij, nị da'nga' daj huin achij Jesús rian Moisés.

4 Daran' ni hue', nị hua tsínj gui'yaj ni hue' daj. Sanị Yan'anj huin si gui'yaj daran'anj.

5 Xạnga' nị Moisés huin tsínj gui'yaj sun sạ' si-sun Yan'anj xi'í ni ngüị nico' Yan'anj. Sanị maan nịnanj 'ngọ tsínj gui'yaj sun chruhua ducuá Yan'anj huin sí'. Nị ga'mi sini Moisés si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị huin nuguan' nạta' Yan'anj da' síj rian ni ngüị.

6 Sanị Cristo huin da'níj tsínj dụcua. Nị tsínj dụcua daj huin Yan'anj. Nị gui'yaj sun sạ' Cristo ducuá Yan'anj huin né'. Nị hué daj huin né' sisị nịganj nạri' nucuaj ruhua né'. Nị gạhuin niạ' ruhua né' xi'í si ana'uij né' si guị'yaj sạ' Jesucristo ngạ né' huin nuguan' a'mi né' rian ni ngüị.

El reposo del pueblo de Dios

7 Xi'í daj nḭ ga'mi Espíritu
Santo nuguan' nan gunun
né':
Sisḭ gunun yya á rẹ' nuguan'
a'mi Yan'anj yyạj,
8 ngaa nḭ sḭ gui'yaj so'o a
ni é rẹ' man'an án rẹ'
dạj rún' gui'yaj ni tsínj
guimán asḭj ná quij
qui'yanj nạco ngaa gu-
nun' ni sij ngạ Yan'anj.
Nḭ chran' yun'unj ni sij
Yan'anj nej.
9 Yu'uj daj nḭ chran' yun'unj
ni xi a ni é rẹ'
man'ānj.
Nḭ gahuin ruhua ni sij guḭni'i
ni sij dạj guḭ'yā ngạ ni
sij.
Nḭ huḭj xia yo' guini'i ni sij
sisḭ sạ' nico gui'yā ngạ
ni sij.
10 Xi'í daj nḭ ga'man ruhuāj
guini'īnj ni sij.
Nḭ gataj man'ānj sisḭ nḭganj
gạn'anj anéj ni sij
riānj.
Nḭ nun guḭni'i ni sij dạj
guḭ'yaj ni sij guḭnico'
ni sij man'ānj.
11 Hué dan nḭ ga'man
ruhuāj.
Nḭ gataj nicāj gunun ni sij
sisḭ nitaj ạman gạtu ni
sij rian nạran ruhua
ni sij ngāj mánj.
Daj gataj Espíritu Santo gu-
nun ni sij asíj ná.
12 Hué dan nḭ gạ cuidado
ni é rẹ' huin a ni é rẹ' jnān
ngạ xica'uī sisḭ sḭ ga quij
niman nḭ ạ 'ngọ ni é rẹ' nun
sạ' nun gahuin nḭni ni é rẹ'
rian Yan'anj hua nḭ'na' xi'í
si nun xụman ruhua á rẹ'
nḭ'yaj ni é rẹ' Yan'anj.
13 Sanḭ gọ'ngo güi guḭ'yaj
fuerza ni é rẹ' gọ'ngo ni
dugüi' ni é rẹ' sisḭ gạ nḭca
ruhua á rẹ'. Nḭ da'nga' daj
guḭ'yaj á rẹ' ngaa achin guinḭ
güi yyạj. Ngaa nḭ sḭ gui'yaj
so'o nḭ ạ 'ngọ a ni é rẹ'
man'an án rẹ' xi'í si dḭgya'
yun'unj gaquin' a ni é rẹ'
mánj.
14 Nḭ nicaj dugüi' né' ngạ
Cristo sisḭ gạ nḭca ruhua né'
dạj rún' ga nḭca ruhua né'
asḭj sini. Nḭ hué daj guḭ'yaj
né' da güi gạ'na' Cristo aj.
15 Daj si hua guẹ ataj
Yan'anj:
Sisḭ gunun yya ni é rẹ'
nuguan' a'mi Yan'anj
yyạj, nḭ sḭ gui'yaj so'o
a ni é rẹ' man'án rẹ'
dạj rún' gui'yaj ni tsínj
guimán asḭj ná.
Daj si gunun' ni sij ngạ
Yan'anj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
16 Nḭ ụn sin huin ni tsínj
nun gạ'uej ruhua gụnun si-
nụguan' Yan'anj, nḭ gunun'
ni sij ngạ Yan'anj, ruhua á
rẹ' únj. Hué ni sij huin ni
tsínj guiri tsínj gụ'naj Moisés
yu'uj gụ'naj Egipto.
17 Nḭ ụn sin huin ni tsínj
rḭan ga'man ruhua Yan'anj
huḭj xia yo', ruhua á rẹ'
únj. Hué ni sij huin ni tsínj
gui'yaj gaquin'. Nḭ gahui' ni
sij quij qui'yanj nạco.
18 Nḭ ụn sin huin ni tsínj
rḭan gataj nḭca Yan'anj sisḭ
nitaj ạman gạtu ni sij rian
nạran ruhua ni sij ngạ

Yan'anj, ruhua á rẹ' únj. Hué ni sij huin ni tsínj nun dagahuin si gataj Yan'anj rian ni sij.

19 Nị ni'i né' sisị na'ue gụnucuaj ni sij gạtu ni sij rian nạran ruhua ni sij ngạ Yan'anj xi'í si nun gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj anj.

4

1 Hué dan nị hua guẹ ataj Yan'anj gunun né' sisị gạ'ue gạtu né' rian naránj ruhua Yan'anj. Ngaa nị gạ cuidado gọ'ngo ni é rẹ' nun sạ' nun sị guiri' ni é rẹ' gạtu a ni é rẹ' yu'uj da mánj.

2 Daj si dạj rún' gunun ni xi né' nuguan' sạ', nị hué daj gunun né' nuguan' daj, gui'yaj Yan'anj. Sanị gunun yụn ni xi né' si nun gụxuman ruhua ni sij nuguan' daj.

3 Sanị gạ'ue gạtu né' rian naránj ruhua Yan'anj xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús. Nị hua ga'mi Yan'anj xi'í ni xi né'. Nị gataj Yan'anj:

Hué dan nị ga'man ruhuāj.

Nị 'ngọ gataj nicāj gunun
ni sij sisị sị gatuj ni
sij rian naránj ruhuāj
mánj.

Hué daj gataj Yan'anj xi'í ni sij.

Sanị hua guisíj ganahuij gui'yaj sun Yan'anj asịj ngaa gui'ya xungüị aj.

4 Nị hua 'ngọ yu'uj gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í güi chij: "Naránj ruhua Yan'anj güi chij ngaa guisíj gui'yaj sun Yan'anj daran' si-sunj." Hué daj gataj nuguan' daj.

5 Nị gataj rụhua' yún yu'uj daj: "Nị sị gatuj ni sij rian naránj ruhuāj mánj." Daj gataj Yan'anj xi'í ni xi né'.

6 Hué dan nị achin si gạtu da'aj ni ngüị rian naránj ruhua Yan'anj. Sanị nun gạtu ni tsínj gunun sini nuguan' sạ' daj xi'í si nun da-gahuin ni sij si gataj nuguan' daj.

7 Hué dan nị gani rụhua' yún Yan'anj 'ngọ güi gạ'ue gạtu né' yu'uj daj huin güi yyạj. Daj si ngaa hua gachin nico yo', nị gui'yaj Yan'anj sisị gạ'mi tsínj gụ'naj David nuguan' hua garūnj daj. Nị gataj nuguan' daj:

Sisị gunun yya á rẹ' si a'mi
Yan'anj yyạj,
ngaa nị sị gahuin so'o ni é rẹ'
xi'í nuguan' da mánj.

Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

8 Nị xi'í si nun gạtu ni tsínj israelita rian naránj ruhua Yan'anj, gui'yaj tsínj gụ'naj Josué, ngaa nị a'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í ango güi nạranj ruhua né'.

9 Ngaa nị ni'i né' sisị gạ'ue gạtu né' rian naránj ruhua Yan'anj huin né' ni ngüị nico' Yan'anj xạnga'.

10 Nị tsínj gạtu rian naránj ruhua Yan'anj, nị gạ'ue nạranj ruhua ni sij ngạ si-sun ni sij dạj rún' naránj ruhua Yan'anj ngạ si-sunj.

11 Hué dan nị nạna'ui' né' dạj gạtu né' rian naránj ruhua Yan'anj. Ngaa nị sị

gui'yaj nḭ ạ 'ngọ né' dạj rún' gui'yaj ni xi né' nun dagahuin daj asḭj ná.

12 Daj si hua nḭ'na' si-nụguan' Yan'anj. Nḭ nucuaj nuguan' daj. Nḭ dạj rún' huạ rianj 'ngọ espada, nḭ hué daj huạ rian si-nụguan' Yan'anj. Nḭ huạ rianj daj ngạ daran' espada hua huḭj rian. Daj si gạ'ue gạtu sạ' si-nụguan' Yan'anj chruhua niman né'. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ espada ngaa atu rian naran' dugüi' cúj rian nụn laquinj, nḭ hué daj 'yaj si-nụguan' Yan'anj ngaa atu chruhua niman né'. Nḭ rugüi' si ani ruhua né' ngạ si huin ruhua né', 'yaj si-nụguan' Yan'anj nej.

13 Nḭ ạ 'ngọ ni rasụn gui'yaj Yan'anj sḭ ga'ue guḭxi huḭ rian man'an Yan'anj mánj. Daj si rugüi' sạ' daran'anj rian Yan'anj. Nḭ rian Yan'anj huin si nạga'ui' né' cuenta.

Jesús el gran sumo sacerdote

14 Nḭ Jesús huin da'níj Yan'anj. Nḭ huin sij 'ngọ chrej huin achij nḭn' ruhua. Nḭ nun xḭ'i sij xi'í né' rian Yan'anj. Nḭ hua guisíj sij da ni xata' nne sij. Xi'í daj nḭ gạ nḭca ruhua né' ngạ si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' nata' né' rian ni ngüḭ.

15 Hué Jesús huin 'ngọ chrej a'nin' xi'í né'. Sanḭ gạ'ue nạni 'ḭ ruhua sij nḭ'yaj sij né' ngaa na'ue xạcaj sạ' né' cuenta 'ngọ chrej sạ'. Daj si dạj rún' atsij sichre niman né', nḭ hué daj gatsij sichre niman Jesús. Sanḭ nitaj gaquin' gui'yaj sij mánj.

16 Hué dan nḭ gạhuin nḭchrun' né' rian Cristo huin tsínj huin chrej sạ' daj. Nḭ sḭ guiriun ruhua né' gạn'anj né' rian nne Yan'anj mánj. Ngaa nḭ nạhuin yaco ruhua Yan'anj nḭ'ya né'. Nḭ güi guḭran' né' sayun, nḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian né'.

5

1 Nḭ ngaa nacui ni ngüḭ 'ngọ tsínj gạhuin 'ngọ chrej a'nin', nḭ gạni ni sij sí' sisḭ guḭniquin' sí' gạ'mi sí' ngạ Yan'anj xi'í ni sij. Nḭ naga'ui' chrej daj ni rasụn ngạ ni xucu dagahui' ni sij rian Yan'anj xi'í gaquin' da'ui ni sij.

2 Nḭ gạ'ue gạ'mi nạnaj chrej daj ngạ ni ngüḭ nun ni'i sạ' ngạ ni ngüḭ ga ni'ya nej. Daj si achin gạhuin sạ' niman sij huin sij chrej.

3 Nḭ xi'í si achin gạhuin sạ' niman sij, nḭ hua niạn si nạga'ui' sij xucu rian Yan'anj xi'í si-gạquin' man'an sij ngạ xi'í si-gạquin' ni ngüḭ nej.

4 Nḭ ạ 'ngọ tsínj sḭ ga'ue gạhuin chrej anin', guḭ'yaj man'an sij. Sanḭ tsínj gạquinj Yan'anj, nḭ hué sij gạhuin chrej dạj rún' gaquínj Yan'anj tsínj gụ'naj Aarón gahuin sí' chrej a'nin' asḭj ná.

5 Nḭ sé man'an Cristo gani ruhua sisḭ gạhuin sij 'ngọ chrej a'nin'. Sanḭ nacui man'an Yan'anj Cristo gahuin sí' chrej a'nin'. Nḭ gataj Yan'anj gunun sij:

Hué rẹ' huin da'nī.
Yyạj nị gahuīnj chréj rẹ' aj.
Hué daj gataj Yan'anj gunun
Jesús.
6 Nị gataj Yan'anj ango
nuguan' gunun Jesús:
Nịganj nịn' gạhuín rẹ' chrej.
Nị dạj rún' gahuin tsínj
gụ'naj Melquisedec
chrej asịj ná, nị hué
daj gạhuin man'án rẹ'
chrej nej.
Daj gataj Yan'anj gunun
Cristo.
7 Ngaa gane Cristo
chruhua xungüị nan, nị
gachínj jni'yaj sij ga'mi yaco
sij rian Yan'anj. Nị ga'mi
nucuaj sij gacój sij rian
Yan'anj. Daj si Yan'anj ga'ue
guị'yaj sisị sị gahui' sij. Nị
gunun sạ' Yan'anj si-nụguan'
Cristo xi'í si dagahuin sạ' sij
rian Yan'anj.
8 Nị nụnj si Cristo huin
da'níj Yan'anj, sanị gahuin
chrụn sij dagahuin sij rian
Yan'anj xi'í sayun guiran' sij
ngaa gahui' sij.
9 Nị ngaa guisíj gahuin sạ'
nịn' Cristo, nị gahuin sij tsínj
gạnacaj nịganj nịn' daran' ni
ngüị dagahuin rian sij.
10 Nị gui'yaj Yan'anj sisị
gạhuin sij chrej a'nin' dạj
rún' gahuin Melquisedec
chrej a'nin' asịj ná.

Advertencia contra la apostasía

11 Xi'í nuguan' nan, nị hua
nico nuguan' gạ'ue gạ'mī
rian án rẹ'. Sanị 'ị huaj gạ'mī
si na'ue gụnun rá'yanj án
rẹ'.
12 Nị rịan guisíj ga'ị yo'
xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á
rẹ' Cristo, nị hua nịạn si
gạhuin ni é rẹ' tsínj digyán
rian ni ngüị. Daj si achin
si gạra da'nga' sạ' ruhua ni
é rẹ' nuguan' gahuin chrụn
sini ni é rẹ' rian si-nụguan'
Yan'anj ruhua á rẹ'. Xi'í
daj nị dạj rún' 'yaj ni lij, nị
da'nga' daj 'yaj á rẹ'. Daj si
utsi lij xi'í si na'ue xạj chra.
Nị na'ue gạra da'nga' ruhua
á rẹ' nuguan' hua cu aj.
13 Nị daran' tsínj achin
gạhuin chrụn sạ' si-nụguan'
Yan'anj, nị 'yaj ni sij dạj rún'
'yaj ni lij utsi tọ. Daj si achin
gạhuin chrụn ni sij chrej
nịca digyán Yan'anj rian ni
sij.
14 Sanị ni tsínj huin chrụn
sạ' si-nụguan' Yan'anj, nị
ya'yoj 'yaj ni sij dạj rún' 'yaj
ni tsínj a'ue xa chra. Daj si
gu'yun ni sij guini'i ni sij dạj
hua nuguan' sạ' ngạ nuguan'
nitaj si hua sạ'.

6

1 Hué dan nị sị gani ruhua
né' dịgui'yun rụhua' yún
né' nuguan' gahuin chrụn
sini né' xi'í Cristo. Sanị
dịgui'yun né' ango nuguan'
achij doj xi'í Cristo huin
nuguan' guị'yaj sisị gụinico'
sạ' né' Cristo. Nị sé si hua
nịạn gạ'mi né' ya'yoj xi'í si
gạnani ruhua né' xi'í gaquin'
gui'yaj né' ngaa nun gahuin
guini'i né' Yan'anj mánj. Nị
sị ga'mi né' ya'yoj xi'í si dạj
gụxuman ruhua né' nị'yaj
né' Yan'anj mánj.

2 Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í
si gạta' nnee né'. Nḭ sé
ya'yoj gạ'mi né' xi'í si gụta'
né' ra'a né' rian ni jnánj
né'. Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj
xi'í si gạna'nij ni níman. Nḭ
sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í si
gạhuin nḭganj ni ngüḭ cas-
tigo, guḭ'yaj Yan'anj mánj.
Daj si hua gahuin chrụn né'
nuguan' nan.
3 Nḭ sisḭ rḭqui Yan'anj, nḭ
hué daj guḭ'yaj né' dḭgui'yun
né' ango nuguan' nico doj.

4 Daj si sisḭ hua guixiguḭn
chruhua niman né', gui'yaj
Yan'anj, sisḭ garan' ruhua né'
nuguan' sạ' digyán Yan'anj
rian né', sisḭ guinicaj dugüi'
né' ngạ Espíritu Santo,
5 nḭ sisḭ hua xacaj né'
cuenta sisḭ hua sạ' si-
nụguan' Yan'anj, sisḭ hua ni'i
né' dạj nagui'yaj sạ' Yan'anj
xungüḭ gạ'na',
6 ngaa nḭ sisḭ 'ngọ duna
né' si-chrej Yan'anj, nḭ sḭ
ga'ue nạnicaj ruhua né'
nạnico' né' Yan'anj gạ mánj.
Dạj rún' huaj sisḭ gạnico'
rụhua' yún da'níj Yan'anj
rian rugutsḭ, guḭ'yaj né'. Nḭ
guḭ'yaj ducu ni ngüḭ rian
da'níj Yan'anj, guḭ'yaj né'
nej.

7 Nḭ guḭ'yó' cuenta dạj 'yaj
yo'ój. Nḭ sisḭ nicọ' huaj
aman', nḭ xḭra' cuej xạ ni
tsínj anáj xinạ. Nḭ gạhui
sạ' yo'ój daj, guḭ'yaj Yan'anj.
Nḭ dạj rún' 'yaj yo'ój sạ'
daj, nḭ hué daj 'yaj niman
tsínj xuman sạ' ruhua ni'yaj
Yan'anj. Nḭ gạhui sạ' sij,
guḭ'yaj Yan'anj.

8 Sanḭ sisḭ xḭra' coj tanj ngạ
coj ni'yo, nḭ sé yo'ój sạ' huin,
ataj ni sij. Nḭ a'mi quij ni sij
xi'í yo'ój daj. Nḭ gạca yo'ój
daj, si nitaj si 'yaj sạ', ataj ni
sij.

9 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā á rẹ'
huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī.
Nḭ nụnj si a'mī nuguan'
nucuaj rian án rẹ', sanḭ
hua gahuin yya ruhuāj sisḭ
guḭ'yaj sạ' á rẹ'. Nḭ gạhui sạ'
á rẹ', guḭ'yaj Yan'anj anj.
10 Daj si nḭca 'yaj Yan'anj.
Nḭ sé si 'yaj quij Yan'anj
mánj. Nḭ nitaj nḭ'yun ruhua
Yan'anj si gui'yaj sun sạ' á
rẹ'. Daj si gui'yaj sạ' á rẹ'
rian ni ngüḭ hua sạ' rian
Yan'anj. Nḭ hua guẹ 'yaj ni
é rẹ' sinduj ngạ ni sij xi'í
si 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
Yan'anj.
11 Nḭ huin ruhuāj sisḭ dạj
rún' 'yaj sạ' ni é rẹ', nḭ hué
daj gạ guẹ guḭ'yaj daran' ni é
rẹ' da' güi gạnahuij xungüḭ.
Nḭ gạhuin yya ruhua á rẹ'
sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ á
rẹ' aj.
12 Xi'í daj nḭ sḭ gahuin
rụmi' a ni é rẹ' mánj. Sanḭ
gạche a ni é rẹ' si-chrej ni
tsínj xuman sạ' ruhua ni'yaj
Yan'anj. Nḭ ga'nin' ruhua ni
sij ngạ sayun guiran' ni sij.
Nḭ 'ngọ nico' ni sij Yan'anj.
Xi'í daj nḭ nạhuin ra'a ni sij
ni rasụn sạ' gataj yya Yan'anj
gunun ni sij huin ni rasụn
nahuin ra'a ni ngüḭ nico'
Yan'anj dạj rún' gataj yya
Yan'anj gunun né'.

13 Nḭ ngaa gui'yaj yya
Yan'anj 'ngọ nuguan' ngạ

tsínj gu̱'naj Abraham asi̱j ná, ni̱ guta' ni̱ca yya man'an Yan'anj nga̱ si-xugüi rian Abraham. Daj si nitaj si-xugüi ango tsínj huin achij daj nga̱ man'an Yan'anj mánj.

14 Ni̱ gataj Yan'anj gunun Abraham: "Xa̱nga' yya ni̱ gui̱'yā sinduj rián re̱'. Ni̱ gui̱xi'nanj ni da'níj re̱'. Ni̱ ga̱huin nico ni sij, gui̱'yā." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.

15 Ngaa ni nun gahuin ruhua Abraham mánj. Ni̱ gana'uij sa̱' sij sisi̱ ga̱huin da̱j rún' gataj Yan'anj gunun sij. Ni̱ hua yya ga'nga da'níj sij.

16 Ni̱ ngaa uta' ni̱ca yya tsínj daj rian dugüi' ni sij, ni̱ a'mi ni sij si-xugüi 'ngo̱ rasu̱n hua achij daj nga̱ man'an ni sij. Ni̱ ngaa uta' ni̱ca yya ni sij rian dugüi' ni sij, ngaa ni̱ ganiquin' si unun' ni sij, gui'yaj nuguan' daj.

17 Ni̱ huin ruhua Yan'anj di̱gyanj rian ni du̱güi' Abraham sisi̱ si̱ naduna si-nu̱guan' man'an Yan'anj. Xi'í daj ni̱ digyán Yan'anj, ni̱ guta' ni̱ca yya ra'a sisi̱ xa̱nga' si-nu̱guan'anj.

18 Ngaa ni̱ guisíj hui̱j nuguan' ga'mi Yan'anj. Ni̱ nitaj a̱man na̱duna Yan'anj nuguan' ga̱'mi mánj. Ni̱ xi'í si xa̱nga' si-nu̱guan' Yan'anj, ni̱ hua nia̱' ruhua né', 'yaj nuguan' daj. Ni̱ ga̱huin yya ruhua né' sisi̱ yya ga̱hui sa̱' né' da̱j rún' gataj Yan'anj gunun né'.

19 Ni̱ sisi̱ 'ngo̱ gahuin yya ruhua né', ni̱ hua ni̱ca ruhua né', ngaa ni̱ si̱ guxu'ui' niman né' xi'í si xa̱nga' nuguan' guxuman ruhua né'. Ni̱ xi'í nuguan' sa̱' daj ga̱'ue ga̱n'anj ga̱ne né' rian nne man'an Yan'anj.

20 Ni̱ hua gatúj sini Jesús yu'uj daj. Ngaa ni̱ ga'níj sij chrej ga̱'ue ga̱n'anj né' rian nne man'an Yan'anj. Ni̱ ni̱ganj gahuin Jesús chrej a'nin' xi'í né' da̱j rún' gahuin tsínj gu̱'naj Melquisedec asi̱j ná.

7

El sacerdocio de Melquisedec

1 Ni̱ tsínj gu̱'naj Melquisedec gahuin rey gane sij xuman' gu̱'naj Salem asi̱j ná. Ni̱ gahuin sij chrej gunánj guitsi rian Yan'anj achij nne xata'. Ni̱ ngaa nanica̱j Abraham 'na̱' niqui sij ngaa gui'yaj gana sij gunun' sij nga̱ ni rey, ni̱ nacaj dugüi' Melquisedec nga̱ sij. Ni̱ gataj Melquisedec sisi̱ gui̱'yaj Yan'anj sinduj rian Abraham, ruhua sij.

2 Ni̱ gaya Abraham da̱j nico gui'yaj gana sij rian ni rey daj. Ni̱ ngaa guisíj ichi' rasu̱n, ni̱ ga'ui' sij 'ngo̱ rasu̱n daj rian Melquisedec. Ni̱ hué daj gui'yaj Abraham da' ganahuij gaya sij ni rasu̱n gui'yaj gana sij. Ni̱ si-xugüi Melquisedec huin ruhuaj gata sisi̱ "Rey 'yaj ni̱ca" huin sij. Ni̱ gahuin sij "Rey rian xuman' Salem". Ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ ga̱huin

din'inj ruhua ni ngüi̱ 'yaj rey
daj.
3 Ni̱ nitaj chrej Melquisedec
nga̱ nni sij mánj. Ni̱ nitaj
dugüi' sij rian ga'nga sij. Ni̱
nitaj güi gahui' sij nej. Ni̱
da̱j rún' huin da'níj Yan'anj,
ni̱ hué daj huin Melquisedec
nej. Ni̱ ni̱ganj ni̱n' ga̱huin sij
chrej.
4 Hué dan ni̱ xa̱caj né'
cuenta da̱j huin rian nico
Melquisedec. Daj si man'an
xi né' Abraham ga'ui' 'ngo̱
rasu̱n rian ichi' gui'yaj gana
sij rian ni rey daj, ga'ui' sij
rian Melquisedec.
5 Ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱
go̱'ngo ni da'ni̱ si'ni̱ xi né'
tsínj gu̱'naj Leví gahuin
chrej xi'í ni ngüi̱ israelita.
Ni̱ a'nin' si-ley Moisés sun
sisi̱ hua nia̱n ga̱'ne ni sij
'ngo̱ rasu̱n rian ichi' daj rian
daran' ni tsínj israelita. Ni̱
huin ni sij dugüi' ni tsínj
israelita. Daj si daran' ni sij
huin da'ni̱ si'ni̱ Abraham.
6 Sani̱ sé da'níj Leví huin
Melquisedec. Sani̱ nacaj
sij 'ngo̱ rasu̱n rian ichi'
rasu̱n, gui'yaj Abraham. Ni̱
gataj Melquisedec sisi̱ gui̱'yaj
Yan'anj sinduj rian Abraham
huin sí' tsínj ri̱an hua gataj
yya Yan'anj sisi̱ ga̱hui sa̱' sí',
gui̱'yaj Yan'anj.
7 Ni̱ ni'i daran' né' sisi̱
huin achij tsínj a'mi nuguan'
sa̱' sisi̱ gui̱'yaj Yan'anj sinduj
rian dugüi' sij daj nga̱ tsínj
unun nuguan' sa̱' daj.
8 Ni̱ xungüi̱ mán né' nan,
ni̱ a'ui' ni sij 'ngo̱ rasu̱n
xi'nej rian ichi' rian ni tsínj
huin ni sí' ni da'ni̱ si'ni̱ Leví.
Ni̱ hua 'ngo̱ güi, ni̱ ga̱hui'
ni sí'. Sani̱ ataj si-nu̱guan'
Yan'anj sisi̱ ni̱ganj hua ni̱'na'
xí' Melquisedec.
9 Ni̱ ga̱'ue ga̱taj né' sisi̱
ngaa ga'ui' Abraham 'ngo̱
rasu̱n xi'nej rian ichi' rian
xí' gu̱'naj Melquisedec, ni̱
naru'ue nu̱guan'an Leví nga̱
Abraham rian Melquisedec.
Ni̱ a'nej ni da'ni̱ si'ni̱ Leví
rasu̱n daj rian ni ngüi̱.
10 Ni̱ ga̱'ue ga̱taj né' daj xi'í
si ngaa gahui Melquisedec
nacaj dugüi' sij nga̱ Abra-
ham, ni̱ hua guini'i Yan'anj
sisi̱ ga̱'nga Leví rian Abra-
ham.
11 Ni̱ huin ni sij ni da'ni̱
si'ni̱ Aarón. Ni̱ sisi̱ ga̱'ue
ga̱huin sa̱' ni̱n' ni tsínj is-
raelita, gui̱'yaj ni da'ni̱ si'ni̱
Leví, (daj si nahuin ra'a ni
tsínj israelita si-ley Yan'anj
rian ni da'ni̱ si'ni̱ tsínj gu̱'naj
Leví) ni̱ nitaj si ní'yanj si
ga̱'na' ango chrej da̱j rún'
huin Melquisedec. Sani̱ nun
gui̱sij gahuin sa̱' ni tsínj is-
raelita, gui'yaj ni tsínj levita
mánj. Ni̱ sé dugüi' Aarón
huin chrej na̱ca daj.
12 Daj si ngaa naduna
Yan'anj ni chrej, ni̱ hua nia̱n
si na̱duna ley nej.
13 Ni̱ chrej na̱ca daj, ni̱
nico' sij ango xi'nin' ni tsínj
israelita. Ni̱ a̱ 'ngo̱ ni tsínj
huin xi'nin' daj nun gahuin
chrej guiniquin' rian altar
mánj.
14 Daj si ni'i daran' né'
sisi̱ ga̱'na' Señor nicaj sun
ria̱n né' rian xi sí' huin
tsínj gu̱'naj Judá. Ni̱ nun
gataj Moisés sisi̱ ni tsínj

nico' xi'nin' daj gąhuin chrej mánj.
15 Hué dan nį gą'ue guįni'i
xąnga' né' sisį naduna
Yan'anj ni chrej daj. Daj
si yyąj nį huin Cristo
chrej nąca dąj rún' gahuin
Melquisedec asįj ná.
16 Nį nitaj 'ngǫ ley gui'yaj,
nį gahuin Cristo 'ngǫ chrej.
Daj si gataj ley daj ụn xi'nin'
gą'na' ni chrej. Nį nitaj si
ga'nąʼ Cristo xi'nin' da mánj.
Sanį Cristo huin chrej xi'í si
gahuin nucuaj sij ga nį'na'
nįganj sij aj.
17 Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj xi'í Cristo:

Hué rę' huin chrej gąne
nįganj.

Nį dąj rún' gahuin
Melquisedec chrej asįj
ná, nį hué daj huín rę'
nej.

Hué daj gataj si-nụguan'
Yan'anj xi'í Cristo.

18 Hué dan nį xi'í ley da-
gahuin ni sij asįj ná, sanį
yyąj nį gahuin nįni né' rian
ley daj. Daj si ninaj ga'mi
ley daj. Nį nitaj si ní'yan gą
mánj.
19 (Nį ą 'ngǫ ni tsínj nun
guįsij gahuin są', gui'yaj si-
ley Moisés mánj). Ngaa
nį yyąj nį ana'uij né' sisį
guį'yaj Yan'anj ango nuguan'
są' ngą né'. Xi'í daj nį huaj
né' gąhuin nįchrun' né' rian
Yan'anj.
20 Nį ngaa gataj Yan'anj sisį
Cristo gąhuin chrej nąca daj,
nį guta' nįca yya Yan'anj sisį
nuguan' xąnga' huin.
21 Sanį nun gụta' nįca
Yan'anj rian ni da'níj si'nį
Leví asįj ná ngaa gaxį'i ni
sij gahuin ni sij chrej. Sanį
gataj Yan'anj nuguan' nan
rian Cristo:

Guta' nįca Señor.

Nį sį naduna si-nụguan' sij:

"Nįganj gąhuín rę' chrej
dąj rún' gahuin
Melquisedec asįj ná."

Daj gataj Yan'anj gunun
Cristo.
22 Hué dan nį xi'í Jesu-
cristo, nį guini'i yya né' sisį
hua są' doj nuguan' nan
daj ngą nuguan' gui'yaj yya
Yan'anj ngą ni ngüį guimán
asįj ná.
23 Nį xi'í si nun gą'ue gąne
nįganj ni chrej guimán asįj
ná, gui'yaj si ahui' ni sij,
xi'í daj nį gahuin nico tsínj
gahuin chrej.
24 Sanį Jesús huin 'ngǫ
chrej gąne nįganj. Xi'í
daj urin sij huin chrej rian
Yan'anj xi'í né'. Nį ą 'ngǫ
tsínj sį ga'ue nątu rian sij
mánj.
25 Hué dan nį 'ngǫ hua
nį'na' Jesús. Xi'í daj nį
gą'ue gąnacaj nįganj nįn'
Jesús daran' né' ngaa gąhuin
nįchrun' né' rian Yan'anj
xi'í man'an sij. Daj si
nįganj achínj jni'yaj Jesús
rian Yan'anj xi'í né'.
26 Hué gụę Jesús huin chrej
huin achij ní'yanj né'. Daj
si hué sij huin tsínj są' nįn'
ruhua. Nį nitaj gaquin' da'ui
sij mánj. Nį nitaj si hua quij
niman sij. Nį gahuin nįni sij
rian ni tsínj 'yaj gaquin'. Nį

nne są' nin' sij xata' rian nne
man'an Yan'anj xąnga'.
27 Ni sé dąj rún' gahuin
ni chrej a'nin' guimán asij
ná huin Jesús mánj. Daj
si ya'yoj dagahui' sini ni
sij xucu naga'ui' ni sij
rian Yan'anj xi'í si-gąquin'
man'an ni sij. Asíj ni
dagahui' ni sij xucu xi'í si-
gąquin' ango ni ngüi. Sani sé
daj huin ngą Jesús mánj. Daj
si ngaa naga'ui' sij man'an
sij xi'í né', ni urin yun naránj
sij rian si-gąquin' né'.
28 Ni si-ley Moisés 'yaj sisi
guinicaj sun ni tsínj achin
gąhuin są' gahuin ni sij chrej
a'nin'. Sani da' síj ga'ui'
Yan'anj ley daj, ni guta' nica
yya Yan'anj ango nuguan'
nąca. Ni da'níj Yan'anj
gahuin nuguan' nąca daj. Ni
hua są' nin' Jesús. Ni gąne
niganj sij nej.

8

El mediador de un nuevo pacto

1 Hué dan ni nuguan' huin
rian scanij ni nuguan' a'mī
rian án rę' huin nuguan'
xi'í chrej a'nin' niquin' rian
Yan'anj xi'í né'. Ni nne sij nę'
chrej ra'a są' Yan'anj nucuaj
nne xata'.
2 Ni hué Jesús unánj guitsi
rian Yan'anj chruhua nuhui
nne xata'. Ni hué nuhui daj
huin nuhui xąnga', gui'yaj
man'an Señor. Ni sé ni tsínj
mąn chruhua xungüi nan
gui'yaj mánj.
3 Ni niquin' daran' chrej
a'nin' naga'ui' ni sij ni
rasun ngą ni xucu gaca rian
Yan'anj. Xi'í daj ni hua niąn
si guinicaj Jesús si nąga'ui'
sij rian Yan'anj nej.
4 Ni sisi nne Jesús chruhua
xungüi nan, ni si gahuin sij
chrej mánj. Daj si mąn ni
chrej naga'ui' ni rasun rian
Yan'anj dąj rún' a'nin' si-ley
Moisés sun.
5 Sani unánj guitsi ni chrej
daj rian Yan'anj ngą rasun
mąn chruhua xungüi nan.
Ni ni rasun daj huin 'ngo
da'nga' si mán xata'. Asi dąj
rún' huin si-gąxun' ni rasun
mán xata' huin ni rasun da
nej. Daj si ngaa gaxi'i Moisés
gui'yaj sij ducuá Yan'anj, ni
gataj Yan'anj gunun sij: "Gą
cuidadó rę' sisi gui'yáj rę'
daran'anj dąj rún' digyānj
rián rę' ngaa gané rę' chrą
quij daj." Daj gataj Yan'anj
gunun Moisés.
6 Sani yyąj ni niquin' Jesús
unánj guitsi sij rian Yan'anj.
Ni hua są' doj si-sun sij daj
ngą si-sun ni chrej guimán
asij ná. Ni dąj rún' hua są'
doj si-sun Jesús daj ngą si-
sun ni chrej daj, ni hué daj
hua są' nuguan' nąca riqui
Yan'anj rian né' daj ngą si-
ley Moisés. Ni hua są' doj
nuguan' gataj yya Yan'anj
rian né' yyąj rian nuguan'
ga'mi sini Yan'anj anj.
7 Ni sisi ga są' nin' nuguan'
gui'yaj yya sini Yan'anj ngą
ni tsínj israelita, ni nitaj si
huaj sisi gui'yaj yya ruhua'
yún Yan'anj ngą né' mánj.
Sani hua yya gui'yaj yya
ruhua' yún Yan'anj ngą né'.
8 Hué dan ni ga'mi Yan'anj

gaquin' rian ni ngüi̱ guimán asi̱j ná. Ni̱ gataj Yan'anj:
Hua 'ngo̱ güi, ni̱ gui̱'yaj yyāj ango nuguan' nąca ngą ni dugüi' tsínj gu̱'naj Israel ngą ni dugüi' tsínj gu̱'naj Judá, ataj man'an Señor.
9 Ni̱ sé dąj rún' gui'yaj yyāj ngą ni xi ni sij huin ni tsínj guimán asi̱j ná, ni̱ sé daj gui̱'yaj yya ru̱hua' yūnj ngą ni sij mánj.
Ni̱ asi̱j ná ngaa guimán ni sij yu'uj gu̱'naj Egipto, ni̱ guida'ā ra'a ni sij, ni̱ guirīj gan'anj ni sij.
Sani̱ ri̱an nun dagahuin ni sij nuguan' gui'yaj yyāj ngą ni sij, ni̱ gahuin anē rian ni sij, ataj man'an Señor.
10 Hué dan ni̱ nan huin nuguan' nąca gui̱'yaj yyāj ngą ni dugüi' Israel xiráj ga'i̱ yo', ataj man'an Señor.
Gui̱'yā sisi̱ gunun si-nuguan'ānj chruhua niman ni sij.
Ni̱ gąrūnj nuguan' daj chruhua niman ni sij nej.
Ni̱ gąhuin Dan'anj ni sij man'ānj.
Ni̱ gąhuin ni sij ni tsínj gui̱nico' man'ānj.
11 Ni̱ güi daj ni̱ nitaj si hua niąn sisi̱ gątaj ni sij rian dugüi' ni sij ngą jnánj ni sij:
"Gui̱ni'í rę' Señor."
Sé daj gątaj ni sij mánj.
Daj si gui̱ni'i daran' ni sij man'ānj.
Ni̱ asi̱j ni tsínj hua lij ngą ni tsínj achij, ni̱ gui̱ni'i daran' ni sij man'ānj.
12 Ni̱ gui̱nicā 'ngo̱ niman nico rian si quij gui'yaj ni sij.
Ni̱ nitaj ąman nąnun ruhuāj gui̱ni'īnj si-gąquin' ni sij mánj.
Daj gataj Yan'anj gunun ni ngüi̱ guimán asi̱j ná.
13 Ni̱ ngaa a'mi Yan'anj xi'í nuguan' nąca gui̱'yaj yya ngą né', ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ nuguan' hua gachin huin nuguan' gui'yaj yya sini Yan'anj ngą ni ngüi̱ guimán asi̱j ná. Do̱j hua ni̱ 'ngo̱ gąnahuij nuguan' daj.

9

1 Ni̱ ngaa gui'yaj yya sini Yan'anj ngą ni tsínj israelita, ni̱ gataj snan'anj Yan'anj dąj gui̱'yaj ni sij ngaa nąhuin yu' ni sij gui̱nico' ni sij Yan'anj. Ni̱ gataj snan'anj Yan'anj dąj gą nuhui gui̱'yaj ni sij chruhua xungüi̱ nan.
2 Ni̱ nuhui daj huin 'ngo̱ nuhui atsij, gui'yaj ni sij. Ni̱ nę' rian chruhua nuhui niquin' 'ngo̱ candelero ngą mesa tąj si-chrąchrunj Yan'anj. Ni̱ yu'uj daj gu̱'naj rian hua są'.
3 Ni̱ nę' ru̱cu ango atsij nico' chruhua nuhui daj gu̱'naj rian hua są' ni̱n'.
4 Ni̱ chruhua hue' daj niquin' 'ngo̱ gaga' oro rian utin' ni sij siquíj. Ni̱ ngaj si-chrúnj Yan'anj chrúnj gue̱ daj. Ni̱ da' ganicąj oro

xiráj chrúnj daj nga. Nị chruhua chrúnj daj nụn 'ngọ siụ huin gaga' oro. Nị chruhua siụ daj nụn si gụ'naj maná. Nị chruhua chrúnj daj, nị nụn chrun ni'í guinicaj tsínj gụ'naj Aarón. Nị naxi'nanj da'níj chrun ni'í daj asịj ná. Nị nụn huịj yej gara' chruhua daj. Nị rian huịj yej daj garun Yan'anj ni nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị.

5 Nị niquin' huịj gaga' huin ángel gụ'naj-á' querubines xiráj chrúnj daj. Nị nụngüej ángel daj huin 'ngọ da'nga' digyán sisị nne Yan'anj yu'uj daj. Nị hua ránj si-gachi nụngüej ángel daj rian gayanj ni sij si-tun xucu aránj rian si-gạquin' ni ngüị. Sanị yyạj nị sé si hua niạn sisị gạ'mi xẹ'ẽj xi'í gọ'ngo ni rasụn daj mánj.

6 Nị ngaa hué daj gui'yaj xugüi ni sij ni rasụn daj, nị ya'yoj atuj ni chrej chruhua hue' nẹ' rian daj sisị guị'yaj sun ni sij si-sun Yan'anj.

7 Sanị chruhua ango hue', nị atuj urin chrej a'nin'. Nị urin yụn atuj sij da nasíj yo'. Nị ngaa atuj sij, nị nicaj sij si-tun xucu sisị gạ'ui' sij xi'í si-gạquin' man'an sij ngạ xi'í si-gạquin' ni ngüị huin gaquin' nun ni'i ni ngüị si gui'yaj ni sij.

8 Hué ducuánj daj, nị digyán Espíritu Santo sisị ngaa hua guẹ nne hue' nẹ' rian daj, nị achin si gahuin ní'nij chrej gạtu ni ngüị chruhua ango hue' nne nẹ' chrụhua huin rian hua sạ' daj.

9 Hué ni nuguan' nan huin 'ngọ chrej digyán Yan'anj rian né' mạn yyạj. Daj si naga'ui' ni chrej ni rasụn ngạ ni xucu gaca rian Yan'anj. Sanị na'ue gạhuin sạ' niman ni ngüị rian Yan'anj, guị'yaj ni rasụn ngạ ni xucu gaca naga'ui' ni chrej daj mánj.

10 Maan si a'mi ni nuguan' nan xi'í si xạ né', si gọ'o né', nị dạj guị'yaj né' nạnia' né'. Nị urin güenda nneẹ cúj né' a'nin' ni nuguan' nan sun. Nị ní'yanj ni nuguan' nan da nạgui'yaj nạca Yan'anj ni nuguan'.

11 Sanị hua ga'nạ' Cristo. Nị hué sij huin chrej a'nin' rian ni nuguan' nạca daj. Nị gatúj sij chruhua nuhui sạ'. Nị hua sạ' daj, daj ngạ nuhui nne chruhua xungüị nan. Nị sé ra'a ni tsínj gui'yaj nuhui gatúj Jesús daj mánj. Daj si sé 'ngọ nuhui nne chruhua xungüị nan huin mánj.

12 Nị sé tun stanẹ ngạ tun cero nicaj Cristo gatúj sij chruhua nuhui daj. Sanị urin yụn gatúj sij rian hua sạ' nịn' daj ngạ si-tun man'an sij. Nị hué ducuánj daj gui'yaj sij si ganacaj sij nịganj nịn' né'.

13 Nị dagaman' ni chrej si-tun sicuj ngạ si-tun stanẹ rian nneẹ cúj ni ngüị nitaj si hua sạ' nneẹ cúj. Nị hué daj gari yan'ạn ni sij cero rian nna daj. Nị dagaman' ni sij yaj cero daj rian nneẹ cúj ni ngüị daj. Nị gahuin sạ' nneẹ

cúj ni sij rian Yan'anj, gui'yaj
tun xucu ngą yaj cero.
14 Nį sisį gahuin są' nneę
cúj ni ngüį gui'yaj si-tun
xucu, nį są' doj guį'yaj si-
tun man'an Cristo nąʼnin'-
ín' niman né'. Daj si xi'í
Espíritu Santo nne nįganj,
nį naga'ui' Cristo man'an sij
rian Yan'anj. Nį nitaj 'ngǫ
gaquin' da'ui sij mánj. Nį
na'nin' si-tun man'an Cristo
niman né' xi'í si-quij gui'yaj
né'. Ngaa nį gą'ue dągahuin
né' rian Yan'anj hua nį'na'.
15 Ngaa nį ga'nąʼ Jesucristo
gahui' sij xi'í si-gąquin' né'.
Daj si gui'yaj né' gaquin'
nun dagahuin né' nuguan'
gui'yaj yya Yan'anj ngą ni
ngüį guimán asįj ná. Yyąj
nį niquin' Jesús a'mi sij
'ngǫ nuguan' nąca rian né'
dąj guį'yaj né' gąhuin są'
né' rian Yan'anj. Xi'í daj
nį gą'ue nąhuin ra'a nįganj
né' ni rasụn są' mán xata',
guį'yaj Cristo huin né' ni
ngüį gaquínj Yan'anj. Daj
si hué daj gataj yya Yan'anj
gunun né'.
16 Nį naxi nicaj 'ngǫ tsínj
daj 'ngǫ yanj ata sisį dąj
huin ruhua sij si gụra' da'aj
ni dugüi' sij si'yaj sij ngaa
gąhui' sij. Sanį sį ga'ue gụra'
da'aj ni dugüi' sij si'yaj sij
ngaa nun gąhuin gąhui' sij
mánj.
17 Daj si sį ga'ue guį'yaj
ni sij rún' ataj ata daj ngaa
hua nį'na' sij nne sij. Sanį
ngaa gąhui' tsínj daj, nį gą'ue
guį'yaj ni sij dąj rún' ataj ata
daj.
18 Nį ngaa gui'yaj yya sini
Yan'anj 'ngǫ nuguan' ngą ni
ngüį guimán asįj ná, nį hua
niąn si gąyanj si-tun xucu
xi'í gaquin' da'ui ni sij.
19 Nį ngaa guisíj ga'mi
Moisés daran' ni nuguan'
huin si-ley Yan'anj rian
daran' ni ngüį, nį guida'a sij
si-tun cero ngą si-tun stanę
nachej sij nnee. Nį guida'a
sij tǫ xachij mare ngą ra'a
coj gụ'naj hisopo nej. Nį
dagaman' sij tun daj rian
libro huin si-ley Yan'anj ngą
rian daran' ni ngüį nej.
20 Nį gataj snan'anj Moisés
rian ni ngüį: “Tun nan
huin tun gayanj xi'í nuguan'
gui'yaj yya Yan'anj ngą né'.
Nį a'nin' Yan'anj sun sisį
dągahuin né' nuguan' daj.”
Daj gataj Moisés rian ni ngüį.
21 Nį hué daj dagaman'
Moisés tun daj nuhui at-
sij ngą rian ni rasụn aráj
sun ni sij chruhua nuhui
ngaa gui'yaj sun ni sij si-sun
Yan'anj.
22 Nį nico ni rasụn nąhuin
są' rian Yan'anj guį'yaj si-tun
xucu ataj si-ley Moisés. Nį
sisį nitaj tun gąyanj, nį sį
guinicaj Yan'anj niman nico
ngą si-gąquin' ni ngüį mánj.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

23 Nį asįj ná nį hua niąn
sisį gąhuin są' ni rasụn
garasụn ni chrej ngą si-
tun xucu. Nį rasụn daj
huin 'ngǫ da'nga' dąj rún'
huin ni rasụn mán xata'.
Sanį ni rasụn mán xata' sį
ga'ue gąhuin są' ni rasụn
daj, guį'yaj si-tun xucu mánj.

Urin si-tun man'an Cristo
gạ'ue guị'yaj sisị gạhuin sạ'
ni rasụn daj.
24 Daj si nun gạtu Cristo
chruhua nuhui gui'yaj ni
tsínj. Daj si nuhui gui'yaj ni
sij asịj ná huin 'ngọ da'nga'
dạj rún' huin nuhui mán
xata'. Sanị gatúj Cristo
chruhua nuhui mán xata'.
Nị yyạj niquin' sij achínj
jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í
né'.
25 Nị nun gạtu Cristo
chruhua nuhui nne xata'
sisị nicọ' huaj nạga'ui' sij
man'an sij rian Yan'anj dạj
rún' gatúj chrej a'nin' urin
nasíj yo' asịj ná. Nị nicaj
chrej daj si-tun xucu huaj
sij. Sanị sé si-tun man'an sij
nicaj sij gatúj sij rian hua sạ'
nịn' ruhua mánj.
26 Sisị hué daj gui'yaj
Jesús, nị hua niạn sisị nicọ'
huaj guịran' sij sayun asịj
ngaa guerengạ' xungüị. Sanị
yyạj ruhua gạnahuij xungüị,
nị ga'nạ' Cristo. Nị urin
yụn naga'ui' sij man'an sij
rian Yan'anj sisị gạ'ne sij si-
gạquin' né'.
27 Nị ni'i né' sisị urin yụn
gạhui' daran' né' huin né'
ni ngüị mạn chruhua xungüị
nan. Hué dan nị da rụcu, ni
guịniquin' né' rian Yan'anj.
Nị nạgui'yaj yya Yan'anj xi'í
si-gạquin' né'.
28 Hué ducuánj daj, nị urin
yụn naga'ui' Cristo man'an
sij gahui' sij xi'í si-gạquin'
nico ni ngüị. Nị ngaa gạ'na'
rụhua' yún sij, nị sé si gạ'na'
gạhui' sij xi'í si-gạquin' ni
ngüị mánj. Sanị gạ'na' Cristo
sisị nạcaj sij ni ngüị ana'uij
sisị gạ'na' sij.

10

1 Nị si-ley Moisés huin 'ngọ
da'nga' digyán dạj hua si sạ'
guị'yaj Yan'anj da nẹ' rụcu
rian né'. Nị sé dạj rún' hua
si-ley Moisés hua si sạ' da
mánj. Asịj ná nị yoyo' huaj
ni sij rian Yan'anj naga'ui'
ni sij xucu xi'í si-gạquin' ni
sij. Sanị nitaj ạman gạ'ue
gạhuin sạ' niman ni sij rian
Yan'anj, guị'yaj ley da mánj.
2 Nị sisị gạ'ue gạhuin sạ'
niman ni sij xi'í si naga'ui'
ni sij xucu rian Yan'anj, ngaa
nị sị dagahui' ni sij xucu rian
Yan'anj gạ mánj. Daj si 'ngọ
gạhuin sạ' ni sij xi'í si gui'yaj
ni sij. Nị nitaj si gạhuin
ruhua ni sij ngạ si-gạquin' ni
sij mánj.
3 Sanị yoyo' ngaa dagahui'
ni sij xucu, nị nanun ruhua
ni sij sisị da'ui ni sij gaquin'.
4 Daj si sị ga'ue gạ'ne si-
tun sicuj ngạ si-tun stanẹ si-
gạquin' ni ngüị mánj.
5 Xi'í daj nị ngaa gatúj
Cristo chruhua xungüị nan,
nị gataj sij gunun Yan'anj:
Na'uej ruhuá rẹ' sisị
dạgahuīj xucu rian
rẹ'.
Nị na'uej ruhuá rẹ' sisị rịquīj
rasụn rián rẹ'.
Sanị gui'yaj xugüí rẹ' nneẹ
cū xi'ī̱j.
6 Nị nun aran' ruhuá rẹ'
ni'yáj rẹ' xucu aca
ngạ xucu gahui' xi'í
gaquin' mánj.
7 Ngaa ni gatā gunún rẹ':

“Huēj 'nạ' rián rẹ' guị'yā si
aran' ruhuá rẹ' huín
rẹ' Yan'anj.
Daj si hué daj garun ni sij
xi'īj chruhua libro daj
asịj ná.”
Daj gataj Cristo gunun
Yan'anj.

8 Nị hua sini gataj Cristo
gunun Yan'anj: “Nun aran'
ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni xucu
dagahui' ni ngüị rián rẹ' ngạ
ni rasụn a'ui' ni sij rián rẹ'
nej, xucu ahui' sisị xị'ne si-
gạquin' ni sij nej. Nun huin
ruhuá rẹ' sisị hué daj guị'yaj
ni ngüị mánj.” Daj gataj
Cristo. (Nị a'ui' ni sij ni
rasụn daj dạj rún' gataj si-ley
Moisés.)

9 Ngaa nị gataj rụhua' yún
Cristo: “Huēj 'nạ' rián rẹ'
guị'yā si aran' ruhua rẹ'
huín rẹ' Yan'anj.” Daj gataj
sij.

Nị huin ruhuaj gata sisị
ga'ne Cristo ducuánj nicaj
sini ni sij. Nị nagui'yaj Cristo
ango ducuánj nạca huin si-
nụguan' man'an sij.

10 Ngaa nị gahuin sạ' ni-
man né' rian Yan'anj, 'yaj
si dagahuin Jesús si garan'
ruhua Yan'anj. Daj si urin
yụn naga'ui' sij man'an sij
gahui' sij nịganj nịn' xi'í si-
gạquin' né'.

11 Xạnga' nị ya'yoj niquin'
daran' ni chrej 'yaj sun ni sij
rian Yan'anj. Nị naga'ui' ni
sij xucu rian Yan'anj. Sanị
nitaj ạman gạ'ue xị'ne si-
gạquin' ni ngüị, guị'yaj ni
xucu naga'ui' ni sij da mánj.

12 Sanị urin yụn naga'ui'
Cristo man'an sij rian
Yan'anj gahui' sij urin nịganj
nịn' xi'í si-gạquin' ni ngüị.
Ngaa nị gan'anj gạne sij
nẹ' chrej ra'a sạ' man'an
Yan'anj.

13 Nị yyạj nị ana'uij sij
sisị gụta' sij dacój sij rian ni
tsínj unun' ngạ sij, guị'yaj
Yan'anj.

14 Urin yụn naga'ui' Cristo
man'an sij rian Yan'anj. Xi'í
daj nị nịganj nịn' gạhuin sạ'
niman ni ngüị hua sạ' rian
Yan'anj.

15 Nị hué daj ga'mi xạnga'
Espíritu Santo asịj ná. Hua
sini gataj-á':
16 Ngaa gạchin ni güi daj, nị
hué nan huin nuguan'
guị'yaj yyāj ngạ ni sij.
Guị'yā sisị guịnun si-lēy ni-
man ni sij.
Nị gạrūnj ley daj chruhua
niman ni sij nej.
Daj gataj Espíritu Santo.

17 Ngaa ni gataj rụhua' yún
sij:
Nị nitaj ạman nạnun ruhuāj
ni'īnj si-gạquin' ni
sij ngạ ni rasụn quij,
gui'yaj ni sij mánj.
Daj gataj Espíritu Santo.

18 Hué dan nị xi'í si guini-
caj Yan'anj 'ngọ niman nico
rian si-gạquin' né', nị nitaj
si ní'yanj sisị nạga'ui' né'
rasụn rian Yan'anj xi'í si-
gạquin' né' gạ mánj.

19 Hué dan nị xi'í si-tun
man'an Jesucristo, nị nitaj
si guxu'ui' né' gạtu né' rian
hua sạ' nịn' daj huin ducuá

Yan'anj huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī.
20 Nị ga'níj Cristo 'ngọ chrej nạca gạche' xi'í si gahui' nneẹ cúj sij. Nị xi'í daj nị gạ'ue gạtu né' rụcu atsij nico' chruhua ducuá Yan'anj. Nị chrej nạca daj huin nneẹ cúj man'an sij.
21 Nị hua 'ngọ chrej huin achij nịn' niquin' sij rian Yan'anj xi'í né' huin sij Jesucristo.
22 Xi'í daj nị gạn'anj nichi né' rian Yan'anj. Nị xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús, nị gạhuin yya ruhua né' sisị gạ'ue guịnico' sạ' né' Yan'anj. Nị sị ganani ruhua né' xi'í gaquin' da'ui né'. Daj si na'nin' Yan'anj si-tun man'an Jesús chruhua niman né'. Nị nahuin sạ' nneẹ cúj né' xi'í si gata' nnee né' chruhua nnee sạ'.
23 Nị 'ngọ gạ nịca ruhua né'. Nị sị gahuin huịj ruhua né' ngạ nuguan' sạ' guị'yaj Yan'anj ngạ né' huin nuguan' nata' né' rian ni ngüị. Daj si dạgahuin Yan'anj nuguan' gui'yaj yya ngạ né'.
24 Nị nạno' né' ducuánj dạj gạ'ue gạhuin 'ị ruhua gọ'ngo' guịni'í' ni dugüí'. Nị hué daj guị'yaj né' sisị guị'yaj sạ' gọ'ngo' rian ni dugüí'.
25 Nị sị duna né' si nạhuin yu' né' ngạ ni dugüi' né', si hua ngüị nitaj si nico' ducuánj daj. Sanị dụgu'nun' né' gạ'ui' chrej né' rian ni dugüi' né', xi'í si ni'i né' sisị gahuin nịchrun' güi gạ'na' Señor.

Advertencia al que peca deliberadamente

26 Daj si sisị hua ni'i né' nuguan' xạnga', nị gạ gueẹ guị'yaj né' gaquin' ngaa ni'i né' sisị gaquin' huin 'yaj né', nị nitaj si naránj rian si-gạquin' né' mánj.
27 Hué dan nị niqui nịn' ruhua niman né' sisị urin si ana'uij né' huin si guị'yaj Yan'anj castigo né' gụnun né' rian aca yan'ạn ngạ ni ngüị unun' ngạ Yan'anj.
28 Tsínj na'ue dạgahuin si gataj si-ley Moisés, nị gahui' sí', gui'yaj si-nụguan' huịj huạ'nij tsínj guini'i sisị gui'yaj sí' gaquin'. Nị sị nahuin 'ị ruhua ni sij guịni'i ni sij sí' mánj.
29 Nị sisị hué daj gahuin asịj ná, nị nico doj gạhuin castigo tsínj 'yaj quij rian da'níj Yan'anj. Nị 'yaj sij sisị nitaj si ní'yanj si-tun man'an Jesús. Nị hué si-tun man'an Jesús gui'yaj sisị gahuin sạ' niman né' rian Yan'anj. Nị gui'yaj yya Yan'anj ngạ né' xi'í tun daj. Nị 'yaj quij sij rian Espíritu Santo. Nị hué Espíritu Santo huin si gui'yaj sinduj rian sij.
30 Nị ni'i né' Señor gataj: “Man'ānj huin si guị'yaj castigo. Nị nạru'uē dạj rún' gui'yaj quij ni sij.” Daj gataj Señor.

Nị gataj rụhua' yún Señor: “Nạgui'yaj yya Señor ngạ ni ngüị nico' man'an sij.” Daj gataj Señor.

31 Hué dan nị nuguan'
xu'ui' huin si guịran' tsínj
guịda'a Yan'anj hua nị'na'.

32 Hué dan nị nạnun ruhua
á rẹ' dạj gui'yaj ni é rẹ'
ni güi gachin ngaa guxu-
man sini chruhua á rẹ' ni'yaj
á rẹ' Jesús. Daj si guix-
iguịn chruhua niman án rẹ',
gui'yaj Yan'anj. Nị gahuin
nucuaj á rẹ' guiran' a ni é rẹ'
sayun nico.

33 Nị ga'mi quij ni sij rian
ni é rẹ'. Nị chran' yun'unj
ni sij a ni é rẹ' rian daran'
ni ngüị. Nị guinicaj dugüi' a
ni é rẹ' ngạ ango ni dugüi'
ni é rẹ' ngaa hué daj chran'
yun'unj ni sij ni dugüi' ni é
rẹ'.

34 Nị nani yaco ruhua á
rẹ' ni'yaj á rẹ' ni dugüi' a
ni é rẹ' gunụn ducuagạ'. Nị
gahuin niạ' ruhua ni é rẹ'
ngaa ga'nej ni sij si'yaj á rẹ'.
Nị hué daj gui'yaj á rẹ' si hua
ni'i a ni é rẹ' sisị sạ' doj hua
si'yaj á rẹ' mán xata'. Nị gạ
nịganj si'yaj á rẹ' daj.

35 Hué dan nị sị ga'nin'
ruhua á rẹ' si gụxuman
ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ'
Yan'anj. Daj si guị'yaj sạ'
Yan'anj ngạ á rẹ' xi'í si xu-
man ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
Yan'anj.

36 Nị hua niạn si gụnucuaj
á rẹ' ngạ sayun ran' ni é rẹ'.
Ngaa ni gạ'ue guị'yaj á rẹ'
dạj rún' huin ruhua Yan'anj
si guị'yaj á rẹ'. Ngaa síj nị
nạhuin ra'a á rẹ' ni rasụn dạj
rún' gataj yya Yan'anj rian
án rẹ'.

37 Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj:
Gahuin nịchrun' gạ'na'
Señor.
Nị sị gahuin ran sij gạ'na' sij
mánj.
38 Tsínj hua nịca niman, nị
gụnucuaj sij gạne sij
xi'í si xuman ruhua sij
ni'yaj sij man'ānj.
Sanị sisị dụna sij si-
nụguan'ānj, nị sị
gahuin niạ' ruhuāj
nị'yā sij mánj.
Gataj si-nụguan' Yan'anj.

39 Sanị sé rún' huin ni tsínj
duna si-nụguan' Yan'anj
huin né' sisị gạhuin né'
castigo rian yan'ạn mánj.
Daj si huin né' ni tsínj
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
Xi'í daj nị gạnacaj Yan'anj
né'.

11

La fe

1 Nị ngaa ataj né' sisị xu-
man ruhua né' ni'yaj né'
Yan'anj, nị huin ruhuaj gata
sisị ni'i sạ' né' sisị nạhuin
ra'a né' si ana'uij né'. Nị
gahuin yya ruhua né' ngạ
nuguan' nun ni'i rian né'.

2 Nị xi'í si guxuman ruhua
ni tsínj guimán asịj ná ni'yaj
ni sij Yan'anj, nị ga'mi 'ueé
Yan'anj xi'í ni sij.

3 Nị ni'i né' sisị gui'yaj
Yan'anj ni xungüị ngạ xata'
xi'í si-nụguan'anj. Nị hué daj
ni'i né' xi'í si xuman ruhua
né' ni'yaj né' Yan'anj. Nị
ngaa gui'yaj Yan'anj daran'
ni rasụn ni'i rian né', nị garáj
sun Yan'anj ni rasụn sị ga'ue
guini'i rian né'.

4 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
tsínj gṵ'naj Abel ni'yaj sij
Yan'anj, nḭ hua sạ' ofrenda
naga'ui' sij daj ngạ ofrenda
naga'ui' jnánj sij Caín. Nḭ
xi'í daj nḭ gataj Yan'anj sisḭ
hua nḭca niman tsínj gṵ'naj
Abel. Nḭ nahuin ra'a Yan'anj
si-ofrenda sij. Hué daj nḭ
nṵnj si hua gahui' Abel asḭj
ná, sanḭ hua guẹ a'mi sij xi'í
si guxuman ruhua sij ni'yaj
sij Yan'anj.

5 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
tsínj gṵ'naj Enoc ni'yaj sij
Yan'anj, nḭ nicaj Yan'anj sij
gan'an xata'. Nḭ nun gahui'
sij. Nḭ nun nari' ni dugüi'
sij man'an sij. Daj si Yan'anj
nicaj gan'anj sij xata'. Nḭ
ataj si-nṵguan' Yan'anj sisḭ
asḭj ngaa achin nicaj Yan'anj
gan'anj sij xata', nḭ ga'mi sạ'
Yan'anj xi'í Enoc.

6 Sanḭ sisḭ nitaj si xu-
man ruhua né' ni'yaj né'
Yan'anj, nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj
né' si aran' ruhua Yan'anj
mánj. Daj si sisḭ huin ruhua
né' gạhuin nḭchrun' né' rian
Yan'anj, nḭ hua niạn sisḭ
gṵxuman ruhua né' sisḭ hua
yya hua Yan'anj. Nḭ hua
niạn sisḭ gṵxuman ruhua né'
sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni
ngüḭ nano' Yan'anj.

7 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
tsínj gṵ'naj Noé ni'yaj sij
Yan'anj, nḭ dagahuin 'ueé sij
si gataj snan'anj Yan'anj gu-
nun sij. Nḭ xi'í daj gui'yaj
sij 'ngọ riọ xxi tạj rian nnee.
Nḭ hué daj ga'ue ganani
ni dṵgüi' sij rian sayun
gạ'na'. Daj si hua gataj
chrṵn Yan'anj gunun Noé
dạj gạhuin chruhua xungüḭ
ngaa gane Noé asḭj ná. Nḭ xi'í
si xuman ruhua Noé ni'yaj
sij Yan'anj, nḭ digyán sij sisḭ
da'ui ni ngüḭ guimán asḭj ná
gaquin'. Nḭ xi'í si guxu-
man ruhua sij, nḭ gahuin sij
tsínj hua nḭca niman gataj
Yan'anj.

8 Nḭ xi'í si guxuman ruhua
tsínj gṵ'naj Abraham ni'yaj
sij Yan'anj, nḭ dagahuin
sij ngaa gaquínj Yan'anj
gạn'anj sij. Daj si gataj
Yan'anj gunun sij sisḭ gạhui
sij gạn'anj sij 'ngọ yu'uj rian
nun ni'i man'an sij. Nḭ yu'uj
daj gahuin do'ój sij, gui'yaj
Yan'anj.

9 Nḭ rún' huin 'ngọ tsínj
'nạ' ango xuman', nḭ da'nga'
daj gane sij yo'ój daj xi'í si
guxuman ruhua sij ni'yaj sij
Yan'anj. Nḭ hua gataj yya
Yan'anj gunun sij sisḭ gạ'ue
gạne sij yo'ój daj. Nḭ gane sij
'ngọ hue' atsij ngạ da'níj sij
Isaac ngạ da'nḭ si'nḭ sij Jacob.
Nḭ dạj rún' gataj yya Yan'anj
si yo'ój daj gạhuin do'ój
Abraham, nḭ hué daj gataj
yya Yan'anj gunun Isaac ngạ
Jacob nej.

10 Daj si ana'uij Abraham
sisḭ gạne sij ango xuman' nẹ'
xata' rian mạn hue' sạ' nḭn'
ruhua. Nḭ Yan'anj huin si
gani ruhua dạj gạ xuman'
daj. Nḭ Yan'anj huin si
gui'yaj ni hue' sạ' daj.

11 Hué dan nḭ xi'í si
guxuman ruhua yun'unj
xạna gṵ'naj Sara ni'yaj unj
Yan'anj, nḭ gunucuaj unj
guiri' unj 'ngọ lij. Nḭ gahuin

unj 'ngǫ yun'unj xąna yatin achij nįn' ruhua. Nį ga'nga 'ngǫ lij, gui'yaj unj. Daj si guxuman ruhua unj sisį hua yya nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą unj.

12 Nį achij nįn' ruhua Abraham chruhua gąhui' sij. Sanį ducu guixi'nanj ni da'nį si'nį sij. Nį gahuin nico ni da'nį si'nį sij dąj rún' hua nico ni yati' mán xata' ngą ni yo'ój chru mán du'ua nnee yan'anj nej. Ni sį ga'ue gụnucó' gąyó' ni yo'ój chru da mánj.

13 Nį nụnj si achin nąhuin ra'a ni tsínj guimán asįj ná nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni sij, sanį 'ngǫ guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj ngaa gahui' ni sij. Nį xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj, nį guini'i ni sij nuguan' są' guį'yaj Yan'anj ngą ni sij ni güi gą'na'. Nį gahuin nią' ruhua ni sij ngą nuguan' są' guį'yaj Yan'anj ni güi daj. Nį xacaj ni sij cuenta sisį tsínj 'ną' anéj chrej huin ni sij. Nį sé xánj ni sij huin xungüį nan, gataj ni sij.

14 Nį ngaa hué daj a'mi ni ngüį, nį nata' yya ni sij sisį nano' ni sij 'ngǫ xuman' gąhuin xánj ni sij.

15 Nį sisį gani ruhua ni tsínj daj sisį xuman' rian gahui ni sij huin xánj ni sij, nį gą'ue nanicąj ni sij nąn' sij xánj ni sij daj.

16 Sanį huin ruhua ni sij 'ngǫ xuman' są' gąne ni sij daj ngą xánj ni sij. Nį xuman' są' daj huin xata'. Xi'í daj nį nitaj si ną'aj Yan'anj gahuin Dan'anj ni sij. Daj si hua gui'yaj xugüi Yan'anj 'ngǫ xuman' rian guįman ni sij huin xata'.

17 Nį xi'í si guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj, nį guida'a sij da'níj sij Isaac. Nį ga'uej ruhua sij dągahui' sij urin da'níj sij nąga'ui' sij sí' rian Yan'anj. Daj si xacaj Yan'anj da'nga' si guį'yaj Abraham. Nį hua gui'yaj yya Yan'anj 'ngǫ nuguan' ngą Abraham xi'í Isaac.

18 Nį hua gataj snan'anj Yan'anj gunun Abraham: "Guįni'i ni ngüį ni da'nį si'nį rę', guį'yaj da'níj rę' Isaac." Daj gataj Yan'anj rian Abraham.

19 Nį gani ruhua Abraham sisį gą'ue gąna'nij ni níman, guį'yaj Yan'anj. Dǫj nį dagahui' Abraham da'níj sij. Sanį na'uej ruhua Yan'anj sisį gąhui' Isaac. Ngaa nį güenda Abraham, nį rún' huin sisį hua gahui' da'níj sij. Sanį nahuin ra'a rụhua' yún sij da'níj sij.

20 Hué dan nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Isaac ni'yaj sij Yan'anj, nį ga'mi sij 'ngǫ nuguan' są' xi'í si gąhuin ngą nụngüej da'níj sij Jacob ngą Esaú ni güi gą'na'.

21 Nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Jacob ni'yaj sij Yan'anj, nį ga'mi sij nuguan' są' xi'í si gąhuin ngą nụngüej da'níj José. Nį hué daj gui'yaj sij ngaa ruhua gąhui' sij. Nį ga'mi są' sij

rian Yan'anj ngaa runun sij chrun huaj sij.

22 Hué dan nḭ xi'í si guxuman ruhua José ni'yaj sij Yan'anj, nḭ gataj snan'anj sij sisḭ hua güi, nḭ gạhui ni ngüḭ israelita yo'ój Egipto gạn'anj ni sí'. Nḭ hué daj gui'yaj sij ngaa ruhua gạhui' sij. Nḭ ga'nin' sij sun dạj guḭ'yaj ni sí' ngạ si-cúj sij.

23 Nḭ xi'í si guxuman ruhua chrej Moisés ngạ nni sij ni'yaj nụngüej nicạ sí' Yan'anj, nḭ garij huḭ nụngüej nicạ sí' chrạ huạ'nij yahuḭ sij ngaa ga'nga sij. Daj gui'yaj nụngüej nicạ sí', si guini'i nụngüej nicạ sí' sisḭ niạ' hua sij. Nḭ nun gụxu'ui' nụngüej nicạ sí' ngaa ga'nin' rey sun rian ni ngüḭ sisḭ gạhui' daran' ni da'nḭ sno'o ni sij.

24 Nḭ xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj sij Yan'anj ngaa gachij sij, nḭ na'uej ruhua sij si gạtaj ni ngüḭ sisḭ da'níj da'nḭ xạna rey nne Egipto huin sij mánj.

25 Sanḭ garan' ruhua sij guḭran' sij sayun ngạ ni tsínj nico' Yan'anj. Daj si na'uej ruhua sij gạhuin niạ' ruhua sij dọj yo' ngạ ni gaquin' gui'yaj ni tsínj guimán Egipto.

26 Nḭ ga'nin' ruhua sij sisḭ gạ'mi quij ni ngüḭ rian sij xi'í si nicaj dugüi' sij ngạ Cristo. Daj si gani ruhua sij sisḭ sạ' si-nụguan' Cristo daj ngạ daran' rasụn sạ' mạn yo'ój Egipto. Nḭ guini'i sạ' sij sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij.

27 Nḭ xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj sij Yan'anj, nḭ gahui sij Egipto gạn'anj sij. Nḭ nun gụxu'ui' sij si ga'man ruhua rey daj ni'yaj sí' sij. Nḭ nụnj si nun guini'i rian sij man'an Yan'anj, sanḭ gahuin nḭca ruhua sij ngạ si-chrej Yan'anj. Daj si guini'i sạ' niman sij sisḭ niquin' Yan'anj ngạ sij.

28 Nḭ xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj sij Yan'anj, nḭ gui'yaj sij gui'yanj Pascua. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ gạn'anj gạri ni sij tun xachij rian ni hue'. Ngaa nḭ sḭ gahui' ni da'níj ni tsínj israelita, ni si xạhua', guḭ'yaj ángel huin ángel 'yaj ahui' ni ngüḭ.

29 Hué dan nḭ xi'í si guxuman ruhua ni tsínj israelita ni'yaj ni sij Yan'anj, nḭ gachin ni sij anéj chrej du'ua nnee yan'anj gụ'naj Nnee Yan'anj Mare. Nḭ yo'ój nạco huin rian gachin ni sij dạni nnee yan'anj daj, gui'yaj Yan'anj. Sanḭ ngaa gahuin ruhua ni tsínj mạn Egipto gạchin ni sij rian gachin ni tsínj israelita, sanḭ gahui' ni sij chruhua nnee, gui'yaj nnee daj.

30 Nḭ xi'í si guxuman ruhua ni tsínj israelita ni'yaj ni sij Yan'anj, nḭ ganẹ xingá yej xxi ganicạj du'ua xuman' Jericó, gui'yaj Yan'anj. Nḭ guisíj ichij güi gachéj ni tsínj israelita ngaa ganicạj ni sij rucú xingá yej xxi daj.

31 Nḭ Rahab huin 'ngọ yun'unj xạna achéj man'an. Nḭ xi'í si guxuman ruhua unj

ni'yaj unj Yan'anj, nḭ nun gahui' nuguan'an unj ngą̱ ni ngüḭ nun dagahuin rian Yan'anj daj. Daj si ga'níj unj ducuá unj gą̱tu huij tsínj israelita huin nungüej sí' tsínj huin ruhua guḭni'i daj hua xuman' Jericó.

32 Nḭ daj hua ango nuguan' gą̱tā ruhua á rę' únj. Nun riquij tiempo garūnj xi'í tsínj gu̱'naj Gedeón nej, Barac nej, Sansón nej, Jefté nej, David nej, Samuel nej ngą̱ ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asḭj ná.

33 Nḭ xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj, nḭ gui'yaj gana ni sij rian ni rey guimán asḭj ná. Nḭ są̱' gui'yaj yya ni sij si-gą̱quin' ni ngüḭ. Nḭ guiri' ni sij nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą̱ ni sij. Nḭ naránj ni sij du'ua ni sigue'ej xxi nej.

34 Nḭ dina'aj ni sij yan'ą̱n huee nun gaca ni sij, gui'yaj yan'ą̱n daj. Nḭ ganani ni sij rian ni tsínj ata espada nano' dą̱gahui' ni sij. Nḭ ngaa ninaj ni sij, nḭ nari' fuerza ni sij, gui'yaj Yan'anj. Nḭ gahuin nucuaj ni sij gui'yaj gana ni sij scanij ni sayun ngaa uda' ni sij ngą̱ ango xuman'. Nḭ gunucuaj ni sij gui'yaj gana ni sij rian ango xi'nin' xxi ni tsínj unun' ngą̱ ni sij.

35 Nḭ hua dugüi' ni ngüḭ xą̱na ganá'nij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj.

Nḭ guiran' ango ni sij sayun, gui'yaj ni tsínj ga niqui hua. Nḭ na'uej ruhua ni sij sisḭ gą̱huin ní'nij ni sij rian ni tsínj xḭ'i daj. Daj si huin ruhua ni sij gą̱na'nij są̱' ni sij scanij ni níman.

36 Nḭ guiran' ango ni sij sayun. Daj si ga'mi ducu ni ngüḭ rian ni sij. Nḭ duguayun ni sí' nne' ni sij. Nḭ numij ni sí' cadena ni sij. Nḭ garij ni sí' ducuagą̱' ni sij.

37 Nḭ ga'ui' ni ngüḭ yej da'aj ni sij. Nḭ ga'nin' ni sí' cera a'nin' chrun da'aj ni sij. Nḭ gahui' ango ni sij, gui'yaj espada. Nḭ nun ni sij nnij xachij ngą̱ nnij stanę gachéj ni sij gǫ'ngo yu'uj rian quij. Nḭ yaco guiran' ni sij. Nḭ nicǫ' huaj guiran' ni sij sayun. Nḭ chran' yun'unj ni ngüḭ ni sij nej.

38 Nḭ xi'í si są̱' niman ni sij, nḭ nun ní'yanj ni ngüḭ mą̱n chruhua xungüḭ nan sisḭ gą̱ne ni sí' scanij ni sij. Nḭ gachéj huḭ ni sij riqui quij gui'yanj nąco ngą̱ riqui ango quij nej. Nḭ guimán huḭ ni sij chruhua huej ngą̱ chruhua yu'uj tą̱j riqui yo'ój nej.

39 Hué dan nḭ nunj si ga'mi są̱' Yan'anj xi'í si guxuman są̱' ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj, sanḭ nun nahuin ra'a ni sij nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ga'ną̱' rian ni sij.

40 Daj si hua gani sini ruhua Yan'anj dą̱j guḭ'yaj są̱'aj ngą̱ né'. Daj si huin ruhua Yan'anj sisḭ guḭnicaj dugüi' né' ngą̱ ni sij gą̱huin nḭca niman daran' né', guḭ'yaj Yan'anj.

12

Puestos los ojos en Jesús

1 Hué dan nḭ xi'í si mạn
nico ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj, nḭ da' gan-
icạj ni sij xi'níj né' ni'yaj
ni sij dạj 'yaj né', ngaa nḭ
dụna né' 'ngọ yu'uj daran' ni
rasụn chran' yun'unj né'. Nḭ
hué daj dụna né' daran' ni
gaquin' ya'ḭ ata né'. Nḭ dạj
rún' 'yaj ni tsínj unánj ngaa
huin ruhua ni sij guḭ'yaj
gana ni sij rian dugüi' ni sij,
nḭ hué daj guḭ'yaj fuerza né'
si-chrej Yan'anj. Sanḭ gạhuin
din'inj né' gạche né' chrej
daj.

2 Nḭ gạ'nij né' rian né' rian
nne Jesús. Daj si hué sij
gui'yaj si guxuman ruhua
né' ni'yaj né' Yan'anj. Nḭ
hué sij guḭ'yaj sisḭ gụxuman
nḭganj ruhua né' nḭ'yaj né'
Yan'anj. Nḭ guiran' Jesús
sayun ngaa guinico' sij rian
rugutsḭ. Sanḭ nun nahuij
ruhua sij guḭri' sij si-nạ'aj,
si hué daj gạhui' sij rian
rugutsḭ. Daj si hua ni'i
sij sisḭ ngaa guḭsij guḭran'
sij sayun daj, nḭ nḭn' ruhua
gạhuin niạ' ruhua sij. Ngaa
nḭ gạn'anj gạne sij nẹ' chrej
ra'a sạ' Yan'anj xata'.

3 Ngaa nḭ gạni ruhua á
rẹ' dạj guiran' Jesús. Daj
si guiran' sij nico sayun,
gui'yaj ni tsínj xḭ'i huin ni
tsínj 'yaj gaquin'. Xi'í daj
nḭ sḭ guinichre ni é rẹ' si-
chrej Yan'anj. Nḭ sḭ guininaj
niman án rẹ' mánj.

4 Nḭ unun' yya ni é rẹ' ngạ
sichre xi'í si na'uej ruhua
á rẹ' guḭ'yaj á rẹ' gaquin'.
Sanḭ nun gạhuin gayanj si-
tun man'an án rẹ' xi'í si-
nụguan' Yan'anj mánj.

5 Nḭ guini'yun ruhua ni
é rẹ' ngạ ducuánj digyán
Yan'anj rian án rẹ' rún' huaj.
A'mi Yan'anj rian né' rún'
huin da'níj Yan'anj huin né'.
Nḭ gataj si-nụguan' Yan'anj:
Da'nī huín rẹ'.

Nḭ sḭ gani ruhuá rẹ' si nitaj
si ní'yanj castigo 'yaj
Señor ngạ rẹ'.

Nḭ sḭ guinichre ruhuá rẹ'
ngaa digyán Señor si-
gạquin' rẹ' rián rẹ'
mánj.

6 Daj si a'nin' Señor chrej
rian ni tsínj 'ḭ ruhua
sij.

Nḭ daran' ni tsínj nahuin ra'a
Yan'anj huin da'ni, nḭ
huin ni sij castigo, 'yaj
Señor.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

7 Gạ'nin' ruhua á rẹ' ngạ
castigo 'yaj Yan'anj ngạ ni é
rẹ'. Daj si 'yaj Yan'anj sisḭ ni
é rẹ' huin da'ni. Nḭ daran' ni
tsin' ni huin castigo, 'yaj ni
chre.

8 Nḭ 'yaj Yan'anj castigo
daran' ni da'ni. Ngaa nḭ sisḭ
nitaj si huin ni é rẹ' castigo,
'yaj Yan'anj, ngaa nḭ sé si
hua yya huin ni é rẹ' da'níj
Yan'anj mánj. Sanḭ huin ín
rẹ' ni tsínj nitaj chrej.

9 Nḭ ango nuguan' huin sisḭ
ngaa ga lij né', nḭ gahuin né'
castigo, gui'yaj chrej né'. Xi'í
si gui'yaj ni sij daj, nḭ a'mi
sạ' né' xi'í si gui'yaj ni sij.
Nḭ sisḭ hué daj dagahuin né'
rian chrej né' mạn chruhua
xungüḭ nan, nḭ ụn sin huin,
nḭ nun dagahuin sạ' né' doj

rian chrej niman né' nne xata' únj. Daj si sisi̱ hué daj gui̱'yaj né', ni̱ gạne ni̱ganj né' ngạ Yan'anj anj.

10 Doj guẹ güi gui'yaj ni chrej né' castigo né'. Ni̱ gui'yaj ni sij ngạ né' dạj rún' huin ruhua ni sij. Sani̱ 'yaj Yan'anj castigo né' güenda si gạhuin sạ' niman né' dạj rún' hua sạ' niman man'an Yan'anj.

11 Hué hora ngaa ran' né' castigo, ni̱ nitaj si hua niạ' ruhua né'. Maan si nani ruhua né' 'yaj. Sani̱ da rụcu, ni̱ gạhuin chrụn né', 'yaj castigo daj. Ni̱ gạ'ue gạche né' 'ngọ chrej ni̱ca. Ni̱ gạhuin din'inj ruhua né' nej.

Los que rechacen la gracia de Dios

12 Ngaa ni̱ gui̱'yaj ni é rẹ' sisi̱ nạri' ruhua ni é rẹ'. Ni̱ gui̱'yaj ni é rẹ' sisi̱ gui̱siqui' ra'a ni é rẹ'. Ni̱ nạgui'yaj ran ni é rẹ' dacój ni é rẹ' sisi̱ gạche sạ' ni é rẹ' si-chrej Yan'anj anj.

13 Ni̱ nạgui'yaj sạ' á rẹ' chrej ni̱ca gạche ni é rẹ'. Ngaa ni̱ si̱ guduna dacój tsínj yacuan daj ango chrej gạche sij mánj. Sani̱ nạhuin dacój sij gui̱'yaj chrej ni̱ca daj, gui'yaj á rẹ'.

14 Dụgu'nun' a ni é rẹ' si gạ din'inj gạne a ni é rẹ' ngạ daran' ni ngüi̱. Ni̱ dụgu'nun' a ni é rẹ' si gạhuin sạ' niman án rẹ' rian Yan'anj. Daj si sisi̱ nitaj gạ sạ' ruhua né', ni̱ si̱ guini'i né' Señor mánj.

15 Ni̱ gạ cuidado ni é rẹ' sisi̱ ni̱ ạ 'ngọ ni é rẹ' si̱ duna sinduj gui'yaj Yan'anj xi'í né'. Ni̱ gạ cuidado ni é rẹ' sisi̱ si̱ guixira' 'ngọ ya'ạ yai̱' scanij a ni é rẹ'. Ni̱ ya'ạ yai̱' daj huin 'ngọ tsínj nan'an ruhua ni'yaj dugüi' sij. Daj si tsínj daj 'yaj sisi̱ uyan gạ quij niman ni dugüi' sij dạj rún' hua man'an sij.

16 Ni̱ ạ 'ngọ ni é rẹ' si̱ ga'mi ngạ squi̱ra' mánj. Ni̱ si̱ gani ruhua á rẹ' sisi̱ sé si sạ' si 'nạ' rian Yan'anj mánj. Daj si hué daj gui'yaj tsínj gụ'naj Esaú huin sij si xạhua'. Sani̱ guru'ue sij si-sun sij rian jnánj sij Jacob sisi̱ nạtu sí' rian sij gạhuin sí' tsínj huin achij. Ni̱ urin niạ ga'ui' Jacob xa jnánj sij Esaú. Xi'í daj ni̱ ga'uej ruhua Esaú sisi̱ gạhuin Jacob tsínj huin achij.

17 Ni̱ ni'i a ni é rẹ' dạj gahuin ngạ Esaú da rụcu. Ni̱ huin ruhua sij nạhuin ra'a sij sinduj gạ'ui' chrej sij rian sij. Ni̱ nụnj si gaco sij, sani̱ nun ga'ui' chrej sij si achínj sij. Daj si nun ri' ruhua chrej sij si gui̱'yaj sí' si hua gui'yaj chrej sij sinduj rian jnánj sij Jacob.

18 Ni̱ sé si guiran' án rẹ' dạj rún' guiran' ni xi né'. Daj si gahuin ni̱chrun' ni sij 'ngọ quij rian naga'ui' Yan'anj si-ley rian ni sij. Ni̱ quij ri̱an gahuin ni̱chrun' ni sij, ni̱ anun yan'ạn. Ni̱ hua rụmi' nej. Ni̱ garánj nga marụ chrạ quij daj. Ni̱ gahui 'ngọ nanẹ xxi.

19 Ni̱ nucuaj ga'yanj 'ngọ trompeta. Ni̱ gunun ni sij si ga'mi Yan'anj. Ni̱ ga'mi yaco

ni tsínj gunun nuguan' daj sisi̱ si̱ ga'mi Yan'anj ngą ni sij gą mánj.
20 Daj si na'ue gu̱nucuaj ni sij nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij, ruhua ni sij. Daj si gataj Yan'anj gunun ni sij: “Sisi̱ gątu da 'ngǫ xucu quij daj, ni̱ dągahui' ni é rę' ngą yej, asi̱ ngą lanza.” Daj gataj Yan'anj gunun ni sij.
21 Ni̱ ducu guxu'ui' ni sij gui'yaj si guini'i ni sij. Xi'í daj ni̱ gataj Moisés: “Nagunanj man'ānj 'yaj si xu'uīj.” Daj gataj Moisés.

22 Ni̱ sé rian quij daj gahuin ni̱chrun' ni é rę' mánj. Sani̱ gahuin ni̱chrun' a ni é rę' rian quij gu̱'naj Sión. Ni̱ yu'uj daj huin xánj Yan'anj hua ni̱'na' huin xuman' Jerusalén ną̨ca ngaj xata'. Ni̱ mąn ga'i̱ mí ni ángel nahuin yu' yu'uj daj.
23 Ni̱ nahuin yu' a ni é rę' ngą daran' ni da'níj Yan'anj. Ni̱ dąj rún' tsínj xą̨hua' huin ni sij. Ni̱ tąj si-xugüi ni sij chruhua libro táj xata'. Ni̱ gahuin ni̱chrun' ni é rę' rian Yan'anj. Ni̱ hué Yan'anj huin si gui̱'yaj yya rian si-ą̨quin' daran' ni ngüi̱. Ni̱ yu'uj daj nne ni níman huin ni tsínj hua ni̱ca niman. Ni̱ Yan'anj gui'yaj sisi̱ gahuin są' ni sij.
24 Ni̱ gahuin ni̱chrun' né' rian Jesús huin tsínj gui'yaj yya nuguan' ną̨ca ngą né'. Ni̱ ganahuin są' niman né', gui'yaj si-tun man'an sij. Ni̱ są' gui'yaj si-tun Jesús daj ngą si gui'yaj si-tun tsínj gu̱'naj Abel.

25 Ngaa ni̱ gą cuidado ni é rę' sisi̱ si̱ danicąj ni é rę' nuguan' ga'mi Yan'anj. Daj si sisi̱ nun ganani ni tsínj danicąj nuguan' ga'mi Yan'anj chruhua xungüi̱ asi̱j ná, ni̱ si̱ ga'ue ą̨nani né' yyąj sisi̱ dąnicaj né' nuguan' a'mi Yan'anj xata' rian né'.
26 Ni̱ ngaa ga'mi Yan'anj asi̱j ná, ni̱ nagunanj yo'ój, gui'yaj. Sani̱ yyąj ni̱ gataj yya Yan'anj gunun né': “Ango rin yu̱n ną̨gunanj yo'ój, gui̱'yā. Ni̱ sé urin yo'ój ną̨gunan', sani̱ ną̨gunan' xata', gui̱'yā nej.” Daj gataj Yan'anj.
27 Ni̱ ngaa gataj Yan'anj nuguan': “Ango rin yu̱n”, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ gą̨'ne Yan'anj daran' ni rasu̱n gą̨'ue gui̱siqui' huin ni rasu̱n gui'yaj Yan'anj ni'yaj né'. Ngaa ni̱ gu̱na ni rasu̱n si̱ ga'ue gui̱siqui' huin ni rasu̱n nun rugüi' ni'yaj né'.
28 Ni̱ si̱ ga'ue gui̱siqui' rian nicaj Yan'anj sun. Ni̱ riqui Yan'anj si ą̨ne né' yu'uj daj. Xi'í daj ni̱ gą̨'ui' né' si guruhua Yan'anj. Ni̱ gui̱'yaj sun né' rian Yan'anj. Ni̱ gą̨'mi są' né' rian Yan'anj. Ni̱ gui̱nun yan'anj né' rian Yan'anj. Ngaa ni̱ ą̨ran' ruhua Yan'anj xi'í si 'yaj né'.
29 Daj si dąj rún' huin 'ngǫ yan'ą̨n nico anun, hué daj huin Yan'anj nico' né'. Ni̱ hué yan'ą̨n daj gui̱'yaj sisi̱ ą̨ca daran' rasu̱n quij.

13

Deberes cristianos

1 Ngaa nḭ 'ngǫ gạhuin 'ḭ
ruhua ni é rẹ' guḭni'i a ni é
rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'.
2 Nḭ sḭ guini'yun ruhua ni
é rẹ' guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' ngạ
ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Daj
si asḭj hua ná, nḭ gan'anj
gǫ'ngo ni tsínj 'nạ' chrej
ducuá ni tsínj daj. Sanḭ nun
guḭni'i ni tsínj daj sisḭ ángel
huin si huaj.
3 Nḭ gạnanun ruhua á rẹ'
nḭ'yaj á rẹ' ni jnánj né' nụn
ducuagạ'. Nḭ gạni ruhua á
rẹ' sisḭ nụn nụguan'an án
rẹ' ngạ ni sij. Nḭ hué daj
guḭ'yaj á rẹ' ngạ ni tsínj
chran' sayun 'yaj ni ngüḭ. Nḭ
gạni ruhua á rẹ' sisḭ hué daj
gạ'ue guḭran' án rẹ', guḭ'yaj
ni ngüḭ nej.
4 Nḭ gạni ruhua daran'
né' sisḭ hua 'ueé ngaa xạcaj
dugüi' 'ngǫ tsínj ngạ yun'unj
xạna. Sé si nạ'aj huin
mánj. Nḭ sé gaquin' huin
sisḭ gạtoj nụguan'an nụngüej
nḭca 'ngǫ tsínj daj. Sanḭ
guḭ'yaj Yan'anj castigo ni
ngüḭ a'mi ngạ squḭra'. Nḭ hué
daj guḭ'yaj Yan'anj castigo
ngạ ni ngüḭ a'mi ngạ nicạ
dugüi'.
5 Nḭ sḭ gahuin 'ḭ ruhua á
rẹ' nḭ'yaj á rẹ' san'anj mánj.
Sanḭ gạhuin niạ' ruhua á rẹ'
ngạ si nicaj á rẹ'. Daj si
hua gataj Yan'anj gunun né':
“Nitaj ạman dụnā á rẹ'. Nḭ
nitaj ạman gạhuin nḭni a ni
é rẹ' riānj mánj.” Daj gataj
Yan'anj.
6 Xi'í daj nḭ gạ'ue gạhuin
yya ruhua né' gạtaj né':
Señor huin si chracuij
man'ānj.
Nḭ xi'í daj sḭ guxu'uīj si ni-
taj nụnj guḭ'yaj ni sij
man'ānj.
Gạtaj né'.
7 Nḭ gạnunun ruhua á rẹ'
nḭ'yaj á rẹ' ni tsínj huin
achij huin ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj scanij ni é
rẹ'. Nḭ gạni ruhua á rẹ' dạj
gahuin sạ' si-chrej ni sij. Nḭ
guḭ'yaj á rẹ' dạj rún' gui'yaj
ni sij guxuman ruhua ni sij
ni'yaj ni sij Yan'anj.
8 Dạj rún' gahuin Cristo
asḭj ná, nḭ hué daj huin sij
yyạj. Nḭ hué daj gạhuin sij
nḭganj nḭn'.
9 Nḭ sḭ duna á rẹ' si
gụxuman ruhua á rẹ' ango
rian nuguan' dḭgyan ni sij
rian án rẹ' mánj. Daj si
nḭni huin nuguan' nạca a'mi
ni sij. Dugu'nạj huin sisḭ
gạhuin nucuaj niman né' xi'í
sinduj 'yaj Yan'anj rian né'.
Daj si digyán gǫ'ngo ni sij sisḭ
gạhuin nucuaj niman né' xi'í
ni rasụn xa né'. Sanḭ sé si sạ'
si ataj ni sij mánj. Nḭ nun
gahuin sạ' niman ni sij 'yaj
nuguan' da mánj.
10 Nḭ unánj guitsi ni chrej
rian dagahui' ni sij xucu rian
Yan'anj. Sanḭ gahui' Cristo
xi'í né'. Nḭ nitaj si guinicaj
dugüi' ni chrej daj ngạ Cristo
dạj rún' nicaj dugüi' né' ngạ
sij.
11 Nḭ nicaj chrej a'nin' si-
tun ni xucu daj huaj sij rian
hua sạ' nḭn' ruhua. Nḭ rún'
huin ofrenda huin sisḭ gạ'ne
tun daj si-gạquin' ni ngüḭ.
Sanḭ nicaj ni sij xucu gahui'

daj huaj ni sij nẹ' chrej xẹ' xuman' daj gari yan'ạn ni sij.
12 Nị hué guẹ daj guiran' Jesús sayun gahui' sij nẹ' chrej xẹ' du'ua xuman' Jerusalén. Nị hué daj gui'yaj Jesús sisị gạhuin sạ' niman ni ngüị rian Yan'anj, guị'yaj si-tun man'an sij.

13 Ngaa nị dạj rún' guiran' Jesús sayun nẹ' chrej xẹ' du'ua xuman' daj, nị gạ'nin' ruhua né' sisị hué daj guịran' né' nej. Nị gạ'nin' ruhua né' sisị gạ'mi quij ni ngüị xi'í né' si hué daj ga'mi quij ni sij rian Jesús.

14 Daj si sị gane nịganj né' xuman' mạn né' chruhua xungüị nan mánj. Sanị nạno' né' ango xuman' rian gạne nịganj né'.

15 Hué dan nị xi'í si gui'yaj Jesús, nị 'ngọ gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj xi'í si gui'yaj 'ueé Yan'anj ngạ né'. Nị dạj rún' naga'ui' ni sij xucu rian Yan'anj, nị hué daj guị'yaj né' ngạ nuguan' sạ' gạ'mi du'ua né' rian Yan'anj.

16 Sị guini'yun ruhua á rẹ' guị'yaj sạ' á rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nị chrạcuij a ni é rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Nị aran' ruhua Yan'anj sisị hué daj guị'yaj né'. Nị rún' huin sisị a'ui' né' rasụn rian man'an Yan'anj ngaa chracuij né' ni dugüi' né'.

17 Dạgahuin sạ' á rẹ' rian ni tsínj huin achij rian án rẹ'. Nị gạra xina ni é rẹ' si a'mi ni sij. Daj si hué ni sij dugumi niman ni é rẹ'. Nị hua niạn si nạga'ui' ni sij cuenta dạj gui'yaj gọ'ngo a ni é rẹ' rian Yan'anj. Ngaa nị dạgahuin sạ' á rẹ' sisị gạhuin niạ' ruhua ni sij ngạ si-sun ni sij. Nị sị gui'yaj á rẹ' sisị nạni ruhua ni sij. Daj si sisị na'ue dạgahuin sạ' á rẹ' rian ni sij, nị sị ga'ue guịman sạ' á rẹ' mánj.

18 Gạchinj jni'yaj á ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í únj. Gahuin yya ruhua únj sisị nitaj da'ui únj gaquin'. Nị huin ruhua únj guị'yaj sạ' únj ngạ daran'anj.

19 Nị huin ruhuāj sisị gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj sisị ruhua Yan'anj, nị gụchi' rá'yān rian mạn ni é rẹ' aj.

Bendición y salutaciones finales

20 Yan'anj 'yaj sisị hua din'inj ruhua né'. Nị Yan'anj gui'yaj sisị ganá'nij Señor Jesucristo scanij ni níman. Nị Jesucristo huin 'ngọ tsínj huin rian nịn' dugumi né'. Nị dạj rún' dugumi 'ngọ yucuaj dánj sij xachij, nị hué daj dugumi Jesucristo né'. Nị gayanj si-tun man'an Jesucristo xi'í nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nịganj nịn' ngạ né'.

21 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian án rẹ'. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj á rẹ' daran' sun sạ'. Nị gạ'ue guị'yaj á rẹ' si huin ruhua Yan'anj guị'yaj á rẹ' nej. Nị huin ruhuāj sisị xi'í Cristo, nị guị'yaj Yan'anj ngạ né' dạj rún' aran' ruhua man'an

Yan'anj. Nḭ gạ'mi sạ' né' nḭganj nḭn' xi'í Cristo. Amén.
22 Achínj jni'yā rian án rẹ' sisḭ sḭ ga'man ruhua á rẹ' ngạ chrej digyānj rian án rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si sé si nico nuguan' arūnj rian yanj gaya a ni é rẹ' mánj.
23 Xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ hua gahui jnánj né' Timoteo ducuagạ'. Ngaa nḭ sisḭ guḭsij yoọ sij riānj, nḭ nicā sij huā, nḭ gụchi' nḭ'yaj nụngüej únj rian mạn án rẹ'.
24 A'nī 'ngọ nuguan' huaj rian daran' ni tsínj huin achij scanij a ni é rẹ' ngạ rian daran' ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj huin ni ngüḭ nico' Yan'anj. Nḭ a'níj ni tsínj 'nạ' estado Italia 'ngọ nuguan' rian án rẹ' nej.
25 Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian daran' ni é rẹ'. Amén.

LA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SANTIAGO

Salutación

1 Huēj huin Santiago tsínj
'yaj sun rian Yan'anj ngą
rian Señor Jesucristo nej. Nį
a'nī yanj carta nan huaj rian
án rę' huin ni é rę' xụhuij ni
xi'nin' ni tsínj israelita. Sanį
gaxa'nį a ni é rę' chruhua
xungüį nan: Gą są' nne nį é
rę' aj.

La sabiduría que viene de Dios

2 Nį hua niąn si nịn' ruhua
gąhuin nią' ruhua á rę' ngaa
dąj hua sayun ran' ni é
rę' huin ni é rę' jnān ngą
xica'uī.
3 Nį hua ni'i ni é rę' sisį
ngaa gą'na' sayun rian án
rę' xi'í si xuman ruhua ni
é rę' ni'yaj á rę' Yan'anj, nį
gąhuin nucuaj doj niman ni
é rę', guį'yaj sayun daj.
4 Sanį guį'yaj fuerza ni é
rę' sisį gą din'inj chruhua
niman ni é rę' rian sayun.
Ngaa nį gą'ue guįsij nịn' ni é
rę' dągahuin ni é rę' daran'
nuguan' są'. Nį sį gachin
nį ą 'ngọ nuguan' chruhua
niman án rę' mánj.
5 Nį sisį hua 'ngọ ni é
rę' achin gąhuin chrụn, nį
gąchinj sí' rian Yan'anj sisį
gąhuin chrụn sí'. Ngaa nį
rịqui Yan'anj gąhuin chrụn
sí'. Daj si a'ui' 'ueé Yan'anj ni
rasụn są' rian daran' ni ngüį.
Nį nitaj si chran' yun'unj
Yan'anj né' xi'í si achínj né'
mánj.
6 Sanį ngaa achínj jni'yaj
tsínj daj rian Yan'anj, nį hua
niąn si gụxuman yya ruhua
sij nį'yaj sij Yan'anj. Nį sį
gani huįj ruhua sij mánj. Daj
si dąj rún' nicaj nanę che
naxụman rian nnee yan'anj,
nį da'nga' daj huin tsínj
na'ue gụxuman są' ruhua
nį'yaj Yan'anj anj.
7 Tsínj ani huįj ruhua
daj, nį sį gani ruhua sij
sisį nąhuin ra'a sij nuguan'
achínj sij rian Señor mánj.
8 Daj si tsínj ani huįj
ruhua, nį nitaj ąman gą'ue
'ngọ guį'yaj sun sij sun są'
mánj.
9 Nį 'ngọ tsínj niqui, sanį
gąhuin nią' ruhua sij xi'í si
gąhui są' sij, guį'yaj Yan'anj
anj.
10 Nį 'ngọ tsínj xuru'ue,
nį gąhuin nią' ruhua sij
sisį gąhuin niqui sij, guį'yaj
Yan'anj. Daj si dąj rún' huin
yaj ngaa anij dọj guę güi, nį
hué daj gąhuin guįran' 'ngọ
tsínj xuru'ue aj.
11 Daj si ngaa síj güi,
nį huin yąn'an, 'yaj nnán.
Ngaa nį nacọ coj 'yaj nnán.
Nį ayu yaj ra'a coj. Nį ną'aj
rian yaj daj. Nį dąj rún'
ran' ni yaj, nį hué daj gąhuin
guįran' xuru'ue daj scanij ni
rasụn huin si'yaj sij.

Soportando las pruebas

12 Hua 'ueé rian tsínj
gụnucuaj są' sayun guįran'
sij. Daj si ngaa gụnucuaj sij
gąchin sij sayun daj, nį gą'ue
gąne nįganj sij ngą Yan'anj.

Daj si hua gataj yya Yan'anj sisi̱ hué daj gui̱'ya sinduj rian ni tsínj 'i̱ ruhua ni'yaj man'an Yan'anj anj.

13 Ni̱ ngaa huin ruhua né' gui̱'yaj né' gaquin', ni̱ si̱ ga'ue ga̱taj né' sisi̱ Yan'anj 'yaj, ni̱ huin ruhua né' gui̱'yaj né' gaquin' mánj. Daj si ni̱ a̱ 'ngo̱ xico' na'uej ruhua Yan'anj gui'ya gaquin' mánj. Ni̱ sé Yan'anj atsij si gui̱'yaj xi̱'i ni̱ a̱ 'ngo̱ ni ngüi̱ mánj.

14 Sani̱ ngaa huin ruhua né' gui̱'yaj xi̱'i né', ni̱ hué man'an nimaṇ né' huin si̱ digya' yun'unj man'an né' si gui̱'yaj xi̱'i né' aj.

15 Ni̱ ngaa dagahuin né' si huin quij ruhua né', ni̱ gaquin' huin si 'yaj né'. Ni̱ ngaa ga̱huin nico gaquin' 'yaj né', ni̱ gue̱re' niman né' ga̱hui' né' aj.

16 Ni̱ si̱ guxuman ruhua a ni é re̱' 'ngo̱ nuguan' digya' yun'unj huin ni é re̱' jnān nga̱ xica'uī 'i̱ ruhuāj.

17 Daj si daran' rasu̱n sa̱' nga̱ daran' nuguan' 'ueé 'na̱' xata' riqui chrej né' Yan'anj rian né'. Ni̱ Yan'anj gui'yaj daran' si xigui̱n mán xata'. Ni̱ nitaj si naduna si ani ruhua Yan'anj mánj. Daj si 'ngo̱ hua ruhuaj.

18 Ni̱ garan' ruhua Yan'anj si na̱huin na̱ca niman né' gui̱'yaj nuguan' xa̱nga'. Ni̱ gahuin né' da'níj Yan'anj anj. Ni̱ da̱j rún' huin sixa̱hua' scanij daran' si gui'yaj Yan'anj, hué daj gahuin né', gui'yaj Yan'anj anj.

Hacedores de la palabra

19 Na̱nun ruhua ni é re̱' nuguan' nan huin ni é re̱' jnān nga̱ xica'uī 'i̱ ruhuāj. Gui̱'yaj fuerza ni é re̱' sisi̱ gu̱nun sa̱' ni é re̱' si a'mi ni dugüi' ni é re̱'. Ni̱ ga̱'mi na̱naj ni é re̱' nej. Ni̱ si̱ ga'man yoo̱ ruhua ni é re̱' nej mánj.

20 Daj si ngaa a'man ruhua né', ni̱ si̱ ga'ue gui̱'yaj sa̱' né' da̱j rún' huin ruhua Yan'anj si gui̱'yaj né' mánj.

21 Hué dan ni̱ du̱na ni é re̱' daran' ni nuguan' nitaj si sa̱' hua nga̱ ni nuguan' quij hua nej. Ni̱ na̱gui'yaj lij ni é re̱' man'an ni é re̱' xi'í si ga̱'ue ga̱ra xina̱ ni é re̱' nga̱ nuguan' riqui Yan'anj nu̱n chruhua niman ni é re̱'. Daj si ga̱'ue ga̱nani ni é re̱', gui̱'yaj nuguan' da aj.

22 Ni̱ hua nia̱n si da̱gahuin né' si ataj nuguan' daj. Ni̱ si̱ gunun yu̱n né' mánj. Daj si ngaa unun yu̱n né', ni̱ digya' yun'unj né' man'an né' aj.

23 Ni̱ da̱j rún' huin 'ngo̱ nnee gu'ndi', ni̱ hué daj huin si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ tsínj unun yu̱n si ataj nuguan' daj, ni̱ na'ue da̱gahuin sij, ngaa ni̱ 'yaj si da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj ngaa ni'yaj sí' rian sí' rian 'ngo̱ nnee gu'ndi'.

24 Ni̱ ni'yaj sij rian sij. Sani̱ ngaa nanica̱j sij gan'anj sij, ni̱ 'ngo̱ guini'yun ruhua sij da̱j hua rian sij.

25 Sani̱ tsínj dagahuin sisi̱ ataj si-nu̱guan' Yan'anj, ni̱ hua nia̱' ruhua sij nga̱ si-chrej sij, gui̱'yaj Yan'anj. Daj si ni'yaj sa̱' sij si ataj ni̱ca

ley są' da aj. Nį gahuin nįca ruhua sij ngą nuguan' daj. Nį sé si gunun yụn sij ngą nuguan' da mánj. Nį nun guini'yun ruhua sij mánj. Sanį dagahuin sij si ataj nuguan' daj. Nį nuguan' daj huin ley 'yaj si gąhuin ní'nij rian né'.

26 Ngaa ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisį nico' sij Yan'anj ngaa nitaj si hua cuidado sij ngą si a'mi sij rian dugüi' sij, nį a'mi yụn sij sisį nico' sij Yan'anj anj. Nį digya' yun'unj sij man'an sij aj.

27 Nį sisį huin ruhua né' guįnico' yya né' Yan'anj huin chrej né', nį hua nią̨n sisį chrącuij né' ni tsin' niqui ngą ni ngüį mmij ran' sayun. Nį sį gani ruhua né' ngą gaquin' mąn chruhua xungüį nan mánj.

2

Amonestación contra la parcialidad

1 Gụxuman ruhua ni é rẹ' nį'yaj ni é rẹ' Jesucristo huin sij Señor nicaj sun rian né'. Nį hua 'ueé rian sij. Nį sį gani ruhua ni é rẹ' sisį hua są' doj 'ngọ tsínj daj, daj ngą ango tsínj huin ni é rẹ' jnān ngą xica'uī.

2 Guį'yó' cuenta sisį nahuin yu' ni é rẹ', nį atuj 'ngọ tsínj xuru'ue rian mąn ni é rẹ'. Nį nụn ra'a sij 'ngọ se'ej huin oro. Nį nụn sij atsij są'. Nį hué daj atuj 'ngọ tsínj niqui rian mąn ni é rẹ'. Nį nụn sij atsij rẹ'e.

3 Si ruhuaj nį gąhuin nią̨' ruhua ni é rẹ' ngą tsínj nụn atsij są' daj. Nį gątaj ni é rẹ' gụnun sij: "Gąne rẹ' yu'uj nan huin 'ngọ yu'uj hua są'." Nį gątaj ni é rẹ' gụnun tsínj niqui daj: "Guįniquin' gąya rẹ' yu'uj man." Asį: "Gąne rẹ' xi'í dacój ni únj." Gątaj ni é rẹ'.

4 Sanį sisį hué daj 'yaj á rẹ', nį 'yaj á rẹ' sisį są' doj huin tsínj xuru'ue rian tsínj niqui. Nį 'ngọ güesį ani quij ruhua huin ni é rẹ' nej aj.

5 Nąni chraquij a ni é rẹ' nuguan' gą'mī huin ni é rẹ' jnān ngą xica'uī 'į ruhuāj: Yan'anj nacui ni ngüį niqui mąn chruhua xungüį nan sisį gụxuman 'ueé ruhua ni sij nį'yaj ni sij Yan'anj. Nį riqui Yan'anj sisį gąne ni sij rian nicaj sun Yan'anj. Daj si hué daj gataj yya Yan'anj rian ni ngüį 'į ruhua ni'yaj man'an Yan'anj anj.

6 Sanį guiri' ni ngüį niqui si-ną'aj, 'yaj ni é rẹ'. Sé si xąnga' sisį ducu a'nin' sun ni tsínj xuru'ue rian ni é rẹ' mí'. Nį sé si xąnga' sisį hué ni sij anucuaj ni é rẹ' gąn'anj ni é rẹ' rian ni tsínj nicaj sun mí'.

7 Nį sé ni sij huin ni tsínj a'mi quij xi'í si-xugüi Cristo mí'. Nį hua 'ueé si-xugüi Cristo aj. Nį xi'í si-xugüi Cristo gata' nnee ni é rẹ' aj.

8 Hué dan nį sisį xąnga' dagahuin né' si-ley Moisés huin nuguan' nụn rian si-nụguan' Yan'anj, nį dugu'nąj 'yaj né'. Daj si ley daj ataj: "Gąhuin 'į ruhua né' guįni'i

né' ni dugüi' né' dąj rún' 'i̱
ruhua né' ni'yaj né' man'an
né'."
9 Sani̱ sisi̱ a'mi są' ni é rę'
rian ni tsínj xuru'ue ngaa
nun a'mi są' ni é rę' rian ni
tsínj niqui, ni̱ da'ui ni é rę'
gaquin' xi'í si nun dagahuin
ni é rę' rian si-ley Yan'anj
anj.
10 Sisi̱ dągahuin 'ngǫ tsínj
daj daran' si ataj si-ley
Yan'anj, ni̱ sisi̱ hua urin
nuguan' si̱ ga'uej ruhua sij
dągahuin sij, ngaa ni̱ rún'
huin sisi̱ da'ui sij gaquin' xi'í
daran' ley da aj.
11 Daj si gataj Yan'anj: "Si̱
ga'mi né' ngą nicą dugüi'
né'." Ni̱ gataj rụhua' yún
Yan'anj: "Si̱ dagahui' né'
dugüi' né' mánj." Daj gataj
Yan'anj. Yyąj ni̱ sisi̱ nitaj si
a'mí rę' ngą nicą dugüí' rę',
sani̱ dagahuí' rę' dugüí' rę',
ni̱ da'uí rę' gaquin'.
12 Xi'í daj gą cuidado né' si
gą'mi są' né', ni̱ gụi̱'yaj są'
né'. Daj si ngaa gąnahuij
xungüi̱ nan, ni̱ nągui'yaj yya
Yan'anj ngą né' dąj rún' gataj
si-nụguan' Cristo aj.
13 Daj si sisi̱ nitaj si huin
'i̱ ruhua 'ngǫ tsínj daj ni'yaj
sij dugüi' sij, ni̱ si̱ nahuin
'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya tsínj
daj güi nągui'yaj yya Yan'anj
ngą si-gąquin' ni ngüi̱. Sani̱
tsínj huin 'i̱ ruhua ni'ya
dugüi' sij, ni̱ gụi̱'yaj są'
Yan'anj ngą sij aj.

La fe sin obras es muerta

14 Gụnun ni é rę' si gą'mī
huin ni é rę' jnān ngą
xica'uī. Sisi̱ ataj né' sisi̱
xuman ruhua né' ni'yaj né'
Yan'anj ngaa nun gụi̱'yaj są'
né' ngą dugüi' né', ni̱ nitaj si
ní'yanj si-nụguan' né' mánj.
Si̱ ga'ue nącaj Yan'anj ni tsínj
ataj yụn sisi̱ xuman ruhua ni
sij ni'yaj ni sij Yan'anj mánj.
15 Gụi̱'yó' cuenta sisi̱ hua
'ngǫ jnánj né', 'ngǫ xica'uij
né' achin si-gan', ni̱ achin si
xa sij ya'yoj.
16 Ni̱ sisi̱ gątaj gǫ'ngo né'
rian tsínj niqui daj: "Güij
nąn' rę'. Ni̱ gąhuin din'inj
ruhuá rę' aj. Ni̱ nącaj rę' retó
rę' nęque rę', ni̱ xą rę' dąj
gąran' ruhuá rę'." Sisi̱ hué
daj gątaj né' ngaa nun gą'ui'
né' si ní'yanj nneę cúj tsínj
niqui daj, ni̱ nitaj si ní'yanj
si-nụguan' né' mánj.
17 Ni̱ hué ducuánj daj
huin sisi̱ ataj né' sisi̱ xuman
ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj,
ni̱ nitaj si 'yaj są' né', ngaa ni̱
nitaj si ní'yanj si-nụguan' né'
mánj.

18 Si ruhuaj ni̱ gątaj 'ngǫ ni
é rę' gụnūnj: "Xuman ruhua
man'án rę' ni'yáj rę' Yan'anj.
Sani̱ man'ānj, ni̱ 'yaj są'āj."
Si ruhuaj ni̱ hué daj gątaj
'ngǫ ni é rę' gụnūnj. Asą'
gą'ue xącaj ni ngüi̱ cuenta
sisi̱ xuman ruhuá rę' ni'yaj
rę' Yan'anj sisi̱ nitaj si 'yaj
są' rę' únj. Sani̱ gụini'i ni
ngüi̱ sisi̱ xuman ruhuāj ni'yā
Yan'anj xi'í si 'yaj są'āj.
19 Ni̱ dugu'nąj 'yáj rę' si
xuman ruhuá rę' sisi̱ hua
urin Yan'anj. Sani̱ hué guę
daj xuman ruhua ni nanę
xi̱'i nej. Ni̱ dri'i ni nanę xi̱'i,
'yaj nuguan' daj xi'í si xu'ui'

ni sij.
20 Tsínj nḭ'yun huín rẹ'. Gạ'ue digyānj rián rẹ' sisḭ nitaj si ní'yanj si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj ngaa nitaj si 'yaj sạ' né'.
21 Asḭj ná nḭ gataj Yan'anj rian xi né' tsínj gụ'naj Abraham sisḭ gahuin sạ' niman sij rian Yan'anj xi'í si ga'uej ruhua sij dạgahui' sij da'níj sij Isaac rian altar gạ'ui' sij da'níj sij rian Yan'anj.
22 Gạ'ue guḭni'í rẹ' sisḭ xi'í si guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj, ngaa nḭ gui'yaj sạ' sij. Nḭ xi'í si gui'yaj sạ' sij, nḭ gahuin sij 'ngọ tsínj guxuman sạ' ruhua ni'yaj Yan'anj nej aj.
23 Ngaa nḭ gahuin yya dạj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj: "Guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj anj. Xi'í daj nḭ gataj Yan'anj sisḭ hua nḭca niman Abraham." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj. Nḭ gataj ni sij sisḭ hué Abraham huin tsínj nicaj dugüi' ngạ Yan'anj anj.

24 Yyạj nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ sé urin si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, 'yaj si gạtaj Yan'anj si hua nḭca niman né' mánj. Sanḭ hua niạn sisḭ guḭ'yaj sạ' né' nej.
25 Nḭ hué daj gahuin ngạ yun'unj gụ'naj Rahab asḭj ná huin unj 'ngọ yun'unj xạna gachéj man'an. Nḭ gataj Yan'anj sisḭ hua nḭca niman unj xi'í si gui'yaj sạ' unj. Daj si gui'yaj unj sinduj rian nụngüej tsínj naga'nạj daj gatúj nụngüej sí' ducuá unj, gui'yaj unj ngaa nano' ni sij nụngüej sí'. Nḭ ga'níj unj nụngüej tsínj daj nạn' nụngüej sij ducuá nụngüej sij ango chrej aj.
26 Hué dan nḭ sisḭ nitaj si nụn nanẹ niman né', nḭ rún' huin 'ngọ níman huin nneẹ cúj né'. Nḭ da'nga' daj huin né' sisḭ ataj né' si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, sanḭ nitaj si 'yaj sạ' né' mánj.

3

La lengua

1 Nun hua sạ'aj sisḭ ga'ḭ ni é rẹ' gạhuin ruhua dḭgyán nuguan' scanij ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si hua ni'i ni únj sisḭ nun digyán sạ' ni únj, nḭ gạhuin ni únj nico castigo daj ngạ ango tsínj.
2 Daran' né' achej ruhua. Nḭ sisḭ nḭganj a'mi sạ' 'ngọ tsínj daj, nḭ hué sij huin 'ngọ tsínj sạ' nḭn'. Nḭ gạ'ue dụgumi sạ' sij nḭn' nneẹ cúj sij nej.
3 Nḭ ngaa a'níj né' gaga' gunụn du'ua guayo sisḭ sḭ gahuin yan'anj xuj, nḭ gạ'ue dạnicaj né' xuj dạj garan' ruhua né' gạche xuj.
4 Nḭ guḭni'yaj ni é rẹ' dạj 'yaj 'ngọ rịọ xạchij achéj rian nnee. Nḭ nụnj si xạchij nḭn' ruhua rịọ daj, nḭ nucuaj nḭn' ruhua chráj ra'a nanẹ rianj, sanḭ gạ'ue dạnicaj tsínj ducuaj rịọ daj rian ruguechra' le'ej nụn chruhua nnee. Nḭ hué

daj gạ'nij sij riọ gạn'an nẹ' gạran' ruhua sij.
5 Nị hué daj huin ngạ du'ua né' nej. Urin xico' hua du'ua né' rian nịn' gạchra' nneẹ cúj né'. Sanị nahuin nico nuguan' a'mi nnẹ né' xi'í né', 'yaj du'ua né'. Nị ni'i né' sisị gạ'ue gạca nico quij guị'yaj 'ngọ yan'ạn le'ej.
6 Nị rún' huin yan'ạn le'ej daj huin nuguan' a'mi du'ua né'. Nị dạj rún' hua nịn' xi'ị mạn chruhua xungüị nan, nị hué daj hua du'ua né' nej. Nị du'ua né' 'yaj sisị gạhuin quij nịn' nneẹ cúj né'. Nị chran' yun'unj du'ua né' daran' chrej achéj né' xi'í si sichre 'yaj sisị a'mi né' nuguan' xị'i aj.
7 Gạ'ue gạhuin nị daran' rian ni xucu mán riqui quij, guị'yaj ni ngüị. Nị gạ'ue gạhuin nị xataj nej, xucuáj nej, ngạ ango ni xucu mạn chruhua nnee yan'anj nej. Nị daran' ni xucu daj gahuin nị, gui'yaj ni ngüị.
8 Sanị nị ạ 'ngọ né' sị ga'ue guị'yaj sisị gạhuin nị du'ua né'. Daj si du'ua né' huin 'ngọ si quij. Nị sị ga'ue gạhuin nị du'ua né' mánj. Nị dạj rún' ahui' ni ngüị, 'yaj veneno, nị hué daj 'yaj du'ua né'.
9 Nị a'mi sạ' du'ua né' xi'í Yan'anj huin chrej né'. Sanị a'mi quij du'ua né' xi'í ni ngüị. Nị dạj rún' hua man'an Yan'anj, nị hué daj gui'yaj Yan'anj ni ngüị aj.
10 Hué du'ó' ahui nụguan'an nuguan' sạ' ngạ nuguan' quij. Nị nitaj si hua sạ' si hué daj 'yaj né' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī.
11 Sị ga'ue gạhui nnee sạ' ngạ nnee quij urin yu'uj mánj.
12 Ango nuguan' huin sisị sị ga'ue gạyu aceituna chrạ 'ngọ chrun higo mánj. Nị sị ga'ue gạyu higo chrạ 'ngọ coj ayu uva mánj. Nị sị ga'ue gạhui nnee sạ' ngạ nnee 'nịn' urin yu'uj mánj.

La sabiduría de lo alto

13 Nị sisị hua 'ngọ tsínj ni'i sạ' scanij ni é rẹ', nị huin chrụn sij, ruhua sij, ngaa nị da'ui sij dịgyan sij rian dugüi' sij sisị chrụn yya sij xi'í chrej sạ' chéj sij. Hué dan nị xạcaj dugüi' sij cuenta sisị 'yaj sạ' sij xi'í si ni'i sạ' yya sij, nị sé 'ngọ tsínj huin achij, ruhua sij mánj.
14 Sanị sisị huin xicoj ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ', nị huin ruhua ni é rẹ' sisị gạhuin rian ni é rẹ', ngaa nị sị ga'mi nnẹ ni é rẹ' xi'í ni é rẹ' mánj. Daj si sisị hué daj 'yaj ni é rẹ', nị sé tsínj ni'i sạ' huin ni é rẹ' mánj.
15 Daj si sé rian Yan'anj 'nạ' nuguan' 'yaj si huin xicoj ruhua né' mánj. Sanị nuguan' daj 'nạ' rian ni tsínj mạn chruhua xungüị nan anj. Nị huin nuguan' ahui niman né' xị'í si unun né' sinụguan' sichre aj.
16 Daj si ngaa huin xicoj ruhua ni ngüị, nị ngaa huin ruhua ni sij sisị gạhuin rian ni sij, nị ngaa hué daj 'yaj ni sij, nị unun' ni sij ngạ dugüi'

ni sij, nḭ na'ue guḭman są' ni
sij xi'í ni gaquin' xḭ'i 'yaj ni
sij.
17 Sanḭ ni tsínj ni'i są', 'yaj
nuguan' 'ną' rian Yan'anj,
'ngǫ hua są' niman ni sij. Nḭ
nitaj si dugunun' ni sij ni
ngüḭ mánj. Nḭ a'mi są' ni sij.
Nḭ a'nin' ruhua ni sij nej. Nḭ
hué daj nahuin 'ḭ ruhua ni sij
ni'yaj ni sij dugüi' ni sij. Nḭ
'ngǫ 'yaj są' ni sij rian daran'
ni ngüḭ. Nḭ huin yya ruhua
ni sij xi'í si-chrej Yan'anj anj.
Nḭ nitaj si digya' yun'unj ni
sij mánj.
18 Nḭ ni tsínj 'yaj fuerza
sisḭ gąne din'inj ni ngüḭ, nḭ
guḭni'i ni sij nico si są' gui'yaj
ni sij aj.

4

La amistad con el mundo

1 Nḭ ụn sin huin nḭ unun'
ni é rẹ', nḭ uda' ni é rẹ' ngą
dugüi' ni é rẹ', ruhua á rẹ'
únj. Hué daj 'yaj ni é rẹ'
xi'í si huin quij ruhua ni é
rẹ' ga'ḭ nuguan'. Nḭ unun' ni
nuguan' daj chruhua niman
ni é rẹ'.
2 Huin ruhua á rẹ' sisḭ gą
rasụn rian án rẹ'. Sanḭ na'ue
guḭri' ni é rẹ' si huin ruhua
ni é rẹ'. Nḭ dagahui' a ni é
rẹ' nej. Nḭ huin xicoj ruhua
ni é rẹ' ngą si'yaj dugüi' ni é
rẹ'. Sanḭ na'ue guḭri' a ni é
rẹ'. Ngaa nḭ unun' ni é rẹ',
nḭ uda' ni é rẹ' ngą ni dugüi'
ni é rẹ'.
3 Nḭ sisḭ achínj jni'yaj a
ni é rẹ' rian Yan'anj, sanḭ
nun guḭri' ni é rẹ' xi'í si nun
hua są' nuguan' achínj ni é
rẹ' rian Yan'anj. Maan si
huin ruhua ni é rẹ' si gąhuin
są' man'an án rẹ' chruhua
xungüḭ nan, guḭ'yaj Yan'anj
anj.
4 Dąj rún' 'yaj tsínj atoj ngą
nicą dugüi' sij, nḭ da'nga' daj
'yaj ni é rẹ'. Nun ni'i ni é
rẹ' sisḭ ngaa xącaj ni é rẹ' si-
chrej ni tsínj mąn chruhua
xungüḭ nan, nḭ unun' ni é
rẹ' ngą Yan'anj mí'. Daran'
ni tsínj huin ruhua gąche si-
chrej xungüḭ nan, nḭ unun'
ni sij ngą Yan'anj.
5 Nḭ a'mi yụn si-nụguan'
Yan'anj, ruhua á rẹ' únj.
Sé daj huin mánj. Nḭ
gataj nuguan' daj: “Gui'yaj
Yan'anj sisḭ nne Espíritu
Santo niman né'. Nḭ nḭn'
ruhua huin ruhua Espíritu
Santo sisḭ guḭnico' né' urin
Yan'anj anj.” Hué daj gataj
si-nụguan' Yan'anj.
6 Sanḭ doj 'yaj Yan'anj sin-
duj xi'í né'. Xi'í daj gataj
si-nụguan' Yan'anj: “Unun'
Yan'anj ngą ni tsínj ani
ruhua sisḭ tsínj są' huin ni
sij. Sanḭ 'yaj Yan'anj sinduj
rian ni tsínj ani ruhua sisḭ
sé tsínj huin rian huin ni
sij mánj.” Hué daj gataj si-
nụguan' Yan'anj.
7 Xi'í daj dągahuin ni é rẹ'
si ataj Yan'anj. Sanḭ guḭ'yaj
á rẹ' sisḭ so'o a ni é rẹ'
rian sichre. Ngaa nḭ gụnanj
sichre rian ni é rẹ' aj.
8 Gąhuin nḭchrun' ni é rẹ'
rian Yan'anj. Ngaa nḭ gąhuin
nḭchrun' Yan'anj rian ni é rẹ'
nej. Nągui'yaj są' ni é rẹ'
man'an ni é rẹ' huin ni é
rẹ' ni tsínj 'yaj gaquin'. Nḭ
guḭ'yaj ni é rẹ' si gąhuin są'

niman ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj ani huịj ruhua ni'yaj Yan'anj anj.
9 Nạni ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Nị sị ga nịạ' ruhua á rẹ' gạ'nga' á rẹ' mánj. Sanị guị'yaj á rẹ' si nạni ruhua á rẹ' gạco ni é rẹ' aj.
10 Guị'yaj ni é rẹ' si gạhuin ni é rẹ' dạj rún' huin 'ngọ lij rian Señor. Ngaa nị gạhuin rian ni é rẹ', guị'yaj Señor aj.

Juzgando al hermano

11 Nị sị nani ni é rẹ' cuento nnẹ xi'í ni dugüi' ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si tsínj a'mi quij xi'í jnánj sij, nị a'mi quij sij xi'í si-ley Yan'anj nej. Nị 'yaj sij sisị huin achij sij daj ngạ si-ley Yan'anj. Nị nitaj si 'yaj sij si ataj ley daj mánj.
12 Urin Yan'anj huin si riqui ley daj rian né'. Nị urin Yan'anj huin si gạtaj ụn tsínj gạnani, nị ụn tsínj gạ ni'ya. Nị ụn sin huín rẹ' sisị utá' rẹ' gaquin' dugüí' rẹ', ruhuá rẹ' únj.

No os gloriéis del día de mañana

13 Yyạj nị gụnun ni é rẹ' si gạ'mī huin ni é rẹ' nị tsínj ataj: "Yyạj, asị a'yoj, nị gạn'anj ni únj 'ngọ xuman' daj. Nị guịman ni únj 'ngọ yo'. Nị guịran únj ni rasụn nạdu'ue únj. Nị guị'yaj gana únj san'anj yu'uj daj", ataj ni é rẹ'.
14 Nị hué daj a'mi ni é rẹ' ngaa nun ni'i ni é rẹ' nụnj si guịran' ni é rẹ' a'yoj. Rún' huin 'ngọ nga ngaa nasị 'ngọ hora le, nị ná nị utinj da'nga' daj huin ni é rẹ' aj.
15 Xi'í daj nị hua niạn si gạtaj ni é rẹ': "Sisị huin ruhua Señor, nị gạ'ue gạ nị'na' ni únj gạne ni únj. Nị guị'yaj sun ni únj ụn sun gạhuin." Hué daj gạtaj ni é rẹ'.
16 Sanị a'mi nnẹ ni é rẹ' ngạ si guị'yaj ni é rẹ'. Nị sé si hua sạ' si hué daj a'mi nnẹ ni é rẹ' mánj.
17 Sisị ni'i né' guị'yaj sạ' né', nị da'ui né' gaquin' sisị nạ'uej ruhua né' guị'yaj sạ' né'.

5

Contra los ricos opresores

1 Gụnun ni é rẹ' huin ni é rẹ' tsínj xuru'ue. Gạco ni é rẹ', nị gạguaj ni é rẹ' xi'í sayun gạ'na' guịran' ni é rẹ' aj.
2 Guchru si'yaj ni é rẹ'. Nị xa xucu le si-gạn' ni é rẹ' nej.
3 Nị xa daquinj yọ si-san'anj ni é rẹ' huin oro ngạ plata. Nị hué daquinj yọ daj gạhuin 'ngọ da'nga' dịgyán dạj hua si-gạquin' ni é rẹ'. Nị dạj rún' xa daquinj yọ si-san'anj ni é rẹ', nị hué daj guịran' ni é rẹ' sayun ngaa gạca á rẹ', guị'yaj yan'ạn. Da' nata' xiráj dugüi' si'yaj ni é rẹ' mánj. Nị hué daj 'yaj ni é rẹ' yyạj ngaa ruhua guịsij güi gạnahuij xungüị nan.
4 Nị nan acaj Yan'anj cuenta sisị digya' yun'unj ni é rẹ' nun naru'ue ni é rẹ' rian ni tsínj ri xinạ ni é rẹ' aj. Nị hua gunun Yan'anj sisị

aco ni sij xi'í si nun naru'ue
ni é rẹ' du'uẹ ni sij. Nị nịn'
ruhua huin achij Yan'anj
xata'.
5 Chruhua xungüị nan, nị
hua nią' ruhua ni é rẹ' ngą
daran' rasụn są' mąn rian ni
é rẹ'. Nị namij ni é rẹ' dąj
rún' namij xucu ngaa síj güi
dągahui' ni sij xucu namij
daj xą ni sij.
6 Xi'í si digya' yun'unj ni
é rẹ' ni tsínj niqui daj, nị
gahui' ni sij ngaa nitaj si
da'ui ni sij gaquin', gui'yaj ni
é rẹ'. Nị sé si chran' ni sij ni
é rẹ' mánj.

Sed pacientes y orad

7 Xi'í daj gąna'uij są' ni é
rẹ' da güi gą'na' Señor huin
ni é rẹ' jnān ngą xica'uī.
Nị'yaj ni é rẹ' dąj ana'uij
'ngọ tsínj si guịri sij tan'
ngaa gąchij xiną sij. Daj si
ana'uij są' sij si gą'ui' gumąn.
Xi'í daj nị gąhui są' xiną sij,
ruhua sij.
8 Nị hué daj guẹ gąna'uij
ni é rẹ' nej. Nị gąhuin
nịca ruhua ni é rẹ' ngą si-
chrej Señor xi'í si dọj hua, nị
gą'na' Señor.
9 Sị ga'mi huị ni é rẹ' xi'í
ni dugüi' ni é rẹ' huin ni é
rẹ' jnān ngą xica'uī. Ngaa
nị sị gahuin castigo ni é
rẹ', guị'yaj Señor mánj. Daj
si dọj hua, nị gą'na' Señor
nągui'yaj yya sij ngą né'.
10 Xącaj ni é rẹ' cuenta dąj
gunucuaj ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asịj ná ngaa
guiran' ni sij sayun xi'í si
ga'mi ni sij si-xugüi Señor.
Nị dąj rún' gui'yaj ni sij, nị
hué daj guị'yaj ni é rẹ' nej.
11 Nị ataj né' sisị hua nią'
ruhua ni tsínj gunucuaj są'
ni sayun. Nị hua gunun ni
é rẹ' dąj gunucuaj są' tsínj
gụ'naj Job sayun guiran' sí'.
Nị hua guini'i ni é rẹ' dąj
gui'yaj są' Señor ngą sí' ngaa
ganahuij sayun guiran' sí'.
Daj si nahuin 'ị ruhua Señor
ni'yaj sij né'. Nị nani yaco
ruhua sij ni'yaj sij né' nej.
12 Hué dan nị nuguan'
nan huin 'ngọ nuguan' nico
doj huin ni é rẹ' jnān ngą
xica'uī. Nị sị guta' nịca yya
ni é rẹ' rian ni dugüi' ni
é rẹ' mánj. Hua 'ngọ tsínj
ataj sisị ni'i xata'. Nị hua
ango tsínj ataj sisị ni'i yo'ój.
Nị hua ángo tsínj ataj sisị
hua 'ngọ ni rasụn ni'i. Sanị
sị gui'yaj ni é rẹ' daj mánj.
Maan si gątaj ni é rẹ' sisị
gą'ue sisị sị ga'ue. Ngaa nị
sị gahuin castigo ni é rẹ',
guị'yaj Yan'anj mánj.
13 Hua 'ngọ dugüi' ni é rẹ'
tsínj ran' sayun scanij ni é rẹ'
ní'. Ngaa nị gąchinj jni'yaj
sij rian Yan'anj anj. Hua
'ngọ dugüi' ni é rẹ' tsínj hua
nią' ruhua scanij ni é rẹ' ní'.
Ngaa nị gąra sij chra' rian
Yan'anj anj.
14 Nị hua 'ngọ dugüi' ni
é rẹ' tsínj a'nan' scanij ni é
rẹ' ní'. Ngaa nị gąquinj sij
ni tsínj huin achij scanij ni
tsínj nico' Yan'anj gą'na' ni
sí' gąchinj jni'yaj ni sí' rian
Yan'anj xi'í sij. Nị gụta' ni
sí' dọj guisiti rian tsínj a'nan'
daj ngą si-xugüi Señor.

15 Nḭ sisḭ xuman yya ruhua
ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj,
ngaa nḭ gạnahuin tsínj
a'nan' daj, guḭ'yaj Yan'anj.
Nḭ nạchica tsínj daj, guḭ'yaj
Señor. Nḭ sisḭ gui'yaj sij
gaquin', nḭ guḭnicaj Señor
niman nico xi'í gaquin'
gui'yaj sij aj.
16 Xi'í daj nạta' gọ'ngo né'
gaquin' gui'yaj né' rian ni
dugüi' né'. Nḭ gạchinj jni'yaj
gọ'ngo né' rian Yan'anj xi'í
ni dugüi' né' sisḭ nạhuin sạ'
ni é rẹ'. Nḭ ngaa achínj
jni'yaj 'ngọ tsínj hua nḭca ni-
man rian Yan'anj, nḭ gụnun
yya Yan'anj si achínj jni'yaj
sij. Nḭ guḭ'yaj Yan'anj dạj
rún' gachínj jni'yaj sij aj.
17 Nḭ dạj rún' hua man'an
né', nḭ hué daj hua tsínj
gụ'naj Elías gane sí' asḭj
ná. Nḭ ngaa nḭn' ruhua
gachínj jni'yaj sij rian
Yan'anj sisḭ sḭ gaman', ngaa
nḭ guisíj huạ'nij yo' danéj
nun gaman' xánj sij, gui'yaj
Yan'anj anj.
18 Nḭ ngaa gachínj jni'yaj
rụhua' yún sij rian Yan'anj,
ngaa nḭ gaman' rụhua' yún,
gui'yaj Yan'anj. Ngaa nḭ
guiri' ni tsínj xánj sij si xạ ni
sij aj.

19 Gụnun ni é rẹ' si gạ'mī
huin ni é rẹ' jnān ngạ
xica'uī. Sisḭ xạcaj 'ngọ
dugüi' ni é rẹ' chrej sé
huin chrej xạnga', nḭ nạnicaj
rụhua' yún ruhua sij, guḭ'yaj
ango dugüi' ni é rẹ',
20 ngaa nḭ guḭni'i ni é rẹ'
sisḭ ụn tsínj 'yaj sisḭ nạnicaj
ruhua sij xi'í si-gạquin' sij, nḭ
nạcaj sij tsínj gạhuin castigo
daj. Nḭ guiránj sij rian nico
gaquin'.

PRIMERA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN PEDRO APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin Pedro tsínj huin apóstol. Nḭ gune' Jesucristo man'ānj sisḭ gạn'anj gạ'mī rian ni ngüḭ xi'í sij. Nḭ a'nī yanj carta nan huaj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj nico' Yan'anj gan'anj gạne ango yu'uj. Nḭ gaxa'nḭ ni é rẹ' estado Ponto ngạ estado Galacia nej, estado Capadocia nej, estado Asia nej, estado Bitinia nej.

2 Nḭ Yan'anj huin chré'. Nḭ asḭj ná nacui Yan'anj ni é rẹ'. Daj si hua ni'i Yan'anj sisḭ guḭnico' a ni é rẹ' Yan'anj, guḭ'yaj Espíritu Santo. Nḭ nạgui'yaj sạ' Espíritu Santo niman ni é rẹ'. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ dạgahuin ni é rẹ' rian Jesucristo. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ nạ'nin' tun Jesucristo niman ni é rẹ' huin tun gayanj sí' ngaa gahui' sí' xi'í né'. Nḭ huin ruhua man'ānj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj nico sinduj rian ni é rẹ'. Nḭ 'ngọ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.

Una esperanza viva

3 Gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj huin chrej Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Xi'í si nḭn' ruhua nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya né', nḭ gui'yaj Yan'anj si ga'nga nạca rụhua' yún né'. Nḭ hué daj gahuin xi'í si ganá'nij Jesucristo scanij ni níman. Xi'í daj nḭ ana'uij né' sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.

4 Ngaa nḭ nạhuin ra'a ni é rẹ' ni rasụn nara sạ' Yan'anj xata' huin ni rasụn sḭ ga'ue gụchru. Nḭ huin ni rasụn sḭ ga'ue guḭtinj. Nḭ huin ni rasụn sḭ ga'ue gụchri.

5 Nḭ xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nḭ dugumi Yan'anj ni é rẹ' ngạ si-fuerza sij. Nḭ dụgumi Yan'anj ni é rẹ' da güi nạcaj nḭn' Yan'anj ni é rẹ'. Daj si ni'i né' si gạnacaj Yan'anj né' güi gạnahuij xungüḭ nan anj.

6 Xi'í nuguan' daj nḭ gahuin niạ' ruhua á rẹ' nụnj si dọj guẹ güi guiran' ni é rẹ' ga'ḭ rian sayun si ruhuaj.

7 Nḭ sayun daj dḭgyán sisḭ xạnga' xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nḭ guḭ'yó' cuenta dạj 'yaj ni sij ngạ gaga' oro. Nḭ gạ ni'ya oro daj ngạ xungüḭ nan. Nḭ 'níj ni sij oro daj rian yan'ạn xạcaj ni sij cuenta sisḭ sḭ nagune. Nḭ sisḭ sḭ nagune, nḭ hué oro daj huin oro sạ'. Nḭ hué daj 'yaj Yan'anj ngạ ni é rẹ' ngaa ran' ni é rẹ' sayun. Nḭ sisḭ xạnga' xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj ngaa guḭsij guḭran' ni é rẹ' sayun, ngaa nḭ gạ'mi sạ' ni ngüḭ xi'í Yan'anj güi nạnicaj Jesucristo gạ'na' sij. Nḭ guḭnun yan'anj ni ngüḭ

Yan'anj güi daj nej aj.

8 Nḭ nu̱nj si nun guini'i ni é rẹ' rian Jesucristo, sanḭ 'ḭ ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' sij. Nḭ nu̱nj si nun ni'i ni é rẹ' rian sij yya̱j, sanḭ xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' sij. Nḭ ducu huin nia̱' ruhua ni é rẹ'. Nḭ da̱' na'ue ga̱co' du'ua ni é rẹ' na̱ta' ni é rẹ' nuguan' huin nia̱' ruhua ni é rẹ' xi'í Jesucristo, 'yaj Yan'anj anj.

9 Nḭ xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nḭ ga̱nacaj Yan'anj niman ni é rẹ' aj.

10 Asḭj ná nḭ nḭn' ruhua digui'yun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í nuguan' gataj sisḭ ga̱nacaj Yan'anj ni é rẹ'. Daj si huin ruhua ni sij guḭni'i ni sij da̱j hua sinduj guḭ'yaj Yan'anj nga̱ ni ngüḭ.

11 Nḭ hua ga'níj Cristo si-Espíritu man'an sij chruhua niman ni sij. Nḭ digyán sini Cristo rian ni sij da̱j guḭran' sí' sayun. Nḭ di-gyán Cristo da̱j ga̱huin 'ueé sí' ngaa ga̱nahuij guḭran' sí' sayun daj. Ngaa nḭ nagui'yaj cu ni sij man'an ni sij da̱j hua tsínj ga̱'na'. Nḭ huin ruhua ni sij guḭni'i ni sij a̱man ga̱'na' tsínj daj.

12 Sanḭ digyán Yan'anj rian ni sij sisḭ sé xi'í ni sij huin nuguan' ga'mi ni sij mánj. Sanḭ nuguan' ga'mi ni sij huin güenda man'an né' yya̱j. Nḭ da̱j rún' hua nuguan' ga'mi ni sij asḭj ná, nḭ hué daj hua gue̱ nuguan' nata' ango ni tsínj gunun ni é rẹ' yya̱j. Nḭ ga'mi ni sij nuguan' sa̱' daj rian ni é rẹ', gui'yaj Espíritu Santo. Nḭ ga'níj Yan'anj Espíritu Santo rian ni sij. Nḭ da' ni ángel huin ruhua guḭni'i da̱j hua nuguan' sa̱' daj.

Llamamiento a una vida santa

13 Hué dan nḭ ga̱'nij niman ni é rẹ' guḭ'yaj ni é rẹ' da̱j rún' huin ruhua Yan'anj. Nḭ ga̱ cuidado ni é rẹ' nga̱ si-chrej man'an ni é rẹ'. Nḭ 'ngo̱ ga̱na'uij ni é rẹ' nga̱ sinduj guḭ'yaj Yan'anj nga̱ ni é rẹ' ngaa na̱nicaj Jesucristo guḭni'i ni é rẹ'.

14 Hué dan nḭ ga̱huin ni é rẹ' tsínj da̱gahuin sa̱' rian Yan'anj. Nḭ sḭ gahuin quij ruhua ni é rẹ' da̱j rún' gui'yaj ni é rẹ' ngaa achin guini'i ni é rẹ' chrej sa̱'.

15 Nḭ hua sa̱' nḭn' ruhua Yan'anj. Nḭ gaquínj Yan'anj sisḭ guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' nga̱ Yan'anj. Ngaa nḭ xi'í si hua sa̱' nḭn' ruhua Yan'anj, nḭ da'ui ni é rẹ' ga̱huin sa̱' ni é rẹ' nga̱ daran' si-chrej ni é rẹ' aj.

16 Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Ga̱huin sa̱' nḭn' ruhua ni é rẹ' xi'í si nḭn' ruhua hua sa̱' man'ānj." Da̱j gataj Yan'anj anj.

17 Nḭ sḭ xacaj Yan'anj cuenta da̱j huin achij go̱'ngo né' ngaa na̱gui'yaj yya Yan'anj nga̱ né' mánj. Nḭ xi'í si ataj ni é rẹ' sisḭ Yan'anj huin chrej ni é rẹ', ngaa nḭ guḭnun yan'anj ni é rẹ' Yan'anj daran' güi nne ni

é rẹ' chruhua xungüi̱ nan. Ni̱ dạj gui̱'yaj né' chruhua xungüi̱ nan, ni̱ hué daj nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ né' güi gạnahuij xungüi̱ nan.

18 Ni̱ ganacaj Yan'anj ni é rẹ' rian chrej gachéj xi ni é rẹ' huin 'ngọ chrej nitaj si ní'yanj. Ni̱ ni'i sạ' ni é rẹ' sisi̱ sé san'anj oro ngạ san'anj plata naru'ue Yan'anj xi'í si-gạquin' né'. Daj si gụchru san'anj plata ngạ oro.

19 Sani̱ naru'ue Cristo si-tun man'an sij xi'í si-gạquin' né'. Ni̱ du'ue ni̱n' ruhua si-tun man'an Cristo. Ni̱ dạj rún' gayanj si-tun xachij 'ni̱j hua sạ' xi'í si-gạquin' ni ngüi̱, ni̱ hué daj gayanj si-tun man'an Cristo nej.

20 Ni̱ asi̱j achin gui'yaj Yan'anj xungüi̱, ni̱ hua ni'i Yan'anj sisi̱ hué daj gui̱ran' Cristo xi'í né'. Sani̱ xi'í si 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ', ni̱ ga'nạ' rẹnga' Cristo, gui'yaj Yan'anj yyạj huin ni güi ruhua gạnahuij xungüi̱ nan.

21 Ni̱ xi'í si gui'yaj Cristo, ni̱ xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj anj. Ni̱ Yan'anj gui'yaj sisi̱ ganá'nij Cristo scanij ni níman. Ni̱ gahuin 'ueé Cristo, gui'yaj Yan'anj. Xi'í daj ni̱ xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ni̱ ana'uij ni é rẹ' sisi̱ gui̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni é rẹ'.

22 Hué dan ni̱ gahuin sạ' niman ni é rẹ', gui'yaj Espíritu Santo. Daj si da-gahuin ni é rẹ' nuguan' xạnga'. Ni̱ gahuin sạ' niman án rẹ' sisi̱ gạ'ue gạhuin 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Ngaa ni̱ si̱ gataj ni é rẹ' sisi̱ 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' dugüi' ni é rẹ' ngaa sé si xạnga'. Sani̱ 'ngọ gạhuin 'i̱ xạnga' ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' aj.

23 Daj si ga'nga rụhua' yún ni é rẹ'. Ni̱ sé chrej ni é rẹ' ngạ nni ni é rẹ' gui'yaj si ga'nga rụhua' yún ni é rẹ' mánj. Sani̱ si-nụguan' Yan'anj gui'yaj si nahuin nạca niman ni é rẹ'. Ni̱ sé nuguan' gụchru huin si-nụguan' Yan'anj mánj. Sani̱ rún' hua 'ngọ rasụn hua ni̱'na' hua nuguan' daj. Ni̱ gạ ni̱ganj ni̱n' nuguan' daj nej.

24 Xi'í daj ni̱ gataj si-nụguan' Yan'anj:

Rún' huin coj huin daran' né'.

Ni̱ dạj rún' hua yaj, ni̱ hué daj hua né'.

Ni̱ dạj rún' gạ nạco coj, ni̱ gạyu yaj chrạ coj, ni̱ da'nga' daj nạhuij né' nej.

25 Sani̱ nitaj ạman gạnahuij si-nụguan' Señor mánj.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj.

Ni̱ nuguan' nan huin nuguan' sạ' ga'mi anin' únj rian ni é rẹ'.

2

1 Hué dan ni̱ dụna ni é rẹ' si ani quij ruhua ni é rẹ' xi'í ni dugüi' ni é rẹ' aj. Ni̱ si̱ digya' yun'unj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Ni̱ si̱

nachej gạ'mi ni é rẹ' mánj. Nị sị gahui xicoj ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị ga'mi ni é rẹ' nuguan' snan'anj xi'í ni dugüi' ni é rẹ' mánj.

2 Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ lij diyaj ga'nga ngaa na'uij si-to nni gụtsi, nị hué daj gạhuin ruhua ni é rẹ' dịgui'yun ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' xạnga'. Ngaa nị gạhuin nucuaj niman ni é rẹ', guị'yaj nuguan' daj. Ngaa nị ducu gạhui sạ' ni é rẹ', guị'yaj Yan'anj.

3 Daj si ni'i ni é rẹ' sisị 'yaj sạ' Señor ngạ né'.

La piedra viva

4 Ngaa nị gạhuin nịchrun' ni é rẹ' rian Cristo. Nị dạj rún' huin 'ngọ yej xi hua nị'na' huin sij. Ani ruhua ni tsínj mạn chruhua xungüị nan sisị nitaj si ní'yanj yej daj, nị re'ej ni sij. Sanị ganacui Yan'anj yej daj. Daj si güenda Yan'anj, nị ní'yanj nịn' ruhua yej daj huin Cristo.

5 Nị dạj rún' huin yej nị'na', hué daj huin ni é rẹ' nej. Nị dụna ni é rẹ' sisị gạhuin ni é rẹ' 'ngọ hue' yej huin ducuá Yan'anj. Nị dạj rún' dagahuin 'ngọ xi'nin' chrej rian Yan'anj, nị hué daj gạhuin sạ' niman ni é rẹ' dạgahuin ni é rẹ' rian Yan'anj nej. Nị dạj rún' naga'ui' ni chrej xucu sạ' rian Yan'anj, nị hué daj guị'yaj sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í si nico' ni é rẹ' Jesucristo. Ngaa nị gạran' ruhua Yan'anj sisị 'yaj sạ' ni é rẹ'.

6 Xi'í daj nị gataj si-nụguan' Yan'anj:
Nị'yaj ni é rẹ'.
Nị gụnēj 'ngọ yej xxi hua sạ' nịn'.
Nị dugu'nunj sicúj hue' nne xuman' Sión.
Yej hua sạ' daj ganacui man'ānj.
Nị nịn' ruhua hua sạ' yej daj.
Nị yej daj huin Cristo.
Tsínj xuman ruhua ni'yaj Cristo, nị sị gahuin nạ'aj sij mánj.
Hué daj gataj Yan'anj xi'í Cristo asịj ná.

7 Hua sạ' nịn' ruhua Cristo güenda ni é rẹ' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj sij. Sanị güenda ni tsínj nitaj si xuman ruhua ni'yaj Cristo, nị gahuin yya dạj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj:
Hué yej sạ' guere'ej tsínj gui'yaj hue' gahuin yej sạ' doj dugu'nunj sicúj hue', gui'yaj Yan'anj.
Gataj si-nụguan' Yan'anj.

8 Nị:
Nị natúj ni ngüị, 'yaj yej daj.
Nị naxiru' ni sij, 'yaj yej.
Gataj ango si-nụguan' Yan'anj.

Nị naxiru' ni sij, 'yaj yej daj xi'í si na'uej ruhua ni sij dạgahuin ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị gani ruhua Yan'anj asịj ná sisị hué daj guịran' ni ngüị daj aj.

El Pueblo de Dios

9 Sanị hué ni é rẹ' huin ni ngüị nacui Yan'anj anj. Nị dạj rún' huin 'ngọ xi'nin' chrej huin achij nụn rian

Yan'anj huin ni é rẹ' nej aj. Nị gui'yaj Yan'anj sisị huin ni é rẹ' ni ngüị hua sạ' niman mán 'ngọ xuman'. Nị xi'í si huin ruhua Yan'anj sisị gạn'anj nạta' ni é rẹ' dạj 'yaj sạ' Yan'anj rian ni ngüị, ngaa nị gaquínj Yan'anj ni é rẹ'. Nị gahuin ni é rẹ' rian rụmi'. Nị nne ni é rẹ' rian hua sạ' xiguịn yan'ạn, gui'yaj Yan'anj.

10 Asịj sini nị nun nico' ni é rẹ' 'ngọ xuman'. Sanị yyạj nị nico' ni é rẹ' xánj Yan'anj. Asịj sini nị nun nạni yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Sanị yyạj nị nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ' aj.

Vivid como siervos de Dios

11 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị rún' huin tsínj 'nạ' ango xuman' huin né'. Daj si mạn né' xungüị nan. Sanị ango xungüị huin xánj né'. Nị achínj jni'yā rian ni é rẹ' sisị sị ga'nij ni é rẹ' chrej dạgahuin ni é rẹ' nuguan' xị'i si huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Daj si unun' nuguan' xị'i daj ngạ niman né' aj.

12 Nị guị'yaj sạ' ni é rẹ' scanij ni tsínj nun ni'i Yan'anj anj. Nị nụnj si a'mi quij ni sij xi'í ni é rẹ' yyạj, ataj ni sij sisị 'yaj quij ni é rẹ', sanị güi gạ'na' Señor, nị gạ'mi sạ' ni sij xi'í Yan'anj xi'í si guịni'i ni sij sisị gui'yaj sạ' ni é rẹ'.

13 Xi'í si nico' ni é rẹ' Señor, nị dạgahuin ni é rẹ' rian daran' ni tsínj nicaj sun scanij ni ngüị. Nị dạgahuin a ni é rẹ' rian rey xi'í si tsínj huin rian nịn' huin sij.

14 Nị dạgahuin a ni é rẹ' rian ni tsínj huin gobernado. Daj si a'níj rey daj sisị guị'yaj ni sij castigo ni tsínj 'yaj quij, nị gạ'mi sạ' ni sij xi'í ni tsínj 'yaj sạ'.

15 Daj si huin ruhua Yan'anj sisị guị'yaj sạ' né'. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj né' sisị dínj gạhuin du'ua ni tsínj nị'yun. Nị sị ga'mi ni sij nuguan' nun ni'i ni sij mánj.

16 Rún' huin tsínj hua ní'nij rian, nị hué daj guị'yaj né' gạche né' daran' chrej sạ'. Sanị sị ga'ue gạtaj né' sisị xi'í daj, nị gạ'ue guị'yaj né' ụn gaquin' gạhuin guị'yaj né', gạtaj né' mánj. Sanị guị'yaj né' dạj rún' 'yaj ni tsínj 'yaj sun rian Yan'anj anj.

17 Nị gạ ní'yanj ni é rẹ' rian daran' ni ngüị. Nị gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị dạgahuin sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj. Nị guịnun yan'anj ni é rẹ' rian rey nej.

18 Dạgahuin sạ' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj 'yaj sun rian xuru'ue. Nị sé urin rian ni xuru'ue a'mi sạ', nị xuru'ue 'yaj sạ' dạgahuin sạ' ni é rẹ' mánj. Sanị dạgahuin sạ' ni é rẹ' rian ni xuru'ue a'mi huee rian ni é rẹ' nej.

19 Nị sisị guịran' 'ngọ tsínj daj sayun guị'yaj xuru'ue huee daj xi'í si nico' sij Yan'anj, nị sisị a'nin' ruhua sij ngạ sayun daj, ngaa nị dugu'nạj 'yaj sij rian Yan'anj.

20 Sisi̱ huin ni é rẹ' castigo
xi'í si da'ui ni é rẹ' gaquin',
ni̱ nitaj nụnj 'yaj sisi̱ gạ'nin'
ruhua ni é rẹ' mánj. Sani̱
sisi̱ a'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ
sayun 'yaj ni tsínj xi̱'i xi'í si
gui'yaj sạ' ni é rẹ', ni̱ acaj
Yan'anj cuenta dạj 'yaj sạ' ni
é rẹ' aj.
21 Ni̱ huin ruhua Yan'anj
sisi̱ hué daj gụnucuaj sạ' né'
gui̱ran' né' sayun. Daj si
guiran' man'an Cristo sayun
xi'í né'. Ni̱ dạj rún' gui'yaj
sij ngaa guiran' sij sayun, ni̱
hué ducuánj daj digyán sij
dạj gụnucuaj né' ngạ sayun
ran' né' aj.
22 Ni̱ ạ 'ngọ gaquin' nun
gui'yaj Cristo mánj. Ni̱ ni-
taj nuguan' snan'anj ga'mi
du'ua sij mánj.
23 Ni̱ ngaa ga'mi quij ni sij
rian Cristo, ni̱ nun ga'mi quij
sí' rian ni sij mánj. Ni̱ ngaa
guiran' Cristo sayun, ni̱ nun
gạ'mi huee sij rian ni ngüi̱
mánj. Sani̱ gataj sij daran' si-
nụguan' sij rian Yan'anj. Daj
si Yan'anj huin si nạgui'yaj
yya daran' nuguan', ruhua
sij.
24 Hué man'an Cristo gata
si-gạquin' né' ngaa gan'anj
gạhui' sij rian rugutsi̱. Ni̱
gahui' sij xi'í né' sisi̱ si̱
gui'yaj né' gaquin' gạ mánj.
Sani̱ gạ ni̱'na' né' gạche né'
'ngọ chrej ni̱ca. Daj si
nahuin sạ' niman ni é rẹ' xi'í
si guiran' xi̱'i Cristo.
25 Ni̱ dạj rún' ga ni'ya
ni xachij ngaa nitaj tsínj
dugumi, ni̱ hué daj ga ni'ya
ni é rẹ' asi̱j ná. Sani̱ yyạj ni̱
nanicạj niman ni é rẹ' ga'nạ'
ni é rẹ' rian tsínj dugumi
ni é rẹ' huin Cristo. Ni̱ dạj
rún' huin 'ngọ yucuaj ngaa
dugumi sạ' sij dán sij, ni̱
hué daj 'yaj Cristo dugumi sij
niman ni é rẹ'. Ni̱ hué Cristo
huin achij rian niman ni é
rẹ' nej.

3

Deberes conyugales

1 Hué ducuánj daj huin
sisi̱ dạgahuin ni é rẹ' rian
nicạ ni é rẹ' huin ni é rẹ'
ni yun'unj xạna. Ngaa ni̱
sisi̱ nun xụman ruhua nicạ
ni é rẹ' ni̱'yaj ni sij Yan'anj,
ni̱ gạ'ue nạnicaj ruhua ni sij
ngaa gụini'i ni sij dạj 'yaj sạ'
ni é rẹ'. Ni̱ hué daj gạhuin
ngaa nun gạ'mi ni é rẹ' ni̱
ạ 'ngọ nuguan' gunun ni sij
mánj.
2 Daj si gụini'i ni sij sisi̱ 'yaj
sạ' ni é rẹ'. Ni̱ hua ní'yanj ni
é rẹ' rian ni sij nej.
3 Si̱ gani ruhua ni é rẹ' sisi̱
nạgui'yaj niạ' ni̱n' ni é rẹ' nẹ'
chrej xẹ' nneẹ cúj ni é rẹ'
mánj. Ni̱ si̱ gara nico ni é
rẹ' cúj niạ' chrạ ni é rẹ' sisi̱
gụini'i ni ngüi̱ dạj sạ' hua ni
é rẹ' mánj. Ni̱ si̱ nagui'yaj
sạ' ni̱n' ni é rẹ' man'an án
rẹ' sisi̱ gạ sạ' ni é rẹ' ngạ
gaga' oro ngạ atsij du'ue ni̱n'
ruhua mánj.
4 Sani̱ nạgui'yaj sạ' ni é
rẹ' chruhua niman ni é rẹ'.
Ni̱ si̱ guere' niman sạ' ni é
rẹ' da mánj. Ni̱ sisi̱ gạhuin
sạ' niman ni é rẹ', ni̱ gạ'ue
gạ'mi nạj ni é rẹ'. Ni̱ gạ'ue
gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ'

nej. Ní'yanj nin' ruhua ni é rę' rian Yan'anj ngaa hué daj hua są' chruhua niman ni é rę' aj.

5 Asij ná ni hué daj gui'yaj ni ngüi xąna hua są' niman. Ni ana'uij unj sisi gui'yaj są' Yan'anj ngą unj. Ni dagahuin unj rian nicą unj nej.

6 Ni hué daj dagahuin yun'unj gu'naj Sara si gataj nicą unj Abraham. Ni gataj unj sisi Señor huin sij. Ni sisi gui'yaj są' ni é rę', ni si guxu'ui' ni é rę', ngaa ni huin ni é rę' da'ni xąna unj.

7 Ni hué ducuánj daj hua niąn sisi gąne są' tsínj sno'o ngą nicą ni é rę'. Ni xącaj ni é rę' cuenta si achin rian nicą ni é rę' nej. Daj si nitaj si nucuaj ni yun'unj xąna daj rún' nucuaj ni é rę'. Xi'í daj gui'yaj 'ueé ni é rę' ngą ni yun'unj xąna. Ni uyan gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni yun'unj xąna ngą ni é rę' sisi gąne niganj daran' nicą ni é rę'. Xi'í daj ni gui'yaj są' ni é rę' ngą nicą ni é rę'. Ngaa ni si chran' yun'unj 'ngo nuguan' ngaa achínj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj mánj.

Una buena conciencia

8 Hué dan ni uyan gą ruhua ni é rę' ngą dugüi' ni é rę'. Ni nąni yaco ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę' dugüi' ni é rę'. Ni gąhuin 'i ruhua ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Ni chrącuij ni é rę' ni ngüi ran' sayun. Ni si gui'yaj ni é rę' si huin achij ni é rę' mánj.

9 Ni si chran' yun'ún' ni ngüi 'yaj xi'i ngą mun'ún' dąj rún' chran' yun'unj ni sij yun'. Ni si ga'mi quij ni é rę' rian ango ni sij dąj rún' a'mi quij ni sij rian ni é rę' mánj. Sani gą'mi są' ni é rę' rian ni sij. Daj si gaquínj Yan'anj ni é rę' sisi hué daj gui'yaj á rę'. Ngaa ni gą'ue nąhuin ra'a ni é rę' sinduj gui'yaj Yan'anj rian ni é rę' aj.

10 Daj si gataj si-nuguan' Yan'anj:

Yun' huin ruhua gąne 'ueé xungüi nan, ni gąhuin nią' ró' ni güi gą'na'.

Sani gą cuidadú' sisi si ga'mi quí' nuguan' nnę.

Ni hué daj gą cuidado né' sisi si ga'mi du'ua né' nuguan' snan'anj mánj.

11 Duna anéj né' nuguan' quij aj.

Ni gui'yaj są' né'.

Nąno' né' si gąne din'inj né' ngą ni dugüi' né'.

Ni dugu'nun' né' sisi hué daj gui'yaj né' ya'yoj.

12 Daj si ni'yaj Señor dąj ran' ni tsínj 'yaj nica.

Ni unun Yan'anj si achínj jni'yaj ni sij rian sí'.

Sani unun' Yan'anj ngą ni tsínj 'yaj gaquin'.

Daj gataj si-nuguan' Yan'anj anj.

13 Ni un tsínj gą'ue chran' yun'unj ni é rę' sisi niganj huin ruhua ni é rę' gui'yaj są' ni é rę' únj.

14 Nḭ sisḭ guḭran' ni é rẹ' sayun xi'í si xacaj ni é rẹ' chrej nḭca achéj ni é rẹ', sanḭ hua 'ueé rian ni é rẹ'. Xi'í daj nḭ sḭ guxu'ui' ni é rẹ' rian ni ngüḭ mánj. Nḭ sḭ guiriun ruhua ni é rẹ' ngaa chran' yun'unj ni sij ni é rẹ' mánj.

15 Guḭnun yan'anj niman ni é rẹ' Cristo sisḭ huin sij Señor. Nḭ nḭganj gạ chrụn ruhua ni é rẹ' gạ'mi ni é rẹ' rian ni tsínj huin ruhua guḭni'i ni nuguan' sạ' ana'uij ni é rẹ'. Sanḭ gạ'mi nạj ni é rẹ' rian ni sij. Nḭ gạ ní'yanj ni é rẹ' nej.

16 Nḭ gạ cuidado ni é rẹ' sisḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' gaquin' mánj. Ngaa nḭ ngaa gạ'mi quij ni sij xi'í chrej sạ' chéj ni é rẹ' ngạ Cristo, nḭ guḭri' ni sij si-nạ'aj xi'í nuguan' quij ga'mi ni sij aj.

17 Sisḭ ga'uej ruhua Yan'anj sisḭ guḭran' né' sayun, nḭ sạ' huin si guḭran' né' sayun xi'í si 'yaj sạ' né'. Sanḭ nun hua sạ' si guḭran' né' sayun xi'í si gui'yaj quij né' mánj.

18 Daj si urin yụn guiran' Cristo sayun gahui' sij xi'í si-gạquin' né'. Gahui' Cristo huin sij tsínj hua nḭca niman. Gahui' sij xi'í ni tsínj nitaj si hua nḭca niman huin né'. Nḭ hué daj gui'yaj sij sisḭ gạ'ue guḭsij né' rian Yan'anj. Gahui' nneẹ cúj sij. Sanḭ ganá'nij sij, nḭ hua nḭ'na' sij ngạ niman sij aj.

19 Nḭ gan'anj gạ'mi si-nạne sij rian niman ni tsínj hua gahui' nụn ducuagạ' rụmi'.

20 Huin ni sij tsínj nun dagahuin si-nụguan' Yan'anj asḭj ná ngaa gane tsínj gụ'naj Noé. Nḭ ngaa daj nḭ ga'nin' ruhua Yan'anj ni'ya ni sij da' güi gui'yaj xugüi Noé riọ xạchij achéj rian nnee yan'anj. Nḭ ganani tụnj guẹ ran' ni dụgüi' sij chruhua riọ daj, gui'yaj nnee.

21 Nḭ hué nnee daj huin 'ngọ da'nga' digyán dạj gahuin ngaa ata' nnee né'. Xi'í si jnaruhui Yan'anj niman né' ngaa ata' nnee né', nḭ nacaj Yan'anj né'. (Sé güenda si naruhui nneẹ cúj né' huin ngaa ata' nnee né' mánj. Sanḭ xi'í si huin ruhua né' gạhuin sạ' niman né', nḭ ata' nnee né'.) Hué dan nḭ nacaj Yan'anj né' xi'í si ganá'nij Jesucristo scanij ni níman.

22 Ngaa nḭ gahui Jesucristo nạn' sij xata' nne sij nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj. Nḭ huin achij sij rian ni ángel ngạ rian ango ni si nicaj sun nej, rian ni si nucuaj mán xata' nej.

4

Buenos administradores de la gracia de Dios

1 Ngaa nḭ xi'í si guiran' Cristo sayun ngạ nneẹ cúj sij, nḭ hué daj gạra xina ni é rẹ' guḭran' ni é rẹ' sayun nej. Daj si tsínj guiran' sayun ngạ nneẹ cúj sij, nḭ gahuin nḭni sij rian gaquin'.

2 Ngaa nḭ ni güi guna rian né' chruhua xungüḭ nan, nḭ sḭ gui'yaj né' si huin ruhua nneẹ cúj né', guḭ'yaj né'

mánj. Sanḭ nąhuij ruhua né' guḭ'yaj né' si aran' ruhua Yan'anj anj.

3 Guisíj ni yo' ngaa gui'yaj ni é rę' ni rasụn quij dąj rún' aran' ruhua ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej. Daj si gachéj ni é rę' gui'yaj quij ni é rę'. Nḭ gui'yaj ni é rę' si gahuin quij ruhua ni é rę'. Nḭ guixini ni é rę'. Nḭ gui'yaj quij ni é rę' ngaa gui'yaj ni é rę' gui'yanj. Nḭ go'o nḭn' ruhua ni é rę'. Nḭ gui'yaj quij ni é rę' ngaa guinico' ni é rę' yan'anj gui'yaj ra'a ni sij.

4 Yyąj nḭ nun ri' ruhua ni tsínj 'yaj quij daj xi'í si nun 'yaj quij guę ni é rę' ngą ni sij. Nḭ a'mi quij ni sij xi'í ni é rę'.

5 Sanḭ hua niąn si nąga'ui' ni sij cuenta rian Yan'anj xi'í si gui'yaj quij ni sij. Daj si hua niquin' chrụn Yan'anj nągui'yaj yya ngą ni ngüḭ hua nḭ'na' ngą ni ngüḭ gahui'.

6 Xi'í daj nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ gunun ni ngüḭ hua gahui' nuguan' sąʼ. Ngaa nḭ dąj rún' nągui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüḭ hua nneę cúj, nḭ hué daj nągui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüḭ gahui' nej. Nḭ gąne nḭganj niman ni sij dąj rún' nne nḭganj man'an Yan'anj anj.

7 Nḭ hua ruhua gąnahuij xungüḭ nan. Xi'í daj nḭ gą achij ruhua á rę' aj. Nḭ dụgumi ni é rę' si-chrej ni é rę'. Nḭ gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj nej.

8 Nḭ ango nuguan' nico doj huin sisḭ nḭn' ruhua gąhuin 'ḭ ruhua ni é rę' guḭni'yaj ni é rę' ni dugüi' ni é rę'. Daj si ngaa 'ḭ ró' ni'í' dugüí', nḭ naránj né' rian nico gaquin'.

9 Nḭ ngaa huaj ni dugüi' ni é rę' chrej, nḭ gąquinj ni é rę' si gątu ni sij ducuá ni é rę'. Nḭ sḭ ga'mi huḭ ni é rę' xi'í ni dugüi' ni é rę' ngaa 'nąʼ ni sij rian án rę'.

10 Hua nḭni sun riqui Yan'anj rian gọ'ngo né' guḭ'yaj sun né' rian ni dugüi' né'. Ngaa nḭ dąj rún' riqui Yan'anj sun rian né', nḭ hué daj guḭ'yaj sun né' rian ni dugüi' né'. Daj si xi'í si gui'yaj Yan'anj sinduj rian né', nḭ hua niąn si guḭ'yaj sąʼ né' ngą sun riqui Yan'anj rian né'.

11 Nḭ sisḭ gąʼmi 'ngọ dugüi' ni é rę' rian ni ngüḭ, nḭ gąni ruhua sij sisḭ a'mi sij si-nụguan' man'an Yan'anj. Nḭ sisḭ hua 'ngọ dugüi' ni é rę' 'yaj sun rian ni é rę', ngaa nḭ guḭ'yaj sun sij ngą fuerza ga'ui' Yan'anj rian sij. Ngaa nḭ gąʼue gąʼmi sąʼ ni ngüḭ rian Yan'anj xi'í daran' si 'yaj sąʼ ni é rę' huin ni é rę' ni ngüḭ nico' Jesucristo. Nḭ hua niąn si gąʼmi sąʼ nḭganj nḭn' né' rian Yan'anj. Daj si hué Yan'anj nicaj sun rian daran'anj. Amén.

Padeciendo como cristianos

12 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nḭ sḭ gan'anj ruhua ni é rę' xi'í sayun ga'nąʼ rian ni é rę' mánj. Daj si xi'í sayun daj, nḭ gąʼue xącaj á rę' cuenta sisḭ

yya 'i̱ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Ni̱ si̱ gani ruhua ni é rẹ' sisi̱ urin ni é rẹ' huin tsínj ran' sayun mánj.

13 Sani̱ gạhuin nia̱' ruhua ni é rẹ' xi'í si ran' nụguan'an ni é rẹ' sayun ngạ Cristo. Ngaa ni̱ ni̱n' ruhua gạhuin nia̱' ruhua ni é rẹ' ngaa gạ'na' rẹnga' Cristo. Ni̱ gụi̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱ hua 'ueé sij.

14 Hua 'ueé rian ni é rẹ' sisi̱ a'mi quij ni ngüi̱ xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo. Daj si nne Espíritu Santo ngạ ni é rẹ'. Ni̱ hua 'ueé rian Espíritu Santo. Xạnga' ni̱ a'mi quij ni ngüi̱ daj xi'í Cristo. Sani̱ a'mi sạ' ni é rẹ' xi'í sij.

15 Sani̱ nun hua sạ' si gụi̱ran' ni é rẹ' sayun xi'í si dạgahui' ni é rẹ' níman, asi̱ gụi̱'yaj tụ ni é rẹ', asi̱ gụi̱'yaj xi̱'i ni é rẹ', asi̱ dị̱guij ni é rẹ' si-nụguan' ango ni sij mánj. Nun hua sạ' si gụi̱'yaj ni é rẹ' ni gaquin' da mánj.

16 Sani̱ sisi̱ gụi̱ran' ni é rẹ' sayun xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo, ni̱ si̱ gahuin nạ'aj ni é rẹ' mánj. Sani̱ gạ'mi sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í si hué daj ran' ni é rẹ' sayun.

17 Guisíj güi gaxi̱'i Yan'anj nạgui'yaj yya si-gạquin' ni ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱ xi'í daj ran' né' sayun. Ni̱ sisi̱ gaxi̱'i sini Yan'anj nạgui'yaj yya ngạ né', ngaa ni̱ ụn sin gụi̱'yaj Yan'anj ngạ ni ngüi̱ nun dagahuin si-nụguan' Yan'anj ruhua á rẹ' únj. Xạnga' ni̱ gụi̱ran' nico doj ni sij sayun, gụi̱'yaj Yan'anj.

18 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:

Sisi̱ 'i̱ huaj gạnani ni tsínj
hua ni̱ca niman, ni̱
huaj gụi̱ran' nico doj
sayun ni tsínj quij
hua ngạ ni tsínj 'yaj
gaquin'.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

19 Hué dan ni̱ ni tsínj ran' sayun dạj rún' aran' ruhua Yan'anj, ni̱ hua nia̱n si gụi̱'yaj sạ' ni sij. Ni̱ gạ'ue gụxuman ruhua ni sij sisi̱ Yan'anj dụgumi sạ' niman ni sij. Daj si Yan'anj gui'yaj ni sij. Ni̱ hua ni̱ca ruhua Yan'anj ngạ né'.

5

Apacentad la grey de Dios

1 Ni̱ ango nuguan' huin 'ngọ̱ nuguan' 'yaj fuerzāj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj huin achij scanij ni ngüi̱ nico' Jesucristo. Daj si hué daj huin achī ngạ ni é rẹ'. Ni̱ huēj huin tsínj guini'i dạj guiran' Cristo sayun. Ni̱ gụi̱nicaj dugüi'ī̱j ngạ Cristo ngaa gạ'na' rụhua' yún sij. Ni̱ gụi̱ni'i xạnga' ni ngüi̱ sisi̱ hua 'ueé sij.

2 Ni̱ dạj rún' dugumi sạ' yucuaj dán si xucu, ni̱ hué daj dụgumi sạ' ni é rẹ' ni ngüi̱ nico' Yan'anj mạn scanij ni é rẹ'. Sani̱ sé da' fuerza dụgumi ni é rẹ' mánj. Sani̱ dụgumi ni é rẹ' xi'í si hué daj aran' ruhua ni é rẹ' dạgahuin ni é rẹ' rian Yan'anj. Ni̱ si̱ gahuin ruhua ni é rẹ' gụi̱'yaj gana ni é

rẹ' xi'í sun 'yaj sun ni é rẹ' mánj.
3 Nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' sisḭ
huin ni é rẹ' tsínj huin achij
gạ'nin' ni é rẹ' rian ni ngüḭ
nico' Yan'anj mánj. Sanḭ
dụgu'nun' ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj
'ueé ni é rẹ' scanij ni sij.
Ngaa nḭ guḭni'i ni sij dạj
guḭ'yaj ni é rẹ'. Nḭ xạcaj ni
sij cuenta dạj guḭ'yaj man'an
ni sij nej.
4 Ngaa nḭ ngaa gụrugüi'
Cristo tsínj huin achij nḭn'
tsínj dugumi né', nḭ nạhuin
ra'a né' 'ngọ gachrin corona
sạ' gụnun chrạ né'. Nḭ gạ sạ'
né' gạne nḭganj né', gui'yaj
Cristo.
5 Nḭ tsínj hua lij, nḭ
dạgahuin ni é rẹ' si ataj ni
tsínj huin achij. Nḭ dạgahuin
daran' ni é rẹ' si ataj gọ'ngo
ni dugüi' ni é rẹ'. Nḭ sḭ gani
ruhua ni é rẹ' sisḭ huin achij
ni é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ'
mánj. Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj:

Unun' Yan'anj ngạ ni tsínj
ani ruhua sisḭ huin
achij ni sij.
Sanḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj
rian ni tsínj gạ'ue
guḭnico' da rụcu.

Daj gataj nuguan' daj.
6 Xi'í daj nḭ nạgui'yaj lij
ni é rẹ' man'an ni é rẹ'
rian Yan'anj nucuaj. Hué
dan nḭ ngaa gạran' ruhua
Yan'anj, nḭ gạhuin achij ni é
rẹ', guḭ'yaj Yan'anj anj.
7 Sisḭ hua 'ngọ nuguan'
chran' yun'unj ni é rẹ', nḭ
gạ'ue gạchinj jni'yaj ni é rẹ'
rian Yan'anj xi'í nuguan' daj.
Ngaa nḭ sḭ nani ruhua ni é rẹ'
gạ mánj. Daj si dụgumi sạ'
Yan'anj ni é rẹ' aj.
8 Nḭ dụgumi sạ' ni é rẹ'
man'an ni é rẹ'. Nḭ guḭni'yaj
sạ' ni é rẹ'. Daj si dạj rún'
aguáj sigue'ej ngaa nano' xuj
si xạ xuj, nḭ hué daj 'yaj
sichre unun' sij ngạ ni é rẹ'.
9 Sḭ guxuman ruhua ni é
rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' si-nụguan'
sichre mánj. Sanḭ gụxuman
xạnga' ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj
ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj
anj. Nḭ xạcaj ni é rẹ' cuenta
sisḭ nḭn' gạchra' chruhua
xungüḭ nan, nḭ uyan ran' ni
dugüi' ni é rẹ' sayun huin ni
sij ni tsínj nico' Yan'anj.
10 Nḭ daran' sinduj 'nạ'
rian Yan'anj. Nḭ hué Yan'anj
gaquínj ni é rẹ' sisḭ guḭnicaj
dugüi' nḭganj ni é rẹ' ngạ
Jesucristo. Nḭ ngaa guḭsij dọj
güi guḭran' ni é rẹ' sayun,
nḭ nạgui'yaj sạ' Yan'anj ni-
man ni é rẹ'. Nḭ gạhuin
nḭca ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj
Yan'anj. Nḭ gạhuin yya
ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej
Yan'anj nej.
11 Nḭ gạ'mi sạ' nḭganj né'
rian Yan'anj. Nḭ gạ'mi né'
sisḭ nicaj Yan'anj sun rian
daran'anj. Amén.

Salutaciones finales

12 Silvano huin tsínj nne
nan ngāj. Nḭ arun sij dọj
du'ua yanj nan a'nī huaj rian
ni é rẹ'. Nḭ ani ruhuāj
sisḭ huin sij 'ngọ tsínj da-
gahuin sạ' rian Yan'anj. Nḭ
riquīj 'ngọ chrej rian ni é
rẹ' sisḭ nuguan' nan huin
'ngọ nuguan' xạnga' huin

nuguan' gui'yaj Yan'anj sin-
duj rian né'. Nḭ gahuin nḭca
ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan'
daj.
13 Nḭ tsínj nico' Yan'anj
mạn xuman' Babilonia, nḭ
a'níj ni sij 'ngọ nuguan' huaj
rian ni é rẹ'. Nḭ uyan
ganacui Yan'anj ni sij ngạ ni
é rẹ'. Nḭ dạj rún' huin 'ngọ
da'nī huin Marco riānj. Nḭ
hué daj a'níj sij 'ngọ nuguan'
huaj rian ni é rẹ' nej.
14 Nḭ ngaa gạ'nij ni é rẹ'
'ngọ nuguan' huaj rian ni
dugüi' ni é rẹ', nḭ gạrun
du'ua gọ'ngo ni é rẹ' ni
dugüi' ni é rẹ' xi'í si 'ḭ ruhua
ni dụgüi' ni é rẹ'. Nḭ gạhuin
din'inj ruhua daran' ni é rẹ'
huin ni é rẹ' ni ngüḭ nicaj
dugüi' ngạ Jesucristo, ruhuāj
aj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN PEDRO APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin Simón Pedro tsínj 'yaj sun rian Jesucristo. Nḭ huīnj apóstol, tsínj a'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ arūnj yanj carta nan a'nī huaj rian ni é rẹ'. Nḭ hua guisíj nuguan' sạ' rian ni é rẹ'. Nḭ guxuman ruhua ni é rẹ' ngạ ni únj ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, gui'yaj Jesucristo. Daj si 'yaj nḭca Jesucristo huin sí' Yan'anj nico' né'. Nḭ tsínj nacaj né' huin sij nej.

2 Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭni'i ni é rẹ' dạj hua Yan'anj ngạ Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭri' ni é rẹ' nico sinduj, guḭ'yaj nu̱ngüej sij. Nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ' nej.

Partícipes de la naturaleza divina

3 Gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj daran'anj. Nḭ riqui Yan'anj daran' si ní'yanj né' sisḭ gạche sạ' né' si-chrej Yan'anj. Nḭ hué daj huin xi'í si ni'i né' Cristo huin tsínj gaquínj né' gạ'na' né' rian sij. Nḭ hué daj 'yaj sij xi'í si hua sạ' nḭn' ruhua sij. Nḭ hua sạ' nḭn' ruhua si 'yaj sij nej.

4 Nḭ xi'í si hua sạ' nḭn' ruhua sij, nḭ riqui sij ga'ḭ nuguan' sạ' huin nuguan' hua gui'yaj yya sij ngạ né'. Nḭ hua sạ' nḭn' ruhua ni nuguan' daj. Nḭ ní'yanj nico ni nuguan' daj nej. Nḭ xi'í nuguan' sạ' daj, nḭ gạ'ue nḭguisij ni é rẹ' gạhuin sạ' ni é rẹ' dạj rún' hua sạ' man'an Yan'anj. Nḭ gạ'ue gạhuin nḭni ni é rẹ' rian ni nuguan' quij mạn niman ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan.

5 Xi'í daj nḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ gạche ni é rẹ' 'ngọ chrej sạ' xi'í si guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Nḭ ngaa chéj ni é rẹ' chrej sạ', nḭ gạhuin ni é rẹ' tsínj guḭni'i sạ' si-nu̱guan' Yan'anj anj.

6 Nḭ ngaa guḭni'i sạ' ni é rẹ' si-nu̱guan' Yan'anj, ngaa nḭ du̱gumi sạ' ni é rẹ' man'an ni é rẹ'. Nḭ ngaa guḭsij du̱gumi ni é rẹ' man'an ni é rẹ', nḭ gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ ni sayun ran' ni é rẹ'. Nḭ ngaa guḭsij gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ ni sayun ran' ni é rẹ', ngaa nḭ guḭnico' xạnga' ni é rẹ' Yan'anj anj.

7 Nḭ ngaa guḭsij guḭnico' xạnga' ni é rẹ' Yan'anj, ngaa nḭ gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj. Nḭ ngaa guḭsij gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' ni ngüḭ nico' Yan'anj, ngaa nḭ gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' daran' ni ngüḭ.

8 Hué dan nḭ sisḭ nari' ni é rẹ' guḭ'yaj á rẹ' ni rasu̱n nan ya'yoj, nḭ sisḭ gahuin nico

ni nuguan' sạ' nan chruhua niman ni é rẹ', ngaa nị sị gahuin ni é rẹ' tsínj nun ni'i guị'yaj sun rian Yan'anj mánj. Sanị guịni'i sạ' ni é rẹ' man'an Señor Jesucristo.

9 Sanị tsínj achin nạri' guị'yaj sạ' ni rasụn sạ' nan, nị dạj rún' huin 'ngọ tsínj duri huin sij. Nị nun xiguịn sạ' ni'yaj sij mánj. Nị guini'yun ruhua sij sisị jnaruhui Yan'anj gaquin' gui'yaj sij güi gachin.

10 Nị gaquínj Yan'anj ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị nacui Yan'anj ni é rẹ' nej. Xi'í daj nị dụgu'nun' ni é rẹ' dạgahuin ni é rẹ' rian Yan'anj. Ngaa nị guịni'i yya ni é rẹ' sisị hué daj huin. Nị sisị hué daj dạgahuin ni é rẹ', nị nitaj ạman nạnicaj ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj mánj.

11 Hué ducánj daj huin sisị gạ'ni Yan'anj gạtu ni é rẹ' rian nicaj sun Señor Jesucristo nịganj nịn'. Nị Jesucristo huin tsínj ganacaj né'. Nị gạhuin niạ' ruhua Yan'anj gạtu ni é rẹ' xata' aj.

12 Xi'í daj nị guị'yā sisị daran' güi gạnanun ruhua ni é rẹ' ni nuguan' nan nụnj si hua ni'i ni é rẹ', nị gahuin nịca xạnga' ruhua ni é rẹ' ngạ ni nuguan' xạnga' gahuin chrụn a ni é rẹ' aj.

13 Nị ani ruhuāj sisị hua guẹ nnēj chruhua xungüị nan, nị hua niạn si digyānj rian án rẹ' dạj gạnanun ruhua á rẹ' ni nuguan' gahuin chrụn ni é rẹ'.

14 Nị ni'īnj sisị gạhuin nịchrun' güi gạhuīj sisị hué daj digyán Jesucristo riānj huin sij Señor nicaj sun rian né'.

15 Ngaa nị 'ngọ guị'yaj fuerzāj sisị ngaa gạhuīj, nị gạnanun ruhua ni é rẹ' ni nuguan' nan anj.

Testigos presenciales de la gloria de Cristo

16 Nị ngaa digyán únj rian ni é rẹ' dạj gạhuin ngaa gạ'na' rụhua' yún Señor Jesucristo, nị dạj nucuaj sij, nị sé cuentu yụn nani ni ngüị huin nuguan' digyán únj rian án rẹ' mánj. Guini'i rian man'an únj sisị tsínj sạ' huin sij aj.

17 Nị guini'i únj ngaa nahuin 'ueé Jesús gui'yaj chré' huin Yan'anj. Daj si ga'ui' Yan'anj sisị nịn' ruhua gahuin achij Jesús. Nị ga'mi Yan'anj xata' xi'í Jesús: "Hué nan huin da'nī 'ị ruhuāj. Nị huin niạ' ruhuāj ni'yā sij." Daj gataj Yan'anj nne xata'. Nị hua 'ueé nịn' ruhua xata'.

18 Nị hué man'an únj gunun si ga'mi Yan'anj xata' ngaa guimán únj ngạ Señor quij guẹ daj.

19 Nị xi'í si guini'i únj dạj gahuin 'ueé Jesús, gui'yaj Yan'anj, nị gạhuin yya ruhua únj doj xi'í nuguan' garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị dugu'nạj guị'yaj ni é rẹ' sisị xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í nuguan' ga'mi ni sij. Nị dạj rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn rian

hua rụmi', nị hué daj 'yaj ni nuguan' garun ni tsínj daj. Nị dạj rún' huin ngaa rẹnga', nị hué daj gạhuin ngaa gạ'na' rụhua' yún Jesucristo. Nị dạj rún' huin stangạ síj ngaa ruhua guịxiguin, ataj né', nị hué daj guịxiguin chruhua niman né' ngaa gạ'na' rụhua' yún Jesucristo guịni'i né'.

20 Nị hua niạn sisị guịni'i sini ni é rẹ' sisị ngaa garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj guimán asịj ná, nị nun garun ni sij güenda man'an ni sij mánj. Sanị garun ni sij rian yanj dạj rún' digyán Yan'anj rian ni sij.

21 Daj si nị ạ 'ngọ tsínj nun gui'yaj si ga'nạ' si-nụguan' Yan'anj chruhua xungüị nan gunun né'. Sanị ga'mi ni tsínj sạ' daj si-nụguan' Yan'anj dạj rún' digyán Espíritu Santo rian ni sij.

2

Falsos profetas y falsos maestros

1 Sanị asịj ná nị guimán ni tsínj ga'mi nuguan' nnẹ scanij ni ngüị. Nị digya' yun'unj ni sij sisị a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị hué daj gạ'na' tsínj dịgyán nuguan' nnẹ scanij ni é rẹ' nej. Nị dịgyán huị ni sij ango chrej digya' yun'unj. Nị guẹre' niman ni tsínj guịda'a chrej digya' yun'unj daj. Nị na'uej ruhua ni sij sisị Jesús huin Señor nicaj sun rian né'. Nị hué Jesús huin tsínj gahui' xi'í si-gạquin' ni sij. Xi'í daj nị rá'yanj gạhuin ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj.

2 Sanị guịnico' nico ni ngüị chrej xị'i dịgyán ni sij. Nị xi'í si guị'yaj ni tsínj xacaj chrej xị'i daj, nị gạ'mi quij ango ni ngüị xi'í chrej xạnga' 'nạ' rian Yan'anj anj.

3 Nị gạhuin ruhua ni tsínj digya' yun'unj daj guịri' ni sij san'anj. Xi'í daj nị nạno' ni sij nuguan' digya' yun'unj gạ'mi ni sij rian ni é rẹ'. Sanị asịj ná gataj Yan'anj sisị gạhuin ni sij castigo. Nị hua gahuin nịchrun' si gạhuin ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj anj.

4 Nị nitaj si guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico rian ni ángel gui'yaj gaquin' asịj ná. Sanị ga'níj Yan'anj ni ángel daj rian yan'ạn sisị gụna ni ángel daj ducuagạ' rian hua rụmi'. Nị hué yu'uj daj guịman ni ángel da guịsij güi nạgui'yaj yya Yan'anj ni gaquin'.

5 Nị nun guịnicaj Yan'anj niman nico rian ni tsínj guimán asịj ná. Sanị ga'níj Yan'anj 'ngọ gumạn xxi ga'nạ' rian ni tsínj gui'yaj quij. Nị gahui' ni sij gui'yaj gumạn daj. Sanị urin Noé ngạ ango chij dugüi' sij ganacaj Yan'anj. Nị hué Noé huin tsínj ga'mi rian ni tsínj quij daj sisị guị'yaj nịca ni sij aj.

6 Nị hué daj gui'yaj Yan'anj castigo ni tsínj guimán nụngüej xuman' gụ'naj

Sodoma ngą Gomorra asij
ná. Nij garij yan'ąn Yan'anj
nụngüej xuman' daj. Nij da
yaj gahuin nụngüej xuman'
daj, gui'yaj Yan'anj. Nij
gahuin 'ngọ da'nga' digyán
Yan'anj sisij dąj rún' guiran'
nụngüej xuman' daj, nij hué
daj gụiran' ni ngüij nun
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj
anj.

7 Sanij guiri nini Yan'anj
tsínj gụ'naj Lot scanij ni tsínj
quij daj. Daj si Lot huin tsínj
gui'yaj nica. Nij nun garan'
ruhua sij guini'i sij chrej quij
gachéj ni tsínj quij daj.

8 (Nij Lot huin tsínj gui'yaj
nica. Nij gane sij scanij ni
tsínj gui'yaj quij. Nij ya'yoj
guini'i sij si xij'i gui'yaj ni
sí'. Nij gunun sij nuguan' quij
ga'mi ni sí'. Nij guere' ruhua
sij ngą ni nuguan' quij daj.)

9 Nij ni'i są' Señor nącaj
sij ni tsínj nico' man'an sij
ngaa ran' ni sij sayun. Nij
gąri Señor ducuagą' ni tsínj
gui'yaj quij gąhuin ni sij
castigo da güi nągui'yaj yya
Yan'anj si-gąquin' ni sí'.

10 Nij nin' ruhua gąhuin
castigo ni tsínj 'yaj si huin
quij ruhua ni sij ngą nneę
cúj ni sij, gụij'yaj Yan'anj. Nij
'yaj ducu ni sij ngą nuguan'
a'nin' Señor sun rian ni sij.
Nij huin ni sij ni tsínj ga niqui
hua. Nij 'yaj ni sij si aran'
ruhua man'an ni sij. Nij nitaj
si xu'ui' ni sij gą'mi quij ni
sij rian ni si nicaj sun mán
xata' mánj.

11 Nij nụnj si nucuaj ni
ángel daj ngą ni si daj, sanij
nun gą'mi gaquin' ni ángel
rian Yan'anj xi'í ni si mánj.

12 Nij rún' huin xucu nitaj
sta'nga' nụn huin ni sij. Nij
a'mi quij ni sij xi'í nuguan'
nunun ni sij. Nij dąj rún' ran'
ni xucu a'nga mán riqui quij
ngaa da'a ni sij dagahui' ni
sij, nij hué daj gąhuin ngą ni
tsínj 'yaj quij daj. Nij gąhui'
ni sij xi'í ni rasụn quij gui'yaj
ni sij.

13 Nij dąj rún' gui'yaj quij
ni sij rian ni ngüij, nij hué daj
nąru'ue Yan'anj castigo rian
ni sij. Nij huin nią' ruhua ni
dụgüi' ni sij ngaa achéj ni sij
ya'yoj 'yaj ni sij ni rasụn xij'i.
Nij huin 'ngọ si-nąʼaj si 'yaj
ni sij. Nij huin ni sij ni tsínj
ga niqui hua. Nij hué daj 'yaj
quij ni sij ngaa xa nụguan'an
ni sij ngą ni é rę'.

14 Nij 'yaj rian ni sij gaquin'
ngaa nij'yaj ni sij rian nicą
dugüi' ni sij. Nij na'ue gą'nin'
ruhua ni sij ni'yaj ni sij ni
yun'unj xąna. Nij digya'
yun'unj ni sij ni tsínj achin
gąhuin nica ruhua ngą si-
chrej Yan'anj. Nij nahuij
ruhua ni sij gụiri' ni sij si-
sąn'anj dugüi' ni sij. Nij huin
ni sij ni tsínj ga niqui gąn'anj
rian yan'ąn.

15 Ga ni'ya ni sij si duna
ni sij chrej nica. Nij xacaj ni
sij si-chrej tsínj gụ'naj Bal-
aam da'níj Beor. Nij gui'yaj
Balaam gaquin' xi'í si gahuin
ruhua sij ni'yaj sij san'anj.

16 Sanij gui'yaj Yan'anj sisij
gą'mi 'ngọ urruj dąj rún'
a'mi 'ngọ tsínj. Nij chran'
urruj daj Balaam. Nij nun

gạ'uej ruhua xuj gạn'anj xuj chrej quij huaj Balaam mánj.

17 Nị daj rún' huin 'ngọ yu'uj rian nitaj ahui nnee huin ni tsínj 'yaj quij daj. Nị daj rún' 'yaj nga ngaa nịcaj nanẹ huan'an, nị hué daj huin ni sij. Nị nico castigo gạhuin nịganj ni sij guịman ni sij rian hua rụmi' nịn' ruhua rian yan'ạn, guị'yaj Yan'anj.

18 Nị a'mi ran ni sij 'yaj fuerza ni sij sisị sạ' nịn' ruhua huin nuguan' a'mi ni sij. Nị digya' yun'unj ni sij ni tsínj guxuman nạca ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị 'yaj fuerza ni sij sisị guị'yaj ni sí' daj rún' aran' ruhua nneẹ cúj ni sí'. Nị dyaj gahui ni sí' rian chrej huin chrej achéj ni tsínj xị'i nitaj si hua sạ' mánj.

19 Nị ataj ni sij sisị gạ'ue guị'yaj ni tsínj guxuman nạca ruhua daj si gạran' ruhua ni sí'. Ngaa nị gạhuin ní'nij rian ni sí' gạche ni sí' daran' chrej, ataj ni sij. Nị hué man'an ni sij huin tsínj 'yaj sun yụn rian chrej xị'i. Daj si daj hua ni rasụn 'yaj gana rian né', nị hué rian ni rasụn daj 'yaj sun yụn né' rún' huaj.

20 Nị hua guini'i ni tsínj daj Señor Jesucristo huin tsínj nacaj né'. Nị duna ni sij si-chrej xungüị nan. Sanị sisị nạnicaj ruhua ni sij guị'yaj ni sij gaquin' gui'yaj sini ni sij, ngaa nị gạhuin quij ni-man ni sij daj ngạ si gahuin quij ni sij asịj sini yạn anj.

21 Sạ' huin gạ' sisị nun guịni'i sini ni sij chrej nịca. Daj si ngaa guisíj guini'i ni sij chrej daj, nị guxun anéj ni sij man'an ni sij rian nuguan' sạ' a'nin' sun rian ni sij huin nuguan' naga'ui' Yan'anj rian ni sij.

22 Xạnga' nị 'yaj ni sij daj rún' ataj né' ngaa ataj né': "Nanicạj xuhue xa xuj si uránj xuj." Nị: "Ngaa duguane nạca né' xacáj, nị nanicạj xuj ane xuj sige'", ataj né'. Nị da'nga' daj 'yaj ni tsínj daj.

3

El día del Señor vendrá

1 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nan síj huịj carta a'nī huaj rian ni é rẹ'. Nị rian huịj carta nan, nị 'yaj fuerzāj rian ni é rẹ' sisị xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í si-chrej Yan'anj huin ni é rẹ' tsínj ani sạ' ruhua.

2 Ngaa nị gạnanun ruhua ni é rẹ' si-nụguan' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná huin ni sij ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj. Nị hué daj gạnanun ruhua ni é rẹ' nuguan' ga'nin' Señor sun rian ni é rẹ' huin sij tsínj nacaj né'. Nị nuguan' nan huin nuguan' ga'mi anin' únj ni tsínj apóstol gunun ni é rẹ'.

3 Nị ruhuāj sisị guịni'i sini ni é rẹ' sisị ngaa ruhua gạnahuij xungüị nan, nị guịman ni tsínj gạ'mi ducu xi'í nuguan' sạ'. Nị guị'yaj ni sij rún' gahuin quij ruhua ni sij.

4 Nḭ nạchin' snan'anj ni sij
ni é rẹ': “Dạj gahuin ngạ
nuguan' gataj yya Cristo sisḭ
gạ'na' yún sij únj. Daj si
asḭj gahui' ni xi né', nḭ hua
guẹ xungüḭ asḭj ngaa gui'yaj
Yan'anj xungüḭ aj.” Daj gạtaj
ni sij gụnun ni é rẹ'.

5 Nḭ na'ue gụnun ruhua ni
sij sisḭ asḭj ná ga'mi Yan'anj
'ngọ nuguan', nḭ gurugüi'
xungüḭ ngạ xata'. Nḭ gui'yaj
Yan'anj sisḭ gụna yo'ój nạco
dạni nnee yan'anj.

6 Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj
sisḭ gạ ni'ya xungüḭ, gui'yaj
nnee asḭj ná.

7 Nḭ gataj si-nụguan'
Yan'anj sisḭ gụna xata' ngạ
yo'ój mán né' nan da guḭsij
güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-
gạquin' ni tsínj xḭ'i. Ngaa nḭ
gạca xata' ngạ yo'ój, guḭ'yaj
Yan'anj. Nḭ hué daj gạhuin
castigo ni tsínj xḭ'i nej.

8 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é
rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ
xica'uī. Nḭ sḭ guini'yun
ruhua ni é rẹ' sisḭ dạj rún'
huin 'ngọ mí yo', nḭ hué daj
huin 'ngọ güi rian Yan'anj.
Nḭ dạj rún' huin 'ngọ güi, nḭ
hué daj huin 'ngọ mí yo' rian
Yan'anj nej.

9 Sé si gạhuin ran gạ'na'
Señor dạj rún' ani ruhua
gọ'ngo ni ngüḭ mánj. Sanḭ
dạgahuin sij dạj rún' gataj
yya sij gunun né'. Maan si
a'nin' ruhua Señor ngạ ni é
rẹ' si na'uej ruhua sij sisḭ
gạ ni'ya nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ
mánj. Sanḭ huin ruhua sij
sisḭ gạnani ruhua daran' ni
ngüḭ xi'í si-gạquin' ni sij aj.

10 Sanḭ dạj rún' 'yaj tsínj tụ
ngaa achéj sij nasḭnunj nẹ'
nḭ hué daj nasḭnunj gạ'na'
Señor. Nḭ gạhuin garḭn nḭn'
ruhua ngaa gạnahuij xata'.
Ngaa nḭ gạnahuij daran'anj
gạca. Nḭ gạca yo'ój ngạ
daran' si mạn rian yo'ój nej.

11 Ngaa nḭ sisḭ hué daj
gạnahuij daran'anj, nḭ hua
niạn sisḭ nḭn' ruhua guḭ'yaj
fuerza ni é rẹ' gạche sạ' ni
é rẹ' si-chrej Yan'anj anj.

12 Nḭ ana'uij ni é rẹ'
güi gạ'na' Yan'anj. Nḭ
xạcaj sạ' ni é rẹ' si-chrej
Yan'anj sisḭ rá'yanj guḭsij
güi daj. Nḭ ngaa gạ'na'
Yan'anj, nḭ gạnahuij xata'
gạca. Nḭ nạgune daran'anj
scanij yan'ạn.

13 Sanḭ ana'uij né' sisḭ
guḭ'yaj Yan'anj ango xata'
nạca ngạ ango yo'ój nạca
dạj rún' gataj yya sij gunun
né'. Nḭ guḭ'yaj nḭca ni ngüḭ
guḭman yu'uj daj.

14 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é
rẹ'. Nḭ xi'í si ana'uij ni é
rẹ' sisḭ hué daj gạhuin, ngaa
nḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ
nitaj gaquin' hua rian ni é rẹ'
mánj. Nḭ guḭ'yaj fuerza ni é
rẹ' sisḭ gạhuin sạ' niman ni é
rẹ' ngaa gạ'na' Jesucristo aj.
Nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é
rẹ' nej.

15 Nḭ xạcaj ni é rẹ' cuenta
sisḭ huin ran Señor gạ'na'
sij xi'í si huin ruhua sij sisḭ
gạnani ni ngüḭ xi'í si-gạquin'
ni sij. Nḭ hué daj garun
Pablo yanj carta guchij rian
ni é rẹ' huin sij 'ngọ jnánj
né' 'ḭ ruhua né' ni'yaj né'.

Nḭ gahuin chrṵn sij gui'yaj
Yan'anj.
16 Nḭ daran' carta garun
sij, nḭ a'mi sij xi'í ni nuguan'
nan. Nḭ 'ḭ gṵnun' dọj
nuguan' arun sij. Nḭ hua ni
tsínj nun ni'i ngạ tsínj ani
huḭj ruhua. Nḭ naduna ni
sij si-nṵguan' Pablo dạj rún'
naduna ni sij ango yu'uj rian
si-nṵguan' Yan'anj. Sanḭ xi'í
daj nḭ gạhuin ni sij castigo,
guḭ'yaj Yan'anj anj.
17 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'.
Nḭ xi'í si hua ni'i ni é rẹ' dạj
'yaj ni tsínj daj, nḭ dṵgumi ni
é rẹ' sisḭ sḭ nanicạj ruhua ni é
rẹ' guḭ'yaj ni sij xi'í nuguan'
yyạ a'mi ni sij. Nḭ hué daj
dṵgumi ni é rẹ' sisḭ sḭ duna
ni é rẹ' si-nṵguan' Yan'anj,
guḭ'yaj ni sij mánj. Daj si hua
gahuin nḭca ruhua ni é rẹ'
ngạ si-chrej Yan'anj anj.
18 Nḭ 'ngọ guḭni'i sạ' ni é
rẹ' dạj hua sinduj gui'yaj Je-
sucristo rian ni é rẹ' huin sij
tsínj nacaj né'. Ni guḭni'i sạ'
ni é rẹ' xi'í Jesucristo huin sij
Señor nicaj sun rian né' nej.
Gạ'mi sạ' né' xi'í Jesucristo
yyạj. Nḭ hué daj gạ'mi sạ' né'
nḭganj nḭn'. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN JUAN APÓSTOL

La palabra de vida

1 Hué dan nḭ gạtaj snan'anj anin' únj nuguan' nan rian ni é rẹ' xi'í tsínj gane asḭj gaxḭ'i daran'anj. Nḭ hua gunun anin' únj si ga'mi sij. Nḭ hua guini'i anin' únj ngạ rian anin' únj nej. Nḭ hua guini'yaj sạ' anin' únj dạj hua man'an sij nej. Nḭ hua ganun ra'a anin' únj sij nej. Nḭ tsínj daj ga'mi nuguan' gunún'. Nḭ nuguan' daj 'yaj si gạ nḭ'na' né' guḭman né' nḭganj nḭn' ngạ Yan'anj anj.

2 Nḭ hua gurugüi' tsínj 'yaj si hua nḭ'no' daj. Nḭ hua guini'i anin' únj sij. Nḭ gahuin anin' únj tsínj nata' rian ni ngüḭ xi'í man'an sij. Nḭ nata' anin' únj rian ni é rẹ' xi'í tsínj 'yaj si hua nḭ'no' nḭganj nḭn' anj. Nḭ asḭj ná gane sij ngạ Yan'anj huin chrej né'. Sanḭ ga'nạ' sij gane sij ngạ né'.

3 Hué dan nḭ nata' anin' únj rian ni é rẹ' xi'í si guini'i anin' únj ngạ si gunun anin' únj. Hué daj 'yaj anin' únj sisḭ gạ'ue guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ anin' únj. Nḭ xạnga' yya nicaj dugüi' né' ngạ chrej né', nḭ ngạ da'níj sij huin Jesucristo nej aj.

4 Nḭ arun anin' únj ni nuguan' nan a'níj anin' únj huaj rian ni é rẹ' sisḭ gạ'ue gạ niạ' nḭn' ruhua ni é rẹ' aj.

Dios es luz

5 Hué nan huin nuguan' digyán Jesucristo rian anin' únj. Nḭ nata' snan'anj anin' únj nuguan' nan rian ni é rẹ'. Dạj rún' hua 'ngọ yan'ạn xiguḭn, nḭ da'nga' daj hua Yan'anj. Nḭ ạ 'ngọ nitaj si hua rụmi' rian nne man'an Yan'anj mánj.

6 Ngaa nḭ sisḭ chéj né' rian rụmi' hua 'yaj quij né', nḭ a'mi yyạ né' ngaa ataj né' sisḭ nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj anj. Nḭ nitaj si nico' né' nuguan' xạnga' mánj.

7 Sanḭ sisḭ chéj né' rian xiguḭn hua rún' nne Yan'anj rian xiguḭn hua, ngaa nḭ man'an ni dugüi' né' nicaj dugüi'. Nḭ na'nin' tun da'níj sij Jesucristo daran' si-gạquin' né' aj.

8 Nḭ sisḭ gạtaj né' sisḭ nitaj gaquin' da'ui né', ngaa nḭ digya' yun'unj né' man'an né'. Nḭ nitaj si nụn nuguan' xạnga' niman né' mánj.

9 Sanḭ sisḭ nạto' gaquin' gui'yó' gụnun Yan'anj, ngaa nḭ guḭnicaj sij 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin'. Daj si hua sạ' niman Yan'anj. Nḭ hua yya niman sij nej. Ngaa nḭ nạ'nin' sij daran' si quij hua chruhua niman né' aj.

10 Nḭ sisḭ gạtaj né' sisḭ nitaj gaquin' gui'yaj né', ngaa nḭ 'yaj né' sisḭ Yan'anj huin tsínj digya' yun'unj, gạtaj né'. Daj si hua gataj Yan'anj si da'ui

né' gaquin'. Ngaa nḭ sisḭ
gạtaj né' daj, nḭ nitaj si unun
né' si-nụguan' Yan'anj mánj.

2

Cristo, nuestro abogado

1 Dạj rún' huin da'níj
man'ānj huin ni é rẹ' jnān
ngạ xica'uī. Nḭ arūnj
nuguan' nan huaj rian ni
é rẹ' sisḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ'
gaquin' mánj.
Hué dan ni sisḭ guḭ'yaj né'
gaquin', ngaa nḭ hua 'ngọ
tsínj nụn xḭ'i xi'í né' rian
chrej né' huin Yan'anj huin
sí' Jesucristo. Nḭ gạ'mi sí'
rian Yan'anj xi'í né'. Nḭ hua
nḭn' nḭca niman sí'.
2 Nḭ naga'ui' Jesucristo
man'an sij ganarán sij rian
si-gạquin' né'. Nḭ sé si narán
sij rian urin si-gạquin' né',
sanḭ narán sij rian si-gạquin'
daran' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ aj.
3 Nḭ sisḭ dạgahuin né'
nuguan' a'nin' Jesucristo sun
rian né', ngaa nḭ gạ'ue guḭni'i
né' sisḭ hua yya ni'i né'
man'an sij aj.
4 Sisḭ ataj 'ngọ tsínj daj:
“Ni'i nimānj Jesús”, nḭ ni-
taj si dagahuin sij nuguan'
a'nin' sí' sun rian né', ngaa
nḭ hué sij huin 'ngọ tsínj a'mi
nuguan' yyạ. Nḭ nitaj si hua
yya niman sij mánj.
5 Sanḭ tsínj dagahuin si-
nụguan' Jesús, nḭ hua yya
nḭn' gahuin chrụn sij gahuin
'ḭ ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj
anj. Nḭ sisḭ guḭ'yaj né' daj,
nḭ gạ'ue guḭni'i né' sisḭ nicaj
dugüi' né' ngạ Jesús.
6 Nḭ sisḭ ataj 'ngọ tsínj daj
sisḭ nicaj dugüi' sij ngạ Jesús,
ngaa nḭ da'ui sij si gạche sij
dạj rún' gachéj Jesús aj.

El nuevo mandamiento

7 Nḭ a'nī nuguan' a'nin'
nan huaj rian ni é rẹ' huin
ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ
sé 'ngọ nuguan' nạca huin
mánj. Hué 'ngọ huin ngạ
nuguan' guida'a ni é rẹ' asḭj
sini yạn anj. Nḭ nuguan'
a'nin' hua ná daj huéj huin
nuguan' hua gunun ni é rẹ'
asḭj sini.
8 Sanḭ si arūnj nan rún'
huin 'ngọ nuguan' nạca
a'nin' Yan'anj sun rian né'.
Nḭ hua digyán Cristo sisḭ hua
yya nuguan' nan. Nḭ hué
daj digyán ni é rẹ' nej. Nḭ
huaj gạnahuij si hua rụmi'
rian xungüḭ nan. Nḭ hua
xiguḭn yan'ạn xạnga' huin
Jesucristo aj.
9 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj
ataj sisḭ chéj sij rian xiguḭn
yan'ạn, sanḭ nun huin xạn'
ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij,
ngaa nḭ chéj guẹ sij rian
rụmi' hua daj.
10 Nḭ tsínj 'ḭ ruhua ni'yaj
jnánj sij, nḭ hua chéj sij rian
xiguḭn. Nḭ nitaj 'ngọ si hua
guḭ'yaj si guḭnij sij gaquin'.
11 Sanḭ tsínj nun huin xạn'
ruhua ni'yaj jnánj sij, nḭ nne
sij rian rụmi'. Nḭ chéj sij rian
rụmi' nej. Nḭ nun ni'i sij rian
chéj sij xi'í si guiránj si rụmi'
hua daj rian sij.
12 Arūnj nuguan' nan a'nī
huaj rian ni é rẹ' huin ni é
rẹ' ni tsínj hua lij. Daj si hua
guisíj guinicaj Yan'anj 'ngọ

niman nico xi'í si-gąquin' ni
é rę'. Nį hué daj gui'yaj sij
xi'í si-xugüi man'an sij.
13 Nį arūnj nuguan' nan
a'nī huaj rian ni é rę' tsínj
hua da'níj. Daj si hua ni'i ni
é rę' tsínj gane asįj sini yąn.
Nį arūnj nuguan' nan a'nī
huaj rian ni é rę' ni tsínj hua
lij. Daj si hua gui'yaj gana ni
é rę' rian sichre aj.
Nį arūnj nuguan' nan a'nī
huaj rian ni é rę' huin ni é rę'
si hua lij. Daj si hua ni'i ni é
rę' chrej né' huin Yan'anj.
14 Nį hua garūnj nuguan'
ga'nī rian ni é rę' tsínj hua
da'níj. Daj si hua ni'i ni é rę'
tsínj gane asįj sini yąn.
Nį hua garūnj nuguan'
ga'nī rian ni é rę' ni tsínj hua
lij. Daj si hua gahuin nucuaj
niman ni é rę' rian sayun.
Nį 'ngǫ gunun ni é rę' si-
nǫguan' Yan'anj. Nį gui'yaj
gana ni é rę' rian sichre aj.
15 Sį gahuin ruhua ni é
rę' nį'yaj ni é rę' si-chrej
xungüį nan ngą ni rasǫn
mąn chruhua xungüį nan
mánj. Sisį hua 'ngǫ tsínj
huin ruhua nį'yaj si-chrej
xungüį nan, ngaa nį nitaj si
huin ruhua sij nį'yaj sij chrej
né' huin Yan'anj.
16 Daj si daran' nuguan'
mąn chruhua xungüį, nį
nitaj si 'ną' ni nuguan' daj
rian chrej né' mánj. Sanį
maan si-nǫguan' xungüį
huin nánj. Nį ni tsínj chéj
si-chrej xungüį, nį dagahuin
ni sij si huin ruhua nneę cúj
ni sij. Nį huin ruhua ni sij
guįnicaj ni sij si ni'yaj ni sij
nej. Nį nnę ni sij ngą si 'yaj
ni sij nej.
17 Nį huaj nahuij xungüį
nan ngą daran' si quij hua
huin ruhua ni ngüį mąn
chruhua xungüį nej. Sanį
tsínj 'yaj si aran' ruhua
Yan'anj, nį gąne nįganj nįn'
sij nánj.

El anticristo

18 Hué dan nį dąj rún'
huin da'nī huin ni é rę'
riānj. Nį ataj snan'ān gǫnun
ni é rę' sisį ruhua gąnahuij
xungüį. Nį hua gunun ni é
rę' nuguan' sisį gą'na' 'ngǫ
tsínj unun' ngą Cristo. Nį
hua narugüi' nico ni tsínj
unun' ngą Cristo. Nį xi'í
daj ni'i né' sisį huą huaj
gąnahuij xungüį nan anj.
19 Nį gahui ni tsínj daj
scanij né'. Sanį xąnga' nitaj
si nicaj dugüi' ni sij ngą né'.
Daj si sisį nǫn ruhua ni sij
guinicaj dugüi' ni sij ngą né',
ngaa nį hua gunáj ni sij ngą
né'. Sanį xi'í si gahui ni sij, nį
digyán yya ni sij sisį hua yya
nitaj si nicaj dugüi' daran' ni
sij ngą né' mánj.
20 Sanį Cristo riqui
Espíritu Santo rian ni é rę'.
Xi'í daj hua ni'i ni é rę'
daran' nuguan'.
21 Nį sé si arūnj nuguan'
nan a'nī rian ni é rę' xi'í
si nun ni'i ni é rę' nuguan'
xąnga' mánj. Sanį hua ni'i
ni é rę' nuguan' xąnga'. Nį
ni'i ni é rę' sisį nį ą 'ngǫ
nuguan' yyą nitaj si gą'na'
scanij nuguan' xąnga' mánj.
22 Nį ǫn tsínj huin tsínj
a'mi yyą, ruhua ni é rę' únj.

Hué sij huin tsínj ataj sisi̱ sé
Jesús huin Cristo mánj. Ni̱
hué tsínj daj huin tsínj unun'
ngą Cristo. Daj si na'uej
ruhua sij gu̱xuman ruhua
sij ni̱'yaj sij chrej né' huin
Yan'anj ngą da'níj sí' Jesús
nej aj.
23 Ni̱ tsínj na'uej ruhua
gu̱xuman ruhua ni'yaj da'níj
chrej né', ni̱ nitaj si nicaj
dugüi' sij ngą chrej né'
nej. Sani̱ tsínj xuman ruhua
ni'yaj da'níj chrej né', ni̱
nicaj dugüi' sij ngą chrej né'
aj.

24 Hué dan ni̱ 'ngǫ gu̱nun
ni é rę' nuguan' gunun ni
é rę' asi̱j sini yąn. Ni̱ sisi̱
'ngǫ gu̱naj są' nuguan' daj
chruhua niman ni é rę', ngaa
ni̱ 'ngǫ gui̱nicaj dugüi' ni é
rę' ngą da'níj Yan'anj ngą
chrej né' huin Yan'anj nej aj.
25 Ni̱ nan huin nuguan'
ga'níj du'ua Jesucristo rian
né' sisi̱ gą'ue gąne ni̱ganj né'
ngą Yan'anj anj.

26 Ni̱ garūnj ni nuguan'
nan a'nī huaj rian ni é rę'
sisi̱ xącaj ni é rę' cuenta xi'í
ni tsínj huin ruhua di̱gya'
yun'unj ni é rę'.
27 Sani̱ hua ga'ną' Espíritu
Santo chruhua niman ni é
rę', gui'yaj Jesucristo. Ni̱
nitaj si hua niąn sisi̱ di̱gyán
'ngǫ tsínj daj 'ngǫ nuguan'
rian ni é rę' mánj. Daj
si man'an Espíritu Santo di-
gyán daran' nuguan' rian ni
é rę'. Ni̱ si digyán sij huin
nuguan' xąnga'. Sé nuguan'
yyą huin mánj. Hué dan ni̱
dąj rún' digyán sij nuguan'
xąnga' rian ni é rę', ni̱ hué
daj 'ngǫ gui̱nicaj dugüi' ni é
rę' ngą Jesús aj.

28 Hué dan ni̱ dąj rún'
huin da'nī huin ni é rę'
riānj. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱
'ngǫ gui̱nicaj dugüi' ni é rę'
ngą Jesucristo. Hué daj ni̱ ni-
taj si gąhuin ruhua né' ngaa
gą'na' sij. Ni̱ si̱ gahuin ną'aj
né' rian sij ngaa gą'na' sij aj.
29 Ni̱ sisi̱ ni'i ni é rę' sisi̱
hua ni̱ca yya niman Jesu-
cristo, ngaa ni̱ ni'i ni é rę'
sisi̱ daran' ni ngüi̱ 'yaj ni̱ca,
ni̱ huin ni sij da'níj Yan'anj
anj.

3

Hijos de Dios

1 Hué dan ni̱ xącaj ni é
rę' cuenta sisi̱ ni̱n' ruhua
gahuin 'i̱ ruhua chrej né'
huin Yan'anj ni'ya yu̱n'.
Xi'í daj ni̱ riqui Yan'anj
sisi̱ gąhuin né' da'níj sij.
Ni̱ xąnga' huin né' da'níj
Yan'anj. Xi'í daj ni̱ tsínj
guida'a si-chrej xungüi̱ nan,
ni̱ nun ni'i ni sij né'. Daj si
nun ni'i ni sij Yan'anj mánj.
2 Hué dan ni̱ 'i̱ ruhuāj ni'yā
ni é rę'. Yyąj huin né' da'níj
Yan'anj. Ni̱ nu̱nj si nun
ni'i né' dąj gą né' nę' chrej
rian, sani̱ ni'i né' sisi̱ ngaa
nąrugüi' Jesucristo, ngaa ni̱
gą né' dąj rún' hua man'an
sij. Daj si gui̱ni'i yya né' dąj
hua man'an sij.
3 Ni̱ daran' ni tsínj ano'
sisi̱ hué daj gą ni sij, gui̱'yaj
Jesucristo, ni̱ nągui'yaj są'
ni sij niman man'an ni sij

dạj rún' hua sạ' nịn' niman man'an Jesucristo.

4 Nị daran' ni tsínj 'yaj gaquin', nị nun dagahuin ni sij si-ley Yan'anj. Daj si ngaa 'yaj né' gaquin', nị nun dagahuin né' si-ley Yan'anj mánj.

5 Nị hua ni'i ni é rẹ' sisị ga'nạ' Jesucristo xungüị nan sisị gạ'ne sij si-gạquin' né'. Nị nitaj nị ạ 'ngọ gaquin' da'ui sij mánj.

6 Nị daran' ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Jesús, nị nitaj si 'yaj ni sij gaquin' mánj. Sanị daran' ni tsínj 'yaj gaquin', nị nitaj si ni'i ni sij man'an sí' mánj.

7 Hué dan nị dạj rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj. Sị ga'uej ruhua ni é rẹ' sisị dịgya' yun'unj nị ạ 'ngọ ni ngüị ni é rẹ' mánj. Nị dạj rún' hua nịca niman Jesucristo, nị hué daj hua nịca niman 'ngọ tsínj 'yaj nịca nej.

8 Nị tsínj 'yaj gaquin', nị hué sij nicaj dugüi' ngạ sichre. Daj si 'yaj sichre gaquin' asịj sini yạn. Nị ga'nạ' da'níj Yan'anj chruhua xungüị nan sisị guẹre'ej sij si-sun sichre aj.

9 Nị daran' tsínj huin da'níj Yan'anj, nị nitaj si 'yaj ni sij gaquin' mánj. Daj si gahuin sạ' niman ni sij, gui'yaj Yan'anj. Nị sị ga'ue 'ngọ guị'yaj ni sij gaquin', si da'níj Yan'anj huin ni sij aj.

10 Nị gạ'ue xạcaj né' cuenta nị'yaj né' ụn tsínj huin da'níj Yan'anj, nị ụn tsínj huin da'níj sichre aj. Daj si sisị nitaj si 'yaj nịca 'ngọ tsínj daj, nị sisị nitaj si 'ị ruhua sij ni'yaj sij dugüi' sij, ngaa nị nitaj si nicaj dugüi' sij ngạ Yan'anj mánj.

11 Nị hué nan huin nuguan' gunun ni é rẹ' asịj sini yạn. Nị nuguan' nan huin sisị da'ui né' gạhuin 'ị ró' ni'yó' ni dugüí' aj.

12 Nị sị gui'yó' dạj rún' gui'yaj Caín tsínj guinicaj dugüi' ngạ sichre asịj ná. Nị dagahui' sij jnánj sij. Nị ụn sin huin nị dagahui' sij, ruhua á rẹ' únj. Hué dagahui' sij jnánj sij xi'í si gui'yaj quij sij. Nị gui'yaj sạ' jnánj sij aj.

13 Hué dan nị sị gani ruhua ni é rẹ' sisị nun huin xạn' ruhua ni tsínj nico' si-chrej xungüị nan ni'yaj ni sij ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī.

14 Nị asịj sini ró' huin níman gahuin né'. Sanị ni'i né' sisị hua nị'na' niman né' yyạj aj. Daj si 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né' aj. Tsínj nitaj si 'ị ruhua ni'yaj dugüi', nị hua niman sij dạj rún' huin níman anj.

15 Nị daran' ni tsínj nun huin xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij jnánj ni sij, nị huin ni sij rún' huin 'ngọ tsínj dagahui' níman. Nị ni'i ni é rẹ' sisị sị ga'ue gạne nịganj 'ngọ tsínj dagahui' níman mánj.

16 Nị ni'i né' sisị 'ị ruhua Jesús ni'yaj sij mun'ún'. Daj si ga'uej ruhua sij gạhui' sij xi'í né'. Nị hué ducuánj daj

ga'uej ruhua né' gạhui' né' xi'í jnánj né' nej.

17 Nị sisị hua 'ngọ né' hua rasụn rian, nị ni'yaj sij sisị achin 'ngọ rasụn rian jnánj sij, nị na'uej sij gạ'ui' sij, nị nitaj si 'ị ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj mánj.

18 Dạj rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj. Sị gataj né' nuguan' yụn sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' jnánj né' mánj. Maan si guị'yaj sạ' né' ngạ jnánj né'. Ngaa nị hué daj gạhuin xạnga' né' tsínj 'ị ruhua ni'yaj jnánj né'.

19 Nị sisị hué daj guị'yaj né', ngaa nị guịni'i né' sisị xacaj né' chrej xạnga' aj. Nị gạ'ue gạhuin yya ruhua né' ngạ Yan'anj nej.

20 Nị sisị nimún' a'mi gaquin' rian xi'í mun'ún', sanị ni'i né' sisị ni'i sạ' Yan'anj daj ngạ nimún'. Nị ni'i sij daran'anj.

21 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Sisị nitaj si a'mi gaquin' ni-man né' rian xi'í man'an né', ngaa nị gahuin yya ruhua né' ngạ Yan'anj anj.

22 Nị riqui Yan'anj daran' si achínj né' rian sij xi'í si da-gahuin né' ni nuguan' a'nin' sij sun rian né'. Nị 'yaj né' si aran' ruhua man'an sij nej.

23 Nị nan huin nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Nị ataj Yan'anj sisị gụxuman ruhua né' nị'yaj né' da'níj sij Jesucristo. Nị ataj sij sisị gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né' dạj rún' ga'nin' sij sun rian né'.

24 Nị tsínj dagahuin ni nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né', nị 'ngọ nicaj dugüi' sij ngạ Yan'anj. Nị nicaj dugüi' Yan'anj ngạ sij nej. Nị ni'i yya né' sisị 'ngọ nne Yan'anj chruhua niman né' xi'í si riqui sij Espíritu Santo rian né'.

4

El Espíritu de Dios y el espíritu del anticristo

1 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Hué dan nị sị guxuman ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' daran' ni nuguan' mánj. Sanị guịni'yaj sạ' ni é rẹ' sisị xạnga' si a'mi 'ngọ tsínj daj. Nị guịni'yaj sạ' ni é rẹ' sisị hué guẹ Espíritu Santo riqui nuguan' a'mi sij. Daj si xungüị nan mạn nịn' ruhua ni tsínj digya' yun'unj sisị a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj anj.

2 Nị sisị ataj 'ngọ tsínj daj sisị ga'nạ' Jesucristo chruhua xungüị nan gahuin xạnga' sí' 'ngọ tsínj hua nneẹ cúj, ngaa nị si-nụguan' tsínj daj huin si-nụguan' Espíritu Santo. Nị hué ducuánj daj gạ'ue guịni'i ni é rẹ' ụn nuguan' huin nuguan' 'nạ' rian Yan'anj anj.

3 Nị daran' ni tsínj nun gara xina sisị ga'nạ' Jesús gahuin sij 'ngọ tsínj hua nneẹ cúj, nị nitaj si 'nạ' si-nụguan' ni sij rian Yan'anj mánj. Sanị 'nạ' si-nụguan' ni sij rian tsínj unun' ngạ Cristo. Nị hua gunun ni é rẹ' sisị hua 'nạ' tsínj quij hua

daj. Nḭ hua nne sij chruhua xungüḭ aj.

4 Dąj rún' huin da'nī huin ni é rę' riānj. Nḭ nicaj dugüi' niman ni é rę' ngą Yan'anj. Nḭ hua gui'yaj gana ni é rę' rian ni tsínj digya' yun'unj daj. Daj si huin nucuaj doj Espíritu Santo nne chruhua niman né' daj ngą si nne ruhua niman ni tsínj huaj si-chrej xungüḭ nan anj.

5 Hué ni tsínj daj huaj si-chrej xungüḭ nan. Dąj da a'mi ni sij dąj rún' a'mi ni tsínj huaj si-chrej xungüḭ. Nḭ ni tsínj huaj si-chrej xungüḭ nan, nḭ unun ni sí' si ataj ni sij.

6 Sanḭ nicaj dugüi' né' ngą Yan'anj. Nḭ sisḭ ni'i 'ngǫ tsínj daj Yan'anj, ngaa nḭ unun są' sij si ataj né'. Sanḭ tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngą Yan'anj, nḭ nitaj si unun sij si ataj né' mánj. Nḭ hué ducuánj daj ni'i né' ụn tsínj nicaj dugüi' ngą Espíritu Santo. Nḭ ni'i né' ụn tsínj a'mi nuguan' digya' yun'unj nej.

Dios es amor

7 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nḭ da'ui né' si gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né'. Daj si Yan'anj riqui sisḭ gą'ue gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né'. Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' dugüi' né', ngaa nḭ huin né' da'níj Yan'anj. Nḭ ni'i né' Yan'anj nej aj.

8 Nḭ sisḭ nuhui' si 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' dugüi' né', ngaa nḭ nun ni'i né' Yan'anj mánj. Daj si Yan'anj huin si 'ḭ ruhua ni'yaj né'.

9 Nḭ gą'ue guḭni'i né' sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né' xi'í si ga'níj sij urin da'níj sij ga'nąʼ chruhua xungüḭ nan. Nḭ gą nḭ'na' niman né', guḭ'yaj sí'.

10 Nḭ gą'ue xącaj né' cuenta sisḭ sé mun'ún' gahuin 'ḭ ró' ni'yó' man'an Yan'anj asḭj sini yąn mánj. Sanḭ asḭj sini yąn, nḭ gahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'. Daj si ga'níj sij da'níj sij rian né'. Nḭ gahui' sí' rian si-gąquin' né'.

11 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nḭ sisḭ hué daj 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né', nḭ da'ui né' si gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né'.

12 Nḭ ą 'ngǫ yụn nun guḭni'i ni ngüḭ man'an Yan'anj mánj. Sanḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né', nḭ nne Yan'anj chruhua niman né'. Nḭ xi'í daj gą'ue gąhuin są' niman né' gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' man'an Yan'anj ngą ni dugüí' nej.

13 Hué dan nḭ xi'í si riqui Yan'anj Espíritu Santo rian né', nḭ ni'i yya né' sisḭ nicaj dugüi' Yan'anj ngą né'. Nḭ ni'i né' sisḭ nicaj dugüi' né' ngą Yan'anj nej.

14 Nḭ hua guini'i ni únj sisḭ ga'níj chrej né' da'níj sij ga'nąʼ chruhua xungüi nan. Nḭ hué sij huin tsínj nacaj ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ aj. Nḭ nata' ni únj nuguan' nan rian ni ngüḭ aj.

15 Nḭ sisḭ nąta' né' gụnun ni ngüḭ sisḭ Jesús huin da'níj

Yan'anj, hué dan nḭ nicaj dugüi' né' ngą Yan'anj. Nḭ Yan'anj nicaj dugüi' ngą né' nej.
16 Nḭ hua ni'i né' sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nḭ guxuman ruhua né' sisḭ hué daj huin.

Yan'anj huin si 'ḭ ruhua ni'ya né'. Nḭ sisḭ 'ngǫ 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né', nḭ nicaj dugüi' né' ngą Yan'anj. Nḭ Yan'anj nicaj dugüi' ngą né' nej.
17 Nḭ xi'í si 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', nḭ gą'ue gąhuin yya ruhua né' xi'í güi nągui'yaj yya Yan'anj si-gąquin' ni ngüḭ. Daj si dąj rún' gui'yaj Jesucristo ngaa huaj sij xungüḭ nan, nḭ hué daj guḭ'yaj né' nej.
18 Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, ngaa nḭ nitaj si xu'ui' né' rian sij mánj. Sanḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' Yan'anj, nḭ gahui si xu'ui' né' chruhua niman né'. Daj si ngaa xu'uí', nḭ ani ró' si gą'na' castigo riún', guḭ'yaj Yan'anj. Hué dan nḭ sisḭ hua gǫ'ngo né' xu'uí', nḭ achin si gąhuin 'ḭ ruhua sij nḭ'yaj sij man'an Yan'anj.
19 Nḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj xi'í si asḭj sini gahuin 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij man'an né'.
20 Nḭ sisḭ ataj 'ngǫ tsínj daj: "'Ḭ ruhuāj ni'yā Yan'anj" ngaa nun huin xąn' ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij, ngaa nḭ tsínj a'mi yyą huin sij aj. Nḭ sisḭ nitaj si 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij, nḭ asą' gą'ue gąhuin 'ḭ ruhua sij nḭ'yaj sij Yan'anj únj. Nḭ gą'ue guḭni'i sij jnánj sij. Sanḭ nitaj si rugüi' Yan'anj guḭni'i sij mánj.
21 Nḭ ga'nin' Jesucristo sun rian né'. Nḭ gataj sij sisḭ 'ḭ ruhua 'ngǫ tsínj daj ni'yaj sij man'an Yan'anj, nḭ da'ui sij si gąhuin 'ḭ ruhua sij nḭ'yaj sij jnánj sij nej.

5

La fe que vence al mundo

1 Daran' ni tsínj xuman ruhua sisḭ Jesús huin yya Cristo, nḭ hué ni sij huin da'níj Yan'anj anj. Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' chrej né' huin Yan'anj, nḭ hué daj 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni da'níj sij nej.
2 Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, nḭ sisḭ dągahuin né' ni nuguan' a'nin' sij sun rian né', hué dan nḭ ni'i né' sisḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni da'níj sij nej.
3 Nḭ sisḭ xąnga' 'ḭ ró' ni'yó' Yan'anj, ngaa nḭ hua yya dągahuín' sun a'nin' sij riun' nej.

Nḭ sé 'ngǫ sayun huin si a'nin' sij riun' mánj.
4 Nḭ daran' ni tsínj huin da'níj Yan'anj, nḭ hua gui'yaj gana ni sij rian ni chrej quij hua chruhua xungüḭ nan anj. Nḭ hua ga'ue gunucuaj né' gui'yaj gana né' rian chrej quij hua chruhua xungüḭ nan xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús.
5 Hué dan nḭ sisḭ xuman ruhua 'ngǫ tsínj daj sisḭ Jesús huin da'níj Yan'anj, nḭ gą'ue

guḭ'yaj gana sij rian chrej quij hua chruhua xungüḭ nan anj.

El testimonio del Espíritu

6 Nḭ ga'nạ' Jesucristo chruhua xungüḭ nan. Nḭ gata' nnee sij. Nḭ gayanj si-tun man'an sij xi'í si-gạquin' né' nej. Nḭ sé urin gata' nnee sij, sanḭ gayanj si-tun sij nej. Nḭ Espíritu Santo ataj snan'anj rian né' xi'í Jesús. Nḭ a'mi yya Espíritu Santo nej.

7 Nḭ xata' nḭ hua huạ'nij si ataj snan'anj rian né' xi'í Jesús: Nḭ 'ngọj huin chrej né'. Nḭ angoj huin Nuguan' daj. Nḭ ángoj huin Espíritu Santo. Nḭ anin' huạ'ni daj huin urin.

8 Nḭ chruhua xungüḭ nan, nḭ hua huạ'nij si ataj snan'anj rian né' xi'í Jesús. Ngọj huin Espíritu Santo. Nḭ angoj huin nnee gata' nnee Jesús. Nḭ ángoj huin si-tun man'an Jesús gayanj xi'í né'. Nḭ uyan a'mi huạ'nij nuguan' nan.

9 Nḭ sisḭ niquin' 'ngọ tsínj nata' sij 'ngọ nuguan', nḭ gạra xina né' si-nụguan' sij. Sanḭ ní'yanj yya doj si nata' Yan'anj rian né'. Nḭ Yan'anj huin si nata' rian né' xi'í da'níj sij Jesús aj.

10 Hué dan nḭ sisḭ xuman ruhua 'ngọ tsínj daj ni'yaj sij da'níj Yan'anj, nḭ nụn nuguan' nata' Yan'anj daj chruhua niman sij. Sanḭ tsínj nun xụman ruhua si-nụguan' Yan'anj, nḭ huin ruhua sí' sisḭ nuguan' yyạ huin si-nụguan' Yan'anj. Daj si nun xụman ruhua sí' nuguan' nata' Yan'anj xi'í da'ni.

11 Nḭ nuguan' nata' Yan'anj rian né' huin sisḭ riqui Yan'anj sisḭ gạ'ue gạne nḭganj né' ngạ man'an Yan'anj. Nḭ da'níj Yan'anj 'yaj si gạne nḭganj né'.

12 Tsínj nicaj dugüi' ngạ da'níj Yan'anj, nḭ gạne nḭganj sij ngạ Yan'anj. Sanḭ tsínj ni-taj si nicaj dugüi' ngạ da'níj Yan'anj, nḭ sḭ gane nḭganj sij ngạ Yan'anj mánj.

El conocimiento de la vida eterna

13 Nḭ garūnj nuguan' nan ga'nī rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj da'níj Yan'anj. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭni'i ni é rẹ' sisḭ gạne nḭganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Nḭ arūnj nuguan' nan sisḭ gạ guẹ gụxuman ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' da'níj Yan'anj nej.

14 Nḭ gahuin yya ruhua né' ngạ Yan'anj. Daj si ngaa gạchinj jni'yaj né' 'ngọ nuguan' rian Yan'anj, nḭ gạ'uej ruhua Yan'anj sisḭ nḭcaj né' nuguan' daj, ngaa nḭ rḭqui sij aj.

15 Nḭ sisḭ ni'i né' si gụnun sạ' Yan'anj daran' si achínj jni'yaj né' rian sij, hué dan nḭ ni'i né' sisḭ hua nicaj né' si gachínj né' rian sij aj.

16 Nḭ sisḭ ni'i né' 'yaj 'ngọ jnánj né' gaquin', nḭ sé 'ngọ gaquin' guḭ'yaj gạhui' sij rian Yan'anj huin, ngaa nḭ gạchinj jni'yaj né' rian

Yan'anj xi'í sij. Nḭ gạ'ui' Yan'anj si gạ nḭ'na' sij. Sanḭ hua ango gaquin' quij hua. Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ jnánj né' gaquin' daj, nḭ gạhui' sij rian Yan'anj. Ngaa nḭ sḭ gachínj jni'yó' rian Yan'anj xi'í tsínj 'yaj gaquin' quij da mánj.

17 Daran' si quij 'yaj ni ngüḭ huin gaquin'. Sanḭ hua gaquin' 'yaj ni ngüḭ. Nḭ sé si gạhui' ni ngüḭ rian Yan'anj, guḭ'yaj daran' gaquin' mánj.

18 Nḭ ni'i né' sisḭ nitaj si chéj ni da'níj Yan'anj si-chrej xungüḭ nan mánj. Daj si dugumi da'níj Yan'anj si-chrej ni sij. Nḭ sḭ ga'ue guḭda'a sichre ni sij mánj.

19 Nḭ ni'i né' sisḭ nicaj dugüi' niman né' ngạ Yan'anj. Sanḭ nḭn' gạchra' chruhua xungüḭ chéj sichre nicaj sun sij rian ni tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngạ Yan'anj anj.

20 Nḭ ni'i né' sisḭ hua ga'nạ' da'níj Yan'anj. Nḭ riqui sij si gara da'nga' ruhua né' dạj hua Yan'anj xạnga'. Nḭ nicaj dugüi' né' ngạ tsínj huin xạnga' da'níj Yan'anj huin Jesucristo. Nḭ hué sij huin Yan'anj xạnga' yya. Nḭ 'yaj sij si gạne nḭganj né' nej.

21 Dạj rún' huin ni da'nī huin ín rẹ' riānj. Hué dan nḭ gạ cuidado ni é rẹ' rian ni yan'anj digya' yun'unj huin ni yan'anj gui'yaj ra'a ni ngüḭ. Nḭ sḭ guinico' a ni é rẹ' ango nuguan' mánj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DE SAN JUAN APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj achij arūn
yanj carta nan a'nī huaj rián
rẹ' ngạ rian ni da'níj rẹ'
huín rẹ' 'ngọ yun'unj xạna
ganacui Yan'anj. Nị 'ị xạnga'
ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị
sé urīnj 'ị ruhuāj ni'yā ni
é rẹ' mánj. Sanị 'ị ruhua
daran' ni tsínj ni'i si-nụguan'
Yan'anj ni'yaj ni sij ni é rẹ' aj.
2 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é
rẹ' xi'í nuguan' xạnga' nụn
chruhua niman né'. Nị
nịganj nịn' gụnun nuguan'
sạ' daj chruhua niman né' aj.
3 Nị Yan'anj huin chrej
né'. Nị Jesucristo huin da'níj
Yan'anj. Nị huin ruhuāj sisị
guị'yaj Yan'anj sinduj rian
ni é rẹ'. Nị huin ruhuāj
sisị nạni yaco ruhua Yan'anj
nị'ya ni é rẹ'. Nị gạhuin
din'inj ruhua á rẹ', guị'yaj
Yan'anj nej. Nị hué daj
guị'yaj Jesucristo ngạ ni é rẹ',
ruhuāj aj. Daj si ni'i né'
nuguan' xạnga'. Nị 'ị ruhua
né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.

Permaneced en la doctrina de Cristo

4 Nị nịn' ruhua gahuin
nịạ' ruhuāj guini'īnj sisị
dagahuin gọ'ngo ni da'níj
rẹ' nuguan' xạnga' dạj rún'
ga'nin' Yan'anj huin chrej
né' sun rian né'.
5 Nị achínj jni'yā rián rẹ'
yyạj huín rẹ' 'ngọ yun'unj
xạna achij sisị gạhuin 'ị
ruhua ni é rẹ' ngạ ni dụgüi'
ni é rẹ'. Nị nuguan' arūnj
nan, nị sé 'ngọ nuguan' nạca
huin mánj. Sanị uyan huin
ngạ nuguan' gunun né' asịj
ná.
6 Nị sisị dạgahuin né'
nuguan' a'nin' Yan'anj sun
rian né', nị dịgyán né' sisị
hua yya 'ị ruhua né' ni'yaj
né' Yan'anj. Nị nuguan'
ga'nin' Yan'anj sun rian né'
huin sisị gạhuin 'ị ruhua né'
ngạ ni dụgüi' né'. Nị hué nan
huin nuguan' gunun ni é rẹ'
asịj ná.
7 Mạn nico ni tsínj achéj
digya' yun'unj chruhua
xungüị nan. Nị na'ue gạtaj
ni sij sisị Jesucristo gahuin
xạnga' 'ngọ tsínj hua nneẹ
cúj ga'nạ' chruhua xungüị
nan mánj. Ni tsínj 'yaj daj
nị huin ni sij tsínj digya'
yun'unj unun' ni sij ngạ
Cristo aj.
8 Gạ cuidado ni é rẹ' sisị sị
guere' ni é rẹ' ni rasụn sạ'
gui'yaj gana ni é rẹ' mánj.
Sanị 'ngọ gụinico' ni é rẹ'
nuguan' xạnga' sisị nạhuin
ra'a ni é rẹ' 'ngọ si sạ'
nạru'ue Yan'anj rian ni é rẹ'
aj.
9 Nị sisị hua 'ngọ tsínj
duna si-dụcuanj Cristo, ngaa
nị nitaj si nicaj dugüi' sij
ngạ Yan'anj mánj. Sanị
tsínj huin nịca ruhua ngạ
si-dụcuanj Cristo, nị nicaj
dugüi' sij ngạ nụngüej dạ'nij
chrej né'.
10 Nị sisị hua 'ngọ tsínj

huaj rian ni é rẹ', nị̱ ni-
taj nuguan' digyán Jesucristo
nicaj sij huaj sij, ngaa nị̱ sị̱
ga'uej ruhua ni é rẹ' gạ̱tu sij
chruhua ducuá ni é rẹ' mánj.
Nị̱ sị̱ ga'mi sạ̱' ni é rẹ' ngạ̱ sij
mánj.
11 Daj si tsínj a'mi sạ̱' ngạ̱
tsínj daj, nị̱ chracuij sij ngạ̱
tsínj 'yaj quij daj.

Espero ir a vosotros

12 Hua nico nuguan' huin
ruhuāj gạ̱tā gụ̱nun ni é rẹ'.
Sanị̱ na'uej ṛuhuāj gạ̱rūnj ni
nuguan' daj rian yanj nan.
Daj si huin ruhuāj gụ̱chi'
nị̱'yā nị̱ca yyāj gạ̱'mī ngạ̱ ni
é rẹ' sisị̱ gạ̱huin niạ̱' xạ̱nga'
ruḥua né'.
13 Nị̱ a'níj ni da'níj xugüí
rẹ' 'ngọ̱ nuguan' huaj rián
rẹ' huín rẹ' 'ngọ̱ yun'unj
xạ̱na nacui Yan'anj anj.
Amén.

TERCERA EPÍSTOLA DE SAN JUAN APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj achij arūn yanj carta nan a'nī huaj rián rẹ' huín rẹ' tsínj gụ'naj Gayo. Nị̱ 'ị̱ ruhuāj ni'yā man'án rẹ' xi'í si nico' né' nuguan' xạnga'.

2 Hué rẹ' huin jnān 'ị̱ ruhuāj. Nị̱ huin ruhuāj sisị̱ gạ 'ueé rián rẹ' ngạ daran' ni nuguan'. Nị̱ huin ruhuāj sisị̱ gạhuin nucuáj rẹ' ngạ nneẹ cúj rẹ'. Daj si xạnga' si hua sạ' chruhua nimán rẹ'.

3 Nị̱ nị̱n' ruhua gahuin niạ' ruhuāj ngaa ga'nạ' gọ'ngo ni jnánj né' nata' ni sij gunūnj sisị̱ hua nị̱ca ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan' xạnga'. Nị̱ rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj.

4 Nị̱ ducu gahuin niạ' ruhuāj ngaa gunūnj sisị̱ hua nị̱ca ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan' xạnga'. Nị̱ rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj.

Elogio a la hospitalidad de Gayo

5 Hué rẹ' huin jnān 'ị̱ ruhuāj. Nị̱ dugu'naj 'yáj rẹ' ngaa chracuíj rẹ' ni jnánj né'. Nị̱ hua sạ' nị̱n' ruhua sisị̱ chracuíj rẹ' ni tsínj 'nạ' ango xuman'.

6 Nị̱ ngaa nahuin yu' ni tsínj nico' Yan'anj, nị̱ nata' ni sij dạj 'ị̱ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni sij. Nị̱ dugu'naj guị̱'yáj rẹ' sisị̱ chrạcuij rẹ' si achin rian ni sij gạn'anj ni sij xi'í si tsínj 'yaj sun rian Yan'anj huin ni sij, ruhuāj aj.

7 Daj si gan'anj gạ'mi ni sij nuguan' sạ' rian ni ngüị̱ xi'í si 'ị̱ ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesucristo. Nị̱ nun nahuin ra'a ni sij nị̱ ạ 'ngọ rasụn rian ni ngüị̱ 'nạ' anéj chrej.

8 Xi'í daj da'ui né' si dụgumi né' ni sij. Ngaa nị̱ gạ'ue chrạcuij né' si gạ'mi ni sij nuguan' xạnga' rian ni ngüị̱.

La oposición de Diótrefes

9 Nị̱ hua ga'nī 'ngọ yanj carta rian ni tsínj nahuin yu' nico' Yan'anj. Sanị̱ na'uej ruhua tsínj gụ'naj Diótrefes nạhuin ra'a sij si-nụguan'ānj. Daj si huin ruhua sij gạhuin rian sij scanij ni jnánj sij.

10 Ngaa nị̱ sisị̱ guịsī rián rẹ', nị̱ nạtāj si-gạquin' sij rian ni jnánj né'. Daj si achéj sij a'mi snan'anj sij xi'í anin' únj. Nị̱ sé urin gaquin' daj 'yaj sij mánj. Sanị̱ na'uej ruhua sij gạ'mi sij ngạ ni jnánj né' ngaa síj ni sí' rian sij. Nị̱ sisị̱ huin ruhua ni jnánj né' gạ'mi sạ' ni sí' ngạ ni tsínj síj rian ni sí', nị̱ ataj sij sisị̱ guẹ sij. Nị̱ ri sij xẹ' ni sí' rian nahuin yu' ni ngüị̱ nico' Yan'anj anj.

Buen testimonio acerca de Demetrio

11 Hué rẹ' huin jnān 'ị̱ ruhuāj. Nị̱ sị̱ gui'yáj rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj xị̱'i mánj. Sanị̱ guị̱'yáj rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj 'yaj sạ' aj. Tsínj 'yaj

sa̱', ni̱ nicaj dugüi' sij nga̱
Yan'anj. Saṉi̱ tsínj 'yaj xi̱'i,
ni̱ nun ni'i sij Yan'anj mánj.
12 Daran' ni jnánj né' a'mi
sa̱' xi'í tsínj gu̱'naj Demetrio.
Ni̱ si-nu̱guan' sí' nicaj dugüi'
nga̱ nuguan' xa̱nga'. Ni̱ hué
daj a'mi sa̱' ni únj xi'í sí'. Ni̱
ni'i ni é re̱' sisi̱ a'mi xa̱nga'
únj.

Salutaciones finales

13 Hua nico nuguan'
gahuin ruhuāj ga̱tā gu̱nún
re̱'. Saṉi̱ na'uej ruhuāj
ga̱rūnj ni nuguan' daj rian
yanj
14 xi'í si huin ruhuāj gu̱chi'
ni̱'yā ga̱'mī ni̱ca yyāj nga̱
re̱' aj. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱
ga̱huin din'inj ruhuá re̱'. Ni̱
a'níj ni tsínj nicaj dugüi'
nga̱ né' 'ngo̱ nuguan' huaj
rián re̱'. Ni̱ ga̱'nij re̱' 'ngo̱
nuguan' rian ni jnánj né'
ma̱n xánj re̱', ruhuāj aj.

LA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN JUDAS APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj gu̱'naj Judas tsínj 'yaj sun rian Jesucristo. Nḭ jnān huin Jacobo. Nḭ arūnj yanj carta nan a'nī huaj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' tsínj gaquínj Yan'anj. Nḭ gahuin sạ' niman ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj huin chrej né'. Nḭ dugumi Jesucristo ni é rẹ' nej.

2 Nḭ huin ruhuāj sisḭ xạcaj sạ' ni é rẹ' cuenta dạj nahuin yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ 'ueé gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ'. Nḭ gu̱ini'i sạ' ni é rẹ' dạj 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ', ruhuāj aj.

Falsas doctrinas y falsos maestros

3 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nḭ nḭn' ruhua gahuin ruhuāj gạrūnj yanj carta gạ'nī rian ni é rẹ' xi'í dạj nacaj Yan'anj né'. Sanḭ yyạj nḭ hua niạn si gạrūnj ango nuguan' rian yanj gạ'nī rian án rẹ'. Ngaa nḭ achínj jni'yā rian ni é rẹ' sisḭ gu̱inico' ran ni é rẹ' nuguan' guxuman sini ruhua ni é rẹ' huin nuguan' digyán Jesucristo rian ni tsínj hua sạ' niman.

4 Daj si hua gatúj huḭ go̱'ngo ni tsínj digya' yun'unj scanij ni é rẹ'. Nḭ gataj sinu̱guan' Yan'anj asḭj ná sisḭ gạhuin castigo ni sí', gu̱ḭ'yaj Yan'anj. Nḭ huin ni sí' ni tsínj 'yaj quij. Nḭ naduna ni sí' sinduj gui'yaj Yan'anj ngạ né'. Nḭ ataj ni sí' sisḭ gạ'ue gu̱ḭ'yaj quij ni sí' dạj rún' aran' ruhua ni sí'. Nḭ ngaa hué daj 'yaj ni sí', nḭ nun dagahuin ni sí' rian Yan'anj ngạ Jesucristo. Nḭ urin Yan'anj ngạ Jesucristo huin si nicaj sun rian né'.

5 Nḭ nu̱nj si hua ni'i ni é rẹ' nuguan' sạ', sanḭ huin ruhuāj sisḭ nạnun ruhua ni é rẹ' 'ngo̱ nuguan' xi'í dạj gui'yaj Señor ngaa nacaj sij ni tsínj israelita asḭj ná. Nḭ guiri Señor ni tsínj daj scanij ni tsínj mạn Egipto. Sanḭ gahui' go̱'ngo ni sij xi'í si nun gu̱xuman ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij Yan'anj, gui'yaj Señor.

6 Nḭ asḭj ná nḭ duna go̱'ngo ni ángel sun ga'ui' Yan'anj rian ni sij. Nḭ duna ni ángel daj rian ga'ui' Yan'anj gạne ni sij. Xi'í daj nḭ nu̱n ni ángel daj ducuagạ' ru̱mi', gui'yaj Yan'anj. Nḭ nḭganj nḭn' gu̱nun ni ángel yu'uj daj da' güi nạgui'yaj yya Yan'anj xi'í daran' gaquin'.

7 Nḭ hué daj gu̱iran' ni tsínj guimán nu̱ngüej xuman' gu̱'naj Sodoma ngạ Gomorra ngạ ango ni xuman' ngaj nḭchrun' nej. Nḭ uyan gui'yaj quij ni sij ngạ ni ángel daj. Daj si gui'yaj squḭra' ni sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nḭ nun gu̱ḭ'yaj ni sij dạj rún' digyán Yan'anj rian ni

sij. Ngaa nḭ niganj nḭn' gąca
ni xuman' daj. Nḭ xi'í daj
nḭ gą'ue xącaj né' cuenta sisḭ
dąj rún' guiran' ni sij sayun
asḭj ná, nḭ hué daj guḭran' ni
tsínj 'yaj quij güi yyąj.
8 Nḭ nụnj si hué daj
gui'yaj Yan'anj castigo ni
tsínj guimán asḭj ná, sanḭ
hua guẹ 'yaj quij ni tsínj
gatúj scanij ni é rẹ'. Nḭ 'yaj
quij ni sij ngą nneẹ cúj ni
sij. Nḭ nun gąra xina ni sij
nuguan' a'nin' ni tsínj nicaj
sun rian ni sij. Nḭ a'mi quij
ni sij xi'í ni si huin achij mán
xata'.
9 Nḭ Miguel huin ángel
huin achij rian ango ni
ángel. Nḭ asḭj ná ngaa
gahui' Moisés, nḭ gunun'
Miguel ngą sichre xi'í nneẹ
cúj Moisés. Sanḭ nun guḭsij
ruhua Miguel ga'mi quij sij
rian sichre mánj. Maan si
gataj sij gunun sichre: “Huin
ruhuāj sisḭ gą'mi huee Señor
rián rẹ' huín rẹ' sichre.” Daj
gataj ángel huin rian daj
gunun sichre.
10 Sanḭ a'mi quij ni tsínj daj
xi'í ni nuguan' nun ni'i ni
sij. Nḭ hua nuguan' ni'i ni
sij, sanḭ dąj rún' 'yaj ni xucu
nitaj sta'nga' nụn, nḭ da'nga'
daj 'yaj ni sij. Nḭ guẹre' ni sij,
guḭ'yaj nuguan' daj.
11 Niqui nḭn' ruhua niman
ni sij xi'í si guḭran' ni sij.
Daj si 'yaj ni sij dąj rún'
gui'yaj tsínj gụ'naj Caín ngaa
dagahui' sí' jnánj sí' asḭj ná.
Nḭ ducu huin ruhua ni sij
guḭ'yaj gana ni sij san'anj
dąj rún' gui'yaj tsínj gụ'naj
Balaam asḭj ná. Nḭ xi'í daj
digya' yun'unj ni sij man'an
dugüi' ni sij. Nḭ dąj rún' nun
dagahuin tsínj gụ'naj Coré si-
nụguan' Moisés, nḭ hué daj
'yaj ni sij. Ngaa nḭ dąj rún'
ga ni'ya Coré, nḭ hué daj gą
ni'ya ni sij, guḭ'yaj Yan'anj
anj.
12 Nḭ ngaa xa nụguan'an ni
dụgüi' ni é rẹ', nḭ huin 'ngọ
si-nąʼaj 'yaj ni sij scanij ni é
rẹ'. Xa ni sij go'o ni sij scanij
ni é rẹ'. Sanḭ nitaj si ní'yanj
hua rian ni sij mánj. Nḭ huin
ruhua ni sij xi'í urin man'an
ni sij. Nḭ dąj rún' nahui
nga ngaa na'ue gąman' 'ya,
nḭ hué daj 'yaj ni sij digya'
yun'unj ni sij. Daj si dąj rún'
nare'ej nanẹ nga daj gan'anj-
án' niaj di'yaj, nḭ hué daj
huin ni sij. Nḭ rún' huin
ni chrun ngaa na'ue gąyu ni
chruj chrą ni chrun daj ngaa
guisíj güi ngaa guḭman chruj
chrą, nḭ hué daj huin ni sij.
Nḭ huin ni sij rún' huin ni
chrun ngaa guisíj huḭj nacoj.
Nḭ racoj ni sij ya'ą siụ chrun
daj. Nḭ hué daj guḭran' ni sij
nej.
13 Nḭ rún' huin nnee
yan'anj ngaa naxụman
yatan' quij, 'yaj nanẹ, nḭ
hué daj huin ni sij. Daj
si ni rasụn 'yaj ni sij huin
'ngọ si-nąʼaj. Nḭ dąj rún'
huin ni yati' ngaa nadunaj
rian niquinj gọ'ngo yahuḭ,
da'nga' daj huin ni sij. Nḭ
nḭganj nḭn' gąne ni sij rian
hua rụmi', guḭ'yaj Yan'anj.
14 Nḭ ga'mi tsínj gụ'naj
Enoc si-nụguan' Yan'anj xi'í
ni tsínj daj. Nḭ xi Enoc

gahuin Adán gane asij ná. Nij gataj Enoc gunun ni ngüij: “Gunun ni é rę' si gą'mī aj. Guini'īj Señor 'ną' sij ngą ga'ij mí ni tsínj hua są' chruhua niman.
15 Nij 'ną' Señor nągui'yaj yya sij ngą si-gąquin' daran' ni ngüij. Nij 'ną' dįgyán sij rian ni tsínj 'yaj quij sisij da'ui ni sí' gaquin'. Daj si xacaj ni sij 'ngo chrej quij hua. Nij ga'mi ni sij daran' nuguan' quij hua xi'í man'an Yan'anj.” Hué daj gataj Enoc rian ni tsínj daj.
16 Nij huin ni sij ni tsínj a'mi gaquin' xi'í daran' nuguan'. Nij nuna ni sij xi'í daran' nuguan'. Nij maan si nano' ni sij si huin ruhua man'an ni sij. Nij ducu a'mi ni sij xi'í man'an ni sij. Nij a'mi są' ni sij rian ni ngüij xi'í si guiri' ni sij si huin ruhua man'an ni sij.

Amonestaciones y exhortaciones

17 Nij 'ij ruhuāj ni'yā ni é rę' huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Ngaa nij nąnun ruhua ni é rę' ni nuguan' ga'mi ni tsínj apóstol huin ni sij ni tsínj ga'mi si-nuguan' Señor Jesucristo rian ni ngüij aj.
18 Nij gataj ni sij gunun ni é rę': “Nij ngaa ruhua gąnahuij xungüij, nij guiman ni tsínj gą'mi ducu xi'í si-nuguan' Yan'anj. Nij guij'yaj ni sij dąj rún' huin quij ruhua ni sij.” Daj gataj ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj anj.
19 Hué ni sij 'yaj sisij gąhuin anéj ni ngüij rian dugüi' ni sij. Nij 'yaj ni sij dąj rún' aran' ruhua nneę cúj ni sij. Nij nitaj si nun Espíritu Santo chruhua niman ni sij mánj.
20 Nij 'ij ruhuāj ni'yā ni é rę'. Ngaa nij gąhuin nica ruhua ni é rę' ngą nuguan' guxuman ruhua ni é rę' huin nuguan' są' nin' ruhua. Nij gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj dąj rún' dįgyán Espíritu Santo rian ni é rę' aj.
21 Nij 'ngo guij'yaj ni é rę' dąj rún' huin ruhua Yan'anj guij'yaj ni é rę'. Ngaa nij guini'i yya ni é rę' sisij 'ij ruhua Yan'anj ni'ya ni é rę'. Nij gąna'uij ni é rę' sisij rīqui Señor Jesucristo si gąne niganj ni é rę' ngą Yan'anj. Daj si nani yaco ruhua sij ni'yaj sij ni é rę'.
22 Nij gątaj né' rian ni tsínj nun ri' ruhua dąj hua chrej są' sisij guxuman yya ruhua ni sij ngą si-nuguan' Yan'anj anj.
23 Nij dąj rún' nacaj né' 'ngo rasun scanij yan'ąn, nij hué daj nącaj ni é rę' ango ni sij. Nij gąnani yaco ruhua ni é rę' guini'yaj ni é rę' ángo ni sij. Sanij gą cuidado ni é rę' sisij sij xacaj ni é rę' chrej quij hua daj. Daj si nun huin xąn' ruhua né' ni'yaj né' gaquin' 'yaj ni sij.

Doxología

24 Nij Yan'anj huin si nucuaj. Nij gą'ue dugumi Yan'anj né' sisij sij guere' ruhua né'. Nij gą'ue guij'yaj

Yan'anj sisi̱ ga̱ sa̱' né' ga̱n'anj
né' rian nne sa̱' man'an
Yan'anj. Ni̱ ni̱n' ruhua
ga̱huin nia̱' ruhua né'.
25 Urin Yan'anj huin
Yan'anj xa̱nga'. Ni̱ ni'i sa̱'
Yan'anj daran' nuguan'. Ni̱
Yan'anj huin si nacaj né'. Ni̱
yya̱j ni̱ hua nia̱n si ga̱'mi sa̱'
daran' ni ngüi̱ xi'í Yan'anj.
Daj si nucuaj ni̱n' ruhua
Yan'anj. Ni̱ ni̱n' ruhua nicaj
Yan'anj fuerza. Ni̱ hué daj
ga̱'mi sa̱' ni̱ganj ni̱n' né' rian
Yan'anj anj. Amén.

EL APOCALIPSIS DE SAN JUAN

La revelación de Jesucristo

1 Nan huin ni nuguan' digyán Jesucristo rian ni tsínj 'yaj sun rian sij. Nḭ Yan'anj huin si digyán ni nuguan' nan rian Jesucristo huin ni nuguan' gạhuin rá'yanj. Nḭ ga'níj Jesucristo si-ángel sij ga'nạ' guini'īnj ni nuguan' nan huīnj Juan tsínj 'yaj sun rian Jesucristo.

2 Nḭ huēj huin 'ngọ tsínj nata' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ dạj rún' gataj snan'anj Jesucristo riānj. Nḭ hué daj 'yā ngạ daran' si guini'īnj.

3 Ngaa nḭ hua 'ueé rian ni ngüḭ aya ni nuguan' nan ngạ ni ngüḭ unun ni nuguan' nan huin si-nụguan' Yan'anj. Nḭ hua 'ueé rian ni sij sisḭ dạgahuin ni sij si ataj ni nuguan' nan. Daj si hua gahuin nḭchrun' güi ngaa gạhuin dạj rún' ataj ni nuguan' nan.

Salutaciones a las siete iglesias

4 Huēj huin Juan. Nḭ a'nī yanj carta nan huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' ichij xi'nin' ni ngüḭ nico' Jesucristo mạn estado Asia. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian ni é rẹ', nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj nej. Nne Yan'anj acuan'. Nḭ hué Yan'anj gane asḭj sini. Nḭ hué Yan'anj huin si gạ'na' rụhua' yún. Nḭ hué daj huin ruhuāj si guḭ'yaj ichij Espíritu Santo sinduj rian án rẹ', nḭ gạhuin din'inj ruhua á rẹ'. Nḭ ichij Espíritu Santo daj niquin' rian nne man'an Yan'anj.

5 Nḭ dạj rún' huin ruhuāj si guḭ'yaj Yan'anj ngạ ichij Espíritu Santo daj ngạ ni é rẹ', nḭ hué daj huin ruhuāj si guḭ'yaj Jesucristo ngạ á rẹ' huin sij 'ngọ tsínj a'mi nuguan' xạnga'. Nḭ Jesucristo huin si ganá'nij sini scanij ni níman. Nḭ hué sij nicaj sun rian ni rey mạn chruhua xungüḭ nan.

Nḭ 'ḭ ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Nḭ ganani né' rian si-gạquin' né' xi'í si gayanj si-tun man'an sij xi'í né'.

6 Nḭ gui'yaj sij sisḭ guḭnicaj né' sun gahuin né' rey ngạ sij. Nḭ gui'yaj sij sisḭ gạhuin né' chrej rian chrej sij huin Yan'anj. Nḭ huin ruhuāj sisḭ gạ'mi sạ' nḭganj ni ngüḭ xi'í sij. Nḭ nḭganj guḭnicaj sij fuerza ruhuāj aj. Amén.

7 Nḭ'yaj né' sisḭ gạ'na' Cristo rian nga. Nḭ daran' ni ngüḭ guḭni'i sij. Nḭ guḭni'i ni tsínj ga'ui' gaquíj sij nej. Nḭ gạnani ruhua daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ ngaa guḭni'i ni sij gạ'na' sij. Nḭ ngaa gạ'na' sij, nḭ gạco daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ xi'í gaquin' da'ui ni sij. Hué daj gạhuin xạnga'. Amén.

8 Nḭ ataj Señor:

—Huēj huin 'ngọ tsínj gụ'naj Alfa ngạ tsínj gụ'naj

Omega. Daj si Alfa huin letra gaxi̱'i asi̱j sini yạn. Ni̱ Omega huin letra nico' da nẹ' rụcu. Ni̱ huēj huin tsínj nne acuan'. Ni̱ huēj gane asi̱j sini. Ni̱ huēj gạ'na' rụhua' yūnj. Ni̱ huēj nicaj daran' fuerza. —Daj ataj Señor.

Una visión del Hijo del Hombre

9 Huēj huin Juan, ni̱ jnān huin ín rẹ'. Ni̱ ran' nụguan'ānj sayun ngạ á rẹ'. Ni̱ gui̱nicaj sun nụguan'an né' rian nicaj sun Yan'anj. Ni̱ gahuin nucuaj ruhua daran' né' gui'yaj fuerza né' ngạ sayun 'nạ' rian né'. Ni̱ gahuin nucuaj ruhua né', gui'yaj Jesucristo. Hué dan ni̱ riqui 'ngọ yo'ój gụ'naj Patmos huin 'ngọ yu'uj ngaj dạni nnee yan'anj. Ni̱ yu'uj daj ganēj, gui'yaj ni tsínj unun' ngāj xi'í si ga'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüi̱ huin nuguan' xạnga' ga'mi Jesucristo.

10 Ni̱ 'ngọ güi nico' né' Yan'anj, ni̱ ga'níj Espíritu Santo nuguan' sạ' ga'nạ' chruhua nimānj. Ni̱ gunūnj 'ngọ nanẹ ga'mi nucuaj nẹ' rucūj. Ni̱ dạj rún' a'yanj 'ngọ trompeta, ni̱ hué daj gunūnj 'ngọ nanẹ nucuaj daj.

11 Ni̱ gataj nanẹ daj gunūnj:

—Huēj huin tsínj gụ'naj Alfa ngạ tsínj gụ'naj Omega. Daj si huēj huin si gaxi̱'i asi̱j sini yạn. Ni̱ huēj huin si gạ'na' da rụcu nej. Gạrun rẹ' si guini'í rẹ' rian yanj libro. Ni̱ gạ'nij rẹ' libro daj rian ichij xi'nin' ni ngüi̱ nico' man'ānj mạn estado Asia. Mạn ni sij xuman' Efeso ngạ xuman' Esmirna nej, xuman' Pérgamo ngạ xuman' Tiatira nej, xuman' Sardis ngạ xuman' Filadelfia nej, xuman' Laodicea nej. —Daj gataj nanẹ daj gunūnj.

12 Ni̱ nanicā ni'yā sisi̱ ụn sin huin nanẹ ga'mi daj. Ni̱ ngaa guini'yā, ni̱ guini'īnj ichij candelero huin gaga' oro.

13 Ni̱ dạni ichij candelero daj guini'īnj dạj rún' hua 'ngọ da'níj ni ngüi̱ hua 'ngọ tsínj guini'īnj. Ni̱ nụn sij 'ngọ atsij xạcan. Ni̱ nicoj da xá xi'í sij. Ni̱ anumi 'ngọ nnij sincho huin oro xi'yanj sij.

14 Ni̱ rún' hua tọ xachij gạtsi hua sạ' hua chrạ sij ngạ huué chrạ sij. Asi̱ rún' hua yu'ue' gatsi̱ huaj nej. Ni̱ rún' hua rian acạ yan'ạn hua rundij rian sij.

15 Ni̱ dạj rún' acạ gaga' mmíj ngaa gaca rian yan'ạn, ni̱ hué daj ran nụngüej dacój sij. Ni̱ dạj rún' huin rian garin ni̱n' ruhua nico' quin nnee, ni̱ hué daj nucuaj si-nạne sij.

16 Ni̱ nicaj sij ichij yati' nẹ' chrej ra'a sạ' sij. Ni̱ gahui 'ngọ espada huạ hui̱j rian du'ua sij. Ni̱ dạj rún' 'yaj güi ngaa xigui̱n sạ'aj, ni̱ hué daj ran rian sij.

17 Ni̱ ngaa guini'īnj sij, ni̱ rún' huin níman huīnj ganatū xi'í sij. Sani̱ guta' sij ra'a sạ' sij riānj. Ni̱ gataj sij gunūnj:

—Sḭ guxu'uí' rẹ' mánj. Huēj huin si ga'nạ' asḭj sini yạn. Nḭ huēj huin si gạ'na' da rụcu.
18 Nḭ huēj huin si hua nḭ'na'. Asíj ni gahuīj. Sanḭ nḭganj nḭn' hua ni'nāj yyạj. Amén. Nḭ nicaj sūnj rian ni níman ngạ rian mạn ni níman nej.
19 ’Xi'í daj nḭ gạrun rẹ' nuguan' rian yanj xi'í si hua guini'í rẹ'. Nḭ gạrun rẹ' si guini'í rẹ' acuan'. Nḭ gạrun rẹ' xi'í ni rasụn gạ'na' da nẹ' rụcu nej.
20 Nḭ nan huin si ruhuaj gata ichij yati' guini'í rẹ' nicaj nẹ' chrej ra'a sạ'āj ngạ ichij candelero huin oro daj: Nḭ ichij yati' daj huin ni ángel nicaj sun rian ichij xi'nin' ni ngüḭ nico' man'ānj. Nḭ ichij candelero daj huin ichij xi'nin' ni ngüḭ nico' man'ānj. —Daj gataj sij.

2

Mensaje a las siete iglesias: El mensaje a Éfeso

1 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún sij gunūnj:
—Gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' ni ngüḭ nico' man'ānj mạn xuman' Efeso. Nḭ gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin tsínj nicaj ichij yati' nẹ' chrej ra'a sạ'āj. Nḭ achē scanij ichij candelero huin oro.
2 Nḭ ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Nḭ ni'īnj sisḭ nucuaj 'yaj sun ni é rẹ'. Nḭ ni'īnj dạj gunucuaj ni é rẹ' rian sayun. Nḭ ni'īnj sisḭ na'uej ruhua á rẹ' ngạ si 'yaj ni tsínj quij. Nḭ hué daj ni'īnj sisḭ xacaj ni é rẹ' cuenta dạj hua ni tsínj ataj sisḭ huin ni sij apóstol. Sanḭ sé ni sij huin mánj. Nḭ xacaj ni é rẹ' cuenta sisḭ tsínj digya' yun'unj huin ni sij.
3 Nḭ guiran' ni é rẹ' sayun. Sanḭ ga'nin' ruhua á rẹ' ngạ sayun daj. Nḭ gui'yaj sun nucuaj á rẹ' xi'í si 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj. Nḭ nun guẹre' ruhua á rẹ'.
4 Sanḭ nicā 'ngọ nuguan' xi'í a ni é rẹ': Nḭ nuguan' nan huin sisḭ nitaj si 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj dạj rún' ga 'ḭ ruhua á rẹ' asḭj sini.
5 Xi'í daj nḭ gạnanun ruhua á rẹ' dạj guḭ'yaj á rẹ' asḭj sini. Nḭ nạnicaj ruhua á rẹ' nạnico' ni é rẹ' man'ānj. Nḭ guḭ'yaj á rẹ' dạj rún' gui'yaj á rẹ' asḭj sini. Nḭ sisḭ nitaj, nḭ gụchi' ra'yān rian mạn án rẹ'. Nḭ sisḭ sḭ nanicaj ruhua á rẹ', nḭ gạ'nē si-candelero ni é rẹ' rian niquinj.
6 Sanḭ dugu'nạj 'yaj á rẹ': Nun huin xạn' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' si 'yaj ni tsínj Nicolaítas. Daj si hué daj nun huin xạn' ruhuāj ni'yā si 'yaj ni sij nej.
7 Nḭ sisḭ nụn chraquij a ni é rẹ', nḭ hua niạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüḭ nico' man'ānj: Tsínj gụnucuaj guḭ'yaj gana rian ni nuguan' quij, nḭ gạ'uīj sisḭ xạ ni sij si ayu chrạ chrun 'yaj si gạne nḭganj ni ngüḭ. Nḭ niquin' chrun daj dạni

rian hua sạ' nne Yan'anj.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij aj. —Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Esmirna

8 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:

—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Esmirna. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si a'mi nuguan' nan. Nị huēj huin si ga'nạ' asịj sini yạn. Nị huēj huin si gạ'na' dạ rụcu. Nị gahuīj. Nị ganá'nij rụhua' yūnj nej.

9 Nị ni'īnj dạj guiran' ni é rẹ' sayun. Nị ni'īnj dạj yaco guiran' ni é rẹ'. Sanị xuru'ue huin ín rẹ' rian Yan'anj. Nị ni'īnj dạj a'mi quij ni tsínj ataj sisị huin ni sij ni tsínj israelita. Sanị sé ni sij huin mánj. Nị a'mi quij ni sij xi'í ni é rẹ'. Maan si huin ni sij 'ngọ xi'nin' ni tsínj nico' sichre Satanás.

10 Nị sị guxu'ui' ni é rẹ' ngạ sayun guịran' ni é rẹ'. Daj si gạ'nij sichre da'aj á rẹ' ducuagạ' gụnun ni é rẹ'. Ngaa nị xạcaj sichre cuenta sisị yya gạhuin ran xạnga' niman ni é rẹ'. Ngaa nị guịran' ni é rẹ' sayun ichi' güi. Sanị gạ nịca ruhua á rẹ' da' güi gạhui' ni é rẹ'. Ngaa nị rịquīj 'ngọ corona huin 'ngọ premio guị'yaj si gạne nịganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj.

11 Nị sisị nụn chraquij rẹ', nị hua niạn si gụnun rẹ' si ataj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj. Tsínj gụnucuaj guị'yaj gana rian nuguan' quij, nị nitaj sayun guịran' sij dạj rún' guịran' ni tsínj gạhui' rụhua' yún.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij aj. —Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Pérgamo

12 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús gunūnj:

—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Pérgamo. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si a'mi nuguan' nan. Nị nicā espada huạ huịj rian.

13 Nị ni'īnj dạj 'yaj á rẹ'. Nị ni'īnj sisị nne ni é rẹ' rian nicaj sun sichre. Sanị hua nịca xạnga' ruhua ni é rẹ' ngạ si-xugüīj. Nị nitaj si duna á rẹ' si xu-man ruhua á rẹ' ni'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nị nun ga'nin' ruhua á rẹ' ngạ si-nụguan'ānj ngaa gahui' tsínj gụ'naj Antipás, gui'yaj ni sij xánj án rẹ' huin xuman' nne Satanás. Nị gahuin sí' 'ngọ tsínj ga'mi nuguan' xạnga' rian ni ngüị.

14 Sanị nicā dọj nuguan' xi'í a ni é rẹ': Daj si scanij a ni é rẹ', nị mạn ni tsínj nico' si-nụguan' tsínj gụ'naj Balaam. Nị asịj ná nị digyán Balaam 'ngọ chrej quij rian tsínj gụ'naj Balac. Ngaa nị xi'í nuguan' quij daj, nị gui'yaj ni tsínj israelita gaquin'. Nị xa ni sij ni xucu dagahui' ni sij rian yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nị gui'yaj squịra' ni sij ngạ dugüi' ni sij.

15 Nḭ hué daj mạn gọ'ngo
ni tsínj scanij ni é rẹ' huin
tsínj digyán si-nụguan' ni
tsínj nicolaítas. Nḭ nun huin
xạn' ruhuāj ni'yā si-nụguan'
ni sí'.
16 Xi'í daj nḭ nạnicaj ruhua
á rẹ'. Sisḭ nitaj, nḭ gụchi'
ra'yān rian mạn án rẹ'. Nḭ
gụnūnj ngạ ni sij ngạ espada
nụn du'uāj.
17 Nḭ sisḭ nụn chraquij a ni
é rẹ', nḭ hua niạn si gụnun
a ni é rẹ' si ataj snan'anj
Espíritu Santo rian ni xi'nin'
ni ngüḭ nico' man'ānj: Tsínj
gụnucuaj guḭ'yaj gana rian
nuguan' quij, nḭ gạ'uīj xạ sij
chrachrúnj sạ' huin maná.
Nḭ nun ni'i ni ngüḭ dạj hua
sạ' maná daj. Nḭ hué daj
gạ'uīj 'ngọ yej gạtsi tsínj
guḭ'yaj gana daj. Nḭ hua
nḭca letra rian yej daj. Nḭ
guḭnun nạca si-xugüi sij. Nḭ
ạ 'ngọ tsínj sḭ ga'ue guḭni'i
nuguan' nạca guḭnun rian
yej da mánj. Sanḭ urin tsínj
nahuin ra'a guḭni'i.” Daj
gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj
gataj Señor Jesús gunūnj.

El mensaje a Tiatira

18 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún
sij gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj
carta gạ'nij rẹ' huaj rian
ángel nicaj sun rian xi'nin'
ni ngüḭ nico' man'ānj mạn
xuman' Tiatira. Nḭ gạtaj rẹ'
gụnun ni sij: “Huēj a'mi
nuguan' nan huīnj da'níj
Yan'anj. Nḭ rún' hua rian aca
yan'ạn hua rundij riānj. Nḭ
dạj rún' nu'ui gaga' mmíj, nḭ
hué daj ran nụngüej dacō.
19 Ni'īnj daran' si 'yaj á rẹ'.
Nḭ ni'īnj dạj 'ḭ ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' dugüi' a ni é rẹ'.
Nḭ xuman ruhua á rẹ' ni'yaj
á rẹ' man'ānj nej. Nḭ 'yaj sun
ni é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ'
nej. Nḭ ni'īnj dạj gunucuaj á
rẹ' sayun. Nḭ 'yaj sun a ni é
rẹ' doj daj ngạ si gui'yaj sun
a ni é rẹ' asḭj sini.
20 Sanḭ nḭcā 'ngọ nuguan'
xi'í ni é rẹ'. Daj si a'níj ni é
rẹ' chrej sisḭ digya' yun'unj
yun'unj xạna gụ'naj Jezabel
rian ni tsínj 'yaj sun riānj.
Nḭ ataj unj sisḭ a'mi unj si-
nụguan' Yan'anj. Sanḭ di-
gyán unj 'ngọ chrej nitaj si
hua sạ' rian ni sij sisḭ guḭ'yaj
squḭra' ni sij ngạ ni dugüi' ni
sij. Nḭ digyán unj sisḭ xạ ni
sij xucu dagahui' ni sij rian
ni yan'anj 'yaj ra'a ni sij.
21 Nḭ hua riquīj dọj güi
sisḭ gạnani ruhua unj xi'í
si-gạquin' unj. Sanḭ na'uej
ruhua unj dụna unj si-
gạquin' unj.
22 Ngaa nḭ guḭ'yā sisḭ
gạ'nan' unj guḭngaj unj rian
nna. Nḭ guḭ'yā sisḭ nico
sayun guḭran' ni tsínj 'yaj
squḭra' ngạ unj. Nḭ hué daj
guḭran' ni sij sisḭ sḭ nani
ruhua ni sij xi'í gaquin' 'yaj
ni sij ngạ unj.
23 Nḭ 'ngọ gạhui' ni da'níj
unj, guḭ'yā. Ngaa nḭ guḭni'i
daran' ni xi'nin' huin ni ngüḭ
nico' man'ānj sisḭ huēj ni'i
sạ' dạj ani ruhua ni ngüḭ ngạ
dạj hua niman ni sij. Nḭ
nạru'uē rian gọ'ngo ni é rẹ'
dạj rún' 'yaj gọ'ngo a ni é rẹ'.
24 Ngaa nḭ gạtā gụnun ango

ni é rẹ' mạn xuman' Tiatira
huin ni é rẹ' ni ngüị nun
nico' nuguan' quij digyán
yun'unj xạna daj. Nị nun
guini'i ni é rẹ' nuguan' huị
digyán ni sij xi'í si-dụcuanj
sichre Satanás. Nị gạtā gu-
nun ni é rẹ' sisị nitaj si gạ'nīj
ango sun rian án rẹ' mánj.
25 Maan si dụgumi sạ' á
rẹ' nuguan' nicaj ni é rẹ' da
guịsij güi gạ'na' rụhua' yūnj
rian án rẹ'.
26 Tsínj gụnucuaj guị'yaj
gana rian nuguan' quij,
nị sisị nịganj dạgahuin sij
nuguan' ga'nīj sun rian sij,
nị gạ'uīj si guịnicaj sun sij
rian ni xungüị.
27 Nị guịnicaj sij ni'í gaga'.
Nị dạj rún' ura' né' chrun,
nị hué daj guị'yaj sij ngạ ni
xuman' daj. Daj si hué daj
riqui chrē sun riānj.
28 Nị gạ'uīj yati' stangạ
rian sij nej.
29 Nị sisị nụn chraquij a
ni é rẹ', nị hua niạn si
gụnun a ni é rẹ' si ataj
snan'anj Espíritu Santo rian
ni xi'nin' huin ni ngüị nico'
man'ānj." Daj gạtaj rẹ'
gụnun ni sij. —Hué daj gataj
Jesús gunūnj.

3

El mensaje a Sardis

1 Ngaa nị gataj rụhua' yún
sij gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj
carta gạ'nij rẹ' rian ángel
nicaj sun rian xi'nin' huin
ni ngüị nico' Yan'anj mạn
xuman' Sardis. Nị gạtaj
rẹ' gụnun ni sij: "Huēj
a'mi nuguan' nan. Nị nicā
ichij Espíritu Santo 'nạ' rian
Yan'anj ngạ ichij yati' nej. Nị
ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Nị
nụnj si a'mi ni ngüị sisị hua
nị'na' niman ni é rẹ', sanị
rún' huin níman huin a ni é
rẹ' riānj.
2 Hué dan nị nạnun ruhua
á rẹ'. Nị dụgu'nun' ni é rẹ'
ngạ ni nuguan' ruhua guẹre'.
Daj si xacaj cuentāj sisị nun
guịsij ni é rẹ' guị'yaj sạ' á
rẹ' ngạ si-sun ni é rẹ' rian
Yan'anj.
3 Gạnanun ruhua á rẹ' ngạ
nuguan' digyán ni sij rian án
rẹ' ngạ nuguan' gunun ni é
rẹ'. Nị guị'yaj á rẹ' dạj rún'
ataj nuguan' daj. Nị gạnani
ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin'
ni é rẹ'. Nị nạnico' ni é
rẹ' Yan'anj. Nị sisị sị gunun
ruhua á rẹ', ngaa nị rá'yanj
guịsī rian án rẹ' dạj rún' 'yaj
'ngọ tsínj tụ. Nị sị guini'i a
ni é rẹ' ụn hora guịsī rian án
rẹ'.
4 Sanị mạn dọj ni ngüị
scanij a ni é rẹ' nitaj si
gui'yaj quij. Nị gụnun ni sij
atsij gạtsi. Nị gạche ni sij
ngāj. Daj si 'yaj sạ' ni sij
riānj.
5 Tsínj gụnucuaj guị'yaj
gana rian ni nuguan' quij,
nị gụnun ni sij atsij gạtsi.
Nị sị jnaruhuī si-xugüi ni
sij tạj rian libro nụn si-
xugüi ni ngüị gạne nịganj
ngạ Yan'anj. Nị gạ'mi sạ'āj
si-xugüi ni sij rian chrē ngạ
rian si-ángel chrē nej.
6 Nị sisị nụn chraquij a ni
é rẹ', nị hua niạn si gụnun
a ni é rẹ' si ataj snan'anj

Espíritu Santo rian ni xi'nin' huin ni ngüi̱ nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Filadelfia

7 Ngaa ni̱ gạtaj rụhua' yún Jesús gunūnj:

—Ni̱ gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' huin ni ngüi̱ nico' man'ānj mạn xuman' Filadelfia. Ni̱ gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si a'mi nuguan' nan huīnj tsínj sạ' chruhua niman. Ni̱ huēj huin si a'mi nuguan' xạnga'. Ni̱ nicā si-rian gaga' rey David. Ni̱ ngaa na'nī rian hue', ni̱ ạ 'ngọ tsínj si̱ ga'ue nạranj. Ni̱ ngaa narān rian hue' ni̱ ạ 'ngọ tsínj si̱ ga'ue nạ'ni mánj.

8 Ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Ni̱'yaj á rẹ' nẹ' chrej rian án rẹ'. Daj si hua na'nī rian gạtu a ni é rẹ' rian 'ngọ hue'. Ni̱, ni̱ ạ 'ngọ tsínj si̱ ga'ue nạranj rian hue' daj. Ni̱ nụnj si dọj nucuaj niman án rẹ' sani̱ dugumi sạ' á rẹ' si-nụguan'ānj. Ni̱ nitaj si duna á rẹ' si ga'mi sạ' á rẹ' xi'īj aj.

9 Ni̱ hua gọ'ngo ni sij nicaj dugüi' ngạ Satanás. Ni̱ ataj ni sij sisi̱ ni tsínj israelita huin ni sij. Sani̱ sé si xạnga' huin ni sij. Tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Ni̱ gui̱'yā sisi̱ gụchi' ni sij rian mạn án rẹ'. Ni̱ gui̱niquin' ráj dạcoj ni sij rian án rẹ', gui̱'yā. Ngaa ni̱ gui̱ni'i yya ni sij sisi̱ 'i̱ ruhuāj ni'yā á rẹ'.

10 Ni̱ xi'í si dagahuin a ni é rẹ' nuguan' ga'níj sun rian án rẹ' sisi̱ gụnucuaj á rẹ' rian sayun, ngaa ni̱ huēj dụgumi ni é rẹ' sisi̱ si̱ guiran' ni é rẹ' rian sayun xxi gạ'na' gui̱ran' daran' ni ngüi̱ mạn chruhua xungüi̱. Ni̱ ngaa gạ'na' sayun xxi daj, ni̱ xạcaj Yan'anj cuenta dạj gụnucuaj ni ngüi̱ ngạ sayun xxi gạ'na'.

11 Ni̱ rá'yanj gạ'nāj rian mạn án rẹ'. Ngaa ni̱ dụgumi sạ' á rẹ' nuguan' nicaj á rẹ'. Ngaa ni̱ si̱ nacaj ango ni sij si-corona ni é rẹ' huin premio gui'yaj gana á rẹ'.

12 Tsínj gui̱'yaj gana rian nuguan' quij, ni̱ gui̱'yā sisi̱ gạhuin sij dạj rún' huin 'ngọ chran xạcan dụgu'nun' chruhua si-nuhui Dan'ān. Ni̱ nitaj ạman gạhui sij chruhua nuhui daj. Ni̱ gạrūnj si-xugüi Dan'ān rian sij ngạ si-xugüi xánj Dan'ān nej huin xuman' Jerusalén nạca 'nạ' xata' rian Yan'anj. Ni̱ gạnahuin nạca si-xugüij garūnj rian sij nej.

13 Ni̱ sisi̱ nụn chraquij a ni é rẹ', ni̱ hua niạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüi̱ nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj Señor Jesús gunūnj.

El mensaje a Laodicea

14 Ngaa ni̱ gataj rụhua' yún sij gunūnj:

—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' huin ni ngüi̱ nico' man'ānj mạn xuman' Laodicea. Ni̱ gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si gui̱'yaj daran' si

gataj snan'ān gunun a ni é rẹ'. Nḭ huīnj tsínj nata' yya nuguan' xạnga' rian ni ngüḭ. Nḭ asḭj sini ngaa gui'yaj Yan'anj xungüḭ, nḭ huēj huin si gui'yaj daran'anj.

15 Nḭ ni'īnj dạj 'yaj á rẹ'. Nḭ ni'īnj sisḭ sé dạj rún' hua 'ngọ si nuhuij hua a ni é rẹ'. Nḭ sé dạj rún' hua 'ngọ si yạn'an hua a ni é rẹ'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ dạj rún' hua 'ngọ si nuhuij, asḭ 'ngọ si yạn'an gạ ni é rẹ' aj.

16 Hué dan nḭ xi'í si dạj rún' hua nnee guḭn hua ni é rẹ', nḭ gạhui ni é rẹ' du'uāj gụrān dạj rún' uránj 'ngọ tsínj. Daj si sé dạj rún' hua nnee nuhuij asḭ nnee yạn'an hua ni é rẹ'.

17 Daj si ataj ni é rẹ' sisḭ xuru'ue huin ni é rẹ'. Nḭ hua nico rasụn rian ni é rẹ'. Nḭ, ni ango ni rasụn nitaj si achin rian án rẹ', ataj á rẹ'. Sanḭ nun acaj ni é rẹ' cuenta sisḭ ni ngüḭ guere' ruhua huin ni é rẹ'. Nḭ ni ngüḭ ran' yaco huin ni é rẹ'. Nḭ huin ín rẹ' ni ngüḭ niqui. Nḭ huin ni é rẹ' ni ngüḭ duri. Nḭ huin ni é rẹ' ni ngüḭ hua nnẹ nej.

18 Xi'í daj nḭ riquīj 'ngọ ducuánj rian án rẹ' sisḭ guḭran ni é rẹ' gaga' oro sạ' riānj huin oro gahuin sạ', gui'yaj yan'ạn. Hué dan nḭ gạ'ue gạhuin xạnga' ni é rẹ' xuru'ue riānj. Nḭ guḭran ni é rẹ' atsij gạtsi riānj gụnun ni é rẹ'. Ngaa nḭ sḭ gahuin nạ'aj ni é rẹ' xi'í si hua nnẹ ni é rẹ'. Nḭ guḭran ni é rẹ' gono'o gạ'nij ni é rẹ' rian án rẹ'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭni'i ni é rẹ', nḭ xạcaj á rẹ' cuenta, guḭ'yaj gono'o daj.

19 Daran' ni ngüḭ 'ḭ ruhuāj, nḭ gunun ga'ī ni sij. Nḭ 'yā castigo ni sij. Xi'í daj nḭ dụgu'nun' ni é rẹ' sisḭ nạni ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Nḭ nạnico' ni é rẹ' Yan'anj.

20 Huēj huin si niquin' rian hue'. Nḭ aquīn ni é rẹ'. Ngaa nḭ sisḭ unun 'ngọ tsínj daj si a'mī, nḭ nạ'ni sij rian ducuá sij gạtū. Nḭ gạhuin sti'nīj ngạ sij. Nḭ gạhuin sti'nḭ sij ngāj nej.

21 Tsínj guḭ'yaj gana rian ni nuguan' quij, nḭ rḭquīj rian gạne sij ngāj rian chrun xilāj huin chrun xila sạ'. Daj si hué ducuánj daj gui'yaj ganānj rian ni nuguan' quij. Nḭ nne nuguan'ānj ngạ chrē rian chrun xila sij huin chrun xila sạ'.

22 Nḭ sisḭ nụn chraquij a ni é rẹ', nḭ gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüḭ nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' rian ni sij. —Daj gataj Señor Jesús gunūnj.

4

La adoración celestial

1 Ngaa guisíj nḭ guini'yā, nḭ guini'īnj 'ngọ rian hue' hua ní'nij xata'. Nḭ gunun rụhua' yūnj nanẹ ga'mi sini ngāj. Nḭ dạj rún' a'yanj trompeta hué daj ga'mi nanẹ daj. Nḭ gataj nanẹ daj gunūnj:

—Gạhui rẹ' gạ'na' rẹ' xata'. Nḭ dḭgyānj rián rẹ' ni

nuguan' sisi̱ hua niąn gąhuin
da rụcu. —Daj gataj nanẹ
daj.
2 Ni̱ rá'yanj guini'i nimānj
'ngọ nuguan' są', gui'yaj
Espíritu Santo. Ni̱ guini'īnj
niquin' 'ngọ chrun xila są'
xata'. Ni̱ nne 'ngọ si mán
xata' rian chrun xila są' daj.
3 Ni̱ dąj rún' hua 'ngọ yej
ran są' gụ'naj jaspe, asi̱ 'ngọ
yej gụ'naj cornalina, ni̱ hué
daj hua si nne rian chrun
xila są' daj. Ni̱ xi'níj chrun
xila daj ganicąj xucuáj gu'luj.
Ni̱ xiguin xucuáj daj dąj rún'
ran 'ngọ yej gụ'naj esmer-
alda.
4 Ni̱ guini'īnj ango icọ
gąn'anj chrun xila są' gan-
icąj xi'níj chrun xila są' daj.
Ni̱ nne icọ gąn'anj ni tsínj
huin achij rian ni chrun xila
są' daj. Ni̱ nụn ni sij atsij
gątsi. Ni̱ nụn chrą ni sij 'ngọ
corona huin gaga' oro.
5 Ni̱ ran rian chrun xila
są' niquin' dąni daj. Ni̱
gahuin garin ngaa gaguáj
du'ui. Ni̱ nẹ' rian chrun xila
są' daj aca ichij yan'ąn huin
ichij Espíritu Santo 'ną' rian
Yan'anj.
6 Ni̱ nẹ' rian chrun xila
są' niquin' dąni daj, ni̱ dąj
rún' hua 'ngọ nnee yan'anj,
ni̱ hué daj hua nnee gurugüi'
rian chrun xila daj. Ni̱ dąj
rún' hua pidrio są', ni̱ hué
daj xiguin są' rian nnee daj.
Ni̱ dąni rian niquin' chrun
xila są' daj, ni̱ ganicąj
gąn'anj ni si hua ni̱'na' mán
xata' xi'níj chrun xila daj.
Ni̱ gąn'anj si mán xata' daj,
ni̱ hua ga'i̱ rundij rianj nẹ'
chrej rụcu ngą nẹ' chrej rianj
nej.
7 Ni̱ dąj rún' hua 'ngọ
sigue'ej xxi, ni̱ hué daj hua
'ngọj. Ni̱ dąj rún' hua cero,
ni̱ hué daj hua angoj. Ni̱ dąj
rún' hua rian 'ngọ tsínj, ni̱
hué daj hua ángọj. Ni̱ dąj
rún' hua xata achéj xata', ni̱
hué daj hua ángọj.
8 Ni̱ anin' gąn'anj ni xucu
hua ni̱'na' mán xata', ni̱ hua
huątan' si-gachi da gọ'ngọj.
Ni̱ ni̱n' gąchra' nneẹ cúj
anin' gąn'anj xucu daj, ni̱
hua ga'i̱ ni̱n' ruhua rundij
rian xuj. Ni̱ hua rundij rian
riqui si-gachi nej. Ni̱ nụn güi
ni̱gan', ni̱ nun a'nin' ruhua
anin' xucu si gą'mi. Ni̱ ataj
anin' gąn'anj xuj:
Hua są' ni̱n' ruhua Yan'anj.
Hua są' ni̱n' ruhua Yan'anj.
Hua są' ni̱n' ruhua Señor
huin Yan'anj.
Ni̱ nucuaj ni̱n' ruhua
Yan'anj.
Ni̱ hué Yan'anj huin si gane
asi̱j sini.
Ni̱ Yan'anj huin si nne
acuan'.
Ni̱ Yan'anj huin si gą'na'
rụhua' yún.
Ataj anin' gąn'anj xucu mán
xata' daj.
9 Ni̱ ga'mi są' anin' gąn'anj
xuj rian si nne rian chrun
xila są' daj. Ni̱ nụn yan'anj
anin' gąn'an. Ni̱ a'ui' anin'
gąn'an si guruhua si nne
rian chrun xila są' huin si
nne ni̱ganj. Ni̱ da yụn yụn
hué daj 'yaj anin' gąn'anj daj
ngaa a'mi są' anin'-inj.
10 Ngaa ni̱ guiniquin' ráj
dącoj icọ gąn'anj ni tsínj

huin achij rian si nne rian
chrun xila sạ' daj. Nị a'mi
sạ' ni sij. Nị dugüéj ni sij si-
corona ni sij rian si nne rian
chrun xila sạ' daj. Nị ataj ni
sij:
11 Hué rẹ' huin Señor.
Nị dugu'nạj huin sisị gạ'mi
sạ' ni ngüị xi'í rẹ'.
Nị dugu'nạj huin sisị
gụinun yan'anj ni
ngüị man'án rẹ' nej.
Nị dugu'nạj huin sisị
gụinicaj rẹ' daran'
fuerza.
Daj si hué rẹ' gui'yaj daran'
ni rasụn.
Nị mạn ni rasụn daj xi'í si
hué daj garan' ruhuá
rẹ'.
Ataj icọ gạn'anj ni tsínj
huin achij daj.

5

El rollo y el Cordero

1 Ngaa nị guini'īnj sisị
nicaj si nne rian chrun xila
sạ' daj 'ngọ yanj libro nẹ'
chrej ra'a sạ'aj. Nị hua nịca
nụn letra xiráj yanj daj. Nị
hua nịca nụn letra riqui yanj
daj nej. Nị hua ránj sạ' ichij
sello du'ua yanj daj.
2 Nị guini'īnj 'ngọ ángel
nucuaj. Nị nachínj snan'anj
ángel daj. Nị ga'mi nucuaj-á'
gataj-á':
—Nị ụn sin huin si sạ'
sisị gạ'ne sello hua ránj
du'ua yanj libro daj, ngaa nị
nạguraj du'ua rumi yanj daj
únj. —Daj gataj ángel daj.
3 Sanị nị ạ 'ngọ si mán
xata' ngạ si mán rian yo'ój
nej, si mán riqui yo'ój nej, sị
ga'ue naguraj rian yanj libro
daj, nị gụini'i dạj hua rian
yanj da mánj.
4 Ngaa nị gaco nịn' ruhuāj
xi'í si nun nari' ni sij 'ngọ si
hua sạ' nạ'ni nị'yaj du'ua dạj
hua yanj daj.
5 Ngaa nị gataj 'ngọ dugüi'
ni tsínj huin achij gunūnj:
—Sị gacó rẹ' gạ mánj. Daj
si tsínj huin xi'nin' gụ'naj
Judá huin da'nị si'nị rey
David, nị gui'yaj gana sij. Nị
gụ'naj sij sigue'ej. Nị xi'í daj
gạ'ue gạ'ne sij ichij sello nụn
du'ua yanj libro, nị nạgura'
sij libro daj.
6 Ngaa nị guini'īnj niquin'
'ngọ xachij 'nịj dạni rian
niquin' chrun xila sạ' daj
ngạ anin' gạn'anj xucu hua
nị'na'. Nị niquin' xuj dạni
ni tsínj huin achij. Nị rún'
huin sisị hua dagahui' ni sij
xachij 'nịj daj. Nị hua ichij si-
cúj xuj ngạ ichij rundij rian
xuj huin ichij Espíritu Santo
'nạ' rian Yan'anj. Nị ga'níj
Yan'anj ichij Espíritu Santo
gan'anj nịn' gạchra' chruhua
xungüị.
7 Ngaa nị ga'nạ' xachij 'nịj
daj. Nị guida'a xuj yanj libro
ra'a sạ' si nne rian chrun xila
sạ' daj.
8 Nị ngaa guida'a xuj yanj
daj, ngaa nị ganiquin' ráj
dạcoj anin' gạn'anj xucu hua
nị'na' daj ngạ icọ gạn'anj ni
tsínj huin achij rian xachij
'nịj daj. Nị nicaj daran' ni
sij yán'anj nụn ga'ị ya'ạ. Nị
nicaj ni sij cụ huin oro. Nị
da' gara ni sij siquíj chruhua
ni cụ daj. Nị siquíj daj huin
ni nuguan' achínj jni'yaj ni

ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj.
9 Nḭ aráj ni sij chra' nạca
nan rian xachij 'nḭj daj:
Hué rẹ' huin tsínj sạ' gạ'ue
guḭda'a yanj.
Nḭ gạ'ue nạ'nij rẹ' du'ua
yanj daj rian nụn ichij
sello.
Daj si hué rẹ' dagahui' ni sij.
Nḭ naru'ué rẹ' si-tun man'án
rẹ' xi'í si-gạquin' ni
ngüḭ.
10 Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ guḭnicaj
sun ni sij gạhuin ni sij
rey.
Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ gạhuin ni
sij chrej rian Yan'anj.
Nḭ guḭnicaj sun ni sij
chruhua xungüḭ
gạ'na'.
Hué daj gara ni sij rian
xachij 'nḭj daj.
11 Ngaa nḭ guini'īnj. Nḭ
gunūnj si-nạne nico ni ángel
mán ganicạj xi'níj chrun xila
sạ' daj ngạ anin' gạn'anj si
hua nḭ'na' ngạ ni tsínj huin
achij nej. Nḭ mạn millón
millón ni ángel.
12 Nḭ ga'mi nucuaj ni ángel
gataj-á':
Sạ' nḭn' ruhua huin xachij
'nḭj dagahui' ni sij.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ
guḭnicaj nḭn' sij sun.
Nḭ guḭnicaj sij daran' rasụn
sạ'.
Nḭ gạhuin chrụn nḭn' ruhua
sij.
Nḭ nạhuin ra'a sij daran'
fuerza.
Nḭ guḭnun yan'anj ni ngüḭ sij.
Nḭ gạ'mi sạ' ni sij xi'í sij.
Nḭ gạ'mi 'ueé ni sij xi'í sij nej.
Hué daj garáj sạ' ni ángel daj
xi'í xachij 'nḭj daj.
13 Ngaa nḭ gunūnj si ga'mi
daran' si gui'yaj Yan'anj
huin si mạn nẹ' xata' ngạ
si mạn rian yo'ój nej, si
mạn nẹ' riqui yo'ój, si mạn
chruhua nnee yan'anj nej.
Nḭ gataj daran'anj:
Nḭganj gạ'mi sạ' daran' né'
rian si nne rian chrun
xila sạ' ngạ rian xachij
'nḭj.
Nḭ nḭganj guḭnun yan'anj né'
rian nụngüej sij.
Nḭ nḭganj gạ 'ueé rian
nụngüej sij, guḭ'yaj
né'.
Nḭ hué daj gạ fuerza rian
nụngüej sij nḭganj,
guḭ'yaj né' nej.
Daj gataj daran' ni sij.
14 Ngaa nḭ:
—Amén. —Gataj anin'
gạn'anj xucu hua nḭ'na'.
Ngaa nḭ ganiquin' ráj dạcoj
icọ gạn'anj ni tsínj huin achij
rian Yan'anj. Nḭ Yan'anj
huin si gạne nḭganj.

6

Los sellos

1 Ngaa nḭ guini'īnj ngaa
ga'nej xachij 'nḭj 'ngọ sello
nụn du'ua yanj libro daj.
Nḭ gunūnj ga'mi 'ngọ dugüi'
gạn'anj xucu hua nḭ'na' daj.
Nḭ dạj rún' ngaa aguáj du'ui,
nḭ hué daj ga'mi nucuaj-á'.
Nḭ:
—Gạhua' rẹ' nḭ'yaj rẹ' aj.
—Gataj 'ngọ si hua nḭ'na' daj.
2 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngọ
guayo gạtsi. Nḭ tsínj tạj
guayo daj, nḭ nicaj sij 'ngọ
ra'uej ra'a sij. Nḭ ga'ui' ni
sij 'ngọ corona gunụn chrạ
sij. Ngaa nḭ gahui sij gạn'anj

guḭ'yaj gana sij. Daj si huin sij tsínj 'yaj gana.

3 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello guisíj huḭ, ngaa nḭ gunūnj ga'mi ango xucu hua nḭ'na'. Nḭ gataj-á':

—Gąhua' rę' nḭ'yaj rę' aj. —Daj gataj-á'.

4 Nḭ gahui ango guayo. Nḭ guayo daj huin guayo mare. Nḭ hua permiso rian tsínj tąj guayo mare daj sisḭ guḭsij gąne din'inj ni ngüḭ, guḭ'yaj sí'. Nḭ hué sij gui'yaj sisḭ dągahui' gǫ'ngo ni sij ni tsínj huin dugüi' ni sij. Nḭ ga'ui' ni sij 'ngǫ espada xxi ra'a sí'.

5 Nḭ ngaa ga'níj xachij 'nḭj daj ango sello guisíj huą'ni, nḭ gunūnj ga'mi xucu hua nḭ'na' huin xucu huą'nij. Nḭ gataj-á':

—Gąhua' rę' nḭ'yaj rę' aj: —Daj gataj-á'.

Ngaa nḭ guini'īnj 'ngǫ guayo marụ. Nḭ tsínj tąj guayo marụ daj, nḭ nicaj sij 'ngǫ aru' da'nga' ra'a sij.

6 Nḭ dąni anin' gąn'anj xucu hua nḭ'na' daj gunūnj 'ngǫ nanę. Nḭ gataj-á':

—Dąj rún' 'yaj gana á rę' 'ngǫ güi, nḭ hué daj du'ue 'ngǫ kilo strigo. Nḭ hué daj du'ue huą'nij kilo cebada. Sanḭ sḭ gui'yaj ni é rę' si guęre' gasiti ngą nnee vino mánj. —Daj gataj nanę daj.

7 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello guisíj gąn'anj, nḭ hué daj gunūnj ga'mi ango xucu huin xucu gąn'anj. Nḭ gataj xuj gunūnj:

—Gąhua' rę' nḭ'yaj rę'. —Daj gataj-á'.

8 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngǫ guayo mayaj. Nḭ tsínj tąj guayo mayaj daj huin tsínj 'yaj si ahui' ni ngüḭ. Hué daj gụ'naj sij. Nḭ nico' 'ngǫ tsínj rụcu sij. Nḭ hué sí' nicaj ni ngüḭ gąn'anj rian mąn ni níman. Nḭ ga'ui' Yan'anj sun rian nụngüej tsínj daj sisḭ guḭnicaj sun nụngüej sij rian gąn'anj si anęj yo'ój xungüḭ nan. Nḭ gą'ue dągahui' nụngüej sij ni ngüḭ. Nḭ gąhui' ni ngüḭ, guḭ'yaj xi'ną ngą xi'ḭ, guḭ'yaj nụngüej sij. Nḭ gą'ue guḭ'yaj nụngüej sij sisḭ gąhui' ni ngüḭ, guḭ'yaj xucu huee mąn riqui quij nej.

9 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello guisíj ụn'unj, nḭ guini'īnj ngaj ni níman riqui nna huin altar. Nḭ hué ni sij huin ni tsínj gahui' xi'í si ga'mi są' ni sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ.

10 Nḭ ga'mi nucuaj ni sij gataj ni sij:

—Są' nḭn' ruhua huín rę' Señor. Nḭ xąnga' yya huín rę'. Nḭ ąman nągui'yaj yyá rę' xi'í ni tsínj mąn chruhua xungüḭ únj. Nḭ ąman guḭ'yáj rę' castigo ni sij xi'í gaquin' da'ui ni sij si dagahui' ni sij ni únj únj. —Hué daj gataj ni ngüḭ gahui' daj.

11 Ngaa nḭ ga'ui' ni sí' atsij gątsi gụnun ni sij. Nḭ gataj Yan'anj gunun ni tsínj daj sisḭ nąran ruhua ni sij dǫj da guḭsij gąhuin yya número ni dugüi' ni sij huin ni tsínj 'yaj sun ngą ni sij. Daj si hua

niąn si gąhui' ni sí' dąj rún' gahui' ni sij.
12 Ngaa nį guini'īnj sisį ga'nej xachij 'nįj daj ango sello guisíj huątanj du'ua yanj daj. Ngaa nį ga'ną' nucuaj 'ngǫ yún. Nį gahuin rǫmi' rian güi dąj rún' hua 'ngǫ atsij marę. Nį gahuin mare rian yahuį dąj rún' hua tun.
13 Nį guinij ni yati' mán xata' rian yo'ój. Dąj rún' ayu higo chrą chrun higuera ngaa ahui nucuaj nanę, nį hué daj guinij ni yati' rian yo'ój.
14 Nį jnarumi xata' man'an dąj rún' 'yaj né' ngaa jnarumi né' 'ngǫ yanj xę'e. Nį naduna daran' quij ango yu'uj guisiqui'-í' ngą ni yo'ój ngaj chruhua nnee yan'anj nej.
15 Nį guixi'ij huį ni rey mąn chruhua xungüį chruhua huej ngą scanij ni huej nej. Nį hué daj gui'yaj ni tsínj huin rian ngą ni xuru'ue nej, ni tsínj capitán nej, ni tsínj nicaj sun nej, daran' ni tsínj 'yaj sun rian xuru'ue ngą daran' ni tsínj nitaj si 'yaj sun rian xuru'ue nej.
16 Nį gataj ni sij rian ni quij ngą rian ni huej:
—Gąyu a ni é rę' xiráj ni únj. Nį gąri huį a ni é rę' ni únj rian si nne rian chrun xila są' daj ngą rian xachij 'nįj. Daj si a'man ruhua xachij 'nįj daj ni'ya ni únj.
17 Nį hua guisíj güi gąhuin nico castigo ni únj, guį'yaj nǫngüej sij. Nį ǫn tsínj gą'ue gǫnucuaj guįniquin' rian nǫngüej sij únj. —Hué daj gataj ni sij gunun ni quij ngą ni huej.

7

Los 144,000 sellados

1 Ngaa guisíj nį guini'īnj niquin' gąn'anj ángel gǫ'ngo sicúj xungüį nan. Nį ránj ni ángel rian gąn'anj nanę sisį sį gahui ni nanę daj rian yo'ój ngą rian nnee yan'anj ngą rian nį ą 'ngǫ ni chrun nej.
2 Nį hué daj guini'īnj ango ángel 'ną' rian síj güi. Nį nicaj ángel daj si-sello Yan'anj hua nį'na'. Nį gaguáj nucuaj ángel daj rian ango gąn'anj ángel daj. Nį nicaj ni gąn'anj ángel daj sun, gui'yaj Yan'anj sisį chran' yun'unj ni ángel daj rian yo'ój ngą rian nnee yan'anj nej.
3 Nį gataj ángel 'ną' daj gunun ango gąn'anj ángel niquin' daj:
—Sį chran' yun'unj anin' é rę' yo'ój ngą rian nnee yan'anj nej, rian ni chrun nej mánj. Gą'nin' ruhua á rę' da gąri únj sello yo ni tsínj 'yaj sun rian Dan'anj né'. —Daj gataj ángel daj.
4 Ngaa nį gunūnj número ni tsínj guixíj sello, gui'yaj anin' ángel daj. Nį 'ngǫ ciento táj huįj xia gąn'anj mí ni sij guixíj sello. Nį hué ni sij huin ni tsínj 'ną' ni xi'nin' ni ngüį israelita.
5 Nį xǫhuij mí ni sij huin da'nį si'nį tsínj gǫ'naj Judá.

Nḭ xu̱huij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gu̱'naj Rubén. Nḭ
xu̱huij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gu̱'naj Gad.
6 Nḭ xu̱huij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj Aser.
Nḭ xu̱huij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gu̱'naj Neftalí. Nḭ
xu̱huij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gu̱'naj Manasés.
7 Nḭ xu̱huij mí ni sij
huin da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj
Simeón. Nḭ xu̱huij mí ni sij
huin da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj
Leví. Nḭ xu̱huij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj Isacar.
8 Nḭ xu̱huij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj Zab-
ulón. Nḭ xu̱huij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gu̱'naj José.
Nḭ xu̱huij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gu̱'naj Benjamín.

La multitud vestida de ropas blancas

9 Ngaa guisíj nḭ guini'īnj
'ngǫ xi'nin' xxi ni ngüḭ
huin ni ngüḭ 'nạ' daran'
rian xungüḭ ngạ daran' rian
xi'nin' nej, daran' ni ngüḭ
a'mi ga'ḭ snánj a'mi ni sij
nej, daran' rian ni xuman'
nej. Nḭ nico nḭn' ruhua ni
sij huin. Nḭ ạ 'ngǫ ni tsínj
sḭ gunucuaj gạya u̱ndaj ni
sij huin. Nḭ mạn ni sij rian
niquin' chrun xila sạ' ngạ
rian xachij 'nḭj. Nḭ nu̱n ni sij
atsij gạtsi. Nḭ nicaj ni sij yun
ra'a ni sij.
10 Nḭ gaguáj nucuaj ni sij.
Nḭ gataj ni sij:
Yan'anj nne rian chrun xila
sạ' huin Dan'anj né'.
Nḭ Yan'anj ngạ xachij 'nḭj
huin si ganacaj né'.
Hué daj gataj ni sij.
11 Nḭ daran' ni ángel
niquin' ganicạj xi'níj chrun
xila sạ' ngạ ni tsínj huin
achij ngạ anin' gạn'anj xucu
hua nḭ'na' nej. Nḭ guiniquin'
ráj dạcoj ni ángel daj rian
chrun xila sạ' daj. Nḭ da'
huin si ganun yo ni ángel
daj rian yo'ój. Nḭ ga'mi sạ'
ni ángel daj rian Yan'anj.
12 Nḭ gataj ni ángel daj:
Amén.
Gạ'mi sạ' né' rian Dan'anj
né'.
Nḭ gạ 'ueé rian Dan'anj né'.
Nḭ nḭganj gu̱ini'i Dan'anj né'
daran'anj.
Nḭ nḭganj gạtaj né' si gu-
ruhua Dan'anj né'.
Nḭ nḭganj gu̱inun yan'anj né'
rian Dan'anj né'.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ
gu̱inicaj Dan'anj né'
sun.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ nḭganj
gu̱inicaj Dan'anj né'
fuerza.
Amén.
Daj gataj ni ángel daj.
13 Ngaa nḭ nachínj
snan'anj 'ngǫ tsínj huin achij
riānj. Nḭ gataj sij:
—Nḭ u̱n sin huin ni ngüḭ
nu̱n atsij gạtsi nan, nḭ, nḭ ạ
'nạ' ni sij, ruhua á rẹ' únj.
—Hué daj gataj 'ngǫ tsínj
huin achij daj gunūnj.
14 Ngaa nḭ gatā gunun sij:
—Señor, ni'i man'án rẹ',
ruhuāj. —Gatā gunun sij.
Ngaa nḭ gataj sij gunūnj:
—Hué ni ngüḭ nan huin ni
ngüḭ guiran' nico sayun ngaa
gahuin sayun nico chruhua
xungüḭ. Nḭ dạj rún' nánj né'

si-gan' né' sisi̱ nạhuin gạtsij, ni̱ hué daj gahuin niman ni sij gui'yaj si-tun man'an xachij 'ni̱j.
15 Xi'í daj ni̱ niquin' ni ngüi̱ daj rian si-chrun xila Yan'anj. Ni̱ nun güi ni̱gan' niquin' ni sij chruhua si-nuhui Yan'anj 'yaj sun ni sij rian Yan'anj. Ni̱ gạne Yan'anj ngạ ni sij sisi̱ dụgumij ni sij.
16 Ni̱ si̱ gachin xi'nạ riqui ni sij gạ mánj. Ni̱ si̱ nago'oj ni sij nnee gạ mánj. Ni̱ si̱ gurunun nnán rian ni sij, gui̱'yaj güi. Ni̱ si̱ chran' yun'unj gachi' ni sij gạ mánj.
17 Daj si dụgumi xachij 'ni̱j nne dạni rian chrun xila sạ' ni sij. Ni̱ nạcaj sí' ni sij gạn'anj di̱gyán sí' rian ahui nnee sạ' huin nnee 'yaj si gạne ni̱ganj ni sij. Ni̱ nạru'ui Yan'anj rian daran' ni ngüi̱ aco. —Daj gataj tsínj huin achij daj gunūnj.

8

El séptimo sello

1 Ni̱ ngaa ga'nej xachij 'ni̱j daj ango sello guisíj ichij du'ua yanj daj, ni̱ gahuin din'inj xata' chrạ anẹj hora.
2 Ngaa ni̱ guini'īnj ichij ángel huin ni ángel niquin' rian Yan'anj. Ni̱ ga'ui' ni si mán xata' ichij trompeta rian ni ángel daj.
3 Hué dan ni̱ ga'nạ' ango ángel. Ni̱ guiniquin' ángel daj rian altar. Ni̱ nicaj ángel daj cụ nụn siquíj huin oro. Ni̱ ga'ui' ni si mán xata' nico siquíj rian ángel daj sisi̱ jnạchej ángel daj siquíj ngạ nuguan' achínj jni'yaj ni ngüi̱ rian Yan'anj huin ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Ngaa ni̱ gạ'ui' ángel siquíj daj rian altar huin oro. Ni̱ niquin' altar huin oro daj rian chrun xila sạ' nne Yan'anj.
4 Ni̱ gahui gatse', gui'yaj siquíj nicaj ra'a ángel daj rian Yan'anj ngaa gachínj jni'yaj ni ngüi̱ hua sạ' niman rian Yan'anj.
5 Ngaa ni̱ guida'a ángel daj cụ. Ni̱ gara ángel daj yan'ạn chruhua cụ aca rian altar. Ni̱ guere'ej ángel daj cụ nụn yan'ạn rian xungüi̱. Ngaa ni̱ gaguáj du'ui. Ni̱ gahuin garịn. Ni̱ guirạn nej. Ni̱ ga'nạ' yún nej.

Las trompetas

6 Hué dan ni̱ gui'yaj xugüi ichij ni ángel nicaj ichij trompeta daj sisi̱ gạ'yanj ni ángel ni trompeta daj.
7 Ngaa ni̱ ga'yanj 'ngọ ángel daj trompeta. Ni̱ gaman' gumạn yatan ngạ yan'ạn nachej tun. Ni̱ gaman' daj rian xungüi̱. Ni̱ dọj ni̱ guisíj da'aj ni chrun gaca. Ni̱ gaca daran' ni coj marẹ nej.
8 Ngaa ni̱ ga'yanj ango ángel trompeta guisíj hui̱j ángel daj. Ni̱ guinij 'ngọ yan'ạn xxi chruhua nnee yan'anj. Ni̱ dạj rún' quij xạcan hua yan'ạn xxi daj. Ni̱ dọj ni̱ guisíj da'aj nnee yan'anj gahuin tun.
9 Ni̱ dọj ni̱ guisíj da'aj xucu mán chruhua nnee yan'anj

gahui'. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj riǫ achéj rian nnee guere' nej.
10 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj huą'nij. Nḭ guinij 'ngǫ yati' xxi niquin' xata'. Nḭ dąj rún' aca ca' chrun, nḭ hué daj aca yati' daj. Nḭ guinij yati' daj rian da'aj ni xinéj nnee ngą rian da'aj yu'uj ahui nnee.
11 Nḭ yati' guinij daj gụ'naj yati' yąḭ'. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj nnee daj gahuin yąḭ', gui'yaj yati' daj. Nḭ xi'í nnee yąḭ' daj, nḭ gahui' nico nḭn' ruhua ni ngüḭ.
12 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj gąn'anj. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj rian güi guere'. Nḭ hué daj gahuin ngą yahuḭ. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj ni yati' guerę' nej. Ngaa nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj güi ngą yahuḭ gahuin rụmi' rian. Nḭ dǫj nḭ guisíj ni yati' gahuin rụmi' rian nej. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj nę' guní'yanj gahuin rụmi'. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj nę' nḭ gahuin rụmi'.
13 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngǫ ángel huaj da'aj xata'. Nḭ ga'mi nucuaj ángel daj. Nḭ gataj-á':
—Niqui niman nḭn' ruhua ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ nan xi'í sayun guḭran' ni sij ngaa guḭxinga' gą'yanj ya'nij ni ángel trompeta. —Daj gataj ángel daj.

9

1 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj ụn'un'. Nḭ guini'īnj guinij 'ngǫ yati' xata' rian yo'ój. Nḭ ga'ui' 'ngǫ si mán xata' llave rian yati' daj. Nḭ llave daj na'ni du'ua yu'uj gunụn nḭn' ruhua daj.
2 Ngaa nḭ na'nij yati' du'ua yu'uj daj. Nḭ gahui gatse' du'ua yu'uj daj. Nḭ dąj rún' gatse' ahui du'ua 'ngǫ chrúnj xxi, hué daj hua gatse' daj. Ngaa nḭ gahuin rụmi' rian güi ngą rian nanę, gui'yaj gatse' ahui du'ua yu'uj daj.
3 Nḭ scanij gatse' daj guixira' xiriquíj. Nḭ gan'anj ni xuj rian ni xungüḭ. Nḭ ga'ui' Yan'anj sisḭ gąhuin nucuaj ni xuj guḭ'yaj ni xuj dąj rún' 'yaj ni xiquḭn.
4 Nḭ ga'nin' Yan'anj sun sisḭ sḭ chran' yun'unj ni xuj chrin' mąn rian yo'ój ngą nḭ ą 'ngǫ ni coj marę nej, nḭ ą 'ngǫ ni chrun nej. Sanḭ ni ngüḭ nitaj si nụn si-sello Yan'anj yo ni sij, nḭ hua permiso rian xuj gą'ui' xuj tánj ni sij.
5 Sanḭ nitaj permiso hua sisḭ dągahui' ni xuj ni ngüḭ daj. Maan si ụn'un' yahuḭ gą'ui' ni xuj tánj ni ngüḭ daj. Nḭ dąj rún' a'ngaj ngaa a'ui' xiquḭn tánj né', nḭ hué daj ga'ngaj ngaa ga'ui' ni xuj tánj ni ngüḭ.
6 Nḭ güi daj nḭ nąno' ni ngüḭ dąj gą'ue gąhui' ni sij. Sanḭ sḭ ga'ue nąri' ni sij dąj gą'ue gąhui' ni sij mánj. Gąhuin ruhua ni sij gąhui' ni sij. Sanḭ nitaj dąj guḭ'yaj ni sij sisḭ gąhui' ni sij mánj.
7 Nḭ dąj rún' hua guayo

ngaa hua chrụn xuj gạn'anj
xuj ngạ ni snado rian huin
sayun, nị hué daj hua ni
xiriquíj daj. Nị rún' hua 'ngọ
corona huin oro hué daj hua
si gunụn chrạ xuj. Nị rún'
hua rian ni ngüị, nị hué daj
hua rian xuj nej.
8 Nị rún' hua hueé chrạ
yun'unj xạna, nị hué daj hua
hueé xuj. Nị rún' hua yan'
sigue'ej, nị hué daj hua yan'
xuj nej.
9 Nị rún' hua gató gaga'
hua si nụn xuj. Nị dạj rún'
acạ chanj 'yaj nico ni car-
reta anucua ni guayo ngaa
gạn'anj xuj rian huin sayun,
nị hué daj 'yaj si-gachi xuj.
10 Nị dạj rún' hua dune'
xiquin hua dune' xuj. Nị
hua si-tanj xuj. Nị hua
fuerza dune' xuj sisị chran'
yun'unj xuj ni ngüị chrạ
ụn'un' yahuị.
11 Nị hua 'ngọ ángel nicaj
sun rian ni xuj. Nị ángel
daj huin si niquin' rian yu'uj
gunụn nịn' ruhua daj. Nị
si-xugüi ángel daj gụ'naj
Abadón huin snánj hebreo.
Nị si-xugüi ángel daj gụ'naj
Apolión huin snánj griego.
12 Nị hua gachin 'ngọ
sayun guiran' ni ngüị. Sanị
achin yahuij sayun gạ'na'
guịran' ni sij.
13 Ngaa nị ga'yanj ango
ángel trompeta huin ángel
guisíj huạtan'. Nị gunūnj
'ngọ nanẹ ga'mi scanij
gạn'anj cúj tạj rian altar
huin oro. Nị niquin' altar
daj rian Yan'anj.
14 Nị gataj nanẹ daj gunun
ángel a'yanj trompeta huin
ángel guisíj huạtan':
—Nạchi rẹ' anin' gạn'anj
ángel anumi du'ua quin
nnee xxi gụ'naj Eufrates.
—Daj gataj nanẹ daj gunun
ángel.
15 Ngaa nị ganachi anin'
gạn'anj ángel anumi daj. Nị
dọj nị guisíj da'aj ni ngüị
dạgahui' ni gạn'anj ángel
daj. Nị hua gui'yaj xugüi
Yan'anj ni ángel daj sisị
hué hora daj, güi daj nej,
yahuị daj nej, yo' daj nej,
nị dạgahui' ni ángel daj ni
ngüị.
16 Nị guisíj huịj ciento
millón ni tsínj tạj guayo huin
ni snado nico' gạn'anj ángel
daj, ataj ni sij gunūnj.
17 Ngaa nị gui'yaj Yan'anj
sisị guini'īnj dạj hua ni tsínj
tạj guayo daj. Nị guini'īnj dạj
hua ni guayo nej. Nị dạj rún'
hua yan'ạn hua gaga' hua
ránj xi'yanj ni tsínj tạj guayo
guini'īnj. Nị hua jnitaj gaga'
daj dạj rún' hua yej gụ'naj
zafiro. Nị hua mayaj gaga'
daj dạj rún' hua yo'ój sufre.
Nị rún' hua chrạ sigue'ej, nị
hué daj hua chrạ ni guayo
daj. Nị ahui yan'ạn ngạ
gatse' nej, yo'ój sufre nej,
du'ua ni xuj.
18 Nị dọj nị guisíj da'aj ni
ngüị gahui', gui'yaj yan'ạn
ngạ gatse' nej, yo'ój sufre
nej, ahui du'ua ni xuj.
19 Daj si hua fuerza du'ua
xuj ngạ dune' xuj. Nị dạj
rún' hua xucuáj hua dune'
xuj. Nị dạj rún' hua chrạ
xucuáj, nị hué daj hua chrạ

dune' xuj nej. Nḭ hué daj
a'ui' dune' ni xuj ni ngüḭ.
20 Nḭ ango ni ngüḭ nun
gạhui' gui'yaj sayun daj, sanḭ
nun gạnani ruhua ni sij xi'í
gaquin' gui'yaj ni sij. Nḭ
nun duna ni sij si guinico' ni
sij ni nanẹ xḭ'i ngạ yan'anj
huin oro ngạ plata nej, gaga'
bronce nej, yej nej, chrun
nej, huin ni yan'anj gui'yaj
ra'a ni sij. Nḭ na'ue guḭni'yaj
ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij
daj. Nḭ na'ue gụnun ni
yan'anj daj. Nḭ na'ue gạche
ni yan'anj da mánj.
21 Nḭ nun ganani ruhua ni
sij si dagahui' ni sij níman.
Nḭ nun ga'nin' ruhua ni sij si
gui'yaj stu'uaj ni sij. Nḭ hua
guẹ gui'yaj squḭra' ni sij. Nḭ
hué daj gui'yaj tụ guẹ ni sij.

10

El ángel con el librito

1 Ngaa nḭ guini'īnj ga'nạ'
ango ángel nucuaj xata'. Nḭ
nique ángel daj 'ngọ nga.
Nḭ niquin' xucuáj gu'luj chrạ
ángel daj. Nḭ dạj rún' xiguḭn
güi, nḭ da'nga' daj xiguḭn
rian ángel daj. Nḭ dạj rún'
hua yan'ạn, nḭ hué daj hua
nụngüej dacój ángel daj.
2 Nḭ hua nagura' rian libro
le'ej nicaj ángel daj. Nḭ
nẹ' chrej sạ' dacój ángel
daj guta' sij chruhua nnee
yan'anj. Nḭ guta' sij dacój sij
nẹ' chrej rọtsi sij rian yo'ój.
3 Ngaa nḭ gaguáj nucuaj
ángel daj dạj rún' aguáj 'ngọ
sigue'ej. Nḭ ngaa gaguáj
ángel daj, nḭ ichij yya gaguáj
du'ui gunūnj.
4 Nḭ ngaa guisíj ichij gaguáj
du'ui, nḭ gahuin ruhuāj
gạrūnj nuguan' gaguáj du'ui
rian yanj. Sanḭ gunūnj ga'mi
'ngọ nanẹ 'nạ' xata'. Nḭ gataj
nanẹ daj gunūnj:
—Nạra sạ' rẹ' ni nuguan'
gunún rẹ' huin nuguan'
gaguáj du'ui daj. Nḭ sḭ garun
rẹ' ni nuguan' daj rian yanj
mánj. —Daj gataj nanẹ daj.
5 Ngaa nḭ nachi nicaj
ángel niquin' chruhua nnee
yan'anj ngạ rian yo'ój ra'a
xata'.
6 Nḭ gataj nḭca ángel ngạ
si-xugüi Yan'anj nne nḭganj
huin si gui'yaj xata' ngạ
yo'ój nej, nnee yan'anj nej,
daran' ni rasụn mán xata'
nej, daran' si mạn rian yo'ój
nej, daran' si mạn chruhua
nnee yan'anj nej:
—Xạnga' hua gahuin
nḭchrun' güi gạnahuij
xungüḭ nan.
7 Sanḭ ngaa guḭsij güi
gạ'yanj ango ángel trompeta
huin ángel guisíj ichij, ngaa
nḭ guḭsij gạhuin yya nuguan'
gani huḭ ruhua Yan'anj
guḭ'ya dạj rún' hua nata'
Yan'anj rian ni tsínj nata'
si-nụguan' Yan'anj huin ni
tsínj gui'yaj sun rian Yan'anj.
—Daj gataj ángel daj.
8 Ngaa nḭ gunūnj nanẹ
ga'mi rụhua' yún ngāj huin
nanẹ 'nạ' xata'. Nḭ gataj
nanẹ daj:
—Güḭj nḭ guḭda'á rẹ' li-
bro le'ej hua nagura' rian
ángel niquin' chruhua nnee
yan'anj ngạ rian yo'ój. —Daj
gataj nanẹ daj.

9 Ngaa nḭ gan'ān rian
ángel niquin' daj. Nḭ gachīn
sisḭ rḭqui ángel daj libro le'ej
daj riānj. Ngaa nḭ gataj
ángel gunūnj:
—Guḭda'á rẹ' ni xạ rẹ'. Nḭ
gạhuin tsi' du'uá rẹ' rún' tsi'
gatsi', guḭ'yaj libro nan. Sanḭ
gạhuin yaḭ' riquí rẹ', guḭ'yaj-
á'. —Daj gataj ángel.
10 Ngaa nḭ guida'ā libro
le'ej daj ra'a ángel ni xāj.
Nḭ gahuin tsi' du'uāj dạj rún'
tsi' gatsi'. Sanḭ ngaa guisíj
xāj, nḭ gahuin yaḭ' riquīj,
gui'yaj libro daj.
11 Ngaa nḭ gataj nanẹ daj
gunūnj:
—Hua niạn si gạ'mi rụhua'
yún rẹ' xi'í dạj guḭran' ga'ḭ
nḭn' ruhua ni ngüḭ. Nḭ mạn
ga'ḭ xuman' ni sij. Nḭ mạn
ga'ḭ snánj a'mi ni sij nej. Nḭ
mạn ga'ḭ rey nicaj sun rian
ni sij nej. —Daj gataj nanẹ
daj.

11

Los dos testigos

1 Ngaa nḭ riqui ni si mán
xata' 'ngọ riạnj riānj. Nḭ rún'
hua 'ngọ rutsḭ riun né', nḭ
hué daj hua riạnj daj. Nḭ
gataj Yan'anj gunūnj:
—Nạxuman rẹ' gạn'anj
guḭriun rẹ' si-nuhui Yan'anj
ngạ altar nej. Nḭ gạya rẹ'
ụndaj ni ngüḭ a'mi sạ' rian
Yan'anj mạn chruhua nuhui
daj.
2 Sanḭ sḭ guiriún rẹ' nẹ'
chrej xẹ' rian nuhui da
mánj. Daj si gạ'ue gạ'na' ni
ngüḭ 'nạ' anéj chrej yu'uj daj.
Nḭ huḭj xia huḭj yahuḭ gụrun
ni ngüḭ daj xuman' hua sạ'
nḭn' ruhua.
3 Nḭ gạ'uīj atsij niqui
guinique huḭj tsínj huin
testigo niquin' a'mi xi'īj rian
ni ngüḭ. Nḭ gạhuin nucuaj
nụngüej sij gạ'mi nụngüej
sij xi'īj da guḭsij mí táj huḭj
ciento táj huạ'nij xia güi,
guḭ'yā. —Daj gataj Yan'anj
gunūnj.
4 Nḭ nụngüej testigo daj
huin huḭj chrun olivo niquin'
rian Yan'anj huin Yan'anj
nicaj sun rian xungüḭ nan.
Nḭ nụngüej testigo daj huin
huḭj candelero niquin' rian
Yan'anj nej.
5 Nḭ sisḭ hua tsínj huin
ruhua guḭ'yaj xḭ'i nụngüej
testigo daj, nḭ gạhuin yan'ạn
du'ua nụngüej sij. Ngaa
nḭ gạca ni tsínj unun' ngạ
nụngüej sij, guḭ'yaj yan'ạn
daj. Nḭ da'nga' daj gạhui'
daran' ni tsínj huin ruhua
guḭ'yaj xḭ'i nụngüej sij.
6 Nḭ nicaj nụngüej tsínj
testigo daj fuerza sisḭ nạran'
nụngüej sij xata' sisḭ sḭ
gaman' ni güi nata' nụngüej
sij si-nụguan' Yan'anj rian
ni ngüḭ. Nḭ hué daj nicaj
nụngüej sij fuerza sisḭ
nạduna nụngüej sij nnee
nạhuin tun. Nḭ gạ'ue guḭ'yaj
nụngüej sij sisḭ gạ'na' daran'
rian xḭ'i chruhua xungüḭ dạj
rún' huin ruhua nụngüej sij,
guḭ'yaj nụngüej sij.
7 Sanḭ ngaa guḭsij nạhuij
nạta' nụngüej sij si-nụguan'
nụngüej sij rian ni ngüḭ,
ngaa nḭ gạhui xucu huee
du'ua yu'uj gunụn nḭn'
ruhua daj. Ngaa nḭ gụnun'

xuj ngą nụngüej tsínj daj. Nị guị'yaj gana xuj. Ni dągahui' xuj nụngüej sij.

8 Ngaa nị guịngaj nụngüej níman daj chruhua cayu rian ngaj xuman' xxi. Nị si-xugüi nụngüej xuman' daj huin Sodoma ngą Egipto sisị gą'mi rụcu né'. Daj si hué xuman' daj huin rian docọ' ni sij Señor rian rugutsị.

9 Nị guịngaj nụngüej níman daj huą'nij güi táj anẹj gaxụj guịni'i ni ngüị mąn ga'ị rian xuman' ngą ga'ị rian xi'nin' nej, ga'ị rian snánj a'mi ni sij nej, ga'ị rian xungüị nej. Nị guịni'i ni sij nụngüej níman daj. Nị nun gą'uej ruhua ni sij gąchin' nụngüej níman daj.

10 Ngaa nị ducu gąhuin nią' ruhua ni ngüị mąn chruhua xungüị guịni'i ni sij nụngüej níman daj. Nị xi'í daj gą'ui' ni sij ni rasụn rian dugüi' ni sij. Daj si ngaa hua nị'na' nụngüej sij, nị chran' yun'unj nịn' ruhua nụngüej sij ni ngüị mąn chruhua xungüị.

11 Sanị ngaa gachin huą'nij güi táj anẹj gaxụj, nị gui'yaj Yan'anj si gątu nanẹ chruhua niman nụngüej sij. Nị nahuin nị'na' nụngüej sij. Nị guiniquin' gaya nụngüej sij. Nị daran' ni ngüị guini'i, nị ducu guxu'ui' ni sij.

12 Ngaa nị gunun nụngüej testigo daj 'ngọ nanẹ nucuaj xata'. Nị gataj nanẹ daj:

—Gąhui nụngüej é rẹ', nị gą'na' nụngüej é rẹ' nan anj. —Daj gataj nanẹ daj.

Ngaa nị gahui nụngüej sij rian nga gan'anj nụngüej sij xata'. Nị guini'i ni tsínj unun' ngą nụngüej sij mán ni sí' ngaa gahui nụngüej sij gan'anj sij xata'.

13 Nị hué 'ngọ hora daj, nị ga'ną' 'ngọ yún xxi. Nị gane ga'ị hue' chruhua xuman' daj, gui'yaj yún. Nị gahui' chij mí ni ngüị, gui'yaj yún. Nị ducu guxu'ui' ni ngüị guna daj. Nị ga'mi są' ni sij rian Yan'anj nne xata'.

14 Hué dan nị guisíj huịj sayun gachin guiran' ni ngüị. Sanị rá'yanj gą'na' ango sayun guịsij huą'nij.

La séptima trompeta

15 Ngaa nị ga'yanj ango ángel trompeta guisíj ichij ángel ga'yanj daj. Ngaa nị gunūnj ga'mi nucuaj ni si mán xata'. Nị gataj-á':

Yyąj nị gaxị'i gahuin achij Señor.
Nị gahuin achij Cristo huin tsínj 'ną' rian Yan'anj gahuin achij nụngüej sij rian xungüị nan.
Ngaa nị nịganj 'ngọ guịnicaj sun Señor.
Hué daj gataj ni si mán xata'.

16 Nị icọ gąn'anj ni tsínj huin achij nne chrun xila są' rian Yan'anj, nị gą' nitu rian ni sij rian yo'ój. Nị ga'mi są' ni sij rian Yan'anj.

17 Nị gataj ni sij:

Riqui únj si guruhuá rẹ' huín rẹ' Señor.
Nị hué rẹ' huin Yan'anj nucuaj nịn' ruhua.
Nị hué rẹ' huin si nne asịj sini yąn.

Nḭ nné rę' yyą̱j nej.

Nḭ nḭganj gą̱né rę' nej.

Nḭ riqui únj si guruhuá rę' xi'í si hua guida'á rę' nico si-fuerzá rę'.

Nḭ gaxḭ'i rę' gahuin achíj rę' rian xungüḭ.

18 Nḭ ga'man ruhua ni ngüḭ mą̱n chruhua ni xungüḭ ni'yaj sij man'án rę'.

Ngaa nḭ ga'man ruhuá rę' guini'í rę' ni ngüḭ daj.

Nḭ guisíj güi nągui'yaj yyá rę' xi'í si-gąquin' ni ngüḭ gahui'.

Nḭ guisíj güi nąru'ue rę' rian ni tsínj 'yaj sun rián rę' huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' rę' ngą̱ ni ngüḭ hua są̱' chruhua niman nej, nḭ ngüḭ nu̱n yan'anj si-xugüí rę' nej.

Nḭ gą̱'ue si tsínj niqui huin ni sij, gą̱'ue si tsínj huin rian huin ni sij, sanḭ 'ngǫ nąru'ue rę' rian ni sij.

Nḭ hué hora daj dré' rę' ni ngüḭ dre' xungüḭ.

Daj gataj icǫ gą̱n'anj ni tsínj huin achij daj gunun Yan'anj.

19 Ngaa nḭ naxi'ni rian si-nuhui Yan'anj nne xata'. Nḭ chruhua si-nuhui Yan'anj, nḭ gurugüi' chrúnj nu̱n ni nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą̱ ni ngüḭ. Ngaa nḭ ducu guirą̱n. Nḭ ganḭ. Nḭ ga'nąʼ 'ngǫ yún. Nḭ gaman' 'ngǫ gumą̱n yatan xxi nej.

12

La mujer y el dragón

1 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngǫ rasu̱n nico gurugüi' xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ rasu̱n daj huin 'ngǫ yun'unj xą̱na.

2 Nḭ nu̱n riqui unj. Nḭ aguáj unj xi'í si ruhua gą̱'nga da'níj unj. Daj si ran' unj sayun xi'í lij daj.

3 Nḭ gurugüi' ango rasu̱n xata' guini'īnj, gui'yaj Yan'anj. Nḭ rasu̱n daj huin 'ngǫ xucuáj xxi mare. Nḭ hua ichij chrą̱ xuj. Nḭ hua ichi' si-cúj xuj nej. Nḭ nu̱n gǫ'ngo corona da gǫ'ngo chrą̱ xuj.

4 Nḭ guxun dune' xuj ga'ḭ yati' mán xata'. Nḭ dǫj guisíj da'aj ni yati' dugüej dune' xuj chruhua xungüḭ. Nḭ ganiquin' xucuáj daj rian yun'unj xą̱na ruhua gą̱'nga da'níj daj. Nḭ ana'uij xuj sisḭ hué hora gą̱'nga da'níj unj, nḭ xą̱mánj xuj, ruhua xuj.

5 Ngaa nḭ ga'nga 'ngǫ lij sno'o, gui'yaj yun'unj xą̱na daj. Nḭ tsínj daj gu̱inicaj sun rian daran' xungüḭ. Nḭ gu̱inicaj sij ni'í gaga' gu̱inicaj sun sij. Sanḭ nachi nicaj Yan'anj da'níj yun'unj xą̱na daj. Nḭ gan'anj sij xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ gan'anj gą̱ne sij rian nne Yan'anj rian chrun xila są̱'.

6 Ngaa nḭ gunánj yun'unj xą̱na daj gan'anj unj quij qui'yanj nąco rian gui'yaj xugüi Yan'anj 'ngǫ yu'uj gą̱ne unj. Nḭ yu'uj daj gą̱'ui' Yan'anj si xą̱ unj chrą̱ 'ngǫ mí táj yahuij ciento táj huą̱'nij xia güi.

7 Hué dan nḭ gahuin 'ngọ̱ sayun nico xata'. Nḭ gunun' ni ángel nicaj dugüi' ngạ̱ ángel gṵ'naj Miguel ngạ̱ xucuáj daj. Nḭ hué daj gunun' ni ángel nicaj dugüi' ngạ̱ xucuáj daj ngạ̱ ni ángel nicaj dugüi' ngạ̱ Miguel.

8 Sanḭ nun gahuin nucuaj gui'yaj gana ni dṵgüi' xucuáj daj rian Miguel. Nḭ nitaj rian guḭman ni dṵgüi' xuj xata' gạ̱ mánj.

9 Ngaa nḭ guere'ej ni ángel nicaj dugüi' ngạ̱ Miguel ni dṵgüi' xucuáj daj rian xungüḭ. Nḭ xucu daj gṵ'naj sichre ngạ̱ Satanás. Nḭ asḭj ná sno'o gane xuj. Nḭ hué sichre daj digya' yun'unj daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ.

10 Ngaa nḭ gunūnj si ga'mi nucuaj 'ngọ̱ tsínj nne nẹ̱' xata'. Nḭ gataj sí':

—Yyạ̱j nḭ guisíj güi gạ̱nacaj Yan'anj ni ngüḭ. Nḭ gahuin nucuaj nḭn' ruhua Dan'anj únj. Nḭ gahuin achij Yan'anj nej. Nḭ gahuin achij Cristo huin tsínj 'nạ̱' rian Yan'anj. Daj si guere'ej ni si mán xata' sichre. Nḭ sichre daj huin si ga'mi gaquin' nun güi nḭgan' xi'í ni jnánj né' rian Yan'anj.

11 Nḭ gui'yaj gana ni jnánj né' rian sichre xi'í si-tun man'an tsínj gṵ'naj xachij 'nḭj daj. Nḭ hué daj gui'yaj gana ni sij xi'í nuguan' xạ̱nga' ga'mi ni sij rian ni ngüḭ. Nḭ nun gṵxu'ui' ni sij sisḭ gạ̱hui' ni sij xi'í nuguan' sạ̱' ga'mi ni sij.

12 Ngaa nḭ ducu gạ̱huin niạ̱' ruhua daran' si mán xata'. Sanḭ niqui niman nḭn' ruhua ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ ngạ̱ ni ngüḭ mạn rian nnee yan'anj nej. Daj si ga'nạ̱' sichre rian mạn ni é rẹ̱'. Nḭ ducu a'man ruhua sichre. Daj si ni'i sij sisḭ dọ̱j hua ni güi gạ̱nahuij si-sunj. —Daj gataj nanẹ̱ daj.

13 Nḭ ngaa guini'i xucuáj daj sisḭ guiri ni si mán xata' gan'anj xuj chruhua xungüḭ, nḭ guinico' xuj gan'anj xuj yun'unj xạ̱na gui'yaj si ga'nga lij sno'o daj.

14 Sanḭ ga'ui' Yan'anj huḭj si-gachi xatạ̱ xxi gṵnun yun'unj xạ̱na daj sisḭ gạ̱'ue güéj unj, nḭ guḭsij unj quij gui'yanj nacọ̱. Nḭ gạ̱huin gạ̱n' unj rian xucu daj. Nḭ hué yu'uj daj gạ̱ne unj sisḭ gạ̱'ui' Yan'anj si xạ̱ unj chrạ̱ huạ̱'nij yo' táj nej.

15 Ngaa nḭ ga'yanj xuj nnee du'ua xuj rucu yun'unj xạ̱na daj sisḭ gạ̱huin nnee daj 'ngọ̱ xinéj nnee. Ngaa nḭ gṵnucuaj nnee yun'unj xạ̱na daj, ruhua xuj.

16 Sanḭ chracuij yun'unj yo'ój yun'unj xạ̱na daj. Daj si nasitsi' du'ua yo'ój. Ngaa nḭ xamánj yo'ój xinéj nnee guiri xucuáj du'ua xuj.

17 Ngaa nḭ ducu ga'man ruhua xuj ni'yaj xuj yun'unj xạ̱na daj. Nḭ gan'anj gṵnun' xuj ngạ̱ ango ni da'níj unj huin ni sij ni ngüḭ dagahuin nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian ni sij. Nḭ huin ni sij ni ngüḭ a'mi sạ̱' si-nṵguan' Jesucristo rian ni ngüḭ.

13

Las dos bestias

1 Hué dan nḭ guiniquīnj rian yo'ój chrṵ ngaj du'ua nnee yan'anj. Ngaa nḭ guini'īnj gahui 'ngọ xucu huee chruhua nnee yan'anj. Nḭ hua ichij chrạ xuj ngạ ichi' si-cúj xuj. Nḭ chrạ gọ'ngo si-cúj xuj, nḭ nụn gọ'ngo corona. Nḭ nụn letra rian ichij chrạ xuj huin si-xugüi xuj. Nḭ quij nḭn' ruhua huin si-xugüi xuj.

2 Nḭ rún' hua xucu gṵ'naj leopardo hua xuj guini'īnj. Nḭ rún' hua ra'a oso, nḭ hué daj hua ra'a xuj. Nḭ rún' hua du'ua sigue'ej, nḭ hué daj hua du'ua xuj. Nḭ ga'ui' xucuáj daj si-sun xuj rian xucu daj. Nḭ ga'ui' xuj sisḭ gahuin achij xú' gạne xú' rian chrun xila sạ' rian nne man'an xuj. Nḭ ga'ui' xuj nico sun guḭnicaj xú'.

3 Nḭ guini'īnj sisḭ guiran' xḭ'i 'ngọ chrạ xucu daj. Nḭ rún' guiran' xḭ'i chrạ 'ngọ tsínj ruhua gạhui', nḭ hué daj hua chrạ xuj. Sanḭ ganahuin rian guiran' xḭ'i chrạ xuj daj. Nḭ gara yan'anj ruhua daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ guini'i ni sij sisḭ nahuin chrạ xuj. Nḭ guinico' ni sij rucu xuj gan'anj ni sij.

4 Nḭ guinico' ni ngüḭ xucuáj daj xi'í si ga'ui' xuj si-sun xuj rian xucu huee daj. Nḭ ga'mi sạ' ni sij rian xucu huee daj. Nḭ gataj ni sij:

—Un tsínj gạ'ue guḭ'yaj dạj rún' 'yaj xucu huee daj únj. Nḭ ụn tsínj gạ'ue gụnun' ngạ xuj ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.

5 Nḭ ga'uej ruhua Yan'anj sisḭ gạhuin nucuaj xuj gạ'mi nnẹ xuj. Nḭ gạ'mi quij xuj rian Yan'anj nej. Nḭ ga'uej ruhua Yan'anj sisḭ guḭnicaj sun xuj huḭj xia huḭj yahuḭ.

6 Hué dan nḭ ga'mi quij xuj xi'í Yan'anj ngạ xi'í si-xugüi Yan'anj nej. Nḭ hué daj ga'mi quij xuj xi'í si-nuhui Yan'anj ngạ xi'í ni si mán xata' nej.

7 Nḭ ga'uej ruhua Yan'anj sisḭ gụnun' xuj ngạ ni ngüḭ hua sạ' niman rian Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj gana xuj rian ni sij. Nḭ hua permiso rian xuj sisḭ guḭnicaj sun xuj rian daran' xi'nin' ni ngüḭ ngạ daran' xu-man' nej, daran' snánj a'mi ni ngüḭ nej, daran' xungüḭ nej.

8 Nḭ guinico' daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ xucu daj. Sanḭ sé daj gui'yaj ni ngüḭ tạj si-xugüi rian si-libro xachij 'nḭj daj. Nḭ ni ngüḭ tạj si-xugüi rian libro daj, nḭ hué ni sij huin si gạne nḭganj ngạ Yan'anj. Nḭ hué xachij 'nḭj daj huin Jesucristo gahui' xi'í si-gạquin' né'. Nḭ asḭj achin gui'yaj Yan'anj xungüḭ, nḭ hua gani ruhua Yan'anj sisḭ hué daj gạhui' Jesús.

9 Nḭ sisḭ nụn chraquij 'ngọ tsínj daj, nḭ hua niạn si gụnun sij si ataj nuguan' nan anj.

10 Sisḭ nḭcaj 'ngọ tsínj daj gạn'anj sij ducuagạ' dugüi' sij, sanḭ hué daj gạn'anj man'an sij ducuagạ' nej. Sisḭ dạgahui' 'ngọ tsínj daj

espada dugüi' sij, nḭ hué
espada daj guḭ'yaj gạhui'
man'an sij. Ngaa nḭ huin
ruhuaj sisḭ gạ nucuaj ruhua
ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj.
Nḭ gụxuman sạ' ruhua ni sij
nḭ'yaj ni sij Yan'anj.

11 Hué dan nḭ guini'īnj
gahui ango xucu huee riqui
yo'ój. Nḭ tạj huḭj si-cúj chrạ
xuj. Nḭ dạj rún' hua si-cúj
xachij 'nḭj, nḭ hué daj hua si-
cúj chrạ xuj. Sanḭ a'mi xuj
dạj rún' a'mi man'an xucuáj
daj.

12 Nḭ dạj rún' nicaj sun
xucu huee ga'nạ' sini, nḭ hué
daj nicaj sun ango xuj nej. Nḭ
niquin' xuj rian xucu huee
ga'nạ' sini daj. Nḭ gui'yaj xuj
sisḭ guinico' daran' ni ngüḭ
mạn chruhua xungüḭ xucu
huee ga'nạ' sini daj. Nḭ hua
ganahuin xucu huee ruhua
gạhui' daj.

13 Nḭ ga'ue gui'yaj xuj
ni rasụn nico. Daj si da
gayu yan'ạn xata' rian yo'ój,
gui'yaj xuj guḭni'i ni ngüḭ.

14 Nḭ dḭgya' yun'unj xuj ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
xi'í ni rasụn nico guḭ'yaj xuj
rian ni ngüḭ. Daj si nicaj xuj
permiso sisḭ hué daj guḭ'yaj
xuj rian xucu huee ga'nạ'
sini daj. Nḭ ga'nin' xuj sun
rian ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ sisḭ nạri ra'a ni sij
'ngọ yan'anj gạhuin xucu
huee guiran' xḭ'i, gui'yaj es-
pada, sanḭ nun gahui' xuj.

15 Nḭ hua permiso rian
xucu huee daj sisḭ guḭnun
nanẹ niman yan'anj guḭ'yaj
xuj huin xucu nari ra'a ni
ngüḭ daj. Ngaa nḭ gạ'mi xucu
nari ra'a ni ngüḭ, gui'yaj
xuj. Nḭ gataj xucu huee daj
sisḭ dạgahui' ni sij daran' ni
tsínj nun guḭnico' xucu huin
yan'anj gui'yaj ra'a ni sij daj.

16 Nḭ gui'yaj xucu huee daj
sisḭ gạri ni sij da'nga' ra'a
sạ' ni ngüḭ, asḭ yo ni sij
nej. Nḭ hué daj gui'yaj ni sij
ngạ ni tsínj huin rian ngạ ni
tsínj nico' rụcu nej, ni tsínj
xuru'ue ngạ ni tsínj niqui
nej, ni tsínj 'yaj sun yụn rian
xuru'ue ngạ ni tsínj nitaj si
'yaj sun yụn rian xuru'ue
nej.

17 Hué dan nḭ ni ngüḭ ni-
taj si nụn da'nga', asḭ si-
xugüi xucu daj, asḭ número
si-xugüi xucu daj, nḭ sḭ ga'ue
guḭran ni sij rasụn. Nḭ sḭ
ga'ue gụdu'ue ni sij rasụn
ngaa nitaj da'nga' daj nụn ni
sij mánj.

18 Nḭ nuguan' nan ruhuaj
sisḭ gạhuin chrụn né'. Nḭ
gạra da'nga' ruhua né' ụn
sin huin nuguan' nan ruhuaj
gata. Daj si si-nụguan' xucu
huee daj huin si-xugüi 'ngọ
tsínj. Nḭ número daj huin
huạtan' ciento táj huạ'nij xia
huạtan'.

14

El cántico de los 144,000

1 Ngaa nḭ guini'īnj niquin'
xachij 'nḭj chrạ quij gụ'naj
Sión. Nḭ mạn nụguan'an
'ngọ ciento mí táj huḭj xia
gạn'anj mí ni tsínj ngạ xachij
'nḭj daj. Nḭ hua nḭca nun si-
xugüi xachij 'nḭj yo ni sij ngạ
si-xugüi chrej xachij 'nḭj nej.

2 Ngaa nḭ gunūnj si ga'mi
'ngǫ nanę ga'nạ' xata'. Nḭ
dạj rún' garḭn rian nico' nico
nnee rian huej, nḭ hué daj
gahuin garḭn gunūnj. Nḭ
dạj rún' aguáj du'ui, nḭ hué
daj gunūnj nej. Nḭ nanę
gunūnj daj huin dạj rún'
xinga' yán'anj nụn ga'ḭ ya'ạ
ngaa aráj ga'ḭ ni tsínj aráj
yán'anj. Nḭ hué daj gunūnj
nanę ga'mi daj.
3 Nḭ garáj ni sij 'ngǫ
chra' nạca rian tsínj nne
chrun xila sạ' ngạ rian anin'
gạn'anj xucu hua nḭ'na' ngạ
rian ni tsínj huin achij nej.
Nḭ ạ 'ngǫ tsínj nun gạ'ue
nạri' gara chra' daj. Maan
si urin ciento mí táj huḭj xia
gạn'anj mí ni tsínj ganani
scanij ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ gahuin nucuaj nari'
chra' nạca daj garáj ni sij.
4 Nḭ ni tsínj nan nun
gui'yaj gaquin' ngạ ni ngüḭ
xạna. Daj si nun ga'mi ni
sij ngạ ni ngüḭ xạna. Nḭ hué
ni tsínj nan nico' xachij 'nḭj
ngaa achéj sí' niaj di'yaj ngạ
ni sij. Nḭ nacaj Yan'anj ni
sij scanij ni ngüḭ sisḭ guḭnicaj
dugüi' sini ni sij ngạ Yan'anj
ngạ xachij 'nḭj nej.
5 Nḭ nun ga'mi ni sij
nuguan' yyạ. Daj si hua sạ'
niman ni sij niquin' ni sij
rian chrun xila sạ' rian nne
Yan'anj.

El mensaje de los tres ángeles

6 Ngaa nḭ guini'īnj huaj
ango ángel dạni xata'. Nḭ
nicaj ángel daj nuguan' sạ'
huin nuguan' nun ganahuij.
Nḭ nạta' ángel daj rian ni
ngüḭ mạn daran' xungüḭ ngạ
daran' xi'nin' ni ngüḭ nej,
daran' snánj a'mi ni ngüḭ
nej, daran' xuman' nej.
7 Nḭ ga'mi nucuaj ángel.
Nḭ gataj-á':
—Guḭnun yan'anj ni é rę'
rian Yan'anj xạnga'. Nḭ
gạ'mi sạ' ni é rę' rian Yan'anj
nej. Daj si guisíj hora
nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ si-
gạquin' ni ngüḭ. Nḭ gạ'mi
'ueé ni é rę' rian Yan'anj si
hué Yan'anj gui'yaj xata' ngạ
yo'ój nej, nnee yan'anj nej,
rian ahui nnee nej. —Daj
gataj ángel daj gunūnj.
8 Nḭ guinico' ango ángel
rụcu ángel daj. Nḭ gataj
ango ángel daj:
—Guere' xuman' Babilo-
nia. Guere' xuman' Babilo-
nia huin xuman' xxi. Daj
si dạj rún' digyán 'ngǫ tsínj
daj go'o dugüi' sij rente sisḭ
gạxini sí', nḭ hué daj di-
gyán ni tsínj mạn Babilonia
'ngǫ chrej quij rian daran'
xungüḭ. —Daj gataj ango
ángel daj.
9 Ngaa nḭ guinico' ango
ángel guisíj huạ'nij ángel.
Nḭ ga'mi nucuaj ángel daj.
Nḭ hué nan huin nuguan'
gataj ángel daj:
—Sisḭ hua 'ngǫ tsínj nun
yan'anj xucu huee daj xucu
huin yan'anj gui'yaj ra'a ni
sij, nḭ sisḭ gạ'uej ruhua sij sisḭ
gạnun da'nga' daj yo sij, asḭ
ra'a sij,
10 ngaa nḭ gạhuin nico
castigo sij, guḭ'yaj Yan'anj.
Daj si dạj rún' huin 'ngǫ
nnee xunánj ngaa na'ue gǫ'o

né', nḭ hué daj huin castigo gąhuin sij, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ nun jnachej Yan'anj ango nnee są' ngą nnee xunánj daj sisḭ gą'ue gǫ'o ni sij. Daj si ducu ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni sij. Nḭ ducu guḭran' ni sij sayun gụnun ni sij rian yan'ąn gąca ni sij ngą yo'ój sufre. Nḭ guḭni'yaj ni ángel hua są' niman ngą xachij 'nḭj nej.

11 Nḭ nḭganj gąhui gatse' rian guḭran' ni sij sayun. Nḭ na'ue gąhui ni sij nąran ruhua ni sij rian guḭran' ni sij sayun. Daj si nugüi nḭgan' nụn ni sij. Nḭ hué daj guḭran' ni tsínj nico' xucu huee ngą xucu huin yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nḭ da'nga' daj guḭran' ni tsínj gą'uej ruhua sisḭ gąnun da'nga' si-xugüi xucu daj nej. —Daj gataj ángel daj.

12 Ngaa nḭ ruhuaj si 'ngǫ gą nucuaj niman ni tsínj hua są' rian Yan'anj rian sayun huin ni tsínj dagahuin nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij. Nḭ xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

13 Ngaa nḭ gunūnj 'ngǫ nanę ga'mi xata'. Nḭ gataj nanę daj gunūnj:

—Gąrun rę' nuguan' nan rian yanj: “Asḭj yyąj ngą ni güi gą'na' nę' rian, nḭ hua 'ueé rian ni ngüḭ nico' Señor ngaa gąhui' ni sij.” —Daj gataj nanę daj gunūnj.

Ngaa nḭ gataj Espíritu:

—Xąnga' nḭ nąran ruhua ni sij ngą sun 'yaj ni sij. Daj si ni'i Yan'anj sun są' gui'yaj sun ni sij chruhua xungüḭ. —Gataj Espíritu.

La tierra es segada

14 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngǫ nga gątsi xata'. Nḭ rún' hua 'ngǫ da'níj ni ngüḭ, nḭ hué daj hua 'ngǫ tsínj nne rian nga daj. Nḭ nụn chrą sij 'ngǫ corona huin oro. Nḭ nicaj sij 'ngǫ gaga' cera huą.

15 Ngaa nḭ gahui ango ángel chruhua nuhui nico. Nḭ gaguáj nucuaj ángel daj rian tsínj nne rian nga daj. Nḭ gataj ángel daj:

—Gąxi'i rę' gą'nin' rę' ni rasụn mąn rian yo'ój ngą gaga' cera nicáj rę'. Daj si hua guisíj hora gą'nin' rę' ni rasụn. Nḭ hua gachij nḭn' si mąn rian yo'ój nan. —Daj gataj ángel daj.

16 Ngaa nḭ gaxḭ'i tsínj nne rian nga daj ga'nin' sij ni rasụn ngą cera daj. Nḭ naran' sij ni rasụn gahui rian yo'ój.

17 Ngaa nḭ gahui ango ángel chruhua nuhui nico nne xata'. Nḭ hué daj nicaj ango ángel daj 'ngǫ cera huą nej.

18 Nḭ rian altar gahui ango ángel. Nḭ nicaj ángel daj sun rian yan'ąn. Ngaa nḭ gaguáj nucuaj ango ángel daj rian ángel nicaj gaga' cera huą daj. Nḭ gataj ángel daj:

—Gąxi'i rę' ngą cera huą nicáj rę' daj, ngaa nḭ gą'nin' rę' ni rasụn mąn rian yo'ój. Nḭ gụta rę' ni uva gachij rian yo'ój. Daj si hua guisíj gane

uva daj. —Daj gataj ángel daj.
19 Ngaa nḭ ga'nin' ango
ángel daj ni rasṵn mạn rian
yo'ój ngạ gaga' cera. Nḭ guta
ángel daj uva gachij mạn
rian yo'ój. Nḭ gara ángel
daj uva chruhua 'ngọ gaga'
xxi sisḭ gạni gaga' daj uva,
nḭ gạhui nnee uva, guḭ'yaj
gaga' daj. Nḭ hué nuguan'
daj digyán dạj a'man ruhua
Yan'anj ni'ya ni ngüḭ da'ui
gaquin'.
20 Nḭ nẹ' chrej xẹ' xu-
man' daj gani ni sij uva.
Nḭ gahui nico tun chruhua
gaga' daj. Nḭ guisíj ganun
tun daj da gaga' nṵn du'ua
guayo. Nḭ huạ'nij ciento
kilómetro gachéj tun gan'an.

15

Los ángeles con las siete postreras plagas

1 Ngaa nḭ guini'īnj ango
da'nga' xxi gurugüi' xata',
gui'yaj Yan'anj. Nḭ gara
yan'anj ruhuāj guini'īnj. Nḭ
da'nga' daj huin ichij ángel
nicaj ichij sayun gạ'na'. Nḭ
hué nan huin ichij sayun
guisíj ganahuij. Nḭ ngaa
guḭsij gạnahuij ichij sayun
daj, guḭ'yaj Yan'anj, ngaa nḭ
gạnahuij si gạ'man ruhua
Yan'anj nḭ'ya xungüḭ.
2 Nḭ guini'īnj 'ngọ nnee
yan'anj. Nḭ rún' hua
pidrio nachej yan'ạn, nḭ hué
daj hua nnee yan'anj daj
guini'īnj. Nḭ du'ua nnee
yan'anj daj mạn ni ngüḭ
gui'yaj gana rian xucu huee
nej, rian yan'anj huin xucu
gui'yaj ra'a ni sij nej, rian
número huin si-xugüi xucu
daj. Nḭ nicaj ni sij yán'anj
nṵn ga'ḭ ya'ạ ga'ui' Yan'anj
rian ni sij.
3 Nḭ aráj ni sij si-chra'
Moisés huin sí' tsínj gui'yaj
sun rian Yan'anj asḭj ná. Nḭ
hué daj aráj ni sij si-chra'
xachij 'nḭj nej. Nḭ nan huin
nuguan' aráj ni sij:

Hua nico nḭn' ruhua ni sun
sạ' gui'yaj sún rẹ' huín
rẹ' Señor.
Nḭ nicáj rẹ' daran' fuerza
huín rẹ' Yan'anj.
Nḭ hua nḭca xạnga' si-chréj
rẹ' huín rẹ' rey rian
ni ngüḭ hua sạ' niman
rian Yan'anj.
4 Nḭ ṵn tsínj na'uej ruhua
guḭnun yan'anj rián
rẹ' huín rẹ' Señor únj.
Daj si sạ' nḭn' ruhua huin
urín rẹ'.
Xi'í daj nḭ gạ'na' daran'
ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ.
Nḭ gạ'mi sạ' ni sij rian xi'í rẹ'.
Daj si hua guini'i ni sij sun
sạ' gui'yaj nḭca rẹ' rian
ni sij.
Daj huin chra' garáj ni ngüḭ
gui'yaj gana daj.
5 Ngaa guisíj nḭ guini'īnj
sisḭ naxi'nij rian ducuá
Yan'anj xata' huin nuhui
atsij nṵn nuguan' sạ' gui'yaj
yya Yan'anj ngạ ni ngüḭ.
6 Ngaa nḭ gahui ichij ángel
daj chruhua ducuá Yan'anj.
Nḭ nicaj ni ángel daj ichij
sayun gạ'na' guḭran' ni ngüḭ.
Nḭ nṵn ni ángel atsij gạtsi sạ'
gṵ'naj lino. Nḭ ran rian atsij

daj. Nḭ aní'yanj nnij huin oro xí'yanj ni ángel daj.

7 Ngaa nḭ ga'ui' 'ngǫ dugüi' gạn'anj xucu hua nḭ'na' 'ngǫ vaso huin oro ra'a da gǫ'ngo ichij ni ángel daj. Nḭ dạj rún' 'yaj né' ngaa ara né' nnee chruhua vaso, nḭ hué daj gara ni sayun chruhua ni vaso daj. Daj si xi'í si a'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüḭ, nḭ guḭran' ni ngüḭ castigo, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ nḭganj hua nḭ'na' Yan'anj.

8 Nḭ nara gatse' chruhua ducuá Yan'anj xi'í si hua 'ueé nḭn' ruhua Yan'anj, nḭ xi'í si nucuaj nḭn' ruhua Yan'anj nej. Nḭ, nḭ ạ 'ngǫ tsínj sḭ ga'ue gạtu chruhua ducuá Yan'anj da guḭsij gạchin ichij ni sayun gạ'na', guḭ'yaj ichij ni ángel daj.

16

Las copas de ira

1 Ngaa nḭ gunūnj ga'mi 'ngǫ nanẹ nucuaj gạhui chruhua ducuá Yan'anj. Nḭ gataj nanẹ daj gunun ichij ni ángel:

—Güḭj gạyanj ni é rẹ' ni sayun mạn chruhua ichij vaso daj rian yo'ój. Daj si gạhuin castigo ni ngüḭ xi'í si a'man ruhua Yan'anj. —Daj gataj nanẹ daj.

2 Ngaa nḭ gan'anj gạyan sini 'ngǫ ángel daj si mạn chruhua si-vaso sij rian yo'ój. Nḭ a'ngaj nneẹ cúj ni ngüḭ gahui ya'ui quij huin ni sij ni tsínj tạj si-da'nga' xucu huee. Nḭ nico' ni sij yan'anj huin xucu gui'yaj ra'a ni sij.

3 Ngaa nḭ gayanj ango ángel huin ángel huḭj si mạn chruhua si-vaso sij rian nnee yan'anj. Nḭ gahui' daran' xucu hua nḭ'na' mán chruhua nnee yan'anj.

4 Ngaa nḭ gayanj ango ángel daj si mạn chruhua vaso sij rian ni xinéj nnee ngạ rian ni yu'uj ahui nnee. Nḭ ángel daj huin ángel huạ'nij. Nḭ nahuin nnee daj tun.

5 Ngaa nḭ gunūnj gataj ángel dugumi rian ni nnee daj:

—Dugu'nạj 'yáj rẹ' huín rẹ' Yan'anj xi'í si gui'yáj rẹ' castigo daj. Nḭ sạ' nḭn' ruhuá rẹ'. Nḭ hué rẹ' huin si gane asḭj sini. Nḭ hué rẹ' huin si nne acuan'.

6 Daj si gayanj si-tun man'an ni tsínj hua sạ' niman ngạ si-tun ni tsínj ga'mi si-nụguan' rẹ', gui'yaj ni sij. Xi'í daj nḭ ga'uí' rẹ' tun go'o man'an ni sij. Ngaa nḭ nayun yya cuenta dạj rún' gui'yaj ni sij. —Daj gataj ángel daj.

7 Nḭ hué daj gunūnj ga'mi ango ángel niquin' rian altar. Nḭ gataj-á':

—Nuguan' xạnga' huin nuguan' ga'mí rẹ' ngaa nagui'yaj yyá rẹ' si-gạquin' ni sij. Nḭ gui'yaj nḭca rẹ' huín rẹ' Señor. Nḭ hué rẹ' huin Yan'anj nicaj daran' fuerza nej. —Gataj ango ángel daj.

8 Ngaa nḭ gayanj ango ángel si mạn chruhua si-vaso sij rian güi huin ángel gạn'anj. Nḭ hua permiso rian

güi sisi̱ gạca ni ngüi̱, gui̱'yaj nnán.
9 Ni̱ ducu gaca ni ngüi̱, gui'yaj nnán. Ngaa ni̱ ga'mi quij ni sij xi'í si-xugüi Yan'anj. Daj si Yan'anj nicaj sun rian ni sayun ga'nạ' guiran' ni ngüi̱. Ni̱ nun nạnicaj ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij sisi̱ gạ'mi sạ' ni sij rian Yan'anj.
10 Ngaa ni̱ gayanj ango ángel si mạn chruhua si-vaso sij rian chrun xila rian nne xucu huee. Ni̱ ángel daj huin ángel ụn'unj. Ni̱ gahuin rụmi' rian nicaj sun xuj. Ni̱ xi'í si ducu ga'ngaj nneẹ cúj ni ngüi̱, ni̱ xa ni sij yya ni sij, gui'yaj xi'i̱ daj.
11 Ni̱ xi'í si a'ngaj nneẹ cúj ni sij, gui'yaj ya'ui daj, ni̱ ga'mi quij ni sij xi'í Yan'anj nne xata'. Ni̱ nụnj si hué daj guiran' ni sij, sani̱ nun nanicạj ruhua ni sij duna ni sij gaquin', gui'yaj ni sij.
12 Ngaa ni̱ gayanj ango ángel huin ángel huạtan' si mạn chruhua si-vaso sij rian quin gụ'naj Eufrates. Ngaa ni̱ ga nacọ quin daj sisi̱ gạ ní'nij gạchin ni rey 'nạ' nẹ' rian síj güi gạ'na' ni sí'.
13 Ngaa ni̱ guini'īnj gahui nanẹ quij du'ua xucuáj nej, du'ua xucu huee nej, du'ua tsínj nata' nuguan' digya' yun'unj nej. Ni̱ rún' hua xiriquij, ni̱ hué daj hua huạ'nij ni nanẹ quij daj.
14 Ni̱ nanẹ 'nạ' rian sichre huin ni nanẹ quij daj. Ni̱ 'yaj sun huạ'nij nanẹ quij daj sun nico sisi̱ gụini'i ni ngüi̱. Ni̱ huaj ni huạ'nij nanẹ daj ni̱n' gạchra' rian mạn ni rey mạn chruhua xungüi̱ sisi̱ nạhuin yu' ni sí' güi nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ si-gạquin' ni ngüi̱. Ngaa ni̱ gụnun' ni sí' ngạ Yan'anj. Ni̱ nicaj Yan'anj daran' fuerza.
15 Hué nan huin si-nụguan' Señor:
—Ni̱'yaj ni é rẹ' si huēj gạ'na' dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj tụ. Ni̱ gạhuin 'ueé rian tsínj nitaj si atoj si nun ruhua sij nne sij. Ni̱ nụn sạ' sij si-gan' sij. Ngaa ni̱ si̱ ga nnẹ sij gạche sij. Ni̱ si̱ gahuin nạ'aj sij. —Daj gataj Señor.
16 Ni̱ nahuin yu' ni rey daj 'ngọ yu'uj gụ'naj Ar-magedón huin snan'anj he-breo, gui'yaj huạ'nij nanẹ quij daj.
17 Ngaa ni̱ gayanj ango ángel daj si mạn chruhua si-vaso sij rian nanẹ. Ni̱ guisíj ichij ni ángel gayanj ni vaso daj. Ngaa ni̱ gunūnj ga'mi nucuaj 'ngọ tsínj nne chruhua ducuá Yan'anj nne xata'. Ni̱ nne tsínj ga'mi daj rian chrun xila sạ'. Ni̱ gataj sí':
—Yyạj ni̱ guisíj ganahui. —Daj gataj sí'.
18 Ngaa ni̱ guirạn. Ni̱ gari̱n ni̱n' ruhua. Ni̱ gaguáj du'ui. Ni̱ ga'nạ' 'ngọ yún xxi. Ni̱ asi̱j guimán ni ngüi̱ chruhua xungüi̱ nan, ni̱ nun gụini'i ni sij 'ngọ yún nucuaj rún' nucuaj yún ga'nạ' daj.
19 Ngaa ni̱ dạni xuman' xxi daj guisitsi' da'aj huạ'nij dasu, gui'yaj yún. Ngaa ni̱ gane ango ni xuman' xxi mạn chruhua xungüi̱.

Hué dan nḭ gananun ruhua Yan'anj xi'í xuman' xxi gṵ'naj Babilonia sisḭ gạhuin ni ngüḭ mạn xuman' daj castigo. Daj si nḭn' ruhua ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüḭ daj.

20 Nḭ gane daran' yo'ój niquin' dạni chruhua nnee yan'anj. Nḭ hué daj gane daran' ni quij xạcan nej. Nḭ nun gurugüi' nḭ ạ 'ngọ quij gạ mánj.

21 Nḭ gaman' 'ngọ gumạn yatan xxi rian ni ngüḭ. Nḭ a'uíj gọ'ngo yatan daj 'ngọ si huḭj xia chi' kilo. Nḭ xi'í si gaman' gumạn yatan xxi, gui'yaj Yan'anj, nḭ ga'mi quij ni sij xi'í Yan'anj. Daj si gahuin ni sij 'ngọ castigo xxi, gui'yaj Yan'anj.

17

Condenación de la gran ramera

1 Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngọ ni ichij ni dugüi' ni ángel nicaj ichij vaso daj. Nḭ gataj ángel daj gunūnj:

—Gạhua' sọ' nan, nḭ dḭgyānj rián rẹ' dạj gạhuin castigo guḭran' yun'unj xạna 'yaj squḭra' nne unj rian ni nnee yan'anj. Nḭ huin achij yun'unj xạna daj.

2 Nḭ gui'yaj squḭra' ni rey mạn chruhua xungüḭ ngạ yun'unj xạna daj. Nḭ dạj rún' hua xḭni 'ngọ tsínj daj, nḭ hué daj gui'yaj ni tsínj mạn chruhua xungüḭ, gui'yaj yun'unj xạna daj. Daj si gahuin niạ' ruhua ni sij ngạ nuguan' quij digyán yun'unj xạna daj rian ni sij. —Daj gataj ángel daj.

3 Ngaa nḭ gan'anj nimānj chrạ 'ngọ quij qui'yanj nạco, gui'yaj ángel daj. Nḭ guini'īnj 'ngọ yun'unj xạna tạj xiráj 'ngọ xucu huee mare. Nḭ nḭn' gạchra' xuj nṵn si-xugüi xuj. Nḭ nḭnanj nuguan' quij huin ni nuguan' daj. Nḭ hua ichij chrạ xuj ngạ ichi' si-cúj xuj nej.

4 Nḭ nṵn yun'unj xạna daj 'ngọ atsij jnitaj ngạ at-sij mare. Nḭ nagui'yaj sạ' unj man'an unj ngạ gaga' oro ngạ yej niạ' nej, yej huin perla nej. Nḭ nicaj ra'a unj 'ngọ tasa huin oro. Nḭ gara chruhua tasa daj, gui'yaj nuguan' quij ngạ ni gaquin' gui'yaj yun'unj xạna daj.

5 Nḭ hua nḭca nṵn si-xugüi unj yo unj. Nḭ a'mi rṵcu nuguan' nṵn yo unj. Nḭ hué daj ataj nuguan' daj: “Xumạn' xxi Babilonia huin nni ni yun'unj xạna 'yaj squḭra'. Nḭ xuman' daj 'yaj sisḭ hua daran' gaquin' chruhua xungüḭ.” Hué daj ataj letra nṵn yo yun'unj xạna daj.

6 Ngaa nḭ guini'īnj sisḭ hua xḭni unj xi'í si go'o unj si-tun ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj ngạ ni tsínj gahui' xi'í si ga'mi ni sij si-nṵguan' Jesús. Nḭ nḭn' ruhua gan'anj ruhuāj ni'yā yun'unj xạna daj.

7 Ngaa nḭ gataj ángel daj gunūnj:

—Nḭ ṵn sin nḭ gan'anj ruhuá rẹ' únj. Gạtā gṵnun

rẹ' sisi̱ ụn sin huin ruhua nuguan' huı̱ nicaj yun'unj xạna daj gata ngạ nuguan' xi'í xucu huee tạj yun'unj xạna daj huin xuj xucu hua ichij chrạ, nı̱ nụn ichi' si-cúj xuj.

8 Ni̱ xucu huee guini'í rẹ' daj, nı̱ hué xuj gane asi̱j ná. Sani̱ nitaj si huaj xuj chruhua xungüı̱ acuan'. Ni̱ gạhui xuj chruhua yu'uj gunụn nịn' ruhua. Ngaa ni̱ gạ ni'ya xuj rian yan'ạn. Ni̱ gạn'anj ruhua ni ngüı̱ guı̱ni'i ni sij xucu huee huin ni sij ni ngüı̱ nitaj si tạj si-xugüi ni sij rian libro tạj si-xugüi ni ngüı̱ gạne nı̱ganj ngạ Yan'anj. Daj si asi̱j gaxı̱'i xungüı̱, nı̱ nun gui'yaj Yan'anj sisi̱ guı̱taj si-xugüi ni ngüı̱ daj rian libro. Ni̱ xucu daj huin xucu gane asi̱j ná. Sani̱ nitaj si huaj xuj acuan'. Sani̱ nạnicaj rụhua' yún xuj gạ'na' xuj.

9 Güenda tsínj ni'i sạ' huin nuguan' nan. Daj si ichij chrạ xucu daj huin ruhuaj gata ichij dacan rian nne yun'unj xạna daj.

10 Ni̱ ichij chrạ xucu daj huin ruhuaj gata chij rey nej. Ni̱ hua gahui' ụn'un' rey daj. Ni̱ nne ango rey daj. Ni̱ achin gạ'na' ango rey daj. Ni̱ hua niạn si gạne sij dọj guẹ güi ngạ si-sun sij.

11 Ni̱ hua ango rey guisíj tụnj ni rey daj. Ni̱ rey daj huin xucu huee gane asi̱j ná. Sani̱ nitaj xuj nne acuan'. Ni̱ nicaj dugüi' rey daj ngạ ango ichij ni rey. Ni̱ gạ ni'ya sij rian yan'ạn.

12 ’Ni̱ ichi' si-cúj xuj guini'í rẹ' huin ichi' rey. Ni̱ achin si guı̱nicaj sun ni sij. Sani̱ urin hora nạhuin ra'a nụguan'an ni sij sun ngạ xucu huee gạhuin ni sij rey.

13 Ni̱ 'ngọ guyan gạ ruhua ni ichi' rey daj sisi̱ nạga'ui' ni sij sun nicaj ni sij rian xucu huee daj gạhuin achij sí', guı̱'yaj ni sij.

14 Ni̱ gụnun' ni sij ngạ xachij 'nı̱j. Sani̱ guı̱'yaj gana xachij 'nı̱j rian ni sij. Daj si xachij 'nı̱j daj huin Señor huin achij rian daran' ni Señor. Ni̱ huin sij rey huin achij rian daran' ni rey. Ni̱ gaquínj Yan'anj ni tsínj nicaj dugüi' ngạ xachij 'nı̱j. Ni̱ nacui Yan'anj ni sij nej. Ni̱ hua nı̱ca ruhua ni sij nej. —Daj gataj ángel daj gunūnj.

15 Ngaa ni̱ gataj rụhua' yún ángel daj gunūnj:

—Ni̱ nnee guini'í rẹ' rian nne yun'unj xạna 'yaj squı̱ra' daj huin ga'ı̱ nı̱n' ruhua ni ngüı̱. Huin ni ngüı̱ mạn ga'ı̱ xuman' ngạ ga'ı̱ ni xungüı̱ nej, ni ngüı̱ a'mi ga'ı̱ snan'anj a'mi ni ngüı̱ nej.

16 Ni̱ ichi' si-cúj xucu huee guini'í rẹ' daj, nı̱ sı̱ gahuin xạn' ruhua ni sij guı̱ni'yaj ni sij yun'unj xạna daj. Ni̱ guẹre' unj, guı̱'yaj ni sij. Ni̱ dụna ni sij yun'unj xạna daj sisi̱ gạ nnẹ unj. Ni̱ xạ ni sij si-nnẹ unj. Ngaa ni̱ gạri yan'ạn ni sij yun'unj xạna daj rian yan'ạn gạca unj.

17 Daj si gui'yaj Yan'anj sisi̱ guı̱'yaj ni sij dạj rún' huin

ruhua Yan'anj. Xi'í daj nḭ
'ngǫ hua ruhua daran' ni sij
sisḭ nąga'ui' ni sij si-sun ni sij
rian xucu huee gąhuin achij
xú', gui'yaj ni sij da guḭsij
gąhuin yya dąj rún' ataj si-
nụguan' Yan'anj.
18 Nḭ yun'unj xąna guini'í
rẹ' daj huin xuman' xxi nicaj
sun rian ni rey mąn chruhua
xungüḭ. —Daj gataj ángel
daj gunūnj.

18

La caída de Babilonia

1 Hué dan nḭ guini'īnj ango
ángel 'nạ' guinij xata'. Nḭ
nicaj nḭn' ruhua ángel daj
fuerza. Nḭ guixiguḭn rian
yo'ój, gui'yaj si hua 'ueé nḭn'
ruhua ángel daj.
2 Ngaa nḭ gaguáj nucuaj
ángel daj. Nḭ gataj-á':

—Gane xuman' xxi gụ'naj
Babilonia. Nḭ xuman' nan
nahuin xánj ni nanẹ quij.
Nḭ nahuin xánj daran' rian
ni nanẹ xḭ'i nej. Nḭ nahuin
si-gąga' daran' rian ni xataj
quij huin ni xuj ni xucu nun
huin xąn' ruhua ni ngüḭ.
3 Daj si guixinḭ ni ngüḭ
mąn nḭn' gąchra' chruhua
xungüḭ, gui'yaj nuguan' quij
digyán yun'unj xąna daj rian
ni sij. Nḭ gui'yaj squḭra'
ni rey mąn chruhua xungüḭ
ngą yun'unj xąna huin xu-
man' xxi daj. Nḭ ni tsínj
du'uej ni rasụn, nḭ gahuin
xuru'ue ni sij, gui'yaj ni
rasụn du'ue nḭn' ruhua mán
xuman' daj. —Daj gataj
ángel daj.
4 Ngaa nḭ gunūnj ango
nanẹ ga'mi xata'. Nḭ gataj
nanẹ daj:

—Gąhui ni é rẹ' xuman'
daj huin ni é rẹ' ni ngüḭ nico'
man'ānj. Ngaa nḭ sḭ gui'yaj
á rẹ' gaquin' dąj rún' 'yaj ni
ngüḭ mąn xuman' daj. Nḭ
sḭ guiran' ni é rẹ' sayun dąj
rún' guḭran' ni sij nej.
5 Daj si nahuin nico si-
gąquin' ni sij guisi da xata'.
Nḭ nanun ruhua Yan'anj ni
nuguan' quij gui'yaj ni sij.
6 Nḭ dąj rún' gui'yaj quij
xuman' daj ngą ni ngüḭ, nḭ
hué daj guḭ'yaj guẹ a ni é rẹ'
ngą ni sij. Nḭ ngaa hué daj
guḭ'yaj ni é rẹ', nḭ nąru'ue a
ni é rẹ' huḭj rian ni sij. Nḭ
dąj rún' gui'yaj xugüi ni sij
'ngǫ vaso nụn nnee yaḭ' go'o
ni ngüḭ, nḭ hué daj gą'ui' rẹ'
huḭj vaso nụn nnee daj gǫ'o
ni sij.
7 Nḭ ga'mi są' ni tsínj mąn
xuman' daj xi'í man'an ni sij.
Nḭ garasụn ni sij ni rasụn
du'ue nḭn' ruhua nej. Hué
dan nḭ dąj rún' gui'yaj quij
ni sij, nḭ hué daj guḭ'yaj ni é
rẹ' sisḭ guḭran' ni sij sayun.
Nḭ guḭ'yaj á rẹ' sisḭ gąco ni
sij nej. Daj si ani ruhua
ni tsínj mąn xuman' daj dąj
rún' ani ruhua 'ngǫ yun'unj
nicaj sun huin reina. Nḭ
ataj niman unj: “Nicaj sūnj
nnēj dąj rún' nicaj sun reina.
Sé yun'unj mmij huīnj mánj.
Nḭ nitaj ąman gącōj, guḭ'yaj
sayun mánj.” Hué daj ataj
unj niman unj.
8 Xi'í daj nḭ urin güi gą'na'
ni sayun guḭran' unj. Nḭ

gąhui' nico ni sij chruhua xuman' huin unj. Nį gąco ni sij nej. Nį gąchin xi'ną riqui ni sij nej. Nį gąca ni sij rian yan'ąn nej. Daj si nucuaj nįn' ruhua Yan'anj huin Señor. Nį Yan'anj huin si nągui'yaj yya si-gąquin' ni sij. —Daj gataj nanę 'ną' xata' daj.

9 Nį ngaa guįni'i ni rey mąn chruhua xungüį ahui gatse' aca xuman' daj, nį ducu gąco ni sij. Nį gąnani ruhua ni sij. Daj si dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj ngaa 'yaj squįra' sij ngą 'ngǫ yun'unj xąna, nį hué daj gui'yaj ni rey daj gaquin' ngą xuman' daj. Nį garasụn ni sij ni rasụn du'ue ngą ni ngüį mąn chruhua xuman' daj.

10 Nį xi'í si xu'ui' ni rey daj, nį guįniquin' gąn' ni sij guįni'yaj ni sij dąj guįran' xuman' daj sayun. Nį gątaj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi gụ'naj Babilonia huin xuman' nicaj nico fuerza. Daj si urin hora, nį guisíj castigo guiran' xuman' daj. —Daj gątaj ni sij.

11 Nį ni tsínj du'uej ni rasụn mąn chruhua xungüį, nį ducu gąco ni sij xi'í xuman' daj. Nį nąni ruhua ni sij xi'í si nitaj ą 'ngǫ ni ngüį guįran rasụn du'uej ni sij.

12 Nį sį gane' gaga' oro ngą gaga' plata nej, yej nią' nej, yej huin perla ngą atsij są' gụ'naj lino nej, atsij jnitaj ngą atsij gụ'naj seda nej, atsij mare; ngą daran' chrun guin' dąj nej, ni rasụn ri ni sij huin cúj gụ'naj márfil nej, ni rasụn ri ni sij huin chrun nią' nej, gaga' mmíj ngą gaga' hierro nej, yej gụ'naj mármol

13 ngą canela nej, especia guin' dąj nej, siquíj nej, mirra ngą olíbano nej, nnee vino ngą gasiti nej, chru są' huin harina nej, strigo ngą xucu nej, xachij nej, guayo nej, carreta nej, tsínj 'yaj sun yụn huin niman ni ngüį nej.

14 Nį gątaj ni sij rian ni tsínj mąn xuman' daj:

—Nį garan' ruhua ni é rę' ngą ni chruj nią' ayu chrą chrun. Sanį yyąj nį nitaj si nicaj ni é rę' xą ni é rę' ni rasụn są' da mánj. Daj si nįganj guere' ni rasụn du'ue ngą daran' ni rasụn są'. Nį nitaj ąman guįri' ni é rę' ni rasụn da gą mánj. —Daj gataj ni sij.

15 Nį ni tsínj du'uej ni rasụn, nį gahuin xuru'ue ni sij, gui'yaj xuman' daj. Nį xi'í si xu'ui' ni sij, nį guįniquin' gąn' ni sij guįni'yaj ni sij dąj guįran' xuman' daj sayun. Nį gąco ni sij. Nį gąnani ruhua ni sij nej.

16 Nį gątaj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi daj. Daj si dąj rún' hua 'ngǫ yun'unj xąna ngaa nụn unj atsij lino są' ngą atsij jnitaj nej, atsij mare ngą gaga' oro nej, yej nią' ngą yej perla nej, nį hué daj hua xuman' xxi daj.

17 Sanḭ urin hora nḭ guere' daran' ni rasṵn du'ue daj. —Daj gạtaj ni sij.

Nḭ guiniquin' gạn' daran' ni tsínj duguáj riọ achéj rian nnee ngạ daran' ni tsínj achéj ngạ riọ nej, ni tsínj 'yaj sun chruhua ni riọ nej.

18 Nḭ ngaa guini'i ni sij gahui gatse' aca xuman' daj, nḭ gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ṵn xuman' huin achij dạj rún' huin achij xuman' nan, ruhua á rẹ' únj. —Daj gạtaj ni sij.

19 Ngaa nḭ guida'a ni sij yo'ój yaj gara ni sij chrạ ni sij. Nḭ gaco ni sij. Nḭ ducu ganani ruhua ni sij. Nḭ gaguáj ni sij gataj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi daj. Nḭ gahuin xuru'ue daran' ni tsínj nicaj riọ achéj rian nnee. Nḭ gahuin xuru'ue ni sij, gui'yaj san'anj mán xuman' xxi daj. Sanḭ urin hora, nḭ guere' daran'anj.

20 Nḭ gạhuin niạ' ruhua á rẹ' si mán xata'. Nḭ gạhuin niạ' ruhua á rẹ' huin ín rẹ' ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj nej, ni tsínj nata' si-nṵguan' Jesús rian ni ngüḭ nej, ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj rian ni ngüḭ nej. Daj si gui'yaj Yan'anj castigo xuman' daj xi'í gaquin' gui'yaj ni sij rian án rẹ'. —Daj gataj ni sij.

21 Ngaa nḭ nachi nicaj 'ngọ ángel nucuaj 'ngọ yej xxi rún' hua tọ xạchij huaj. Nḭ dugüéj ángel daj chruhua nnee yan'anj. Ngaa nḭ gataj ángel daj:

—Hué daj guḭran' guẹ rẹ' huín rẹ' xuman' xxi Babilonia. Nḭ nitaj ạman gṵrugüi' rẹ' guḭni'i ni ngüḭ gạ mánj.

22 Nḭ xuman' daj nitaj ạman guḭxinga' gṵnun ni ngüḭ gạra ni sij yán'anj nṵn ga'ḭ ya'ạ ngạ ni tsínj aráj riạ nej, ni tsínj a'yanj trompeta nej. Nḭ, nḭ ạ 'ngọ ni tsínj sḭ gui'yaj sun si-sun ni sij. Nḭ sḭ gunun ni ngüḭ guḭxinga' ngaa duguáj ni sij molino chruhua xuman' da gạ mánj.

23 Nḭ nitaj ạman guḭxiguin yan'ạn xuman' da gạ mánj. Nḭ sḭ gunun ni ngüḭ gạ'mi tsínj xạcaj yun'unj xạna ngạ nuguan' gạ'mi yun'unj xạna xạcaj nicạ daj. Daj si huin achij ni tsínj du'uej ni rasṵn mạn xuman' daj scanij ni tsínj mạn chruhua xungüḭ nan. Nḭ digya' yun'unj ni é rẹ' daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ ngaa gui'yaj stu'uaj a ni é rẹ'.

24 Nḭ xuman' daj da'ui gaquin' xi'í si-tun man'an ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj ngạ si-tun man'an ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj nej, si-tun daran' ni ngüḭ gahui' chruhua xungüḭ, gui'yaj ni sij. —Daj gataj ángel daj rian xuman' xxi gṵ'naj Babilonia.

19

Alabanzas en el cielo

1 Ngaa guisíj nḭ gunūnj 'ngọ nanẹ nucuaj ga'mi nico nḭn' ruhua ni ngüḭ xata'. Nḭ gataj ni sij:

Aleluya. Dan'anj né' huin si nacaj né'.
Nḭ ruhuaj si guḭnun yan'anj né' rian Yan'anj.
Nḭ ruhuaj si gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj.
Nḭ nịn' ruhua nicaj Dan'anj né' fuerza.
2 Daj si urin nuguan' xạnga' ngạ urin nuguan' nịca a'mi Yan'anj ngaa nạgui'yaj yya si-gạquin' ni ngüḭ.
Nḭ gui'yaj Yan'anj castigo yun'unj xạna huin achij gui'yaj squḭra' daj.
Daj si gahuin quij ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ, gui'yaj unj ngạ chrej quij digyán unj rian ni sij.
Nḭ gui'yaj Yan'anj castigo yun'unj xạna daj xi'í si dagahui' unj ni ngüḭ nico' Yan'anj.
Daj gataj ni ngüḭ daj.
3 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún ni sij:
—Aleluya. Nḭganj ahui gatse' xuman' daj huin yun'unj xạna gui'yaj squḭra'. —Daj gataj ni sij.
4 Ngaa nḭ ganiquin' ráj dạcoj icọ gạn'anj ni tsínj huin achij rian yo'ój ngạ gạn'anj ni xucu hua nḭ'na'. Nḭ ga'mi sạ' ni sij rian Yan'anj nne rian chrun xila sạ'. Nḭ gataj ni sij:
—Amén. Aleluya. —Daj gataj ni sij.
5 Ngaa nḭ gunūnj ga'mi 'ngọ nanẹ rian nne chrun xila sạ' daj. Nḭ gataj nanẹ daj:
Gạ'mi sạ' á rẹ' rian Dan'anj né' huin ín rẹ' tsínj 'yaj sun rian Yan'anj.
Nḭ nụn yan'anj án rẹ' rian Yan'anj nej.
Nḭ nitaj si gạhuin sisḭ huin achij ni é rẹ', asḭ nitaj si huin achij ni é rẹ'.
Daj gataj nanẹ daj.
6 Ngaa nḭ dạj rún' huin ngaa a'mi ga'ḭ nịn' ruhua ni ngüḭ, nḭ hué daj gunūnj. Nḭ dạj rún' huin rian nico' nico nnee rian huej, nḭ hué daj gahuin garịn gunūnj. Nḭ dạj rún' huin ngaa ducu gaguáj du'ui, nḭ hué daj gahuin garịn gunūnj nej. Nḭ gataj ni ngüḭ daj:
Aleluya.
Daj si nucuaj nịn' ruhua Señor huin Dan'anj né'.
Nḭ nicaj sun Señor rian daran'anj.
7 Hué dan nḭ gạhuin niạ' ruhua né'.
Nḭ gạ'mi sạ' né' rian Señor huin Yan'anj.
Daj si 'nạ' guḭsij hora gạhuin gui'yanj xạcaj xachij 'nḭj yun'unj xạna gạhuin nicạ sij.
8 Nḭ ga'ui' Yan'anj sisḭ gụnun unj atsij du'ue huin lino sạ'.
Nḭ ran rian atsij sạ' daj.
Nḭ atsij du'ue daj huin si sạ' gui'yaj ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj.
Daj gataj ni sij.

La cena de las bodas del Cordero

9 Ngaa nḭ gataj ángel daj gunūnj:

—Gąrun rę' nuguan' nan rian yanj: “Hua 'ueé rian ni ngüi̱ gąquinj Yan'anj gąn'anj rian gąhuin gui'yanj nąra'a xachij 'nj̱.” Hué daj gąrun rę'. —Gataj ángel daj.

Ni̱ gataj rụhua' yún ángel daj:

—Nan huin nuguan' xąnga' 'ną' rian man'an Yan'anj. —Daj gataj ángel daj gunūnj.

10 Ngaa ni̱ ganiquin' ráj dacō rian ángel sisi̱ gui̱nun yan'ān ángel daj. Sani̱ gataj ángel daj gunūnj:

—Si̱ gui'yáj rę' da mánj. Daj si huëj 'yaj sun rian Yan'anj ngą rę' ngą ni jnánj rę' huin ni sij ni tsínj hua ni̱ca ruhua ngą nuguan' ga'mi Jesús. Gui̱nicó' rę' urin Yan'anj xąnga'. Daj si ni nuguan' ga'mi Jesús huin ni nuguan' gunun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.

El jinete del caballo blanco

11 Ngaa ni̱ guini'īnj sisi̱ naxi'nij xata'. Ni̱ gurugüi' 'ngọ guayo gątsi. Ni̱ tsínj tąj guayo daj gụ'naj sí' tsínj hua ni̱ca ruhua. Ni̱ hué daj gụ'naj sí' tsínj xąnga' nej. Ni̱ 'yaj ni̱ca sij ngaa 'yaj yya sij si-gąquin' ni ngüi̱. Ni̱ 'yaj ni̱ca sij ngaa unun' sij nej.

12 Ni̱ dąj rún' xiguin yan'ąn, ni̱ hué daj xiguin rundij rian sij. Ni̱ nụn chrą sij ga'i̱ corona. Ni̱ hua ni̱ca si-xugüi sij chrą sij. Sani̱ urin man'an sij ni'i dąj gụ'naj sij.

13 Ni̱ nụn sij 'ngọ atsij gane tun. Ni̱ si-xugüi sij huin: SI-NUGUAN' YAN'ANJ.

14 Ni̱ nico' ni snado mán xata' rụcu sij. Ni̱ nụn ni sí' atsij gątsi hua są' gụ'naj lino. Ni̱ tąj ni sí' guayo gątsi nico' ni sí' rucú sij.

15 Ni̱ nụn 'ngọ espada huą chruhua du'ua sij. Ni̱ gui̱ran' xi̱'i ni ngüi̱ mąn chruhua ni xungüi̱, gui̱'yaj sij ngą espada daj. Ni̱ gui̱nicaj sun sij ngą chrun ni'í huin gaga' hierro. Ni̱ dąj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngaa rún sij uva sisi̱ dągaman' nnee uva daj, ni̱ hué daj gui̱'yaj sij castigo ni ngüi̱ ngaa nągui'yaj yya sij si-gąquin' ni ngüi̱. Daj si ni̱n' ruhua ga'man ruhua Yan'anj ngą xi'í si-gąquin' ni sij. Ni̱ Yan'anj huin nucuaj ni̱n' ruhua.

16 Ni̱ nụn si-xugüi sij rian si-gan' sij ngą rian da'mąn sij. Ni̱ si-xugüi sij huin: REY RIAN NI REY NGĄ SENOR RIAN NI SENOR.

17 Ngaa ni̱ guini'īnj 'ngọ ángel niquin' dani rian güi. Ni̱ gaguáj nucuaj ángel daj. Ni̱ gataj ángel rian daran' xataj huéj xata':

—Nąhuin yu' ni é rę' xą nico ni é rę' rian gąhuin gui'yanj gui̱'yaj Yan'anj.

18 Ngaa ni̱ xą ni é rę' si-nneę ni rey ngą si-nneę ni capitán nej, si-nneę ni tsínj nucuaj ngą si-nneę ni guayo nej, si-nneę ni tsínj tąj guayo ngą si-nneę daran' ni tsínj nun 'yaj sun yụn rian xuru'ue ngą ni tsínj 'yaj sun yụn rian xuru'ue nej, ni tsínj

huin achij ngạ ni tsínj nitaj si huin achij nej. —Daj gataj ángel daj.

19 Ngaa nị guini'īnj xucu huee daj ngạ ni rey mạn chruhua xungüị ngạ ni snado nico' ni rey daj. Nị nahuin yu' ni sij sisị gụnun' ni sij ngạ tsínj tạj guayo gạtsi daj ngạ ni snado nico' rucú sí'.

20 Nị guida'a tsínj tạj guayo ngạ si-snado sij xucu huee daj ngạ tsínj ga'mi nuguan' digya' yun'unj. Nị hué sí' huin tsínj gui'yaj sun nico rian xucu huee daj. Nị xi'í daj digya' yun'unj sij ni tsínj ga'uej ruhua guịnun si-da'nga' xucu daj man'an ni sí'. Nị guinun yan'anj ni sí' yan'anj gui'yaj ra'a ni ngüị huin 'ngọ da'nga' du'ua xucu daj. Nị hua nị'na' xucu huee ngạ tsínj digya' yun'unj daj dugüéj ni sij chruhua nnee yan'anj rian aca yan'ạn ngạ yo'ój sufre.

21 Nị espada nụn du'ua tsínj tạj guayo gạtsi daj gui'yaj sisị gahui' ni tsínj gunánj huin ni tsínj nico' rụcu nụngüej sí'. Nị guiri' nico ni xataj xa xuj si-nneẹ ni tsínj gahui' daj.

20

Los mil años

1 Ngaa nị guini'īnj 'nạ' guinij 'ngọ ángel xata'. Nị nicaj ángel daj 'ngọ rian gaga' llave na'nij du'ua yu'uj gunụn nịn' ruhua. Nị nicaj ángel daj 'ngọ cadena xxi nej.

2 Nị guida'a ángel daj xucu xucuáj huin xucuáj gane asịj ná. Nị xucuáj daj huin sichre. Nị Satanás gụ'naj sí'. Ngaa nị numij ángel daj 'ngọ mí yo' Satanás.

3 Ngaa nị dugüéj ángel daj Satanás chruhua yu'uj gunụn nịn' ruhua daj. Nị naránj ángel daj rian yu'uj. Nị garun ángel daj sello du'ua yu'uj sisị sị gahui Satanás. Ngaa nị sị digya' yun'unj sichre Satanás ni ngüị mạn chruhua xungüị da guịsij mí yo' daj. Hué dan nị ngaa guịsij mí yo' daj, nị gạhuin ní'nij rian sichre dọj aj.

4 Hué dan nị guini'īnj ni chrun xila sạ'. Nị rian ni chrun xila daj nne ni tsínj hua ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij sisị nạgui'yaj yya ni sij ngạ si-gạquin' ni ngüị. Nị guini'īnj ni tsínj gahui' ngaa ga'nin' ni sij chrạ ni sí' xi'í si ga'mi ni sí' si-nụguan' Jesús ngạ si-nụguan' Yan'anj. Nị nun guinico' ni tsínj daj xucu huee ngạ xucu gui'yaj ra'a ni sij huin 'ngọ da'nga' du'ua xucu daj. Daj si nun ga'uej ruhua ni sij sisị guịnun si-da'nga' xuj yo ni sij ngạ ra'a ni sij. Nị ganá'nij ni sij guịman ni sij mí yo'. Nị gahuin achij ni sij ngạ Cristo.

5 Sanị ango ni níman, nị nun gạna'nij ni sij da guisíj mí yo'. Nị hué nan huin ngaa ganá'nij sini ni ngüị scanij ni níman.

6 Nị hua 'ueé rian ni ngüị gạna'nij sini daj. Nị hua sạ' niman ni sij rian Yan'anj.

Nḭ sḭ gahui' ni sij ngaa guḭsij huḭj gạhui' ni ngüḭ. Sanḭ gạhuin ni sij chrej rian Yan'anj ngạ rian Cristo. Nḭ guḭnicaj sun ni sij gahuin achij ni sij mí yo' ngạ Cristo.

7 Ngaa guḭsij mí yo' daj, nḭ nạchi sichre Satanás chruhua ducuagạ'.

8 Ngaa nḭ gạhui sichre dḭgya' yun'unj sij ni ngüḭ mạn nḭn' gạchra' chruhua xungüḭ. Nḭ hué daj dḭgya' yun'unj sichre ni tsínj mạn 'ngọ yu'uj gṵ'naj Gog ngạ yu'uj gṵ'naj Magog. Nḭ nạhuin yu' ni snado sisḭ gṵnun' ni sij, guḭ'yaj sichre Satanás. Nḭ dạj rún' mán nico ni yo'ój chru du'ua nnee yan'anj, nḭ hué daj nico ni snado daj.

9 Nḭ da' gara da'aj xungüḭ gui'yaj ni sij ngaa gahui ni sij gan'anj ni sij. Nḭ ganicạj ni sij rucú xuman' mạn ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj huin xuman' 'ḭ ruhua Yan'anj. Sanḭ gayu yan'ạn xata', gui'yaj Yan'anj. Nḭ gaca ni sij, gui'yaj yan'ạn daj.

10 Nḭ sichre digya' yun'unj ni sij, sanḭ dugüéj Yan'anj sichre daj chruhua nnee yan'anj rian aca yan'ạn ngạ yo'ój sufre. Nḭ yu'uj daj nṵn xucu huee ngạ tsínj digya' yun'unj ni ngüḭ nej. Ngaa nḭ nugüi nḭgan' guḭran' ni sij nico sayun. Nḭ nitaj ạman guina'aj yan'ạn daj.

El juicio ante el gran trono blanco

11 Hué dan nḭ guini'īnj 'ngọ chrun xila xxi sạ' gạtsi. Nḭ guini'īnj si nne rian chrun xila daj. Nḭ gunánj xata' ngạ xungüḭ rian si nne chrun xila sạ' daj. Nḭ nun nari' nṵngüe rian guḭniquin' nṵngüe.

12 Nḭ guini'īnj ni níman huin achij ngạ ni níman nitaj si huin achij. Nḭ niquin' ni sij rian chrun xila sạ' rian nne Yan'anj. Ngaa nḭ naxi'nij ni si mán xata' rian ni yanj libro. Nḭ naxi'nij ni sij rian ango libro huin libro tạj si-xugüi ni ngüḭ gạne nḭganj ngạ Yan'anj. Nḭ dạj rún' hua nḭca rian ni libro daj si gui'yaj ni ngüḭ ngaa hua nḭ'na' ni sij, nḭ hué daj nagui'yaj yya Yan'anj ngạ sigạquin' ni sij.

13 Ngaa nḭ naga'ui' nnee yan'anj ni tsínj gahui' mạn chruhua nnee yan'anj daj. Nḭ ga'nạ' ni níman gahui' rian mạn ni níman. Nḭ nagui'yaj yya Yan'anj ngạ sigạquin' ni sij dạj rún' gui'yaj ni sij.

14 Nḭ dugüéj Yan'anj yu'uj rian achin' ni níman chruhua nnee yan'anj huin rian aca yan'ạn. Nḭ sḭ gahui' ni ngüḭ gạ mánj. Nḭ rian aca yan'ạn daj huin si guḭsij huḭj gạhui' ni ngüḭ.

15 Nḭ yu'uj daj dugüéj Yan'anj ni ngüḭ nitaj si tạj nḭca si-xugüi rian libro tạj si-xugüi ni ngüḭ gạne nḭganj ngạ Yan'anj.

21

Cielo nuevo y tierra nueva

1 Hué dan nḭ guini'īnj hua nạca xata' ngạ yo'ój. Daj

si hua ganahuij xata' ngą yo'ój hua acuan'. Nį hué daj ganahuij nnee yan'anj nej.

2 Huēj huin Juan. Nį guini'īnj 'ną' guinij xuman' hua są' rian Yan'anj huin xuman' Jerusalén nąca. Nį dąj rún' nagui'yaj są' 'ngǫ yun'unj xąna man'an unj ngaa xącaj unj 'ngǫ tsínj, nį hué daj hua xuman' daj.

3 Nį gunūnj 'ngǫ nanę nucuaj ga'mi xata'. Nį gataj nanę daj:

—Nne ducuá Yan'anj scanij ni ngüį acuan'. Nį Yan'anj huin si gąne ngą ni sij. Nį gąhuin ni sij ni ngüį nico' Yan'anj. Nį hué man'an Yan'anj gąne nǫguan'an ngą ni sij.

4 Nį nąru'ui Yan'anj daran' nnee nico' rian ni sij. Nį sį gahui' ni sij gą mánj. Nį sį gaco ni sij nej. Nį sį nani ruhua ni sij. Nį sį ga'ngaj ni sij. Daj si hua ganahuij daran' rasǫn gachin asįj sini. —Daj gataj nanę daj.

5 Ngaa nį gataj si nne rian chrun xila są' daj:

—Nį'yaj á rę'. Huēj guį'yaj nąca daran' ni rasǫn. —Daj gataj-á'.

Nį gataj rǫhua' yún-ún' gunūnj:

—Gąrun rę' nuguan' nan rian yanj. Daj si nuguan' nan huin nuguan' xąnga' yya. —Daj gataj si nne rian chrun xila są' daj.

6 Ngaa síj nį gataj-á':

—Guisíj ganahui. Huēj huin tsínj gǫ'naj Alfa ngą Omega. Daj si Alfa huin letra gaxį'i asįj sini yąn. Nį Omega huin letra nico' da nę' rǫcu. Nį huēj huin tsínj niquin' asįj sini. Nį huēj huin si guįniquin' nįganj nįn'. Sisį nągo'o 'ngǫ tsínj daj nnee, nį gą'ui' yūnj gǫ'o sij rian ahui nnee guį'yaj si gąne nįganj sij.

7 Nį tsínj guį'yaj gana rian nuguan' quij, nį nąhuin ra'a sij daran' rasǫn nan. Nį gąhuin Dan'anj sij man'ānj. Nį gąhuin da'nī sij.

8 Sanį rian aca yan'ąn ngą yo'ój sufre gąn'anj ni tsínj xu'ui' ngą ni tsínj nun xǫman ruhua nį'yaj man'ānj nej, tsínj 'yaj quij nej, ni tsínj dagahui' níman ngą ni tsínj 'yaj stu'uaj nej, ni tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij ngą daran' ni tsínj a'mi yyą nej. Nį rian aca yan'ąn daj huin si guisíj huįj gąhui' ni ngüį. —Daj gataj si nne rian chrun xila są' daj.

La nueva Jerusalén

9 Ngaa nį ga'ną' 'ngǫ ni ichij ángel nicaj ichij vaso huin ni vaso ara ichij ni sayun guįran' ni ngüį ngaa ruhua gąnahuij xungüį. Nį gataj ángel daj gunūnj:

—Gąhua' rę' nan, nį dįgyānj rián rę' dąj hua yun'unj xąna xącaj tsínj huin xachij 'nįj guįni'í rę'. Nį gąhuin nicą sij unj. —Daj gataj ángel daj gunūnj.

10 Ngaa nį nicaj ángel nimānj gan'ān chrą 'ngǫ quij xącan xxi. Nį digyán ángel daj xuman' są' xxi huin Jerusalén riānj. Nį xata' 'ną'

guinij xuman' Jerusalén rian
Yan'anj.
11 Nḭ ran xuman' daj dạj
rún' ran rian nne Yan'anj.
Nḭ xiguḭn sạ' xuman' daj dạj
rún' xiguḭn sạ' 'ngọ yej du'ue
nico. Nḭ dạj rún' hua 'ngọ
yej gụ'naj jaspe hua yej. Nḭ
dạj rún' xiguḭn pidrio sạ' 'yaj
güi, nḭ hué daj hua xuman'
daj.
12 Nḭ niquin' 'ngọ xingá
yej xxi xạcan anicạj du'ua
xuman' daj. Nḭ hua xụhuij
rian xingá yej daj. Nḭ da'
gọ'ngo rian xingá yej niquin'
'ngọ ángel. Nḭ hua nḭca nụn
si-xugüi xụhuij xi'nin' huin
ni da'níj Israel rian gọ'ngo
rian xingá yej.
13 Nḭ tạj huạ'nij rian xingá
yej nẹ' rian síj güi. Nḭ tạj
ya'nij rian xingá yej nẹ' chrej
norte. Nḭ tạj ya'nij rian xingá
yej nẹ' sur. Nḭ tạj ya'nij rian
xingá yej nẹ' rian atúj güi
nej.
14 Nḭ ngaj xụhuij yej xxi
xi'í xingá yej daj. Nḭ rian
ni yej daj, nḭ hua nḭca si-
xugüi xụhuij ni tsínj huin
apóstol huin ni tsínj ga'mi
si-nụguan' xachij 'nḭj huin
Jesucristo.
15 Nḭ nicaj ángel ga'mi
ngāj daj 'ngọ rianj huin oro
sisḭ guḭriun ángel xuman'
daj ngạ ni rian xingá yej nej,
xingá yej nej.
16 Nḭ uyan gara' anin'
gạn'anj squina xuman' daj.
Nḭ guiriun ángel xuman' daj
ngạ rianj. Nḭ huḭj mí táj
yahuij ciento kilómetro huin
rian gara' ngạ rian chre'. Nḭ
hué daj huin güenda xạcanj
nej.
17 Ngaa nḭ guiriun ángel
daj xingá yej. Nḭ guisíj 'ngọ
ciento táj yahuij xia gạn'anj
dane nicaj xingá yej daj. Nḭ
dạj rún' riún' ngạ dane', nḭ
hué daj gui'yaj ángel daj.
18 Nḭ xingá yej daj huin yej
gụ'naj jaspe. Nḭ nḭnanj oro
huin xuman' daj. Nḭ rún'
hua pidrio acạ hua oro daj.
19 Nḭ niạ' hua ni yej ngaj
daqui xingá yej ngạ daran'
rian yej du'ue. Nḭ ngọj huin
yej gụ'naj jaspe. Nḭ huḭ huin
yej zafiro. Nḭ huạ'ni huin yej
ágata. Nḭ gạn'an huin yej
esmeralda.
20 Nḭ ụn'unj huin yej
ónice. Nḭ huạtanj huin yej
gụ'naj cornalina. Nḭ ichij
huin yej crisólito. Nḭ tụnj
huin berilo. Nḭ ụn huin yej
topacio. Nḭ chi' huin yej
gụ'naj crisopraso. Nḭ xạn
huin yej gụ'naj jacinto. Nḭ
guisíj xụhuij huin yej gụ'naj
amatista.
21 Nḭ xụhuij rian xingá yej
daj huin xụhuij yej gụ'naj
perla. Nḭ da gọ'ngo rian
xingá yej daj huin 'ngọ yej
perla. Nḭ cayu huin achij
huin xuman' daj, nḭ nḭnanj
oro huin. Nḭ dạj rún' ran
pidrio, nḭ hué daj hua oro
daj.
22 Nḭ ạ 'ngọ nuhui nun
guini'īnj xuman' daj. Daj si
Señor huin Yan'anj nucuaj
nḭn' ruhua huin nuhui daj
ngạ xachij 'nḭj huin Jesu-
cristo.
23 Nḭ chruhua xuman'
daj, nḭ nitaj si ruhuaj sisḭ

guḭxiguin güi ngą yahuḭ
mánj. Daj si hué man'an
Yan'anj xiguḭn chruhua
xuman' daj. Nḭ xachij 'nḭj
huin yan'ą̱n xiguḭn nej.
24 Nḭ guḭxiguin gąche
ni ngüḭ mąn chruhua
xungüḭ, guḭ'yaj yan'ą̱n
xiguḭn chruhua xuman' daj
huin ni ngüḭ ganani, gui'yaj
Yan'anj. Nḭ nąga'ui' ni rey
mąn chruhua xungüḭ ni
rasṵn są̱' ngą ni nuguan' są̱'
rian xuman' daj.
25 Nḭ nitaj ą̱man naránj ni
rian xingá yej nę̱' guní'yanj.
Daj si nitaj si guḭni xuman'
daj gą mánj.
26 Nḭ nḭcaj ni ngüḭ mąn
chruhua xungüḭ ni rasṵn są̱'
ngą ni nuguan' są̱' gąn'anj
jna ni sij chruhua xuman'
daj.
27 Nḭ ą̱ 'ngǫ rasṵn quij sḭ
gatuj xuman' daj. Nḭ sḭ gatuj
ni ngüḭ 'yaj quij ngą ni ngüḭ
a'mi yyą chruhua xuman'
daj. Sanḭ maan si gątu ni
ngüḭ tąj nḭca si-xugüi rian si-
libro xachij 'nḭj huin libro tąj
si-xugüi ni ngüḭ gąne nḭganj
ngą Yan'anj.

22

1 Ngaa nḭ digyán ángel daj
'ngǫ xinéj nnee hua są̱' riānj.
Nḭ nnee daj 'yaj si gąne
nḭganj ni ngüḭ ngą Yan'anj.
Nḭ ran nnee daj dąj rún' ran
pidrio są̱'. Nḭ ahui nnee daj
rian chrun xila są̱' rian nne
Yan'anj ngą xachij 'nḭj.
2 Nḭ dani cayu xą̱chij tąj
chruhua xuman' daj niquin'
chrun 'yaj si gąne nḭganj ni
ngüḭ ngą Yan'anj. Nḭ niquin'
chrun da gǫ'ngo du'ua xinéj
nnee daj. Nḭ da yahuḭ, nḭ
ayu gǫ'ngo rian chruj. Nḭ
huin ruhuaj gata sisḭ guisíj
xṵhuij rian chruj gąyu chrą
chrun daj guisíj 'ngǫ yo'. Nḭ
ní'yanj coj ra'a chrun daj
sisḭ gąnahuin ni ngüḭ mąn
chruhua xungüḭ.
3 Nḭ nitaj nuguan' quij gą
chruhua xuman' da gą̱ mánj.
Nḭ niquin' chrun xila są̱' rian
nne Yan'anj ngą xachij 'nḭj
xuman' daj. Ni tsínj 'yaj sun
rian Yan'anj, nḭ guḭ'yaj sun
ni sij rian Yan'anj.
4 Nḭ guḭni'i ni sij rian
man'an Yan'anj. Nḭ guḭnun
si-xugüi Yan'anj yo ni sij.
5 Nḭ sḭ guinḭ xuman' daj. Nḭ
nitaj si ruhuaj sisḭ guḭxiguin
yan'ą̱n xuman' daj. Nḭ ni-
taj si ruhuaj sisḭ guḭxiguin,
guḭ'yaj güi. Daj si guḭxiguin
rian ni sij, guḭ'yaj Yan'anj
huin Señor. Nḭ nḭganj
nḭn' guḭnicaj sun ni sij ngą
Yan'anj.

La venida de Cristo está cerca

6 Ngaa nḭ gataj ángel daj
gunūnj:

—Ni nuguan' nan huin
nuguan' xą̱nga' yya. Nḭ
hué Señor huin Yan'anj huin
achij niman ni tsínj a'mi si-
nṵguan' Yan'anj. Nḭ ga'níj
Yan'anj ángel ga'ną̱' sisḭ
dḭgyán ángel daj dąj gąhuin
rá'yanj rian ni tsínj 'yaj sun
rian Yan'anj. —Daj gataj
ángel daj.
7 Hue dan nḭ:

—Rá'yanj guisī rian mąn án rę'. —Daj gataj Jesucristo gunun né'.

Ni hua 'ueé rian tsínj unun są' ni nuguan' nun rian yanj libro nan huin nuguan' ataj snan'anj dąj gąhuin ngą ni ngüi.

8 Huēj huin Juan. Ni gunūnj ni nuguan' nan. Ni guini'īnj ni rasun nan. Ni ngaa guisíj gunūnj, ni guini'īnj, ngaa ni ganiquin' ráj dacō rian ángel digyán ni rasun daj riānj sisi gą'mi są'āj rian ángel daj.

9 Sani gataj ángel daj gunūnj:

—Si gui'yáj rę' daj si huēj huin si 'yaj sun rian Yan'anj ngą rę' ngą ni jnánj rę' huin ni tsínj a'mi si-nuguan' Yan'anj ngą ni tsínj dagahuin si ataj ni nuguan' 'ną' rian libro nan. Gą'mi są' rę' rian urin man'an Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.

10 Ngaa ni gataj ruhua' yún ángel daj:

—Ni si garij hui rę' ni nuguan' nun rian yanj libro nan huin si-nuguan' Yan'anj. Daj si gąhuin nichrun' güi gą'na' Jesucristo.

11 Xi'í daj ni tsínj 'yaj gaquin', ni gą guę gui'yaj gaquin' sij. Ni tsínj ani quij ruhua, ni gą guę gąni quij ruhua sij. Sani tsínj 'yaj nica, ni gą guę gui'yaj nica sij. Ni tsínj hua są' rian Yan'anj, ni gą guę gą są' sij rian Yan'anj anj. —Daj gataj ángel daj.

12 Hué dan ni gataj Jesucristo:

—Rá'yanj guisī rian mąn án rę'. Ni nicā si nąru'uē rian án rę'. Ngaa ni nąru'uē rian da gǫ'ngo a ni é rę' dąj rún' gui'yaj gǫ'ngo a ni é rę'.

13 Huēj huin tsínj gu'naj Alfa ngą Omega. Daj si Alfa huin letra gaxi'i asij sini yąn. Ni Omega huin letra nico' da rucu. Ni huēj huin tsínj niquin' asij sini yąn. Ni huēj huin tsínj guiniquin' niganj anj.

14 ’Ni hua 'ueé rian ni ngüi naru'ui si-gan' sisi gą'ue xą ni sij chruj ayu chrą chrun 'yaj si gąne niganj ni sij ngą Yan'anj. Ni gą'ue gątu ni sij rian hue' du'ua xuman' daj.

15 Sani nę' chrej xę' guna ni tsínj 'yaj dąj rún' 'yaj ni xuhue ngą ni tsínj 'yaj stu'uaj nej, ni tsínj 'yaj squira' nej, ni tsínj dagahui' níman nej, ni tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij ngą daran' ni tsínj nią' ruhua gą'mi nuguan' yyą nej.

16 ’Huēj huin Jesús. Ni ga'nī 'ngǫ ángel niquin' riānj ga'ną' nata' ni nuguan' nan rian án rę' huin ín rę' ni ngüi nico' man'ānj mąn gǫ'ngo xuman'. Ni dąj rún' huin 'ngǫ ya'ą siu coj, ni hué daj huīnj rian rey David. Daj si huēj huin da'ni si'ni sí'. Ni dąj rún' huin 'ngǫ yati' stąnga niquin' xiguin ngaa ruhua guerenga', ni hué daj xiguīnj rian xungüi. —Daj gataj Jesús.

17 Hué dan ni ataj Espíritu Santo ngą yun'unj xąna gąhuin nicą Jesucristo:

—Gąhua' rę' aj. —Gataj nu̱ngüej-é'.

Ni̱ tsínj unun nuguan' nan, ni̱ gątaj sí':

—Gąhua' rę' aj. —Gątaj sí'.

Tsínj nago'o nnee, ni̱ gą'na' sij. Ni̱ sisi̱ huin ruhua sij, ni̱ go̱'o yu̱n sij nnee 'yaj si gąne ni̱ganj sij ngą Yan'anj.

18 Ni̱ ataj chrūnj rian daran' ni tsínj unun ni nuguan' nu̱n rian yanj libro nan huin si-nu̱guan' Yan'anj sisi̱ si̱ guta' ni sij chrą ni nuguan' nan mánj. Daj si sisi̱ hué daj gui̱'yaj ni sij, ngaa ni̱ gą'nij Yan'anj sayun gą'na' rian ni sij dąj rún' hua ni̱ca rian libro nan.

19 Ni̱ sisi̱ hua 'ngo̱ tsínj ga'nej ni nuguan' nun rian yanj libro nan huin nuguan' ataj dąj gąhuin ni güi gą'na', ngaa ni̱ gą'ne Yan'anj si-xugüi sij rian yanj libro tąj si-xugüi ni ngüi̱ gąne ni̱ganj ngą Yan'anj. Ni̱ si̱ ga'ue gątu sij chruhua xuman' hua są' daj dąj rún' hua ni̱ca rian libro nan mánj.

20 Hué dan ni̱ gataj Jesucristo huin tsínj a'mi ni nuguan' nan:

—Xąnga' ni̱ rá'yanj gui̱sī rian mąn án rę'. —Daj gataj Jesús.

Ni̱:

—Amén. Gąhua' rę' Señor Jesús, —ataj né'.

21 Hué dan ni̱ huin ruhuāj sisi̱ Señor Jesús gui̱'yaj sinduj rian án rę'. Amén.